Esk 19
Nr 80

Sup. cap. 2. n. 51. vilegios, y essenciones, à que en todos tiẽpos se ha tenido particular atencion, y considerando que quãdo se ofrecen algunas ocasiones de competencias se valẽ generalmente de presentar la cedula del año Lib. 2. m. f. 126. de seiscientos y diez y nueve, por que sea notoria, no solo à los Iuezes que la han de determinar, sino à los otros que suelen perturbar, è inquietar indevidamente à los que no estan sujetos à su jurisdicion, ha parecido ponerla à la letra, que es la siguiente.

EL REY

PResidentes, y Oidores de mis Audiencias, y Chancillerias Reales de las Ciudades de Valladolid, y Granada, Regente, y Iuezes Letrados, y Alcaldes de Quadra de la de Sevilla, y Assistente della, y sus Tenientes, Governadores, Corregidores, Alcaldes mayores, y ordinarios, y otros qualesquier mis Iuezes, y Iusticias destos mis Reinos, y Señorios: por parte de la vniversidad de los mareantes de la Carrera de las Indias se me ha hecho relacion, que con estar dispuesto por ordenanças, que de los pleitos y causas tocantes à los dueños, y Maestres de Naos, marineros, y demas gente de mar, que navegan à las Indias, conozcan solamente mis Presidente, y Iuezes Oficiales, y Iuezes Letrados de la Casa de la Contratacion de la dicha Ciudad de Sevilla, las Iusticias ordinarias della admiten, y reciben demandas, y querellas en primera instancia, de que se sigue vayan

...es, Iuez..., y Ministros, por ... mano passan, suplica... fuesse servido de mandar, que privativamente conozcan de todas ... causas, assi civiles, como criminales los dichos mis Presidente, y Iuezes de la dicha Casa de la Contratacion. Y visto por los de mi Consejo Real de las Indias lo he tenido por bien, y por la presente os mando à todos, y à cada vno de vos en vuestros distritos, y jurisdiciones, no os entrometais en conocer de ninguna causa, ò cosa tocante à los dichos dueños, ò Maestres de Naos, y gente de mar, que navegan en la dicha Carrera de las Indias en primera instancia, ni por via de apelacion, excesso, ni en otra manera alguna, por quanto de las sentencias, y autos proveìdos, y dados por los dichos mis Presidente, y Iuezes han de venir las partes en el dicho grado de apelacion en las cosas que de derecho huviere lugar ante los del dicho mi Consejo, y no ante otro Tribunal, ni Iuez alguno: y si ante qualquiera de vos estuviere pendiente alguna causa, ò cosas tocantes à las dichas personas, se las remitireis en el estado en que estuvieren originalmente, para q̃ ante ellos se sigan, acaben, y fenezcan, que yo por la presente os inhibo, y he por inhibidos a todos, y qualesquier de vos del conocimiento de las dichas causas, y de lo à ellas anexo, y dependiente, y os mando no os entrometais en ellas en manera alguna, porque mi voluntad es se guarde, y execute lo dispuesto en esta razon en las dichas ordenanças. Fecha en Badajoz à 23. de Otubre de 1619. años. YO EL REY. Por mandado del Rey nuestro señor. Pedro de Ledesma. Y al pie de la dicha Real cedula estàn nueve señales de firmas.

Y por

Lib. [illegible] n. ... [illegible] ra 16. de Otub[illegible] de 1616.
f.167. „ refrendada de Don Fernando Ruiz „ de Contreras, para hazer la descarga „ con las personas, que quisiessen; „ y se les despacharon para lo mismo otras cedulas de que se deduxo ley, L.75.ti.26 lib.3. y en el asiento de Haberia estava prevenido, que los administradores L.49.ti.32 lib.3. pudiessen obligar à los Maestres à hazer las descargar en el termino que les asignassen, y que passado quedassen por su quēta las guardas que se huviessen puesto.

26 Consta en el mismo memorial, y su informe, que los Navios que por Angola, y otras partes ivā cō esclavos negros a las Indias con registro de la Casa de la Contratacion, devian gozar de la misma essencion de derechos, que los Navios de Flota para los bastimentos Sup.lib.1.c. 20.n.38. y pertrechos que necessitassen.

27 Tambien se verifica alli, que el derecho del *Almirantazgo*, que se cobrava por persona nom-

Indias, y venia [illegible], y la otra de 15. de Abril de 1543. en que declarò su Magestad, que no devia pagarse D.li.de ti. fol.69. aviendo muerto el Almirāte Don Fernando Enriquez, porque la merced hecha à Don Luis Enriquez para que le sucediesse fue con calidad de que no se avia de pagar mas aquella situacion, en fuerça de lo qual por cedula de 12. de Diziēbre de 1619. (de que ay recopilada ley) se declarò, que los Maestres, y L.35.ti.20. lib.3. dueños de Naos naturales destos Reynos no devian pagar Almirantazgo como los estrangeros; y Almirantazgo, y anclage viene à ser vna misma cosa.

28 Tocado està ya el punto, Lib.1.ca.5. n.11. de que sobre la gente de mar de las Armadas, y Flotas no tiene jurisdicion Lib.2.ca.15. n.12. si no es la Audiencia de la Contratacion, y los Generales quando estàn sirviendo debaxo de su mano; y tengo prometido hablar mas estensamente de sus pri-

Tabula.

Incipit Registrũ ĩ sermones hugonis de prato florido de sanctis secundum ordinem alphabeti.

Tabula.

Tabula.

Tabula.

Tabula.

Tabula.

N

O

Tabula.

Tabula.

Tabula.

¶ Finis repertorij ſermonũ perq̃utiliũ
de ſanctis editorũ a fratre hugone de pra
to florido ordinis ſancti dñici ĩpreſſorũ pro
Frãciſco regnault bibliopola parrhiſieñ.

¶ Incipiunt sermones de Sanctis per totum annū: editi a fratre Hugone de prato florido ordis p̄dicatorū.

¶ Prologus Incipit.

Stabor Ego super eloquia tua ps. 118. Supra eloquia diuina est letādū triplici ratione. Primo q2 sunt aias castas facientia. ps. 11. Eloquia dñi eloquia casta. Sicut em̄ iste sol visibilis istū aerem sensibilē radijs sue illustrationis p̄fūdit ꝛ perfundendo nec diuidit nec corrūpit. sic eloquia dina aias sācas radijs suis illustrāt et illustrando sine corruptione fecundant Sapie. 4. O q̄ pulcra est gñatio casta cū claritate. ecce q2 fecundationē sapie castā nominat. attamē gñationē esse p̄nunciat. Scđo eloquia diuina sunt inflammantia ps. 104. Eloquiū dñi inflāmauit eum. sicut em̄ iste sol visibilis simul h3 illuminationē et calorem. ita eloquia diuina sic aias sanctas illustrat q2 ad amorē dei et p̄ximi ipsas inflāmant. hiere. 23. Nunquid nō verba mea quasi ignis. Tercio eloquia diuina sunt cōformantia. Danie. 10. Loquere dñe cōfortasti em̄ me. sicut em̄ mater lugentē paruulū consolatur ex ostensione et applicatiōe vberum. similiter nos dñs desolatos consolatur ex inspectione ꝛ cognitione scripturarū. Canti. 1. Exultabim⁹ et letabimur in te memores vberum tuorū. Duo sūt in sacra scriptura q̄bus nos dñs quasi vberibus consolatur. Primū est consolatio presentiū bonorum. Isaie. 1. Si volueritis et audieritis me bona terre. comedetis. alterū est promissio futurorum. vnde suo bene operanti dominus promittit cētuplum accipies et vitam eternam possidebitis. ꝛc. Rogem⁹ ergo deum et cetera.

¶ De omnibus sanctis. Sermo .i.

Sicut letātiū omniū habitatio ē in te. Ad honorē sanctorū omniū In verbo p̄posito notātur duo. Primo notatur sanctoꝝ oim̄ mansio secura. cū dicitur oiū habitatio est in te. Scđo notatur secure māsionis iocūda possessio. cum dr̄ sicut letātiū. Sāctoꝝ ergo oim̄ notatur secura māsio. cū dr̄ oim̄ habitatio est in te. Actuum. 17. In ipso viuimus mouemur et sumus. Sciendū ergo in p̄ricipio. q2 habitatio est vera sine simulatione. munda sine inquinatione eleuata sine depressione. eterna sine d̄fectione. Primo ergo habitatio vera est sine simulatione. Gen̄. 25. Jacob vir simplex habitās in tabernaculis. Jacob interpretat̄ luctator p̄ quē signātur fideles christiani q̄ in hoc mūdo quoddā luctu sūt positi. et q2 duobus brachijs dñi luctari. sc3 brachio circūspectionis. ne ab aduersario decipiātur et deijciantur. i. pe. 5. Uigilate q2 aduersari⁹ vr̄ diabolus circuit querēs quem deuoret dñi etiā luctari brachio dilectionis vt a dño stabiliant̄ et fortificētur. Cāti. 8. Fortis est vt mors dilectio mors tāte est fortitudis q2 oēs gñaliter ad terrā deicit. Qui ergo deū diligit ab ip̄o diligetur. Prouer. 8. Ego me diligentes diligo vel ex ip̄a dilectione ne in lucta corruat a dño roboratur. vir ergo fidelis d3 esse luctator. d3 ꝛ esse simplex. i. sine plica duplicitatis sine fallacie. deus em̄ simplicitatis amator. et duplicitatis detestator. contra mltos q̄ sūt sicut sophiste dialectici qui ex apparentia exterioris sanctitatis. ꝛ defectu latentis iniquitatis ducunt homines ad ꝯclonē sue p̄uerse p̄suasionis. S3 dñs tanq̄ bonus logicus hoc sophisma dissoluet p̄ dissolutionē multiplicis Math. 24. Diuidet eū parteq3 eius ponet in ipocritis vt in aīa puniatur verme q̄ nō moritur. crucietur igne q̄ nō extinguitur. fidelis ergo xp̄ian⁹ d3 esse sicut iacob vir simplex habitans in terra in tabernaculo. Gen̄. 18. Apparuit dñs abrahe sedēti in hostio tabernaculi sui. Tabernaculū est cor hūanū. in isto tabernaculo debem⁹ habitare. Exodi 12. Nullus vr̄m egrediatur hostiū domus sue hostiū huius tabernaculi dr̄ esse cōsensus bon⁹. per ip̄m em̄ p̄positū bonū ad tabernaculū cordis ingreditur ꝛ ibi custoditur quousq3 in partū boni op̄is p̄ducatur. Johā. 10. Ego sū hostiū si quis p̄ me itroierit saluabitur ad custodiā istius hostij dñi duo hostiarij deputari sicut isti magnates hñt hostiarios suos q̄ iimicos expellunt ꝛ amicos introducūt: sic timor est hostiari⁹ qui repellit iimicū. Eccle. 1. Timor dñi expellit pctm̄. Iste hostiarius cū magna sollicitudine hostiū suū d3 custodire. ne contingat inimicum intrare. 2. Regū. 4. Filij remon. berothite. rechab ꝛ banaa ad ybo

seph introierunt ꝛ ip̄m super stratū suum
occiderūt. Et seqtur et āncilla hostiaria do
mus purgans triticū obdormierat. Scd̄s
hostiarius est amor qui introducit animaꝫ
Can.3. Tenui eum nec dimittā donec in
troducam in domū matris meeꝛ i cubicu-
lum genitricis mee. Scd̄o habitatio san-
ctoꝝ est mūda sine coinq̄natiōe. ps. Dn̄e
quis habitabit i tabernaculo tuo. aut q̄s
requiescet in monte sancto tuo. innocens
manibus et mundo corde. dn̄s ecclesiam
militantem sub duplici noie describit ta-
bernaculi scꝫ et montis. et hoc q̄ntum ad
duo genera hoim in ecclia exn̄tiū. actiuo-
rū scꝫ et ꝯtemplatiuoꝝ. actiui designātur
noie tabernaculi. tabernacula em̄ sunt mi
litantiū. Nume. 24. Cum vidisset balaam
exercituꝫ filioꝝ israel dixit. Quā pulcra
sunt tabernacula tua iacob tentoria tua
israel vn̄ et actiui q̄si milites christi sunt
in bello laboris multiplicis cōstituti. con-
templatiui aūt signantur nomine montis
Isa. 40. sup mōtē excelsum ascēde tu qui
euāgelisas syon. isti sunt p̄dicatores q̄ di-
cuntur ascēdere supeminētiā mōtis. i. sciē
tie et sanctitatis. et inde dn̄t ad dcū eleua
ri p celsitudinē ꝯtēplatiōis. iste etiā due
vite p marthā ꝛ mariā designātur. quaꝝ
altera sollicitatur ꝛ turbat erga pluria. s.
martha audit vero altera cū q̄ete ꝛ trāq̄l-
litate. vbū dn̄i. s. maria. Luce. 10. et sicut
dicit Grego. ps marie ita laudatur q̄ mar
the nō vitupatur In istis duobus duo ge
nera religiosoꝝ designātur. quidā em̄ sūt
fortes corpore. ebetes mēteꝛ isti dn̄t aliis
mistrare. ꝛ alii sunt ingeniosi et apti mēte
et isti cum maria dn̄t cū omi diligentia ver
bum dn̄i audire ꝛ in scripturis sacris stu-
dere. Sed tanta est p̄uersitas hoim q̄ illi
qui possent in sacra scriptura p̄ficere. vo-
lūt officiales et misteriales esse. ꝛ sub hoc
pallio p campos licie discurrē. alii aūt qui
sunt fortes corpe nolūt fratribus deserui
re sed dicunt q̄ velint orare vel studere. ꝛ
sic vix inueniuntur aliqui qui sint contēti
seruitiis suis. Sicut ego video q̄ artiste
disputant q̄stiones theologorū. theologi
vero questiones artistaꝝ ꝛ philosophorū
et sic quilibꝫ transgreditur limites suorū
finium. puer. 22. Ne transgrediaris ter-
minos antiquos quos posuerunt patres
tui. In tabernaculo vite actiui habitat
innocens manibus per bonam op erratio
nem. Job. 22. Sanabitur in munditia ma
nuum suarum. in monte vite contemplati
ue habitat mundus corde per contempla
tionem diuinorum. Math. 5. Beati mun-
do corde quoniā ipsi deum videbunt. Ter

cio habitatio sanctorū est eleuata sine de
pressione. Eccle. 24. Ego in altissimis ha
bitaui et tronus meus in columna nubis.
Ista verba sunt sapie increate q̄ dr̄ i altis
altioribꝰ altissimis ihabitare in altꝫ quā
tū ad statum subditorū in altioribꝰ quātū
ad statū p̄latorum i altissimis q̄ntuꝫ ad sta
tuꝫ spirituum btōꝝ. Quātū ad statuꝫ sub
ditoꝝ in ps. dr̄ Accedet hō ad cor altuꝫ et
exaltabitur deus. hō ad cor altum ascēde
re dr̄ qn̄ ꝯtemptis tp̄alibus ad eterna ele
uatur et sic deus i corde eleuato exaltatur
Quanto enim equus altior est super queꝫ
sedet miles. tanto eleuatior est miles qui
equo incidet. Scd̄o habitat dn̄s in altio-
ribus q̄ntum ad statum p̄latoꝝ. i. Regum
10. Saul ab humero et sursum altior fuit
vniuerso populo beatꝰ Grego. Talis de-
bet esse p̄latus vt eius cōparatiōe popu-
lus grex dicatur q̄nto eni p̄latus alios ex-
cedit in dignitate tanto eos excedere de-
bet in scientia et sanctitate. Tercio habi
tat dn̄s in altissimis q̄ntum ad statum spi-
rituum beatoꝝ. hec enim sunt altissima q̄
fecit deus magnalia. ista conditio angelo
rum fuit altissima quātum ad creationeꝫ
magnalia etiam fuerunt sibi collata quā
tum ad confirmationē. Isa. 6. Vbi dn̄m se
dentem supper soliū excelsum q̄ntū ad sta
tum sue creationis. et eleuatum q̄ntum ad
statum sue confirmationis. sapia ergo in
creata habitat in altissimis in natura di-
uinitatis. Sed tronꝰ eius in columna nu
bis secundum naturam humanitatis. tro
nus est sedes iudicis. iudicium autem da
tum est christo secundum naturam huma-
nitatis. Jo. 5. Pater non iudicat quē q̄. sꝫ
omne iudicium dedit filio. Nubis colum
na est beata virgo maria. Isa. 19. Ascēdet
dominus super nubem leuem. beata ma-
ria dicitur nubes leuis quia ab omni sar-
cina peccati tā originalis q̄ actualis libe
rata. et q̄ q̄ xp̄m inter vterum suū cōonclu
serit tn̄ super eā ascendere dr̄. quia ipsam
scd̄m naturam diuinitatis transcendit.
Nubes visionem solis nobis temperat
vt sol sub nube videatur quo nō potest vi
deri in rota. sic filius dei qui in natura sui
inuisibilis est per assumptam humanita-
tem in terris visus est cum hominibus cō
uersatus est. Baruth. 3. Nubes ardorem
nobis obtemperat. Sic beata maria iraꝫ
filij sui contra peccatores interpellādo p
ipsis mitigat. vnde ei sic cantamus. Eya g
aduocata nr̄a. Nubes vmbrā facit. sic vir
tus altissimi obūbrauit ei. Luce. 1. Sp̄us
sanctus supueniet i te et virtus altissimi
obumbrabit tibi. vmbra generat ex duo-

bus ex lumine scilicet et corpore qñ igitur
lux incorporea in btã virgine corpus sum
psit ex lumie et corpore vmbrã fecit Quar
to habitatio sanctorũ est eterna sine defe
ctione.2.ad Chorin.5. Scimus ꝙ si terr e
stris domus nostra hui⁹ habitationis dis
soluatur ꝙ edificationẽ adeo habebimus
domum non manu factam sed eternam in
celis. Domus nostra est corpus in quo tã
ꝙ̃ in domo lutea habitamus ista autẽ do
mus de necessitate corrũpitur quia ex con
trarijs ꝯponit̃ et in ꝯtraria resoluit̃ ⁊ ex re
solutione dissoluitur qñ pauges non hñt
nisi vnicam domum qñ corruit vel combu
ritur multum tristãtur. sed diuites homi
nes qui multas habent mansiones si vna
corruat vel comburatur ex aliarum posses
sione consolantur secũdũ istum modum lo
quitur appostolus quia dissoluatur dom⁹
nr̃a consolari debemus q̃ꝛ paratur nobis
habitatio etna in q̃ est quies sine pertur
batione aliqua. ps̃. hec requies mea in se
culum seculi hic habitabo qm̃ elegi eã sic
ergo p̃mo notatur scõꝝ oim secura mãsio
cũ dr̃ habitatio est in te. Scdo notatur se
cure mãsionis iocunda possessio cum dici
tur sicut letantium. Sciẽdũ ḡ ꝙ in illa solẽ
nitate supna letitia oim scõꝝ ẽ leticia ve
ra Isa.51. Gaudiũ ⁊ leticia iuenietur in ea
graꝝ actio vox laudis. Distingamus ista
q̃ttuor sicvt dicatur gaudium ꝑpter remis
sionẽ pectõꝝum letitia ꝑpter executionem
meritorum gratiaꝝ actio ꝑpter euasionẽ
piculorum vox laudis ꝑpter assecutionez
omniũ bonorum. Mõ sic dr̃ in. ps̃. Exultãt
sancti in gloria letantur in cubilibus suis
sicut isti reges et impatores duplex festuz
solent facere principibus suis. spetiale sci
licet vt. sigilatim cõmedendo cum ipsis i ca
mera et generale inuitando eos communi
ter in pallatio vel in aula regia sic domin⁹
festum speciale in alijs solennitatibus fa
cit sanctis suis quasi conuocando in came
ra quod notatur cum dicitur in cubilibus
suis in sanctis em̃ ꝑpter ꝑeminentias ꝑro
gatiuaꝝ sunt specialitates solẽnitatum si
cut apostoli habuerunt ꝑrogatiuam in cõ
uersione populoꝝ martires i sepatiõe ty
rannoꝝ ꝯfessores in cõfutatiõe heretico
rũ et eruditione indoctoꝝ virgines in re
frenatiõe carnalium cõcupiscẽtiaꝝ ⁊ puri
tate ꝯsciẽtiatum. Apoca.7. Hi sũt qui ve
nerunt ex magna tribulatione q̃ntũ ad cõ
cupiscẽtiaꝝ refrenatõez ⁊ lauerunt stolas
suas ⁊ dealbauerunt eas q̃ñtũ ad conscien
tiarũ puritatẽ. Sic ḡ dñs sãctis suis facit
cõuiuiũ q̃si spẽale in alijs solẽnitatibu s.
sed hodie in illa supna ciuitate generalis
curia mãdatur. ⁊ oẽs ad ꝯuiuiũ regium
inuitãtur. vt; ester.2. Iussit assuer⁹ parari
cõuiuiũ ꝑmagnificũ cunctis p̃ncipibus ꝑ
cõiũctiõe ⁊ nuptijs. Secũdo est ibi letitia
magna.1. Macha.4. Ornauerunt faciem
tẽpli coronis aureis ⁊ dedicauerũt altare
dño et facta est letitia magna in populo.
Templũ dr̃ cor hũanũ.1. Chor.3. Tẽplũ
dei factum est quod estis vos. huius tem
pli facies conscientia dicitur. quia sicut
homo ex facie dignoscitur sic ex testimo
nio conscientie vtrum sit electus vel repro
bus cognoscetur.1. Chor.4. Ueniet dñs
qui illuminabit abscondita tenebrarum
⁊ manifestabit cõsilia cordium ⁊ tunc laus
erit vnicuiq3 a dño ex testimonijs sc3 con
scientiarũ facies huius tẽpli dicit̃ ornari
facies dicitur pinaculum anterius. i istis
enim magnis ecclesijs diuerse imagines
sculpantur. reges et alie multe imagines
sic sunt aliqui qui in parietibus ecclesiaꝝ
cum magnis sumptibus diuersas imagi
nes depingi faciũt ⁊ vtinã diligẽter cogi
tarent de pictura q̃ dei imagines ⁊ defor
mes similitudies sũt. Spũalit̃ facies nr̃i
templi coronis aureis dr̃ ornari. ꝟm retri
butiõez duplicẽ ꝑmij substãtialis sc3 ⁊ ac
cidentalis. Substantiale p̃miũ cõsistit in
visione dei. Accñtale vero ꝑrogatia excel
lentie alicui⁹ virtutis: sicut doctorib⁹ ex
ꝑrogatia cognitiõis i vi rõali debetur co
rona sapie prouerbi.4. Dabit capiti tuo
augmẽta graꝝ et corona iclita ꝑtegat te
⁊ sicut martirib⁹ ex ꝑrogatia fortitudis i
virtute irascibili debetur corona victorie
Jacobi.1. Beat⁹ vir qui suffert tẽtatiõem
qm̃ cũ ꝓbatus fuerit accipiet coronã vi
te. Et sicut virginib⁹ ex ꝑrogatia repssio
nis ꝯcupiscẽtiaꝝ carnaliũ i cõcupiscibili
debet̃ corona virginalis palme. Canti.4.
Ueni de libano sponsa mea veni corona
beris. Liban⁹ interp̃tatur cãdidatio. ⁊ ꝑ
candore mũditie debetur corona virgina
lis palme. Exo.25. faciesq3 supra coronã
aureã. in q̃ signat̃ retributio p̃mij substã
tialis. et sup illã aliã coronã aureã i qua
signatur retributio p̃mij accñtalis. Sic ḡ
ornauerũt faciẽ tẽpli coronis aureis. seq
tur. Et dedicauer̃t altare dño altare ẽ cor
hũanũ qd̃ dño dedicatur qñ irreuocabi
liter ad ei⁹ laudẽ ⁊ gloriã cõsecrat̃. In de
dicatõe altarꝫ ⁊ ecclesie tria solẽt cõferri
scitas. decor. ⁊ immunitas. Mõ in illa super
na ciuitate in illi⁹ dedicatiõis solẽnitate

triūphantꝫ ecclesie tria collata sūt sāctis
scilicet sanctitas q̄ nō potest violari. De-
cor qui nō potest deturbari. Immunitas
que nō potest infringi. sequitur. Et facta
est letitia magna in populo. In dedicati-
one ecclesiarum solent viri ꝛ mulieres de
villis remotis ad ecclesias cuꝫ leticia ma-
gna venire vt indulgentias q̄ ibi ab epis
ꝯferūtur possint habere: ꝛ orōnū q̄ in ec-
clesia fiūt pticipes esse. Sic sūmꝰ pōtifex
in solēnitate dedicatiōis illiꝰ ecclesie triū
phātis dat indulgētias ꝛ bn̄dictiōes bo-
noꝝ oiꝫ plenariā pticipationē. Math. 25
venite bn̄dicti patris mei ꝛc. Tertia aūt
sctōꝝ letitia est sūma. i. Pe. i. Exultabitis
letitia inenarrabili ꝛ glorificata reportā
tes fidei vr̄e finem salutē aiaꝝ vr̄arū. re-
cte illa letitia summa p̄t dici de qua dicit
aposto. petrꝰ ꝙ est ienarrabilis. Isa. 64.
Oculꝰ nō vidit deus absq̄ te prepasti di-
ligētibus. huius letitie lr̄as sed tn̄ signa-
tas aposto. accepit qn̄ raptus ad terciū ce-
lū audiuit archana verba q̄ nō licꝫ hoibꝰ
loq̄. Sꝫ istaꝝ lr̄aꝝ sigillū nobis apuit qn̄
supmaꝫ letitiā nobis ppalauit. i. ad cor.
2. qđ oculꝰ nō vidit nec auris audiuit nec
in cor hois ascēdit. q̄ pparauit deꝰ his q̄
diligūt eum. exultabimꝰ ergo letitia ine-
narrabili ꝛ glorificata. hoc ē a deo q̄ falli
nō p̄t gloriosa reputata. ps. Gloriosa di-
cta sūt de te ciuitas dei. quarto illa leticia
est etna. Isa. 35. Veniēt in syō cū laude. ꝛ
letitia sempitna erit sup caput eorū. syon
interp̄tatur specula. hoies in specula po
nūtur vt ea q̄ desiderāt de lōge ꝯtēplētur
vt ipis visis it arripiāt. vt ea assēqnt. sic
nos mō ꝙ de lōge illa gaudia ꝯtēplamur.
ꝛ ad illa ꝯseq̄nda iter accipimꝰ. qn̄ ab isto
mortali corpe a deo vocamur. Modo nr̄a
speculatio ē obscura qꝛ videmꝰ p speculū
ꝛ enigma. Sꝫ tūc erit speculatio clara qn̄
xp̄m videbimꝰ facie reuelata. 2. cor. 3. nos
vo oēs reuelata facie dn̄i glr̄iam speculā
tes in eandeꝫ imaginē transformamur. a
claritate in claritatem. a claritate fidei in
claritatē rei. a claritatate vie in claritateꝫ
p̄rie sic ḡ veniēt i syō cū laude. ꝛ letitia sē
piterna erit sup caput eoꝝ nō d̄r in capite
ſꝫ super caput. qꝛ sicut video ꝙ sicut hō in
aquā pfūdā submergit caput eiꝰ altitu-
die ꝛ pfunditate opitur sic imēsitate illiꝰ
glorie aia q̄ntūcūq̄ sctā nō poterit caput
suū ad hoc erigē. ꝙ possit ad illius glorie
celsitudinē attingere. illa em̄ gloria sic est
intra qđ est supra. vn̄ cū dn̄s suū bonū et
fidelē in gaudiū introducit non dicit ipm
intrare i gaudiū dn̄i. qꝛ om̄e ꝯtinēs maiꝰ
est cōtēto. Sed dicit serue bone ꝛ fidelis
intra in gaudiū dn̄i tui. ad quod nos per.

De omnibus sanctis Sermo. ii.

Ascendite ad genteꝫ
quietā et habitantē cōfidēter
Hiere. 49. In verbo proposi-
to describitur status sanctorum a tribus
Primo ab eminentia vite. cum d̄r ascēdite.
Scđo ab intima tranquillitate cū d̄r ad gē
tem quietaꝫ. Tercio a sūma securitate cū
d̄r et habitantē cōfidēter. Quātū ad p̄mū
pponitur nobis vita sctōꝝ in exm̄: q̄tuꝫ
ad duo sequētia monstratur nobis eorum
gloria. vt ad eā tendamꝰ p meritū et asse
quamur vt p̄miū. Primo ergo ꝯmendatur
ſcꝫ status sctōꝝ ab eminentia vite. cuꝫ d̄r
ascendite. Et sciendū est ꝙ exēplo sctōꝝ
tripl'r debemꝰ ascēdere p̄mo p terrenorū
cōtēptū. scđo p celestiū appetitū. tercio p
perfectiōis obtentū. Primo ergo debemus
ascēdē p trenoꝝ cōtēptū. 4. Regū. 2. Asce
de calue ascēde calue. Caluities nihil aliđ
est q̄ corpalis denudatio frontis ex amis
sione capillorū: sic caluities spūalis nihil
aliud est q̄ pfessio volūtarie paupⁿtatꝭ ex
cōtēptu trenoꝝ. ſꝫ notādū ꝙ bis d̄r ascen
de calue ascēde calue. qꝛ homo religiosus
terrena nō solū dꝫ dimittere q̄ntū ad rea
lem possessiōeꝫ ſꝫ etiā q̄ntū ad interioreꝫ
affectōeꝫ. Sꝫ de multis religiosis p̄t dicē
qđ dicit poeta. Frōte capillata post est oc
casio calua. satis mōstruosū esset si homo
ex pte posteriori esset decaluatꝰ. ꝛ ex pte
anteriori dep̄ssa cesarie obūbratus. Istđ
accidit in multis religiosis qui in pfessōe
sue paupⁿtatis tp̄alia sua tanq̄ ea q̄ retro
sunt dimittunt. sed in pte anteriori hoc ē
in mēte tanq̄ dep̄ssa cesarie cōcupiscen-
tūs iardescunt. Leui. 14. dicitur. ꝙ ille q̄
curabat̄ debebat radere capillos capitis
et barbe. ꝛ supcilia et pillos totiꝰ corpis
Per capillos q̄ subtiliter de capite fluunt
signāt subtiles cogitatiōes q̄ de mēte p
cedūt. Capillos ergo capitis radē nichil
aliud est q̄ subtilitatē cogitationum sua
rū nō sibi sed deo attribuere. vn̄ capillos
capitis sui apostolꝰ raserat cū dicebat. 2.
ad cor. 3. Nō ꝙ sufficientes sumus cogita
re aliquid ex nobis q̄si ex nobis ſꝫ suffici
entia nr̄a ex eo ē. radebat etiā pilos bar
be. In barba signatur vigor virilis. q̄a in
virili etate barba crescē cōsueuit. pilos ḡ
barbe radere nichil aliud ē q̄ fortitudinē
suā nō sibi ſꝫ deo attribuere. Istos pilos

barbe sue raserat dauid cum dicebat. dili gam te dñe fortitudo mea. Per supercilia designatur superbia. vnde btũs ihero. de quibusdã superbiẽtib⁹ de sacris litteris dicit. Alij abducto supercilio de sacrꝫ scri ptnris grãdia v̄ba trutinantes iter muli erculas philosophantur. superciliũ ergo radere nichil aliud ẽ: q̃ intellectũ suuꝫ in obsequiũ fidei captiuare. 2. ad cor. 10. In captiuitatẽ redigentes omẽm intellectuꝫ in obsequm xp̄i. Preteriebatur etiã illi q̃ curabatur radere pilos toti⁹ corpis. Pili de superfluitate corporis oriuntur. i quo superflua tẽporalia designãtur. Pilos er go toti⁹ corporis redere nichil aliđ est q̃ sup flua tẽporalia ꝓpter xp̄m relinquere. Istos pilos totius corporis raserat btũs petrus cũ dicebat. Ecce relinq̃m⁹ oia ⁊ se cuti sum⁹ te. mathe. 19. Scđo debemus a scẽdere ꝑ spũaliũ appetitũ. Isa. 53. Ascẽ det sicut virgultũ corã eo ⁊ sicut radix de terra sitiẽti. virgultũ excolit et irrigat ad hoc q̧ vberes ꝓferat fructus. Sic anima fidel' et maxie claustralis dꝫ irrigari aq̃s sapie salutaris. et ad hocq̧ faciat fructus multiplices bone oꝑationis. can. 4. Fõs ortorum pute⁹ aquaꝝ viuẽtiũ q̃ fluũt ipe tu de libano. Istis aq̃s aia sctã irrigatur qñ vberes ꝓfert fruct⁹ benedictionem a dño assequtur. hebre. 6. Terrã sup se ve niẽtẽ sepe bibẽs imbrẽ ⁊ germinãs her bã oportunã illis quibus collitur accipit bñdictionẽ a dño. Sꝫ multi religiosi sunt sicut tãtal⁹ q̃ in medio aq̃ arescebat. vn de poeta. Tantal⁹ in media tãtalus aret aq̃. Sic sũt multi qui aq̃s sacre scripture frequẽter irrigãtur ad actũ illis ad valo rẽ hui⁹ calicis aq̃ frigide vixvel nunq̃ im buuntur. Isti sunt similes mergulo q̃ fre quenter se in aqua imergit. vñ et nomen accepit. Mergul⁹ em̃ a mergẽdo đr et cuꝫ de aq̃s exierit nullũ i eo remanet vestigi um hũectatiõis. nã cũ de scolis exierit in ipsis nõ apparet in dictis vel factis q̧ nũ q̃ fuerint aq̃s sapie salutaris irrigati. ta les homies sũt mirabiles et miserabiles ego video q̧ britones saxones et gallici linguã maternã in qua nutriti sũt intelli gũt. isti aũt linguã dei q̃ sibi die ac nocte scripturꝫ sacrꝫ loq̃tur nõ intelligũt. Imo q̧ peius est intelligere cõtẽnũt. sꝫ vir in stus ascendet sicut virgultũ corã dño. seq̃ tur. Et sicut radix de terra sitienti. Ter ra sitiens est aia iusticiã desiderans. ma the. 5. Beati qui esuriũt et sitiũt iusticiã Ista aia quasi arbor bona in terra radica tur qñ in caritate dei et ꝓximi solidatur. Sed eius radix ascẽdit qñ i desiderio bo noꝝ eternoꝝ crescit. Ephesi. 3. corroborari per spm eius in interiori hoie xp̄m habi tare per fidẽ in cordibus v̄ris in caritate radicati et fundati vt possitis cõphẽdere cũ oib⁹ sãctis q̃ sit latitudo et longitudo et sublimitas ⁊ ꝓfundũ. Scire etiã super eminentẽ scie claritatẽ xp̄i. vt ipleamini in oẽm plenitudinẽ dei. Latitudo scꝫ bo nitatis imẽse. Longitudo durationis eter ne. Sublimitas supernoꝝ gaudioꝝ et ꝓ fundũ iuditioꝝ diuinorum. ¶ Tercio de bemus ascendere per perfectionis obtẽ tũ. Eccle. 46. Et dedit dñs ipi caleph for titudinẽ et vsq̧ in senectutẽ permansit il li virtus. vt ascenderet in excelsũ terre lo cũ et semẽ ipsius obtinuit hereditatẽ. Et viderũt oẽs filij israel q̧ bonuꝫ est obseq̃ sancto deo. Et iudices singuli suo nõie q̃ rũ non est corruptũ cor q̃ non auersi sunt a dño vt sit mẽoria illorum in bñdictione Uirtutẽ hoc accipim⁹ ꝑ perseuerantia. si ne qua nulla virtus assequitur suum finẽ Sunt em̃ aliq̃ qui in iuuentute bñviuere incipiunt. sed ad modũ cancri non proce dũt sꝫ poti⁹ retrocedunt. Galat. 3. hoc so lũ a vobis volo discere. Ex operib⁹ legis spiritum accepistis an ex auditu fideli. sic stulti estis vt cuꝫ spiritu ceperitis nũc car ne consummamini. Tanta passi estis sine causa. si tamẽ sine causa. Qui ergo tribu it vobis spiritum et operatur virtutes in vobis ex operib⁹ legis an ex auditu fidei Sicut scriptũ est. Abraham credidit deo et reputatũ est illi ad iusticiã. Cognoscite ergo q̧ q̃ ex fide sunt hi sunt filij abrahe. Sicut enim video q̧ locusta cruribus poste rioribus se ipellendo volare intẽdat. sed pondere corporis grauata magis saltãdo q̃ volãdo citius cadit sic homies expon dere corruptionis ad lapsũ sunt ꝓni. Ge ne. 8. Sensus ⁊ cogitatio humani cordis ꝓna sunt ad malũ ab adolescentia sua. et ideo homines ad statum perfectionis nõ possunt ascendere nisi iuuẽtur diuino mu nere. Philippẽ. 2. Deus est enim qui ope rantur in vobis et velle et ꝑficere pro bo na voluntate. Et ideo diuinum auxilium debemus petere et sanctorum omniũ pa trocinium vt sint nobis in adiutoriũ. psal mi. Leuaui oculos meos in montes iđ est in sibi alta eminentes. vnde veniat auxili um michi. auxilium meum a dño. Nos er go pijs supplicationib⁹ dñꝫ ⁊ pulsare de bemus vt desideratã nobis sue ꝓpiciatio

a. iii.

nis abundātiā. multiplicatis intercesso-
ribus largiatur. Sic ergo virtus pseuerā
tie dz in bono homine vsqꝫ in senectutem
hoc est vsqꝫ in finez permanere. Sequitur
Ut ascenderet vsqꝫ in excelsū terre locum
Excelsus terre locus dr status pfectionis
in via vel stat⁹ supne fruitionis in patria
Psalmista. Dñe quis habitabit in taber
naculo tuo aut quis requiescet in monte
sancto tuo. Respondet. Innocēs manib⁹
et mundo corde qui non accipit in vanuz
animam suam. Ille in vano animam suaz
accipit q̄ in virtute pseuerantie psistens
solidat eā in cōsideratione veritatis ꝛ cō
tēplatione sūme bonitatis Sic ergo prio
commendatur status iustorum ab eminē-
tia vite cum dr ascendit e. Sequitur. Ad
gentem quietam vbi commendatur ab in
tima tranquilitate. Sciendum ergo ꝙ di
uinitas sanctorū est genus sancta p amo-
tionē imundatoꝝ. Gens iusta per subuē-
tionē primoꝝ. gens quieta per celebra-
tionē spiritualiū sabbatoꝝ. Primo ergo
communitas sanctoruz est gens sancta. i.
Petri. 2. Uos estis genus electum regale
sacerdotium gens sancta populus acqui-
sitionis. sicut dominus in tribubus filio-
rū israel elegit vnā tribuū ex qua carnez
assumpsit. sic inter omnes populos elegit
populum fidelium qui est sibi peculiaris.
vñ. ps. Hec est generatio querentiuz deū
Et ppterea dicitur genus electum cōgre
gatio sanctoꝝ. Sequitur. regale sacerdo
tium vbi simul duo exprimit regiam scili
cet potestatem ꝛ sacerdotalem dignitatē
Ad regiam potestatē pertinet destructio
peccatorum. Prouerbi. 2. Rex qui sedet i
solio iudicij ītuitu suo dissapat omne ma-
lum. Ad sacerdotalem dignitatem perti-
net oblatio spiritualiuz hostiarum. eccle.
.38. Da suauitatē et memoriam simulagi
nis et impingua oblationes. Da suauita-
tem boni scilicet odoris ex honestate bo-
ne conuersationis. 2. ad Cor. 2. Christi bo
nus odor summus deo. Sequitur. da me
moriam simulaginis. Simulago est fari-
na purissima ꝛ delicatissima in qua signa
tur interior munditia. Dare ergo memo
riam simulaginis est offerre deo munditi
am interioris puritatis. Sequitur. Et im
pingua oblationem pinguedine scz inter
ne deuotionis. ps. Sicut adipe et pingue
dine repleatur anima mea. Seqtur. Gēs
sancta vulgariter dr. ꝙ bono domino fa-
milia docta. Ecclesia. 10. Qualis rector ci
uitatis tales habitantes i ea. Et ideo sā-
ctus dominus etiam agnus sine macula
vult ꝙ eius familia sācta sit et imaculata
ps. Ambulans in via immaculata hic mi-
chi ministrabat. Sequitur. populus acq̄
sitionis. Et reuera nos sumus popul⁹ ac
quisitionis. Dominus enim proprio san-
guine nos acquisiuit. 1. Petri. 1. Non cor-
ruptibilibus auro vel argento redempti
estis de vana vestra conuersatione pater-
ne traditionis. Sed p̄cioso sanguine qua
si agni incontaminati et immaculati iesu
christi. Dominus enim bene potest de no
bis ad volūtatem suam ordinare et de no
bis legitimū testamentum condere. quia
magis de conquestu eius sumus ꝙ̄ de he
reditate. Certe qui non cauent sibi timo-
re penarum inferni: vel amore gaudio-
rum paradisi. Debent ab eo cauere con-
sideratione precij / pro nobis impensi ef-
fusione / scilicet sanguinis christi. Secun-
do: communitas sanctorum est gens iu-
sta / et custodiens veritatem. Due porte
nostre sunt duo disciplinales sensus: vi-
sus / scilicet et auditus. Portam visus de-
bemus sanctis aperire eorum doctrinas
in scriptis eorum attente legendo. Et sic
eos per amorem amplectendo.
¶ Portam auditus debemus eis aperi-
re vitas eorum / et miracula audiendo de
uote. Et eorum opera quantum possum⁹
imitando. Sed dicit aliquis non habeo
latum hospicium / sed paruum tugurium
Non habeo latas portas sed strictum po
sticum. Unde non possum recipere tantaz
multitudinem sanctorum. Ego respōdeo
tibi. Ego video ꝙ iste nobiles mulieres
hñt manicas gratiles. Et qꝛ de facili non
possunt ibi brachia induere sua. habent
quoddam instrumentum quod vocatur in
ductiuum vel introductorium quod ratio
ne sue lenitatis in manica inducit Et per
consequēs brachium introducit. ita si vo
lumus beneficia sanctorum recolere inue
niemus quomodo eorum multitudinem
possumus leniter et in eorum hospicium
cordium nostrorum introducere. Recola
mus quomodo beatissima virgo Theo-
philum de faucibus inferni eripuit et di-
uine gratie reformauit. Recolamus quo-
modo sancti homines ab errore infideli-
tatis ad veritatem fidei conuerterunt in
credulos. Quomodo mortuos suscitaue-
runt. Quomodo omnem infirmitatem nō
solum in hoibus sed etiaz in iumentis cu-

pauerunt. Et sic habemus inductiuū quomodo eos de facili poterimus introducere in hospitia cordium nostrorum. Et propter hoc dicitur. Aperite portas. Sequitur. Et ingredietur gens iusta. i. iusticiaȝ erudiens. Et per hoc pigris subueniens. Dani. 12. Qui ad iusticiam erudiunt multos fulgebunt quasi stelle in perpetuas eternitates. Sequitur. Et custodiens veritatem. Sancti custodierunt veritatem non tanq̄ auari possessores. Sed tanq̄ liberales dispēsatores. i. Cor. 4. Sic nos existimet homo vt ministros christi et dispensatores ministeriorum dei. Tercio cōgregatio sanctorum est gens quieta per celebrationem spiritualium sabbatorum Exodi. 15. Sex diebus colligetis manna. Septimo die sabbatum est domini. Per sex dies signatur tempus quo debemus in actiue vite operibus occupari. Per septimum diem que est dies sabbati signatur status vite contemplatiue. In qua cessantes ab operibus exterioribus debemus vocare diuine contemplationi. Iste due vite signantur in martha et maria. Luce. 10. propter hoc dicitur. Exodi. 20. Memento vt dieȝ sabbati sanctifices. Diem sabbati sanctificare est non solum a strepitu exteriorum actionum sed etiam a tumultu peccatorum in conscientia quiescere. Qui enim in festis sanctorum alte cantando in strepitu peccatorum solennisat non sabbatisat sed seipsum potius scādalisat. Trenorum. i. Uiderunt eam hostes et deriserunt sabbata eius. Hostes sunt inimici qui derident sabbata facta i peccatis et merito deridendus est homo liber qui seipsuȝ voluntarie seruituti subiceret. Reuera nos sumus liberi. Jo. 8. Si filius hominis vos liberauerit vere liberi eritis. Sed tunc nos subicimus seruituti quando voluntarie nos subicimus peccatis. Jo. 8. Qui facit peccatum seruus est peccati. Sic gente iudeorum indulta est celebratio spiritualium sabbatorum Deutronomi. 4. Que est alia gens sic inclita. Non est alia natio tam grandis que habeat deos appropinquantes sibi sicut dominus deus noster adest cunctis obsecrationibus nostris Et ideo ille diligenter hostias spirituales offerre debemus qui adest nostris consecrationib⁹ Augustinus. 8. de tri. Ut quid imus ꝛ currimus per sublima celorum et ima terrarum. Querentes eum qui apud nos est si velimus esse apud ipsum. Tercio cōmē

datur status sanctorum a summa securitate cum dicitur. et habitantem. Sciendum ergo ꝙ illa habitatio sanctorum est habitatio iocunda. habitatio secura. habitatio gloriosa. Primo est habitatio iocunda. ps. Ecce q̄ȝ bonum ꝛ q̄ȝ iocundum habitare fratres i vnum Unitas vel vnio in sacra scriptura multum commendatur quia omnia ab vno productore reguntur. ad vnum diriguntur. ad vnum inq̄ȝ qȝ ad vnū tanq̄ȝ finē vltimū ordinātur similiter diuersitas ꝛ diuisio in sacra scriptura vituparantur. vnde recedentes ab vnitate fidei ecclesie dicuntur heretici. recedentes ab vnitate caritatis ecclesie dicuntur scismatici. Sed sciendum est ꝙ ista vnio que in sacra scriptura commendatur nō soluȝ debet esse corporalis sed etiam cordialis Quis eniȝ morbida quandoq̄ȝ vnitur gregi. sed ne gregē inficiat sepatur per industriaȝ pastoris. Similit̄ humor ꝑnitiosus vnitur viscerib⁹ ꝛ ꝑ idustriā medici dȝ expelli. Similit̄ scabies adheret cuti ꝛ carni ꝛ ꝑ industriā phisici dȝ amoueri. Fȝ istaȝ viā antiq̄ patres i ecclesia ꝯtra ꝯtumaces ꝛ rebelles sententiā excōicatiōis itroduxerūt. nō i nocumētū sȝ i medicamētuȝ vt hoies ex sepatōe ab ecclesia ꝯfusi ꝛ hūiliati correcti reuertēt̄ ad sancte m̄ris ecclesie sinū. ꝓpter h̄ vt dixi. ista vnio ꝯmēdabilis nō solū dȝ esse corpalis sȝ ꝛ cordialis. Ac. 4. Multitudinis credētiū erat vna aīa ꝛ cor vnuȝ in deo. Uere ḡ iocūda illa supna ciuitas in q̄ nulli molesti. nulli iueniūtur infesti. Apo. 22. Foris canes ꝛ venefici. foriꝫ canes hoies. s. maledicti apte latrātes et venefici id ē scorpiōes pestiferi occulte pūgētes. vere ḡ illa iocūda supna ciuitas i q̄ null⁹ latrabit. null⁹ mordebit sȝ vnusq̄sq̄ȝ de aliena gl'ia tāq̄ȝ de ꝓpria gaudebit. Scdō illa celestꝫ hitatio est secura. Ju. 18. Uiderūt populū habitāteȝ absq̄ȝ vllo timore q̄etū ꝛ securū. ille popul⁹ scōꝝ habitat in celis absq̄ȝ vllo timore. qȝ nō sūt ibi isidie inimici latentꝫ. habitat et̄ i q̄ete ꝓpter iteriorē tranq̄litateȝ cordis. habitat etiā secure ꝓp̄ certitudieȝ idefficiētis felicitatꝫ. ista gloriosa hitatio nobis describitur. thobi. 13. vbi dr̄ porte hierusalē edificabūtur ex saphiro ꝛ smaragdo ꝛ ex lapide ꝑcioso in circuitu. mur⁹ eīn ei⁹ et platee eius ex lapide cādido ꝛ mūdo sternentur et ꝑ vicos eius cātabitur alleluia Porte celestis hierusalē sūt sancti ꝑ quos nobis ꝑ̄ingressus regni celestꝫ iste porte ꝑmo ex saphiro edificātur in quo signat̄

cetus apostolorum. saphirus enim est celestis coloris in quo signatur status apostolorum qui adhuc carne viuentes i terris iã mente conuersabãtur in celis. philip. 3. Conuersatio nostra in celis est. smaragdus est viridis coloris in quo signatur status sanctorum confessorum qui virorem fidei electis predicauerũt, et ex istis confirmauerunt. Isa. 35. In loco vbi prius habitabant dracones orietur viror calami iunci. In lapide precioso in quo muri hierusalem circundari dicuntur status sanctorũ martirum designatur epi ei super firmam petram que christus est edificati in morte sua fũdauerũt ecclesiã effusione proprij sãguinis. de quibus lapidibus preciosis in ps. Preciosa est in conspectu domini mors sanctorum eius per lapidem mũdum et candidum signatur status virginũ Apo. 7. Hi sunt qui venerunt amicti stolis albis. qui sunt: et vnde venerunt subditur. Apo. 14. Hi sunt qui cum mulieribus nõ sũt coinquinati. virgines enim sũt. et sequũtur agnũ quocũque ierit: et ideo dicuntur in plateis quasi in nullo cõcitati. in nullo angustiati. sed sequũtur agnũ dimissum proprie libertate. Sequitur. et per vicos eius cãtabitur alleluia. Alleluya est verbum grecum ineffabilẽ exprimẽs iocunditatis affectum Modo angelici spiritus ad exhilaratiõem illius superne curie maxime in hac sacra solẽnitate non cessant alleluya organice modulatiõis iubilo decãtare. Job. 38. vbi cũ me laudarent astra matutina. et iubilarẽt omnes filij dei. Hodie fratres carissimi verus assuerus facit conuiuium permagnificũ cunctis principibus suis et pueris fortissimis persarum et medorum inclitis. et prefectis prouinciarum coram hester. Nos ergo fratres carissimi exemplo illius pauperis lasari iaceamus ad portam istius diuitis humiliter in oratione prostrati cupientes saturari de micis que cadunt de mensa diuitis. Et credo certissime quod non recedemus vacui. ille enim summus imperator non est durus nec auarus. sicut ille diues epulo. Lu. 16. Sed est liberalis. liberales etiam dispensatores. liberales ministri. Et ideo si petamus vt debemus vacui nõ recedemus Sed ex aliqua parte sequitur nos cibus regius. et aliquam bonam pictantiã impetrabimus. Tertio est ista habitatio sanctorum gloriosa. Sopho. 2. Hec ẽ ciuitas gloriosa habitant in confidẽtia. ps. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. ista ciuitas habitare in confidentia dicitur. Nec mirum quia habet imperatorem potentissimum. superius videt hostes inuisibiles prostratos iferius. habet milites inuincibiles interius. habet ãgelicos spiritus custodes anterius. habet certitudinem indeficiẽtis felicitatis posterius nichil quod illa felici iocũditate. illa iocũda felicitate securius illa enim nulli dolori miscebitur nulla iterruptiõe rũpetur. nullo fine claudetur. Ad quam nos perducere dignetur.

De animabus Sermo primus

Omnes morimur et in gaudium volumus venire Eccle. 8. In verbo proposito notantur duo. Primo enim notatur presentis vite generalis defectus cũ dicitur omnes morimur. Secũdo notatur vite future vniuersalis appetitus. cũ dicitur et in gaudiũ volumus venire. Primum autem vite generalis defectus i quattuor consistit. Primo in velocitate dissolutiõis. Secũdo in vtilitate resolutiõis. Tercio i abundãtia desolatiõis. Quarto i carẽtia cõsolatiõis. Primo quod huius vite defectus consistit in velocitate dissolutiõis. 2. Re. 14. Omnes morimur et quasi aqua dilabimur i terrã que nõ reuertet. omnes morimur nobiles et ignobiles. diuites et pauperes. lactãtes simul cũ homine sene. puluis enim reuertitur i terrã suam vnde erat. et spũs ad deũ qui dedit illũ. vulgariter dicitur quod i terrã reuertitur sicut ẽ iustũque puluis reuertatur ad terrã suã tanque ad principiũ spũs autem ad deũ qui dedit illũ tanque ad principiũ efficiẽs, et finale. et cũ habeamus istã dissolutiõis necessitatẽ. nõ tamen videmur habẽ recordatiõem excitat nos sapiẽs. Eccle. 38. Memor esto iudicij mei. sic enim erit et tuũ michi heri et tibi hodie. quasi di. sicut modica ẽ distãtia iter heri et hodie ita iter mortẽ meã et mortẽ tuã. et iudiciũ meũ et iudiciũ tuũ. sic quod omnes morimur: sequitur. et quasi aqua dilabimur i terrã. aqua ẽ que sem per descẽdit ad iferiora. nunque tamen ascendit ad superiora. sic etas nostra naturaliter descẽdit ad iferiora senectutis mortis et sepulcri. nunque tamen ad superiora ascendit grate iuuẽtutis. secundum naturam. Eccle. 11. est qui locupletatur parce agendo. et nescit quod tempus preterea et mors appropinquat. et relinquat oia alijs moriatur. et huius vite status videtur esse similis duabus sicculis i eodem puteo excũtibus quia dũ vna ad iferiora descendit alia ad superiora ascẽdit et cũ existẽs super marginẽ putei sicculã descendẽtẽ cernit. ascendentẽ autem nõ aduertit ab ipsa vel in capite vel in latere percutitur et leditur. sic nos dum numerum annorum trãseũtiũ quasi

pondus ſiccule deſcēdētis ſignificat ꝯſi-
derando nūeramꝰ ⁊ ſiccula aduenientꝫ. ſ.
mortis non aduertimꝰ dolore capitis vel
lateris cōcuſſi ifirmamur ⁊ morimur. Se
cūdo deſcribitur pn̄tis vite ſtatus vel de
fectus ab vltimate reſolutionis. Eccle. 7
Melius eſt ire ad domū luctꝰ ꝙ̄ ad domū
ꝯuiuij ibi enī finis cūctoꝝ āmonetꝛ. Naz
in domo ꝯuiuij implemus ventrē. i domo
luctus purgamus mētē vn̄ maria magda
lena plus domū luctus ꝙ̄ domū ꝯuiuij e-
legit ymo de domo ꝯuiuij domū luctꝰ ef-
ficit Cum enī dominus accubuiſſet in do-
mo ſymonis lepſi ſtans retro ſecꝰ pedes
eius ipſos ſuis lacrimis rigauit et rigan-
do pectoꝝ ſuorum maculas tſit Lu. 7. Di
miſſa ſūt ei pctā multa qꝛ dilexit multum
Sic ergo meliꝰ eſt ire ad domū luctus ꝙ̄
ad domū ꝯuiuij. Et ſubditur rō illa enim
finis cūctorū ammonetur hoim. Sciendū
eſt ꝙ dn̄s facit nobꝫ triplicē āmonitiōem
Prima ē ex ſcripturaꝝ inſpectiōe. Sacra
enī ſcriptura facit nobis āmonitiōem ad
mortꝫ recordationem eccle. 6. Fili cōmu-
niōem mortis ſcias ꝙ mors oibus cōicat
Mors enī habet ꝯueniētiam vl' ꝯmuniōez
ſuaz iſtiꝰ cōitatꝫ pmꝰ parēs maior fuit qn̄
ipe ꝓceptū dn̄i ꝑuaricādo peccauit ⁊ regi
nā oim viuētium que ſup oēs regnat ſibi
de ſpōſauit. Ro. 5. vnū hoiez peccatū itroi
uit in mūdū ⁊ ꝑ peccatum mors huius cōi
tatꝫ ſcabini ſūt ſenſꝰ et cogitatiōes ꝑuer
ſe affectionis. Geneſis. 8. Senſus et cogi
tatio humani cordis prona ſunt in maluz
ab adoleſcentia ſua. Secūda ammonitio
quam facit nobis dominus eſt ex morien
tium conſideratione multum enim nobis
debet eſſe terribile quando videmus cor
pus viuidum colore nitidum. virtute ſoli-
dum. tanꝙ̄ cadauer putridum proijci i ſe-
pulcrum et tamen iſta non aduertimus
et ſi aduertemus non timeamus vt debe
remus. Eccleſiaſti. 3. Cuncta ſubiacent va
nitati nullus debet de ſua ſtabilitate con
fidere attamen homines quanto vanio-
res ſunt. tanto ſibi videntur ſtabiliores.
vnde ſuperbi ſe ſolos reputant eſſe ſoli-
dos. humiles vero nulliꝰ momēti ⁊ vanos
Cum tamen humiles ſint ſolidi et ſuper-
bi vani. Job. xi. Vir vanus in ſuperbiam
erigitur quia cuncta pergunt ad locū vnū
ſcilicet mortem vel ſepulcrum ꝙ quilibet
debet timere video ꝙ naturaliter quili-
bet timet quando dicitur ad tormētū pec
catores ꝗ̄ ſcientes ſe duci ad penā purga
torij ſi ꝑ acta peccata peniteāt n̄ tn̄ plene
ſatiſfaciūt. vel ad penā inferni ſi nō peni
teat mirabiliter timere deberent. Sed i
ſtultis peccatoribus impletur id ꝙ vul-
gariter dicitur. fatuus non timet donec
accipiat. iuſti vero conſiderata morte con
cutiuntur timore. Job. 4. In horrore viſi-
onis quando ſolet ſopor occupare homi-
nes pauor tenuit me ⁊ tremor et omnia oſ
ſa mea preterita ſunt. Tercia ammonitio
quam facit dominus fit ex mortis propin
quitate. Sed hec non tantum eſt monitio
ſed perētoria citatio vnde peccator qui ꝑ
diuerſa ſubterfugia procurauit exceptio-
nes dilatorias multum debet timere quā
do recogitat ꝙ oportebit eum ante faciē
diſtricti iudicis cōparare. Prouer. 6. zelꝰ
⁊ furor viri non parcet in die vidicte. nec
acqeſcet cuiuſꝙ̄ ꝓcibus. nec accipiet ꝓ re
demptiōe dona plurima. Tria ſūt q̄ ſolēt
iudices corrūpꝫ affectio carnalis. ſuppli-
catio familiaris ſuſceptio mūeꝝ. Sz zelꝰ
et furor viri. i. chriſti nō parcꝫ in die vidi
cte carnali affectiōe ſubuerſus. nec acqeſ
cet cuiuſꝙ̄ ꝓcibꝰ familiari ſupplicatiōe ſe
ductꝰ. nec recipiet dōa plurima mumerū
ſuſceptiōe corruptꝰ. Tercio cōſiſtit defe-
ctꝰ vite pn̄tis i abūdātia deſolatiōis. Ec-
cle. 41. O mors ꝙ̄ amara eſt mēoria tua
hoi hn̄ti pacē i ſubſtātijs viro q̄ete. cuius
directe ſūt vie in oibus et adhuc valenti
accipe cibum. Non tā amara eſt mortꝫ ex
ꝑiētia qui tā amara eſt mortis memoria.
Nō tā amarꝰ eius guſtus quin tā amarꝰ
eſt eiꝰ olfactus hec amaritudo ſignata eſt
4. Regū. 4. Mors in olla vir dei mors.
Qui mō delectantur in ollis carnaliū vo
latiliū et venatiōum bn̄ clamare poterint
mors in olla qn̄ amaritudinē mortꝫ guſta
bunt. iſta mortis memoria dr amara hoi-
iniuſto. naz delectabilis eſt viro iuſto. nec
mirū. qꝛ mors viro iuſto ē ingreſſus vite.
ſapiē. 3. Juſtoꝝ aīe in manu dei ſūt. ⁊ nō
tanget illos tormētuz mortis. viſi ſūt ocu
lis inſipientiū mori. illi aūt ſunt in pace.
vn̄ ſicut video ꝙ hoies peſſimi i carcē re-
cluſi elongāt ſe ab hoſtio carceris ꝙ̄tum
pn̄t timētes qn̄ educti fuerit diſtractiōez
⁊ ſuſpenſionem. Juſti aūt incarcerati ſtāt
ad hoſtiū carceris ſperātes ex teſtimonio
cōſcientie liberatiōez. ita iuſti appetūt a
carcere corporis liberari. ſciētes ꝙ mors
ē ipis igreſſus regni celeſtis mali vero et
iniuſti timent a carcere corporis liberari
ſciētes qꝛ mors eſt ipis igreſſus iehenne.
Job. 38. Nunquid aperte ſunt tibi porte
mortꝫ. aut hoſtia tenebroſa vidiſti. triplex.

est mors natura culpe iehēne. Quando ğ mors culpe coniungitur morti nature tūc est introitus ad mortē iehenne. sequitur. aut hostia tenebrosa vidisti ad custodiam hostiorū istorū ministri infernales deputati sūt qui omnes aduenientes recipiunt et nullum exire permittunt. Mortis ergo memoria homini iniusto est amara. et describit hominem in iustum a quattuor scilicet a diuitijs delitijs ab euētu fortune. a valitudine nature Describit ipsum a diuitijs cum dicit habenti pacem in substantijs suis. Job. 21. Impij viuunt sublimati confortatiq; diuitijs. Sed istam diuitiarum abundantiam vertet dominus in impijs in summam paupertatem. vnde cuidam domino ampliato qui se de diuitiarum abundantia iactabat dicitur. Apoca. 3. Tu dicis quia diues et locupletatus; et nullius egeo et nescis quia tu miser es et miserabilis et pauper et cecus et nudus. vnde non sunt vere diuitie que replent archam. sed que replent mentē. Mathei. 9. Thesaurisate vobis thesauros in celo vbi nec erugo nec tinea demollitur nec fures effodiunt nec furantur. Secundo describit hominem in iustum ad delitijs qui sicut vult eē quiet⁹ q̄ nulla molestia pulsetur. Sapientie. 2. Venite fruamur bonis que sunt. hoc est inuitatorium diaboli quod cantant membra diaboli socijs suis. Sed dominus a stans ponit vnum pulminar ad caput. et vnum ad pedes scilicet vt ducant in bonis dies suos et audiant quod sequitur. et in puncto ad inferna: descendent et submergētur. Job. 21. Tertio describit eum ab euentu fortune. cum directe sunt vie in omnibus. sunt enim homines mali ita fortunati q̄ omnia veniunt ad nutum sue voluptatis. Sed si dominus fortunatus esset supra campanile beate virginis non videret infortunium quod accideret ei. Apoc. 18. dicis sedeo regina et vidua non sum et luctum non videbo et ecce vna die venient plage eius mors luctus et fames et igni comburetur Quarto describit virum iniustum a valitudine nature cum dicit et adhuc valenti accipere cibū sunt multi qui prelatos nostros preconio celis commendant. qr multa cōmedūt multa deuorant. pauci hodie commendātur ab austeritate parsimonie ab eminentia scientie a perfectione vite. Sed multi hodie commendantur a vestium curiositate et ciborum superfluitate: vnde clerici volentes commendare prelatos suos dicunt. bonus platus est ipse sc cuius dat tot capas forricatas. i mensa sua habet quotidie tot fercula. vnde commēdatur dominus valētinus sicut ille diues a vestium curiositate et ciborum superfluitate. Lu. 16. homo quidam erat diues q̄ induebatur purpura et bisso. ecce curiositas vestium. et epulabatur quotidie splēdide: ecce superfluitas ciborum. et ex istis duobus concludit eius dominus eternū supplicium. vnde sequitur mortuus est diues et sepultus est in infernū. Quarto describitur defectus vite presentis a defectu consolationis. eccle. 14. ante obitum opare iusticiā: qr non est apud iferos inuenire cibum. glosa. ante obitum tuū operare iusticiam id est opera iusticie et bonorum operum exempla proximis tuis relinq̄ qr non est apud inferos inuenire cibū id est refectiōem vite. ergo dum possum⁹ bn̄ opari debemus ne tūc incipiam⁹ velle cū nō poterim⁹. Aug. iustissima pena pcti est vt qui recte sciens non facit amittat scire quid recte sit et q̄d bn̄ facere cum possit noluit amittat posse cum velit. In hac ğ vita sic nobis puideam⁹ vt i futura refectiōem inueniamus. hoies puidi multum cōmendantur q̄ de cibo potu vestimentis et alijs necessarijs tp̄e oportuno sibi puidēt. et dr̄ de eis q̄ denarius eoꝝ tres obulos valet Clericus q̄ cum p̄benda ecclesiastica habz duas p̄bendas alias. scʒ puidentiā et temperantiam p̄t ducere bonam vitā et honestā illi aūt q̄ habēt duas p̄bendas istis ꝯtrarias scʒ negligentiā et pdigalitatē opor tet q̄ finalr̄ ducant vitā miseram ad confusionē ergo ipoꝝ cis denarius obulū nō valet. eccle. 9. Quodcunq; potest manus tua istant opare. qr nec op⁹ satisfactiōis nec rō excusans. nec scia subt̄fugiens nec sapia demulcens erunt apud inferos quo tu pperas p culpam. ante obitū ergo opare iusticiā. et hoc qr non est apud inferos inuenire cibū id est refectiōem. Certe malum est hospitium in quo non p̄t homo inuenire cibū. nō est aliq̄s qui intraret religionem qui nō crederet inuenire ċlemēcū q̄ sustētationē. fugiam⁹ ergo ab isto loco horribili et vaste solitudinis et p aliā viā reuertamur i regiōem nr̄am sic ergo notatur p̄ntis vite defect⁹ cū dr̄ oēs morimur. et iste generalis defect⁹ nō solū ponitur ad incutiendum timorem q̄ntum ad nos sed etiam q̄ntum ad excitandā deuotionē nr̄am. quantum ad fideles dei defunctos i tribulatōe purgatorij ꝯstitutos. i. mach.

.5. Cõuenit ecclesia magna cogitare q̃d
facerent fratribus suis qui in tribulatio
ne erant ecclesia dei que magna est nume
ro merito dignitatis fastigio hodie debꝫ
conuenire in sermonibus in missarum so
lennitatibus et alijs sanctis occupationi
bus cogitare quid faciant defunctis dei
fidelibus in pena purgatorij existentibꝰ
que pena secundum Aug. Et si sit transi-
toria tñ maior est ꝙ̃ pena quã aliq̃s exp-
tus fuerit ĩ hac vita. alijs diebꝰ expectãt
a nobis ⁊ pr̃es ⁊ mr̃es ⁊ fratres ⁊ sorores
aliquã refectiõeꝫ Sed hodie expectant a
nobis pictãtiam generalem. faciamus ꝰ
qd̃ fecerunt filij israel filijs in tribulatio
ne ꝯstitutis. i. macha. 5. iudas ⁊ ionathas
liberauerunt fratres suos in gala adytiꝫ
et galilea galaadytim interpretatur vetu
stas et signat animas fidelium defuncto-
rum in purgatorio positorum qui secum
aliquid de veteri homine scilicet peccato
rum venialium et reatu mortalium detu-
lerunt. de quibus penitentiam non pere-
gerunt. Sed ista vetustas igni purgatorij
renouatur et orationibus nostris et ele-
mosinis alleuiatur. ps. Renouabitur vt
aquile iuuentus tua. liberauerunt et fra
tres qui erant in galilea. galilea interpre
tatur transmigratio et signat statum fide
lium in purgatorio positorum qui nõ sũt
ibi ad permanentiam sed ad transmigra
tionem illa enim dura prebenda non de-
bet habere residentiã perpetuaꝫ sed tem
poralem a summo pontifice christo scili-
cet secũdũ arbitrium suuꝫ taxatam. isti er
go iudei qui erãt galaaditiꝫ ⁊ galilea tri
bulati per iudam ionatham et simonẽ sũt
liberati. ⁊ in his tria signantur per que fi
deles xp̃i ab igne purgatorij liberantur.
Primo per veram ꝯfessionẽ fidei cristian
e et hoc signatur per iudam iudas enim
interpretatur confessio. Ro. 10. Corde cre
ditur ad iusticiam ore autem confessio fit
ad salutem. Nec mirum si vera confessio
nominis xp̃i obtinet relationẽ reatus cul
pe quia impetrat indulgẽtiã mie diuine.
Prouer. 28. Qui abscondit scelera sua nõ
dirigetur q̃ aũt ꝯfessus ⁊ reliq̃rit ea miaꝫ
ꝯseq̃tur. Liberãtur etiã ꝑ ionathã q̃ int
ꝑ̃tatur colũba ꝑ qd̃ signatur fideles xp̃i ꝑ
purã ⁊ simplicem liberãtur orõeꝫ dñs em̃
nõ diligit fraudulẽtas vulpes sꝫ colũbi-
nas mẽtes puer. 3. cũ simplicibꝰ sermoti-
natio eius Liberantur etiã ꝑ simonẽ qui
interꝑ̃tatur obediens obediẽtia ei hoïeꝫ
liberat et ipsũ exaltat. phi. 2. humiliauit
semetipsum factus obediens vsq; ad mor
tem mortem autem crucis propter quod
et deus exaltauit illum. Non ergo debe-
mus habere compassionem ad infideles
defunctos. ⁊ est ratio quadruplex que de
bet nos ad hoc mouere. Prima ẽ quia sta
tus eorum est miserabilis secunda quia
est reparabilis. tercia quia status sui libe
ratio est nobis vtilis. quarta q; eorum sta
tus est btificabilis. Prio ergo statꝰ eoꝝ ẽ
miserabilis. Job. 19. Miseremini mei mĩ
seremi mei saltẽ vos amici mei. q; paren
tes et amici nr̃i in purgatorio ꝯstituti du
plicant nomẽ miseratiõis. dicẽtes bis mĩ
seremi. duplr̃ eos iuuare debemꝰ. Primo
districtũ iudicẽ pijs supplicatiõibus pul
sanda. tãta est em̃ mie benignitas ꝙ eius
indulgentiã inclinat. Nos ꝓ defũctis xp̃i
fidelibus ad dñm ꝓperemꝰ. ⁊ huiutꝫ nr̃e
scutũ orõnũ ꝓferamus ⁊ ꝑ incensum deꝑ̃-
catõuꝫ alligemꝰ vt sic ire diuine resistemꝰ
⁊ necessitati finem imponamꝰ. Sap. 18. ꝓ
perãs hõ sine q̃rela depcari ꝓ populo: ꝓ
ferens huiutꝫ sue scutũ orõnũ. ⁊ ꝑ icẽsuꝫ
deꝑ̃catiõum alligans restitit ire et in finẽ
posuit necessitati. sic ergo clamãt fideles
defũcti miseremi mei ꝓ nobis orando: et
iterũ miseremi mei ꝓ nobis elemosinas
largiẽdo parẽtes reliquũt filijs abũdan
tiam diuitiaꝝ et petũt sibi tribui aliquaꝫ
portiũculã aduersus pauꝑum ꝓpter remis
sionẽ peccatoꝝ. eccle. 3. Ignẽ ardentẽ ex
tinguit aqua et elemosina resistit peccatꝭ
Pessimus iudicaretur homo qui patrẽ vl̃
matrẽ in igne cõburi videret et nõ magis
quasi insanus ad eius liberationem ꝙ̃ lẽ
tus incederet. et nos parẽtes nr̃os ĩ igne
purgatorij affligi credimus attamen vel
nos nõ mouemus vel gressu testudineo in
cedimus. Secunda ratio que nos debet
mouere est q; status fideliũ est reparabi-
lis. Corit. 3. vniuscuiusq; opus quale fue-
rit ignis probabit. si cuius opus manse-
rit quod superedificauit mercedem acci-
piet: sic cuius opus arserit detrimentũ pa
tietur. ipse tamen saluꝰ erit. sic tamẽ qua
si per ignem dimittamus eos qui secũdũ
gloriã supedificant aurũ in dilectiõe dei
argẽtũ ĩ dilectiõe ꝓximi lapides ꝓ̃ciosos
boni opis. De istis em̃ dꝫ esse sermo bre
uis. q; pauci sunt quales aurifabri pauci
sunt in hac parte industriosi ⁊ voluntarij
dimittamꝰ etiã illos q̃ secũ trahũt ferruꝫ
plũbuꝫ et hoc est pondus peccatorũ mor-
talium que tãte adherentie sunt ꝙ etiã ꝑ
ignẽ gehẽne cõburi nõ pñt. et loquimur de

illis qui secū trahūt lignū fenū ꝛ stipulas hoc est diuersitates venialiū peccatorum Maior scꝫ mediocris et minor. De talib⁹ dicitur saluus erit. sic tñ quasi per ignem certi sumus de afflictione. Et ideo ad auxilium ipsorum petamus a domino irriguum superius eterne deuotionis. et irriguum inferius lacriose orationis. ꝛ sic madefacti sic ꝯpluti per cōpassionē descēdam⁹ ad eius infornacē ignis vt per nostram lacrimosā supplicationē dñs faciat mediuꝫ fornacis quasi ventum roris flantē et sic faciamus quomō incendīj tp̄e solēt hoīes facere ipsi em̄ pannis madefactis solent ignē extingere: in igne ergo cognoscimus afflictionē sed cū dicit saluus erit cognoscimus liberationem. Nos ergo de liberatione eoꝝ confidentes certa spe erigamur ad dn̄m. sciētes ꝙ spes non cōfundit si tñ caritas dei diffusa est i cordib⁹ nr̄is: rogare debemus pro fidelibus dei defunctis: quia status sue liberatiōis est vtilis .2. Macha. 12. Sācta enim et salubris cogitatio est pro defunctis exorare vt a peccatis soluātur. Cogitatio orandi ꝓ mortuis est sancta in se sed nobis est salubris .i. salutaris. quia existētes in purgatorio et nostra supplicatione liberati in gloria recepti iuuabunt nos suis affectionibus et orationib⁹ sanctis. Non em̄ nobis pn̄t esse ingrati. quia sunt i gr̄a cōfirmati. Ingratus enī est qui gratiā nō recipit ꝛ gratiā non rependit. Debemus ergo ꝓ defunctis exorare vt a peccatis soluātur. Solutio nō est nisi ligatoꝝ fideles ergo in purgatorio positi sunt ligati. ꝓuerbi. 5. Funibus peccatoꝝ suoꝝ quisqꝫ ꝯstringit̄. Nos ergo igne dilectionis dei ꝛ ꝓximi succēsi ad fideles dei defunctos feruenti amore descēdamus. et ad dn̄m feruēti desiderio et supplicatione ascendamus: vt sic ꝑ verū sansonē ipsoꝝ vincula dirūpant̄. Iud. 16. Rupit vincula quasi si rūpat quis filū de stupa tortū sputamine cū ignis ardorē acceperit. Quarto debemus rogare ꝓ fidelibus dei defunctis: qꝛ eorū stat⁹ ē beatificabilis. Apo. 13. Beati mortui q̄ i dn̄o moriuntur. Sciendum est ꝙ fidelium dei defūctoꝝ triplex est status quidā ꝑfecti sūt q̄dā iperfecti/ q̄dā ꝑuersi. Perfecti moriuntur in terra promissionis sepulti i albea cum sacra in speluca duplici Albea interp̄tat̄ quattuor. ꝛ signatur ecc̄lia q̄ttuor euāgelioꝝ fidelib⁹ documentis monita i his sepeliūtur sancti cū quattuor v̄tutib⁹ cardinalib⁹ tēꝑantia. iusticia. prudentia ꝛ fortitudine quadrati. Apoca. 21. Ciuitas erat in q̄dro posita hec ciuitas ē triplici muro vallata fide scꝫ trinitatis et trib⁹ virtutib⁹ theologicis vt sic dicatur aīa in eo posita ter sancta quaterqꝫ beata Quidam fideles moriūtur in terra egipti egiptus interp̄tatur meror ꝑ qd̄ signant̄ iusti qui moriūtur in merore contritionis nondum soluti a peccatorum vinculis .2. Macha. 1. iudeis qui sunt ꝑ egiptuꝫ salui dicunt qui in hierosolimis sunt iudei ꝛ in regione iudea et pacem bonam iudei qui sunt in hierosolimis sunt sancti q̄ iam sūt in visiōe dei recepti iudei qui sūt i regiōe iudea sunt om̄es existentes in hac vita viuentes in ꝯfessione diuina. Iudei qui sūt ꝑ egiptū sūt aīe fideliū in purgatorio existentiū isti tam sancti in diuina visione recepti q̄ꝫ hoīes in hac vita ꝯstituti dicūt salutem hoc est adoptiōem et̄norum p̄mioꝝ ꝛ pacem bonam hoc est absolutiōem peccatorum. Nos solem⁹ hoīes existentes in longinq̄ regiōe ꝑ nūcios salutare fideles mortui in purgatorio ꝯstituti sūt a nobis qui sumus in hac vita ꝛ a sanctis qui sunt in patria remoti tāq̄ꝫ ab vtroꝝqꝫ statu elōgati salutemus ḡ ipos ꝑ fidelē nunciū deuote or̄ones mandantes eis pacē bonam sue liberetiōis ꝛ salutē et̄ne remunerationis Terciū fideles sūt ꝑuersi ꝛ isti moriūt̄ in deꝫto diuia gr̄a destituti. Ioelis. 2. p⁹ eum solitudo deꝫti ꝛ non est qui effugiat In huius signū multa corpora i egipto defunctorum in t̄raꝫ ꝓmissionis delata sunt ꝛ. 12. patriarcharū sꝫ non legimus ꝙ ossa aliquoꝝ in deꝫto mortuorū ꝺportata fuerūt in terrā ꝓmissiōis qꝛ ꝓ illis q̄ sūt i egipto. i. i merore purgatorij orat ecclesia vt deportētū in terrā ꝓmissiōis h̄ est vite celestis sed non orat ꝓ illis q̄ mortui sūt in terra deꝫti diuina gr̄a destituti h̄ est ꝓ reꝓbis sic ḡ notatu pn̄tis vite generalis defectus cū d̄r oēs morimur. Scd̄o notatur vite btē vniuersalis appetitus cū d̄r ꝛ in gaudiū volumus venire. Sꝫ qꝛ hodie cythera nr̄a in luctū debet verti et organuꝫ nr̄m in vocē flentiū ꝯmutatur. t. Iob. 30. Nichil ad pn̄s de gaudio dicem⁹. Nā beati qui lugent qm̄ ipi ꝯsolabūtur. Io. 16. Plorabit̄ ꝛ flebitis vos mūd⁹ aūt gaudebit sed tristitia vestra v̄tetur in gaudium Istud autē gaudium nō est momentaneū sed eternum vñ subditur gaudiuꝫ vestrū nemo tollet a vobis. Ad qd̄ gaudium nos ꝑducere dignetur qui viuit et regnat.

De animabus Sermo. 2.

MIseremini mei saltez
vos amici mei quia manus do
mini tetigit me iob.19. Uerbũ
istud est verbum istorum in pena purga-
torũ positorum et notantur tria in verbo
proposito. Primo enim ostendunt miseri-
am sue afflictionis cum dicitur misereminini
mei: miseremini mei. Secundo excitãt
affectionem spetialis miserationis cuz di
citur saltẽ vos amici mei. Tertio subdũt
rationẽ sue inuocationis cuz dicitur quia
man⁹ domini tetigit me. Primo ergo ostẽ
dant mortui in purgatorio positi miseriã
sue afflictionis cũ dicitur. miseremini mei
miseremini mei. Et sciendum ꝙ secunduz
ꝙ triplex est miseria. est enim miseria cul
pe. miseria penitentie. et est miseria pene
purgatorie. secundum hoc est triplex mi-
sericordia est enim misericordia condo-
nans. est misericordia consolans. est etiaz
misericordia liberans. Prima ergo mise-
ria est culpe. prouer. 14. scilicet miseros
facit populos peccatum. homines in sta-
tu gratie tanꝙ diuites et nobiles ornan-
tur varietatibus virtutum Dotantur the
sauro diuinorum donorum. ⁊ spiritualiuz
carismatum. prouer. 8. in vijs iusticie am-
bulo in medio semitarum iudicij vt ditem
diligentes te. ⁊ thesauros eorum impleã
sed cum peccator a gratia in peccatum ru
it efficitur pauper et miserabilis. Apoca.
3. miser es et miserabilis et pauper et ce-
cus ⁊ nudus Ista miseria culpe vt dixim⁹
ammouetur p miaz ꝯdonantem Abac. 3.
cũ irat⁹ fueris mia recordaberis. dñs em̃
irascitur nobis ꝓpter nr̃az offensam. sed
mia recordatur ꝓpter suã pijssimã beni-
gnitatez. ad Ro. 2. ignorans qm̃ benigni-
tas dei ad pniaz te ducit benigna dei mia
est sicut adamas. Nã sicut adamas attra
hit ferrũ sic diuina mia attrahit cor durũ
in peccatis obduratum. Scd̃o est miseria
pñtie. Iaco. 4. miseri estote ⁊ lugete. hõ
quantumcũꝙ diues q̃ntumcũꝙ nobilis.
si vere de offẽsa peniteat debet se reputa
re miserum ⁊ se habere ad modum miseri
. i. paralip. 21. legitur ꝙ cũ dauid peccasset
muneratione populi et desineret plaga in
populo ceciderunt dauid ⁊ maiores natu
israel proni in terram vestiti cilitijs. sicut
purpura regum ⁊ nobilium ita cilitium ẽ
penitentiũ se pro commissis peccatis mi-
seros reputantium ista miseria penitenti
um amouetur per misericordiam ꝯsolati-
onis diuine. vñ ibidem legitur. ꝙ miser⁹
est dñs super magnitudinem mali. dixitꝙ
angelo qui ꝑcutiebat. sufficit. cessat iã ma
nus tua. sicut ergo vere penitens debz se
ostendere miserum ⁊ abiectum ad delen-
dum superbiam ita debet se ostendere lu
ctuosum contra ineptam letitiam vel lasci
uiam. vt sic impetret consolationem diui-
nã. Math. 5. Beati qui lugent qm̃ ipsi cõ-
solabuntur. pijssimus em̃ dominus et pr̃
miam ⁊ deus totius ꝯsolatiõis q̃ ꝯsolatur
nos in oi tribulatiõe nr̃a. Tertio est mise
ria pene purgatorie. Iob. 14. Homo nat⁹
de muliere breui viuẽs tp̃e replet̃ multis
miserijs. Nat⁹ de muliere ecce fragilitas
conditiõis. breui viuẽs tp̃e. ecce breuitas
duratiõis. replet̃ multis miserijs. ecce mł
tiplicitas afflictiõis. aĩe em̃ istoꝝ i pur-
gatorio puniũtur multiplicitate penaruz
Primo em̃ puniũtur ministroꝝ errore. sicut
em̃ dicim⁹ ꝙ ihesus ductus est in desertum
a spũ sctõ vt tentaretur a dyabolo ita cre
dim⁹ ꝙ aĩe istoꝝ ducãtur ad purgatoriũ
ministerio angeloꝝ sanctoꝝ vt ibi purgẽ
tur ministerio angeloꝝ malorum. ꝗuis eoꝝ
intẽtio nõ sit aĩarum purgatio sed eaꝝ af
flictio istoꝝ mĩstroꝝ infernaliũ horribilis
visio que est magna crutiatio Iob. 7. per
visiões horrorꝫ me ꝯcuties. Scd̃a miseria
ẽ ex penaꝝ magnitudie. Iob. 10. ñ leuabo
caput saturat⁹ afflictiõe ⁊ miseria. magno
pondere homo p̃mitur qñ adeo affligitur
ꝙ nõ p̃t leuare caput ⁊ in hoc magnitudo
penaꝝ purgatorij. designat̃ ĩ hoc loquẽs
beatus Aug. ait. ꝙ ista pena ignis purga
torij maior est ꝙ̃ aliq̃ pena quaz vnꝙ̃ hõ
in hac vita expt⁹ fuerit. Tertia miseria ĩ
purgatorio est ex viriũ imbecilitate. Nõ
em̃ ibi aĩe pñt se iuuare: qr ibi nõ ẽ tp̃us
merendi. sed tp̃us recipiẽdi. Apo. 14. am
modo iam dicit spũs vt requiescãt a labo
ribus suis. opa em̃ illoꝝ sequuntur illos
Idcirco inuocant affectũ nr̃e miseratiõis
dicentes miseremi mei. ⁊c. ⁊ nos debem⁹
eis ꝯpati ⁊ eoꝝ misereri. eccle. 18. mĩsatio
hois circa ꝓximũ. Ista triplex miseria re
monetur p miaz liberãtẽ. dicit em̃. mĩsa
tor ⁊ misericors cuius mia sup oĩa opa
eius. ꝓpter miseriam inopum ⁊ gemitum
pauꝑum nunc exurgam dicit dñs. Ponã
in salutari. dñs exurgit ad liberatõez aĩa
rũ ⁊ saluationẽ eaꝝ ꝯpatiẽdo misie ipaꝝ
ꝙ se iuuare non pñt gemitum pauꝑum ꝓ
seipsis i hac vita affligẽtiũ. Sciẽdũ ergo
ꝙ tria sunt que nos mouere dñt ad rogã
dum ꝓ fidelibus dei defunctis. Primum
est ꝯnexio ecclesiastice vniõis. Ro. 12. sicut
em̃ in vno corpe multa mẽbra habemus

omnia autem membra non eundem actuz
habent. ita multi vnum corpus sumus in
christo singuli autem alter alterius mēbra
vnde sicut ego video q oculus non solum
videt sibi. sed pedi. et manus non solum
operatur sibi sed ori. ⁊ pes non solum por
tat seipsum sed corpus totum Ita debe-
mus esse solliciti non solum ꝓ nobis. Sed
pro proximis nostris viuis ⁊ defunctis. 2.
Macha. 12. sancta ⁊ salubris cogitatio est
ꝓ defūctis exorare vt a peccatis soluant
Modo ꝓximi nr̄i dilectissimi tenentur li
gati in purgatorio viculis peccatoꝝ veni
aliuz ⁊ reatibus mortalium. de quibus pe
nitētiam non egerunt. ideo pijs supplica
tionibus ex feruore ꝓcedentibus vicula
eoꝝ dirūpamus ⁊ eorum solutionē a dn̄o
impetremus. Iud. 16. Rupit vincula quō si
rūpat quis de stupa filū tortū sputamine
cū ardorē ignis accepit. hoc dr̄ de sansōe
q̄ interp̄tatur sol eoꝝ ꝑ quem xp̄s signat
qui ad ardorem feruētis orōis vincula fi
fideliū defunctoꝝ disrupit. Scd̄a rō ꝓpt
quā debemus rogare ꝓ fidelibus defūctis
est ꝓmptitudo diuine miꝫatiōis. vn̄ vox fi
deliū defūctoꝝ in purgatorio positoꝝ p̄t
esse. Isa. 33. Dn̄e miserere nostri. Te eniz
expectamus esto brachium nostruz in ma
ne ⁊ salus nostra in tempore tribulatiōis
qd̄ est tēpus purgatiōis i q̄ fideles dei defū
cti per tribulationes ⁊ afflictiones pur-
gantur a peccatis suis. ⁊ quasi respondēs
deus ad inuocationem anime in purgato
rio posite dicit. Isa. 54. Ad punctū in mo
dico dereliqui te ⁊ in miserationibus ma
gnis ꝯgregabo te. quoniam quicquid finē
habet breue est ⁊ momentaneuz respectu
eternitatis. ⁊ cū finē habeat ignis purga
torij. ideo ad punctū in momēto dicuntur
iste aīe derelinq̄ id est afflictiōibus expōi
seq̄t. Et miꝫationibus magnis ꝯgregabo
te. tūc i miꝫatiōibus magnis ꝯgregat aīas
purgatoꝝ qn̄ collocat eas i ꝯgregatiōibus
sc̄toꝝ. ps̄. In ꝯsilio iustoꝝ ⁊ ꝯgregatiōe
magna opa dn̄i. Terciū qd̄ nos debz mo
uere ad rogandū ꝓ fidelibus defūtꝭ est as-
secutio ꝯsimilis subuētiōis. Math. 5. bti
miꝫicordes qm̄ ipi miꝫicordiā ꝯsequunt
Iusti em̄ nr̄is supplicatiōibus liberati nō
pn̄t nobis esse ingrati cū sint in gr̄a ꝯfir-
mati. ⁊ ideo sicut rogamus pro ipsis. sic ⁊
ipsi rogabūt pro nobis fidelissimis. ⁊ fer
uidis oratiōis. 2. Macha. vlti. hic est qui
multum orat pro populo et vniuersa san-
cta ciuitate. hieremias propheta dei. sic
ergo ostendunt fideles defuncti miseriaz
sue afflictionis cum dicit miseremini. Se
cundo excitant affectionem specialis mi-
serationis. cū dicunt saltez vos amici mei
Sciēdū est g̊ q debemus esse fidelibus dei
defūctis amici veraces in ꝓmissiōe. fide-
les in dilectiōe. feruētes in orōne. Primo
g̊ debemus esse fidelibus defūctis amici
veraces in ꝓmissiōe. puer. 6. Si spopon-
deris ꝓ amico tuo defixisti apd̄ extraneū
manū tuā. ⁊ seq̄tur. fac g̊ q dico fili mi et
temetipsum libera qꝛ incidisti in manum
ꝓximi tui. discurre festina suscita amicum
tnū. hoīes spondent ꝓ amicis suis qn̄ se-
culares vel regulares paupes bona ipoꝝ
recipiētes obligant se ad capellanias vel
anniuersaria annua faciēda ꝓ ipis sz nūc
apud extraneū aīas suas defigūt. qn̄ non
soluentes qd̄ ꝓmiserūt indignatiōez oīpo
tentis dei incurrunt. dn̄s ꝓximus nr̄ est bn̄
fitia largiēdo. sz extraneus erit ꝓ receptꝭ
rōnem exigēdo. nos videmus q p̄r secūdū
leges humanas tenetur filiū latronē vel
homicidā abiugare. hoc ē q nō sustēta-
bit eū. nec p̄stabit auxiliū nec ꝯsiliū iura-
re sic facit dn̄s ꝫz legē iusticie sue ipse. em̄
filios ꝑ creatiōez q̄ latrones sunt recipiē
do bona mortuoꝝ. ⁊ nō soluēdo qd̄ eis ꝓ
miserunt. q̄ etiā in hoc homicide anima-
rum quasi abiurando a facie sua repellit
⁊ exhibet se eis tanq̄ extraneum. ps̄. 68.
Extraneus factus sum notis meis. pere-
grinus filijs matris mee sic ergo apud ex
traneum animas suas defigunt qui fide-
libus defunctis nō soluunt qd̄ ꝓmiserāt
vn̄ seq̄t. Discurre ꝑ collegia scōꝝ ab eis
petēs liberatiōem fideliū defūctoꝝ. festi
na ne morte p̄occupatus gemas ⁊ defleas
te fuisse negligētē. ⁊ nō soluisse ꝓmissum
vn̄ ⁊ seq̄tur. Suscita amicū tuum hoc est
fidelē in hoc pondere penaꝝ q̄si sepultuz
vt resuscitatus ascēdat ad gloriam sctōꝝ
Scd̄o debemus esse fidelibus defūctꝭ amicē
fideles i delectiōe. Eccle. 6. amicus fidelis
ꝓtectio fortis. Qui aūt inuenit illuz inue
nit thesauꝝ. Isti reges ⁊ potētes ideo so
lēt thesaurisare vt possit ad thesauꝝ suū
tp̄e necessitatꝭ recurrere. sic solēt fideles
mortꝭ certitudinē habētes horā aūt mor
tꝭ penitus ignorātes testamēta sua cū ma-
gna delectatiōe cōdere. et sic bōa sua ius
paupum tanq̄ in thesauro recondere. vt
inde paupes bona ipoꝝ recipiētes teneā
tur eos loco et tp̄e iuuare. ⁊ hoc p̄cipue i
purgatorij afflictiōe. Eccle. 6. Si possides
amicum in tētatione posside illum. in ten
tatiōe scz illius purgatorie afflictiōis. de q̄

Eccle:27. vasa figuli pbat fornax. ⁊ hoies
iustos tētatio tribulatiōis. tercio debem⁹
esse fidelibus defunctꝫ amici ferventes in
orōne. Canti.8. Qui habitas in ortꝫ amici
auscultant te. Fac me audire vocem tuam
ista pñt esse verba dñi ad suffragia fideliū
defunctoꝝ et hortantis debem⁹ habitare
in ortis: id est in ecclesia militante in qua
debemus esse tāq̄ arbores fructuose ꝑfe
rentes fructus oꝑationis bone vt possim⁹
fidelibus defunctis subuenire. Vñ Cā. 4.
Ecclesia ortus conclusus dicitur ortus pro
pter productionē bonorum operum. Sed
dicitur cōclusus ꝓpter custodiam manda
torum. Iste ortus etiam munitus est per ꝓ
pugnacula cōsilioꝝ. amici nr̄i in purgato-
rio positi volūt audire nostre pie supplica
tionis vocem qui sumus in orto meritorū
ꝯstituti nec immerito. qꝛ ꝑ suffragia bono
rum breuiatur pena iustoꝝ in purgatorio
existentium. Iosue.10. dr̄ ꝙ iosue rogauit
dñm vt nō moueretur sol contra gabaaon
nec luna ꝯtra vallē haylon. et ibi dr̄ ꝙ ste-
tit sol per spacium vni⁹ diei obediēte deo
voci hominis si ḡ elongata est dies ad vo-
cem vnius hois ad impugnationē inimico
rum fortiori rōe ad supplicationē oīm fide
lium breuiabitur pena iustorum in purga
torio positoꝝ ꝓpter qđ dicit dominus il-
lud quod sequitur fac me audire vocem tu
am Dominus enim libenter audit vocem
columbinam mansuetam et humilem luctum
pro gemitu habentem. Iud.9. non enim su
perbi tibi ab initio placuerunt sed humi
lium et mansuetorum semper tibi placuit
deprecatio. Tercio ponunt fideles in pur-
gatorio constituti ratione scilicet inuoca-
tionis cum dicitur quia manus domini te
tigit. Sciendum ꝙ manus domini quādo
q; se extendit per largitionem benefacto-
rum quandoq; tangit per purgationem pe
catorum quandoq; eripit per liberationē
purgatorum. Primo ergo manus domini
se extendit per largitionem bonorū. Pro-
uer.i. vocaui et renuistis. extendi manum
meam et non fuit qui aspiceret. vocaui ad
penitentiam et renuistis propter cordium
vr̄oꝝ duritiam. Extendi manum meam ꝑ
benefitiorum largitionem et non fuit qui
aspiceret propter nimiam ingratitudinem
sed eorum sequitur damnatio cum dicitur
ego in interitu vr̄o ridebo. Secūdo tāgit
manus dñi ꝑ purgationē pctōrum. Iob.2.
Mitte manū tuam ⁊ tange os eius et car-
nem eius et videbis ꝙ i facie bñdicat tibi
sathan q̄ beatum Iob acceperat ad flagel
andum dicebat. Mitte manū tuam hostis
enim antiqu⁹ sup nos nichil hꝫ nisi a dño ꝑ
missus. Nec mirum si nichil super dignita
tem hominū qui nisi a deo permissus po-
tuit in gregem porcorū. Math.8. Si eicis
nos hinc mitte nos in gregem porcorum
Diabolus nichil intendebat nisi sācti iob
afflictionem interiorē et exteriorē. vñ di-
cebat. Tange os eius quātū ad afflictio-
nem interiorē. et carnem eius quātum ad
afflictionem exteriorem. Intendebat eti-
am anime sancti viri subuersionem. vnde
dicebat et videbis ꝙ i facie bñdicat tibi.
sed quia diabolus disponebat ad fraudē
dominus ordinauit ad coronam. nec fuit
flagellatus a dño sanctus vir ꝓpter deme
ritum peccatorum sed propter cumulū me
ritoriū ⁊ augmentum premiorum. Tercio
manus domini eripit per liberationē pur
gatorum. ps̄.143. Emitte manum tuā de
alto eripe me et libera me de aquis multꝫ
pene purgatorij quandoq; dicūtur aque
propter abundantiam. quandoq; ignis ꝓ
pter acerbitatem. ⁊ tam de abundātia pe
narum q̄ȝ de acerbitate consueuit dñs su-
os liberare. Isa. 43. Cum transieris per
aquas tecum ero et flumina non operient
te. cum ambulaueris in igne non combu-
reris et flamma non ardebit in te. qꝛ ego
sum dominus tuus sanct⁹ israel saluator
tuus sic ergo dominus liberat suos a lo-
cis penarum ꝙ ipsos eleuat ad gaudia sā
ctorum. Ad que nos perducat.

¶De sancto Marti no. Sermo primus.

AB infantia creuit me
cum miseratio. Job. 31. In ver
bo proposito notātur duo a q̄-
bus commendatur beatus martinus. Pri
mo enim commendatur a dulcedine affe-
ctus pietatis cum dicitur miseratio. Se-
cundo a fecunditate status proficientis ⁊
diuturnitate temporis. cuꝫ dicitur creuit
mecum ab infantia. Sciendum ergo ꝙ cō
passio in quattuor consistit. Primo in de-
testatione peccatorum preteritoruꝫ vt pe
reant. Secundo in cautela futurorum ne
fiant. Tercio in reuelatione miserie pro
ximorum ne egestate deficiant. Quarto
in eruditione indoctorum. Ne a tramite
veritatis exorbitent. Primo ergo consi-
stit miseratio in detestatione peccatorum
vt pereāt. Michee.6. Iudicabo tibi o hō
quid sit bonū et q̄d dñs req̄rat a te vtiq;
facere. Iudiciū hoc dicitur i discussiōe aie
causarum. Et diligere misericordiā ⁊ hoc
in liberatiōe anime peccatorum vinculis
alligate. ⁊ sollicite ambulare cuꝫ deo tuo

hoc dicitur per cautelam ex circumspectione vite. Deutro. 4. Custodite animas vestras sollicite debet enim homo custodire a superiori ne elatione euanescat ab inferiori ne voluptate sordescat ab inferiori. ne per negligētiam torpescat ab exteriori ne immoderatis cupiditatibꝰ exardescat. Secundo ꝯsistit miseratio in cautela futurorū pctōrum ne fiant Eccle. 37. Miserere nostri deus omniū et respice nos ⁊ ostēde nobis lucem miserationum tuarum. Tria dicit contra tria que facit peccatum. reddit enim miserum et quātum ad hoc dicit miserere nostri. Apoca. 3. Tu dicis quia diues sum ⁊ locupletatus et nullius egeo et nescis quia tu miser es ⁊ miserabilis ⁊ pauper et cecus et nudus. Tu dicis quia diues sum. thesauro virtutum. et locupletatus incremento bonorum operū. Et nullius egeo scilicet fulcimēto aliorum. ita dicit ypocrita. sequitur. et nescis quia tu miser es in affectu. et miserabilis in intellectu. et pauper miseria peccatorum. et cecꝰ ignorantia agendorum. ⁊ nudus carentia virtutum. Secundo peccatum facit hominem vilem et abiectum. contra quod dicitur et respice in nos per gratiam acceptātem. que facit hominez deo carum. ammonendo seruitutem et conferendo spiritus libertatem. Ro. 8. Nō enim accepistis spiritum seruitutis iterum in timore. sed spiritum adoptionis filiorum in quo clamamus abba pater. Tertio peccatum reddit hominem incircūspectum. contra quod dicitur. et ostende nobis lumē miserationū nō recte ambulat homo cum sibi relinquitur. Hiere. 10. Scio domine quia nō est hominis via eius. nec viri est vt ambulet et dirigat gressus suos. Homo enim sibi derelictus ambulat vias elatione montosas voluptate lutosas. errore tortuosas. sollicitudie spinosas. odio vel rācore saxosas. Tertio consistit miseratio in reuelatione miserie proximorum ne egestate deficiāt. Eccle. 18. Miseratio hominis circa proximum suum. misericordia autem dei super omnem carnez. Miseratio hominis debet esse circa proximum suum propter eternū suppliciū vt euitetur. Thobie. 4. Elemosina ab omni peccato et a morte liberat et non patietur ire animas in tenebras. Secundo debet esse miseratio hominis circa proximum suum propter futurum premiū vt acquiratur. Thimo. 4. Quomodo potueris ita esto misericors. si multum tibi fuerit abundanter tribue. si vero exiguuz tibi fuerit etiam exiguum libenter impartiri stude. Premium bonum enim thesaurisas tibi in die necessitatis. Tertio propter caritatem que est concordia mentiuz vt conseruetur. 1. Johan. 3. Qui habuerit substantiam huius mundi et viderit fratrem suum necessitatem habere et clauserit viscera sua ab eo quomodo caritas dei manet in eo. In fidelibus em̄ cristi debet esse vnitas cordium. Actuum. 4. Multitudinis autem credentium erat cor vnum et anima vna in deo. Hanc vnitatem cordiū debet sequi distributio rerum. 2. Chorin. 8. Uestra abundātia inopiam illorum suppleat. Quod bene impleuit beatus Martinus. Cum enim dixisset dominus qui habet duas tunicas det nō habēti. Hoc beato Martino non suffecit: sed pallium quo operiebatur diuisit et pauperibus distribuit. Helyas pallio diuisit aquas vt transiret iordanem. 4. Regum. 2. Sed beatus Martinus palliū diuisit vt releuaret pauperis egestatem. Joseph diuisit pallium vt vitaret fornicationem. Gene. 39. Beatꝰ Martinus diuisit pallium vt calefaceret christum in membris suis frigus sustinentem. vnde in legenda eius. Martinus adhuc cathecuminus hac veste me contexit. Sic ergo miseratio hominis debz esse circa proximum suum. misericordia autē dn̄i super omnem carnem. id est hominem. et non dicit circa: sed super cum loquitur de misericordia domini. quia miꝯicordia domini superat omnem miseriam hominis. ipse enim preuenit voluntatem hominis. Ps. 58. Misericordia eius preueniet me. coronat perseuerantem. Ps. 103. Qui coronat te in misericordia et in miserationibus. Quarto consistit miseratio in eruditione indoctorum. ne a tramite veritatis exorbitent. Eccle. 18. Qui misericordiam docet et erudit. quasi pastor gregem suum Et sequitur. Nōne ardorem refrigerabit ros. Sic et verbum melius quam datum. Tria dicit quantum ad tres status hominum. scilicet incipientes. et respectu illorum debet esse eruditio. id est extra ruditatem positio. proficientes quantum ad illos dicit docet. perfecti quantum ad illos dicit quasi pastor gregem suum. sicut eniz grex regitur voluntate pastoris. sic homo religiosus qui est in statu perfectionis debet duci voluntate prelati sui siue superioris. Et preponit sapiens elemosinam spiritualem corporali cum dicit ꝙ verbum melius est ꝗ̄ datum. elemosina enim coporalis non ordinatur nisi vt indigentiam proximi releuet sed elemosina spiritualis que est in doctina verbi dei dirigit intellectuz ne a tramite veritatis oberret reprimit ap

petitum ne idebitis honoribus anhelet: mitigat affectuz ne cupiditatibus estuet refrenat effectum ne inordinatis voluptatibus se inclinet. beatus ergo Martinus non solum subsidio corporali sed etiam spirituali proximorum inopiam releuauit. et ipsos telis spiritualibus ad impugnandam eorū audaciam muniuit. 2. Macha. 15. Armauit eos nō clipei aut haste munitiōe. sed sermonibus optimis et exhortationibus frequenter contra hereticos disputauit. et eos mirabiliter cōfutauit. Augustinus Aduersus garrulos rationatores elatiores q̄ capatiores rationibus catholicis et similitudinib9 cōgruis ad assertionez defensionemq3 fidei est vtendum. Sic ergo primo commendatur beatus martinus affectu pietatis cū dicitur miseratio. sequitur. Creuit mecū ab infantia. vbi commendatur a fecunditate status pficientis ex diuturnitate tēporis. Creuit igitur beatus martinus q̄drupliciter. Primo in executione mandatorum in statu militari. Secūdo i aggressione consiliorum i statu monachali. Tercio in regimine subditorum in statu episcopali. Quarto in operatione miraculorum ad ostensionem virtutis dei et interioris sanctitatis. Primo ergo creuit beat9 martinus in executione mādatorum in statu militari. Gene. xxi. Creuit ysaac z ablactatus est fecitq3 abraham grande conuiuiū in die ablactionis eius. Isaac interpretatur risus in quo homo fidelis qui se exercet in mandatis euangelij christi signatur. qui non ex tristicia aut ex necessitate sed ex amore illa implere tenetur Breuis enim differentia noui et veteris testamēti est timor et amor sicut dicit augustin9 Iste debet crescere vt de bono in melius incedendo semper perfectior habeatur. Johan. 15. Posui vos vt eatis et fructuz afferatis et fructus vester maneat. Posui vos non vt sedeatis vt claudi. non vt iaceatis vt porci. non vt circūeatis vt vagi. non vt retrocedatis vt ebrij / sed eatz vt nuncij ad brauium superne vocatiōis destinati. et afferatis fructum bone operationis. et fructus vester maneat i horreum eternitatis. Sequitur. Et ablactatus est in ablactatione signatur recess9 a dulcedine voluptatis carnalis que necessaria est ad executionem mandatorū dei et declinationē iniquitatis. Isa. 28. Quē docebit scientiā et quē intelligere faciet auditum ablactatos a lacte auulsos ab vberibus. ps̄. 118. A mandatis tuis itellexi ppterea odiui omnem viaz iniquitatis. sequitur. Fecitq3 abrahā grande cōuiuium in die ablactiōis eius. Abraam interpretatur pater multarum gentium. in quo signatur christ9 qui est pater omnium credentium Et iste pater conuiuiū facit quando hominem a dulcedine voluptatis carnalis abstrahit et ad mandatorum suorum executionez inducit. Apocalip. 3. Si quis audierit vocem meam p mādatorum scilicet itelligentiam. et aperuerit michi ianuam per eorum executionez intrabo ad eum per gratie infusionem et cenabo cum illo et ipse mecum per mutuam cōdelectationem. Delitie enim sunt homini habere deum socium. Et delitie sunt dn̄o habere corda fideliuz. Prouer. 8. Delitie mee esse cum filijs hominum. quomodo autem in executiōe mandatorum dei creuit beatus martinus in legēda eius in pluribus locis cōtinetur. Secundo creuit beatus martinus in aggressiōe cōsiliorum in statu monachali. Prouer. 4. Iustorum semita quasi lux splendens pcedit et crescit vsq3 ad perfectam diem semita est director vie: in quo signantur religiosi qui z supra stratam publicā mādatorum addere debent cōpendium cōsiliorum: qd̄ signatur. 2. Regum. 18. Ubi dicitur q͡ currebant achimaas et chusi curritq3 achimaas per viaz cōpendij et preuenit citius ad dauid. Achimaas interpretatur fratris mei onus. In quo signatur religiosus qui supra se accepit dn̄icum iugum siue onus. mathe. 11. Tollite iugum meum supra vos et sequitur. Iugum meum suaue est et onus meum leue. Chusi interpretatur archanum siue pfunditas in quo signantur sapientes huius mūdi. q̄ pfundi sunt in cogitatiōibus suis. Isti nō curant de via cōpendij ymo derident et impediunt volentes aggredi. 1. Corin. 1. Uidete vocatōnem vestram fratres q2 nō multi sapientes scd̄m carnem: nō multi potentes / nō multi nobiles / sed q̄ sunt stulta mundi elegit deus: vt cōfundat sapientes Istorum iustorum semita hoc est aggredientium viam cōpendij debet esse quasi lux per munditiam. splens per boni exempli ostensiōez pcedens per meritorum cumulatiōez. et hoc vsq3 ad perfectam diem per finalem perseuerantiā vsq3 ad supernam visiōez: ps̄. 83. Melior est dies vna in atrijs tuis super milia. Tercio creuit beatus martinus et debet cre-

scere quilz bonus prelatus in statu prela
tionis: in regimie subditorū. 2. Regū. 4.
David pficiens ⁊ seipso semper robustior
Dom⁹ aūt saul decrescens quotidie. Da-
uid interptat manufortis aspectu deside
rabilis. et signat prelatū q̄ dz esse fortis
p cōstātiā aspectu desiderabilis ppt sa-
piētiā. 3. Regū. 10. Uniuersa tra desidera
bat videre vultū salomonis vt audiret sa
pientiā in corde eius. Iste david. i. plat⁹
dz eē pficiens p doctrinā. Hiere. 12. plā
tasti eos et radicē miserūt ⁊ faciūt fructū
Istud dr de platis quos plantat dns Isti
faciunt fructū vt btūs martin⁹ et sui cōsi
miles / sed sūt aliȷ̄ qui plantant ab hoib⁹
Osee. 8. Ipsi regnauerunt ⁊ nō ex me. pn
cipes extiterūt et nō cognoui. Isti non fa
ciunt fructū sed fructū destruunt. Sed ta
les magnivoratores hodie libentius eli-
gunt q̄ aiarū zelatores. Danie. 14. Non
ne tibi videtur esse vel deus viuēs an nō
vides quanta comedat ⁊ bibat quotidie
Sic ergo dz platus esse pficiēs p doctri-
nā sed sēper seipso robustior per patien-
tiā. puer. 16. Doctrina viri per patientiā
dignoscitur. seqtur. Domus aūt saul de-
crescens quotidie. Saul interpretatur ab
utens in quo heretici designant. q̄ aucto
ritatibus sacre scripture abutunt isti tpe
beati martini decreuert quia ab ipso fre
quenter superati fuerunt. eorum vanita
tem refellendo per solidam veritatez. Au
gustinus de doctrina christiana gratāter
recipit osculum columbinum pulcherria
et delectabilissima caritas. dentem vero
carnium vel euitat carissima humilitas:
vel retendit solidissima veritas: Quarto
creuit beatus martinus miraculorū ope
ratione ad ostensionem virtutis dei et in
terioris sanctitatis: Ecclesia. 2. Coniūge
re deo et sustine. vt crescat in nouissio vi
ta tua. Beatus martinus fuit coniunctus
deo, per vinculuz caritatis sustinuit autē
per fortitudinem sapientie in aduersis ⁊
ideo in nouissimo creuit vita eius corus
cando miraculis. ipse enim fuit beat⁹ ho
mo diues qui post aurum non abijt. nec
sperauit in pecunia et thesauris. ymo in
uentus est sine macula. Et ideo non ē mi
rum si fecit mirabilia ivita sua. Eccle. 31.
Quia ergo beatus martinus plenus fuit
miseratione et misericordia. plenus cari
tate et mundicia. Ideo modo mundo cor
de videt deum in gloria. Ad quam nos p
ducere dignetur: qui sine fine viuit et re
gnat. Amen.

¶ De sancto martino Sermo secundus

Benedictionem omni um gentium dedit illi domin⁹ Ecclesiastici. 44. Inverbo p-
posito commendatur beatus martinus ⁊
q̄uis quilibet confessor inverbo proposi
to possit commendari / tamen specialiter
hocverbum pertinet ad commendationē
beati martini. status enim ecclesie distin
guitur i partes tres: seculares scilicet re
gulares ⁊ pastores. Beatus martinus fu
it i hoc statu triplici seculari: regulari: pa
storali: etiam in hoc statu dominus ei be
nedixit. Unde de ipso propriissime dici-
tur benedictionem omnium gentium de
dit illi dominus. Primo ergo fuit in statu
seculari ad quem statum triplex benedi-
ctio requiritur sine qua nō est salus secu-
laribus. Prima est eruditionis / secunda
remissionis / tercia largitionis. De bene
dictione eruditionis. Hebre. 6. tercia su
per se sepe venientem bibens ymbrem /
et germinans herbam oportunam illis a
quibus colitur accipit benedictionem a
domino. Terra sunt humana corda q̄ de
bent struere ymbrem diuine eruditionis
vt germinent ⁊ producant fructum bone
operationis. Deutro. 32. Cōcrescat vt plu
uia doctrina mea fluat vt ros eloquiū me
um. Eloquium diuinum est sicut nauis q̄
per aquas sapiētie salutaris deducit ani
mam vsq̄ ad fontem eterne beatitudinis
Ubi potatur et inebriatur anima torren
te summe voluptatis. psal. Inebriabun-
tur ab vbertate domus tue. Ista ergo ter
ra sic debet ymbrem benedictionis pota
re / vt possit herbam oportunam in se se-
mentem bone operationis habētem ger
mane. Sicut enim i veteri lege / lege erat
maledicta sterilis que priuabatur fructu
ventris. Sic in noua lege maledicta est a
nima sterilis que non repletur fructu bo
ne operationis. Sed terra oportune ger
minās a deo recipit benedictōnem. talis
terra fuit btūs martin⁹. quia sicut de eo
legitur. cū esset annorum. 10. ad ecclesiam
confugit seq̄ fieri cathecuminuz postula
uit. ⁊ ideo a domino benedictionem acce
pit. puer. 10. Bñdictio dei super caput iu
sti. Secūda benedictio in statu seculari e
remissionis. Joelis. 2. Quis scit si conuer
tatur et ignoscat et relinq̄t post se bene
dictionem. Anima misera per peccatuz a
deo auertitur nec ipsi faciem ostendit sed
dorsum vertit. ⁊ ideo dominum ad ossans

vertentes dorsum nec conuertentes faciem ad ipsum. Hiere. 2. Uerterunt ad me tergum et non faciem. Peccatrix ergo anima reuertere vt dominus intueatur te et si non audes ostendere domino faciem tuam sciens ipsam peccatorum fuligine denigratam. Treno. 4. Denigrata est super carbones facies eorum. Laua ipsam per lachrimosam confessionem. ps. Lauabo per singulas noctes lectum meum lacrimis meis stratum meum rigabo. hoc est per singula peccata lacrimimis meis lauabo ipse enim desiderat eam videre. Cant. 2. Ostende michi faciem tuam. et sequitur. facies enim tua decora. Quis scit ergo si conuertatur et ignoscat deus. Dei proprium est miserere semper et parcere vnde sicut dulce prouocat appetitum et sicut adamas attrahit ferrum ita dominus de culpa trahit ad gratiam pre magnitudine miserationum suarum. Cant. 1. trahe me post te curremus in odore vnguentorum. et cum sic dominus animam ad seipsum traxerit post se benedictionem derelinquit. Job. 9. Dies mei pertransierunt quasi naues poma portantes. sicut poma odorem bonum post se relinquunt. ita cum dominus animam traxerit a culpa ad statum gratie relinquit in ea nitorem conscientie et odorem bone fame. hanc tamen benedictionem beatus martinus bene habuit de ipso legitur primo de statu militari quod liber fuit ab illis vicijs quibus illud genus hominum implicari solet. Et ideo dicitur. Eccle. 11. Benedictio dei in mercedem iusti festinat. Tertia benedictio in statu seculari est largitionis. 2. cor. 9. Qui parce seminat parce et metet. et que seminat in benedictionibus de benedictionibus et metet vitam eternam. per similitudinem seminis hortatur nos deus ad elemosinarum largitione. quia sicut ex paucis seminibus multas fruges colligimus ita ex elemosinis pauperibus impensis magnam retributionem recipiemus. huius largitionis forma et exemplar fuit beatus martinus qui tempore necessitatis pauperi indigenti clamidem diuisit eique mediam partem distribuit. Magnus dominus beatus vir et laudabilis nimis qui dominum Jhesum christum ad vestes suas tenuit. Unde dictum est voce saluatoris. martinus adhuc cathecuminus hac me veste contexit. Dixerat dominus qui habet duas tunicas det vnam non habenti. sed non dixit qui habet vnam dimidiet non habenti. vnde beatus martinus perfectioni euangeliste supererogauit. Unde elemosinas illius enerrabit omnis ecclesia sanctorum. Eccle. 3. Elemosinas beati martini non solum non narramus quod ecclesia et templum eius sumus sed parietes ecclesiarum et domorum in quibus pauperi diuidens suum pallium depingitur. Secundo fuit beatus martinus martinus in statu regulari. Quia fuit monachus. Et in isto statu triplex est benedictio Prima est voluntarie subiectionis Secunda deuotionis Tercio est orationis: Prima ergo benedictio religiosi est voluntarie subiectionis Eccle. 3. Benedictio patris firmat domos filiorum. Nos celestis patris benedictionem accipimus quando nostris superioribus cum humilitate et deuotione obedimus Eccle. 3. Filij sapientie ecclesia iustorum et natio illorum obedientia et dilectio talis autem debet esse obedientia boni regularis vt relinquat posse nosse et velle quod bene signatum fuit Actuum. 9. In conuersione pauli vbi legimus quod cecidit in terram super faciem suam in casu notatur quod amittebat suam potentiam. Qui enim cadit se non esse potentem ostendit. Johannis vlti Cum esses iunior cingebas et ambulabas vbi volebas. cum autem senueris extendes manus tuas et alius cinget te et ducet te quo tu non vis. Religiosi dicuntur esse senes non tam multitudine annorum quam grauitate morum relicta leuitate secularium lasciuiarum isti debent extendere manus suas per desiderium supernorum istos cingunt prelati cingulis preceptorum consiliorum et regularium institutionum Secundo religiosus non debet habere proprium nosse vnde de paulo dicitur quod apertis oculis nichil videbat sic regula res ad religionem venientes quantumcumque sint sapientes tamen omni simplicitate et humiliate obedire: Religiosi solent merito male tractari qui sapientes videntur culpas suas defendentes et rationes proponentes ad excusendas excusationes in peccatis. i. Corin. 3. Si quis videtur inter vos esse in hoc seculo fiat stultus vt sit sapiens in religione enim plus laudatur rusticitas sancta quam superbia docta. quia ergo beatus martinus nonachus vere obediens fuit. et obediendo suppores suos honorauit. philip. 2. humiliauit semetipsum factus obediens Ideo a domino benedictionem accepit ecle. 3. honora patrem tuum vt superueniat tibi benedictio a deo Secunda benedictio religiosi est deuotionis ge. 27. i piguedie terre et rore celi desup

erit benedictio tua. Anime multorũ sunt
aride pinguedine devotionis destitute.
quibus nec placent orationes. nec corre-
ctiones. nec religionis discipline. isti pos
sunt dicere quod legitur numeri. ij. Ani-
ma nostra arida est. et ideo pinguedinem
devotionis a domino debent petere sicut
faciebat david qui dicebat. Sicut adipe
et pinguedine repleatur anima mea. ⁊ vt
exaudiret eorũ petitiões dñt facere sicut
industriosi faciunt. qui gallinas macillen
tas iuxta pingues in hasta ponunt. vt ma
cillente irrorentur a pinguedine pīguioꝝ
sic i religiõe fratres aridi deberent se cõ
iungere melioribus ⁊ magis devotis. sed
nõ ita faciunt. Sȝ devotos hoies abhõi-
nando derelinquent ⁊ quilibet ad volun-
tatem suam suum invenit gule merum ꝓ
uer. 29. Abhominantur impij eos qui in
via recta sunt. Beatus martinus in pin-
guedine divine gratie ⁊ devotionis fuit
repletus Gene. 49. Aser pinguis panis
eius. aser intelligitur beatus martinus.
qui tanta pinguedine devotionis reple-
tus fuit ꝙ in domo cõsciencie sue panis et
pietãtie refectio devotiõis deliciosa fuit
sicut vir religiosus commendatur a pin-
guedine devotionis: ita commendari de
bet a certa expectatione superne remune
rationis. sicut enim ros ardorem solis no
bis obtemperat ita expectatio certa sup
ne remunerationis labores nostros miti
gat. vnde Gregorius. Consideratio p̃mij
minuit vim flagelli. nec tritura aree fati-
gati murmuramꝰ si vbertatem p̃miorum
ꝯsideramus. Ro. 8. Nõ sunt cõdigne pas-
siones huius tp̄is ad futuram gloriã que
reuelabitur in nobis. Ber. Vere non sunt
cõdigne ad p̃teritam culpam q̃ remittitur
ad futuram gloriam q̃ ꝓmittitur. Tercia
bñdictio viri religiosi est orõnis. sapi. 16:
Oportet solẽ p̄uenire ad bñdictiõem tuã
⁊ ad ortum lucis adorare te dñe. viri reli-
giosi in mõasterijs ꝯstituti bñ solent solẽ
ad benedictionem p̄uenire vt solent ãte
diem ad horas matutinas ad bñdicẽduȝ
deum ⁊ laudandum surgere. et huiꝰ ratio
est qꝛ non habent illos tumultus in vigi-
lijs nocturnis quos solent hr̃e in clamo-
ribus seculi. Osee. 2. Ducaȝ eum in solitu
tudinem et loquar ad cor eius Dñs non
vult secreta sua in foro et molendino re-
velare ⁊ iõ animã cui secreta revelat vult
in solitudinem hoc est in carentia tumul
tuum consistere. sic ergo oportet soleȝ an
te benedictionem preuenire. sequitur. et
ad ortum solis adorare te domine. ortus
solis est caritas gratie noe illustrantis. q̃
dum in cordibus nostris oritur magis et
magis ad rogandum dominuȝ incitamur
et vult dominus nos ab ipso petere quod
ipse paratus est nobis dare. lu. 11. Petite
et accipietis pulsate et aperietur vobis.
Et totum dominus ad vtilitatem nostraȝ
ꝯvertit. quia ad ipsius exhortationeȝ orã
do cor nostrum dilatatur per dilectioneȝ
ampliatur vt dona dei in maiori abundã
tia recipere possumꝰ. math. 25. Dedit vni
cuiqȝ secundum ꝓpriam virtutem. Terti
us status sancti martini fuit pastoralis. ⁊
in illo statu triplicem benedictionem as-
sequutus fuit. Pria benedictio fuit conse
cratiõis. secunda predicatiõis; tercia eter
ne retributionis. Prima ergo benedictio
fuit cõsecrationis. ps̃. Preuenisti eum in
bñdictionibus dulcedis posuisti in capite
eius coronaȝ de lapide p̃cioso. dñs p̄ucit
beatuȝ martinũ ad culmen dignitatis pa
storalis hũiles enim qui dignitates refu
giũt a dño preueniũtur ⁊ p̄ficiuntur. sed
ambiciosi qui totis viribꝰ ꝓcurãt prefici
dñm preuenire volunt ⁊ qñqȝ turpit̃ repel
lũtur. sȝ btũs martinus a dño fuit p̄uẽtus
et hoc i bñdictiõe dulcedinis. Quãte enĩ
dulcedinis fuerit de ipso legimꝰ. Dũ eniȝ
in morte eius dicerent discipuli sui. salua
sũt p̃mia tua potiꝰ nostri miserere quos
deseris. pijs visceribus cõmotus fleuisse
ꝓhibetur et dixisse. Dñe si adhuc populo
tuo sum necessarius nõ recuso laborem fi
at voluntas tua. Ecce quãte dulcedis be
atus martinus. iam eni quasi vnum pedẽ
habebat in paradiso et si placuisset dño
pro vtilitate discipulorum volebat rema
nere. hic est apis dñica de qua. Eccle. xi.
Brevis in volatilibus apis ⁊ initiũ dulco
ris habet fructus eius. Apis succos ama
ros florum colligit et ipsos in mellis dul
cedinem cõuertit. sic sancti viri quicquid
sustinent ꝓpter christũ per deuotõeȝ sibi
in dulcedineȝ cõuertunt ⁊ mel de petra: ⁊
oleũ de saxo durissimo sugũt. Deutrono.
xxxij. sugeret mel de petra ⁊ oleũ d̃ saxo
durissimo. sequitur. Posuisti in capite eiꝰ
coronã de lapide precioso. hoc fuit in die
cõsecratiõis quãdo in archiepiscopũ thu
roneũ. cõsecratus fuit quãdo mitra pon-
tificalis que circulum aureuȝ solet hr̃e ca
piti suo iposita fuit. Eccle. xlv. Cornua au
rea super mitram eius expressa signo san
ctitatȝ et tũc a domio benedicteꝰ benedixit
populo domini. eccle. xxxvi. Secũdũ bene

dictionem aaron da populo tuo. Aaron
de mandato domini consecratus per moi
sem. Exodi. 29. Fundes oleum vnctionis
super caput eius. Et hoc ritu consecrabi
tur. vnde ex hoc consuetudo innoleuit q
gratia episcopi cõsecrati bñdicunt popu
lis. Unde cum solenniter celebrat episco-
pus. Clamat dyacon⁹ humiliate vos ad
benedictionem. Secũda benedictio quã
habuit i statu pastorali fuit predicatiõis
puer. 11. Qui abscondunt frumenta ma-
ledicentur in populis benedictio domi-
ni super caput vendentium. frumẽta sũt
scripture sacre verba que non debent ab
scondi sed in publico pponi et per diligẽ
tes expositiones dicuntur vẽdi sacre scri
pture ex ipso noie venditionis exprime-
re qz sicut per multa vba ad cõsũmatio-
nẽ contraductus deuenitur ita per mlta
vba ad lucidam cognitiõis spũalis itelli
gentiã peruenitur. spũalis em̃ intelligen
tia in sacra scriptura est' sicut nudens in
testa qz dũ duriciã obscuritatz sacre scri-
pture per fidelem et lucidã expositionez
frangimus ad dulcedinem nudei spũalis
intelligentie peruenimus. hanc benedi-
ctionẽ habuit btũs martinus qz z frumẽ
ta sacre scripture populis p pdicationez
dispensauit et cõtra hereticos acerrime
disputãs pugnauit. Eccle. 39. Bñdictio
illius quasi fluui⁹ inundauit. Tercia be-
nedictio quã habuit beatus martin⁹ in
statu pastorali fuit eterne retributionis
1. pe. 3. in hoc vocati estis vt bñdictionẽ
hereditate possideatis. quando pricipes
seruiẽtibus suis dant possessiones ad vi
tam suam curialitas est sed non est plena
sed quando dant eis et heredibus suis/
tunc est possessio hereditaria et est curia
litas perfecta. scdm istuz modũ loqt scri-
ptura qñ dicit in hoc vocati estis. ec. Ro.
viii. si filij et heredes. heredes quidẽ dei
coheredes autem christi. hãc benedictio
nem habuit beatus martinus. Gene. 24.
ingredere benedicti domini. Tibi em̃ p
ata est benedictio eterne retributionis.
Ad quam nos perducere dignetur. ec.

De sancta cecilia. Sermo primus.

Mulier timens domi-
nũ ipsa laudabitur. puer. vlti
In verbo proposito describit
beata Cecilia a tribus. Primo a cõditio
ne sexus naturalis. Cum dicitur mulier.
Secũdo ab humilitate debite subiectio
nis. cum dicitur timens deuz. Tercio ab
honore digne conseruationis. cum dicit
ipsa laudabitur. Quantum ad primũ sci
endum q beata cecilia fuit mulier sedu-
la. mulier sancta. mulier fortis. siue fir-
ma. Primo ergo beata cecilia fuit mulier
sedula. Eccle. 26. Gratia mulieris sedule
delectabit virum suum et ossa illi⁹ impi-
guabit. beata cecilia dicitur mulier sedu
la quia discreta et argumentosa. vnde de
ipsa legit. Cecilia famula tua quasi apis
argumentosa deseruit tibi. argumentum
est graue et ad soluendum difficile. quia
apis amaros succos florum colligit: et in
dulcedinem mellis cõuertit. Eccle. 11. Bre
uis involatibus est apis et initiũ dulco-
ris hz fructus eius. Cecilia dicitur recte
mulier argumẽtosa quia valerianum spõ
sum suum quem quasi leonem ferocez ac
cepit ad vrbanum episcopum quasi agnũ
mansuetum transmisit. consensum in car
nalem copulam in consensum obseruan-
tie sue virginitatis cõuertit. Eccle. 25. in
tribus placitum est spiritui meo que sunt
probata coram deo et hoibus. concordia
fratrum/ et amor proximoruz/ et vir z mu
lier sibi bene cõsentientes: mulier sedu-
la virum suum delectauit quia ardorẽ car
nalis concupiscentie in dulcedinem et di
lectionem castitatis mutauit. sequitur. et
ossa illius impinguabit. ossa sunt virtu-
tes quia sicut in ossibus consistit fortitu-
do corporalis sic in virtutibus fortitudo
spiritualis ista ossa in luxuriosis sunt ari
da. quia ardore carnalis cõcupiscẽtie de-
siccata. Job. 31. ignis est vsq ad cõsũptio
nem deuorans z omnia eradicãs virtutũ
genimina. sed ista ossa i continentib⁹ sũt
pinguia: quia adipe et piguepine interio
ris dulcedinis z deuotionis repleta. ps.
64. pinguescent speciosa deserti. Deser
tum dr beata cecilia. quia cõsortio carna
lis copule minime fuit sociata. Ista dici-
tur speciosa candore virginitatis. piguis
adipe interne deuotionis. Job. 21. visce-
ra eius plena sunt adipe et medullis ossa
illius irrigantur. Secundo fuit beata ce
cilia mulier sãcta. Eccle. 26. gratia super
gratiam mulier sancta et pudorata omis
autem ponderatio non est digna continẽ
tis anime. sicut sanctitas pertinet ad dis
positionem mentis ita pudor pertinet ad
dispositionem corporis Tunc in muliere
dicitur gratia super gratiam esse. quan-
do sanctitati mentis additur verecũdia
pudoris. homines verecundi solent in fa
cie et maxime ingenis rubore perfundi

Et hoc facit ad augmentum pulchritudi
nis. Canti. 4. sicut fragmen mali punici
ita gene tue. fragmē mali punici hꝫ rubo
rem qui facit ad mali punici pulchritudi
nem et commendabilem. ita r reuerentia
reddit eam vituperabilem. Ecclesiastici.
26. ab omni irreuētia occulorum eius ca
ue. et huius rationem reddit beatus Au
gusti. quia impudicus oculus ipudici cor
dis est nuncius vnde sicut domin⁹ ad bea
tissimam virginem et pudoratā misit an
gelum bonum sic mulier incontinens tan
quā angelum malum mittit irreuerētiam
occulorum et ergo super gratiam mulier
sancta et pudorata. sequitur. omnis pon
deratio non est digna continētis anime.
et huius ratio est. quia ponderatio auri
vel argenti est bonum fortune. continen
tia autem est bonum gratie. quod incom
parabiliter excedit bonum fortune. pon
deratio auri vel argenti replet archā cō
tinentia replet mentem. ponderationem
auri vel argenti ꝓcurat cupiditas homi
ni. continentia autem est donū dei. Sap.
8. sciui quia aliter non possum esse conti
nens nisi deus det. Beata ergo cecilia fu
it mulier casta. et ideo felix. quia thorum
in delicto nesciuit. Sap. 3. felix et incoin
quinata. que nesciuit thorum in delicto
habebit fructum in respectione animarū
sanctarum. vnde cantantibus organis ce
cilia decantabat dicens: fiat domine cor
meum et corpus meum immaculatum vt
non confundar. Tercio fuit beata cecilia
mulier fortis siue firma. Prouer. vltimo.
mulierem fortem quis inueniet? ꝓcul et
de vltimis finibus erit preciū eius. Ista
questio de fortitudine mulieris non im
portat impossibilitatem. Sed difficulta
te istud em̄ videt' esse difficile in sexu fra
gili maiorem audaciam et fortitudinem
quā in pugilibus et militibus reperire.
Beata cecilia fuit mulier fortis que i fra
gilitate sexus femini habuit aīm mascli
ni generis. 2. Macha. 7. mirabilis et bo
norum memoria digna repleta sapientia
femine cogitationi masculinum animum
inserens. sic ergo beatam ceciliam mulie
rem esse fortem inuenimus. Sequitur. ꝓ
cul et de vltimis finibus est precium ei⁹.
isti nobiles solent filiꝰs in remotis parti
bus vxores querere et eas sibi in matri
monio copulare. sic ille qui habitationem
habet in celis beatā ceciliam sibi despō
sauit in terris. 2. Chor. 11. Despondi em̄
nos vni viro virginē castam exibere. chri
sto. sic ergo describitur beata cecilia a cō
ditione sexus naturalis cum dicitur mu
lier. Secundo describitur ab humilitate
debite subiectionis cum dicitur. Timēs
deū. Ad obseruantiam autē timoris do
mini totis viribus studere debemus. qꝛ
sine timore domini in nullo bono spiritu
ali proficim⁹. et per timorem domini ad
omne opus bonū nos erigimus: sed spi
ritualiter sciendū est ꝙ sūt tria bona que
operatur in nobis timor domini. Primū
est expulsio peccati. Secundum est execu
tio boni. Tercium est cōseruatio sācti ꝓ
positi et bone operationis. Primū ergo
bonum ꝙ facit timor est expulsio peccati
Eccle. 1. Timor dn̄i expellit peccatū Nā
qui sine timore est non poterit iustificari
Timor dn̄i est sicut scoba domū conscien
tie mundans et ab ipsa immunditias ex
pellens. ps̄. Exercitabar ⁊ scopebā. quia
requiritur exercitiū et diligēs studiū ad
hoc ꝙ hō scoba cōfessionis possit munda
re spm̄ suū. Itē: timor dn̄i est sicut discre
tus hostiari⁹ q̄ amicos dn̄i sui introducit
et inimicos expellit. ps̄. Iniquos odio ha
bui. Itē timor est sicut medicina purgati
ua q̄ malos hūores cōmouet cōmotos ex
pellit. ⁊ p⁹ expulsionē sanitatē i corpe de
relinq̄t. ps̄. Cōmouisti terrā et cōturbasti
eā sana cōtritiones. qꝛ cōmota est ꝯmoui
sti terrā liberi arbitrij ꝑ recordationē ꝑ
petrati sceleris cōturbasti eā ꝑ dolorē cō
tritiōis cōmota est vsqꝫ ad vocē lachrimo
se cōfessiōis. Et iō seq̄tur sanitas ꝯtritio
nis ꝑ remissionē pcti cōmissi. sic ergo timor
dn̄i expellit pctm̄. Et seq̄tur. Nā q̄ sine ti
more est non poterit iustificari. nec mirū
quia sicut seta itroducit filū sic timor dn̄i
introducit caritatem q̄ est excellētior via
veniendi ad patriā. 1. Cor. 12. Adhuc ex
cellentiorē viā vobis demōstro. Itē sine
timore dn̄i nō poterit aliq̄s iustificari qꝛ
sicut ad hoc ꝙ aliq̄s accedat ad terminū
ad quē opꝫ ꝙ recedat a termino a quo sic ad
hoc ꝙ aliquis accedit ad iusticiā oꝫ ꝙ re
cedat a peccato: puer. 15. ꝑ timorē dn̄i de
clinat omnis a malo. Itē sine timore dn̄i
non potest aliquis iustificari: qꝛ sicut sine
semine non fit cōceptio nec parturio nec
partus emissio. Sic sine timore dn̄i nō fit
fructus spūs salutaris assecutio. Isa. 26.
Ubi nos habemus a facie tua alia trāsla
tio habet a timore tuo dn̄e concepim⁹ et
quasi parturimus et peperimus spm̄ salutꝭ
Scd̄m bonū qđ facit nobis timor est exe
cutio boni. eccle. 15. Qui timet deū faciet

bona. Timor enim domini est sicut acule
us pũgens asinum ⁊ faciens illum curre-
re ad molendinum vnde timor domini vl
tra hoc quod facit nos declinare peccatũ
facit nos velociter incidere de bono ĩ bo
num. Item timor domini est sicut accipit
quo viso auicule timent ⁊ velociori vola-
tu fugiendo festinãt. ps. Timor ⁊ tremor
venerũt sup me. ⁊ seq̃tur. Quis dabit mi
chi pennas sicut columbe ⁊ volabo et req̃
escam. vnde poeta Pedibus timor addi-
dit alas. Sed notabile est q̃ non dicit qui
timet deum faciet bonum sed bona. Nam
ex vna radice surgit vna arbor que in ra-
mos dilatatur folia ⁊ flores ⁊ fructus cõ
densantur. sic ex timore domini viri iusti
anima ad omne bonum ampliatur. eccle.
i. Plenitudo sapientie timere deũ et pleni
tudo a fructibus illius. glo. quanto aliq̃s
magis timet deum tanto fructib⁹ bonorũ
operũ est plenior. timor enim domini nõ
est ociosus. facit enim nos qualibet die fa
cere vnam dietam donec veniamus ad su
pernam ⁊ manentem mansionem illã. he
bre. vlti. Non habemus hic manentẽ ciui
tatem sed futurã inq̃rimus. Terciũ bonũ
q̃d facit in nobis timor dñi est conseruatio
sancti ppositi ⁊ bone operatiõis. eccle. 27. Si
non in timore dñi tenueris te istant cito
subuertetur dom⁹ tua. timor dñi est sicut
cementũ lapides edificij spũalis cõiũgens
⁊ cõglutinãs ne p diuisiõez lapidũ ab inui
cez domus ruinã minetur. Vñ sicut ppter
timorẽ inimicorum hoies potentes edificãt
castra ⁊ ea muris firmis et turrib⁹ circun
dant. sic nos ex timore dñi cõtra hostes i
uisibiles vrbem virtutũ construi ⁊ eã mu
ro ⁊ antemurali inuocatõis diuine fortitu
dinis munim⁹. Isa. 26. Vrbs fortitudinis
noster saluator ponetur in ea murus ⁊ an
temurale. ⁊ sicut tpe obsidiõis castrorum spe
culatores poni cõsueuerunt qui clamant ala
garite ad iactus petrarum. et tunc hoies
se abscundant ne interficiantur ictib⁹ pe
trarum. sic nos ex conceptione timoris do
mini vicia fugimus. et nos ab ira diuine
indignationis abscondimus. Geñ. 3. Vo-
cem tuam audiui domine in paradiso et
timui et abscondi me. Tertio describitur
beata cecilia ab honore digne cõuersatio
nis. Cum dicitur ipsa laudabitur. Sunt
autem tria que beatam ceciliam reddunt
commendabilem. Primum est dulcedo mi
sericordie. Secundum est fortitudo victo
rie. Tercium est beatitudo patrie. Primo
ergo commendatur beata cecilia a dulce
dine misericordie. Prouerbiorum. vltimo
Date illi de fructu manuum suarum ⁊ lau
dent eam ĩ portis opera eius. fructus ma
nuum est distributio elemosinarum. hunc
fructum manuum habuit beata cecilia q̃
largas manu elemosinas pauperibus di-
stribuit. Unde de ipsa legitur q̃ pauperi
bus quos nutrierat dimisit vniuersa que
habuit. et sancto pape vrbano tradidit cõ
mendatos. Dixit namq̃ adhuc tribuanas
michi poposci inducias. vt istos tue bea-
titudini traderem. et hanc domum meaz
in ecclesiam consecrares. vnde de ipsa po
test dici quod legitur prouer. vlti. Manũ
suam apuit inopi ⁊ palmas suas extẽdit
ad pauperem. Contra multos qui semper
manum tenent clausam nesciunt facere de
pugno palmam vt palmas suas extendãt
ad pauperes. Sequitur. Et laudent eam
in portis opera eius. glo. In portis id est
in die iudicij. Nam in portis solebant an
tiquitus iudicia terminari. vel in portis.
id est in ingressu regni celestis vbi laudãt
non hominum fauores superuacui. sz ope
ra ipsa que fecit ipso examinante ⁊ pban
te et remunerante cui est honor et gloria
in seculum seculi. Secundo laudatur bea
ta cecilia a fortitudine. Iud. 14. Benedi-
ctus dominus qui hodie nomen tuum ita
magnificauit vt non recedat laus tua de
ore hominũ. hec verba legũtur de iudith
que olofernez interfecit. per quam potest
competent cecilia signari ppter tria. Que
iudith. 8. legũtur de ea. Primo q̃ multas
diuitias habebat. sic ⁊ btã cecilia possessi
ones multas de quib⁹ largas elemosinas
vt supra iam dictum est faciebat. Scdo de
iudith legitur q̃ in supioribus dom⁹ sue
fecit sibi cubiculum secretũ ad orandũ. sic
de btã cecilia legimus. q̃ valerianus ceci
liam in cubiculo orantem inuenit ⁊ iuxta
illam stantẽ angelum dñi. Tertio legitur
de iudith q̃ habebat super lũbos suos ci
litium. sic de btã cecilia legimus q̃ cecilia
subtus ad carnem cilicio induta desuper
auratis vestib⁹ tegebat. cõtra ypocritas
q̃ ĩ aperto ptẽdũt vite asperitatẽ ⁊ ĩ secre
to ducũt vitam delectabilem ⁊ lasciuã. sic
g dñs nomen btẽ cecilie magnificauit vt
nõ deficiat laus ei⁹ de ore hoim. laus btẽ
cecilie non pt de hominum ore deficere.
q2 eius solennitatem ad laudem eius et
gloriam constituit sancta ecclesia quolibz
anno solẽniter celebrari. pconio laudatur
ergo magno in celis que tam excellẽt ex
institutione sancte ecclesie cõmẽdatur in

terris. vñ de ipa cantat in ecclesiis O btã cecilia q̃ duos fratres ꝯuertisti almachiũ iudicẽ supasti. vrbanũ epm̃ i vultu angelico demõstrasti. bonũ certamẽ certasti. cursum ꝯsũmasti. fidem ſuasti. ꝛ ideo in reliquo reposita ẽ tibi corona iusticie ad laudem et gloriam tui nois. 2. ad Thimo. 4. Tertio ꝯmẽdatur btã cecilia a ptre btitudine. can. 6. Viderũt eã filie syon ꝛ btissimam ꝑdicauerũt ꝛ regine laudauerũt eã Syon interptatur specula ꝑ quã signatur ecclesia q̃ i. specula ꝯtemplatõis est posita filie syon sunt aie scte que ecclesiã in suis martirib⁹ dñt ꝑdicare. vñ glosa. Si tm̃ in hac vita i xp̃o sꝑantes sum⁹ miserabiliores sumus oib⁹ hoib⁹. 1. cor. 15. Sed quia pro alia vita militam⁹. merito qñ apparuerit qd erimus tũc sctãz ecclesiã in suis martiribus ꝑdicabimus. seqtur. Et regine laudauerunt eam. Regina pt dici btã virgo maria. de q̃ dr ps. Astitit regina a dextris tuis i vestitu de aurato circũdat a varietate. Bñ est induta ista regina gloriosissima qr veste caritatꝭ deaurata. ꝛ varietate diuersaꝝ virtutum formata. Btã cecilia isti regine bñ dz ꝯmendari. qr ꝓpter nomen vnigeniti filij sui ad quẽ quid hz honoris refundit. terribilia ad mortẽ inducentia et mortẽ ipam ꝯtempsit. Judicũ. 5. Qui ꝓpria voluntate obtulistis aias vr̃as discrimini bñdicite dño. Jdeo btã cecilia dño i ꝑpetuũ bñdicit. ꝛ ab ipo meretur i ꝑpetuum bñdici. Math. 25. Venite bñdicti prīs mei ꝛc. Ad quã nos ꝑducere dignetur.

De sancta Cecilia Sermo secundus

Tu scis domine qr nũq̃ concupiui virũ ꝛ mũdã seruaui animam meã Tho. 3. Jn verbo ꝓposito ꝯmẽdat beata cecilia a duobus. Prio a refrenatiõe carnalis cõcupiscẽtie. cũ dicit. tu scis dñe qr nũq̃ cõcupiui virũ. secũdo a cõseruatiõe puritatis cõsciẽtie cum dicit. mundã seruaui animam meam. Quantum ad primum sciendum q debemus refrenare carnalem concupiscẽtiam propter quattuor mala que facit. Primo enim illicit per delectationem. Secũdo accendit per feruoris immoderatiõem Tercio impedit mentis dñatiõnẽ. Quarto interficit per sequentem damnationẽ. Primo ergo illicit per delectationem. Jaco. 1. Unus quisq̃ tentatur a concupiscentia abstractus et illectus. concupiscentia enim carnalis a bono incommutabili ad bonum commutabile inordinate conuertit. in quibus duobus consummatio peccati consistit. vnde Augustinus. Peccatum est spreto bono incommutabili rebus cõmutabilibus adherere quod fit proprio libertatis arbitrio. vnde sicut mel allicit vrsum propter naturalem dulcedinem. ꝛ sicut lac alicit cattum propter inditam delectationem. sic carnalis concupiscẽtia allicit animam propter introductam corruptionem. Geñ. 8. sensus et cogitatio hũani cordis prona sunt ad mala ab adolescẽtia sua. Unde sicut equus sine freno ꝑ cãpos libere discurrit et de facili in precipitium ruit sic homo nisi refrenetur a concupiscentia carnali dominio rationis in peccatum de facili cadit. Eccle. 18. post concupiscentias tuas nõ eas et a voluntate tua auertere. si enim prestes anime tue concupiscentias eius faciet te in gaudium amicis tuis. Nullus libent dat amico suo exenium ꝑ qd inimicis eius faciat gaudiũ ꝛ ꝑ qd mortꝭ incurrat ꝑiculum siue detrimentum. sic fortiori rõe hõ nullo mõ dz aie sue ꝯcupiscentias eius ꝑstare ne icurrat detrimentum damnatõis etne. Scdo carnalis ꝯcupiscentia accendit ꝑ feruoris immoderatiõem. Danie. 13. De duobus senibus sacerdotibus dr q exarserũt in ꝯpiscentiam susanne. duo sũt ꝑ que ꝑcipue exardescit ignis extius incentiuũ. et materia disposita ad conburendum. vñ ignis extinguitur aquis ꝛ nõ ardet de facili in viridibus lignis. sz i desiccatꝭ ps. Exarserũt sic ignis in spinis. extius icentiuũ est spẽs siue pulcritudo mulieꝝ. Da. 13. Spẽs decipit te ꝛ ꝯcupiscẽtia subuertit cor tuũ. spẽs decipit te extius alliciẽdo. puer. vlti. Fallax grã ꝛ vana ẽ pulcritudo. dr fallax grã plures em̃ falluntur sup pulcritudine mulieꝝ q̃s fallantur in garlandria sophismatib⁹ artistarum. ita etiam grã dr vana qr satis est vanus appetitus qui querit delectari ad momẽtũ vñ cruciatur incternũ. ꝓpter qd dr spẽs decipit te. ꝛ seqt. Et cõcupiscẽtia subuertit cor tuũ. ad hoc em̃ ꝯcupiscentia subuertit. q illud qd deberet sursum põit ponit deorsum. Danie. 13. Euerterũt sesũ suũ ꝛ declinauerũt oculos suos vt non viderẽt celum neq̃ recordarentur iudicioꝝ iustorũ. Scdo ad hoc q ignis exardescat oportet q sit materia disposita ad ꝯburẽdum. ꝛ hoc fit per ardorẽ interiorem cõcupiscẽtiaꝝ. Job. 31. Jgnis est vsq̃ ad perditionem deuorans ꝛ omnia eradicans virtutum genimina Jgnis venialis concupiscẽtie aliquantulum obfuscatur. Sed ignis

concupiscentie mortalis vsq̧ consummati
onem. nam deuorat temporalium bonorũ
possessionem. deuorat potentiarum natu
raliũ vigorẽ. deuorat etiã bõe fame ⁊ sctẽ
ↄuersatiõis odorẽ. Cõcupiscẽtia etiã era
dicat oĩz virtutũ genimia. herbe ⁊ plãte
ꝓpter duo solẽt germinare. ꝓpter terre pi
guedinẽ ⁊ ꝓpt q̃ aifusiõem. vñ illi in qui-
bus regnat ↄcupiscẽtia carnalis aridi sũt
qꝛ sunt sine deuotiõe nec infundũtur aq̃s
salutaris sapientie. ipsi enim contemnũt
ad sermones ⁊ predicationes venire. Et
ideo non possunt in operibus bonis ger
minare. sed sicut dupliciter extiguit̃ ignis
materialis quandoq̧ per aque infusionẽ
quandoq̧ per lignoꝝ subtractiõez. sic du
pliciter debet ignis concupiscentie carna
lis extingui quandoq̧ per aque infusionẽ
sic lauit maria magdalena lacrimis pedes
domini rigando ⁊ capillis suis tergendo
Luce 7. Stans retro secus pedes domi-
ni lachrimis cepit rigare pedes ei⁹. Se-
cũdo extinguitur ignis per subtractionẽ
lignorum. et sic extiguitur ignis carnalis
ↄcupiscentie per substractionẽ delectabi
liũ q̃ sibi p̃stant incentiuuz. et hec p̃cipue
sunt delectabilia scd̃m tactum et scd̃m gu
stum. Delectabile scd̃m tactũ subtraxerat
sibi btã cecilia. de qua legit̃. Cecilia sub-
tus ad carnem cilicio induta deaurat[is] de
super vestib⁹ regebat̃. ↄtra aliquos reli-
giosos q̃ molliora vestimenta hñt ad car
nem interi⁹ asperiora oñdũt hoibus exteri
us. Sic ḡ dz substrahi carni delectabile
ẜm tractũ. ſ; hoc nõ sufficit nisi subtrahat̃
delectabile ẜz gustũ. ↄtra aliquos q̃ q̃uis
interiorib⁹ induãtur cilicijs q̃ntuz ad ta-
ctum superflui tñ sũt i epulis q̃ntũ ad gu
stum. similes porcellis q̃ q̃uis feris tãq̧
aspero cilitio sũt induti tñ sũt gulosi vtrũ
q̧ delectabile sibi subtraxerat scã cecilia
Jud. 8. vbi dꝛ hñs super lũbos ciliciũ ie-
iunabat oĩb⁹ dieb⁹ vite sue p̃ter sabbata
et neomenias ⁊ festa dñi israel. tercia car
nalis ↄcupiscẽtia impedit rõis dñationẽ
Gal. 5. Caro cõcupiscit aduers⁹ spm̃. spũs
aũt aduersus carnez. Caro dꝛ cõcupiscere
qꝛ aĩa scd̃m carnem cõcupiscit. sic oculus
dꝛ videre ⁊ auris audire. quia aĩa videt ꝑ
oculum ⁊ audit ꝑ aurem. nec oculus sine
aĩa p̃t videre nec auris audire. sic caro im
pedit dñium rõnis q̃uis et debeat subiu
gari. ad hoc ꝙ rõe ministretur domus aĩe
rõnalis. Aug. Male ordinata est domus
illa in qua mulier ordinat iperat vir obtẽ
perat. Gen. 3. Sub viri ptãte eris ⁊ ip̃e do

minabitur tui. Sed qm̃ q̧ diu viuimus i
hac pugna positi sumus et si non possu-
mus totaliter hostem intrinsecum supera
re tamen caueamus ne ipsuz permittam⁹
regnare ad Ro. 6. Non regnet peccatuz i
vr̃o mortali corpore vt obediatis eius cõ
cupiscentijs malis. Jsti male instituti sũt
qui volunt concupiscentie obedire quia
non cessat sibi obedientes ad mortem e-
ternam trahere. Quarto interficit ↄcupi
centia carnalis concupiscentia interfi-
cit ꝑ sequentẽ damnatiõem. Jacobi. i. cuz
concupiscentia concepit parit peccatum
peccatum vero cuz cunsummatum fuerit
mortem generat concupiscentia ↄcipit ꝑ
ↄsensum interiorem sed parit peccatuz ꝑ
actum exteriorem sed cõsummatur ꝑ ma
lam cõsuetudinem. Sed potest queri cuz
interior cõsensus ⁊ etiam exterior actus
sint pctã mortalia sicut et pctũm cõsuetu-
dinis qꝛ nõ dꝛ generare mortem pctũm cõ
sens⁹ interioris ⁊ act⁹ exterioris sicut pe
catuz male ↄsuetudinis. Ad hoc ei ẽ rñsio
ꝙ cũ pctũm est soluz in iteriori consẽsu ad
huc remanent signa vite multa sed qñ ꝑ
petratur in exteriori actu remanẽt aliq̃. ſ;
tñ pauciora. Jn ↄsuetudie aũt nulla rema
nent vite signa ⁊ ideo in ista ↄsummatiõe
dꝛ mors generata. Sciendum ḡ ꝙ ꝑ pec-
catum quattuor modis mors ↄsummatur
Delectatiõe cõsensu opere ↄsuetudie. Jn
delectatione anima infirmatur Jn cõsẽsu
moritur in opere extra domum eijcitur in
consuetudine sepelitur et ideo fetens et
quadriduan⁹ dꝛ ne de facili suscitatur Jo
.ij. q̃driduã⁹ est iam fetet. Sic ḡ primo cõ
mendatur btã cecilia a refrenatione car-
nalis concupiscentie cum dicitur Tu scis
dñe quia nũq̧ cõcupiui virum. Secundo
cõmendatur a ↄẜuatione puritatis ↄsciẽ-
tie cũ dꝛ ſ; mundam seruaui aĩam meam.
Sciendum est ergo q̧ quadrupliciter ser
uatur munditia. primo ꝑ lauachruz rege
nerationis Scd̃o per auditum diuini ser
monis Tertio ꝑ compassiõem fratne tri
bulationis. Quarto ꝑ dilectionẽ interne
munditie vel sanctificatiõis. Primo ergo
mundamur ꝑ lauachruz regenerationis.
Ezechel. 36. Effundam sup vos aquã mũ
dam et mũdabimini ab oibus inq̃namen
tis vr̃is aqua batismatis dꝛ mundatiua
⁊ inquinamentorum spũalium ablutiua.
Tit. 3. ꝑ lauachrum regeneratiõis ⁊ reno
uationis spũssancti quem effundit in nos
abũde ꝑ iesum christum saluatorem nr̃m
vt iustificati gr̃a ip̃ius heredes sim⁹ scd̃z

spem vite eterne ꝑ lauachrum regenera-
tionis dicit quia sicut per generationem
carnalem venimus in hunc mundum sic ꝑ
generationem spiritualem que hic voca
tur regeneratio patet nobis ingressus re
gni celorum. Jo. 3. Nisi quis renatus fue
rit ex aqua et spiritu sancto non intrabit
in regnum celorum. Isti reges et impera
tores habent ianitores qui aliquos a pa
latio regio excludunt aliquos introducũt
sed lauachrum regenerationis est ianitor
ita liberalis ꝙ nullum a regno excludit sꝫ
omnes quantum in se introducit. Hoc eti
am lauachruꝫ dicitur renouationis per ex
poliationem veteris hominis et indutio
nem noui qui renouatur in agnitionē dei
Colo. 3. expoliantes vos veterem homi-
nem cum actibus suis ⁊ induentes nouuꝫ
eum qui renouatur in agnitioneꝫ dei vult
enim dominus ꝙ faciamus sicut faciunt
diuites homines in diebus solennibus.
exspoliant enim vetera et quotidiana ve
stimenta et induunt solennia et noua. ⁊ ꝑ
hanc renouationem spiritussancti et reno
uationem aque accipimus gratiam iusti-
ficantem per quam deuenimus ad vitam
eternam. vnde sequitur. vt iustificati gra
tia ipsius heredes simus secundum spem
eterne vite. Pater noster cum non habe-
ret nisi vnum filium naturalem per grati
am iustificantem plures volůit habere fi-
lios adoptiuos qui cum naturali filio par
ticiparent vitam eternam. Ro. 8. Si filij ⁊
heredes. heredes quidam dei coheredes
autem christi. ¶ Secundo autem mun-
damur per auditum diuini sermonis. Jo.
15. Jam vos mundi estis propter sermo-
nem quē loquutus sum vobis. Sciēduꝫ
ergo ꝙ auditus diuini sermonis mundat
tripliciter. Primo abluendo. Jud. 2.
Ascendet angel⁹ dñi de galgalis ad locũ
flentiũ ⁊ ꝓposuit filijs israel pctã eoꝝ. ⁊ se
quitur. ꝙ eleuãtes vocem suã filij israel
fleuerunt vocatusq; est locus flentiũ siue
lachrimarũ. hõ ei qui laborauit ad iniq̃ta
tum ꝑpetratiõeꝫ. Hiere. 9. vt iniq̃ agerēt
laborauerũt laborare dꝫ gemitib⁹ ad ipa
rum ablutioneꝫ. ps̃. Laboraui in gemitu
meo nã ex aq̃ cõpũctiõis ⁊ memoria mor-
tis ⁊ incinerationis dꝫ fieri lixiuiũ ad ablu
tiõem oĩs malitie ⁊ iniq̃tatis. Scdo mun
dat ſmo diuinus iflammando. Hiere. 23.
Nũquid nõ verba mea sunt q̃si ignis. ⁊ q̃
si malleus cõterēs petram ꝟba dei sunt q̃
si ignis corda frigida inflammando. ⁊ q̃si
malle⁹ cõterēs petras corda dura emolli

endo vnde sicut auꝝ et argētũ ꝑ ignē pur
gantur a fecibus et superfluitatibus sic
per ignem verbi dei debent corda immũ
da purgari a peccatorum sordibus. Ter-
tio mũdat sermo diuinus interius per spi
ritum santum illustrando. Act. 10. Adhuc
loquente petro verba hec cedit spiritus
sanctus super omnes qui audiebant ꝟbuꝫ
verbum magne virtutis est diuinũ qd au
ditorib⁹ suis impetrat spiritussancti gra
tiam ad regendum et dirigendũ ps̃. Spi
ritus tuus bonus deducet me in terram
rectam per quam debet esse via ad vitaꝫ
eternam que debet esse via munda et im
maculata. In hac via spiritussãctus est lu
cerna in cordibus nostris vt per ipsuꝫ ꝑsi
tientes non reuertemur ad vomitum et
ab ipsa declinãtes sordidemur per immũ
ditiam peccatoꝝ. 2. Petri. 2. Canis reuer
sus ad vomitũ suum et sus lota in voluta
bro luti. Tertio mundamur per cõpassio
nē fraterne tribulationis Jaco. i. Religio
munda et immaculata apud deum et pa-
trem hec est visitare pupillos et viduas ĩ
tribulatione eorũ dominus specialem cu
ram gerit de pupillis et viduis ex spetia-
li gratia sue pietatis nam pupilli nõ hñt
defensores vidue nõ habent viros conso
latores Eccle. 4. esto pupillis in iudican-
do misericors vt pater et ꝓ viro matri illo-
rum. Et cum pupillos et viduas in volun
tate dñi teneamur visitare maxime in tri
bulatione eorum debemus facere Eccle.
7. non desis plorantibus in consolatiõeꝫ
et cum lugentibus ambula nõ te pigeat vi
sitare infirmum Ex his eñ in dilectiõe fir
maberis. Notabile est ꝙ dñs ex infirmo
rum visitatione nos dicit firmari in dile-
ctione visitatio eñ potentum quãdoq; fit
propter tꝑalem vtilitateꝫ quãdoq; ꝓpter
hũanum fauorem sed visitatio pauꝑuꝫ in
firmorum non fit nisi ꝓpter diuinũ amorē
⁊ ideo in se ꝯtinet firmã dilectiõis radicē
Quarto mundamur ꝑ dilectionē ĩtne sã-
ctificationis Prouer. 22. Qui diligit cor-
dis mundiciam ꝓpter grãm bonoꝝ suoꝝ.
habebit amicuꝫ regem mũditiam cordis
debemus diligere ⁊ hr̃e. Isa. i. Lauamini
mundi estote Ex mundicia cordium ꝓce-
dit grã labioꝝ Nam ꝟba sũt sicut fruct⁹
arboris cordis ex quibus vtrum cor sit bo
num vel malum p̃t cognosci. Math. 7. A
fructibus eorum cognosceteꝭ eos Et sequi-
tur Nũquid colligunt de spinis vuas aut
de tribulis fic⁹ vñ sicut rosa ꝓpter suimũ
diciam dat suauitatem odoris sic latũ vel

stercora ꝓpter sui immunditiā exalat corruptionem fetoris sic homies misercordes consueuerunt dicere verba honesta et boni hominibus grosa homines autem interius infecti et immundi prorumpunt ad verba honesta et hominibus bonis abhominabilia ergo cordis mūdiciam diligamus vt ꝓpter gratiam labiorum nostrorum regem regum amicum habeamus Solēt reges facies suas ab inimicis abscondere et amicis suis oñdere sic qui cordis mundiciam diligenter custodiunt regem regum in decore suo videbūt Math.5. Beati mūdo corde quoniam ipsi deum videbunt in illa eni visione totaliter desideriū aie rōnalis complebitur. Na q̄ replet in bonis desiderium aie rōnalis futurus est intelligentie plenitudo lucis voluntati multitudo pacis memorie continuatio eternitatꝫ Ad quam nos ꝑducere dignetur.

De sancto clemēte Sermo primꝰ

Volui clementia et lenitate gubernare subiectos. hester.13. In verbo proposito commendatur beatus clemens a duobus primo enim commendatur a sollicitudine regiminis pastoralis cum dicitur volui gubernare subiectos. Scđo commendatur a dulcedine affectionis precordiali sicum dicitur clementia et lenitate. Sciendum est ergo ꝙ quilibet bonus prelatus qui nomine gubernatoris intelligitur debet habere quattuor. Primo enim debet habere discretionem in cognitione. Secundo solicitudinem in eruditione. Tertio patientiaꝫ in tribulatione. Quarto rectitudinem in intentione. Primo ergo gubernator ecclesiasticus debet habere discretionem in cognitiōe. Ezechie.27. Sapientes qui facti sunt gubernatores tui. magna vtilitas est ecclesie et totius reipublice quando inferiores reguntur a ꝑlato vel pricipe sapiēte vñ. Boe. Beatas iudicaui respublicas fore si eas studio sapientie regerent vel si eorum rectores studere sapientie contigisset. Prouer.ii. vbi non est gubernator populꝰ corruet. salus autem vbi multa consilia isti prelati et principes qui per se non sufficiunt subiecto et regere debent sapientes consiliarios in societate sua habere nam sicut pennule sagitte coaptātur quibus ab arcu emissa ad signum positum recte destinatur sic principibus et prelatis debent sapientes consiliarij eo aptari vt per ipsos valeant recta iudicia discerni. Sed multi sūt gubernatores sopiti qui sicut nicolaus sup calciataꝫ similitudinem episcoporum gerūt et per seipsos aliquod magnum agere nō sufficiunt. nec sapientes per quos regātur habere volunt. prouer.23. Eris quasi sopitus gubernator in medio mari amisso clauo. Secundo gubernator ecclesiasticus debet habere sollicitudinem in eruditione. Job.37. Nubes spargunt lumē suum que lustrant cuncta per circuitum q̄cunqꝫ eas voluntas gubernantis duxerit. Nubes fuerūt apostoli quia suis sanctis orationibus refrigerant ardorem.i. indignationem veri solis. et resoluuntur in pluuias aque sapientie salutaris. choruscant etiam miraculis. mathei.10. Euntes predicate dicentes quia appropinquabit regnum celorum. infirmos curate mortuos suscitate. leprosos mundate. demones eñcite. Iste nubes lumen suum sp̄serunt quando orbem terrarum claritate fidei illustrauerunt. mathei.5. Vos estis lux mundi sic luceat lux vestra coram hominibus. ꝛc. Sequitur. Que lustrant cuncta per circuitum Sciendum est ꝙ diabolus circuiuit ad decipiendum. Job.1. circuiui terram et perambulaui eam. Istuꝫ circuitum permittit dominus ad btōrum probationem et afflictionem. sed vt clauus clauo et circuitu retundatur: voluit dominus vt apostoli sui circuirent ad morum informationem et peccatorum liberationeꝫ. Luce.9. Egressi apostoli circuibant per castella euangelizantes et currentes vbiqꝫ. Iste nubes lustrant quocūqꝫ eas volūtas gubernātis duxerit vñ et saulꝰ q̄ et paulꝰ postmodū est vocatus ꝑmo eccl'ie seuissimꝰ ꝑsecutor q̄ vētus aquilo erat. ꝛ nubes pluētes.i. discipulos dñi ipsos alligādo et incarcerādo dissipabat cū audiret dñm dicentē: saule saule quid me ꝑseq̄ris. ex vēto cōtrario nubibꝰ quasi austro flante.i. spūsancto inspirante ad modū nubis est id multas pluuias sacre eruditionis resolutꝰ. vñ dño dicente saule saule q̄d me perseq̄ris stati rñdit. dñe q̄d me vis facere. quasi diceret paratꝰ sū volūtati tue i oībꝰ obedire. ꝛ idcirco ille q̄ priꝰ nubes eruditionis ipediuit tanq̄ vas a deo electū et eiusdē aquis repletū fideles aq̄ sapiētie sitiētes potauit. Act.6. Vas electionis michi est iste vt ouꝫ nomē meū corā gētibꝰ et regibus ꝛ filijs israel. tercio gubernator ecclesiasticꝰ debꝫ hr̄e patiētiā in tribulatiōe. ꝓuer.14. quí

patiens est multa gubernatur sapientia. qui autem impatiens exaltat iusticiaz suam. sapientes huius mundi solent consulere q homines causam habentes et litigantes seipsos qrum possunt teneant in sua possessione. Nam sicut dicunt iurisperiti melior est conditio possidentis z scisma multū valet sicut reynardus dicit. homo ergo patiens multū sapientia gubernatur: quia in possessione aie sue servat. Luce. 21. In patientia vestra possidebitis aias vestras. Beatus gregorius. Idcirco passio aie in virtute patientie ponitur qr radix custosq oim virtutū patiētia est. q ergo est ipatiēs nō hz radicē. nō est mirū si carens devotione arescat. q non hz custodiā nō est mirū si a recto tramite exorbitans peat ppter qd dr. Qui patiēs est multa gubernatur sapientia. seqtur. qui aūt ipatiens est exaltat stulticiam suam. Videmus quotidie in capitulis religiosorū q frater qui in capitulo accusat si culpam suā huiliter recognoscit et emendationē de futuro pmittit caritative corripitur. et imposita cōpetenti pnia in pace bona dimittitur. sed frater impatiens exaltat stulticiā suā. nā sicut vētilogiū sup cāpanile monasterij ponit vt ad aspectū illius cognoscatur ex qua parte pcedant vētorū flatus. sic frater ipatiēs spū. elationis inflat9 et spū vertiginis exagitat9 cōstituitur in aspectu fratrū qui ipm inspiciētes in timorē cordis cōversū superbū reputāt et elatū. vñ sicut ventilogiū semper hz rostrū cōtra ventū flantē directuz sic frater ipatiens hz flatū spūs murmuris et odij quasi rostrū ventilogij contra caritativas fratrū accusatiōes a peccatis Isa. z. quiescite ab hoie cuius spūs i naribus eius est qr excelsus reputatus est ipse. Quarto dz hre gubernator ecclesiasticus rectitudinē in itentiōe. Eccle. 49. Gubernavit ad dñm cor ipsius. et in diebus pctōrū corroboravit pietatez. hoies positi in particulis maris ex suis laboribus et gubernationibus nichil aliud acquirūt nisi vt perveniāt ad portū salutis Sz dñs cor bti clemētis et aliorū doctorū ecclasticorū ad seipm gubernavit navez pbendo gubernacula dirigēdo. ad portū salutis attrahēdo. Prio ergo navē pbuit vehiculū. s. salutifere sue crucis. Sapi. 16. Exiguo ligno credunt hoies aias suas et trāseuntes mare per ratē liberati sūt. Scdo, gubernat dñs dirigendo. Isa. 48. Ego dñs de9 tu9 docens te vtilia. gubernans te in via qua ambulas dicit dñs Docens te vtilia vtilia dicit non subtilia Nam subtilibus acuitur intellectus vtilibus reficitur affectus. Parum prodest homini cibos regios āte oculos suos delatos respicere z ieiuno stomacho esurire sic faciunt multi q in subtilibus studētes quantum ad intellectum nulla piguedine devotionis satiant affectum. 4. Regū. 7. videbis oculis tuis z inde non comedes Tercio gubernat dñs ad portū salutis allitiendo et advocando homines eniz qui fuerunt in maris afflictione ad portuz venientes bona indigēt refectiōe et recreatione Math. ij. Venite ad me omnes q laboratis z onerati estis et ego reficiā vos sic ergo dominus corda suoruz gubernat ad seipsum sequitur Et in diebus peccatorum corroboravit pietatem. quod pcipue ptinet ad beatū clemētez qui in dieb9 peccatorum id est iudeorum et gentilium in principio ecclesie nascentium corda fidelium roboravit vt inspecta idigentia pauperum credentium insisterēt operib9 pietatis. ne ɔtaminarētur iudeorum aut gentilium donis vnde i legenda eius dicitur q quotidiana predicatione divites ac mediocres ammonebat ne paterentur baptisatos paupes a iudeis stipam publicaz accipe ne vita baptismatis ɔsecratiōe mūdata donis gentiliuz inquinaretur Sic g cōmendatur beatus clemēs a solicitudie regiminis pastoralis cum dr volui gubernare subiectos. Scdo cōmendatur a dulcedie affectiōis pcordialis cū dr clemētia et lenitate. Sciēdū g q clemētia boni pastoris valet ad qttuor prio g valz ad recōciliationē peccatorū Scdo ad eruditionē indoctorū Tercio ad ɔsolationez afflictorū Quarto ad solidatiōez pfectorū prio g clementia boni pastoris valz ad recōciliationē peccatorū. 3. Regū. 20. Audivim9 q reges domus israel clementes sunt. Ponam9 g saccos in lumbis nrīs z funiculos i capitibus nrīs. Reges israel sunt ecclesiastici pastores qui dnt esse pastores clemētes vt p clementiam z benignitatē suā ad se illiciant peccatores nullus secure accedit ad furiosum in manu sua tenētē gladium gladius ecclesiastice ptāti datur plato tpe sue istitutionis. iste gladius in manu furibundi ponitur qn plato crudeli z austero grex dñicus ɔmittitur. p quē tāq p lupū oves dñi disp gūtur. Ezeche. 34. Cū austeritate impabatis eis z cū potentia. z disperse sunt oves mee. Nā sicut oves re

fugiunt lupum sic in firmi subiecti refu-
giunt austerum p̄latum nec aues allieiũ-
tur nec flabello nec terrente tympano sʒ
dulci sibilo Dñt ergo prelati clemẽtiaʒ in
seipsis habere vt a morte culpe ad vitam
gratie suos subiectos valeant reuocare.
Prouer.ij: Clementia preparabit vitã sic
ergo reges israel id est prelati clamantes
debent esse et eorum subiecti de ipsorum
clementia ↄfisi dñt saccos in lumbis ⁊ fu-
niculos in capitibus suis ponere. In assũ
tione sacci signatur integ̃ hũiliatio ex ti-
more In assumptione funiculoꝝ signatur
ꝑfecta ↄiunctio ex amore Quantum p̃mũ
dr Jone.3. ꝙ cũ de volũtate dñi predica-
ret ionas niniuitis adhuc. 40. dies ⁊ nini
ue subuertẽ surrexit rex de solio suo et ab
iecit vestimentum suum a se et indutus ẽ
sacco et sedit in cinere. In induento sacci
signatur abiectio sui ex cõsideratione vi-
litatis peccati In cinere signatur memo-
ria mortis gene.3. cinis es ⁊ in cinereʒ re
uerteris. Istã perfectam humiliationem
dominus multũ approbauit Jone.3. Mis
tus est est dominus super malitiam quam
loq uutus fuerat vt faceret eis ⁊ nõ fecit.
sic g̃ saccos in lũbis nr̃is ponere est nos i
cũspectu dñi ꝑfecte abĳcere ⁊ humiliare.
sequitur et funiculos ĩ capitibus nostris.
Caput nostrum mens nostra dicitur i qua
viget spiritualis sensus et motus funicu
los ergo in capitibus nr̃is ponimus quã
do perfecta dilectione constringimꝰ. Ma
the.22. Diliges dominum deũ ex toto cor
de tuo ex tota aĩa tua et in tota mẽte tua
quod potest sic exponi Ex toto corde id ẽ
intellectu sine errore Ex tota aĩa tua id ẽ
ex volũtate sine cõtradictiõe. Ex tota mẽ
te hoc est ex memoria sine obliuione. hic
est funiculus triplex qui difficile rñditur.
Ecclesiastes. 4. Nã sicut i funiculo tripli-
ci corda corde connectitur vt difficilius rũ
patur sic intellectui voluntas ⁊ vtrisq; me
moria copulatur vt deus perfectissime et
persolitissime diligatur talis prelatus cle
mentia repletus fuit beatus clemẽs q̇ re
⁊ noie tenuit clementiam adeo vt sicut de
ipso legitur iudeis et gentibus ↄplacere t
nec mirum naʒ lex clemẽtie in ligua eius.
ꝓuer vlti. Scd̃o valet clementia ad erudi
tionem indoctoꝝ. Ruth.2 vadã in agrum
et colligam spicas que metentiuʒ fugerit
manus vbicũq; clementis in me p̃rissami
lias repere gratiaʒ messis dicũtur populi
in dñicum horeũ cõgregati messores fue-
runt apostoli: Luce. et. Math.9. missis q̃
dã multa operari autem pauci. rogate er
go dominum deum messis vt mittat ope-
rarios in messem suam. collectores auteʒ
spicarum fuerunt successores apostoloꝝ
inter quos vnus de precipuis beatus cle
mens extitit qui post apostolos quasi spi
cas colligens intantum profecit ꝙ intra
annũ septuagintaq̇nq; ecclesias dño acq̇-
siuit. Sʒ notabile est ꝙ dicit vbicunq; cle
mentis patrisfamalias reperero gratiaʒ
Multi enim sũt duri et dño ingrati ꝙ de
campis suis faciũt expelli collectores spi
carum. et ibi porcellos suos itroducũt. qđ
est magne malicie argumentũ. beatus cle
mens inuenit gratiam clementis patrisfa
milias. id ẽ xp̃i. Exo.33. Miserebor cui vo
luero et clemens ero in quẽ placuerit mi-
chi si volatilia ad sui similia solẽt ↄueni-
re nõ est mirũ si clementissimꝰ beatũ cle-
mentem sibi voluit in familiarẽ amiciciã
copulare. Tercio valet clemẽtia ad ↄsola
tionẽ afflictoꝝ. puer.16. In hilaritate vul
tus regis vita ⁊ clemẽtia eiꝰ quasi imber
serotinꝰ. rex reguʒ dñs in hilaritate vultꝰ
sui quasi risum vitaleʒ nobis facit quãdo
nobis gratiam iustificanteʒ infundit qui
prius fueramus mortui in peccatis. Ge-
ne.21. risum fecit michi deus e t quicunq;
audierit conridebit michi. nam quicunq;
intelligit peccatorem conuersum de statu
culpe in statum gratie debet eidem con-
gradulando quasi cõridere. Sed sciendũ
est ꝙ quantumcunq; in presenti vita ali-
quis sit perfectus in gratia pleno ore nõ
ridet. q꞉ quãtumcumq; in sãctis in p̃nti vĩ
ta abũdet nõ ẽ plenꝰ risꝰ. q꞉ ipsam ↄcomit
tatur multiplex miseria. sʒ amota miseria
ꝑ gloriã scti pleno ore ridebũt. ⁊ dulcisso
nis labĳs iubilabũt. Job.8. Implebitũ os
tuũ risu ⁊ labia tua iubilo. sic g̃ ⁊ hilarita
te ⁊ vultꝰ regis vita. seq̇t. ⁊ clemẽtia eius
q̃si ĩber serotinꝰ. Sciẽdũ ẽ ꝙ dñs infun-
dit nobis matutinũ imbrem qñ dat nobꝫ
gratiam preuenientẽ. vt bene velimꝰ ps̃.
58. Misericordia eiꝰ p̃ueniet me. miscd̃ia
dei p̃uenit nos qñ nobis gratiã iustifican
tem infundit. Imbrem autẽ serotinũ no-
bis infundit. dñs qñ ex misericordia sua
nobis dat gratiã ne bonũ frustra velimꝰ.
ps̃. miscd̃ia eiꝰ subsequetũ me. Imbrẽ aũt
quasi meridianũ infundit dominus. quã
do ex misericordia sua dat nobis gratiaʒ
concomitantẽ. vt efficaciter bonũ velimꝰ
vt per hoc in misicordia ⁊ miseratiõibus
coronemur. ps̃.102. qui coronat te i miseri
cordia ⁊ miseratiõibus. Btũs clemẽs istã

gratiam triplicem bene habuit. nam sibi
habitaculum ad modum templi marmorū
in extremis maris preparauit. vbi ancho
ra ad collum missa propter testimonium
fidei christi precipitatus fuit. et ibi gra-
tia diuina eum visitauit. ⁊ ad regna cele-
stia perduxit. ps.. Si habitauero in extre
mis maris etenim illuc manus tua dedu-
cet me et tenebit me dextera tua. Quarto
clementia valet ad solitationem perfecto
rum. prouer. 20. Misericordia et veritas
custodiunt regem et roboratur clemen-
tia thronus eius. vt sepe dictum est. Rex
dicitur quilibet bonus plātus qui duos
custodes debet habere. veritatem que cu
stodit ipsum dirigendo. Malachie. 2. Lex
veritatis fuit in ore eius et iniquitas nō
est inuenta in labijs eius. et sequitur. In
pace et equitate ambulauit mecum mise-
ricordia custodit prelatum ipsum stabiliē
do. 1. macha. 2. Dauid in sua misericordia
cōsecutus est sedem regni in secula. hi sūt
duo custodes de qbus isa. 62 Sup muros
tuos hierusalē ɔstitui custodes tota die ⁊
tota nocte imppetuū nō tacebūt. Ueritas
clamat vt rectam viam teneam⁹ puer. 4.
Uiam sapientie monstrabo tibi et ducā te
p semitas equitatis Misericordia clamat
vt i sistamus opibus pietatis si miam vo
lumus consequi. Mathe. 5. Beati miseri-
cordes quoniā ipi misericordiā ɔseqntur
Istis duobus preconibus credendū ē be
ne. quia auctoritatē habent ex veritate sa
cre scripture. ⁊ illa hȝ autoritatē ex spūs-
sācti ispiratiōe. 2. petri. 1. nō em̄ volūtate
hūana allata ē aliquādo pphetia sed spū
sācto inspirati locuti sūt sancti dei hoies.
Sic ergo mia et veritas custodiūt regem
Seqtur. Et roboratur demētia thron⁹ ei⁹
istud ad lrām patȝ. paralip. 2. 10. vbi legit
q dixerūt sapiētes ad roboam regē isra
el. si lenitus fueris populū istū verbis cle
mentibus seruiet tibi omni tpe. et qr sapi
entib⁹ nō credidit. Imo derelicto sapiēti
um ɔsilio. p cōsiliū iuniorū vebis duriorī
bus illis respondit. et ideo decem ptes re
gni sui amisit. sed beat⁹ clemēs clemētia-
et lenitate subiectos populos guberna-
uit. Ad Galath. 6. Si poccupat⁹ fuerit hō
in aliquo delicto vos qui spirituales estis
huiusmodi instruite in spū lenitatis. ⁊ qr
beatus clemens lenis fuit. ideo euȝ domi
nus i fide et lenitate sanctificauit. ⁊ ad et
nā gloriaȝ deduxit. Ecci. 45. In fide ⁊ le
nitate ipsius sanctū fecit illum ⁊ elegit eū
ex omni carne. et ostendit illi gloriā suaȝ.

Ad quā nos pducere dignetur qui viuit
et regnat in secula seculorum Amen.

De sancto Clemente. Sermo. 2.

Lex dei eius in corde
ipsius et non supplantabūtur
gressus eius. ps. 36. In verbo
proposito commendatur beatus clemens
a duobus. Primo enim commēdatur a co
gnitione legis diuine. cū dicitur. Lex dei
eius in corde ipsius. Secundo commenda
tur ab executione operationis bone. cum
dicitur. et non supplantabuntur gressus
eius. Quantum ad primū sciendum. q lex
dei vtilis est ad quattuor. Primo em̄ auer
tit a deuio viciorū. Secundo ɔuertit ad
exercitiū opeꝝ bonoꝝ. Tertio cōfortat i
ppessiōe aduersoꝝ. Quarto eleuat ad pti
cipatiōeȝ eternoꝝ. Primo ergo lex diuina
auertit a deuio viciorū. Job. 22. Suscipe
ex ore illius legē ⁊ pone sermones eius i
corde tuo. si reuersus ad oipotentē edifi-
caberis et lōge facies iniqtatē a taberna
culo tuo. Lex dei qdē ex ore ipi⁹ suscepta
nō tam resonat exterius tumultu vocis q̄
choruscat interius in radiatiōe veritatis
vnde btūs. Grego. i moralis. Lex dei fac
ta ad nos potius videtur q̄ audituꝝ dum
enim semetipsum sine mora sermonis insi
nuat repentina luce nostre tenebras igno
rātie illustrat. sic ergo ex ore dei debem⁹
legem suscipe. debemus etiā sermōes ei⁹
in cordibus nostris ponere. non tantū au
ribus auscultare. sicut faciūt quidam qui
sermōes frequentāt ⁊ audiētes pdicato
res ipsos diiudicāt dicēdo. Iste est asin⁹
iste est verbosus. iste est curiosus. et quod
audiunt quaternis committūt et parū vel
nichil i cordibus suis reponūt. isti sūt au
ditores curiosi. quod audiūt ore reponūt
in corde. et isti sūt auditores studiosi. Pro
uerbio. 3. Precepta mea cor tuū custodiat
sed si illud quod audiunt ⁊ custodiūt cor-
de. non exequātur in opere sūt auditores
infructuosi signati p ficum i qua domin⁹
querēs fructum non inuenit ⁊ ideo male-
dixit Marci. 11. hec tria genera scolarium
signātur Numeri. 24. Dixit auditor sm̄o
num dei. hoc dr quantū ad curiosos. q vi
siones oipotentis intuit⁹ est. hoc dr quan
tuȝ ad studiosos q cadit apertos oculos ha
bet. hoc dicitur quantuȝ ad infructuosos
Romanoꝝ. 2. Nō auditores legis sȝ fac
tores iusti sunt apud deū. hoc dicitur quā
tuȝ ad fructuosos. sic ergo debem⁹ ex ore
dei legem suscipere et sermōes eius i cor

dibus nostris ponere. Sequitur. si reuersus fueris ad omnipotentem edificaberis quando peccator ab omnipotente p culpam auertitur tota structura spūalis edificiū destruitur. sed cum peccator ad dn̄m per penitentiam reuertitur tunc est sicut hierusalē que vt ciuitas reedificat. Hieremie.3. Reuertere ad me et ego suscipiam te. Sequitur. Longe faciens iniquitatem a tabernaculo tuo. Tabernaculum nostrum quandoq corpus qn̄q mens dicitur. quia sicut in corpore habitam⁹ mēte ita in mente habitamus cogitatiōe ab isto tabernaculo/ mētis nostre scilicet iniquitas longe efficitur qn̄ qui in lege domini et i eius electis meditamur. ps.118. In corde meo abscondi eloquia tua vt nō peccem tibi. Nā sicut tyriaca expellit venenum sic meditatio legis diuine expellit peccatum. In hac lege beatus clemēs bene studuit qui doctrinam beati petri vt de eo legitur secut⁹ fuit. Prouer.13. Lex sapientis fōs vite vt declinet a ruina mortis. Secundo lex dei cōuertit ad exercitium bonorū operū. ps.18. Lex dn̄i immaculata cōuertens aīas testimoniū dn̄i fidele sapientiā prestās paruulis. Lex dn̄i dr immaculata. quia maculam non suscipit. Nā sicut tenebre claritatem lucis obfuscant/ sic falsitas suo nubilo quandoq veritatem obumbrat. Lex ergo domini immaculata. quia habet puritatem veritatis sine admixtione falsitatis. Speciosior est sole et super omnem dispōnē stellarū luci cōparata inuenit prior. Sic ergo lex dn̄i imaculata dr quia maculā non suscipit. Dicitur etiā imaculata/ qr imaculatos reddit. ps.1. Beati imaculati in via q ambulāt i lege dn̄i. Ista lex imaculata est conuertēs aīas. Nam sicut contēptus legis diuine a deo auertit: sic appetit⁹ eiusdem ad deū cōuertit. Prouer.28. Qui declinat aures suas ne audiat legem oratio ei⁹ erit execrabilis sicut enim ab ecclesia eiiciūtur excōicati/ sic etiam contemptores diuine legis expelluntur ab adiutorio dei. Sz sic vt cōtēpt⁹ legis a deo auertit. sic eiusdem appetitus ad deum cōuertit. Ex quo em̄ homo collum suū diuine legi subiicit ex huiltiate a deo meret exaudiri. Isaie. vlti. Ad quē respiciā nisi ad pauperculū et cōtritū spū et trementē sermones meos. Seqtur. Testimoniū domini fidele. Dn̄s testatur se fidelem i pmissis quia veraciter soluit quod promittit. Nume.23. Nō est de⁹ quasi hō vt mentia-

tur nec vt filius hoīs vt mutetur. Hoc testimonium dn̄i fidele sapientiam pstās paruulis. Math.11. Abscondi hec a sapiētib⁹ et reuelasti ea puulis. hec sapientia ibeato clemente tanto fuit maior quanto ipse fuit minor .i. hūilior Ephe.3. Michi autē omnium sanctorum minimo data est gratia hec in gentibus euangelizare inuestigabiles diuitias gratie xp̄i Tercio lex diuina confortat in pressiōe aduersorū. Job ii. vtinam deus loqueretur tecum z aperiret labia sua tibi vt ostēderet tibi secreta sapientie et q multiplex esset lex eius et intelligeres q multo minora exigaris ab eo q̄ meretur iniquitas tua homo loqtur sibi qn̄ carnaliter sapit sed tūc cum eo deus loquitur qn̄ ad diuina et celestia eleuatur de suo loquebatur petr⁹ quādo loquēte dn̄o de sacramēto sue passiōis ei dixit absit a te domie nō erit tibi hoc tunc increpando dn̄s dixit vade post me sathana scandalum michi es quia nō sapis ea que dei sunt Math.16. sed cum petr⁹ ad celestia se erexit a dn̄o meruit commēdari qr non de suo sed diuinitus inspirat⁹ respōdit. Cum enim quereret dn̄s. Math. 16. Vos autē quē me esse dicitis. respondēs symon petrus dixit. Tu es xp̄s filius dei viui Cui dominus Beatus es symon bariona quia caro et sanguis non reuelauit tibi sed pater meus qui est in celis. dicit q vtinam deus loqueretur tecum sequit. Et aperiret labia sua tibi quando homo clausis labiis nichil loquitur tūc eius sapientia ignoratur sed quādo aptis pfert qd sentit eius sapientia innotescit. Dominus ergo labia sua nobis aperit quādo enormitatē culpe z seueritatem iusticie sue nobis ostēdit. Hiere.31. postq̄ ostēdisti michi q̄nta sit enormitas culpe z seueritas tue iusticie p cussi femur meum ꝯfus⁹ sū z erubui solent mulieres i signū doloris pcutere femora sua in dimissione charorum suorum sic peccatores in signum doloris debent femora sua percutere ex perpetratōne peccatorum. Sequitur vt ostenderet tibi secreta sapientie Quedam sunt diuine sapientie publica quedam sunt diuine sapientie secreta ad pub lica diuine sapientie pertinet q ea que creauit gubernat q homines quos ad imaginem z similitudinem suam condidit ad beatitudinem ordinat. Sed ad secreta dīne sapientie pertinet q hominē quē ad imaginē et similitudinem suam fecit et sua gratia illustrauit finaliter cadere z damnari pmittit. P

ꝑter hoc secretum secretorũ exclamat apo
stolus. Ro. ii: O altitudo diuitiaꝝ sapie ꝛ
scientie dei ꝙ incũprehensibilia sunt iudi
cia eius et innestigabiles vie eius. Seq̃-
tur et ꝙ multiplex esset lex eius lex domi
quantũcũqꝫ dilatetur in sola charitate ra
dicatur sicut eñ ex vna radice arbor in sti
pitem ꝛ erigitur in ramos dilatatur ꝛ flo
ribus et folijs ꝛ fructibus adornatur · sic
q̃cũqꝫ fiunt secundum legez dei bona ope
ra in sola charitate implentur. Ro. 13. Ple
nitudo legis dilectio vnde Aug⁹. Ille to
tũ habet et quod latet et quod patet in di
uinis sermonibus charitatem tenet i mo
ribus. Sequitur et intelligeres ꝙ multa
minora exigaris a deo ꝙ meretur iniqui-
tas tua. acsi diceret deus non reddit ma-
gnitudinem pene secundum exigentiam
culpe tue ista verba sunt sopharnaamoti
tes qui ad consolandum beatum iob vene
rat quem credebat ꝑcussum adeo propter
punitionem peccatorum non propter aug
mentationem meritorum aut cumulatio-
nem premiorum et reuera verba ista sic in
tellecta erant consolatoria quando enim
homo adeo flagellatur patientius flagel-
la sustinet si peccata sua ad memoriam re
ducantur vnde baeatus. Greg. dolor fla-
gelli minuitur cuz culpa cognoscitur. Tã
to enim quisqꝫ patientius ferramentum
medici tolerat quanto putridum videt ei⁹
re quod secat. Quarto lex dĩna eleuat ad
partipationem eternorum. Jacob. 1. qui
perspexerit in lege perfecte libertatis ꝛ ꝑ
manserit in ea non auditor obliuiosus fa
ctus sed factor operis hic beatus in suo
facto erit in lege perfecte libertatis debe
mus perspicere id est perfecte ĩspicere cõ
tra quosdam qui in modico tempore mul
tos libros transcurrunt et cum ad finem
preueniunt parum aut nichil perfecisse
repereunt et huius ratio est quoniam si-
cut gallus suꝑ prunas transeũt. Prouer
2. si inclinaueris cor tuũ prudentie si q̃sie
ris eam quasi pecuniam ꝛ sicut thesauros
effoderis illam tũc inteliges q̃ fodit the-
saurum nõ trãsit donec inueniat sic qui fi
deliter studet non debet transire difficilẽ
passuz donec ĩtelligat sic ꝗ debem⁹ ꝑspicẽ
ĩ lege ꝑfecte libertatꝫ lex euãgelica dĩ ꝑ
fecte libetatꝫ qꝛ nos ꝑfctẽ liberata tripli
ci ꝟuitute scꝫ a seruitute culpe corruptõis
et mortalitatis Primo ergo lex euangeli
ca liberat nos a seruitute culpe Ro. 6. nũc
autem liberati a peccato serui autẽ facti
deo habetis fructum vestrum in sanctifi-
cationẽ. Scd̃o liberat a seruitute corru-
ptionis. 1. Chorintheoꝝ. 15. corruptibile
hoc induet in corruptionẽ. Tercio libe-
rata seruitute mortalitatis. 1. chorin. 15.
mortale hoc induet imortalitatem. tunc
enim erimus immortales nõ sicut adam
qui fuit imortalis id est potẽs nõ mori sꝫ
erimus imortales id est nõ potentes mo
ri. Jsa. 25. Precipitabit dñs mortem i sẽ-
piternum. sequitur. Nõ auditor obliuio
sus factus sed factor operis quia sicut iã
supra tactum est. verba legis nõ soluz de
bemus audire. sed etiam opere implere.
Jacobi. 1. Estote factores verbi et nõ au-
ditores tm̃ fallẽtes vosmetipsos. ille qui
in sacra scriptura bene agendum nouit ꝛ
non facit seipsũ fallit. quia in dãnationẽ
sue peruersitatis secum defert testimoni
um veritatis. sequitur. hic beatus in fa
cto suo erit. Nam cognitio veritatis ꝛ ex
ecutio operis ad beatitudinem eleuat et
disponit. Nã dñs ꝓ bonis operibus bea
titudinem retribuere cõsueuit. Sapi. 3.
Bonorum laborum gloriosus est fructus
sic ergo cõmendatur beatus clemẽs a co
gnitione legis diuine. cuz dicitur lex dei
eius ĩ corde ipsi⁹. Secundo cõmendatur
ab executione operationis bone. cum di
citur et nõ supplantabuntur gressus ei⁹
Sciendum est ꝙ gressus nostri sicut fue-
runt gressus beati clementis debẽt esse
plani per offendiculorum ammotionem
circunspecti per discretionem recti per in
tentionem / erecti per contemplationem.

¶ Primo ergo gressus nostri debent es-
se plani per offendiculorum ammotio-
nem. Prouerbi. 4. Uiam sapientie mon-
strabo tibi ducam te per semitas equita
tis quas cuz ingressus fueris nõ artabũ
tur gressus tui et currens nõ habebis of
fendiculum. Duplex est via preueniendi
ad regnum celorum. Prima est via obser-
uatiõis mandatorum et per hanc perue-
niunt ad regnum boni seculares. Secũ-
da est via supererogatiõis. et per istã ve-
niũt ad regnum boni regulares. Jsta du
plex via signata est. 2. Regum. 18. ibi legi
tur ꝙ duo currebãt ad dauid scꝫ chusi et
achimaas. sꝫ achimaas cucurrit per viaꝫ
cõpendij et citius peruenit ad dauid ꝙ
chusi per viam cõpendij signatur aggres
sio cõsiliorum dei. talis enim via est cõpẽ
diosa. vnde et vocata est semita. eñ est di
rectio vie per hanc semitam religiosi cur
runt, et citius ad dauid ꝙ multi sapien-
tes huius mundi perueniunt Chusi erat

homo multum sapiens. vnus de cōsilia
rijs dauid per quem signantur sapiētes
huius mundi. qui non solum per viam cō
pendij non currunt. imo currere volen⸗
tes impediunt. Juuenes enim religionē
intrare volentes. non dicunt spiritusan⸗
cto inspiratos sed spiritu melācolie cōci
tatos isti sūt fascinatores galataꝝ. De q̄
bus ad Gala.3. Qui īcēsati galate q̄s vos
fascinauit nō obedire Ꝟitati. ꝛc. Et seq̄t
sic stulti estis vt cū spū ceperitȝ nūc carne
cōsūmami. multi eñ q̄ per malas exhorta
tiōes spie huius mundi a statu vite spūa
lis retrahunt. Postmodum carnaliū volu
ptatū turpitudinibus īuoluūtur. Uenit
ergo achimaas ꝑ viā cōpēdij ad xp̄m cur
rere. et vtinā ipse ꝑ stratā publicā posset
ad eūdem gressu testudineo ꝑuenire. ista
ergo duplex via nobis demōstratur cum
dicitur viā sapientie mōstrabo tibi ducā
te ꝑ semitas eq̄tatis. sequitur. qui cuȝ in
gressus fueris nō artabūtur gressus tui.
obseruatio regulariū institutionū i prin⸗
cipio videt̄ eē difficilis et arta. sȝ ꝑ ꝓces⸗
sū tp̄is ꝑ assuefactionē efficitur facilis ꝛ
lata. et diligētibus ambulare ꝑ eam effi⸗
citur etiam plana. Nā ꝑ obseruantiā re⸗
gulariū īstitutionū amouentur offendi
cula pctōꝝ. Eccle.21. via peccātiū cōplan
tata est lapidibus et in fine illoꝝ inferi ꝛ
tenebre ꝛ pene. Jsa.40. quātū ad iustos
dicitur erūt praua indirecta et aspera in
vias planas. Scđo gressus nr̄i debent eē
circūspecti ꝑ discretionē. ꝓuer.4. Oculi
tui videāt recta et palpebre tue p̄cedant
gressus tuos. cuȝ dicitur. oculi tui videāt
recta. ista visio non solū est speculatiua sȝ
etiā practica. Michee.2. Nōne Ꝟba mea
bona sūt cum eo qui recte graditur sequi
tur. ꝛ palpebre tue p̄cedant gressus tuos
palpebras nr̄as gressus nr̄os p̄cedere ni
chil aliud ē q̄ȝ ea q̄ agimus cū magna dis
cretione et deliberatione ꝑficere. Nā il⸗
le q̄ retrocedit. non de facili pōt videre q̄
vadit. sed qui ante se vadit gressus suos
p̄cedētibus palpebris dirigit. et p̄cedētē
videndo. sequitur. et cauet sibi ab offen⸗
diculis. non ergo precedentē dñm sequi⸗
mur vt ipso illustrāte ad lumen vite ꝑue
nire valeam⁹. Jo.8. ego sū lux mūdi q̄ se
quitur me nō āmbulat in tenebris sȝ habe
bit lumen vite. Tercio gressus nostri de
bent esse recti per intentionē. Hebre.12.
Rectos facite gress⁹ pedib⁹ vestris vt nō
claudicās q̄s erret magis aut sanet̄. No
stri pedes sūt nostre affectiones gressus

istorū pedū sunt bone oꝑationes: tūc er
go rectos gressus pedibus facim⁹ cū oēs
nostras affectiones et oꝑatiōes ꝑ rectaȝ
intentionē in deum ordinamus. nos enī
qđ sumus/ qđ viuimus/ ꝛ qđ sapim⁹ totū
a deo accepimus et ideo totū in sui lau⸗
dem et gloriā per rectam intentionē or⸗
dinare debem⁹. 1. ad Chorinte.4. Quid
habes quod non accepisti. si autē accepi⸗
sti quid gloriaris quasi nō acceperis ego
video q̄ isti hystriones et ioculatores q̄⸗
bus isti diuites consueuerūt et vestes et
alia xenia dare nō cessant eos magnis p̄⸗
conijs cōmendare. nos ergo q̄ a dño quic
quid habemus accepim⁹ si nō ad dei lau
dem et gloriā ordinamus deteriores su⸗
mus ioculatoribus et hystrionibus. Er⸗
go qui gloriatur in domino glorietur. 2.
Chorintheoꝝ.10. Propter qđ dicitur re
ctos facite gressus pedibus vestris. Seq̄
tur. vt nō claudicans quis erret. ille clau
dicans errat qui illud a deo accepit ad cō
modum temporalia vt ad propiā gloriaȝ
incurrat. Hoc est de sanctis animalibus/
hoc est predicatoribus dicitur. Ezechiel
1. Pedes eoꝝ pedes recti et planta pedis
eorum quasi planta pedis vituli. et scin⸗
tille quasi aspect⁹ eris candētis. Hic tria
notantur que debent esse in predicatori⸗
bus. Primum est rectitudo intentionis.
Et hoc notatur cum dicitur. pedes eoruȝ
pedes recti. Canticoꝝ.1. Recti diligūt te
Jlli enim soli habent intentionis rectitu
dinem qui ad deuȝ erigūtur per dilectio
nem. Secundo debet esse in predicatori
bus cognitio veritatis. quod notatur cū
dr̄ et plāta pedis eoꝝ quasi planta pedis
vituli. Uitulus ruminat et vngulam diui
dit. Jn ruminatiōe signatur iugis medi⸗
tatio diuine legis. Jn diuisiōe vngule si⸗
gnatur discretio cogitationis que debet
esse in predicatoribus sanctis. Tercio dȝ
esse in ipsis honestas cōuersatiōis ꝛ hoc
notatur cum dicitur. et scitille quasi aspe
ctus eris candentis. Jn scitillis notatur
q̄ debent esse agiles in operatione i ere
signatur q̄ debent esse viriles in tribula
tione/ in candore signatur q̄ debent esse
decori in cōuersatione. Math.5. Sic luce
at lux vr̄a corā hoibus vt videant opera
vestra bona. Quarto gressus nostri dñt
esse erecti per cōtēplationē. ps̄.36. apud
dominum gressus hominis dirigentur. ꝛ
viam eius volet. Gressus suos per contē
plationē ad dominum apostol⁹ direxerat
cum dicebat. 2. Chorin.4. Non contem⸗

plantibus vobis que videntur sed q̄ non
videntur. que em̄ videntur temporalia sūt
que aūt non videnť eterna sūt. Sic ⁊ bea
tus clemens dicere poterat illud. Job. 23
Vestigia eius secutus est p es meus. Si
cut em̄ christus p multas tribulatiões in
regnum celoꝝ introiuit. sic et beatus cle
mens per multas tribulationes ad idem
regnū peruenit: ipse em̄ ãchora ligata ad
collum in ꝓfunduz maris demersus fuit
et hoc illi vt ad regnum perueniret expe
pediens fuit. Math. 18. expedit ei vt sus
pendatur mola asinaria i collo eius ⁊ de
mergatur in profundum maris. ibi acce
pit viam deueniendi ad regnum dei. ps̄.
In mari via tua et semite tue i aquis mul
tis. p istas aquas id est tribulationes ad
deum peruenit. Actuum. 14. per multas
tribulationes oportet intrare in regnum
celorum. Ad quod nos perducere digneť

De sancta katharina | Sermo primus

Sapiens mulier edifi-
cat domū suam ꝓuerbi. 14. In
verbo proposito commēdatur
beata katharina a duobus. Prio em̄ cō
mendatur a discretione rōnis. cū dicitur.
sapiens mulier. Scđo ab vtilitate opera
tionis. cum subditur edificat domū suaz.
Sciēdū ergo q̄ beata katharina mulier
fuit sapiens discretione rōnis. mulier p̄
cellens puritate castitatis. mulier fortis
et cōstās aggressione rei terribilis mortē
inducentis. mulier fulgens honestate cō
uersationis. Prio ergo btā katharina fu
it mulier prudens discretiōe rōnis. 1. Re
gū. 25. Erat mulier illa prudētissima ⁊ spe
ciosa beata katharia fuit mulier prudēs
prudentior prudētissima. prudēs iugi me
ditatiōe legis diuine vnde signatur per
illam sapientē mulierē que erat in abela
2. Regū. 20. Exclamauit mulier sapiēs de
ciuitate sermo inquit dicebatur in veteri
ꝓuerbio. qui interrogant interrogent in
abela. et sic ꝓficiebāt. Abela interpreta
tur committens ei. in quo signatur stat⁹
prelatoꝝ et doctoꝝ ecclesie dei. quib⁹ cō
missa est dispēsatio talenti v̄bi diuini. in
quorum doctrinis debent interrogatio
nes subditoꝝ et auditoꝝ formari. sz mul
ti sunt qui libentius formant interroga
tiones suas in nouitatibus rumoꝝ q̄ȝ in
doctrinis magistroꝝ suoꝝ. et iđ nō ꝓfici
unt sz deficiūt. Hebre. 5. Cū deberetꝭ ma
gistri esse ꝓpť tp̄s. rursus indigetꝭ vt vos
doceami q̄ sūt elemēta exhordij sermonū

dei. verecundū est hoi cū ꝓpter tp̄s debe
ret magister eē et alios docere. vt rursus
ponať ad suū. a. b. c. d. qđ hodie accidit in
vniuersitate. multi em̄ volūt mgr̄i eē qui
nondū sciunt artis sue maximas nec prin
cipia nec ēt cōmunia q̄bus scitis non ꝓpť
hoc scitur ars. ignorantis tm̄ ignorať ars
non fuit talis beata katharina sz fuit mu
lier prudens iugi meditatione legis. ps̄.
1. in lege dei meditabitur die ac nocte. se
cundo fuit mulier prudentior eleganti v̄
bi diuini ꝓpositione Iudith. 11. nō est ta
lis mulier super terrā. in aspectu in pul
chritudine ⁊ in sēsu et in scientia verboꝝ.
sicut corpus ꝓficitur aia. sic v̄bū ꝓficitur
debita snia. et sicut corp⁹ putrescit ⁊ vile
scit sine aia. sic v̄bū putrescit sine snia de
bita illoꝝ em̄ verba aut sunt ociosa. aut
litigiosa. aut detractoria. tales signātur
per ficulneā que non habebat fructū. sed
tm̄ folia: et ideo est a dño maledicta. Ta
lis non fuit beata katharina. Sz gr̄a dei
ꝓ fructu labioꝝ est repleta. ⁊ iđ est a dño
bñdicta. ps̄. 44. Diffusa est gr̄a i labijs
tuis. Tercio mulier fuit prudentissima ef
ficaci philosophorum confudatione. Ju
dith. 14. Una mulier hebrea fecit ꝯfusio
nem i domo regis nabuchodonosor ipsa
em̄ quinquaginta philosophos suꝑauit
disputando. et de sinistra erroris transtu
lit ad dexteram veritatis. efficiēs testes
fidei quos hostes ꝓtulit. et ideo ista con
fusio non peccatum sed gratiam et glo
riam aꝑduxit. Eccle. 4. sic ergo beata ka
tharina fuit mulier prudens discretione
rationis. Scđo fuit mulier precellens pu
ritate castitatis. Eccle. 40. Edificatio ci
uitatis confirmabit nomen et super hanc
mulier imaculata cōputabiť. Edificatio
ciuitatis confirmat nomen edificantis vt
nō possit cito de memoria hoiz deleri. vñ
adhuc viuit nomen reni in ciuitate remē
si. et nomen romuli in ciuitate romana q̄
ipsam edificauit. Sed super istos debet
mulier imaculata ꝯputari. Isti aūt voca
uerūt noia sua in terris suis. mulier autē
imaculata p celebre nomen suum in libro
agni ⁊ vite ꝯscripsit. Talis mulier imacu
lata fuit btā katharina. cā. 5. Ueni soror
mea spōsa columba mea imaculata. aia san
cta dr̄ soror xp̄i ꝑ nature vnitatē vel ꝯfor
mitatē. sposa ꝑ fidei v̄itatē. colūba ꝑ hu
milē simplicitatē: imaculata per interiorē
puritatē. 2. Cor. 11. Despondi vos vni vi
ro virginē castā exhibere xp̄o. bñ cōiun
guntť ista duo v̄go casta ⁊ cū xp̄o despōsa

ta in desp̄ōsatōe x̄pi ⁊ aīe nō q̄ritur fruct⁹
ventris. s₃ mētis. vbi tanto maior fit elon
gatio a putredie corruptōis quāto maior
fit vnio incōmutabilis veritatis. et ideo
talis ꝯiunctio felix. sapi.3. Felix sterilis ⁊
incoinq̄nata q̄ nesciuit thorū i dilecto ha
bebit fructū i respectōe aiaꝝ sctāꝝ. qua₃
ꝯcomitat̄ integritas ⁊ in corruptōe. Ter
tio fuit btā katharina mulier fort₃ aggres
sione rei terribilis mortē inducentis. pro
uer. vlti. Mulierē fortē q̄s inueniet. Pos
sumus r̄ndere q̄ inuenimus mulierez for
tem sc₃ beatam katharinaz. hec em̄ lūbos
fortitudine accinxit. hec etiam fortitudi-
ne ⁊ decore seipsā induit hec dilectio mor
te fortiori mortē superauit. Ruth.3. Scit
oīs populus qui intra partes verbis mee
habitat mulierē te esse virtutis. 2 Mach.
7. supra modum mater mirabilis ⁊ bono
rum memoria digna. singulus illoꝝ hor
tabatur voce patria fortiter repleta sapi
entia ⁊ feminee cogitationi masculinū ai
mum inserens Mulieres habent femine
as cogitationes id est fragiles ⁊ flexibi-
les ꝑ naturā. S₃ q̄nq₃ sibi vendicant viri
lem animum per gratiam. sed econtrario
hoies q̄ deberēt hr̄e cogitatiōes viriles ꝑ
naturā ip̄is inferunt animum femineū ꝑ
culpam. q̄n em̄ aliq̄ forti tētatōe pulsan-
tur statim succumbunt ⁊ deijciūtur. simi-
les vētilogio posito suꝑ campanile qd̄ cū
vento ꝯcutitur statim vertitur ⁊ ꝑuertit̄.
vnde quandoq₃ accidit q̄ in operibus for
tis et ardue penitētie plus posset vna de
bilis q̄₃ decem milites. plus decē pugiles
q̄₃ dece₃ rustici fortes. Quarto fuit beata
virgo katharina mulier fulgēs honestate
cōuersatiōis. Apocalips.12. Mulier ami-
cta sole et luna sub pedib⁹ eius et i capite
eius corona stellaru₃ duodecim. beata ka
tharina fuit mulier amicta sole per hone
stam conuersationem. mulieres solent ha
bere duplicia vestimenta. quedam quoti
diana ad exercitium et vsum. et hec sūt ve
stimenta gratie et cōuersationis honeste
hec enim amicta lumine sicut vestimēto
potuit dicē id. 1. ad Chorīt. 15. Beata dei
sum id quod sum. et gratia eius in me va
cua non fuit. habent etiam vestimēta so
lennia ad ornamentum. Et. sunt vestimē
ta glorie q̄bus induta fuit btā katharina
in nuptijs solennitatis superne. Apo.19.
Uenerunt nuptie agni et vxor eius prepa
rauit se. et datū est illi vt cooperiat se bys
sino splendenti ⁊ candido Beata kathari
na mulier gratiosa fuit et ideo gloriā ad
inuenit. quia velut ornamento solis splē-
dentis ipsam sponsus supernus vestiuit.
sic ergo fuit mulier amicta sole per hone
stam conuersationem. sed luna sub pedi-
bus eius per rerum mundanarum contē-
ptum et conculcationem. quod enim con-
temnimus ponimus sub pedibus. sic faci
ebat apostolus qui omnia temporalia ꝓ-
pter christum vt stercora arbitrabatur.
Sed multi sunt qui cupiditatem tempora
lium non ponunt sub pedibus sed suꝑ ca
put ei⁹. plus enim de temporalibus q̄₃ de
spiritualibus cogitant ⁊ negociantur. et
ideo valde illis timendum est ne propter
thesaurum terrenum amittant thesaurū
celestē. Nā vbi ē thesaur⁹ tu⁹ ibi ē cor tu
um. Math.6. seq̄t̄ Et in capite ei⁹ corona
stellarū duodeci. Stella mūda est et pura
duodenari⁹ aūt ꝯstat ex senario duplica-
tio q̄ senari⁹ nūer⁹ ē ꝑfectiōis i q̄ signat̄
mūdicie ꝑfectio que debet esse in virgini
bus christi anime sc₃ et corporis. Parum
em̄ valet mundicia exteriorum si ipsā nō
comitetur interior. vnde virgies fatue q̄₃
uis secu₃ haberent lampades que sūt mū
de ⁊ polite quia tamē fuerunt vacue a nu
ptūs sūt repulse. Math.25. sic ergo beata
katharina fuit mulier sapiēs discretione
ratione. sequitur. Edificat domum suam
vbi commendatur ab vtilitate operatiōis
Sciendū ergo q̄ est quadruplex domus.
Est enim dom⁹ conscientie que data ē ad
examinationē. Est domus ecclesie que cō
structa est ad orationez. Est dom⁹ discipli
ne que facta est ad eruditionez. Est dom⁹
celestis curie que preparata ē ad refecti-
onem. Primo ergo est domus conscientie.
prouer.9. sapientia edificauit sibi domū
ista sapientia est sapientia icreata sc₃ fili⁹
dei qui sibi edificauit domum cordis hu
mani et tantū in ea desiderat habitare q̄
delicias suas dicit ibi esse. puerb.8. Deli
cie mee esse cū filijs hoim. Domum ergo
cordis nostri diligenter debem⁹ preparare
ei qui tātum desiderat in nobis habitare
1. Regum 7. preparate corda vestra domi
no Sed diceret aliquis quō potero domi
no domum cordis preparare qui nichil ē
me dignū habeo tāto hospite. R̄ndeo Ac
cidit q̄ aliquis egrotus malis humorib⁹
plenus consilio medicorum accipit medi
cinam laxatiuam. sed prius accipit pota-
tionem preparatiuam q̄ malos humores
cōmoueat. vt medicina laxatiua cōmotos
inueniat et expellat. sic debes cor tuū pre
parare excitādo. ⁊ amouendo malos hu-

mores peccatorumper contritionem. ⁊ do
lorem. vt sic eos postmodum expellas per
confessionem quasi medicinam laxatiuã.
et sic consequaris a domino salutem. ps̃.
.59. Commouisti terram et conturbasti
eam sana contritiones eius quia commo
ta est. sic hospitium preparabat ille q̃ di
cebat exercitabar et scopebam spiritum
meum. debet enim hoc exercitium esse vi
rorum religiosorum. exercitium et scruti
nium conscientiarum suarum. sicut enim
aduocatus allegatiões suas ordinat ⁊ af
firmat anteq̃ coram iudice cõpeat. sic tu
anteq̃ ꝯpareas corã sacerdote quasi sub
delegato iudice a summo põtifice debes
allegationes peccatorum tuoꝝ cõtra te-
ipsum ordinare et confirmare. naz in foro
conscientie tanto debet esse allegatio effi
cacior quanto causa est grauior ⁊ pericu-
losior. propter quod dicit exercitabar ani
mũ meum diligenter examinãdo. ⁊ scope
bam spiritum meuz mũdando. mulier q̃n
vult scopa mundare domum suam paleas
et pulueres congregat in vnũ cumulũ. vt
facilius eijciat extra domũ. sic tu debes ꝑ
diligentiam cogitationuz paleas ⁊ pulue
res peccatorum tuorũ in vnum cumulum
cõgregare vt facilius ea possis expellere
extra domum consciẽtie tue. Quod est cõ-
tra multos qui quando veniunt coram sa
cerdote nesciunt quo capite debeant con
fessionem suam incipere. Secundo est do
mus ecclesie que constructa est ad oratio
nem. 2. Parallp. 6 Quia hec fuit voluntas
tua vt edificares domuz nomini meo. Be
ne quidem fecisti huiuscemodi habẽs vo
luntatem. Hec domus est ecclesia dei que
est domus orationis in qua deus peccato
res exaudit. 3. Regum. 8. Si quis cogno
uerit plagaz cordis sui et expanderit ma
nus suas in domo hac id ẽ in ecclesia hac.
tu exaudies cum de celo. Bene dicit. si q̃s
recognouerit plagã cordis sui. Multi sũt
qui plagam cordis non cognoscunt. Unde
superbus alios cõtemnens dicit contem-
ptũ hmõi non esse superbiam sed natura
lium strenuitatem que despicit. non natu
ram sed culpam. Multi etiã cupidi dicũt
cupiditatem suam non esse auaritiam sed
prouidẽtiã. Et simul bene posse stare deo
seruias ⁊ diuitias congregare. cõtra sen
tentiam saluatoris dicentis. Non pote-
stis deo seruire et mammoni. Multi eti-
am gulosi dicunt se in excessu nõ peccare
non eniz dicunt sequere delectationẽ sed
necessitatem. Sed dũ queritur necessitas

frequenter ex corruptione nature immi-
scet se libido vel voluptas propter quod
dicit si quis cognouerit plagam cordis
sui. sequitur. ⁊ expanderit manus suas
ad te. solent homines leprosi perpetuo
morbo damnari in loco infirmitatuz sua
rum et extensis manibus auxilium po-
stulare. Sic nos in domo ecclesie cunctis
plagis infirmitatum nostrarum debem⁹
eas tam patri misericordiarum ostende
re. et extensis manibus eius auxilium
mendicare. ipse enim ꝑatus est ex audire
et subuenire. ps̃. 119. Ad dominum cum
tribularer clamaui et exaudiuit me. Do
mus ẽ tercio discipline facta ad eruditio
nem. eccle. vlti. appropiate ad me indocti
et cõgregate vos in domũ discipline. In
docti debent appropriare ad domũ sapi
ẽtie. sicut ceci ad lumẽ. sicut frigidi ad ig
nem. sicut famelici ad panem. et debẽt se
cõgregare in viculo dilectionis siue cha
ritas. in domo discipline vt ibi illustrẽt
luce sapientie. quilibet ẜm modum ⁊ sta
tum facultatis sue. Sed multi sũt qui nõ
congregantur in domo discipline pl⁹ se
ctantes scolas gymnasiorũ q̃ scolas vbi
legũtur libri thopicorũ et elencorũ. plus
amplectãtes amphoras vini q̃ methafo
ras noui ⁊ veterꝫ testamẽti. pl⁹ frequẽta
tes grecã itercatõez ⁊ exercitatõez q̃ lati
nã eloq̃ntiã ⁊ catholicã eruditionẽ. Ista
dom⁹ nõ est discipline. Math. 7. domus
que non erat fundata supra firmaz petrã
cecidit et facta est ruina domus illi⁹ mag
na. Istam domum dñt edificare prelati ⁊
doctores ecclesiastici i seipsis et in alijs.
Canti. 4. Collum tuũ sicut turrꝫ dauid q̃
edificata est cuz ꝓpugnaculis collũ istud
dicuntur ꝑlati. sicut eñ collum medium
est int̃ cetera membra et caput. sic ꝑlatus
debet esse medius inter membra ecclesie
mistica et caput nr̃m qd̃ est christus. Istd̃
collũ dz esse sicut turris dauid. turris eñ
hz firmitatem. rectitudinẽ. et altitudinẽ
sic ⁊ ipi dicuntur hr̃e firmitatẽ in ꝯstãtia
et virtute. rectitudinẽ in itentõe. altitu-
dinem in eminentia vite. Ista turris dz.
edificari cum ꝓpugnaculis. quia debent
habere ꝑ modũ munitiõis auctoritates
et ratões ad defensionẽ fidei catholice
Sed istud collum in multis infirmatur
morbo squinantie. Implentur eniz sic ex
adipe et pinguedine ꝙ non possunt v̓bũ
formare ad eruditionem plebis subdite.
sicut canes muti non valentes latrare so
lebant antiquitus commendari ꝑlati. eo

quod abstinenter viuerent eleganter ver bū dei opibus mie insudarēt seipsos mu rum pro domo dei opponerent: sȝ modo commendantur eo q̄ curiosi induantur ꝛ sumptuose viuāt. vn̄ dicit clericus alicu ius magni p̄lati. Dn̄s meus est optimus p̄latus. habet em̄ in comitatu suo tot cap pones frixatos. Ministrat i mēsa sua tot fercula. O precones epicuri nolite laudē apostolorum et ministrorum christi que in paupertate et inhumilitate consistit conuertere in preconiū inuitatoruȝ bel qui non est commendatus nisi in magni tudine vorocitatis. Danielis. vltio Ma gnus bel omnia deuorat. Tales dum do minos suos commendare intendunt illo rum laus valet vituperium. Ipsos enim commendare ex curiositate vestim et su perfluitate ciborum nichil aliud ē nisi q̄ iam premissas acceperunt. ex quibus con cluderetur eternum suppliciū. Luce .16. Homo quidem erat diues qui induebatur purpura ꝛ bysso ecce curiositas vestiū et epulabatur quotidie splēdide ecce su perfluitas ciborum. Ex quibus duobus tanquam maiori et minori propositione conclusum est ei eternum supplicium. vn̄ subditur. Mortuus est autem diues ꝛ se pultus est in inferno. Quarto est domus celestis curie que preparata ē ad refectō nem. 2. Chorinteorum .5. Scimus enim quoniam si terrestris dom⁹ nostra habi tatiōis huius dissoluatur q̄ edificatiōeȝ ex deo habemus domū non manu factā sȝ eternam factam in celis. Hec est dom⁹ in qua transiens domin⁹ ministrabit no bis. Luce .22. Ut edatis ꝛ bibatis super mensam meam in regno meo. quo nobis prestare dignetur qui viuit et regnat in secula. Amen.

De sancta Katharina Sermo secundus

Paraui lucernam chri sto meo inimicos eius induam confusione. psalm⁹. Centesimo tricesimo primo. In verbo proposito cō mendatur beata katharina in duobus. primo enim commendatur a cognitione veritatis. cum dicitur. paraui lucernam christo meo. secundo commendatur a de structione falsitatis cuȝ dicitur. inimicos eius induam confusione. quantum ad p̄ mum sciendum q̄ beata katharina lu cens per cognitionem fuit. Ardēs p di lectionem. Eminens per intentionez. Ui sitans per subuentiōem. primo ergo be ata katharina fuit lucerna lucēs per cog nitionem. vnde dicere potuit illud psal. .17. Tu illuminas lucernam meam do mine. Ad hoc q̄ lucerna alios illustret exterius oportet quod illuminetur inte rius. Ideo dominus cor beate kathari ne interius lumine sapientie illustrauit. quod exterius per splendoris abundan tiam redundauit Frequenter accidit q̄ꝺ ex intenso lumine sic reuerberat̄ facies humana quod videre non potest quod prius videbat. sicut patet quod quando sereno aere solem cōspicimus rota ex in intenso lumine radij nostri visuales re uerberantur vt videre non possimus quod prius videbamus. Actuum .9. De saulo dicitur quod circumfulsit eum lux de celo et apertis oculis nichil videbat. prius fuit excecatus quantum ad carna lem legis obseruantiam vt postmodum illuminaretur quantum ad spiritualem intelligentiam. Unde sequitur in eodem capitulo. q̄ꝺ dixit ei Ananias. saule frat dominus misit me iesus qui apparuit ti bi in via qua veniebas vt videas et im plearis spiritusancto. et sequitur. Confe stim ceciderunt tanq̄ squame ab oculis eius visum recipit et extunc ille qui erat seuissim⁹ persecutor factus ē istātissim⁹ predicator. secundum istū modum ex lu mine sapientie quo domin⁹ lucernā btē katharine illustrauit oculi iteriores qui quaginta rethorū siue sapientiū reuer berati. quātū ad sēsū carnalē excecati ite rius sunt lumine fidei illustrati ita q̄ illi qui erant lumini fidei rebelles effecti sūt fidei testes ꝛ p fide gloriosi martires vn̄ de ipa cantat̄ Efficiens testes fidei quos pertulit hostes. secūdo fuit beata katha rina lucerna ardēs p dilectionē. Math. .5. Neq̄ accendunt lucernā et ponunt eā sub modio sed sup candelabrū Lucerna accensa fuit beata katharina q̄ fuit tota liter igne dilectionis dei ꝛ primi iflāma ta. quod patuit. Nam istam lucernā exti guere nō potuerū nec blādicie. nec mine nec exquisita tormenta. Eius ei charitas tanti erat feruoris q̄ aq̄s supplicioꝝ vl tormentoꝝ nō poterat extingui. cāticoꝝ. 8. aque multe nō potuerūt extiguere cha ritateȝ. nec flumina obruēt illā. Imo q̄ꝺ mirabile erat scꝫ quod crescebāt tormē ta magis augmētabatur charitas. sapiē tie. 16. quod em̄ mirabile erat in aqua q̄ omnia extinguit pl⁹ igne valebat. vn̄ sicut

video q faber ferrũ cadẽs aspergit aqua vt fortificata virtute ignis ex appõne cõtrarij fortius exardescat. sic in beata katharina exquesitis tormẽtis tanq̃ aquis suis periectis. nec tepebat nec torpebat Sed vehementius in amorem dei ardebat. ¶ Unde de ea legitur quod dicitur nec rerum blandimenta nec exquisita tormenta poterant ex eius amore aliquatenus extrahere. Tercio beata katharina fuit lucerna eminens per intentionẽ. Mathei. 6. Lucerna corporis tui est oculus tuus. oculus in anima intentio dicitur. Nam sicut oculus videt totum corpus. et videndo totum corpus. totum corpus regit et ad terminum quo tẽdit perducit sic intentio omnia opera ad finem debitum dirigit et deducit. Unde sicut cecus non potest recte incedere nisi ab alio regatur sic opera nostra non sunt recta sed tortuosa nisi rectitudine intentionis dirigantur. Talis lucerna bene fuit beata katharina. Eccle. 25. Lucerna splendẽs super candelabrũ sancte ecclesie exaltata. quia et a deo ab hoibus honorata. fuit etiam species faciei quia fuit tam exterius q̃ interius decora. Cantico. 4. Tota pulcra es amica mea et macula non est in te. Unde imperator maxẽtius pulcritudinẽ faciei exterioris ppendens sz de pulcritudie interiori nõ curãs beate katharine dicebat O virgo gloriosa. o digna iperiali purpura facies. cõsule iuuentuti tue. sed sciẽdũ est q ista species faciei erat cõstituta sup etatẽ stabilẽ. Nã et si ratiõe sexus subiecta erat ifirmitati. erat tamẽ ratõe charitatis firma et stabilis. 2. Machabe. 7. Mater mirabilis et bonorum mẽoria digna fortiter repleta sapiẽtia feminee cogatiõi masculinũ animũ inserens. Quarto fuit btã katharina lucerna visitãs p subuẽtiõez. Sophonias. 1. Scrutabor hierusalem i lucernis et visitabo. In monasterijs bene istitutis aliquis superpõitur qui curator vocatur ad cuius officiũ spectat officinas circũire. vt si quid inordinatum i fratribus inueniat in capitulo pponat. vt platus possit eos corripere. Sz aliquãdo accidit q aliqui fratres qui aliquid ihonestũ circa se sentiunt quãdoq lucernaz curatoris extingunt. et sic eius accusationez se posse euadere credunt. sic dominus lucernã suaz i nobis certã facit qñ nobis noticiã mandatorum suorum ɔmittit. Prouerbiorum. 6. Mãdatuz lucerna est et lex lux. Sz huiusmodi lucernã in se extingunt qui mãdatis diui nis nõ obediũt. Prouerbio. 13. Lucerna impiorum extinguetur. sed talis lucerna nõ fuit beata katharina. sed semper lucens semper accensa. Prouer. vltimo. Non extinguetur in nocte lucerna eius. propter quod dicitur scrutabor. Sequitur. et visitabo. Dominus in beata katharina et per beatam katharinam nos visitauit quando ad eius piã supplicationem et subuẽtionem nobis in morte siue in periculo si ipsam pie inuocauerimus promisit. sic ergo beata katharina primo cõmẽdatur a cognitiõe veritatis cuz dicitur. paraui lucernam christo meo. Secundo commendatur a condennatione falsitatis. cum dicitur inimicos eius induaz confusione Sciendum est q quadruplex est confusio. Est eñi cõfusio ex veneratiõe idolorũ. Scdo ex ɔtẽptu et obmissione agẽdorum. Tercio ex recogitatiõe peccatorum. Quarto ex despectatione obprobriorum et irrisiõe tpaliũ pter assecutiõez eternorum bonorum. Pria ergo cõfusio est ex veneratione idolorũ. ps. 96. Confundãtur omnes qui adorãt sculptilia. et magna esset ɔfusio q̃ liber esset qui seipsum ex ppria volũtate subijceret. deus hoiez fecit tãte libertatis q oia sub pedibus eius subiugauit. ps. 8. Oia subiecisti sub pedibus eius et hoc fuit a pricipio institutiõis. Geñ. 1. Crescite et multiplicamini et replete terraz et subijcite eã et dñamini piscib⁹ maris. etc. Sed homo istud dñiũ ɔtẽnit. et seipm seruituti subijcit. qñ creatore ɔtempto creature cultuz latrie exhibẽdo deseruit. Hiere. 2. Populus meus mutauit gloriã suam in idolũ. et quia istud est multũ mirabile et stupẽdũ ideo immediate seq̃tur. Obstupescite celi sup hoc. Est ergo prima cõfusio ex veneratõe idolorum. Hiere. 2. Quõ ɔfũditur fur q deprehenditur. sic confusi sunt domus israel. Unde q idolatris loquatur stati inuitur cuz dicitur. Dicẽtes ligno pater meus es tu. et lapidi tu me genuisti. Secũda cõfusio est ex cõtemptu et omissione agẽdoruz. Prouerbio. 10. Qui cõgregat i messe filius sapiẽs est. qui ante stertit in estate filius cõfusionis. In pñti debemus ɔgregare vt in futura possumus viuere. ad modũ formice. que sm documẽtũ sapientis. Puer. 6. Parat in estate cibum sibi et congregat in messe q̃d comedat. Ut cum electi venient ad diẽ iudicij portãtes cũ exultatõe manipulos beatorum operum. negligẽtes et remissi extra regnũ pmanebũt electis igredientib⁹. quia cũ fatuis virginib⁹

lāpades vacuas tulerāt. Math. xxv. Amē
dico vobis nescio vos. Tercia cōfusio est
ex recordatione pctōꝝ. hiere. 31. Postq̄
ostendisti michi ꝑcussi femur meū confu-
sus sum ⁊ erubui. Qn̄ dn̄s peccata nostra
ad memoriā reducit. nobis materiā ma-
gne ꝯfusionis īducit sicut si aliquis i mē-
sa pricipis comederet ⁊ aliquid vel i bar
ba vel i veste haberet quod abhomiatio
nem vidētibus generet. si aūt illā immū-
ditiam ei ostēderet ei materiam confusio
nis īduceret. attamen eius honestati ꝓui
deret sic dn̄s nr̄e ꝓuidet honestati qn̄ tur
pitudinē peccatoruz nobis ad memoriaz
reducit vt cōfundamur ꝓ ipsis. ⁊ ideo in
dicta auctoritate sequitur. Cōfusus sū et
erubui. sz multi ita effrōtes ⁊ sine verecū
dia inueniuntur q̄ similes mulierib⁹ me
retricibus dicūtur. hiere. 3. Frōs mulie
ris meretricis facta ē tibi noluisse erube
scere. q̄diu hō erubescit adhuc in eo re-
manet signū et spes vite. Sz qui sine eru
bescētia peccat nō est in eo nisi signū cul
pe. ⁊ timor sequētes damnationis eterne
vita hois et cuiuslibet animalis in sāgui-
ne cōsistit. et erubescētia ex sanguine cō-
surgit. qn̄ ergo homo nō erubescit de cō-
missiōe peccati nullum signū in eo est spi
ritus vitalis. sz q̄ obnoxius est morti et
damnationi. Apoca. vi. et ecce equus pal
lidus. ecce defectus sāguinis ex quo pal-
lor ꝓcedit. ⁊ sequitur. et qui sedebat sup
eum nomē illi mors et infernus sequeba
tur illuz. Quarta cōfusio est ex despectōe
obprobrioꝝ et irrisiōe tpalium ꝓpter as
secutionē eternoꝝ bonoꝝ. hiere. xii. As-
piciētes in amorē fidei et cōsumatorē ie-
sum q̄ ꝓposito sibi gaudio sustinuit crucez
confusione cōtempta. atq̄ in dextera dei
sedet apostol⁹ dn̄m nr̄m iesū christum no
bis ꝓponit i exemplū et speculū vt in ip-
so legamus et inspiciamus vt sicut ipse ꝓ
nobis obprobria et cōtumelias despexit
⁊ patiēter sustinuit ita et nos sustineam⁹
ea ⁊ ꝯtēpnam⁹ patient ꝓpt ipsū. hec ē ei
ꝯfusio q̄ gratiā adducit ⁊ i gloriā itrodu
cit. Eccle. iiii. Est cōfusio adducēs grām
⁊ gloriā. Ad quā nos ꝑducere dignetur.

¶ De sancto Andrea. Sermo pmus.

Fili in mansuetudine
opera tua perfice et super glo
riam hominum diligeris. Ec-
cle. 3. In verbo proposito hortatur sapi-
ens nos ad duo. prio hortat nos ad mā-
suetudinē cordis. cū dr̄ fili in mansuetudi
ne opera tua perfice. Scd̄o subdit rōnem
sue exhortationis cū dr̄ et super gloriam
hoim diligeris. Quātum ad primum sciē
dū. q̄ mansuetudo ad quattuor est vtilis.
Primo eīn est vtilis ad susceptionez gra-
tie iustificātis. Scd̄o ad cognitionē vita
tis. Tercio ad inuentionem saluatoris.
Quarto ad assecutionem salutis. Primo
ergo est vtilis mansuetudo ad susceptio-
nē gratie iustificantis. ꝓuer. 3. Illusores
ipse deludet et mansuetis dabit gratiam
Bene requirit diuina gratia iusticiam vt
vnicuiq̄ retribuatur scd̄m merita sua vel
demerita. ⁊ ideo qui alios deludunt ipis
deludetur scd̄m iustuz iudicium. qd̄ bene
signatum est. 3. Regū. xviii. vbi dr̄ q̄ cul-
tores baal inuocabant eū dicentes baal
exaudi nos. ⁊ illudebat eis helyas dicēs
Clamate voce maiore deus eīn vester est
et forsitan cum alio loquitur aut in diuer
sorio est. aut i itinere aut certe dormit vt
excitetur. quia ergo magis seruiebāt cre
ature q̄ creatori q̄ ē benedictus i secula
merito merebantur irrideri. Quid mirū
si in die iudicij illudetur perfidis iudeis
cū ipsi illuserit saluatori. Marci. 10. Illu-
dent ei ⁊ flagellabunt et conspuent eū. et
ideo illusus illusores abhominabit. Pro
uerbi. 3 Abhominatio est deo ois illusor
⁊ cū simplicibus sermocinatio eius. sic er
go illusores ipse deludet. sequitur ⁊ mā
suetis dabit gratiā. Mansuetudo dispo-
nit cor humanū vt sit dignū habitaculuz
ad recipiendū diuinā gratiā. tāq̄ precio
sissimū thesaurū. Eccle. 1. beneplacitū est
timor fides et mansuetudo ⁊ adimplebit
thesauros illius. Dn̄s eīn thesaurū hūa-
ni cordis replet thesauro gratie iustificā
tis. ꝓuerbi. xxi. Thesaurus desiderabi
lis et oleū in habitaculo viri iusti. Scd̄o
mansuetudo valet ad cognitiōem verita
tis. Eccle. v. Esto māsuetus ad audiendū
verbum dei vt intelligas. et cū sapientia
ꝓferas responsū verū. sicut ego video q̄
in trunco viridi fit incisio de facili ad hoc
vt i ipso inseratur surculus. ex quo ꝓduca
tur debit⁹ fructus. Sic mansuetudo cor hu
manū disponit ⁊ abile reddit vt i eo inse-
ratur surculus diuini vbi ad ꝓductionez
multiplicis fruct⁹ bone opatiōis. Iaco. i.
in mansuetudine suscipit insitum verbuz
quod saluare pt aīas vestras magne di-
gnitatꝫ et vtilitatis erat lignū vite i me-
dio paradisi cuius vsu poterat vs⁹ corpo
ralis vite perpetuari. sed multo dignior
et vtilior ē insertio diuini verbi tāq̄ plā

tatio ligni in medio cordis humani tanq̄
in medio paradisi ꝑ qō possunt anime im
perpetuum saluari. sic ergo esto mansue
tus ad audiendum verbum dei. Sed sic
debes audire vt intelligas id est vt intꝰ
legas. parum enim prodest stare in exte-
riori cortice littere nisi ꝑueniatur ad me
dullam interioris intelligentie. quod fit
intellectus sagacitate ⁊ frequenti cogno
scibiliū discussione. sicut enim per masti-
cationem deuenimus ad sensum dulcedi
nis delectabilis cibi. sic per frequentē di
scussionē ⁊ obscurorum declarationē deue
nimus ad dulcedinem intelligētie spiri-
tualis. ps̄. 118. Declaratio sermonum tuo
rum illuminat et intellectum dat paruu-
lis. sequitur. Et cum sapientia proferas
responsum verum. intellectus in claustro
anime rationalis est tanq̄ abas. qui im-
ponit silentium rudibus nouiciis sed dat
loquendi licentiam generalem sapienti-
bus et perfectis. Eccle. 5. Si ē tibi intelle
ctus responde proximo tuo. sin aūt manꝰ
tua sit sup os tuū ne capiaris verbo idis
ciplinato ⁊ ꝯfundaris. Tercio valet man
suetudo ad iq̄sitionē ⁊ inuētionē saluato-
ris. Sopho. 2. Querite dn̄m omēs māsue
ti terre q̄ iudiciū eius estis opati. queri-
te iustū. querite māsuetum Sophinas ꝓ
pheta specialiter mansuetis dn̄m q̄rendū
esse proponit. quia sicut mollis cera ⁊ ad
informandum facilis apta est ad receptio
nem cuiuslibet impressionis. sic māsuetu
do cor hois molle reddit ⁊ abile ad ꝯside
rad ū ⁊ sequendum rectas semitas salua-
toris. psalmo. 24. Diriget mansuetos in
iudicio docebit mites vias suas. sed cum
ꝓpheta dixisset Querite dn̄m oēs māsue
ti terre. sequit. q̄ iudiciū eius estis opati
Sic em̄ hō dz habere māsuetudinē ꝑ cō-
passiōem fraterne miserieꝗ̄ i seipō faciat
iudiciū ⁊ iusticiā ꝑ cognitōem ꝓprie culpe
ideo iudiciū māsuetudini valuit ꝯiungē.
vel si istō volumꝰ ad p̄latos referre possu
mus dicereꝗ̄ ipi debēt exercere māsuetu
dinem quantum ad tractabiles ⁊ corrigibi
les. Sz debēt exercere iudiciū quantum
ad icorrigibiles. 2. i. Chori. 4. q̄d vultis
ī virga veniā ad vos an charitate et spū
māsuetudinis. i virga volebāt veni ꝑ pu
nitionē rebelliū. sed in spū māsuetudinis
paratus erat venire per cōsolationē corre
ctorum Sequitur. querite mansuetū. ꝓ-
pheta sicut prius mansuetudinem coniu
ngit. ne solam iusticiam considerantes
per desperationem frangamur. et ne so-

lam misericordiam attendentes per pre
sumptionem infletemur. propter hoc sama
ritas vulneribus sauciati vinū infūdit
et oleum. Luce. 10. vinū est pūgitiū oleū
ē linitiuū. in quo signat̄ ꝙ q̄nq̄ debemꝰ
aspere corripere ne vulnera peccatorū ꝑ
nimium mansuetudinē putrescant. q̄nq̄
debemus peccatores cōsolādo delinire:
ne austeritate correctiōis impatiētes ef-
fecti vincula mandatorū ⁊ regularum in
stitutionum dirumpant. Quarto mansue
tudo vz ad assecutionē salutis. ps̄. 148.
Bene placitum est domino in populo suo
⁊ exaltauit mensuetos in salutē. Domio
mansueto beneplacitū est in māsueto po
pulo qz sicut crudeli populo debet̄ cru-
delis dn̄s. ita māsueto populo mensuetꝰ
dn̄s. nam qualis dn̄s talis familia qua-
lis cultellus ta vagina. Crudeli ergo po
pulo debetur crudelis dominꝰ q̄si struc
tio in deserto. hoc dicit̄ de iudaico popu
lo q̄ traditꝰ ē illi domino de quo. hiere.
6. Crudelis ē et nō miserebitur sz domi
nus noster iesus christus est dominꝰ mā
suetus. hiere. 11. quasi agnꝰ mansuetꝰ q̄
portatur ad victimā et ideo sibi debetur
mansuetus populus. homies mansueti ī
corde suo deferūt insignia armorum christi
et ipsos dominꝰ tanq̄ milites ꝓprios ⁊
de familia ꝓpria recognoscit ps̄. 131. Me
mēto dn̄e dauid ⁊ ois māsuetudinis eiꝰ
Sic ergo bn̄placitū ē dn̄o in populo suo.
sequitur et exaltauit mansuetos i salutē
Magna est virtus ⁊ efficatia māsuetudī
nis q̄ mansuetos vsq̄ ad celsitudinē celi
vbi ē xp̄a ꝓmissio extollunt. ps̄. 36. man-
sueti autem hereditabunt terrā ⁊ i habi
tabunt in seculū seculi super eam. Hanc
māsuetudinē bn̄ habuit btūs andreas
de quo legitur. vir iste i populo mitissi
mus apparuit sāctitate ⁊ gratia plenus.
Unde cum ipse crucifigeretur clamabat
populus concede nobis hominem iustum
redde nobis hominem sanctum. non in-
terficias hominem deo charum mansue-
tum ⁊ pium. Et ideo beatꝰ andreas qua
si agnus mansuetus cum martirisato chri
sto per andem viam scilicet per viam cru
cis est eternam gloriam consecutus. vn-
de de ipō legit̄. btūs ādreas orabat do-
mine rex eťne suscipe me pendentē in pa
tibulo. sic ergo primo hortatur nos sa-
piens ad benignitatem piī cordis cum di
cit. In mansuetudine opera tua perfice.
Secundo subiungit rationem sue exhor-
tationis. cum dicit. et sup gloriam hoim

diligeris. Sciendum est q̄ dei dilectio va
let ad quattuor. primo eni valet ad remis
sionem peccatorū. Secundo ad ablutōez
immūdorum. Tercio ad tollerantiam ad
uersorum. Quarto ad assecutiōez etnorū
Primo ergo valet diuia dilectō ad remis
sionez peccatorum. Ephes. i. Glorificauit
nos in dilecto filio suo i quo habem⁹ re-
demptionem per sanguinem eius in remis
sionem peccatorū. Dominus in dilecto fi-
lio suo nos glorificauit. id est p̄ dilectū fi
lium suū. ⁊ dilectionem quam ad nos ha
buit ad nos gloriam ordinauit. ad pphe.
5. Ambulate i dilectōe sicut et xp̄s dilexit
nos et tradidit semetipm̄ p̄ nobis obla-
tionē ⁊ hostiā deo in odorem suauitatis.
Sic ergo de⁹ pater i dilecto filio suo nos
glorificauit id est per dilectionem quā ad
nos habet ⁊ nos ad ipsum habē debem⁹
sibi cōiūxit. et nos ad sui gloriam ordina
uit. Sapien. 3. fideles in dilectione acqes
cent ei. Sequit̄ ibidem. In quo habem⁹
redemptionem per sāguinē eius. Christ⁹
enim per suum sanguinem quem pro no-
bis effudit nos liberauit. i. petri. i. Redē
pti estis precioso sanguine quasi agni in
contaminati et inmaculati iesu christi.
magna dignitas est rationalis anime. et
magna diligētia deberet sibi homo a pec
cato cauere per quod incurritur mors ai
me. cum propter eius redemptiōez dignā
tus sit saluator noster preciosimum sāgui
nem fundere. Bernardus O homo appen
de precio ne vilescas. quanto enim res ca
rius emitur tanto diligentius custoditur
ergo in christo habemus redemptionem
per eius sanguinis effusionem. habemus
etiam in christo peccatorum remissionem
sicut enim nix resoluitur ex calore solis.
et sicut cera liquescit ex calore ignis. sic
christus ex piissima misericordia peccata
nostra remittendo dissoluit. psalmo. lxvij.
Sicut fluit cera a facie ignis sic pereant
peccatores id est peccata in peccatoribus
a facie dei. Secūdo valet diuina dilectio
ad ablutionem immundorum. Apocalip.
i. Qui dilexit nos et lauit nos a peccatis
nostris in sanguine suo. Christus dilexit
et ideo debemus ipsum diligere quia pre
uenit nos in dilectione. i. Johannis. 4.
diligamus eum quoniam prior ipse dile
xit nos et ex sua dilectione voluit nos a
peccatis lauare. Dominus enim ex cine-
re nostre mortalitatis quam pro nobis as
sumpsit et aqua lachrimarum quam pro
nobis effudit lixiuium fecit per quod nos
a sordibus peccatorum nostrorum mun-
dauit. Hebreorum quinto. preces suppli
cationesq; cum clamore valido et lachri
mis offerens exaudit⁹ est pro sua reuerē
tia. Sed mirabile videtur qd̄ dicit. q̄ do
minus lauit nos in sanguine suo. Nā eīn
sanguinis est maculare potius q̄ž munda
re. sed dicendum est q̄ domin⁹ qui dedit
ꝯtrariis virtutem vt possint contraria sa
nare potuit et voluit sanguini suo dare ef
ficaciam. vt animas maculare non posset
sed potius mundare. Apocalipsis. septio
dicitur de innocentibus. Hi sūt qui vene
runt de tribulatiōe magna et lauerūt sto
las suas ⁊ dealbauerunt eas in sanguine
agni. Tercio valet dilectio dei ad tolerā
tiam et victoriam aduersorum. Romano
rum. 8. In omnibus propter eum supera
mus q̄ dilexit nos. Locut⁹ fuerat de mul
tis tribulatiōibus quas de facili supera
mus si dilectionem quaz christus ad nos
habuit attendamus. Ipse enim dilectiōe
quam ad nos habuit de gloria ad miseri
am expandit. et dilectam animam suam i
manus persecutoruz tradidit. Hieremie.
12. Dimisi domum meam. reliqui heredi
tatem meam. dedi dilectam animam me
am. in manus inimicorum eius. Magne
dilectionis signum est quando homo pro
amico suo mobilia sua expendit. sed ma
ior est dilectio quando hereditatem suā
pro eo exponit. sed maxima dilectio quā
do ipsum pro amico suo tradit in mortem
Johānis. i5 Maiorem hac dilectione ne
mo habet q̄ž vt animam suam ponat quis
pro amicis suis. Et propter hoc beatus
andreas pellem pro pelle. animam pro a
nima. crucem pro cruce domino rependit
Unde de ipso cantatur. Biduo viuens pē
debat in cruce beatus andreas pro chri-
sti nomine ⁊ docebat populum. sic ergo
de facili aduersitatem superamus. si dile
ctionem dei ad nos diligenter attenda-
mus. Et ideo sancti per fidem per dilecti
onem operantem meruerunt regna. supe
rauerunt tortores et tormenta. Quarto
valet dei dilectio ad assecutionem eterno
rum. Johannis. 3. Sic deus dilexit mun-
dum vt vnigenitum filium suum daret vt
omnis qui credit in eum non pereat sed
habeat vitam eternam. deus pater dedit
pro nobis filium suum. hoc est omne da-
tum optimum et omne donū perfectū de
sursum est descendens a patre luminum.
Hoc est donū precipuuz ⁊ preciosissimum
in quo fit distributio omniū donoruz. quē

dat principale dat accessoriũ. sic de⁹ pa-
ter in ꝓprio filio dedit nobis plenitudi
nem omnium bonorum. Romanorum. 8.
Qui proprio filio suo nõ pepercit sed ꝓ
nobis omnibus tradidit illũ quõ nõ eti
am cum illo nobis omnia donauit. sic ḡ
deus dilexit mundũ vt daret pro eo vni-
genitum filiumsuũ. Sequitur vt omnis
qui credit in eum non pereat. sed habeat
vitam eternam. Romanorum. 10. Corde
creditur ad iusticiam. ore autem fit ꝯfes
sio ad salutem. secundũ iustum modũ di
lexit andream dominus in odorez suaui
tatis. ⁊ ideo ad claritatẽ lucis eterne sub
limauit. Unde de ipso legitur. ꝙ ipsũ pẽ
dentem in cruce circũdedit splẽdor veni
ens de celo. vt penitus pre ipso splẽdore
oculi humani eum non possent aspicere
Cuz permansisset splendor fere dimidie
hore spacio ascendẽte lumine emisit spi
ritum. simul cum eo lumine perrexit ad
dominum. Cui honor et gloria in secula
seculorum. Amen

De sancto andrea Sermo. 2.

Proposito sibi gau-
dio sustinuit crucem. Hebreo
rum. 12. In vbo ꝓposito notã
tur duo. a quibus commendatur beatus
andreas. Primo enim notatur tempora
lis iocunditas quaz contempsit. cũ dici-
tur ꝓposito sibi gaudio. Secundo nota
tur passionis acerbitas quam eligit. cuz
dicitur. sustinuit crucem Quantum ad p̄
mum sciendum ꝙ ẽ quadruplex gaudiũ.
Est gaudiũ vanũ qđ debem⁹ ꝯtẽpnere
Est gaudiuz malũ qđ debemus effugere
Est gaudiuz verum qđ debem⁹ diligere
Est gaudiũ securũ qđ debem⁹ appetere
Primũ ḡ est gaudiũ vanum. Job. 21. Te-
nent timpanuz ⁊ cithararã et gaudẽt ad
sonitũ organi deducũt i bonis dies suos
et in puncto ad inferna descẽdũt. Noie
timpani et organi ⁊ cithare signat̄ iocũ-
ditas tempalis. q̄ nõ est appetenda sz cõ
tempnẽda. ⁊ h' qꝛ nõ est vera. qꝛ nõ est fir
ma sz nociua. Primo dico nõ est vera. qꝛ
mltiplici amaritudine respsa. puer. 14.
Risus dolore miscebitur ⁊ extrema gau
dij luctus occupat. Contingit eñ aliñ ꝙ
homo affluẽs delicijs ⁊ diuitijs hui⁹ mũ
di aliq̃ graui infirmitate corripitur ⁊ tũc
q̄ solẽt esse delectabilia ⁊ iocunda i ama
ritudinem ⁊ tristitiã ꝯuertũtur. illa ei q̄
bus nõ p̄t vti ad libitũ nõ p̄nt esse delec

tabilia verum magis nociua. Secũdo est
contempnenda temporalis iocunditas.
qꝛ non est firma neq3 stabilis. quandoq3
enim accidit. ꝙ q̃nto homo amplius in-
tendit delectari in temporali delecta-
tione tanto citius affertur enim supue-
niens mortis icertitudo. vnde tempora
lis iocun ditas est sicut anguilla. q̄ quan
to fortius stringitur tanto citius elabit̄
vñ hiero. Quõ si anguillam vel murenu-
lam strictis velis tenere manibus. Quã
to fortius tanto citius elabitur. sic est et
de tꝑali gaudio. Tertio iocunditas tꝑa
lis est cõtempnẽda qꝛ nõ est ꝓficua sed
nociua. licz eñ p̄tendat delectamẽtũ ni-
chil tñ relinq̄t nisi infirmitatis et mortꝫ
venenũ. Prouer. 23. Ingreditur blãde
sz in nouissimo mordebit vt coluber et si
cut regul⁹ venena diffundet. Uñ delica-
ti hui⁹ mũdi similes sũt hoi lambẽti sup
tribulos ⁊ spinas. talis ei ⁊ si sẽtiat bre-
uẽ ⁊ supficialẽ delectatiõez. inuenit tñ
longã ⁊ intimã afflictiõem. sic ḡ iocundi
tas tꝑalis designat̄ noie tipani cithare
⁊ organi: ⁊ seq̄tur. ꝙ tales ducũt i bonis
dies suos. ita bona sunt bona tꝑalia. i q̄
bus spreto bono incõmutabili delectat̄
peccatrix aia. qđ est tota ⁊ sola eius puer
sitas. Sapi. 2. Fruamur bonis que sũt ⁊
vtamur creatura tanq̃ i iuuẽtute celerit̄
sz finis hui⁹ mũdane iocunditati tãgit̄
cũ subditur. ꝙ in puncto ad iferna descẽ
dunt. iste punctus est pũctus mortꝫ. h̄ est
punct⁹ de quo solet dici ꝙ ꝓpter vnũ pũc
tum amisit galibertus asinã suam. istud
gaudiũ vanũ ꝯtempsit btũs andreas ipse
eñ nõ respexit in vanitates ⁊ i sanias fal
sas sz secut⁹ ẽ xp̄m q̄ ẽ via veritas ⁊ vita.
Math. 4. Uidit dñs petrum ⁊ andream
fratrẽ ei⁹ et dixit venite post me et faciã
vos fieri piscatores hoiz ⁊ seq̄tur. ꝙ secu
ti sunt eum. Scđo est gaudiũ malum qđ
debemus fugere. Job. 20. Laus ipiorũ
breuis est gaudium hypocrite ad instar
pũcti. si ascenderit vsq3 ad celum supbia
ei⁹ ⁊ caput ei⁹ nubes tetigerit q̄si sterq̄-
liniuz in fine pdetur. Laus impioꝝ bre
uis est. sicut solet dici pueris quando in-
struuntur in arte versificandi syllaba bre
uis est que non habet nisi vnum tempus
longa vero habet duo tempora. Laus er
go impiorum breuis esse dicitur. qꝛ non
habet nisi vnum presens tempus. Modo
eñ laudatur peccator i desiderijs anime
sue et iniquus benedicitur. Sed ista laus
cito finietur quando i futuro benedictio

in maledictionem cõuertetur. cum dice-
tur. Ite maledicti in ignem eternum qui
preparatus est diabolo et angelis eius.
Mathei.25. Sic ergo laus ipiorum bre-
uis. sed laus iustorũ est longa. ipsa enim
habet duo tempora. laudatur in presenti
vita laude temporali. Et in futura laude
etna. Ecclesiastici.44. Laudemus viros
gloriosos ⁊ parentes nostros. et sequitur
omnes isti in generationibus gentis sue
gloriam adepti sunt. Gloriam scilicet bo
ne cõscientie et honeste conuersationis.
quantum ad laudem presentem. et in die
bus suis hoc est eternitatis. habentur in
laudibus quantum ad futuram. sequitur
Et gaudium hypocrite ad instar puncti.
punctus est minimum in magnitudinibꝰ
sic status hypocritarum minimus est iter
ceteros hominum status: vnde sicut fal-
sus denarius minimus est ⁊ quasi nullus
in genere monetarũ. sic status hypocrita
rum inter ceteros status hominũ. falsus
denarius et si habeat debitaz formã ima
ginis et super scriptionis. habet defectũ
materie valẽtis minus: sic hypocrita ⁊ si
habeat formã operationis ⁊ honeste cõ-
uersationis. habet tamẽ defectũ materie
latẽtis scilicz iiquitatis. Unde hypocrite
nichil aliud sũt ꝙ̃ diabolica sophismata
Nã si habent apparentiam in forma pec
cant tamẽ in materia. vnde hypocrite nõ
tam sunt homines ꝙ̃ hominum simie. Si
mia sicut dicit philosophus. assimitatur
homini in ridiculosioribus. sic ipsi assimi
latur bonis hominibus in exterioribus
actionibus. que sunt rudes. quia corpo
rales. non in interioribus affectionibus
que sunt subtiles. quia itellectuales. Se
quitur. Si ascenderit in celum superbia
eius. Rei vane est ascendere. vnde vapor
subtilis in altum eleuatur et fumus reso
lutus ex igne et materia combustibili in
altum erigiẗ et hoc ꝓpter vanitatẽ. sic hy
pocrite quia vane eriguntur in altum su
perbie et elationis. Job.ij. Uir vanus in
superbia erigitur. Et bene dicit si ascen-
derit in celum. solent enim ypocrite eri-
gi contra homines perfecte et celestis cõ
uersationis. Sequitur. et caput eius teti
git nubes. Nubes habet quãdã obscuri
tatem. sic ypocrite q̃nꝗ habent vilitatẽ ⁊
victus aspitatez: q̃bus quasi nube se ope
riunt ⁊ obumbrãt. vnde in canonica iude
hi sunt nubes sine aqua. nebule vẽto agi
tate. quibus caligo tenebraꝝ seruaẗ inet
nũ solet dici vulgariter ꝙ male opit se cu
ius posteriora appparẽt sic ypocrite ma-
le se operiunt. nam eoꝝ pudenda in fine
tpm apparebũt. i. Chori. 4. Ueniet dñs
qui illuminabit abscondita tenebraꝝ et
manifestabit ꝯsilia cordiũ. Sequiẗ. quasi
sterquilinũ in fine ꝑdetur. Nam sterqui
nium est quod quanto plus mouetur tã-
to ab eo maior fetor emittitur. sic ypocri
te si commoueantur per status sui incre-
pationem vel correctionem triplicẽ emit
tũt fetorem. scilicet defensionem sui pec
cati. commendationẽ status sui. vitupera
tionẽ alieni. Isti sũt tres spũs inmundi.
quos vidit Job. in apo.16. Uidi de ore be
stie exire tres spũs imnũdos i moduz ra-
narum. Rane ergo garrulle sunt ⁊ clamo
se sic et hypocrite. Tertio est gaudiũ veꝝ
quod debemus diligere. Isaie. Sexagesi
moꝑmo. Dabit coronã ꝓ cinere ⁊ oleum
gaudij ꝓ luctu. Ex cinere ⁊ aqua fit lixiui
um. ex qua imũdi mũdificanẗ et dealban-
tur sic ex cinẽ cognitõis ꝓprie fragilitatꝭ
et aqua cõtritionis et cõpunctiõis fit lixi
uiũ mũdatiuũ patrati sceleris i ablutõez
mẽstruate ⁊ peccatoris. Hiere.25. vlulate
pastores ⁊ clamate ⁊ aspergite vos cinẽ.
vlulate dicit nõ flete ꝓpter magnitudinẽ
doloris ex ꝯsideratiõe enormitatis pecca
ti. aspergite vos cinere ꝑ recordationẽ ꝓ
prie infirmitatis. Gen.3. Memẽto homo
quia cinis es ⁊ i cinerem reuerteris. Pro
isto cinere dabit dominꝰ coronã retribu-
tionis eterne. Cuz enĩ aia est mũdata lixi
uio ex aqua cõtritiõis. ⁊ cinere recognitio
nis ꝓprie infirmitatis cõfecta vocatur a
spõso eterno coronãda. Cãticoꝝ. 4. Ueni
de libano spõsa mea. veni de libano veni
coronaberis. Libanus interptaẗ cãdida
tio. sic ergo dabit dominus coronã ꝓ cine
re. Sequitur. ⁊ oleũ gaudij pro luctu. In
oleo signatur nitor cõscientie ex presẽtia
diuine gratie sicut i balsamo solet signari
odor bone fame id est oleum quod nõ de
bet capite mentis deficere sed debet vsꝗ
in barbaz aarõ. id ẽ vsꝗ ad viriles opatõ
nes descendere. hoc oleum debet mentez
nostraz replere. sicut repleuit habitaculũ
beati andree. Prouerbioꝝ.21. Thesaurꝰ
desiderabilis et oleũ i habitaculo viri iu
sti. h̄ oleũ gaudij daẗ ꝓ luctu peccati. Añ
marie magdalẽe ad monumẽtũ lachrimã
ti dñs post resurrectionẽ suã manifestus
apparuit. ⁊ petro post trinã negationem
amare flẽti dominꝰ gaudia resurrectiõis
sue nũciauit. hoc gaudiũ quod est in sere
nitate cõsciẽtie ex presẽtia diuine gratie

non solum gaudũ id est verum et eminẽs gaudium dicitur esse. ita quod illud apostolus non solum gaudium sed gloriam voluit appellare. 2. Chorintheorũ. i. Gloria nostra est testimonium conscientie nostre. Quarto est gaudium securum: quod debemus appetere. Isaie. 61. Gaudens gaudebo in domino et exultabit anima mea in deo meo: quia induit me vestimẽtis salutis et indumento iusticie circũdedit me. Gaudens gaudebo in domino bonis operibus non in peccatis ꝛ actionibus eformibus. sicut illi qui letãtur cũ male fecerit ꝛ exultãt in rebus pessimis. prover. 2. Frenetici solent ridere et cantare cũ tñ oppressi sint graui infirmitate. et hoc ẽ qr nõ habent sensum et cognitionem ĩfirmitatis: sic peccatores qñq letant cum male fecerit et exultãt in rebus pessimis ꝛ hoc est qr nõ habent cognitionẽ sue infirmitatis. Et ideo debent ligari tanq̃ frenetici salutaribus documentis q̃ sũt vincula sapie dei. Ecclesiastici. 6. vĩcula illius alligatura salutꝫ. Nã sicut dicit augustinus. ꝛ q̃ letargi cũ excitat ꝛ qui freneticũ ligat ambos molestat ꝛ ambos amat. sequitur et exultabit anima mea in deo meo. hoc intelligitur in interioribus cogitatiõibus et affectiõibus. Cogitationes enĩ et affectus debemus in eũ iactare. et nr̃as affectiões i eũ erigere. qui finis desideriorũ nr̃orũ dꝫ esse taꝫ in diuersitate q̃ in prosperitate. Isaie. 26. Aia mea desiderauit te in nocte sed et in spũ meo in pcordiis meis de mane vigilabo ad te. Ratio autẽ quare debemus gaudere in exterioribus actiõibus et exultare in deo nr̃o i interioribus affectionibus reddit cum subditur qr induit me vestimentis salutis. ꝛ in hoc notat retributio duplicis stole corpis scꝫ et anime. Corpis cũ dicitur induit me vestimentꝫ salutꝫ. Ista vestimenta sũt q̃ttuor dotes corpis. q̃bus i corpe dotat sponsa xp̃i. Nam sicut dicit aug. Abierit a corporibus electorũ ois infirmitas. omnis deformitas. oẽs tarditas. omnisq̃ corruptio. ois infirmitas p dotẽ subtilitatꝫ omis deformitas p dotẽ claritatis. ois tarditas p dotẽ agilitatis. oisq̃ corruptõ p dotem immortalitatis. Iste sunt vestes varie in quibus stat regia. astitit a dextrꝫ in vestitu deaurato ꝛ circũdata varietate Scd̃o notatur retributio quãtũ ad dotes aie. cũ dicitur et indumento iusticie circũdedit me in illa enĩ retributõe inebriabũtur ab vbertate domus dei q̃n torrente voluptatꝫ sue nos potabit. q̃ replet ĩ bonis desideriũ suũ id est desideriũ anime rationalis. futurus est intelligentie plenitudo lucis. voluptati plenitudo pacꝫ. memorie cõtinuatio eternitatis. has duplices dotes scilicet aie et corpis simul cõphẽdit btũs bernardus cũ dicit sicut replebit animam nostram ds cum fuerit in ea perfectam scientia. perfectam iusticia perfectam leticia. sic replebitur maiestate eius omnis terra. cum fuerit corpus immortale. agile. impassibile. configuratuꝫ deniq̃ corpi claritatꝫ sue. hac duplici dote gaudet btũs andreas decoratus vna stola. securusq̃ de reliqua sic ergo primo notatur temporalis iocũditas. quã btũs andreas cõtempsit. cũ dicit pposito sibi gaudio. sequitur. sustinuit crucẽ. vbi notatur passionis acerbitas quam elegit. ꝛ sciendum q̃ est quadruplex crux. Est enĩ crux culpe que ẽ peccatorum. Crux gehẽne que est damnatorum. Crux penitẽtie que est conuersorꝫ. sed quarto ẽ crux eminentis pacientie que est perfectorũ. primo enĩ est crux culpe que est peccatorum. hebre. 6. Rursus crucifigẽtes sibimetipsis filiũ dei et ostentui habẽtes. Glosa. filiũ dei sibimetipsis crucifigẽtes idest quãtũ in se est crucifigunt ꝛ contumelie habẽt. qui gratiaꝫ eius vilipendẽtes in peccatꝫ iacent. peccatores sibimetipsis crucifigentes filiũ dei sũt cruce signati diaboli ꝛ sũt eius peregrini. Iã ei acceperũt et baculũ cũ quo properãt ad infernum. tales peregrini sunt fatui. ex ista peregrinatiõe nõ essequũtur aliquam indulgentiã. nõ enĩ in inferno inuenient papaꝫ legatũ vel episcopũ qui possit per eas ministrare absolutionem vel remissionẽ peccatorꝫ. Nõ ergo fratres simus de peregrinis diaboli sed christi vt iam nõ regnet pecctũ in corpore nr̃o sed mortui peccato viuamus iusticie. ꝛ sic ambulemus i nouitate vite, vt mereamur effici participes resurrectõis btẽ. Ro. 6. quõ xp̃s surrexit a mortuis p gloriã pr̃is. ita nos in nouitate vite ambulemus. si ei cõplantati facti sumus similitudinis mortis eius simil ꝛ resurrectõis erimus. scd̃o est crux gehenne q̃ est dãnatorꝫ. Geñ. 40. auferet pharao caput tuũ ac suspendet te in cruce et deuorabũt volucres carnes tuas. caput peccati est libido sue voluptatis peccandi q̃ peccatori dñatur sicut caput presidet ceteris membris vñ augustinus. nichil aliõ dicimus in toto malefaciendi gñe q̃ libidinesꝫ de-

minari. sed istud caput aufertur qñ volu
ptas in afflictionē mutabitur. Apoca.18.
Quātū glorificauit se ꝛ fuit in delitijs tm̄
date illi tormentū et luctū. ꝛ sequitur. Et
suspenderūt te in cruce. Ista crux est damna
tio et afflictio gehenne. Hec ē crux in qua
aman liberato mardocheo est affixus. He
ster.7. Hec ē crux in qua diues epulo i in
ferno cruciatur. Luce.16. Sequit̃. Et de-
uorabūt volucres carnes tuas. Ista deuo
ratio vel dilaceratio intelligitur nō quan
tum ad esse reale. sed quantū ad bene es
se et quietum esse vnde desinent esse non
desinendo esse. sic enim damnatos pene i
fernales cruciabunt ꝙ semper i penis du
rabunt. Deutro.32. Deuorabūt eos aues
morsu amarissimo. Tercio est crux peni-
tentie que est conuersorum math.10. Qui
non accipit crucem suā ꝛ sequitur me nō
est me dignus. Dicit glo. ꝙ crux domini
accipitur carnem domando vel proximo
compatiēdo. vnde Grego. Crux christi du
obus modis tollitur. Cum aut per absti-
nentiam affligitur corpus. Aut per com-
passionem animi afficitur animus. Crucē
ergo christi debemus accipere vt mortem
gehēne possimus effugere. Ezech.9. Om
nem super quem videritis thau ne occida
tis. dicit glosa Rabani. ꝙ crux semper est
portanda vt amor christi ostendatur. cru-
ce signati non solent cruces suas depone
re nisi finita peregrinatione. sed nos quā-
diu sumus in hac vita peregrinamur a do
mino. semper ergo portemus crucem pe-
nitētie. sic faciebat gloriosus ille aposto.
secundū illud.2.Cor.4. sp mortificationē
iesu xp̄i in corpe nr̄o circūferentes. vt et
vita iesu in corpib⁹ nr̄is manifestetur. sꝫ
qñqꝫ crux penitētie solet accipi ab ypocri
tis rōe simulatōis vel rōe alicuius carna
lis occasionis. Et ideo subditur Et sequit̃
me. vbi notatur rectitudo intētiōis. i. Pe
.2. xp̄s passus est p nobis vobis relinqns
exemplum vt seq̄mini vestigia ei⁹. Sic fa
ciebat iste gloriosus aposto. btūs ādreas
Job.23. vestigia eius secutus est pes me⁹
ꝛ in tm̄ est secutus ꝙ ip̄m est assecutus. p
uer.4. Justoꝝ semita quasi lux splēdēs
cedit ꝛ crescit vsqꝫ ad pfectum diē. contra
multos qui cum maximo feruore peniten
tiam incipiunt ꝛ statim deficiunt. similes
cācro q̄ deberet p̄cedere retrocedit simi
les etiā pullis asinoꝝ q̄ in iuuētute sua
sunt pulcri ꝛ grati sed turpes efficiūtur p p
cessus tp̄is. Galath.3. sic stulti estꝫ vt cum
sp̄u cepitis nūc carne ꝯsumamini. Quarto
est crux patiētis eminētie. q̄ est perfectoꝝ
Galat.2. xp̄o ꝯfixus sum cruci. Istud spā
liter btō andree ꝯuēit qui fuit fixus cruci
ad lr̄am. ꝛ hoc ad honorem et imitatiōeꝫ
christi. Job.2. pellē p pelle sed carnem p
carne ꝛ crucem p cruce. tāto desiderio af
fectabat crucem ꝙ ip̄am letus ꝛ gaudēs
cupiebat ascendere. vñ in eius legēda dꝛ
salue crux i corpe xp̄i dedicata es et i mē
bris eius tanq̄ margaritis ornata secur⁹
ergo ꝛ gaudens venio ad te. ita et tu exul
tans suscipias me. accipe me ab hominib⁹
ꝛ redde me mgr̄o meo vt p te me recipiat
q̄ p te me redemit. Ista crux ē illd̄ exiguū
lignū cui beatus andreas aiaꝫ suam com
misit lignum crucis dicitur exiguū. qꝛ añ
passionem christi fuit vile et abiectū. sed
per eius passionem est exaltatum. Uñ bea
tus augustinus. Crux finita est in pena i
gloria. de locis suppliciorum transituꝫ fe
cit ad frontes imperatorum. qui tantū ho
norem dedit penis suis. quid faciet fideli
bus suis. Sapienter ergo beatus ādreas
isto exiguo ligno animam suam commisit
nam p ipsum cepit erumnare id ē amari
tudinem mortis ruminare et quasi p chri
stum liberatus peruenit ad portū eterne sa
lutis qui portus est christ⁹ fili⁹ ꝛ dextera
dei patris. ad quem nos perducat.

¶ De sancto Eligio ¶ Sermo.i.

Elegit te i camino pau-
paup̃tatis. Isa.48. In v̄bo p
posito describit̃ beat⁹ eligi⁹
a duob⁹. P̄rio eni describit̃
a pfectu sue sublimatiōis. cū dicitur. Ele
gi te. Scd̄o a statu precedētis humiliatō
nis. cum dꝛ in camino paupertatis. Sciē-
dum est ergo ꝙ beatus eligius et quilibꝫ
bonus p̄latus debet eligi ad q̄ttuor. Pri-
mo ad ipugnationē vicioꝝ. Scd̄o ad exe-
cutionem opeꝝ bonoruꝫ. Tercio ad cultū
ecclesiasticorum bonorum. Quarto ad re
gimen subditorum. Primo enim debꝫ eli
gi bonus prelatus sicut fuit beat⁹ eligi⁹
ad impugnationem viciorum. i. Regū.7.
Eligite ex vobis virum et descēdat ad sin
gulare certamen. Ille qui eligitur dꝫ esse
non solum vir quantum ad sexus distictō
nem sed quantū ad animi virtutem. Qui-
dam enīꝫ sunt qui in sexu muliebri habēt
animū virilem sicut illa bōa mater septeꝫ
fratruꝫ machabeorū et martirū. De qua
2. Machabeoꝝ.7. Supra modum mater
mirabilis et bonorū memoria digna hor-

tabatur filios ad martiriũ passionem voce patris fortiter repleta sapiẽtia. femine cogitationi masculinum animum inserens Quidam autẽ sunt qui in sexu virili habent animũ muliebrem. sicut plati timidi et formidolosi. De quibus in confusionem filiorum israel dicitur. Isa. 3. Dabo pueros principes eorum et effeminati dominabuntur eis et corruet populus populus enim pronus est ad casum qui non habet prelati stabilis fulcimentum. sic ergo prelatus debet esse vir q̃ntum ad animi virtutem. Jacobi. i. Btũs vir q̃ suffert tentationez quoniam cum pbatus fuerit accipiet coronã vite. sic ergo ille q̃ eligitur debet esse vir quãtũ ad animi virtutem. Sequitur. Et descendat quia platus debet descendere p humilitatẽ vir enim vanus in superbiam erigitur. Job. ij. homines enim superbi ꝛ ambiciosi p munera. per obsequia. per fraudes exq̃sitas faciunt sibi scalam quõ ad culmen platiõis ascendant. sed cum assecuti fuerint qđ cupierunt sine scala in infernale precipitiũ descendunt. vir autem humilis per humilitatem stabilitur. vnde in eo locũ non inuenit casus. Aug⁹. Uere humilis non habꝫ quo cadat quia in imo est. Debet ergo platus descẽdere per humilitatẽ. ꝛ hoc singulare certamen solet esse pugilum sol⁹ enim pugnat contra solum ꝛ solent habere duplicia arma quibus cõtra ictus aduersariorum protegũt. et sicut est in certamine corporali sic debꝫ esse i certamine spirituali. Gladius quo hostem impetim⁹ ẽ gladius spiritus quod est vbũ dei. 2. machab. vltimo. Accipe sanctũ gladiũ mun⁹ a deo in quo deijcies aduersarios populi mei israel. Arma autẽ quibus ptegimur sũt arma iusticie et fidei sancte. ad Ephesios. 6. Induti lorica iusticie sumẽtes scutum fidei in quo possitis omnia tela neq̃ssimi ignea extiguere. Isti etiã pugiles i duello certantes solent habere mgr̃os q̃ in gymnasiis experti sũt et ipsis quomõ se debeant ptegere et alios offẽdere ostẽdũt. Magister gymnasiorꝫ xp̄s fuit q̃ nobis artem spũalis certaminis ostendit. ꝛ ideo ad ip̄m debem⁹ aspicere. ꝛ sicut ip̄e certauit certare hiere. i2. per patientiã curramus ad ppositũ nobis certamẽ aspicientes in auctorem fidei ꝛ ꝯsummatorẽ iesum. Secũdo debet eligi plat⁹ ad exercitium operũ bonorꝫ. zach. 9. quid bonũ eius est et quid pulchrũ ei⁹ nisi frumẽtũ electorũ et vinũ germinãs vgines. duo ꝯiungit ppheta bonitatẽ ꝛ pulchritudinẽ bonitas pertinet ad munera cõsciẽtie de qua bonus homo solet quãdã leticiam ꝛ gloriam spũalez habere. 2. Chorin. i. Gloria nostra hec est testimonium conscientie nostre. pulchritudo pertinet ad odorem bone fame. 2. Chorinthe. 2. Bonus christi odor sumus in deo in his qui salui fiunt ꝛ in his qui pereunt. sicut enim ex odore florentis vinee delectantur homines. fugantur bufones. sic ex odore bone fame bonorum virorum peruersi tristantur. boni autem edificantur. bonum ergo et pulcrũ electorum debet esse in exercitio bonorꝫ operum. et hoc signatur per fructum et vinum. fructus enim datur nobis ad sustentationem vinum ad iocunditatem et delectationem . et ista duos se q̃ solent coicari in operibus bonis. bonis operibus sustentabimur. puer. 6. Uade ad formicam o piger ꝛ considera viam eius ꝛ disce sapientiam. que cuꝫ non habeat ducẽ nec p̄ceptorem nec pricipẽ parat in estate cibum sibi et ꝯgregat in messe quod comedat. sic ex bonis q̃ facimus i futuro causaliter sustẽtabimur Gala. 6. Bonũ faciẽtes nõ deficiam⁹ tp̄e em̃ suo metem⁹ nõ deficiẽtes Et sicut fruct⁹ ptiet ad sustẽtatõẽꝫ sic vinũ ad delectatiõẽꝫ. Ex bõis em̃ opib⁹ nõ solum sustẽtabimur ꝫ ẽt delectabimur. Iud. 2 Quõ possũ deserẽ vinũ meuꝫ qđ letificat deũ ꝛ hoies. Istđ vinũ mixtũ ẽ i p̃nti vita. q꞉ quãtũcũq; sãcti ex bonis meritis interi⁹ delectant. multis tñ p̃ssuris ꝛ tribulatõibus exterius affligũtur p̄uer. 9. Comedite panem meum ꝛ vinũ bibite qđ miscui vobis. Sed istuđ vinũ i vita beata erit puruꝫ et optimũ q꞉ interior dilectio cordis nulla poterit exteriore afflictiõe turbari. sequitur. Uinũ germinãs vgines. Istud vinũ dicit germinãs virgines. vinũ corporale ẽ corruptionẽ virginũ inducens. Ephe. 5. Nolite iebriari vino in quo est luxuria. sed vinũ spũalis iocunditatis est germinans virgines id ẽ incorruptionẽ seruantes multiplicia germina bonorꝫ operũ pducere faciẽs. q꞉ q̃nto homo magis in bõis opibus delectatur tanto amplius ad ip̄orꝫ exercitiũ excitat. Tercio eligit platus ad cultũ ecclesiasticorꝫ bonorum. Sapiẽ. 3. Dabitur ei fidei donũ electũ et sors in tẽplo dei acceptissima. Donũ fidei dicitur donũ electuꝫ. q꞉ est totius edificũ spũalis fundamẽtum. i. Chorinte. 3. Fũdamentuꝫ aliud nemo p̄t ponere p̄ter id qđ positũ est qđ ip̄e christus.

iesus.glo.i.fides iesu christi.z quia btūs
eligius vera fide claruit. ideo choruscat
vel choruscauit miraculis ad operationē
sanitatis.nō solū in hominibus sed etiā
in iumentis.operatio enim miraculorum
firmā fidē habet pro fundamēto. Math
17.Si habueritis fidem sicut granum si
napis dicetis monti huic trāsi hinc z trā
sibit et nichil impossibile erit vobis. sic
ergo beato eligio datuz est ei fidei donū
electum.sequitur.Et sors im templo dei
acceptissima. Beato eligio data est sors
accepta acceptior acceptissima. Accepta
in prophetia sue natiuitatis.Unde in vi
ta ipsius legitur.q cum mater eius in ip
sius natiuitate pre doloris magnitudine
cepisset periclitari vocauerunt quendam
religiosū p̄sbiterum boni testimonij virū
vt p eadē orare deberet.qui cuz venisset
ad eam in publico mor vsurpans ait ad
illaz.noli iquit mater timere:qm benignū
partum tibi deus dignabitur largiri erit
em̄ vir sanctus ac de gente sancta sua ele
ctus vocabit xp̄i sacerdos.scdo data ē ac
ceptior sors interioris sāctitatis.prouer.
16.Initiū bone vie facere iusticiam acce
pta est apud deum magis q̄ imolare ho
stias facere iusticiā dicit hoc est opa iusti
cie q̄ procedūt ex iteriori sāctitate.Ter
cio data est ei sors acceptissima ratiōe su
perne btitudinis.Ro.4.sicut z dauid di
cit btitudinē hois cui deus accepto fert
iusticiā sine operib9 legis.xp̄s beato eli
gio sine onere veteris legis ptulit sctitat
tē grē iustificātis.et ideo ad gloriā sūme
beatitudis puenit. Quarto dz eligi p̄la
tus sicut elect9 ē btūs eligius ad regimē
subditoꝝ.Sapi.9.Tu aūt elegisti me re
gē populo tuo et iudicem filiorū tuorum
Officiū regis est disputatio maloꝝ.offi
cium iudicis est punitio reorum et libera
tio iustoꝝ.prouer.20.Rex qui sedet in so
lio iudicij dissipat om̄e malū intuitu suo.
Sed certe multi plati in subditis nō pūt
mala dissipare.qui nō cessāt eoꝝ intuitu
malis vbis. pernitiosis exēplis corrum
pere.hieronim9. Sordes tegere non va
lēt manus que lutū tenēt.2.Cor.10.Pau
lus dicit sibi et alijs p̄latis ptātez a deo
datā in edificationē et non in destructio
nē.sed multi p̄lati ecclesias sibi cōmissas
magis destruūt q̄ edificent qz destructis
colūnis ereis id est viris bonis firmis p
cōstantiā sonoris p p̄dicationem subtra
ctis p mortem loco ipsorū in ecclesiis po
nunt festucas per nepotulorum suorum
introductionem.et ideo nisi dominus
manu sua regimen teneret non esset mi
rum si minaretur in ruinam.sic ergo offi
cium regis debet esse dissipatio maloruz
et officium iudicis est punitio reorum.2.
Chorin.10. In pmptu habentes vlcisci
omnem inobedientiam cuz impleta fuerit
vestra obedientia. Necesse est etiam iu
dicis offi cium liberatio iustorum.prouer.
24.Erue eos qui ducuntur ad mortem.
Ista duo scz punitionem reorum et libe
rationem bonorum simul comprehendit
apostolus.1.Chorin.4. Quid vultis in
virga veniam ad vos.hoc dicit q̄ntuz ad
punitionem reorum.sequitur.An in cari
tate z spiritu mansuetudis. hoc dr q̄ntū
ad liberationem iustorum.Sic g̃ primo de
scribitur btūs eligi9 a pfectu sue sublia
tionis.cum dr.elegi te.Scdo describit a
statu p̄cedentis hūiliatōnis.cum subdit
in camino em̄ pauptatis Btūs eligi9 fa
ber fuit z ex illa arte q̄ ē in camino ignis
et in illo statu pauptatis deo coopāte ad
culmen pontificale puenit. Sz sciendū ē
q est q̄druplex caminus.Primo est cami
nus hūilis recogitationis. Secūdo ē ca
min9 grauis tribulationis. Tertio ē ca
minus ferentis p̄dicationis.Quarto ē
caminus pfecte vl' supeminētis caritatis
vel dilectionis. Primo g̃ est camin9 hūi
lis recogitatōis.Exodi.9.tollite plenas
manus cineris de camino. Et spgat illū
moyses in celū coraz pharaone sitq3 pul
uis sup omnem terram egypti.caminus
est cor humanum qd dz esse igne diuine
amoris succensum. ligna isti9 camini sūt
diuina beneficia que nobis sūt quotidie
cogitanda.Leuiti.6.Ignis in altari sēp
ardebit.quez nutriet sacerdos subijciēs
ligna.sicut iā dictum est ista ligna sūt di
uina beneficia que tradunt sacerdotib9
nobis pponenda.et nobis traduntur q̄
tidie recolenda.istorum lignorū cinis est
recogitatio pprie infirmitatis.qz quāto
plura bn̄ficia a deo hō recipit.tāto ampli9
debet i conseptu suo humiliari vnd ille
abraam quem dominus tam familiari a
more diligebat q euz dominus ptra om
nes custodiebat. Et se daturum ei terrā
pmissionis pmiserat z q se in semie suo
benedicturū omnes gentes pmiserat re
ceptis tot beneficijs se puluerē z cinerē
approbauit.Gene.18. Loquar ad dn̄m
meum cum sim puluis et cinis.Cinerem
ergo de camino tollere est infirmitatem
recognoscere propriam.sed illum cinerē

in celis spargere est nō solum se corā hominibus sed coram deo humiliare. Sequitur. Sitqȝ puluis in tota terra egipti. egiptus tenebre interpretatur In quo signatur status penitentium qui non debēt esse iocundi vel lasciui. sed debēt esse tenebrosi. scilicet per lamentum et fletum. Et ideo in capite ieiunij quod est temp9 penitentie consecratū. Consueuit vniuersalis ecclesia ponere cinerem super caput fideliū. Secundo est caminus grauis tribulationis. Ecclesiastici. 2. In igne pbatur aurum et argentum homines vero receptibiles in camino humiliatiōis. Aurū et argentum sic in igne probantur ꝙ illō quod est impurum tollitur. illud vero qō est puruz in sua puritate amplius solidatur. sic camin9 grauis tribulatiōis valet ad purgationem vitiorum et solidationē virtutum. Ecclesiastici. Vicesimoseptio. Vasa figuli pbat fornax. homines vero iustos tantatio tribulationis. Sed notādum est quod dicit ꝙ homines receptibiles probantur in camino humiliationis non eni semper immititur a deo tribulatio ad punitionem peccatorum sed quandoqȝ ad augmentattionem meritorum ⁊ cumulationem premiorum. Thobie duodecimo. Quia acceptus eras deo necesse fuit vt tentatio probaret te. Tertio ē caminus feruētis predicationis. zacharie. duodecimo. Ponam duces iuda sicut caminum ignis in lignis. ⁊ sicut facē ignis in feno. ⁊ deuorabunt ad dexteram et ad finistram omnes populos in circuitu. duces iuda sunt predicatores ⁊ predati qui debent esse inflammati igne diuini eloq̄ Psalmo. Centesimoquarto. Eloquium domini inflammauit illuz. sic erat inflammatus ille hieremias qui dicebat fact9 ē sermo domini in corde meo quasi ignis estuans clausus qȝ in ossibus meis ⁊ defeci ferre non sustinens. Hiere. Vicesimo. Quia iste ppheta interius igne diui eloquij ardebat. ideo alios exterius inflammabat. ⁊ quia p̄lati moderni frigore auaritie congelantur mirum esset si ex ipoꝝ gelicidio homines inflammarētur. glacies enim infrigidat sicut ignis inflammat Quarto est caminus pfecte supereminētis caritatis vel dilectiōis. Isaie. tricesimoprimo. Hec dicit dominus cui9 ignis in syon ⁊ caminus eius in hierusalē. per syon quod interpretatur specula signaẗ ecclesia militans. per hierusalem que interpretaẗ visio pacis signaẗ ecclesia triumphans. Ignis ergo caritatis est in ecclesia militante. Luce. 12. Ignē veni mittere in terram et quid volo nisi vt accēdatur. Iste ignis non extinguetur sed poti9 augebiẗ. Eccle. ii. A scintilla augeẗ ignis Nam et si fides et spes in patria euacuātur. caritas tamen non euacuabitur: sed consummabitur. 1. Chor. 13. Caritas nunqō excidit. Et propter hoc dicitur ꝙ caminus in hierusalem erit. Nam secundum Augu. In vita btā sūmū bonū videbim9 clare. Laudabim9 alte, amabim9 plene. Ad cui9 amorꝫ plenitudinē nos pducere dignetur.

De sancto Eligio, Sermo secundus.

Exaltaui electum de plebe mea. ps. 88. Intentio boni viri dȝ esse vt de statu miserie per statū gratie perueniat ad statum glorie: hic est triplex terminus. Terminus a quo. terminus per quem. Terminus ad quem. Secunduz hoc in verbo proposito beatus eligius describitur a tribus. prio a populari ꝯseruatiōe a qua est egressus quod notatur cū dicitur. De plebe. Secūdo describitur a familiari dilectione per quam est pgressus. qō notatur cū dicitur electū. Tercio describiẗ a speciali sublimatione ad quaz est ascensus qō notatur cum dicitur. exaltaui. Quātū ad primum sciendum ꝙ tria debent commēdari i plebe domini. Primum est inuocatio diuine miserationis. Secundum est continuatio pacis et dilectionis. Tercium est commēdatio, diuine et mirifice operationis. Primo ergo debet esse in plebe domini inuocatio diuine miseratiōis. Ecclesiastici. 36 Miserere domine plebi tue super quā inuocatum est nomen tuum. Nomen christi super nos iuocatur. quia a christo christiani vocamur. vnde nos omnes christiani eius filioli sumus et ipse est omniū primus. ad Ephesios. 1. In quo credentes signati estis spiritu promissiōis sācto qui est pignus hereditatis nostre. Princeps exercitus per vexilla et insignia armorū cognoscit qui de exercitu eius sunt. et illos protegit et defendit aduersarios autem impedit et occidit. Ezechielis. 9. Signa thau super frontes virorum dolentium et gementium. et sequitur. Omnez autem quem videritis thau ne occideritis. istud thau est lignuz crucis. quia sicut dicit ibi glosa Thau est littera in antiquis hebreis libris habens similitudinē cru-

cis per hoc signum ab inimicis defendimur et protegimur. Et sic credētes i christum et per ipsum signamur. et hoc spūsācto promissionis qui ē pignus nostre hereditatis ille qui pro pecunia sibi debita pignus habet certus est ꝙ pecuniam habebit. si pignus longe amplius ꝙ̃ pecunia debita valet. Si ergo nichil est cōparabile spiritussancti bonitati: et ipse ē pignus nostre hereditatis: certi esse debemusꝙ hereditatem habebimus si in ipō manserimus. Johannis. i. Dedit eis potestatem filios dei fieri his qui credūt in nomine eius. Certum est ꝙ hereditas patris filijs debetur. Romanoruz. viii. ꝙ si filij et heredes: heredes quidem dei. Coheredes autē christi. Nos ergo super q̊s signatum est nomen christi suffragio fidelis orationis audacter iuocare possumꝯ bonitatem sue miserationis: qđ īfideles non possunt: quia in ipsum non credunt. Romanorum. x. Quomodo inuocabūt in quem non crediderunt. Secundo debet esse in plebe domini continuatio pacis ⁊ dilectionis. Psalmo. octuagesimoquarto Loquetur pacem in plebem suam Dominus enim intantum pacem dilexit. ꝙ de ipsa testamentum suum condidit. Et ipsam pro legato discipulis suis reliquit. Johannis Decimoquarto. Pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis. Illi ergo qui pacem fidelium perturbant ꝙ̃tū in ipsis est testamentum dei violāt ⁊ euacuant. Et ista sunt tria genera hominum turbantium pacem. Primum genus ē bilinguium vel detractorum. Secundū est litigatorum. Tercium est raptorum. Primo ergo susurrones et detractores pacē fratrum perturbant. Ecclesiastici. Uicesimo octauo. Susurro et bilinguis maledictus multos enim turbauit pacem habentes. Iste sunt rane que venientes in fontibus puritatem fontis sordidant. sic et isti tranquillitatem couscientiaruz pturbant. Iste rane sicut alie non clamāt in hieme sꝫ in estate. Quia si arriseris detractori ostendendo ꝙ ꝟba eius tibi placeant detractiones cumulabit. si autē ostenderis ꝙ tibi displiceant quasi in hyemali tempore a detractione cessabit. Ecclesiastici. Uicesimooctauo. Si sufflauerꝫ quasi ignis exardebit. Loquitur de lingua detractoris que ad detractionem inflammatur per auditorum complacentiā Et sequitur. Si expueris super illam extinguetur. per displicentiam auditoris.

vnde diciturꝙ si non esset adiutor nō eēt detractor. Ista monstra habitāt in desertis: quia detractores qui sunt monstruosi homines habitātin claustris et hec dominus ad probationem bonorum permittit. Lingua enim detractorum est sicut herba fullonum que vocatur tribulꝯ. tribulus suis punctionibus pannum exterius exterit et per hoc ipsum planiorem et meliorem reddit: sic cū patientia tribulatur per linguā detractoris tūc cor boni viri politur. Secundi homines qui turbāt pacem sūt aduocati et litigatores: isti eñ sunt canes latrātes. Philip. 3. Uidete canes: videre malos operarios: videte concisionem. Isti canes de monasterijs deberent eijci sed eorum latratus iam vsꝙ ad religiosos peruenit. Sūt enim multe abbatie in ꝙ̃rum qualibet ē vnꝯ monachꝯ q̃ habet officium ex quo causidicus vel placitator vocatur. Et isti inter ipsos habentur quasi de honorabilioribus cum tamē deberent esse de contemptibilioribus. i. Chorintheorum. Sexto. Secularia iudicia si habueritis contemptibiles qui sūt in ecclesia illos constituite ad iudicandū quoniam ab ipsis molestetur. Michee. 2. Populus meus in aduersarium consurrexit. Iste populus est populus religiosoꝝ qui per aduocatos monachos homines viciosos siue velint nolint sibi aduersarios constituunt. Certe antiquorum patrū pax et tranquillitas introduxit in abbatijs possessionez sed possessio excludit pacem et tranquillitatem. vnde Sequitur. Michee. 2. Desuper tunicam pallium sustulistis. et eos qui transiebant simpliciter cōuertistis in bellum. Tertij qui turbant pacem fidelium sūt raptores Et isti sunt principes aues p̄dales subditos lacerantes vicinos molestātes. Sophonie Tercio. Principes eius in medio eiꝯ q̃si leones rugientes. iudices eiꝯ lupi vespe Ista genera hominum plebem dominicā infestant. sed Ecclesiasti. Tricesimosexto Qui pessimant plebem tuam inueniēt pditionem. plebem dominicam pessimare est ipsam pessime turbare. et hoc est pditionem propriam querere. Unde sicut rusticus querit in sotularibus foramen qđ non vellet inuenire. sic isti pessimis suis operibus querunt perditionem quamvelint nolint inuenient nec illam poterunt effugere. Tercio debet esse in plebe domini consideratio diuine et mirifice operationis. Luce. 18. vt vidit omnis plebs

dedit laudez deo. sicut dominus perfecit laudē ex ore ifātiū et lactentium. sic voluit pficere laudē ex ore plebiorum. Nā populares mirabilia dñi glorificabant Scribe autem et pharisei ipsa quantum poterant depravabāt. vnde qd ipse faciebat per spiritum sanctum dicebāt illū facere i spiritu maligno dicētes. In beelzebub eijcit demonia. Secundo describitur beatus eligius a familiari dilectiōe. cum dicitur. electum. Sciendu3 est ergo quod bonus prelatus primo eligitur ad exercitiū bone operatiōis. Ecclesiasti. 13 Omne opus electum iustificabitur. et qui operatur illud honorabitur i illo. Ita ē in operibus sicut et de piscibus. sicut eni boni pises in vasa congregātur mali autem foris mittuntur sic opera mala debemus fugere bona vero eligere vt iustificationem possimus obtinere. Multū fatuus est qui mortem querit. vita3 refugit. q ad ignem ardentem manum apponit aquam vero refrigerantem cōtēpnit. Ista omnia peccatores faciunt qui malum eligunt bonum cōtempnunt. Ecclesiastici. 15 Ante homiem vita et mors. bonum et malum. quodcunq placuerit ei dabit illi. et ibidē in codē capitulo. Apposuit ei ignē et aquam. propter quod dicitur. q omne opus electu3 iustificabitur. Quia p ipsū operans iustus esse monstratur et ad regnū eternum perducitur. Sapiētie. 10. Justu3 deduxit dominus per vias rectas et ostēdit illi regnu3 dei. Que ostēsio nō solum intelligenda est speculatia ex visu sed practica ex iustu. seqtur. Et qui operatur illud honorabitur in illo Nam pro bonis operibus homo bonus gloria et honore coronatur et finaliter fructu3 glorie consequetur. Sapientie. 3. Bonorum laborum gloriosus est fructus. Secūdo debet eligi bonus prelatus ad verbum sāncte predicatōis. prouer. 10. Argentū electum lingua iusti ligua iusti comparatur argento duplici ratione. Argentum eni est mundum et sonorū. sic lingua iusti debet esse munda p sanctificatione3. i. thessa. 4. Non vocauit nos deus in immunditia sed in sanctificationem. Secundo debet esse sonora p predicationem. Isa. 58. Clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuam et annuncia populo meo scelera eorum. Sopho. 3. Reddam populo meo labium electum vt inuocent om̄s nomē dñi Vocem eni p̄dicatiōis d3 p̄cedere inuocatio diuini nois et suffragium orōis. colos. 4. Rogantes simul et p nobis vt deus aptat nobis hostium sermonis ad loquēdū misteriū xpi. Tertio eligitur bonus p̄latus ad premiū eterne btificatiōis tā in se q̄ in subiectis suis. vñ de subiectis. 2. ad thimo. 2. Oia sustineo pter electos vt et ipsi salutē cōsequāt q̄ est in xp̄o iesu dño nostro. officiū boni p̄lati est subiectos regere supportare sustinere. Ro. 15. Debemus nos firmiores imbecillitates infirmorum sustinere. sed q̄dam nō regūt q2 sūt ignorantes. quidā non sustinent q2 sūt inbecilles. quidā non supportant: quia sūt impatientes. sed apostolus volebat pro electis oia sustinere vt ipsos posset ad salutē p ducere eternā. a qua illorum gloriai augmentū sue glorie et corone redundabat. pfectus eni auditorum. i. thessa. 2. que est enim nostra spes aut gaudiu3 aut corona glorie. Nonne vos ante dñm nostrū iesū xp̄m in aduentu eius. vos enim estis gloria nostra et deo gaudium. Tercio describitur beatus eligius et quilibet bonus prelatus a sp̄ali sublimatione ad quā est ascensus. Sciendum est ergo q tria sunt p que exaltatur bonus prelatus. Primū est fides recta. Secundū est sapientia vera. tercium est humilitas firma. primo ergo exaltatur bonus prelatus per fidē rectam. puerbio. 18. turris fortissima nomē domini: ad ipsam confugit iustus et exaltabitur nomen domini id est fides diuini nominis est fortis per remissionem peccatorum que virtute diuini nominis remittūtur pet bapatismū. math. vlti. Docete baptisantes eos in nomine patris et filij et spūssancti. S3 ē turris fortior p eiectōe3 demoniorum. marci vltimo. In nomie meo demonia eijciēt. Est turris fortissima per saluationem electorum. Actuū. 4. nec eni est aliud nomen sub celo datum hominibus in quo oportet nos saluos fieri credentes. Ad istam turrim fortissimam d3 iustus currere. quia ivia morum debet gressibus sanctarū operationum festinare vt vitam possit apprehēdere. i. Chorite. 9. Sic currite vt comp̄hendatis et per hāc fortissimam turrim diuini nominis meretur iustus exaltari. Fides ei est de rebus que sunt supra naturam et supra intelligētiam humanam. vnde p ipsam exaltabitur ad intelligentiam creatoris. Hebreoru3 11. Fide itelligimus aptata esse secula verbo dei. vt ex inuisibilibus visibilia fierēt. Secundo fides exaltat p sublimatione3 iustorum. Hebreorum. 11. Fide enoch trā

status est vt non videret mortez ⁊ non inueniebatur. quia transtulit eum dominꝰ ante translationem enim habuit testimoniũ placuisse deo. sine fide autez impossibile ẽ quenꝙ placuisse deo. Tertio fides exaltat ꝑ expectationẽ societatꝫ electoꝝ. Hebreorum. xj. Fide qui vocatur abraaz expectabat fundamẽta habentem ciuitatem cuius artifex et conditor est deus. Secundo exaltatur bonus ꝑlatꝰ ꝑ sapiẽtiaz veram. Prouerbioruz. 4. Arripe illam id est sapientiam ⁊ exaltabit te glorificaberis ab ea cum eam fueris amplexatus Dicit arripe sapientiam id est ad te rape eam. Sed sciendum est ꝙ raptꝰ mulierũ multum est vituperabilis. et secunduz leges humanas morte debz puniri. ⁊ huiꝰ ratio est quia in raptu mulierum est vsurpatio violenta. Coniũctio imunda. generatio infructuosa. Sapiẽtie. Quarto. adulterine plantationes non dabunt altas radices. nec stabile firmamentuz collocabũt. ⁊ sequitur. Fructus eorum inutiles et acerbi ad manducandum. Raptus autem sapiẽtie in sacra est laudabilis quia in ipsa est concupiscentia grata. coniunctio casta. generatio fructuosa. Primo dico ꝙ in raptu sapientie est concupiscẽtia grata et accepta. Sapientie Sexto. Preoccupat eos qui se cõcupiscunt vt illis se priorem ostendat. Unde sicut ego video i amore naturali ꝙ ille q̃ magis diligit amicum preuenit vsitando et ipsi dona et exenia conferendo. Sic sapientia quãdo dignum amatorem inuenit ipsum visitãdo et bonis omnibus cumulando preuenit Prouerbiorum Octauo. In vijs iustitie ambulo. in medio semitaruz iudicij vt ditem diligentes me ⁊ thesauros eorum impleam. Secundo in raptu sapiẽtie est coniunctio casta. Sapientie Quinto. Custoditio legum que a sapientia procedit consummatio incorruptionis est. Tertio in raptu sapientie ẽ generatio fructuosa Sapientie Septimo. Omnium bonoruz mater est. propter hoc Prouerbiorũ Octauo. Melior est fructus meus auro ⁊ lapide precioso et genimina mea argẽto electo. Ex his omnibus raptꝰ sapiẽtie dicitur laudabilis ꝓpter quod dicit arripe illam et exaltabit te. Ecclesiasti. vndecio Sapiẽtia humiliati exaltabit caput illiꝰ Bene coniungit ista duo sapientiã et humilitatem. Nam in corde sapientia sapientia et humilitas in statera ponunt. Et quanto amplius cor per pondus humilitatis ad ima deprimitur. Tanto ampliꝰ per sapientiam ad secreta sublimia eleuatur. propter quod dicit Arripe illam et exaltabit te. Sequitur. Et glorificatus eris cum eam fueris amplexatus. Sciendum est ꝙ nos debemus sapientiam amplecti duobus brachijs. Debemus enim eam amplecti sinistro brachio. Uocando ab exterioribus occupationibus. Ecclesiastici. Tricesimooctauo. Sapientiam scribe in tempore vacuitatis et qui minoratur actu sapientiam percipiet. Secũdo debemꝰ amplecti sapientiam brachio dextro insistendo interioribus meditatiõibus ⁊ spiritualibus exercitationibus. Prouerb. 2. Si em̃ sapientiam inuocaueris et inclinaueris cor tuum prudentie. si quesieris eaz quasi pecuniam. et sicut thesauros effoderis illam tunc intelliges timorem domini et scientiam dei inuenient. sic ergo sapientiam duobus brachijs debemus amplecti. Canticorum. 2. Leua eius sub capite meo et dextera eius amplexabitur me Sed dicitur ꝙ glorificaberis ab ea cũ eã fueris amplexatus. quia amplexus sapientie sequit̃. collatio eterne corone. Prouer. 4. Dabit capiti tuo augmenta graciarum et corona inclita protegit te. tercio exaltatur bonus prelatus per humilitatem firmam. primo. Petri. 5. Humiliamini sub potenti manu dei vt vos exaltet in tẽpore visitationis. Homines se solent sub manibus regnum ⁊ potentum humiliare vt fauorem et aliquid temporale possint ab eis obtinere. Sed fortiori ratione sub potenti manu dei se debet quilibet hũiliare. Ipse enim est qui potest et corpus ⁊ animam beatificare. et vtrunꝙ in gehennam perdere cum sit nemo qui de manu sua possit eruere. Humiliamini igitur sub potenti manu dei. Sequitur. vt vos exaltet in tempore visitationis. Sciendum est ꝙ tripliciter visitat nos dominus. Primo illustrando rationabilem ad verorum cognitionem. Lu. i. Uisitauit nos oriens ex alto. illuminare his qui in tenebris et in vmbra mortis sedent. Secundo visitat nos custodiendo concupiscibilem ne defluat spirando ꝑ male concupiscentie iordinationẽ. Job 10. visitatiõ tua custodiuit spm̃ meũ. tertio visitat nos q̃etãdo irascibilem per eternoꝝ bonoꝝ participationẽ Isaie. 60. Ponã visitatiões tuã pacẽ. non solũ pacem tp̃is vel pectoris. sed pacem eternitatis. Ad quã nos ꝑducere dignet̃.

De sancto Nicolao Sermo. i.

Thesaurus desiderabilis et oleũ i habitaculo viri iusti. prouer. 21. In verbo proposito notantur duo a quibus commendat beatus nicolaus. Primo a plenitudine cũ dicit thesaurus desiderabilis. Secundo cõmendatur a dulcedine pietatis. cuz subdit. et oleuz in habitaculo viri iusti. Quãtum ad primũ sciendũ ꝙ est quadruplex thesaurus. Est enim thesaurus pecunie. sapientie. conscientie bone et glorie. Primo ergo est thesaurus pecunie de q̃ Thobie. 12. Bona est oratio cum ieiunio et elemosina. magis q̃ꝫ thesauros auri recondere. Bene coniungit istas duas socias orationem et elemosinam. Nam oratio sursum eleuat ad deum per piam affectionez elemosina animam inclinat ad proximum per compassionem. Oratio resistit ire diuine Sapien. 18. Prosperẽs homo sine querela deprecari p populis et p incensũ depcationũ allegãs restitit ire elemosina liberat homiẽz a reatu culpe. tho. 4. Elemosina ab oĩ peccato ⁊ a morte liberat nec patietur aĩas ire in tenebras. sic ꝙ bona orõ cũ elemosina. seqtur. magis q̃ꝫ thesauros auri ↄdere. i. recondere cõtra auaros diuites qui quicquid acquirũt. sicut pica vel modela recõdunt. ps. 38. Thesaurisat et ignorat cui cõgregabit ea. ppt hoc ad informationẽ diuitũ dr. i. ad thimo. 6. Precipe diuitibus hui⁹ seculi nõ sublime sape i. non debẽt de diuitũs tanq̃ꝫ sublimes superbie. vñ. glo. grandis est anim⁹ qui inter diuitias morbo supbie nõ tenet. magnus qui nõ ideo magnũ se putat. qr diues ẽ q̃ sũt ideo se magnũ putat supbus ⁊ egenus est. in carne crepat. in corde mendicat. inflatus est et nõ plenus. Ex facili tribuere ex liberalitate q̃ est in affectu puenit facilitas distributiõis in effectu. ↄtra diuites auaros qui hñt man⁹ aridas nec possunt eas ad bursaz p paupibus inclinare. et si inclinant habẽt ipsas plũbeas. nec possũt eas vsq ad pauperes eleuare. Debẽt diuites ↄũicare. i. oĩa ↄũia reputare. oĩa aũt cõia fuerunt tempore nature. vnde etiam institute fuerunt tpe nascẽtis noue eccle. Actu. 4. nec quisq̃ꝫ eorũ que possidebat aliquid suũ esse dicebat. sed ista ꝓnomia meũ tuũ. istã ↄmunionẽ distinxerũt Et primo maiorem huius ↄũionis ↄũem charitatem. [de qua. i. chori. 13. maior aũt hoꝝ est charitas] gelicidio extinxerũt. Mathe. 24. Et qm̃ abũdabit iniquitas refrigescit charitas multo antiq̃tus caritas multoꝝ refrigescebat sꝫ nr̃is tpib⁹ gelicidio ẽ extincta scabios ẽt isti⁹ ↄũionis q̃ sũt large distributões ⁊ liberales affcões i carcerẽ retraxerũt. sedꝫ. Thesaurisare sibi fũdamẽtũ bonũ. glo. i. solidas ꝟtutes nõ solũ bonas operationes. ⁊ hoc vt apprehendant veram vitam id est futuram que nõ est fluida sicut presens vita sed eterna. secundum istum modum beatus nicolaus pauperibus thesaurizauit. vnde de ipso legitur. ꝙ cum quidam diues ad tãtam inopiam deuenisset vt vite necessaria nõ haberet tres filias virgĩes q̃s habebat decreuit ꝓstitui vt eaꝝ infami ↄmercio i felicẽ ageret vitã. quod vt cognouit beatus nicolaus auro ꝓiecto eius inopiã releuauit et virginum infamiaz ꝓpulsauit. Scdo ẽ thesaur⁹ sapiẽtie. 2. Chorin. 4. q̃ dixit d tenebris lumẽ splẽdescere ipe illuxit in cordib⁹ nr̃is ad illũiatõez sciẽ claritatis dei habemus autem thesaurũ istum in vasis fictilib⁹. Tenebre ignorãtie et errori erant super faciã abyssi id est hũani cordis. Quãdo ille qui ẽ lux vera illuxit in cordib⁹ nostris ad dirigẽdos pedes nostros in viam pacis. et tũc dixit lumen splendescere de tenebris illucẽdo in cordibus nostris. Ephesi. 5. Eratis aliq̃ tenebre nũc autẽ lux in domino. sicut em̃ homo de se habet culpã. a deo autẽ grãz et vitam bonã. sic de se habet tenebrarũ obscuritatem. a deo aũt cognitiõis lumẽ propter quod dicit. Eratis eni aliquãdo tenebre per propriam ignorantiã. Nunc autem lux in domino per diuinam illustrationem. Sequitur. habemus autem non thesauruz istũ in vasis fictilib⁹. vas fictile de facili frangit. sic lumen sapiẽtie nisi per frequentes cogitationes in mẽoria commendetur cito obliuioni traditur huius autem triplex est ratio. Prima est obnubilatio memorie. Quidã em̃ sũt tã obnubilate memorie ꝙ candelis accẽsis de nocte vel sole lucẽte in meridie claritatem sapientie non possunt videre nec memoriter retinere. Scda ratio ẽ cure secularis occupatio. Aqua ei sapiẽtie salutaris quasi p quasdam rimas ⁊ quedã foramina occupatiõis secularis effluit. Tercia ratio est corruptio corpalis. q̃ꝫ em̃ anima quantũ in se est non senescat qr est ppetua. tamen qr alligata ẽ organis corporeis. senescentib⁹ organis q̃si senescit Unde multi qui in bona etate fuert sapientes et ingeniosi. i etate decrepita fiũt

hebetes ⁊ ignari. Sapiētie. 9. Corpꝰ qd corrumpitur aggrauat animā et terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem. istū thesaurū sapientie bene habuit btūs nicolaꝰ. Jsa. 45. Dabo illi thesauros absconditos et archana secretoꝝ vt sciat q2 ego dn̄s Beatus nicolaus habuit thesauros absconditos diuine sapientie per inuestigationem et doctrinam: Vn̄ de ipso legitur. Ecclesie sācte frequētans limina sacro pectore cundebat mandata. habuit etiā archana secretoꝝ p ifusionē. Ipse em̄ quasi fidelis dispensator dn̄i sapientiā a dn̄o petijt et accepit. Jacobi. 1. Si quis vestrum indiget sapiētia postulet a deo qui dat oībus affluenter ⁊ non iproperat et dabitur ei. Postulet aūt in fide nichil hesitans. Tercio est thesaurus bone conscientie. puer. 8. Ego ī vijs iusticie ambulo in medio semitaꝝ iuditij vt ditem diligentes me et thesauros ipsoꝝ repleā. Dominus facit nos ambulare in vijs iusticie per obseruantiā mādatoꝝ. ps. 118. Viam mandatorum tuorū cucurri cū dilatasti cor meū. Qui non obseruent mādata sedent secus viam et nō ambulāt in via. Luce. 18. Secus viā sedebat cecus mendicās. Jste secus sedebat sicut contractus super calciatam nullā habēs bone operationis occupationē et nō erat in via sed secus viam. quia nō seruabat mandatorum regulam vel lineam. Galatas. vltimo. Quicunqꝫ hanc regulam secutus fuerit pax super illum est. in presēti pax peccatoris. in futuro pax eternitatis. Fratres nos sumus regulares canonici. et ideo debemus esse positi in regula obseruantie mandatoꝝ dei. ne si sumꝰ in spacio constituti proximos decipiamꝰ sub appellatione falsi nominis. Sedemꝰ autem in medio semitarū qn̄ dn̄s nos eleuat ad aggressionem consiliorum. Hec ei est via compendiosa perueniendi ad regnum celorum. 2. Regum Decimooctauo Cucurrit achimaas per viam compendij et puenit ad dauid citius q̄ꝫ chusi. chusi erat homo sapiens consiliarius dauid et signat sapientes huius mundi qui dicūt quod eis sufficit ꝙ possint saluari per viam mandatorum dei et dicunt ꝙ isti iuuenes isti artiste sunt fatui et melancolici: qui volunt ad alta consiliorum volare anteq̄ꝫ possint alas habere. Modo incedat chusi gressu testudineo per latam et spaciosam viam que ducit ad perditionem ⁊ signat iuuenes nostros cū achimaas currere per artam et compendiosam viam q̄ ducit ad vitam. Sequitur. Vt ditem diligentes me et thesauros eorum impleam Thesaurus dicitur locus vbi diuitie reponuntur. et aurum et argentum et lapides preciosi qui in thesauro ponūtur. vn̄ cor beati nicolai fuit thesaurꝰ et repositorium spūalium gratiarū scilicet et virtutum. Quantum ad locū repositionis pōt dici de corde beati nicolai. vbi thesaurꝰ tuus ibi cor tuum. Mathe. vi. Quantum ad diuitias in corde beati nicolai repositas. Jsa. 34. Diuitie salutis sapientia et scientia. timor domini non solum est thesaurus sed thesaurarius. per ipsum enim thesaurus cordis conseruatur ne per peccatum effodiatur et spirituales diuine amittantur Eccle. 27. Si nō in timore dn̄i tenueris te instāter cito subuertetur domus tua. Quarto est thesaurꝰ glorie. mathe. 19. si vis perfectus esse vade ⁊ vende omnia que habes et da pauperibus. ⁊ veni sequere me. et habebis thesaurum in celo. Diuitie quando pauperibus erogātur non amittuntur sed premittūtur. Lu. 16. facite vobis amicos de mā̄mona iniq̄tatis vt cū defeceritis recipiāt vos ī eterna tabernacula. mamō. dr̄ demon que diuitijs presidet et tanq̄ꝫ mal monetarū diuites auaros tanq̄ꝫ nummularios sibi subditos ī obedientia sua tenet. Hec mamona dicitur iniquitatis id est inequalitatis quidem enim abundant. alij aūt inopiam sustinent. Unde ecclesia in membris suis quasi claudicat habens in quibusdam tibias longiores vt in diuitibus in quibusdā breuiores vt in pauperibus. hāc claudicationem docet apostolus reducere ad equalitatē. 2. Chorinteoꝝ. 8. Cū dicit ex equalitate ī pn̄ti tp̄e vestra abundātia illoꝝ inopiam suppleat vt et illoꝝ abūdātia vestre inopie sit supplementum. Cum enim diuites pauperibꝰ tp̄alia tribuunt et pauperes diuitibꝰ spūalia refundunt. tunc gressus rectos pedibus suis faciūt. Hebreoꝝ. 12. Rectos gressus facite pedibus vestris ne quis claudicans erret magis autē sanetur. Et subdit rationē cū dicit. Vt cū defeceritis recipiāt vos in eterna tabernacula. homo libenter reciperet in hospitio suo ad tempus illum per quē crederet se bene hospitari ad semper. secundū istum modū loquitur dominus cū dicit. vt cum defeceritis recipiant vos in eterna tabernacula. Non sunt contēpnēdi boni pauperes quorum est regnum ce

lorum.et ibi possūt recipere diuites sicut
in propriā domū.Sequitur.Et habebis
thesaurū in celo.hoies libenter diuitias
suas reponūt i thesauro quē credūt esse
tutū ⁊ securū.vñ solēt dare illi qui habēt
thesaurus bonos iste thesaurus non'ti
met incendiū.nec insultus latronū i isto
loco solido beatus nicolaus thesaurisa-
uit.q̄ diuitias patrimoniales auare non
retinuit.sed per manꝰ pauperū liberali-
ter ꝑmisit.Mathei.6.Thesaurisate vo-
bis thesauros i celo vbi erugo nec tinea
demolitur.nec fures effodiunt nec furā-
tur.Sic ergo beatus nicolaus commēda
tur a plenitudine bonitatis.cum dicitur
thesaurus desiderabilis.Secundo com
mendatur a dulcedine bonitatis.cum di
citur.et oleum i habitaculo viri iusti.sciē
dum est q̄ est quadruplex oleum.Oleum
compassionis qđ dz extrahi de thesauro
pecunie.Secūdo est oleum luminis quod
dz accipi de thesauro sapiētie Tercio est
oleum suauitatis quod oritur de thesau
ro bone cōscientie.Quarto est oleum io-
cūditatis quod inuenitur i thesauro glo-
rie.primo ergo est oleum ꝯpassionis.hie
re.quadragesimoprimo.Noli nos occide
re quia habemus in agro thesauros olei
frumenti et mellis.In oleo signatur cō-
passio mentis.in frumento reuelatio alie
ne necessitatis:in melle dulcedo consola
tionis.In his tribus consistit thesaurus
boni diuitis.prio ergo debemus hr̄e the
saurū olei pec cōpassionē mentis.contra
multos qui ita sunt aridi sine amore pie
tatis sicut stipula ariditate plena.et ideo
multū debent sibi timere ne sint ad eter-
num incendiū preparati.Non sic aridus
fuit beatus nicolaus sed dulcedine pieta
tis a dño impinguatus.psal.Uicesimose
cundo.Impinguasti in oleo caput meum
Debemus etiam habere thesaurum fru-
menti.de frumento panis triticeus confi
citur ex quo pauperis necessitas sustenta
tur ⁊ i robore ꝯfirmatur.ps̄.panis cor ho
minis cōfirmat.Istū panē supertranseun
tes aquas: id est pauperes de hostio ad
hostiuz discurrentes diuittes mittere de
berent.quia post multa tp̄a reperirent.sz
diuites huius mūdi ita sunt duri q̄ raro
cōpatiuntur ꝓximoꝝ necessitati.⁊ ideo a
mittunt charitatē dei.1.Johannis.2.Si
quis habuerit substantiā huius mundi ⁊
viderit fratrē suū necessitatē hr̄e.et clau
serit viscera sua ab eo/ quō charitas dei
manet i eo.multi hn̄t substantiaz huius

mundi qui non cōpatiuntur necessitatibꝰ
ꝓximi.Sz clauso hostio comedūt et visce
ra cōpassionis nō ostēdūt.isti sūt porcelli
euiscerati dracones dyaboli sine visceri
bus pietatis.vñ in talibꝰ non p̄t manere
charitas dei.si duo socij essent in eodem
hospicio quoꝝ vnꝰ vellet oia cōmunicare
alter vellet aia infiscare.nō possēt ꝑiter
habitare.ymo vnꝰ vellet oculos alterius
eruisse.sic est de charitate ⁊ auaritia.cha
ritas eñ oia cōmunicat et ideo cū auari-
cia non pōt remanere charitas.non dili-
gamus ergo v̄bo nec lingua sz ope ⁊ v̄i-
tate.1.Johānis.3.Multi sūt amici v̄bo-
si ⁊ liguosi q̄ multa ꝓmittūt et tp̄e neces-
sitatis pauca soluēt ⁊ si cū vna necessita-
te venit ad eos amicꝰ reuertit̄ cū duabꝰ.
quia cū necessitate paupꝑtatis secū refert
necessitatē cōfusionis.tales dicūtur sicut
lūbardi qui cū de aliquo rogātur de ami
cis suis dicunt.oia alia facerē ꝓ te h̄ aūt
non possū frater mi.Debemus etiā hr̄e
thesauꝝ mellis id ē pie cōsolationis.con
tra multos q̄ si aliq̄d paupi tribuūt illud
dant cū vituperio ꝑsone et amaritudie v̄
boꝝ:hoies miseri q̄ in dulcibus fercalis
pietatis nesciunt dare aliam salsam q̄ʒ si
napiū vel mosthardū.Eccl̄e.18.nonne ar
dorem refrigerabit ros.sic et v̄bum me-
lius q̄ʒ dotū.scđm hoc beatus nicolaꝰ ha
buit dotū ad sustentationē.⁊ v̄bū ad cō-
solationē.Canti.4.Mel et lac sub ligua
tua.Lac ad sustentationem pauperum si
ue paruulorum.mel ad consolationem.se
cundo est oleum luminis quod debet ac-
cipi de thesauro.Sapientie.Exaudi.27
Precipe filijs israel vt afferant tibi ole-
um de arboribus oliuarum purissimum
piloq̄ȝ contusum vt ardeat semper lucer-
na in tabernaculo testimonij.In oleo lu-
minis signatur claritas sapientie saluta
ris:que de sacra scriptura tanq̄ȝ de arbo
ribus oliuarum debet educari.Istud ole
um primo debet esse purum quia verbuz
sacre scripture debet predicari sine falsi-
tate.Contra multos qui in suis predica-
tionibus solent fabulas et falsitates in-
serere.psalmo.Centesimodecimoocta-
uo:Narrauerunt michi iniqui fabula-
tiones sed non vt lex tua.Et istud est mul
tum absurdum illum scilicet qui est veri-
tas laudare per mendaciū.non enim indi
get lux laude vel testimonio tenebrarum
Job.decimitercio.Nunquid deus indi-
get nostro mendatio vt pro eo loquamur
dolos.Secūdo debet eē purius.quia de.

bet eſſe abſq; vanitate. pſalmo. Undeci-
mo. Vana locuti ſunt vnuſquiſq; ad proxi-
muʒ ſuum. ſed beatus nicolaus non pre-
dicauit vana ſed ſolida. ⁊ ideo beatifica-
tur in ſacra ſcriptura. pſalmo. Triceſimo
nono. Beatus vir cuius eſt nomen domi-
ni ſpes eius et non reſpexit in vanitates
et inſanias falſas Tercio predicatio ver
bi diuini debet eſſe oleum puriſſimū q̄ꝛ
debet eē abſq; terrena cupiditate. 2. Cho
rintheo. 2. Non ſumus ſicut plurimi adul
terantes verbum dei ſed ex ſinceritate ſi-
cut ex deo coram deo in chriſto loquimur
Pilo contuſum. Oleum in pila feriente pi
lo deſupervenientes per frequentes per
cuſſiones ⁊ repercuſſiones ſignificat ꝙ ꝑ
frequentes cogitationes et recogitatio-
nes auaritiam et obſcuritatem ſacre ſcri
pture per diligentes expoſitiones fran-
gimus et in oleum ſpiritualis intelligētie
eliquamus. et in cellario memorie cōſer-
uamus. Sequitur. vt ardeat ſemper lucer
na i tabernaculo teſtimonij. Iſta lucerna
fuit beatus nicolaus qui non fuit lucerna
ſub modio abſcondita ſed ſuper candela
bruʒ eccleſie eleuata et oleo benedictōis
in die ſue conſecrationis repleta. ſicut lā-
pas diuina. Exodi. 29. Fundes oleum vn
ctiōis ſuper caput eius atq; hoc ritu con
ſecrabitur. Tercio eſt oleū ſuauitatis qd̄
debet oriri de theſauro bone cōſciētie Ec
cleſiaſtes. 9. Omni tēpore ſint candida ve
ſtimenta tua ⁊ oleum de capite tuo nō de
ficiat ſicut corpus indumentis materiali-
bus induitur ſic anima corpore ſuo tanq̄
veſtimentis proprijs veſtitur. Beat⁹ nico
laus omni tempore veſtimēta candida ha
buit qui mundiciam virginalis innocen-
tie conſeruauit. Et ſciendum ꝙ due bone
ſocie ſunt abſtinentia et continentia. De
abſtinentia beati nicolai legimus ꝙ cum
adduc lacte matris aleretur cepit bis in
ebdomada feria . quarta ſcilicet et ſexta
mammas matris ſemel bibere. et hac vi-
ce contentus tota die ſic permanebat . et
ideo ꝑ abſtinētiā ſeruauit ꝯtinentiam vir
ginalem. Ipſe fuit ille angelus vel homo
agelic⁹ de quo. Mathei. 28. Erat aſpect⁹
eius ſicut fulgur. q̄ꝛ habebat claritatē ho
neſte ꝯuerſationis. Veſtimenta autē eius
ſicut nix per cādorē innocentia virgialis.
beatus ergo nicolaus omni tempore veſti
menta ſua cādida ſeruauit. et oleū de ca
pite ei⁹ nō deficit. caput beati nicolai poſ
ſumus dicere eminentiam ſancte ꝯſciētie
que oleo ſuauitatis vacua non fuit. Imo
dñs ei⁹ faciē in oleo exhilarauit. In cui⁹
teſtimoniū ⁊ ei⁹ tumba marmorea ſacrū
oleū effluit. Job. 29. Petra fundebat mi
hi riuos olei. Quarto eſt oleū iocūditatꝫ
quod iuenit in theſauro glorie. pſ. 44.
Unxit te de⁹ deus tu⁹ oleo leticie pre cō
ſortibus tuis. Certe beatuʒ nicolaū dñs
pre ceteris ſāctis oleo iocūditatis iunxit
Multas eni tribulatiōes et miſerias et
erumnas de alijs ſanctis legim⁹. de btō
autem nicolao nihil inuenimus. ipſe eni
ſemper fuit diues. opulentus. ſēper dilec
tus ſemꝑ honoratus. vnde alios ſāctos
tanq̄ ꝑ vias ſcopuloſas deduxit ad reg-
nū celorum. Actuū. 13. Per multas tribu
latiōes oportet nos intrare in regnū ce-
lorum. ſed beatum nicolaum tanq̄ de-
lectū tenerimum quaſi ꝑ prata amenima
deduxit de gaudio in gaudiū. de gaudio
ſpei ad gaudium rei. de gaudio ꝯſcientie
ad gaudiuʒ glorie. de gaudio preſētis af
fligentie ad gaudiū felicitatis eterne. ad
qd̄ nos ꝑducat q̄ viuit ⁊ regnat i ſecl'a. ā.

De ſancto Nicolao · Sermo. 2.

Beatus diues qui inuentus eſt ſine macula et qui
poſt aurum non abijt. Eccleſi.
31. In verbo ꝓpoſito ꝯmendat beat⁹ ni-
colaus a tribus. Primo eniʒ cōmendat a
copia ſpūalium bonoꝝ. cuʒ dicitur. btūs
diues. Scdo ꝯmendatur a carētia inqui
nantiū viciorū. cū dicit ſine macula. ter-
cio a ꝯtempta cōcupiſcētie terrenoꝝ. cū
dr̄ et poſt aurum nō abijt. Primo ergo cō
mendatur a copia ſpiritualiū bonorum.
cum dicitur. beatus diues. Et ſciendū ꝙ
triplices ſunt diuitie. temporales q̄ defi
ciūt Secundo ſunt diuitie ſpirituales q̄
reficiunt. Tercio ſūt eternales q̄ ꝑficiūt
Prio ḡ ſūt diuitie tꝑales que deficiūt. i.
Thimo. 6. Diuitib⁹ hui⁹ ſeculi. ꝓcipe nō
ſublime ſapere neq; ſperare in icerto diui
tiarum. q̄ ſuperbiēdo ſapit ſeipſ̄ʒ ad tene
bras deijcit. vnde q̄ꝛ lucifer ſuperbiēdo
ſublime ſapuit ideo a luce glorie ad tene
bras tartareas depulſus deſipuit. Iſaye
14. Detracta ē ad iferos ſuꝑbia tua ꝯci
dit cadauer tuū. ſic ergo diuitib⁹ hui⁹ ſe
culi precipiendum eſt nō ſublime ſaꝑe. ⁊
ſequitur. nec ſperare in incerto diuitiaꝝ.
fatuus eſt qui ſperat in homine mēdaci.
quia ſi promittit et nō ſoluit. ille cui ꝓmi
ſit non p̄t aliud facere niſi illud quod vul
gariter deridēdo dicitur poteſt ab eo ꝓ
vno mendacio pignus aufferre. talia ſūt

bona temporalia siue diuitie temporales non enim sunt vera bona sed falsa et mē- dacia Ecclesiastici.34. quasi qui appre- hendit vmbram.et persequitur ventum. sic et qui attendit ad visa mendacia tem poralia enim promittunt quietem et non soluunt nisi laborem promittunt securita tem et non soluunt nisi timorem.promit- tunt iocunditatem et non soluunt nisi do lorem hoc est quod dicitur cōiter ꝙ diui- tie temporales acq̄rūt cū labore possidēt cū tiore.amittunt cū dolore. beatus nico laus hmōi diuitijs tēporalibꝰ diues fuit sed in ip̄is nullo modo sperauit.imo disp sit dedit pauperibꝰ.⁊ ideo iusticia eiꝰ ma net in seculū seculi. Secundo diuitie sūt spirituales que reficiūt.Isaie.33 Diuitie salutis sapientia et scientia timor domini ipse est thesaurus eius.sicut cibus corpa lis diceretur salutaris per quem dolor in firmitatis tolleretur et dulcedo sanitatis saluaretur.sic diuitie salutares in sciētia et sapientia ponūtur.nā p sciētiā vitatur dolor infirmitatis peccati q̄z per sciētiam cauemꝰ insidias diaboli ne ab ipso capia mur ⁊ ducamur captiui.Isaie.5.Propte- rea ductꝰ ē populꝰ meus captiuꝰ quia nō habuit scientiā.Sapientia conseruat san ctitatē mētis et dulcedinem custodit sicut cibꝰ salutaris dulcedinē sanitatis corpo- ris.sapiētia eñ sōz nomē suū sciētia dicit Habet enim sapientia proprie dicta cari- tatem sociam que est acumen penetrans interiores delicias menti surgerēs.habz enim delectationes in dextera sua vsq̄z in finem sic ergo diuitie salutis sapientia ⁊ scientia.sequitur.Timor domini ipse est thesaurus eius sicut reges et pincipes so lent thesaurizare vt imminente necessita te habeant vnde possint bellatores con- ducere per quos possint terram suam de- fendere.sic tota custodia domus conscien tie de facili subuertitur.sed per timorem dñi firmiter custoditur. Eccle.27.Si nōi timore dñi tenueris te instanter cito sub- uertetur domus tua.Tertio sūt diuitie et nales que p̄fluūt.puer.3.Longitudo di- erum in dextra eius ⁊ in sinistra illius di uitie et gloria.Nos res illa quas ampli- us diligimus ad dexteraz ponimus.ad si nistraz vero res illas quas minime diligi mus ⁊ certe parum esset habere diuitias et gloriaz homini qui certꝰ esset ꝙ hñent finem.cum fm Boetium.infelicissimum fortunij genus sit fuisse felicē ꝓpter hoc in sinistra domini ponuntur diuitie ⁊ glo ria.sz diuitie dicuntur quesite ad copiaz eternorum bonorū.sz gloria domini q̄n tum ad liberalem vsum ip̄orum.Cum ali quis diuitias multas hz ⁊ ip̄is ad volun tatem suam non vtitur non est felix sz mi ser dicendus.Eccle.8.Uir cui deꝰ dedit diuitias et substantiam ⁊ honorem et ni hil deē aīe sue ex oībꝰ q̄ desiderat nec tri buit ei ptātē vt cōedat ex eo.sz hō extra neus vorabit illō.h vāitas ⁊ magna mi- seria ē sic g̊ i sinistra dñi sūt diuitie ⁊ glo rie et longitudo dieruz ponit in dextera quia nullo mō posset eē felicitas nisi di- uitiarū ⁊ glorie esset duratio eterna.ps. 90.Longitudine dierū replebo eū ⁊ ostē dā illi salutare meū.Homo in hac vita lō gitudine dierum non potest repleri. Q̄z sicut dies diei succedit ita die succedēte a lia pertransit.Et ideo plenitudo dierum in presenti vita que in successiōe est con- tinua non potest inueniri sz inuenietur i patria vbi ē eternitas vera tota ⁊ pfecta secundum enim Boetium eternitas est i terminabilis vite simul tota et perfecta possessio.his diuitijs repletꝰ modo bea tus nicolaus gloriat vnde potest dicere illud Prouerbio.8.Mecum sunt diuitie ⁊ gloria.Secundo commendatur beatus nicolaus a carentia inquinantium vitio- rum.cum dicitur sine macula. Primo est macula interne crudelitatis.Secundo ē macula peruerse loquacitatis. Tercio ē macula concupiscentie carnalis. Prio g̊ est macula interne crudelitatꝭ.Numeri. 35.Ne polluatis terram habitatiōis vrē que insontium cruore maculatur terram habitationis sue caym maculauit q̄ fra- trem suum abel innocentem occidit.⁊ tā tus fuit horror eius effusi sanguinis ꝙ eius clamor vsq̄z ad aures domi dei saba oth introiuit.Gene.4 Uox sāguinis fra tris tui abel clamat ad me de terra.Sine ista macula iterne crudelitatis bene fuit beatus nicolaus qui erat mitissimꝰ ⁊ be nignissimus sicut agnus.Ip̄e eni erat de illis sacerdotibus d̄ quibus.i.Machabe .4.dicit.Elegit sacerdotes sine macula habentes voluntatem in lege dei. Secū do est macula p̄uerse loquacitatis.Iac. 3.Lingua ꝯstituitur in mēbris nostris q̄ maculat totū corpus et inflammat rotaz natiuitatis nostre inflāmata a gehenna Lingua ꝯstituitur in mēbris nr̄is tanq̄ vnum de nobilioribus membris.Data ē enim nobis lingua ad laudendum deum et edificandum et ad sustentandum pxi-

mum et non ad subuertendum nec confū
dendum Isa.50. Linguam eruditam de-
dit michi dominus vt sciam sustentātem
cum qui lapsus est verbo. Ista lingua in
membris nostris constituta dicitur totū
corpus maculare. quia quantumcunqꝫ li
guosus ⁊ detractor abundet gratijs tamē
tanq̄ maculatus ⁊ immundus hominibꝰ
redditur abhoiabili. vnde sicut visa re ab
hoiabili. solemus inspuere. ita audito de
tractore nō debemus in aliquo fauore sꝫ
q̄si inspuēdo debemus ⁊ eius vbo refelle
re. Eccle.28 Si sufflaueris q̄si ignis exar
debit. Si sufflaueris ei fauendo ⁊ libēter
audiēdo q̄si ignis exardebit magis ⁊ ma
gis detrahēdo. ⁊ si expueris sup illā exti
guet. si expueris sup illaz eiꝰ detractōes
detestando et increpando extinguet a de
tractione cessādo. Ista lingua inflammat
rotam natiuitatis nostre. Uita nostra ro-
te cōpatur. sicut enim rota sua reuolutōe
a pūcto a quo incipit terminatur ita nos
ab eodem pūcto a quo incipimus ad eun
dem terminamur. quia et a puluere exor
dium sumimus ⁊ in puluerez reuertemur
Istam rotā natiuitatis nostre inflammat
lingua maligna quasi a malo igne ignita.
Jaco.3. Ligua nostra ē ignis vniuersitas
iniquitatis. sicut in vniuersitate parisiēsi
addiscūtur subtilitates artiū. ita ē vniuer
sitate istaꝝ liguaꝝ detractoꝝ addiscunt
subtilitates adinuētionū ad denigratōez
fame bonoꝝ. Eccle.11. Bona enim in mala
cōuertens insidiatur ⁊ in electis imponet
maculam. In ista vniuersitate est cācella
rius qui dat licentiam. scilicet effrōs irre
uerentia. qui lingue laxat habenas ad im
ponēdū bonis iniqua et puersa. ligua em̄
detractoris non ꝯsueuit deū timere et ho
mines reuereri. luce.18. Hec inflammatio
bis signata est. Gene.31. Ubi ꝙ cuz laban
false iposuisset iacob ꝙ furatꝰ fuissꝫ ido-
la sua ad iracundiam inflammatus ꝑ cri-
minatione falsa. Unde ibi dr̄ Tumens ia
cob cum iurgio ait quam ob culpam meā
et ob quod peccatū meum sic exarsisti post
me quia labam ꝑ falsaz criminationē con
tra iacob exardebat ideo sanctū patriar
cham ad iracundiā ⁊ iram inflammabat.
sic ergo lingua rotam nr̄e natiuitatis inflā
mat. Et sequitur. Quia inflāmata a gehē
na. ⁊ dicitur lingua a gehēna inflammari
non tam ratione ardoris q̄ ratione inex-
tiguibilitatis. alij em̄ hoies corrigūtur sꝫ
detractores ⁊ linguosi nō possunt corrigi.

Ecclesiastici.23. Homo assuetꝰ i vbis im
properij omnibus diebus suis non erudi
etur. quia ergo tales arguuntur ⁊ corripi
unt i capitulis. q̄re ꝗ nō pn̄t corrigi certe
huiꝰ ratio ē q2 ꝑlati magis eligūt arādo
littus operaz perdere qui ipsos corripiē-
do non negligentes in suo officio appare
re. Tercio est macula carnalis cupidita-
tis.2.Petri.2. Uoluptatē existimātes diei
delicias coinquinationis ⁊ macule. Bene
dicit. existimātes. quia illi decipiūt ex fal
sa estimatione qui in carnali ꝯcupiscētia
credunt veram delectationē inuenire. Un̄
sicut sophista ex apparētia ⁊ defectu deci
pit et decipitur. sic isti ex apparētia dele-
ctatōis spūalis superficialis cum defectu
latentis et sequentis perditionis dicūtur
paralogisari vel decipi. Un̄ sicut ego vi-
deo ꝙ fimus niue copertꝰ delectat visū
ratōe cādoris. sed niue resoluta molestat
olfactū ratione fetoris. sic carnales hoies
et si inueniāt breuem et supꝰficialem de-
lectationem. inuenient tamē longam ⁊ iti
mam afflictionem. Unde sicut nullus sapi
ens nullo modo comederet cibum quātū
cunqꝫ delicatum in quo crederet latere ve
nenū. sic nullus sapiens debꝫ amplecti de
lectatiōez sub quali credit latere peccatū.
et ꝑ ꝯsequēs supplicium eternū. Prouer.
23. Ingreditur blāde sꝫ in nouissimo mor
debit vt coluber ⁊ sicut regulꝰ venena dif
fudet. Tercio commendatur beatus nico
laus a contemptu concupiscentie terreno
rum. cum dr̄. Et post aurum nō abijt. Sciē
dum ꝙ triplex est auꝝ. Est em̄ aurum mū
dane cupiditatis. Secundo est aurum fra
terne charitatis. Tercio ē aurū eterne io
cūditatis. Primo enim ē aurū terrene cu-
piditatꝫ. Baruth.4. Qui thesaurisāt sibi
aurum ⁊ argentum in quo cōfidūt hoies
et non est finis acquisitionis eorum. bn̄ di
cit. Nō est finis acquisitiōis. sicut eniz ex
appositione lignorum nō minuitur sꝫ au-
getur ignis materialis ita ex aggregatōe
diuitiarum nō minuitur ignis mundane
cupiditatis. Prouer.30. Ignis nūq̄ dicit
sufficit. Isto auro btūs nicolaus diues fu
it. sed istud aurum auare nō retinuit nec
recōdit sed liberaliter distribuit ⁊ ꝓiecit
Unde de ipō legitur ꝙ auro ꝓiecto triuꝫ
virginum quas pater eaꝝ prostitui decre
uerat vt eaꝝ saltē turpi cōmercio miserā
ageret vitam et infamiaz ꝓpulsauit ⁊ pa
tris inopiam releuauit. Secundo ē aurū
fraterne charitatꝫ. Apoca.3. Suadeo tibi
emere a me aurum ignitum ⁊ ꝓbatū per

aurum in sacra scriptura signatur chari-
tas. sicut enim aurum inter cetera metal-
la precellit sic charitas omnibus virtuti-
bus antecellit. i. Chorintheorum. 13. Ma
ior autem horum est charitas Istud aurꝝ
emere nichil aliud est ꝙ charitatem a do
mino sanctis orationibus impetrare. istḋ
aurum debet esse ignitum. quia cor huma
num debet esse in dilectione dei et proxi-
mi inflammatū. Luce. 12. Ignem veni mit
tere in terram. istud aurum debet esse ꝓ-
batum q2 nō sufficit interius habere cha
ritatem in affectu nisi exterius loco ⁊ tpe
probet̃ in opere in effectu Eme ergo aurꝝ
ignitū ⁊ probatum. ⁊ hoc vt locuples fias
Quid locupletiꝰ beato nicolao qui postꝙ
diuitias paternas distribuit ad culmē pō
tificale a domino ꝓmotus fuit. vbi quod
natura nō poterat grā sibi a deo data mł
tiplicitatē bonoꝝ tpaliū impetrauit. Uñ
in ipius legēda legimus quod cū populꝰ
sibi subditꝰ fame tabesceret ⁊ nautis ꝑ
portū adriaticū trāseūtibus ꝑ singulā ra-
tez pijs suis obsecratōibus cētū modios
tritici impetrauit. mira res ꝙ sicut ipe ꝓ
misit apḋ regiū exactionē nulla minoratio
inuenta fuit. ⁊ postmodū mirabilibus mi
rabiliora successerunt. q2 ita studiose po-
pulo suo distribuit ꝙ illud modicuz quod
quisqꝫ accepit ad sustētationē ꝑ totū ānū
suffecit. modo videamus ꝙ eminētes fue
rūt diuitie bti nicolai. nos videmꝰ ex pau
cis granis ope et adiutorio nāe multas
segetes multiplicari. sed tante fuerūt bti
nicolai diuitie ꝙ sine adiutorio nāe pijs
et santis orōibus triticum augmentabat
Tertiū ē aurum eterne iocūditatis. Job.
28. Non adequabitur ei aurū vel vitruz.
nec ꝯmutabuntur ꝓ ea vasa auri excelsa ⁊
eminentia. Sed querenduz est cū dixisset
non adequabitur ei aurum. quare acumu
lando subdidit vel vitruz cum certi sumꝰ
ꝙ aurum longe amplius sit preciosum ꝙ
vitrū. Sed ad hoc respōdetur illud quod
beatꝰ Gregoriꝰ dicit. ꝙ ibi ob loqͦbatur
de vita beata vbi est ꝯsciētiaꝝ euidētia ⁊
transparentia. vnde verꝝ est ꝙ vas aureū
ceteris metallis colore precellit. sed istud
quod intra clausum retinet exteriꝰ nō pa
tet. sed quicquid in vase vitreo cōtinetur
clausū interius exteriꝰ patet et ideo vltra
aurum addidit vitrū. quia vltra bonitatē
consciētiarum tanta erit iocunditas ex in
spectione bonoꝝ alienoꝝ ꝙ alterius mē-
tem ab alterius oculis corpulentia nō ab
scondet. imo sic mala cōscientia homis cō
spiciabilis alteri erit. ꝓpter hoc illam su
pernam ciuitatē beatus iohannes in apo
calipsi sub istis duobus comprehendit sci
licet sub auro et vitro. Apocal. ps. 21. Ci-
uitas illa aurum mundum simile vitro mū
do. Aurum mundum dicitur propter mū
diciam et valorem. sed simile vitro mun-
do. dicitur ꝓpter conscientiaꝝ alternā vi
sionem et cognitionez. tunc eni beati qui
videntem omnia videbūt in ipso visionez
alioꝝ habebūt. Ad quā visionē nos ꝑdu
cere dignet̃ qͥ viuit ⁊ regnat i secula amē.

De sancta Lucia Sermo. i.

CUm ambulaueris in
igne non combureris ⁊ flamma
non ardebit in te. Isaie. 43. In
verbo ꝓposito notantur tria. Primo eniz
notatur diuina sapientia exponēs fideles
suos ad ꝓbationem. cum dr. Cū ambula-
ueris in igne. Secundo notatur diuia cle
mentia visitans ipsos ad liberationē. cuz
dicitur. nō cōbureris. Tercio notatur di-
uina potentia sibi seruās seuiētis creatu
re obediētiam. cum dicitur. et flamma nō
ardebit in te. Quantum ad primū sciēdū
ꝙ sicut dicitur. i. Johānis. 5. mūdus totꝰ
in maligno positus est. malignuz dr malo
igne ignitum. ⁊ secundum ꝙ triplex mali
gnitas inuenitur. secūdū hoc triplex malꝰ
ignis distinguit̃. i. Johānis. 2. Quicquid
est in mundo aut est cōcupiscentia carnis.
aut cōcupiscentia oculoꝝ aut supbia vite
secundū hoc distiguitur ignis triplex. Est
enī ignis terrene cupiditatꝫ. est ignis ꝯcu
piscētia carnalis. Est ignis supbie vel ela
tionis. Primo ergo est ignis terrene cupi
ditatis. ꝓuer. 30. Ignis. nunꝙ dicit suffi
cit. Duplex aūt ē ratio q̄re ignis trene cu
piditatis nō p̄t dicere sufficit. Prio quia
terrena nō habent in se nisi vanitatē. se-
cundo quia terrena cōuerti nō possunt in
substantiam aie. terrena dico nō hñt in se
nisi vanitatē. vnde si alias diceret de ter-
renis sufficit. tāꝙ ignarꝰ logycus argue
ret ab insufficienti cū in ipsis nō suffiētia
sꝫ sola vanitas posset repiri. Eccle. i. Ua-
nitas vanitatū ⁊ oia vanitas. vnde auari
huius mundi patiūtur famē valoris siue
famem validam ps. 58. Famē patiētur vt
canes et circūibunt ciuitatez. vnde homo
in via nequaꝙ de terrenis p̄t dicere suffi
cit. nec fames eius sedari. quia i ipis nō ē
nisi vmbra et vanitas. sꝫ solū in patria vbi
ē vera gloria ⁊ gloriosa vitas. ps. 16. Sa-

tiabor cum appuerit gloria tua. Secūda
ratio quare auarus de terrenis non po-
test dicere sufficit est. quia non possunt
terrena in substantiam anime conuerti.
video ꝙ animalia ex sumptis alimentis
nutriuntur vegetantur augmētant̄ ⁊ ad
ꝑfectionem debitē ꝑducuntur et hui⁹ ra
tio.ē.q2 sumpta alimēta in eoꝝ substātiā
conuertuntur. sed nullū terrenū potest i
substantiam anime conuerti q2 est substā
tia spūalis. s3 neqꝫ ꝑtiei ꝑ3 substantiā sed
solum scd̄m affectionē vniri. na3 pecunia
ponit̄ in archa fames aūt et sitis posses-
sionis pecunie est in aīa. sicut homo nō
potest saciari cibo qui appōitur ei⁹ auri.
sed oportet ori apponi quod est porta sto
machi vbi celebrat̄ digestio ad ꝑfectionē
incorꝑationis ⁊ transsubstantiatiōis. sic
homo non satiatur pecunia que reponit̄
in archa cum fames eius sit in anima. Ec
clesi.5. Auar⁹ nō implebitur pecunia. Se-
cūdo est ignis ꝯcupiscētie carnalis. Job
3i. Ignis est vsqꝫ ad ꝑditionem deuorās
Sciēdū ē ꝙ tria sūt q̄ ignis carnalis ꝯcu
piscētie deuorare spāliter ꝯsueuit. Prio
pulcritudinē grate iuuētutis. scd̄o posses
sionē paterne hereditatꝫ tercio claritatē
bone fame vel opinionis. Primo ḡ ignis
ꝯcupiscētie carnalis deuorat pulchritudi
nē grate iuuētutꝫ. Joelis .i. Ignis deuo
rat speciosa deserti. Desertū ē mūd⁹ ꝑp
ter peccata a dn̄o derelict⁹. hui⁹ deserti
speciositas est iuuēt⁹ grata que ab igne
ꝯcupiscentie deuoratur qn̄ a concupiscen
tia in actū deijcitur. Eccle.18. post ꝯcupis
cētias tuas nō eas ⁊ a volūtate tua auer
tere. vn̄ sicut video ꝙ sicut ex ardore so-
lis marcessit ⁊ arescit pulchritudo floris
sic ex feruore libidis marcescit pulcritu-
do grate iuuentutis. Frequenter em̄ ex i
moderantia libidis amisso venusto colo
re ruboris vertit̄ luxuriosus iuuenis i co
loratōe3 palloris. Apoc.6. Ecce equ⁹ pal
lidus ⁊ q̄ sup illū sedebat nomē illi mors
et infern⁹ sequebatur eū3. Equ⁹ pallid⁹
est iuuenis luxurios⁹ immoderātia libi-
dinis in pallorē ꝯuers⁹ super ip̄3 diabo-
lus sedet. q2 sicut sessor equ3 freno circun
ducit vbi sibi placet. sic diabolus luxurio
sum iuuenē postqꝫ ip̄m seducit. ducit ⁊ de
ducit sicut libet bene dicitur ꝙ nomē illi
mors quia diabolus tentatū hoie3 ducit
in culpa3 mortalem. ⁊ infernus sequitur
eum q2 postmodum inducit in gehennam
vel morte3 eternā. Scd̄o deuorat ignis
ꝯcupiscentie carnalis possessionē eterne

hereditatis. Luce.i5. De filio ꝑdigo qui
portionem substantie que eum continge
bat a patre petijt et recepit. et ipsā luxu-
riose viuendo cum mulierib⁹ deuorauit
Unde insuper omnes homines ꝑdigi lu
xuriosi āplas facultates pro momētane-
is delectationibus cōmutantes sunt sup
oēs hoies insipientissimi mercatores. to
tū studiū mercatoꝝ est care vendere et ꝑ
vili precio emere. sed isti ecōtrario caras
possessiones vili precio vendunt et valde
care vilissimas delectationes emunt. iste
modus negationis ortum habuit in mun
dinis primi parentis qui propter pomu3
cupitum qd̄ modici erat valoris manda-
tum dn̄i preterijt. et ideo pulchritudine3
grate innocentie durationem imortalita
tis accepte. amenitatem possessionis pa-
radisum terrestris amisit. Nos ergo nō
negociatione3 primi hominis ade qui de
terra terrenus fuit. sed secundi qui de ce
lo celestis extitit sequamur. ipse eni pau
pertate regnū: ignominia gloria3: morte
vite pollicetur. Tercio deuorat ignis cō
cupiscentie carnalis claritatem bone fa-
me vel opinionis. istud em̄ peccatu3 scd̄3
sanctos ⁊ si nō sit maioris culpe tn̄ est ma
ioris infamie. et hui⁹ ratio est. q2 puden-
da q̄ sagacitate nature et labore idustrie
humane operiuntur in peccato carnis de
nudātur. video ꝙ nāt̄a caudas dedit bru
tis aīalibus ad tegendū turpitudines eo
rū. Primi etiā parētes post peccatum vi-
dentes se nudos folia fic⁹ consuerunt. et
sibi perisomata fecerūt. Gen̄.3. Dn̄s etiā
ad istam vestē pauperē addidit et sibi pel
liceas tunicas fecit et eos induit. istā ho
nestatē nō solū h3 natura. non solū sapiē
tia diuina. s3 etiā idustria hūana. i. Cho-
rinte.i2. Et que ignorabiliora sūt mēbra
corꝑis his abundantiorem honorē circū
damus. Dissoluti hoies ab alijs reueren
tiam et honorē mendicant: ⁊ seipsos ꝑ i-
munditias deturpant et ideo seipsos in
dignos reuerentia ⁊ honore demōstrant
Eccle.10. Quis honorabit exhonorātem
aīa3 suā. Tercio est ignis supbie vel ela-
tionis. Jud.20. Qui ceperāt ciuitatē suc
cenderūt ignē. fumus em̄ qui ascēdebat
captam esse ciuitatē demonstrabat. Ciui
tas est anima que deberet esse hierusalē
que edificat̄ vt ciuitas. ista3 qn̄qꝫ hostes
inuisibiles sc3 capiunt et incendunt. qn̄ i
ea igne3 superbie ⁊ elatiōis ꝑ suggestio
nes accendūt supbia i hoc habet naturā
ignis. q2 semꝑ celsiora ⁊ sublimiora petit

hunc ignem diabol⁹ primo in se accēdit
quando voluit ascēdere vsqȝ ad celsitudi
nem dei. et de celo corruēs ignem istū nō
extinxit. sed potius augmentauit. Eius
enim superbia semper ascendit. ps̄. 73.
Superbia eorum qui te oderunt ascen-
dit semper et ideo tanqȝ malus vocarius
istum locum insufflare et accendere non
cessat i nobis. Sed notabile est quod di
citur in predicta auctoritate q᷑ fum⁹ qui
ascendebat captaȝ esse ciuitatem demon
strabat. Fum⁹ est sequela ignis. vnde sic
solet argui. fumus est. ergo ignis adest
vel affuit. Certe ex fumis ascendentibus
ignem sup̱bie et ambitionis perpendi-
mus. Videmus in istis ecclesiasticis ele-
ctionib⁹ episcopoꝝ captationes familia
ritatum. firmatione partium. superfluas
expensas conuiuiorum conuacatiōes ad
uocatorum. formationes appellationuȝ
visitationes liminum apostolorum. et q̈d
aliud sunt ista nisi fumi ignis superbie ⁊
ambitionis honorum. Isti fumi miseraȝ
ciuitatem id est animaȝ ambitiosi non so
lum a diabolo obsessam sed iam captam
esse demōstrāt. Isti in vinea dominica se
custodes ꝯstitui ꝯtēdūt. q̈ ꝓpriā vineā. i.
animā custodire nequaqȝ sufficiūt. Canti
coꝝ. i. Posuerūt me custodē in vineis. vi
neam meaȝ non custodiui. quanqȝ nō bn̄
dicere pn̄t primuȝ posuerunt me custodē
inueniens scilicet qꝛ illi custodes nō ponū
turq̈ nō p̱ electōeȝ canonicam p̄ficiuntur
sed per ꝓcuratōeȝ et iportunitatē ꝓpriā
ingeruntur. sȝ illud quod sequitur bene
cōpedit illis vineam meaȝ non custodiui
multos videmus quorū vinee nō nisi spi
nas et tribulos germināt. attn̄ se custo-
des ꝯstitui sup̱ vineā dn̄icaȝ ꝓcurāt. vn̄
miseram vineam quo sibi semp̱ pn̄s est ⁊
ipsam ante oculos suos semp̱ habent nō
sufficiūt custodire. scilȝ salutē aīe ꝓprie.
attamen semet ad custodiā decem miliū
animaꝝ nō formidant obligare. Isti non
sunt custodes non sunt pastores non sunt
structores. sed potius destructores. Isa.
49. Venerūt structores tui destruētes te
nam re vera prelati qui ecclesiam cōstru
ere et custodire deberent ipsā destruere
nō cessant. nec mirum quia in ecclesia dei
in qua deberet esse archa federis est loc⁹
veneris. Ubi deberet esse abstinētia ⁊ a
mor volūtarie paup̱tatis iuenitur statua
belis voratorꝫ. Ubi deberet eē ꝓpitiato
riuȝ et dulcedo consolationis. statuitꝫ ab
hominatio desolatiōis. ipi sacro crismate
consecrantur et execranda perpetrāt. in
mitris ipsorū cornua ponuntur vt malos
ventilent et ipsi bonos affligentes ipsos
exterminant. Datur eisdem baculus pa-
storalis vt a grege domini lupos arceant
⁊ ipsi lupis vespertinis crudeliores oues
lacerant. Ponitur anulus in manibus eo
rum vt ipsi tanqȝ sponsi ecclesie per euan
gelium i christo iesu filios spirituales ge
nerent et ipsi generatos malis verbis et
peruersis exemplis spiritualiter necant.
sic ergo illi qui debent esse ecclesie stru-
ctores ipsius efficiuntur destructores. se
cundo notatur diuina clementia subueni
ens ad liberationem cū dicit. ⁊ non cōbu
reris. Sciendū q᷑ cum combustio sit effe-
ctus ignis triplex est combustio. secundū
quod triplex distinctus est ignis. Est eñ
combustio. Auaricie / luxurie / superbie.
Primo ergo est combustio auaricie. Isa.
33. Spine congregate igne comburentur
Per spinas (quod exponit saluator. Ma-
thei. 13.) signantur tp̱ales diuitie que su
is solicitudinibus cupidoꝝ animas pun
gunt. et suis punctionib⁹ affligūt. Istas
spinas auari miseri in malum suum con-
gregant et secum reatum immoderati a-
moris ipsorū deferunt. et sic efficitur: vt
vehementius ardeant. Unde miseri cupi
di secū deferūt materiam incendij tanqȝ
ipsis nō sufficiat ignis incēdij ifernalis
Josue. 7. Cū acham furatus de anathe-
mate de iericho palleum coccineuȝ valde
bonū: et ducentos siclos argenti et regu-
lā aureā. 50. sicloꝝ. ductus igne cupidita
tis diuina sententia promulgatum fuit.
q᷑ q̈cūqȝ in isto facinore fuerit dep̱rehēs⁹
cōburetur igni cū omni substātia sua. sic
ergo ignem cupiditatis sequitur affect⁹
combustionis. Sed beata lucia et alie v̄-
gines dn̄i hoc igne nō ardebāt. qꝛ paup̱
tatē spūs diligebant. Communiter virgi
nes paup̱es esse solent. Quia si pecunio-
se inuenirentur amici eaꝝ malam suspi-
tionem conciperent. ne pecuniā ab ama-
tore peruerso recepissent. Unde cuȝ q̈s se
multū pauperē vult exprimere solet dice
in communi ꝓuerbio q᷑ ego sū pauperior
qȝ virgo que exit de balneo. In cuius fi-
guram Asuerus desponsauit sibi hester
opibus pauperem. patris destitutā. parē
rentibus orbatā. Talē vult christus esse
spōsā. ps̄. 44. Audi filia ⁊ vide et iclina
aurē tuā et obliuiscere populum tuum et
domum patris tui. Et seq̄tur. et concupis
cet rex decoreȝ tuum. Scd̄o est combustio

ignis luxurie. vnde cũ diceret iude. Geñ. 38. Fornicata est thamar nurus tua. Judas respondit. Perducite eam vt comburatur. Afflictio enim ignis corporalis pena est debita igni libidinis. Isaie. 9. Vestimentum mixtum sanguine in combustionem erit et cibus ignis. Per vestimentum in isto loco ornatus virtutum signatur. hoc vestimentum sanguine miscetur quando opera virtutum immundicia carnis et sanguinis maculantur. imo potius corrumpuntur. et ideo in combustionẽ et cibum ignis reseruantur. sz btã lucia 7 cetere christi virgines vestimenta sua seruauerunt quia confessionem nuditatis timuerunt. Apoc. 16. Beatus qui vigilat 7 custodit vestimenta sua ne nudus ambulet et videant homines turpitudinem illius sic gloriose virgines vestimenta sua seruauerunt munda et candida. Eccle. Omni tempore vestimenta tu a sint candida. vt sic illi sponso congruerent qui est candor lucis eterne speculum sine macula. Tercio est combustio quam facit ignis superbie. Math. 3. Congregabit triticũ in horreum suum paleas autem comburet igne extinguibili. per plateas signãtur superbi qui ratione leuitatis de facili agitãtur vento vanitatis et ambitionis. isti reseruantur comburendi igni inextinguibili. sed pauperes spiritu in imo subsistũt soliditate humilitatis. vnde sicut video q̃ naues in mari ventis vela pflantibus ipelluntur 7 agitantur ãchore aũt firmitate solide stabiliũtur. sic superb⁹ q̃si palea agitatur vanitate supbie 7 elatõis. hũilis ãt stabilit̃ soliditate hũilitatõis. hũilitas em̃ virtus est que debet esse soror 7 socia virginitatis quia mirabiliter placet i oculis saluatoris vnde cũ beatissima virgo se sciret virginem et hũilẽ esse magis pfessa ẽ in cantico suo dñm eius humilitatẽ q̃ virginitatez respexisse. Luce. i. Respexit hũilitatem ancille sue. Tercio ponitur diuia potentia creature seuientis sibi seruans debitã obedientiã 7 subiectionẽ qd notatur cum dicitur. 7 flãma non ardebit in te. Sciendũ est ergo q̃ ptra vsitatũ cursũ nature dñs sibi in creaturis debitã obedientiã seruauit. p quam ad nutũ suũ de ipis agit quicquid voluerit 7 sibi placuerit. vñ dominus qui de paucis granis multas segetes pducere cõsueuit quinq̃ panes ordeaceos ad refectionẽ quinq̃ milia hoiz multiplicauit. Jo. 6. Dñs etiã qui quotidie vsu nature ex humore nature 7 radice vitis vuas in palmitibus crescere facit. ex quibus eliquatur vinum ad vsum hominis. quando sibi placuit aquam in vinũ subito commutauit. Dominus esse qui in generali resurrectiõe omẽs cõmuniter suscitabit. quando sibi placuit filiã archisynagogi. filum vidue. lazarum in sepulcro quadriduanum suscitauit. Dominus etiã qui bestias ferocissimas ad punitionẽ malorum creauit. leones ferocissimos ne in lacu danieli nocerent in mansuetedinem conuertit. Dominus. etiaz qui ignis acerbitatem ad reproborum punitionem inflammabit. flammam fornacis ne noceret ananie azarie misaeli mittigauit. et misso angelo medium fornacis quasi ventũ roris flantem effecit. propter quod dicitur. Sapiẽtie. 16. Creatura tibi factori deseruiẽs exardescit i tormentum aduersus in iustos. et leuior fit ad bene faciẽdũ p his qui in te pfidũt. q2 ergo sancta lucia 7 alie sancte virgines et martires totã suã fiduciam siue spem in domio ponebãt. et ideo sibi q̃nq̃ creature crudelitatis sue oblite in mãsuetudine seruiebãt. Ro. 5. Gloriamur i spe glie filioz dei. nos ergo in dño firmiter speremus in hac vita in spe. in futuro i re gloriam hereditatis filioz ptici pem⁹. Titũ. 3. Justificati gratia ipsi⁹ heredes sum⁹ ẽm spẽ vite eterne. Ad quam nos perducere digneẽ qui sine fine viuit.

De sancta lucia Sermo. 2.

Posuit aiam meã ad vitam et nõ dedit in pmotione pedes meos. ps. 65. Q̃ñ q̃ finis mouet efficiẽtẽ et finis ꝑor ẽ i itẽtiõe q̃uis sit posterior i executiõe. ideo in ṽbo pposito notãtur duo primo em̃ tanq̃ terminus notatur bonorum oĩz finis scilicz felicitas. cũ dr. posuit animã meã ad vitã. Scdo notatur tanq̃ via ad terminũ firme fidei et bonoz opũ stabilitas cũ dicit et nõ dedit i pmotionẽ pedes meos. Circa primũ notantur tria. Primo eniz notatur ponentis auctoritas. cuz dicit̃ posuit. Scdo notatur posite rei dignitas. cuz dicitur. animã meã. Tercio notatur positiõis eternitas. cũ dr. ad vitã Circa primũ sciendum q̃ ponit dominus bonum hominẽ. primo ad cognitionẽ secretoz. scdo ad edificationẽ proximoz. tercio ad executionem bonoruz opm. primo ergo põit deus hominẽ ad cognitioem secretoz Aggei. 2. ponam te quasi signaculum q2 elegi te. Signaculum vel sigillũ va:

let ad tria. Primo em̄ facit ad rei euidentem ꝯgnitionem. scd̄o ad secreti occultatione. tercio ad prestādaȝ auctoritatē. p sigilluȝ em̄ cuius sit lr̄a cognoscitur. p sigilluȝ etiā auctoritas scripture p̄statur. Nō em̄ littera quātūcunq bene dictata habȝ virtutem autoritatis nisi muniatur caractere sigilli. Ista tria bn̄ dicta sūt danieli 12. Uade daniel et claude sermones et signa librū vsq ad statutū tp̄us. claude sermones p occultatiōes secreti. signa librū p p̄statione autoritatis. sed hoc vsq ad tē p⁹ statutū quo debeat reuelari ꝛ exiberi cognitio veritatis. Secundo ponit deus hominem ad eruditionem ꝓximorum vnde propheta dauid. ps̄. 140: Pone domine custodiam ori meo et hostium circunstantie labijs meis. Bene custodie posito ori petitur. quia lingua in humido sita est et de facili labitur. Sequitur. et hostium circunstantie labijs meis: Id circo hostium ponit in domo vt tempore oportuno claudatur et aperiatur. secundum hoc os hominis debet claudi a verbis turpibus et detractorijs. debet aperiri verbis salubribus et edificatorijs contra multos qui os suum verbis edificationis claudunt. verbis autem malignis et detractionis quasi semper apertum dimittunt. In ore non solum debet hostium sed hostiū circunstātie poni. Nam op⁹ quod est de genere bonorum multum decoratur ornatu circunstantiarum. vnde qui alium corripit non tam debet aduertere veritatem q̄ modū correctionis. Nam et si aliquis vellet de de oculo meo eijcere festucaȝ ita immoderate et indiscrete. posset face ꝙ cū festuca extraheret pupillā. Galath. 6. Si p̄occupat⁹ fuerit hō i aliq̄ delicto. vos q̄ sp̄ūales estis hm̄oi instruite in spiritu lenitatȝ Tercio ponit domin⁹ suos ad multiplicatōeȝ operꝝ bonoꝝ. Johānis. 15. posui vos vt eatis ꝛ fructuȝ afferatis. Posui vos vt eatis id est de virtute in virtutē. de bono in melius ꝓficiatis. Gratia em̄ dei modū habet viui argenti qd̄ nūq̄ quiescit ſȝ in motu semp̄ cōsistit. 1. Choritheoꝝ. 15. Gratia eius in me vacua non fuit. ſȝ abūdāti⁹ om̄ibus his laboraui hoc est ꝯtra fratres ociosos quib⁹ videtur sufficere si caueāt sibi ab illicitȝ ꝛ trāsgressiōibus ordinis. sed non sic fratres ociosi. non sic. Dn̄s em̄ arbores fructuosas vult in orto suo. (qui est religio) plantari. vn̄ dr̄ in laudē hois iusti. quod erit tanq̄ lignum quod plantatū est secus de cursus aquaꝝ quod fructū

suum dabit in tempore suo. Unde beatus Johannes bapt. arboribus infructuosis comminatur in precisionem et combustionem Math. 3: Omnis arbor que non facit fructum bonum excidetur et in ignem mittetur. Secundo notatur posite rei dignitas. cum. dicitur. animam meam. Sciēduȝ est ꝙ anime dignitas in tribus ꝯsistit primo in eo ꝙ est a deo dilecta. Secundo in eo ꝙ est ad deuȝ erecta. Tercio in eo ꝙ est ad ꝑticipationē summe bonitatis ordinata. Primo enim dignitas anime consistit in eo ꝙ est a deo dilecta. Sapi. 4. placita erat deo anima illius. propter hoc ꝓperauit educere illum de medio iniquitatuȝ. Anima deo est placita ꝛ a deo dilecta quia est eius imagine et similitudine insignita. Eccle. 13. Omne animal diligit sibi simile. pater speciali amore diligit filium quando audit ipsum esse sibi similimū Ideo deus trinitas humanum diligit intellectum ei⁹ similitudine insignitū. hui⁹ dilectionis magnitudinem bene dei fili⁹ ostēdit quādo ip̄aȝ suo sanguine redemit et etiā reparauit. Johannis. 15. Maioreȝ hac dilectione nemo habet q̄ vt animam suam ponat quis ꝓ amicis suis. Secūdo cōsistit anime dignitas in eo ꝙ est ad deū erecta siue et eleuata. Job. 7. Suspēdiū elegit anima mea. Non est credendum ꝙ ille vir sanctus iob cui veritas testimoniū ꝑhibuit ꝙ nō erat ei in terra in sanitate similis. elegisset suspendiū ex vicio desperatōis sed ex studio cōtēplatōis. Quod eni suspenditur a terra elongatur et celo ꝓpinquius efficitur. sic iob sāctus eligebat suspendiū p terenoꝝ ꝯtemptum et celestiū appetituȝ. Isaie. 26. Aia mea desiderauit te in nocte. sed et spiritu meo i precordijs meis de mane vigilabo ad te. Nouimus suspēdiū boni latronis. nouim⁹ suspēdiū inde ꝓditorȝ iudas ꝓditor i suspēdio suo hūit inter clusā. ꝛ ideo nec ꝯfess⁹ est culpā nec petijt vniā. nec adeptus est remissionē. sed bon⁹ latro totū corp⁹ habuit ꝯfixū et clauis ligatū. solam vocem habuit liberam. et ideo libere cōfessus est culpam dicens. et nos. quidē digna factis recipim⁹ ꝯfessus aūt xp̄i bonitatem et innocētiam dicit hic autem nichil mali fecit. petijt āt et obtinuit eterni regni possessionē dicēs Memento mei dn̄e duȝ veneris in regnū tuū. vnde ip̄e meruit audiri a dn̄o. Hodie mecum eris i p̄adiso. Luce. 23. Nos ergo nō suspēdiū desperatiōis cum iuda ꝓditore. sed suspendium ꝯtemplatōis cum iob

sancto homine suspendium etiam penitētie et macerationis carnis cum beato latrone eligamus vt cuz ipso regnare imperpetuum valeamus. Tercio cōsistit dignitas anime in eo qḋ est ad participationē summe bonitatꝫ ordinata Treno.3. pars mea domin⁹ dixit anima mea propterea expectabo eum. O anima sancta bonum consilium habuisti que dominum in tuā pacem elegisti apposita tibi morte ꝛ vita mortem neglexisti vitam assumpsisti. Apposito tibi bono et malo: malum contempsisti bonum accepisti. sit ergo pars tua dominus vt dixi tibi o anima tibi quoqꝫ ita bene cōsulta et dñm expecta. Ego video ꝙ filij huius seculi cū magno desiderio patrū suoꝝ expectant hereditatem. ꝛ quandoqꝫ ꝑ vehementia desiderij machinantur in ipsorum mortē. Sed tu aia charissima cū sancto desiderio expecta hereditatem superne ciuitatis: ad quam non maleficijs sed soluz operibus bonis pōt peruenire. Expecta spe et longanimitate vt finaliter possis dicere. Dñs pars hereditatis mee et calicis mei tu es qui restitues hereditatē meā michi. Tercio notatur possessionis eternitas. cuz dicitur ad vitam. Sciendū est ergo ꝙ est triplex vita. Est vita nature: vita gratie: vita glīe. De vita nature. Actuū.17. Nō in manufactis templis habitat nec manib⁹ hūanis colitur indigens aliquo. cum ipse det oibus vitā et inspirationē et oia. Dominus dat vitam animalem. inspirationem rationalē. ps.8. Omnia subiecisti sub pedibus eius. vnde super vegetationem vite animalis decorauit de⁹ animā humanam excellentia vite rationalis. Gen.2. Formauit deus hominem de limo terre: et inspirauit in faciē eius spiraculuz vite formatus est homo de limo terre vt haberet vnde humiliaretur. Dñs inspirauit ī faciē eius. i. in rationē in qua sicut in facie eius apparet sensus ꝛ motus et spiraculū rōnalis vite. Secundo est vita gratie: de qua ad ro.6. Quomodo xp̄s surrexit a mortuis per gloriā patris. ita ꝛ nos in nouitate vite ambulemus. vetustas vite pertinet ad culpam quam debemus purgare et expellere. i. Chorinthe.5. Expurgate vetus fermentū vt sitis noua cōspersio sicut estis azimi. Duplex reperit via in hac vita. quedaz est lata que ducit ad perditionē. Alia est arta que ducit ad vitā. Quelibet istaꝝ viaꝝ hꝫ suuz ductorem et conditorem. Via lata habet suum ductorē et cōductorē prudentiā carnis q̄ suū viatorem ducit ad precipitiū mortis Ro.viii. Prudētia carnis mors est via arta habet suū conductorē prudentiā spūs siue rationis. qui suū viatorem ducit ad pacē et tranquillitatē mentis et ꝑceptionem vite celestis. ro.viii. Prudentia spūs vita et pax. Homines vestimenta pannosa libenter abijciunt et libenter vestimētis festiuis et iocundis seipsos induunt. sic et nos vestimēta vetustatis culpe debemus abijcere vt ad vestimenta iocūditatis vite possim⁹ ꝑuenire Tercio ē vita glorie de qua.2. Corinteoꝝ.4. Semper mortificationē ihesu xp̄i ī corpore nostro circūferentes. vt et vita iesu in corporibus nostris manifestetur. sicut dicit. Job.7. Militia est vita hominis super terrā. Et sciendū ꝙ in ista vita sup terrā sūt quidā milites xp̄i quidē aūt sūt milites diaboli et quilibet defert insignia armoꝝ domini. Insignia armoꝝ deferebat apl's cum dicebat. Galato.6. stigmata dñi ihū xp̄i in corpore meo porto. Milites xp̄i quasi insignia calcariū. i. aspitatis pnie ī corporibus suis deferunt. vnde beatus hieronimus. Cinis et cilicium arma sunt penitentium. Sed milites dyaboli tanq̄ nobiles flatorarij flatones et cartas deferūt in armis suis seipsos ornantes talib⁹ iuxta ignem camini contra hostiles in curs⁹ frigoris hyemalis. Sed dominus vnicuiqꝫ parat⁹ est reddere stipēdia militie sue malis penam. bonis autez vitam eternā Vnde in predicta auctoritate vt et vita iesu in corporibus nostris manifestetur qḋ fiet cum hoc mortale corpus immortalitatem induerit et surget in gloria. quia in ignobilitate seminatum fuit. sed hoc nō sufficeret nisi procederetur ad dotes aīe rationalis: non enim nisi propter ipsā inuenitur in corpore causa remuneratiōis sue. et istud fiet quando anima regem in decore suo videbit. quod est summa et tota remuneratio hominis. Johannis.xvij hec est vita eterna vt cognoscant te solū deum verum et quem misisti dñz iesū xp̄z sic ergo in verbo proposito p'io notatur tanq̄ terminus bonorum omniū finis felicitas. cū dr. posuit animā meam ad vitā Sequitur. Et non dedit in cōmotionē pedes meos. Ibi notatur vis tanq̄ ad terminum firme fidei et bonoꝝ operum stabilitas. Sciēdū est ergo ꝙ est triplex cōmotio. est cōmotio indignationis. est commotio dissentiōis. est commotio desper-

tionis. Primo ergo est commotio indi-
gnationis. 3. Regum. 19. Post spiritum
commotio non in commotione dominus
In spiritu signatur vehementia elatio-
nis. Isaie. secundo. Quiescite ab homi-
ne cuius spiritus in naribus eius. quia ex-
celsus reputatus est ipse. Homo super-
bus ex tumore elationis de facili pro-
rumpit in verba indignationis. sicut ho
mo sputum quod habet inter labia de fa
cili expuit et fluxum narium de facili ex
pellit. Sed dicitur quod post spiritum est
commotio. homines enim elati non co-
gnoscentes pares de facili indignantur
fratribus suis. et ideo proni sunt ad ca-
sum peccati. Prouer. 19. Quid ad idignā
dum est facilis erit ad peccata proclivior
Sed sicut clauus clauo retonditur ita in
dignatio humana indignatione diuina
punietur. Roma. 2. Ira et indignatio
tribulatio et angustia in omnem animā
hominis operantis malum. Secundo est
commotio dissensionis. Sapien. 18. Te-
tigit iustos tentatio mortis et commotio
in heremo facta est multitudinis. Tenta
tio mortis est lingua detractoris. Eccle.
28. lingua testificans adducet mortem.
Quidā sūt falsi frēs q̄ mirabilit̄ hn̄t artē
detrahēdi frīb⁹ suis. ipi em̄ quodā titu
lo religioni loquētes detrahunt fratrib⁹
suis de missis superciliis. iterprolatz su-
spiriis loquentes sub quadam maturita
te. et humilitate sermonis. inocātes deū
in testimoniū veritatis. quod id quod dicūt
dicunt pro bono fratris. Ista lingua testifi
cans mortem adducit quia simplicē fratrez
cui loquitur ex verbis suis et simulatō reli
gioso loquendi modo ad male iudicandū
de frēe quem prius diligebat inducit. sed
dicitur quod ista tentatō mortz i deserto fit
et heremo. Ista em̄ mōstra detractorum ab
undāt in claustris. Deutro. 8. Ubi dicit
quod in deserto erat serpens flatu adurēs et
scorpio ac dypsas. In serpēte flatu vrēt et
designatur denigratio fame proximi. flat⁹
em̄ vrens illud cui coniunctum fuerit in in
gredinem cōuertit. In scorpiōe designa
tur fallacia vel calliditas detrahendi. p̄
misso em̄ quodā prologo dilectiōis fratris
cui detrahit verba sua finaliter ad ei⁹ dif
famationez conuertit. hec est natura scor
pionis quia facie blāditur et cauda pungit
In deserto etiaz est dypsas id est in clau
stro religionis qui fratrem cui loquitur
in odiū et detestationē illius cui detrahit
conuertere intendit. dypsas dr̄ esse talis
nature quod hominem quem pungit reddit
sitibundum. sic detractor illum cui loqui
tur intendit conuertere in fratris odium
in tantum vt sitiat eius miseriam et con-
fusionem imperpetuuz. per istos ergo fit
commotio multitudinis in heremo id est
in deserto religionis Isti enim loquaces
et detractores fratres contra fratres cō-
mouent. conuentus contra priores et ab
bates concitant. Inde oriuntur dissentio
nes. inde firmantur partes. inde forman
tur appellationes. inde procurant huius-
modi loquaces detractores quomodo ab
aliqua parte fiant procuratores inde ac-
cidit quod solutis habenis claustri per latio
res campos litie discurrentes fiant romi
pete et cursores. Tertio est commotio di
speratiōis. Sapientie. 4. Disrumpet in
flatos sine voce et commouebit eos a fū
damentis. et vsque ad supremum desolabū
tur. Dominus inflatos apostemate pecca
ti qui sunt sine voce confessionis disrum
pet id est in duas partes rumpet. corpus
scilicet et animam: vt alterum tradatur
in incinerationem. alia vero scilicet ani-
ma mittatur in gehennam ignis. Sequi
tur. Et commouebit eos a fundamentis
Duo sunt fundamenta peccatoris. primū
est libido voluptatis. Aliud est nimia p̄-
sumptio diuine miserationis. Primuz fū
damentum commouebitur quando volu
ptas in tormentuz mutabitur. Apoca. 18
Quātū glorificauit se et in deliciis fuit.
tantum date illi tormentum et luctum. fū
damentum presumptionis de subsidio di
uine miserationis tolletur quando repro
bi timore horribili turbabuntur. et p̄ ti-
more iudicii et iudicis dicent montibus
et petris. Cadite super nos et abscōdite
nos a facie sedentis super thronum. Ap
poca. vi. Sequitur. Et vsque ad supremum
desolabunt̄. Tunc erit desolatio vsque ad
supremum. quando omnis delectatio cō
uertetur in luctum. Baruch. 4. Cōtrista
bitur in desolatione sua et amputabitur
exultatio multitudinis eius et omne gau
dium eius vertetur in luctum. et tūc fina
liter erit desperationis commotio. quan
do reprobus destituetur omnis miseratō
nis auxilio. sz beata lucia bene potuit di
cere non dedit in commotionē pedes me
os. legitur enim de illa quod cum persecuto
res vellent eam trahere ad lupanar tan
to pondere fixit eam spiritussanctus vt
penitus moueri non posset adducta sunt
multa paria boum vt ab ipsis traheret̄.

nec sic preualuerunt virginem christi remouere. quam enim spūssanctus stabilierat quomō et manibus pctōꝝ moueri poterat. nullo mō adiuuabit eā deus vultu suo deus in medio eius. et ideo non erat mirū si non moueretur nec commouere .r. Dñs em̄ ipsam stabilierat firmitate gratie sue. hebreoꝝ vltimo. Optimū est gratia stabilire corvt ex stabilitate gratie ipsam perduceret ad stabilitatē glorie. Ad quā nos perducere dignetur qui.

De sancto thoma Sermo primus.

Acceptus ē regi minister intelligens.

Prouerbio. 14. Ad commendationē beati thome apostoli. In verbo proposito notātur duo. primo em̄ notatur ex parte ministerij seruientis subiectio discreta cum dicitur minister intelligens. Scd̄o notaṫ ex parte presidētis deuotio serena. cū dr̄ acceptus regi: Quātum ad primum sciendu ꝙ in ministro seruiente duo dn̄t esse. humilitas in obsequendo quod notaṫ cū dicitur minister. Scd̄o perspicacitas i cognoscendo. qd̄ notatur cū dr̄ intelligens Quātū ad primū sciendu qd̄ in ministro tria debent esse. Primū est pulchritudo inocentie. Scd̄m est prōptitudo obedientie. terciū est fortitudo patientie. prio ergo in ministro dz eē pulcritudo inocētie. .1. Regū. 2. Puer aūt ministrabat in conspectu dn̄i ante faciē hely sacerdotis. hic notantur tria q̄ debent esse i ministro. primū est castitas grata. qd̄ notaṫ cū dr̄. puer aūt samuel. scd̄m est volūtas recta qd̄ notaṫ cū dr̄ ministrabat in conspectu dn̄i Tercium est obediētia debita: qd̄ notaṫ cū dr̄ i cōspectu hely sacerdotis. primo ꝗ in inocentie dz esse castitas grata. Danielis 1. Precepit rex vt introducerentur pueri i q̄bus nulla eēt macula decori forma eruditi oī sapiā. pueri ergo ministerio domini mācipati dn̄t esse sine macula ꝑ carentiā vicioꝝ. Decori forma per varietatem virtutū eruditi sapientia per noticiā eloquioꝝ diuinoꝝ. Sequitur ꝙ puer samuel ministrabat in conspectu dn̄i. Tota enim intentio boni ministri dz esse vt placeat coram oculis domini contra multos qui quasi laruatas facies deferentes āte oculos humanos honestam conuersationē ostendunt. Sed in oculis dn̄i immūde viuūt. sicut in istis laruatis imaginibꝰ est pictura pulcra exterius. sꝫ maculata ⁊ rugosa et nigra frequēter latet interius. tales fatui sunt et semetipsos decipere nō possunt. Eccle. 23. Oculi dn̄i multo lucidiores sunt super solē circūspicientes oīs vias hoīz et profundum abissi ⁊ hominū corda intuentes in abscōditas partes. sequitur. et ꝙ ministrabat ante faciē hely sacerdotis. In quo notaṫ obedientia debita que debet esse in subditis respectu prelati. hebre. vltimo. Obedite ꝓpositis vestris et subiacere eis. Ipsi enim perui gilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri. multum ingratus est subditus qui scit tam in spiritualibus ꝙ in temporalibus prelatum suū pro eo laborare vel vigilare qui non est promptus ⁊ paratus ipsi humiliter obedire. Secūdo requiritur in bono ministro prōptitudo obedientie. Johannis. 2. Dixit mater iesu ministris. Quecunq̄ dixerit vobis facite in oibus que precipit nobis dominꝰ obedire tenemur. Sed maxime vtilitas obedientie nostre ibi īuenitur vbi aqua in vinū mutatur. ꝓcepit dominus vt idrie implerētur aqua que in viuū optimuz est mutata. per aquam designatur lamentatio pro peccatis. ps̄. 6. Lauabo per singulas noctes lectū meuz lacrimis meis stratum meū rigabo. ꝑ vinū notatur sequēs cōsolatio spūalis. vinū enim letificat cor hois. hec mutatio designatur. Mathei. 5 vbi dr̄ beati qui lugent qm̄ ipsi cōsolabūtur. vn̄ Ezechiel. dixit sibi ostensū librum in quo erant lamentationes et carmen. ⁊ ve ezechielis. 2. Lamentationes ibi erāt pro detestatiōe peccatoꝝ. ve pro timore infernaliū tormentorū. Sed carmen erat ꝓ spe multitudinis miserationū diuinaruz Modo videte quomodo dn̄s scit iter duas arbores virides vnā naturā ponere. Ne enim aīa pro nimio dolore d̄ pctis tabesceret et ne ꝓ nimio timore infernalis suplicij desperaret iterposuit carmē spei diuine miserationis vt vtrūq̄ temparet. Tercio dz eē in bono ministro fortitudo patientie. 2. Choꝝ. 9. In oibꝰ exhibeamꝰ nosmetipsos sicut dei ministros. in multa patientia ministri dn̄t suo dn̄o conformari. Eccle. 10. scd̄m iudicē populi sic et ministri eiꝰ. et qualis rector ciuitatis. tales et inhabitantes in ea sic ergo ad exēplar diuine patientie debemus et nos patientes esse. De patientia eius. Sap. 2. cōtumelia et tormenta interrogemus eum vt sciamus reuerentiā eius ⁊ probemus patientiā illius. patientia xp̄i nō fuit ꝓbata illatiōibus filioꝝ, nec ꝓductionibus

testium sed afflictionibus tormentorum qui ergo vult christū imitari i se defferat vexillum patientie christi. Prouer. 14. q̄ patiens est multa gubernatur sapientia qui autem impatiens exaltat stulticiam suā patiēs gubernatur spia qꝛ iudicat cū tranq̄litate. Prouer. 19. Doctria viri ꝑ pa tiētiaȝ dignoscitur. Sȝ impatiēs exaltat stulticiā suā qꝛ ꝓcipitat ꝑturbatōe. Sic ergo ꝑmo i ministro debȝ esse humilitas in obsequendo. qd̄ notatur cū dr̄ mister. Scd̄o debet in eo esse ꝑspicacitas i itelli gendo. cū dr̄ intelligēs Sciēdū ē ꝙ ꝙ tria sūt q̄ bonus minister debȝ intelligē. Pri mo debet intelligere imūdiciā viciorꝝ ad detestatōeȝ. Scd̄o fallatiā laq̄orꝝ ad dcli natōeȝ. Tertio viā mādatorꝝ ad iq̄sitio nē. Prio dico bonꝰ minister debet intelli gē imūditiā viciorꝝ ad detestatiōeȝ Ephe 5. hoc scitote itelligētes ꝙ om̄is fornica tor aut immundus aut auarus quod est ydolorum seruitus non habet heredita tem in regno christi et dei. Hic nominat tria peccata fornicationem que est pecca tum carnis secundum naturam inmūdi tiaȝ q̄ ē peccatū ꝯtra naturā. Auaratia q̄ noiat ydolorꝝ seruitutē. qꝛ auarꝰ amoreȝ et honorē quē debet creatori cōuertit in creaturam. Tales hereditateȝ in regno dei non hn̄t. i. in regno celoruȝ. Vn̄ tanq̄ banniti eicient de regno dei. nec itrodu centur tanq̄ filiȷ̄. nā sicut dr̄ Ro. 8. Filiȷ̄ ⁊ heredes heredes quidē dei choheredes autē christi. Secundo bonus minister de bet intelligere fallaciā laqueorꝝ ad decli nationē. Ephe. 5. Videte fratres quomō caute ambuletis nō quasi insipiētes sed vt sapientes. hō caute ābulat nō alta ap pendo. Sȝ huīlia sentiendo. nō videmus isti architectores domorꝝ edificatores: q̄ super tecta: super trabes altas incedunt. et inde qn̄q̄ corruentes. qn̄q̄ brachia qn̄ q̄ crura frangūt. vel qn̄q̄ totū corpus cō stringūt. sȝ sup solidā terrā incedētes se curi vadunt. 1. Macha. 5. Ibant per loca hūilia caute et ordinate ꝑ loca hūilia de bemus ambulare. qꝛ debemus hūilibus cōsentire. hoc debemus caute ⁊ ordinate facere. Caute ne despiciamur. Ordinate ne destituamur. 1. Corꝝ. 14. Oia honeste et scd̄m ordinē fiant in vobis. sic ergo de bemus caute ambulare. et hoc non quasi insipiētes. hō em̄ insipiens est sicut equꝰ excecatꝰ q̄ nō videt malū passū et iō de fa cili cadit i ꝓcipitiū. Baruch. 4. qꝛ non ha buerunt sciam ꝑierunt ꝓpter suā insipiē tiam. et iō debemus ambulare non quasi insipientes: sȝ quasi sapientes. sapiēs em̄ dȝ oculos i capite suo habere vt possit ꝑi cula ꝓuidēt ꝓuisa deuitare. ꝓuer. 1. Fru stra iacitur rethe ante oculos pennatorū Oculi pennatorꝝ sūt circūspectiōes iusto rū Isti em̄ habent oculos sapientie q̄bꝰ preuident hn̄t pēnas ꝟtutū quibus volā do preuisa deuitāt. Tercio debet bonus minister intelligere viā mandatorꝝ ad in quisitionē. ps̄. 13. vt videat si est itelligēs aut requirēs deū. nos deū debemꝰ intel ligere in mentis puritate et tranq̄litate. In mentis tranq̄litate ne inquietet cupi ditatibꝰ terenis. Puritate ne inq̄tet imo deratis deliciȷ̄s. Job. 28. Sapientia vbi inuenitur et quis est locus intelligentie. Nescit hō ꝓciū eius. nec iuenitur i terra suauiter viuentium debemus ergo deuȝ intelligere puritate et tranquilitate cor diū. Debemus etiam ipsuȝ requirere ob seruatione mandatorum. Ille enim qui ē via veritas ⁊ vita. Jo. 14. ibi inuenit vbi obseruantur mandata. mathei. 19. Si vis ad vitā ingredi serua mandata. sic ipsum requirebat ꝓpheta. Dauid. ps̄. 18. a mā datis tuis intellexi ꝓpterea odiui omnē viā iniquitatis. talis minister intelligēs fuit beatus thomas apostolꝰ. nā sicut de ipso legitur cū rex indorꝝ misisset propo situm suum vt sibi adduceret architecto rice artis virū eruditū btūs Thomas ex mandato domi iuit. et cū q̄reret ab eo ꝑ positꝰ quare ceteris seruis ꝓposuisset eū magister suus. rn̄dit ꝙ iacebat fundamē ta que nunq̄ veterascebant. erigebat ꝑi etes que nunq̄ deficiebant non multum curans de edificio corporali sed loquens de edificio spūali et spūalibus fundamē tis. fundamēta em̄ eius in montibꝰ sācti et ex ista eleuata intelligentia meruit in edificio ecclesie vnus de precipuis istru ctionibus ordinari. ꝓuer. 1. intelligēs ta bernacula possidebit. sic ergo prio notat ex ꝑte ministri subiectio discreta cū dicit minister intelligens. Scd̄o notatur ex ꝑ te pn̄tis dn̄atio serena cum dr̄ acceptꝰ est regi et ibi notantur duo. prio enim notat eminentia dignitatis cū dicitur regi. Se cundo notatur affluentia bonitatis cum dr̄ acceptꝰ ē. Quātū ad primū sciendū est ꝙ tria sūt q̄ in bono rege debent esse. pri mū est sapia in cognoscendo. Scd̄m ē cle mentia in ꝯdonando. Terciū est ꝑotētia in puniendo. Primo ergo dico ꝙ in bono rege debet esse sapientia in cognoscen

do prouer.20. Rex q̄ sedet in solio iudicij dissipat om̄e malū intuitu suo. Rex xp̄s ē qui sedet in solio iudicij idest in eminētia iudiciarie potestatis iste debet om̄e malū dissipare intuitu sue considerationis. magna fatuitas ē ꝙ hō q̄ erubescit turpitudines suas exercere in p̄sētia alicui⁹ viri nō erubescit eas facere an̄ oculos iudicis cū cta cernētis hō erubescit verenda sua i cō spectu hominum denudare. mirum ē quō audet ante oculos domini denudare turpia cōscientie sue nō dico denudare p̄ cō fessionem quia sic denudare ē operire. vnd̄ Aug. Si homo detegit de⁹ tegit Sȝ dico denudare p̄ preuaricationeȝ. quia istō denudare est deuȝ ad iracundiam ꝓuocare. Ro.2. scimus quoniam iudiciū dei est ſm veritatem dicitur vt non credatur quia timor dn̄i iudicij solum ꝓponitur hoib⁹ ad comminationem vt terreantur imo ꝓpoitur eis ſm veritatem q᷑ vere punientur nisi corrigātur Secūdo debet esse in rege clementia in condonando. prouer.20 Misericordia et veritas custodiunt regē ⁊ roboratur clemētia tronus eius. veritas custodit regem illustrando intellectum misericordia custodit eundem leniendo affectum. vnde veritas offertur domino quasi cereū cognitionis luminis veritatis misericordia offertur eidem quasi oleū ꝯpassiōis siue pietatis Eccle.9. oleū de capite tuo nō deficiet. vnd̄. rex sine ꝯgnitōe vitatis ē asinine stoliditatis sine ꝯpassiōe pietatis ē lapidee sensibilitatis sic ergo misericordia ⁊ veritas custodiunt regē seq̄tur et roboratur clementia tronus ei⁹. clemē tia est sicut cemētū in edificio sp̄uali lapides ꝯglutinans. et ne ab inuicē dissoluātur fortiter ꝯiungens. ⁊ vbi ē duricia siue austeritas non est spirituale cementum. ⁊ ideo i edificio spirituali dissoluitur de facili iunctura lapidū ne rex sup vnitatē populi obtineat dn̄atuȝ Nabucho. regi ꝓpt̄ suā crudelitatē dictū ē eiciēt te ex hoib⁹ et cum bestijs erit h̄itatō tua. dan̄. 4. vn̄ etiā accidit ꝙ q᷑ roboam nō e locut⁹ populo filiorum israhel lenia ſȝ ꝯsiliū seniorū sed locutus est eis dura ⁊ aspera ſȝ consiliū iuniorum male ei accidit. quia decē ꝑtes regni sui ꝑdidit Tercio debet esse i bono rege potentia impuniēdo que est in rege regū domino iesu xp̄o. Dan̄.7 Potestas eius potestas eterna que non aufertur et regnum eius quod non corrūpetur regnū amittitur duobus modis. aut propter violentiam potentioris amittitur regnuȝ ⁊ transfertur de populo in populum Eccle. 10. Regnum a gēte in gentem transfertur propter iniusticias et iniurias ⁊ contumelias ⁊ diuersos dolos. sed istud regnum a rege regum non potest trasferri quia non est qui eius potestati possit resistere nō solum dico potestati sed etiam voluntati. vnde Hester. Tredecimo. Domine in ditione tua cuncta sunt posita ⁊ non est q̄ tue possit resistere volūtati. sic ergo potestas eius potestas eterna que nō aufertur. nec aufertur regnum eius per dissolutionem mortis Ecclesiastici. Decimo. hodie ē rex et cras morietur. quia sicut inter hodie et cras nichil est medium nisi iterpositio noctis. sic inter vitam et mortem mali regis non est mediū nisi interpositio tenebrarū siue incōsiderationis Sapiē.6. horrende ⁊ cito apparebit vobis qm̄ iudiciū durissimum in his q̄ presunt fiet exiguo enim ꝯceditur misericordia. potentes enim potenter tormenta patientur Quattuor dicit que solent esse in malis principibus ⁊ p̄latis primū ē cōsideratio futurorum ꝯtra qd̄ dicitur horrende et cito apparebit vobis p̄ afflictionē i prouisarum penarum Scd̄m est oppressio subiectorum ꝯtra qd̄ dicitur iudiciū durissimū in his qui p̄sūt fiet iudicium durū fiet q᷑ male fixerūt duri⁹ q᷑ subditus oppresserunt durissimū q᷑ in diuersis mortalibus finaliter ꝑseuerarunt Tercium malum qd̄ est in malis p̄latis est despectio pusillorum despicere em̄ pusillos vicium est precipue prelatorum. contra qd̄ dicitur exiguo conceditur misericordia. quia ita solent contemnere alios pauperes sicut diuites. Quartum est impugnatio viciorū. homines ei potentes non cessant suos vicinos impugnare nec permittunt eos in pace panem suū commedere ꝯtra qd̄ d᷑ ꝙ potentes potenter tormenta patientur. q᷑ sicut vicinos suos afflixerūt p̄ potētiaȝ t̄palem ita penaliter affligentur p̄ potentiā sempiternam. sed non tale est regnū xp̄i. q᷑ non pōt corrampi q᷑ ineternū ꝑmanebit Dan.6. regnū ei⁹ nō dissipabitur et p̄tās eius vsq̄ ineternū. sic ḡ ex p̄te p̄sidētis notatur eminētia potestatis. cū d᷑ regi Scd̄o notatur ex p̄te eadeȝ clemētia bonitatis. cū d᷑ acceptus ē. Sciendum ē ḡ ꝙ tria sūt q̄ faciūt hoiem acceptū deo primū ē detestatio pctōrum Scd̄m ē tollerātia aduersorum terciū ē itelligētia secretorum Primū ḡ ꝙ facit acceptum deo ē detestatio peccatorum. Eccle.35 Sacrificiū iusti acceptū ē ⁊ memoria eius nō obliui-

scetur dñs. sacrificium iusti dicitur vel qđ offertur ab eo qui est iust⁹ vel quod offertur a peccatore vt sit iustus Sciendū est ergo ꝙ sunt duo genera sacrificiorum est enim sacrificium victimarum in quo animalia diuiduntur et scinduntur ⁊ est sacrificium holocaustorum in quo oblata ad honorem dei totaliter cremebantur. Secundum hoc spiritualiter in nobis est duplex differentia sacrificij spiritualis. Primum est sacrificium spiritus contribulati ꝑ detestationē peccati ps. 50. sacrificiū deo spūs ꝯtribulat⁹. i hoc sacrificio sicut in veteri lege aīalia ī victimis diuidebātur sic in isto spūaliter corda nostra ꝑ ꝯtritiōez scinduntur Johe. 2. scindite corda vestra et non vestimenta vr̃a. Judei rudes ⁊ carnales erant ⁊ solū exteriora q̄rebāt ⁊ ideo ī signū doloris vestimēta sua exteriora scidebāt. sed nos q̄ spū debem⁹ ambulare dēm⁹ corda nostra scindere ꝑ dolorē et ꝯtritionē Scđz gen⁹ sacrificiorū ē sacrificiū holocaustorū. holocaustū sicut iaz dictū ē totaliter cremebatur ad dei cultū. i. Regō. 18. vbi q̄ cecidit ignis dñi ⁊ totalit̃ vorauit holocaustū. in quo signat̃ ꝙ igne diuini amoris debent corda nostra totaliter cremari hoc igne cremebatur. Jere. ꝓpheta q̄ dicebat De excelso misit ignez ī ossib⁹ meis Treno. i. hoc igne estuabāt qui dicebāt Nonne cor nr̃m ardens erat in nobis de ihesu dū loqueretur nobis in via Luc. 24. sic ergo sacrificiū iusti acceptum ⁊ sequitur. ⁊ memoriā ei⁹ nō obliuiscet̃ dñs. amici solent q̄nq̄ aliqua iocalia dimittere amicis suis ī memoriā amoris sic ꝙ anima sācta in corde dñi sui amoris memoriā derelinq̄t Qñ āt hō aliquā fortiter vulnerauit solet dicē. ego dedi ei tale memoriale ꝙ vsq̄ ad lōga tp̄a ab eo nō recedet aliq̄ obliuiōe. sic dñs ab aīa sctā se fortiter vulneratū dicit. et iō mēoriale vlterius nō amittit Cañ. 4. vulnerasti cor meuz sponsa mea in vno oculorum tuorū Duo sūt oculi anime rationalis vnus oculus est nu de consideratōis Alius est intime dilectionis. et in isto oculo se domin⁹ vulnerari dicit Secundum qđ reddit hoīnem acceptum deo est tollerātia aduersorum. Tho. 12. q̄ ⁊ acceptus eras deo necesse fuit vt temptatō ꝓbaret te. Argumētū diuine dilectionis vel acceptatōis ē expositō calicis sue passiōis Qū filijs zebedei petentibus vt vn⁹ sederet ad dexterā suam alius ad sinistrā in regno celesti. Respōdit potestis bibē calicē quē ego bibiturus sū Math. 20. q̄i diceret q̄ vult ꝑueire ad meuz terminū oportet ꝙ examinet̃ ꝑ multas tribulatōes vñ Actuū. ꝑ multas eñ tribulatōes oportetītrare in regnuz celorū. sic ergo quia accept⁹ eras deo necesse fuit vt tēptatio ꝓbaret te. dñs eniz suos ꝓbare ꝯsueuit tanq̄ auruz fornace ignis ꝓbauit illos. q̄si holocausti hostiā accepit illos. et ī tempore erit respectus illorum. sicut aurū primo in fornace ꝓbatur. postea vas acceptum inde formatur. et post aspectui regis presentatur. sic dominus facit de electis suis. Prio probat eos in igne tribulationis. et hoc notatur cum dicitur tanq̄ aurum in fornace ꝓbauit illos Deinde format illos tanq̄ vasa digna sue acceptationis. vnde subdit. et quasi holocausti hostiaz accepit illos. vnde. de paulo in vase accepto formato dicitur Actuum. 9. vas electionis mihi est iste Deinde presentatur aspectui summi regis. quando regem in decore suo videbit et rex regum eis gratā faciē suam demonstrabit Terciū quod facit hominem acceptū deo est ītelligētia secretorū Sap̄. 9. mitte illaz a sede magnitudinis tue vt mecum sit et mecum laboret vt sciam qđ acceptum sit apud te. In hoc verbo tria petit sapiens. Primum est affluentia largitatis Secundum est efficacia potestatis Tertium est intelligentia veritatis primo ergo petit affluentiā largitatis cū dicit mitte illaz a sede magnitudinis tue loquitur de sapientia quam deus recte penitentibus dat cum largitate et affluētia Jacobi. i. si quis vestrum indiget sapia postulet a deo qui dat omnib⁹ affluēter et non improperat. In hoc ꝙ dicit affluenter notatur diuina liberalitas. in hoc ꝙ dicit non improperat notatur ei⁹ curialitas. contra multos qui sunt tenaces. et ideo exigua dant. sunt incuriales et ideo multa improperant. Scđm petitur a sapiente affluentia ptātis. cū dicit̃ vt mecū sit et mecū laboret homo eī sine sapientia laborans est sicut ille qui currit celeriter extra viaz ⁊ sicut ille qui arādo litt⁹ ꝑdit opaz. Sap̄. 9. si q̄s erit ꝯsumat⁹ inter filios hoīm. q̄tūcunq̄ scz polleat potestate. si ab illo abfuerit sapiētia in nihilū ꝯputabitur q̄z caret gubernaculo sapiētie siue regimīe. vñ ꝯmuniter dicitur melior est ars q̄ fortitudo. ⁊ hoc sēsibiliter videmus. quia duo hoīes ꝑ artē onus lapidū vel lignorū in altum trahūt ꝙ viginti hoīes trahere nō possēt tota for

titudine viriū suarū. Sapiē. 5. melior est sapientia ꝙ̄ vires et vir prudēs magis ꝙ̄ fortis. Tercium ꝙ petit sapiens est itelligētia v̄itatis cū dr̄ vt sciā q̄d acceptū sit apud te hoc em̄ obtinetur lumine sapientie diuine. Sapiē. 7. sup salutē et speciē dilexi sapiētiā ꝛ ꝓposui ꝓ luce habere illā q̄m inextinguibile est lumē illius Isti diuites ꝛ potētes gloriant̄ in candelis suis et cereis qui ante ip̄os deferunt ꝛ satis cito cessat glr̄ia ista. q2 cū ad lectos suos ꝑueniunt extinguūtur. Sed lumen sapiētie diuine est inextinguibile. Ego videoꝙ carbūcul⁹ q̄ est lapis magni splēdoris lucēte sole splendorē suū non ostēdit. Sed lumen diuine sapie nō solū durat in huius miserie tenebris. sed etiā in nomine glorie permanebūt Dan. 12. fulgebūt iusti sicut splendor firmamenti et qui ad iusticiā erudiunt plurimos quasi stelle i perpetuas eternitates hoc erit in domo eternitatis in qua fulgebūt iusti i regno patris nostri ad q̄d nos perducat.

De sancto thoma. Sermo secundus.

Corde creditur ad iusticiam. ore autē fit confessio ad salutem. Johan. 10. In verbo ꝓposito notantur duo. Primo eni notat̄ in corde firma fidei possessio cum dicitur corde creditur ad iusticiā. Scd̄o notatur eiusdē fidei in ore libera professio. quod notatur cum subditur. ore aūt cōfessio fit ad salutem. Quātū ad p̄mū dicit glo. corde creditur ad iusticiam id est fide cordis iustificabitur aliquis hoc est de impio pius fit. Actuum. 15. fide purificans corda eorum. Sciendum est ergo. Quod credere in deum siue fides xp̄i quattuor bona nobis facit. Primum bonum est lesionis euasio. Scd̄m est boni inchoati perfectio Tercium est depositi fidelis cōseruatio. Quartū est eterne salutis adeptio. P̄mū ꝗ bonū q̄d facit est lesionis euasio. Dan. vi. Eductus est daniel de lacu leonum. et nulla lesio inuenta est i eo. q2 credidit deo suo bn̄ ꝯgruit clemētie sūme bonitatꝫ vt fidelē seruū tuū qui in eū totaliter confidit cōsuletur et adiuuet in tp̄e tribulationis. Vn̄ et sicut hic dr̄ de lacu leonū fidelē seruū danielē illesū eduxit ꝛ tres pueros illesos de camino ignis ardentis. Dan. 3 Nec est mirū ꝙ sancti tormenta pro fide xp̄i contempserūt. qui in fide xp̄i tela nequissimi ignea extinxerunt. Ephe. vi. In omnibus sumentes scutū fidei i quo possitis oīa tela nequissimi oīa extinguere. Sicut em̄ bonus miles apponit clipeum cōtra iacula aduersarioꝝ. Sic bon⁹ xp̄ianus dz obijcere scutū fidei contra tēptamenta demonū. 1. Pe. 5. Aduersarius vester diabolus tanꝙ̄ leo rugiēs circuit. querens quē deuoret cui resistite fortes i fide Scd̄m bonū quod facit nobis fides est inchoati boni ꝑfectio. Lu. 1. Beata que credidisti q̄m ꝑficientur in te que dicta sunt tibi a dn̄o btā virgo contra spem in spem credidit nunciante angelo. Ro. 4. Cōtra spē in spē credidit. q2 contra spem vsitati cursus nature credidit i spem diuine potentie et plenitudinis gratie: Vn̄ angelo nuncianti. Ecce concipies in vtero et paries filium. sciens hoc esse contra vsitatū nature cursum. cum nunꝙ̄ proponeret cognoscere virum nec contrahere matrimoniū rn̄dit nuncianti angelo quō fiet istud q̄m virū nō cognosco. i. nunꝙ̄ cognoscere propono. Sed angelus descendens a patre luminū edoctus de matrimonio scole celestis de spū sancto per spiritum sc̄tū marie virgini respondit spiritussanctus superueniet in te: et virtus altissimi obūbrabit tibi Ideoꝙ et quod nascetur ex te sanctum vocabitur filius dei. quod ergo firma fides in beata virgine ichoauit spiritussanctus cum patre et filio consumauit. quia indiuisa sūt opera trinitatis q̄n creatura creatorē concepit. et qui creauit ita virginem in tabernaculo eius requieuit. et quando in gloriosa eius natiuitate inuisibile indutum carne mundo visibilem edidit. tunc viderunt fideles eius gloriam quasi vnigeti a patre a patre plenum gratie et veritatis. Jo. 1. Terciū bonum quod facit in nobis fides est depositi fidelis conseruatio. 2. Thimo. 1. Scio cui credidi et certus sum quia potens est depositum meū seruare in illum diem. homines qui deposita sua conseruāda reponunt in loca tuta et fideles custodes iquirunt loca tuta ne deposita eorū per alienorum violentiam rapiantur. Secundū hoc in loco tuto est repositū q̄d fideli dei custodie est cōmissū. Quis non est qui ei⁹ possit resistere ptāti. non solū dico ptāti imo nec etiam voluntati. Item homines deposita sua fidelib⁹ custodib⁹ ꝯmittunt ne ꝑ custodiā infideliū maliciā et iniusticiam ipsorum deposita diripiantur. Vn̄ maxime in locis religiosis solēt deposita poni. quia ibi creduntur esse iusti ꝛ boni propter hoc apostolus deposita certami-

nū laborꝫ et opū penes illuz deposuerat
quē iustū esse restitutorē certitudialiter
sciebat.2. Thimo.4. Bonū certamē cer-
taui cursū cōsumaui fidē seruaui. Sequit
in reliquo reposita est michi corona insti
cie quā reddet michi dn̄s in illa die iust⁹
iudex. quartū bonū qđ facit i nobis fides
est eterne salutis adeptio. i pe⁹.1. In quē
nunc non videntes creditis. credentes
autem exultabitis iusticia inenarrabi-
li et glorificata reportantes finē fidei ve
stre salutē aiaꝝ vestraꝝ sicut dr̄ fides est
credere qđ nō vides. Sed beat⁹ thomas
credere noluit nisi qđ vidit. vn̄ dicentib⁹
aliis discipulis vidimus dn̄m. rn̄dit nisi
videro in manibus ei⁹ fixurā clauorum ꝛ
mittā digitū meū i latus eius nō credam
sicut dicit btūs bernar. pusilla fides sed
miro mō de cordis magnitudine ꝓcedēs
fortiter em̄ de sua innocentia ꝛ etiā iusti
cia cōfidebat qui magn⁹ ꝛ latus dn̄i qui
a mortuis resurrexerat se tangere tā au
dacter petebat. Sed tāgit beatus petr⁹
in ista auctoritate magnū meritū fidei cū
dicit. in quē nūc non videntes creditis. sꝫ
subdit magnū p̄miū visionis siue spei. cū
subdit vidētes aūt exultabitis leticia in
enarrabili et glorificata. et hoc erit qn̄ ꝓ
p̄mio videbūt qđ oculus non vidit nec au
ris audiuit nec in cor hois ascēdit. q̄ p̄pa
rauit deus hois qui diligūt illū. ꝛ tūc ele
cti reportabūt fidē sue fidei salutē aiaruz
suaꝝ. qn̄ pro p̄mio opꝫ exaltari filiū hois
qui exaltatus est tripliciter. p crucis pas-
sionē ignominiosā. per resurrectionē glo
riosam. per euidentē et iocundā ascensio
nem. Ascendit enim deus in iubilo et do
minus in voce tube. ps̄.6. Hec autē exal-
tatio apertionē cel⁹stis ianue promeruit
et nobis introitū qui firmiter in eū credi
mus acquisiuit. vn̄ sequitur. vt ois q̄ cre-
dit non pereat. sed habeat vitā eternam
Sequitur ore aūt confessio fit ad salutez
in quo notatur fidei habite in ore libera
professio. nō em̄ sufficit iterius corde cre
dere nisi audeas exterius illud quod cre
dis ore affirmare. Vn̄ quotquot xp̄o cre-
diderunt id est fidem eius corde tenuerūt
si timore mortis corā persecutoribus ore
xp̄m cōfiteri timuerūt finaliter perierūt.
nisi illi qui per penitentiā reuixerunt. vn̄
petrus fidem xp̄i in corde finaliter tene-
bat sed ipsū negando et dicendo se nō no
uisse hominē ore mendaciū ꝓferebat. Vn̄
si fides cordis petro ad salutē suffecisset
nunq̄ culpā negationis in ore defluisset.

amare. Sciendū est ergo ꝙ quadruplex
confessio. est em̄ confessio peccati. est con-
fessio laudis. est confessio fidei. est ꝯfessio
exultatiōis ex adeptione eterne refectio
nis. Primo ergo est confessio peccati. pro
uer.28. qui abscondit scelera sua non di-
rigetur. qui autem confessus fuerit et re
liquerit ea miaz cōsequetur. Pctā habēt
de sui natura quasdaz spūales tenebras
propter quas peccatores erāt in inuio. et
non in via. pctā em̄ est seminariū antiqui
serpentis. qui calidior ceteris animanti-
bus et incedens tortuosus primos paren
tes et per consequens genus humanuz a
regula iusticie retraxit. et incuruitatē cul
pe detorsit. vnde certo tramite nō possūt
incedere qui imitando retinent vestigia
huius tortuosi serpentis. nos ergo si diri
gi volumus in pctōꝝ tenebris nō manea
mus. Sed ea in lucem per veram cōfessio
nem proferamus. vt misericordiā ꝯsequa
mur. et hoc est qđ sequitur qui aūt confes
sus fuerit et reliquerit ea miam cōseque
tur. Naz sicut tiriaca expellit venenū. ita
confessio vera expellit peccatum. qđ ē an
tiqui serpentis venenum mortiferum. si
cut cera fluit a facie ignis: et sicut nix ad
calorem solis liquescit. sic vera confessio
iram dei in mansuetudinem ꝛ consolatio
nem conuertit. Isaie.12. Confitebor tibi
quoniam iratus es michi conuersus ē fu
ror tuus et consolatus es me. Secundo ē
confessio laudis Eccle.47. Dedit dn̄s cō
fessionē sancto suo et excelsum fecit illuz
in verbo glorie De omni corde suo lauda
uit deum. hic loquitur de confessione lau
dis qđ est spirituale sacrificiuz. in quo se
dominus reputat honorari. ps̄. 49. Sa-
crificium laudis honorificabit me et illic
iter quo ostendam illis salutare dei. lau-
dare enim debemus pro beneficiis a deo
acceptis. Qui enim gratias non agit de
datis indignus est dandis. Sequitur ex-
celsum fecit illum in verbo glorie. verbū
glīe est verbum sapientie diuine quod sa
pientem facit excelsum quia reddit ipsuz
clarum et honoratum. Sapientie octauo
Habebo propter hanc claritatem ad tur-
bas. et honorem apud seniores et facies
principium mirabuntur me. Sequitur.
De omni corde suo laudauit deum. debe
mus enim confiteri domino confessionez
laudis et honoris pro beneficiis receptis
Psalmo Quadragesimo octauo. Confite
bor tibi cum benefeceris illi. Vnde cum
Thobias multa beneficia a domino susce

perat. ipse enim post cecitatem a domino
ministerio angelico visum recuperauit.
post paupertatem diuitiis habundabat
filium et senectutis sue baculum quē mor
tem esse timebat sanum et incolumen re
ceperat. ideo ipsum ad confessionem lau
dis pro beneficiis acceptis cum vxore et fi
lio prouocabat. Thobie Duodecimo be
nedicite deum celi et coram omnibus vi-
uentibus confitemini illi quia fecit vobi
scum misericordiam suam. Tercio est con
fessio fidei. Luce. Duodecimo. Qui me
confessus fuerit coram hominibus confi-
tebor et ego illū corā prē meo Sca. Tho
mas apostolus de resurrectione domini
dubitauit. Sed postmoduz confessus est
cum coram deo et apostolis suis. et quod
ipse dubitauit dominus ad vtilitatem no
stram refudit minus enim prestitit maria
que cito credidit quā thomas qui diu du
bitauit. Illa enim cito credens ne domi-
num tangeret prohibita fuit. Johannis.
Vicesimo. Noli me tangere nondum eniz
ascendi ad patrē meum. beatus vero tho
mas post dubitatiōem cicatrices vulnerū
tetigit. et tangendo omne ambiguitatis
vulnus de nostris peccatoribus amputa
uit. res solet cognosci tripliciter in audi-
tu visu. et gustu. sicut vinum cognoscitur
tripliciter voce clamatoris. claritate colo
ris. dulcedine saporis. et ista est cognitio
certior duabus precedentibus extitit. et
ideo beati thome vox apostolorum dicen
tium. vidimus dominum ei nō suffecit nec
presentia corporalis domini. sed loco gu-
stus visus est sensu tactus tanq̄ testimo-
nio certiori. Naz ceteri sensus cognoscūt
in quadam elongatione. tactus autem et
gustus in quadam coniunctione. et ideo sub
maiori certitudine. vnde dominus volēs
ad plenū beatum thomaz certificare dixit
ei. Johā. 20. Infer digitū tuū huc et vide
fidelis. Et sequitur. Respondit thomas et
dixit ei dn̄s meus et deus meus. neq̄ tho
mas meritū sue fidei amisit quādo tangē
do credidit. tetigit enim humanā naturā
exterius. Sed credidit latentē diuinita
tem interi⁹. et pp̄ter hoc dixit dn̄s meus
et deus meus. hoc est predictū in psalmo.
Nūc cognoui quoniā deus meus es. De⁹
secundum naturam eterne diuinitatis et
diuine eternitatis. Meus scd̄m naturam
assumpte humāitatis. Isaie. 9. Paruulus
natus est nobis et filius datus est nobis.
Sed dicit ea singulariter propter vnicā et
singularē personaz in vtraq̄ natura tam
diuinitatis. q̄ȝ humanitatis sic ergo dicit
dominus qui me confessus fuerit coram
hominibus. Sequitur. confitebor et ego
eum coram patre meo. tanc autez erit ista
confessio quando pro toleratis tribulatō
nib⁹ reddetur eis eterna remuneratō. nā
si compatimur et cum regnabimus. Quar
to est confessio exultatōis p̄ p̄fectiōe eter
ne refectiōis. ps̄. 41. In voce exultatiōis
et cōfessionis sonus epulātis. hec est con
fessio de qua alibi dicitur. confessio et ma
gnificētia opus eius. qr ex confessione ex
ultationis tanq̄ magnificus laudatur.
Unde. Exodi. 15. Magnificus in sc̄titate
terribilis atq̄ laudabilis et faciēs mira-
bilia domin⁹ dr̄ magnificus in sanctitate
qr est sanct⁹ sc̄toꝝ terribilis p̄ punitōez
maloꝝ laudabilis p̄ liberationē iustoruz
faciēs mirabilia p̄pter magnitudinē retri
butionis premioꝝ. Sapiētie decimo red
didit iustis dn̄s mercedē laboꝝ suoruz et
deducet eos in via mirabili. quia mirabi
rabiliter iuuat suos per gratiam in pre-
senti vita. mirabiliter remunerat eos i fu
tura et beata vita. Ad quam nos perdu-
cere dignetur. hiesus christus.

In vigilia natiuitatis domini.

Sermo Primus.

Sanctificamini
cras enim faciet dn̄s
mirabilia inter nos
Josue. tercio. In ver
bo proposito notan-
tur duo. Primo enim
hortat̄ nos sacra scri
ptura ad salutarez p̄
patiōez. cū dr̄ sctificami. Scd̄o oñdit sue
exhortatiōis causaz siue rationē cum sub
iungit. Cras enī faciet dn̄s etc. Sciendum
est q̄ q̄ debemus sanctificari quadruplici
ter. Primo solicitudine timoris. Secūdo
dulcedie deuotōis Tercio feruore deside
riū mētis. Quarto magnitudine bōe opa
tionis Primo ergo debemus sanctificari
sollicitudine timoris. 2. Chorin. 7. Mun
demus nos ab omni inquinamento car-
nis et spūs p̄ficiētes sanctificatōnez in ti
more dn̄i s̄m q̄d homo ex duplici portiōe
consistit aie scilicet et corporis s̄m hoc du
plex inquinamentū contrahit hō carnis
scilicet et spūs siue mentis. Debemus et
mūdari ab inq̄namento carnis carnales

affectiones repellendo. affectio enim car
nalis hostiũ claudit spũtui. ne possit itra
re ad cognitionem secretorum dei. prio.
Chorintheorum secũdo animalis homo
non percipit ea que spiritꝰ dei sunt. Se-
cundo debemus mundari ab iquinamẽ
to spiritus peccata spiritualia ammonen
do. vt possimus omnia iudicare. et a ne-
mine iudicari. primo. Chorintheorũ secũ
do. spiritualis oĩa iudicat et a nemine iu
dicatur hanc sanctificationem debemus
perficere solicitudine. Timor enim ẽ dili
gẽs ãcilla que. sordes eijcit de hospicio
cordis. Timor enim domini expellit pec
catũ. Psalmo. Septuagesimo sexto. Ex-
excitabar et scopebam spiritũ meum. In
nobis debꝫ precedere vsꝰ et exercitiũ ad
hoc ꝙ scopa timoris bene possimus mun
dare hospicium cordis scopa fit de rebꝰ
asperis vt ꝺe virgis sic ip̃a mũdicia debꝫ
fieri asperitate contritionis ⁊ doloris. se
cundo debemus sanctificari dulcedie de
uotionis Exodi. Vicesimonono. Mũda-
bis altare cum imolaueris expiatiõis ho
stiam. vngesqꝫ in sanctificatiõeꝫ Altare ẽ
cor humanũ. Psalmo. Octuagesimo ter-
tio. Altaria tua domine virtutum istd al
tare debet eẽ altare holocausti per mace
rationem omnis motus brutalis vel sen
sualis. debet esse altare icẽsi per ardorẽ
caritatis. dei esse altare luminis ꝑ cogni
tõeꝫ mandatoꝝ ⁊ ꝯsilioꝝ dei. debꝫ eẽ intꝰ
velũ non ext in viris religiosis ꝑ elonga
tõeꝫ a ꝯuersatõe seculari. Debet eẽ itra
cherubi ꝑ plenitudinẽ sapiẽtie. Debꝫ eẽ
iuxta ꝓpiciatorum ꝑ spem impetratiõis
diuine clemẽtie. maxime intcessiõibꝰ btẽ
marie que ꝓpitiatum dr esse. debꝫ etiaꝫ
esse iuxta archam in qua ꝯtinebatur mã
na refectionis. hac ei die natalis domini
panis viuꝰ nos reficit qui de celo descẽ-
dit. Istũ panẽ hodie virgo beata detulit
et porrexit. Prouer. vltimo. Facta ẽ q̃si
nauis institoris de longe portans panẽ
suũ. Istud altare debꝫ vngi ⁊ sanctificari
dulcedine deuotionis hanc vnctõeꝫ tres
marie emerũt vt veniẽtes vngerẽt ihm.
ita et nos istam vnctionẽ debemus men
dicare ad dulcorationẽ cordis nostri ab
illo vnguẽtario. de quo dr ĩ Ecclesiastico
38. Vnguẽtarius pigmẽta faciet suauita
tis. Tercio debemꝰ sãctificari ĩ feruore
desiderij mẽtis. Iheremie. 17. Soliũ glo
rie altitudinis a pncipio. locus sãctifica
tiõis nr̃e expectatio israhel. christꝰ a pri
cipio soliũ glorie altitudis habuit. Isaie
6. Vidi dominum sedentem super soliũ ex
celsum ⁊ eleuatum. Iste ex tempore factꝰ
est locus nostre sanctificationis. ipse est q̃
venit plenus gratie et veritatis. de cuius
plenitudine nos omnes accepimus gra-
tiam pro gratia. Johãnis primo Iste idẽ
fuit expectatio israhel. Iustum cum men
tis desiderio expectabat. isaias. 64. capi
tulo. qui dicebat. vtinam dirrumperes ce
celos et descenderes. Istum desiderabat
ille bonus senex symeon qui dicebat. pu
tas ne durabo: hoc feruens desideriuꝫ an
tiquorum patrum exprimũt illi clamores
in aduentu. O sapientia. O adonei. O ra-
dix iesse. Ipse enim erat legatꝰ. Iheremie.
49. legatus ad gentes missꝰ sum. quãdo
legatꝰ mittitur ex latere domini pape. so
let ei totus clerus processionaliter occur
rere. et nos ergo occurramus obuiam salua-
tori nostro cum solemni processione: occur
ramus ei cum cruce recordatõis sue san-
ctissime passiõis. et thuribulo deuote ora
tõis cum aqua bñdicta idest salsitudine
cõtritionis et doloris ꝓ memoria patrati
sceleris. cum cereis mundicie interioris ⁊
honeste ꝯuersationis occurramus bini et
bini in vinculo gemine caritatis. in capis
seriseeis rubore amoris. et albis sincerita
tis et veritatis. vt de nobis possit dile-
ctus meus candidus ⁊ rubicũdus sicut di
citur. Canticorum. 5. Offeramus ei sicut
vero abrahe vinum compunctõis ⁊ paneꝫ
mutue refectõis. vt nos reficiamur in ip̃o
⁊ ip̃e in nobis. cenando cum illo ⁊ ip̃e no-
biscũ. Apo. 3. Quarto debemꝰ certificari
magnitudie bone opationis. Ro. 6. Nũc
aũt liberati a peccato serui aũt facti deo ha
betis fructũ vestrũ in sanctificatõe finem
vero vitam eternã. quia a peccato libera
tur a seruitute diaboli manum ittitur ⁊ in
seruitutem xp̃i trãsfertur. ⁊ sic de filio ire
efficitur filius gratie. differẽtia istius serui
tutis ꝑpendi potest ex differentia remũe
rationis. quia isti vitam etnam. alij supli-
tium etnum merentur. ⁊ tñ mirabile est ꝙ
diabolus hꝫ seruos plurimos xp̃s aũt pau
cos. Ratio autem huius pt esse. qr. diabo
lus est incãtator magnꝰ. Isti magi ⁊ incã
tatores illudũt homines vt sibi videatur
res esse quod nõ est. vt panis lapis vel la
pis panis sic diabolus suis deceptiõibus
facit videri hoibus mala bona et q̃ bona
sunt vana. vt cum dicimus scd̃m apostolũ
quod oculus non vidit, nec auris audiuit
nec in cor hois ascẽdit. que ꝑparauit deꝰ
diligentibus se. Ista que sunt vera bõa ⁊

eterna dicunt homines a demonibus de-
cepti. q ista sunt somnia et inuentōnes. et
quod debet teneri id quod videtur. et con
temni id qd non videtur. et sic credunt ve
ra esse vana. Iterum de vanis faciunt cre
di q sint vera bona. vana bona sunt tran
sitoria. Ecclesiastes.i. Uanitas vanitatū
et omnia vanitas. Ista facit diabolus cre
di veriora q̄ eterna. vnde Ecclesiastes.2.
Nonne melius est comedere et bibere et
letari in bonis suis &c. Sed nos per spiri
tū sanctū informari debemus vana tem
poralia cōtemnere vt adhereamus eter-
nis non considerantibus nobis que vidē
tur sed que non videntur que autem vidē
tur temporalia sunt que autem non viden
tur eterna. Nos ergo a peccato liberati et
in seruitutē christi translati habebimus
fructum nostrum sanctificationem tanq̄
viaticum et in presentis vite sustentamen
tum. finem vero vitam eternam tanq̄ fi-
nale premium. Sic ergo hortatur nos pri
mo ad salutarem preparationem. cu dicit
sanctificamini. sequitur. Cras enim faci-
et dominus inter nos mirabilia. In quo
pōit exhortatiōis rationē Sciendū ergo
q quattuor mirabilia fecit inter nos do-
minus Primo in singularitate natiuitatis
Secundo in integritate matris. Tertio i
magnitudine operationis. Quarto in ple
nitudine retributionis. Primo ergo fecit
dominus inter nos mirabile in singulari
tate natiuitatis. Eccle. 43. Uas admira-
bile opus excelsi. christus fuit admirabi-
lis in singularitate natiuitatis. ipse enim
qui in celo habuit patrem sine matre. in
terris habuit matrem sine patre. Illud ēt
quod mirabile est in principio erat verbū
et verbū erat apud deum. et deus erat ver
bum. hoc erat ab initio eternitatis ex tpe
verbum caro factum est et habitauit in no
bis Istud est vas admirabile de quo ec-
cle. 50. Quasi vas auri solidum. quedam
sunt vasa aurea. quedam aurea non sunt.
sed de aurata que se habēt in rebus sicut
sophiste in sophismatibus. ¶ Cum enim
videantur esse aurea sunt vasa litargiria
vel auricalcea thaurino felle tincta. Isti
carēt premio sui operis vel negotiatiōis.
Nam contractus cum solutione false mo-
nete secundum iura nullius momēti repu
tatur. Sz xps fuit vas auri nō deauratū
Sz op⁹ excelsi. excelsus em̄ dn̄s et hūilia-
respicit. et alta a longe cognoscit. Un̄ eius
opa sunt corda hūilia. q̄ ab ipo nō sunt re
mota. Sz ei vicinitate piuncta. Un̄ Augu.
in libro de pn̄ia. in rebus visibilibus vt ex
celsa quosq̄ ptigat in altum erigitur de⁹
aut cum sit oīm excellentissim⁹ nō elatiōe
sz humilitate ptingitur Iste g̃ spālr fuit
opus excelsi qui spāliter abundātiā gr̃e
habuit vn̄ Luce.2. inuenietis infantem pā
nis inuolutum et positum in p̄sepio. et ibi
commendatur a tribus. Primo ab hūilita
te status cum dr̄ infantem. Ille enim q̄ ab
eterno fuit exemplar totius locutiōis tam
mētalis q̄ corpalis p nobis infans quasi
nō fans effici voluit. hmōi exemplo infor
mati multi sapientes eloq̄ntes i claustro
sese recluserunt et q̄si infantes strictum si
lentium seruauerunt. sz ecōtra diabol⁹ sal-
ponit in porta qz ibi q̄ nō audebāt loq̄ in
seculo volūt eē aduocati i claustro. Scd̄o
describit a pauptate vel vilitate dom⁹ cū
dr̄ positum in p̄sepio. Ille em̄ q̄ sine pnci-
pio fuit in pallatio celi voluit i p̄sepio co-
artari. vn̄ plures scti imitati exemplar ei⁹
in solitudinibus errauerunt in spelūcis et
in tauernis hitatiōē fecerūt ptra multos
religiosos q̄ quāuis in tugurijs nutrit fu
erint tn̄ ex quo habuerūt habitum religi
onis nolunt ordinare de edificandis pala
cijs. seqtur pannis inuolutū ibi describi
tur a pauptate habit⁹ ille em̄ q̄ a pncipio
mundi tanq̄ vestimentum ornat⁹ fuit an
gelis sanctis p nobis in natiuitate sua vo
luit inuolui panniculis cōtra multos qui
q̄uis pannosi fuerint in seculo tn̄ mollib⁹
indui volunt in claustro. Scd̄o fecit mira
bilia in integritate mr̄is Eccle.36. innoua
signa immuta mirabilia. In veteri lege i
signum ptus virginei virga aarō sicca flo
ruit frōduit et fructū fecit. In natiuitate
saluatoris innouatum signum fuit q btā
virgo sine virili semie pcepit et pepit. In
veteri lege datū fuit signū in rubo et igne
q rub⁹ ardebat et nō pburebatur. sic btis
sima virgo ardens caritate nō pbusta fuit
libidine. et iō pepit sine dolore In veteri
lege datū fuit signum io vellere gedeōis
qd sicca area pplutū fuit qz sicca virili se
mine rore. s. ppluta fuit in descensu salua
toris de q̄ i. ps. 71. Descēdet sicut pluuia
in vell⁹. Pluuia ptes velleris nō diuidit
sz pstringit. sic saluator descendens in vte
rum btē virginis claustra sue v̄ginitatis
nō fregit sz poti⁹ solidauit. et eius v̄gini
tatem nō minuit sz sacrauit. immuta etiā
mirabilia. mirabile fuit etiam in veteri le
ge q dn̄s. 40. ān̄is filios israel mān̄a de
celis descēdente nutriuit Sz immutatum
fuit mirabile qn̄ ipe q̄ est panis viuus qui

de celo descendit manducanti ex eo salubriter vitã eternam pmittit et tribuit In veteri lege mirabile erat q pcussi a serpetibus ad aspectum serpẽtis erei liberabantur sed immutatum est mirabile. qz ad fidem aspectum ad xp̃m crucifixum et demoniaci liberantur. et demones expelluntur. Marci. vlti. In nomine meo demonia eĳcient &c. Item mirabile fuit in veteri lege q ex ligno indulcorata est aq̃ amara. Sed hoc mirabile immutatũ est in natiuitate et passione. quam passionem ꝯsiderãs appostolus nõ solum lignum crucis reputat dulcorem. Sz etiam gloriam. Galla. vltimo. Michi absit gloriari nisi in cruce dñi nr̃i iesu xp̃i &c. Tertio fuit mirabile in magnitudine opatõis. Job. 5. Qui facit magna et inscrutabilia et mirabilia absq numero Deus fecit magna et inscrutabilia in natiuitate sua sicut dicit beatus. Bern. quia coniuncti sunt simul deus et homo. fides et ratio mater et virgo attamen ista non fuit inutilis coniugatio sed vtilis coniunctio quia humanitas ex coniunctione sui ad diuinitatem non anichilatur sed sustãtificatur. Ratio ex coniunctione sui ad fidem non deprimitur sed potius eleuatur virgo ex eo q mater est nõ corrumpitur sz potius in virginitate excellẽtissime ꝯmẽdatur. Uñ et virgo virginum esse in laudibus ecclesie decãtatur de magnitudie miraculorum christi loqui volum⁹. quid mirabili⁹ q̃ mortuos suscitare. cecos illũiare sup mare sicco vestigio ambulare. vẽtis et mari iperare. nec conemur ei⁹ mirabilia innumerabilia numerare ne ipsa sub arto eloquio nostro videamur velle ꝯcludere. cũ. Johan. vltio dicatur multa et alia fecit iesus q̃ non sunt scripta i libro hoc que si per singula scriberẽtur nec ipsuz arbitror posse capere mũdum eos qui scribẽdi sũt libros Quarto fecit mirabilia i plenitudine retributiõis. hester. 15. valde admirabilis es dñe et facies tua plena est grãruz Mirabilis es dñe in sanctitate quãtuz ad bonos terribilis atq laudabilis q̃tũ ad reprobos. et faciens mirabilia quãtũ ad electos de quib⁹, dr̃ q respectu ipoꝝ eius facies plena ẽ graꝝ quod in pluribus dicit. qm̃ in corpe et in aĩa nostra suas gratias diffundit. ipe em̃ est q̃ quãtum ad corpus reformabit corp⁹ hũilitatis nostre cõfiguratũ corpori claritatis sue. quãtũ ad animã exhibebit se amabilẽ laudabilẽ visibilẽ qñ videbim⁹ sicuti ẽ q nobz ꝯcedat

In vigilia Natiui. Sermo. 2.

Respõdebit mihi cras iusticia mea Geñ. 30. Quoniaz secundum representationez ecclesie hodie terminatur aduẽtus post cuius terminationem pater misit filium. et missus est a patre filius ideo in verbo ꝓposito tria notantur. Primo enim notatur equitas filĳ venientis cuz dicitur iusticia mea Secundo notatur veritas patris promittentis cum dicitur responde bit mihi. Tercio breuitas et oportunitas temporis cum dicitur cras Sciendũ est ergo q xp̃s iustus per expressionem excellentie iusticia vocatur. et h oc competenter secundum naturam diuinaz. qz sicut dicit beat⁹ Bern. diuina natura nõ ꝯstat ex ptibus sicut corpus. nec distat affectibus sicut aĩa nec substat accidẽtib⁹ vt quodlibet aliud creatum subsistẽs. filius ḡ dr̃ iusticia. triplici rõne ßm triplicẽ descriptionẽ iusticie. Primo em̃ dr̃ iusticia ꝓpter rectitudinẽ voluntatis. iusticia em̃ ẽ rectitudo volũtatz ꝓpt se suata. vt dicit apostol⁹ ad Ro. 1. Qui cũ ꝯgnouissẽt iusticiaz dei. nõ itellexerũt qm̃ q̃ talia vt agũt digni sũt morte. ex hac iusticia dicitur christus rectus Rectũ em̃ est cui⁹ medũ non exit ab extremis et ideo xp̃s vere rectus est Ipe ei exiuit a patre p eternã gñationẽ Eccle. 24. ego ex ore altissimi pdĳ. ꝓcessit p patrem p mandatorũ ei⁹ implecionẽ Johã. 4. me⁹ cibus est vt faciam voluntatem eius q̃ misit me. regressus ẽ ad patrẽ p plenũ dñiũ et generale z omniuz rerũ subiectionem Philip. 2. In noie ei⁹ omẽ genu flectatur celestiũ terrestriũ et infernoꝝ. Isti rectitudini debemus ꝯformari. Gregorius in moralibus in carne xp̃s appuit vt humanã vitã admonendo exempla prebendo accenderet moriendo redimeret resurgendo repararet Sed peccatores ab ista rectitudie exorbitant. Cum em̃ a deo ꝓcedãt p creationem p ip̃m nõ ꝓcedunt p mandatorũ puaricationem et ideo ad ip̃m non reuertũr p glorie susceptionẽ Geñ. 4. Eĳcis me hodie a facie tua et ero vag⁹ et ꝓfug⁹ super terram. qui eĳcitur a facie alicuius ab eo a quo eĳcitur recedit. qui vagus ẽ recto tramite non incedit q̃ profugus ẽ ñ reuertitr ad eũ a q̃ exiuit. scdo dr̃ latitudinẽ miseratõis. et h qz ßz Au. iusticia ẽ subuenirẽ do miseris Sap. 12. virt⁹ tua iitiũ iusticie ẽ et ob hoc q omniũ dñs ẽ oibus te pcere facis te tp̃s pcẽdi tp̃s mise

endi venit tempore incarnatiõis i quo
vuln⁹ peccatoꝝ interijt Isa.i. vuln⁹ ⁊ li
uor et plaga tumẽs nõ est circũligata nec
curata medicamie neqꝫ fota oleo Ibi no
tãtur tria scdm tria que facit peccatũ pec
tum enim vulnerat in naturalib⁹. et spo
liat in gratuitis siue virtutibus. facit eti
am delectari in eo ratio recte disposita
detestatur dicit ergo vulnus q̃ntum ad
vulnerationem naturalium liuor q̃ntum
ad spoliationem gratuitorum. plaga tu-
mens quantum ad confitendi delectum.
propter quod relinquitur apostema pec
cati intra cor humanum. Sap, 4. disrum
pet illos isflatos sine voce Inflatos a po
stemate peccati sine voce confessionis.
disrumpet dominus in die iudicij. cõtra
ista tria q̃ facit peccatuꝫ potest alia tria
istis rñdere. vnde dicit non est circumli-
gata plaga peccati circunligatur contri-
tione peccati. Dolor enim et detestatio
peccati sunt quasi quidaꝫ circuli quibus
ligatur dolium male volũtatis ne ad mo
dum mustie stuãtis effluat sanias illici-
te voluptatis Item plaga peccati curat̃
medicamine confessionis ps̃.31. Dixi con
fitebor aduersum me iniusticiam meam
dño et tu remisisti impietatẽ pcti mei Itẽ
plaga pcti fouet̃ oleo sacrificatõis Da. 4
peccata tua elemosinis redime et in iusti
tias tuas misericordijs pauꝑũ videns q̃
filios dei tantã magnitudinẽ infirmitatꝭ
pcti ⁊ absentiã medidici tp̃e q̃ magis ꝑi
culosa fuit infirmitas ad medenduꝫ nr̃is
vulneribus descendit. Gre. sup Ezechi.
vt humanũ gen⁹ de suo lãguore sanaret
⁊ tũc mag̃ aparuit medici potẽtia cũ lãg
uor creuit egroti Tercio dr̃ xp̃s iusticia
ꝓpt̃ ꝑmtitudinẽ debite redẽptõis pr̃ ei
antiq̃s pr̃ib⁹ incarnatõeꝫ filij ꝑmiserat.
filius autẽ se ip̃m incarnare disposuerat
Vñ Exodi tertio. Vidi afflictiõeꝫ populi
mei q̃ est in egipto ⁊ clamorẽ eoꝝ audiui
et descendi vt liberẽ euꝫ. ⁊ bene dr̃ ihes⁹
descendere vt mõ ꝯpetẽti possit nos libe
rare Diuinitatẽ i sua altitudine nõ pote-
ramus ꝯp̃hendere. q̄r diuinitas in sua al
titudine a nobis cõp̃hẽdi nõ potuit ideo
strauit se hoibus ꝑ hũanitatẽ ⁊ q̃si in ia-
cẽte ascẽdim⁹. surrexit et leuati sum⁹ seq̃
tur Respondebit michi vbi notat̃ Xitas
patris ꝑmittentis. sed qm̃ verbũ rñsiõis
ꝓcedere dꝫ audit⁹ vocatõis Ideo sciẽdũ
ꝙ ãtiq̃ pr̃es vocabãt et iuocabãt aduen
tũ filij in carnẽ tripliciter p̃rio sicut pau
ꝑes ad bñficij impetratõeꝫ Nume. 6. iuo
cabunt nomen meum super filios israel ⁊
ego benedicã eis. Nomen a noticia dr̃ fi
lius autem notificat patrem. Nã ante ad
uentum filij in carnẽ notus i iudea deus
sꝫ post eius aduentum i israel magnũ no-
men eius. sequitur et ego bñdicã eis no-
bis deus pater bñdicit per impensionem
bñficij. et maxime immissione filij. Gene.
27. in rore celi desuper ⁊ pinguedine ter
re erit benedictio tua. per rorẽ qui desu-
per venit signatur eminentia diuinitatis
christi. per pinguedinẽ que terrã fructifi
care facit. signatur fructus hũanitatis. ⁊
In his duob⁹ nr̃a vtilis bñdictio consistit
Secundo inuocabant vt captiui ad libe-
rationẽ. ps̃. inuocãs inuocaui dñm ⁊ edu
xit me de lacu miserie. zach. 9. tu quoqꝫ
in sanguine testamẽti tui emisisti vinctus
de lacu in quo non erat aqua. hic est san-
guis quẽ assũpsit in btã virgie ad nostrã
exaltatõeꝫ hic ẽ sãguis quẽ effudit in pas
sione ad nostrã redẽptionẽ. Hic ẽ sãguis
quẽ effudit post passionẽ mortu⁹ in cruce
ad nr̃aꝫ mũdationẽ cũ de latẽ xp̃i i cruce
mortui fluxerũt sãguis et aq̃. inde forma
ta eccl'astica sacramẽta ex q̃bus mũda sũt
pctõꝝ corda. Aug. fusus ẽ sãguis medici
et sãctũ est medicamẽtũ frenetici. tercio
inuocabant vt dissimiles ad silitudinis. ⁊
conformitatis adeptionẽ. Canti. 8. Quis
michi det te fratrẽ meũ hoc petit x̃p̃tũ ad
cõformitatẽ nature sugentẽ vbera matrꝭ
mee. hoc dicit x̃p̃tum ad assũptionẽ infir-
mitatis nr̃e ex hoc em̃ ꝙ xp̃s nr̃am infir-
mitatẽ assũpsit passus est et satisfecit pa-
ciẽdo ꝓ nobis vt iueniã te solũ foris hoc
dic x̃p̃tũ ad distincitõeꝫ ꝑsõe sic em̃ icarna
tus est fili⁹ ꝙ nõ pr̃ et sp̃ũssãctus seq̃tur ⁊
deoculer te. vbi petit iocũditatis vicini-
tatẽ mutue ⁊ iã nemo me despiciat hic pe
tit exaltationẽ hũane nature sic em̃ ex in
carnatiõe xp̃i exaltata est hũana natura.
ꝙ q̄r post icarnationẽ angel⁹ ꝓhibuit ne
ab hibus adoraretur. Apo. vltimo; dixit
angelus. Johãni q̃ ipsũ volebat adorare
Vide ne feceris. Conseruus em̃ tu⁹ sũ sic
ergo facta est ꝯformitas nature ⁊ frr̃nitas
xp̃i ad nos ꝑ assũptionẽ carnis nr̃e. Aug.
de Xbis dñi. Multos filius dei fecit vni-
cus filius dei. emit sibi fratres effusione
sanguinis ꝓprij. ꝓbauit reprobat⁹ redi
mit vendit⁹. honorauit iiuriatus. suscita-
uit mortuos. an dubitas ne det sibi bona
sua q̃ dedignat⁹ ẽ suscipe mala tua. Sic q̃
sctí pr̃es aduẽtum xp̃i iuocabãt. ⁊ xp̃s re-
spondit tripliciter sicut innocabant ei ꝑ

beneficij impensionem Iob.5.voca ergo
si est qui tibi respondeat ad aliquem san
ctorum conuertere Vocat homo per fa-
uorem desiderij Respondit dominus ꝑ
impensionem beneficij et hoc precipue
quando ad aliquem sanctorum se conuer
tit.hoc est ad ipsum qui est sanctus sctōꝝ
Danielis.9. Cum venerit sanctꝰ sancto
rum cessabit vnctio vestra.in aduentu
xp̄i vnctio iudeorum cessauit sed vnctio
fidelium incepit Vn̄de vncto dicti sumꝰ
vncti.sicut a xp̄o xp̄iani Aug.noīe suo vo
cauit me vt mēoriale eiꝰ essē vt ab vncto
vnctus et a xp̄o xp̄ianꝰ. scd̄o rn̄dit eis ꝑ
captiuoꝝ liberationē.Isaie.38.Dn̄e vi3
patior ꝓpt̄ difficultatē maloꝝ responde
ꝓ me q̄d dicā aut q̄d respōdebit mihi q̄ꝛ
nescio rn̄dēꝛ ꝓpt̄ ꝑplexitatē pctōꝝ fumus
ei pctōꝝ circūplexi sūt me ⁊ loq̄r ad mo-
dum simplicitatꝫ hoīs q̄ causā h3 corā iu
dice q̄ ꝯducit aduocatū q̄ ꝓ se possit ꝓpo
nere vl̄ ēt respōdere. S3 dicit peccatrix
aīa timēs ne ꝑ se vl̄ ꝑ aliū possit īpetra-
re.q̄d dicā ad ꝑsuadendū ne respondea3
aut q̄ rn̄debit mihi qd̄ michi placeat cu3
ip̄e fecerim idem peccauerī3 ex volūtate
ꝓpria. S3 sciēdū ꝙ nō respondet nobis
dn̄s ꝓpter bonitatē nr̄a3 q̄ nulla. ē s3 ꝓ-
ꝑtersuā q̄ sūma ē.Unde Aug. in medita
tōibus suis q̄d ē ih̄s nisi saluator. Esto ḡ
mihi ih̄s propter temetip̄m. noli domie
noli sic attendere malū meū vt obliuisca
ris bonū tuū.⁊ si ei ꝯmisi. exquo dānare
potes.tu nō amisisti vnde saluare tertio
respondit dn̄s ꝑ filiū icarnatōe3. imo cor
poris distributōe3 ad nostrā intimā icor
poratōe3.Isa.31.ad vocē clamoꝛꝫ tui sta
tim vt audierit respōdebit tibi dabit vo
bis dn̄s panē artū et aquā breue3 panis
artus est corpꝰ xp̄i sub sacramēto q̄ ē pa
nis viuus in seip̄o.⁊ panis vite in p̄mio.
isti pani ad iungit̄ aq̄ breuis ꝑ quā signa
tur parcitas abstinentie penitētialis q̄ h̄
sacramētū debet p̄cedere ⁊ ꝯmūicari. vn̄
ante pasca in quo om̄es fideles ꝯmūicāt
Ecclesia ieiuniū. 40.dieꝝ istituit Seq̄t
cras vbi notat̄ breuitas et oportunitas
tp̄is ꝑ hoc ꝙ est cras iportatur dies cra-
stina.dies in qua lucet sol.(q̄ nō solū ha
bet splēdorē s3 etiā calorē]. est lucida ꝑ
ꝯꝑatōe3 ad noctē ⁊ calida. Ita hic tria no
tātur cū d̄r cras. Primo em̄ notatur bre-
uitas tp̄is.Eccli.10.hodie rex ē ⁊ cras mo
riet̄ q̄ꝛ modico tp̄e viuit. Abacuch.2. si
morā fecerit expectabo eum quia veniēs
veniet et non tardabit.S3 quō p̄nt simul
stare qui dicit moram fecerit et nō tarda
bit respondeo moram faciebat xp̄s ꝑ cō-
parationem ad desiderium expectanctis
Sed non tardabit ꝯparando tp̄s ad eter-
nitatē venientis.omne em̄ tp̄s q̄ꝫtūcūq3
ꝓtensum quasi momentum est cōparatū
eternitati.)Secundo cum dicitur cras no
tatur illustratio luminis.2.Para.20.o iu
da et iherusalem nolite timere horrorem
tenebrarū.cras ogrediemini ad lucis or
tum et luminis beneficium que est lux ve
ra que illuminat omnē hoīem venientem
in hunc mundum.tercium notatur bene-
ficium caloris.cum dicitur cras.1. Regū.
16.cras erit nobis salus cū incaluerit sol
tunc sol incaluit cum xp̄s ex feruēti amo
re incarnali voluit et de virgine nasci pro
salute hūani gn̄is.Btūs bernar.xp̄s ami
cus dulcis consiliarius prudens.adiutor
fortis huic securū me credo qui me salua
re velit.nouit et possit quā sanitatē ⁊c.

In vigilia natiui. Sermo tercius.

CRas egrediemini Et
dn̄s erit vobiscū.2.Parali.20.
In v̄bo ꝓposito notā. tria. pri
mo em̄ excitat̄ hūana fragilitas cu3 dicit̄
Egrediemini.Scd̄o tangit̄ tp̄is oportu-
nitas cū d̄r cras. tercio ponitur excitatio
nis vtilitas:cū d̄r et dn̄s erit vobiscū.quā
tum ad primū sciendū.ꝙ quadruplex est
egressus.debemꝰ em̄ egredi a duobus et
ad duo.prio em̄ debemus egredi a fedi-
tate pctōꝝ.puer.25.Aufer rubigine3 de
argento.et egrediet̄ vas purissimū argē
tū est cor hūanū.hoc est argentū igne exa
minatū.hoc est ardore tribulatōm.argen
tū ꝑ imūdiciā vetustatū ꝯtrahit ⁊ rubigi
nē.sic ⁊ cor hūanum ꝑ malā cōsuetudinē
rubigine pcti ꝯtrahit. Ezechie.24.Mul
to labore sudatum est ⁊ nō exiuit de ea ni
mia rubigo.hō multū d3 laborare vt rubē
ginem male ꝯsuetudinis a se possit expe-
lere.q̄ꝛ nec p̄mo ictu cadit quartꝰ nec vna
gutta. Sed guttaꝝ frequētia cauatur la-
pis.Et sciendum ꝙ sicut rubigo materia
lis tripliciter expellitur ita rubigo sp̄ūa-
lis tripliciter expellitur. Primo aspera cō
fricatiōe ꝯtritōis ⁊ doloris.Scd̄o asꝑsiōe
aq̄rum cōpunctōis. Tercio inflatōe ignis
grē sp̄ūssancti:ezeh.24.Conflet̄ur in me
dio eius et inq̄namētū eiꝰ et rubigo ꝯsu-
matur.Malach.3.Sedebit ꝯflans ⁊ emū
dās argētū ⁊ purgauit filios leui.sic ḡ of
fert rubigo de argēto.i.de corde hūano.
et tūc egredietur vas purissimu3 purū iu

fertur rubigo de argēto.i. de corde hūano.et tunc egredietur vas purissimum:purum in cogitatione purius in locutiōe purissimum in casta ꝛ munda conuersatione conuersatio enim munda et immaculata est illa preciosa margarita propter quam comparandam omnia sunt vēdenda. primi enim et purissimi fructus eius. Prouer.3.vnde fatui sunt mercatores qui tā preciosam margaritam dant propter breuem et momentaneam delectationem. ex ista enim negotiatione nō assequuntur nisi fletum et lamentatiōem. Apoca.18. Negociatores terre flebunt. Secundo debemus egredi a cupiditate terrenorꝫ. Geñ.12.Egredere de terra et de cognatiōe tua et de domo patris tui et veni in terram tuam quam monstrauero tibi. Tria pōit a quibus debemus abstinere vt ad quartum possimus ingredi.primo enim debemus dimittere terram proprie natiuitatis.vnde dicit egredere de tera tua.contra multos qui volunt religionem nisi in sua diocesi vel in ciuitate. Dicunt eni non ibimus in normaniam.quia ibi bibūt fratres siceram.non ibimus inflandriamvel vel iferiora terre.qꝛ bibūt ibi fratres cernisiā.similes viti q̄ noluit dimittere vinū suū ꝛ ficulnee q̄ noluit dimittere dulcedinem suam.Judicū.9. Talibus in aliquo similis erat beatꝰ thomas apostolꝰ q̄ dicebat.Domine mitte me quo vis preter q̄ ad indos.ꝛ dn̄s dās regulam prelatis. qꝛ magis debēt seruire subditorꝫ vtilitati q̄ voluntati ip̄m ad indos misit. Scd̄o debemus egredi de cognatōe nostra p dimissionē carnaliū affectiōe. Deutro.33. Qui dixit patri suo et matri suc.nescio vos.et fr̄ibus suis ignoro illos ꝛ nescierūt filios suos hi custodierūt elodum tuū ꝛ pactuꝫ tuū seruauerūt.illud pactū ē p̄missio stabilitatis in igressu religiōis.quod multi male custodiūt.vel extorsas lumias exterius discurrādo.vel si nō pn̄t extorquere sicut ostiū vertit̄ in cardie sic ip̄i vertunt̄ de loco ad locum de cellula ad cellulaꝫ.curiose eundo. sic ergo debet egredi de cognatione per loci stabilitatem. Debꝫ etiā egredi de ea per carnalis affectionis.dimissionē.ꝯtra multos de quibus. Ezechi.16.In die ortus tui non est p̄cisus vmbilicus tuus.religiōis ingressus est dies in qua religiosus spiritualiter oritur inq̄ die ortus sui vmbilicus carnalis affectionis debet prescindi.in eo per vmbilicū adheret puulus visceribus matris. In quo notatur affectio carnalis. verecūdū ē hōi barbato et iā p̄fecto adherere viscerib9 patris vel m̄ris fr̄is vel sororis. Sed multi sūt vituli mugiētes post m̄res.q̄ adhuc hn̄t rostrū cum quo lactauerīt.ꝛ ideo se ipsos indignos sciētia diuina ostēdūt. Jsa.28.Quē docebit sciētiā.ꝛ quē intelligere faciet auditum ablactos a lacte auulsos ab vberib9. Tercio debꝫ homo igredi de domo patris sui p dimissionē possessiōis tp̄alis. Math.19.Ecce nos reliquimꝰ oīa ꝛ secuti sumꝰ te. Nō ē mirꝫ nec est magnū si hō p̄pter deū oīa reliquit.q̄ sūt oneri.ꝛ in offendiculū qꝛ scd̄ꝫ beatum bern.recte relinquimus ꝛ nō ad insipientiā tui.quomodo enim illum sequi poterat ornatus qui exultauit vt gygaꝫ ad currendam viam.sic ergo a tribus debemus egredi vt ad quartum possimus ingredi. hoc est in terram promissionis.hec est terra religionis q̄ debet deuorare habitatores suos vt nō sit ei causa voracitatis. Non enī debent intrare religionē vt ibi se pascant.ꝛ bōa ecclesie deuorent Sed debet esse eis materia deuotōis.qꝛ debēt intrare vt ibi moriantur ꝛ decedāt.cōtra multos q̄ cum sacerdotibus bellis p occulta hostialia intrāt.ꝛ quicquid inueniūt in templo deuorant. Dañ.vltimo. Cū enī q̄ratur ab aliq̄bus quare volunt intrare ad religionē respōdēt. qꝛ h̄ volunt vt ad frugē melioris vite se trāsferāt.ꝛ vt aspe viuāt.ꝛ peccata sua defleāt.hec sunt occulta hostilia q̄ falsa sūt atq̄ mendacia q̄ nō intrant nisi vt habeāt coctū panē suū.qd̄ aparet p p̄cessum tp̄is. qꝛ non volunt nisi epulari et gaudere nec volunt aliquid arduum atē ptare.nec aliquid difficile sustinere. uno si est clericus est sicut columba seducta nō hn̄s cor ad meditandum:nec caput ad ieiunādum nec os ad alte cātandum. si est laycus habet brachia cōfracta ad operādū bene derisorie solet dici de talibꝰ cōpatiamini fratri confracto fratri debilitato.qꝛ de cetero p sanitatē non lucrabitur vnuꝫ panē. Tercio debemꝰ egredi ad cōsideratōeꝫ mirabiliū dīnorꝫ. Cañ.3. Egredimini filie syon.et videte regeꝫ salomonem in diademate quo coronauit eaꝫ mater sua in die desponsationis illius q̄ istō posset exponi de diademate quo coronauit eum mater sua synagoga in passione. tamen s̄m exigentiam materie exponamꝰ de dyademate quo coronauit illuꝫ mater sua btā virgo maria in incarnatōe ꝛ natiuitate ꝛ dicitur natura humana a xp̄o as

sumpta dyadema quasi duo demens sci-
licet originale peccatum quia fuit virtu-
te spiritus sancti conceptus. et actuale qr
ista est que peccatum non fecit nec inuen
tus est dolus in lingua nec ore eius vn-
de beate virgine querenti modum in car
nationis. Respondit angelus spiritussan
ctus superueniet in te et virtus altissimi
obumbrabit tibi. obumbrare nichil ali-
ud est quam vmbram facere. Umbra fit ex
presentia lucis et corporis. Quia ergo
lux incorporea in beata virgine corpus
assumpsit. ideo in ipsa vmbram fecit. que
vmbra sibi refrigerium prestitit. hec est
vmbra alarum dei sub qua debemus spe
rare. hec est vmbra arboris ad ylicem mā
bre. sub qua debemus quiescere. hec vm
bra hedere refrigeriū prestans fatigato
et afflicto. Egrediamur ergo ad cōsidera
tionem mirabilium diuinorum in diade
mate carnis nostre factorum. Nam vide
mus quod cum rex temporalis debet coro-
nari tam maiores quam minores. tam nobi-
les quam ignobiles egrediuntur ad viden-
dum. Isa. 60. Tunc videbis et afflues et
mirabitur et dilatabitur cor tuum. tunc
hoc est tempore incarnationis videbis
oculis corporeis eū qui illis semper fuit
inuisibilis. sicut enim sol qui in rota est
inuisibilis sub nube videtur sic filius
dei qui in natura sua inuisibilis erat. vt
a nobis videretur tactus est nostra car-
ne. tunc ergo videbis oculis corporeis.
et afflues. i. affluere debes magnitudine
deuotionis. Joelis. tercio In die illa stil
labunt montes dulcedinem et colles fluēt
lacte. Dies illa est dies dominice natiui-
tatis in qua montes. idest. eminētes scti
nobis stillāt qd hauserūt de dulcedie di
uinitatis xpi. Isa. 40. Omēs gentes q̄si
stilla situle. situla stillando refūdit quod
in copia et plenitudine ex fonte bonitatis
accepit. sic eminentes sācti dulcedine de
uotōis quā in copia et plenitudine ex fō
te bonitatis et diuinitatis xpi hauserūt p
capacitate nostra nobis stillādo refūdert
Seqtur et colles idest sancti minores flu
ent lacte. i. magnitudie dulcedinis deuo
tionis ex cōsideratōe diuinitatis xpi. o do
mine hiesu sana palatū interioris cordis
ab immūdicia culpe et iniquitatis. a fel-
le amaritudinis odij et rancoris ab ac-
cepto impatiētie et murmurationis vt no
bis sapiat et nos afficiat magnitudo tāte
dulcedinis. ne cū scti lauant pedes suos
in butiro piguedis deuotiōis. et petra. i.
christus fundit sibi riuos olei. i. gratie mul
tiplicis. anima nostra remaneat arrida.
sicut terra sine aqua tibi ne simus sicut ter-
ra sabulosa que susceptione pluuie effici
tur magis dura. ne simus sicut tantalus
qui in media aqua positus sitiebat Quar
to debemus egredi ad refectionem premi
orum Eccle. 7. De carcere cathenis quandoque in-
terdum quis egreditur ad regnum. carcer
est humanum corpus in quo spiritus cu-
stoditur. sine ferro reclusus. cathene sūt
infirmitates humane. sicut calor et frigus
fames sitis et huiusmodi quibus sancti fu
erunt cōstricti Sed ab his cathenis egres
si sunt ad perceptionem regni celestis. Lu
ce. 22. Uos estis qui permansistis mecum
in tribulatiōibus meis. et ego dispono vo
bis sicut disposuit michi pater meus re-
gnum vt edatis et bibatis super mensam
meam in regno meo istud conuiuium erit
eterna refectio. quando verus assuerus fa
ciet preparari conuiuium per magnificum
pro coniunctiōe et nuptijs hester hoc erit
in fine mundi quando veniēt nuptie agni
Apo. 19. solent homines ad nuptias inui
tati parcere ventri vt cum maiori auidita
te possint refici. sic et nos fratres carissi-
mi qui ad veras nuptias sumus inuitati.
parcamus ventri. nec curemus de ventre
vt famelici et ieiuni vt cum sapore clarita
tis maiori iocunditate et auditate ista de
licata refectiōe possimus impleri. sic ergo
excitatur hūana fragilitas. cum dr egre
diemini sequitur. Cras vbi tangitur tem
poris oportunitas. Sciendum est ergo quod
crastina dies est dies ostensiōis. dies orō
nis dies inflāmatiōis. dies refectōis siue
retributionis. Primo dico est dies osten
sionis. Exodi. 8. Ponam diuisionem inter
populū meum et populum tuum. cras em̄
erit signū istd. populus xpi est populus xpia
nus sic a xpo noiatus. vñ Aug. noie suo vo
cauit me vt memoriale suū essz apud me.
vt ab vncto essz vnctus et a xpo christianus
Diuisio est inter populum xpi et populū
pharaonis. i. diaboli. et est diuisio p oppo
sita. quia iste. pius ille impius. iste fidelis
ille infidelis. Teneamus ergo nos in alta pte
diuisionis i qua xps nos posuit. ne dimit
tendo positū et cōcedendo oppositū ꝯclu-
datur nobis eternū supliciū Opus em̄ bn̄
respondētis est seruare positū. sm modū
et nichil ꝯcedere repugnans posito. xpus
em̄ seruans positū pietatis et fidei de cō-
clusiōe mala educit. Isa. 42. Dedi te i fe
dus populi in lucem gentiū vt apires ocu

los cecoꝝ ⁊ educeres de conclusione vin
ctum. de domo carceris sedentes in tene
bris Christꝰ etiam deserentes positionē
ad conclusionem malam deducit. Ezechi
.9. Quia repleta est terra sanguinibus
igitur meus non percet oculus neq; mise
rebor. Et hac conclusione turbatio super
turbationem veniet . quando videntes
faciem turbati et irati iudicis turbabun
tur timore horribili. quando dicent mon
tibus ⁊ petris cadite super nos ⁊ abscon
dite nos a facie sedentis super thronum
sequitur. Cras erit signum istud. Crastia
enim dies est signationis et ostensionis
solent reges principes caris suis dare in
terdum signa quibus ab amicis honorē-
tur et ab inimicis liberētur. Istud signū
est signum incarnationis. Isa.7 . Propt
hoc dabit dominus ipse nobis signum.
Ecce virgo concipiet et pariet filium et
vocabitur nomen eius emanuel. signū in
carnationis sic honorantur amici xp̄i ꝙ
quidam sunt super angelos et archange
los sublimati. ne se permittunt ab homi-
nibus adorari sic enim honorabitur quē
cūq; rex voluerit honorare. Hester.6. In
ter signa ē īcarnatiōis liberam̄ ab inimi
cis. Iste ei littere sūt cōductꝰ nr̄i. Ezechi
.9. Sup quē videritis thau ne occidatis
illū. Scdo dies crastia ē dies orationis.
Exo.8. Egressꝰ a te orabo dn̄z. ⁊ recedat
musca a pharaone et a populo ⁊ a seruis
eiꝰ cras. Per muscā signatur peccatū. Sz
sciendū ꝙ quedam musce sunt volatiles
quedā sunt moriētes. i. mortē inducētes
Nam sunt peccata leuia ⁊ venialia q̄ ex
pelluntur faciliter. sicut ꝑ oratōez dn̄icaz
ꝑ aq̄ bn̄dicte aspsiōez. ꝑ pectoris tonsiōz
sic musce faciliter eiiciunt de vase ꝑ ipiꝰ
concussionē. iste musce suauitatis odorez
non ꝑdunt. Sed musce morientes ꝑdūt
suauitatē vnguēti. Eccle. ab his tam̄ mu
scis liberam̄ suffragio oratiōis. ⁊ merito
xp̄i sed potest queri q̄re magꝫ die crastia
q̄ alia auferūt a nobis musce peccatorū
ꝑ suffragia orationū. Ad hoc est respōsio
qꝛ nos videmus ꝙ in fauorez nobilitatꝫ
militaris cōcedit nobis militibꝰ ꝙ ipsi-
possunt hominē morti adiudicatū de pa
tibulo eripē et libertati ⁊ securitati red-
dere. ⁊ qm̄ christꝰ cuius tota vita militia
super terrā extitit. hac die nouitatē mili
taris nobilitatis asumpsit. hac ei die ds
pater ipm̄ gladio nostre nature accirit. i
quo amicos suos ab inimicis defēdit. et
aereas potestates deiecit. Hic est gladiꝰ

quem vidit. Io. in apo. acutū ex vtraq; ꝑ
te. Apoca.1. quia christus assumpsit hu-
manam naturam ad defensionem amico-
rum ⁊ deiectionē inimicorum. Hic est gla
dius potentie ⁊ defensionis nostre. psal.
Accingere gladio tuo super femur tuum
potentissime hac etiaz die deus pater cal
caria humane penalitatis calciauit vt eiꝰ
exemplo informanti carnem nostram cuz
viciis et concupiscentiis nostris crucifi-
gamus. et cum balaam asinam nostrā. i.
corpus nostrum calcaribus asperitate pe
nitentialis vrgeamus. hac etiam die de-
us pater dedit ei colaphum institutionis
militaris. quando mandato et operatiōe
ipsius carnem assumpsit. i qua sputa op-
probria colaphos et flagella et mortē su
stinuit. non q̄cunq; sed mortem carnis ⁊
crucis. non est ergo mirum si in hac die
in qua miles noster d̄ nouo est institutus
in omnibus pro sua reuerētia exauditur.
et ab ipso a vinculis culpe et a patibulo
iehanne liberamur. Tercio die crastina
est dies inflammationis. i. Regū. ii. cras
erit vobis salus cum incaluerit. sed verꝰ
sol iusticie xp̄s est deus noster. q̄ quasi no
bis refriguit qn̄ a nostro emisperio propt
peccatum primi hois recessit. nec mirū qꝛ
primus homo quando contra preceptum
cibum vetitū comedit tunc aliquid terre
nū inter se et verū solē opposuit Et iō pas
sus est eclipsim sed tp̄e incarnationis iste
sol nobis incaluit quia egrediens de in-
temerate virginis vtero in nostro emis-
perio apparuit. Eccle. 43 Tripliciter sol
exurens mōtes radios gneos et sufflās
et refulgens in se: sol exurit mōtes oēm
rubiginē culpe āmouēdo radios igneos
exsufflat mentē interius inflammādo o: sz
resplendet pedes nr̄os in viā pacis exte
rius dirigendo. Ad calorē g̃ huiꝰ solis
fr̄es carissimi nō remaneamꝰ frigidi nec
gelicidio pcti cōgelati. Sz sicut fluit cera
a facie ignis sic ipiꝰ iflāmatōe pereāt pec
catores. i. pctā i nobis pctōribus Quarto
dies hec ē dies retributōis. gen̄. 30. rn̄de
bit mihi cras iusticia mea qn̄ placitū tp̄s
aduenerit corā te. sz d̄s meꝰ iusticia mea
cum tam parū sit edocta parū exercitata
Quō poteris rn̄dere forte possz de aliq̄
leui sophismate. i. d̄ aliqua exteriori opa
tōe ⁊ h̄ nōdū plene nec pfctē. sz q̄i balbu
tiēdo iutere sz d̄ subtilibꝰ q̄stiōibꝰ itioꝝ
affectōnū ⁊ meditationū. de opibus p̄fec
tōis ⁊ excellētie q̄uis ad ea teneamur ex
ꝓfessiōe nō video quō posset respōdere.

imo respōdendo nō auderet caputiū amouere. Sz dicere oēs em̄ iusticie nr̄e q̄si pānus menstruate. Isa. 74. sz dicē possumusq̄ sicut xp̄s ē spes expectātiū. fortitudo patiētiū. ita ꝛ iusticia laborātiū. vn̄ sicut solz dici d' aliq̄ q̄ nō ē multū litteratꝰ cū bn̄ respōdet d' aliq̄ q̄stiōe q̄ ip̄e loq̄t p os sp̄s sc̄ti. sic p̄t bn̄ respōdē iusticia nr̄a sub ornata ꝛ edocta iusticia xp̄i. vnde subdit bn̄ placiti tp̄us aduenerit corā te istud tp̄us ē tp̄us beneplaciti. tēpꝰ plenitudinis i quo misit d's filiuū suū vt adoptionē filioꝝ reciperemꝰ. ꝛ sic dn̄s nobiscū et nos cū illo. tāq̄ fr̄es et ꝯparticipes et ne hereditatis essemꝰ. Nā si filij ꝛ heredes heredes q̄dā dei coheredes autē xp̄i cuiꝰ hereditatis nos p̄ticipes efficere dignetur. iesus christꝰ filiꝰ dei q̄ cū p̄re ꝛc.

In vigilia natiuita. Sermo. 4.

ORietur nobis timentibus nomen tuum sol iusticie. Malacha. vltimo. Natiuitas saluatoris venerēda solēnitas caritatez nostram compellit. cum paupcula vidua duo era minuta nō hodie pponere ꝛ offerre q̄ eadē natiuitas nō dz mouere vt ea in cordibꝰ nobis tanq̄ i gazophilatiū dominicū possitꝫ reponere ꝛ seruare hec autē duo era minuta dicuntur duo que i verbo pposito notāt. Ista autē duo era non dicuntur minuta in se cū sint maxia preciositate materie. sed pcussorꝫ nūmismatis siue nūmularij iertia ꝛ in eruditōe Prio enim in verbo pposito notatur nascētis dignitas. cū dr̄ sol iusticie Secūdo natiuitatis vtilitas. cū dr̄ oriet̄ nobis timentibꝰ nomē meū. Sciēdū q̄ q̄ xp̄s dr̄ esse sol intelligentie q̄ntū ad eruditōez i doctoꝝ. Sap. 5. Errauimꝰ a via veritatꝫ ꝛ iusticie lumē nō lux nobis ꝛ sol itelligētie nō est ortus nobis. Sciēdū q̄ mali dicunt se non tam errasse in via pedū quā in via morum. Nam duplex est via mandatoꝝ scꝫ ꝛ consilioꝝ. Prouerbio. 4. viā sapie mōstrabo tibi. Quātū ad viā ꝯsiliorū ꝛ ducā te p semitas eq̄tatꝫ. q̄tū ad viā mādatoꝝ tuoꝝ. errāt mali seculares istitutōnū legaliū trāsgressores tanq̄ i strata publica in via cōsilioꝝ errāt mali religiosi istitutionū r̄lariū trāsgressores tā q̄. in via minus ꝯsueta. Ille q̄ errat i via i ꝯsueta nō multū debet vt videtur error suus imputari ei. sed certe fr̄es nō sic est q̄ viator inueniēs semp hoiez a quo possit viā petere. si cōtemnit ab ip̄o req̄rere imo si designetur dirigentez audire si erret error ei / non tam imputatur negligentie q̄ malicie. Luce. 16. habent moysez et prophetas audient illos. Sed iam moises nō auditur in seditione chore. iaz prophetis nō creditur in offensione vie. Sequitur iusticie lumen non luxit nobis et sol intelligentie non est ortus nobis. Sed quid dicunt ipsi q̄ Math. 5. dicitur Solem suū facit oriri super bonos ꝛ malos. ꝛ certe si sol intelligentie non oriatur eis non est ex defectu luminis. Sz ex malicia pctōris. Quidam eni procurant eclipsim inter se et verum solem. per interpositionem terrenorum. sicut cupidi et auari. Quam excecāt seipsos sicut vrsus pelle calida carnalis concupiscentie. vt luxuriosi et immundum. Quidam autem claudunt hostia et fenestras cordis sui ne verus sol ingrediatur. sicut murmuratores inobedientes et querulosi. Job. 21. Qui dicunt deo recede a nobis et scientiā viarum tuarum nolumus. 2. Isa. 65. Isti fumus erunt i furore ignis ardens tota die Secundo est sol leticie ad consolationem afflictorum. Eccle. ii. dulce lumen et delectabile oculis videre solem. lumen christus est de quo dicitur. Lumen ad reuelationem gentium. Luce. 2. istud lumen est dulce Est enim mel in ore. melos in aure. iubilus in corde. Canti. 2. sub vmbra illius que desideraueram sedi ꝛ fructus eiꝰ dulcis gutturi meo Umbra prestat nobis refrigerium contra ardorem solis sic beata virgo prestat nobis refrigerium contra ardorem peccati. sub vmbra illius debemus sedere et in vmbra alarum eiꝰ debemus sperare. fructus huius. i. christus debet esse dulcis nostro gutturi. vn̄ beata arbor que fructuz talē portauit. Lu. i. Benedicta tu in mulieribus et benedictꝰ fructus ventris tui. diuitibus huius mūdi solent fructus in fine prandi monstrari ad condimentum oris. sic omnes asperitates penitentie isto fructu debemꝰ cōdire. sicut apostoli faciebāt. Actuum. 4. Ibant apostoli gaudentes a conspectu cōsilij quoniam digni habiti sūt pro nomine iesu contumeliam pati. religiosi qui asperitatem religiosis sine isto condimento in se traijciunt et sibi incorpāt similes sunt caro que commedit piscem suum sine salso et condimento aliquo Sequitur Delectabile oculis videre solez quilibet potentionalit̄ delectatur i assecutione sui finis et ostensione proprij obiecti. Sz afa

rationalis facta est vt deum intelligeret
intelligendo amaret. amando possideret
possidēdo frueretur. Ecce quō ꝑ aliquos
gradus a visione ad iocundā fruitionem
peruenitur. quia vbi non est visio non pōt
esse iocunda fruitio. Tho. 5. Quale gau-
dium michi erit qui in tenebris sedeo. et
lumen celi video. vos videtis istos cecos
pauperes sedentes super calciatas et an
te ecclesias clamantes benefacite nobis
qꝛ multū est pauper qui nō videt. Certe
sūma paupertas sūma miseria erit malis
qñ tollentur impij ne videant gloriam dei
et mittentur in tenebras exteriores: ibi
erunt detrusi et demersi. Tercio est xp̄s
sol iusticie ad punitionē pctōꝝ. Isa. 13. ob
tenebratus est sol in ortu suo. et luna nō
splendebit in lumie suo. ⁊ visitabo super
orbis mala et contra impios iniquitatez
eoꝝ veri solis dei pñtia obtenebrari dici
tur sol materialis nō re. sed cōparatione
sicut ad irradiationem solis obtenebrat̄
lumen cādele. Unde vulgo solet dici. ve-
nit pulcrū super pulcrū et amittit pulcrū
pulcritudinē suā ⁊ q̄ iste sol sit sol iusticie
ad punitionē pctōꝝ ostenditur cū subdit̄
visitabo sup orbē ⁊c. et tāgit duo genera
hoim subditoꝝ scȝ et prelatoꝝ. visitato-
res religionū solent frequenter pctā sub
ditoꝝ grauiter punire et maioribus ꝑce
re vñ offenditur aliquis simplex claustra
lis. aliquis conuersus arguitur verberat̄
intra metas claustri reducit̄ vt comedat
super genua sua ad terram ꝓsternitur. p̄
latus vero excusat̄ reuelatur et culpa eiꝰ
annulatur. Sed sic non erit in visione di-
stricti iudicis Isaie. 40. Ab ortu solis vo
cauit nomen meū et adducet magistratus
quasi lutum et velut plastes ꝯculcans hu
mum. Ut illi qui fuerūt sicut pileus vel al
mucia sup capita subiectoꝝ fiant sicut pe
dales et sicut lutum sub pedibus eorum.
Mala. vlti. Calcabitis impios cum fuerit
cinis cuius sub planta pedum vestrorum
et hoc fit nō tā ex volubilitate rote natu
re q̄ ex moderamine p̄ordinationis diui
ne. vt qui iniuste agendo floruerūt in su-
blimitate. iuste patiendo arescant in vili
tate et deiectione. Quarto xp̄s est sol bo-
nitatis abundantissime ad remuneratio-
nē bonoꝝ. Deutro. 33. Det tibi deus bñ-
dictionē de pomis fructuum solis ac lune
de v̄tice mōtiū āntiquoꝝ de pomis colliū
eternoꝝ. In ista auctoritate tria notātur
que nobis a vero iusticie sole tribuūt̄. pri
mū est sanctitas conuersationis. cū dicit̄
det tibi deus de pomis fructuū solis. sol
est causa gñationis animantiū. Est etiaȝ
causa ꝓductionis terre nascentiū. sic ve-
rus sol est cā ꝓductionis pomorū: in po-
mis notatur sāctitas cōuersationis. Job
9. Dies mei trāsierūt quasi naues poma
portantes. Naues poma portantes post
se reliquerūt suauitatē odoris sic vita bo
ni viri ⁊ maxie religiosi odorē bone fame
post se debet relinquere ex sanctitate cō
uersationis. Eccle. 24. Sicut cinamomū
et balsamū aromatisans odorē dedi qua
si mirra electa dedi suauitatē odoris. Sȝ
dies maloꝝ non transierunt quasi naues
poma portātes. quia post se non reliquūt
odoris suauitatē vl' suauitatȝ odorē. Sȝ
q̄si naues finiū portātes qꝛ pꝰ se reliq̄rūt
fetorem. Sequitur de vertice montiū an
tiquoꝝ. In quo notatur sublimitas cōtē-
plationis. montes antiq̄ sūt sc̄ti et āgeli
vertex mōtiū ē sublimitas contēplatiōis
Isa. 2. Erit ī nouissimis diebꝰ mōs dñi p̄
paratꝰ ī v̄tice mōtiū et eleuabit̄ sr̄ colles
et fluent ad illū gentes illū et ppl'i multi
et dicent venite ascēdamꝰ ad mōtē dñi. v̄
tex huiꝰ mōtis ē eminētia ꝯtēplatiōis ad
quē dñt se mutuo exhortari dñt ascende
re cubiculū ꝓprij cordis vt isti cōtēplent̄
in quo ꝓficiūt ī quo deficiunt. dñt ēt ascē
dere secretariū deuote orōis vt ibi ꝯtēplē
tur q̄d deo debeāt ꝓponē. q̄d sibi ab ipo
fieri volūt vel deposcūt. Dñt etiā ascēdē
celsitudinē celi. vt ibi cōtēplēt mercedē
suā ꝓpt̄ quā deo seruiūt ꝓpter quā onꝰ
religiōis assūpserūt. hmōi ascēsiōes cōce
perat ille de quo d̄r. ps̄. 83. Ascensiōes in
corde suo disposuit in valle lacrimaꝝ. ad
celsitudinē ꝯtēplatiōis plꝰ ꝓficimꝰ suspi
rijs q̄ argumētȝ. plus lacrimis q̄ ꝓbatō
nibꝰ acerrimis plꝰ mēte ꝯtrita ⁊ humilia
ta q̄ rōne eleuata. seq̄t̄. de pomis colliū
et̄noꝝ vbi notat̄ terciū. s. iocūditas fruitō
nis. colles et̄ni sunt sc̄ti ⁊ āgeli ī et̄nitate
iocūditatū ī iocūditate et̄nitatis colloca
ti. Istis dat dñs de pomis suis. i. de fru-
ctibꝰ iocūde fruitōis Cā. 7. Oīa poma no
ua ⁊ veta ꝯuaui tibi dilecte mi. poma veta
pñt dici ille delectatiōes quas hñt aīe sā
cte ī suauitate ⁊ dulcedine deitatȝ. vñ de
us pr̄ ꝯm deitatē vocatus est ātiquꝰ dieꝝ
Dañ. 7. antiquꝰ dieꝝ sedit. Noua poma
pñt dici ille delectationes quas hñt aīe
sancte in cōtēplatione humanitatis xp̄i.
nouū eñ creauit deꝰ sup terrā qñ mulier
virum circundedit. propter ista duo dicit̄
Canti. 4. Mel et lac sub lingua tua. mel

est sub lingua aīe sancte ex cōtēplatione
dulcedinis diuinitatis. lac ex cōtēplatōe
dulcedinis hūanitatis s̄m q̄tū p nobꝫ vo
luit lactari cuꝫ paruulus natus est nobis
Jsa. 9. sic ergo notat̄ nascēt̄ꝫ dignitas cū
dr sol iusticie seq̄t̄ orietur nobis timenti
bus nomen meum in quo notat̄ nascētis
vtilitas. Sciendum est q xp̄s oritur et̄na
liter a patre. Eccle. xxiiij. Ego ex ore altis
simi pdii primogenitus an̄ oēm creaturā
Ego feci in celis vt orietur lumen indefi-
ciens. Sciendum est ergo q filius oritur
a patre sicut verbum oritur ex ore. sꝫ ē os
corporis. et os cordis de qua in. ps̄. os iu
sti meditabit̄ sapiaꝫ. ad os corpis nō ptiet
meditari sꝫ in ore cordis per meditationē
format̄ illō qd̄ ore corpis pfert̄ filius er
ex ore altissimi prodij ex intimo oris. i. de
subā patris. ꝛ ortus est sicut a corde v̄bū
qd̄ erat i pricipio apd̄ deuꝫ. Jo. i. In prin
cipio erat v̄bū et v̄bum erat apd̄ deum ꝛ
deus erat v̄bū. iste fecit vt in celis. i. in sā
ctis orietur lumen ideficiens. ipse em̄ ori
rit̄ ex p̄re sicut splēdor ab igne. hāc celsi-
tudinē secutus apl's di. hebre. i. Qui cuꝫ
sit splendor gloria figura subē eius. ille ē
ergo q̄ oritur a p̄re sicut si esset ignis et̄n⁹
oriet̄ et̄n⁹ splēdor ab et̄no igne. Jste iguꝫ
sanctos replet splendoribus. vn̄ psalmi.
In splendoribus sctōrum ex vtero āte lu
ciferuꝫ genui te. Scd̄o orit̄ tp̄aliter a ma
te. Ezechie. ii. et eleuauit me sp̄ūs ꝛ itro
duxit me ad portā domus dn̄i que recipit
ad solis ortum. pp̄heta volens loq̄ de in
carnatiōe dn̄i se leuatū i spiritu dicit. nec
mirum. Jo. em̄ ba. i vtero sāctificatus. p̄-
cursor dn̄i effectus a saluatore oibus ho-
minibus prelatus. non tā ex huilitate q̄
ex v̄itate voluit dicere cuius non sum di-
gn⁹ corrigiā calciamentoruꝫ soluē. i. vnio
nē dīnitatis ꝛ hūanitat̄ꝫ exponere. iohā.
i. ꝛ math. 3. Quis em̄ nisi in mente eleua
tus sufficiat explicare quō fides et ratio
cōiungunt̄ i vno hoīe mr̄ ꝛ v̄go in dei ge
nitrice. deus ꝛ hō in xp̄o in vnitate psone
Jste ergo pp̄heta recte se dt sp̄u eleuatuꝫ
volens loq̄ de icarnatōe christi seq̄t̄. et in
troduxit me ad portam domus domi Jsta
porta est sancta dei genitrix non est enim
aliud q̄ domus dei et porta celi. paradi-
si porta p euaꝫ cunctis clausa est quando
cōsensit suggestioni serpentis. ꝛ p mariā
v̄gineꝫ iterꝝ patefacta est qn̄ cōsensit an
gelo nūciāti misteriū icarnatōis. misera-

porta per quā filii expelluntur. felix por-
ta per quam extranei et miseri ad penitē
tiam reuocantur. et in palacium regis
eterni introducūtur. ista porta sp clausa
fuit per mentis et corporis integritatē.
Sed posticum aperuit consentiente āge
lo nunciante filii dei conceptionem. Sed
portam regni celestis apperuit nobis pa
riendo saluatorem. qui est ille qui i eam
descendit per carnis assumptionem. et
ascendit super omnes celos vt aperiret
nobis ianuam et ostenderet viā. ista por
ta respexit ad solis ortum qn̄ concepit ve
rum solem dei patris filium consentiēdo
angelo dicenti. Spiritus sanctus super-
ueniet in te et virtus altissimi obumbra
bit tibi. ideoq̄ꝫ et qd̄ nascetur ex te sāctū
vocabitur fili⁹ dei. Lu. i. ꝛ nō solū respe
xit ortū solis. sꝫ occasū ꝛ reditū. Ecclesia
stes. i. Oritur sol. expone. i. in natiuitate
et occidit in passiōe. per meridiē gyrat i
pentecoste et spirit⁹ sancti missiōe ꝛ fle-
ctitur ad aq̄lonem. i. ad iudicium in malo
ruꝫ punitionem Jhere. i. ab aquilone pā
detur ome maluꝫ Tercio iste sol spiritu-
aliter orit̄ in mente. ps̄. 96. Lux orta ē iu
sto. ꝛ rectis corde leticia. i. ad vtilitatē iu
storuꝫ et iocunditatē rectoruꝫ. Sꝫ ad af-
flictionē maloꝝ lucet eni sol q̄ demulcet
oculo puros. affligiē ꝛ recōdit oculos lip
pos. Apoca. 6. Tunc dicēt mōtib⁹ et pe-
tris cadite super nos abscōdite nos a fa
cie sedētis super tronuꝫ ꝛ ab ira agni ab
scondite nos scꝫ ne videamur miser vis⁹
qui offendit̄ a lumine. Miser auditus q̄
offenditur a melodia celestia armonie. mi
ser gust⁹ qui offenditur a mellis dulcedi
ne. miser tact⁹ quē offendit lenitat̄ꝫ ame
nitas. miser olfact⁹ quē offendit odoris
suauitas istuꝫ solē ḡ adoremus venere-
mur: optet ei solē p̄uenire ad bn̄dictionē
et ad ortuꝫ sol̄ adorare dn̄ꝫ. qui vult be-
nedictiononeꝫ ipetrare optet eū solē ad
bn̄dictōeꝫ obtinūdā p̄uenire ꝯtra mlt̄os
qui soleꝫ n̄ p̄ueniūt. sꝫ p̄ueniūt̄ a sole. q̄
dicentes matutinas suas ad candelā dei
veniūt ad monumētū orto iā sole Jstū so-
leꝫ n̄ soluꝫ p̄ueniam⁹. sed etiam adorem⁹
adoramus iā a mortuis suscitatuꝫ. queꝫ
reges gentiuꝫ adorauer̄t morituꝝ adore
m⁹ iā regnāteꝫ i celis queꝫ reges gentiū
adorauer̄t vagienteꝫ i cunabul' adorem⁹
spū sancto instigāte queꝫ reges gentiuꝫ
adorauer̄t stella ducente. Quarto oritur
sol iusticie feliciter i retributōe. Jsa. 60.
Surge illūiare iherusaleꝫ qꝛ venit lumē

tuū. ꝛ gloria dñi sup te orta est. Sciendū
est ꝙ oritur dñs xp̄s nos vt gratias cō ga
mus. oritur iter nos vt ei ꝯformemur ori
tur sup nos vt i eo gloriemur. Jeremi. 9.
In hoc glorietur q̄ gloriatur scire ꝛ nosse
me. nosse ei dñz ꝯsumma est iusticia imo
vita eterna ꝛ vtā. Jo. 17. hec ē vita eṫna
vt ꝯnoscāt te solū deū verū quē misisti ie
sū xp̄z ad istā vitā nos ꝑducat ꝛc. Amen

In die Natiuitatis. Sermo. 5.

EGressus es in salutem populi tui. Abacuch. 3. In ver
bo proposito notātur duo. pri
mo enim notatur natiuitas saluatoris.
cum dicitur egressus es. Secundo nota
tur fructus vel vtilitas natiuitatis. cum
dicitur. In salutem populi tui. Sciendū
est ergo ꝙ egressus est xp̄s quadruplici
ter. Primo sicut radius a sole per eternā
generationem patris Osee. 6. q̄si dilucu
lum preparatus est egressus eius. in di
luculo est ortus solis qui de se radium ꝓ
ducit. Nec tamen in se diminutionez sus
cipit. sic pater ab eterno filium genera
uit tamen seipso sine vlla diminutione in
variabilis permansit hic est qui diem cō
stituit. De quo i ps̄. Ego hodie genui te
sup quē locū hz btūs aug⁹. qr dies p̄ntiā
signat. ꝛ in eṫnitate nichil p̄teritū ē quasi
iā nō sit futurū et ideo intelligitur de sē
piterna xp̄i natiuitate. qḋ dr ego hodie
genui te. hec ē dies in qua oīs refectō oīs
leticia ē. nl'la defectō nl'la tristicia ps̄. ii
7. hec ē q̄ dies quā fecit dñs exultem⁹ et
letemur i ea. Scd̄o egress⁹ ē sicut mel de
faui puritate p natiuitatē tp̄alē Jo. 31.
Ab infantia creuit mecum miseratō ꝛ de
vtero egressa ē mecū. xp̄s i vtero v̄ginis
assūpsit vñ nobis misc̄diam ꝯtulit. ꝛ vñ a
nobꝫ miseriā āmouit. ber. omino fidēter
qḋ ex me mihi deest vsurpo mihi ex visce
rib⁹ iesu xp̄i. q̄ misc̄dia affluūt nec desūt
foramina p q̄ misc̄dia effluat. foderūt ei
manus eius ꝛ pedes eius ꝛ latus ꝛ lācea
pforauerēt p has rimas licꝫ mihi suggere
mel petra. oleūq̄ de saxo durissimo. hoc
ē mel de quo. i. Regi. 14. appuit mel fluēs
extendit ionathas sūmitatē virgule quā
habebebat i manu ꝛ traxit i fauū mellis
ꝯuertitq̄ manū suā ad os suū ꝛ illūinati
sūt oculi ei⁹. i melle signatur humanitas
xp̄i Ber. Christ⁹ ē mel i ore melos i aure
iubilus i corde. Istḋ mel fluere dr in quo
liberalitas xp̄i signaṫ. Johelis. 3. In die
illa stillabūt mōtes dulcedinē et colles
fluēt lacte Istud mel fluens appuit in nati
uitate xp̄i. Thituz. 2. Apparuit benigni
tas saluatoris nr̄i iesu xp̄i. mel oritur de
fauo q̄ habet cerā puram. sic xp̄us matrē
habuit puram virginem ꝛ immaculatam
Aug. in li. contra quinq̄ hereses vnde ibi
dem in maria q̄ nec ꝯcipiendo libidinem.
nec pariendo passa est dolorem. vñ sordes
in domo vbi nullus habitator accessit. Sz
solus ad eam fabricator et dñs venit Jo
nathas interpretatur donum columbe in
virgula signaṫ fides recta. Aug. fides di
rigit. spes erit. caritas vnit. tunc ergo sū
mitas virgule extenditur. cum xp̄s nō so
lum ver⁹ hō. sz etiam verus deus esse cre
ditur quod est fidei articulus ad quem de
se non potest ascendere animus human⁹
Aug. de tri. mētꝫ hūane acies inualida in
tam excellenti luce non figitur nisi p iust
ciā fidei emundetur. tunc āt manuz ad os
ꝯuertim⁹ cum illḋ qḋ p̄dicam⁹ opere ꝯfir
mamus. seq̄ṫ. Illuminati sunt oculi eius.
christ⁹ i aduentu suo oculos suorꝫ illu
strauit radio fidei. ip̄e em̄ vēit illūiare his
q̄ i tenebris et i vmbra mortꝫ sedent Ter
cio xp̄s egress⁹ ē sicut v̄t⁹ a potente gñis
hūani liberatōez. i. Re. 19. Egressus dauḋ
i. xp̄s ꝓpugnauit ꝯtra philestꝫ. i. demōes
baculo crucis i passiōe. ꝑcussit q̄ eos pla
ga magna i descensiōe ad iferos. ꝛ fugerūt
a facie i ascensiōe ad celos Q̄rto egressus
ē sicut ab arbore ad nr̄az recreatiōez vl' ꝯ
solatiōez. Isa. ii. Egredieṫ v̄ga de radi
ce iesse ꝛ flos de radice ascēdet v̄ga ē v̄go
maria flos ē xp̄s vñ. ecle. v̄go dei genitrix
virga est. flos v̄go fili⁹ ei⁹ et genitrix v̄go
flori ꝯpaṫ. flos em̄ hz mundiciā i actu. nō
p̄stat laborem i cultu. hz pulchritudinem
i aspectu. hz odorez i olfactu Recte ḡ chri
stus flori ꝯparatur qui i seip̄o fuit mun
dissim⁹. nec fuit humano labore nec ex vi
rili semine conceptus. qui nobis est vt ex
emplar ꝛ forma totius pulchritudinis. q̄
etiā fuit odor deo patri gratissim⁹. Geñ.
27. Ecce odor filij mei sicut odor agri ple
ni cui benedixit domus. Moraliter. iesse
interpretatur incendium amoris. in v̄ga
si gnatur disciplina nostre correctiōis. tūc
ergo virga de radice iesse egreditur dum
pro salute nostra in carnem a patre mittiṫ
vñ Jeñ. 45. misit de⁹ me i egiptuz añ vos
egiptus intp̄taṫ tenebre in q̄ signaṫ mun
dus. in quem venit xp̄s pro salute nostra
Greg. Is qui pro salute nostra angelis ex
titit inequalis nos angelis virtute sue i
muneratōis equales effecit. vñ ꝛ mortem

do docuit mortem nō metui. ꝛ resurgendo de vita confidi. ꝛ ascendendo de patris celestis hereditate gloriari Quarto egressꝰ est in salutē vite eťne ꝑ exaltatōez hūiliū et bonoꝝ. Heb. 5. Factus ē oībus obtēperantibus sibi cā salutis eterne. obtēpare debemus xp̄o ꝑ obedientiā tanq̄ spūali patri ꝛ sūmo abbati. Bern. Habemus añ nos maiores. post nos minores a dextris amicos. a sinistris inimicos. reddamꝰ vnicuiq̄ qđ suū est. maioribus obediētiā. minoribꝰ doctrinā. amicis leticiā. inimicis patientiam. sic obtēperantibus sibi factꝰ est christꝰ cā salutis eterne. quādo ipse futurus est finis desideriorū nostrorum. qui sine fine videbitur.. sine fastidio amabiť. sine fatigatōe laudabitur. ꝛ hoc erit i btā vita vbi nulla aduersitas ꝑturbat. nulla necessitas angustiat. nulla molestia inq̄etat sed perhennis leticia regnat. Ad quaz nos perducere

De sancto Stephano. ¶ Sermo. i.

2 Domine preuenisti eū in benedictionibus dulcedis. posuisti in capite eius coronaz de lapide precioso vitam petijt a te et tribuisti ei. ps̄. 20. Solent tria ab hominibus specialiter desiderari. Primū est nouitas primitiaꝝ. sicut patet in floribus. Scđz ē victoria certaminū. sicut pz in aduocatis et pugilibus. Terciū ē impetratō petitionū. sicut patet in medicis ꝛ pauꝑibus. Secūdū hoc in verbo ꝓposito beatus stephanus ꝯmendatur a tribus. Primo eñ commēdatur a primitijs passionis cum dr̄ ꝓuenisti euz in benedictōibꝰ dulcedinis. Secūdo ꝯmēdatur a victoria certaminis qđ notatur cū dr̄ posuisti in capite eius coronā de lapide precioso Terciū a quo ꝯmendatur est impetratio petitiōis quod notatur cū dicitur vitā petijt a te ꝛ tribuisti ei Quātū ad primū ꝯmēdatur a tribus. Primū est ꝓuentio tp̄is cū dr̄ ꝓuenisti eū. Secunduz est benedictio oris qđ notatur cuz dr̄ in benedictiōibus: Terciū est dulcedo cordis cū dicitur dulcedinis. Quātū ad p̄mū sciendū q̄ beatus stephanus fuit ꝓuētus p̄mo a deo. Secūdo a iudaico populo Tercio a se ip̄o Primo ḡ fuit preuentus a deo ps̄. 63. misericordia eiꝰ ꝓueīet me Magnꝰ fuit dīne misericordie qñ xp̄s voluit martires pati ꝓ suo noīe. Phili. i. ꝛ hoc a deo quia vobis donatū ē ꝓ christo nō solū vt in eum credatis. sed etiam vt ꝓ illo patiamini. sic ḡ a deo preuentus fuit suo mūere quis primꝰ inter martires fuit certamie ꝛ passione. Judi. i. Quis ascendet añ nos ꝯtra cananeū ꝛ erit dux belli Respondit q̄ dñs iudas ascendz. Judas interpretatur confitens in quo bene designať btūs stephanꝰ q̄ fidē christi tenuit in corde. p̄dicauit in ore. cōfirmauit in passione. Secūdo beatus stephanus preuentus ē a iudaico populo. ipsi eniz ante testiū ꝓductionem. ante cause vētilationē ante diffinitiuam sententiam. non regula iuris. sz in ira furoris ipsum traxerunt ad mortē Actu. 7. ipetuz fecerunt vnanimiter i eū ꝛ eijcientes euz extra ciuitatē lapidabāt Tercio fuit btūs stephanꝰ ꝓuētꝰ a se ip̄o Vñ in ps̄. 118. Preueni in maturitate clamaui. btūs eñ stephanꝰ inter ictꝰ lapidū ꝓmisit orōez tanq̄ nunciū solennē. tanq̄ fidelē ꝓcuratorē q̄ penetrās celos domino suā porrigeret petitōez sapi. 16. oportet solē ꝓuenire ad bn̄dictōez. Ista aūt ꝓuētio fit ꝑ deuotā oratōez Deuota ei orō ē nuncius tam sollicitus et tam fidelis q̄ i curia sūmi pōtificꝫ exaudita ē i ecclesia triūphāte. nō p̄ ēt ab hostiarijs ꝓhiberi donec porrigat petitōez suā i aspectu eťni iudicꝫ. Eccle. 35. orō hūiliātꝫ se nubes penetrabit. ꝛ donec ꝓpinquet nō ꝯsolabitur ꝛ nō discedet. donec altissimus aspiciat. scđo ꝯmēdať btūs stehanꝰ a bn̄dictōe oris. cū dr̄ i bn̄dictōibus. Et sciendū q̄ pluraliter dr̄ bn̄dictōibus Ip̄e ei a deo benedictus fuit. Geñ. 27. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui bn̄dixit dñs Cū btūs stephanꝰ lapidaretur a iudeis fractū ē alabastrū ꝛ tota domus ecclesie militātis impleta est ex suauitate odoris imo etiā iste odor celos penetrauit Cañ. i. Dū esset rex in accubito suo. nardꝰ mea dedit odorē suū. Nardus ē herba hūilis ꝛ calide nature sicut dicūt illi q̄ ꝯsueuerūt naturas herbaꝝ īuestigare. ꝑ quā signať beati stephani hūilitas solida ꝛ caritatis feruor siue fragrātia ex q̄bus duobꝰ tanta emanauit fragrātia odoris. q̄ xp̄s exñs i accubitu suo hoc ē in sinu patris odoratꝰ ē suauitatē odoris. btūs ēt stephanus nō solū a deo bn̄dictꝰ fuit Sz etiaz bn̄dixit alijs. nō solū bn̄factoribꝰ de q̄bus in ps̄. 48. dicitur. Cōfitebiť tibi cū bn̄feceris ei. Sz etiā ꝓ ꝑsecutoribꝰ ip̄m lapidātibꝰ exorauit. Actu. 7. positꝰ genibus clamauit voce magna dicēs. dñe ne statuas illis hoc peccatū. q̄ nesciūt quid faciunt. beatus stephanus non poterat excusare in iudeis immanitatem crudeli

gatis.et ideo excusabat ignorantiā cecita
tis vt duz dominus ipsos sub nube igno
rantie peccare videret.ipsis facilius con
donaret.i. Thimo.i.Qui prius plasphe
mus fui et persecutor et contumeliosus sz
miam dei consecutus sum quia ignorans
feci in incrudelitate.Sic ergo beatus ste
phanus pro persecutoribus exorādo be-
nedixit.et iō dn̄s eius sacrificium impin
guauit.Anima beati stephani impingua
ta est adipe caritatis et pinguedine deuo
tionis.ps̄.62. Sicut adipe et pinguedie
repleatur aia mea.Contra aliquos religi
osos qui q̄uis niteant mundicia castit a-
tis non tamē amici tia fraterne caritatis
et ideo eorum sactificium non est pingue
sed aridum.et ideo xp̄o non est acceptuz
sed cum caritas iungitur castitati tunc li-
cut dr in ps̄.64.Pinguescēt speciosa de-
serti.Tercio cōmendatur beatus stepha
nus a dulcedine cordis cuz dr dulcedinis
in dulcedinem conuertitur passio ex dile
ctione saluatoris. quod bene signatum ē.
Exo.15.Qd cum filij israhel non possēt bi
bere de marath aq̄s eo q essent amare.
Clamauit moises ad dn̄z qui ostendit ei
lignum qd cum misisset in aquas in dulce
dinem verse sunt.per amaritudinē aqua
rum signantur amaritudines passionum
que ex consideratione duoꝝ sanctis mar
tiribus in dulcedinem verse sunt.Primo
ex propōne exemplaris. Scdo ex conside
ratione finis. passio xp̄i tanq̄ exemplar
proposita est in martiribus vt pro ipso li
benter paterentur.he.12. Aspicientes i
autorē fidei et cōsummatorez ih̄ūz qui p
posito sibi gaudio crucem sustinuit confu
sione contempta consideratione hui9 exē
plaris gaudebūt apostoli et martires xp̄i
ludibria et verbera experti et in occisio-
ne gladij siue alijs tormentis.i.Petri.2.
xp̄s passus est pro nobis vobis relinquēs
exemplum vt sequamini vestigia ei9. qui
enim vult ad vitam ad quā xp̄s peruenit
opz eū peruenire per viā per quam ipse
xp̄s ambulauit.bern̄.dulcis tolerantia a
maritudinis et passionis nobis a fortitu
dine xp̄i distillauit.Iudi.14.De forti e-
gressa ē dulcedo fortz dr xp̄s quia aereas
ptātes debellauit ifernūq̄ spoliauit mor
tē etiā nr̄am moriendo destruxit. De isto
forti egressa est dulcedo dilectionis : per
quā martires xp̄i lucrū putauerūt quicū-
q̄ tormentoꝝ gn̄a experiri.Scdo dulces-
cunt nobis amaritudines passionū ex cō-
sideratione finis que est consecutio eter

ne feli citatis.Ad Roma.8.Non sunt con
digne passiones huius tp̄is.ad futuram
gloriā que reuelabitur i nobis. sicut eni
gutta aq̄ missa in āphorā āmittit isipidi
tatē suā et totalit̄ ɔ̄tititur ivini dulcedinē
sic q̄cunq̄ p xp̄o patiamur in dulcedinez
cōuertim9 si cū dilectōe et finis ɔsiderati
one sustinemus. vn̄ sicut illis q̄ in stadio
currūt mōstratur brauiū vt laborē cursus
libentius sustineāt et velocius currāt.sic
dn̄s btō stephano brauiū sup̄ne felicita-
tis oñdit.et iō patiētius et libentius ict9
lapidū sustinuit.hec ē dulcedo de qua dr
Iohelis.3.et Amos.9. Stillabunt mon
tes dulcedinē.montes mōtiū sūt celsitu-
dines celoꝝ.q̄ ad dulcedinē passiōis bti
stephani aperti sunt.Actuum.7.Ecce vi
deo celos ap̄tos et filiū hois stantē a dex
tris ɔ̄tutis dei.Scdo ɔmendatur beat9
stephan9 a victoria certaminis .cū dr po
suisti in capite eius coronā d ladide p̄cio
so .Et ibi describitur a tribus.P̄rio a cel
situdine mētis.cum dr posuisti in capite
eius. scdo ab assecutiōe etnitatz cū dr co
ronā.tercio a plenitudine glie et honorz
cū dr de lapide p̄cioso.prio ergo cōmēda
tur btūs stephan9 a celsitudine mētis cū
dr posuisti i capite p qd significat eminē-
tia mentis quia sicut caput preeminet ce
teri smēbris ita mēs ceteris aiepotētijs
Eccle.9.Oleū de capite tuo non deficiat
caput vt dictū ē eminētia mētis i qua nō
dz deficere oleū deuotiōis ad deū.erudi
tionis ad vicinū.cōpassionis ad miserū.
Ista etiā mens i beato stephano fuit ma-
gne altitudis. ps̄.63.Accedet hō ad cor
altū.etc.Quidā sūt hoies q̄ hn̄t corda bas
sa q̄ nō considerant nisi terrena.Sz illi ha
bent alta corda q̄ ɔtemplant̄ celestia.ta-
le cor habebat apostolus ad Philip.3. q̄
retro sūt obliuiscens ad ea vero que sūt
priora extendens meipsū ad destinatum
persequor.ad brauiū superne vocationis
dei.cū hō sit ad cor altū ascendit . in ipso
de9 debet exaltari sicut em̄ mirabilis de
us in sanctis suis. sic et gloriosus deus
in sanctis suis in eisdē exaltatur ip̄is glo
ria et honore exaltatis. qd bene cōuenit
beato stephano d quo ps̄.109.dr.De tor
rēte in via bibit.ppterea exaltauit caput
beatus stephanus i via vite p̄ntis bibit
de torrente passionis.et iō dn̄s exaltauit
caput illius in culmie eterne retributio
nis.Secundo cōmendat̄ btūs stephanus
ab assecutione eternitatis cū dr coronam
Isa.lxi.Dabo coronā p cinere . oleū gau

dĳ ꝓ lucro et amaritudie passiōis dat de-
us oleū gaudĳ eterne iocūditatis. vnde
Jsa.28. Jn die illa erit dn̄s corona glo-
rie et sertū exultatōis residuo ppl'i sui et
spūs iudicĳ sedēti sup iudiciū et fortitu-
do reuertentibus de bello ad portā. co-
rona glorie dr̄ esse dn̄s sanctis suis ꝗ̄tuz
ad p̄miū substātiale qd̄ ē aurea: ſȝ sertuz
exaltatiōis dr̄ eē i martirib⁹ ꝗ̄tū ad pri-
mū acn̄tale qd̄ est aureola sed notabile ē
qd̄ residuū ppl'i vocare voluit scōs mar-
tires. sicut ei reliq̄e siue fragmēta residu
um sūt cibor. et a diuitib⁹ cōtennunt. sic
martires xp̄i a potētibus et diuitib⁹ hu-
ius mundi tanq̄ fragmēta sūt cōtēpti. Jp
si etiā q̄ in cōspectu dei erant panes inte
gri a ꝑsecutoribus diuersis tormētis fru
strati sūt diuisi. Hebre.11. Lapidati sūt se
cti sūt tēptati sūt i occisiōe gladĳ mortui
sūt ꝓ xp̄o seq̄tur. q̄ dn̄s erit fortitudo re
uertētibus d̄ bello ad portā. qd̄ in beato
stephano cōpletū fuit q̄ de bello sui certa
mis dina fortitudie ad portā eterne iocū
ditatis introiuit. Actuū.7. Cum esset ste
phanus plenus spū scō intendens in ce-
lū vidit gloriā dei bn̄dixit cū essȝ plenus
spū scō. spūs sctūs em̄ oia scrutat̄ ēt pro
fūda dei. 1.Chor.2. vn̄ spūs sctūs sic sua
sapia btm̄ stephanuȝ repleuerat q̄ iude-
os a deo vt respōdere nō possēt confūde
bat. Actuū.vi. Et non poterant resistere
sapie et spūi q̄ loq̄bat̄. sic ergo stephanus
spū sancto vidit gloriā dei vt sic dom⁹ ei⁹
flagella minueret. nā ꝯsideratio p̄mĳ mi
nuit vi flagelli. et militi suo ꝓ noie ei⁹ suo
sāguie laureato portā celestis glorie api
ret. et sic sibi reuertēti de bello ad portā
fortitudinē ascēdēdi per ianuam celi ad
dei gloriā ꝯferret. Tercio cōmendat̄ bea
tus stephan⁹ a plenitudiue gl'ie et hono-
ris. cū dr̄ de lapide p̄cioso. btūs ei stepha
nus fuit vas auri solidū ornatū oi lapide
p̄cioso. btūs stephanus fuit vas auri per
plenitudinē sapie fuit vas solidū p fortı-
tudinem constantie. Sed fuit ornatum
oi lapide p̄cioso p ꝟtutū varietatē. Eze-
chi.28. Ois lapis p̄ciosus opimētū tuum
xp̄s fuit lapis augularꝫ posit⁹ in fūdamē
to eccl'ie militātis sup qd̄ fūdamētū bea
tus stephan⁹ seip̄m tanq̄ lapidē viuū su
peredificat. Ephe.3. Supedificati sup fū
damētū apl'or et ꝓphetar. ipso sūmo an
gulari lapid̄ ihesu xp̄o. vn̄ btūs stephan⁹
quasi lapis p̄ciosus in edificio eccl'ie ē po
situs. Ipse em̄ fuit de p̄cipuis inter illos
de quibus alĳ superedificāt aurū argen-
tum lapides preciosos. q̄r beatus stepha
nus in edificio eccl'ie dei posuit aurū sa-
piētie argētū eloquētie lapides p̄ciosos i
ꝟtutum gratiar et donor spūssancti va-
rietate. Tercio commendatur beatus ste
phanus ab impetratione petitionis cum
dicit̄ vitam petĳt a te et tribuisti ei Scdē
duin ergo q̄ beatus stephanus petĳt vti
liter q̄r vitā sapiēter q̄r a dn̄o q̄ pōt tribu
ere vitā. Efficaciter q̄r qd̄ petĳt impetra
uit. Primo ergo petĳt vtiliter: quia vitaȝ
petĳt. ps̄. Unam petii a dn̄o hanc requi-
rā vt inhabitē in domo domini omnibus
diebus vite mee. Jsti procuratores in cu
ria romana petitiones multiplicant a do
quia aures summi pontificis onerant. et
in multis vel q̄nq̄ in oibus patiuntur re
pulsā sed beatus stephanus tanq̄ procu
rator ꝑitus ꝓ se vnam solam petitionem
porrexit. Actuū.vii. Dn̄e iesu suscipe spi
ritū meū. et id̄ petitionē suā facillime im
petrauit. Vn̄ seq̄t̄ ꝛ cū hec dixisset obdor-
miuit in dn̄o. vt acciperet litterā bullataȝ
vt pateret sibi igressus in requiē sēpiter-
nā. ps̄. Jn pace in idipsū dormiā ꝛ requiē
Scd̄o petiit sapienter quia ab eo q̄ p̄t tri
buere vitā. 2.Parali.20. Cū ignoramus
q̄d agere debeam⁹ hoc solū habem⁹ resi-
dui vt ocl'os dirigam⁹ ad te dn̄e. nos sole
m⁹ libent̄ ad illos respicere qui nos pos-
sunt in periculis iuuare. Unde. psal.120.
Leuaui oculos meos in montes. vnde ve
niet auxilium michi. sic beatus stephan⁹
a solo dn̄o auxilium expectauit. ideo ipe-
trauit. ipse enim vidit celos apertos et i-
troiuit et deo ibidē feliciter req̄escit. ter
cio beat⁹ stephanus petiit efficaciter q̄r
quod petiit impetrauit qd̄ notatur cum
dr̄ tribuisti ei. Puer.27. tribuetur tibi co
rona in gn̄atione et gn̄ationē. hoc est i sē
piternuȝ. Eccle.45. Corona aurea super
mitram eius expressa signo sāctitatis. no
tanter dicit mitram, mitra enim supponi
tur capiti. et super caput posita alti⁹ capi
te extollit̄. i quo designat̄ gloria sāctoruȝ
que extollit̄ supra cumulū meritor. vnde
gloria nō dicitur in sanctos intrare. ſȝ sā
cti in dei gloriaȝ introire quia gloria dei
et sanctos excedit celsitudine et merita p̄
cellit plenitudine. Sed ista gloria dr̄ ex-
p̄sso sigillo sctitatis em̄ est sigillū sāctorū
in quo sigillātur l'r̄e eor vt admittantur
ad regnū celor. qd̄ ē regnū glorie et ho-
noris q̄bus dn̄s beatū stephanū corona
uit. ps̄. Gl'ia ꝛ honore coronasti eū dn̄e.
Nos ergo dn̄m natuȝ q̄ hodie coronauit.

stephanū rogemus vt cū ip̄o gloria τ hono
re coronā. qđ ip̄e nobis p̄stare dignetur.

De sancto stephano Sermo.2.

SI quis michi mīstrat
me sequatur. Jo.12. In verbo p
posito notātur duo ad que nos
hortatur dominus. Primo ad ip̄ēsationē
obsequij. cū dicitur. si quis michi mīstrat.
Secundo ad imitationem sui cum subdit
me sequatur. Quantum ad primum scien
dum est q̄ debemus quadrupliciter mini
strare domino. Primo innocēter per mun
diciam carnis ps.100. Ambulans in via i
maculata hic michi ministrabat. ille q̄ est
cādor lucis eterne τ speculum sine macu-
la vult habere ministros in quibus sordi
dum peccatorum nulla sit macula. homo
inspectis sordibus concipit indignationē
et prouocatur ad nauseam. sic dominus i
spectis sordibus peccatoꝝ quādā spūalē
concipit indignationem et prouocatur ad
vomitū Apoca.3. Et q̄ nec calidus es p a
morē boni nec frigidus p odiū mali. Sed
tepidus q̄escens in sordib⁹ tuis icipiā te
euomere ex ore meo. ambulās ꝙ in via im
maculata hic michi ministrabat q̄ bti im
maculati in via. nullus diligit lutum i via
pedū. attamē multi diligūt lutū i via mo-
rum. tanq̄ cariores habeant sotulares q̄
interiores affectōes. o aīa a sordibus vi-
tioꝝ tibi p̄caue si nō p̄cauisti lauare. laua
re i illa cōtriti cordis. aq̄ lachrimose ꝯfes
siōis. vt ds i fūdat mūdiciā grē sanctificā
tis. Johā.13. Si nō lauero te nō habebis
ptē mecū. Quo audito rn̄dit petrus nō so
lū pedes sed τ manus et caput. vult ergo
dn̄s vt sibi mistrem⁹ inocēt p mūdiciā car
nis. Dan̄.1. Precepit rex vt introduceren
tur pueri in qb⁹ nulla essꝫ macula. decori
forma eruditi sapia talis fuit btūs stepha
n⁹. Actu.6. Elegerūt stephanū viꝝ plenū
fide τ spū scō. hec ē fides q̄ p dilectonem
opat̄ q̄ corda mūdāt et purificant̄. Actu.
15. fide purificās corda eoꝝ. Scđo dēmus
mistrare vigilanter p sapiāꝫ cordis.2. ad
Thimo.4. Tu hō vigilia in oi⁹ labora
opus fac euāgeliste ministeriū tuū imple.
hortatur nos apostol⁹ hic ad tria. Primo
ad circūspectōem τ fugam malorum. cum
dicitur tu vero vigilia.1. Pe.5. Sobrij esto
et vigilate. quia aduersarius vester dia-
bolus tanq̄ leo rugiens circuit querens
quem deuoret. Diabolum homines deuo
rare nichil aliud est q̄ eos sibi incorpora
re, sicut enim boni per meritū corpori xp̄i
mistico incorporantur. et eius membra e
ficiūtur ita mali per demeritū corpori dia
boli mistico incorporantur. et eius mem-
bra cōstituuntur. an non membra diaboli
herodes pilat⁹ et alij crucifixores xp̄i. vti
q̄ sicut dt beatus Grego. τ alij sancti Tu
ergo vigila p circūspectionē τ fugam ma-
loꝝ q̄ circūspectō nichil aliđ est q̄ circun
stantinm maloꝝ solicita et sagax pscru-
tatio. ad quā spectat p̄teritoꝝ maloꝝ re-
tractio presentiū ꝯsideratō. futuroꝝ p̄me
ditatio τ ſm nomen suum dr veraciter sic
circūspectio. Scđo hortatur nos ad exer-
citiū bonoꝝ. cū dr i oibus labora. hō eni
natus est ad laborare vt sicut auis ad vo
landum bonoꝝ eñ opeꝝ gloriosus est fru
ctus et in paucis verati in multꝫ bn̄ dispo
nentur. Roma.8. Non sunt cōdigne pas-
siones huius tp̄is ad futurā gloriam que
reuelabitur in nobis. btūs bern. vere nō
sunt ꝯdigne ad futurā gloriam q̄ pmitti
tur pn̄tē ad p̄teritā culpā q̄ remittitur. ad
gratiā q̄ imittitur. Tercio hortatur deus
nos ad eruditōeꝫ indoctoꝝ. cū dicit̄ opus
fac euangeliste. ministeriū tuū imple. glo.
quod tp̄e p̄dicas opere testare vt sic retor
q̄atur os turturis ad ascellas. vt sint ma
la granata τ tintinabula in extremis oris
tunice iacintine. sic beatus stephanus mi
nistrauit dn̄o vigilātur p sapiētiā cordis
Actuū.7. Ecce video celos aptos. nō ele
mētoꝝ resurrectiōe. Sꝫ spūali reuelatōe
q̄ fiebat in aīo iusti. ipse eni premebatur
in terris cōsolabatur in celis. affligebat̄
ex illata miseria afficiebat̄ misericordia io-
cundabatur ex inspecta gloria. Tercio de
bem⁹ mistrare dn̄o vtiliter p misericordiaꝫ
τ per doctrinā i ꝓsperꝫ.1. Petri.4. Unus
q̄sq̄ sicut accepit gratiā in alterutrū illā
administrātes. sicut bōi despēsatores mł
tiformꝫ grē τ dei gratꝫ reccpim⁹ grāꝫ eru
ditōis et gratis debem⁹ ipsam refūdere.
Math.10. Gratis accepistꝫ ḡtis date h̄ in
alterutrū.1. maiores miorib⁹. sicut eñ lux
a corporib⁹ supioribus in hec iferiora de
scendit. et illa radio sue illustratōis ꝑfun
dit. sic lux sapie a superiorib⁹ ad iferiora
debet descendere τ illos radio sue erudi
tōis illustrare. Dan̄.12. Qui docti fuerint
fulgebunt quasi splendor firmamenti. Et
q̄ ad iusticiam erudiunt multos q̄si stelle
i perpetuas eternitates. ministrem⁹ ergo
sicut boni dispensatores multiformis grē
dei. di. glo. forā te p desideriū vniuscuius
q̄ sit ēmāna filiūs afrael sapiebat ſꝫ cibos

quos volebāt⁹ vsus grē forma formatur
scdm applicatōez aīmi ad id qđ desiderat
vñ si aliqs applicat aīm ad patiētiā magz
datur eivsus patie si ad tpantia mag vs⁹
tpātie sic bñ mīstrauit btūs stephan⁹ dño
vtiliter per doctrinam in prosperis cū q̄n
ta prosperitate cordis et auctoritate men
tis proponebat verbum dei iudeis. lectio
actuum apostolorum indicat. Ipse enī q̄s
dam terrebat facie Actu. 6. Intuentes eū
omnes qui sedebant in consilio viderūt
faciem stephani sicut faciem angeli. glo. p̄
fulgore terribili. Ipse etiam quosdam cō
fundebat sermone. Actu. vi. Non poterā
resistere sapientie ⁊ spiritui quo loque-
batur. Ipse etiam alios confortabat ī ope
re. Actu. vi. Stephanus plenus gratia et
fortitudie faciebat pdigaz signa magna ī
populo intueamur ergo quantus sit glo-
rios⁹ iste signifer celestis militie. ipse eñ
erat terror audacium. confutator rebelliū
confortator debilium. ipse erat terribilis
in aspectu. insuperabilis in conflictu. vti-
lis et amicabilis in ꝯuictu. Quarto debe
m⁹ ministrare vtiliter p patientiā in ad-
uersis. 2. Chor. vi. In oib⁹ exibeam⁹ nos
metipsos sicut dei ministros in multa pa-
tientia. Debem⁹ eē ministri in oib⁹ pspe
ris scz ⁊ aduersis. ꝯtra multos qui dño et
amicis ppriis tpe pspitatis obsecūtur ⁊
ministrāt. tpe vero aduersitatis ipsos ne
gant. similes canib⁹ q̄ ossa cū carnib⁹ dili
gūt rasa vero et arida ꝯtemnūt. illi nō sūt
amici psone sed fortune Vñ Seneca mel
musce sequuntur lupi p̄dam sic hec turba
nō hoiez sz fortunā. vñ Eccle. vi. Est ami-
cus soci⁹ mēse et nō pmāebit in die neces
sitatis. nos ḡ in oib⁹ psperis et aduersis
exhibeam⁹ nosmetipsos sicut dei mīstros
⁊ hoc in multa pacientia. nos habem⁹ li-
bros et q̄ternos plenos de ꝯmēdatōe pa-
tientie. sz vtinam vnum folium vel vnam
paginā vel saltem vnam lineam hr̄emus
in corde. vt sic possem⁹ aīas nr̄as posside
re Luce. 21. In patiētia vestra possidebi-
tis animas vestras. homo cām habz ꝯtra
mūdum. cōtra carnem. cōtra diabolū. nec
p̄t secure litigare nisi sit in sua possessiōe
in q̄ pōitur p vsum paciētie Melior enim
est ꝯditio possidētis ⁊ scisma multū valet
sicut dicit Reinhardus. beatus ꝑ thomar
eir stephanus seipm̄ exibuit sicut dei mi-
strū ministri enim dei sūt sicut dicit glosa
q̄ homibus nō adulantur vt eis placeant.
ꝯtra multos q̄ i ꝯfessiōibus suis ⁊ in suis
sermonib⁹ nō dicunt hominib⁹ nisi quod
eis placitum esse videtur. ⁊ ideo decipiūt
et decipiunt. Isaie. 3. popule meus qui
beatum te dicunt ipsi te decipiunt et viā
gressuum tuorum dissipant btūs stepha
nus seipsum exhibuit tanq̄ dei ministrū
qui non adulabatur hominibus in facie.
Sed eos cōfundebat clara et rigida vir
tute Actum. 7. Dura ceruice et incircun
cisis cordibus et auribus. vos semper
spiritui sancto restitistis et hoc faciebat
ī multa patiētia sic describit btūs Grego
rius est aliena mala equinimiter cōpati
ꝯtra eū quoq̄ qui mala irrogat nullo do
lore morderi. argumentū validissimū est
q̄ btm̄ stephanuz null⁹ dolor mordebat
q̄ inter pressuras lapidum p suis lapida
toribus exorabat plus compatiēs inimi
cis suis. q̄ membris propriis. Actu. 7.
Posit⁊ aūt genubus orabat dicēs. Domi
ne ne statuas illis hoc peccatū q̄z nesciūt
quid faciunt. ad positōnem genuū fusum
ē oleū. et tunc factum est oleum effusum
nomen suū ictibus lapidum. fructum est
alabastrum beati stephani. et tota dom⁹
ecclesie dei impleta ē odore vnguēti ⁊ fac
tū ē sicut vnguentū in capite qđ descēdit
in oram vestimenti eius [qui vestimētum
seruauit] beati pauli Ad cuius ꝯuersiōez
sicut credo oratio beati stephani efficaci
ter valuit. Scđo hortat nos dñs ad imi-
tationē sui. cum dicitur me sequat. Scien
dum est q̄ quattuor sūt genera hoiz seq̄n
tium dñm. Quidā sequnt ipz p viā latā
quidā p viā artam. quidā p viam duram
quidam p viam purā. Quidā sequūt dñz
p viā latā obseruantie mādatorum sicut
faciūt boni seculares. Jo. 8. Qui seq̄tur
me nō ābulat ī tenebris sz habebit lumē
vite. Qui sequitur me per viā latā obser
uantie mandatoꝝ dei. q̄ fundantur in ra
dice ⁊ mandato caritatz De q̄ ps. 118. La
tum mandatū tuū nimis. talis non ambu
lat in tenebris. q̄z habet lumē diuine grē
directiuū vie eius. In ista via obseruātie
mandatoꝝ dei debemus xp̄m seq̄ ⁊ post
ip̄m currere latitudie cordis. ps. 118. viā
mandatoꝝ tuoꝝ cucurri cuz dilatasti cor
meum. sed sunt aliqui hoies q̄ habēt ita
arida tuguria. i. corda q̄ ibi nō possunt ī
trare per amorē inimici. cū tamen scriptū
ē. Diligite inimicos vr̄os bñfacite his q̄
oderunt vos. Luce. 6. Quidam ei sūt per
uersiores qui inueniūtur igrati amicis ⁊
bñfactoribus suis Mirabile est de cordi
bus hūanis q̄ lata sunt ad vicia ꝯ q̄ ar-
ta ad bona. si sic ambiciosius non replet

honoribus. si sit voluptuosus nō implet delectatōib⁹. si sit auar⁹ nō impletur reb⁹ temporalibus. Ad bona autem taz arida sunt q̄ p verum amorē intrare nō potest in eis nec inimicus nec amicus. non talis erat apostol⁹ qui dicebat. 2. Chor. vi. Os nostrum patet ad vos o corinthei cor nr̄z dilatatū est. sic btūs stephan⁹ dominū est secut⁹. Isa. Qui suscitauit ob oriente iustum vocauit eum vt sequeretur se secut⁹ est btūs stephanus dominum nō a lōginquo sed ex vicino. Ipse eni mortem quam p nobis saluator sustinuit. primus reddidit saluatori. et iō lumē vite meruit asseq̄ Eccle. ii. Dulce lumen et delectabile ē oculis videre solē. btūs stephanus habuit delectationē olei ex pietate et ꝯpassiōe ꝑximi. delectationem mellis ex visione dei. Unde de eodem vase manabat oleum cuz melle. oleum pietatis. cum melle iocunditatis. que est queso in isto vase scilicet beato stephano olei et mellis permixta confusio ꝛ inconfusa permixtio. Miror si non miraris quomodo bellator fortis sub vno eodem q̄ memento sugebat mel de petra oleumq̄ de saxo durissimo. Secundo sunt boni filij qui sequuntur dominum per viam arta voluntate paupertatis sicut boni regulares. Math. 19. Si vis perfectus esse vade et vēde omnia que habes: ꝛ da pauperibus. et sequere me. Duo notātur in verbo proposito. Primum est propriorum dimissio. Secundum est christi imitatio. Tria sunt genera hominum que solēt sua relinquere. peregrini qui relictis superfluis necessarijs in sua peregrinatiōe sūt contenti. Nos ergo in hac vita quandiu viuimus peregrini sumus. i. Petri. 2. Obsecro vos tanq̄ aduenas et peregrinos. et ideo relictis superfluis debem⁹ esse cōtenti. q̄z nondū sumus ciues s̄z adhuc exules. Hebre. 13. Nō habemus hic ciuitatez manentem sed futurā inquirimus Scdo solent relinquere imo proijcere sua nauigantes mare in maris periculo constituti mare mūdus est ps̄. 103. hoc mare magnū et spaciosum illic reptilia quorum non est numerus Et vere plura sunt reptilia per appetitum terrenorum q̄ volatilia per desiderium supernorum. In hoc mari inueniuntur multa picula ꝛ qui nauigant illō possunt enarrare illud. Eccle. 43 Qui nauigat mare enarrat picula ei⁹. Tercio solent dimittere ea cursores propter premium agonis. i. Chor. 9. Omnis qui in agone contendit ab omnibus se abstinet. ab omnibus. s. impedimentis ad sequendum premium agonis Sciendum est iuxta glo. q̄ in sacris scripturis de rebus non laudandis similitudines assumuntur sicut de iniquo iudice qui viduam nolebat audire et de illo qui non propter amicitiam s̄z tedio affectus surrexit. ꝛ comodauit panes petēti. sic in isto loco nō ludicra ꝛ organistica laudantur. s̄z de rebus nō laudandis laudanda similitudo sumitur. sic ḡ curam⁹ vt cōprehendam⁹. seq̄tur in p̄dicta autoritate. ꝛ sequere me videmus istos clericos q̄ p̄lat⁹ sequūtur obseq̄ vt aliqua bn̄ficia assequantur. ꝛ cū assecuti fuerint modico tp̄e possident q̄z morte p̄ueniunt. ille ḡ sequendus est cui⁹ bn̄ficia nō trāseunt s̄z ꝑmanet in vita. Eccle. 25. Magna gloria est seq̄ dn̄m lōgitudo eni dierꝫ i dextera ei⁹ ꝑduratōez eternitatū. ꝛ in sinistra eius diuitie et glia per dotes aie ꝛ corpis Prou. 3. Sic btūs stephan⁹ dn̄z ē secutus. Job. 23. Uestigia eius secutus ē pes meus viā ei⁹ custodiui ꝛ nō declinaui ex ea. Tercio sūt alij q̄ sequunt̄ dn̄m p viā durā abrenunciatōis ꝑprie voluntatis. sicut faciūt veri obediente s ꝛ p̄cipue martires. Lu. 8. Si q̄s vult venire post me abneget semet ip̄m ꝛ tollat crucē suā et seq̄tur me In ista autoritate notātur tria. Primo notatur ꝓmtitudo obediētie cū d̄r abneget semetip̄m Actu. 9. Dixit paul⁹ domine quid me vis facere quasi diceret patus sum ꝓmte obedire. Scdo notatur aparitas r̄ľaris discipline cū dicit̄ ꝛ tollet crucē suā. Galla. vi. Qui xp̄i sūt carnē suā crucifixerūt. i. macerauerunt. dicit glo. pugnās scꝫ cū vicijs ꝛ cōcupiscētijs. ibi dicit glo. nr̄e deuotōi cōgruit vt q̄ deū crucifixi passionē celebram⁹ recōmendaꝫ carnaliū voluptatū nobꝫ crucē faciamus. in hac cruce semper in hac vita pendē debet xp̄ianus. vt sit fix⁹ clauis. i. p̄ceptis iusticie. sicut xp̄s clauis fuit fixus i cruce. Tercio notat̄ ꝯformitas bone vite. cū d̄r ꝛ seq̄t̄ me. Ephe. 5. Estote imitatores dei sicut filij carissimi ꝛ ambulate in dilectōe sicut xp̄s dilexit nos. ꝛ tradidit semetip̄m p nobis hostiā ꝛ oblatōez deo i odorē suauitatꝫ. sic btūs stephanus dn̄z est secutus. ip̄e eni nō solū pellem p pelle. sed etiam carnē p carne ꝛ ossa p ossibus reddidit. ꝛ cūcta q̄ habebat p aīa sua expādit ꝛ seip̄m obtulit hostiā sctā ꝫ viuētē deo placentē i odorē suauitatis. Quarto sūt alij q̄ secūt̄ dn̄m per viā purā mūdicie sie castitatꝫ. sicut faciūt ꝯtinētes ꝛ p̄cipue virgines. Apo. 14. Hic sūt q̄ cum mulieri

bus nō sunt coīqnati virgines em̄ ꝑmāse rūt et sequūtur agnū quocūq̄ ierit sequū tur in illa ciuitate suꝑne que nō eget sole neq̄ luna vt luceāt in ea. Nā caritas dei ipsam illūiat. et lucerna eius ē agnus cuiꝰ visio et assecutio est sūma btitudo. Johānis. 16. Hec ē vita eťna vt ꝯgnoscāt te solum deū verū ⁊ quē misisti hiesum christū. Ad quem nos ꝑducat. Amen.

De sācto Johāne euange. Sermo. 2.

Amice ascende superius. Luce. 14. Inter omnes affectiōes amor ē suauior Inter omnes actiones amor est dignior iter omnia loca superiora ē sublimior ꝭm hoc beatus Johannes euangelista. In verbo ꝓposito commendatur a tribus. Primo a familiari christi vocatione cum dicitur amice. Secundo a curiali ascensione cum dicitur ascende Tercio a felici vite beate perceptione cum dicitur superius. Sunt aūt tria ex quibus familiaritas christi ad iohannem. ⁊ iohannis ad xp̄z specialiter declaratur. Primo propter mentis ⁊ corporis puritatem. Secundo propter specialem familiaritatez. Tercio propter singularē iohānis stabilitatē ⁊ firmitatē. Primo ḡ vocatur amicus ꝓpter mentis ⁊ corporis puritatē. Prouer. 22. Qui dilgit cordis mundiciā ꝓpť grāz labioꝝ suoꝝ habebit amicū regē. beatus iohā. mūdiciā cordis dilexit. Ipse eni virginitatē cordis ⁊ corpis obſuauit. ⁊ ideo xp̄s sibi virginimrēm virginē ꝯmēdauit. tūc xp̄s florē cāpi ⁊ lilium cōualiū sociauit. Cañ. 2. Tp̄s em̄ putatōis aduenerat. i. sepatōis cordz xp̄i a corde militante ecclesiā et ideo non fuit mirū si flores apparuerūt in terra nostra Cañ. 2. Quia ḡ btūs iohannes dilexit cordis mūdiciā ideo habuit qđ sequiť labiorum grām. os em̄ loq̇tur ꝓpter cordis habūdātiā. ⁊ sicut afficitur ita ⁊ loq̇tur. ⁊ sic videmꝰ ꝙ affectōes hn̄t voces ⁊ locutōes sibi ꝓprias. sicut dolor hz voces gemebūdas. timor formidulosas. amor iocūdas. ⁊ ḡtulabūdas sic ⁊ ḡtia hz gratiosas. cū ḡ beatꝰ iohānes i corde gratia dei repletꝰ fuerit nō ē mirū si diffusa est grā i labijs eius et ꝓpter istā labioꝝ gratiā amicū regez habere meruit. Johānis. vltio. Vidit petrus illū discipulū quē diligebat ih̄s sequentē q̇ et recubuit in cena supra pectus eius ⁊ dixit ei. Dn̄e quis est qui tradet te In ista autoritate priuilegiū amoris beati iohānis a tribus describitur primo ab in terna caritate cum dr̄ discipulꝰ quē diligebat ih̄us. Scđo magna familiaritate cum diciť qui recubuit in cena dn̄i supra pectꝰ eiꝰ. Tercio a ꝯfidentia ⁊ securitate cū dr̄ dn̄e quis est qui te tradet ceterz enim timētibꝰ et non audiētibus querere btūs iohāes fidētior ceterz req̇siuit dn̄z đ suo traditore. Nō ḡ frustra et sine causa iste fidelis ꝓcurator ad curiā sūmi pontificis . i. xp̄i accessit q̇ vltra ius cōmune aliorum ita priuilegiatus recessit. Scđo vocať beatus iohannes amicus propter familiaritatem specialem. Eccle. 9. Vinum nouū amicus nouus veterascet et cū suauitate bibe. illud vinum nouum siue mustū tres habet proprietates. primo habet feruorem caloris. Secundo fragantiaz odoris Tercio efficaciam inebriationis. Et propter hoc beatus iohānes potest vino nouo vel musto comparari. Ipse enim habuit feruorem caloris ex dilectōe. fragātiam odoris ex conuersatione efficatiam inebriationis in eruditione. Nam in manu eius fuit calix domini vini meri plenꝰ mixto. ipse enim nobis propinauit vinuz merum ꝑdicando et scribendo de simplicitate diuinitatis xp̄i. Joh. i. In ꝑicipio erat verbuz ⁊ verbū erat apud deum. ⁊c. ipse etiam nobis propinauit plenitudinem vini mixti quantuz ad predicationē vnionis et assumptionis nr̄e humanitatis. Johannis. i. Verbum caro factuz ē ⁊ habitauit i nobis. iste pijssimus euāgelista quasi liberalis angelicus vel normandus fideles xp̄i ad collationes iuitauit. a deo ꝙ ip̄os nō vino in quo est luxuria sed in quo germiatur cordis mūdicia iebriauit. Cañ. 5. Comedite amici ⁊ bibite ⁊ inebriamini carissimi. ḡ beatꝰ iohānes vino nouo siue musto cōꝑatur. vn̄ de ipso post missionē sp̄ūssācti ⁊ similiter de alijs dicebant iudei qm̄ musto pleni sūt. Actu. 2. sequitur. veterascēt ⁊ cū suauitate bibes illud. Vinum vetus vltra mustuz tres hz eminentes ꝓprietates. Est ei gustu puriꝰ aspectu pulchriꝰ. olfactu suauiꝰ. sic btūs iohā. ex diuturna ꝯuersatōe cū xp̄o ⁊ ceteris apostolis fuit castitate purior honestate pulchrior. odore bōe fame suauior. Gene. 27. ecce odor filij mei sicť odor agri pleni. cui bn̄dixit dn̄s. Tercio beatꝰ iohes diciť amicꝰ ꝓpter singularē eius stabilitatem seu firmitatē. Eccle. 6. Si possides amicū in temptatiōe. posside eū multi sūt qui amicos habēt sicut mobile ⁊ nō sicut hereditatē possidēt. ⁊ si in tp̄e ꝓsꝑitatꝪ a

micum se diligere dicãt tamen ĩ rtp̃e ad
uersitatis non curant. talis amicus xp̃i
fuit iudas proditor. quem dñs cum cete-
ris ad apostolatum vocauit. scui loculos
ad communes expensas faciendas com-
misit: quem etiam assumpsit in tantam fa
miliaritatem ꝙ secum manuz in parapsi
de itinxit: attamen cum ipo in tp̃e necessi
tatis non permansit: sed ꝙ peius est ipm
tradidit. Eccle. 6. est amicus socius men
se et non permanebit in die necessitatis:
similiter tempore maioris tribulationis
xp̃i ceteri apostoli fuerũt amici vani: Ip
si enim eum dereliquerunt. quando eum
viderunt adiudicari morti: secundum qđ
eis p̄dixerat ille q̄ nihil ignorat. math.
26. Omnes vos scandalum patiemini in
me in ista nocte. Scriptum est enim per-
cutiam pastorem et dispergentur oues
gregis. Sed beatus iohãnes euangeli-
sta fuit amicus verus. amicus fixus. ipse
enim iuxta crucem cum maria matre eiꝰ
stabat ceteris absentibus. Eccle. 6. Si
permanserit fixus erit tibi quasi coequa
lis. beatus iohannes fuit amicus qui iu
xta crucem domini stetit. fixus in gradu.
fixus in aspectu. fixus in affectu: et ideo
iste amicus qꝛ permãsit cũ xp̃o fixꝰ est. me
rito illi quasi coequalis. nõ dixit equalis
qꝛ infinito bono nichil potest equari. sed
dixit quasi coequalis. qꝛ eadẽ gloria mo
do fruitur beatus iohannes in vita bea-
ta per participatõez qua xp̃s fruitur per
essentiã et naturã. Scđo commendatur
btũs iohãnes a curiali inuitatiõe. cũ dr.
ascende. Sciendũ ẽ g̃ ꝙ btũs iohẽs euã.
tripliciť ascendit. Pꝛio ei ascendit per co
gnitiõez solide ꝟitatꝫ. scđo p̱ ꝯtẽplatõez
sũme bõitatꝫ. Tercio per ꝯp̄hẽsionẽ etne
felicitatꝫ. Pꝛio g̃ ascẽdit per ꝯgnitõez so
lide ꝟitatꝫ. ps̃. 17. Ascẽdit super cherubi
ꝛ volauit. volauit sup̱ pẽnas vẽtoꝝ. ne ti
bi videať absurdũ ~~qđ dixi~~ ꝙ beatꝰ iohẽs.
ascẽdit sup̱ cherubi. ascenderũt ei ceteri
apostoli q̄ fuerť p̄ncipales colũne ecclesie
xp̃i. Ab ipis ei ãgeli mlťa didicerť marie
de his q̄ p̱tinẽt ad misteriũ ĩcarnatõis. h̄
ẽ ei sacramẽtũ abscõditũ a seculis i deo q̄
oĩa creauit vt ĩnotescat p̄ncipibꝰ ꝛ ptãti
bus ĩ celestibꝰ p̱ etnitatẽ mlťiformis sa
piẽtie dei. btũs g̃ iohẽs sup̱ cherubi vola
uit p̱ cognitiõez. ꝛ seqť ꝙ volauit sup̱ pẽ
nas vẽtoꝝ. Duo sũt vẽti ĩ sacra scriptura
vsitatissimi. aq̄lo ꝛ auster Cã. 4. Surge
aq̄lo ꝛ veni auster. p̱ aq̄lonẽ signať statꝰ
aduersitatis per austꝝ signatur statꝰ p̱s-
p̱itatꝫ q̄libet istoꝝ duoꝝ ventoꝝ hꝫ pẽ-
nas suas. aquilo pro pennis hꝫ difficulta
tes cõsolationũ. btũs iohãnes ascẽdit su
per vtrasq̄ pẽnas istoꝝ vẽtoꝝ. qꝛ ip̃e nec
fuit p̱ difficultates tribulationũ in aduer
sitate deiectꝰ. nec fuit per iocũditates cõ
solationũ in p̱speritate per tumorẽ erec
ctus. Scđo ascendit beatus ioh. p̱ cõtẽ-
platiõez sũme bonitatis. Amos. 9. Qui
edificat ascensionẽ suam in celo et fascicu
lum suũ super terrã fũdauit btũs io. pꝛio
fascicucũ mirre sup̱ terrã cordis sui fũda
uit. ipse eñ sibi ex obprobriis et cõtu-
meliis iniuriis et tormentis xp̃i fasciculũ
mirre. i. amaritudinis sibi collegit. Cãti.
.i. Fasciculus mirre dilectus meus michi
inter vbera mea ꝯmorabiť. q̄d aliđ q̄ꝫ fas
ciculum sibi beatꝰ iohannes collegit. qñ
sibi coniunctum carne. coniunctiorẽ men
te coniunctissimum familiaritate vidit in
sidiose dep̄hebsum. iniuriose damnatum
ignominiose succensum. Certe ex istis fa
sciculum sibi collegit. et inter vbera id est
in corde quod est inter vbera collocauit.
vñ dixit inter vbera mea ꝯmorabitur. vñ
ber. iohẽs diues o hospes, liberalis quẽ
in cordis tui hospicio posuisti. statim eñ
tuã restituet tibi. Cã. 4. duo vbera tua si
cut duo hũuli cap̃e gemelli hinulꝰ cap̃e hꝫ
perspicationẽ in visu. agilitatez in saltu.
in quo duo excellentia designãtur q̄ pro
collatione xp̃i inter vbera bti iohis suis
vberibus rependuntur. s. perspicacitas
agnitionis. et sublimitas contemplatio-
nis et per hoc in celo ascentionem suam
beatus iohannes edificauit. homines di
uites plura habentes domicilia siue ma-
neria. istud specialiter dicuntur hr̃e qđ
solẽt ãplius diligẽ habũdãtius munire.
libẽtiꝰ freq̄ntare. sꝫ h̄ scti dicunť ascẽsio
nẽ suã edificare ĩ celis. Istud ei edificiuz
specialiť diligũt illđ specialiť sua merita
p̄mittẽdo muniũt. Ibi ẽt per sãcta desiđ
ria frequentius vadunt. Math. 6. The-
saurisate vobis in celo thesauros parum
curat sanctus hõ de ruia domus lutee in
qua hospiciatur. qñ scit firmiter se iteruz
ad domum non manufactã ad quã voca
tur. 2. Choꝝ. 5. Scimꝰ qm̃ si terrestris do
mus nr̃a huius habitatõis dissoluatur ꝙ
edificatõez ex deo habemus domũ nõ ma
nufactã. sed eternã in celis. Tercio ascẽ-
dit btũs iohannes per cõp̄hensionẽ etne
felicitatis. Cañ. 7. Ascẽdã in palmã ꝛ ap
prehendã fructũ eiꝰ. p̱ palmã significať
vita btã. palma eñ dať victoribꝰ. sic vt ea
btã datur per ꝯtẽplatões ꝛ tribulatões ĩ

nocētibꝰ. Apoca. 2. Uincēti dabo edere de ligno vite qđ est in paradiso dei mei. Idez ibi signans per lignum vite qđ hic per ascēsionem palme. fructus huius palme sunt dulces. delectabiles. imputribiles dulces sunt. Can. 2. Sub vmbra illiꝰ quem desideraueram sedi et fructus eiꝰ dulces gutturi meo. Ista palma in presēti vita vmbra nos refrigerat in tribulatōibus ꝯsolādo. sed in futura vita fructꝰ eiꝰ dulcis erit nos in auditis recreationibus recreādo. Scđo fructus huius palme sunt delectabiles. Prouer. 3. Primi ꝛ purissimi fructus eius. primi dicuntur qꝛ magis placēt. puri dicūtur qꝛ pure et sine aliq̄ doloris ad mixtōe delectāt. Tercio fructus huius palme sunt imputribiles ps̄. 1. Erit tanq̄ lignū qđ plantatū ē secꝰ decursus aquarum quod fructū suuz dabit in tpe suo. Iustus in vita btā dabit fructū meritoꝝ ꝛ p ipis accipiet fructū p̄miorꝝ. nec poterit sibi tiere deputrefatōne fructuū suoꝝ iustꝰ in vita btā qñ nō timebit de fluxu foriorꝝ. subditur em̄ ꝛ foliū eiꝰ ñ ꝺfluet. amātissimꝰ ğ dñi bea. io. euāgelista mō i vita btā istos fructꝰ iputribiles ꝑcipit. qꝛ corpꝰ ꝛ aiaz sine putrefactōe corruptōis euasit. Tercio ꝯmēdatur btūs iohs a felici vite btē ꝑceptōe cū dicitur superius. Sciēdū ğ qꝛ triplex ē superioritas. Prima est fecunde deuotionis. Secunda est deuote oratōnis. Tercia iocunde ꝯp̄hensionis. Prima ğ est fecunde deuotōis. Iosue. 15. Dixit filia caleph patri suo terrā arētē ꝛ australē dedisti michi iūge ꝛ irriguā q̄ dedit ei irriguū inferius ꝛ irriguum superius. terra arēs est cor pctōris destitutum fecunditate humectantis deuotionis. ps̄. 142. Aia mea sicut t̄ra sine aqua tibi. Sz ista terra ꝺꝛ australꝫ ꝓpt expectatōez pctōꝝ ꝺ grato aduētu sui saluatoꝝ. abacuth. 3. Deus ab austro veniet. sz post arētē terrā ꝛ australē petit aia irriguā ꝛ subditur qꝛ dedit ei pr̄ irriguū inferius ꝛ superius Irriguū iferius quātū ad destatōez pctōrūꝛ ablutōez ipoꝝ ꝑ effusionē lacrimaꝝ ꝛ germinatōez ꝑductōez bonoꝝ operum Hebre. 6. terra sepe venietē sup se bibēs ibꝛez ꝛ germinās herbā oportunā illis a q̄bus colit̄ accipit bñdictōez a dño. dedit etiā illi irriguū superiꝰ ꝑ desideriū ꝛ deuotiōez supnoꝝ bonoꝝ. hec est t̄ra cui intendit dñs multiplicare habūdātiā bonoꝝ ps̄. 64. Uisitasti terrā ꝛ iebriasti eā multiplicasti locupletare eā sz hoc beatꝰ iohā. euā. a dño fuit visitatus per dignationē sue vocationis. inebriatꝰ ab vbertate domus sue felicitatis. et locupletatꝰ ex dotibus anime. et sicut q̄dam credūt ex dotibꝰ corporis. Quidā em̄ credūt qꝛ non solum in aia sed etiam in corpore felicitate donatus sit. Nam in monumēto eius nō corpus sz solū māna iuentuz fuit Nec mirū si dñs spālissimo suo voluit cōcedere qđ i morte sua multis aliīs dignatus est dare. math. 27. multa corpora sanctorū q̄ dormierāt resurrexerūt. et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius venerūt in sāctam ciuitatē et appuerunt multis. Scđa est deuote orationis. Actu. 10. Ascendit petrus in sūpiora domus vt oraret. q̄ hz duo domicilia vel in vno domicilio duo habitacula vnū inferius ꝛ aliud superius. habitaculū inferius est administratio tp̄aliū rerū in quibus ē magnus tumultus. et iō i istis multū orō et orōnis deuotio perturbat. ꝛ iō ascēdere debemus ad habitaculū supius. i iste est desideriū q̄etum et dulcis appetitus ex consideratione supernorū bonorū. In isto habitaculo tāq̄ i superiori solatio debemus ascēdere. ꝛ in ābiguitatibus ꝛ ētāxietatibus nr̄is ad dñz oculos nr̄os erigere. 2. Paralip. 20. Cū ignoramus q̄d agere debeamus h̄ solū habemus residui vt ol'os nr̄os dirigamus ad te dñe. iō beatus io. apo. et euan. oculos erexit q̄ irreuerberata acie solē iusticie ꝯspexit ꝛ mō longe clarius ꝯspiciēdo reuelata facie cognoscit. Tercio est iocūditas cōp̄hensionis. Ezechie. xli. Latius erat tēplū in superioribus. et sic de inferioribus ascēdebatur ad superiora. tēplū ē eccl'ia hoc tēplū i inferiori parte. i. i eccl'ia militante ē strictius i superiori parte ē latius. Sz nō est nobis desperandum. quia ab inferioribus ad superiora ē ascensus. qꝛ per merita ecclesie militantis peruenimus ad p̄mia ecclesie triūphantis. vbi nō est solūz mō ignis. sed imensus ignis caritatis et felicitatis. que in patria precipue in caritate consistit. ad Ephe. 3. in caritate radicati et fundati vt possitis comprehendere cū oibus sctis q̄ sit latitudo et sublimitas lōgitudo ꝛ ꝓfundū. Istud totum btūs io. euangelista familiarissimus dñi mō ꝯprehēdit Ip̄e ei mō scit supereminētem sciētie caritatē xp̄i. ꝛ impletur i oēm plenitudiez habūdātie vbertatū domus dei. cuius plenitudis ꝑticipes nos efficē

De scto ioha. eua. Sermo .2.

Ecce seruus meus itelliget et exaltabitur et eleuabit᷑ ꝛ sublimis erit valde. Isa. 52. Creator animam rationalem ad imaginē ꝛ similitudinez suā formauit. ꝛ ipam triplici potētia decorauit. s. rōnali q̄ est respectu veri irascibili que ē respectu ardui ꝛ ꝯcupiscibili q̄ ē respectu boni ſʒ h̄ beatus iohā. euāgelista a tribus in ꝟbo ꝓposito ꝯmendatur. Primo em̄ dr̄ illustratus lumie p̄me veritatis. quod pertinet ad potentiam rationalem. quod notatur cum dicitur Ecce seruus meus intelliget. Secundo dicitur subleuatus in culmine celse maiestatis quod pertinet ad irascibilē cū dr̄ exaltabitur ꝛ eleuabitur. Tercio dr̄ abstractus ꝛ illectus dulcedie sūme bonitatis qd̄ ꝑtiet ad ꝯcupiscibilē. cū dr̄ et sublimis erit valde. Quātū ad p̄mū dr̄. Ecce seru⁹ meus intelliget. Sciēdum aūt ꝙ ad ꝯpletā itelligētiā tria reqrūtur. Prio em̄ reqritur māsueta hūilitas ex infirmitate humana Scdo fida securitas ex largitate diuina. Tercio ifusa claritas. ex iradiatōne supna. Prio ḡ ad intelligētiā reqritur māsueta hūilitas ex ifirmitate hūana Eccle. 5. Esto māsuet⁹ ad audiēdū ꝟbum dei vt intelligas et cū sapientia proferas responsū verum bonus scolaris et similiter omnes fideles xp̄i debēt eē sicut asini dn̄ici. qui illud quod eis impōitur patienter recipiunt ꝛ ꝓ suis viribus libenter ferūt Isa. i. Cognouit bos possessorem suum ꝛ asinus presepe domini sui. scola ꝛ ecclesia nichil aliō sūt ꝙ dn̄ica p̄sepia Naz in scolis verbū dinū qd̄ ē pabulū vitale aie bōi scolaris ꝓpōitur et auditur istud pabulū etiā fidelibus in ecclesiis p̄dicādo mīstratur. q̄ ḡ ab istis p̄sepiis recedūt vacui i solentiores asellis. ꝛ stolidiores sunt asinis hoies mare nauigātes libēter se ꝯmittūt deducēdos ab illis nautis de q̄bus audierūt ꝙ alios freq̄nter adduxerīt ad portuz salutis ſʒ hoc ꝛ libēter audire debem⁹ diuinū ꝟbū. qꝛ nos ꝑducit ad salutarē portū. Iaco. i. In māsuetudine suscipite isitū ꝟbum qd̄ saluare potest aias vr̄as ꝓpter hoc esto mansuetus ad audiendum verbū dei. ꝛ hoc vt intelligas. audire eni et legere sine intelligere est negligere. si vis ergo intelligere verbum diuinum nō facies de corde tuo cānalem sed conchā. Cānalis aquam recipit ꝛ statim reiicit. Sed cōcha receptā aquaz custodit Noli ergo facere de corde tuo cānalem per solam veritatis auditionez ꝛ nudam speculatōez. ſʒ fac de eo frequētem meditatōez et firmā retentionem. Prouer. 3. Fili mi ne obliuiscaris legis mee ꝛ precepta mea cor tuuz custodiat. Sequitur. et cum sapientia ꝓferes responsum verum. cor vanum nō potest dare responsum solidum neq̄ verum Nā vanitas nō p̄t esse alicui⁹ solidi materie siue cā. Ex fumo em̄ toti⁹ mūdi nō posset vna solida turrꝫ edificari. ꝛ certe vani sunt oēs hoies in q̄bus nō subest scia dei Sap̄. 3. Vn̄ si vos audiatis istos ioculatores loq̄ntes et histriones nūq̄ vnū solum verbū audietꝫ ex ore ip̄oꝝ. vn̄ si hoies scolares ꝟba taliū appellāt recreatōes. ip̄a nugas dn̄t appellare viri religiosi ꝛ ꝑsōe Sap̄. 2. Tāq̄ nugaces estimati sum⁹ ab illo. qꝛ ḡ btūs io. euā. ꝟba saluatoris cuz omi māsuetudie ꝛ hūilitate audiuit et intellexit. iō merito ecclesiā gubernauit. ꝓuer. i. Intelligēs gubernacula possidebit ꝛ hoc nō sibi nec sue ifirmitati ſʒ dei glorie attribuit q᷑ debēt facē viri iusti. ps. 113. Nō nobis dn̄e nō nobis ſʒ noi tuo da gloriā Scdo ad ꝯpletā intelligētiā requiritur fida securitas ex largitate dia Sap̄. 3. Qui ꝯfidūt in illū intelligēt veritatē ꝛ fideles i dilectōe acquiescent illi. In dn̄o debem⁹ ꝯsidere ꝛ totū cogitatū nr̄m in illū iactare. Ipe em̄ est fons lūinis q̄ lumē intelligētie ꝛ p̄t et vult nobꝫ dare. Iaco. i. Omne datū optimū ꝛ oēm donū ꝑfectum de sursū est descēdēs a p̄re luminū. Nos in cordibus nr̄is studendo ꝛ meditādo lumen itelligētie mēdicam⁹ Nos etiā a p̄dicatoribus ꝛ doctorib⁹ illō lumē intelligētie flagitam⁹. ꝛ merito q̄dē Nā ipi sūt ministri et elimosinariī dispēsatores ꝟbi diuini. Nos ḡ cū ab ipis tāq̄ a riuulis aliquā stillā itelligētie degustauerim⁹ hūiliter ꝑ deuotā orōez recurram⁹. ipse em̄ ē q̄ larga manu ꝯsueuit distribuere potētib⁹ se et nō iproꝑare. Iaco. i. Si quis vestruz indiget sapiā postulet a deo q̄ dat oib⁹ affluēter ꝛ nō iproꝑat. ꝓpter qd̄ dr̄ qui ꝯfidūt i illū intelligēt veritatē. Seq̄tur. ꝛ fideles in dilectōe acq̄escēt illi. ꝛ bn̄ ꝯiūgūtur ista duo scꝫ itelligētia veritatꝫ siue cognitio ꝛ dilectō. qꝛ ꝯgnitō sine dilectōe errat. bn̄ ḡ iuicē sūt ꝯiūcte iste due sorores germane. Nā cognitio ē dilectōis directiua. dilectio ē elatōis rep̄ssiua. btūs ergo iohā. euā. istas duas sorores in corde suo sibi matrimōialiter ꝯiūxit. qꝛ dilectō in se ip̄o oēm elatōez rep̄ssit. ꝛ cognitō ab erro

re deuio recessit. Tercio reqrit̃ ad ꝯpletã intelligentiã ĩfusa claritas ex irradiatõe diuina. ps̃. c̃xviij. Declaratõ sermonũ tuoꝝ illũinat et intellectũ dat ꝑuulis. vñ dicit declaratõ sermonũ tuoꝝ illũinat. qꝛ sermones diuini dñt clare ⁊ lucide predicari ad hoc ꝙ ab ipsis possim⁹ illũiari. vos scitis ꝙ lucerna abscõdita sub modio nõ lucet. res inuoluta nõ apparz. ꝯtra multos qui cum ꝑdicare ⁊ populũ dñi erudire ꝑnt nolũt. sz lucernã dñi sub modio abscondũt. Sũt etiã aliȷ̃ q̃ legẽtes ⁊ disputãtes sapiẽtiã dei sub sermonũ obscuritate ĩuoluũt Job. 38. Quis est iste inuoluẽs sentẽtias sermonib⁹ imꝑitis. clara ẽ ⁊ q̃ nũq̃ marcescet sapientia dei. Sap̃. 6. Et iõ clare et lucide debet predicari ⁊ sic declaratio sermonum tuorum illuminat. ⁊ intellectum dat paruulis. paruuli sunt humiles spiritu. vel pauperes panem verbi dei esurientes ⁊ desiderantes. talis pauper erat dauid q̃ dixit. ps̃. c̃xviij. Cõcupiuit aĩa mea desiderare iustificatões tuas in omi tp̃e. sed cũ ꝯcupiscentia sapiẽtie nichil aliud sit q̃ desideriũ q̃re cũ dixit cõcupiuit desiderare subiunxit iustificationes tuas in omni tempore. ratio huius ẽ quia multi sũt qui sapientiam dei concupiscunt in affectu. q̃ non desiderant cum affectu. multi eni sũt qui multum affectant habere sapientiaz sz refugiũt laborẽ ꝑ quez ꝑuenit̃ ad illaz tales sũt similes cattis q̃ libent pisces comederent sz ad piscãdũ illos nõ se libent in aquã immergerẽt. bene valẽt sapiẽtiã hr̃e in diuitiȷ̃s ⁊ delitiȷ̃s ⁊ recreatõib⁹ et ociȷ̃s venantes lepores ĩ aquis. querẽtes pisces in siluis. fatui sũt qꝛ nõ inueniũtur in illis locis. sic nec sapiẽtia elegit sibi lectũ in thalamo pleno diuitiȷ̃s. et delitiȷ̃s. Job. 28. Sapiã vbi inuenitur et q̃s ẽ loc⁹ intelligẽtie. Et respõdetur ꝙ nõ inuenit̃ in terra suauiter viuẽtiũ. vñ btũs io. euã. nõ inuenit sapiaz ⁊ itelligẽtiam in regali ꝯuiuio sz apocalipsiz vidit in pathmos insula religatus exilio. Scd̃o dr̃ io. euã. subleuatus ĩ culmine celse maiestatis cũ dicitur exaltabitur ⁊ eleuabitur. Sciẽdũ est ꝙ btũs io. fuit exaltat⁹ tripliciter. pͥo in ꝯgnitione agendoꝝ. Scd̃o ĩ executiõe cognitoꝝ. Tercio in adeptõe ꝑmioꝝ. Primo ergo fuit exaltatus ĩ ꝯgnitõe agẽdoꝝ. Eccle. xv. Sapiã hũiliati exaltauit caput illi⁹ et in medio magnatoꝝ ꝯsedere illũ faciet vñ ꝯiũgit ista duo sapiẽtiã ⁊ hũilitatẽ. qꝛ sicut ego video ꝙ mundicia pluuiaꝝ pͥo mõtes ĩfũdit ⁊ postmodum mẽtibus siccis remanẽtib⁹ ad valles descẽdit. sz in multis ingenio naturali pollẽtib⁹ sapientia dei non remanet. sed descendẽs ad corda humiliũ tanq̃ valles ipsos replet. humilitas enim vas concauum diuine sapiẽtie susceptiuuz. mat. xi. Abscondisti hec a sapientibus ⁊ prudentibus scilicet sapiẽtie dei ⁊ reuelasti ea paruulis. i. humilib⁹ concauitatem suorum exibentibus ad receptionem aque sapientie salutaris. Ista sapientia caput id est mentem humiliati beati io. exaltauit. Eccle. xv. Exaltauit illum apud proximos suos. Ista etiam sapientia humilis ipsum in medio magnatoꝝ considere fecit. iustum est vt doctoribus inter magnos det̃ honorabilis locus. Eccle. x. In medio fratrum rector illorum ⁊ in honore qui timent deum erant in oculis illi⁹ et sic recte fuit beat⁹. io. ĩ ecclesia dei exaltat⁹. ps̃. c̃vi. Exaltẽt eũ ĩ ecclesia plebis ⁊ ĩ cathedra senioꝝ laudẽt eũ. Secũdo fuit exaltat⁹ bea. io. ꝑ executõez cognitoꝝ. ps̃. c̃xvij. Dextra dñi exaltauit me dextra dñi fecit virtutem. ꝙ hõ exaltetur istõ ꝑ virtutẽ dñi ꝑficitur q̃ in dextera domini designatur. Sciendũ est ꝙ q̃dam sũt hoies qui iacẽt in lectulo cõcupiscẽtie carnalis. quidaz sũt qui sedẽt ad mensã mũdane cupiditatis. q̃dam sunt qui sũt ꝑati ad opera sancte actõis. De pͥmis q̃ iacent in lectulo cõcupiscẽtie carnalis. 2. petri 2. Canis reuers⁹ ad suũ vomitũ ⁊ sus lota in volutabro luti. Multũ deberet eẽ verecunduz homi q̃ s̃z sñam sacre scripture q̃ nõ mentitur vocatur canis ad vomitũ rediens ꝑ recidiuatõez vel ꝑcti reiteratõez ⁊ sus lota in volutabro luti ꝑ ĩmũdicie carnalis sordidatõez. Scd̃i sedent ad mẽsam mũdane cupiditatis Math. 21. Eiecit emẽtes ⁊ vẽdentes de templo ⁊ mẽsas nũmulerioꝝ euertit. qd̃ multũ ẽ ꝯtra ꝑncipes ⁊ magr̃ abbates q̃ hñt tꝑalẽ iurisdictõez. q̃ cũ possent et deberent vsurarios expellẽ de terra sua nõ expellũt. immo accepta pecunia in terra sua ipos defẽdunt. tãq̃ homines miseri ⁊ excecati q̃ festucã vidẽt in oculis alterius. trabez aũt in ꝓpriȷ̃s non cognoscũt oculis. audiunt sentẽtiam apostoli. ad Roma. i. Qui talia agũt digni sũt morte. istud vñ ꝯcedunt ad damnatiõem alienã. audiãt quid sequit̃ ad damnatõez ꝓpria subiungit̃ statim. Nõ soluz qui faciũt ea sz etiã q̃ ꝯsentiunt faciẽtib⁹. Terciȷ̃ stant prompti ⁊ parati ad exercitiuz bone oꝑatõis. Tal̃ fuit bea. io. euã. qui potuit dicẽ dextera dñi exaltauit me. Isa. 2.

Sicut exaltantur celi a terra sic exaltant vie mee a viis vris. vie eni vre pollute sunt z lutose q̃tu ad luxuriosos vie vre spinose sut q̃tu ad cupidos z auaros ab istis exaltate sunt vie mee qz munde sut p castitatem q̃ euitat offendiculoz ruina sic ergo potuit dicere dextra dñi exaltauit me. Sequitur. dextera dñi fecit virtute. Naz vltra exaltatiõem gratie dei requirit virtus bone opationis. Sunt eni multi q̃ ppositu bonu concipiunt et quasi crudeles matres in corde proprio ptu ɔceptu extiguit. nec i luce boe opatõis pduut. Isa. 37 Venerut filij vsq ad partu z vt' nõ e pie di. dñs btõ io. euan. cõcessit bonu pposituu cõceptu in luce scte et laboriose opatõnis pducere. i. Cho. 15. Gra eius i me vacua nõ fuit sz habudatius oibus illis laboraui. Tercio fuit exaltatus bea. io. i adeptiõe pmioz. z. Macha. v. In magna dñi reconsiliatiõe cu suma gloria exaltabitur. bea. io. euan. fuit magnus recõciliator dñi quia multos pdicatores tpe iracudie domino reconsiliauit. Eccle. 44. In tpe iracudie facta est reconciliatio audi qd seqt in suma gloria exaltabitur. ista suma gloria. Isa. 35. Describit vbi dr exaltabit solitudo z florebit quasi liliu germinas germinabit exltabit letabuda et laudas gloria libani data est ei vbi sufficieter describitur suma gloria bea. io. Ipse em fuit solitudo per secretu cõtepatiõis. Ipse floruit quasi lilium per mundiciam cõtinentie virginalis. ipse germinauit p boni ppositi cõceptione. aia et ipsius exultauit letabunda et laudans p bonoz operu multiplicatione. ex quibus viri scti i cõscientia hnt leticia et exaltatione. ista oia pertinet ad meritu. Audi qd sequitur. Glia libani data est ei. istud pertinet ad pmiu libanus em interpretat candidato. mõ eius pmium consistit in consortio angeloz et mundicia virginu super flores capit lilia cõualiu cadentium. Tercio dr bea. io. abstractus et illectus dulcedine sume bonitatis. qd pertinet ad cõcupiscibile cuz dr et sublimis erit valde. Sicedu ergo q sublimitas eius in tribus consistit. Prio in mudicia castitatis. Scdo in affluetia claritatis. Tercio in abundantia felicitatis. primeo ergo eius sublimitas cõsistit in mundicia castitatis. z. Choz. 4. habemus thesauru istu in vasis fictilibus vt sublimitas sit virtutis dei et non ex nobis. thesaurus que habemus in vasis fictilibus est thesaurus castitatis. Et quia vasa fictilia sut cum magna obseruantia debent custodiri vnd debet claudi et firmari sic etia et hostia et fenestre sensuum exterioz ne intret latrunculi concupiscentie maloz et p ipsas introducantur magni latrones sensuum et opm peruersoru. et sic depdemur z thesauru incõparabile amittamus vas fictile longo tpe custoditur sanu si exterius nunq̃ impetatur ppter hoc bea. io. in vase fictili thesauz castitatis custodiuit. qz sensus suos ab incursionibus z collisionibus et euagatiõibus exterioz q̃tu potuit elõgauit. sz hoc sicut seqtur fuit diuine virtutis dei et nõ ex nobis. qz q hoies cõtinetia vel virginitate seruat totu dnt attribuere diuine bonitati. Sap. 8. Nõ possu esse cõtines nisi deus det. et hoc ipsuz erat suma sapiẽtia scire cuius eet hoc donu. Scdo cõsistit sublimitas beati io. i affluentia claritatis. Gen. 7. Aq leuauerut archa in sublime a terra. p quas designatur claritas sapie diuine. qz dina sapia e clara nõ turbida. nec per admixtiõez falsitatis lutosa. Merito ergo ab aq sapie dei fuit archa leuata i sublimi archa fuit bea io. eua. in seipso cõtines tabulas et veteris et noui testameti. virga correctiõis mana icorruptiõis. et iõ vt dixi ista archa leuata i sublimi fuit. Isa. 45. viri sublimes ad te transibut et tui erut. iter ceteros sublimes debuit ee btus io. euan. de sublimioribus. qz dñi amatissimus. iste sublime ad dñm trasiuit. qz eius obitus nõ mors sed transitus debuit dici. tuc em siue qn i pnti vita siue qn in futura accessit ad saluatorem eius accessus fuit trasitus de tenebris ad luce. de vita ad morte. de mundo ad patre. sublimes tui ad te transibut sequitur. et tui erunt. Quid inter xpm et btm io. eius discipulu posse esse meu z tuum pertinens ad pprietatis diuersitatez cu nichil iter eos esse diuisu q̃tu ad aioz vnitate. tercio cõsistit sublimitas btus io. in abundatia pmioru. Job. 40. Circuda tibi decorem et in sublimi erigere et esto gloriosus et speciosis induere vestibus btus io. hac die trasitus et natalis sui decore sibi circudedit qn xps ipm luie sicut vestimeto vestiuit in sublime etia erectus qn hodierna die ad celos ascedit. hac die etiam gloriosus fuit. qz ipsu hodie dñs q̃ tum ad stolam aie gloria et honore coronauit. pciosis etia vestibus indutus fuit. qz sm q a multis creditur non soluz in aia sed i corpe ad xpm perrexit sm qd legitur q i sepulchro eius nichil nisi mana in

uentum fuit. ſi autem dicatur ab alijs ꝙ
d on ſurrexit in corpore. ſed tantum aſcē
nit in anima videtur nobiſ ꝙ ſibi videa
tur modo gloria ſatis ſecura poſterioris
future glorie in corpore inverbo certa cō
gnitio. Ad q̄m gloriaȝ nos perdu.

De Innocen. Sermo.

INnocentes et recti ad
heſerunt mihi. pſ̄. 24. Ad hoc
ꝙ de hac valle miſerie aſcenda
tur ad montem glorie tria requiruntur.
Primum eſt declinatio culpe. Secunduȝ
eſt adeptio gratie. Tertium eſt cōtinua-
tio in vtroqȝ. ſecundum hoc in v̄bo ꝑpo
ſito notāt tria. Primū ē declinatō pctōꝝ
qđ notatur cum dicitur innocentes. Se-
cundum eſt executio bonorum operum
quod notatur cum dicitur et recti. Terci
um eſt ꝯformatio voluntatū nr̄aꝝ diuine
voluntati ad ſūmū ⁊ incōmutabile bonū
qđ notatur cū dr̄ adheſer̄t mihi. felix hō
q̄ innocēs ē in ſeipſo. rctūs primo. adhe
rens deo. quātū ad p̄mū ğ dr̄ innocentes
Sciēdū ē ğ ꝙ triplex ē innocētia. Prima
ē mūdicie cordis. ſcđa bōe opatōīs. Ter
cia diuturnitatꝫ ⁊ ꝑſeuerātie finalis. pri
ma ğ ē innocētia mūdicie cordis. pſ̄. 100.
Perambulabā in innocentia cordis mei
in medio dom⁹ mee. hoīes q̄ deambulāt
cā recreatiōīs n̄ eligūt loca lutoſa nec ſpi
noſa. ſȝ delectabilia ⁊ amena. pctōres ſi
ꝑambulāt i medio cordis ſui nō iueniūt
ib i materiā recreatōīs ſȝ afflictōīs. ibi ei
inueniūt loca ſaxoſa ꝑ obſtinatōeȝ odij ⁊
rancoris. ibi iueniūt loca ſpinoſa ꝑ mul-
tiplicē punctōeȝ mūdane cupiditatꝫ. ibi i
ueniūt loca lutoſa ꝑ immūdiciā ꝯcupiſcē
tie carnalis. inueniūt etiaȝ ibi vias lubri
cas ad caſū freq̄ntꝫ recidiuatōīs. Treno
rū. 4. Lubricauer̄t veſtigia nr̄a in itine
re plateaꝝ nr̄aꝝ ſȝ illi q̄ ſūt mūdo corde
bn̄ p̄nt ꝑābulare i medio cordis ſui. Ibi
inueniūt materiā iocūdā recreatōīs. ibi
ei ſūt prata virētia ibi ſūt arua vernētia
ibi inueniūtur roſaꝝ flores. quātū ad de
corē vel pulcritudinē caritatꝫ. ibi iueniū
tur lilia ꝯualiū ꝑ cādorē hūilis caſtitatꝫ.
ibi iueniūt flores cāpoꝝ quātū ad odo-
rē ſctē ꝯuerſatōīs ⁊ lucide opatiōīs. i his
nō ſolū habēs iſta recreatur. ſȝ etiā dn̄s
q̄ inter lilia paſcitur talib⁹ delectat̄. Cā
. 2. Dilect⁹ me⁹ mihi ⁊ ego illi q̄ paſcitur
int̄ lilia. talis ğ p̄t ꝑambulare in inocētia
cordis ſui. vt habeat materiā iocunde re
creatiōīs. et hoc i medio dom⁹ ſue. dom⁹
iuſti eſt eccleſia que eſt vl̄e tāte cōgrega-
tionis. quod reperiūtur i quolibet ſuo ſin
gulari. Eccleſia em̄ ē quaſi quedā mater
familias hn̄s multos filios et multas fili
as. a quoꝝ quolibet ſi queratur vbi ē do
mus tua ſicut qn̄qȝ a pueris queritur. ve-
re et catholice p̄t dicere hec domus mea
demonſtrata eccleſia. Eccleſia. 51. Appro
piate ad me indocti et congregate vos in
domum diſcipline. In iſta domo diſcipli-
ne innocentes chriſti hodie ſunt iuenti et
i illa dure verberati. qꝛ iuſſu herodis ſūt
infideliū gladijs trucidati. innocētes em̄
ꝓ xp̄o infantes occiſi ſunt lactāte ſub ini
quo rege interfecti ſunt. ſed hoc ad bonū
ipſorum. quia hodie in domum non lute-
am nec manufactam ſed eternam intraue
runt. 2 Cho. 5. Edificationē ex deo habe-
mus domum non manufactam ſed eter-
nam in celis. huius figura preceſſit. He-
ſter. 3. vbi dicitur ꝙ Aman voluit interfi
cere totā nationem iudeoꝝ. vt cum illis i
terficeret mardocheū ſic herodes a bima
tu et infra fecit interfici multitudinem in
fantiū et lactantiū vt cū illis interficeret
xp̄m. Sed mentita eſt iniq̄tas qꝛ xp̄m nec
inuenit nec occidit. Secunda eſt innocen
tia bone operationis. Iob. 22. Saluabit
innocens ſaluabitur autem mundicia ma
nuum ſuarū. Innocens dicitur qui nec no
cet ſibi nec alteri hō em̄ qn̄qȝ nocet ſibi ii
quitatem diligendo. pſ̄. 10. Qui diligit ii
quitatem odit aīam ſuā. Qn̄qȝ nocet alte
ri primum circumueniendo ſeu ſeducēdo
iob. 26. Simulatores et callidi ꝓuocant
iram dei. et ſequitur ꝙ morietur in tem
peſtate aīa eorum. ſimulatores ſunt qui
palliatam ſanctitatem hoībus oſtendūt.
Callidi ſunt qui latentem iniquitatem in
terius abſcondūt. et quia tales doloſi ſūt
indignationem diuinā et eius odium in-
currunt. pſ̄. 35. Doloſe egit in conſpectu
eius vt inueniatur iniquitas eius ad odi
um. iſti ſūt vulpes de quibus dicitur. Cā
ti. 2. Capite nobis vulpes paruulas q̄ de
moliuntur vineas. ipocrite dicuntur vul
pes paruule non malicia ſed ſubtilitate.
Hn̄t em̄ ad modum vulpium duo forami-
na in ſubterraneis. vnum per qđ ingredi
untur aliud per qđ egrediuntur foramen
per qđ ingrediūtur hmōi vulpes. ſcȝ ipo
crite eſt palliatio exterioris ſanctitatis.
per quam ingrediuntur in familiaritateȝ
principum ſiue prelatorum. foramen ꝑ
qđ egrediuntur eſt aſſecutio intente v ti-
litatis hoc eſt prebēde vel alicuius bone

officiis quibus obtẽtis de ipsis nõ curãt. sed ipsos relinquunt sz ista duo foramina palliate sctitatis in die iudicij obdurabit qñ pallium simulate sanctatis ab ipsis ammouebitur. & eorum turpitudines nudabuntur foramen affecute vtilitatis dñs obdurabit quando affecutõ intente vtilitatis in penam iehenne ignis mutabitur qñ ligatis manibus et pedibus in tenebras exteriores proiciẽtur. Mat. 22. Sed punitis istis simulatoribus inocẽs saluabitur in innocentia manuum suarũ Non enim sufficit adultis q eorum anime sint grã et virtutibus decorate nisi p tempore et loco seqntur operationes mũde et laboriose. 1. Cho. 15. Grã dei sum id qđ sũ. Ecce decor grẽ et virtutum. sed in hoc non stetit sed subiunxit et gratia ei9 in me vacua non fuit sz habundãtius oibus his laboraui ecce executõ laboriosorũ operum. q em decorauit cor mundicia manus dedit pter laboriosa opera. Sz dices mihi quid spectat ad istos sctõs innocentes de qbus loqris. q nõ venerunt ad tpus laborandi q ratiõe g spectat eis ingressus in regnum dei. Respondeo q sicut puuli baptisati merito xpi p lauarũ regenerationis ac renouatiõis spũs scti discedẽtes stati euolãt i celũ. sic isti baptisati baptismo sãguinis ad celestia suo sãguine volãt. Tertio ẽ psceurãtia finalis innocẽtie. Job. 22. Donec deficiam nõ recedã ab inocentia mea. iustificatõez meã quã cepi tenere non deseram. hõ ab innocentia sua recedit. castrũ forte & bene munitũ dimittit. & inermẽ gladijs inimicorum spũalibus se opponit multũ esset fatu9 q haberet forte castrũ de quo certus eẽt q si posset bene illud custodire q ipe p custodiã castri posset ad regnũ peruenire si id dimitteret vel si id ppria volũtate destrueret. sed hoc planum est q in innocentia cũ magna diligentia est seruãda. ipa enim est introitus in regnum celoruz meritoria causa. et sicut inocentia est seruãda ita iustificatio est patienter & perseuranter tenenda. anime enĩz iustificatõ vl sanctificatõ nihil aliud est q littera caractere sigillata per quã deferẽti apperit introitus ad regna celestia. his litterz muniti & ideo legis caractẽ insigniti hodie intrauerũt i regnũ celorum innocẽtes noui milites xpi. vbi cũ xpo letantur et letabũtur in seculũ seculi. ipsi modo ibi cytarede dominici laudantes dominũ in cytharis suis. Apocalipsis decioquarto. Et vocem quam audiui sicut voces cytharedarum cythare sonantium in cytharis suis ipsi ibi modo sunt sicut sunt phimene christi cantantes vocibus vergentes altisonis dulcisonis canticum nouum ante sedem dei. Apocalipsis decimoquarto. Cantabant quasi canticum nouum ante sedem dei et ante quattuor animalia et seniores et nemo poterat dicere canticuz illud nouum nisi centuz quadragita quattuor milia qui empti sunt de terra. Illud plane de innocentibus dicitur. Secũdo q de hac valle miserie ad statũ glie ascẽdatur requiritur executio operum. & hoc notatur cum dicitur. et recti adheserunt mihi. Sciendum est ergo q triplex est rectitudo. Est enim sancte affectionis. erecte intentionis bone operatiõis. Prima ergo rectitudo est sancte affectionis. Cãticorum primo Recti diligunt te. Illi recti dicuntur qui caritate que excellẽtior via inter ceteras virtutes dicitur ad dominum eriguntur. quia sicut virtutes erigiunt superius. Ita eodem modo vicia inclinant et deflectant inferius Luce tredecimo. Legitur q in sinagoga erat mulier que habebat spiritum infirmitatis. decimooctauo. annis et erat iclinata nec omnino poterat sursum respicere. quam dominus imposita manu curauit et confestim est erecta et deum glorificauit. in ista muliere signatur anima misera peccatorum pondere incuruata. sed notabile est qđ dicitur q habebat spiritum infirmitatis. decimooctauo. annis qz peccatores frequenter transgrediuntur obseruantiam decem mandatorum. negligunt doctrinam quattuor euangeliorum. contemnunt decorem quattuor cardinalium virtutum. in quibus tanq in cardinibus vertitur hostium. per quod patet introitus in regnum celorum. Ista simul iũcta. 18. faciunt sed tũc istos peccatores sanat dñs cum eis manum misẽdie sue imponit. et peccata oĩm transgressionum istarum remittit. sz sicut peccatores inclinantur inferius sic viri iusti erigũtur supi9. ad philipẽ. Que retro sũt obliuiscẽs ad ea vero que sũt priora extendens. meipsũ ad destinatũ psequor ad brauiũ supne vocatõnis dei. Scđo est rectitudo erecte intẽtõnis. Job. 18. Si mũdus & erect9 incesserz stati euigilabit ad te & pacatũ reddet habitaculũ iusticie tue. bene contingit ista duo mũdiciam et rectitudinem. qz multũ offendũt viatores vie tortuose & scopula

se. maxime qñ ambulatur in tenebrosa nocte. Sapiē. 5. Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis et ambulauimus vias difficiles iusticie lumen nō luxit nobis et sol intelligentie non est ortus nobis. Sed dominus ex sua misericordia frequenter istas vias tortuosas in rectas. istas vias scopulosas in planas cōuertit Isa. 40. Erūt praua in directa et aspera in vias planas. propter hoc iungens mūdiciam et rectitudinem dicit si mundus et rectus incesseris sequitur statim euigilabit ad te. sed quomodo euigilare dicitur de quo legimus non dormitabit neqꝫ dormiet qui custodit israhel Certe dominus non sibi sꝫ sui quasi dormire dicitur. quādo tribulationibus exponūtur. sed iustis quasi euigilare dicitur quando per ipsū de tribulationibus liberantur. Mat. 8. Motus factus est in mari ita vt nauicula operiretur fluctibus. ipse vero dormiebat et accesserūt ad eū discipuli eius et salutauerunt eum dicentes. Domine salua nos perimus. Tunc surgens imperauit ventis et mari et facta est tranquillitas magna. et hoc est quod subditur. et pacatum reddet habitaculū iusticie tue. habitaculum iusticie est domus conscientie bone et certe. et in conscientiis iustorum tumultus multi et magni in hac vita reperiuntur nisi a domino sedentur caro eniꝫ aduersus spiritum concupiscit. spiritus quātum pt carnis concupiscentias repellit in hac vita pmissiones allicit. spes i timore luctat. dolor cū gaudio aduersatur. Ecce in aīa viri iusti q̄nti sūt tumultus tanti sūt qꝫ nisi a dño fieret tbi ds tonās nō audiretur. sꝫ in hoc mari fit trāqllitas qñ a dño datur pax cordis siue securitas. Istā pacē optabat apostolus ad Phili. 4. Pax dei que exupat oēm sensū custodiat corda vr̄a et itelligētias vr̄as. Tercia ē rectitudo bōe opatiōis. Prouer. 20. Ex studiis suis itelligitur puer si recta et mūda sūt opa eius. pueri debēt esse viri iusti q̄ dēbēt esse sicut pueri inocētes mūdicia. hūiles in disciplina condonātes iniuria. gratiosi forma. eruditi sapiētia. Dan. i. pcepit rex vt introducerentur pueri in quibus nulla essꝫ macula decori forma eruditi sapiētia. Iste puer ītelligit ex studiis suis Nos solemus duobus modis studere. interius meditādo. exterius legēdo. vl' audiēdo Interius meditādo vnus studebat de puerꝫ dñi paulus apostolus. nō puer etate sꝫ puritate. Actu. 24. In hoc et ipe studeo sine offēdiclo ɔsciētiaꝫ hr̄e ad deū et hoies sp. Multi sūt q̄ illud salutare studiū derelinquūt et se totalit studiis ɔtrarus ɔmittūt Quidā ei studēt quō fresuos hcapitulis offendāt. q̄dā student quō inde suas offēsiōes offendant. sicut sunt q̄dam religiosi et quidā seculares canonici. Alii student quō alienā pecuniaꝫ effundant et ppriis marsurpiis refundāt. sicut faciunt aduocati. Alii student quō nomē suū per ostētationē diffundant sicut faciunt pdicatores vani. Alii studēt quō socios in disputatiōibus cōfundunt sicut faciant doctores et disputatores supbi. ista studia sūt offendiculū. nō tale erat studium bti pauli qui studebat quō sibi posset cauere ab offendiculis. puer. 15. Inter pigrorū quasi sepes spinarū. via autē iustorū absqꝫ offendiculo. Scdo studemus exterius legēdo vel etiā audiendi. audi hieremiam prophetam et si nō potes audire saltē i libro ipius stude. Jere. 7. Bonas facite vias vestras et studia vr̄a et hitabo vobiscū. grande bonū ē hr̄e dñm hitatorē vel sociū. qꝫ eius p̄ntia fecūdat. eius societas delectat sic ex studiis suis intelligit puer. Sequitur. si munda sint et recta opa eius. munda puritate. recta itētiōe. itētio em ē oculus mentis. q̄ totū corpus opm de gñe bonoꝝ vel luci dū vel tenebrosū facit Sed si dicatur michi q̄d ad istos inocētes d hac rectitudie qꝫ nec habuerūt sctām affectōeꝫ nec rectā itētiōeꝫ. nec bonā opationē. qꝫ nō puenerūt ad discretā etatē. Rñdebo qꝫ fides ecclie et meritū xp̄i in ipsis suppleuit qꝫ etas infirma minus habuit. audi simile. math. 15. mulier chananea ex fide sua filie sue que male a demonio vexabat sanitatē a dño ipetrauit. vñ ibi dr. o mulier magna ē fides tua fiat tibi sicut vis et sanata ē filia eius ex illa hora fides ēt ferētium paliticū et p r'ias ipsum ante dñm submittentiū sanitatē palitico ipetrauit tam mētꝫ qꝫ corpis Luce. 5. qꝫ fideꝫ vt vidit Jhesus dixit hō remittunt tibi pctā tua corpaliter etiā sanauit. vñ seqtur tolle lectū tuū et vade in domū tuā et cōfestī cōsurgēs corā illis lectū i quo iacebat tulit et ābulauit sic ergo fides aliena alienis subueuit meritū xp̄i et fides ecclie illō qd minus habuit etas inocētū supplere potsit. hodie ergo bñfecit dñs bonis et rectis corde sctis inocētibus. hodie spūs rectus ī eoꝝ visceribus inouat. ps. Quā bonus israhel ds his q̄ recto sūt corde. deus ab ipis

tũ magna dulcedine degustat hodie sicut recto decet collaudatõ rectus dñs ab ipis callaudatur ꝛ glorificatur. Tercio ad hoc ꝙ de hac valle miserie ascendatur ad tronum glorie requiritur confirmitas voluntatum nostraruꝫ ad summum ꝛ in commutabile bonum quod notatur cum dicit ad heserunt michi. Sciendum ergo quod adherere domino deo valde bonum est. quia ista adhesio est viuificatiua per gratiam. confortatiua per concordiam promotiua ad gloriam. Primo ergo est viuificatiua ꝑ gratiam. Deutro. iiii. Uos qui adheretis domio deo vestro viuitis vniuersi vsqꝫ ꝑsentem diem. sicut anima est vita corporis sic dominus est vita cordis. ꝛ sicut corpus corporaliter moritur anima recedẽte a corpore sic anima spiritualiter moritur deo ꝑ subtractioneꝫ gratie sue recedente a corde. Johan. xiiii. Ego suꝫ via. veritas et vita. via ducens. veritas lucens. vita sensificans. in ipso enim viuimus mouemur ꝛ sumus. Actuũ. xvii. Ab ipso eni i nobis procedit ꝛ ois sensus ꝛ ois vitalis motus: Secundo bonum est adherere deo quia ista adhesio est confortatiua per concordiam i. Chorintheorum. secundo. Qui adheret deo vnus sit spiritus cum eo quod nõ intelligitur vnitate nature sꝫ vnitate ꝯformitatis volũtatis bone. ꝛ ex ista ꝯformitate bona efficitur aia formosa sic ecõtrario qñ discordãt a voluntate dei pctõres ꝛ in interiori facie efficiuntur defornes. Trenoꝝ. iiii. Denigrata ẽ sup carbões facies eorum. Nos ergo per voluntatem bonaꝫ adherendo ipsi conformemur vel ab ipso non solum in anima sed in corpore gloriose reformaretur. ad. Phili. 3. Saluatorem expectamus dominum nostrum iesũ christũ qui reformabit corpꝰ humilitatis nr̃e configuratã corpori claritatis sue bonum ẽ ꝑuire tã glorioso principi q̃ seruiẽtibus suis ꝑciosissimas vestes sue claritatis ꝯcedit Tercio bonũ adherere est deo qꝛ ista adhesio ꝓmotiua ẽ ad gloriã. Deutro. 30. Dño deo adhereas. Ipe em̃ est vita tua ꝛ lõgitudo dierum tuorũ. Ipe erit vita i iocũda visione. ipse erit lõgitudo dieꝝ i dextera eius ꝛ in sinistra illius diuitie et gloria. in istis diuitijs mõ scti innocentes glориãtur ꝛ dñm in lõgitudinem dieꝝ sequũtur. Apoca. xiiii. Hi sũt q̃ cũ mulieribꝰ nõ sũt coinq̃nati. virgines em̃ sũt hi q̃ sequũtur agnũ quocunqꝫ ierit. Nec mirꝝ si agnũ sequũtur agnelli nouelli .˙. Sequendo em̃ assequũtur ꝛ assequẽdo gloriãtur. Eccle. 23. Gloria magna est sequi dominunm longitudo dierum assumetur ab eo. Ad quã gloriam nos perducere dignetur. ꝛc.

De innocenti. Sermo. 2.

Congrega eos quasi gregem ad victimã. Jere. 12. In verba ꝑposito crudelitas herodis et suorũ satellitũ describit a tribus. Prio em̃ describitur a sanctorum innocentum numerositate. Scdo ab ipoꝝ simplicitate Tercio ab eorũdẽ penalis afflictõis acerbitate. nõ em̃ tãta esset crudelitas iterfectio vniꝰ quãta fuit interfectio multorum cuiꝰ multitudinis nũerositas notatur. cuꝫ dr̃. cõgrega eos. nec tãta esset crudelitas interfectio malignoꝝ quãta fuit simpliciũ ꝛ bonoꝝ quoꝝ simplicitas notatur cuꝫ dr̃ q̃si gregẽ. nec tãta fuissꝫ crudelitas verberatio ꝑuuloꝝ q̃nta fuit interfectio eoꝝ. q̃ interfectio notatur cũ dr̃ ad victimã Quãtũ ad primũ dicitur: congrega eos. Sciendũ ꝙ ꝙ isti innocẽtes fuerũt ꝯgregati tripliciť. Prio sicut mẽbra ad capitꝫ vniõeꝫ Scdo sicut oues i pascuis ad refectiõem. Tercio sicut aues i capiolis ad sonoram ꝛ delectabilẽ recreatõeꝫ. Primo ꝙ ꝯgregati fuerũt sicut mẽbra ad capitꝫ vnionẽ. osee. i: cõgregabũtur filii israhel ꝛ filii iuda pariter. ꝛ ponẽt sibimet caput vnũ et ascendet de terra. scti innocẽtes ad litterã dicti sũt filij iuda quia in tribu iude interfecti fuerũt. Math. 2 Mittens herodes in bethleẽ iude. ꝛ in omibus finibꝰ eius occidit omes pueros a bimatu ꝛ infra scdm tpus qd exq̃sierat a magis. ideꝫ innocẽtes secũdũ spũalẽ intelligẽtiã dicũtur filij israhel ꝑpter aptã visionẽ quã hñt ꝑ cordis mundiciaꝫ. Math. v. Beati mundo corde quoniã ipi deũ videbũt. Isti innocẽtes filij iuda ꝛ filij israhel hodie ꝯgregati sũt. nr̃ em̃ cãcellarius celestis hodie generalẽ cõgregatõeꝫ fieri voluit. in ista genarali ꝯgregatõe nõ fuerũt dicte ꝑpositiões negocioꝝ. nec ꝑposite allegatões aduocatoꝝ. nec reitate opiniones erroꝝ sꝫ facte fuerũt sole iterfectões ꝑuuloꝝ. multũ videret[illegible] cõgregatõ esse luctuosa nisi co[illegible] esse fructuosa. reuera parẽtib[illegible] cognatis ista cõgregatõ fuit lachrimo[illegible] sꝫ fuit innocentibus sãctis gloriosa fctis angelis gratiosa. i cõspectu dñi preciosa[illegible] ps. cxv. Preciosa in cõspectu dñi mors [illegible] eius. sic ꝙ dr̃ filij iuda ꝛ filij israhel congregabunt Et sequitur et ponent sibi[illegible] caput vnũ

dominus enim iustum nouellum suum ex
ercitum non voluit esse sine capite imovo
luit ipsorum caput esse. cum sit caput toti
us vniuersalis ecclesie. ad Ephe. De⁹ pa⸗
ter dedit eū caput super omnem ecclesiaꝫ
que est corpus ipsius. sed queritur quō dꝛ
sed ponet sibimet caput cum nōdū habe⸗
rent annos discretionis. nec peritiam ele
ctionis. Ad hoc respondemus ꝙ secundū
illum modum dicitur secundum quem il⸗
la operari dicimur que in nobis dominus
operatur Ysaie xxvi. Omnia opera nostra
operatus es in nobis domine. sequitur. ⁊
ascendent de terra ad celum Ipsi enim ho
die ascenderunt de terra ad celum de exi⸗
lio ad dominum. de miseria ad regnum.
Mat. 10. Sinite paruulos venire ad me. ⁊
ne ꝓhibueritis eos taliuꝫ enim est regnum
celoꝝ. Scdo ꝯgregati sūt sancti innocētes
sicut oues ꝯgregātur i pascuis ad refectō
nē Jere. 23. Cōgregabo reliquias gregis
mei de omnibus terris ad q̄s eiecero eos
illuc ⁊ ꝯuertaꝫ eos ad rura sua. ⁊ crescent
et multiplicabūtur. Reliq̄e gregis dñi di⸗
cūtur innocētes scti nō solēt fieri reliquie
de panib⁹ magnis ⁊ integris sed de micis
et minutis ⁊ ꝑuis morsellis panes magni
⁊ integri fuerūt apostoli dñi martires dei
incliti. cōfessores lucidi. ipis tanꝙ panib⁹
integris et magnis reficimur. quādo sigil
latim eoꝝ solennia celebram⁹. Sed hodie
tanꝙ reliquijs ⁊ fragmētis nos refici vo⸗
luit in solēnitate quā ipo dictāte ecclesia
cōstituit. mulieres egrotantes ⁊ p̄gnātes
qñꝙ petūt de reliquis bonoꝝ viroꝝ reli⸗
giosoꝝ. qꝛ ꝑ istas reliquias vel asseq̄ sani
tatē vel recuꝑare appetitū se posse ꝯsequi
ꝯfidūt. Nos ergo qui egroti sum⁹ corpo⸗
re si a timore domini spiritum salutis con
cepimus. in istis fragmētis ⁊ reliquijs de
lectemur vt sim⁹ tanꝙ catelli dominici de
quibus Mat. xv. Catelli edunt de micis q̄
cadunt de mēsa dominorum suorum. Ista
sūt fragmenta. iste sūt reliquie de quibus
domin⁹ discipulis suis dixit vt studerēt ea
colligē. Johā. vi. Colligite q̄ supeāt frag⸗
menta ne pereāt. hec sunt fragmēta istoꝝ
sctōꝝ innocētiū q̄ colligere debem⁹ ꝑ fre
quētem meditatōeꝫ. ne ꝑeāt ꝑ obliuiōeꝫ
Istas reliq̄as gregꝫ hodie ꝯgregauit dñs
scdꝫ qd̄ p̄dictū fuit i p̄s. vij. Mēoꝛ esto cō⸗
gregatōis tue quā possedisti ab inicio ⁊ cō
uertā eos i rura sua. ꝙdiu nos i hac vita
sum⁹ i aliēis rurib⁹ conseruamur Hebre.
13. Nō habem⁹ hic manētē ciuitatē sed fu
turā inq̄rimus. sꝫ dñs ad rura ꝓpria nos
cōuertit quādo ad pascua vberrima nos
introducit. p̄s. xxij. Dñs regit me ⁊ nichil
michi deerit in loco pascue ibi me collo⸗
cauit. Sequitur. Crescēt ⁊ multiplicabū⸗
tur. vnde isti innocētes hodie creuerunt
qñ suꝑ celos celorū virtutē erexerūt. Nec
miꝝ si isti creuerūt ꝓpt suā mundiciā cū
in mundo ruben dictum fuerat a p̄re suo
iacob effusus es sicut aqua nō crescas. et
hoc ꝓpter ei⁹ luxuriā. De his etiā inocē
tibus dꝛ multiplicabūtur. vñ reuera isti
innocētes suꝑ numeꝝ multiplicati sunt
qñ admirati sūt militie celestis exercitus
cui⁹ hūana pueritia nō nouit numerum.
Dañ. vij. Milia miliū mistrabāt ei ⁊ deci
es cētena milia assistebāt ei. Tercio con⸗
gregati sūt sācti innocētes sicut aues i ca
piolis ad iocūdā recreatiōeꝫ. Sopho. iij.
Eā q̄ eiecta fuerat cōgregabo ⁊ ponā eis
in laudē et in nomē. multū eiecta et deie
cta fuit turba sctōꝝ inocētū qꝛ satellitib⁹
herodis etiā sepultura indigni sunt visi
p̄s. lxxiij. Effuderūt sanguinē ipoꝝ tanꝙ
aquā in circuitu hierusalē et nō erat q̄ se
peliret istā ecclesiā et deiectā turbā ho
die dñs congregauit scdm quod p̄dictum
fuerat ꝑ prophetā dicētē. p̄s. xxij. Cōgre
gans sicut in vtre aq̄s maris ponēs i the⸗
sauris abyssos. scti innocētes dicti sunt
aq̄ ꝓpter fluxibilē ibecillitatē etatis. Sꝫ
dicti sūt aq̄ maris ꝓpter amaritudinem
mortis. istas aq̄s dñs hodie sicut in vtre
cōgregauit qñ ipsos in firma capacitate
celi empyrei collocauit. et ibi sicut alias
fecerat. aq̄s tribulatiōis in vinū leticie
cōmutauit. Ipe etiā i thesauris abyssos
posuit. hic sancti inocētes abyssi dici pñt
qꝛ sicut abyss⁹ multa que sit lōgitudo la⸗
titudo sublimitas et ꝓfundū regni cele⸗
stis cū sctis oibus ꝯprehendūt. isti abyssi
posite sūt in thesauris. i. in celestibus di
uitijs cū christo q̄ dicit. Prouer. viij. Me⸗
cū sunt diuitie et gloria opes supbie ⁊ iu⸗
sticia. sic ergo dicit dñs de sctis innocen⸗
tibus. Turba eorū que eiecta fuerat cō⸗
gregabo. sequitur. et ponā eos in laudē
et in nomen. In laudē et nomen passiue
intelligitur. istud de plano verū est ꝙ ho
dierna die mors viatorū in tota ecclesia
et nominatur et laudatur. si autē actiue
dicamus dño posuit eos in laudē et no⸗
men quia nomen eius laudare nō cessāt.
Job. trigesimooctauo. Ubi eras cum me
laudarent astra matutina sancti innocen
tes christi dicuntur astra propter vite mū
diciā. sed dicuntur matutina ꝓpter mor⸗

tis xp̄i p̄uentionē. ista astra matutia dn̄z laudāt nō em̄ solū q̄ sequūtur sed ⁊ qui p̄cedunt osāna filio dauid decātāt. Math. xxi. vn̄ hodie ipletū est i ipsis quod pri⁹ dictū ē per dauid ort⁹ ē sol et cōgregati sūt ei in cubilibus suis collocabuntur. sol iusticie xp̄s deus ortus ē i natiuitate. s3 ista tim satis ꝯgregati sunt sācti inocētes ad mortē hodierna die. sed in cubilib⁹ suis collocati sūt in eterna quiete. Luce. ii. Ecce ego ⁊ pueri mei quos dedit mihi dn̄s mecū sunt in cubili. mō in isto cubili non cessant cātare canticū nouū an̄ sedē diuinā laudantes cūsctis angelis ei⁹ maiestatē p̄s. viii. ex ore infantiū et lactentiū ꝑfecisti laudē. sicut em̄ ex pluribus notulis artis musice per cōsonantiū siliis iūctis dulcis redditur melodia. sic ex cantico inocētiū xp̄o iuncto vocibus mellifluis angelorum dei melodiosa redditur laus diuina Secundo describitur crudelitas herodiana sāctoꝝ innocentiū simplicitate cū dicitur quasi gregē Sciendū ergo ꝙ innocentes xp̄i triplici ratione noie gregis sunt appellati. Prio qꝛ apti ad imolatiōez. Secundo qꝛ nati ad ablutōem. Tercio quia accepti ꝑ dilectionē. prio ergo scti inocētes apti fuerunt admodū gregis ad imolationē. Gen̄. iiii. Abel obtulit de primo genitis gregis sui ⁊ respexit dn̄s ad abel et ad munera eius. abel iterpretatur miserabilis. in quo significatur xp̄s miserator et misericors dn̄s Nā mia eius super oia opera eius: iste abel deo p̄ri de primo genitis sui obtulit. qn̄ sanctos innocētes ad gl'iaz suā imolari voluit. xp̄s fecit ad modū regis q̄ abiit in regionē longiquā. q̄ cū reuerti itendit nuncios mitit q̄ aduentū suū ꝓnunciant. flos fructuz p̄cedit ꝑm ordinē nature sic innocentes xp̄m precesserut secundū ordinē dispōnis diuine xp̄s est fruct⁹ gutturi bn̄ disposito dulcis Lu. i. Bn̄dictus fructus ventris tui. innocentes dicti sunt flores. Canti. 2. Flores apperuerunt in tera nostra. ⁊ ideo hodie tpus putatiōis. i. occisionis aduenit. xp̄s istos flores ante se qui est fruct⁹ benedictus misit. xp̄s em̄ dn̄s non amisit suos acies sed premisit ad oblationē istius gregis qui noie floris redolētiū sunt, vocati dn̄s respexit et oratus est odorē suauitatis. Gen̄. viii. Secundo sancti innocentes vocati sūt noie gregis qꝛ nati fuerunt ad ablutionē. Can. iiii. Capilli tui sicut greges caprarū q̄ue descendūt de monte galaad. sancti innocentes dicti sunt capilli. tum quia molles ꝓpter etatē tenerē ⁊ flexibilē. Tum quia sicut capilli adherēt capiti sic ipsi xp̄o adheserunt per eius mortis silitudinē. p̄s. xxiiii. Innocentes et recti adheserūt michi. Isti capilli dicuntur sicut greges capraꝝ ꝓpter mortis accelerationē ⁊ mortis dn̄i p̄uentionē. iste grex dr̄ ascendere de monte galaad. galaad interpretatur hō vet⁹ siue vetustas. sola de ista vetustate ascenderant qn̄ pctm̄ originale quod ad veterē hominē pertinet et si non baptismo fluis in baptismo flāminis et sanguinis abluerūt et stolas suas in sanguine agni dealbauerūt. Apo. vii. hi qui amicti sunt stolis albis qui sūt et vnde venerūt. et dixit michi hi sūt qui venerūt de tribulatione magna et lauerūt stolas suas et dealbauerūt eas in sāguie agni. Tercio sancti inocentes vocati sūt noie gregis. qꝛ accepti ꝑ dilectionē. Isa. xl. Sicut pastor gregem suuz pascet. i brachio suo congregabit agnos ⁊ in sinu suo leuabit. Officiū pastoris est gregē suū pascere. vn̄ pricipes pastoꝝ dixit btō petro principi apl'oꝝ. Pasce oues meas. Pasce agnos meos istud em̄ est opus mie necnō et iusticie gregē sibi subditū erudire. Eccle. xviii. qui miaz h3 docet et erudit quasi pastor gregē suum sed quō pn̄t erudire qui eruditi non sunt. et quō pn̄t p̄dicare verbū dei qđ nō audierunt. vulgariter dr̄ ꝙ fatuus est qui querit sāguinē in lecto canis. sic fatuus est qui verbum p̄dicatōnis vellet exigere a multis prelatis qđ ē panis vite ad vite sustentationē aie fidelis. vnde pn̄t dicere illud. Isa. 3. non sum medicus et in domo mea non est panis. non sū medicus. qꝛ non didici curare. sed solū illuiare. in domo mea non est panis. qꝛ consueui pasci nō pascere ꝓpter hoc illud qđ sequitur deberet dicere nolite me cōstituere principē populi. sed hoc nō dicunt ymo ad hoc ꝙ sint principes et regimen aiarū habeant se ingerunt. volūt vocari eccl'e sponsi cū magis vocandi essent adulteri. qꝛ in sponsa xp̄i que est ecclesia non querunt fructū sed solū delectatiōez nō querūt laborē sed honorē. querūt que sūt tpaliū nō pastū ouiū. querūt ꝓmotionē nepotū suoꝝ non dispensatione sacramentoꝝ. sic ergo bonus pastor dr̄ gregez suum pascere. D3 etiā agnos suos i brachio suo congregare Unde requitur i brachio suo congregabit agnos sed quō pōt agnos suos in brachio congregare cuius brachiū siccatū est ariditate. zachā. scdo.

O pastor et idolum derelinquens gregez
gladi⁹ sup brachiũ eius et sup oculũ dex
trũ. eius brachiũ eius ariditate siccabit.
bñ cõiũgit ista duo dũ dicit o pastor ꝛ ido
lum q2 reuera p̄lati sũt pastores officii di
gnitate. s3 sũt idolũ ocii vanitate. ꝛ boni
ꝑpositi et scti desiderii laruata vel simula
ta sctitate. Et subdit tria scđ3 tria q̃ sunt
in p̄latis. primũ est auctoritas iurisdictõ
nis et q̄tũ ad hoc dicit gladi⁹ sup brachi
u3 ei⁹. q2 ppter iurisdictõe3 quã hñt ppꝛ
solã cõtumatõe3 de mãdato epoꝝ officia
les eorũ de facili ferũt excõicatiõis sñi a3
nec de facili ab soluũt nisi extorqueãt ma
gnã pecunie sũmã. Scđo epi hñt sup ec
clesias ptãtẽ visitationis. et per hoc dñt
sibi ꝓcuratões deberi. sed in hoc est gla
dius super oculũ dexteru3 eoꝝ. q2 recte ñ
intendũt ad punitionẽ pctõꝝ sed ad exa
ctionẽ imoderataꝝ ꝓcurationũ. et si pre
pauꝑtate vel priores vl' sacerdotes solue
re non pñt statim eos suspendũt. Tercio
habent p̄lati bona tp̄alia ad distribuẽdũ
sed q̄tum ad hoc đr brachiũ eius siccabi
tur ariditate. quia brachium hñt et ma
nanũ suam aridã nec palmas suas exten
dũt ad pauperẽ. sequitur et in sinu suo le
uabit. sic bonus pastor dñs hodie istos sã
ctos innocentes in mõtẽ excelsũ superne
refectionis lauauit. Ezech. xxxiiii. In pa
scuis vberrimis pascã eas et in montib⁹
excelsis israhel erunt pascua eorũ. tercio
describitur herodis crudelitas a pene a
cerbitate. non em̃ eẽt tanta paruulorum
verberatio q̄ta fuit occisio. qđ notaꝛ cu3
đr ad victimã. Sciendũ ergo ꝙ mors in
nocentũ dicta est victima triplici ratione
primo ppter penã transitorie occisionis.
scđo ppter subuentionẽ accelerate libe
rationis. tercio ppter retributionẽ eter
ne refectiõis. Prio ergo mors sanctorum
innocentũ đr victima ppter penã transi
torie occisiõis. Isa. xxxiiii. Uictima dñi i
bosra. bosra interpretatur ãgustia. i quo
signatur status occisionis innocentũ dñi.
vbi fuit angustia non solum ip̄is sed parẽ
tibus. mathe. 2. Uox in rama audita ẽ plo
rans filios suos et noluit consolari q2 nõ
sunt hodie ipletũ est illud qđ dictum est.
Ezechi. 21. Gladius exacutus est et lima
tus vt cedat victimas qđ hodie impletũ
est in victimatione siue interfectione san
ctorum innocentũ. sed notabiliter quedã
hñt gladios exacutos per acumẽ ingenii
naturalis. hñt et gladios limatos per ni
torẽ pulchre locutionis. sed docẽdo istis
gladiis q̃nq3 victimas cedunt q̃nq3 min⁹
intelligentes sp̄ũaliter occidũt: ꝛ q̃nq3 vi
as difficiles et inassuetas ãbulantes er
rant et alios in errorẽ mittũt ꝛ sic in mira
bilib⁹ sup se ãbulãtes. plus ꝓcaci q̄ ve
raci fronte i' seipsis deficiũt et maioris in
telligẽtie capaces q̃nq3 iterunũt. Judi. 3.
Legim⁹ ꝙ sãgar vno vomere iterfeč. sex
centos viros. vomer ẽ instrumẽtũ rustica
nũ p qđ notaꝛ ꝙ sermo plano q̄q̄ non sit
polit⁹ si tñ sit solid⁹ et sup firmitatem sa
cre scripture fũdatus. plus ad destitutio
nẽ pctõꝝ et iformatiõe3 moꝝ pficit quã
sublimes volatus istoꝝ curiosoꝝ. plus p
sũt i domo catti q̃ psequũtur mures sotu
lares rodẽtes q̄ psũt irũdiens insequen
tes muscas volãtes i aere. Merito ergo
hmõi irũdines p aerẽ volare sustineam⁹
et i nidulis suis residere pmittam⁹. et so
lidã v'itatẽ sacre scripture firmius tenea
mus nõ tñ dico qui ab istis irũdinib⁹ mľ
tu3 cauẽdũ sit legim⁹. thobie. 2. ꝙ sãctus
thobias ẽt post sepulturas mortuoꝝ ipo
rum stercorib⁹ excecatus fuit. scđo mors
sctõrum inocẽtum đr victima ppꝛ subuẽ
tiõe3 accelerate liberatõis. Exo. 12. victi
ma trãsit⁹ dñi qñ trãsiuit sr̄ domos filio
rũ israhel ipsos liberãdo. hodie dñs sup
istos inocẽtes sãctos transitũ fecit qñ ip
sos ad honorẽ suũ occidi pmisit. s3 hec vi
ctima trãsitus dñici ipsis puulis fuit. q2
per istã victimã fuerũt tã a pctõ origina
li q̄ a pena a dño liberati. Ps. cxxiii. Laq
us contritus est et nos liberati sumus. ꝛ
vt scias p q̃3 ista liberatio facta fuit stati
subdiꝛ adiutoriũ nroꝝ in noie dñi. tercio
mors sctõrũ inocẽtum dicta est victima p
pter retributõe3 etne refectõis. Prouer. ix.
Sapia imolauit victimas miscuit vinum
ꝛ pposuit mẽsã suã. sapia xp̄s ẽ q̃ hodie
victimas inocẽtu3 imolari voluit vt istis
victimis reficeremur dulcedine deuotio
nis. ipse ei vinum miscuit qñ i sua sctissia
incarnatõe deitatẽ nr̄e hũanitatis vniuit
vt i ipso plene reficeremur. ip̄m videndo
nõ solũ oculis corporis sed cordis. sequiꝛ
pposuit mensã hec est mẽsa secunde ꝛ io
cunde refectõis. Luce. 22. v. comedatis ꝛ
bibatis super mensam meam in regno pa
tris mei. in hac mensa nichil est molestum
quia ibi est vera iocunditas nichil infestũ
quia ibi ẽ firma securitas. nichil defectu
osũ q2 ibi ẽ eterna felicitas. Ad quã nos.

¶ De sancto thoma Cãtuariensi. Ser. i.

FIlii matris mee pugnauerunt cõtra me. Can.i. In verbo proposito crudelitas satellitum beati thome Martirum interfectorum aggrauatur a duobus. Primo a spirituali propinquitate. cum dicitur filij matris mee. Secundo a crudeli puersitate cum dr pugnauerunt contra me. Quãtũ ad primũ sciendum est ꝙ sunt quattuor genera filioꝝ maloꝝ. de bonis eñ mõ non loquimur. q2 pessimos filios p̃ manibus habemus. Sciendum ergo ꝙ quattuor sũt genera filioꝝ maloꝝ. Primi sunt filij negociatores ad acquisitõem terrenoꝝ. Secũdi sunt filij trãsgressores ad immundiciam peccatoruz Tercij sunt subuersores per deceptionem proximoꝝ. Quarti sunt interfectores ad damnationem propriam et gloriam sanctorum Primo ergo sunt filij negociatores ad acquisitionem terrenorũ. Baruth.3. Filij agar exquisierunt prudentiã que de terra ẽ negociatores terre. agar iterpretatur aduena ꝑ quẽ signantur cupidi et auari cõgregatores terrenoꝝ qui seipsos et aduenas ⁊ alienos a meritis sanctoꝝ faciunt. videmus ꝙ quãdo hoies aduene ⁊ alienigene ꝑ nemora cõdensa ⁊ vmbrosa necesse habent hoies indigenas ⁊ patrie illi⁹ ad cõductum aduocare solent. Sed isti agarite ita sũt aduene ⁊ alienatis ab ecclesiastico regimine ꝙ vix aut nunꝗ̃ volunt ad directionẽ vie sue sctõs viros ⁊ religiosos sz solum aduenas sicut ipsi sunt aduocate. ⁊ ideo ꝑ vmbrosa ⁊ condensa cupiditatũ istius mundi trãseunt Et q2 nõ habent bonũ ꝯductũ frequenter in manus latronũ incidũt et pereũt.i. Thim.vi. q̃ volũt diuites fieri incidũt i laqueũ ⁊ temptaiõez diaboli ⁊ in desideria multa inutilia ⁊ nociua. q̃ mergunt hominẽ in interitũ ⁊ perditõez. Tria dicit que sunt ꝓpria diuitibus hui⁹ mũdi. Primũ est ꝯcupiscentia mũdanoꝝ. qd̃ notatur cũ dr. Qui volũt diuites fieri. Secũdum est opacitas vmbrosoꝝ. quod notat̃ cuz dicitur in desideria multa Terciũ est casus in manũ latronum quod. notatur cum dr q̃ mergunt hominẽ in interitum. ꝓpter hoc apostolus tales volens reuocare a tenebrosis tanꝗ̃ existentes in tenebrosis ⁊ in vmbra mortꝫ dicit ad. Ephe v. Eratis aliqñ tenebre nũc aũt lux in dño vt filij lucis ãbulate. ⁊ q̃si aliq̃s q̃reret q̃s fructus vel vtilitas ãbulatõis in luce. statim subdit. fructus lucis est in omni bonitate et iusticia ⁊ sãctitate ⁊ veritate. ⁊ eleganter ista quattuor proponit. quia specialiter conueniunt in istis. ad hoc enim ꝙ aliquis perfecte sit bon⁹ quattuor requiruntur. Primum est ꝙ sit propriorum bonorum communicatio quod notatur cum dicitur fructus lucis est in omni bonitate Secundum est vnicuiqꝫ quod suum ẽ redditio quod notatur cum dicitur ⁊ iusticia Tercium est quod sit peccatorum exclusio quod notatur cum dicit̃ ⁊ sãctitate. Quartum est ꝙ sit promissorũ obseruatio quod notatur cum dicitur ⁊ veritate. sed auari et cupidi huius mundi negotiatores hñt quattuor proprietates predictis quattuor proprietates aduersantes: sunt eniz ꝓpriorum bonorum auari retentores. ⁊ hoc est contra iusticiam. sunt etiam peccatorũ fecibus sordentes et hoc est cõtra sãctitatez. Sunt etiã proximis mendaces. ⁊ hoc est ꝯtra veritatẽ vnde negociatores hui⁹ mũdi ꝯmuniter sub talibus vicijs irretiti et talibus titulis insigniti. Scdo sunt filij transgressores ad immundiciã peccatoꝝ. Trẽo.iiii. Filij siõ icliti et amicti auro puro quõ reputati sũt in vasa testea op⁹ manuũ figuli. filij sion. sũt filij ecclesie. q̃ incliti debẽt esse. tãto tꝑe filij regis incliti eẽ dicũtur quãdiu patris sui vestigia sequũt̃ ⁊ tunc ab inclita origine recedunt quãdo post vestigia patris incliti nõ incedũt. videmus ꝙ canes venatici vestigio sãguis predã sequũtur donec ꝯsequãtur. sic nos si sim⁹ incliti filij vestigia christi debem⁹ sequi donec mereamur assequi. Philip.3. Sequor autẽ si quõ cõprehẽdaz Isti filij syon dicuntur esse auro primo amicti. duplex distiguam⁹ aurũ. ẽ aurũ primũ quod est gratie. est auruz scdm quod est glorie. De primo. Apocali.3. dicitur suadeo tibi emere a me aurũ ignitum et probatuz vt locuples fias. Istud aurum vt dixi est aurum gratie. Sed diceres quõ istud auruz p̃t emi. rñdeo tibi ꝙ vili plumbea moneta hoc est detestatio peccati prolata voce: cõfessionis in conspectu nũularij christi hoc est confessoris. quando sic vilis et plũbea moneta profertur auꝝ gratie non ex operibus iusticie que fecimus nos sed diuino munere compensatur. Sed audi proprietates istius auri. Istud aurum dicit̃ ignitũ per caritatem in prosperis ꝓbatũ ꝑ patientiaz in aduersis. Eccle.2. In igne ꝓbatur auꝝ ⁊ argẽtũ. hoies vero receptibiles in camino hũiliatõis. Scdo dico ꝙ ẽ aurũ scdm. scz auꝝ glorie. hoc ẽ auꝝ de quo dr

De sancto thoma catuariensi sermo primus

propheta dauid ꝙ anima iusti a dextris
dei in vestitu deaurato et circundata va
rietate assistet quãdo corona aurea supra
mitram eius expressa signo sanctitatis exi
stet. Sed filie syon idest ecclesie militãtis
tandiu sunt primo auro amicti quandiu
sunt in gratia dei. sed iter vasa testea opꝰ
manuum figuli reportãtur quando diuia
gratia auertuntur. ⁊ tunc sunt vasa in con
tumeliam et non in honorem. 2. Timo. 2.
In magna domo nõ solum sũt vasa testea
aurea ⁊ argentea sed ⁊ lignea et fictilia. et
quedam in honorem et quedam autem in
contumeliam. Non est aliquis adeo in al
chimia eruditus qui de facili possꝫ aurea
et argentea facere et hoc quottidie sicut
sumꝰ artifex efficit cum peccatores de sta
tu culpe ad statum gratie perducit. maria
magdalena vas in cõtumeliã fuit ꝑ statu
culpe. sed vas in honorẽ fuit ꝑ statu grẽ.
et finalit̃ vt de ipsa cãtatur vas gl̃ie trãs
lata est de vase contumelie. Tercio sunt fi
lij subuersores ꝑ deceptõez primorũ. Ec
clesi. xv. Ne iocunderis in filijs impijs si
multiplicẽtur. nec oblecteris super ipsos
si nõ ẽ tiõr dei i illis fatu ꝯẽ pater qui in
multiplicatiõe filioꝝ impioꝝ letat̃ qr hoc
ẽ letari i filijs hoĩz i q̃bꝰ nõ est salus. imo
ƀm multiplicatiõem filioꝝ crescit pr̃i mul
titudo doloꝝ. Eccle. xvi. Melior ẽ vnus ti
mens deũ ꝙ̃ mille filij impijs sꝫ moraliter
filij impij possunt dici operationes male.
isti filij generãtur ex ꝑuersa cogitatõe. cõ
cipiũtur in dolosa delectatõe. sꝫ nascũtur
in mortifera opatione. Luce. 2. Nato dño
dixit angelꝰ ad pastores euãgeliso vobis
gaudiũ magnũ qđ erit omni populo quia
natꝰ ẽ vobis hodie saluator mũdi Sꝫ sicut
gaudiũ ẽ angelis ⁊ hominibus sanctis qñ
homo nascitur ad salutem. sic gaudiuꝫ est
angelis ꝑuersis quãdo homo nascitur ad
iehennaꝫ. sed de tali natiuitate q̃ ẽ ad cul
pam debet homo peccator mirabiliter do
lore et diei talis natiuitatis maledicere.
Job. 3. pereat dies in qua natus sum et
nox in qua dictuꝫ est conceptus est homo
Non est ergo iocundandum in filijs impi
is si multiplicentur nec obiectandum su
per ipsos. aliqui peccatores ita ꝑuersi sũt
ꝙ oblectantur in opibꝰ malis. Prouer. i.
Qui letantur cuꝫ malefecerint ⁊ exultãt
in rebus pessimis. In malis operibus nõ
est lectandũ. sed potius est dolendũ. pctã
eñ que iocũditate ꝑpetrãt̃. fletu remittũ
tur. Baruth. iiii. nutriui illos cũ iocũdita
tes dimisi illos cũ fletu et luctu. Sciẽdũ ꝙ

quidam ita sunt ꝑuersi pctõres. ꝙ nõ suf
ficiunt eis scelera eorũ nisi ꝓcedant vsqꝫ
ad subuersionẽ ꝓximoꝝ. ad Ephe. v. Ne
mo seducat inanibus ṽbis. ꝓpter hoc ei
venit ira dei in filios diffidentie. tales ei
habẽt naturam picis que tangentem lei
quinarẽ consueuit. Eccle. xiii. Qui tetige
rit picem coinquinabitur ab ea Unde ho
mines boni dñt familiarite qui consueue
runt verbis vel factis vel exemplis fr̃es
vel socios inq̃nare. Quarto sũt filij inter
fectores ad damnatõnem propriaꝫ ⁊ glo
iam sanctorum. ad Ephe. ij. Ambulastis
secunduꝫ principem potestatis aeris hu
ius spũs qui nunc operatur in filios dif
fidentie. Filij diffidentie fuerunt scelera
tissimi satellites q̃ confisi sunt de poten
tia regis terreni. qui solum potest corpꝰ
occidere diffisi sunt de vltione regis cele
stis qui potest et aiaꝫ ⁊ corpus i iehennã
perdere. Math. x. Isti sunt infideles filij
de q̃bus Isa. i. Ue populo graui iniquita
te semini nequam filij sceleratis ve popu
lo graui iniquitate sicut aliud est pondꝰ
in lapide per quod tendit deorsum. aliđ
pondus in igne per qđ tendit sursum. sic
alia est grauitas morum in viris honestis
alia est grauitas peccatoruꝫ in malis is
ps. iii. Quoniam iniquitates mee super
gresse sunt caput meum et sicut onꝰ gra
ue grauate sunt super me bene istorum
homicidarum iniquitates supgresse sũt
caput eorum quando caput beati thome
cantuariensis absciderunt ve etiam semi
neq̃m. Isti enim satellites scelerantissimi
semen nequam possunt dici. ẽ semen cha
naan et non iuda. Danielis. xii. hoc est
semen maledictuꝫ ab initio Sap. xii. hoc
est semen de quo Isa. xiiii. De radice co
luber egredietur regulus et semen eius
absorbẽs volucrẽ. et hoc semen bñ volu
crẽ volucrẽ absorbuit qñ btm̃ thomã ad
celestia ꝑ ꝯtẽplatõez occidit volãtẽ. đ istꝫ
ꝑuersis filijs ꝓdixit saluator. Math. x. in
surgẽt filij inꝑentes ⁊ morte eos afficiẽt
Isti filij belial in p̃rem suuꝫ thomã archi
epm̃ surrexerunt et eum morte crudelit̃ af
fixerunt. iiii. Regũ. vi. Nunquid scitꝫ ꝙ
misit filiꝰ homicide huc vt ꝓcidat̃ caput
meum. filius homicide. i. diaboli (de quo
iohã. viii. ipe homicida erat ab initio) rex
anglie p̃t dici q̃ ad ꝓscindendũ caput sci
pontificis istos satellites trãsmisit nec h̃
soluꝫ sꝫ qđ deterius est fecerũt. sicut i vita
ipius legit̃ in q̃ qr. non suffecit eis sang
uinem sacerdotis ⁊ nece ꝓphanare eccle.

stam et diem natiuitatis dñi ifestare. nisi coronã capitis quã crismatis vnctio deo dedicauerat ãputatã funestis gladijs ẽt eijcerent horribiliter etiam pauimentum cum cruore ꝛ ossibus spargerent ꝛ aures dei voce effusi sanguis adimplerent. Unde de ipso cantatur vox cruoris vox sparsi cerebri celum replet clamore celebri. sic ergo primo culpa istorum satellitum exaggeratur ex spirituali propinquitate cũ dicitur filij matris mee. Secundo exaggeratur a crudeli peruersitate cum dicitur pugnauerunt contra me. Sciendum est ergo ꝙ est quadruplex pugna. est enim callida ad occisionem. Tercio est pugna humilis ad recõciliatiõem. Quarto ẽ pugna sublimis ad liberatõez. Prio est pugna callida ad deceptionem. Scdõ est pugna valida ad deceptõez. i. ad Thimo. vi. Si quis nõ acqescit sanis sermonibus domini nostri iesu christi. ꝛ ei que secundum pietatẽ doctrine superbus est nichil sciens. sed languens circa questiones ꝛ pugnas ꝟborũ Sermones sacre scripture sunt sermones sani. qꝛ in se nõ habent infirmitatem sanitatis ꝛ sanitatẽ tribuũt auctoribꝰ suis sermões etiã dicunẽ eiꝰ q̃ ẽm pietatẽ doctrie Nam a spũ sctõ q̃ est fons et origo totius pietatis hñt originẽ. 2. Thimo. 3. oĩs scriptura diuitus ĩspirata vtilis ẽ ad docẽdũ ad arguẽdũ ad corripiẽdũ ad erudiẽdum in iusticia. vt pfectus sit hõ dei ad oẽ opꝰ bonũ instructus. ecce quãtã sacra scriptura hꝫ efficaciã. qꝛ sufficit ad instruendum hoiez dei ad oẽm boni pfectõez. isti scripture scdm apostolũ. q̃ nõ acqescit supbus ẽ ꝛ nichil scit. Certe quãtũcũꝗ se reputat sciolũ ꝛ supbiat ppter acceptuꝫ ingeniuꝫ nihil scit si nesciat medullã de ossibꝰ eijcere si nesciat granũ a palea eijcere. hoc est de cortice littere spũalem intelligẽtiã auditoribus in lucẽ pducere. ꝛ talis frequẽter circa q̃stiones ad pugnas verboꝝ languescit Sũt em̃ multi q̃ si liquijs porcoꝝ. i. resonantibus dictis philosophoꝝ tãtã opam impendũt. ꝙ ad intelligẽtiaꝫ sacre scripture nõ pueniũt. sꝫ in q̃stiõibus ꝛ pugnis verboꝝ sp foris existunt. Notabile est ꝙ nõ dixit apostolus infirmatꝰ circa q̃stiones ꝛ pugnas verboꝝ sꝫ lãguens. languor est morbꝰ inueteratus q̃ de facili nõ curatur. Eccle. 10. Lãguor plixior grauat medicum. ꝛ certe grauiter infirmantur tales. cum se sanos existimant ꝛ languescãt Eccle. xviij. Ante lãguorẽ adhibe medicinam. Tales q̃ se solos reputant sapiẽtes ista q̃ dico legere dedignã ur ꝛ sic forte legerent michi qui loquor indignarentur. tamen si recte saperent contra seipsos indignationem suam retorquerent. Secundõ est pugna valida ad occisiõem. Exodi. xvij. Amelech pugnabat contra israhel. amelech interpretatur gens brutanõ. vel bene possunt appellari. bruta animalia ꝛ maxime ferocia libentius contra homies qui sunt rationis capaces ꝗ̃ contra cetera animalia pugnant ideo specialiter contra beatum thomam pugnauerunt quem capacem esse rationis cognouerunt.

¶ De ipso enim legitur ꝙ tante rationis vigebat acumine ꝙ prudenter inauditas et diffi iles solueret rationes. amalech vt dixi interpretatur lambens homines libẽter lambere solent illud in quo iuenerunt suã delectatiõem. ppter hoc hic isti satellites popul lambens dicti sunt. qꝛ delectationem suam in effusionem sanguinis beati thome martyris habuerunt. isti satellites contra israhel i. contra beatũ thomam per veram fidem deum videntez pugnauerunt. ꝛ ipsum effuso sanguine expugnauerunt. quod bene signatum est. Geñ iiij. vbi dꝛ Uox sãguis fratris tui abel clamat ad me de terra. abel erat pastor ouiũ sic btũs thomas erat pastor populoꝝ. vñ in btõ thoma bene ẽ impletuꝫ qd̃ de pmo abel fuerat dictũ. iõ de ipo cantatur Thomas cesus dum datur funeri nouus abel succedit veteri. Generatio istoꝝ satellitũ bti thome homicidaꝝ ẽ illa generatõ praua atq pursa. de qua Prouer. 30. dicitur Generatio q̃ p dẽtibus hꝫ gladios ipi et dispersis ouibꝰ pastorẽ ouiũ crudeliores lupis vesptinis nõ dentibus sꝫ gladijs lacerauerũt. isti sũt filij pessimi de quo Prouer. 30. oculũ q̃ subsãnat prẽm. et despicit partũ matris sue effodient eũ corui de torrentibus. isti filij pessimi fuerunt pr̃is sui spũalis subsannatores. et partꝰ mr̃is sue ecclesie despectores. subsãnatores fuerũt in hoc ꝙ vociferãtes illi q̃ ad interficiẽdũ venerãt dixerũt vbi ẽ archiepũs cũ iam archiepm ipꝫ viderẽt sꝫ sicut rei euidẽtia õñdit reputauerũt in suis oculis degratatũ. vñ in ipiꝰ legẽda legitur ꝙ cũ vnꝰ funestorũ militũ ipm archiepm vocaret. Respõdit. Ecce ego qd̃ vultis. Tũc in spũ furoris sui intulit vt moriaris. impossibile est vt ãplius viuas. audiuistis vllulatũ lupi ferocissimi. Audiatis balatũ agni mitissimi ipe em̃ rñdit. Ego p deo meo mori paratus

sũ assertõe iusticie et libertate ecclesie. sz
iste pius et diligens pastor. oues sibi cõ
missas ipso moriente intactas a luporuz
dentibus voluit remanere. Unde et sicut
in legenda eius legitur. Subdit ex par-
te dei omnipotentis vobis prohibeo ne
alicui aliĳ in aliquo alio noceatis. fuerũt
etiam non solum patris sui subsannato
res sed et paratus matris sue despecto-
res. ꝛ non solum partus sed etiam illius
q̃ in ecclesia in caput assumptus erat. vñ
in tãtũ despectu ipm interfectum habue
rũt ꝙ ipz inter ceteros epõs sepeliri no-
luerũt. Unde legitur ꝙ tantus fuit furor
ꝓsequẽtiũ ꝙ dicebãt corpus ꝓditoris in
ter sctõs pontifices non esse humandum
sz suspendendũ in patibulo vel ꝓiciendũ
in paludez viliorem Et de istis oculis fili
orum pessimorum sicut iã tactũ ẽ Prouer.
xxx. dr. Effodiãt eos corui de torrẽtibus
corui sũt angeli mali ad modum coruorũ
peccatis denigrati. desiderio clamorosi
nocendi cadaueribus hoc est pctõꝝ dam
nationibus delectati. isti corui effodient
oculos malignoꝝ. effodere nihil aliud ẽ
ꝗ̃ extra fossam emittere. mõ pctã maloꝝũ
in fossa ꝯscientie abscõdita sũt sed tũc ef-
fodientur qñ ꝓclamãtib9 demonib9 ꝛ ob
dentib9 in die iudicĳ ꝓpalabũtur. isti cor
ui dicuntur corui de torrentibus. iste tor
rens ꝑtinet ad iehẽnam. Isa. xxx. Prepa
rata est adheri thopheta rege ꝑpata pro
funda et dilatata. nutrimẽta eius ignis
et lingua multa flat9 dñi sicut torrẽs sul-
phuris succedẽs eã. Tercio ẽ pugna hũi
lis ad recõciliatõez Judith. 2. Memores
estote moisi q̃ amalech nõ ĩ ferro pugnã
do sz ꝑcib9 sãctis orãdo deiecit ꝑ orõnẽ
humilẽ ꝑsistere possumus ĩ malicia ꝗ̃ in
vita ista sustinemus Nam milicia ẽ vita
hois sup terrã. Job. 2. Quasi fidelem et
fortem et pugilẽ aduocare debemus. ipa
enim est q̃ cõsueuit dicere aduersarium.
penetrare celũ. recõciliare reũ. Prima ꝗ̃
sctã orõ q̃i fortis pugil aduersarium deie
cit. vñ sicut. ix. Judith legit deiectõez ho
lofernis virtutis assirioꝝ a dño petĳt ꝛ i
petrauit. Ibi eni dr fac dñe vt gladio pro
prio eius supbia amputetur. Scdo sãcta
orõ penetrat celũ. Eccle. xxxv. orõ hũiliã
tis se nubes penetrabit ꝛ huis ratio satz
euidẽs. qr orõ ex humilis hũilitate subti
lis efficitur ex subtilitate ei9 ꝛ nubes pe
netrat sicut ecõtrario orõ supboꝝ ẽ gibo
sa. ꝛ ad modũ cameli nõ potest trãsire fo-
ramẽ acus Math. xix. Tercio orõ recõci
liauit reũ. Sap. xviii. legitur ꝙ aaro ꝓfe-
rens seruitutis sue scutũ orationem ꝛ per
incensũ deprecationem allegans restitit
ire. incensũ est boni odoris ꝙ dominus ẽt
in nouo testamento voluit obseruari. quia
oratio et in veteri ꝛ in nouo testamento re
dolet in naribus suis. Quarto est pugna
sublimis ad liberationem. Parali. 20. No
lite timere nec paueatis hanc multitudi-
nem nõ est enim nostra pugna sed dei. Cer
te fratres carissimi ex quo pugna nostra ẽ
in temptationibus ꝛ in exercitĳs spiritua
libus dei timere non debemus quia fuga
tis inimicis liberabimur. Exo. xiiii. fugia
mus enim israhelem dominus pugnat ꝓ
eis contra nos. ꝛ reuera fugerunt et non
effugerunt. Ibidem eniz legit de egiptys
currerũt a q̃ et inuoluit eos domin9 in me
dĳs fluctib9. sic ergo ex quo pugna nõ est
nostra sed dei audacter confidere debem9
ꝙ per ipsum liberabimur et saluabimur.
Isaie. lxiii. Ego qui loquor iusticiam et ꝓ
pugnator sum ad saluandum in salute eter
na in qua precessit christ9 sal9 eterna ꝛ re
demptio vere nostra.

De sancto Thoma. ¶ Sermo. 2.

HOmines impii inter-
fecerũt virũ innoxium in domo
sua. 2. Regũ. iiii. In verbo pro-
posito mors bea. tho. archiepi aggrauat
a trib9 Primo a interficiendum prauitate
cũ dicitur homies impĳ Scdo ab iterfecti
bonitate cũ dr interfecerũt virũ innoxiuz
Tercio a loci interfectõis sanctitate cũ dr
in domo sua. Quantũ ad primũ sciendũ ꝙ
triplex ẽ impietas. Primo interne cogita
tõis. Scdo ꝑuerse opatõis. Tercio obsti
nate desꝑatõis. Prio ꝗ̃ ẽ ipietas iterne co
gitatõis. Sap. 3. Impĳ aũt sz ea q̃ cogita
uerũt correctionẽ habebũt. Sciend ꝙ tri
plex est cogitatio. Est em̃ cogitatio vana.
ẽ cogitatio noxia. ẽ cogitatio bona. Cogi
tationib9 vanis pleni sũt q̃ cor suũ totali
ter dederũt cogitatõib9 friuolis q̃ nõ psit
esse alicui9 vtilitatis. Tales sũt illi q̃ sole
bãt in hispania castra ꝯstruere. q̃ ꝯsueue-
rũt montes aureos fingere. similes ribal
dis q̃ ad portã clareuallis nõ cessãt caseos
monachoꝝ optãdo ꝯmedere et isti vani re
manẽt sicut vãni sũt ea q̃ cogitãt. Isa xxviii.
somniat esuriẽs ꝛ ꝯmedit cũ aũt fuerit exꝑ-
gefact9 vacua ẽ aĩa ei9 scda ẽ cogitatõ no
xia. Jere. iiii. Usq̃quo morabũt in te cogi
tatões noxie. hoies nõ de facili sustinent
ꝙ hospites in domib9 eoꝝ faciãt longaz

morant que ipsos molestãt dehonestant et depauperant certe hoc faciunt cogitationes male que sunt tanq̃ hospites adventicii in domo cõsciẽtie. Eccle. 27. Apporia hois in cogitatu illius apporia et molestatio dehonestatio depauperatio. Tertio est cogitatio bona hoc est cogitatio qua animus versatur circa sapientiã et vitã bonã. Sap. 6. Cogitare de illa sẽsus ẽ ꝯsũmatus. ⁊ bñ ista duo ꝯiũgit cogitatõnem et sensus ꝯsũmatõez. Nam illa cogitatio sapientie que est in sola speculatione non ptiñ nisi ad sensum visus. sz illa que est in sensus ꝯsũmatione ptinet sensum gustus qd enim veritatis speculo ostendit. hoc amor veritatis degustare facit vnde. Bern. fidus et verus amor ẽ ille quo veritas adamatur rõis sp ꝯpos. veritatis sp capax. sz vtinã nõ fuerit si amor veritatis defuerit sz de cogitatõib⁹ impiis loq̃mur ⁊ de q̃ cepim⁹ ꝓsequamur. impii. fm ea q̃ cogitauerũt corectione habebũt quia proleuioribus debetur eis correctio modesta pro grauioribus correctio dura. Unde fidelis mater et peritus corrector filiorũ dicit. i. Quid vultis in virga veniam ad vos an in caritate et spiritu mansuetudinis. quasi dicat ꝓ grauioribus paratus sũ grauiter punire ꝓleuiorib⁹ leui⁹ me hre. Secundo est ipietas puerse opatiõis. Sap. i. In iusticia est mortis acquisitio impii autem manibus et verbis accersierũt illã. Diuites duplici d causa solent iniuste acquirere. s. ꝓ se vel ꝓ sua posterioritate ꝓ se vt reb⁹ tpalib⁹ habũdẽt vt honeste incedãt vt delicate viuãt Luce. 16. hõ qd erat diues q̃ iducebatur purpura ⁊ bisso et epulabatur q̃tidie splendide. hõ quid erat diues ecce in reb⁹ possessis scurrilitas. iduebatur purpura et bisso. ecce in vestimentis honestas. et epulabatur q̃tidie splẽdide ecce in cibis delicata iocunditas sed audi conclusionem factã ꝯtra ipm mortuus est diues et sepultus est in infernum. Qñq̃ homines acquirere solent iniuste pro sua posterioritate vt sibi ãplas possessiones relinquant. qui qñq̃ tam pctis suis exigentibus q̃ peccatis pentũ ad sũmã egestatem deueniunt. Eccle. 5. Diuitie cõseruate in malũ sui dñi peũt in afflictõe pessia generauit filiũ q̃ in sũma egestate erit. de vtrisq̃. ps. ꝑmentur semẽ aũt impioꝝ pibit. sic ẽ iniusticia mortis est acq̃sitio. seq̃t. impii ⁊ verbis accersierũt illã. Tria sũt q̃ mortẽ accersiũt cogitatõ q̃ initiat locutio q̃ ꝓnũciat opa mala q̃ ꝯsũmunt. cogitatõ mala a vita gre educit. locutio puersa pvias iusticie deducit. opa mortifera ad ianuas mortis et dãnatiõis introducit. Job. 10. vadã et nõ reuertar ad terrã tenebrosã et opertã mortis caligine. propter hoc isaias nos reuocãs ab operibus peruersis tanq̃ a portis mortꝭ dicit. quiescite agere peruerse discite bñ facere. tercio est ipietas obstinate desperationis. puer. xviii. ipius cũ in ꝓfunduz venerit pctõrũ cõtẽnit. sed seq̃t eum ignominia et obprobrũ ꝓfundũ pctõrum hic põt de duriacia desperatiõis accipi. si hõ cadat i lutum adhuc spes est qr genubus se põt erigere si cadat i foueã nõ multum ꝓfundã adhuc spes est qr alius vt exeat põt eum iuuare sz si cadat i abissũ aut nulla aut modica spes vt inde possit exire hec abissus multa est desperatio periculosa. Re. 2. An ignoras q̃ periculosa sit desperatio vtiq̃ piculosa. ẽ. sicut ei piculũ egroti cognsocit a medicis. reliq̃tur qñ oia ꝓ voluntate sibi exponunt sic i despatiõe reperitur qñ oia sibi volũtas idulget. Desperatio enim claudit sinum diuine mie. dat gladium in manu diuine iusticie. cor constringit ad modum duriciei lapidee. habenas laxat ois inmundicie et impudicicie. Ephe. iiii. Qui desperantes semetipsos tradiderant impuddicicie ⁊ in opatione imundicie. sed hic subditur qd seq̃tur cũ ignoia vel obprobriũ magna ignominia est servienti vl militi qui i scriptis pro quotidianis stipẽdiis iscribitur. quãdo nomen eius propter peccata sua in ipsis deletur. sic fiet impiis et obstinatis qui per pctã sua de libro vite delebuntur in quo alii p pñtem iusticiã scribebat. ps Deleantur de libro viuentiũ et cuz iustis nõ scribantur. et talẽ impium non solũ seq̃tur ignoia sz obprobriũ magna ẽ ꝯfusio latroni quando deprehẽditur sed magnũ obprobrium est et sibi ⁊ suis quando res quam furatus fuerat sibi in eminenti lococorã omnibus ad locum ligatur sic fiet impiis peccatoribus. Tren. i. vigilauit iugum iniquitatum mearum in manu ei⁹ ꝯuolute ⁊ imposite collo meo. sz dr i mãu ei⁹ cui⁹ ei⁹ Certe in manu ei⁹. s. dñi tãq̃ ipatoris. sz in manu diaboli tãq̃ executoris. ⁊ est iste executor tam crudelis q̃ si ꝑmitteretur libenter pl⁹ exigeret in penis q̃ ꝯmissũ est in culpis. Secũdo aggrauatur passio be. tho. mar. a patiẽtis bõitate qd notatur cũ dr. interfecerũt vir innoxium

Sciēdū est ꝙ triplex ē iterfectio. Prima
est deformitatis culpe. Secunda est acer
bitatis pene. Tercia est iocunditatis glo
rie. Prima ḡ interfectio est deformitatis
culpe Prou. i. auersio puulorum interfi-
ciet eos. sicut video ꝙ homo qñ de solidi
tate terre extrahitur et in ꝓfundū fluen-
tis fluuij impellitur ibi demergitur et
suffocatur sic mortis causa est pctōribus
qñ a solido boni incōmutabilis auertun
tur. et ad vana et defluentia ista inferio
ra totis votis ꝛ affectibus conuertuntur
Treñ. i. Foris interficit gladius domi ꝛ
mors similis est gladius culpe foris que
interficit pctōres a bono incommutabili
separando ꝛ domi mors similis est pecca
tores a vita gratie excludēdo. Sed cum
miser pctōr se auertendo a deo ꝓpria cul
pa interficit qñꝙ dñs ipsum oculo mise-
ricordie respicit et eidem vite gratie ite
ratio concedit. et sic a morte culpe resur-
git. Ezech. 37. A quattuor ventis venit
spūs ꝛ i sufflat sup interfectos istos ct re
uiuiscāt q̄ttuor vēti sūt q̄ttuor affectiōes
aīe. s. timor spes dolor ꝛ gaudiū. timor si
cut flās vēt9 insufflat fortitudinē pene.
Spes opatōem venie. dolor detestatōez
culpe gaudium hilaritatē ex ꝯscie purita
te. qñ ab istis quattuor ventis inflat. si
sanctu s reuiuisci mortuos. ꝙ bñ dñs. Jo.
20. oñdit qñ suis discipulis insufflauit di
cens. Accipite spiritum sanctum quorum
remiseritis peccata remittuntur eis et
quoꝝ retinueritis retenta sunt remissio
peccatoꝝ p misterium apostolorum ope-
rante spiritu sancto nichil aliud est q̄ȝ re
surrectio mortuorum. Scdo est iterfectio
acerbitatis pene. Dani. 3. Precepit rex
vt necarentur omnes arioli magi et ma-
lefici. istud em̄ ꝓcedit bene ex voluntate
dei vt in puersis puniantur mala ab eo q̄
minister dei est iudex in iraȝ q̄ non sñ cā
gladiū portat vñ dilect9 deo helias ꝓphe
ta feruens in cultus diuini amore excel-
lens in miraculorum opatōe zelo zelat9
ꝓ domo dñi cultores baal viros q̄drigen
tos q̄dragita i torrēte cyson interfecit in
quo bñ intelligitur ꝙ exstirpatō maloꝝ
est ꝓmotio bnoꝝ. Tercio ē iterfectio io-
cūditatis seq̄ntꝫ glorie. Apo. 6. Uidi sub
tus altare aīas interfectas ꝓpter verbū
dei et testimoniū qđ habebāt. isti interfe
cti ꝓpter verbū dei fuerūt inocētes ꝛ scti
dei q̄ dicūtur eē subt9 altare dei qꝛ meri
to martires tanq̄ȝ milites egregij seipsos
imolauerūt ꝓ noīe xp̄i. ꝛ illuxerit sicut ho
stia deo acceptabilis. Et vt mira sācta sā
ctoꝝ in tēplo dñi fuerāt iterfecti. de mar
tiribus loquor ꝓpter verbū dei qđ p̄dica
uerunt et ꝓpter testioniū qđ ei ꝓhibue-
runt. Actu. 3. dixit btūs petrus p se et a-
liis martiribus xp̄m autorē vite interfe-
cistis quē deus suscitauit a mortuis cuius
nos testes sumus Reuera bñ acceptandū
est testioniū istoꝝ testiū absq̄ȝ exceptione
maloꝝ. maxie cū euidenter cecos illumi
narent. claudos erigerent. leprosos mun
darent. mortuos suscitarent. ꝛ vt certius
possimus scire quō de xp̄o possent fidele
testioniū ꝓhibere. maxie cū dicerēt euȝ. a
morte resurrexisse. audi qđ in oī p̄torio et
curia regis et p̄lati fidele testioniū ꝓhi-
betur de visis et auditis. vnde isti fidele
tstioniū de xp̄o ꝓhibere potuerūt q̄ post
resurrectionē cū ipso manducauerūt ꝛ ip
sū de regno dei loquentē audierūt. Ista
tercia iterfectōne q̄ est via ad gloriā iter
fectus fuit btūs tho. martir et archiepūs
et iō ab ip̄o mortuo ipii satellites cōdem
nātur. Sapi. 3. Cōdēnat iustus mortuus
ipios viuos btūs tho. iustus mortu9 hoc
pōt qꝛ p ecclīe iusticia mortuus fuit. et iō
impios viuentes tanto amplius condem
nauit q̄ȝto magis ex morte sua iusticiā ec
clesie per ipsū defēdit. ꝛ ecclesie bōa aug
mentauit. et totum regnum anglie odore
sue sanctitatis respersit. vnde de ipso can
tatur granum cadit copiam germinat fru
menti alabastrum frāgitur fragat vis vn
guenti. Tercio aggrauatur martiriū be
ati thome martiris a loci passionis sācti
tate cum dicitur. in domo sua. Sciendum
est ergo ꝙ triplex est domus. Est domus
interioris conscientie. est domus militā
tis ecclesie. est domus iocūditatis eterne
primo ergo est domus interioris consciē
tie. Hebre. 3. xp̄s tanq̄ȝ filius in domo sua
que dom9 sumus nos felix dom9 felix cū
scientia que receptione tanti hospitis in
uenitur digna miles se multum reputa-
ret honoratum Si rex vellet hospitari in
domum suaȝ et descendere. rex regum nō
solum vult in nobis hospitari. Sed esse
nobiscum delicias esse dicit. Prouerbio.
8. Delicie mee esse cū filijs hoim. sȝ dñe ie
su q̄s delicias potes i me inuenire qui do
mū meā male munitā desertā inuiam et
inaquosā noui esse. nō est ibi aq̄ ꝯpūctio
nis aīa em̄ mea sicut terra sine aqua tibi.
Nō ē ibi pāis deuotōis de quo bñ ꝓphe
ta dauid q̄ dicebat. fuerūt michi lachrime
mee panes die ac nocte. nō ē ibi vinū spi

ritualis iocunditatis de quo in ps. Vinu letificat cor hominis et panis confirmat. vnde ergo bone ihu iste delitie tibi sunt in me. Certe tibi me non sunt ex me sed ex te tu enim qui habes omnes spirituales delitias et diuitias in aduentu tuo illas tecum consueuisti afferre. Prou. viii. Mecu sunt diuitie et gloria opes superbe et iusticia. Certe domine proiectus a facie oculorum meorum fugiebam conscientie mee domuz. non inueniens ibi pacem nec spiritualem iocunditatem similis ioculatori qui fugit propriam domum quia non inuenit peius hospicium. sed quia domine tu ad domum meam venisti et tecu delitias et diuitias attulisti et ipsam bene munisti reuertar ad domuz meam vnde exiui. Sapientie. viii. Intrans in domum meaz conquiescam cu illa idest cum increata sapientia non enim habet amaritudinem conuersatio illius sed leticiam et gaudium. Secundo est domus militantis Ecclesie. 50. Simeon onie filius sacerdos magnus qui in vita sua suffulsit domum et in diebus illis corroborauit templum per simeonem bene signatur beatus tho. mar. et archiepiscopus Simeon enim interpretatur audiens merorem. bene beatus tho. bene merorez et cleri et populi audiuit quando martiriu passus fuit. vn de ipso cantatur mudi florez a mundo conteri rachel plorans non cessat conqueri. Iste simeon fuit onie filius no solu filius creationis. sz imitationis. p omia xps significatur. nam onias miserator dei interpretatur. p quem bene xps pt signari q no ex operibus iusticie q fecimus nos. sz scdm misericordiam suam saluos nos fecit. Thitu. 3. Iste suffulsit domu idest. iura ecclesie cantuariensis sibi comisse vsq ad morte viriliter defendendo. vnde de ipso legitur. thomas mittit manuz ad fortiora. spernit dampna. spernit obprobria. nulla thomam frangit iniuria Iste etiaz in diebus suis corroborauit templuz tam in vita q in morte virtute diuina miracula multa operando. vnde de ipso cantatur cu redeut miracula reddit populo leticia cocurrit turba languidorum et consequuntur gratiam bnficiorum. Tercio est domus iocuditatis. 2. Chor. v. Scimus qm si terrestris dom⁹ nostra hui⁹ habitationis dissolluatur q edificationem ex deo habeamus domu non manufactam. sed eternam in celis hodie domus be. tho. archiepiscopi et martiris satellitibus diaboli ipsum interficientibus et sanguinez eius intra sinuz ecclesie dei fundentibus de ipso cantatur prem nati perimunt insignum materno iubet matris facies sanguine paterno. dissoluta fuit in conspectu dei ad nichilum deducti sunt maligni sed scitote q hodie dominus sanctum suum mirificauit. i. mirabilem esse demonstrauit. quando coronam auream super mitram eius q quantum ad meritu expressa est signo sactitatz quantum ad premium gloria honoris. hodie domum luteam et transitoriam in domum gloriosam et eternam commutauit. vnde subditur habemus domum no manufactam. sed eternam in celis. ad hanc domum hodie sanctus tho. gloriosus ascendit. Rogemus ergo dominu vt p thome sanguine quez p se impendit faciat nos scandere quo tho. ascendit.

De sancto Siluestro. Sermo .i.

Elongaui fugiens et mansi in solitudine. ps. liiii. beatus siluester dr propter metuz infidelium cu clericis suis i quodam loco latitasse propter quod verbum propositu bene ei conuenit Et sciendum est q in verbo proposito notantur duo que bene conueniunt quando beato viro et marie religioso. primum cauta derelictio mudane vanitatis qd notatur cu dicitur elongaui fugiens. Secundu est firma ptinuatio qd notatur cu dicitur et mansi in solitudine. Quantu ad primu sciedu est q quadruplex est fuga. Primo feditatis viciorum Scdo societatis malorum. Tercio formidinis iudiciorum diuinorum. Quarto refugii et interpellationis sanctorum. Primo ergo est fuga feditatis viciorum. Deut. xxi. qsi a facie colubri fuge pctm et si accesseris ad illa suscipiet te. ho fugit a facie colubri times colubri morsum. Sic ho debet fugere a facie peccati times pscie remorsu. est em pctm in cosciencia sicut vermes in lignis. vermis em in ligno nascit et lignu corrodit. sic pctm in pscia inuenitur et pscientiam affligit. inenit aut ho in pscietia sua rone peccatorum suorum triplicem materiam corrosionis. corroditur eniz siue affligitur. pscientia triplici rone. Prio ppter euacuatoez gratie. Scdo ppter timorem iehene. Tercio ppter amissione glorie. ppt hoc dr i psona pctoris in ps. xxxvii. Miser factus su et curuatus su vsq in finem tota die cotristatus. &c. miser fact⁹ ppter gratie euacuatione et curuat⁹ su propter iehene timore pristat⁹ igrediebar propter glorie amissione. sz misericors dns huius colubri morsum sanari voluit et ideo vt

penitētie salutaris predicauit. Math. iiii.
Penitentiam agite appropinquabit enim
regnum celorum vobis per penitentiā ap
propinquabit regnum celorum qui prius
per culpam digni eratis infernalium tor-
mētorū. Sic ergo peccata debem⁹ fugere
Et subdit si accesseris ad illa suscipiēt te.
peccata em̄ similia sūt cōmuni meretrici q̄
oēs idifferenter suscipit ⁊ marie iuuenes
quos pecuniosos ⁊ bn̄ vestitos esse cogno
scit. Prou. vii. De meretrice ⁊ fatuo iuue-
nē irretiuit cū multis sermōib⁹ hoc est re-
the de quo in. ps. ciiii. Cādent in reciacu-
lo eius peccatores Subditur sequitur eā
quasi bos ductus advictimā ⁊ quasi agn⁹
lasciuiens et ignorat ꝙ advincula stultus
trahatur ⁊ nescit ꝙ de periculo anime il-
lius agitur. Stultum esset qui libent̄ iret
ad domum in qua sciret tractari de morte
eius corporali. et ideo magnus est fatuus
qui libēter in domum vadit in qua tracta
tur de morte illi⁹ spūali. Secūdo est fuga
societatis maloꝝ. Tho. i. Cū irēt oēs advi
tulos aureos quos ieroboā fecerat rex is
rahel thobias solus fugiebat ꝯsortia oim
⁊ ꝑgebat ierusalē ad templū dn̄i ⁊ ibi ado
rabat dn̄m deū israhel fugienda sūt ꝯsor-
tia maloꝝ. Nā sicut ille q̄ vult azimos pa
nes facere cauet sibi a fermento sic q̄ vult
in azimis sinceritatis et puritatis seruire
domino debet sibi cauere a malo consor-
tio. i. Chor. v. Modicum fermenti totam
messem corrumpit nam quandoq̄ modic⁹
numerus maloruz corrumpit magnā mul
titudinem bonorum. Mathei. xvi. Atten-
dite ⁊ cauete a fermento phariseorum ⁊ sa
duceorum. Ego video. ꝙ homo quantum
cūq̄ gulos⁹ nullomō ꝯmederet de cibo de
licatissio in quo crederet latere venenū ⁊
naute mari nauigātes fugiunt voces dul
cisonas sirenaruz sic fugienda sunt consor
tia malorum quia cadunt in discrimen ⁊ p̄
iudiciū animarum ipsi corrumpunt factis
corrumpūt exemplis. corrumpunt verbis.
i. Chor. xv. Corrumpūt bonos mores col
loquia mala ꝓpter hoc thobias fugiebat
malorum cōsortia non sequens ⁊ armis la
sciuiam. Sed frequentans ecclesiaz vn̄ dr̄
ꝙ ibat ad tēpluz dn̄i et ibi adorabat. Ter
cio ē fuga formidis iudicioꝝ diuioꝝ. Job.
xvi. Fugite a facie gladii q̄ vltor iniq̄tatis
ē gladi⁹ ⁊ scitote eē iudiciū. gladi⁹ hic ap
pellatur seueritas sentētie iudicii diui q̄
sicut gladi⁹ scindēdo ꝑtē a ꝑte diuidit. sic
dn̄s gladio sētētie sui iudicii bonos a ma
lis diuidit ⁊ separabit. Apo. i. De ore ei⁹
ex vtraq̄ ꝑte gladius acutus exibat sen-
tentia diuini iudicii gladius ex vtraq̄ ꝑ
te acutus potest dici. q̄ ad alterutrum se
parabuntur per diffinitiuam sententiam
boni a malis sicut dixi. Nam bonis dice-
tur venite benedicti patris mei percipite
regnum. malis dicetur. Ite maledicti in
ignem eternum. Mat. xxv. Uide ꝙ dura
erit ista separatio. nos enim quasi incon
solabiliter dolemus de separatione caris
simorum nostrorum cum seperantur a no
bis per mortem temporalem. vnde vide
ꝙ inconsolabiliter dolebūt reprobi quā
do ab electis quos in hac vita cognoue
runt et dilexerunt seperabuntur ꝑ mor-
tem eternam. fugite ḡ a facie gladii ⁊ hu
ius rō subditur q̄ vltor iniq̄tatuz est gla
dius. Dn̄s non sinit dedec⁹ culpe remane
re sine decore vindicte. peccator deformi
tate culpe sue q̄ntū in se est pulchritudi-
nem vniuersi deordinat et decolorat. Sz
dn̄s decore vindicte eandem pulchritudi
nem vniuersi reordinat et recolorat. vn̄
de boetius. Ordo diuine ꝓuidētie cūcta
ꝯplectit̄ vt si q̄s ab assignato sibi ordie ce
ciderit in aliū ordinē relabat̄. vn̄ si q̄s ca
dit ab ordie gratie siue bōe vite relabit̄
in ordiem diuie iusticie vel vindicte. sic ḡ
vltor iniq̄tatū ē dn̄s. ps. De⁹ vltōis dn̄s
d⁹ vltionū libere egit. libere agit d̄s vlti
onū ꝑuersos puniēdo. vn̄ ibidē subdit̄ ex
altare q̄ iudicas trā redde retributionez
suꝑ bis. libere ēt agit electos d̄ tēptatōi
bus liberādo ⁊ saluādo. Isa. lxiii. Ego q̄
loquor iusticiā ⁊ ꝓpugnator sū ad saluā
dū. Quarto ē fuga refugii ⁊ interpellatōis
sctōꝝ. Lu. xxi. qui i iud̄a sūt fugiēt ad mō
tes iud̄a iterp̄tat̄ ꝯfessor in hac vita dn̄t
eē catholici ꝓfessores fidei xp̄i vt ip̄az te
neāt cord̄ ꝯfiteāt̄ in ore. Ro. . Corde cre
ditur ad iusticiā. ore aūt ꝯfessio fit ad sa
lutē. isti q̄ in iudea sūt. i. i ꝯfessiōe xp̄i dn̄t
fugere ad mōtes i. ad sctōs iā ꝯgregan-
tes in gloria celesti interpellātes eos vt di
strictū iudicē rogēt ꝓ nobis. ip̄i ei multū
soliciti sunt pro nobis adhuc in periculis constitutis. Isaias. lxii. Super mu
ros tuos hierusalem constitui custodes
tota die et nocte perpetuo non tacebunt
imo pro nobis summum iudicez interpel
labunt. sed dices mihi ꝙ istud intelligi
tur de angelis verum dicis. nam et ipsi ro
gant pro nobis eorum custodie deputa
tis. omnes eni sunt ad ministratorii spūs
in misterium missi ꝓpt̄ eos q̄ hereditatez
capiūt salutis. Sed et scti vt dicere cepe
ram solicite rogant dn̄m ꝓ nobis. nec cre

do ipsos mō esse sanctis angelis ꝑtāte in
feriores. et credo ipsos tāto nobis eē af-
fectiōe cōiunctiores ꝙ̄to s[unt] nobi s i natu
re si[mi]litudie ꝯformiores. Ipsi em̄ nouerūt
pericula ꝑ que trāsierūt in ꝗbus nos mi-
seros reliqrunt. Nōne hec vox est illoꝝ
trāsiuim⁹ per ignē et iduristi nos in refri
geriū. ipsi nos miseros in medijs ꝯ flāmis
in medijs fluctibus vident. quō crederes
quin nobis porrigant manū adiutricem.
Certe tam angeli ꝙ̄ sancti cōsūmationez
suā expectāt a nobis. āgeli ꝯsūmationez
nūeri q̄ diminut⁹ fuit ꝑ casū demonū q̄ re
parabit̄ ex aiab⁹ sctōrum. scti expectāt a
nobis ꝯsūmatiōez demonū desideꝛioꝝ ꝑ
assūptiōez corpoꝝ gloriosoꝝ. qḋ fiet cō
pleto numero electoꝝ. Hebre. xi. Deo ꝓ
nobis aliquid melius prouidēte vt ne sn̄
nobis ꝯsūmarentur audi hieremiam pro
populo suo orantem. Secundo Mathe.
vlti. hic est qui multum orat pro populo
⁊ vniuersa sctā ciuitate hieremias pphā
dei. Sic orat ꝓ nobis bea. silue. cuius ho
die solennia celebramus q̄ fuit vnus de
euangelicis prophetis. vn̄ de ip̄o legitur
ꝙ cū diceret ei tarquinus ꝙ proxia sessio
ne faceret eū diuersis supliciis iterire. rn̄
dit sp̄ū sācto ispirāte. stulte hac nocte au
feret̄ aia tua a te qḋ factū fuit sicut rei eui
dentia cōprobauit. Scḋo notatur i btō vi
ro firma ꝯtinuatio catholice sctitaƺ cū ḋr
⁊ māsi i solitudie. Sciēdū ergo ꝙ quadru
plex ē solitudo bōa. prio ē solitudo religio
ose ꝯgregatōis. Scḋo iterne meditatōis
Tercio ꝓp̄e discutionis. quarto mūdicie
ꝟginalis. prio ē solitudo religiose cōgre
gatiōis. Osee. ij. ducā eā i solitudiez ⁊ lo
quar ad cor ei⁹. hic notātur duo bōa q̄ fa
cit dn̄s viris iustis et religiosis ꝑstat. em̄
illis cōductū securū dicit ducā eū in soli-
tudinē. Scḋo dat ei⁹ ꝯsiliū secretū qḋ no
tat̄ cū ḋr et loquar ad cor ei⁹: dn̄e deus ex
quo mihi ꝯductū ꝑstare dignaris sequar
te quocūq̄ ieris. iō ei ꝑuul⁹ nat⁹ ē nobƺ
et f[il]ius datus est nobis: vt dirigat pe-
des nostros in viam pacis. Talem ducē
tutum est seq̄. Sapi. vii. ipse ē sapie dux
⁊ sapiētiū emēdator. sapie dux illustrādo
ad cognitiōez ꝟitatis sapiētiū emēdator
deducēdo ad ꝓmotiōez bonitatƺ. Tutū ē
ergo seq̄ istū ducē q̄ dicit aie religiose du
cā eū in solitudinē ꝑstādo ꝯductū securū:
Subdit̄ et loquar ad cor ei⁹ inspirādo se
cretum consilium de cordis mei noluit di
cere loquar ei. sƺ loquar ad cor eius i hoc
ostendens ꝙ corde ad cor loquitur ad ani

mā religiosam. sicut sponsus ad sponsam
dilectam. et vt eum in secreto cordis loq̄n
tem audiamus petit a nobis vt cor nostꝝ
ad ipsū cōuertamus. et sibi aurē cordis i
clinemus. Johe. ij. ꝯuertimi ad me i toto
corde vestro: magne stoliditatis vel supꝑ-
bie describeretur hō pauper vel simplex
si hō potens vel sapiens vellƺ ei loqui si
ipse dedignaretur ipsum audire nec vellƺ
ei aures suas accommodare. ꝓpheta da-
uid ꝯsuetus diuis colloqꝭ dicebat audiā
quid loquatur in me dn̄s qm̄ loquitur in
plebē suā. nō intelligit grecū loquentē il
le qui grece ligue est ignar⁹. nec latine lo
quentē qui latine ligue ē isci⁹. ymo q̄ loq̄
tur est ei barbar⁹. ita si dn̄m in corde nr̄o
loqui volumus intelligere debemus ab i
telligenda diuina colloquia diligēter stu
dere. scḋo est solitudo interne meditatio
nis. Treno. iij. sedebat solitari⁹ ⁊ tacebit
qꝛ leuauit se supra se. Tria tangit q̄ sunt
necessaria ad hoc ꝙ cōpleta sit meditatō
interna. primū ē corꝑalis q̄etatio qḋ no-
tat̄ cū ḋr sedebit. scḋm ē ꝟboꝝ rep̄ssio qḋ
nōt̄ cū ḋr ⁊ tacebit. tciū ē mētƺ eleuatō qḋ
notat̄ cū ḋr qꝛ leuauit se supra se. prio. er
go ad ꝯpletā cordƺ meditatiōez req̄ritur
corꝑis q̄etatio ꝯtra multos scholares et
religiosos q̄ nō pn̄t sedē in cathedris ad
studēdū. nec i scolis ad audiēdū. sƺ ꝑ vi-
cos ⁊ plateas ociosi et vtinā nō viciosi dis
currūt. tales ad ꝑfectā meditatiōez cordƺ
nō pertingunt. Lu. vl. sedete h̄ i ciuitate
quoadusq̄ inducam i virtute exalto. apo
stoli quiete sederunt. et ideo sp̄m sanctuƺ
interius docentē exterius genera ligua-
rū largientē receperūt. Actu. ij. factus est
repente de celo sōn⁹ tāꝙ̄ aduenientis sp̄s
vehemētis ⁊ repleuit totā domū vbi erāt
sedētes. isti sūt apo. q̄ de pede q̄eto gaudḋ
bāt. ⁊ iō ad receptiōez sp̄ūssancti ⁊ doctri
nā in oi gn̄e linguaꝝ seipsos disponebāt
Actu. ij. ceperunt loqui variis liguis ꝓut
sp̄ūs sāctūs dabat eloqui illis. scḋo ad cō
pletā cordis meditatiōez requiritur ver
boꝝ rep̄ssio qḋ notat̄ cū ḋr. et tacebit cō-
tra illos q̄ prius volūt loq̄ ꝙ̄ instrui. dice
re ꝙ̄ discere. Eccle. xxxij. audi tacēs et ꝓ re
uerētia accedƺ tibi bona gratia. bon⁹ sco
laris longo tp̄e p̄mū dƺ tacens audire ꝙ̄
audeat loq̄ndo docere. natura paruuloꝝ
est ꝙ longo tp̄e prius audiunt ꝙ̄ loquun
tur. vn̄ isti ꝑsūptuosi et ad loq̄ndū ꝓmpti
naturā humanam ꝑuertūt. quia ꝑus vo-
lunt erudire per verbū ꝙ̄ erudiātur per
auditū. Tercio ad perfectam meditatio

nem cordis requiritur mētis elevatio q̄d notatur cum dicitur quia levavit se supra se: sʒ quomodo potest homo se supra se levare. cum res eadem eodem tempore nō posset esse inferius et superius secundum sanctos duplex homo distinguitur exterior et interior. exterior ad inferius iacēdum deprimitur. Sapi. ix. corpus q̄d corrumpitur aggravat animam ꝛ terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitātem. est etiam homo interior. qui de die i diem renovatur q̄ꝫ q̄ꝫ corrumpatur exterior. ille ergo se super se elevat qui neglecto exteriori homine interiorem per continuam mentis meditationē levat. sic levabat se super se apostolus paulus qui i terris habitans corpore in celis conversabatur mentis meditatione. Tercio est discutionis proprie solitudo. Isa. 32. habitabit in solitudine iudicium. qui enim bene vult causam cōsciētie discuttere dʒ tumultum mūdi fugere et apud semetipsuʒ manere vt sic se iudicando possit divinum iudicium evadere. i. Chor. ii. si nosmetipsos iudicaremus non vtiq̄ȝ diiudicaremur. quia per iudiciuʒ proprie discussionis et emendationis effugimus iudicium divine vltionis. homines suspecti d̄ magnis reatibꝰ duplici iudicio solēt examinari. scʒ iudicio aque et iudicio ignis. Nos ergo primo nosmetipsos iudicio aq̄ exāinemus vt sic per aquas lachrymaruʒ a peccatis nostris nostras conscientias lavemus. ps̄. vi. Lavabo per singulas noctes lectum meum lachrimis meis. et q̄d post lotionem lachrimarum peccati vl̄ sequele ipsius remanserit igne caritat̄ purgemus. Nūe. 31. omne quod potest transire per flammas igne purgabitur. Quarto est solitudo mundicie virginalis. Isa. 35. letabitur desetta et invia et exaltabit solitudo ꝛ florebit quasi lilium. per deserta in via p̄ solitudinem designatur virginalis status. qui status est magne iocūditatis et exaltationis. homo qui habet castrum pulcȝ multum letatur si post multos incursus inimicorū ꝛ multos ictꝰ machinarum invenerit castrum suum itegrū et in nullo dissipatum. certe longe āpliꝰ debet letari mundicia virginalis quādo post multos incursus temptationum carnis et corporis sui regnum invenit. Sap. 3. Felix est sterilis et incoinquinata que nesciuit thorum i dilecto habebit fructū in respectione animarum sanctarum. ista solitudo non soluʒ exaltabit sed sicut subditur sicut lilium florebit. christus sponsus anime sancte se lilium voluit appellare. Canti. 2. Ego flos campi et lilium cōvallium. et ideo anime sancte sponsus q̄ lilium vocatur liliis castitatis delectant Canti. 2. dilectus meus michi. et ego illi que pascitur inter lilia. anime sancte spōsus non solum in rosis martirum. sed in liliis virginum. et violis cōfessorum sāctorum delectantur cum quibus be. sil. confessor dn̄i egregius perpetua iocunditate letatur. Ad quam. ꝛc.

De sancto silvestro Sermo .3.

Dilectus a deo et hoībus cuius memoria in benedictione est. Eccle. 45. In verbo proposito describitur be. sil. confessor dn̄i et pōtifex a duobus. primo a merito sancte operatiōis cum dicitur dilectus a deo ꝛ hominibus. Secundo a precōio digne cōmendatiōis cum subditur cuiꝰ memorie in benedictiōe. Sciendum ergo q̄ be. sil. dilectus fuit ꝑpter quattuor. primo ꝑpter executiōem mandatorū. Secūdo ꝑpter timorem iudiciorum divinoruʒ Tercio ad gubernatiōem ꝑplor̄. Quarto ad executiōem eternorum. primo ergo dilectus fuit ꝑpter executiōem mandarum. Sapi. 3. Qui cōfidunt in illo intelligent veritatem et fideles in dilectiōe. sicut homines formidolosi timētes in bello deficere nō aggrediuntur pugnam. et ideo nō assequuntur coronaʒ. sic multi de dn̄o cōfidentes et gravamen sui corporis formidantes refugiūt studiorum laboreʒ et ideo nō perveniunt ad veritatis intelligentiā. hoies qui voluntire ad sanctuʒ iacobū peregrinatiōis nō cā ad iā q̄diten dunt nō nisi cum magnis laboribus et fatigatōibus pertingunt. avis etiam que ē magne levitatis ad locum ad quē tendit nō nisi cum aliqua fatigatione corporisp̄ uenit. Sic hō ad laborem nascitur. Job. v. Intelligentiam veritatis nō nisi cum labore assequitur. Prover. 2. Si sapientiam invocaueris et inclinaueris cor tuum prudentie si quesieris eam quasi pecuniam et thesauros effoderis illam tunc intelliges. ecce q̄ magna afflictio laboris itelligētia facta v̄itatis. nec tamen ad hoc istud sufficit nisi sit cōfidentia de auxilio divine bonitatis. Sapi. vii. ipse est sapiētie dux et sapientū emundator. quia ipse

est sapientie dux ideo est imitandus: qꝛ
est sapientum et ꝯtedatoꝛ. ideo est diligē
ter audiendus. et veraciter librū nostre
conscientie ad audiū verboꝝ emēdemꝰ
librum istius cmentatoris possumus coꝛ
rigere. ꝑpter qđ dicit qui confidūt in illo
intelligent veritatē. sequitur. et fideles
in dilectione acquiescent illi. bñ cōiungit
ista duo dilectionē et fidelitatē dilectio-
nem ad voluntariā susceptionem diuino
rum mādatoꝝ. fidelitate ad executionez
ipsoꝝ. Joħā. xiiii. q̄ habet mādata mea
et seruat ea ille est q̄ diligit me q̄ aūt dili
git me diligeť a prē meo et ego diligā et
manifestabo ei meip̄m. D ñe iesu nobis ī
magna vtilitas manifestatio tua. Col. 2.
In ipso sūt om̄s thesauri et sapie et scie
dei abscōditi. vñ et tua manifestatio est
oīm thesauroꝝ et sapie et scie possessio.
Non ei aliter lux coꝛpea vel icoꝛpea pōs
sideť. quē cū oculis coꝛdis vel coꝛpis vi-
detur. ista mādata bñ be. sil. itellexit ⁊ di
lexit. et iō a vis vicioꝝ recessit. Scđo ē di
lectus be. sil. ad timoꝛez iudicioꝝ diuino
ruz. Eccle. 3. iudiciū patris audite filii di
lecti et sic facite vt salui sitis. Dñs ꝓpōit
nobis ꝯsiderationē suoꝝ iudicioꝝ sub af
fectione paterna. volens ꝙ ipsa ꝯsidere-
mus cū filiali tioꝛe et hūili reuerentia. si
cut eñ coꝛruscatio p̄cedit tonitruū: sic do
minus ꝓponit nobis ꝯminationes sui iu
dicii ante districtū et tremendū iudicium
Eccle. xliii. accelerat coꝛuscationes emit-
tere iudicii sui. et sicut visa magna coꝛus
catiōe de sequenti magno tonitruo ⁊ ful-
gure timemus. sic post auditas ꝯminatio
nes diuinū iudiciū mirabiliter foꝛmida-
re debemus. Job. xxv. cū vix paruā stillā
sermonis audiremus q̄s poterit tonitru
um magnitudis illius ītueri. sic ergo ad
cōsiderationem iudicioꝝ diuinoꝝ nos ꝓ
uocat cū dicit iudiciuz patris audite filii
dilecti. et subdiť et sic facite vt salui sitis
Si iq̄ras quō facere possumꝰ vt salui simꝰ
dñs q̄ dedit ꝯsiliū in gñali alibi ponit ne
cessariū documētū i sp̄ali. Eccle. xviii. āte
iudiciū interroga teip̄m et in ꝯspectu dei
inuenies ꝓpiciationē. nos soli hoīes peri
tos i suis facultatibus interrogare et cō-
sulire ⁊ diuersimode ꝓ difficultatū varie
tate. nā medicos de valitudīe coꝛpoꝝ ad
uocatos de discussiōe cāꝝ. theologos de
consultatiōe aīaꝝ. sꝫ qñ pōt interrogare
magis ꝑitum magis exercitatū aietue in
cā q̄ꝫ teip̄m nullū oīno. qꝛ sicut hoi datur
ꝑtās libera ꝙ nullus pōt cōpellere. sic da
tur cōscia secretaꝗꝫ nullus pōt cognosce
re: illo excepto de quo habeť. Hebꝛe. iiii.
oīa nuda et apta oculis eiꝰ ad quē nobis
sermo ꝓpter quod dicitur. hic añ iudi-
ciū iterroga teipsū discurre ꝑ cogitatio-
nē quasi fidelis curatoꝛ ꝑ omēs officinas
claustri tui coꝛdis. et totum remoue q̄cq̄d
ibi ioꝛdinātū reperis. est ei i isto claustro
testis verax et fidelis qui nō nouit mētiri
Cōscia ē iste fidelis testis si dicat cogita
tio tua iuenis me a pctō libeꝝ statim. cla
mabit ꝯscia tu nō dicis veꝝ. adhuc in an
gulis meis latēt soꝛdes vicioꝝ. ꝓpť quas
si ipsas nō expuleris. et ego et tu ꝓicie-
mꝰ i ignē. tu cogitatio te sanā dicis. ego
scio ꝙ infirma sū. et tali īfirmitate q̄ non
cognosciť tactu pulsus vel iudicio dꝛñtie
sꝫ solum ministrrio lingue in pura et inte
gra pctōꝝ cōfessione. et si sic ante iudiciū
intterogare teip̄m velis ꝓpiciatiōem i cō
spectu dei iuenire poteris Tercio dilectꝰ
fuit be. sil. ad gubernatōnē ꝑpłoꝝ. Eccle
46. dilectꝰ a deo tuo samuel ꝓpheta dñi
renouauit ipiū et vnxit pricipes in gente
sua. Samuluel interpꝛetatur postulatꝰ a
deo. ꝑ quē bñ be. sil. significať qui vt essꝫ
pōtifex romanꝰ a ꝑpło fuit a dño postula
tus Iste bñ dr ꝓpħa dñi qꝛ sicut i alio ser
mone diximꝰ. tarquineo sano et icolumi
moꝛtē suā nocte sequēte p̄dixit: iste sicut
diximus rrnouauit ipiū quilꝫ nrm hꝫ iter
se duplex ipiū i quo ē cōtinuū bellū duo
rū sibi iuicē aduersātiū quoꝝ vnū ē discre
tio rōis. aliud ē affectio carnalis qñ affe
ctio carnis p̄cipit et discretio rōnis succū
bit. tūc ipiū aīe aduertiť ⁊ ātiquať. sꝫ qñ
rō ipat et carnalis affectio obtēꝑat tunc
ipiū aīe rectificať et renouať. Eph. 4. de
posite vos scđm pristinā ꝯuersationē ve-
terē hoīez q̄ coꝛrūpiť fꝫ desideria erroꝝ
renouamī āt i spū mētꝫ vrē ⁊ iduite nouū
hoīez q̄ scđꝫ deū creatꝰ ē i iusticia ⁊ sctita
tate veritatꝫ. sic faciūt scti hoīes q̄ cū viciis
et cōcupiscētiis crucifigūt veterē hoīem
exterius vt interioꝛ homo renouetur inte
rius. 2. Cho. 4: Licet is qui defoꝛis ē no
ster hō coꝛrumpatur is tñ qui intus est re
nouatur de die in diem. sic bea. silue. virtu
te dñantis rationis victoꝛiaꝫ obtinuit de
carne sua. q̄ reuera dꝫ eē ācilla. Ip̄e etiaꝫ
vnxit p̄ncipes de gēte sua. ꝑꝛio a dño vn
ctus tam ḡtia iustificāte q̄ꝫ sūmi pōtificis
dignitate. qđ sigtū ē. i. Re. xvi. tulit sāuel
coꝛnu olei ⁊ vnxit eū i medio frꝫ eiꝰ iste sic
i sūmū pōtificē iniūctꝰ a dño officiū sūpsit
iūgēdi eccle. xlv. ꝯpleuit moisés manꝰ eiꝰ

vnxit illũ oleo cũ notabile est q̄d dixit cõ
pleuit manus eius quia clerici debẽt es-
se primo pleni bonis operibus. ꝙ̄ ascen-
dant ad gradum eclesie dignitatis. sꝫ vti
nam tã vigiles essent ad bonam vitã ala
cres currũt ad cathedram. Sed qꝛ ipam
ascendunt ornati peccatꝭ ĩõ cũ pctis suis
descendũt ad infernuꝫ ꝓfundissimum si-
cut lapis. Quarto fuit bea. sil. dilectus
ad assecutionem eternorũ bonoruꝫ Sap.
4. placens deo fctũs et dilectus ꝛ viuẽs
inter pctõres trãslatus ẽ bea. sil. fuit pla
cens deo ꝑ eternã p̄ordinationem et ap
ꝓbationeꝫ. sꝫ fact⁹ fuit dilect⁹ hoib⁹ per
sp̄alẽ dei grãꝫ ꝛ bonã vitam. Prouer. 16.
Cum placuerint dño vie homis inimicos
quoqꝫ eius ꝯuertet q̄d bñ in be. sil. imple
tũ ẽ d̄ ipso ei legitur ꝙ post mortem tarq̄
nij pene oẽs q̄ ad iniuriã scti silue. missi
fuerãt gẽub⁹ ei ꝓuoluti rogobãt vt ꝓ eis
oraret. ne q̄d eis simile eueĩret iste viuẽs
inter pctõres trãslat⁹. Ecci. 18. Enoch pla
cuit deo ꝛ trãslat⁹ ẽ in ꝑadisũ. sic be. sil.
hodie trãslatus est de morte ad vitã de
tenebris ad lucem. de miseria ad gloriaꝫ
sic ḡ prio be. silue describitur a merito-sã
ctẽ opatiõis. cũ d̄r dilect⁹ a deo et hoib⁹
Scdo describitur a p̄conio digne ꝯmen-
dationis cum d̄r cuius memoria in bñdi-
tõnem. Sciendũ ẽ ꝙ mẽoria bti siluestri
ꝛ alioꝝ sctõꝝ est ĩ bñdictõe q̄ttuor d̄ cau-
sis. Prio ꝓpt eruditiõeꝫ indoctoꝝ. Scdo
ꝓpt oñsiõeꝫ exemploꝝ bonoꝝ. Tercio ꝓ
pter diffusionem odorum. Quarto ꝓpter
laudem diuini iudicij in secula secuoruꝫ..
Prio ḡ mẽoria bti sil. ẽ in bñdictõe ꝓpter
eruditõeꝫ idoctorum. Job. 8. iterroḡ gña
tõeꝫ p̄stinam ꝛ diligẽt inuestiga p̄rm mẽo
riã hesterni q̄ppe sumus ꝛ ignõm⁹ ꝛ seq̄
tur. ꝛ ip̄i docebũt te. Nos ḡ debem⁹ gña
tõeꝫ ꝑstinã iterrogare. isti hoies milites
libẽt audiũt cũ recitãt gesta fortia caroli
rolãdi oliueri. qꝛ ꝑ eoꝝ gesta fortia q̄rũt
ad similia aiari. similit̃ filij nobiliũ regũ
et p̄ncipiũ multũ delectantur qñ illustria
facta p̄rꝫ auoꝝ suoꝝ et attauoꝝ narrãt
qꝛ in istis ꝙ̄ plurimũ delectãtur. sic nos
q̄ sumus sãctoꝝ filij multũ debem⁹ in ip
orum sctꝫ illustribus delectari. Tho. 2.
filij sctõꝝ p̄rꝫ sum⁹ ꝛ vitã illã expectam⁹
quã d̄s daturus ẽ his q̄ fidem suam nũqꝫ
mutãt ab eo interrroga ḡ generationeꝫ
p̄stinã. hui⁹ exẽplũ tradidit nobis ex sal
uator cui⁹ ois actio nr̃a ẽ istructio. Lu. 2.
Inuenerũt ihm pẽtes ei⁹ sedẽtẽ in medio
doctoꝝ ꝛ senioꝝ audiẽtẽ illos ꝛ interrogã

tem in hoc instruũtur in tribus scholares
nostri qꝛ in tribus dñt ꝓuidere sibi. prio
quomodo bone societati possint adiungi
quod notat̃ cũ d̄r inuenerũt xp̄m sedẽteꝫ
in medio doctoꝝ nõ ioculatoꝝ nõ histri
onũ contra malos scholares nostros q̄ si-
cut mali sunt malã societatẽ procurant ꝛ
sic pctis prioribus sequentia pctã acumu
lant. Secundo instruunt̃ scholares quõ ĩ
audiendo doctores dñt eẽ attenti. q̄d no
tatur cũ d̄r audiẽtẽ ꝯtra malos scholares
qui in scholis dũ legit magr̃ inter socios
suos qui iuxta ipsos sũt garriũt et sic ali
os scholares ipediũt nec ipsi ꝓficiũt. dñt
etiã tercio esse de retinenda lectione soli
ti q̄d notat̃ cũ d̄r iterrogãtẽ ꝯtra negligẽ
tes scholares q̄ reuertentes de scholis li
brũ supra pulpitum suum ꝓiciũt et vagi
huc illuc discurrũt. et iõ qꝛ nec repetũt le
ctiõem nec iterrogãt doctorẽ illud quod
obliuiõi dederãt nõ inueniũt. sic ergo gñe
ratiõeꝫ p̄stinã debem⁹ iterrogare. Debe
m⁹ ẽt p̄rꝫ mẽoriã diligẽter iuestigare me
moria ãtiquoꝝ patrũ iuestigat̃ ꝛ iuenitur
investigijs libroꝝ q̄s nobis ĩ suã mẽoriã
et nr̃am eruditionẽ reliq̄rũt. Eccle. 44.
hoies narrantes carmia scripturaꝝ diui-
tes ĩ ꝟtute pulchritudis studiũ hñtes: qꝛ
narrãt carmia scripturarũ dñt diligẽt au-
diri. Nã cũ attẽtiõe magna audiũt carmi
na qꝛ diuites ĩ ꝟtute iõ libẽter eos debe
mus imitari: illos ei paupes libẽter imi-
tãtur de quoꝝ bonis ditãtur. qꝛ sunt pul
chritudinis studium habentes. ipsis inqꝫ
tũ possumus debemus conformari. vt exẽ
plo eorum possimus reformari et decora-
ri quare autem istos sanctos patres in tã
ta veneratiõe debem⁹ habere. causa sub
ditur cum dicitur hesterni quippe sumus
et ignoramus hesterni dicit propter bre-
uitatẽ temporis. ignoramus dicit ꝓpt̃ mo
dicitatẽ cappacitatis Nam si aliquis quã
tũcunqꝫ virtuosus vel studiosus nostri tẽ
poris credat se antiquis posse equari su-
perbus est et nichil sciens et semetipsum
decipit dominus fortiores ꝛ industriores
suos milites tp̄e belli in acie sua posuit si
cut non videmus ꝙ hoies militares alijs
gladijs et alijs armis vtuntur in tornea-
mẽtꝭ ꝛ ĩ ꝑiculosis ꝛ vt ita dicã mortalib⁹
bellꝭ. sic dñs suos martires tãqꝫ egregios
pugnatores fortib⁹ armis tam patiẽtieqꝫ
aliaꝝ virtutũ armauit tp̄e ꝑcutiõis cõtra
seuiciã tirãnoꝝ sapiẽtissim⁹ etiã ꝯmilito
sctãꝝ scripturaꝝ expõitores armauit acu
tissimis gladijs dei ĩ verbis cõtra astuciã.

hereticorū. Nos ergo hesterni sumꝰ ⁊ ig
noramus. in comparatione ipsorū sequi
tur. et ipsi docebunt te. ipsi enim sunt pos
sessores scripturaꝝ. 2. Thim. 3. Omnis
scriptura diuinitus inspirata vtilis ē ad
docendū. Scdō ꝯmēdabilis ē mēoriā scti
siluestri ⁊ alioꝝ sctōꝝ ad exterioꝝ ꝯuer
satione. Sap. 3. O ꝙ pulcra es generatio
casta cū caritate immortalis enī memoria
illius quoniā apud deū non est et apud
homines. bn̄ ꝯiūgit ista duo castitatem et
caritatē. nā castitas aiā decorat caritas
aiā fecundat ⁊ istis duobꝰ simul ꝯcurrē
tibus pulcrior efficitur aia sctā sicut vidē
mꝰ ꝙ arbor lōge pulcrior videtur qn̄ fru
tibus decoratur ⁊ foliis ornatur ꝙ si isto
rū alterutro vestiatur. Can. iiii. O ꝙ pul
cra es amica mea ꝙ pulcra es oculi tui co
lūbraꝝ absꝙ eo ꝙ intrinsecus latet. bis
dicit pulcrū eē aiā castā qr pulcra debet
esse interius puritate cordis exterius ca
stitate corpis. Dn̄t esse eius oculi colum
barum ꝑ simplicitatē intētionis absꝙ eo
qd intrinsecꝰ latet ꝑ impressionem operū
caritatis. subditur qd immortalis est me
moria illius. Nec mirum. Sap. i. Justicia
perpetua est et immortalis et talis aīa
iusta ē qr vnicuiꝙ qd suū ē reddit deo ei
reddit pulcritudīs venustatē siue ꝯn̄tie
puritatē. pximo reddit ex caritate miseri
cordie largitatē talis generatio casta apd
deū ⁊ hoies ē nota nō tm̄ corā deo sz etiā
corā hoibꝰ ꝙ bn̄ fecit be. Silue. qr de ip
so legitur qd tantā grām ds ei ꝯtulit vt a
xp̄ianis et gētilibꝰ nimio diligeretur af
fectu. Tercio ꝯmendabilis est mēoria bti
silue. ⁊ alioꝝ sctōꝝ ꝓpter īfusionē odoꝝ.
Eccle. lxix. mēoria iosie in ꝯpositiōe odorꝫ
facta est opꝰ pigmētarii in omi ore qi mel
indulcabitur. iosias interptat in quo nō
ē incensū dn̄i. in quo signatur beatꝰ silue
ster ⁊ alii ꝯfessores sācti q ꝯpātur incēsio
qr fuerūt in orōe deuoti. ps. Diriga ora
tio mea sicut incēsū inꝯspectu tuo. fuerūt
et sctā ꝯuersatiōe odorati. 2. Cho. 2. chri
sti bonꝰ odor sumꝰ deo. Sz notabile ē ꝙ
nō dixit mēoria iosie in odore fctā est. sed
in compositiōe odoris ⁊ licz em̄ ꝑ se redo
leat q̄libz spēs aromatica tn̄ longe plꝰ re
doleat ꝯpositō multaꝝ spēꝝ aromaticaꝝ
arte pigmētarii ꝯpleta sic vidō ꝙ vnꝰ flos
odorē fundit. sz multitudo floꝝ longe am
pliorē redolētia diffūdit. Gene. xxvii. ec
ce odor filii mei sic odor agri plēi mēoria
iosie non solum dicitur facta in composi
one odoris. sed etiā dicitur opus pigmē

tarii quia homo quantumcunꝙ sanctus si
polleat virtutibus hoc non habet a se sed
a datore virtutum a patre luminum e fōte
munerum. Eccle. 30. Unguentarius faciet
pigmenta suauitatis ⁊ vnctiones cōficiet
sanitatis. ista memoria iosie dr in omi ore
quasi mel indulcorari. Nā vite sāctoꝝ cō
sideratio debet esse cordium nr̄oꝝ dulco
ratio. Eccle. ii. Breuis in uolatibus ē apis
et iniciū dulcoris habet fructꝰ. sancti api
bus comparatur quia breues per humili
tatem volantes per cōtemplationem dul
ces per bonitatis eorum recordationem.
isti sancti habuerunt initium dulcoris in
presenti vita eo quod dulcedinem bonita
tis diuine gustauerunt ad modicum sed
modo in beata vita bibunt ad multū. ps.
Quam magna multitudo dulcedinis tue.
Quarta cōmēdabilis ē memoria bti silue
stri ⁊ alioꝝ sanctoꝝ ꝓpter laudem diuine
iusticie in secula seculoꝝ. ps. In memoria
eterna erit iustus. in ista eterna memoria
modo beatꝰ siluester cū aliis sanctis exul
tat q multas tribulationes q̄s in hac vita
ꝓ xp̄o sustinuerūt eterna gloria ⁊ honoꝝ
mēoria remunerati sunt. ps. Memoriam
habūdātie suauitatis tue eructabūt ⁊ iusti
cia tua exultabūt. sic mō bea. Siluester. ē
de illis sctis q exultāt in gloria letabūtur
in cubilibus suis. Ad quā nos perducere

¶ De circūcisione ¶ Sermo .i.

Circumcisio prodest si
legem obserues. In verbo pro
posito notantur duo. Primo no
tatur vtilitas circuncisionis cum dicitur
circuncisio pro dest. Secūdo notatur quia
circuncisio non est bonnum secundum se
condictio vel circunstantia sub qua vtilis
est cū dicitur si legē obseruet. Sciendū ergo
sicut dr in glosa. super id. Gene. xvii. Tulit
abrahā ysaac filiū suū ⁊ circūdit carnē
prepucii eius. Quadruplex ē circūcisio. s.
cordis de q ibi dicit glosa. q fidei puritatē
in cōsciā custodit corde circūcisus est. Se
cūda oris de q̄ ibi circuncidamꝰ labia nr̄a
ne ad malū aut turpe aut ociosū loq̄mur
Tercia ē auris de q̄ ibidē circūdamus au
res nostras verbo dei de q̄ dr. q hz aures
audiendi audiat. incircūcisis em̄ auribꝰ
verba sapie nō possumꝰ audire. Quarta ē
ꝓpucii de q̄ ibidē ecclesia grā xp̄i ꝑ se cru
cifixi roborata nō solū a licitis se tempat
etiam sz a ꝯcessis et tāꝙ virgo sponsa xp̄i

pudicis virginibus floret quibus vera cir
cuncisio prepucij seruatur in carne secun
dum istam glo distinguamus quadrupli-
cem circuncisionē Est enim circuncisio cor
dis que fit per puritatem fidei ⁊ amotio-
nem cogitationem malaruꝫ. Ro. 2 Nō em̄
qui in manifesto iudeus est neqꝫ in mani-
festo in carne est circuncisio. sed qui in ab
scondito iudeus est ⁊ circuncisio cordis in
spiritu non littera cuius laus nō est ex ho
minibus sed ex deo. exponamus istam au
ctoritatem liminando verba glose que ibi
ponuntur satis confuse ille in manifesta
iudeus est qui aperto xp̄ꝫ ꝯfitetur ꝯfessio
ne oris. ille in abscondito iudeus qui inte
rius christum confitetur constantia fidei ⁊
curitate mētis. ille ergo qui in manifesto
iudeus est non esse verus ab apostolo dici
tur q͛ non prodest exterius confessio oris
nisi interius puritas fidei ⁊ cōstantia mē
tis contineatur io. Ro. Corde creditur ad
iusticiam ore autē fit confessio ad salutē
Circuncisio fit in manifesto in carne secun
dum ritū iudeoꝝ per operationē hoiꝫ. cir
cuncisio autē cordis fit non littera. i. non
cultro lapideo sicut littera legis dictabat
sed spiritu. i. per spiritū sanctum. Et ideo
laus circuncisionis spiritualis non est ex
hominibꝰ q͛ nō laudatur humano preco
nio sꝫ ex deo. q͛ obtinetur munere diuino
vn̄ aug. de spū ⁊ littera. circūcisio cordis ē
que purificat aiaꝫ ⁊ interioꝝ maculas ab
scindit. ⁊ talis circūcisio nō est ex hoibus.
sꝫ ex deo q̄ illicita ꝯcupiscētia amputatur
q͛ nō fit lr̄a docēte et inuēte sꝫ subsequēte
ista circuncisio est de qua dicit͛ circuncisio
prodest. ⁊ hoc triplici rōe. Prio q͛ viuifica
animā morientē vnde sup illud. Iere. iiij.
Circuncidimini domino dicit glo. quod ꝓ
pter hoc dr̄ circūcidimini viri iuda. habita
toribꝰ ierusalē precipitur vt deserāt lr̄aꝫ
occidentē et sequātur spūm viuificantem
post tp̄us reuelate grē. lr̄a occidēs fuit in
circūcisione carnis. spūs viuificās i circun
cisione mētis. Scdo ꝓdest q͛ declarat im
minētē penā. vn̄ sup illō. Iere. iiij. Cicūci
dimini dn̄o. glosa monet ⁊ p̄dicit ne face-
re cogatur i niniuitꝫ ꝓbamꝰ qbꝰ p̄dicta ē
sn̄a vt imminētē penā declinarēt peniten
tia. Tercio ꝓdest q͛ lauat ꝯsciam Ysaie. i.
Lauamini mūdi estate. auerte malū cogi
tationē nr̄aꝝ ab oculis nr̄is. i amotōe āt
malaꝝ cogitatōe circūcisio spūalis ꝯsistit
ista circuncisio cordis q̄ fit ꝑ puritatem et
mūdiciā mētis bn̄ fuit in xp̄o. Abacuch. i.
Mūdi sunt oculi tui dn̄e ne videas maluꝫ
et ad iniquitatem respicere non poteris.
Non respicit dominus ad iniquitatē vt
sibi placeat. sed bene respicit ad ipsam vt
eam cognoscat vt puniat. Scdo ē circum
cisio oris q̄ fit ꝑ resecatōeꝫ inordinatorū
verboꝝ. i. Reguꝫ. xvii. quis est philisteꝰ
in circumcisus q̄ exꝓbauit acies dei vi-
uentis. philisteus vel philistea interpre-
tatur duplex ruina in quo signatur detra
ctor qui incircuncisus labijs ꝑ verbū de-
tractionis duos interficit. s. seipm̄ qui de
trahit et eum q̄ libenter ipꝫ audit. eccle.
xxviii. sepe aures tuas spinis ne audias
linguam nequam acies dei viuentis sunt
congregationes sanctoꝝ in arta peniten
tia sub certa regula deo militātiū istis fre
q̄nter exꝓbrant philistei. i. detractores
peruersi. sꝫ nō ē ip̄is curādū q͛ ꝑ hoc pur
gātur ⁊ deo ꝓriores efficiūtur. Detracto
res em̄ deo odibiles sunt. vilissimum ge-
nus hoiꝫ q̄ de linguis suis faciunt terso
riū ad tergendas sordes hoiꝫ ⁊ sic ꝑ ip̄os
purgantur. Itē ꝑ hos ꝓrimiores efficiū
tur deo Grego. illuꝫ hūana detractio vel
derisio facit deo ꝓximū queꝫ ab hūanis
ꝑuersitatibꝰ vite innocētia seruat alienū
Debemus ḡ labia nostra circuncidere vt
nihil malū nihil turpe nihil ociosū loqua
mur sicut habitū ē in glo. a pricipio ꝓpo
sita. Non debꝫ em̄ dici v̄bū malum qd̄ no
ceat ꝓximo nec v̄bū turpe quod generet
macula in dicētis aio. Nec ociosū qd̄ ca-
reat fine vel ordine recto. hec ē ḡ circun-
cisio de qua dicitur circuncisio ꝓdest. ꝑ
q̄m nobis cauemus ab isto triplici malo.
Primo ergo debemus circuncidere labia
ne dicamus verbꝫ malis quod noceat ꝓ
ximo. Greg. in mora. Duo sunt genera lo
cutionū valde iportuna et hūano generi
valde noxia. vnū adulionis quod curat
ꝑuersa laudare aliō detractōis qd̄ suadet
etiaꝫ rcte facta ꝑuerteret. Scdo debemꝰ
nobis cauere a turpi verbo qd̄ generat
maculam in dicentis aio. Grego. in dialo
go. loquendo cum secularibus fi: vt ab
ociosis ad noxia leuibus ad grauiora ve
niamus et os nr̄m ab omipotēte dn̄o tan-
to minus exaudiatur in p̄ce quanto ā pli-
us inquinatur turpi locutione. Tercio
debemus circuncidere labia nostra a ser
mone ocioso qd̄ caret fine vel ordina re
cto Grego. i mora. q̄ verba sua metiri ne
sciūt ꝓculdubio in ociosa v̄ba dilabūtur
in quibꝰ se mime dep̄hendūt. stati ad no
xia vel ꝯtumeliosa ꝓsiliūt isto genere cir
cūcisionis bn̄ fuit xp̄s circūcisus. ip̄e enī ē

qui peccatum non fecit nec inuētus est do lus in ore eius. i. pe. 2. Tercio circūcide re debem⁹ aures per diuini verbi diligē tem auditum. Actu. 7. Dura ceruice et in circuncisis auribus et cordibus sēper spi ritui sancto restitistis. dura ceruice dicit homo propter obstinationem. incircunci sus corde propter interiorem immundici am. sed incircuncisus auribus propter di uini verbi contemptum vel negligentiaz spiritui sancto dicitur resistere peruerita tis agnite impugnationem. Debemus er go aures nostras in verbo dei circuncide re incircuncisis auribus. verba veritatis et sapientie non possumus intelligere nec audire sicut dictum fuit in glo. a pricipio sermonis proposita hec est enim circunci sio de qua dictum est circuncisio prodest. et hoc triplici ratione. primo quia verbū dei est verbum gratie. Actu. 20. et nūc cō mendo vos a deo et verbo' gratie ei⁹ ver bum dei dicitur verbum gratie inq̃tum aiam ad penitentiam illustrat. sic enim ia nuam celestis regni reserat vt anima in trare valeat. Grego. in pastorali. Clauis apertionis est sermo correctionis. quia in crepatio culpam detegit q̄ sepe nescit et ipse qui perpetrauit. Secundo verbū dei est verbum medicine in q̃tum animā lā guentez sanat. Sapi. 16. Etenim neq̄ her ba neq̄ maligna sanauit eos. sz sermo tu us dñe qui sanat omnia. Dñs est ille bo nus samaritanus qui vulneribus saucia ti scit infundere vinum et oleum. vinū in crepationis dure contra amorem male in flammantem oleum pie consolationis cō tra timorem male humiliantē. Tercio ver bum dei est verbum vite inq̃tum animaz morientem viuificat. Johan. 6. Domine ad quem ibimus verba vite eterne habes magnum signum diuine dilectionis ē qñ homo libenter attendit predicationi ver bi sui: quia per esse frequenter suscitatur a peccatis Grego. in omel. subtili occulto q̄ dei iudicio a quorū dā aurib⁹ predica tio subtrahitur quia suscitari per gratiā non merētur Ista circuncisio bene fuit in christo. Lu. 2. Inuenerūt iesum parentes eius sedentem in templo doctorum audiē tem illos et interrogantem in quo datur forma clericis sacerdotibus et prelatis q̄ primo debent esse auditores deide dispu tatores et predicatores contra illos qui prius assumunt sibi officium predicatio nis q̄ nomen habuerunt auditoris. Ber. Est funiculus triplex qui difficile rumpi tur. si recte sētias si digne proloquaris. si viuēdo confirmas. Sed quō recte sentiet qui nō audiuit quō digne ploquatur qui non didicit quō viuēdo cōfirmabit q̄ mo ribus cōtradicit difficile est. Quarto ē cir cuncisio p̄pucii que fit p carētiā vel refu tationē carnaliū voluptatū Luce. 2. Post q̄ cōsūmati sunt dies octo vt circuncide retur. vocatū est nomē ei⁹ ihs. ihs q̄ vo catū est ab angelo priusq̄ in vtero cōcipe retur sicut dicit beda. circūcisio cōstituta fuit cōtra vulnus originalis pcti qđ i xp̄o esse nō potuit q̄ non virili semine sz spūs sancti operatione cōceptus fuit. circuncisus ergo fuit xp̄s nō vt circūcisio ipsū mūda ret. sed vt se venisse de gñe abrahe cui p missus fuerat monstraret et vt se venisse non ad soluēdū sed ad iplēdū legē ondē ret. et vt nos ad obseruātiā circuncisionis spūalis p̄pucii iformaret. hec eñ est circū cisio de qua dictū est in auctoritate a pri cipio sermōis pposita ecclesia grā xp̄i cru cifixi p se roborata nō solū ab illicitis se tempat. sed ēt a cōcessis et tanq̄ virgo spō sa xp̄i pudicis virginibus floret in quo ve ra circuncisio prepucii seruatur in carne et hec circuncisio de qua dr circūcisio et hoc triplici rōne qr honorifica. Judich. 15. tu honorificentia ppli nostri eo q̄ castitatē dilexeris et preter virū tuū alterū nescie ris circuncisio eñ spūalis p̄pucii que i pu dicicia vel castitate cōsistit hoiez honorifi cū reddit. vñ Ciprian⁹ pudicicia est orna mentū nobiliū exaltatio humiliū nobilitas ignobiliū pulchritudo debilium proprie tas laborantiū solamen merentiū. Secū do prodest qr sponsa. Sapi. 4. O q̄ pul chra es casta gñatio cuz claritate. Isido. de sūmo bono amanda est pulchritudo ca stitatis cuius degustata delectatio dulci or inuenitur q̄ carnis castitas est gustus suauitatis securitas mētis sanitatis car nis. Tercio prodest quia preciosa. Eccle. 26. non est digna ponderatio aie continē tis. Jeroni⁹ magnus est pudicicie labor sed maius est premium tpalis custodie. sz remuneratio eterna. talis remuneratio p̄ pucii que dr castitas fuit in christo nō ita q̄ castitas dicitur carentia carnalis con cupiscentie. non enim tale in christo potu it esse quia omnia erant pacata' insarchs noe vnde de ipso solo pōt dici. q̄ nec caro aduersus spiritum nec spūs aduersus car nem cōcupiuit. 2. Chor. 10. Despondi vos vni viro virginez castam exhibere christo glosa viro dicit non adulterio sed spōso

casto hoc est spōsus ex cuius cōplexu aīa
casta nō corrumpitur: sed corrupta casta
efficitur in hac desponsatiōe iniciatur ma
trimoniū spūale q̄ hȝ in se quietē liberta
tem et dignitatē: sicut ecōtrario matrimo
niū corpale hȝ tribulationē. i. Chor. 7.
Tribulationē carnis habebunt hmōi hȝ
et seruitutem. i. Chor. vii. Uir nō hȝ ptā
tē corpis sui sed mulier hȝ ēt subiectionē
vñ valerius in epistola ad rufinū. narrat
q̄ intellius marcii filiam dote diuitē for-
ma nobilē genere clarā fama fidelem vo-
luit ducere in vxorē sed ait malo esse me-
us q̄ suus cui marcius. ipsa erit tua ⁊ il-
le non imo oꝫ virū esse vxoris quia lōguȝ
est q̄ talia erunt predicata qualia ꝑmise-
rint subiecta. Sequitur. si legē obserues
vbi notatur conditio sub qua circuncisio
est vtilis. sed hic incidit qd̄ cū appl's scri-
bens gallatis legē obseruantibus dicat.
si circuncidimi xp̄s nichil vobis ꝓderit.
Quō hic dicatur circūcisio prodest si legē
obserues. hoc enim videtur circuncisionē
cum legis obseruantia approbare cui⁹ cō
trariū ad gallatas etiam rñdeo distiguen
da sunt tp̄a et concordabit scriptura. scri-
ptura em̄ loquitur ad gallatas ꝑ tempore
reuelate gratie. hic aūt loquitur pro tēpo
re veteris legis q̄ fuit lex vmbre. De hac
obseruatione. Exodi. 23. Obserua eum et
audi vocem eius et inimicus ero inimicis
tuis. audit homo vocez domini legi eius
aurez humiliter inclinando. obseruet au
tem id qd̄ audiuit memoriter retinendo.
inimicus est inimicis bonoꝝ eoꝝ maliciā
detestando et affligentes eos affligit ma-
los in gladio spūs q̄ est verbū dei effica-
citer expugnando. Apoca. i. De ore eius
gladius ex vtraq̄ pte acutus exibat gla-
dius spūs q̄ est verbum dei est acutus a
sinistris. inq̄ntum per ipsū boni a malicia
maloꝝ separātur. ps. A mandatis tuis i-
tellexi propterea odiui omnē viā iniq̄ta-
tis. a dextris aūt acutus inq̄ntum per le-
gem dei secundum diuersitatez status bo
ni ad inuicem se habent et hoc immerito
in futuro in premio discernitur. Grego. i
moralib⁹ sicut i hac vita est discretio me-
ritorum ita in beata erit dignitatum vt si
cut hic vnus merito alium superat ita ibi
vnus alium retributio ne trāscendat. qñ
ei custodia mandatorum dei erit retribu
tio multa. Ad quā nos perducere.

De circuncisione. Sermo .2.

Vocabis nomen eius
ihūs ipse enim saluum faciet
populum suum a peccatis eo-
rum. Math. i. Hodie dominus iesus chri
stus scd̄m p̄ceptum legis voluit circunci-
di ex dispensatione non ex necessitate sed
quia voluit per omnia fratribus assimila
ri hodie etiam secundum consuetudinē le
gis aptatū est ei nomē scd̄m qd̄ gabriel p̄
dixit. vñ in verbo proposito notātur duo.
primū est impositio nōis cū dr̄ vocabis no
men eius iesus. Scd̄m est ratio impositio
nis cū dr̄ ipse em̄ saluū faciet populū suū
a peccatis eorum. Quātum ad primū sciē
dum q̄ nomen christi valet ad quattuor.
Primo ad deiectiōem pctōꝝ. Scd̄o ad eru-
dicionem idoctoꝝ. tercio ad saluationem
electoꝝ. quarto ad cōtēplationē eternoꝝ.
primo ergo valȝ nomē xp̄i ad deiectionem
pctōꝝ. Mar. vlti. In nomie meo demonia
eiicient ad lr̄am apl'i missi a dño ad p̄dicā-
dū demones eiecerūt scd̄m qd̄ a dño p̄ce-
ptum acceperūt. math. 10. Euntes p̄dica-
te dicentes qr appropinquabit regnū ce-
loꝝ et sequitur. infirmos curate mortuos
suscitare. leprosos mūdare. Demones eii-
cite audacter poterāt isti exire ad predicā
dum sine pera et baculo sine pecunia ⁊ sa-
culo quibus non solū infirmitates. Sȝ ēt
demones obediebāt solo verbo audacter
poterant exire inermes ad prelium quo-
rum verbo cedebant acies non solum ho-
minū sed ēt demonū et aliud q̄ ad lr̄aȝ fa
ctū est v̄tute v̄bi diuini in eiectiōe demo
nū quottidie fit spūaliter virtute eiusdem
v̄bi in ablutiōe pctōꝝ baptismus em̄ con
secratus est in aqua v̄tute v̄bi diuini. i q̄
curant paruuli a peccato originali ⁊ adul
ti non solum ab originali sȝ ⁊ ab actuali-
bus supadditꝫ vt sic deposito onere pctō
rū stati post baptismū decedentes euola-
re pñt ad fastigia celoꝝ. Aug. q̄ est tāta v̄-
tus aq̄ vt corp⁹ tāgat et cor abluat nisi ac
cedēte v̄bo ad elemētū ⁊ fit sacramētum
secundo valet nomen dñi ad eruditionem
indoctoꝝ. Apoca. 19. Uocabat nomē ei⁹
verbū dei. v̄bo docemur sed p̄cipue illo
verbo de quo. Johan. i. In pricipio erat
verbū et verbū erat apud deū et de⁹ erat
verbū. verbū hois non est homo verbum
angeli nō est angel⁹ sed v̄bū dei est deus
vt hic dr̄ et deus erat verbū vnd̄ quicūq̄
interius instruit in verbo radiāte se sci-
at instrui deo docēte. deus eni auctorita-
tem docendi sibi retinuit q̄uis misteriū

docendi tam angelis q̄ hominibus cōmunicauerit. Nam sicut dicit beatus dionisius. angeli illuminant et purgant et perficiunt homines z sapiētes alios homines verbo vite erudiunt Philipē.2. Lucetis sicut luminaria in mundo verbum vite continentes q̄ preciosum dolium quod dum continet verbum continet vinum spiritualis iocunditatis continet pigmentuz boni saporis continet z balsamum boni odoris. verbum enim dei est verbuz iocundū verbum virtuosum verbum fructuosum. Dico q̄ verbum dei est iocundum vel solaciosum. Hebre. vltimo. Rogo vos vt sufferatis verbum solacij. Secundo verbū virtuosum quia suscitat a morte peccatorum Johan.vi. Uerba que ego locutus suz vobis spiritus et vita sunt .i. spiritualiter viuificantia sunt. Tercio verbū dei est fructuosum. Isa.lv. verbuz quod egredietur de ore meo nō reuertur ad me vacuum. sz prosperabitur istud verbum. seminatur i predicatione. Lu.viij. Semen est verbuz dei radicatur in cogitatione. crescet in bona opatione. maturescit in pseuerātia vel finali ptinuatōe. sz colligitur in horreū dominicū cū portitore suo in eterna retributōe. Math.3. Congregabit triticuz in horreuz suū. Tercio valet nomē dn̄i ad saluatōez electoꝝ. Actuū.iiii. Nec em̄ aliud nomen datū est sub celo hoib' in quo oporteat nos saluos fieri istud nomē opatur nostram salutē q2 est nomē sup om̄e nomen. Philip.2. istud nomē interius nos defendit. Jere.xiiii. Tu aūt i nobis es dn̄e z nomen sanctū tuuz inuocatū est sup nos. ex quo in nobis es tu dn̄e castruz est tutuz z bene munitū tu es em̄ rex admirabilis psiliarius deus fortis. Isaie.ix. z ex quo i nobis est tant' dn̄s non timebimus a tiore nocturno z sagitta volante in die a negocio pambu. in tene. a demonio meridiano z ideo nō est vnde timere debeam' duz tu dn̄e es in nobis. Nā rō subditur. Cadēt a latere tuo mille z decē milia a dextrz tuis istud etiā nomē nos defendit exteri'. vn̄ dr nomē tuū inuocatū ē sup nos. istud nomen est summi regis vexillum cui celestes spūs se se subijciūt z hoies obediūt ad cui' aspectu ifernales ptātes ptremiscūt. In noie ih̄u om̄e genu flectatur celestiū. terrestriū z infernoꝝ. Quarto valet dn̄i nomē ad ptēplatōez eternoꝝ. Apoca.2. Uicenti dabo māna absconditū et dabo ei calculū lucidū et in calculo nomē nouuz scriptum q̄ nemo scit nisi qui accipit. Jn calculo lucido signatur prime et eterne veritatis cō templatō Nam eterne veritatis cōtēplatō dicitur calculus pp̄ter soliditatez eternitatis. Calculus em̄ est lapillus. sed iste calculus dr lucidus pp̄ter claritatem veritatis. Unde alia lr̄a habet. Uincenti dabe margaritam. Eccle.32. Gemula carbūculi in ornamento auri aurum ceteris metallis preualet carbuncul' ceteris lapidibus p̄ciosis p̄fulget in quo notatur q̄ sācti in summa et eterna contēplatōe inestimabiliter valebunt eminenter fulgebūt. et etiam euidenter videbūt hic est calculus quo angelus labia isaie pphete purgauit et ad p̄dicādum misit vidit dominū sedētem sup solium excelsū et eleuatum. Isa.vi. Sed dicit q̄ in isto calculo erit nomen nouū scriptū q2 scti in eterna visione vel cōtemplatione dei merebuntur nouo noie appellari. Nam in p̄senti vita dicuntur a xp̄o xp̄iani. vnde Actu.ij. dr q̄ in āthiochia primo christiani sūt appelati. Sz in beata vita appellabuntur a iesu iesuani. i. a saluatore saluati. Isa.lxij. Uocabitur tibi nomē nouum q̄ os domini nomiauit vnde seruos suos vocabat dn̄s noie alio et si queras quid est illud nomē rn̄detur. Isaie.lxij. Uocabitur voluntas mea in ea vn̄ q2 in vita beata erit omnino conformitas in anima. Ideo erit difformitas claritatis in ipa. Et subdit q̄ istud nomen nemo scit nisi q̄ accipit istō nomē tāte est excellentie q̄ ille qui accipit nō pōt alijs exprimere ad modū alteri' scientie pre magnitudine leticie sicut ego video q̄ quanto homo gaudio resp̄gitur qn̄q3 its in risū dissoluitur q̄ alteri exprimere nō p̄t illud quod ab ipo q̄ritur. Job.viij. Donec ipleatur os tuum et labia tua iubilo pp̄t hoc apostolus dicit ad terciū celum rapt' suz archana verba audiui q̄ nō lz hoi loq̄.2. Choꝝ.12. si ergo p̄mo notatur impositio nois xp̄i cū dr vocabis nomē eius ih̄s. Secūdo notatur ratō impositionis cū dr ipe em̄ saluū zc. Jesus etiam interp̄tat saluator. Et sciendum q̄ iesus saluabit quadruppliciter Primo a peccatis liberādo Scdo a p̄iculis eruēdo. Tercio viam veritatis mūstrando. Quarto ad salutē eterne beatitudis pducēdo. Prio ḡ saluabit nos domin' a peccatis liberādo Ephe.2. de' aūt qui diues ē in misrdia pp̄t nimiā caritatē suā q̄ dilexit nos cuz essem' mortui peccatis cū viuificauit nos xp̄s cui' gratia estis sanati hoies hui' mundi sunt diuites sed hoc in auaricia cuz em̄ habeāt multa tem

poralia bona ipsa abscondunt nec paupe ribus christi in suis necessitatibus subue niunt et ideo per auariciam suam dei ca ritatez amittunt. Jo. 3. Qui habuerit sub stantiam huius mundi et viderit fratrem suum necessitatē habere. et clauserit visce ra sua ab eo quomodo caritas dei manet in eo quasi diceret nō potest mānere qr aua ricia habet hospicium caritas nō inuenit vllum refugiū propter qd dicit qd deus di ues est nō i auaricia sed misericordia. ipe eni per viscera misericordie non cessat no bis tam bona nature q̄ fortune q̄ gratie tribuere. Jaco. i. Qui dat omnibus afflu enter et non improperat iste dominus in via caritate nos dilexit magna caritate in nature nostre assumptione. sed maiorē di lectionem nobis ostendit in predicatione et fidelium eruditione maiorem ostendit dixi quis dilectio dei in se non recipit ma gis vel minus sed solum in suis effectib⁹ sed maximam dilectionem ostendit mira culorum operatione et nostre fidei solida tione. Nimiam autem dilectionem osten dit in proprij sanguinis effusione pro no stra redemptione et captiuorum liberatio ne. Ephesi. i. In quo habemus redempti onem per sanguinem eius remissionē pec catorum secundū diuitias gratie eius De us in ista nimia caritate voluit nos viuifi care. Nam cum inuidia et caritas sint con traria sicut per inuidiam mors introiuit. Sap. 2. Inuidia diaboli mors introiuit in orbem terrarum. ita per caritatem mortu us reuixerit. nec mirum qd ille idem domi nus qui est caritas. i. Johan. iiii. Deus ca ritas est ille idem vita. Job. xiiii. Ego sum via veritas et vita. et ideo cum deus ex ca ritate nos dilexit vitam intulit mortez ex pulit cuius gratia sumus saluati. Titum. 2. Non ex operibus iusticie que fecimus nos. sed secundum suam misericordiā sal nos nos fecit Merita enim nostra ad hoc non possunt sufficere qd possimus sine dei gratia in salutem peruenire. sicut enim auis non potest volare sine pennis et plumis sic nos nō possumus erigere ad celestia p merenda sine dei gratia virtutibus et do nis Secundo saluat dominus a periculis eruendo. Mat. vij. Domine salua nos pe rimus hoc dixerunt apostoli in magno pe riculo constituti. motus enim magnus fa ctus. est mari ita vt nauicula operiretur fluctibus et ideo necessitate compulsi clama uerunt. Dñe salua nos perimus. Ego video qui in graui infirmitate constituti clamāt ad dominum vt cōualeant in vinculis consti tuti clamāt vt exeāt sic non mirum si in pe culis constituti clament ad dominū vt sal ui fiant ipse enim est qui tā in temptationi bus q̄ in periculis et aduersitatibus consue uit manum porrigere salutarez, propter qd propheta dauid in ps. di. Ad dñm cum tri bularer clama. et quasi dñs diceret non fe ci isti qui clamauit ad me aurem surdam. sed exaudiuit ipsius clamorem et exten di illi manū adiutricem et produxi illum ad gloriam. ps. Clamauit ad me et ego exau diā eū cū ipso sum in tribula. eri eū et glo rificabo eū Tertio saluat domin⁹ viā ve ritatis ostendēdo. i. Chor. i. placuit deo per stulticiam p̄dicatōis saluos facere cre dentes predicatio fidei xpi vocatur ab apo stolo stulticia p̄dicationis nōi scōm reive ritatem. sed secundum sapiētū hui⁹ mun di falsam reputatōez predicatio em̄ apo stolorum derisa fuit et stulta reputata a sa pientia mundanorum ipsi enim tanq̄ asini rudibiles assueti ad sola onera terrenorum deridebant. apostolos qui erant aues vo lantes p contēplat oēz et alios eleuantes p p̄dicationē eternorum et ipsorum sapiam ille q̄ est sūma sapientia dei patris fecit stultam .i. Chor. ix. Nōne stultam fecit deus sa pientiaz huius mundi q̄ndo hō stult⁹ est confusus et stupefactus solet dici de ipō ne scit ubi sit scōm istum modū. i. Cho. i. lo quitur apostolus de multis mūdanis sa pientibus tamen in oculis suis vbi sapi ens vbi scriba vbi inquisitor huius seculi nescio de⁹ scit vtrū istud nūq̄ sciat per experientiaz aliquis xpi fidelis. Quarto saluat dñs ad salutem eterne beatitudi nis producendo. Jsa. xi. Jsrael saluat⁹ est i dño salute eterna. Non est multum cōmē dāda salus tpalis qr aliquis ad tēpus cō ualescit de ordinatio calore afflictōis fe brilis cum qñq post istā conualescentiaz in cidat in deteriorem ardorez cōcupiscētie carnalis p quē qñq deducitur p combu stionē iehenne ignis sed multum approbā da est illa salus eterna qua in dño salua buntur electi illi em̄ corruptibilitas nul la succedit aut accidit illā nulla deformi tas confundit ibi de formis claritas ele ctos non solū in animabus sed etiā in cor poribus perfundit. Philip. 3 Saluatorem ex pectamus dominum nrm ihm xpm qui re formabit corpus humilitatis nostre con figuratum corpori claritatis sue ad quam claritatem nos perducere dignetur.

De epiphania. Sermo .i.

APertis thesauris su-
is obtulerunt magi domio mu
nera aurum thus mirrã. Ma-
thei.2. In verbo proposito magi domini
ci commendantur a duobus. Primo ab af
fluentia debite largitatis cum dicitur ap
tis the. suis. Secundo a veneratione siue
reuerẽtia summe maiestatis cum dicit ob
tulerunt ⁊c. Quantum ad primum sciẽdũ
ꝙ triplex est thesaurus temporalis habũ
dãtie. Scdo salutaris sapie tercio bõe sibi
attestãtis consciẽtie. Prio ergo ẽ thesaurꝰ
temporalis abuudantie. Baruth.3. The
saurisant sibi argentũ. et aurũ in quo cõfi
dunt homines stultus est qui ponit fiduci
am suam in re que non potest eum necessi
tatis tempore adiuuare. Jere.xvij. Male
dictus homo qui con fidit in homine ⁊ po
nit carnem brachium suum fortitudinem
auxilij vel defensionis. fortitudo nõ est in
carnibus sed in ossibus sic spes adiutorij
non debet poni in hominibus carnalibꝰ
sed spiritualibus. Ex carnalitate enim nõ
colligimꝰ nisi corruptõez sꝫ ex spũalibus
tanꝗ̃ ex ossibꝰ obtinemꝰ auxiliũ vel defẽ
sionez. Job.21. Medullis ossa illis irrigã
tur ꝑ medullas exñtes in ossibꝰ signatur
pinguedo gratiarum ⁊ virtutum que ẽ in
clusa in ossibus virorum sanctorum ista os
sa tanꝗ̃ canes dominici dentibus sequẽ
ciuꝫ orõnũ debemꝰ rodere vt ipis ꝓ nobis
intercedentibus valeamus spũalem pi-
guedinem impetrare vt secundũ prophe
tam dauid sicut adipe ⁊ piguedine anime
nostre impleãtur ⁊ sic a nobis dñs labiis
exultationis laudetur scdm hoc ꝙ̊ non est
in hoibus ꝯfidendũ et fortiori rõe minus
ꝯfidendum est in rebus oibus q̃ sunt infe
riores hominibꝰ si em̃ hoies carnales i se
ꝯfidẽtes liberare neq̃unt. longe minꝰ res
inferiores in se ꝯfidentes liberare possũt
Sophonie.i. Argentũ eoꝝ ⁊ auꝝ nõ pote
rit eos liberare i die furoris domini. Cer
te non solum malos possessores argentuꝫ
eorum et aurum liberare non poterunt. sꝫ
tanꝗ̃ mola asinaria ad ipsorum colla sus-
pensa ipsos demergerẽt in suppliciũ eter
num. Secundo est thesaurus salutaris sa
pientie. Jsaie.xlv. Dabo ei thesauros ab
sconditos et archana secretorum et sciat
quia ego dominꝰ thesauri domine in car-
nationis. passionis. ⁊ resurrectionis. fue-
runt sub vmbris et figuris legis veteris
abscõditi sicut sub paleis grana sub vuis
vnis sicut oleũ sub amarca. Sap.vij. Sa-
pientia infinitus thesaurus ẽ hoibus ista
sapientia est christus quam dei virtutem
et sapientiam appellat apostolus aqua lu
men totius cognitiõis recipimus que the
saurus infinitus a sapiente appellatur et
recte infinitus quia quanto plus homo in
sapientia proficit tanto amplius in quo ꝓ
ficere poterit reperit. vnde in sapientia sa
cre scripture impletur ꝙ in parte sui ali-
qua continetur. cum consummauerit hõ
tunc incipiet. Eccle.xliij. Hoc est enim lu
minare quod minuitur. Nam quantocito
plus homo creditur ascendisse ad sapien
tie profectum tãto amplius incipit cogno
scere proprium defectum vnde competen
ter sapiens dixit sapientiam infinitũ the
saurum. secundum philosophum infinitũ
dicitur cuius quantitatẽ accipiẽtibꝰ sẽp
est aliquid aliꝺ̃ extra sumere ⁊ reuera istꝺ̃
in sapientia accidit. Quantuꝫ enim homo
plus de sapientia acquirit tanto amplius
quid de ea acq̃rere possit inuenit. isti the
sauri vt dicere ceperam erant absconditi.
sed ex quo paruulus natus est nobis et fi
lius datus est nobis ipse in quo erant om
nes thesauri sapiẽtie ⁊ ꝯsciẽtie dei abscõ
diti sunt Collo.2. Nobis p̄dictos thesau
ros reuelauit. i. Chor.2. Nobis aũt reue
lauit deus ꝑ spũm suum. Spũs em̃ omnis
scrutatur etiã ꝓfunda dei et scdꝫ istã viã
thesauros absconditos nobis dedit et ar
chana secretoꝝ se datuꝝ nobis ꝓmisit qꝺ̃
etiã veraciter adimpleuit. dominꝰ em̃ an
tiquis suis ꝓphetis ministeriũ sue incar-
natõis tp̄is gr̃e. p̄dicatõis euãgelij. tanꝗ̃
secretũ depositũ cõmisit ꝙ explicari tp̄e re
uelate gr̃e disposuit. hoc secretũ depositũ
Jsaias propheta suo silentõ tenebat. Jsa
ie.xxiiij. Secretum meum michi. sed cuꝫ di
uina voluntas affuit istud secretum publi
ce ꝓmulgauit. Jsaie.vij. Ecce virgo ꝯcipiet
et pariet filiũ istud secretũ fuit ꝓmulgatũ
in natiuitate dñi angelo p̄dicante. Luc.2.
Promulgatũ est hodie sctã et curiosa isto
rũ inuestigatõe et stelle apparitione Ma
thei.2. Promulgatũ est etiã paterna voce
et spũs sãcti in specie columbe mãifestatõ
ne. Mathei.3. Ante natiuitatem dñi dice-
batur vere tu es deꝰ abscõditus deꝰ isra
hel saluator. Jsa.xlv. Sed post natiuitatẽ
eius non solũ notus in iudea deꝰ sed in is
rahel magnũ nomẽ eius Nã post tempus
natiuitatis a solis ortu vsꝗ̃ ad occasũ lau
dabile nomẽ dñi p̄dicantibꝰ apostolis tã
ꝗ̃ p̄dicationibus dñicis. ⁊ q̃dem in omnẽ
terrã exiuit sonus eoꝝ. ⁊ i fines orbis ter

re verba eorum. Tercio est thesaurus bene sibi attestantis conscientie. Prouer. xi. Thesaurus desiderabilis et oleum in habitaculo viri iusti. habitaculum viri iusti est mens vel conscientia hominis fidelis vbi dominus tanquam in templo sancto suo tanquam in celo quiescit in isto habitaculo debet esse thesaurus desiderabilis summe et eterne caritatis secundum verbum saluatoris vbi thesaurum nostrum habemus ibi mente habitamus vbi thesaurus tuus ibi et cor tuum. Math. vi. propter hoc sancti in celestibus desideriis habitabant quia ibi thesaurum suum ponebant. Math. vi. Thesaurisate vobis thesauros in celis Ad istum thesaurum isaias propheta totis desideriis et precordiis suspirabat Isaie. xxvi. aia mea desiderauit te in nocte. sed et spiritu meo in precordiis meis de mane vigilabo ad te. huic thesauro desiderabili desiderii celestis debet coniungi oleum caritatis. caritas per oleum designatur. Nam sicut oleum supereminet ceteris liquoribus sic caritas supereminet cunctis i. Chor. xii. Adhuc excellentiorem viam vobis demonstro. et bene vt dixi coniunguntur isti duo desiderium et caritas. Nam desiderium est ignis ardens caritas est oleum pascens vnde oleum caritatis desiderii ignem non extinguit. sed extendit et igne desiderii oleum caritatis non consumitur sed post consummatur. sed si amorem tuum ad ista vilia et interiora extendis oleum caritatis aquam istorum fluxibilium et transitoriorum conuertit. et ideo ignem desiderii in teipso extinguis. Mathei. xxiiii. Quoniam habundauit iniquitas refrigescet caritas multorum. sic ergo vt diximus triplex est thesaurus. et ille thesaurus triplex tripliciter aperitur Nam thesaurus pecunie aperitur elemosinarum largitione thesaurus sapientie aperitur in doctorum eruditione. thesaurus conscientie aperitur in aduentu dominico et munde conscientie christi et sanctorum mutua delectatione. Primo ergo thesaurus pecunie aperitur in elemosinarum largitione. Prouer. vlti. Manum suam aperuit inopi et palmas suas extendit ad pauperem. contra auaros huius mundi qui pollices suos tenent in suis manibus ne diripiantur a pauperibus christi auxilium ab ipsis petentibus cum magis ipsis subueniendo liberarentur a deceptionibus. Nam sicut video quod sicut sophisma intricatur equiuoce propositionis multiplicis distinctionis et extricatur multiplicis distinctione: sic diuites ab ardore peccatorem et vinculis ipsorum liberantur elemosinarum largitione. Eccle. 3. Ignem ardentem extinguit aqua. et elemosina resistit peccatis et deus prospector eius qui reddit gratiam. Secundo thesaurus sapientie aperitur in doctorum eruditione. Apoca. xvii. Uidi angelum volantem descendentem de celo amictum nube et habebat in manu sua libellum apertum iste angelus est angelus magni consilii qui dicitur fortis. Isa. ix. vocabitur nomen eius admirabilis consiliarius deus fortis iste angelus habet libellum apertum in manu sua ipse enim quod clausum est et occultum ex natura propria pro sua voluntate aperit et manifestat. Apoca. 3. habet clauem dauid qui aperit et nemo claudit. claudit et nemo aperit. sicut enim nos clausis totaliter hostiis et fenestris totaliter sumus in tenebris et lumen celi non videmus sic nos remanebimus in tenebris errorum nisi deus nobis aperiat archana secretorum et intelligentiam scripturarum sicut. Luce. vlti. dicitur de duobus discipulis euntibus in emaus quod aperuit illis sensum vt intelligerent scripturas. Tercio aperitur thesaurus conscientie christi et aie sanctorum mutua iocundatione. zach. xi. aperi portas tuas libane libamus ite. notatur candidatio in quo signatur aia sancta candore munditie decorata. huius libani due sunt porte. scilicet intellectus et affectus scilicet quod in sponso duo sunt. scilicet decor et dulcor. ipse enim sponsus decorus forma pre filiis hominum quod pertinet ad decorem. ipse etiam suauis et mitis et multe misericordie inuocantibus se quod pertinet ad dulcorem. aperi ergo portas libane. primo portam intellectus vt lumine decoris erudiaris Secundo portam affectus vt sapore dulcoris reficiaris. Apo. 3. Si quis audierit vocem meam et apperuerit ianuam introibo ad illum et cenabo cum illo et ipse mecum. ista communis cena nichil aliud est quam christi et aie sancte cum dilectione mutua iocundatio sic ergo commendantur ab affluentia debite largitatis cum dicitur apertis thesauris suis. Secundo commendantur a veneratione vel reuerentia maiestatis cum dicitur obtulerunt magi domino. Sciendum est ergo quod isti magi triplici nomine possunt appellari. Primo enim possunt appellari reges. Secundo sapientes. Tercio incantatores Primo ergo possunt appellari reges et eodem modo omnes christi fideles. Prouer. xx. Rex qui sedet in solio iudicii dissipat omne malum intuitu suo rex est ratio qui in solio aie rationalis tanquam iudex debet sedere et intuitu sue considerationis omne malum tam operis quam cogitationis quam locutionis dissipare. nos malum operationis vide

mus et cõphendim⁹ Nos malum locutio
nis audiuimus et arguimus et cõprehen
dimus sed malum cogitatiõis nec videre
possumus nec audire ꝛ ideo malis cogita
tionibus nõ bñ possumus ꝯtrauenire sed
in hoc quilibet dꝫ esse rex et correctoꝛ et
iudex. Ex militia em̃ cogitatiõis procedit
malitia locutionis. ps̃. Cogitauerunt ne-
quitiam et seq̃tur iniquitatẽ locuti sũt ꝓ
cedit etiã ex mala cogitatione malitia op
ationis. sapiẽ. 2. Hoc cogitauerunt impii
errauerunt non tam in via peduꝫ q̃ꝫ in via
morumq̧ spectat ad peruersitatem opuꝫ
sicut medic⁹ qñ vult pfecte infirmitatem
curare dꝫ incipe. sic ille qui in seipso vult
curare pfecte spũalem morbum a puersis
cogitationibus sumere dꝫ exordium ps̃.
Cogitaui vias meas et cõuerti pedes me
os ĩ testimonia. Scḋo isti magi pñt appel
lari sapientes nõ illa sapia que deorsũ est
que est terrena aialis et diabolica sed il-
la que de sursum est sapia que pudica est
pacifica et modesta. Jaco. 3. Sapia q̃ de
terra est dr̃ terrena ꝓpter cupiditatẽ aia
lis ꝓpter voluptatem Diabolica propter
fallatiam ſm malignitatem sed illa sapiẽ
tia que de sursum est pudica est ad amo-
tionẽ immundicie carnalis pacifica per ex
clusionem tumultus cõcupiscentie tp̃alis
modesta. i. modum tenens in ꝯgnitõe pru
dentie secularis vt sit prudens ad modũ
serpentis ne se ab aliis decipi permittat
ꝛ sicut simplex columba ne alios decipiat
tali sapia isti magi bene sapientes fuerũt
qui dolositatem vulpinam herodis reliq̃
runt et stella duce ad simplicitatem colũ-
binam christi puuli puenerũt. Tercio isti
magi pñt appellari incantatores. Sciẽn-
dum e r30 q̧ tres inueniri pñt qui homi-
nes incãtare ꝯsueuerũt scꝫ mundus caro
diabolus. Mundus incantando munda-
nos facit illis admodũ cãtatoris qui sua
arte ꝛ manuum leuitate facit videri ho-
minibus aliquid aliud esse sub pilleo cuꝫ
nichil sit vel facit aliud ibi videri q̃ꝫ sit si-
cut est credit ibi inueniri panem inuenit
lapidem sic mundus incantando munda
nis suis facere ꝯsueuit. Nam ista munda
na ostendit eis tãq̃ꝫ magna sed amoto pi
leo carnis in morte inueniuntur penitus
esse nulla. ps̃ Dormierunt somnũ ꝛ nichil
inueniunt oẽs viri diuitiarum ĩ manibus
facit etiam mũdus videri aliud sub pileo
quid sit mõ em̃ mũdanis ostẽdit diuitias
delitias ꝛ honores sꝫ amoto pileo in mor
te dolebunt se longe aliud inuenire. Nã

eo honoribus inuenienti deiectõem ꝓ de
liciis afflictionem ꝓ diuiciis sũmam pau
pertatem Nam ille diues epulo qui epu
labatur quotidie splendide vnam guttaꝫ
aque non potuit ipetrare sed habet xp̃s
bonos incantatores suos qui lõge melio
ra inueniunt amoto pileo q̃ꝫ sibi ꝓmittã-
tur a mmodo ipsi em̃ secunduꝫ augustinũ
inueniunt sub paupꝫtate regnuꝫ sub igno
minia gloriã sub morte vitã. i. Choꝛ. vii.
Qui vtunt̃ hoc modo sint tanq̃ꝫ nõ vtant̃
pctã em̃ figura hui⁹ modi figura dicit qꝛ
in modo non est soliditas vera transactõ
et incantatio fantastica. Scḋo solet incan
tare caro siue carnalis affectio. ipsa enim
ꝓmittit dilectiõem. sed amoto pileo non
inuenimur nisi afflictionẽ et perditionem
ꝓuer. 5. Fatuus distillans labia meretri-
cis hoc est affectionis carnalis ꝛ hoc quia
per dilectionẽ allicit nouissima aũt illius
amara quasi absinthiũ ꝛ hoc est quia affli
ctionem inducit et lingua eius acuta qua
si gladius biceps qꝛ in aĩa et corpore iter
ficit. sed penitentes christi sunt incantato
res boni qui carnalẽ affectioneꝫ icantant
cum viciis et concupiscentiis carnem cru
cifigendo macerãt. talis cantatoꝛ erat a-
postol⁹. 2. Choꝛ. 4. Sẽp mortificatiõem
iesu xpi in corꝑe nr̃o circunferentes vt et
vita iesu in cordib⁹ nr̃is manifestetur que
aptioꝛ et euidẽtioꝛ q̃ꝫ ista i q̃ nude anima
nostra quasi mortua cum christo regnat
vita. Tercio incantat diabolus ipse enim
quandoq̧ simulationem singulis religio
nis pretendit per quam nos separatos a
coniunctione aliorum tanq̃ꝫ a grege domi
ni luporꝫ infernaliuꝫ dentibus exponere
nos intẽdit. 2. Cho. xi. Ipse sathanas trãs
figurat se in angelum lucis. sed isti magi
tanq̃ꝫ boni incantatores diabolum incan
tauerũt qñ relicto herode ꝑ quã diabol⁹
figuratur ꝑ aliam viam in regionem suaꝫ
reuersi sunt cũ herode q̃ peccat vadit ad
herodeꝫ vadit qui peccare ꝓponit sꝫ rece
dens ab herode ꝑ aliam viã in regionem
suam reuertitur q̃ de pctĩs suis penitens
ad xp̃ꝫ ꝯuertit. Iste diabolus tãq̃ꝫ magn⁹
mgr̃ artis magice hꝫ sub se discipulos ipo
critas ꝓfessores incantationis sue q̃ trãs
fretãdo ꝛ transfigurãdo incãtant ad mo
dũ sathane. 2. Choꝛ. 2. Cuiusmodi pseudo
apostoli sunt operarũ sub doli transfigu-
rantes se in apostolos xp̃i. istos puersos
incãtatores boni incantatores christi du
plicit̃ incantant vel ad penitentiam reuo
cando. Exoḋ. vii. Dicit̃ q̧ virga moisi que

versa fuit in colubruz devorauit virgas
magorū pharaōis q̄ verse fuerant draco-
nes in quo signatur ꝙ sancti homines
qn̄qꝫ puersos ad suivtilitatem incantant
quando ipsos ꝓuocantes ad penitentiā
xp̄o incorporāt Secundo incantant qn̄qꝫ
sancti homines puersos incantores ipsis
penam a domio iusto iudice infligendo.
Actuū.13.dicitur de elymago qui quere-
bat paulum proconsulem a fide auertere
audiuit a beato paulo o plene dolo et om
ni fallatia fili diaboli inimice omnis iusti
cie nō designas subuertere vias domini
rectas et sequitur ecce manus dn̄i super
te et eris decus et confestim cecidit in eū
caligo et tenebre circuiens querebat qui
manum ei daret o aperta et manifesta in
cantatio pauli egregij dn̄i incantoris q̄
ita incantauit illum qui erat aliorū sedu-
ctor vt quemcūqꝫ vilē et paruulū quere-
ret qui eius posset esse ductor sed vt finē
faciamus oim incantātoꝝ sūmus est dn̄s
ih̄s xp̄s.Col.1. Qui eripuit nos de pote
state tenebrarū ꝛ trāstulit i regnū filij di
lectōis apertōis sue aperte et euidenter
est a christo diabolus incantatus q̄ illos
quos prius infideles tenebat sub pileo
tenebrarum sue potestatis modo transla
tos ad regnū videt gaudere cū xp̄o in lu-
mine ꝑpetue claritatis:
¶Ad quam nos perducat.

¶De Epiphania. ¶Sermo .2.

OBtulerūt magi domi-
no munera aurum thus et mir-
ram.Mathei.2.Hesterno die ꝓ
positi thematis diffusa materia compulit
nos magis sermonem rūpere q̄ꝫ finire vn
de ꝙ in alio sermone min⁹ sufficienter di
ximus in presenti sermone diligētius an
nectamus.Sciendum est ergo ꝙ duo no
tantur in verbo proposito.Primum est re
gum vel magorum debita oblatio quod
notatur cum dicitur obtulerunt magi do
mino munera. Secundo notatur oblato
rum munerū pulchra et discreta distinctō
cum dicitur aurum thus et mirram.Quā
tum ad primum sciendū ꝙ munus domi-
no oblatū debet eē triplici cōsideratione
nobili decoratum.Primo eniz debet esse
trāquillū contra iram et disceptationem.
Scd̄o debet esse absconditum contra va-
nam gloriam et ostentationē. Tercio dꝫ
esse pium ad dei cultum et venerationez
Prio ergo dꝫ eē tranquillū in i tranquilli
tate animi factū ꝯtra irā et disceptatōnē
Math.5. Si offers munus tuū ad altare
ꝛ ibi recordatus fueris qꝛ frater tuus hꝫ
aliquid aduersuz te relinque tibi munus
tuum ante altare et vade prius reconsilia
ri fatri tuo. Non placet deo tuo q̄dcunqꝫ
munus oblatum sibi nisi prius fuerit dul
cedine caritatis conditum. sicut non pla-
cent fercula q̄ꝫuis multa et bona tribuan
tur nisi sale debito cōdinantur.Eccle.vii.
Exorare et facere elemosinam non despi-
cias.ecce appositio ferculorum bonoꝝ.sꝫ
ꝙ non placeāt nisi placeāt hoc caritatꝫ cō
dimentū.stati subditur ne in multitudine
munerū meoꝝ respiciet deus et offerēte
me d̄o altissimo munera suscipiet qꝛ sicve
ra munera acceptando non suscipit.si dul
cedo caritatis defuerit.sine ipsa eni non
est cibus escibilis nec gust⁹ delectabilis.
nec esus acceptabilis.nec palatū cordis
eorum accendit quos ira ꝛ disceptatio in
ficit.1.Thimo.2. Leuantes puras man⁹
qui enim cum ira et discepatiōe leuat ma
manus magis eas videtur leuare contra
dn̄m ad ipugnationē q̄ꝫ ad ip̄m ad suplica
cationē.Scd̄o munus deo oblatū dꝫ esse
absconditū contra vanam gloriā ꝛ oratio
nem.Prouer.21.Munus absconditum extin
guit iras.et domū in sinu indignationem
maximam munus abscōditū et domū in si
nu irā et indignationē extingūt qꝛ per in
teriorē bonā operationē intentionē nō
per exteriorem ostentationem ꝛ vanā glo
riam accepta sunt deo. Christus enim ve
rus sponsus aie tanto amore ipsi cōstrin-
gitur ꝙ in eius aspectu ad nichil aliud p̄
ter intentionē que ad se respicit delecta-
tur sicut ecōtrario sponsa mirabiliter spō
sum ondit.qn̄ ad aliū libentius q̄ꝫ ad ip-
sum diuertit aspectum.Math.vi.Cum fa
cis elemosinam noli ante te tuba canere
sicut ypocrite faciunt.Amē dico vobis su
sceperunt mercedem suam.Merces eorū
est ventus inanis glorie non retributio-
nis eterne.et hoc ē qꝛ intētio fuit in ven-
tuz seminare.Eccle.5.Quid prodest ei ꝙ
laborauit in ventū.sed dn̄s suos instruēs
ad intentionē secretam ꝛ rectā subdit ele
mosina tua sit abscondita.et pater tuus q̄
videt in abscondito reddet tibi.dn̄s eniꝫ
secreta querit:publica tumultuosa refu-
git.ipse em̄ delectatur secretis cogitatio
nib⁹.internis singultibus non in clamo-
sis tumultib⁹ et exterioribus vanis laudi-
bus.Tercio mun⁹ oblatū debꝫ esse pium
ad dei cultuz et venerationē.Isa.19.Co-
lēt eū in hostiis ꝛ muneribus et vota vo-

nebunt domino et soluent istud bene im
pletum est in istis tribus regibus qui cuz
muneribus ad dominum venerant ⁊ exhi
bendo cultuz latrie ipsum coluerunt. ps̄.
Reges tharsis et insule munera efferent.
Reges arabum ⁊ sabba dona adducent.
In isto versiculo tria notari possunt que
in oblatis muneribus istorum regum tri
um inuenta sunt. Primum est discretio in
intensione quod notatur cū dicitur reges
tharsis. Secundum est directio in humili
tatione quod notatur cum dicitur reges
arabum. Tercium est deuotio i oratione
quod notatur cum dicitur. et sabba dona
adducent. Primo ergo in ipsis fuit discre-
tio in intentione quod notatur cum dici-
tur. reges tharsis Tharsis enim interpre
tatur exploratio gaudij in quo notatur di
scretio intentionis ipsorum: quia adex-
plorandum lumen veri gaudij venerunt.
Isa.lx. Super te orietur dominus et glo-
ria eius in te videbitur. ⁊ ambulabunt gē
tes in lumine tuo. ⁊ reges in splendore or
tus tui In splendore stelle de nouo creata
que ipsis apparuit ambulauerunt et illa
duce ad illum qui est splendor glorie per
uenerunt ⁊ ibi verum gaudium inuenerūt.
Luce.2. Euangeliso vobis gaudium ma
gnum qud erit omni populo quia natꝰ ho
die saluator. Secundo fuit in istis regibꝰ
deiectō in humiliatōe quod notatur cum
dr̄ Reges arabum. Arabia enī interpreta
tur humilis. ⁊ reuera isti reges magnam
humilitatez ondert qn̄ dimissis regnis su
is in terra aliena ꝑpter christū peregrini
facti sunt sz in hoc acceptū sacrificiū deo
obtulerūt.l. ps̄. Cor contritum ⁊ humilia
tum deus non despicies. deus sacrificiuz
cordis humiliati non solū despicit. sed ad
illō libenter aspicit. Isa.lxvi. Ad quem re
spiciaz nisi ad paupculū et contritum spū
in hoc vult dicere se libēter ad tales respi
cere Tercio notat̄ in istis regibus deuota
oratio qō notat̄ cuz dicitur ⁊ sabba dona
adducēt sabba interp̄tatur clamās vbi si
gnat̄ feruor desiderij in quo virtꝰ oratōis
deuote consistit Exodi.xiiii. Dixit dn̄s ad
moysē quid clamas ad me n̄ legit̄ moyses
aliō dixisse attamē dn̄s testatur clamasse
Nā vox sancti desiderij vsq3 ad aures dn̄i
ascendit qui autem sine sancto desiderio
orat sicut es sonās aut cimbalus tinniēs
in auribꝰ hominis resonat sz nichil dignū
vel gratuz in diuinis auribus homis per
sonat Sed cum spūm sanctū interius pul
santē accipimꝰ. audacter in paternis auri

bus p̄sonamus Ro.viii. Acceptis spm̄ ad
optionis filiorꝫ dei in quo clamamꝰ abba
pr̄. Sm istum modū isti tres reges dn̄z soli
cite quesierunt Math.2. Ubi est qui natꝰ
est rex iudeorum et inuentum humilez ad
orauerunt Math.2. Et procedentes ado-
rauerunt eum. secundum enim quod pre-
dictum fuerat adorauerunt in loco vbi ste
terant pedes eius si hoc accipiamus ad li
teram pedes domini corporales tunc i lo
co illo non steterunt vbi tres reges domi
num inuenerunt. sed positus panniculis
inuoluti iacuerunt. Sed spiritualiter du
os pedes domini intelligimus iudiciū di
uinitatis quod timemus et misericordiā
quaz ab ipso expectamus. ⁊ sic isti duo pe
des tam in oratione q̄3 in omni nostra con
sideratione sic debent coniungi ꝙ non de
bent abinuicem separari. si enim peccator
solum iudicium consideraret statim ipsuz
timor deicit dolor affligit. spes afficit gau
dium languescit. vt sic peccator similis fo
lio quod vēto rapitur tremefactus hoc so
lum ad dn̄m de ꝓfundis compellatur cla
mare. quis voluit potestatem ire tue aut
pre timore tuo iram tuā dinumerare si au
tem peccator misericordiā sine iudicio cō
sideret statim in seipso experitur ꝙ est ac
tio tepidior. ꝙ est oratio pinguior ꝙ ē vsꝰ
promitior. sermo incautior ꝙ est totus ho
mo interior inconstantior. vnde tu pecca
tor attendere debes et dicere non miseri
cordiam solam nec solum iudicium sed mi
sericordiam et iudicium cantabo tibi do
mine. sic ergo notatur trium regum debi
ta oblatio cum dicitur obtulerunt domio
munera. Secundo notatur oblatorū mūe
rum pulchra distinctio. cuz dicitur aurum
thus et mirram. Sciendum est ergo ꝙ in
istis tribus tria in xp̄o dn̄o cōmendātur.
Primum est potentia regie dignitatis cū
dicitur aurum Scōm ē excellentia diuine
maiestatis cum dicitur thus Tercium est
memoria assumpte mortalitatis cuz dr̄ et
mirram. Sm ista tria ⁊ nos debemus habe
re q̄ deo christo deuote debemus offerre
ipi enim debemꝰ offerre aurū interne ca
ritatis. thꝰ deuote oratōnis. mirram pro
prie mortificatōnis. Primo ergo debemus
ei offerre aurū interne caritatis Apoca.3.
Suadeo tibi omne aurum ignitum et pro
batum vt locuples fias. aurum ignitū di-
cit ꝓprie ardor caritatis qr debemus sem
per ardere in ardore caritatie. ps̄. Conca
luit cor meum intra me et in meditatione
mea exardescet ignis ꝯcalescē debet ignis

in corde viri iusti per recogitationem di-
uinorum beneficiorum tanta enim sunt i
nobis diuina beneficia ꝙ si illa bene scire
mus recolere ad moduz fornacis deberẽt
in nobis concalescere. et non solum cor no
strum debet concalescere in nobis sed in
meditatiõe nostra exardescere debz ignis
vt feruentes simus ad gratiarum actiões
pro beneficijs acceptis ⁊ ex eodem ardo
re diligamꝰ proxios factos ad illius ima
ginem ⁊ similitudinem qui condidit. sic er
go istud aurum debet esse ignitum ardo-
re dilectionis. Debet etiam esse probatũ
ex anime tribulationis. Sap. 3. Quasi au
rum in fornace probauit illos. sicut enim
auruz in fornace purificat. et sicut in area
flagello granum a palea separatur. sic fre
quenter homo examine tribulationis ⁊ a
multis reliquijs peccatorum purgatur. ⁊
a temptationibus cautius conseruatur.
Sed ideo aurum ignituz emimus vt locu
pletes fiamus quod ad caritatem ꝓcipue
pertinere dignoscitur sine qua quantum
cunqꝫ homo sit diues diuitijs corporalibꝰ
nichil habet in spiritualibus vbi caritas
que est mater et radix et nutrix omnium
non habetur Col. 3. Super omnia carita
tem habentes in nobis quod est vincula
perfectionis istud aurum ergo quod a do
mino recipimꝰ ipsi deuote ⁊ ꝓmpto anio
offeramus que oblatio. iij. Re. x. Nota-
tur vbi dicitur ꝙ regina sabba obtulit sa
lomoni vasa aurea Secundo debemus of
ferre deo thus deuote orationis Eccle. i.
Quasi lilia que sunt i trãsitu aque ⁊ quasi
thus redolens in diebus estatis. In lilijs
designatur candor munditie castitatis in
transitu aque signatur fluxꝰ humane cor-
ruptionis propter quaz candor mundicie
est magis laudabilis. non eniz angelis tã
tum commendatur innata virginitas qua
lis in hominibus que cũ corruptione cor
dis mltipliciter est concussa. et reuera vbi
maior est pugna ibi gloriosior est corona.
Debemus ergo esse sicut lilia que sunt in
transitu aque sequitur et quasi thus redo
lens in diebus astatis per dies hiemis si
gnatur statꝰ culpe. per dies estatis signa
tur status gratie dies enim estatis et sunt
clariores. et sunt lucidiores ⁊ sunt longio
res diebus hiemis in qua signatur ꝙ dies
nostri debent esse in candore puritatis. in
ardore caritatis in diuturnitate perseueran
tie finalis. ps. Melior est dies vna i atrijs
et super milia cum sic pure et munde viui
mus thus redolẽs in diebus estatis chri-
sto domino offerimus et vt gratius obla-
tio istius thuris efficiatur. angelus domi
ni adolendum incensum deuotarum ora-
tionum nostrarum a deo mittitur Apo. x.
Stetit angelus iuxta aram templi habẽs
thuribulum aureum in manu sua. ⁊ data
sunt ei incensa multa vt offerret de oratio
nibus sanctorum. Tercio debemus offer
re domino mirram proprie mortificatiõis
Cañ. i. Fasciculus mirre dilectus meus i
ter vbera mea cammorabitur per mirram
signatur mortificatio carnis. sicut eñ mir
ra corpus a corruptione custodit sic mor-
tificatio a carnalibus vicijs Ro. viij. Si in
spiritu facta carnis mortificaueritis viue
tis. quod paulus apostolus non solũ alijs
predicabat. sed in corpore proprio exerce
bat. i. Chor. ix. Castigo corpus meum ⁊
seruitutem redigo. Corpus enim est sicut
asinus qui impignatꝰ recalcitrat dure su
stentamus pacienter onera portat. Est eti
am sicut seruus qui i dulicate nutritus ma
numissionez a domino suo querit discipli
natus humiliter obedit. Eccle. 33. Seruo
maliuolo tortura et compedes mitte eum
in operationem ne vacet Corpus enim est
sicut prauus scolaris qui semper vacatio
nes querit ⁊ lectiones tam ordinarias ꝙ̃
si cursorias audire negligit. et ideo ad per
fectionem scientie nequaqꝫ pertingit sic
ergo fasciculꝰ mirre dilectus meus michi
ꝑ mortificationis exemplũ. sz inter vbera
mea. i. in corde meo commorabitur in me
moriale sempiternum. Trenoꝝ. 3. Memo
ria memor ero et inde fit ꝙ q̃ memor dei
existit ipz deus in mẽoriaꝰ sua custodit vñ
in ps. In memoria eterna erit iustus. ab
auditione mala non timebit qua dicetur
ite maledicti ⁊c. Math. xxv. Sed illam au
diet ⁊ obtinebit qua dicetur venite bene
dicti patris mei ꝑcipite regnũ qđ vobis.

¶ De sancto Fabi. ⁊ sebastiano Sermo. i.

REddidit deus merce-
dem iustis laboruz suorum. Sa
pi. 10. Ad laudem et gloriaz isto
rum sanctorum martirum In verbo pro-
posito notantur duo. Primo eniz notatur
fructuosa exercitatio meritoꝝ et hoc in la
bore suoꝝ. Scđo notatur retributio ꝑmio
ruz ⁊ hoc in reditõe mercedis coꝝ. Quan
tum ad primũ sciẽdum ꝙ quadruplex est
labor sanctoꝝ. Primo eñ est labor dolẽti-
um ad delitiõem peccatoꝝ. scđo est labor
studentiũ ad inquisitõem ecclesiasticoruz.

Tercio est labor patientiū per tollerātiā aduersorum. Quarto est labor meditantium per ɔtēplationē eternoꝝ. primo ergo est labor dolentiū ad delitionem pctōrū. ps. Laboraui i gemitu meo lauabo p singulas noctes lectuz meū lachrimis meis stratū meū rigabo. non est mirum si in gemitu suo laborat qui peccatorum suorum vias difficiles tortuosas saxosas et lutosas considerat et tanto maiorem i eis materiam reperit gemitus ⁊ lamentationis quanto amplior ibi materia reperitur diuine offensionis. psal. Cor meum conturbatum est et inde dolor dereliquit me virtus mea: et inde timor et lumen oculorum meorum et ipsum non est mecum. Et inde error. et quia si homo semper haberet oculum ad offensiones peccatorum timendum esset ne propter nimiam tristiciam obduratus precipitaretur in desperationis baratrum. Ideo dominus vult nos oculos considerationis nostre reflectere ad eius laudem et gloriam pro receptione bñficioꝝ suorum. Isaie. 68. Laude mea ifrenabo te ne itereas. hoc frenū non habuit iudas. et ideo tanq̄ effrenis magis cucurrit ad desperatiōis pcipiciū q̄ ad diuine pietatis remediū hoc etiam freno cayn caruit et ideo maiorē esse iniquitatē suaz q̄ vt veniam mereretur desperaño dixit maior est iniquitas mea q̄ vt veniā merear. Geñ. 4. Sed absit hoc a penitentibus de diuina pietate sperantibus maior enim est dei pietas q̄ sit quevis iniquitas secundo est labor studentium ad inquisitionem occultoꝝ. Eccle. vi. In opere ipsius exiguum laborabis et cito edes de generationibus illius hoc dr de sapia. sed quomodo dicit q̄ exiguus ē labor inuestigare sapientiā experti sciunt q̄ non est exiguum imo multū nimis valde. prouer. 2. Si inuocaueris sapientiā et inclinaueris cor tuum prudentie si quesieris eam quasi pecuniam et sicut thesauros effodieris illam tunc intelliges. Ad acquitionem sapie salutaris quattuor requiruntur sicut hic dicitur primū est assiduitas orationis quod notatur cum dicitur si inuocaueris sapientiā. i. in te et ad te per frequentē orationē vocaueris requiritur etiam auditas eruditionis qd notatur cum dr inclinaueris cor tuuz prudētie. Tercio requiritur sedulitas inuestigationis qd notatur cū dr si quesieris eam quasi pecuniā. quarto notatur pfūditas perscrutatiōis qd notat cū dr ⁊ quasi thesauros effoderis illam hec oīa sine labore nō fiunt. imo multū laboriosa sūt quo ergo dicit in opere ipsius exiguū laborabis. rñdeo eadem ratio est de vexationibus sanctorum et inquisitionibus occultorum que q̄uis se multe sint tamen paucis sunt respectu fructus ɔhtis. Sapi. 3. In paucis vexati in multis bene disponētur sic labor acquirende sapientie q̄uis in se sit multus tamen exiguus est respectu consequentis fructus qui fructus notatur cū dicitur ⁊ cito edes de generationibus suis. Sciendū ē ergo q̄ triplex est fructus quē sapientis facit in orto fertili anime sapientis. Primo eniz generat claritatem i rationabili. Sapie. 6. Clara est et que nunq̄ marcescet sapientia. sapientia clara dicitur non solum in actu. sed ēt in affectu. ipsa em̄ quos sua claritate respergit claros facere consueuit. Sapi. 8. Habeo propter hanc claritatem ad turbas et honorem apud seniores Secundo generat trāquilitatē in cōcupiscibili. Sapi. viii. Intrans in domum meam cōquiescam cum illa non enim habet amaritudinem conuersatio illius sed leticiam ⁊ gaudium. Tercio generat honestatem in irascibili. Sapien. 7. Sine fictione didici et sine inuidia communico et honestatem illius non abscondo pudenda et verēda solent abscōdi sed honesta solent in publicū ppalari in quo designatur q̄ sermo diuine sapie non debet sub modico occultari nec in sub terraneis in secretis conuenticulis edoceri. sed sup cādelabrū exaltari et ibidē p sui honestate pdicari. Sapi 7. innūerabilis honestas p manus illius fructus istius sapie bñ pceperat btūs sebastianus de quo legitur q̄ erat in sermone verax in iudicio iustus in omni modorum honestate preclarus. Tercio ē labor pacientium per tollerantiam aduersorum. Apoca. 2. Scio opera tua quoniaz pacientiam habes et sustinuisti propt nomen meum et non defecisti. deus q̄ nichil ignorat tunc opera nostra ⁊ laborē nostrꝝ scire dicitur qñ per eius beneplacituz approbantur sicut econtrario tunc se noscere reprobos nescit quaddo peruersa ipsorum opera intuetur. Mathei. vii. Tūc cōfitebor illis q̄ nō noui vos discedite a me qui opamini iniquitatē. sequitur. et pacientiā tuā. Cum propter ɔmissa opa et laborē ad faciendum bonum eos pmiat. vltimo posuit patiētiam. ipsa em̄ tanto est preciosior q̄to in terris inuenitur rarior

pacientia enim rara avis est in terris nō solum in secularibus sed i religiosis vbi magis deberet reperiri tanq̄ in statu p̄fectiori cum ipsa sit virtus perfectionis Jacobi.i. pacientia perfectum opus hʒ. vt sitis perfecti et integri in nullo deficientes. Tria dicit que vir patiens debet habere. Primo enim debet habere beniuolentiam in subiectione propter qđ dicit vt sitis pfecti. Secundo obedientiam in correctione propter qđ dicit et integri Tercio perseuerantiam induratione p̄pter qđ dicit in nullo deficientes. Primo q̄ debet habere beniuolentiam in subiectione Eccle.2. In humilitate tua pacientiam habui q̄m in igne probatur aurum et argentum homines vero receptibiles in camino humiliationis. homo enim bene paciens debet esse ad modum pile que quacunq̄ parte impellitur eadem facilitate voluitur similis etiam quadrato qui in quodcunq̄ latus vertit firmiter stabilitur. sic bene patiēs debet diligere subiectū tollerate perfici. sed ista regula dialectice in claustris deficit. ibi enim reperiūtur predicata sine subiectis. Nam vere omnes volunt preesse officium aliquod et ad ministrationem habere et pauci vł nulli spāliter subesse. et si i claustris inueniantur subiecta. hoc est secundum regulam valerij maximi dicentis. talia erunt predicata qualia permiserunt subiecta. fere enim omnes subiecti volunt prelatos suos dirigere non ab eis dirigi gubernare et non gubernari contra quos apostolus sciens naturam subiectionis et predicationis ait. hebre.14. Obedite prepositis vestris et subiacete eis et cā subiectionis in subditis sequitur. ipsi enim peruigilant quasi rationē pro animabꝰ vestris reddituri Ecclesiastica enim prelatio habet se ad modum predicationis ipsi enim sunt in reddēda rōe proximiores tanto sunt ad modum predicati subiectis superiorees sic ergo religiosi primo dn̄t esse perfecti per beniuolentiam in subiectione. Secundo dn̄t esse integri per facilē obedientiam in correctione cō tra multos q̄ cū pro suis excessibus in capitulo corrigūtur stati p̄ i patiētiā, ⁊ q̄nq̄ ad inobedientiam dissoluuntur. et ideo si q̄s hn̄t gratias effundūt Eccle.19. Gratie fatuorum effundentur frequenter accidit ꝙ in vna hora in capitulo arguuntur pro excessibus suis adeo per impaciētiam dissoluuntur ꝙ per multos dies na ptu. stupa. pice malleolis. hoc est dulcoribus monitis ad modū dissoluti dolii resartiri vel etiam religari nequeunt p̄pter quod apostolus ad exemplar totiꝰ paciētie ⁊ bonitatis nos mittit. hebre.12. per pacientiam curramus ad p̄positum nobis certamen aspicientes in auctorem fidei ⁊ consumatorem iesum ad istud exemplar continentie deberemus aspicere ⁊ libros conscientiarum nostrarum multis viciorum mendaciis falsificatos et etiā depravotos ad aspectum istius exemplaris corrigere debent etiam religiosi esse in nullo deficientes per perseuerantiā finalem hebre.vi. Efficiamini imitatores eorum qui fide et patientia hereditabunt promissiones. non enim peruenitur ad hereditatem: nisi per perseuerantiam finalem 2.Pe.i. Ad complementum commendatōnis pacientie ponit in abstinentia pacientiam: in pacientia pietatem. in pietate fraternitatis amorem. Quidam enim sunt i religione quasi pharisei qui quodam singulari abstinentia preeminent et ad modū herinita aculeati ⁊ spinosi sunt ꝙ fratres ad ipos accedere nō audētsʒ fratres alios scandalisant solent enī de talibꝰ dicere iste homo p̄pter singularem abstinētiam ita generosus est ꝙ nullus ei loqui audet. venit homo ille non manducans ⁊ et bibens et dicunt demoniū habet. Luce.vii. Sic ergo ministrare debemus i abstinentia patientiam. Sed sciendum ꝙ q̄dam sunt qui satis patientes sunt ad illa ta verba vel verbera attamen in ipsis vacua sunt pietatis ⁊ caritatis misteria quibus dicitur: ꝙ pietatem et fraternitatis amorem ministrare debent in patientia. Quarto est labor meditantiuʒ per cōtemplationem eternorum. Jsa.xxxv. pro eo ꝙ laborauit anima eius videbit et saturabitur. non dicit simpliciter laborauit sed dicit laborauit anima eius volens exprimere digniorem et excellentiorē laborem. Quidam enim sūt labores qui exercentur in corpore et per corpus sicut exercitatio operum exteriorum. Quidam aūt sunt labores qui exercentur i corpore nō per corpus sicut meditatio et contemplatio eternorum et isti labores maiores dignitatis et sublimitatis existunt et subiūgit meritum istorum laborum cum dicit videbit et saturabitur videbit vt sic intellectus illustretur lumine claritatis. saturabitur vt sit affectus reficiatur dulcedine bonitatis visio qua sancti videbunt i glo

ria non erit in luce stupe feni vel strami-
nis nec erit in splendore lune vel solis sed
erit in cereo et ex cereo ꝯstituto ex cera
virginea assumpte humanitatis in vtero
matris virginis et exigue luminis diui-
nitatis. Apo.xi. Ciuitas illa non eget so-
le neq̧ luna. naz claritas dei illuminabit
eã. ecce ecclesie ecce illustratio aperte dei
tatis. et lucerna eius est agnus eius ecce
illustratio aperte assumpte humanitatis
affectus etiam reficietur in dulcedine bo
nitatis propter qđ dicit et saturabitur in
presenti vita esurit anima quantũcunq̧
sancta sed saturabitur. cũ apparuerit glo
ria tua diuina modo enim anima nostra
agitatur vanitate et ideo esurit veritatez
iactatur perturbationibus et ideo esurit
pacem et tranquilitatem obtũditur obli
uione et ideo esurit eternitatem beatam
et beatificantem trinitatem vnde beatus
Bernar. O vitas caritas eternitas beata
et beatificans trinitas ad te nostra mise-
ra trinitas miserabiliter suspiratq̧ ad te
infeliciter exultat. Nã ratio nostra sepissi
me in iudicio fallitur voluntas quadru-
plici ꝑturbatione iactatur memoria mul
tiplici obliuione cõfunditur huic triplici
vanitati subiecta est aia nostra etiã nõ vo
lens in spe. Nã esuriendo sperat et spe-
rãdo esurit ꝙ q̃ replet in bonis desideri-
um aie futurus sit intelligẽtie plenitudo
lucis volũtati multitudo pacis. memorie
cõtinuatio eternitatis. Si ergo prio no-
tatꝰ fructuosa exercitatio meritoꝝ que no
tatur in labore sanctoꝝ suoꝝ. Scđo nota
tur gloriosa retributio p̃mioꝝ que notatꝰ
in recordatione mercedis ipsoꝝ. Sciẽdũ
est ergo ꝙ ista retributio gloriosa est qua
druplici consideratione laudabile isigni
ta. Primo eñ est merces leta ad recorda-
tionem merentiũ Scđo est merces festina
ta ad consolationẽ expectantiũ. Tercio ẽ
merces copiosa ad remunerationẽ operã
tium. Quarto est merces gloriosa ad bea
tificationẽ regnantiũ. primo ergo est mer
ces leta ad recreationẽ merentiũ. Jere. xi
Quiescat vox tua a ploratu et oculi tui a
lachrimis. quia est merces operi tui. i hac
vita est tempus flendi. sed i futura erit tẽ
pus ridendi. Eccle. 4. Sed dñs fletum no
strũ in risũ ꝯuertẽduz promittit. Luce. vi.
Beati qui nũc fletis quia ridebitis: dñs
eñ faciet nobis in future ad modum pie
matris et bõe nutricis que lachrimas ab
oculis flẽtis abstergendo vbera sibi exhi
bendo et super genua blandiendo eiꝰ le-

ctum in risum couertit. Apo. xxi. absterget
deus oẽm lachrimã ab oculis sanctorum
blandietur etiã eis. quasi gestãdo sup ge
nua et ostensione vberũ consolationũ sua
rũ. Jsaie. 56. Gaudete gaudio vniuersi q̃
lugetis et sugatis et repleamini ab vbe-
ribus consolationis eius ad vbera porta
bimini et super genua blandietur vobis
et de his vberibus. Canti. i. meliora sunt
vbera tua vina fragrantia vnguentis opti
mis. Scđo est merces festinata ad conso-
lationem expectantium. Ecclesia. xi. Bene
dictio dei in mercedez iusti festinat. bene
dictio dei oipotẽtis dabitꝰ electis ab ipo
qui est sũmus põtifex cũ dicetur eis veni
te bñdicti patris. math. 25. Et ad consola
tionẽ expectãtiũ cum dicit ꝙ ista bñ dictõ
in mercedez iusti festinabitur. Cho. 2. Ex
pectantis semper anxiatur quãtũcunq̧
festinat ille qui cum magno desiderio ex-
pectatur. Abacuth. 2. Si morã fecerit ex-
pecta eũ veniens eñ veniet et non tarda
bit. sed quõ coniunguntur ista duo tã di-
uersa ꝙ̃ aduersa. morã fecit et non tarda
bit. quia certe si morã fecit tardabit: sꝫ re
spondeo ꝙ aduentus christi siue in carnẽ
siue ad gloriã & morã fecit votis et nõ tar
dauit meritis. morã faciebat votis. Jsa.
dicentis. Jsaie. 64. Utinã dirũperes ce-
los et descenderes. sed non tardauit me-
ritis quia eius aduentus non est assecutꝰ
merita. sed precessit. Titũ. 3. Non ex ope
ribus iusticie q̃ fecimus nos. sꝫ scđm ma
gnã miam suã saluos nos fecit. Unde de
eius misericordia non subsequente meri
ta. sed precedente dicitur in p̃s. Mia eiꝰ
preueniet me simile huic habetur. Johã.
xvi. Modicum iam et non videbitis me &
iterum modicũ et videbitis me. Quid do
mine quod dicis modicũ et videbitis me.
saluum sic verbum domini nostri iesu chri
sti non est modicum imo longum valde ni
mis. sed sicut prius dicebatur aduentus
christi videtur esse longus multus nimis
votis expectantium. sed est modicus me-
ritis credentium. non enim credentiũ me
rita sufficiunt ad tanti saluatoris aduen
tum. Tercio est merces sanctorum copio-
sa ad remunerationem operantiũ Math.
5. Gaudete et exultate quoniam merces
vestra copiosa est in celis. huius copie cu
mulus nobis. luce. vi. monstratur vbi dici
tur mensuram bonam confertam et coagi
tatã et superfluentẽ dabit in sinum vestrũ
video domine ꝙ magna est mensura tua
sine mensura sed in quo consistit ista men

sura siue immensitas. legimus apostoluz
paulum diuinorum conscium secretorum
in cellam vinariam introductū in qua ab
vbertate domus tue ita inebriatus ⁊ tor
rente voluptatis tue potatus fuit qd̄ vel
non potuit vel sibi nō licuit ea nobis nar
rare que vidit archana que non licet ho-
mini loqui sed certe sicut diximus quod
negationes de deo sunt vere affirmatio-
nes vero in compacte. sic est de illa gloria
que in deo. et de deo est quod non licet
eam homini affirmando narrare. et ideo
voluit eam nobis apostolus ꝙ potuit per
circunlocutiōes negatiuas exprimere. i.
Chor. 2. Qd̄ oculus non vidit nec auris
audiuit nec in cor hominis ascenditque p̄
parauit deus diligentibus se et illud qd̄
modo non docet scriptura. sed qd̄ ignorat
speculatiua scientia tūc docebit nostra ex
perientia. Isa. 60. Tunc videbis et afflu
es et mirabitur et dilatabitur cor tuum.
tunc videbis i lumine prime veritatꝫ mi-
rabitur cor tuū magnitudine celse maie
statis. et dilatabitur latitudine ample ca
ritatis. hanc affluentiam deliciarum sum
me bonitatis videntes āgeli in anima sā
cta ascendente de deserto vite presentis
dicebant. Canti. 8. Que est ista que ascen
dit de deserto delicijs affluens innixa su-
per dilectum suum. bene cum dixisset de-
licijs affluens dicit enixa super dilectum
suam sicut anima ꝗtūcunq; sācta frustra
ad tantas delicias peruenire nititur si nō
super dilectum innititur. Quarto merces
sanctoꝝ est gloriosa per beatificationem
regnantiū. Geñ. 15. Ego sum protector tu
as et merces tua magna. nimis dominus
ihesus christus est ꝓtector electorum suo
rum in via. sed est eoꝝ merces magna ni
mis i patria. quid dn̄s nobis vltra se pos
set promittere cum seipsum promittat im
munere. Certe in ipso est omnis sufficien
tia: absq; ipso vbiq; reperitur indigen-
tia. Cogita omne appetibile et laudabi-
le et in ipso absq; ambiguitate poteris i
uenire. forte sapientiam concupiscis i ip
so reperies i quo sunt omnes thesauri sa
pientie ⁊ scientie dei absconditi. Col. 2.
Omnes etiā in ipso et cū ipso sunt docibi
les dei. Jo. vi. In presenti etiā vita quā-
tum vas dicete est docibiles ei dicuntur
qui a doctoribus ⁊ predicatoribus a deo
constitutis in ecclesia instruuntur. Naz si
cut illi quos oues ioseph deduxit qui con
fidentes i solis qua ternis et pellib⁹ oui-
nis audacter vsurpant sibi officium pre-
dicationis. non de facili a predicatore ex
pectetis fructum qui non ab alio cācella
rio ꝗ a domina licentiatus assumit sibi p̄
dicationis officium. Nam si populis men
titur predicator. plurimis mentiri cōpelli
tur. Forte gloriam ⁊ diuitias appetis cer
te in christo cum omni abundantia obti-
nebis. Prouerbioruz. Octauo. Mecū sūt
diuitie et gloria opes superbe et iusticia.
forte honorari queris in christo non solū
honoraberis. sed gloria ⁊ honore corona
beris. modo gloria hec est omnibus san
ctis eius. cum quibus beatus fabianus ⁊
sebastianus in christo imperpetuum glo-
riantur. Ad quam nos. ⁊c.

De sācto Fabiano et sebastiano. Ser. 2.

Posuit me quasi signū
ad sagittam. Treno. Tercio.
Ad honorem et gloriam beati
sebastiani. In verbo proposito notāt tria
Primo notatur diuine ordinatiōis altitu
do. cum dicitur posuit me. Scd̄o notatur
bone volūtatis rectitudo cum subditur q̄
si signum. Tercio notatur acerbe afflictio
nis magnitudo cum dicitur ad sagittam.
Primo ergo notatur diuine ordinationis
altitudo cū dr̄ posuit me alta em̄ et ꝓfun
da dei sapiētia hoc disponit ꝙ reprobos
in diuitijs et honoribus ponit electos au
tem suos flagellis et tribulationibus ex
ponit. Ro. 8. O altitudo diuitiarū sapien
tie et scientie dei ꝗ incōprehensibila sūt
iudicia eius et inuestigabiles vie ei⁹. sciē
dū ergo ꝙ dn̄s electos suos ponit ad tria
ponit primo eos ad excecutionem operū
bonorum. Johan. 15. Posui vos vt eatis
et fructum afferatis et fructus vester ma
neat. Posui vos vt eatis sicut enim mot⁹
de loco ad locū signum perfectionis est in
aliquibus sic mot⁹ de bono ad bonum si
gnum est perfectionis in bonis moribus
et quanto virtus est perfectior tanto est
motus velocior. Prouerbiorum. 22. Vidi
sti velocem in opere suo coram regibus
stabit nec erit ante ignobiles contra mul
tos religiosos q̄ pigri sunt ⁊ tardi ad mo
dū testudinis. et vix pn̄t de testa operimē
torum suoruz vt surgant de lectulo et vix
possunt ammoueri. et cum ammoti sūt ita
lente incedunt ꝙ raro ad principium ho-
re hoc est deus in adiutorium veniūt dn̄s
ministros suos vult esse veloces nō testu
dineos sed hoc ad bonū non ad malum si

tut illi de quibꝰ per prophetam. veloces
pedes eorum ad effudendum sanguinem
ergo posuit nos dominus vt eamus ⁊ fru
ctam afferamus. bona opera fructus sunt
in die iudicij que ad laudem electoꝝ ma-
nebunt Prouer. vlti. Laudent eum in. por
tis opera eius. in hoc beatus sebastianꝰ
bene positus erat qui non solum sibi sed
suis proximis fidelibus laborabat. vnde
de ipso legitur ipse satagebat animas sā
ctorꝫ sub absconso clamide ocultare spē
promittens et gloriam consequi sempiter
nam. Secundo pōit deus electos suos ad
eruditionem indoctorum. Jsa. 49. Posu
it os meum vt gladium acutum actus gla
dij in duobus consistit in diuisione ⁊ pene
tratione que duo dominus per ora sctōꝝ
suorum quasi per gladium operatur. Je-
re. i. Constitui te super gentes et regna.
vt disperdas et dissipes diuidendo vicia
a virtutibus per exclusionem viciorū edi
fices et plantes quantum ad informatio-
nem virtutum Secundus actus gladij est
penetrare ꝙ bene conuenit gladio spiri-
tus quod est verbuꝫ dei euaginato ab ore
sapientis viri Hebre. 4. Viuus est sermo
dei et efficax ⁊ penetrabilior omni gladio
ancipiti in hoc bene fuit beatus sebastia
nus armatus. De ipso enim legitur. ꝙ cū
zoe. vxor nichostrati muta esset ⁊ verba sa
lutis ex ore beati sebastiani audiret dixit
beatus sebastianus si vera sunt que audi
uit mulier hoc ex ore modo aperiat os eiꝰ
qui aperuit os zacharie prophete domini
et legitur quod ad hanc vocem beati se-
bastiani apertum ē os zoe vxoris nicostra
ti Tercio ponit dominus electos suos ad
tollerantiam aduersorum. i. Thim. 3. Ne
mo moueatur in tribulationibus istis. ipi
enim scitis quod in hoc positi sumus quā
do dicit apostolus. Nemo moueatur non
intelligit de motu quantum ad metum. qꝛ
Math. 26. Cepit iesus pauere ⁊ tedere q̄
est exemplar martirum. nec intelligit de-
motu quantuꝫ ad sensū quia cum dei mar
tires haberent sensus viuaces bene pēa
rum acerbitates experti sūt Hebre. ii. Sā
cti ludibria ⁊ verbera experti. ⁊c. Sed cuꝫ
dicit nemo moueatur. intelligit quantum
ad statū fidei quia nēo ꝓpter penaꝝ acer
bitates mutare debꝫ fidei cultum sic mar
tires dei inditi super firmam petram soli
dati in caritate radicati ⁊ fūdati tormēta
quātūcunqꝫ gruia ꝯtēpserunt in hoc bene
beatus sebastianꝰ fuit positus q̄ cū fuisset
sagittarum ictibus expositus. Postqꝫ dño

cōcedēte cōualuit nomen dñi ardētius qꝫ
prius fecerat p̄dicauit Scdo i verbo ꝓpo
sito notatur bone intentionis rectitudo
qd notatur cum dicitur quasi signū. Scīē
dum ergo qd triplex est signuꝫ Primo est
signum clementie in prosperis scdo ē sig-
num patientie in aduersis Tercium est si
gnum intētionis recte, in actionibus ⁊ me
ditationibus dirigendis. Primo ergo est
signum clementie in prosperis. Hester. 5.
Assuerus extendit ad hester virgam au-
ream quod in signū clementie mōstraba
tur per assueruꝫ signatur christus ihesus
per hester afflicta penitēs anima. per sce
ptrum aureum beatissima virgo maria q̄
inter deum ⁊ nos pro signo clementie est
mediatrix et aduocata a deo constituta.
ideo sicut dr. Hebre. 4. Adeamus cum fi
ducia ad thronum gratie eius vt miscdiā
consequamur et gr̄iaꝫ inueniamus in au
xilio oportuno signum clementie sicut di
xi p̄cipue dꝫ ostendi in prosperis quia si-
gnum clementie ostendere in aduersitate
non videtur esse magne virtutis. hoies ei
in aduersitatibus constituti tanto premū
tur tramite calamitatis et miserie ꝙ etiā
si vallent non possent caput erigere. Se-
cundo signum est patientie in aduersis. 2
Chor. 12. Signa apostolatꝰ mei facta sūt
super vos in omni patientia vt omne ⁊ to
tum in tribus ponamus. pacientia sācto
rum quantū ad tria debꝫ esse scilicet quā
tum ad obiecta quantum ad illata quan
tum ad ablata vt homo patiens sit quan
tum ad obiectiones verborum quantum
ad illationes verborum quantū ad abla-
tiones rerum qui in ista patientia tripli-
ci ponitur bene disponitur et eius anima
triplici munita in possessione pacifica cu-
stoditur Luce. 21. Jn patientia vestra pos
sidebitis animas vestras. Tercio ē signū
intentionis recte in actionibus ⁊ medita
tiōibus. Cantico. octauo. Pone me quasi
signaculum sup cor tuum ⁊ quasi signacu
lum super brachium tuū corde cogitamꝰ
brachio operamur. Tūc ergo dñm super
cor superqꝫ brachiū tanqꝫ signaculum po
nimus cum omnes actiones ⁊ cogitatōes
nostras i ipsum prectam intentionē tāqꝫ
in finem ⁊ principium ordinamus Inten
tio enim est oculus mentis qui operi finē
imponit qui simpliciter totuꝫ corpus ope
rum ⁊ cogitationum lucidum facit ꝓpter
hoc et nos opera bona nō debemꝰ nobis
tribuere sed ad dei laudem ⁊ gloriā ordi-
nare. Non enīꝫ paries si intelligeret sibi

attribueret lucem quam per fenestram su-
scipit sed soli. nec carnalis sibi tribueret
aquas quas fonti ad areolas transmittit
sed fonti. nec nubes sibi tribueret pluui-
as quas ad terras transfundit. sed vapo-
ribus eleuatis sic nos bona nostra tribu-
ere non debemus nobis sed ad illum per
rectam intentionem et ad eius gloriaz de-
bem⁹ refũdere prima. Chorint. 4. Quid
habes q̃d nõ accepisti. quid gloriaris qua-
si non acceperis. Tercio in verbo propo-
sito notatur acerbe afflictionis magnitu-
do. cum dicitur ad sagittaz. Sed sciendum
est q̃ est triplex sagitta Est enim sagitta
oculte detractionis. Secundo est sagitta
aperte criminationis. Tercio est sagitta
dure et interne afflictionis. Primo ergo
est sagitta oculte detractiõis. Jere. 9. Sa-
gitta vulnerans lingua eorum dolum lo-
cuta est. Detractores deo odibiles sunt p̃-
ditiosi hoies in oculto non in aperto ad
mortem vulnerantes. ipsi enim parant sa-
gittas suas in pharetra. vt sagittent i ob-
scuro rectos corde. homies militares ini-
micos suos quantuncũq̃ mortales solent
inuitare ad pugnam et cum sibi occurre-
rint solent eis ex longinquo vt se custo-
diant exclamare. et tunc illi secundum q̃d
possunt se muniunt. et contra ictus vel scu-
to vel rebus alijs sese protegunt sicut pos-
sunt. sed contra vulnus detractoris null⁹
relinquitur locus tegumenti vel protecti-
onis istorum detractorum lingua dicitur
sagitta vulnerans non solum quantũ ad
cutis incisionem Uel quantum ad carnis
penetrationem. Sed vsq̃ ad ossium com-
minutionem. Eccle. 28. Flagelli plaga li-
uorem facit. plaga autem lingue ɔminuet
ossa. Scd̃o est sagitta aperte criminatõis
Jsaie. 5. Sagitte eius acute et omnes ar-
cus eius extenti. Quidam sunt homies tã-
te malicie ⁊ in malicia sua tante audacie
q̃ contra innocentes linguas suas acuũt
et ipsis in aperto falsas criminatiões im-
ponunt: similes satelitibus herodis q̃ gla-
dios suos in innocentia corpora immer-
serũt. Job. 16. Suscitatur falsi loquus ad-
uersus faciem meam ɔtradicẽs michi. sed
homies religiosi q̃mq̃ sibi moleste sustine-
ant tñ in hoc est ipsis solatium q̃ dñz ihe-
sum caput suuz talia sustinuisse recogitãt
Hebre. 12. Recogitate cũ q̃ talem sustinu-
it a peccatorib⁹ aduersus semetipm̃ ɔtra-
dictiõem vt nõ fatigemini animis vestris
deficiẽtes. Tercio ẽ sagitta acerbe afflicti-
onis. Job. 6. Sagitte dñi in me sũt quaꝝ
indignatõ ebibit spũm meũ. In hoc loco
sagitte dñi penetrales afflictões possũt i-
telligi iste sagitte i nobis eẽ dicũtur quã-
do in nobis afflictionibus vel tribulatio-
nibus exercemur harum sagittarum indi-
gnatio spiritum ebibit quando dominus
per imissas tribulationes ad humilitatẽ
nos inducit nomine enim spiritus elatio
potest intelligi. Jsa. 2. Quiescite ab homi-
ne cuius spiritus in naribus eius quia ex-
celsus reputatus est ipse vel certe. ad lit-
teram de beato sebastiano presens aucto-
ritas potest exponi. Nam sicut de ipso le-
gitur diocletianus iussit beatum sebastia-
num in medium campum ligari tanq̃ si-
gnum ad sagittandum ⁊ iussit vt sagittarij
exuerunt ipsum in campum ligatum quez
ita repleuerunt sagittis vt quasi erici⁹ eẽt
insitus ictibus sagittarum de istis potuit
dicẽ sagitarij indignatõ ebibit spm̃ meuz
fere em̃ mortuus fuit ictibus sagittaꝝ vñ
legitur. q̃ sagitarij existimantes illũ mor-
tuum abierũt. vñ potuit dicere illud. Job
xvi. Posuit me q̃si signũ ɔcidit me vulnere
sup̃ vulnus. s; vñ btũs sebastianus i mo-
mẽto visus est indignatõez exposit⁹. Jnd̃
etiaz ẽ etna gloria exaltatus. Jsa. 54. In
momento indignationis abscondi faciez
meam parump̃ a te. ⁊ i misericordia sẽpitna
misert⁹ sũ tui. Nam ex diuina misericordia
ammota oi miseria mõ feliciter regnat in
gloria. Ad quam nos perducat.

De sancta Agnete Sermo primus.

Fortitudo et decor in-
dumentum eius. Prouer. vlti.
In verbo proposito commen-
datur btã agnes a tribus. Primo a ɔstan-
tia vtutis cum d̃r fortitudo. Scd̃o a mun-
dicia castitatis cũ d̃r ⁊ decor. Tercio a cõ-
decentia honestatis cũ subdit indumẽtuz
eius. Sciẽdũ ẽ g̃ q̃ fortitudo btẽ agnetis
fuit in trib⁹. Primo in abũdãtia caritatis
Scd̃o i noticia veritatz. Tertõ i custodia
puritatis. Primo g̃ fuit fortitudo eius in
abũdãtia caritatis. can. 8. Fortis vt mors
dilectio. sacra scriptura volẽs exp̃mẽ forti-
tudinem caritatis competẽt comp̃auit eã
fortitudini mortis. mors em̃ oibus ip̃at
oia vicit. nõ em̃ p̃cit iuueni vł virgini nec
seni paup̃i vel diuiti. si rex aliq̃s hẽat ma-
lefactorem in regno p̃prio non p̃t in eo ex-
ercere iusticiã si fugiat in regno alieno Et
ideo limitata est potestas terre in quãtuz-
cunq̃ potẽtis. s; non est limitatum imp̃iũ

potentie mortis. sicut em̄ dn̄atur in omni
statu & sexu sic dominatur in omniū locoꝝ
cōtinētia & ambitu propter hoc sacra scri
ptura fortitudinē caritatis comparauit
fortitudini mortis di. fortis vt mors dile
ctio. sed addo & dico ꝙ fortis plusq̄ mors
est dilectio. mors enim non separat nisi a
nimā a corpore. sed dilectio separat aiaꝫ
ab oi terrenitate. dilectio em̄ nec mortice
dit nec amore vite tēpalis a christo. q̄ est
vita aie recedit. Ro. viii. Neq̄ mors neq̄
vita poterit nos separare a caritate que ē
in christo iesu. caritas em̄ patiens ē beni
gna. i. Chor. 13. Quia fortis ē oia aduer
sa oia tormenta etiam mortem inducētia
fortiter tollit quia benigna est oia grauia
et difficilia suauiter portat btā agnes bn̄
habuit istā fortitudinē caritatis. Nam si
cut de ipsa legitur. 13. etatis sue anno mor
tem perdidit et vitam inuenit quia soluꝫ
vite dilexit auctorem. Scd̄o fuit eius for
titudo in noticia veritatis. Sap. 5. Meli
or est sapientia q̄ vires et vir prudēs q̄
fortis sapiētia viribus p̄ponitur. nec im
merito quia quod hoies assequi nō pn̄t p
propriam v̄tutē assequūtur per sapiētiaꝫ
sicut ego video ꝙ homines potentes qn̄
ciuitates munitas et castra fortia nō pn̄t
per fortitudinem expugnare studēt ea p
sapientiā debellare. consueuerūt em̄ face
re balistas et machinas et cetera instru
menta bellica quibus obsessi fatigantur
ꝙ vel ab inimicis capiunt̄ vel seipsos red
dere compelluntur. ꝑpter qd̄ bn̄ dicit̄ me
lior est sapia q̄ vires. sequitur et vir pru
dēs q̄ fortis. Idustria em̄ artificialis pru
dentie preponitur fortitudini quātūcūq̄
magne vn̄ ego video ꝙ isti artifices q̄dā
instrumēta faciunt cū quibꝰ duo vel tres
hoies onera supiꝰ eleuāt vbi. 20. vel. 30.
per virtutē suā leuare nō possent secūdū
istuꝫ modū sūmus artifex q̄ oia cōdidit p
prudentiā suā quasi per artē nos graua
tos pondere carnis et oneratos pctis vs
q̄ ad altitudinē celorū leuauit. Johā. 12.
Si exaltatus fuero a terra oia trahaꝫ ad
meipsū. christus bis exaltatus fuit a tra.
Prio in cruce tp̄e passionis. Scd̄o sup ce
los tp̄e sue gloriose ascensionis. ps. Ele
uata est magnificentia tua sup celos deꝰ
in pria exaltatione traxit nos p̄ciū nr̄e re
dēptionis deo patri offerendo in scd̄a ex
altatiōe traxit nos viā vie celestis demō
strando et nobis regni celoꝝ ianuā rese
rādo si in exaltatione que fuit moriendo
in cruce stetisset nos ad se minie traxisset

quia nullus in eum credidisset. sed i secū
da exaltatione nos traxit qn̄ videntibus
apostolis eleuatus est ascendit vnde non
solum credimus in christuꝫ qui mortuus
est sed etiaꝫ qui resurrexit et ad celos glo
riose ascendit propter hoc apostolus pau
lus sapiēs christi architector hac prudē
ti arte satagebat fideles christi a terrenis
extrahere et ad celestia leuare vt prio cū
christo in crucem per penitentiam ascen
damus vt secundo post ipsum ad celū ascē
dere mereamur. Ro. vi. Si complātati fa
cti sumus similitudini mortis eius simul
et resurrectionis erimus. beata agnes se
cundum istam formam primo ad cruceꝫ p
martirium christi ascendit. et ideo ipsam
simul virginem et martirē ad celestia sub
leuauit. Tercio fuit beatitudo btē agne
tis in custodia puritatis. Isa. 25. Factus
est dn̄s fortitudo pauperi spes a turbine
vmbraculū ab estu. dn̄s fortitudo nr̄a d̄r
quia vbi virtus nostra defecerit non de
reliquit nos. sed est deus nr̄ refugiū et v̄
tus et ideo cum ignoramꝰ quid agere de
beamus ad ipsum cōfugere debemus. et
sic in ipso tanq̄ i tuto refugio celari et ab
scondi a peccatis et ab oibus tribulatio
nibus ego video ꝙ hoies obsessi i castris
hn̄t vnum speculatorem qui respicit quā
do lapides proiecti a machinis dn̄t in ca
strum volare. Et clamat fortiter alagari
te alagarite. i. currite ad refugium vt sic
se possint in aliquo tuto loco abscondere
istum locū tutum. Isaias nobis ostendit
in quo debemꝰ abscōdi et saluari. Abscō
dere in petra abscondere in fossa humo.
christus est petra fossa humꝰ fuit eius ca
ro sanctissima. in cruce clauis et lancea p
forata. ibi abscondi debemus. si sanari et
saluari volumus. Isa. liii. Uulneratus est
propter iniquitates nostras. attritus est
propter scelera nostra et liuore eius sana
ti sumus. sic ergo dn̄s est fortitudo in tri
bulatione. est etiam spes in turbine quā
do homo multis aduersitatibus et tribu
lationibus inuoluitur vn̄ dn̄s de homini
bus quasi troco ludit quando ipsos mul
tis tēptationibus & aduersitatibus inuol
uit. sic volens eos excitare vt clament et
inuocent auxilium saluatoris. Mat. viii.
Cum factus esset motus magnus in mari
ita vt nauicula operiretur fluctibus. cla
mauerunt apostoli. dn̄e salua nos pimus
tunc iesus imperauit ventis et mari et fa
cta est tranquillitas magna. sic ergo dn̄s
nobis efficitur spes a turbine qn̄ādo spe

rantes in eum ad ipsum clamamus et per
ipsum liberamur ab aduersitate et tēpta
tiōe. Est etiā dn̄s vmbraculum ab estu q᷑
ipse est refrigerium in omni mala cōcupi
scētia ꝛ carnali motu. vn̄ sp̄ūssanctus btē
virginı obumbrauit. i. contra estū vmbrā
fecit qn̄ in ipso omnem motum vel cūcupi
scentiam carnis repressit vel totaliter ex-
tirpauit qđ bene signat. Danie. 3. vbi di-
citur ꝙ dn̄s medium fornacis in quā tres
innocentes fuerant ꝓiecti intemperiē vē
ti roris flantis mutauit qđ etiaꝫ bene im
pletum est in beata agnete. Nam de ipsa
legitur ꝙ cum esset in mediū flammarum
protecta manus suas ad dn̄m extendit et
orauit et cōpleta oratione ita ignis extin
ctus est vt vt nec tepor incēdii remanere
Scđo cōmēdatur btā agnes a mūdicia ca
stitatis cū dr̄. et decor. Sciendū est ergo
ꝙ iste decor in tribus ↄsistit. Primo i mū
da affectione. Scđo in vera confessione.
Tercio cū regia dignitate vel dn̄atione.
Prio ergo cōsistit decor iste in munda af
fectione. Can. 7. ꝗ̄ pulchra es et ꝗ̄ deco
ra carissia in delicus. btā agnes fuit pul
chra in extirpatione viciorꝫ. decora varie
tate virtutū carissima in delicus ꝑgusta-
tione eternorum bonorꝫ. Canti. 4. ꝗ̄ pul
cha es amica mea: ꝗ̄ pulchra es oculi tui
columbarū absꝫ eo qđ intrinsecus latet
tanta est pulchritudo aīe sancte que dici
tur amica et spōsa xp̄i ꝙ ipi nulla pulchri
tudo inferior valet aliquatenus cōpara-
ri ipsi enim nō cōparatur facies nitida vi
cina putredini nec vestis preciosa ob no-
xia vetustati nec auri sp̄es aut gemmarū
splēdor cum sint subiecta corruptioni ani
ma autem sancta renouatur de die in diē
in imaginē incorruptibilis dei et iō scđm
hoc iā aliquo modo vicina ē incorruptio
ni in eius pulchritudine delectatur verꝰ
sponsus q᷑ eius speciē ↄcupiuit. ipsa etiā
eiꝰ sedes est in qua libētissime requiescit
in ipsa em̄ tanꝗ̄ i celo sedē sibi constituit
ps. Dn̄s in celo sedes eius istud celū hoc
est anima sācta habet solem caritatis: ha
bet lunam castitatis habet stellas virtu-
tum varietatis multiplicis. ideo autē ca-
ritas soli castitas lune comparatur q᷑ si-
cut luna recidit illuminationem a sole sic
castitas valorem accipit a caritate vn̄ fa-
tue virgines que cuꝫ lampadibus castita
tis non sumpserunt secum oleum caritatꝫ
excluse sūt a nuptiis. Mathei. vincesimo
quinto. Recte etiam virtutes sideribꝰ cō
parantur. quia sicut sidera in nocte lucēt

in die autem nō apparent ꝗ̄ꝗ̄ in firma-
mento in die sicut in nocte existant. sic v-
tutes sanctorum nō apparent die prospe
ritatis que tn̄ lucerent si veniret nox ad-
uersitatis et persecutionis mortis. Secū
do consistit decor iste in vera confessione
ps. 4 Confessionē et decorem induisti be
ne coniungit ista confessionē et decorem.
Nam sicut homo ornatur interius ex pul
chro habitu fidei in corde. sic ornatur ex
terius ex fidei professione in ore. Roma.
10. Corde creditur ad iusticiam ore auteꝫ
fit confessio ad saluteꝫ vnde dn̄s suos im
plet spiritu sapientie ꝛ intellectus fide
liter credendo. sed stola glorie vestit eos
ipsum liberaliter cōfitendo. Ecclesia. 15.
Hanc confessioneꝫ fidei bene habuit bea
ta agnes que filium prefecti recusauit. et
se iam copulatam dixit matrimonio meli
ori vnde de ipsa legitur ꝙ dixit iam ab
alio amatore preuenta suꝫ non potero ad
contumeliam illius alium respicere cuius
est generositas omnibus celsior aspectus
pulchrior. amor suauior. Tercio consistit
iste decor in regia dignitate vel domina-
tione. Sapientie. i. Accipient regnum de
coris ꝛ diadema speciei de manu domini
solū regnum eternum decorum. regna au
tem ista inferiora sunt indecora quia sūt
in multis viciis et iniusticiis turbata: et
ideo quasi vinum turbatum et corruptū
et sic decore suo priuatum frequenter sūt
a gente in gentem translata. Ecclesia. 7.
Regnū a gente in gentem transfertur ꝓ-
pter iniurias et iniusticias et contumeli-
as et diuersos dolos sed regnum eternū
regum decorum quoniam in sua puritate
semper permanet incorruptum. Dan. 7.
Potestas eius ptās eterna ꝗ̄ non aufere
tur et regnum eius quod non corrūpetur
hoc est regnum de quo dicitur ꝙ accipiēt
electi regnum decoris. Sequitur. ꝛ diade
ma speciei de manu dn̄i bene coniungunt
ista duo diadema et species. Nam in dia
demate ꝙ dr̄ duo demens scꝫ principium
et finē signatur eternitas. In specie signa
tur formositas que duo sese communican
tur in vita eterna. nam eternitas conser-
uat formositatem ne fine aliquo termine
tur. formositas ornat eternitatem ne aliq̄
turpitudine obfuscetur vn̄ eternitas for
mositatē reddit decorē. Tercio cōmēdat
bea. agnes a decētia honestatis cū dr̄ in-
dumentū eius. Sciēdū est ergo ꝙ est tri-
plex idumētū. Prio em̄ est indumentū ite
rioris sctificatiōis. Scđo indumentuꝫ est.

exterioris conuersationis. Tercio est in-
dumentum superioris retributionis. Pri
mo ergo est indumentuȝ interioris sancti
ficationis. Apoca. 3. Vestimentis albis in
duaris ⁊ non appareat confusio iocundi-
tatis tue in albis vestimētis signatur mū
dicia castitatis et interioris sāctitatis vn
de in figurā huius mundicie quando chri
stus transfiguratus fuit in monte vestimē
ta sua facta fuerunt sicut nix alba. istis er
go vestimētis albis vestiri nichil aliud est
ꝙ virginalē vl' saltem castitatis mūdiciā
conseruare. istis vestimentis albis beata
agnes induta fuit quia et virginalem in-
nocentiam conseruauit et sicut de ipsa le-
gitur cum ad lupanar ducta spoliata fuis
set vestimentis suis ei stola candidissima
apparuit quam apprehendens induit se
dicens. Gratias ago tibi domine qꝛ hanc
vestem michi largitus es. propter hoc mo
net dominus quēlibet fidelem suum vesti
mentis albis indui et hoc vt non appare-
at confusio sue nuditatis. magna confusio
est istis ribaldis qui vestimenta sua delu
dunt cum taxillis vix enim aliquis eis cō-
patitur nec audiunt verba consolationis
sed derisionis. ipsis eniȝ frequenter dicit
iste in bonis nundinis fuit. omnes eni pā
nos suos ad plenum vendidit. aliꝫ dicunt
videte istum pellardum ꝙ rubicundus et
pinguis et sic fiunt obprobrium hominuȝ
et abiectio plebis. sic miseri homines nō
intrabunt ad eternas nuptias vestimen-
tis virtutum spoliati. sed ipsarum varieta
tibus adornati. Math. 22. De illo qui in-
trauit ad nuptias vestem nuptialem non
habente. dicitur ligatis manibus et pedi
bus mittite eum in tene. exteri. ibi erit fle
tus et stridor dentium Secundo est indu
mentum exterioris conuersationis et ex-
ercitationis in operibus caritatis. Prou.
vlti. Bissus et purpura indumentum. bis-
sus est genus lini cādidissimi in quo signa
tur mundicia castitatis siue innocentia vir
ginalis. huic bisso purpura coniungitur p
quam caritatis opera designantur. Unde
sicut rubor candori mixtus reddit faciem
pulcram et placentem. sic caritas castitati
coniuncta reddit animā oculis diuine ma
iestatis gratam et acceptam. hec est vestis
quam spōsus in se habuit ⁊ consimili spō
sam suam ornauit. Can. 5. Dilectus meus
candidus et rubicundus. candidus puri-
tate innocētie virginalis. rubicundus fer
uore caritatis vel etiam tollerantia passi
onis. Istum ruboreȝ dominus beate agne
ti sponse sue communicauit. vnde ipsa di-
xit iam corpus meum corpori christi socia
tum est ⁊ sanguis eius ornauit genas me
as. Corp⁹ beate agnetis corpori christi so
ciatū erat vnione puritatis sāguis christi
genas eius ornauerat cōformitate passio-
nis. Tercio est indumentū supioris retri
butiōis. Eccle. xlv. induit eā stolla glorie
⁊ coronauit in vasis virtutis. i stola glorie
signatur amenitas dotis retributionis su
perne quam stolam dominus primo indu
it ⁊ postmod ū beate agneti et ceteris mar
tiribus ꝯmunicauit. ps. Dominus regna
uit decorem induetus est indutus est forti
tudinē. et vt martires eius de familia sua
esse apparerēt ad vestes suas ipse accepit
et dedit eis vestem consimilem vnde vox
beate agnetis ⁊ aliorum martirum potest
esse ista Domine in voluntate tua p̄stitisti
decori meo virtutem vt sic decor martiruȝ
decore christi ornaretur. ⁊ eoruȝ virt⁹ chri
sti fortitudine firmaretur. sic ergo dedit il
li dominus stolam glorie. Sequitur. et co
ronauit i vasis virtutis vasa virtutis pos
sunt dici potentie anime rationalis que a
dño coronātur qñ pro sui qualitate a dño
glia replent. ⁊ sic in misericordia ⁊ misera
tionib⁹ coronātur. Corona rationalis est
q̄ndo decoratur lūine p̄me et incōmutabi
lis veritatis ꝯcupiscibilis coronatur quā
do dulcoratur dulcedine sūme bonitatis
irascibilis coronatur q̄ndo sublimatur ad
excellētiā admiratōis celse maiestatis. sic
coronata fuit btā agnes cū ceteris marti
rib⁹ xp̄i quoꝝ ē vox ista. 2. Thimo. 4. Bo
nū certamē certaui cursum ꝯsūmaui fideȝ
seruaui i reliquo michi reposita ē corona
iusticie quā reddet michi dñs i illa die iu
stus iudex hanc coronā nobis tribuere.

De sancta Agnete. Sermo. 2.

Surge propera amica mea et veni. Can. 2. In verbo
pposito hortatur dñs beatam
agnetem ⁊ in ipsam quālibet animā fidelē
ad tria. Primo ad desertionē viciorū cum
dicit surge. Scdo ad accelerationē merito
rum cū dicit ppera amica mea. Tercio ad
pceptionē p̄miorꝝ cū dicit et veni. Quātū
ad p̄mū sciendū ꝙ tria sunt a q̄bus ani-
ma fidelis debet surgere. Primo a curui-
tate mūdane cupiditatis Scdo a feditate
concupiscētie carnalis. Tercio a cecitate
ignorātie vel erroris. Prio ḡ debȝ anima
fidelis surgere a curuitate mundane cupi
ditatis. Baruth. v. Surge et sta in excelso

Dominus hominem creauit rectum in si-
gnum quod sursum debet erigi per desi-
derium eternorum. Sed in ipsa rectitudi
ne que sursuz debebat erigi homines in
ualescēt mundana cupiditate inferius p
auariciam sicut bruta animalia assuescūt
per desiderium et talibus dicitur surge.
Josue. 7. Surge cur iaces pronus in ter
ra. multum indecēs est hominem in terra
per cupiditatē iacere qui deberet caput
sursum per appetitum eternorum leuare
Luce. 21. Respicite et leuate capita vestra
valde displicet aui solis pedib9 super ter
am incedere que nata per aera alis ꝛ plu
mis sibi datis libere potest volare sic cer
te satis contra naturam est anime per cu-
piditatem incuruari ad terrena que nata
est volare per desiderium ad eterna pro-
pter quod subditur et sta in excelso. Illi
excelso stare dicuntur qui manētes inter
ea corpore mente in celestibus conuersa
tur. Philippen. 3. Conuersatio nostra in
celis. Secundo debet anima fidelis sur-
gere a feditate concupiscentie carnalis. in
qua iacet anima dedita immundicijs car-
nis. Treñ. 3. Jacuerunt in terra fortis se
nex et puer. p senes intelligūtur homines
immūdicijs carnis dieꝝ maloꝝ iuetati. p
pueros signantur iuniores exemplis eoꝝ
corrupti. nam vita malorum seniorum est
occasio corruptionis iuniorum sicut parui
porcelli sordidantur in lato exemplo ma-
iorum. De hac terra lutosa in qua iacent
puer et senex deberent surgere. quia val-
de indecens est animam ad imaginem cō-
ditoris formatam sibi lectum in luto ster-
nere. sed quidam dicūt non possent surge
re cum sint grauati et oppressi mala ꝯsuetu-
dine. et ideo tales qñqꝫ ab sordentes bara
tro desperatōis siue ipatienter. solent em̄
homines in ꝓfundū peccatorū venientes
in cordibus suis dicere. quare vis et istaz
et futurā vitā p dere si milesies temetipꝫ
excoriares ꝓ peccatis tuis satisfacere nū
q̄ꝫ posses. Nā cōplexio tua ē tenera ꝛ vita
tua semp existat delicata. tāta est peccādi
ꝯsuetudo q iam est in quādā necessitatez
ꝯuersa. Tāta ē multitudo peccatoꝝ q nō
audeo oculos erigē ad patrē misicordiaꝝ.
Sic miser peccator seipm decipit et cū ve
nerit in ꝓfūdū peccatoꝝ ꝯtemnit Et hui9
cā est q2 dñm alterius figure q̄ꝫ sit ibi de
pingit. imaginatur em̄ ipm crudelem. cuz
sit suauis et mitis ꝛ plus ipm efficere vi-
deatur miseratō miseri q̄ꝫ ipm misbz mi-
seria sui. vnde si ꝓponis q ꝯplexio tua est
tenera ꝛ vita existit delicata habes ꝓphe
ticum responsum q̄m ipe cognouit figmē
tū. nr̄m Si dicis q ꝯsuetudo peccati est
versa in precipiciū cuiusdem necessitatis.
Respondeo tibi q ipse non solum elegit
elisos sed dñs soluit cōpeditos. hoc est
peccandi necessitati additos. sed propo-
nis multitudinem peccatoruz Rñdet tibi
magnitudo diuinarum miserationū. imo
lōge maior est dei pietas q̄ꝫ sit alicui9 ini
quitas sic peccator cū sit spūs vadens et
non rediens potest per se cadere sed non
potest resurgere Trenoruz. 2. Infirmata
est virtus mea dedit me in manū de qua
non potero surgere non tamen ꝓpter hoc
debet diffidere sed manum diuini auxilij
inuocare ps. Emitte manuz tuam de alto
eripe et libera me de aquis multis. i. de i
undantibus concupiscentijs carnis Ter
cio debet anima fidelis surgere a cecitate
ignorātie vel erroris. Ephe. 5. Surge qui
dormis et exsurge a mortuis et illumina
bit te christ9 peccator recte dormienti cō
paratur quia non habet sensū recte cogni
tionis nec motum bone operationis nec
vsum recordationis beneficiorum diuine
largitatis tamen tali excitato a sōno mor
tis dñs illuminare consueuit qui venit il-
lumiare his qui i tenebris et vmbra mor
tis sedebant ad dirigendum in viam pa-
cis pedes eorum hanc illuminationez pe
tebat sibi fieri propheta dauid cum dice-
bat illumina oculos meos ne vnq̄ꝫ obdor
in mor. duo sunt oculi anime itellectus il
luminatur ꝛ affectus itellectus p fectione
fide em̄ mūdantur corda vt clare videant
Actu. 15. fide purificans corda illorum af
fectus vero illuminatur per bonam ope-
rationem bona em̄ operatō non fuit in te
nebris sed hꝫ lucem suam Mathei. 5. Sic
luceat lux vestra coram hominibus vt vi
deant opera vestra bona Sic ergo horta
tur dñs aiaz fidelez ad destructionē vitio
rum cū dicitur surge. Scd̄o hortat ad ac-
cellerationem meritorum cū dicit ꝓpera
amica mea. Sciendum ergo q aia dꝫ ꝓ-
perare ad tria Primo ad cōsideratonē di
uinorū beneficiorū scd̄o ad ꝯpassionē mi-
seroꝝ Tercio ad refectōnē sup noꝝ bono
rū Prio ḡ debꝫ ꝓperare aia ad cōsiderati
nē diuinoꝝ Je. 50. Venient filij israel et fi-
lij. iuda sil' ābulātes ꝛ flētes ꝓperabant
et dñm suum q̄rent in syon filij iuda dicū
tur penitentes qui in vita ꝓñti dñt ambu
lādo flere ꝛ flēdo bona opera seminare vt

possint in vita beata metere cū exultatio-
ne ps Euntes ibant et flebant mittentes
semina sua venientes autem venient cum
exultatiōe portantes manipulos suos De-
bent etiam penitentes ad querendum do-
minum properare et vt istud ardentius fa-
ciant. debent beneficia eius ad memoriam
reuocare. vnde in presenti auctoritate dr̄
properant et dominum deum suum querēt
in syon. Dominus enim cum omni concu-
piscentia querentes se. preocupat preue-
nire. Sapi. 6. Preocupat qui se ꝯcupiscūt
vt illis se priorem ostendat Dominus pre
ocupat nos per beneficiorum largitionez
et nos debemus ei respondere per gratia-
rum actionem vnde debemus diligenter
attendere que nobis a domino apponun-
tur ne aliqua eius beneficia debita grati-
arum actione fraudentur non grandia nō
mediocria non pusilla. iubet enim fragmē-
ta colligere ne pereant. i. nec minima dei
beneficia obliuisci. Nam totum perit quic
quid ingratus accipit vnde beatus Ber.
Ingratitudo inimica est anime. Est enim
exinātio meritorum dispersio virtutū. pre
dicio beneficiorum ipsa est etiam ventus
vrens siue desiccans fontem pietatis ro-
rem misericordie fluenta gratie Non de-
bemus segnes esse ad gratiarum actionez
dominus enim nos ꝯsueuit sui beneficijs
preoccupare vnde hic dicitur preoccupat
qui se concupiscunt vt illis se priorem ostē
dat O facies casta facies grata speciosior
sole super omnem dispositionem stellaruz
luci comparata prior et potior est inuenta
ꝙ iocundum est te ipsam videre Nam om
nis terra desiderabat videre faciē salomo
nis ꝓpter quādā habūdantiā sapientie.
longe iocūdius est teipm̄ videre in immē-
so tui luminis fonte. Ego video ꝙ isti artifi
ces de lapide duro et rudi sola subtractiōe
p figurā incisionis educūt imaginē tante
pulchritudinis ꝙ eius pulchritudinē mirā
tur homine rudes et stolidi delectatiōem
suā habentes in sensibilibus corporeis lon
ge amplius debemus aspectū illius faciei
desiderare q̄ est facies nō formata. sz for-
mās suauis munere non colore Scdo de-
bemus ꝓperare ad cōpassionez miseroꝝ
2. Pe. 3. q̄les oportet nos esse in sanctis cō
uersationibus et pietatibus expectantes et
properantes in aduētu diei domini nostri
ihesu christi. ecce ꝙ sancta conuersati et pi
etatis actio sunt stimuli quibus propera-
mus in via dei vnde quando in sanctis cō
uersationibus et in vita presenti propera

mus per compassionem miserorum in futu
ra vita non properabimus per timorem et
fugam tormentorum Isa. 52. Mundabimi
ni qui vertis vasa domini quoniam nō in
tumultu exibitis in fuga properabitis pre
cedet enim vos dominus deus mali diui-
tes huius seculi exeunt de hac vita in tu-
multu quia in morte campane ecclesiarum
resonant. campanule confratariarum per
sonant. homines clamant. mulieres. plo-
rant. sacerdotes cantant demones organi
zant. angeli sancti de ista armonia imo de
isto tumultu non curant cum isto tumultu
exiuit ille diues epulo qui in infernum est
sepultus. sine isto tumultu exiuit lazarus
qui in signum abrahe est receptus. vos
ergo o fideles christi non in tumultu exibi
tis neqꝫ in fuga properabitis Non est mi
rum. si reprobi in die iudicij libenter vel-
lent properare ad fugiendum cum videāt
demones properantes ad deuorandum.
Jere. 12. Uenite congregamini omnes be
stie terre properare ad deuorandum. Ter
cio debet properare anima fidelis ad re-
fectionē supernoꝝ bonorū. Isai. 55. Oēs
sitientes venite ad aquas et qui non ha-
betis argentum properate emite et com-
medite. Refectio eternorum bonorum in
sacra scriptura appellatur nomine aqua-
rum propter abundantiam premioꝝ. Nā
labores vite presentis nullius momenti
sunt respectu future retributionis. Nam
apostolus. Non sunt condigne passiones
huius temporis ad futuram gloriam que
reuelabitur i nobis ad istas aquas vocat
sitientes non fastidientes. Nam qui non
fastidiunt futuram beatitudinem ardore
desiderij illi in retributione inueniuntur
indigni propter hoc in. ps. Sitiuit anima
mea ad deū viuum. oēs ergo sitientes ve
nite ad aq̄s et qui nō habetis argentū afflu
entie tp̄alis ꝓperate pedibus timoris et a-
moris Emite moneta bone opatōis et con
medite incorporādo vobis delectationez
dulcedinis illius summe et eterne refectōis
q̄ in duobus cōsistit. In visione hūanitatis
christi que signatur noie lactis et gustatōe
deitatis q̄ intelligitur noie vini Uñ ibidē
subditur. venite emite absqꝫ argēto et abs
qꝫ vlla ꝯmutatōe vinum et lac. Tercio hor
tatur beataz agnetē ad ꝓceptōem p̄mioꝝ
cū dicit et veni. Sciendū est ergo ꝙ vocat
dñs aiam fidelem ad tria. Primo ad eru-
ditōez Scdo ad recreatōem Tercio ad co
ronam vel retributōem Primo ergo vocat
aiam fidelem ad eruditōem ps Uenite fi-

lij audite me timorē dñi docebo vos. Et
notādū in ista auctoritate tria nobis val-
de necessaria. Primum est affectio pater-
na quod notatur cū dr venite filij. Scdz ē
inspiratio interna qd notatur cuz dicitur
audite me. Terciū est stabilitio firma qd
notatur cum dicitur docebo vos bona est
lectio timoris domini. Timor eñ dñi in
homine fidei sapientiam initiat ps. Ini-
tiū sapie timor dñi in ipso etiaz totā stru
cturam edificij spiritualis confirmat Ec-
cle. 27. Si non in dñi timore tenueris te
instanter cito subuertitur domus tua. Ec
ce q̄z necessarius est timor dñi sine quo ci
to subuertetur structura spūalis edificij.
Scdo vocat nos dñs ad recreationē Ma.
ij. Uenite ad me oēs q̄ laboratis et onera
ti estis et ego reficiā vos. Dñs facit sicut
bon⁹ paterfamilias qui suos suos fideli
ter laborātes ad ɔuiuiū itroducit pigros
aūt et inutiles excludit sic dominus in vi
nea sua fructuose laborantes ad eternaz
refectionē itroducet Lu. 22. Ego dispono
vobis sicu disposuit michi pater regnum
vt edatis et bibatis super mensam meaz
in regno meo sed seruos pigros et labo-
rare negligentes ab eterna refectione ex-
cludet Isa. 65. Serui mei commedent et
vos esurietis serui mei bibent ꝛ vos sitie
tis Tercio vocat dominus animam fide
lem ad coronā vel eternā retributionem
Can. 4. veni de libano veni coronaberis
sic hodie dñs beatā agnetez ad coronam
vocauit et caput ipi⁹ corona aurea deco-
rauit Eccle. 45. Corona aurea sup caput
ei⁹ expssa signo et sanctitatis ꝛ gloria ho
noris ꝛ op⁹ fortitudis. Ad quā gloriā ꝛc.

De sancto Uincētio Sermo. Primus.

CErtamen forte dedit
illi vt vinceret Sap. 10. In ver
bo pposito ɔmendatur beatus
vincētius a duobus. Primo enim commē
datur ab audaci aggressione arduorum
cum dicitur certamen forte dedit illi Se-
cundo commendatur a virili subiugatiōe
tormentorum cum dicitur vt vinceret. Et
sciendum quantum ad primum ꝙ est qua
druplex certamen quo certauit beatus vi
centius. Primo enim est certamen conti-
nentie cōtra incētiuū cūcupiscentie carna
lis Scdo est certamen sapiētie contra in-
sultum pfidie vel erroris Tercio est certa
men pacientie ɔtra impetuz tribulatiōis
afflictionis. Quarto est certamē caritatꝫ
feruide per cōtemptum mortis. Primo er
go est certamen continentie contra incen
tiuum concupiscentie carnalis Judicum.
3. Hec sunt gentes quas dominus dereli-
quit vt erudiret i eis israhelem et postea
discerent filij eorum certare cuz hostibus
et habere consuetudinē preleādi. iste gē-
tes concupiscentie carnales dicuntur et
competenter gentes apellātur quia in no
bis ex corruptione nature primorum parē
tum generantur Ro. v. Per vnum homi-
nem peccatum intrauit in mundum. ꝛ per
peccatum mors. ita mors in omnes homi
nes transiit ab adam in quo omnes pecca
uerunt. In istis gentibus hoc est carnali
bus motibus erudimur in duobus. in ip-
sis enim cognoscim⁹ quid simus ex nobis
Secūdo quid simus ex munere dei. prima
doctrina quasi prima lectio duab⁹ hz ptes
Nam ex nobis duo habemus. s. pronita
tem ad malum. Secundo ex nobis habe-
mus difficultatem ad bonum. Ro. 7. Nō
quod volo bonum hoc ago. sed quod malū
odio illd facio. ppter qd exclamabat. Ro
7. infelix ego homo quis me liberabit de
corpore mortis huius est statim sequitur.
Consolatoria responsio gratia dei p chri
stum iesum dñm nrm. istam diuinā gratiā
habemus ex munere dei qui quasi alia le
ctio in duas partes diuiditur sm duo que
gratia dei in nobis operatur Primo eniz
nos constituit in esse honestatis morum.
i. Cho. xv. Gratia dei sum id quod sū. Se
cundo nos inducit ad primum exercitium
bonorum operum. vnde ibidem subditur
Et gratie in me vacua non fuit. sed abun
dantius omnibus his laboraui Iste gen
tes. i. isti motus carnales nobis in exerci
tium relinquuntur certamus. vnde subdi
tur: vt discerent certare cum hostibus cū
his hostibus. i. motibus carnalibus certa
ni⁹ dupliciter primo eñ fugiēdo sicut eñ
pthi siue turci fugiendo certāt. ꝛ qñq̄z ho
stes suos supant. sic nos motus carnales
vincim⁹ qñ ipsoꝝ occasiones quātū possu
mus elōgamus. i. Cho. 6. Fugite fornica
tōem. scdo istos hostes vincimus carnem
ppriam macerādo. i. Cho. 9. Castigo cor
pus meū ꝛ in suitutē redigo Tercio istos
hostes vincimus in sacra scriptura dilgēt
studēdo in lege dñi iugiter meditando vñ
Jero. Ama studia scripturarū ꝛ carnis vi
cia non amabis In isto afflictu spūali de-
bemus esse p exercitiuz assueti qꝛ q̄ nō ē
in bello exercitatus non de facili supat. sz
poti⁹ superatꝫ ppter hoc dr ꝛ haberēt cō-
suetudinē preliandi ppter qd legitur de

dauid.i.Regum.17. Quando induebatur armis saul recepit tētare si armatus possz incedere. Non enim habebat ꝯsuetudinē dixitqꝫ ad saul. non possum sic icedere qꝛ nec vsum habeo vnde illis armis fuit vsꝰ in quibus erat assuetus vnde ibidem dꝛ. Fualuit dauid aduersus philisteū i funda ꝛ lapide ꝑcussitqꝫ philisteū interfecit ꝑfūdā que prius voluitur añqꝫ lapis ex ea emittatur signatur scrutiniuz ꝓprij cordis qḋ a nobis persuadendo et reuoluendo diligenter debet examinari et tunc debet ex eo lapis durus quia obstinationis peccati per confessionem emitti. et sic abhostibus interioribus liberamur et hostis exterior superatur. In isto primo certamine beatus Uincētius superauit quia carnē suam cum vicijs et concupiscentijs crucifixit. et ideo quasi bonus miles istud primum certamen superauit. Secūdo est certamen sapientie contra insultuz heretice prauitatis. Sap. 8. In certamine loquele illius sapientia et preclaritas in communicatione sermonum illius dupliciter aūt solent heretici vel infideles contra fideles certare. Primo in similitudine rationum. Secundo peruesa expositione scripturarum sanctaruz vnde de ipsis dicitur gladij ancipites in manibus eorum sꝫ vt clauus clauo retundatur gladio verbi dei ex vtraqꝫ parte acuto contra ipsos pugnare debemus Apo.i. De ore eius gladius ex vtraqꝫ parte acutus exibit Nam verisimiles rationes illoruz debemus solidis rationibꝰ retundere peruersas expositiōnes eorum catholicis refellere expositionibus: et sic fidem nostram contra ipsos astruere et defēdere. Augꝰ. in libro de trinitate aduersus garrulos ratiocinatores elatiores qꝫ capaciores similitudinibus cōgruis et rationibus catholicis ad assertōnem et defensionem fidei est vtendum his armis erat indutus et in ipsis exercitatꝰ miles egregius beatus paulus apostolꝰ. 2.Cho.10. Nam arma militie nostre non sunt carnalia sed potentia deo ad destructionem munitionum consilia destruentes et omnem altitudinem extollentez se aduersus scientiā dei si ergo in certamine loquele sapientis est sapientia sequitur. et preclaritas in communicatione sermonum ipsius sapientia enim de se dicitur. esse clara. Sapientie. 6. Clara est et que nunqꝫ marcescet sapientia Sed in sua cōicatiōe dicitur esse ꝑclara sicut ei sol q̄ntū ad suū ꝓmū actum que est lucere dꝛ eē clarus q̄tum autē ad esse eius scd̄m qḋ est illuminare dr̄ esse preclarus. Sic sapiēs dꝛ esse clarus in veritatis cognitione. Sꝫ dicitur preclarus in cognite veritatis cōmunicatione qḋ fit in auditoꝝ eruditione qꝛ per hanc obtinet claritatis laudem i eternitate. Dañ.12. Qui aūt docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamenti et qui ad iusticiam multos erudiunt quasi stelle imperpetuas eternitates. in isto certamine sapie fuit bene eruditus beatus vicētius. ipsi enim dixit sanctus valeriꝰ. tibi fili gēma scia pollenti ac superni amoris igne feruenti celestis olei doctrine ministerium delegaui. Ista gemma eius scientie erat in duobus in cōtēplatione eternorum. et in formatiōe morū vel erat ista gemma scientia in habitu fidei in corde ꝛ libera cōfessione in ore ad. Ro.10. Corde creditur ad iusticiam ore autem fit confessio ad salutem. tercio est certamen patientie contra impetuz tribulationis vel afflictionis Ad hebre.10. Rememoramini pristinos dies in quibus illuminari magnū cermamen sustinuistis passionū loquitur apostolus fidelibus christi de statu ifidelitatis ad fidem eius ꝯuersis. nam primo erant tenebre super faciem abissi. Sꝫ dixit deus. fiat lux et facta est lux fidei in ipsis. Ephe.v. Eratis enim aliquando tenebre. nunc autem lux in domino. Istos dies pristinos rememorari debemus. vt de munere fidei qua illuminati sumꝰ christo gratias referamus Et sapienter christus priꝰ suos fideles voluit illuminari. qꝫ certaminibus tormentorum exponi. Hebre. 2. Qui in tenebris verberatur vel vulneratur ignorat a quibus vel qua de causa verberatur sed qñ verberatur de die pōt personas et etiam causas perpendere sic fideles christi primo fuerūt illuminati vt cognoscerent i lumine fidei qꝛ ꝓ fide christi erant tormentis tirannorū expositi: sꝫ quia erant supra firmam petram fundati cruciari poterāt sꝫ nequaqꝫ poterāt fide christi auelli. Hec est petra refugiū erinatijs. i. martiribꝰ sācti. Iere. 48. Habitare in petra estote quasi columba nidificās in summo ore foraminis petra est christus. i. C ho.10 Petra autem erat christus huius petre foramina sunt christi vulnera quibus fuerunt eius membra in passione pforata. in istis foraminibꝰ vult christus fideles suos habitare. nec cessāt eos quasi columbas domini ad ista foramina prouocare. Canticorum.2. Ueni columba

mea in foraminibus petre beatus Vincē
securus habitabat et dacianum ī euz ser
uientem quasi accipitrem circumuolātem
videbat nec timebat sed magis dei ꝓpria
supplicia prouocabat Unde et ipse dice-
bat In surge et toto malignitatis tue de-
uaccare videbis me dei virtute plus pos
se qui torqueor ꝙ possis ipse qui torques
Nec mirum si beatus vincen. habitans ī
petra in modum petre durauerit sed exul
a corpore dolores corporis nō senserit ne
ꝙ hoc faciebat stupor sed amor Submit-
tebatur enim sensus non ammittebatur
tur non non deerat. dolor sed superaba-
accipiebantur opes sed contennebantur
¶ Quarto est certamen caritatis ferui-
de per com temptum mortis. 2. Timor. 2
Non coronabitur nisi qui legittime certa
uerit homo certat legaliter bonum incipi
endo sed certat legalius incepto bono ꝓ
ficiendo sed legitime certat vsꝙ in finem
perseuerando et sic incepta bona cōsumā
do Sic certauit beatus vincen. vnde dice
re potuit id. 2. Thi. 4. Bonum certamen
certaui finem seruaui cursum consumma
ui Certamen imperatoris est prouocatuz
audacie militis propter qđ ad Heb. 12. dr
Curramus ad propositum nobis certamē
aspicientes in auctorem fidei et consum-
matorem ihesum qui proposito sibi gau-
dio sustinuit crucem ad xp̄m oculos leua
bat Nam inde potens ad bibendum cali
cem domini erat de quo in ps̄. Calix me⁹
inebrians ꝙ preclar⁹ est. Reuera iste ca
lix et preclarus et iocundus erat non so-
lum militi certanti sed imperatori spectā
ti. miles enim ex vulneribus imperato-
ris hauriebat quod illud qđ sibi de erat
ex propria infirmitate supplebat et ipsuz
in passione solidabat vnde bene competit
beato vincenti. illud quod dicit beatus.
Bern. Ego quod michi ex me de est michi
vsurpo ex visceribus ih̄u christi Nam mi
ra effluunt nec foramina desunt per que
effluunt. Foderunt enim inquit man⁹ me
as et pedes meos latusꝙ lancea perfora
uerunt per has rimas licet michi surgere
mel de petra oleumꝙ de saxo durissimo.
i. gustare et videre quoniaz suauis est do
minus pregustatione istius dulcedinis ꝓ
uocabat beatus vincentius tortores suos
ad accellerationem certaminis. Nam di-
latio remunerationis ei videbatur dimi
nutio Sic ergo beatus vincentius primo
commendatur ab audaci aggressione ar-
duorum cum dicitur Certamen forte de-
dit. illi. Secundo commendatur a virili
subiugatione tormentorum cum subdit
vt vinceret. Sciendum est ergo q̄ beat⁹
vincen. vicit quadrupliciter. Primo enim
vicit cōcupiscentiam carnis castitate. Se
cundo vicit infidelitatem erroris fidei ve
ritate. Tercio vicit agonē certaminis pa
tiētie virtute. quarto vicit mortē et acto
res mortis feruida caritate. p̄io ergo vi-
cit beatus vincen. concupiscentiā carnis
castitate. 1. Jo. 2. Scribo vobis iuuenes.
quoniam fortes estis et verbum dei ma-
net in vobis et vicistis malignū. i. mundū
triplici malo igne ignitum. quia secundū
q̄ ibidē dicitur. Omne quod est in mūdo
est concupiscentia carnis. aut concupiscē
tia oculorum. aut superbia vite concupis
centiam carnis dicit propter affectionem
voluptatis carnalis. Concupiscentiā ocu
lorum dicit propter cupiditatem affluen-
tie temporalis. Superbiam vite dicit pro
pter ambitionem excellētie vel honoris.
Ista tria vicit beatus vincentius. Primo
vicit concupiscentiam carnis. carnem suā
cum viciis et concupiscentiis non solum
crucifigendo. sed etiam variis suppliciis
exponendo vnde de ipso legitur. Tor que
tur et flagellatur. exuritur ꝛ distensis mē
bris crescit ad penā. Inseritur quoꝙ pe-
ctori ꝛ mēbris dep̄ssa aspitas laminaꝝ et
decurrēte iter ip̄as cādētis ferri acies li-
quore stridens flāma a ruina respergit.
Secundo vicit concupiscentiam oculoruz
mundum et omnia mundi oblectamenta
contenendo vnde cum sibi prospera pro-
mittebantur si christū negando a fide ei⁹
auerteretur omnia quasi stercora arbitra
tur. Tercio vicit ꝛ superbiam vite. sese in
fidelibus et tortoribus longe ipso inferi-
oribus humiliando. verus imitator chri-
sti de quo ad Philip. 2. dicitur humiliauit
semetipsum factus obediens vsq̄z ad mor
tem. Secundo beatus vincentius infide-
litatem erroris vicit fidei veritate Sap.
7. Sapientiam non vincit malitia Attin-
git enim a fine vsq̄z ad finem fortiter. et
disponit oīa suauiter Cū dicit sapiam nō
vincit malicia min⁹ dicit ꝛ plus signat q̄
sapia nō solū malicia nō vicitur. sed mali
cia a sapia superatur. Ne mirꝝ q̄ infirmū
cum a forciori cutitur ex cōcussiōe cōfrin
gatur Eccle. 13. Quid cōicabit cacab⁹ ad
ollā Qn̄ em̄ se colliserint cōfringet vn̄ si-
cut cōfrigitur olla testes ex collisiōe caca
bi erei soliditatem hn̄tis ita malicia vinci
tur a sapia ꝓpter veritatis sapie firmitatē

In ista firmitate veritatis beat⁹ vicen. so
lidatus erat. Et ideo nec tirannū nec mar
tirium timebat. vnde et contra ipsum ser
uiebat mundus. et seipsū p̄mebat corp⁹
et si contra ipsum seruiebat tirannus et si
etiam insidiabatur diabolus nec cedebat
nec a fide recedebat beatus vin. super fir
mitatem veritatis solidatus. vnde de ip̄o
legitur manet dei martir immotus. Nec
mirum quia in verita te fundatus quia. 2.
Esdre. 4. dicitur Ueritas manet et inua⸗
lescit in eternum et viuit ⁊ obtinet in secu
la seculorum deus veritatis. Tercio vicit
beatus vin. agonem certamis patientie
virtute Apoc. 6. Et ecce equus albus. ⁊ q̄
sedebat super illum habebat arcum ⁊ da
ta est ei corona et exiuit vincens vt vice⸗
ret. per equum album et sedentem super
illum potest beatus vin. designari propter
bipertitam differentiam anime et corpo⸗
ris. Nam sicut sessor regit equum. sic ratō
debet regere sibi corpus subditum Nam
ratio debet imponere corpori sibi subdito
frenum cohibitionis sellam subiugatiōis
debet etiam ipsum vrgere calcaribus ca⸗
stigatiōis. dz etiam sibi apponere fenū ne
cessarie sustētatōis vt possit iplere dietaz
suā in via p̄ntis peregrinatōis i q̄ positi su
mus. vt de die in diē eam⁹ quousq̄ veni⸗
am⁹ ad brauiū sup̄ne vocatōis. Johā. 15.
Posui vos vt eatis ⁊ fructū afferatis ⁊ fru⸗
ctus vr̄ maneat repositus scʒ in horreū et
nitatis Beatus vin. quātū ad rationez se
dens sup̄ istū equū hoc est corpus candi⸗
dum et immaculatum dicitur habere ar
cum. In arcu autem duo sunt scilicet cor⸗
da ⁊ lignū. Lignum ē durum corda ē mol
lis attamen corde mollicies ligni duriciē
deflectit' Sic in isto martire beato vincen
tio fuerunt duo per modum corde fuit i eo
inuocatio diuine misericordie Sʒ per mo
dum ligni fuit in eo protectio diuine iusti
cie quantum ad inuocationem diuine mi⸗
sericordie dicitur de eo clamauit ad me ⁊
ego exaudiam quantum ad protectiōez di
uine iusticie subditur cū ip̄o sū in tribula
tōe eripiā eum et glorificabo eum beatus
vincen. ad dn̄m ocul⁊s leuabat a quo sibi
auxiliū futurum sp̄abat. vn̄ de ip̄o legit̄.
q̄ erectis in celū luminibus dn̄z dep̄caba
tur a quo om̄e auxilium suis martiribus
deriuatur et ex spe auxilij fortior efficitur
Un̄ beat⁹. Bern. vult benignus dux deuo
ti militis vultū et oculos ad se sustulli vt
ex hoc ei⁹ aīm erigat ⁊ exēplo sui reddat
ad tollerādū fortiorē Sic ḡ beatus vin.
manu sua habebat arcum in quo scʒ erat
corda diuine misericordie ⁊ lignū p̄tectō
nis diuine iustitie. lʒ sequitur ⁊ exiuit vin
cens vt vinceret Exiuit ad seminandū di⸗
uini verbi frumēta vincēs huius mundi
oblectamenta ⁊ h̄ vt vinceret et tortores
et tormēta Exiuit p̄rio dico ad seminādū
diuini verbi frumenta Math. 13. Ecce ex⸗
ijt qui seminat seminare semen suum. Et
s̄m expositionez saluatoris semen est ver
bum dei. Istud semen beatus vincen. se⸗
minauit cū v̄bum dei predicauit Et ideo
maledictionē populorum diuitauit etiā
dei benedictionez impetrauit. Prouer. ij
Qui abscondit frumēta maledicetur i po
pulis bn̄nedictō aut super caput vēdētiū
⁊ exponentiū ⁊ p̄dicātiuz beat⁹ vin. ergo
exijt seminare diuini v̄bi frumenta. Sed
exiuit vicens mūdi oblectamenta. Johā
16. In fine confidite ego vici mūdū q̄ be⸗
ne beato vincen. conuenit hic est enim ve
re martir qui pro christi nomine sangui⸗
nem suū fudit ⁊ minas iudicum non timu
it nec terrene dignitatis gloriaz quesiuit
sed ad celestia regna feliciter peruenit ip
se ergo exijt vicens mūdi oblectamenta.
et hoc vt vinceret et tortores ⁊ tormēta vn
de de ipso legitur q̄ a tortoribus afflict⁹
et pre labore pene merentibus denuncia
tur daciano vincentium p̄curisse vniuer
sa supplicia et pertinaci magis p̄fessionē
q̄ ceperat christum confiteri tunc ait da⸗
cianus vincimur. Quarto bea. vin. vicit
mortem et actores mortis feruida carita
te. Apoc. 21. Qui vicerit possidebit hec et
et ero illi deus et ille erit michi fili⁹ Qui
vicerit virtute feruētis caritatis caritas
nunq̄ vincitur sed sapientia vicit. i. Cho.
13. Caritas nūq̄ excidit ille possidebit h̄.
sʒ quid sibi dn̄s vult ita indefinite loquē
do et nichil in p̄ticulari aut singulari di⸗
cendo cuʒ dicit qui vicerit possidebit. hic
rn̄deo q̄ ipse p̄mia eterna vult ibi intelli
gi que sermone nō valent cōplete explica⸗
ri. i Cho. 2. Oculus non vidit nec auris au
diuit nec in cor hominis ascendit q̄ prepa
uit deus his qui diligunt illum q̄ bene p̄
mittit deus suis martiribus in agone cer
certaminis vicentibus Apo. 2 Uincēti da
bo manna absconditum filij israhel vidē
tes manna dixerunt manhu q̄ interpreta
tur quid est hoc. per manna signatur im⸗
mensitas diuine dulcedinis que in presē
ti vita humana lingua nō potest explica⸗
ri p̄pter quod dauid propheta admirās
dicebat q̄ magna multitudo dulcedinis

nis tue domie quā abscondisti timentibꝰ
te. Dominus in presenti vita nobis multi
tudinē sue dulcedinis abscondit. sicut ma
ter paruulo desideranti potum abscõde
re consueuit. Nam per istam absconsionē
desiderium magis accendit et ad maiorē
capacitatem extendit sed tunc istam ma-
gnitudinem sue dulcedinis nobis exhibe
bit. ⁊ nobis delectationes in dextera sua
vſqꝫ in finē firmiter demõstrabit. ⁊ demõ
strando firmabit ps. Adimplebis me leti
cia cum vultu tuo delectatões in dextera
tua vſqꝫ in finē.. qđ in vita beata nobis i
pendat dñs. Ad quā nos. ⁊c.

De sancto Vincentio Sermo. secundus.

Iustus de angustia li-
berarus est. Prouer. ii. In ver-
bo propositotria notantur a qui
bus beatus vincen. cõmendatur Primum
est sanctitas patiētis. quod notatur cum
dicitur iustus Secundū est acerbitas paſ
sionis quod notatur cum dicitur de angu-
stia Tercium est benignitas liberātis. qđ
notatur cum subditur liberatus est. Quā
tum ad primum sciendum ꝙ beatus vin.
tripliciter fuit iustus Primo viuendo re-
gulariter Secundo certādo viriliter. Ter
cio per perseuerantiam perseuerando fir
miter Primo ergo beatus vincentius fu
it iustus viuendo regulariter Iusticia eñ
est respectu hominis fidelis per quam re-
gulariter in via fidei ⁊ morum et etiā mā
datorum dei ad Galla. vi. Quicunqꝫ hanc
regulam secuti fuerint pax super illos et
misericordia propter quod de iusticia be
ti vincentiū. Sapi. io. Iustum deduxit dñs
per vias rectas. Et ostendit illi regnum
dei homo rectus non potest recte incede-
re per vias tortuosas cecus ⁊ etiam clau-
dus nõ potest recte incedere etiam per vi
as rectas Ad hoc ꝙ per vias rectas recte
incedat. oportet ꝙ habeat in se regulā re
ctitudinis. ⁊ ꝙ via in se sit recta. sed econ-
trario peccator est cecus in intellectu per
ignorantiam agendorum cupidus in affe-
ctu per concupiscentiam noxiorū vñ Aug.
Duo inflicta sunt nobis ꝓpter peccatū p-
mi hois ignorātia rerū agendarū ⁊ concu
piscentia noxiarū ꝓpter ignorātiā pecca
tor male intelligit ꝑ ↄcupiscentiā ꝑuerse
eligit Et sic tortuose incedit Et idā ꝗ hoc
ꝙ homo recte incedat. oportet ꝙ eū dñs
deducat Iere. io. Scio dñe ꝗ nõ est hois
via eius. neqꝫ viri est vt ambulet neqꝫ diri
gat gressus suos. Imo a dño ⁊ apud dñm
gressus hominis dirigūtur. propter quod
dicit iustum deduxit dominus per vias re
ctas. sequitur. Et ostendit illi regnum dei
Sciendum est ꝙ duplex est ostensio regni
dei. prima est fidei ⁊ hec est in via Secun
da est spei. ⁊ hec est in patria. Prima ē spe
culationis Secunda est manifeste compre
hensionis. i. Cho. 13. Nūc videmꝰ per spe
culum ⁊ in enigmate. tunc autem facie ad
faciem In signū huius dominus abrahā
per terram promissionis deduxit et eidē
terram perquā eum ducebat ⁊ semini suo
promisit. ⁊ soluens promissum semen eius
in terram promissionis introduxit Isa. i.
Si volueritis ⁊ audieritis me bona terre
commeditis. Iudei nimis crassum et car-
neum habent intellectum ⁊ corporalia nõ
trāscēdūt nec se ad spūalia erigūt et ideo
ipos in sua duricia. ⁊ ebetudine reliquen
tes ⁊ spūalia ↄpantes Expõamꝰ spūaliter
bona ista spiritualiter intelligentes Can
5. Comedi fauum cum melle meo. ⁊ bibi vi
num meū cum lacte meo In istis notatur
refectio plena que erit in vita beata. Nā
i fauo designatur christi vera humanitas
In melle profunda diuinitas Natura eñ
mellis est penetratia In vino designatur
amena iocunditas In lacte serena suaui-
tas que in christo omnia inuenientur. in ꝗ
est eterna felicitas ad quam felicitatē iā
beatus vin. peruenit meritis fidei et sue
gloriosissime passionis. Secundo fuit be-
atus vin. iustus certādo viriliter Prouer
28. Fugit impius nemine persequente iu
stus autem quasi leo confidens absqꝫ ter
rore erit. Impius fugit ⁊ recedit ab obser
uantia mandatorum decurrit per domici
lia vanitatum. defluit ad negocia viciorū
corruit ad supplicia infernorum Prouer.
28 Qui vero mentis est dure corruet in ma
lum. Sic ergo fugit impius ⁊ hoc nemine
persequēte quia homo ex proprio defectu
sufficit vt ad mala ꝑpetrāda accedat. Sꝫ
nondū sufficit vt ab illis recedat ps. ho
mo est vadēs ⁊ nõ rediens sic igitur fugit
impiꝰ nemīe ꝑseq̄nte. seqtur. Iustꝰ āt q̄si
leo cõfidēs absqꝫ terrore erit. iustꝰ eñ nõ
timet mūdi blandimenta. atqꝫ nõ respicit
nec carnis oblectamēta q̄ despicit. nec dia
boli tētamenta q̄ subicīt. hñs dñz adiuto
rem qui ipm eripit ⁊ ad salutem eternam
suscipit ps Cū ipo sum in tribulatõe eri-
piā eū et glorificabo eum sic bea. vicen. a
certamine passionis est erectus ⁊ i eterna
gl'ia susceptꝰ. Tercio fuit beatꝰ vi. iustꝰ

ꝑſeuerãdo finaliter. Job. 27. Donec de-
ficiã nõ recedã ab innocẽtia mea. et iuſti
ficationẽ meã quã cepi tenere nõ deſinã.
Sciendũ eſt ꝙ hõ ꝑ inſipientiã ab innocẽ
tia recedit. per maliciã ad noxia accedit ꝑ
pñiam ad ſalubria reſurgit. ꝑ perſeueran
tiã ad celeſtia aſſurgit. Primo ergo. hõ ꝑ inſi-
pientiã ab innocẽtia recedit. hõ em̃ cũ in
honore eſſet non intellexit cõparatus eſt
iumentis inſipientibus ⁊ ſimilis factꝰ eſt
illis magna inſipientia eſt ſeipſum ſtola
candoris innocentie exurere et ſeipſum
ſordidis veſtimentis et ſanguine pecca-
torum plenis induere peccator enĩ pecca
tis quaſi veſtimento indutus dicitur qñ
peccatorum ſordibus operitur ꝑ que ve-
ſtis nuptialis tollitur. Math. 22. Amice:
quomodo huc intraſti non habens veſtẽ
nuptialem et ſequitur Ligatis manibus
et pedibus mittite eum in tenebras ex-
teriores Secundo peccator per maliciã
ad noxia accedit. Jere. 2. Scito et vide qꝛ
malum et amarum eſt te reliquiſſe domi
num deum tuũ malum eſt in affectu. ama
rum in affectu Tercio peccator ꝑ penitẽ
tiã ad ſalubria reſurgit Penitẽtia eſt iſta
ſancta tabula quã nobis dñs poſt naufra
giũ relinq̃t. ꝑ quã peccator freq̃nter nau
fragiũ euadit ⁊ ad portũ ſalutarẽ ꝑuenit.
Math. 3. penitentiam agite appropiq̃bit
em̃ regnũ celoꝝ quarto peccator penitẽs
per perſeuerantiam ad celeſtia aſſurgit.
Mathei Decimo. Qui autem perſeuera
uerit vſqꝫ in finem hic ſaluus erit. Peni
tentia enim non habet in ſe aliquid ꝑ qḋ
ſufficienter ad vitam beatam proſit niſi
continua ſit niſi perſeuerantia aſſit. Iſtã
iuſtificationem ſuam quam habuit bea-
tus vincentius non deſeruit ſed perſeue
ranter tenuit vnde iuſticia eius manet in
ſeculum ſeculi. Juſticia enim ꝑpetua eſt ⁊
immortalis. Sapi. i. nec iuſticiam ſancto
rum põt offerre gaudioꝝ ſupernorum fe
licitas quã offerre non potuit tormẽtorũ
acerbitas ⁊ iõ in mẽoria eterna eſt iuſtꝰ
beatus vincẽ. ⁊ memoria iuſti cũ laudibꝰ
Prouer. 10. Secundo notatur in beato vi.
acerbitas paſſiõis cũ dicitur de anguſtia
Sciendum eſt ergo ꝙ eſt triplex anguſtia
Prima enim eſt anguſtia paupertatis cul
pe. Secunda tribulationis acerbe. Ter-
cia preſentis miſerie. Prima eſt anguſtia
paupertatis culpe et ideo paupertatis cul-
pe qꝛ quãtũcunqꝫ homo diuitijs tꝑalibus
abundet i veritate paup eſt ſi diuitijs ſpi
ritualibus caret. Apo. 3. Dicis diues ſum

et locupletatus et nullius egeo ⁊ neſcis qꝛ
tu es miſer et miſerabilis et pauper ⁊ ce
cus et nudus de iſta anguſtia paupertatis
culpe Jſa. 21. Repleti ſũt lumbi mei dolo
re et anguſtia poſſedit me ſicut anguſtia
parturientis Sciendum ꝙ duplices ſunt
lumbi corporales ſcꝫ et ſpirituales. et in
vtriſqꝫ lumbis ſedens eſt generatiõis tã
corporalis q̃ȝ ſpiritualis De corporalibꝰ
lumbis Lu. 12. Sint lumbi veſtri precin-
cti vbi dicit beatus Grego. ꝙ lũbos no
ſtros precingimus cum carnis luxuriã ꝑ
ↄtinentiã coartamꝰ Scḋo dico ꝙ ſũt ſpũa
les lũbi ⁊ iſti lũbi mentis ſũt appellati. i.
Petri. i. Succincti lumbos mentis veſtre
ſobrij perfecti ſperate in eã q̃ offertur vo
bis per gratiã iſti lumbi mentis duo ſũt
intellectus ſcilicet et affectus. Jn intelle
ctu debet eſſe generatõ cognitionis ve-
ritatis Jn affectu debꝫ eſſe generatõ xtu
tis. Sed tunc iſti lumbi dolore replẽt qñ
intellectus per ignorantiam cognitione
veritatis fuſcatur et affectus per maliciã
perfectione bonitatis nudatur ſicut enĩ
quelibet potentia in obiecto proprio de-
lectatur ſic in carentia proprij obiecti tri
ſtatur ⁊ dolore repletur propheta dauid
Pſ. 34 Lumbos ſuos eſſe impletos illu
ſionibus triſtatur Eccle. 37. Et ſicut par
turientis cor tuum fantaſias patitur niſi
ab altiſſimo fuerit emiſſa viſitatio ꝓpter
quod dicit repleti ſunt lumbi mei dolore
ſequitur anguſtia poſſedit me ſicut angu
ſtia ꝑturientis tanta eſt ꝙ omnia mem-
bra corporis poſſidet et affligit ſic angu
ſtia que eſt de dolore ꝑpetrate culpe pe-
nitentem debet totaliter et perfecte affli
gere ꝓ generali et miſeria commutatiõe
que eſt a ſtatu gratie ad ſtatum pauperta
tis culpe Trenorũ. 4. Candidiores na
zarei eius niue nitidiores lacte rubicun-
diores ebore ãtiquo ſaphiro pulchriores
ecce quomodo cãdor niuis nitor lactis ru
bor eboris decor et pulchritudo ſaphiri.
commutantur in nigredinem et turpitu-
dinẽ carbonis vñ ſeq̃tur denigrata ẽ ſup
carbones facies eorum et non ſunt cogni
ti in plateis verum eſt non ſunt agniti vt
nazarei quis qui prius erant virtutibus
floridi peccatoꝝ ſordibus fetidi ſunt effe
cti Secundo eſt anguſtia tribulationis a
cerbe. Job. 15. Anguſtia vallabit eum ſi-
cut regem qui preparatur ad prelium.
Jſtud bene in beato viro eſt impletũ Ipſe
em̃ anguſtia fuit vallatꝰ qꝛ vndiqꝫ fuit ſu

pliciorum angustijs circūdat⁹ Ipe ei prlo
in eculeo positus et inde assumptus ad pa
tibulum est raptus exterius affligebatur
igne deuorante interius torquebat lami
narum pectori in sertarum asperitate. Vñ
in legenda ipsi⁹ dicitur torquetur flagel-
latur exuritur et distensis mēbris crescit
ad penam inseritur quoqꝫ pectori et mē-
bris depressa aspiritas laminarum Unde
potuit dicere illud. i. Paralipo. 21. Ex om
ni parte angustie me premunt. Sed i his
oibus superabat qui moras carnificū ar
guendo ad penam alacriter properabat.
sic ergo beatum vin vallauit vndiqꝫ angustia
sicut regem qui preparatur ad p̄lium pre
paratus fuit cum dicimus certamen forte
dedit Et in illo certamie tortores suos vi
cit siue superauit vnde dacianus p se et su
is satellitib⁹ dicit vincimur. Iste ergo vi
ctor videlicet beatus vincentius a sūmo
victore scilicet xp̄o superna gaudia est de
ductus. Abac. 3. super excelsa mea dedu
cet me victor in psalmis canentem. Ter-
cio est angustia presentis miseric. Iob. 36
Eripiet pauperē de āgustia sua quādiu eni
in presenti vita viuimus nimis pauperes
facti sumus. Dum in valle presentis mise
rie angustiamur et augustijs affligimur.
Nos enim peccata premunt. opprimūt aua
ricia angustiat inuidia coartat sed sola est
caritas que dilatat. vnde si ad montē dei
oreb. qui est mons vber. mons pinguis
mons amplus mons planus mons plen⁹
volumus peruenire nos oportet per am
plam et planam viam caritatis incedere.
et sic poterimus ad latitudinem et pleni
tudinē eterne Felicitatis puenire Ephe.
3. In caritate radicati et fundati vt possi
tis comprehendere cum omnibus sanctis
que sit latitudo et longitudo et su blimi-
tas et profundum Scire etiam superueni
entem scientie caritatem xp̄i vt impleami
in omnem plenitudinem dei. Tercio no-
tatur in verbo proposito benignitas libe
rantis cum dicitur liberatus est Sciēdum
ergo q sicut est triplex angustia. Prima pau
pertatis culpe Scd̄a afflictionis acerbe.
Tercia presentis miserie Ita tripliciter.
ab istis angustijs liberamur Nam ab an
gustia culpe primo liberamur per gratiā
ab angustia tribu lationis acerbe libera
mur per patiam ab angustia presentis mi
serie liberamur per gratiam. Eccle. 34.
Usqꝫ ad mortem periclitatus sum horum
cā et liberat⁹ sū gr̄a dei. Cā pctoꝝ piclita
tur miser peccator vsqꝫ ad mortem in fer-
nalium supliciorum. Roma. vi. Stipēdia enim
peti mors gratia āt dei vita eterna. malū
est militare i peccatum. vnde nichil nisi mor
tē assequimur. sed bonū est militare i gra
tia dei per quā vitam eternam consequi-
mur. Tanta est magnitudo miserationis
diuine q nobis vere vsqꝫ ad mortē picli-
tatis per gratiam suā subuenit et libera
ta a periculis vnde hic sequitur. Et libe-
ratus sum per gratiam dei. Vñ paulus. i.
Thi. i. Se dicit fuisse blasphemū persecu
torem et contumeliosū. Sed dicit se gra-
tia dei ab istis periculis liberatū. i. Cho.
15. Gratia dei sum id quod sū et gratia ei⁹
in me vacua non fuit sed habundātius oī
bus his laboraui. dñs enim non vult gr̄am
suā in nobis eē occiosā. sed bonis labori-
bus fructuosā. hō enim occiosus reddit in
fructuosus. Secūdo ab angustia tribula-
tionis acerbe liberamur. p patiētiam. Ie
re. 15. Liberabo te de manu pessimorum
pessimi fuerunt dacianus et satellites sui
ipsi enim fuerūt mali crudelitate. peiores i
fidelitate. pessimi obstinatione. de manu
horū pessimoꝝ dñs beatum vincē. libera
uit. qn sibi i tormentis firmā patiētiā do
nauit vñ bea. gre. Dñs melius liberat cū
patientiā dat. Luce. 21. In patientia vr̄a
possidebitis aīas vestras. patiētia corda
iustoꝝ ita perstrigit et perficit q ipsa a re
ctitudine fidei et moꝝ declinare et detor
queri non permittet sequitur. Sed i hoc
patiētia specialiter roboratur cū fauore
caritatis perfecte vigoratur quātūcūqꝫ per
seuiant exteriora tormenta feruore tñ ip-
sa superat dilectio perfecta. vñ sicut cla-
rescente luce solis non reputam⁹ magne
vtilitatis lumē lucerne. sic nō reputabāt
sancti martires ignē exterius in corpore
seuientē cum in se haberēt ampliorē fer-
uorē caritatis interne. Tercio ab āgustia
pñtis miserie liberatum per gloriā. Dan.
vi. Rex p daniele posuit cor vt liberaret
eū et vsqꝫ ad occasum solis laborabat vt
erueret illū. Rex xp̄s. per danielem signat
humanū gen⁹ ad liberationē hui⁹ danie-
lis. i. hūani gñis xp̄s cor posuit. Nam ip̄e
cor et corpus ad liberationē ei⁹ exposuit
Sequitur. et vsqꝫ ad occasum solis vt eū
erueret laborauit christus. quia de die la
borauit ieiunando. discurrendo. orando.
predicando. sed tunc vsqꝫ ad occasum so-
lis laborauit quādo laborauit pro nobis
moriendo. tunc enim fuit veri solis occa-
sus quando christus fuit pro nobis mor-
tuus in cuius signum cum emisisset spiritū

tenebre facte sunt ab hora sexta. vsq3 ad horam nonam super vniuersam terram. Ecclesia. primo Oritur sol et occidit et ad locum suum reuertitur xp̄s verus sol iusticie ortus in natiuitate. occidit in morte et ad locum suum reuersus est in gloriosa ascensione in qua i celos ascendit vadēs nobis locum parare. p̄s. Parasti in dulcedine tua pauperi deus dicit propheta ꝙ deus suis parauit. Sed non dixit quid parauit qꝛ forte exprimere nec voluit nec valuit. i. Chor. 2. Ocul⁹ nō vidit nec auris audiuit. nec in cor hois ascendit que p̄parauit deus diligentibus se. ista sūt premia eterna. que et si in presenti vita sunt ineffabilia. in vita tamen beata ꝑ dei gloriam sunt incomprehensibilia. Ad quam nos perducat.

De conuersione pauli.
Sermo primus.

Post ꝙ̄ enim conuertisti me egi penitentiam. Jere. 3. Jn verbo proposito notantur duo. Prio em̄ notatur benignitas diuine miserationis. cum dicitur postꝙ̄ conuertisti me et hoc est ex parte domini. Secundo notatur humilitas prompte emendationis cū dr̄ egi pniaz. Et istud ē ex parte beati pauli. per primū ne in malo deficiat reuocatur per scd̄am vt in bona perficiat ꝓuocatur. Quātū ad primū sciendū ꝙ dn̄s pctōres conuertit quadrupliciter. Primo em̄ cōuertit a seruitute peccati ad gratie libertatem. Secundo a corruptiōe veteris hois ad sancte vite nouitatē. Tercio a sterilitate ociȳ ad bonoꝝ operū vbertatez. Quarto a vilitate miserie p̄ntis ad eterne glorie leticiam vel iocunditatem. Primo ergo cōuertit dn̄s a seruitute culpe ad gratie libertatem vnde i. p̄s. Dixit dn̄s ex basan conuertā in profundū marꝫ vel confundo que bene competunt pctōri misero. Jn ipso enim est siccitas roris deuotionis et diuine bn̄dictionis. ꝛ ideo in ipso est defectus floris et fruct⁹ bone operationis ad quā sequitur confusio ex turpitudine inhoneste conuersationis. Jere 14. Maiores miserunt minores suos ad aquam venerunt ad hauriendum et nō inuenerunt aquam reportauerunt vasa sua vacua confusi sunt agricole et operuerūt capita sua. propter terre vastitatem tunc maiores minores suos ad aquam mittunt quando p̄dicatores exhortationibus peccatores ad penitentie lamenta inducunt. Sed isti aquā non inueniunt et vasa sua vacua referunt quando animas suas sine aqua deuotionis inueniunt. p̄s. 143. Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Et ideo confusi esse propter terre vastitatem dicūtur. quia iustis cum exultatione venientibus et manipulos beatorum operū portantibus sic steriles et sine fructu beatorum operum portantibus sic steriles et sine fructu beatoꝝ operuꝫ exn̄tes quasi in terre vastitate reperiūtur ꝛ idcirco merito confundunt. Sed tunc dominus ex basan conuertit. quando terre arenti irriguum superius et irriguum inferius coniungit. sequitur. Conuertaz in profundū maris. profundum maris est profundum iniquitatis et maxime desperationis. Nam ibi dicit glosa ꝙ domin⁹ quādoq3 desperatissimos peccatores conuertit: sic ꝯuersus est beatus paulus quādo de saulo factus est paulus. de persecutore predicatoruꝫ perfectissimus predicator. i. Thimo. 1. Qui prius blasphem⁹ fui et persecutor et ꝯtumeliosus sed misericordiam dei cōsecutus sum. misericordia dei est quasi instrumentum diuine bonitatis per quā sūmus artifex vasa ignominie in vasa honoris et glorie cōuertit vt possit dici hec mutatio dextre excelsi. quod euidenter i beato paulo accidit. qui d̄ vase ꝯtumelie trāslatus est in vas electionis. Actu. 9. Uas electionis michi est iste. Secundo conuertit dn̄s a vetustate antiqua corruptionis ad sancte vite nouitatem. Treno. 5. Conuerte nos dn̄e ad te et conuertemur innoua dies nostros sicut a pricipio. miser peccator a deo per culpam auertitur: timore reuertitur. penitentia cōuertitur. finali ꝑseuerentia in bono proficitur. Culpa eni a deo separat. timor ad deum aspirat. penitentia ad deum suspirat. perseuerantia in bono q3 caritate et sapientia non est vacua ad dei cognitionem et fruitionem respirat. propter quod dicit domine conuerte nos ad te conuertemur. Nos eniz conuerti nō possumus nisi diuino munere iuuemur. sicut enim corpus sensibile a sinistro latere in dextrum non vertit nisi manu monentis conuertatur. sic cor peccatoris a sinistra culpe ad dexteram operationis bone non transfertur nisi diuina virtute conuertatur Sequitur. Jnnoua dies nostros sicut a principio. A principio sumus innouati per lauacrum regenerationis et reuocationis sp̄ussancti. qn̄ in noīe

patris et filij ⁊ spū̄ssācti sumus baptisati Sed postmoduȝ inueterati sumus qn̄ ab origiali pctō mundati i baptismo postmodū peccata actualia su perducimꝰ. i. Cho. 5. Expurgate vetus fermentuȝ istud vetꝰ fermentum ex purgamus quando de peccatis actualibus cōmissis penitentiam agimus multum placet deo grata iuuentus et multum ei displicet in malis inueterata senectus. Ephe. 4. Deponite vos secūdum pristinam conuersionem veterē hominem qui incorrumpitur secundum desideria carnis. Renouamini spiritu mentis vestre et induite nouum hominem qui secundum deum cratus est in iusticia ⁊ sāctitate veritatis. Dominus vult primo expelli vetustatem culpe et postmoduȝ super induci nouitatem gratie et operationis bone contra multos qui peccata non deponunt et cum opera de genere bonorum faciunt sunt similes pigris ancillis que immundiciam de domo non eiciunt. sed super immunditias veteres iuncos pro ornamento spergunt sed alij sunt similes gabaonitis qui sēper perseuerant in peccatis q̄i induti veteribus vestimentis Josue. 9. Iste quia vesti i nuptiali iduti nō inuenientur expellentur et ligatis pedibus et manibus in tenebras exteriores mittentur istam vetustatem beatus paulus ante se abstulit et in seipso de die in diem interiorem hominem reuocauit. 2. Cho. 4. Sed licet his q̄foris est noster homo corrumpatur tn̄ is qui intus est renouatur de die in diem. Tercō conuertit dn̄s a sterilitate ocij ad beatorū opū vbertatem Jere. 23. Et conuertaȝ eos ad rura sua et crescent et multiplicabūtur Sciendum ꝙ sunt rura vel campi ecclesie. xp̄i ⁊ sunt rura vel campi mūdi siue diaboli In campo eccle. christi ortus est christus que est flos floꝝ quē circūdant flores rosaruȝ et lilia cōuallium i isto cāpo floreȝ florum christus est circundant rose martiruȝ viole confessorum lilia xp̄ginum In isto cāpo nō solum est florum venustas sed etiā arborū fructiferarū vbertas spēruȝ aromaticaꝝ fertilitas ex isto cāpo tāta exaltat odoris fragrātia ipa l nodorans deus pater exultando clamat Gen̄. 27. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui benedixit dn̄s Sed econtrario in cāpo mundi siue diaboli nō oriūt nisi spine ⁊ tribuli q̄ sūt materia et̄ni icendij vn̄ hō q̄ pccā peccatis accumulat materiā incendij pcurat Prouer. 24. Per agrū hois pigri transiui et per vineam stulti viri et ecce totum repleuerant vrtice operuerant superficiem eius spine. Tunc ergo dn̄s fideles ad rura sua conuertit qn̄ ipsos in cāpo militantis ecclesie introducit. sequitur et crescēt et multiplicabuntur nō nūero qd̄ factū fuit spiritualiū bonoꝝ. i. apostoloꝝ labore exercitio nā per doctrinā quasi p̱ triturā ipsorum fideles multiplicati sūt super numerū. Prouer. 14. Ubi non sunt boues p̄sepe vacuum est. vbi aūt apparent plurie segetes ibi manifesta est fortitudo bouis bos domini fortissimus fuit paulꝰ apostolus. qui in campo ecclesie christi tantū laborauit ꝙ copiam fideliuȝ tanq̄ plurimarū segetum in horreum dn̄icum cōgregauit. Hic est bos de q̊ Isa. 1. Cognouit bos possessorem suum iste bos possessoreȝ suū cognouit qn̄ iesū nazarenum vocantē se eidem tota deuotione deuouit. Job. 1. Boues arabant et asine pascebant iuxta eos boues christi fuerunt apostoli et predicatores euangelii isti boues arant quando fideles eorum doctrinis imbuuntur et ad faciendum fructum bonorum operum inducuntur. asine sunt homines inferiores qui iuxta eos pasci dicuntur. quia eorum doctrinis tanq̄ spiritualiter sustentātur Et dicuntur pasci iuxta eos non infra qr et si apostoli super ipsos essēt vestigio dignitatis. iuxta tamē erant communis obsequio caritatis. Quarto ꝯuertit dn̄s peccatores a vilitate presentis miserie ad et̄ne glorie leticiam vel iocunditatem. psal. Conuertisti planctum meum in gaudium meum concidisti saccum meum et circūdedisti me leticijs. Dn̄s optie nouit legē cōuersionis ⁊ frequent scōȝ artē cōuertendi p̱ cōtrapositionē tā iustos q̄ peccatores conuertit. conuertit iustos per contrapositionem luctum penitentium in gaudium et exultationem commutando. Math. 5. Beati qui lugent quoniam ipsi consolabūtur conuertit impios per contrapositionē vanū ⁊ malū ipoꝝ gaudiū. ad iferni supliciū trāfferēdo Job. 21. Tenent timpanū et citharam ⁊ gaudēt ad sonitum organi ⁊ ducūt in bonis dies suos et in pūcto ad inferna descēdūt. iō pp̄heta vidēs se bn̄r ad vtilitatē suā cōuersū ⁊ de luctu ad gaudiū trāslatū dicebat Cōūtisti plāctū meū in gaudiū meū seq̄t cōcidisti saccū meum saccus aie est corpꝰ huiusmodi āt saccus cōciditur qn̄ separactiōem aie corpus resoluitur saccus q̄uis de se sit vilis ⁊ com

temptibilis tñ preciosa cũtinere cõsueuit.
corpus pauli quibusdã ꝓpter infirmita-
tem contentibile videbatur in ipo a utez
aia deo grata et preciosissima continebat-
tur quã bñ preciosam dominus reputauit
qñ ipsã ad huc in sacco corporis existentẽ
frumento salutaris sapientie ad impleuit
Geñ 44 Imple saccos eoꝝ frumẽto quã
tũ capere possunt istud frumentum sapie
non sibi auare sicut auari vsurarũ retinu
it. Sed ipsum populis liberaliter dispen
sauit et ideo sibi diuinam benedictionez
acquisiuit Prouer. ii. Qui abscõdit frumẽ
ta maledicetur in populis bñdictio aut su
per caput vendẽtiuz Primo ergo dominꝰ
saccũ beati pauli cõcidit quãdo eius glo
riosam animam a corpore separauit ⁊ tũc
eam leticia circũdedit. Illud quod circun
datur vndiqꝫ ambitur et vallatur Ille be
ne etiam leticia circundari dr qui leticia
circũquaqꝫ vallatur Beati enim vbiqꝫ le-
ticiam reperiunt habent leticiam inferiꝰ
ꝓ euasione diabolice potestatis. habent
leticiam superius propter cõtemplatiõez
dominice maiestatis habẽt etiam letitia
a sinistris ꝓpter ꝑceptiõnem diuitiarum
glorie et etiam dignitatis habent letitiã
a dextris propter eructuationem memo-
rie abundantie diuine suauitatis. habẽt
leticiaz añ per consideratione ĝte et iocũ
de societatis. ps. Adimplebis me letitia
cũ vultu tuo quod exponens bea. auguꝰ.
illa letitia nichil amplius requiretur ostẽ
des enim nobis patrem et sufficiet nobis.
Secundo notatur humilitas ꝓpte emẽ
datiõis cum dicitur egi penitẽtiã Scien
dum eniz q quattuor sunt que nos moue
re debent ad agendam penitentiam. Pri
mum est summe maiestatis offensio. Se-
cundum est diuine misericordie vel pieta
tis expectatio Tercium est superne ciui-
tatis letificatio Quartum eterne felicita
tis adeptio Primo ergo nos debet amoue
re ad agendam penitentiam summe maie
statis offensio. Iudicum. 21. Uniuersusqꝫ
israel valde doluit egitqꝫ penitentiam su
per interfectione vnius tribus ex israel
secundum sensum spiritualez possumꝰ po
nere duas tribus vnã icioꝝ q̃ ꝑtinet ad
semen chanaã aliã ꝟtutum q̃ ꝑtinet ad se
men ꝟtutum Dañ. 13. Semen chanaaz et
non iuda species decepit te. In tribu vici
orum se ptẽ sunt genera ƀz qđ septẽ sũt ca
pitalia pctã de q̃bus nõ est dicendum ꝑ
singula et qđlibet genus hz suum regem
suos pricipes ⁊ satellites Similiter tribꝰ
virtutum distinguntur secundum differẽ
tiam habituum tam theologicarum virtu
tum q̃ꝫ cardinalium in quibus similiter ẽ
ponere reges et principes Sed nunc ali-
quid exempli gratia ponamus. videamus
virtutum reginam dominam caritatem q̃ꝫ
gratam ⁊ iocundam habet familiam. Nã
caritatis familia sicut dicitur. Galla. 5. Est
caritas gaudium. pax sapientia. pacientia
benignitas bonitas. longanimitas man-
suetudo. fides modestia. continentia casti
tas in hoc exercitu caritatis ascenderunt
tribus domini testimonium israhel ad cõ-
fitendum nomini domini. vnde multuz de
beret dolere anima quando in ciuitate in
conflictu viciorum et virtutũ propter abũ
dantiam iniquitatis caritas superatur et
de ciuitate anime cum tam decora ⁊ forti
milicia sua expellitur sed in hoc tantum ẽ
nostra consolatio q ipsa expulsa per peni
tentiam reuocatur vnde. 2. Cho. 7. Quo-
niam si contristam vos in epistola nõ me
penitet. sed gaudeo non quia contristati
estis sed quia contristati estis ad peniten
tiam. Illa enim tristicia que est de perpe-
tratis peccatis ⁊ de offensa summe maie-
statis multũ placet in oculis diuine pieta
tis. 2. Cho. 7. Que eñ ƀm deũ est tristicia
penitentiam in salutem stabilem opatur.
Penitẽtia eñ a deuio peccati ⁊ erroris re
dit. veniaz adducit ⁊ salutem stabilem in
troducit Scđo debet nos mouere ad agẽ
dum penitentiam diuine misericordie vel
pietatis expectatio. 2. Petri. 3. Deꝰ patiẽ
ter agit ꝓpter nos nolens aliquos perire
sed omnes ad penitentiam reuerti. Diui-
na patientia est adamantine nature Naz
sicut adamas attrahit ferrum. sic diuina
patientia attrahit cor durum vel ferreum
diuina enim patientia est sicut ma ter pia.
que videns puulum tenerum impressura
pertimescit ad ipsum currit manũ porrigit
de turba educit. ad domum adducit sic fa
cit benigna patientia ihesu christi. Ro. 2.
Ignoras qm̃ benignitas dei ad penitenti
am te adducit. sic ergo deꝰ patienter agit
ꝓpter nos ⁊ hoc est quia est nolens perire
Ezechie. 14. Nolo mortem peccatoris ƒz
vt magis ꝯuertatur ad fidem et viuat. Il
le eñ qui mortem nostram moriendo de-
struxit ⁊ vitam resurgendo reparauit mi-
nister est vite non mortis et ideo non vult
aliquos perire sed ad penitentiã reuerti
et ideo bonum est agere penitentiã dum
tempus habemus quia si penitentiã ege
rimus in manus dei et non hominum in

cidemus. bonum est in hac vita ꝛ securum
incidere in manus domini miserantis. sꝫ
multum timendum est. et horrendū in ma
nus domini incidere cum feruitate iudicā
tis. Terciuꝫ qd debet nos mouere ad agē
dum penitentiam est superne ciuitatis le
tificatio. Lu. 15. Gaudium erit coram an⸗
gelis dei super vno peccatore penitentiā
agente filij letantur de regressione patris
qui peregere profectus est bonus homo
letatur de inuentione ouis quam perdi⸗
dit paterfamilias de reditu filij qui regio
nem longiquam abierat Sic gaudium est
in celo coram deo et angelis eius de pe⸗
nitentia peccatoris qui per peccatuꝫ petri
erat ꝛ certe si tam grata est deo ꝛ angelis
eius peccatoris penitentia. multomagis
est eis grata ipsius gloria. Nam si grata ē
amicis infirmi potio amara per quam sani
tas recuperare speratur Multum grata ē
eiusdem sanitas cum recuperatur. Quar⸗
to nos debet mouere ad penitentiam eter
ne felicitatis adeptio Math. 3. Penitenti
am agite a propinquabit enim regnum ce
lorum Sciendum est ꝙ quidam agunt pe⸗
nitentiam quidam aguntur a penitentia
Penitentiaꝫ agunt seculares ex libera vo
luntate penitentiam assumentes. Penitē
tia vero aguntur mali claustrales contra
correctionem capituli murmurātes ꝛ quā
tum possunt contra correctionem recalci⸗
trantes similes equis duris et indomitis
qui non patiuntur se ferrari. et ideo ligā⸗
tur constringuntur. affliguntur. ꝛ ad vlti⸗
mum ferrantur. melius est agere peniten
tiam ꝙ̄ agi a penitentia. Penitentia enim
humilis dicitur esse ꝛ voluntaria. sic age⸗
bat penitentiam iob qui dicebat ipse me
reprehendo et ago penitentiam in fauilla
et cinere bene dixit ipse me reprehendo.
quia reprehensio viri iusti debet incipere
a seipso. Prouer. 18. Justus prior est accu⸗
sator sui. sic ergo penitētiam agite. appro
piquabit ei regnū celorū bene dicit appro
pinquabit regnum celorum ꝛ non dicit ap
propinquabitis ad regnum celorum quia
virtue humana nō sufficeret ad hoc ꝙ ad
regnum celorum appropinquaret. nisi do
minus ex sua misericordia celos inclina⸗
ret. sed ipse inclinauit celos et descendit.
vt ex suo descensu nobis ascenssum ad re⸗
gnum celorum impetraret. ad quod ꝛc.

¶ De cōuersione sancti Pauli. Sermo. 2.

Vas admirabile opus
excelsi. i 4. In verbo proposi⸗
to commendatur beatus pau⸗
lus a tribus primo enim commendatur a
continentia veritatis cum dicitur vas Se
cundo ab eminentia sanctitatis cum dici
tur admirabile Tertio a congrua conue⸗
nientia diuine familiaritatis cum dicitur
excelsi Circa primum notandum ꝙ beat⁹
paulus fuit vas preciosum plenum liquo⸗
re sapientie salutaris. Secundo fuit vas
musicum suaui resultatione superne iocū
ditatis. Tercio fuit vas ornatum decore
omnis gratie ꝛ virtutis Primo ergo pau
lus fuit vas preciosum. Prouer. 20. Mul⸗
titudo gemmarum vas autem preciosum
labia scientie. in ista auctoritate commen
tur beatus paulus a tribus Primo ab ho
nesta conuersatione cum dicitur multitu⸗
do gemmarum. Secundo a fructuosa co⸗
gnitione cum dicitur vas preciosum Ter
cio a debita officij executione cum dicitur
labia scientie primo ergo in beato paulo
dicitur esse multitudo gemmarū propter
vite sanctitateꝫ ꝛ conuersationis honesta
teꝫ qd signum est. Exo. 39. Ubi dicitur qd
moyse posuit in eo gemmaꝝ ordies quat
tuor ordines vita beati pauli est rationa⸗
biliter rationale dicta quia fuit secunduꝫ
rationem deducta ꝛ non fuit erroribus vel
vicijs irrationabiliter seducta in isto rati
onali posuit ver⁹ moyses. i. christus quat
tuor ordines gemmarum. i. virtutum ꝛ in
quolibet quaternario est ternarius gēma
rū. i. v̄tutū Cū eni sunt tres virtutes theo
logice ꝛ quattuor cardinales alterno ordi
ne copulantur quia et theologice cardina
libus ornantur. ꝛ cardinales theologicis
firmantur hos quattuor ordines gemma⸗
rum in quoruꝫ quolibet quaternario tres
virtutes sunt. exprimit apostolus Gal. 5.
Ordinem ꝛ numerum vt in primo quater⸗
nario sit ternarius. caritas. gaudium pax
in secundo patientia benignitas bonitas
in tercio longanimitas consuetudo fides
in quarto modestia continentia castitas ꝛ
vn̄. Eccle. 45. Ornauit rōnale gēmis pre
ciosis figuratis in ligatura auri. auri liga
tura est christi caritas. cum qua dꝫ figura
ri vita nostra vt sit gemmis preciosis orna
ta Ephe. 5. Estote ergo imitatores dei si⸗
cut filij carissimi ꝛ ābulate in dilectōe sic
ꝛ xp̄s dilexit vos q̄ ꝯmēdat beat⁹ paulus
ab honestate vite cū dr̄ multitudo gēmaꝝ
Seq̄tur et vas p̄ciosū vbi cōmendatur a

plena cogitatiõe. 4. Regũ. 2. Afferte michi vas nouũ et mittite in illud psal. iuste btũs paulꝰ vas nouũ est appellatꝰ qñ vetustate legis ad nouitatẽ grẽ et euangeliũ est trãslatus. Galla. i. Cũ aũt placuit ei q̃ me segregauit ex vtero matris mee. i. sinagoge ecce sepatio a legis vetustate et vocauit p gratiã suã. ecce positio i legis nouitate vt reuelaret filiũ suum ex me et euãgelisarẽ illũ i gẽtibꝰ. Ecce p̃dicatio ex officij dignitate. In isto vase sic facto nouo deo sal misit qñ id sale sapie ꝛ itellectꝰ adipleuit. Eccle. 15. Cibauit illũ pane vite intellectus et aqua sapie salutarꝫ potauerut illũ. liberalis cõmunicatio bonorũ spũaliũ magis q̃ tẽporaliũ. aqua em̃ tp̃alis p̃t sitiẽtẽ solũmõ satiare sꝫ aqua spũalis post satietatẽ vnius spũs põt in potũ multoꝝ alioꝝ redũdare describit aũt beatus paulus a debita officii executione cũ dr̃ labia sciẽtie. Mat. 2. Labia sacerdotꝫ custodiũt sciẽtiã et legẽ requirere eiꝰ. bñ debebãt fideles legẽ dei requirere ꝺ ore beati pauli qm̃ ipse ꝑfitebat oibus se debere. Ro. i. Grecis et barbaris sapiẽtibꝰ et insipiẽtibus debitoꝛ sũ btũs paulꝰ prudens seruus et fidelis debitũ ad qꝺ tenebatur non negauit sicut hoies peruersi q̃ debita creditoribꝰ negant. et penes se deposita celant. Secundo beatꝰ paulus fuit vas musicũ suaui resultatione supne iocunditatis. Isa. 22. Suspendã sup eũ omnẽ gloriã domus patris eius vasorum diuersa genera. oẽ vas paruulũ a vasis craterarũ vsq ad omne vas musicorum gloria domus dei super paulũ suspendit cuꝫ ipse i testimonio ꝯscie gloriatur. 2. Chor. 1. Gloria nostra hoc est testimoniũ cõsciẽtie nostre et bene super ipsuꝫ suspendi dr̃ quia testimoniũ bone cõsciẽtie nõ deorsũ venit nec ab intus procedit sed desup ifũditur et ne tibi parum videatur in beato paulo testimonium bone conscientie subdit secundũ triplicẽ statum triplicem gradum officij gratie diuine qui designantur in triplici vasorum gnenere que subduntur. Primo enim vas fuit paruulis lac simplicioris doctrine inferioribus quasi i lagena ministrando. Secũdo fuit crater vl ciphus argenteus fortiores vino solidioris doctrine reficiẽdo: tercio fuit vas musicum perfectionis desiderio superne iocunditatis recreando. Quantum ad primum fuit vas paruulis. i. Thessa. 2. Factus sum paruulus in medio vestrum tanq̃ si nutrix foueat filios suos. Beatꝰ paulus se sciebat ad modũ nutricis ad lactandos paruulos inclinare et ad ipsos nutriendos vbera doctrĩe simplicioris. coaptare. i. Choꝝ. 2. Tanq̃ paruulus in christo lac potum dedi vobis non escam. Quãtũ ad secundum sciebat fortioribus quasi in cratere vel cypho argenteo vinum doctrine solidioris ministrare. Hebre. v. perfectorum ẽ solidus cibus. verbum eruditionis quandoq dicitur cibus. quandoq potus. cibus dicitur quando masticatus dẽtibus fortis inquisitionis et perscrutationis. Sed potus dicitur quando glutitur cum suauitate spiritualis delectationis ꝛ intelligentie salutaris. Canti. 7. Uinum optimum dignum dilecto meo ad potandum. hoc vinum quod est fortiorum propinare dicebatur quando sapientiam inter perfectos loquebat. i. Choꝝ. 2. Tunc autẽ beatus paulus vas musicũ erat quãdo contemplationis ad desiderium superne iocũditatis prouocabat. Collo. 3. Que sursum sunt querite vbi est in dextera dei sedens que sursum sunt sapite non que super terram. Sciendum est q in vasis siue instrumentis musicis sunt tres differẽtie cordarum. quedam enim reddunt sonum grossiorem quedam mediocrem quedam subtiliorem vel gratiliorem beatus paulus in instrumento suo musico quasi cordas grossiores percutiebat quando virũ reddere debitum vxori. et vxorem reddere debitum viro dicebat. i. Choꝝ. 7. Cordas mediocres tangebat quando de virginibus de quibus preceptuꝫ domini nõ habebat consiliũ dabat. i. Choꝝ. 7. Qui matrimonio iungit virginem suam bene facit. et qui non iungit melius facit. Cordas autem subtiliores in instrumento tãgebat quando prelatos ad verba doctrine prouocat. i. Thi. 4. Qui bene presunt presbiteri duplici honore digni habeantur maxime qui laborant in verbo et doctrina vel si melius tibi placet i instrumẽto musico sunt differentie cordarum secũdum differẽtiam statuũ in ecclesia dei existentium. Est enim primus status patientium. Secundus status contemplantium Tercius status comprehentiuꝫ. primi scꝫ patiẽtes in cithara domini cum percutiũtur reddunt sonum grossiorem deo tamẽ placentem. Actuũ. 6. Ibant apostoli gaudentes a conspectu concilij. quoniam digni habiti sunt pro nomine iesu contumeliam pati. isti apostoli dure tangebantur attamen letabant et quia pro christo hoc

faciebant christus delectabatur. Secun-dus est status contemplantium et isti in ci-thara domini reddunt sonum mediocrem Job. 4. quasi furtiue suscepit auris mea venas susurrij eius viri cõtemplatiui nõ in publico clamant sed in oculto ad deum per desiderium suspirãt et ideo quasi fur-tiue et in secreto aures diuine bonitatis demulcent. Tercius est status comprehẽ-dentium et isti in instrumento musico red-dunt dulciorem et subtiliorem sonum. Isaie. 2. gaudium et leticiam obtinebũt fugiet dolor et gemitus iste sonꝰ gratilis et suauis dicitur qui non dolore aliquo ꝑ-miscetur ei sicut video in instrumẽtis mu-sicis quod omnes corde sibi inuicem commu-nicant. et ideo in sonum armonie dulcio-ris resonãt sic videmus i istis musicis spi-ritualibus. Nam beati iniustorum patiẽ-tia letantur iniusti in sanctorum gloria de-lectantur contemplatiui autem qui sunt inter istos medii quandoque ad sanctorum gloriam eriguntur quãdoque ad iustorum patientiam reflectuntur et sic ex ipsorum votorum tanquam sonorum musicorum alter-nata continuatione et cõtinuata alterna-tione sicut letantium omnium in deo ha-bitantiũ spiritus anime recreantur. Ter-cio fuit beatus paulus vas ornatum de-core omnis gratie et virtutis. Ecclesia. 50. Quasi vas auri solidum ornatum om-ni lapide precioso beatus paulus potest dici vas auri propter sapientie preciosi-tatem. solidum propter patientie firmita-tem. Sed dicitur ornatum omni lapide ꝑ-cioso propter gratiarum et virtutum va-rietatem vnde quot erant in ipso differẽ-tie virtutum tot erant diffentie precioso-rum lapidum audi multitudinem istorum lapidum preciosorum. 2. Chor. 6. Exhi-beamus nosmetipsos sicut dei ministros in multa patia in laboribus i vigiliis i ie-iuniis in castitate et in scientia i lõganimi-tate i suauitate in spiritu sancto et in mul-tis aliis que ibi ponuntur que multũ lon-gum esset enarrare vnde Ezechie. 28. Om-nis lapis preciosus operimentum tuum. Secũdo cõmendatur beatꝰ paulꝰ ab emi-nentia sanctitatis cũ dr admirabile. Sciẽ-dum ergo quod beatus paulꝰ fuit admirabi-lis tripliciter. primo in directiõe gressuũ suorum. Scdo in abiectione terrenorum. Ter-cio in edificatione morum et oparatõe mira-culorum. primo ergo fuit admirabilis in di-rectiõe gressuum suorum sapie. 10. Reddidit deus mercedẽ laborum suorum et deduxit il-

los i via mirabili. via beati pauli fuit via mirabilis Primo quia fuit laboriosa. secun-do quia fuit periculosa Tercio quia fuit erũ-nosa attamẽ sibi placebat quia erat in via recta sapientie. 10. Justum deduxit domi-nus per vias rectas vide quam laboriosa fuit via pauli. 2. Cho. 11. in laboribꝰ plurimis in carceribus abundantius in plagis su-pra modum in moribus frequenter et mul-ta alia que sequuntur ibi. sed iam dominꝰ beato paulo horum laborum mercedẽ red-didit in celo sicut bonus abbas monachũ qui in conuentu diu laborauit facit infir-ma membra refici siue recreari. Math. 11. Uenite ad me omnes qui laboratis et one-rati esti et ego reficiam vos. Secundo vi-de quomodo via beati pauli fuit pericu-losa. 2. Chor. 11. Ter naufragium feci no-cte et die profundo maris fui in itineribꝰ sepe periculis fluminum periculis latro-num et multa alia que sequuntur Sed de istis periculis dominus beatum paulum eduxit et sicut bonus princeps qui pro se ipso multis periculis expositum super ali-os honorauit milites Uide tercio quomo-do via beati pauli fuit erumpnosa. Cho. 11. In fame et siti ieiuniis multis in frigo-re et nuditate. sed felix ista erumna que ꝑ eternam gloriam est recõpensata. Mathe. 5. Beati pauperes spiritu quoniam ipso-rum est regnum celorum felix paupertas quam regni celestis leuat vbertas. Secũ-do fuit beatus paulus admirabilis in ab-iectione terrenorum Ecclesiastici. 31. Bea-tus diues qui inuentus est sine macula et qui post aurum non abijt nec sperauit in pecunia. et thesauris quis est hic et lau-dabimus eum fecit enim mirabilia i vita sua. Certe iste fuit beatus paulus phili. 3. propter quem omnia detrimentum feci et arbitror vt stercora vt christum lucri faci-am. beatus paulus fuit discretus estima-tor rerum quia terrenorum cõtempsit vanitatẽ et vtilitatẽ vt apprehẽderet christũ dei sa-pientiam et virtutem cõtra miseros peccato-res qui iesum nazarenũ. i. floridum virtu-tum quasi florum venustatem relinquunt et ad vilia et immũda peccatorum se cõuertũt Treñ. 4. Qui nutriebantur in croceis am-plexati sũt stercora similes porcis qui mar-garitas contempnunt et in volutabro lu-ti se immergunt et ideo sicuti immundi pecca-tores in infernali sterquilinio habitabũt tercio fuit btũs paulꝰ admirabilis ꝑ infor-mationem morum et operationem mira-culorum. Job. 37. tonabit in voce sua mi-

rabiliter. Duo solent tonitruum cōcomi-
tare: scilicet choruscatio et terroris in-
cussio. Sic beatus paulus mirabiliter to-
nauit. s. choruscationem diuine illumina-
tiōis. ps. illuminans tu mirabiliter a mō-
tibus eternis dominus fecit beato paulo
et ceteris apostolis sicut potentes solent
facere hominibus honoratis. Non enim
sustinent ꝙ ab ipsis de nocte recedant in
tenebris sed faciūt suos seruos ipsos pre-
cedere cum cereris et corticijs. secundo.
Chor. 4. Deus qui dixit de tenebris lucē
splendescere Ipse illuxit in cordibus no-
stris ad illuminationem sancte claritatis
dei. Tonauit et beatus paulus incussio-
ne terroris et hoc propter duo primo pro-
pter verborum profunditatem. Actuum.
25. Loquente paulo festus magna voce
dixit Insanis paule multe te littere ad in-
saniam conuertunt. Et paulus non inquit
optime feste insanio Sed veritatis et so-
brietatis verba eloquor sicut sunt aliqui
qui quando audiunt aliqua a doctoribus
profunde et subtiliter dicta credunt ipsa
esse fantastica et ex melancolia adinuenta
⁊ verbis insanientium similia. Terrebat
etiam beatus paulus propter futuri iudi-
cij denunciationem Actuum. 24. Dispu-
tante paulo de iusticia et castitate et iudi-
tio futuro tremefactus felix. Unde aial
quandoꝗ incurrit febres ex vehementi
timore Non fuit ergo mirum si felix qui
seruitatem futuri iudicij audiebat ad mo-
dum febricitantis tremebat sed quia do-
minus volebat paulum apostolum solis i-
cutere terrorem eis qui per predicationē
ipsius credituri erant ideo terrori predi-
cationis adiunxit miraculorum operatio-
nem Actuum. 19. Uirtutes quaslibet facie-
bat deꝰ per manū pauli vt si predicatione
eius terrerentur visis mirabilibꝰ mulce-
rentur et ad dominū conuerterent Tercio
ꝯmēdatur beatus paulus a congrua con-
uenientia diuine familiaritatis cū dicitur
opus excelsi. Sciendum ꝙ beatus paulꝰ
fuit opus per predicationem bonoꝝ ꝑ bo-
ni oꝑationē odoriferū ad christi spālē fa-
miliaritatem electum primo fuit opꝰ per
predicationē bonoꝝ psalmista. C. 1. Opa
manuum tuaꝝ sunt celi illi scʒ celi q̄ enar-
rant gloriā dei quales fuerunt apostoli q̄
principes suꝑ omnem terrā constituti sūt
vt in omnem terram exiret sonus eoꝝ vn̄
positi sunt tanꝗ campane domice in cam-
panili ecclesie dei vt circunquaꝗ longeꝗ
lateꝗ possent audiri in ciuitate sunt cam-
pane grosse in ecclesiis maioribus cū qui-
bus ignitegium pulsatur. ⁊ extūc homies
modo ꝯsueto per villam non discurrūt. sʒ
in suis domibus se recludunt. ad pulsan-
dum istud ignitegiuʒ paulus constitutus
fuit. qn̄ ipse futuꝝ iudicium predicauit. 2.
Cho. 5. Omnes eīn nos manifestari opor-
tet āte tribunal christi vt refferat vnusq̄s
ꝗ ꝓpria corporis ꝓut gressit siue bonum
siue malum Sed ad pulsandum istud igni-
tegium dn̄s paulum mercenariū solū esse
non voluit. et ideo ei barnabaʒ tanꝗ sub
mercenarium sociauit Actuum. 13. Segre-
gate michi saulū ⁊ barnabam in opus ad
qd̄ assūpsi eos. Scd̄o fuit beatus paulus
opus per boni oꝑationem odoriferū Ecc.
48. Memoria iosie in cōpositione odoris
facta est opus pigmentarij Josias interp̄-
tatur in quo est incensuʒ dn̄i in quo bene
potest beatus paulus signari. in ipso eniʒ
fuit incensum deuotionis ⁊ oratiōis istud
incensum in ipso ignis caritatis creauit.
Ro. 5. Caritas dei diffusa est in cordibus
nostris. Et ideo ex virtute ꝯcrematōis in-
censi deuotōis ⁊ orationis ad deum ascen-
dit. ps. Dirigatur dn̄e oratio mea sicut in-
censum in cōspectu tuo. Memoria huius
Josie in cōpositione odoris facta est. Ip̄e
enim fuit opus excelsi vas odoriferuʒ cō-
tētiuum aromatum omniū gratiarū ⁊ vir-
tutuʒ. sicut ꝯmuniter dr̄ de vase nō potest
extrahi nisi illud qd̄ ibi ꝯtinetur sʒ sūt ho-
mines qui nō continnent nisi sordes vici-
orum ⁊ ideo nō emittunt nisi fetorem. sed
paulus erat apoteca virtutuʒ ⁊ ideo redo-
lebat per bonā operatōem. 2. Cho. 2. Deo
aūt gratias qui semꝑ trimphat nos i chri-
sto iesu q̄ odorem noticie sue manifestat ꝑ
nos in omni loco qr xp̄i bonus odor sumꝰ
deo. Tercio fuit beatus paulus opus ad
christi specialem familiaritatem electum
Eccle. 14. Omne opus electum iustificabi-
tur ⁊ q̄ oꝑatur illd̄ honorabitur in illo be-
atus paulus vas electōis opus electū bn̄
debet dici Can̄. 5. Dilectꝰ meus cādidꝰ ⁊
rubicūdus electus ex milibꝰ. Beatꝰ paulꝰ
dr̄ cādidus ꝓpter castitatē. rubicundus pro-
pter caritatē vel ꝓprij sāguinis effusionē
sed dr̄ electus ex milibus ꝓpter xp̄i speci-
alem vel q̄si singularem familiaritatē. do-
minꝰ eni i alios apostolos q̄si conciliarios
suos in suo palatio vocauit. Sed beatum
paulū quasi secretariū i cubiculo suo collo-
cauit qn̄ ip̄m adhuc in terris existentem
ad tercium celū siue in corpore siue extra
corpus rapuit ⁊ ibi in secreto secretorum

pane grosse in ecclesiis maioribus cū quibus ignitegium pulsatur, et extūc homies modo ꝯsueto per villam non discurrūt. sz in suis domibus se recludunt. ad pulsandum istud ignitegiuz paulus constitutus fuit. qñ ipse futuꝝ iudicium predicauit. 2 Cho.5. Omnes em̄ nos manifestari oportet āte tribunal christi vt refferat vnusq̄sq; ppria corporis put gessit siue bonum siue malum Sed ad pulsandum istud ignitegium dñs paulum mercenariū solū esse non voluit. et ideo ei barnabaz tanq̄ sub mercenarium sociauit Actuum.13. Segregate michi saulūet barnabam in opus ad qd̄ assūpsi eos. Scdo fuit beatus paulus opus per boni opationem odoriferū Ecc. 48. Memoria iosie in cōpositione odoris facta est opus pigmentarij Josias interp̄tatur in quo est incensuz dñi in quo bene potest beatus paulus signari. in ipso eniz fuit incensum deuotionis et oratiōis istud incensum in ipso ignis caritatis creauit. Ro.5. Caritas dei diffusa est in cordibus nostris. Et ideo ex virtute ꝯcrematōis in censi deuotōis et orationis ad deum ascendit. ps. Dirigatur dñe oratio mea sicut incensum in cōspectu tuo. Memoria huius Josie in cōpositione odoris facta est. Ipse enim fuit opus excelsi vas odoriferuz cōtētiuum aromatum omniū gratiarū et virtutuz. sicut ꝯmuniter dr̄ de vase nō potest extrahi nisi illud qd̄ ibi ꝯtinetur sz sūt homines qui nō continnent nisi sordes viciorum et ideo nō emittunt nisi fetorem. sed paulus erat apoteca virtutuz et ideo redolebat per bonā operatōem. 2. Cho. 2. Deo aūt gratias qui semp trimphat nos i christo iesu q̄ odorem noticie sue manifestat p nos in omni loco qr xp̄i bonus odor sum9 deo. Tercio fuit beatus paulus opus ad christi specialem familiaritatem electum Eccle. 14. Omne opus electum iustificabitur et q̄ opatur illd̄ honorabitur in illo beatus paulus vas electōis opus electū bñ debet dici Cañ.5. Dilect9 meus cādid9 et rubicūdus electus ex milib9. Beat9 paul9 dr̄ cādidus ppt̄ castitatē. rubicundus propter caritatē vel pprij sāguinis effusionē sed dr̄ electus ex milibus pp̄ter xp̄i specialem vel q̄si singularem familiaritatē. dominus eni alios apostolos q̄si conciliarios suos in suo palatio vocauit. Sed beatum paulū quasi secretariū i cubiculo suo collocauit qñ ipm̄ adhuc in terris existentem ad tercium celū siue in corpore siue extra corpus rapuit et ibi in secreto secretorum positus audiuit archana verba q̄ nō licet homini loq. 2. Cho. 12. Istud opp9 fuit p gratiam in spiritu iustificatuz. et p gloriā assumptuz. 1. Thi. 3. Qd̄ iustificatum ē in spiritu assumptum est in gloria. sic ḡ opus electum iustificatur, et qui operatur illud in illo honoratur quando vnicuiq; secūdū opera sua reddetur malis pena bonis gloria. videmus q malí in hac vita pro suis maleficijs mutilantur distrahuntur. suspēduntur. in carceribus perpetuis recludūtur. Nam tali seruicio talis debetur retributio. et pro tali moneta sed beato paulo p ro patientia boni operis debetur gloria Ro. 2. His qui secundum patientiam boni operis gloriam et honorem et incorruptionem querentibus viā eternā ad quā nos perducere dignetur.

De purificatiōe sācte marie Sermo. i.

Quis det vt veniat petitio mea et quod expecto tribuat mihi de9. 6. Job. In vbo p posito tria notantur a quibus desiderium beati symeonis ꝯmendatur primo ab oratione cum dicitur. quis det vt veniat petitio mea Secundo a spe firma et certa cuz dicitur et quod expecto Tercio a rei desiderate ad impletionem gratia cuz dicitur tribuat michi dominus Sciendum est ergo q tria solent sancti petere in orationibus suis. primo absolutionem a peccatis Secundo directiōem itineris Tercio adeptionem salutis. Primo ergo sancti petūt absolutionem a peccatis Thobi. 3. Peto domine vt de vinculo improperij hui9 absoluas me peccata sunt spiritualia vincula quibus ligatur peccatrix anima Nam sicut homo habens pedes ligatos non potest currere in via peduz. sic peccator ligatus vincu lis peccatorum non potest proficere in via moruz. Pro. 5. Iniquitates sue capiunt impium et funibus peccatoꝝ suorum constringitur. fatuus esset homo qui se ligari permitteret si sola voluntate laqueos euadere posset Sz magis fatui sūt peccatores qui seipsos propria voluntate ligant. et cum iuda sibi laq̄os q̄bus suspēdūtur innodant. 2. Paralippo. vlti. Incuruatus sum multo vinculo ferri et iniquitatem meam agnosco peto rogās te domine remitte michi pctōres ppa voluntate seipsos incuruāt. Nō em̄ dyabol9 in ipo hr̄et ptātez nisi ei parendo ꝯsensū supponerēt et

vnde faciunt sicut iuuenes qui qñ volunt
ascendere sup altum murũ dicũt socijs vt
faciant sibi dorsum bassum Isa.51. Incur
uare vt transeamus propter quod xp̃e di
cit iniquitatem meã ego agnosco iam est
quoddam sanitatis initiũ qñ hõ cognoscit
pctm̃ suum hõ em̃ piculose egrotat qñ in-
firmitatem suaʒ ignorat sicut patet in fre
neticis q̃ qñq; rident et cantant qñ mors eis
appropinq̃nt Scdo petunt scti hoies dire-
ctionez sui itineris.1.Esdre.8. Predicaui
ibi ieiunium vt peteremus viam rectaʒ a
deo nobis et filijs nostris hõ nõ p̃t recta
via incedere nisi studeat vias suas regula
rationis et linea iudicij dirigere Mat.3.
Parate vias dñi rectas facite semitas dei
nr̃i Sed adhuc nõ sufficit in via recta esse
nisi hoies habeant illustratiõem lucis p
q̃m videant seipsos regere Nullus enim
expedite p̃t i tenebris ambulare ⁊ ppter
hoc antiqui pr̃es desiderabant xp̃m q̃ est
lux vera que illũinat omnem homiem ve
nientem in hũc mũdũ Johã.1. hoc lumen
btũs symeon in suis orõnib⁹ postulabat
ip̃e em̃ in suis oratõibus dicebat putasne
videbo putasne durabo putas videbunt
isti oculi eum p q̃m oculi cordium reuela-
buntur iste sanctus symeon non est frau-
dat⁹ a spe sua Imo ei⁹ expectatõ est gau
dium ɔsummata Prouer.10. Expectatõ iu
stoꝝ leticia Vñ hodie qñ bta virgo ihesũ
xp̃m in templo p̃sentauit et btũs symeon
ip̃ʒ in vlnas suas accepit cũ magna gloria
exclamauit viderũt oculi mei salutare tu
um Quod parasti añ faciem omnium po-
pulorum Lumen ad reuelationem gẽtiũ
et gloriam plebis tue israel Tercõ petũt
scti adeptiõem salutaris ps. Unam petij
a dño hanc requirã vt inhabitez in domo
domini omnibus dieb⁹ vite mee vnaʒ pe
tit ppheta ista vna non est presens vita sʒ
vita btã vita enim presens nõ potest esse
vna que tot curis et anxietatibus ⁊ varie
tatibus est diuisa.2. Cor.11. In laborib⁹
et erumna in vigilijs multꝭ in fame et si-
ti in ieiunijs multis in frigore et nudita-
te Sʒ vita vna est sicut sic diximus vita btã
Ipsa enim est in vno solo hoc in dño ihesu
christo ɔstituta Johan.17. hec est aũt vi-
ta eterna vt cognoscant te soluʒ deũ veꝝ
et quem misisti iesum christũ hanc vnam
vitam dicit se propheta non solum q̃rere
sed etiam requirere in nomine em̃ requisi
tionis notatur multiplicatio petitiõis de
bemus enim vitã eternam petere frequẽ
ter et ardenter. Ois em̃ qui petit accipit
et qui querit inuẽit. et pulsanti aperietur
Math.7. Ista autem petitio sanctoruʒ est
habitatio celorum quod notatur cum di-
citur. vt inhabitem in domo domini. ⁊c.
sancti enim viri de domo lutea parum cu-
rant quia ad domum non manufactam sʒ
eternam in celis per desiderium suspirant
2.Cor.5. Scimus enim quoniam si terre-
stris domus nostra huius habitatõis dis
soluatur. q̃ edificationem ex deo habem⁹
domum non manufactam. sed eternam in
celis. ad istam domum bene beatus syme
on suspirabat qui artificem et fabricato-
rem huius domus celestis expectabat spe
rans per illius descensum ⁊ incarnatõem
futuram esse hois reparationem qd̃ bene
compleuit dñs iesus. ipse em̃ descendit. su
scepit. sustinuit. vicit. reparauit. Descẽdit
ad mortalẽ. suscepit mortalitatẽ. sustinu-
it passionẽ. vicit mortem. reparauit hoiem
Secundo describitur beatus simeõ. a spe
firma qd̃ notatur cũ dicitur. ⁊ qd̃ expecto
Sciendum est q̃ btũs symeõ tria expecta
bat. Primo humilem incarnationẽ. Scdo
sublimem resurrectiõeʒ. Tercio nr̃am glo
riosam reformatõem. Primo igitur expe-
ctabat incarnatõeʒ Gen.49. Nõ auferet
sceptrum de iuda. et dux de femore donec
veniat q̃ mittẽdus est ⁊ ip̃e erit expectatõ
gentium Ista pphetia patriarche iacob ẽ
recte cõtra iudeorum stoliditatem. qr tp̃e
christi non habuerunt regem nec p̃ncipeʒ
cũ adhuc expectant futuꝝ messiam. Expe
ctare futuꝝ est puidentie. Sed expectare
p̃teritum est summe dementie ⁊ insipiẽtie
Messias nr̃ xp̃s iesus iam venit. iã carnẽ
assumpsit. iã nostre redemptiõis misteriũ
ɔsummauit. Gall.4. Ubi venit plenitudo
tp̃is misit deus filium suum factum ex mu
liere. factũ sub lege vt eos q̃ sub lege erãt
redimeret nõ potuit nobis de⁹ pr̃ maius
exenniũ nec fructuosi⁹ dare q̃ʒ vnigenitũ
filium suum ip̃e em̃ veniens nos erudiuit
doctrinis. nos iformauit exemplis. nos fir
mauit miraculis. nos redẽit in morte. spẽ
nostram erexit in resurrectõe. viaʒ nobis
monstrauit et celos aperuit in ascensiõe.
Mich.2. Ascendet pandens iter añ illos
hic est de quo dr̃ ip̃e erit expectatio gẽtiũ
istũ expectabat ppheta dauid cũ dicebat
Expectans expectaui. dñm istum non solũ
expectabat sʒ ei⁹ desiderio ardebat. Isa
ppheta cum dicebat. Utinam dirũperes
celos ⁊ descẽderes Istũ expectabat btũs
symeon Luce.2. Ecce hõ erat i ierusalem
cui nomen symeon. ⁊ hõ iste iustus ⁊ timo

ratus expectans consolationem israel. se-
cure poterat iste expectare cui promiserat
spiritus q̄ christum deum videret priusq̄
vitam presentē morte finiret Luce. 2. Re
sponsum accepit symeō a spiritusancto nō
visurum se mortem nisi prius videret chri
stum domini quod spiritussanctus qui mē
tiri non potest adimpleuit quādo veniēs
in spiritu in templum ipsum in vlnas acce
pit Lu. 2. Secundo expectabat sublimez
resurrectionem Sopho. 3. Expecta me di
cit dominus in die resurrectionis mee in
futurum. Dies resurrectiōis dominice fu
it dies tercia secundum quod ipse discipu
lis predixerat. Mat. 9. Fili⁹ hominis tra
detur in manus hominum ꝛ occident euz
et occisus tercia die resurget. sapientia in
omnibus sapienter et curialiter agit. scie
bat enim discipulos suos de morte ipsius
in consolabiliter contristari. et ideo tristi
tiam passionis leticia resurrectionis tpa
uit ꝛ sic triste exordium fine leto termina-
uit. hoc est quod ipse p̄dixerat iudeis Jo.
2. Soluite templum hoc et in tribus die-
bus excitabo illud. ꝛ subditur ille autem
dicebat de tēplo corporis sui. hoc erat tē-
plum deo dedicatum. deo cōsecratum hoc
erat templum totius trinitatis corporale
habitaculum in hoc templo summus sacer
dos christus dominus continuam residē-
tiam faciebat in hoc templo deo patri ho
stias ꝛ holocausta sanctarum orationuz ꝑ
nobis offerebat quas deus pater in om-
nibus acceptabat. Hebre. 5. In omnibus
exauditus est pro sua reuerentia. ista chri-
sti sublimis resurrectio gloriose immuta
tionis electorū erit causa et ratio. et si em̄
om̄s resurgemus nō tn̄ om̄s imutabimur
i. Cor. 15. sed illi soli q̄ spūales milites xp̄i
decoris vestibus gloriose inouatōis vesti
entur. Tercio expectabat btūs symeon et
nos debem⁹ expectare gloriosā reforma
tionem Treno. 3. Pars mea dn̄s dixit aīa
mea ꝑpera expectabo illum. bn̄ ꝛ sapiēter
eligunt q̄ dn̄m in ꝑtem suam accipiūt. oīs
em̄ creatura q̄si nichil ē ꝑ compatiōez ad
ip̄m Sap. ii. Tanq̄ momentuz stature sic
est an̄ ip̄z orbis terraꝝ ꝛ tāq̄ gutta roris
an̄ lucem que descendit in terram. vide q̄
magna distantia est vnius gutte roris ad
totū orbem terrarum sic orbis terraꝝ ad
deum. et ideo meliorem et maiorem ꝑtem
hn̄t qui ip̄m eligerunt. Isti sunt viri reli-
giosi qui mundum et ea q̄ in mūdo sunt ꝑ
pter xp̄m reliq̄runt et totaliter adheserūt
xp̄o hereditatem suam q̄rentes i celo. ps̄.
Dn̄s pars hereditatꝫ mee ꝛ calicis mei tu

es qui restitues hereditatem meaz michi.
Istud est ꝯtra mundanos vanos qui cele
stia ꝯtempnūt ꝛ se ad terrena toto affectu
ꝯuertunt Ecclesi. 34. Quasi qui app̄hēdit
vmbram et ꝑsequitur ventum et sic qui at
tendit aduisa mēdacia qui app̄henditvm
bram nichil tenet qui ꝑsequitur ventū cū
app̄hendit illum nichil hꝫ sic qui attendit
aduisa mendacia q̄ vana sūt nichil possi-
det Jere. 2. Post vanitatem ambulauerūt
et vani facti sunt. boni ḡ dn̄m ꝓ parte sua
eligunt et ad ip̄m tanq̄ ad remuneratōez
tendunt. ps̄. Suscipe me s̄m eloquiū tuū
et non confundas me ab expectatiōe; me
non confunduntur qn̄ dn̄m quem toto de
siderio expectauerūt accepta stola immor
talitatis facie ad faciem ꝯtemplantur qn̄
ꝑ superne claritatis gloriam renouantur
Phili. 3. Saluatorē expectam⁹ dn̄m nr̄m
ih̄m xp̄z q̄ reformabit corp⁹ hūilitatꝫ nr̄e
cōfiguratuz corpori claritatis sue Tertio
describitur beatus symeon a rei desidera
te assecutōe grata qd̄ notatur cum dr̄. Tri
buat michi de⁹ Sciendūz est ergo q̄ tria
tribuit de⁹ electis suis Primo em̄ tribuit
sapiam ad illuminatiōem. Scd̄o gratiam
ad operatōez. Tercio ad gloriam remune
ratōem primo ergo tribuit sapiam ad il-
luminatōez. ps̄. tribuat michi dn̄s secūdū
cor tuū ꝛ omne consilium tuum confirmet.
Cor sapiētis debet esse in cogitatōe clari
tatis. sapientie salutaris. vnde Sapiē. 6.
Cogitare ḡ de ista sēsus ē cōsumat⁹ sicut
em̄ ocul⁹ corporalis in luce corporea cor-
poraliter letatur. sic oculus mentis i luce
corporea spūaliter delectatur. Ecclesia. ii.
Dulce lumen ꝛ delectabile ē oculis videre
solem. vn̄ dn̄o multuz placuit q̄ salomon
ab ip̄o lucē sapie postulauit. et ideo ꝛ sapi
entiaz ei contulit. et diuitias. ꝛ substantiā
ꝛ gloriam suꝑaddit. ita vt nullus in regi-
bus nec ante nec post similis illi fuerit. 2.
Paralip. i. sic ergo dn̄s hoi cor suum tri-
buit qn̄ sapiam infundit seq̄tur. Et omne
consilium tuū confirmet. cogitatōes em̄ q̄
non sunt firmate consilio sapientie nullā
hn̄t soliditatē firmitatis. sꝫ sunt sicut ven
tilogium suꝑ cāpanile qd̄ mouetur a flatu
cuiuslibet vēti Sed tūc cogitatōes firmā
tur qn̄ consiliis sapientie solidantur Pro.
2. Cogitatōes consiliis roborantur Scd̄o
tribuit ḡtiam ad operatōez Galla. 3. Qui
tribuit vobis spiritū ꝛ operat̄ virtutes in
vobis q̄ hoc facit dn̄s ih̄us xp̄s. sicut em̄
non possumus viuere corporaliter sine re
ciproca inspiratione ꝛ respiratōe spūs cor

poralis .i. aeris sic nõ possum⁹ viuere spi
ritualiter sine inspiratione ⁊ respiratione
spũssancti. Actuũ.2. Repleti sunt oẽs spi-
riti sancto.⁊ ceperunt loqui varijs liguis
prout spiriritussanctus dabat eloqui illis
Nam spiritussanctus inspirat predicato
ribus suis lumen sapiẽtie ad cognitionẽ
propter quod dicit. Repleti sunt oẽs spiri
tusancto. vult etiam ipsos respirare ⁊ bis
doctrine ad eruditionem propter qđ sub
dit et ceperunt loqui ⁊c. vt sic spũaliter in
se viuant et spiritualiter alios viuificent
dñs ergo xp̃s iesus est qui tribuit nobis
spiritũ. Ipse est etiam qui operatur virtu
tes in nobis sicut em̃ membrũ paraliticũ
non mouetur ad opus alicuius vtilitatis
⁊ huius causa est quia destituitur regimi
ne virtutis naturalis. sic animus regimi
ne spũssancti destitutus non potest aliq̃d
vtile vel meritorium salutis eterne ope-
rare. spũs enim sanctus est in nobis prin
cipium meritorie operationis. i. Chor.12
Diuisiones operationum sunt. idem vero
deus qui operat omnia in omnibus. et se
quitur. vbicunq; autem datur manifesta-
tio spiritus ad vtilitatem. tercio tribuit
dñs gloriam ad remunerationem. Eccle.
11. Facile est coram deo in die obitus re-
tribuere vnicuiq; secundum vias suas di
es obitus est dies mortis in qua vnicuiq;
reddetur merces sue operationis. math.
20. Voca operarios et redde illis merce.
dem suã. Sed notabile est quod dicit ꝫm
vias suas. vie nr̃e; sunt oꝑatiões q̃ ducũt
ad diuersos terminos scđm finẽ varieta-
tis sue. oꝑa em̃ mala sũt vie que ducunt i
babiloniam ignominie et confusiõis ope
ra vero bona sunt vie que ducunt in hie-
rusalem superne pacis et eterne visionis
vbi erit remuneratio electoꝝ. quãdo ful
gebunt iusti sicut sol in regno patris eo-
rum. Mathei.13. Ad quod regnum nos ꝑ
ducere dignetur.

De purificatione sancte
Marie Sermo secundus

Veniet statim ad tem
plũ suum dominator quẽ vos
queritꝫ. Malac.3. Antiqui pa
tres cum magno desiderio aduentum sal
uatoris expectabant. Et qm̃ spes que dif
fertur affligit animam. ideo spũssanctus
per malachiam prophetã ostendit aduẽ
tus ipsius propinquitatem ad eorum con
solationem cum dicit statim veniet Et ce-
tera. In quo verbo notãtur duo. Primo
notatur antiquorum patrum feruens de
siderium cum dicit dominator quem vos
queritis Secundo notatur desiderij ꝯple
mentum cum dicitur veniet ad templum
suum. In primo notatur aduenientis sal
uatoris excellentia cũ dicitur dominator
Secundo antiquorum patrum feruoris
diligentia cum dicitur quem vos queritꝫ
Quantum ad primum sciendum ꝙ domi-
nus est dominator clemens ad receptiõeꝫ
penitentium Exo.3. Dominator domi-
ne deus misericors et clemens patiens ⁊
multe miserationis ac verax qui custodis
misericordiaꝫ in milia In premissa aucto
ritate nomẽ misericordit; ponit̃ ꝓpter tri-
plicem misericordiam quam dominus cir
ca nos operatur. Primo in expectatione
peccantium cum enim peccator indignus
sit pane quo vescitur ab eo tamen qui so-
lem suum facit oriri super bonos ⁊ malos
misericorditer sustentatur. Ipse enĩ qui
animam rationalem eduxit de non esse in
esse per potentiam ipse eandem de malo
esse reducit ad bonum et decorum esse ꝑ
misericordiam denigrãtã caligine peccati-
et detur patam in honestate turpis cõuer
sationis ad pulchritudinem et honestatẽ
per penitẽtiam reducit. 2. Pe.3. Patien-
ter agit protervos nolens aliquos perire
sed omnes ad penitentiam reuerti. Secũ
do est misericors in receptione penitẽtiũ
Jer.3. Tu autem fornicata es cum ama-
toribus multis tamen reuertere ad me di
cit dñs et ego suscipiam te anima a vero
spõso ꝓmo adamatur. Sa.8. Amator fa-
ctus sum forme illius Secundo ab eo de
sponso desponsatur Ose.2. Sponsabo te
michi in fide Tercõ in amplexibus spon-
so copulatur quãdo sponsi leua capiti ei⁹
supponitur et eam eius dextra ãplexatur
miſꝫa tñ aia sic amata sic despõsata sic am
plexata in ꝯtumeliã tãti spõsi dat ei libel
luꝫ repudiũ ãplexãdo se ãplexib⁹ adulte
ri. i. diaboli vñ cũ ipa; tãꝫ adulta deberet
lapidari ⁊ tãꝫ sordida repelli mĩaicordit̃
tñ eã reuocat volẽs eã recipe in ãplexib⁹
suis dicens Reuertere ⁊ ego recipiã te re
uertere nõ passib⁹ corporis sꝫ affectõib⁹
cordis q̃ ꝑ pctũꝫ longe recesseras in regio
nẽ dissimilitudinis tercio est mĩaicors do
min⁹ in saluatione decendentium Actuũ
3. Nõ ex operib⁹ iusticie que fecim⁹ nos
sed secundũ miam suam saluos nos fecit.
Ad saluandum nõ sufficiũt nostra oꝑa sꝫ
saluamur ex diuina dei mĩaicordia sic em̃
video ꝙ vna faba que nulli⁹ ⁊ modici va

loris est in se cõsiderata ꝫ industriam tñ cõputantium valet mille murcas. sic opa nostra que in se nulla sunt et modica ꝫm magnitudinem diuine misericordie iudi⸗cantur dignavite eterne Scḋo dñs est do minator sapiens in eruditione insipienti um. 2. Reg. 23. Dñatur in timore dei sicut lux aurore oriente sole mane absq nubi⸗bꝰ rutilat saluator ꝫ dñator i timore dei ipse est enim super quem requieuit spiri⸗tus timoris domini hunc dominatorẽ pe tit ecclesia sibi dari Jsa. 16. Emitte agnũ dominatorẽ terre de petra deserti ad mõ tẽ filie syon De petra deserti. i. celi auge⸗lis ꝑuaricatibus derelicti et hoc ad mon tem filie syon id est ad eminantiam eccle⸗sie christi ⁊ ibi positus fuit non sicut lucer na sub modio sed super candelabruꝫ ⁊ to tam ecclesiam illustrauit et hoc est ꝙ seq̃⸗tur sicut lux aurore oriente sole lux auro⸗re a sole procedit sic verꝰ sol iusticie in cor dibus nostris oritur per gratiam et ibidẽ illucescit ⁊ hoc rutilando sine nubibꝰ pec cati vel erroris iste sol habet ardoreꝫ cla ritatem et splendorem ardorem huius so lis senserunt discipuli qui dicebant Non ne cor nostruꝫ ardens erat in nobis de ihe su cum loqueretur in via. Non loquitur nobis dominus in via pedum sed in via morum. et ad loquelam verbi sui quod est ignitum ad modum ignis debemus iflam mari et accendi. 2. Re. 22. Prefulgure in conspectu eius nubes succensi sunt carbo nes ignis Jste sol etiam habet claritateꝫ claritate huius solis illustratus erat apo stolus qui dicebat se raptum vsq ad ter⸗cium celum et audiuisse archana verba q̃ non licet homini loqui hac claritate i die pẽthecostes fuerũt apostoli illustrati quã do apparuerunt eis dispertite lingue tã ꝙ ignis Actuũ. 2. habet etiam iste sol ful gorem quo perfusi habemus sapientiaꝫ discreti iudicij. Ecclesi. 27. homo sanctꝰ in sapientia manet sicut sol Nam stultus vt luna mutatur sapiens immutabiliter ḋ bet in sapientia morari Nam debꝫ immo biliter sapienter meditari sapienter loq̃ sapienter operari sed stultus vt luna im⸗mutabilitate status sui. Nam quandoq profert vera quandoq falsa quãdoq di screta vñ etiam qñq ꝑ phanaticos ⁊ ener guminos multa vera fuerunt predicta vñ vulgariter ḋr ꝙ ita bene ꝑcutit vnꝰ stul tꝰ sicut vnꝰ sapiẽs vna claua. Tercio dñs ẽ dñator potẽs ad deictionẽ rebeliũ Jsa. 10. Ecce dominator dñs exercitium ꝯfrin

get laguncularn in timore. ⁊ excelsi statu⸗ra succidentur. et sublimes humiliabun⸗tur. Per lagunculam que est fictilis. desi⸗gnatur fragilitas humani corporis quod in morte resoluetur qua morte multum debemus terreri. isti figuli laguncularum solent eas exterius depingere et colori⸗bus decorare. tamen non amittunt fragi litatẽ suũ ex pictura vel colore. sicut multi sunt qui parum curant de pulchritudine interiori exterius se depingunt et orant coloribus falsis et vanis vt appareãt de cori. sed qui tales sunt recogitent ꝙ fra⸗giles sunt et ꝙ cito frangentur vel lagun cula figuli. Unde in pulchritudie exterio ri non est confidendum q₂ vana est ⁊ mul tos fallit. Prouerbio. vltimo. Fallax gra tia et vana est pulchritudo. q₂ fallax ẽ nõ est in ea confidendum quia vana est nõ est ei imitendum plures eñ decipiẽtur pari sius fuco meretricij coloris ꝙ gralandria paralogismis et sophisticis elenchis. seq̃ tur excelsi statura succidentur ⁊ sublimes humiliabuntur per sublimes statura i au ctoritate signantur ecclesiastici pastores et doctores sublimes sunt principes secu lares doctores sup cathedrã moisi eleua ti. pastores sũt sup candelabrũ ecclesie cõ stituti. Sed si essent super cãpanie beate marie virginis non viderent infortuniuꝫ qḋ eueniet eis si sint mali. Nam dicitur ꝙ excelsi statura succidentur. Mathei. vii. Omnis arbor que non facit fructum exci detur ⁊ in ignem mittetur multi sunt qui non faciunt fructus alioꝝ vnde cũ pasto res dicti sunt a pascendo. nolunt vt pastor pasceris dimittat. r. ⁊ faciat ex se actiuum Sed volunt ꝙ semper accipiat r et faciat ex se passiuum vt pascantur ab alijs. sub⸗limes statura vt dicere ceperam sunt prin cipes seculares sicut enim aues rapaces i altum euolant vt inde videant predam su am. et sicut vrsi et leones circueunt ad aia lium simplicium deuorationem. sic princi pes seculares simplices homines diripi⸗unt per predam. sed isti in fine humiliabũ tur et si non in humiliatione virtutis. hu miliatione tamen deiectionis. et quia iu⸗stum est vt qui alios deiecerunt defician⸗tur ab alijs. Malach. vltimo. Calcabitis impios cum fuerit cinis sub planta peduꝫ vestrorum. ¶ Quarto dominus est do⸗minator veniens ad saluationem debili⸗um Jsa. 51. hec dicit dominator tuus do⸗minus ⁊ deus tuus qui pugnauit ꝓ popu lo suo. quia nos hereditatem nr̃am ꝑ pec

catū ꝑdideramus ⁊ exhereditati eramus nec per nos hereditatem nostraʒ acquirere potuimus Ideo venit saluator qui pro nobis pugnauit ⁊ aeras potestates debellauit. et nobis hereditatem nostram restituit Nonne multū ingratus diceretur ille qui vidēs pugilē suum reuertentē de duello in quo superasset aduersarium suum videns dico reuertentem afflictum vulneratuʒ. sanguine suo respersum. si nō vellet aperire hostium ei nec recipere in hospitium Certe sicut dicimus saluator noster ꝓ nobis pugnauit ⁊ quod perdideramus nobis acquisiuit. et sanguine suo totus tinctus ⁊ respersus fuit Isa. 63. Quis est iste qui venit de edō tinctis vestibus de bosra. ipse pulsat ad hostium nostrum Apoc. 3. Ecce ego sto ad hostium ⁊ pulso. recipiamus ipsum in hospitium Ipse enim delitias suas dicit eē cum filiis hominum. Prouer. 8. Nam si ipsum non recipimus rei ingratitudinis iudicabimur. Et cum in die iudicii clamabimus domine domine aperi nobis Cantabitur nobis de virginibꝰ Amen dico vobis nescio vos. Math. 25. Sequitur quem vos queritis. Sciendum est ꝙ nos querimus dominum spūaliter sine simulatione Sapi. i. Sentite de dn̄o in bonitate. ⁊ in simplicitate cordis querite illum. sensus circa proprium obiectū non decipit sicut dicit Philip. 2. de aia. Sicut obiectuʒ intelligentie est veritas ita obiectuʒ virtutis affectiue est bonitas. De domino ergo in bonitate sentiemus nisi palatum cordis infectum habeamus Ex ꝑte em̄ sue dulcedinis nullus est defectꝰ. Naʒ palato non sano pena panis est q̄ sano suauis est. ⁊ oculis egris odiosa est lux. que puris est amabilis. ⁊ ideo purga dn̄e oculum excita desiderium. purga palatum. vt tue dulcedinis possimꝰ sentire oblectamētum. Certe ille senserat ⁊ degustauerat affluentiam tue dulcedinis qui dicebat ꝙ̄ bonus ⁊ suauis ē spiritus tuus dn̄e in nobis. Sapi. 12. sequitur. Et in simplicitate cordis querite illum. dn̄m debemus querere in corde simplici et non duplici. Ipse em̄ ē amator simplicitatꝭ. ⁊ detestatur duplicitatis ⁊ simulatōis Eccle. 2. Ve duplici corde. ypocrite sunt duplices nō simplices Ipi em̄ exterius demonstrant apparētem sanctitatem. interius latenteʒ iniquitatem Ex quibus duobus. s. apparentia ⁊ defectu homines ꝑalogisant sed dominꝰ per diuisionem soluet huius paralogismi duplicitatem Mathe. 24. Veniet dominꝰ in die qua non sperat ⁊ hora qua ignorat et diuidet eum partem quā eiꝰ ponet cuʒ ypocritis ibi erit fletus et stridor dentium Diuident eum ecce diuisio multiplicis mala est compositio huius sophismatis ad cuius diuisionem et dissolutionem sequitur pena infernalis Scd̄o debemus querere dominū clementer sine odio ⁊ disceptione Sopho. 2. Querite dn̄ʒ omnes mansueti terre qui iudiciū eius estis opati querite iustum querite mansuetū Duo coniūgit propheta que quilibʒ bonus homo debet habere scilicet compassionē ad proximum. Unde dicit mansuetis terre ⁊ iusticiam ad seip̄m Unde dicit qui iudicium eius estis operati ꝯpassio habet dulcedinem iusticia habet rigoris asperitatē Unde sicut video ꝙ isti apotecarii faciūt ex gingibero ⁊ zuchara quorum alterum habet dulcedinem alterū vero habʒ asperitatem et ex his duobus sil' concurrentibus faciunt delectabileʒ confectioneʒ sic in hoīe bono requiritur iudiciū asperitas ad seipsum et dulcedo compassionis ad ꝓximum ad perfectam iusticiaʒ. Iusti ergo et mansueti debent querere iustum et mā suetum Dn̄s est iustus quantum ad retributionem premiorum mansuetus quātū ad remissionem peccatorum. Prouer. 20 Misericordia et veritas custodiunt regeʒ et roboratur clementia thronus eius Notandum est ꝙ sapiens cum loquitur de diuina clementia ponit eam solam. cum loq̄tur de veritate ad quam partinet iusticia addit ei misericordiam et huius ratio est quia sicut ego video ꝙ isti mercatores appensores ponderum in stateris i illa parte statere in qua minus est de pondere solent additamentum ponere vt equaliter ponderet vtrobiꝗ. sic quia minora sunt merita nostra que respicit iusticia ꝙ̄ demerita que respicit clemantia vel misericordia ideo cum loquitꝰ est de iusticia posuit misericordiam tanꝗ̄ additamentum vt esset defectus ponderis supplementuʒ Tercio debemus querere dominum festinanter sine dilatione. Isaie. 55. Querite dominum dum inueniri potest inuocate eum dum ꝓpe est mō dominus de facili p̄t iueniri Ipse enim diligentes se preoccupat vt se ꝓorē ondat illis. Sap. 6. Et nos faciē eiꝰ in ꝯfessiōe p̄occupamꝰ vt de imūdicia culpe ad mundiciam bone vite ꝑ cōfessionem trāsitū faciamus hic est em̄ trāsitus ꝑ quē ille q̄ diligitur iuenitur. Cān. 3. Paululum cū ꝑ transissem eum inueni

quem diligit aia mea. dñm ergo dũ inue-
niri potest queramus. ꝛ ipm̃ dum ꝓpe est
inuocemus In futuro enim longe a pecca
toribus salus. que in presenti prope est ip
sum in veritate inuocantibus. Quarto de
bemus querere dominum perseueranter
sine defectione ps̃. 104. Querite dominũ
et confirmamini querite faciez eius semꝑ
In inquirendo dominuz debemus confir
mari spe recte inuentionis. spes enim in-
cendit vsq̃ ad interiora velaminis vbi p̃
cursor noster pro nobis introiuit ihesus.
Hebre. 6. Perseueranter etiam debet que
ri sine interruptione querendi Nam qui
perseuerauerit vsq̃ in finẽ hic saluus erit
Mat. 24. Sic ergo primo notatur ãtiquo
rum patrum feruens desiderium. cum dici
tur dominator quem vos queritis. subdi
tur veniet ad templum suum Sciendũ est
q̃ est templum ecclesie militantis. est tem
plum spirituale cordis nostri Est templuz
ecclesie triũphantis In prio docebat cor-
poraliter in scd̃o habitat spũaliter In ter
cio videbitur feliciter. rogamus illũ qui
in templo mortali ꝓ nobis voluit pñtari.
vt ip̃e i templo cordis nostri sic velit ꝯmo
rari. vt templo celesti ei placemus pñtari
quod ipse presentari dignetur.

De sancta Agatha Sermo primus

Pura discipline dilectio
est Sap. 6. Ad commendationẽ
beate Agathe in verbo propo-
sito notant̃ tria. Prio enim notatur illatio
tormenti. cum dicitur discipline. Secũdo
notat̃ sanatõ illati cũ dr̃ cura. tercio nota
tur mod⁹ vel ratio sanandi cum dicitur di
lectio est. Quantum ad primum sciendum
quod triplex est disciplina. primo enim est
disciplina recte eruditionis Scd̃o peruer
se subuersiõis Tercio illate afflictionis.
Primo ergo est disciplina recte eruditio-
nis Prouer. i. Audi fili mi disciplinam pa
tris tui ꝛ ne dimittas legem matris tue vt
addatur gratia capiti tuo ꝛ torques collo
tuo disciplina patris. i. xp̃i dr̃ scrutatõ sub
tiliorum. disciplina matris. i. eccle. dicitur
cognitio facilliorꝫ Eadem em̃ disciplina q̃
i matre nostra ecclesia latescit i patre nr̃o
iesu christo grandescit Sapi. 8. Doctrix ẽ
discipline dei et electrix operũ illi⁹ docẽte
em̃ christo sapiam subtilia penetram⁹ do
cente ecclesia ad plana operabilium nos-
metip̃os exerceamus Et sequitur istorum
fructus cum dicitur vt addatur gratia ca-
piti tuo ꝛ torques collo tuo. Duo requirũ
tur in doctore vel prelato. Primum est co
gnitio veritatis quantum ad se ipsum et
hoc signatur in gratia capitis in intelligẽ
tia mentis. Secũdo requiritur propositio
cognite veritatis sub forma eruditionis
et hoc designatur cum dicitur et torques
collo tuo torques est ornamentum colli sic
verbum eruditionis est ornamentum pre-
dicatoris. Ca. iiij. Sicut turris dauid col
lum tuum que edificata est cum propugna-
culis. predicator collum ecclesie potest di
ci quia ad modum colli mẽbra christi xp̃o
capiti ꝯiungit. Istud collũ dꝫ esse erectuz
ꝑ ꝯtẽplationez eternorꝫ ꝛ ideo dicit̃ sicut
turris dauid Scd̃o debet esse firmum per
cognitionẽ sanctorꝫ ꝛ ꝯfutatõem heretico
rũ ꝛ quãtum ad hoc dicitur edificata cum
ꝓpugnaculis. Scd̃o est disciplina ꝑuersẽ
eruditõis Sap̃. ij. Improperat nobis pec
cata legis ꝛ diffamat in nos peccata disci-
pline nostre. xp̃s iproperabat iudeis pec-
cata legis transgresse Mathei. xv. Quare
trãsgredimini p̃ceptum dei ꝓpt̃ traditões
vestrã magna esset iniuria si balliu⁹ pre-
cepta sua destitueret et precepta propria
statueret sic faciebãt scribe q̃ p̃cepta dei
vt in plurib⁹ ꝯtemnebãt ꝛ proprias tradi
tiones statuebãt ꝛ pena tẽpali firmabant
ꝛ ideo diuine iusticie subiecti nõ erãt Ro.
x. Ignorantes dei iusticiã ꝛ suam queren
tes statuere iusticie dei nõ sũt subiecti De
bes intelligere tanq̃ diuina iusticia recti
erãt cũ subiecti velint nolint diuina iusti
cia cõdemnari. sic ergo xp̃s improperabat
iudeis peccata legis transgresse. Diffama
bat etiã i eis peccata disciplie sue Math.
xxiij. Ve vobis scribe ꝛ pharisei ypocrite
q̃ circuitis mare ꝛ aridaz vt faciatis vnũ
proselitũ ꝛ cum fuerit factus facietis euz
vnum filium gehenne duplo quaz vos. vi
tium ꝑuerse doctrine hoc hꝫ proprium vt
error discipulorꝫ addat sup errorẽ doctorꝫ
Et ideo maior pena debetur ex errore cul
pabili q̃ supadditur. Et ideo grauissimuz
peccatũ est hoies mittere in errorẽ. Dici-
tur em̃ crescere pena heresiarcharum sm̃
multiplicatões numeri discipulorꝫ ꝑ ipsos
seductorꝫ Mala. ij. vos recessistis de via ꝛ
scandalisastis plurimos in lege ꝛ quibus
dam iterpositis seq̃tur. disperdit dñs virꝫ
qui fecerit hoc est magistrũ ꝛ discipulum
Tercio est disciplia illate afflictionis Iu
dith. xi. Disciplina tua omnibus ꝓuinciis
predicatur. hoc dr̃ de nabuchodonosor cu
ius disciplina erat nimis grauis. Ip̃e em̃
tanq̃ malus abbas subiectos sibi popu-

los tanq̄ monachos nō ad correctionē sed ad mortē disciplinauit ꝛ tā crudelis erat ꝙ nullus obsequijs placari poterat. Judich. iij. Principes et honorati simul cum populis exibent in obuiam venienti excipientes eum cum coronis et lāpadib⁹ ducentes choros in tibijs et tympanis. nec ista tamen facientes ferocitatem eius pectoris mittigare potuerunt. Eius eni disciplina erat disciplina grauis afflictiōis et talem disciplinam christus dominus ꝓ nobis sustinuit. Ipse enim vulneratus at tritus disciplinatus fuit. et per hoc nostra culpa et pena debita sanauit. Isa. liij. Ipse vulneratus est propter iniquitates nostras attritus est propter celera nostra disciplina pacis nr̄e sup eū et liuore eius sanati sumus vn̄ xp̄s disciplinā suā ordinabat ad nostrā curationē sed Nabuchodonosor disciplinā suā ordinabat ad sibi subditoꝝ interfectionē sic quintianus tā q̄ alter nabuchodonosor disciplinā suaꝫ ad afflictionē beate Agathe virginis ordinabat legitur de ipso qd̄ cū agatha quintiano xp̄m dn̄m predicabat dicēs: adora deos meos et creatorem tuum xp̄m nega qm̄ si cōtempseris eternis subiacebis penis iratus quintianus iussit eaꝫ suspēdi i eculeo et torqri. sic ergo. primo notat̄ illatio tormenti cū dr̄ discipline. Scd̄o notat̄ illatio sanati cū dr̄ cura. Et sciendū est ꝙ scd̄m qd̄ est triplex disciplina ē triplex cura dictum em̄ ē ꝙ est disciplina eruditionis ista habet infirmitatē ignorantie. Est disciplina subuersionis et hec habet ifirmitatē ꝑfidie. Est disciplina afflictionis ꝛ ista hꝫ infirmitatē pene. scd̄m hoc dico ꝙ est triplex cura triplicis discipline in triplici ifirmitate infirmitas em̄ ignorantie curatur per sapiētiā illustrātē infirmitas perfidie curatur ꝑ gratiā reuocantē ifirmitas afflictiōis pene curatur per gloriā liberantem. Primo ergo infirmitas ignorantie curatur ꝑ sapientiā illustrantem. Jere. xxxiij. Curabo eos et reuelabo illis deprecationē pacis et veritatis. duplex ē infirmitas in anima. est em̄ ifirmitas culpe in conscientia et ista curatur per deprecationeꝫ pacis. Est infirmitas ignorantie in intelligentia et hec curatur per deprecationem et acquisitionē veritatis. hō non pōt pacē habere qui habet in se scrupulū conscientie ex remorsu multiplici culpe. Jsaie. lvii. Nō est pax impijs dicit dn̄s quo modo enim posset pacē habere qui inimicos suos capitales iuxta hospitiū proprie conscientie induit propria voluntate. sed sicut iā diximus ista ifirmitas culpe ꝑ deprecationē pacis que obtinetur in presentia salutari curatur qd̄ signatū est. Tho. iij. vbi dr̄ Missus est angelus dn̄i sanctus Raphael vt curaret ambos quoꝝ vno tēpore fuerūt orationes in conspectu dn̄i recitate. Secūdo saluatur infirmitas ignorantie in intelligentia per deprecationeꝫ veritatis. Sapientie. x. Da michi sedium tuarum assistricem sapientiam mitte illaꝫ de celis sanctis et a sede magnitudis tue vt mecuꝫ sit et mecum laboret cū cognitio veritatis istius sapiētie habetur: omnis infirmitas ignorantie curatur hec est sapientia de q̄. Sapiē. 10. Justum deduxit dn̄s per vias rectas et ostendit illi regnū dei et dedit illi scientiā sanctorum. Non est in pertractione terrenoꝝ sed in cōtemplatione eternorum que expellit ignorātie nubilū. Secundo infirmitas perfidie curat̄ per gratiā reuocantē. 4. Regum. v Utinam fuisset dn̄s meus ad prophetam qui est in samaria profecto curasset eum a lepra quā habet. samaria iterpretatur coniuncta deo per quā signatur ecclesia q̄ xp̄o domino in matrimonio est coniuncta Ephe. 5. Christus exhibuit sibi gloriosaꝫ ecclesiam non habentem maculam aut rugam aut aliquid huiusmodi vt sit sancta ꝛ immaculata et ibi quibusdam interpositꝭ subdit. sacramentū hoc magnū est ego autem dico in christo et i ecclesia. in samaria hoc est in ecclesia q̄ xp̄o fuerat coniuncta curantur leprosi. post resurrectionem em̄ et ascensionē dn̄i in ecclesia surrexerūt heretici male sentientes de deitate et hūanitate xp̄i. qui tn̄ postmodū cognoscentes infirmitatē suam per gratiaꝫ xp̄i ad ipsuꝫ sunt conuersi. et sicut curati qd̄ bn̄ signatum est. Luce. 17. vbi dicitur ꝙ occurrerunt domino decē viri leprosi qui steter̄t a lōge ꝛ leuauerūt vocē suā dicētes. Jesu p̄ceptor miserē nr̄i q̄ eis vt se ondērent sacerdotib⁹ p̄cepit. ꝛ sic eos curauit. ꝑ istos leprosos bn̄ signāt̄ heretici. sicut ei cutis leprosi i vna ꝑte sanat̄ in ꝑte alia maculatur. sic s̄m btm̄ gre. heretici in altera ꝑte sue narrationis veꝝ enūciāt et falsū in ꝑte alia intermiscent. non est enim falsa doctrina que non quandoqꝫ vera falsis itermisceat nullus enim alicui crederet et queꝫ falsum dicentem semper audiret. et ideo heretici qꝛ cuꝫ falsis aliqua vera dicunt. iō facilius auditores seducūt. sed isti leprosi frequenter sanantur: quando sacerdoti

bus ostenduntur multi eñ heretici sacro
rum doctorum disputationibus supera-
ri sua confusione sũt respersi et cõfusi chri
stum dominũ conuersi Ecclesiastici. 4. Est
confusio adducens peccatuꝫ et est cõfusio
adducens gratiam et gloriam. Isti lepro
si id est heretici ad dominum conuersi be
ne signãtur per septem viros leprosos de
quibus. 4. Re. 7. Hec dies boni nũciĳ est
si tacuerimus et noluerimus nunciare vs-
qꝫ mane sceleris arguemur Multi eni he
retici qui prius erant fidei christi ipugna
tores per gratiam xp̄i conuersi effecti sũt
eiusdem fidei perfecti professores et soli
di predicatores. Tercio est infirmitas af
flictionis et illa curatur per gloriaꝫ liber
antem. Ecclesiasti. l. Simeon omne filius
sacerdos magnus curauit gentem suam
et liberauit eam a perditione dominus fi
deles suos curat a tẽp̱rali pena. liberat
a culpa liberat a iehenna. Ro. 6. Nunc
autem libertati a peccato serui autem fa
cti deo habetis fructum vestrum in sãcti
ficationem finem vero vitã eternã Quat
tuor per ordinem ponit que xp̄s fidelibꝰ
suis impendit. Ipse enim a culpa educit.
in seruitium suum adducit sanctitatem i-
ducit. In vitam eternam introducit. sic
beatam agathã virginem christus ⁊ mar
tirem suam curauit ab omni plaga et ad
vitam eternam introduxit. Nam sicut de
ipsa loquitur dominus apostolum suum
ei misit qui ipsam curauit Unde ipsa dice
bat qui me dignatꝰ est ab omni plaga cu
rare et mamillam meam pectori meo resti
tuere ipsum inuoco deum meum visũ. sic
ergo Scd̄o notatur sanatio tremẽt: cum
dicitur cura Tercio notatur modus vł rõ
sanãdi cũ dicit̃ dilectio est. Sciendꝫ est
ergo ꝙ dilectio diuina triplex est cure in
firmitatis ratio vel causa. Primo illumi-
nando radiose et sic curat ignorantiã Se
cundo honestando gratiose et sic careat p̱
fidia Tercõ saluando gloriose et sic curat
penã siue miseriã. Primo ergo est cure in
firmitatis ratio vel causa illuminando ra
diose Io. x 4. Si quis diligit me diligetur
a patre meo ⁊ ego diligam eum. ⁊ manife
stabo illi meipsum. dñs dupliciter manife
stat seip̄m. quãdoqꝫ ad eruditõem ⁊ penã
sic se manifestauit saulo. quãdo ei apparu
it in via qua ad p̱sequendos fideles chri
sti ambulabat. ⁊ hec manifestatio est i via
quandoqꝫ manifestabit se ad remunera-
tionem et hec erit in gloria. Prima est ad
meritũ. Scd̄a ad premiũ. de qua. i. Iohis
ĩĳ. Carissimi nunc filii dei sumus et nõdũ
apparuit nobis quid erimus. scimus quo
niaꝫ cũ apparuerit similes ei erimus quã
do videbimus eum secuti est. tunc omniũ
desideriorum nostrorũ finis complebitur
quando filium et spiritũ sanctum in equa
litate patris videbimus. videndo amabi
mus. amando possidemus. et sic sine fine
laudabimus. Secundo: dilectio dei est in
firmitatis cure ratio vel causa honestan-
do gratiose. Ecclesiasti. i. Dilectio dei ho
norabilis sapientia. merito sapientia di-
citur honorabilis. quia habet honestatẽ
in actu. et ipsam tribuit in effectu. Sapiẽ
tie Octauo. Habeo propter hanc clarita
tem ad turbas ⁊ honorem apud seniores
scientia sapientia dicitur quia sapida effi
citur quando dilectioni coniungitur. Di
lectio enim habet vim et efficatiam con-
dimenti respectu cuiuslibet, cibi scientie
et virtutis. Unde cõpetenter et sapiẽtia
dilectioni sic coniũgitur quia ex duobus
his vnũ efficitur. Sapientia enim proprie
nõ nisi dilgẽtibus deum tribuitur. Eccle.
i. Fm datum suũ prebet illam diligentibꝰ
se. magistrum bonum tribuit illis dñs cui
dat sapiẽtie thesaur̃. Prouer. iĳ. Precio
sior est sapientia cunctis opibus ⁊ omnia
que desiderãtur huic nõ valent compara
ri. Tercio dilectio dei est cure ifirmitatꝭ
ratio vel causa saluando gloriose. Isa. 63
In dilectiõe sua ⁊ indulgentia ipse rede-
mit nos. Dominꝰ voluit eẽ noster redem
ptor vt p̱ hoc fieret noster saluator nõ eñ
sufficit ei nos redimere nisi sup̱adderet ⁊
saluare ⁊ mercedem vite eterne retribue
re Isa. lxĳ. Ecce saluator tuus venit. ecce
merces eius cum eo. sic dñs in ista dilecti-
one sua dilectam suam beatam agatham
redemit. a tormẽtis eripuit ⁊ saluauit. Io
i. Beatus vir qui suffert tentationem qui
cum probatus fuerit accipiet coronã vite
beata agatha ⁊ quelibet martir ⁊ virgo ꝓ
nomine christi potest vir appellari nõ sexꝰ
conditione sed animi virtute. 2. Macha.
vĳ. Dicitur de q̃daꝫ muliere bona ꝙ erat
feminee cogitationi masculinũ animũ in
ferens. Quidam homines habent animũ
femineũ in sexu virili qd̄ est multum vitu
perabile. Quedam mulieres habent ani
mum masculinũ in sexu muliebri. ⁊ hoc est
multũ laudabile. Iste mulieres tanq̃ viri
⁊ plus q̃ viri quandoqꝫ a domino ꝓban-
tur. ⁊ approbãtur. sic ꝓbata ⁊ approbata
fuit beata agatha. legimus eñ ꝙ cum cor
pꝰ eiꝰ daretur sepulture post multos ago

nes venit quidā iuuenis, sericis vesti-
bus indutꝰ quē nemo nunq̄ viderat nec
post aliquis vidit sepulchrum intrauit et
breuem tabulam ad caput beate agathe
posuit. in qua scriptū erat mentē sanctā
spontaneam honorē deo et patrie libera
tionem. Beata agatha spontanee agonē
certaminis subijt. ⁊ in victoria certami-
nis dn̄m honorauit idcirco eā dn̄s gloria
et honore coronauit. et hoc est quod hic
dicitur. accipite coronā vite quā coronā
nobis tribuere dignetur.

¶ De sancta Agatha Sermo secundus.

IPse vulnerat et mede
tur. Job. v. In verbo proposito
descibitur passio beate agathe
a duobus. Primo a graui afflictione. cuꝫ
dicitur ipse vulnerat. Secūdo a suaui cu
ratione cū dicitur et medetur. Quantum
ad primū sciēdū est ꝙ quadruplex est vul
nus. Primo est vulnus dyabolice tēpta-
tionis. Secundo cōcupiscentie carnalis.
Tercio grauis afflictionis. Quarto mise
rie presentis. Primo ergo est vulnus dya
bolice tēptationis vt habetur. Isaie de-
cimoquarto. Corruisti in terrā qui vulne
rabas gentes. Istud dicit̄ de dyabolo et
angelis eius quoꝝ quidā corruerunt de
celo in terrā ad exercitiū electoꝝ, alij cor
ruerūt in infernū qui est subtus terram
ad suppliciū reproboꝝ. sed dyabolus in
ignem eternū mittebatur qui apropria-
tus est reprobis ⁊ angelis eius. tūc istud
verissime cōplebitur. Corruisti in terram
qui vulnerabas gentes. et quia peccata
nostra etsi alteri initiū habēt dyabolico
impulsu. cōsummationē tn̄ habent a no-
stro consensu. Isa. eni propheta deplo-
rat peccata nostra tanq̄ nobis veraciter
cōputanda Isa. i. Uulnus et liuor et pla
ga tumēs non est circūligata nec curata
medicamine nec fota oleo. Exponamus
secūdū glo. vulnus scꝫ malitie. liuor inui
die. plaga tumens sup̄bie non est circun
ligata vinculis preceptorū. nec curata me
dicamie bonoꝝ operū. neq̄ feta oleo de-
uotionis interne ad efusionē lachrimaꝝ.
vulnus ergo malitie debet ligari vincu-
lis mandatorū. sed sunt quidā homines
ita malitiosi ꝙ admodum anguille aut
vix aut nunq̄ possunt teneri. Ipsi enim
aut peccata sua si possunt celāt. si nō pos-
sunt celare palliant et excusant si nō pos-
sunt excusare in alios retorquent. si non
possunt in alios retorquere. contra corre
ctores suos recalcitrant et murmurāt cō
tra quos propheta dauid. Non declina
ui cor meū in verba malitie ad excusan-
das excusationes in peccatis. vnde tales
non possunt curari quia non circumligan
tur vinculis regularis institutionis. De
qua Eccle. vi. vincula illius alligatura sa
lutis liuor inidie debet curari medicamī
ne bonoꝝ opeꝝ sꝫ dicit. Isa. ꝙ non curat̄
liuor sine iuidia. Inuidis ei aliena bona
nō placent. ⁊ ideo ex diuina iusticia fit ꝙ
eoꝝ mala sibi nō displicēt ⁊ ideo sese ī bo
nis opibus nō exercēt sicut video ꝙ ex di
uina iusticia fit ꝙ ille iudiciū sine miseri
cordia recipit qui alijs miscdiam non im
pendit Isac. ij. Judiciuꝫ sine miscdia fiet
ei qui nō fecit misdiaꝫ. Similiter plaga
tumēs sup̄bie Nō est vultui iterne deuo
tionis vsq̄ ad effusionē lachrimaꝝ. sup-
bi em̄ stāt in mōte elationis. ⁊ non stant
ad conuallem plorationis. Sed qꝛ domi
nus sanctū dauid oleo interne deuotōis
interiꝰ vnxerat p̄s. Inueni dauid seruū
meū oleo sancto meo vnxi eū. ideo ad ef-
fusionem lachrimaꝝ procedebat ⁊ lectuꝫ
ꝯsciētie sue lachrimis lauabat. ps̄. vi. La
uabo ꝑ singulas noctes lectum meum la
chrimis meis. Scdo ē vulnus concupiscē
tie carnalꝫ. Pro. vij. Multos vulneratos
deiecit. et fortissimi quiq̄ interfecti sunt
ab ea. hoc dicitur de carnali cōcupiscētia
Carnalis ei concupiscētia deijcit per cō
sensum ⁊ delectatōneꝫ vulnerat ꝑ malā
opationem. interficit ꝑ ꝑsistentiaꝫ in ma
lo. ⁊ ꝑ perseuerantiam finalem nō est ali-
quis operarius ita fatuꝰ qui vellet tota
die ī vinea alicuiꝰ patrisfamilias labora
re si crederet firmiter ꝙ loco mercedis in
vespera ad terram deijceretur et tandeꝫ
verberaretur interficeretur ⁊ certe hec ē
merces quam peccator ex labore suo quī
fuit in peccato recepit ⁊ sibi retibuit. Ro
vi. Stipendia peccati mors. fatuuꝫ est in
tali exercitu militare. vnde non possumꝰ
alia stipendia nisi mortem reportare Ro.
viij. Si fm carnem vixeritis moriemini si
autē spiritu facta carnis mortificaueritꝫ
viuetis. Nō est animal ita brutuꝫ qd̄ nō
appetat vitā ⁊ fugiat mortem. Nos ergo
si nō sumꝰ magis bruti q̄ animalia vitā
carnalem fugiamus ne moriamur ⁊ spirī
tu facta carnis mortificemus vt viuamꝰ
ꝯcupiscentia em̄ carnis multos vulnera-
tos deijecit. sequitur. et fortissimi quiq̄ ī
terfecti ab ea. ⁊ hoc possumus ostēdere ꝑ
exempla. Nam ꝑ concupiscentiam carna
lem euacuata est sāctitas pijssimi dauid

per cõcupiſcentiã carnalẽ obtenebrata eſt ſapiẽtia peritiſſimi ſalomonis. per cõcupiſcentiam carnalem curuata eſt virtꝰ fortiſſimi ſanſonis. Hec eſt que poſſeſſores ſuos impingit ad laqueos. ⁊ ideo nõ eſt tunc cum ea dimicare. plus eñ ſuperat caliditate ꝙ̃ virtute. vnde ſicut euadimus laqueos et pedicas nõ dimicãdo ſed recedẽdo ſic concupiſcentiam carnalem magis poſſumus ſuperare fugiendo ꝙ̃ certãdo. j. Co. vj. Fugite fornicationẽ Tercio eſt vulnꝰ grauis afflictiõis. Job xvj. Concidit me vulnerare ſuꝑ vulnus. Dñs electis ſuis vulnus ſuper vulnꝰ cõcidit quando afflictiones afflictionibus ſuperaddit. ⁊ per hoc ipſos puriores reddit. ſicut eñ luna valet ad dealbationez ferri et ſicut fornax ad ꝓbationẽ auri: et ſicut flagellũ ad purgationẽ grani. ſic valẽt tribulatiões ⁊ affctiões ad ꝓbationẽ viri iuſti Eccl'iaſtici. xxvij. Uaſa figuli probat fornax et hoies iuſtos tẽtatio tribulationis. vnde ſicut agricole poſt multos labores percipiũt expectatũ fructuz. et ſicut mare nauigantes poſt multa pericula veniunt ad optatũ portũ. Sic electi poſt multos ſudores laboꝝ ꝑueniũt ad ſocietates ãgeloꝝ. Actuũ. xiiij. Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnũ dei. Dñs glorioſam virginem agatham voluit vulnere ſuper vulnus concidi. ipſa eñ ſicut de ipſa legimus fuit in eculeo leuata mamillis torta. et poſt modũ dolorẽ abſciſſionis eſt paſſa: poſtmodũ etiam ſuꝑ fragmenta teſtarum ſuppoſitis ignitis carbonibus excenſa diu eſt voluta. ⁊ ſic vulnere ſuꝑ vulnus eſt conciſa vñ potuit dicere qđ in pſ. fuerat predictũ. ſuper dolorẽ vulnerũ meoꝝ addiderũt. Quarto eſt vulnus miſerie Jſa. xxx. Erit lux lumen ſicut lux ſolis. ⁊ lux ſolis erit ſeptẽpliciter ſicut lux ſeptẽ dieꝝ. in die qua alligauerit dñs vulnꝰ populi ſui et percuſſuram plage eius ſanauerit ſ̃m gloſam ſol et luna accipient mercedẽ laboris nobis impẽſi. Ex hoc poſſumus accipere quod magna erit dignitas animarum ad regnum ꝑuenientium et defruentiũ quando tanta erit claritas corporum ſuꝑioꝝ nobis ſeruientiuz. Sed hoc erit in die iudicij quando eligauerit dñs vulnus populi ſui. ⁊ percuſſuram plage eius ſanauerit duplex eſt vulnus ſiue plaga. ſecundũ quod hic tangit. Eſt enim vulnꝰ culpe et hoc alligatur per gratiã. Et plaga miſerie. et hec ſanatur per gloriã. Dico ꝙ vulnus culpe alligatur per gratiam quod bene ſignatur in illo ſamaritano ꝙ vulnerato appropiauit. et eius vulnera infuſo vino et oleo ſanauit Lu. x. Samaritanus iſte chriſtus eſt. Samaritanꝰ eñ interpretatur cuſtos et de dño dicit̃. pſ. cxlvj. Niſi dñs cuſtodierit ciuitatem: fruſtra vigilat qui cuſtodit eam. iſte vulneratus ſignat humanuz genus cui ſamaritanus appropiauit. quando dñs humanam naturam pro redemptione humani generis ſumere voluit vulnera autẽ eiꝰ alligauit qñ fluxũ peccatoꝝ impoſitione mãdatoꝝ ⁊ cõſilioꝝ reſtrinxit. vinũ etiã et oleũ infudit. oleũ ſanat. vinũ letificat. in quo ſignat̃ ꝙ dñs duo bona nobis fecit: ipſe eñ nos ſanauit ꝑ gratiaz ⁊ ſanatos letificauit ꝑ bone conſciẽtie ſerenitatẽ. ij. Cor. i. Gloria noſtra hec eſt teſtimoniũ cõſciẽtie nr̃e. Dñs etiã ſanat ꝑcuſſurã plage ꝓpter ſui ammouendo miſeriã p̃ntis vite ꝑ gloriaz. Jere. xvij. Sana me dñe. ⁊ ſanabor. ſaluũ me fac ⁊ ſaluus ero qm̃ laus mea tu es. ſicut dictũ eſt dñs ſanat a culpa ꝑ gratiã. ſaluata miſeria per gloriam anima ſanata ⁊ ſaluata i celeſti curia reſultat in laudẽ diuinam. pſ. Qui habitant in domo tua domine in ſeculuz ſeculi laudabunt te. Sic ergo primo deſcribitur paſſio beate Agathe a graui afflictione: cũ dr̃ ipſe vulnerat. Scđo deſcribit̃ a ſuaui curatione cũ dr̃ et medet̃. Sciendũ ergo ꝙ dñs contra predicta quattuor vulnera medet̃ quadrupliciter. Primo eñ medetur ꝑ circũſpectionẽ laqueorum. Secũdo ꝑ deteſtationẽ peccatoruz. Tercio per euaſionẽ tormentorũ. Quarto per acceptionẽ celeſtium gaudiorum. Primo medetur ꝑ circũſpectionẽ laqueorũ et hoc cõtra vulnus diabolice tẽtationis. Col. vj. Exentera piſcem hũc et cor eius ⁊ fel et iecor repone tibi. ſunt enim hec neceſſaria ad medicamenta vtiliter. Jn corde eſt ſedes diſcretionis. in felle eſt ſedes ire vel indignationis: in iecore eſt ſedes amicicie vel dilectionis. Primo ergo in corde eſt ſedes diſcretionis et hoc ad circũſpectionẽ laq̃oꝝ. ꝓuerbio. i. Fruſtra iacit̃ rethe ante oculos pennatorum. volatilia pennata habent oculos quibꝰ laqueos ꝓuiſos euolãdo deuitãt ſed diabolus de ſtultis et incircũſpectis hominibus ad modũ pueroꝝ ludit vt ita dicam ad capitolium: pueri eñ ludendo vni de ſocijs ſuis caputiũ ante oculos po

nunt qui ab alijs ꝑcutitur ⁊.quia non vi
det nescit qui sunt q̄ illuȝ ꝑcutiunt. sic di
abolus deceptis hoīb⁹ illudit ⁊ a quo ꝑ
cutiunt ignorant. q2 excecati in tenebris
erāt ps̄ Nescierunt neq3 intellexerūt in
tenebris ābulāt in felle sicut dixi ē sedes
indignationis que facit ad detestatōem
peccatoꝝ sicut eniȝ homo nobilis cordis
viso aliquo abhominabile de facili pro
uocatur ad nauseam. Sic homo q2 fact⁹
est ad imaginē ⁊ similitudinem dei visis
peccatoꝝ suoꝝ abhominatōibus debe-
ret indignari et sic moueri ad vomitum
spiritualem scȝ ꝯfessionē. istam indigna-
tionem sibi necessariam ad peccatorum
euasionem reputabat. Isa.lxiij. Cum di
cebat. Indignatio mea auxiliata est mi-
chi. In iecore etiaȝ vt dixit est sedes ami
cicie que valet ad exercitium bonorum
oꝑm ꝓpter impositionē mādatorū psal.
Leuaui manus meas ad mandata tua q̄
dilexi. ⁊ exercebor in iustificatōib⁹ tuis.
Manib⁹ oꝑamur exercitio ꝓmpti ⁊ hui
les efficimur. in quo notatur ꝙ nō solum
debem⁹ occupari circa mādata diuia. sȝ
debemus etiā esse ꝓmpti hūiles ad oꝑa
bōa. sic ḡ vt dictū ē respōsio hoꝝ triū cor
dis. s. fellis ⁊ iecorȝ ē necessaria ad medi
camēta vtilit̄ ista tria in se sꝑ deberet hō
ꝯsiderare si vellet suijpsi⁹ diligentē curā
hr̄e Lu.iiij. Medice curā teipȝ. Istō v̄bū
est medicis mirabilit̄ odiosū q2 vidēt illō
cōtra se specialiter esse dictū Medici eni
volūt alios de ista infirmitate i curā acci
ꝑe de qua nō possūt seipos curare cū tn̄
diligētior cura cuilibȝ demat eē ad seipȝ
q̄ȝ ad ꝓximū. Istō videm⁹ quotidie fieri
in ecclesia dei. hoīes eniȝ satagunt alios
i curā accipe q̄ nesciūt seipos curare ⁊ sor
didis maib⁹ volūt alioꝝ sordes tergere
cū dicat Iere. Sordes tergere nō valent
manusq3 lutū tenēt Scd̄o medetur dn̄s ꝑ
detestatōeȝ pctōꝝ. ⁊ hec ꝯtra vuln⁹ ꝯcu
piscentie carnalis Isa.lxi. Spūs dn̄i suꝑ
me. eo ꝙ vnxerit me ad annūciādum man
suetis misit me vt mederer cōtritis corde
Duplex ē medela corꝑalis. s. ⁊ spūalȝ ⁊ si
cut ego video i medicia corꝑali ꝙ qn̄ ali
q̄ potio medicinalis a medico alicui ifir
mo ꝑparatur nō integris spēbus. sȝ de ꝯtri
tȝ ꝯficitur q̄ species ꝯgruo liquore disso
uūtur ⁊ sic potio illa medicinalis egroto
in potū ꝓpinatur. Certe sic dȝ esse in me
dicina spūali sicut ē i corꝑali debem⁹ em̄
colligere spēs amaras pctōꝝ nr̄oꝝ q̄ i or
tis nostris crescūt ⁊ illas colligere in vnū
cumulū siue fasciculū ꝑ recordationē ⁊ po
nere in mortario concaui cordis ꝑ hūilia
tionē et ibi frequēter cōterere ꝑ frequē
tē discutionē ⁊ pistillo timorȝ ⁊ futuri iudi
cij ꝯsiderationē ⁊ has spēs pctōꝝ sic ꝯtri
tas debem⁹ dissoluere ꝑ lachrimaꝝ dif
fusionē. et sic istā potionē possim⁹ nobis
sūmere tanq̄ȝ medicinalē sic faciebat da
uid q̄ dicebat. ps. Ci. Potū meū cū fletu
miscebā ad h̄ nos ꝓuocat ieremias. Ier.
vi. dicēs. Luctū vnigeniti fac tibi plāctū
amarū. Quasi cōfectū de spēbus amaris
peccatoꝝ. Tercio medetur dominus per
euasionem tormentorū. et hoc cōtra vul
nus grauis afflictionis. Ecclesiastici.38.
Da locum medico: eteni illum dominus
curauit et non discedat a te quia opera
eius sunt necessaria. Medicus est xp̄us.
Ip̄e em̄ de celo ad terrā nobis medicinā
attulit quā nunq̄ȝ galienus inuenire po
tuit. Ip̄e em̄ simul in corpore ⁊ in amima
curauit. Mathei.ix. Dixit paralitico. Cō
fide fili remittuntur tibi pctā tua. mur-
murantibus autē quibusdā de scribis di
xit vt sciatis qm̄ filius hominis habet po
testatem dimittendi peccata. ait paralitī
co. Surge tolle lectū tuū et vade i domū
tuam. et sequitur ⁊ abijt in domū suā. De
isto medico dicit. Da locum medico Isti
medico dare locum contennunt qui sua
vulnera non ostendunt. Sunt quidā ho
mines qui indiscreta verecundia laborāt
et vulnera sua que impudendis et secre
tis locis habent ostendere verētur et ideo
circo moriuntur quia circa illos nulla me
dicina adheretur. Boetius Si operā me
dicantis expectas. Necesse est vt vulnus
detegas. vnde Prouerbiorū.xxviij. Qui
abscondit scelera sua nō dirigetur. Qui
autē confessus fuerit et reliquerit ea mi
sericordiā consequitur sic ergo Da locuȝ
medico. sequitur et nō discedat a te medi
ci salēt ab infirmis discedere quādo infir
mi nolūt eorum mandatis obedire. Paꝝ
enim valeret medici diligentia si infirmi
deesset obedientia sunt autē quattuor q̄
solet medicus circa infirmum facere. Pri
mo enim infirmitatē per pulsū vel vrinaȝ
cognoscit et ipsam infirmo ostendit. Se
cundo artam dietam pro qualitate infir
mitatis imponit. Tercio spe obtinende
salutis ad ipsius consolationē promittit
Quarto cū aliquātulū cōualuerit vt sibi
a recidiuo caueat iniungi hec q̄ttuor cir
ca nos facit noster spūalis medicus dn̄s
iesus christus. Ipse eni infirmitates nos-

ſtras cognoſcit nec indiget pulſu v vri-
na. omnia ei ſibi ſunt nuda ⁊ apta. Heb.
iiii. Omnia nuda ⁊ apta ſūt oculis ei⁹ ad
quē nobis ſmo. ipe etiā infirmitates no
ſtras quas cognoſcit nobis vt conſidere
mus iniungit. Jere. ii. Uide vias tuas in
conualle ſcito quid feceris. multi ſunt q̄
ſp cōſiſtūt in mōte elatōis. ⁊ iō vias ſuas
ꝯſiderare cōtempnūt in valle hūiliatōis.
Scđo nr̄ ſpūalis medicus peccatorib⁹ ar
tam dietā imponit. Marci. ix. Hoc genus
non eiicitur niſi per orōem et ieiunium.
Jeiuniū ei multum valet ad peccatorum
eiectonem ⁊ ſpūalis ſanitatis adeptōem
Eccle. xi. Uigilia et colera et tortura viro
infrunito ſōnus ſanitatis in hoīe parco.
Tercio medicus nr̄ egroto ſpiritualē ſpē
euaſionis ꝓmittit Jere. iii. Fornicata es
cū amatoribus multis tam̄ reuertere ad
me dicit dn̄s. ⁊ ego ſuſcipiā te. peccator
ei poſt offenſa nō auderet accedere ad tā
excelſam maieſtatē niſi ipo teſte cognoſ-
ceret ſuā benigniſſimā bonitatē. Quar-
to medicus nr̄ egroto ſpūali iiūgit vt a re
cidiuo caueat Jo. v. Uade ⁊ ampliꝰ noli
peccare ne deteri⁹ tibi aliq̄d ꝯtingat. q̄n
ei infirmus recidiuū patitur tūc piculoſi
us infirmatur ꝓpter qđ dicit de med. co
ſpūali nō diſcedat. ⁊ ſeq̄tur cauſa opa ei
eius ſūt neceſſaria. ſunt ei infirmitatē ex
pellētia. ⁊ ſanitatē tā grē q̄ȝ glorie addu
cētia Oſee. vi. Uenite ⁊ reuertamur ad do
minū q2 ipe cepit ⁊ ſanabit nos. cepit nos
ſanare in pn̄ti p grām ſȝ ſanitatē in futu
ro ꝯſūmabit p gloriā. Quarto dn̄s mede
tur p adeptōeȝ celeſtiū gaudiorū ꝯtra vul
nus miſie pn̄tis Eccle. vi. Amic⁹ fidelis
medicamentū vite ⁊ immortalitatis. xp̄s
fuit amicus fidelis nō ſolum in tp̄e ꝓſpe
ritatis. ſȝ etiaȝ in tp̄e aduerſitatꝫ vſq; ad
tollerentiā mortis q̄ȝ p nobis ſuſtinuit.
mortem autē crucis. Jſte amicus fidelis
fuit medicamētū vite q̄ntū ad gloriā aīe
medicamentū imortalitatis q̄ntū ad glo
riā corpis ipe ei fuit id lignū vite de quo
Ezech. xlvii. Erūt fructus ei⁹ in cibū ⁊ fo
lia in medicinā Jpe ei tanq̄ȝ p medicinā
purgatiuā oēs īfirmitates nr̄as euacua-
uit Apo. vii. Nō eſuriēt neq; ſitiēt āpli⁹
neq; cadet ſup illos ſol neq; vllus eſtus.
ipe etiā corpa nr̄a gloria immortalitatis
dotabit. i. Cho. xv. Seminatur in corrup
tōe. ſurget in icorruptōe. ſeminatur in ig
nobilitate. ſurget i gloria ſic ḡ folia hui⁹
ligni ſunt in medicinā q̄ntū ad ſalutē cor
poris. fructus aūt eius ſunt in cibū q̄ntū
ad refectōeȝ aīe rōnalis in fruitione ſūme
bonitatꝫ Can̄. ii. Fructus ei⁹ dulcis guttu
ri meo. h fructu dn̄s nr̄ ihs chriſt⁹ nos ſa
tiabit cū eius gloria apparuerit cū nos le
ticia cū vultu ſuo adipleuerit cū dilectōes
in dextera ſua vſq; in finē ⁊ ſn̄ fine exn̄tes
nobis p̄ſtiterit Quas nobꝫ p̄ſtare digneť.

¶ In capite ieiunii. Sermo. Primus.

Conuertimini ad me: in toto corde veſtro Joelis. ii. Qm̄ peccatores in cōmutabile
bonū relinquūt et ad rē ꝯmutabilē ſe cō
uertūt Jdeſt hortatur eos dn̄s vt rē ꝯmu
tabilem relinquant ⁊ ad bonum in ꝯmu-
tabile ſe ꝯuertāt Et notātur duo in ỽbo
ꝓpoſito Prio ei hortatur dn̄s ad ꝯuerſio
nē. cū dicit cōuertimi ad me. Scđo oñdit
cōuerſionis modū ſiue formaȝ cū dicit in
toto corde vr̄o Sciendū ē q̄ q̄ttuor ſūt q̄
dn̄t mouere pctōrē ad cōuerſioneȝ. Prim
eſt formidatio pene Scđȝ ē certa expecta
tio mie. Terciū purificatō ꝯſciētie q̄rtuȝ
adeptō vite eterne. Prio ḡ debet mouere
peccatorem ad cōuerſionē formidatio pe
ne. Eclc. v. Ne tardes cōuerti ad dn̄m. et
ne differas de die in diē ſubito ei veniet
ira illi⁹. ⁊ i tp̄e vidicte diſpdet te famelic⁹
non tardet currere ad panem nec ſitibun
dus venire ad aquas nec egrotuſ ad me
dicinam ſi ḡ eſuris recuperatōnē ſalutis
ne tardes cōuerti ad illū q̄ de ſeipſo dicit
Ego ſū panis viu⁹ q̄ de celo deſcendi ſi ſi
tis fluēta vite celeſtis nō tardes currere
ad illū q̄ de ſeipo dicit q̄ ſitit vēiat ad me
⁊ bibat. aq̄ ei quā ego dabo vobꝫ fiat fōs
aq̄ ſaliētis in vitā etnā: ſi ſpūalit te ergo
tū ſētꝫ. ⁊ vere debes ſētire. Jſa. i. Omne
caput lāguidū ⁊ omne cor merēs a plāta
pedis vſq; ad verticē nō eſt in eo ſanitas
ad medicū aīe debes recurrere q2 ſȝ bea
tū aug. iō magn⁹ venit medic⁹ q2 magn⁹
vbiq; iacebat egrot⁹ hoīes corpalit egro
tātes mittūt feſtinanter ⁊ ſyropos cōfici
faciūt p q̄s q̄nq; ꝯualeſcūt: ſic pctōres ad
ſalutarē pn̄iaȝ dn̄t recurrere p hāc eni ſo
lent ſpūalit ꝯualeſcere. Nec ergo tardes
ꝯuerti ad dn̄m ⁊ ne differas de die in diē
pctōres q̄nq; exceptōes dilatorias ꝯtra
ſalutem ſuā ꝓponūt. q̄n ḡ vitam longā ꝓ
mittūt ſicut faciebat diues ille q̄ dicebat
aīa mea multa bona habes in annos plu
rios eplare q̄eſce ꝯmede ⁊ bibe Lu. xxiii
Sȝ iſta exceptio dilatoria tāq̄ȝ friuola a
ſūmo iudice eſt repulſa. cuȝ dixit. Stulte
hac nocte repetet diabol⁹ aīaȝ tuā a te et

sequitur. Subito em̄ veniet ira illi⁹. Sic con
tra illos de q̄bus Job. xxi. Ducūt in bonis
dies suos ꝛ in pūcto ad inferna descēdunt
sicut punctū minimū in quātitatib⁹. sic mo
mentū in tēporib⁹. vnde in pūcto ꝛ momē
to tēporis veniet ira eius et in tp̄e vindi
cte disperdet ꝛc. disperdet in diuersas par
tes ꝑdet affligendo. s. in aīa verme q̄ non
morietur. et cruciando corpore igne q̄ non
extinguetur. Scd̄o dꝫ mouere peccatorem
ad cōuersionē certa expectatio mīīcordie
Exo. xxxiiij. Dn̄ator dn̄e deus clemēs ꝛ mi
sericors patiēs ꝛ multe miserationis ac ve
rax q̄ custodis miam in milia. In dicta au
ctoritate ter ponitur nomen misericordie.
Tripliciter em̄ circa pctōres viscera mise
ricordie sue solet ostēdere. Primo in expe
ctatione peccantiū. Ro. ij. An diuitias bo
nitatis eius ꝛ patiētie ꝛ lōganimitatis cō
temnis aut ignoras qm̄ benignitas dei ad
penitentiā te adducit. fatuus est pctōr q̄ di
uitias lōganimitatis. i. longe expectatio
nis deo cōtemnit. attn̄ cū peccator sit indi
gnus pane quo vescitur. dn̄s ex abundan
tia misericordie sue et pietatis sup iustos
et iniustos pluit. et solem suū sup bonos et
malos oriri facit. vnde eodem cibo pauit
dn̄s iudā ꝓditorē ꝛ petrū in dei dilectiōe
feruentē: vt et ille accepto beneficio ab im
pietate resiliret ꝛ iste magis ī dei dilectio
ne flagraret. Qn̄qꝫ etiā dn̄s honores ꝛ di
uitias magnas tribuit tā iniustis q̄ꝫ iustis.
Sicut bonus pastor meli⁹ ꝓcurat ouē mor
bidam: vt sanet q̄ꝫ sanā vt in sanitate ꝑdu
ret. Scd̄o ostēdit dn̄s miam suā ī receptio
ne penitētiū. ij. Petri. iij. Patiēter agit ꝓ
pter vos nolens aliquos ꝑire: sed oēs ad
penitētiā reuerti. sed q̄ꝫto magis dn̄s pec
catorē ad penitētiā expectat. tanto durius
puniet si peccator ad ipsum nō se cōuertat
sicut hō valid⁹ magis ꝑcutit cū gladiū con
tra illū qui ꝑcutitur elōgat. Tertio ostēdit
dn̄s mīīcordiā suā in glorificatione dece
dētiū. Titū. 3. Nō ex opib⁹ iusticie q̄ feci
m⁹ nos: sed ꝯm miam suā saluos nos fecit.
Magna est dulcedo pietatis diuine q̄ pec
catores ex magnitudine sue mie de vasis
contumelie in vasa transfert glorie. Ter
cio mouere debet peccatorē ad cōuersionē
purificatio cōscientie. ps. Audiā q̄d loqua
tur in me dn̄s de⁹: qm̄ loq̄tur pacē in ple
bē suā. et sup sanctos suos: ꝛ ī eos q̄ cōuer
tūtur ad cor. diuina locutio nobis facta ni
chil aliud est q̄ꝫ illustratio interna. Tūc ḡ
in nobis dn̄s loq̄tur cū ab ipso interius il
lustramur. vn̄ Gre. in moralib⁹. locutio dei
facta ad nos videt̄ postq̄ꝫ auditur cū em̄ se
metipsum sine mora sermonis insinuat re
pentina luce nr̄e tenebras ignorātie illu
strat. Dicit̄ ḡ audiri. visus et auditus duo
sunt sensus discipline. Tunc ergo dn̄m lo
quētē audiuim⁹ cū aliq̄d de disciplina sue
illustratiōis ꝑcipim⁹. sequit̄: qm̄ loquetur
pacē in plebē suā. ꝛc. ꝯm antiquos docto
res triplex est pax. s. tp̄is. pectoris eterni
tatis. Et hoc ꝯm tria genera hoīꝫ. scꝫ popu
lares. ꝛ q̄ꝫtum ad istos data fuit pax tp̄is.
tp̄e natiuitatꝭ dn̄i. tāta em̄ tūc erat pax q̄
exijt edictū a cesare augusto vt describeret̄
vniuersus orbis. Unde in tp̄e natiuitatis
xp̄i cātatū est ab angelis / in terra pax hoī
b⁹ bone volūtatis. Scd̄o est pax pectoris
ad p̄latos ꝛ p̄dicatores q̄bus Ephe. vj. dr̄.
Calciati pedes in p̄parationē euāgelij pa
cis. vn̄ ꝛ Johan̄. xiiij. Dictū est discipulis.
Pacē relinquo vobis / pacē meā do vobis.
Dn̄s em̄ apostolis pacē pectoris tāq̄ꝫ ioca
le ꝛ exenniū nobilissimū relinquit. Tercio
est pax eternitatis q̄ꝫtū ad cōprehensores.
Phi. iiij. Pax dei q̄ exuperat omnē sensuꝫ
custodiat corda vestra ꝛ intelligētias vr̄as
pax eternitatis cōprehēsoꝝ corda custodit
ne vllo dolore crucient̄ custodit intelligen
tias eoꝝ ne vllo errore fuscentur. Quarto
dꝫ mouere peccatorē ad conuersionē ade
ptio vite et̄ne. Ezech. 13. Cōuertimi a vijs
vr̄is pessimis: qr̄ moriemini domus israel
cōuertimini ꝛ viuite. via pctōꝝ mala est in
cogitatione peior in ꝑuersa opatione. pes
sima in obstinata cōsuetudine. tunc ḡ dn̄s
peccatores a vijs suis pessimis ꝯuertit qn̄
ab hostinata consuetudine ad penitentiaꝫ
reducit. ps. Dixit dn̄s ex basan cōuertā cō
uertā in profundū maris. ibi dicit glosa q̄
dn̄s qn̄qꝫ despatissimos pctōres cōuertit.
sequit̄: qr̄ moriemini dom⁹ israel. Rō hu⁹
quare est ꝑuersitas volūtatꝭ nr̄e. Eccle. xv
Ante hoiem vita ꝛ mors bonū et malū. q̄d
placuerit ei dabitur illi. et sequit̄ apposuit
illi ignem ꝛ aquam. Insanus iudicaret̄ hō
cui ex vna ꝑte apponeretur ignis ꝯburēs
et ex altera parte aqua refrigerās si aquā
refrigerantem fugeret et ad ignem cōbu
rentem se cōuerteret. tales sunt pctōres q̄
fugiunt refrigerium bone vite ꝛ se conuer
tunt ad ardorē inordinate cōcupiscētie. se
quitur cōuertimini ꝛ viuite q̄si diceret Nō
potestis nō viuere si ꝯuertimini ad me fon
tē vite. ps. Qm̄ apud te est fons vite: sic ḡ
dn̄s hortatur pctōres ad cōuersionem cuꝫ
dr̄ cōuertimini ad me. sequtur in toto corde
vestro. vbi ostendit conuersionis modum

siue formā. Sciendū ꝙ debemus ꝯuerti
ad dn̄m in corde ꝑfecto. corde edocto. cor
de simplici et i corde hūili Primo ergo de
bem⁹ ꝯuertere ad dn̄m i corde ꝑfecto. iiij
Re. xx. Cū dixisset isaias ezechie regi vt
domui sue disponeret qꝛ erat moriturus
Conuersus ad dn̄m dixit. Memēto queso
dn̄e quō ambulaueri corā te in veritate
et corde perfecto. Qn̄ aliq̄ grauiter infir
mantur solent eis amici sui cōsulere vt te
stamentū condant de reb⁹ suis ordinent
et sic domui sue disponāt Tūc illi clericos
iuratos vocant ⁊ in p̄sentia eoꝝ de reb⁹
suis ordināt sic isaias tanq̄ amic⁹ fidelis
ezechie regi egrotanti ꝯsuluit vt ꝯdendo
testamentū disponeret sue domui. tūc cō
uersus ezec. ad dn̄m dixit Memento q̄so
ecce. Qn̄ nos habem⁹ amicos familiares
et benefactores solem⁹ eos in nostro me-
mento ponere et pro ip̄is specialiter ora
re. sic ezechias qꝛ sentiebat se fuisse bn̄fi
cium et amicū rogauit dn̄m vt ip̄m reuo-
lueret in memento suū vn̄ dixit Memēto
queso dn̄e. sequitur. quō ambulaueri co
ram te in veritate et corde ꝑfecto. duo di
cit veritatem. et cor ꝑfectū veritas dn̄i di
rigit cor ꝑfectū deo cōiungi veritas enim
est illa linea regularis q̄ ad illū q̄ est via
veritas ⁊ vita ducit Gal. vi. Quicūq̄ hāc
regulā secutus fuerit pax sup illū ⁊ mise
ricordia pax. i. trāq̄litas mētis miscdia. i.
remissio de pctis hoies ergo veraces act⁹
suos dirigūt secūdū lineas rectas. hoies
vero mēdaces scđ͡ʒ lineas reflexas. linea
reflexa facit angulū ⁊ sordes i a̅gulo sūt
vn̄ hoies mēdaces sordib⁹ mēdacioꝝ suo
rū se in aīa occidūt Sap. i. Os aūt qđ men
titur occidit aīaʒ. sicut veritas ad deū di
rigit. sic ꝑfecto deo ꝯiungit vn̄ dicit cor ꝑ
fectū Ge. vi. Noe vir iustus atq̄ ꝑfectus
cū deo ambulauit. viris em̄ ꝑfectis dr̄. i.
Paralip. ix. Iungatur cor meū vobis Se
cūdo debem⁹ conuerti ad dn̄m in corde
edocto Pro. ii. Si intrauerit sapia cor tuū
et sciētia aīe tue placuerit ꝯsiliū custodiet
te. Distinguam⁹ iter sapiaʒ ⁊ sciētiam. vt
sapia sit in interiorib⁹ cogitatiōib⁹ ⁊ affe
ctionib⁹ restringēdis. sciētia vero in exte
rioribus actiōib⁹ regēdis. sicut em̄ bon⁹
cirulug⁹ vulnera sauciati ligat ⁊ restrigit
ne vulneratus moriat̄ corꝑaliter. sic dn̄s
ꝑ sapientiā ꝑuersas cogitationes vel af
fectiones ligat et restrigit ne inordinate
desluāt et sic moriatur peccator spiritua
liter Ecclesiasti. vi. Uincula illius alliga
tura salutaris. sequitur et scientia anime
tue placuerit. sciētia sicut diximus est in
exterioribus actionibus dirigēdis. sicut
enim oculus dirigit in via pedum. sic sciē
tia dirigit in via morum. et sicut homo ce
cus frequēter nō ipiguit ⁊ de facili cadit
sic homo ignarus tanq̄ miser et capti-
uus frequenter etiam de peccatis in pec
catum ruit sequitur cōsilium custodiet te
cōsilium domini est sicut pedagogus qui
pueꝝ ad scolas ducit et reducit et ip̄ʒ ab
omni aduersitate custodit ꝓpter quod di
cit consilium custodiet te. et dominus tā
tum diligit iustum pedagoguʒ qui in ip̄o
accipit hospiciū suum. Prouerbiorū. viij.
Ego sapiētia in consilijs habito. et erudi
tis intersum cogitatiōibus Tercio debe
mus conuerti ad dominum in corde sim
plici. Sapien. i. Sētite de domino in bo
nitate et in simplicitate cordis q̄rite illū
sensus non decipitur circa ꝓprium obie
ctū. sicut visus non decipitur circa albuʒ
et nigrum. nec tactus circa calidum et fri
gidum sed cum duo nobis inflicta sunt ꝓ
pter peccatū primi hominis concupiscen
tia rerum noxiarum et ignorantia agēda
rum affectus decipitur circa dulcedinem
diuine bonitatis ꝓpter iordinatū amorē
Intellectus circa lucem summe veritis ꝑ
errorē. ⁊ ista duo inducūt palati iterioris
infectiōeʒ ne sentire possit sūme bonitatꝫ
dulcorē. sed sicut fit equo hn̄ti palatū ife
ctū vt possit recuꝑare comedēdi appetitū
quedā cōmixtio salis ⁊ aceti q̄ cōmixtiōe
ei⁹ palatū cōfricat̄. et sic eius appetit⁹ re
parat̄. Sic nos debem⁹ nr̄ʒ palatū iteri⁹
cōfricare ex cōmixtiōe salis diuine sapie
q̄ de altitudīe sūmi p̄ris ad ista despicibi
lia descēdit. ⁊ ex aceto mēorie acerbitatꝫ
sue passionis in q̄ aceto potatus fuit. Ps.
In siti mea potauerūt me aceto ⁊ ꝭm istā
viā inde aliquo mō reparādo palatū sen
tire possum⁹ aliquā dulcedīeʒ sūme boni
tatꝫ seq̄tur et i simplicitate cordis q̄rite
illū De⁹ sp̄alis amator ē simplicitatis et
detestator duplicitatꝫ Eccle. ii. Ue duplici
corde. ꝯtra illos q̄ exteri⁹ hn̄t apparentē
sctitatē ⁊ iteri⁹ hn̄t latētē iniquitatē. Ex
quib⁹ duob⁹. s. apparētia ⁊ defectu hoies
ꝑalogizāt. Sed dn̄s tanq̄ bonus logic⁹
imo tanq̄ ille q̄ est ars artiū ꝑ distictionē
multiplicis soluet istū ꝑalogismū. Mat.
xxiiij. Ueniet dn̄s serui illi⁹ i die q̄ nō spat
et hora q̄ ignorat. et diuidet eū ꝑtēq̄ ei⁹
ponet cū ipocritis diuidet illū vt in corꝑe
puniatur igne cōburēte et in aīo verme
corrodēte. Quarto debem⁹ ꝯuerti ad dn̄m

ẽn corde hũili. Mat. xi. Discite a me q2 mi-
tis sum ꝛ humilis corde. Sũm⁹ magr̃ qui
cathedram hꝫ in celis lectionez hũilitatis
docere venit in terris q̃ lectio tante est hu
militatis ꝙ ad gloriã ducit ꝛ in gloriã in-
troducit Prouer. xxix. Superbũ sequit̃ hũ
militas. et humilẽ spiritu suscipiet gloria.
Ad quam nos perducat ꝛc.

¶ In capite ieiunij. Sermo secundus.

Tu autem cum ieiu-
nas vnge caput tuum oleo ꝛ fa
ciẽ tuã laua Mat. vj. Omnia in
nobis honeste / ꝛ ꝭm ordinem fieri debent
ideo dñs in vbo ꝓposito nos docꝫ triplicit̃
ordinari. Primo ad dñm inferius ꝑ carnis
mortificationẽ cũ dr̃. tu autem cũ ieiunas.
Scdo ad nr̃m exter⁹ ꝑ ꝓxi mi cõpassionez
cũ dicit̃: vnge caput tuum oleo. Tercio ad
nr̃m interi⁹ ꝑ mẽtis purificationẽ. cũ dicit
faciem tuã laua. Quãtum ad primũ dicit.
Tu aũt cum ieiunas. Sciendũ est ꝙ debe
mus tripliciter ieiunare. Primo cũ mentis
leticia vel iocunditate. Mat. vj. Cũ ieiuna
tis nolite fieri sicut hypocrite tristes. Ex-
terminant eñ facies suas. vt videant̃. ho-
minibus ieiunãtes. Dñs nõ vult a nobis
remouere in ieiunio pctõrum tristiciã: sed
tristiciã simulatam. vnde non dicit. Nolite
fieri tristes: sꝫ nolite fieri sicut ypocrite tri
stes ꝛ subdit cãm exterminãt eñ facies su
as. Sciendũ ẽ ꝙ facie cognoscimus ꝛ facie
cognoscimur ꝭm hoc in facie duplex est ter
minus. Termin⁹ a quo ꝛ termin⁹ ad quez
a termino a quo exterminãt ypocrite faci-
es suas: q2 sicut hñt sctitatẽ simulataꝫ: ita
hñt cognitionẽ fantasticã velũ eñ simula-
tionis operit oculos cordis ne ꝑueniãt ad
agnitionẽ veritatis. vñ Gen. xx. Hoc erit
tibi in velamen oculoꝝ tuoꝝ. Quantũ ad
terminũ ad quẽ extermiatur facies nõ eñ
veraciter cognoscuntur. sunt eñ exterius
viridi: interius fetidi. sicut lignũ putriduꝫ
qđ lucet de nocte nichil nisi putredinez hꝫ
de die. ꝛ sicut noctiluca de nocte videt̃ hr̃e
candoris decorẽ de die autẽ nichil inuenit̃
habere nisi immũditiam et fetorẽ. vñ vere
dicit̃ ꝙ non est aurũ quicq̃d lucet. litargi-
ria aũt auricalcea ꝛ felle tincta vident̃ esse
aurea nõ tñ sunt aurea. sic ypocrite etsi ha
beãt sanctitatis simulationẽ nõ tñ hñt scti
tatis veritatẽ. Sed notabile est ꝙ dicit vt
videantur hoibus nõ deo. homo eñ videt
que patent deus aũt intuetur cor. vñ eoꝝ
fallacijs non decipitur deus. non eñ est fa
tuus aurifaber vt accipiat auricalcum pro
auro / stannum ꝑ argẽto. Grego. Lucerna
in tenebris fulgere cernitur. sed i solis ra
dio posita tenebratur. Secundo debemus
ieiunare cũ concordia ꝓximi siue caritate.
Isa. lviij. Quare ieiunauimus et non aspexisti: humiliauim⁹ animas no-
stras ꝛ nescisti: et ait dolete ad lites ꝛ cõtẽ
tiones ieiunatis et ꝑcutitis pugno impie
dñs in ministris suis req̃rit cõcordiã nõ cõ
temptionẽ in pace eñ factus est locus ei⁹.
et ideo litigator et rixator etsi nõ sit eijciẽ-
dus de loco orationis vel de loco refectio-
nis eijciendus tñ est de loco cõmunis locu
tionis vt exeat ad iurgiũ litis ꝛ contentio
nis. vñ Prouer. xxij. Eijce derisorẽ ꝛ exibit
cum eo iurgiũ sicut eñ excõmunicati eijciũ
tur de ecclesia ꝛ sicut leprosi de villa / ꝛ si-
cut ouis morbida eijcitur de grege ne to-
tum gregẽ inficiat. sic litigatores ꝑ impo-
sitionẽ silentij eijciendi sunt de collocutio
ne fraterna. seq̃tur: ꝛ ꝑcutitis impie. Sciẽ
dum est ꝙ eadem manus facit palmã ꝛ pu
gnuꝫ. Sed est palma cũ extẽditur. ꝛ est pu
gnus cum clauditur qđ est in palme manĩ
feste videtur: quod est in pugno abscondĩ
tur. sic ꝛ eadem ꝑuersitate cordis peruent
unt lites ꝛ cõtentiones in aperto. ꝛ deten
tiones in occulto Sed sicut crudelior est
actus qui datur de pugno q̃ꝫ qui datur de
palma. sic magis leditur hõ ꝑ occultas de
tentiones. contra eñ lites et contẽtiones
potest homo se defendere ꝑ humilitatem
mansuetudinẽ ꝛ patientiã. Sed contra de
tractionem nullaꝫ habet defensionẽ. vnde
cum dicit pugno. subiungit: impie. magna
impietas fuit in Joab qui erat miles bo-
nus: sed ꝓditiosus qui metũ amasie tanq̃ꝫ
eum osculans tenuit et gladio quem ille
non obseruabat ipsum interfecit. sic multĩ
loquuntur pacem cum proximo suo. mala
autem in cordibus eorum gerunt. Tercio
debemus ieiunare cum reuerentia dei et
humilitate. Hester. xiiij. Postq̃ꝫ deposuit
hester vestes regias fletibus et luctui in-
dumenta apta suscepit ꝛ pro vnguẽtis va
rijs cinere ꝛ stercore impleuit caput humĩ
liauit corpus suum ieiunijs Hester. dolẽs
est anima penitens que non debet ornarĩ
in istis diebus: in quibus saluator noster
denunciatus et nudus in cruce suspensus
fuit. Non enim est congruum vt denuda-
to capite membra ornentur. ornamẽta eñ
specialiter solent poni sup caput: sicut dya
demate ornantur capita regum. mitris ca
pita pontificum. trituraris auro et argẽto
et lapidib⁹ preciosis intextis capita mu-

lierũ vñ bona ꝯsuetudo inoleuit vt hoies
et mulieres deponãt i istis diebꝰ vestimē
ta ꝑciosa ⁊ assumant sibi vestimēta abie
cta. iō h̄ dr̄ ꝙ posuit hester vestes regias
seq̄tur fletibꝰ ⁊ luctui idumēta apta acce
pit. ista indumēta sunt duplicia. dolor sci
licet intus in corde. et afflictio exterius i
corpore. Dolor in corde est quasi tunica
dñi inconsutilis desuꝑ contexta ꝑ totum
Quidam dolēt ꝙ nō possunt sicut alij ser
mones lucidos ⁊ ornatos ꝯponere questi
onum subtilitates consuere siue contexe
re. ista tunica est ꝯsutilis nō tunica dñi in
cōsutilis Sed dolor de pctis tunica est in
consutilis q2 non habetur per humanum
artificiuz. Sed est speciale dei donũ. ista
tunica debet esse desuꝑ cōtexta ꝑ totũ. in
contextione fiunt multi tractus ⁊ discur-
sus tñ ad vnã ꝑfectionē pñni ordinantur
Sic penitens ꝑ singula peccata debet do-
lendo discurrere. discurrendo flere. flēdo
consciētiam lauare. ps. Lauabo ꝑ singu
las noctes lectũ meũ lachrimis meis stra
tum meũ rigabo. Sed hec omnia ad hoc
specialiter dñt ordinari vt peccatum de
struatur. destructo peccato consciētia mũ
detur. et in mũda conscientia deus hono
rifice recipiatur. Scd̄m indumentum est
afflictio exterius in corꝑe. istud vestimē
tum est sicut cappa ad pluuiaz, que de pã
no firmiter ꝯtexta efficitur itaꝙ si pluuia
sup̄m ꝑfundit ip̄z tñ nō penetrat nec ꝑtrã
sit. ita ⁊ nos si afflictione pñie ꝑfũdamur
exterius nō tñ debemꝰ dolere sed magis
letari interius Aug. peccator doleat ⁊ de
dolere gaudeat Secundo debemus ordi
nari ad nostrũ exteriꝰ ꝑ ꝓximi ꝯpassionē
vnde subditur. vnge caput tuuz oleo Sci
endum ergo ꝙ debemus vngi tripliciter
Primo ꝑ animi dulcem compassionem: et
Chor. i. Unxit nos deꝰ ⁊ signauit ⁊ dedit
pignus spũs in cordibꝰ nostris. vnxit nos
deus ꝑ interni animi dulcedinem et inte
riorem sanitatem. ip̄e em̄ est iste vngenta
rius. De quo dicit̄ in ecclesiastico. xxxviij
vnguētariꝰ pigmēta faciet suauitatis. et
vnguēta cōficiet sanitatis. istud debet eē
vnguētum in capite. i. in mēte ꝑ qđ debz
vsqꝫ ad stiriles subuentiōes ꝓximoꝝ de-
scēdere sequetur. ⁊ signauit ꝑ veram fidē
Fides em̄ est istud thau. de quo Eze. ix. dr̄
Signa thau suꝑ frontes viroꝝ gemētiũ
et dolentiũ. Ibi dicit glosa thau. est litte
ra in antiquis hebreis libris habēs simi
litudinē crucis. hoc signo dñt christiani
signari vt ab vncto dicantur vncti. ⁊ a xp̄o

christiani Nomē em̄ xp̄s tãte est nobilita
tis ꝙ quicquid ad ip̄m ꝯuertitur nomen
suum amittit. vnde si conuertatur iudeꝰ
siue grecus siue scita siue barbarus nũꝙ̄
de cetero vocabitur nisi xp̄ianꝰ sicut vide
mus ꝙ secana est tãte nobilitatis ꝙ om
nia flumina que in ipsam fluũt statim no
mina sua ꝑdunt. sequitur ⁊ dedit pignus
spũs in cordibus vestris. sp̄m q̄ est pignꝰ
suꝑne hereditatis. vnde solēt aliq̄ accipe
memoriale qñ libros amicis accomodãt
ad h̄ vt habeãt solã recordationē sz fene
ratores qñ pecuniã suã dãt ad vsurã nō
sufficit eis mēoriale. Sz volũt tale pignꝰ
habere ꝙ cũ capitali sũma suꝑ existentez
vsurã possit valere. sic nō sufficit dño no
bis dare memoriale sz sp̄m in pignꝰ here
ditatis eterne ꝓ oꝑibꝰ pietatis nobꝫ dat
veneratur em̄ dño qui miseret̄ pauperis
Ro. viij. Ip̄e sp̄s testimoniũ reddit spũi
nr̄o ꝙ filij dei sumus si aũt filij ⁊ heredes
Scd̄o debemꝰ vngi ꝑ ꝓximoꝝ eruditio-
nē Isa. lxi. Sp̄s dñi suꝑ me eo ꝙ vnxerit
me ad annũciandũ mãsuetis misit me spi
ritus dñi suꝑ nos esse dr̄ q2 quicq̄d recte
loq̄mur de auctoritate sp̄s veritatis acci
pimꝰ Actuũ. i. Accipietis ꝟtutē superueni
entis sp̄s scti in vos. iste spũs regit nos
ꝑ iterne sapie illustrationē hec est vnctio
de q̄ dr̄. vnctio docet de oībus. seq̄tur. ad
annũciãdũ mãsuetis misit me. mãsuetus
dr̄ q̄i assuetus. tales debēt eē xp̄iani qui
dñt currere ad nutũ manꝰ ꝑdicatoris ad
audiendũ verbũ dei. Sz pauci sũt sic ma
nui assueti. qñ em̄ vidēt ꝙ ꝑdicator ascē
dit ad ꝓponendũ verbũ dñicum de eccle
sia fugiũt similes catho q̄ fugit qñ noia-
tur noie suo. Uel ad lr̄az mãsuetꝫ debemꝰ
ꝓponere verbũ dei Eccle. v. Esto mãsue
tus ad audiendũ ꝟbũ dei. vt itelligas. et
cũ sapia ꝓferas responsũ veꝝ Sed multi
sũt q̄ nō sũt mãsueti ad audiendũ verbũ
q2 nō veniũt vt instruãtur Sz vt insidien
tur. vñ si q̄d elegãter dictũ fuerit nō mul
tũ curãt. si aliq̄d male dictũ fuerit illđ re
portãt grana dimittũt paleas retinent si
miles pãno colatorio q̄ trãsfundit. ⁊ a se
abijcit q̄cq̄d est i liquore puritatis nichil
retinet nisi qđ ē imũditie ⁊ feditatꝫ. Ter
cio debemꝰ vngi ꝑ idulgētie corꝑal' ꝓxi
mi releuationē Luce. vij Dicit̄ de magda
na. stãs retro secus pedes dñi. lachrimis
cepit rigare pedes eius ⁊ capillis capitis
sui tergebat ⁊ osculabat̄ pedes eiꝰ. ⁊ vn
guēto vngebat. ista mulier priꝰ vncta fuit
interius in mēte ꝙ̄ vnguētũ exteriꝰ ifun

deret in ope. Sed sciendū est. ꝙ dn̄ici pe
des dn̄i sūt paupes: q̄ sicut totuȝ corpus
pedibus supportat ita frequēter diuites
paupes corꝑaliter reficiētes. ab eis spiri
tualiter sustētātur. de his pedib⁹. Ephe
i. Pedes eoꝝ pedes recti ⁊ planta pedis
eoꝝ q̄si plāta pedis vituli: paupes dn̄t eē
pedes recti ꝑ dilectionē Can̄. i Recti di-
ligunt te vitulus est animal imolaticiū vi
tulus ergo pōt dici xp̄s. in ara crucis pro
nobis imolatus. Ex planta vestigium pe
dis in puluere imprimit. Tūc ḡ plāta pe
dis pauperū quā plāta pedis vituli esse
dr̄ qn̄ paupes vestigia xp̄i imitātur. Job
23. Vestigia ei⁹ seqtus ē pes meus. Nos
videmus ꝙ musce vnguētū sequūtur vn̄
cū caput scabiosi vnguēto vngit a muscis
mirabiliter infestatur. sic quandoqȝ acci-
dit ꝙ homines quando vacant operibus
pietatis a muscis superbie vel elationis
Ecclesiastes decimo. Musce morientes ꝑ
dūt suauitatē vnguēti. et ideo debēt arce
ri flagello humilitatis. Tercio debemus
ordinari ad nostꝝ interi⁹ ꝑ sanctificatio
nē. vn̄ seqtur. ⁊ faciē tuā laua. Sciēduȝ
ergo ꝙ prio debēm⁹ cogitiuā a noxijs co
gitationib⁹ lauare. Jere. iiij. Laua a ma
litia cor tuum ierusalē: vt salua fias: vsqȝ
quo morabūtur in te cogitationes noxie
laua cor tuū lachrymis ꝯpūctionis: sic fa
ciebat. Judith. que signat animā penitē-
tem que descendebat singulis noctib⁹ in
valle peculie vt lauaretur in fonte aque.
Sed quia forte sordes peccatoꝝ nostroꝝ
tante sunt adhesionis ꝙ nō possūt lauari
aqua simplicis ꝯpunctionis. Jdeo eccle-
sia hodie cineres addidit: vt ex aqua cō-
punctionis et cinerib⁹ recordationis no
stre mortalitatis fiat forte lixiuiū in ablu
tionē menstruate ⁊ peccatoꝝ. seqtur. vsqȝ
quo morabūtur in te cogitatiōes noxie q̄
si diceret mora trahit ad se ꝑiculū vn̄ . r.
Cogitationes ipij vipee sūt gn̄atiōis. in
ortu em̄ suo interficiūt matrē suā. s. mēte
iste ꝑtus mal⁹. vn̄ in ortu suo statim debȝ
suffocari vel in aq̄s ꝯpūctionis submergi.
Secūdo debem⁹ lauare volūtatē ab inor
dinatis affectionib⁹. Can̄. v. Laui pedes
meos quō inq̄nabo illos pedes sūt hoīȝ
volūtates q̄ debent lauari in aq̄s fletus
et lamētationis. vn̄ quotidie debem⁹ mā
datū facere exēplo xp̄i q̄ pedes discipulo
rū lauit et nobis lauādos mādauit. laua
ergo pedes iterne volūtatis in choncha
hūilitatis cordis cauata cisello ꝯtritiōis
in aq̄ lachrimaꝝ meroꝝ ⁊ doloꝝ manib⁹

satisfactiōis: vt posset dicere laui pedes
meos. seqtur. quō inq̄nabo illos. quia est
magne igratitudinis inq̄nare pedes post
mūditiā ablutiōis. 2. Pe. 2. Si refugien-
tes coinquinatiōes hui⁹ mūdi cognitiōe
et saluatoris dn̄i nr̄i iesu xp̄i his rursus ī
plicati supatur facta sūt illis peiora poste
riora priorib⁹. Cōtigit eni illis iuxta pro
uerbiū. Canis reuers⁹ ad vomitū ⁊ sus lo
ta in volutabro luti. Tercio dēm⁹ lauare
motiuā a ꝑuersis opationibus. Exo. xix.
Sāctifica. populū hodie ⁊ cras lauētqȝ ve
stimēta sua ⁊ sint pati in diē terciū. Sācti
fica pplm tuū hodie q̄ntū ad carnis mor
tificationē. sanctifica ⁊ cras q̄ntū ad pri-
mi ꝯpassionē. lauetqȝ vestimēta sua ꝑ sā-
ctā ⁊ mūdā opationē ⁊ sint pati in diem
terciū. i. in diē dn̄ice resurrectionis. qui
tercia die resurrexit a mortuis ꝑ intenā
mūditiā ⁊ sanctitatē tūc em̄ recipiem⁹ sā
ctū panē ⁊ ideo habere debem⁹ sanctam
mētē. tūc recipiem⁹ patū panē ⁊ ideo de
bemus habere patum aīm. Sap. xvi. Pa
ratū de celo panē prestitisti eis sine labo
re om̄e delectamentū in se habentē ⁊ om
nis saporis suauitatē. Dn̄s vult nos trās
ferre de suauitate ad suauitatē. suauitas
eterne iocūditatis h̄ habetur a sācti sub
quadā ꝑgustatione. Sed in vita beata bī
betur ꝑs. Qm̄ apud te est fōs vite ⁊ in lu
mine tuo videbim⁹ lumē. Ad quē fontem
nos perducat.

¶ In cathedra sancti petri. ¶ Sermo. i.

In cathedra seniorum

laudent eū ps. Jn verbo ꝓposi
to cōmendatur beatus petrus.
Primo ab excellētia dignitatis. cū dicit ī
cathedra. Scd̄o a mūditia sanctitatis cū
dicit senioꝝ. Tercio ab exhibitione reue
rētie ⁊ honoris cū dr̄ laudēt eū. Quantū
ad p̄mū sciēdū ꝙ triplex est cathedra. Pri
ma ei est cathedra sanctitatis. Scd̄o veri
tatis. Tercio ꝑtātis. Pria cathedra ē iu
stoꝝ. Scd̄a est doctoꝝ. Tercia est p̄latoꝝ
Prio ergo est cathedra sanctitatis ⁊ hec
est iustoꝝ Ezech. xxviii. Jn cathedra dei
sedi in corde maris ille ī cathedra dei se-
dere dr̄ q̄ iuste et ſm volūtatē diuinā ad
cathedrā ꝓmouetur. ille em̄ iniuste cathe
drā possidet cui⁹ ꝓmotio volūtate diuia
dissidet Hebre. v. Nec quisqȝ sumit sibi
honorē sȝ q̄ vocat a deo tanqȝ aarō. hoc ē
cōtra illos q̄ ad dignitates ecclesiasticas
aspirāt ⁊ ꝑ litigia ⁊ munera ⁊ preces re-
gum et potentū arma ꝓmotionē suā pro-

carāt. qđ sacra scriptura nō siluit cū dicit
Ecclesiastici. vii. Noli q̄rere ducatum ab
hoīe neq3 a rege cathedram honoris ma
gnū honorē p̄rīfamilias faceret q̄ aliquē
in domo sua contra volūtatē honoraret.
Sic iniuriā xp̄o illi hoīes faciūt que i do,
mo dei q̄ est ecclesia alios honorāt q̄ ip̄os
ad ecclesiasticas aliq̄s libēter dignos ꝓ
moueremus si ip̄os cognoscerem⁹ sed fre
quēter ꝑ ignorātiā decepti sum⁹ et ideo
q̄ꝑuis ignorāter ꝯtra dei voluntatē faci,
mus docet te apostolus. 2. Ad thessa. iiij.
Que sit ei⁹ volūtas vbi dicit hec est volū
tas dei sanctificatio nostra vt abstineatis
vos a fornicatiōe vt sciat vnusquisq3 vas
suū possidere in sanctificatione ꝛ honore
illū ergo cui⁹ cognoueris sciam de cuius
sanctitate p̄sūpseris illū dignū scias pro
motionis ad culmē reuerentie ꝛ honoris
s3 q2 illi q̄ sunt ꝯtrarie ꝯditionis ꝓmouē
tur iō a dño cū suis subuertētur ꝛ de faci
li pōt credi eē fiendū. ꝙ tā legim⁹ esse fa
ctū Math. 21. Cathedras vēdētiū colum,
bas subuertit. illi colūbas in ecclesia dei
vendūt q̄ dona spiritussancti. ꝛ bñficia ec
clesiastica venialia exponūt. S3 dicet ali
quis ꝙ vix aut raro in ecclesia dei inueni
retur q̄ bñficia ecclesiastica venalia expo
nere crederet. S3 respōdeo tibi ꝙ hoīes
rudes ꝛ obtusū visū habētes nō ꝯgnoscūt
nisi grossa ꝛ rudia sicut sūt asini ꝛ boues.
S3 hoīes vidētes acutis oculis bñ vidēt
athomos in radio solis. volo ergo subti,
lē symoniā mōstrare de qua paucos p̄la
tos poteris excusare. vacat aliqđ pingue
bñficiū qđ illud sit bone ꝛ electe ꝑsone cō
ferendū ꝛ cōscientia prelati sic dictat ꝛ ra
tio iudicat ꝛ fere aīmus oīm predicat et
rōnis vtilitas h̄ postulat: ꝛ iā in volūtate
prelati q̄si firmatur vt illud bñficiū bone
persone ꝛ electe cōferat. S3 carnalis con
sanguinitas ex aduerso accedit ꝛ in secre
to auditorio cordis prelati ꝓponit hoīes
extranei de acceptis bñficijs solēt obesse
Cōsanguinei ꝛ nepotes in necessitatibus
nesciūt deesse tali ꝯfert h̄ bñficium q̄ ve,
lit ꝓdesse ꝛ nolit obesse. Dilectio velocio
ri pede incedit quā sibi ꝯsanguinitas car
nalis cōiungit allegationibus expellitur
et ꝯdēpnatur sanctitas ꝛ preualet in cau
sa sua cōsanguinitas. vñ q2 ip̄a plus pro
mittit q̄dā subtili simonia bñficiū sibi ac
quirit hec est cathedra pestilentie in qua
multi sedēt i ecclesia xp̄i. a q̄ pestilētia ca
thedra sācti petri imunis fuit. ps. i. Et in
cathedra pestilētie nō sedit Scđo ē cathe
dra veritatꝫ ꝛ hec ē doctoꝝ. 2. Re 23. Da
uid sedēs in cathedra sapiētissimus prin
ceps inter tres. Dauid interp̄tatur manu
fortis aspectu desiderabilis. i quo sign̄a
tur doctores ecclesiastici q̄ dn̄t esse fortes
in executione. aspectu desiderabiles ifor
matiōe subiectoꝝ ꝑ exēpla bonoꝝ moꝝ.
hec ē cathedra ꝟitatis suꝑ quā sedēt do
ctores ecclesiastici Mat. 23. Super cathe
drā moisi sederūt scribe ꝛ pharisei. oīa er
go quecunq3 dixerint vobis seruate ꝛ fa,
cite s̄m ꝟo opa eoꝝ nolite facere. sic eni3
doctores nō debent illustrare ad ꝯgnitio
nē veritatis. vt nō possint incuruare ad
operationē iniq̄tatis sic eoꝝ ꝟba sint nos
erudientia ad bonū ꝙ eoꝝ opa non sint
exēplaria ad malū sic em̄ i sole video splē
dorem cuius aspectus delectat. ꝛ ardorē
cuius effectus contristat. Ita eoꝝ verba
bōa sic nos audiēdo delectāt vt eoꝝ opa
nos finaliter nō molestent ꝯsimilia faciē
do. iste dauid sedens in cathedra d3 esse
sapientissimus p̄nceps inter tres. Tres
sunt pricipes q̄ in presenti vita dāpnatur
i. Joh. 2. Om̄e qđ est in mūdo ꝯcupiscen,
tia carnis est ꝛ ꝯcupiscentia oculorum et
suꝑbia vite cōcupiscentia carnis dñatur
ad voluptatē ꝯcupiscētia oculoꝝ ad aua
ritiā. suꝑbia ad oculoꝝ elationē. S3 alij
tres p̄ncipes inueniūtur. quoꝝ dñationi
tres p̄dicti subiūgātur. Nam ꝯcupiscētia
carnis restringitur ꝑ castitatem. ꝯcupiscē
tia oculoꝝ expellitur ꝑ caritatem suꝑbia
vite rep̄mitur ꝑ hūilitatem. S3 suꝑ istos
tres principes sapientissimus princeps
dr̄ q̄ calcatis tribus p̄mis principibus ce
lestia ꝯtēplatur Talis priceps fuit beat⁹
petrus. 2. Pe i. Nō em̄ idoctas fabulas
secuti notā fecimus vobis dñi nostri iesu
xp̄i ꝟtutē ꝛ p̄scientiam s3 speculatores fa
cti illius magnitudinis. Tercio est cathe
dra ptātis ꝛ hec est p̄latoꝝ Job. xxix. Qn̄
procedebam ad portam ciuitatis ꝛ plate
as parabant cathedram michi. ciuitas ē
triumphans ecclesia. hec est enim iheru,
salē que edificatur vt ciuitas. huius ciui
tatis militās ecclesia ē porta. Gen. xxvi.
Non est h̄ aliud nisi domus dei et porta
celi ad portā hui⁹ ciuitatis bñ beatus pe
trus ꝓcessit qn̄ sibi xp̄s claues regni celo
rū ꝯcessit Mathei. xvi. Tibi dabo claues
regni celoꝝ ꝛ qđcūq3 ligaueris suꝑ terrā
erit ligatū et incelis. ꝛc. Iste claues due
sunt scientia discernendi et ptās ligandi
atq3 soluendi. prelatus enim d3 habere

ſcientiam diſcernendi inter verū et falſū
bonū et malū.mundū et immundum. ſan
ctum et ꝓphanū: ſed plures ꝑlati hanc
clauē non hn̄t et ideo hoſtia eccleſie ma⸗
gis frāgūt ꝙ reſerāt. Nō eſt aliquis ita
ſtultus qui vellet libēter eſſe diſpēſator
alicuius patrifamilias ſi ipſe cecus eſſet
etſi ſibi claues officinarū non traderet.et
certe magis fatui ſunt q̄ nō habētes cla⸗
nes ſcientie ad p̄latiōes et diſpēſiōes mi
niſteriorū eccleſie ſe ingerūt. Alia clauis
eſt poteſtas ligādi atqꝫ ſoluēdi.ſacerdos
em̄ virtutē clauiū abſoluit penitentē a pe
na eterna et ad tp̄alē penā et ſatiſfacto⸗
riā ligat vel obligat.hāc clauē nō habēt
qui falcē ſuā in alienā meſſem mittētes
qui abſoluere vel ligare penitentes alte
rius iuriſdictionis vſurpāt. Nā ſcd̄m di
uerſitates ꝓuinciarū ciuitatū et ꝓrochia
rū ſunt diſtinctiones ꝑtātū. Sed btūs pe
trus bn̄ ad portaꝫ ciuitatis ꝓceſſit qn̄ ei
dn̄s curā eccleſie gentiū cōmiſit ſeqtur ⁊
in plātea ꝑabant cathedrā michi iſta ca
thedra ſicut ſuperi⁹ dixi eſt cathedra po
teſtatis ꝙ ſuꝑ ceteros apoſtolos beatus
petrus obtinuit vnde ip̄e dr̄ p̄nceps apo
ſtolorū ꝓpter plenitudinē ꝑtātis Eccle.
lxix. Joſeph q̄ natus eſt hō princeps fra⸗
trū firmamentū gētis. Rector fratrū ſtabi
limentū populi. Sic ergo primo ꝯmēdat̄
beatus petr⁹ ab excellētia cū dr̄ in cathe
dra. Scd̄o ꝯmēdatur a mūditia ſctitatis
cū dr̄ ſenioꝝ. Sciendū eſt ergo ꝙ tria ſūt
in quibus eminens ſctitas beati petri ap
paruit. Primū eſt dignitas excellētie. ſe⸗
cundū puritas ꝯſciētie. terciū eſt auctori
tas ꝑitie vel ſapiētie. iſta tria ſolent di⸗
gnā ſenectutē cōmendare Primū ergo eſt
dignitas excellētie. Pro.xx. Dignitas ſe
nū canicies. iſta canicies nō cōſiſtit in cā
dore capilloꝝ ſꝫ i varietate virtutū ⁊ i de
core bonoꝝ meoꝝ. ꝓpter q̄ p̄latis tāqꝫ di
gna ſenectute eminētibus dꝫ exhiberi re
uerētia ſubditorū.ſicut eni vagis iuueni
bus debetur increpatio ſic dignis ſenib⁹
debetur honor ⁊ obſecratio.i. ad Thim.
v. Seniorē ne increpaueris ſed obſecra
vt prēꝫ ꝯtra aliquos iuuenes religioſos
qui ſenes ꝓut dn̄r nō honorāt. Sꝫ magis
ipſos deridēt.qd̄ deplorat Jer⁻mi. Thre
norū.vi.dicens facies ſenū nō erubuerūt
argumētū eſt magne laſciuie vel ſtulticie
vel etiā ſuꝑbie facies ſenū nō erubeſcere
Leuit.xix. Corā cano capite cōſurge ⁊ ho
nora ꝑſonā ſenis.hoc faciebat beatus pe
trus qui ſeniores obſecrādo honorabat.
Et ideo honorē digne ſenectutis ſibi me
rita vēdicabat.i.Pe.v. ſeniore q̄ i nobis
ſūt obſecro ꝯſenior ⁊ teſtes paſſionē xp̄i.
Scd̄o ad mūditiā ſanctitatis requiritur
puritas ꝯſcientie i qua etiā attēditur cō
mēdatio ſenectutis bone Sap.iiii. Sene
ctus venerabilis eſt nō diuturna nec nu
mero annorū ꝯputata hic loqtur nō de il
la ſenectute q̄ cōſiſtit in annorū multitu
dine. ſꝫ de illa q̄ cōſiſtit in ſciētie plenitu
dine et morū ꝗuitate vn̄ ibidē ſequit̄. Ca
ni ſūt ſenſus hois et etas ſenectutis vita
immaculata. ſicut eni in ſene caneſcūt ex
terius capilli ſic mēte interi⁹ dꝫ cādeſce
re decor virtutū et diſcretio boni et mali
Pro.xix. Corona dignitatis ſenect⁹ que i
viis iuſticie reperietur.iuſticia eſt cui⁹ vie
pulchre cui⁹ ſemite pacifice.ip̄a eſt q̄ con
uertit praua in directa et aſpera in vias
planas ip̄a ē q̄ liberat a morte ip̄a eſt que
aꝑit hoſtia vite eterne Sa.x. Juſtū dedu
xit dn̄s ꝑ vias rectas.⁊c. Sciētia ſanctoꝝ
non cōſiſtit in occupatione terrenoꝝ ſed
in cōtēplatiōne diuinoꝝ ⁊ celeſtiū ſecreto
rū. Terciū in quo cōſiſtit mūditia ſctitatꝭ
iſti⁹ venerabilis ſenectutis ē auctoritas
ꝑicie vel ſapiētie Eccleſiaſtici.xxv. Co
rona ſenū in multa ꝑitia ſenes p̄mo ꝑitia
illuſtrantur. deinde iuuenes et quicunqꝫ
auditores eorū ꝑicia vel doctrina infor⸗
mantur.pro quoꝝ ꝓfectu ſenes ſpūales
i.ſcti p̄dicatores coronātur.i.ad Theſ.⁊.
Que eſt eni nr̄a ſpes aut gaudiū aut coro
na glīe nōne vos añ dn̄ꝫ noſtrū ieſū chri
ſtū creſcente ꝓfectu auditoꝝ creſcit coro
na doctorū.vn̄ beatū dn̄s merito corona
uit quē dn̄s ſuꝑ eccleſiā ſuā cōſtitui ⁊ vt
gregē ſuā paſcentē inuenit. Joh.vlti: Pa
ſce oues meas. paſce agnos meos dn̄s
em̄ ieſus xp̄s fecit ſicut diues paterfami
lias q̄ hꝫ multos greges ouiū ⁊ agnoꝝ q̄
vnū paſtorē induſtrē elegit. et ip̄m ſuper
alios paſtores inſtituit.qui officia alioꝝ
diſponit ⁊ ip̄is dignā retributionē ꝓmit
tit. Pe.v. Paſcite q̄ in vobis eſt gregē dei
prouidētes nō coacte ſed ſpōtanee ſcd̄m
deū neqꝫ turpis lucri grā ſed voluntarie
nā vt dn̄antes in cleros forma ſcti gre⸗
gis ex animo. bonū eſt documentū illius
pn̄cipis paſtoris. Sed multi paſtores fa
ciunt totū ꝯtrarium ip̄e dicit paſcite ſed
multi paſcūtur non paſcunt. vn̄ non ſunt
paſtores ſꝫ latrones ꝑ hoſtiū ecclīe nō i⸗
trantes ꝓuidētes dicit. Sꝫ multi nō ſunt

excoriantes. non coacte sed spontanee di
cit deberent eni esse non coacti. sed spon
tanei ad subueniendū laborē sed ecōtra-
rio spontanei appetunt honorē. et vix co
acti aliquē subeunt laborē. vix coacti at-
tendunt subditorū dolorem. nō dn̄antes
in cleros dicit. Sed certe oēs fere currūt
ad dn̄m sed pauci succurrunt per patroci
nium. forma sancti gregis ex animo dicit
vt ipsos per bona exemplaria informent
Sed certe si subdicti eis se cōformāt pra
uis operibus seipsos deformant pastorib⁹
bonis ꝓmittit beat⁹ petrus coronā glo-
rie et honoris. vnde subditur. vt cū appa
ruerit princeps pastorū ꝑticipatis imar-
cessibilem glorie coronā. sed pro corona
glorie et honoris recipiēt mali pastores
coronā ignominie et tribulationis. Isa.
xxij. Coronas coronabit te tribulatione.
Sic ergo scdo cōmendatur beatus petr⁹
a mūditia scitatis senioꝝ Tercio ꝯmēda
tur ab exhibitione debita digne laudis
cū dr laudēt. Sciendū est ergo ꝙ tria q̃n
tum ad p̄sens sufficit in beato petro sunt
laudāda. Primū est firma fidelitas Secū
cūdū ē scta posteritas. Primo ergo lauda
tur in beato petro firma fidelitas. Pro.
xxviij Uir fidelis multū laudabitur btūs
petrus fuit vir fidelis tā a fidelitate q̄3 a
fide illa res solet amplius laudari q̄ pōt
rarius reperiri. et qz fidelitas rare repe-
ritur. ideo cū repta fuerit multū laudat.
Pro. xx. Multi misericordes vocāturvir
autē fidelē q̇s inueniet q̄si di. nō de facili
inueniri vz. et ideo cum inuentus fuerit
quāplurimū laudari debet. sic bn̄ fuit be
atus petr⁹ fidelis a fidelitate. Mat. xxiiij
Fidelis seruus et prudēs quē constituit
sup familiā suā. fuit etiam beat⁹ petrus
fidelis a firmitate Mat. xix. Tu es petr⁹
et sup hanc petrā edificabo ecclesiā meā
beatus petrus fuit firmus in firma fide ⁊
ideo dn̄s in eo et per ip̄m ecclesiā suā cō
firmauit. cū eni operatio miraculorū attri
buatur fidei firmitate. Mat. xxvij. Si ha
bueritis fidem sicut granū sinapis dicetꝫ
monti huic transi hinc et trāsibit. ⁊ nihil
erit impossibile vobis Idcirco bene appa
ret ꝙ beatus petrus virtute firmus erat
qui tantis miraculis coruscabat. Actu. v
Ut in plateis eicerent infirmos et pone
rent in lectulis et grabatis vt veniente
petro saltē vmbra illius obūbraret quēq̄3
illorū et liberarētur oēs ab infirmitatib⁹
suis bene euidens est ꝙ magne efficatie
erat virtus iterior qn̄ ab infirmitatibus
curabat vmbra exterior. Scdo pōt ꝯmen
dari in beato petro sancta posteritas Ec
cle. xi Añ mortem nō laudes hoiem quē-
q̄3 qm̄ in filijs suis agnoscitur vir h̄ i filijs
possunt bona opa designari. ꝑ ipa enim i
die iudicij merebūtur multi homines lau
dari. Pro. vl. Laudēt eā in portis eius vt
ad litterā filij dn̄i q̇ per predicatores vel
doctores ad fidē vel bonos mores cōuer
tūtur. Nā ipi pro eoꝝ merito et profectu
eternaliter coronātur. Pro. xvij. Corona
senū filij. filiorū vn̄ quot filios sp̄ales be
atus petr⁹ ad beatos ꝯuertit tot lapides
p̄ciosos in sua corona recipit. Tercio dz
ꝯmēdari in bono prelato. ⁊ ꝯmēdata fuit
in beato petro digna auctoritas. prouer.
xxiiij. Qui arguūt eū laudabunt ⁊ sr̄ eos
veniet bn̄dictio. sicut miles nō dz eq̇tare
sine calcarib⁹. ita p̄lat⁹ nec doctor dz esse
sine argutionib⁹ neq̄3 icrepatiōib⁹ Sicut
em̄ equus excitat⁹ calcaribus cito trāsit
mala et effugiet in sequēte gladiū. ita iu
uenes frequenter ꝑ argutiones ⁊ icrepa
tiones dimittūt suas dissolutiones ⁊ eua
dūt mortiferas diaboli tētationes. ⁊. ad
Thi. iiij. Argue obsecra in oi patientia ⁊
doctrina. Nā q̇ arguūt laudabunt si cito
hic dr ⁊ seq̇tur ꝙ veniet sup eos bn̄dictio
illa s. bn̄dictio sancta ⁊ vera quā accipie
mus de manu summi pōtificis scz xp̄i nr̄i
saluatoris in die iudicij. qn̄ dicet Uenite
bn̄dicti p̄ris mei ꝑcipite regnū qd̄ p̄para
tū est vobis ab origine mūdi. Ad qd̄ nos
ꝑducere dignet. In cathedra petri. So. ij.

Tu eris sup domū me
am. et ad tui oris iperiū cun-
ctus populus obediet. Gene.
xli. In verbo ꝓposito tria notantur q̄ ad
cōplementū prelationis requirūtur. Pri
mum est dignitas assumptio quod nota-
tur cum dicitur Tu eris sup domū meam
Secūdū est potestatis executio quod no
tatur est cū dr. ⁊ ad oris tui iperiū Tertiū
deuote plebis humilis subiectio quod
notat cū dicitur cūctus populus, obediet
Duo prima requirūtur ex parte p̄latorū.
Terciū requiritur ex pte subditoꝝ Quā
tū ad primū cū dicit. Tu eris sup domuꝫ
meā Sciēdū ē ergo ꝙ dom⁹ dei ecclīa dr
Mat. xx. Dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabi
tur Sciendū ergo ꝙ dom⁹ ista est domus
magna caritate pura sanctitate firma spi
ritussancti ꝟtute. Domus dei q̄ est eccle-
sia dr magna caritate Baruth. iij. O isra
hel qm̄ magna est domus dei et ingēs e

cus possessiōis eius ecclesia q̄ est domus
dei recte magna dr̄:qꝛ ab oriēte ad occi-
dētē ab aquilone et mari dilatatur:bene
ideo ecclesia domꝰ magna dr̄ caritate:qꝛ
caritas ecclesie vsq ad inimicos extendi
tur.⁊ eius sublimitas vsq ad secreta ce-
lestia ꝓtenditur. Ephe.iij. In caritate
radicati ⁊ fundati vt possitis ꝯꝓrehēdere
cū oibus sanctis q̄ sit longitudo et latitu
do et sublimitas et ꝓfundum magna ē
excellentia caritatis que sublimatur vsq
ad compꝛehensionem diuine maiestatis
nec miruz:qꝛ video ꝙ pelles solent vngi
vt crescāt.et caritas vnctio dr̄ qꝛ vnctas
ipsa docet de oibꝰ.i.Joh.ij. hac vnctiōe
paulus vnctus erat qui caritate coꝛ suuz
vsq ad longe positos dilatauit.ij.ad.Coꝛ
vi. Os nostrum patet ad vos o coꝛinthi.
Coꝛ nostrum dylatatum est.ista caritate
beatus petrus fuit vnctus et ideo postq̄
confessus est dn̄o ꝙ ipsum diligebat pꝛe
ceteris eidē oues suas ⁊ agnos suos ser
uandos ꝯmisit Jo.vl.Beatus petrus cū
magna diligentia adimpleuit et diligen
ter xp̄i ecclesiā custodiuit. Ipse eniz fuit
sacerdos magnꝰ q̄ in vita sua suffulsit do
mū ⁊ in diebꝰ suis coꝛroboꝛauit tēplum.
beatus petrꝰ suffulsit domū dei id est ec
clesiam dei doctrinis bonis et exēplis in
foꝛmando coꝛroboꝛauit etiam templum
dei miraculis coꝛuscādo.simpliciores em̄
qui archana pꝛedicationis fidei xp̄i cape
non poterant visis miraculis ad xp̄m con
uersis in ipsum credebant. Secundo do
mus dei que est ecclesia pura sanctitate
ps.Domū tuam dn̄e decet sanctitudo in
longitudie dieꝝ et bn̄ dz esse ecclesia mū
da ⁊ sācta:qꝛ mūdissimo et speciosissimo
spōso est ꝯiūcta.⁊ ab ip̄o mūdata ⁊ sancti
ficata.Eph.v.Chꝛistus dilexit ecclesiam
et semetip̄m tradidit ꝓ ea vt illam sancti
ficaret mūdans eaz lauacro aq̄ in verbo
vite vt exiberet ip̄e sibi gloꝛiosaz ecclesiā
non habētem maculam aut rugam.sic et
nos xp̄iani mūdi eē ⁊ puri debemus qui
domꝰ xp̄i sūus.he.iij. Xp̄s tanq̄ filius in
domo sua q̄ domus sumus nos.istā ergo
domū debemꝰ purgare exoꝛnare ex quo
in ip̄a dignatur splendoꝛ lucis eterne et
speculū sine macula habitare.i illa eni in
habitare desiderat vt delitias suas ibi
eē nō erubescat.Pꝛo.viii.Delitie mee cū
filijs hoim esse.xp̄s eni in coꝛdibus nr̄is
habitat nō solū sicut in domo non solum
sicut in thalamo:sed secretius et iocūdiꝰ
sicut in lectulo. Can.i. Lectulus noster
floꝛidus. In hoc ꝙ dicit aīa sancta.lectu-
lus noster expꝛemit q̄d desiderat. in hoc
ꝙ dicit floꝛidꝰ tāgit q̄d spōso suo pꝛeꝑet
sponsa em̄ desiderat ꝯplexuū sponsi dile
ctissimi copiā pꝛeꝑat aūt ei varietatē vir
tutū quasi diuersoꝝ floꝝ odoꝛē atq mun
ditiā. Tercio ecclesia est domꝰ dei firma
spūssancti virtute. Pꝛo.ix. Sapia edica-
uit sibi domuz excidit colūpnas septē.sa
pia est xp̄s q̄ sibi domū edificauit qn̄ sibi
ecclesiā de iudeis et gentilibus ꝯgrega-
uit.tūc aūt colūpnas.vij.excidit qn̄ eccle
siā septifoꝛmis spūssācti gratia solidauit
sicut em̄ domus colūnis sustentatur sic ec
clesia dei spūssancti gr̄a solidatur.Luce.
vl.Sedete h̄ in ciuitate quo ad vsq idua
mini ꝟtute exalto cū ista virtute spūssan
cti beatus petrꝰ solidatꝰ fuit q̄ pꝛiꝰ advo
cem vniꝰ ancille ip̄m negauit postmoduz
scribaꝝ ⁊ phariseoꝝ minas et tyꝛānoꝛuz
penas nō expauit.Sic ergo pꝛio notatur
dignitatꝫ assūptio cū dr̄.tu eris suꝑ domū
meā.Scd̄o notatur.Potestatis executio
cū dr̄ ad tui oꝛis imꝑiū. Sciendū ergo ꝙ
istud imperiū quod est ecclesiasticū debet
reuereri ꝓpter dignitatem.dz timeri pꝛo
pter potestatē. dz amari ꝓpter pacem et
trāquillitatē.Imꝑiū ergo ecclesiasticum
pꝛio dz reuereri ꝓpꝫ dignitatē.i.Regū.ij
Dn̄s dabit imꝑiū regi suo et sublimabit
coꝛnu xp̄i sui dn̄s beato petro tanq̄ regi
sub ip̄so cōstituto imꝑiū dedit ip̄i qn̄ re-
gimē totiꝰ ecclesie ꝯmisit p̄s.Ego aūt con
stitutus sū rex ab eo.s.syō mō s.eius.iste
rex q̄ est p̄latus ecclesiasticus ad ꝓmouē
da bona ad ꝓpellenda mala est institutꝰ
Pꝛo.xx.Qui sedit in solio iudicij dissipat
omne malū intuitu suo.pꝛelatus ecclesia
sticus sedet in solio iudicij:qꝛ qn̄ positꝰ ē
in eminētia dignitatis dz hr̄e iudiciuz di
scretiōis ⁊ circūspectionis ⁊ talis intuitu
diligentia ꝯsiderationis dz om̄e malū ca
uillationis ⁊ fuitionis allegationis dissi
pare intuitu sentialis diffinitionis istud
imperium dedit dn̄s regi suo id est bea-
to petro totius ecclesie pꝛincipi ⁊ ipsū sū
mo vicario.⁊ de eodē seq̄tur sublimabit
coꝛnu xp̄i sui. xp̄s interpꝛetatur vnctus
in quo siḡtur beatus petrus qui in sum
mū pontificem fuit iniunctus ⁊ consecra
tus.cuius ꝯsecrationis dn̄s foꝛmā tradi
dit quando ipsum per moysen aarō sum
mum sacerdotē voluit ꝯsecrari Exo.xxix.
Oleū vnctionis fundens suꝑ caput eius
atq hoc ritu consecrabitur.oleum est le-
niciuin in quo datur intelligi ꝙ pꝛelati ec

cleſiaſtici maxime oleo ſācto inuncti dn̄t eſſe clementes ſiue manſueti. iij. Reg. xx. Reges domus iſrael clemētes ſunt. Sed prelati noſtri tēporis ſubiectis clemētiā debitā mutauerūt in crudelitatē qđ bene ſignatū fuit. Iudicū. ix. vbi legitur ꝙ ligna ſiluarū petierūt in regē oliuā ficum vel vitē nec obtinuerūt. ſed rānū in regē habuerūt. ꝙ frequēter accidit fidelibus chriſti prelatorū crudelitatibus afflictis. deſiderāt prelatos deuotione pingues ad modum oliue dulcedine ſuaues ad modum fici deſiderio boni feruentes ad modum viue vitis. ſed tales prelatos non obtinent qui ſint deuotione pingues dulcedine ſuaues/ deſiderio feruentes / ſed tales habent qui ad modum ranni ſunt aſperitate pungentes crudelitate eos qui contingunt hoc eſt cum ipſis hn̄t negotium lacerantes. Non talis fuit beatus petrus qui ex mādato dominico oleo benignitatis fuit vnctus. et ideo chriſtus exaltauit cornu illius. Epi habent mitras in quibus ſunt duo cornua in quibus ſignatur ꝙ illis cornibꝰ dn̄t ventiliare ſubditos ad bonorū liberationē et malorum exterminationē. Sed econtra videntur habere cornua ad exterminationē bonorū et defenſionē malorū. Ezechie. xxxiiij. Lateribus et humeris ipinguatis et cornibus veſtris ventilabatis oīa infirma pectora donec diſpergerētur foras. Secundo imperiū eccleſiaſticū debet timeri propter poteſtatē. Pro. viij. Per me principes impat et potētes decernūt iuſticiā Sciēdū eſt ꝙ in eccleſia chriſti eſt duplex poteſtas eccl̄iaſtica ſ. et ſecularis et vtraqꝫ poteſtas debet timeri. qꝛ ſi nō timet temerarij cōtēptores incurrūt ſn̄iam mortis iſti ſpūalis in ptāte eccl̄iaſtica. illi corporalis i poteſtate ſeculari. ptās ergo eccleſiaſtica debet timeri qꝛ temerariꝰ. eiꝰ contēptor incurrit ſn̄iam mortis ſpūalis Deut. xxvij Qui ſupbierit nolēs obedire ſacerdotis ipio q̄ eo tp̄e miſtrabat dn̄o et decreto iudicis morieꝛ ille hō qđ ſignatū fuit Actuū. v. In anania et ſaphira vxore eiꝰ q̄ qm̄ ſpūiſctō mētiti ſūt et ſicut debuerūt nō obedierūt ſine gladio et hūano miniſterio mortui ſūt. Dꝫ etiā ptās ſecularis timeri qꝛ punit ſentētia corpali. Ro. xiij. Nō ē ptās niſi a deo ſūt ordinata ſūt. ita ꝙ reſiſtit ptāti. dei ordinationi reſiſtit. q̄ aūt reſiſtūt ſub ipis dānationē acq̄rūt tūc ſequiꝛ de ſeculari ptāte nō em̄ ſine cauſa gladiū portat dei em̄ miniſter eſt iudex in irā ei q̄ malū facit. ſic ergo a deo eſt tā eccl̄iaſtica ptās ꝙ̄ ſecularis q̄ dn̄t timeri ne trāſgreſſores incurrāt ſententiā mortis. Ro. xiij. Oīs aīa ptātibꝰ ſublimioribꝰ ſubdita ſit. Tercio dꝫ impiū eccl̄iaſticū amari ꝓpter pacē et trāquillitatē. Iſa. ix. Multiplicabitur eiꝰ impiū. et pacis, eiꝰ nō erit finis: ab illo tp̄e quo beatus petrꝰ ad pōtificalē cathedrā ſublimatus fuit bene ē multiplicatū eiꝰ impiū qꝛ fideles eccl̄ie tam pricipes ꝙ̄ populares multiplicati ſūt ſup nūerū. vn̄ ſicut ꝑ bn̄dictionē dn̄i multiplicati ſūt hoies i p̄ma rerū ꝯdictiōe ſic bn̄dictionē xp̄i multiplicati ſūt fideles i mūdi renouatiōe. Iere. xxiij. Creſcent et multiplicabūtur. ſuſcitabo ſup eos paſtores et paſcēt eos ſic ergo impletū ē qđ fuerat p̄dictū multiplicabitur eiꝰ iperiū. et ſeq̄tur. Et pacis eiꝰ non erit finis. deꝰ pacis et dilectiōis diligit pacē et dilectionē. etſi em̄ aliqn̄ dn̄s p̄mittit guerras ſurgere ad nr̄aꝫ ꝓbationem tn̄ ſp pacē diligit et i nobis cuſtodit ꝙ̄tū in ſe ē pacē pectoris vt ꝑ eā ꝑueniamus ad pacē eternitatis Phi. iiij. Pax dei que exupat oēm ſenſū cuſtodiat corda nr̄a et intelligētias nr̄as dn̄s eni pacē tātū dilexit ꝙ eā diſcipulis iperauit. Mar. ix. Habete inter vos pacē et ip̄am apoſtolis in teſtamēto ſuo legauit. Io. xiiij. Pacem meā relinquo vobis ꝛc. Io. xiiij. De ipo etiā legiꝛ ꝙ in pace factꝰ ē locꝰ eiꝰ q̄ ergo pacē et cōcordiā inꝛ fr̄es diſſoluit a cohabitatiōe xp̄i dānabiliꝛ ſe abſoluit. ſic ergo notaꝛ ptātis executio cuꝫ dꝛ et ad tui oris iperiū. Tercio notaꝛ deuote plebis humilis ſubiecto cū dꝛ cunctus populus obediet. Sciēdū ergo ꝙ obedientia ſubiectorū maxime religioſorū debet eē primo prōpta ad apationē. Scđo dꝫ eē ꝑ dilectionē. tercio dꝫ eſſe firma ꝑ certā eterne retributionis expectationē. Primo ergo obediētia dꝫ eſſe prōpta ad opationē Pro. xxv. In auris aurea et margarita fulgēs. qui arguit ſapientē et aurē obediētē. in auris ornamētū aureū Margarita fulgens poniꝛ in anulis qui ſunt ornamentū digitoꝝ q̄ digiti ſunt inſtrumēta operationū. ſic ergo digiti ornātur margaritis in annis fulgētibꝰ et aures in auribus aureis ſic eccleſia chriſti decoratur deuotis auditoribus diuini ſermonis. et ſtrennuis executoribus bone operationis. Ia. i. Eſtote fortes verbi. et non auditores tantū ꝯtra multos qui tanꝙ̄ porcelli auſcultāt qđ eis iniungitur et tn̄ id

ꝑ opationē mīme exequūtur. ꝑpter qđ fi
lij israhel ꝓmpti ⁊ deuoti obedire. ⁊ que
sibi ꝑcipiebantur opere ꝯplere dixerunt
ad Josue. Oia q̄ precepis nobis faciem⁹
et quocunq; miseris ibim⁹. sicut ei obedi
uimus in cunctis moysi. ita obedimus ⁊
tibi. cum deo abraham formam obedien
di cunctis fidelib⁹ tradidit et maxie reli
giosis heb. xi. Fide q̄ vocatur abraā obe
diuit i locuz exire quem accepturus erat
in hereditatem et exijt nesciens quo iret
docta est. ⁊ đo grata ignorantia subiecto
rum q̄ i obseq̄um obedientie captiuātes
intellectū ꝓprium totaliter seip̄os ꝯmit
tunt ꝑicie prelatorum. Scđo đz esse obe
dientia grata ꝑ dilectionem Eccle. 3. Fi
lij sapie ecclesia iustorum et natio illoruz
obedientia et dilectio ⁊c. Heb. 13. Obedi
te ꝑpositis vr̄is et subiacete eis ipsi eniz
ꝑuigilāt quasi ꝓ aiab⁹ vr̄is reddituri rō
nem. Sic ꝙ filij sapie dicuntur ecclesia iu
storum id est viroꝝ religiosoꝝ. sequitur
et natio illorum obedientia ⁊ dilectio be
ne coniungit ista duo obedientiā dilecti
onem. obedientia eniz dilectionem incli
nat vt sit inferior. dilectio vero obedien
tiā dulcorat vt sit iocundior. ⁊ ꝓpter hoc
ista duo ꝯiunxit qn̄ nationēz filiorum ec
clesie obediantiam et dilectionem esse di
xit. videmus q2 vxor spēali amore diligit
virum et filius speciali dilectione diligit
patrē suū. attn̄ vtraq; harum dilectionuz
obedientiaz includit non excludit de pri
ma dicit. 2. Petri. 3. Sara obediebat ab
rahe dummodo eum vocans sara multuz
abrahā diligebat. attn̄ ei obediebat vt đ
cebat. similiter christus filius altissimi di
lecto patri ad mortem obediuit Phili. 2.
Humiliauit semetipsum factus obediēs
patri vsq; ad mortem. Tercio debet esse
obedientia firma per certam eterne retri
butionis expectationem. 2. Petri. i. Suc
cincti lubos mentis vestre sobrij et ꝑfe
cti sparate in eam que offertur vobis.
gratiam in reuelatione iesu christi. quasi
filij obedientie secundum beatum augu
stinum spes future beatitudinis ex duo
b⁹ ꝯsurgit. ex meritis et gratia dei. vn̄ ip
sam diffiniendo dicit. spes ē certa expec
tatio future beatitudinis ex meritꝫ ⁊ gra
tia dei ꝓueniēs. que notatur in presenti
auctoritate cum dicitur succincti ⁊c. Cuz
enim dicit succincti lumbos mētis vestre
sobrij et ꝑfecti. tāgit exigentiā meritorū
Cum autem subiungit sperate in eā que
offertur vobis gratiā tāgit exigētia gra
tie et gratuitorum donorū. sed quis ista
ordinantur ad beatitudinē ꝓpter bonū
obedientie subiūgit retributionē domi
ni Jhesu christi. quādo ei electis reuela
bitur tunc in ei⁹ visione. et eterna gloria
cōplebitur in illis q̄ obedientie filij repe
riātur. i. Johānis. 3. Nunc filij dei sum⁹
⁊ nō dyaboli apparuit nobis quid erim⁹
quando videbimus eū sicuti est. ad quaz
visionem perducat nos dominus.

¶ De sancto Mathia ¶ Sermo primus

Duo erūt in agro vn⁹
assumetur. et vnus relinque
tur Mathei. xxiiii. In verbo
proposito duo notantur. Primo notatur
actionis libertas q̄ntum ad promerētes
cum dicitur. duo in agro. Secundo retri
butionis diuersitas quantum ad recipiē
tes cum dicitur vnus assumetur alius re
linquetur Quantum ad primum sciendū
ꝙ est quadruplex ager. primo enim ager
terrene possessionis. secundo ager inter
ne discussionis vel exarationis. tercio a
ger ecclesiastice ꝯmunionis. Quarto est
ager eterne felicitatis vel refectiōis. Pri
mo est ergo ager t̄rene possessiōis Gene
sis. iiij. Dixit cain ad abel fratrem suum
Egrediamur foras. Cūq; essent i agro cō
surrexit cayn aduersus abel fratrem suū
Tūc hō foras egreditur quando negle
cta recogitatiōe dei ⁊ ꝯsideratiōe sui cir
ca exteriora et terrena arti⁹ ⁊ cupidi⁹ oc
cupatur ꝑs. Renuit cōsolari aia mea. me
mor fui ⁊ delectatus sum exercitat⁹ sum
et defecit spiritus meus. ꝙ sic pōt expo
ni renuit ꝯsolari anima mea. In istis trā
sitorijs ⁊ terrenis. memor fui dei ꝑ recor
dationem mei creatoris. ⁊ delectatus sū
in dulcedine mei redemptoris. Exercita
tus suz in exaratione vel discussione mei
cordis. ⁊ deficit spūs hoc est volūtas mea
q2 volui in istis iferiorib⁹ occupari. Sciē
dum est ꝙ abel quādiu fuit in domo fuit
securus quādo autē exiuit foras in agrū
a fratre suo cayn est occisus. sic multi re
ligiosi quandiu sunt in claustro quasi in
castro munito securi sūt. sꝫ qn̄ ad exterio
ra exeūt ꝑiculis se ꝯmittūt et mortaliter
peccātes in iteritū vadūt. 3. Re. 2i. si mor
tuus fuerit in agro comedent eum volu
cres celi in agro moritur q̄ exterioribus
occupatus in culpā labitur. ⁊ talis qn̄q;
ab infernalibus volucribus laceratur.
Deu. 3z Deuorabūt eos aues morsu ama
rissimo. Sciendūz est ꝙ abel a fratre suo

caym vt exiret in agrũ est sollicitatus. et
ideo in maiori sua innocentia est occisus
Sed econtrario multi claustrales ꝑlatos
suos sollicitant quō officia et occupatio-
nes exteriores acq̄rant. ⁊ ideo nō sunt tā
excusabiles quādo peccāt. Isaie. xxxviij.
Quid dicā aut q̄d respondebit michi: cū
ipse fecerim. quid dicā in die iudicij me-
ipsum excusando aut q̄d respondebit mi
chi dn̄s excusationē meā friuolā refellen
do. cū ipse fecerim euagationez totis viri
bus ꝓcurando. Secūdo est ager interne
discussionis vel exaractionis. Pro. xxiiij.
prepara foris opus tuū ⁊ diligenter exer
ce agrū tuū: et postea edifices domuz. Et
hic tria tangunt̄ que ad complementum
requirūtur. Primo eñ req̄ritur melioris
boni cūceptio. cum dicitur prepara foris
opus tuum. Secūdo notatur interni cor
dis exercitatio cū dicitur. et diligēter ex
erce agrū tuū. tercio notat̄ interne habi-
tatiōis assecutio cū dicit̄ postea edifices
domū tuā. Dicit ergo ꝑpara foris opꝰ tu
um. opus nostrū foris preparamꝰ quan
do executionē melioris boni mēte conce
pimꝰ. omnis apparatus exterior ab inte-
riori ꝓgreditur. A facie dn̄i concipimus
quando intuitu faciei districti iudicis et
cōsideratiōe perpetrati sceleris timemꝰ
tūc aūt quasi ꝑturimꝰ tñ ex magnitudine
iniquitatis et offensa diuine maiestatis
aliq̄d paruū opus fructuosum ⁊ laudabi-
le ꝓducimus. Pro vl. Date illi de fructu
operationū manuū suarū. et laudet eū in
portis opera eiꝰ. sic ergo ꝑmo dꝫ esse me
lioris boni cōceptio. Secūdo debet esse
interni cordis exaratio q̄d notat̄ cū dici-
tur. Exerce agꝝ tuū diligent̄. ager est cor
humanū q̄d qñ diligenter exercetur her-
bam oportunā producet illis a quibꝰ co
litur: et sic benedictionē a deo consequit̄.
quando aūt negligitur spinis ⁊ tribulis
repletur. Pro. xxiiij. Per agrū hois pigri
transiui et per vineā viri stulti: et ecce to
tum repleuerant vrtice. operuerāt supfi-
ciē eius spine. iste spinee et isti tribuli de
bent sarculo cōtritionis amputari et ve
hiculo cōfessionis extra agrū cōsciētie de
portari. viri et mulieres pauperes ampu
tant in agro alieno spinas ⁊ tribulos pro
modica pecunia consequenda: et ideo mł
tū mirabile ⁊ reprehensibile est ꝙ nō am
putant in corde ꝓprio spinas ⁊ tribulos
viciorꝫ ꝓ vita eterna obtinēda. Iere. iiij
nouate vobis nouale ⁊ nolite serere sup
spinas: tunc nouale nobis nouamus quā
do vetus fermētū malicie et nequitie ex
pellimus vt in azimis sinceritatis ⁊ veri
tatis epulemur. et tunc sup spinas nō se
rimus: sed super terrā fertilē: ex qua fru
ctuz centesimū referemus. Geñ. xxvj. Se
dit ysaac in terra illa. ⁊ iuenit in ipso an
no centuplum: sic ergo deberet esse in bo
no viro interni cordis exaratio quod no
tatur cum dicitur. diligenter exerce agrū
tuum. Tercio notatur ibi interne habita
tionis edificatio. Cū dicit postea edifica
domū tuā. Amos. ix. Qui edificat ascen-
sionē suā in celo ⁊ fasciculum sup terram
fundauit. illi q̄ fundant sup terrā fascicu
lū mirre. i. amaritudinis ⁊ deplorationis
viciorum illi edificant in celis ascensionē
suā ad comprehensionē gaudiorum. ps.
Ascēsiones in corde suo disposuit in val
le lachrymaruz in loco q̄ꝫ posuit. Nā per
deplorationē peccatorꝫ peruenitur ad cō
solationem gaudiorum. Tercio est ager
ecclesiastice cōmunionis Leui. xxx. Agrū
nō seres diuerso semine. ager est ecclesia
Luc. xij. Hominis diuitis ager vberes at
tulit fructꝰ homo diues est christus qui
diues est: quia plenus gratijs ⁊ virtutibꝰ
et omnibus bonis celestibꝰ. ⁊c. Luce viij
Semen est verbū dei. isto solo semine se-
minari debet ager ecclesie nec diuisū nec
cōtrarium semen proijciunt. Mat. xiij. ho
mo quidam seminauit bonū semē in agro
suo: cū autē dormirent hoies. venit inimi
cus eius et superseminauit zizaniā. per
semen bonum intelligitur predicatio ve
ritatis: per zizaniam intelligitur peruer
sitas ⁊ corruptio heretice prauitatis que
in agro ecclesie dei non recipi debet. nec
etiaz tollerari. Ego video ꝙ in ciuitatibꝰ
et castris inueniūtur medici ad expulsio
nem infirmitatum ⁊ promotionem sanita
tum. in aeris inueniūtur ventilatores ad
euentillationem palearum et cōgregatio
nem granorꝫ. In ortis inueniuntur ortu
lani ad eradicationē herbarū malaruz et
plantatione bonarū. sic in ecclesia, debēt
esse doctores ad destructionem errorum
et defensionem fidei: et morum bonorum
propter hoc beatus Mathias hodie con
stitutus est in ecclesia christi: vt destruen
da destrueret et plantanda plātaret. Je
re. i. Constitui te sup gentes: et super re
gna vt euellas et destruas et disperdas
et dissipes. hoc dicitur quātuz ad destru
ctionē viciorꝫ. edifices et plantes. hoc di
citur quātū ad promotionē fidei et morꝫ.
Quarto est ager eterne felicitatis et refe

ctionis Mat. 13. Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro quē qui inuenit hō abscondit ꝛ p̄ gaudio illi⁹ vadit ꝛ vēdit oīa q̄ hꝫ et emit agrū illū. ager sicut dictū ē est fertilitas etne refectiōis q̄ thesaurus est anime felicis iste thesaur⁹ est abscōdit⁹ sub velāīne ꝛ enigmate fidei sed istū thesaurum inueniemus quādo ex fide prime veritati ꝑ se et super omnia cō sentimus istum agrum emimus quando nobis vitam beatam bonis operibus vē dicamus Pro. vi. Considerauit agrum et emit illum agrum beatus mathias cū ceteris apstolis emit quādo proter xp̄m omnia reliquit Math. 19. Ecce nos reliq̄mus omnia et secuti sumus te si qui relinquent omnia sequentur xp̄m accipiunt et vitaꝫ eternam consequuntur Mathi. 19. Centuplum accipiet et vitam eternam possidebit sic ergo primo notatur actionis libertas quantum ad pro merentes cum dicitur duo in agro. Secūdo notatur retributionis diuersitas quantum ad recipiētes cum dicitur vnus assumetur et alter relinquetur Assumptus ad apastolatū est beatus mathias relictus et repulsus est preuaricator iudas et proditor relictū ergo iudā nos similiter relinquamus. et assūptum beatū mathiā nos p̄iter assumamus et de ipso sermonē sicut cepimus proseq̄mur Sciendum est ergo q̄ beatus mathias et ceteri apostoli ad quattuor domino fuerunt assumpti Primo ad impletionem mādatorum Secundo ad contēplatiōem diuinorum Tercio ad gubernationeꝫ subditorum Quarto ad apprehēsionē eternorū p̄mio q̄ assūpti fuerūt apostoli ad impletioē mādatoꝝ Eccle. xxix. propter mādatū assūme pauperē. Dn̄s cōgregationē discipulorū assūpsit ad obseruātiā et impletionem mādatorum suoꝝ ex q̄b⁹ obtinetur declinatio vitiorum sicut enim triaca odit venenū sic mādatum domini detestatur peccatum ps. A mandatis tuis intellexi propterea odiui omnem viam iniquitatis tales pauperes obseruates mandata dei xp̄s in societatem suā elegit Ja. 2. nōne dn̄s elegit paupes in h̄ mūdo diuites i fide ꝛ heredes regni q̄ repromisit diligētib⁹ se dn̄s elegit pauperes paupate spūalis hūilitatis diuites in fide id est in cognitōne p̄me ꝛ incōmutabilis v̄itatis heredes regni sibi re p̄missi. i. hereditatꝫ eterne p̄misse electis talis paup fuit beatus mathias vn̄ potuit dicere illō ps. Egen⁹ et pauper sum ego. dn̄s aūt sollicitus est michi. Quando eni egenus sensu pauper spū dn̄s sollicitatur de eius p̄fectu. Secūdo eligit dn̄s apostolos ad cōtēplationē diuinorum Ezechiel. iij. spiritus leuauit me et assumpsit me. et abij amarus in indignatione spūs mei. manus enim domini erat mecum confortans me. homo a spiritusancto leuatur quādo occupationē seculi ad cōsiderationē sui subleuatur. Trenorum. iij. Sedebit solitarius et tacebit quia leuauit se super se Quando enim homo est in istis inferiorib⁹ occupatus nec in se nec sup se cōsistit. sed est infra constitutus. et ideo est a semetipso restitutus. ꝛ ideo propheta quando a tumultu mundi ad considerationem se eleuauit sciēs hoc esse a spiritu sancto dixit. Spūssanctus lauauit me. sed q̄ꝛ qn̄ hō a tumltu mundi ad cōsiderationē sui leuat̄ facilius sapiaꝫ app̄hēdit ꝛ ab ip̄a app̄hēditur. iō subiūxit ꝛ assumpsit me fit em̄ qōdā m̄rimoniū iocūdū it̄ sapiaꝫ ꝛ aiaꝫ sc̄tā qō req̄rit vtriusq̄ liberā ꝛ cōsentaneā volūtatē audi sapiētez quō desiderabat m̄rimoniū ꝯhere cū sapīa cognita ei⁹ pulchritudīe ꝛ vtilitate Sap̄. 8. Hāc amaui ꝛ exq̄siui eā a iuuētute mea ꝛ q̄siui spōsa michi eā assūmere ꝛ amator fact⁹ sum forme illius mō vides cōsensū ex parte sapientis vide consensuꝫ sapientie consensum illius preuenientis Sap̄. vi. Preoccupat qui se concupiscent vt illius se prior ostendat hoc dicitur de sapientia sic enim lux solis precedit aspectū oculi ꝛc. Modo vide ordinē homo primo a tumultu seculi abstr̄hitur et ad considerationem sui leuatur sapiaꝫ sibi assumit ꝛ ab ip̄a assūitur ꝛ postmodum incipiunt ei amara esse terrena ꝛ dulcia eē ꝛ sape eterna ꝛ hoc est q̄ subdit̄ i auctoritate p̄nusa cum dicitur ꝛ ab amarus in indignatione spiritus mei. manus enim ꝛc. hoc significatum est per liberum quē dedit angelus iohanni euangeliste Apoc. x. Accepi librū de manu angeli. ꝛ deuoraui illum ꝛ erit in ore meo tanq̄ mel dulce ꝛ cum deuorasseꝫ eum amaricatus est venter meus. ista enī duo sese concomitant̄. terrene dilectionis amaritudo. et superne iocunditatis dulcedo nisi enim precesserit detestatio preteritorum malorum non sapit dulcedo celestium bonorum Tercio assumpsit dominus apostolos suos ad gubernationem subditorum Isa. vi. Inferent filij israhel mun⁹ in vase mundo in domum domini ꝛc. Ro. 12. Obsecro vos fratres per m̄iam dei exhibeatis corpora vestra hostiā viuētē. sā

etiam deo placentem Corpora dicit aposto
lus deo debere offerri accipiens continẽs
pro contẽto sicut dicitur obtulisse calathũ
vinum quando ei in calatho p̄ñtauit race
mos. dñs super munditiã et puritatẽ dile
xit. attñ eam videtur amplius dilexisse
ex quo nos ꝑ lauacrũ spiritussancti quod
effundit in nobis abunde mundauit. Ex
quo ergo dñs tantũ diligit puritatẽ ꝛ mũ
ditiã conseruare debemus eã quantũ pos
sumus etsi eã amisimus studere debemus
quõ eã recuperemꝰ. sicut videmus ꝙ isti
aleatores qui partem pecunie sue cum ta
xillis vel decijs amittunt residuum pecu
nie sue periculo ludi ponunt si forte recu-
perare possint pecuniã illã quã amiserũt
Tu ergo si amisisti bonũ munditie vel in-
nocentie pone te ad ludũ p̄ñie. Cum sine
residuo amissionis eiꝰ boni quod habes
hoc potes facere. exagita taxillos vel de
cios discussione ꝓprie cõscientie ꝓijce il-
los manu cõfessionis integri numera pun
ctos tuos nouatione cuiuslibet refectiõis
ꝑuerse. et sic dico tibi ꝙ cadentiã bonam
vel fortunã obtinebis et recuꝑabis quod
priꝰ amisisti p̄ñtia eñi est scḋa tabula post
naufragiũ ꝑ quã acq̄rimꝰ ea q̄ amisimus
per pctm̃. nisi eñi ꝑ p̄ñiam fieret dilectio
pctõꝝ et recuꝑatio ꝑditorũ nequaq̄ dixis
set dñs p̄ñiaꝫ agite appropiquabit regnũ
celoꝝ Mathei. iiij. Sic ergo fideles munꝰ
in domũ domini in vase mundo inferunt
qñ dño in corde puro bonas affectiones ꝛ
operationes offerunt. et sequit̄ hic. assu-
me ex eis in sacerdotes et leuitas. q̄ etsi
cõmuniter cõueniãt fidelibus christi. tñ h̄
speãliter cõuenit sacerdotibus et p̄latis.
i. Pet. ꝛ. Uos estis genus electũ regale sa
cerdotiũ gens sancta populus acq̄sitiõis
fideles christi dicũtur electũ genus ꝑ gra
tiã adoptiõis. sicut eñi vẽtilator i aera ex
cutit paleas et elegit grana sic xp̄s infide
les exclusit. fideles tanq̄ grana electa in
suũ horreũ cõgregauit ꝓpter qḋ dicit vos
estis genus electũ. et sequitur regale sa-
cerdotiũ. Nã sicut reges et sacerdotes p̄si
dent simplicibus et popularibus. sic fide
les xp̄i preeminẽt ĩfidelibꝰ. fideles etiam
sunt gens sancta et hec gens est per grãm
xp̄i iustificata vñ Ro. iiij. Justificati gra-
tis per gratiã ipsius ꝑ redẽptionẽ que est
in xp̄o iesu. fideles etiã dicuntur populꝰ
acquisitionis q̄ꝛ p̄cioso sanguine xp̄i acq̄
siti sunt et redempti. i Pe. i Redẽpti estis
precioso sanguine quasi agni incõtamina
ti ꝛ immaculati iesu xp̄i. beatus mathias

apostolus non fuit hodie communiter lo
quendo sic sacerdos noiatus. sed fuit spe
cialiter ad apostolatus culmen assump-
tus Ephe. iiij. Ip̄e dedit quosdã apostolos
quorũ iste fuit vnus loco iude proditoris
substitutus Actu. i. Tu dñe q̄ nosti corda
oim̃ oñde quem elegeris ex his duobus
vnum accipere locũ ministeribus ꝛ aposto
latus de quo preuaricatus est iudas vt ab
iret in locũ suum et dederunt sortes eis
et cecidit sors suꝑ mathiã et annumeratꝰ
est cum vndecim apostolis. Quarto electi
sunt apostoli a christo ad cõprehensionem
eternorum ꝛ sic beatus mathias a dño est
electus et a dño specialiter est assũptꝰ. p̄s
Deus quãdo elegisti et assumpsisti inha-
bitatori in atrijs tuis dñs eni elegit bea
tum mathiã ipsum a popularibus segre-
gando. assumpsisti eum in apostolatus mi
sterium statuendo Roma. i. Deus enim
illũ assũpsit. sed modo inhabitat in atrijs
dñi in eterna gloria quiescendo. in atrijs
enim est delectatio quieta. delectatio iocũ
daꝰ p̄s. Melior est dies vna in atrijs tuis
et cetera Deute. xxix. Assumet ebria sitien-
tem sitiens est ecclesia militans. Nam si-
cut desiderat ceruus ad fontes aqua-
rum sic desiderat militans ecclesia venire
ad deum suum qḋ fiet qñ militans eccle-
sia que nunc sitit ex ebrietate triumphan-
tis ecclesie omni plenitudine glorie exul-
tabit. tunc fiet ꝙ scriptum est in p̄s. Ine-
briabũtur ab vbertate domus tue. ꝛ torrẽ
te voluptatis tue potabis eos. quo torrẽ
te voluptatis nos potari qua vbertate do
mus inebriari nobis concedat dñs iesus
christus qui viuit et regnat deus per oia
secula.

De sctõ mathia. Sermo scḋus.

Dederunt sortes eis et cecidit
sors super mathiam. Act. i. q̄ꝛ
beatus mathias sicut dicetur
sorte fuit electus ideo in verbo
proposito duo notantur. Eligẽdi modus
quod notatur cum dicitur Dederunt sors
eis electionis euentus quod notatur cum
dicitur et cecidit sors super Mathiã Quã
tum ad primũ sciẽdũ est ꝙ quadruplex re
ꝑitur sors in sacra scriptura. Primo eñi ẽ
sors certificationis hũane ambiguitatis.
Scḋo est sors societatis fidei ꝛ catholice
vnitatis. Tercio est sors assecutiõis eccle-
siastice dignitatꝫ. Quarto ẽ sors possessio
nis eterne hereditatis. Prio ḡ ẽ sors cer-
tificationis hũane ambiguitatis Pro 16.
Sortes mittũtur in signum. sꝫ a dño tpam

tur. In ista auctoritate tria notãtur. Actꝰ
modus et ꝟtus. actꝰ includit dubium nr̃e
ignorãtie qđ notaṫ cum dr̃ sortes mittun
tur iđ em̄ sortes mittũtur. qꝛ dubiũ est qđ
seq̃tur. Scđo notatur modꝰ cũ dr̃ in sinuꝫ
⁊ h̄ excludit dolum possibilis versutie. iđ
em̄ sortes mittũṫ in sinũ occultũ vt nõ pos
sint ibi facere hoies dolũ Tercio notatur
ꝟtus ⁊ exp̈mit certificatõeꝫ rei expectate
qđ notaṫ cũ dr̃. sꝫ a dño tp̄antur Euentus
rei nõ exp̈miṫ ꝟtute sortis. sꝫ ꝟtute diue
volũtatis. sic filij israhel terrã ꝓmissiõis
sorte possiderũt ps̄. Sorte diuisit eis ter-
rã i fu. distributõis. sic milites vestimẽta
xp̄i sorte diuiserũt Marci. 15. Diuiserũt ve
stimẽta sua mittẽtes sortẽ ⁊c. Pro. 18. Cõ
tradictões ꝯp̈mit sors. Scđo ẽ sors socie
tatis fidei et ecclesiastice vnitatis. Actuũ
26. Mitto te apire oculos eoꝝ vt ꝯuertã
tur a tenebris ad lucẽ et de ptãte sathane
ad deũ. ⁊c. Primo per btm̄ paulũ cecos il-
luminauit. qđ notaṫ cũ dr̃ mitto te apire
ocl'os eoꝝ scđo icarnatos liberauit qđ no
tatur cũ dicitur ⁊ de potestate sathane ad
deum. Tercio peccata peccatoribus remi
sit quod notatur cum dicitur vt accipiant
remissioneꝫ peccatorum. Quarto remissis
peccatis fideles societati sanctoꝝ ꝯiunxit
quod notatur cum dicitur. ⁊ sortem inter
sãctos per fidem que est ime. in primo da
tur ꝯgnitio vera. in secundo actio libera.
in tercio ꝯscia mũda. i quarto societas g̃ta
Grata em̄ ẽ deo societas illa quã copulat
⁊ iũgit caritas Act. 4. Multitudis credẽ
tiũ erat cor vnũ ⁊ anima vna. hanc vnita-
tẽ faciebat caritas. illa em̄ societas multũ
est iocũda. q̄ ꝯdimento caritatis bñ sapit
dulcorata. caritas em̄ est vinculũ ꝑfectio
nis quo corda fideliũ dulciter cõstringun-
tur ne bonũ qđ in ip̄is est ꝑ quãdam diui
sionẽ euacuetur ⁊ q̄ nõ hñt hoc vinculũ de
facili amittũt illud qđ in eis ꝯtinetur gr̃e
donũ. Eccle. xx. Gr̃e fatuoꝝ effũdeṫ. Ter-
cio ẽ sors assecutionis ecclesiastice digni-
tatis sap̄. 3. Dabitur em̄ illi donũ fidei ele
ctũ ⁊ sors i tẽplo dei acceptissima. donũ fi
dei donũ electũ dr̃ sãcti em̄ ꝑ fidẽ ꝓmissio
nes assequũṫ miracula opãtur. Hebre. xi.
Sãcti ꝑ fidẽ vicerũt regna ⁊c. ecce assecu
tio ꝓmissionũ. et seq̃tur obdurauerũt ora
leonũ. extinxerũt impetũ ignis. Ecce opa
miraculoꝝ. bñ fides danielis obdurauit
ora leonũ missus em̄ in lacũ vbi erant se-
ptẽ leões famelici nullũ nocumẽtũ eb ip-
sis recipit Dañ. vi. Uere etiam fides exti
xit impetũ ignis sicut legitur de tribus
pueris in fornacem babilonis missis.
Dañ. iij. Qđ etiã legiṫ de fide beati mar
ti. cũ ipse em̄ ignẽ in quodam fano misis-
set antiquision ⁊ flante se in domũ ꝓxiãꝫ
dirigeret beatus martinꝰ et vento et flã-
mis se obuium opposuit et fidei sue ꝟtu-
te flãmã retro rtorsit h̄ donũ fidei electõ
beato mathie est donatũ ip̄e em̄ ad fideꝫ
vocatꝰ societati discipuloꝝ est coniũctus
et sequitur ꝙ data est ei sors in tẽplo dei
ceptissima data est ei sors accepta ꝓpter
consciaꝫ purã acceptior propter societatẽ
sanctã acceptissima propter ecclesiasticaꝫ
dignitatem Ipse em̄ sorte vocatus est ad
apostolicã eminentiã ⁊ auctoritatẽ. sorte
ei solebat sũmus sacerdos elegi vnde za-
charia sũmo sacerdote dr̃ Luc. i. sorte exij
vt poneret incẽsũ sꝫ h̄ fiebat in figurã sũ-
mi sacerdotis christi. s. q̄ occultabatur in
figurꝫ legis ⁊ idcirco veniẽte ꝟitate figu
ra debuit euacuari Et ideo mõ sũmi sacer
dotes vel p̄lati sorte nõ eligũtur ⁊ h̄ tri-
plici rõe Pmo vt dolus excludatur Scđo
ne ꝑuiligium paucorum legem communẽ
facere videatur Tercio quia dictũ est ve
niente veritate vmbra euacuatur. primo
ergo prelati sorte non eliguntur vt dolus
excludatur vnde super illud. Jone. i. sors
cecidit super ionã. dicit beatus aug. ꝙ for
ma eligendi per sortem modo in ecclesia
dei nõ seruatur propter militiam hominũ
ne fraudes introducatur. Secundo nõ ser
uatur hec forma ne priuilegium paucorũ
legem communem facere videatur. vnde
hieronimus super ionã sub hoc exemplo
non debemus sortibꝰ credere cum priui-
legia paucorũ legẽ cõ munẽ facere nõ pos
sint sicut asina loquitur in cõdẽpnationeꝫ
balaã et cayphas ꝓph̄tauit ingnorans
ita etiã fugitiuꝰ sorte dep̄hẽdiṫ nõ vi-
ribus sortiũ sed voluntate eius qui sorte
regit incerta Tertio electio ꝑ sortem i ec
clesia non seruatur quia veiente veritate
vmbra euacuaṫ vñ super istđ cecidit sors
super mathiã h̄ sorte eligitur ne a lege di-
screpet in q̄ sũmus sacerdos sorte quere-
batur sic de zacharia dicitur sorte exijt vt
incensum ponderet qꝛ q̃rendꝰ erat ꝟus
sacerdos donec veiret q̄ ꝑ ꝓpriũ sãguinẽ
itrauit semel i sctã sãctoꝝ cꝰ hostia imola
turi pascha sꝫ i die pẽthecostes spũ sãcto
apparente ẽ hec figura ꝯsũmata donec ve
niret ꝟitas figurã licuit exerceri iđ mathi
as añ penthecosten est ordinatꝰ sorte. sep
teꝫ ꝟo dyaconi postea nõ sorte sꝫ discipu

lorum electione et apostoloꝝ orōe et manus impositione sunt ordinati. Quarto ē lors possessionis eterne hereditatis. Col. i. Agnetes gratias deo patri q̄ dignos fececit in ptē sortis ꝛc. Ecclesiastes. xi. Dulce lumen et delectabile oculis videre solem similiter potentia ex absentia sui obiecti tristatur. Tobie. 5. Cum dixisset angelus thobie gaudiū tibi sēper sit ait tob q̄le gaudium michi erit qui in tenebris sedeo certe nullum gaudiū sed tristitia horribilis erit dānatis in tenebris infernalibus cōuolutis Dominus ergo electos suos voluit esse in lumine ipsos de ptāte tenebrarum eripuit et ad regnuz celeste trāstulit captiuis sufficit qui in carcerib9 paganorum detinentur si ab ipsis liberētur nec querunt a liberatorib9 suis diuitias nec petunt vt ad magna promoueantur sed larga manus domini sic fideles suos a ptāte tenebraruz eripuit ꝙ ipsos ad regnum celorū exaltauit Isa. 19. Clamabūt ad dominum a facie tribulatiōis ꝛc. Esto nobis domine turris fortitudinis a facie inimici et persequentis. Nā qui sic in hac vita non clamant ad dominum vt ab ipso audiantur in inferno positi clamabunt et vllulabunt nec exaudiētur Luc. 16. de diuite epulōe q̄ in flamis inferni positus ad patrem abraham clamauit petens guttā aque quam minime impetrauit nec imperpetuo impetrabit Debemus ergo in hac vita clamare ad dominū vt nobis mittat ꝓpugnatorem vt nos eripiat de potestate tenebrarum Isa. 63. Ego qui loquor iusticiam et ꝓpugnator sum ad saluandum Debemus ergo petere saluatorem q̄ saluet nos deducendo ad regnum. Ja. xxxiii Domin9 legifer noster dn̄s rex noster ipse veniet et saluabit nos. Sic ergo primo notatur eligendi beatum mathiā modus cum dicitur dederunt sortes Scd̄o notatur electionis euentus cum dicitur ꝛ cecidit sors semper mathiā mathias interp̄tatur donatus siue donatio dn̄i et bn̄ sup talē in electione apostolatus sors cadere debuit Sap. 3. domū dei et pax est electꝫ ei9 sꝫ ad edificationē nostrā loq̄mur q̄druplex ē donū ꝫ qd̄ q̄ttuor repim9 q̄ nobis donat dn̄s prio em̄ donat nobis abūdantiā tp̄aliū bonoruz Scd̄o donat nobis remissionez peccatoꝝ. Tercio donat nobis distributionē grāꝝ carismatū ꝛ spiritualium donoꝝ Quarto donat adeptionē eternoꝝ p̄mioꝝ. prio erg donat dn̄s abūdātiam tp̄aliū bonoꝝ Gen. xxxiii. Suscipe bn̄dictionem quam tuli ꝛ quam donauit michi dominus tribuens omnia ista sunt verba iacob ad esau fratrem suuz loquentis et ipsi de bonis que in me sopitania syrie acquisierat offerentis. ꝛ vere gratus dn̄o ꝙ omnia ab ipso acceperat vnde apostol9 i. ad Cor. 4. Quid habes nō qd̄ accepisti. ꝙ si accepisti quid gloriaris quasi non acceperis stult9 est qui gloriatur de mutuo acceptis tam de proprijs bonis. oia enim dominus contulit ꝛ sicut dedit sic aufert cum sibi placuerit ps. Dormierūt ꝛ nichil inuenerunt omnes viri diuitiarum in ma. s. vnde Luc. xii. Stultus a dn̄o ē vocat9 q̄ in bonis suis plurimis gloriabatur dicit anima mea multa bona habes reposita in annos plurimos requiesce commede bibe epulare ꝛ dixit Stulte hac nocte dyabolus repetet animam tuam a te que autem parasti cuius erunt anima illius diuitis et sua erat ꝛ non sua. sua erat. qꝛ sibi a deo data iure creationis. non sua erat qꝛ debita dyabolo ratione reatus vel obligationis proprie iniquitatis. vnde dcōes in iure repetunt quod sibi obligatum esse rōe mortalis culpe cognoscūt ꝛ dominus iuste illis tradit q̄ vnicuiq3 scd̄z ꝟitatē merita vel demerita retribuit Nam sicut ꝫm leges hūanas bn̄ meritis debet honor et p̄miū. sic ꝫm easdē leges latronibus ꝛ homicidis debetur distractio ꝛ suspēdiuz. similit ꝫm legē diaz legittime certātib9 debetur corōa. sic finaliter peccātibus debetur dānatio etna. Scd̄o dōat dn̄s remissionē pctōꝝ luc. 7. duo debitores erāt cuidā feātori vnus debebat denarios q̄ngētos et ali9 q̄nq̄ginta ꝛc. vn̄ de beata magdalēa dixit dn̄s luc. 7. Remittuntur tibi peccata multa qꝛ dilexit multum. Nec miruz qꝛ nō poterat ibi esse iniq̄tatis iq̄namentum vbi erat caritas spēosum opimētum pro. x. vniuersa delicta opit caritas. nec solū opit ea vt nō videāt ipa hoies. q̄ videre nō pn̄t nisi exteriora ꝛ apta. sed ita opit vt nō videat ea deus cui nuda sunt oia. i. Re. xvi. Nec iuxta intuituz hois ego iudicabo hō em̄ videt ea q̄ appēt. Dn̄s autem intuetur cor. vn̄ non ita opit caritas pctā sicut pān9 opit imagies i piete exn̄tes. ꝛc. Tercio donat dn̄s distributōez spūalium donoꝝ Ro. 8. Qui ꝓprio filio suo nō pepcit. sed pro nobis omnibus tradidit illuz quō nō etiā cum illo omnia nobis donauit. Qui donat p̄ncipale videtur dōare accessorium. vn̄ q̄ dat equum bn̄ videtur donare capistꝝ. vn̄ q̄ pn̄tat exenium de galli

nis vel pullis nõ ipsos deplumat sꝫ pñtat
cum plumis Cum ergo xp̃s fuerit plumis va
rietatum omnium gratiarum ⁊ virtutum
et donorum ⁊c. Eph.4. Ascẽdens xp̃s in
altum captiuã duxit captiuitatẽ ⁊c. Sap̃
7. Infinitus thesaurus ẽ hominibus quo
q̃ vsi sunt ꝑticipes facti sunt amicicie dei
ꝓpter discipline dona ꝯmendari Quarto
donat dominus adeptionem eternoruꝫ p̃
miorũ.2. Petri.i. Maxima et preciosa no
bis promissa donauit vt per hoc efficiami
ni diuine cõsortes nature ⁊c. Mat.xix. Cẽ
tuplum accipietis et vitam eternam possi
debitis ecce magnitudo ꝗ premium in cẽ
tuplum excedit meritum sed vide ꝗꝫ pre-
ciosum sit istud premium quod nunꝗꝫ au-
fertur a beatis sed permanet in eternum.
vnde dicitur ⁊ vitam eternam possidebi-
tis sic ergo dominus maxima et preciosa
dona tribuit electis vt melius appareat
donorum dei eminentia subiungit visio-
nes diue gratum consortium cum dicit. vt
per hoc efficiamini diuine consortes natu
re hoc consortium erit quando videbitur
non sicut modo videtur per speculum et i
enigmate sed sicuti aperta facie. i. Joh.3.
scimus quoniam cum apparuerit similes
ei erimus quoniam videbimus eũ secuti ẽ
ad quã visionem nos perducere dignetur

De beato Gregorio. Sermo primus.

SI dominus mag-
nus voluerit spiritu intelligen
tie replebit illum et ipse tanꝗꝫ
imbres mittet eloquia sapientie sue Ec-
cle.39. in verbo proposito duo notanur a
q̃bus btũs gre. ꝯmẽdatᷣ prio em ꝯmẽdatᷣ ab
abundanti plenitudine cognitiõis cuꝫ di
citur si dominus magnus voluerit spũ in
telligentie replebit eum. Secundo cõmẽ
datur ab euidenti vtilitate eruditiõis cũ
dicitur ipse tanꝗꝫ imbres mittet eloquia
sapientie sue. Quantum ad primum scien
dum est ꝗ spũssanctus qui est spũs itelli-
gẽtie solet q̃druplicitur suos p̃dicatores
replere prio eni relpet ipsos claritate ad
directionẽ deuioꝝ Scd̃o replet ip̃os cari
tate ad iflãmationẽ frigidoꝝ Tercio re-
plet eos fortitudine ad correptionẽ pecca
toꝝ Quarto replet eos humilitate ad ca
pacitatẽ internoꝝ et eternoꝝ bonoꝝ pri
mo ergo spũssanctus replet p̃dicatores su
os claritate ad directionẽ deuioꝝ Act.ij
Apparuerũt illis lingue dispꝑtite tãꝗꝫ ig
nis seditꝗꝫ sup singulos eoꝝ ⁊ repleti sũt
omnes spũsancto ⁊ ceperunt loqui varijs
linguis. Spũs sup apostolos apparuit in
linguis igneis. vt ipsos redderet caritate
feruentes. virtute eloquentes claritate
resplendentes Phil.ij. Lucetis tanꝗꝫ lu-
minaria in mundo verbum vite cõtinen-
tes. sicut eni vas cõtinet liquorẽ preciosũ
sic corda apostolorũ tanꝗꝫ lumen incensũ
continebant verbum diuinum qd̃ lumen
erat in cordibus eorum tante adhesionis
ꝗ extingui nõ poterat aquis quantũcũꝗꝫ
magne tribulationis Sed magis lucebat
et ardebat in illis Sap̃.16. Et quod mira
bile est in aqua q̃ oia extiguit plus ignis
valebat. Et dr̃ spũssanctus sup discipulos
christi non solum apere sed etiã sup illos
sedere. Nam sicut stare pertinet ad labo-
rantes sic sedere ad quiescentes. quia er
go per gratiã sanctispũs quieta erãt cor-
da discipulorũ ad ipsorũ refrigeriũ bene
sup eos dr̃ sedere spũssanctus qui est in la
bore reqes. in estu tẽꝑies in fletu solatiũ.
Itẽ spũssctũs nõ solũ appet nõ solũ super
discipulos sedet. sed ipsis vt varijs liguis
loquãtur p̃bet Nã diuersitate liguaꝝ de
signatur diuersitas doctrinaꝝ. Nã scd̃m
capacitatem auditoꝝ debent formari ver
ba doctorũ cõtra illos q̃ grãdia verba tru
tinãtes abducto supcilio de sacris lr̃is in
ter mulierculas fantur. Cõtra illos etiaꝫ
qui simplicia et cõmunia verba subtiliori
bus loquitur. Nã subtilioribus verba cõ
munia veniunt in contẽptum. Minoribus
vero verba subtilia nõ proueniũt id ꝓfe
ctum ꝓpterea apostolus. Paruulos lacte
simplicioris doctrine potabat ꝑfectos ci-
bo solidioris doctrine confirmabat. i. ad
Cor.3. qd̃ bene faciebat btũs gre. qñ v̄ba
sue predicationis sic tẽꝑauit ꝗ tã miori-
bus ꝗꝫ maioribus locũ hauriẽdi ad suam
vtilitatẽ oib⁹ dereliquit. Scd̃o replet spi
ritussctũs p̃dicatores suos charitate ad i-
flãmationẽ frigidoꝝ. Eccle.33. Quasi qui
vindemiat repleui torcular Qui vindemi
at de vineis vuas colligit. Et ex illis i tor
culari vinum exprimit. sic colligere vuas
beneficiorũ dei debemus de vinea diuine
bonitatis et illas exprimere in torculari
frequentis discussionis et sic vino diuine
dilectionis debemus iplere desideriũ no
stri cordis. Cõsiderem⁹ ꝗ de⁹ ad similitu
dinẽ ⁊ imaginem suã nos formauit ꝗ oia
sub pedib⁹ nr̃is subiecit ꝗ se dedit i p̃ciũ
ꝓ nobis ꝗ se quotidie nobis dat in cibuꝫ
ꝗ se seruat nobis in p̃miũ. ꝓpter qd̃ btũs
ber. in li. de diligẽdo dĩn Quid reddã dñ̃o

pro me facto et refecto et taliter refecto non enim tam facile refectus sum quam fact⁹ vt me eni cū aliis facerē dixit et facta sunt in me autem reficiendo et multa dixit. et mira gessit et dura et indigna sustinuit. Quid eni retribuam dño ꝛc. in primo em̄ opere se dedit michi in secundo se dedit michi et me reddidit michi. Datus ergo ꝛ redditus michi. me pro me debeo pro se aūt si millesies reprehenderē in ꝯparatione illius nichil esse. qn̄ ergo ista dei beneficia cogitando in cordibus nostris reuoluimus totiens carbones ignis diue dilectionis in nos cōgerimus siue etiam cumulamus et quādo ista dei beneficia aliis Quattuor dicit que in bono predicatore dñt iperiri. Primum est fortitudo ad aggressionem arduorum Secūdū est iudiciū ad directionem agendorum. Tercium est virtus ad tollerantium ꝑuersorū Quartū est cōmunis correctio tā maiorū quam minoꝝ primo ergo dicit replet⁹ fortitudine spūs dñi ꝛ hoc est quātū ad agressionē arduoꝝ. hō em̄ spūalis calcarib⁹ sollicitudis ꝓpe salutis vrget corp⁹ sibi subditū ad aggressionē ardui opis. Nā sicut bon⁹ eqtator maiorē dietā facit de equo peiore quam ille qui eqtare nescit de equo meliore sic hō spūalis in via morū maiorē dietā facit de corpore debiliore quam homo carnalis de corpore fortiore. vn̄ sicut cōmuniter dr̄. quod tantū hꝫ hō quantū vꝫ sua terra sic quātū valent spiritus nostri tantū valēt corpora nr̄a. vnde sicut dr̄ de hoīe qui bene scit sibi ꝓuidere imposterū ꝙ ei⁹ obulus valet vnum denarium. sic hō spūalis plus facit valere imbecille corpus ꝓpriū quam hō carnalis corpus suū. quāuis sit validum. nec est miꝝ. qꝛ corpus carnalis hoīs deliciis dissoluitur. corp⁹ vero viri spūalis spū fortitudinis substantatur Pro. 18. Spūs viri sustētat imbecillitatem eius. Scđo replet spūs dñi predicatores suos ꝑ discretionē angelorum. quod notatur cum dicitur iudicio. qꝛ eni locutus fuerat de aggressiōe arduoꝝ que spectat ad macerationem corpoꝝ. ne in ipsa excederemus voluit vt ibi discretionem iudicii seruaremus. Roma. 12. Cū dixisset apostolus vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem. sanctā deo placentem excessum resecauit qn̄ vt rationale esset obsequium nostrū subiūxit. Sic em̄ in corporalib⁹ nostris crucifigēda sūt vicia. qꝛ ipsis ꝯseruāda est natura ſꝫ sub breuitate nobis claudendus est sermo in hac materia sicut em̄ equ⁹ nō est vrgēdus calcaribus vt ꝑ cliuum montium descendendo currat. et sic ponderosū nō est multum implendum vt deorsū descendat. sic nos nō multum insistere debemus ne carnem nostram vltra debitum maceremus. plus eni ipsum diligimus quam debemus vñ ex alia causa in nobis ad discretionē agēdoꝝ requiritur in nobis em̄ sentimus cōtentionem ꝯtinuā carnis aduersus spiritum. ꝛ spūs aduersus carnē Galla. 5. Que cōtētio terminari debet ꝑ discreti iudicii diffinitiuā sententiam. caro eni suggerit delectabile bonum. ſꝫ illud mortiferꝫ est Pro. 23. Ingreditur blande. ſꝫ in nouissimo mordebit vt coluber et quasi regulus venena diffundet spūs nō ꝓponit penale bonum qđ videtur pluribus esse malum. Veruntñ est salutiferꝫ sicut sunt tribulationes patienter suscepte propter xp̄m Ipe em̄ sunt via ad regnū Actuū. 13. per multas tribulatiōes oportet itrare in regnū celoꝝ. In hac ergo ꝯtentione ratio debet carnem calculo diffinitiue sententie condemnare et ip̄m seruituti spūs subiugare vt ad nutum spiritus tribulationes ꝑ ipso sustinendo ad eternā beatitudinē valeat ꝑuenire 2. Chor. 4. Id qđ in p̄senti ē momentaneum et leue tribulationis nostre. supra modum in sublimitate eternū glorie pōdus operatur in nobis Tercio replet spiritussanct⁹ p̄dicatores suos virtute ad tollerātiam aduersoꝝ Luce vltimo. Sedete in ciuitate quo ad vsꝙ induamini virtute ex alto. hō indutus nō erubescit sicut hō nudus erubescere cōsueuit. nam indumentum eius pudibunda ꝓtegit. sic sancti domini. etsi ꝓpter xp̄ꝫ ludibria ꝛ verbera insuꝑ et miracula ꝛ carceres experti sunt ꝑ xp̄o ideo nulla pudenda si gaudio plēa in ipsis apparebāt Actuū. 5. Ibant apostoli gaudentes a conspectu concilii qm̄ digni habiti sūt pro nomine iesu cōtumeliā pati. Quarto replet spūs s. p̄dicatores cōmuni eruditione tam maiorū quam minoꝝ qđ notatur cum dr̄. vt annuciē iacob scelus suum ꝛ israhel peccatū suum. q̄si diceret nō ꝑ eo maioribus nec minoribus redargutione peccatoꝝ. ꝯtra multos p̄dicatores qui ymo reprehendūt peccata minorū et simplicium ad modū ouium. palpāt aūt vicia maioꝝ crudelium ad modum lupoꝝ rapaciū. isti contra pulices se surgūt. animalibus ferocib⁹ ꝛ fortioribus fauēt Isai. 4. loquimini nobis placētia videte

nobis errores. lequendo placentia ipsos decipiunt. videdo sibi errores ipsos i eter nũ interitũ demergũt Quarto replet spũs peccatores suos humilitate ad capacitatẽ internoꝝ ꝛ eternoꝝ bonoꝝ ps. Repleti sumus ꝑ diebus quibus nos humiliasti. Nos spũsancto coopãte repleti dicimur. qꝛ ipo humilitatem tribuẽte quasi ipo celte sculpẽdo ꝛ concauando in silice bonoꝝ internoꝝ ꝛ eternoꝝ capaces efficimur. sic eꝫ vasa vacua replet vetus helise⁹. i. xps. 4. Re. 4 Quibus aũt bonis ꝑ dono hũilitatis repleamur alibi i ps. ostẽditur vbi dr̃, Replebimur in bonis domus tue. que bona sũt tanta ꝛ tam mirabilia ꝙ carere nõ debent laude eterna ps. 83. Beati qui habitant in domo tua dñe in seculũ seculi laudant ꝛc. In illa domo habitat beatus Gre. ꝛ ideo ab ipo cũ sãctis spiritib⁹ laudatur. sic ergo primo cõmẽdatur Beatus grego. ab abundanti plenitudine cogitationis. cum dr̃ si dñs magnus voluerit spiritu intelligentie replebit illum. Secũdo commendatur ab euidenti vtilitate erudi tionis. cum subditur. ꝛ ipse tanꝙ imbres mittet eloquia sapientie sue. Sciendum ẽ ergo. ꝙ eloquia domini que processerunt per os beati gregorij fuerunt. Primo eloquia grata speciositate. Secundo fuerũt casta puritate. Tercio fuerunt oloquia fecunda vtilitate. Quarto fuerunt eloquia suauia interna et eterna iocunditate. Primo ergo eloquia beati gregorij fuerunt grata speciositate Gen. 49. Neptaliꝫ ceruus emissus. et dans eloquia pulchritudinis. neptalim interpretatur conuertens eos per quos bene significatur beat⁹ gre ꝗ verbo et exẽplo multos ꝯuertit domin⁹ iste dicitur ceruus ceruus habet velocitatem in cursu. agilitatem in saltu. sic beatus gre. habuit velocitatẽ in cursu inqsitiõis ditatis diuine cognitiõis. habuit ẽt agilitatẽ in saltu eleuatiõis supne cõtemplatiõis. iste ceruus dr̃ emissus qꝛ beatus gre. ad regendũ ꝛ erudiendum gregeꝫ dei a dño fuit missus ad annunciandum mansuetis iste ceruus emissus qꝛ beatus gre. pulchritudine in verbis et scriptis decorauit verba enim ipsius fuerunt tanꝙ radij procedentes. quia pulchritudine solis eterne veritatis. Sapien. 7. Dicitur de ista sapientia. hec speciosior est sole et super omnem dispositionem stellarum. luci comparata inuenitur prior. ista luce beatus gre. sic a christo fuit decoratus ꝙ pre ceteris hominibus speciosus forma pre filijs hominum est appellatus Ecclesiastici 25. Quam speciosa veritatis sapientia et gloriosus intellectus ꝛ consilium. Secundo fuerunt eloquia beati gregorij tanꝙ eloquia dei casta puritate ps. Eloquia domini eloquia casta. Eloquia domini dicũtur casta quia omnem deformitatem peruerse voluptatis declinãt ꝛ ad omeꝫ pulchritudinem et munditiam mentis ꝛ corporis aiam inclinant Sapientie. 4. Quã pulchra et casta generatio cum caritate. in hac auctoritate castitas caritati coniungitur quia caritas gaude pulchritudie castitatis castitas viget vitali calore caritatis vnde quia quinꝙ virgines habuerũt puritatem sine vitali calore caritas repulse sunt ab introitu nuptiarum sponsi celestis Tercio fuerunt eloquia beati gre. Eloquia fecũda vtilitate Deutrono. xxxi. Concrescat vt pluuia doctrina mea fluat vt ros eloquium meum si crementum considerare volumus quõ pluuia cõcrescit cõsiderare debemus crementum autem pluuie sic ꝑcedit nam vapor aque sursuꝫ eleuatur ratione sue leuitatis et in nubẽ cõdensatus ꝛ vẽto flante resolutus ad inferiora descẽdit et sic vapor aq̃us vt pluuia ꝯcrescit ꝭm modũ istuꝫ doctrina nostra vt pluuia concrescere dicitur. Nos eñi prio elementa siue litteras tãꝙ simpliciora addiscimus postmodũ in sillabas copulam⁹ postmodum sillabas in dictiones dictiones in ꝓpositiones cõnectimur ex quib⁹ ad demonstratiuas cõclusiones ꝑuenim⁹ Ex quibus in nobis habitus sciẽtie generatur ꝛ in nobis generatus ꝑ doctrinam ad alios deriuatur. i. ad Corinthe. 13. Cuꝫ essem paruulus loquebar vt ꝑuulus. sapiebam vt paruulus cogitabam vt paruul⁹ simplicia elemẽta id est lr̃as addiscendo. ꝛ seqtur qñ autem factus sum vir euacuaui que erant paruuli qd intelligitur ꝛ habitum scientie ex simplicioribus literis i me generatum firmiter obseruatum tenẽdo et per salubrem doctrinam quasi ibrẽ in alios vtiliter transfũdendo vnde apostolus quosdam vitupat que cum ipso tẽporis diuturnitate deberẽt esse alioꝝ magistri tanꝙ ideote ꝛ paruuli ꝛ necesse habent in suo a. b. c. d. iterato erudiri. hebre v. Etem cum deberitis magistri esse propter temp⁹ rursus indigetis vt vos doceamini que sunt elementa exordij sermonuꝫ dei ꝭm istum modum doctrina beati gre. sicut pluuia concreuit ꝛ eius eloquium si

cüt ros defluxit. ipse enim sicut phisic⁹ aq̄s
diuine sapientie repletus totam christi ec
clesiā salubriter vrorauit Genesis.27. In
rore celi desuper ⁊ impinguedie terre erit
benedictio tua. ꝓpter qd. Gre. modo iter
benedictos benedicitur q2 ipse in rore ce
li desuper fuit abundanter pre ceteris xpi
confessoribus benedictus Quarto fuerūt
eloquia beati gregorij. suauis interna ⁊ e
terna iocunditate Canticorum.2. Osten
de michi faciem tuam sonet vox tua in au
ribus meis. vox enim tua dulcis et facies
tua decora dominus autem pulchram elo
quentiam ornate predicationis vult esse
decora facie conscientie sui predicatoris.
multum enim deo displicet quando predi
cator in eloquentia nitet et in conscientia
sordet. Non enim vult dominus aquā mū
dam sapientie salutaris trāsire per canale
os immundi predicatoris. Et ideo labia.
Isaie prophete prius mundauit angelus
ab arce missus quoniam ipse ad predicati
onis officium mitteretur. Nam predicato
ri peccatori dicit domin⁹. Quare tu enar
ras iusticias. et assummis testamentum p
os tuum. dicit glosa pollutuz. Sic vult do
minus ꝙ prius sit munda conscientia ꝙ̄
sibi placeat predicatoris eloquentia. vn
de subditur. vox enim tua dulcis et facies
tua decora. Nam qñ in predicatore est de
cor conscientie i diuinis auribus resonat
dulcor delectabilis armonie ꝓpter quē p̄
dicator tanꝙ̄ diuinus cytharedus intro
ducit ad nuptias iocunditatis supne pro
16. Qui dulcis est eloq̄o maiora repiet ⁊ i
telliget maiora ꝙ̄ cogitare possit mēs hu
mana q̄ntūcunq₃ fuerit eleuata. i. ad Cor.
2. Oculus nō vidit nec auris audiuit nec i
cor hominis ascendit que preparauit de⁹
diligentibus se hec sunt bona eterna que
retribuet domin⁹ suis fidelibus ad q̄ nos
ꝑducat dominus qui viuit ⁊ regnat p om
nia secula seculorum Amen.

De sancto gregorio Sermo secūdus.

Vir fidelis multū
laudabitur pro.28. in verbo ꝓ
posito commendatur a duob⁹
beatus Gre. Primo enim commendatur a
qualitate meriti cum dicitur vir fidelis.
Secundo commendatur a quantitate pre
mij cum subditur multuz laudabitur. Sci
endum est ergo ꝙ beatus gre. fuit fidelis
quadrupliciter. Primo enim fuit fidelis
deum fideliter diligendo. Secundo fide
lis viriliter operando. Tercio fuit fide
lis vtiliter dispensando Quarto fuit fide
lis salubriter docēdo. Primo ergo fuit fi
delis beatus gre. firmiter diligendo Sa.
3. Fideles in dilectiōe acquiescēt illi ille
dicitur in dilectione fidelis qui dominum
nec in ꝓsperis nec in aduersis derelinq̄t
sed in omnibus domino cōquiescit Eccle.
6. Amicus si permanserit fixus erit quasi
coequalis particeps effectus bonorū eter
ne retributiōis. talis amicus fuit beatus
gre. Ecclesiastici.6. Amic⁹ fidelis fortis ꝓ
tectio qui inuenit illum inuenit thesaurū
beatus gre. fuit amicus fortis ꝑ veram di
lectionem Cañ.8. Fortis est vt mors dile
ctio. fuit etiam fidelis ꝓtectio per fideliū
eruditionem. informationem et defensio
nem. ⁊ sequitur qui inuenit illum inuenit
thesauꝝ beatus gregorius fuit quasi q̄dā
copiosus thesaurus continens aurum sa
pientie. argentum eloquentie. verbū eru
ditionis quotidiane. quasi denarios vsua
lis monete Pro.25. Sicut frigus niuis in
die messis ita legatus fidelis ei qui misit
cum animam illius requiescere facit. fri
gus niuis in die messis refrigerat meten
tem. sic legatus fidelis letificat metentem
animam. christus requiescere facit pecca
tores conuertendo ad penitentiā. et sic in
eis requiescit. Spiritussanctus christ⁹ per
dilectionē Lu.1. potest dici de beato gre
gorio Conuertet incredulos ad prudenti
am iustorum. et sicut dicit ibidem beatus
gregorius prudentia iustoꝝ id est pro chri
sto temporaliter affligi. et i futuro eterna
liter gloriari. Secundo fuit beatus grego
rius fidelis viriliter operādo. Prouer.xi.
Seminanti iusticiā merces fidelis ꝑ eter
nam retributionem. Justicias enim semi
nare nichil aliud est ꝙ̄ seipsum iniustis
operib⁹ exercere Mathei.13. Exijt qui se
minat seminare semen suum. homo bon⁹
debet ab ocio in actum exire. et seipsuz in
laboribus iustorum operum exercere vt
possit mercedem vite eterne merere. ⁊ ad
Chorintheos.9. Qui parce seminat parce
et metet. ⁊ qui seminat in benedictionib⁹
de benedictōibus ⁊ metet. Nam ꝰm quā
titatem meritorum erit quantitas premi
orum. sic ergo seminanti iusticiam redde
tur merces fidelis abundantis retributio
nis Luce.6. Mensuram bonam conuer
tam ⁊ coagitatam et super affluentem da
bunt in signum nostrum Liberalis eñ do
minus non solum remunerat ꝰm quanti
tatem boni operis. sed ꝰm largitatem re
gie maiestatis. scđm iustum modum iaz re

cepit beatus gregorius mercedē sue ope
rationis Mathei.25. Euge serue bone et
fidelis quia super pauca fuisti fidelis su-
per multa te constituam sicut eni rex quā
do habet fidelem et sapientem prepositū
exaltat illum et facit balliuum vel consi-
liarium suum sic dominus fideles suos qui
fideliter dispensauerunt pauca ab ipso cō
stituuntur super multa. Tercio fuit fide-
lis beatus gregorius. vtiliter dispensan
do. Luce.12. Quis putas fidelis dispensa
tor et prudens quem constituit dominus
supra familiam suam vt det illis in tem-
pore tritici mensuram. In dispensato-
re voluit dominus ista duo coniungere. s.
fidelitatem et prudentiam. Nam fideli-
tas prudentiaz restringit ne in dolosita-
tem degeneret. prudentiam fidelitatez di
rigit vt i via moꝝ discrete ambulet. vnde
fidelitas est prudentie cingulum pruden
tia vero fidelitas est speculum. Prio ergo
dominus commendat in dispensatore suo
fidelitatem. Fidelitas em̄ ē virtus multū
p̄ciosa ⁊ domino graciosa Prou.xx. Mul-
ti misericordes vocantur. viꝝ aūt fidelem
quis inueniet. Res dicitur preciosa non
solum quia cara. sed qꝛ rara. et qꝛ rara est
in terra fidelitas. ideo quando inuenitur
est mirabiliter preciosa. i. ad Cor.4. Hic
iam queritur inter dispensatores vt fide-
lis q̄s inueniatur. Tempore apostoli que
rebatur fidelis dispēsator ⁊ inueniebatur
nostris autem temporibus queruntur et
non inueniuntur. ita em̄ sūt peccatis opti
et obnubilati q̄ nō potest dispēsatoꝝ nro
rum fidelitas inueniri vnde si habeatur re
spectus ad ipsoꝝ operationes non ad status
vel dignitates potius appellādi sūt dispē-
satores. sic ergo in dispensatore suo requi
rit dominus fidelitatem ad distribuendū
et etiam conseruandum. Requirit etiaz in
ipso prudentiam ad dirigendum. Pro.2.
Prudentia suabit te vt eruaris a via ma
la sicut dt Ber. Prudētia nō tā est ꝟtus q̄
auriga ꝟtutū. ⁊ iō nos i via ꝟtutū recta di
rigit ⁊ doceat nos vitare malū passū hanc
prudentiam bene habuit beatus gregorius
Ecclesiastici.21. Ornamentum aureū pru-
dei doctrina. Beatus Gregorius tantam
prudentiam habuit q̄ sacram scripturam
nitidis ⁊ ornatis expositionibus decora-
uit Ecclesiastici.47. Ornauit tempa vsq̄
ad consūmationem vite: Nam q̄duis pre-
sentis vite tempora dura sūt ita diu orna
tus verboꝝ rethorice eloquētie beati gre

gorij in ecclesiā fulgebunt istum fidelem
dispensatorem et prudentem cōstituit do
minus super familiam Beatus enim gre-
gorius constitutus fuit a domino summus
pontifex super totam sanctam ecclesiam.
ps. Ego autem constitutus sum rex ab eo
super montem sanctuz eius p̄di. p̄ce. eius.
Sed rationem huius constitutionis apit
cum dicit vt det illis in tempore tritici mē
suram refectio panis sacre scripture po-
test intelligi hoc triticum beatus grego-
rius ad mensuraz suis auditoribus ⁊ scri
ptis suis et lenonibus ministrauit. quia
doctrinam suam auditorum suorum capa
citatibus coaptauit de hoc frumento vel
tritico. Pro.xi. Qui abscondit frumenta
maledicetur in populis benedictio autem
super caput vendentium hoc est modo de
bito exponentium et pro labore suo vitā
eternam acquirentium. Quarto fuit fide
lis beatus gregorius salubriter docendo
Ecclesiastici.15. Sapiētie dei astabit laus
et in ore fideli abūdabit et dominator da
bit illi eam. sapientie dei multum debet
laudari preciosior enim est sapientia cun
ctis opibus ⁊ omnia que desiderātur ei nō
valent cōparari Pro.3. Ista sapientia in
ore fideli hoc est in corde habitare dicitur
Cor em̄ fidele ast a quo verbum diuine sa
pientie diligēter ⁊ memoriter custoditur
Luce.xi. Beati qui audiūt verbum dei et
custodiunt illud. contra multos quorum
corda sunt sicut vasa confracta et ideo nō
liquoris diuine sapientie retentiua eccle.
21. Cor fatui quasi vas confractum ⁊ om-
nem sapientiam non tenebit. Sed cor be
ati gregorij quasi vas cōfractum nō fuit
cor em̄ suum ligaturis mandatoruz ⁊ con
silioꝝ dei ligauit ⁊ religauit ideo i eo suā
sapientiam tanq̄ in integro vase infudit
⁊ hoc est q̄ hic dicitur ⁊ dn̄ator dabit eaz
illi ipse em̄ est fons sapientie a quo aqua
salutaris doctrine procedit Ecclesiastici.
i. fons sapientie verbuz dei in excelsis ab
hoc fonte riuuli deriuati pcesserunt ⁊ cor
beati gregorij tanq̄ concham et os eius
tanq̄ canalem repleuerunt Ecclesiasti.39
Si dn̄s magnus voluerit spiritu itelligē
tie replebit illum ⁊ ipse tanq̄ imbres mit
tet eloquia sapientie sue. Primo ergo cō-
mēdatur beatus gregorius a qualitate me
riti cum dicitur vir fidelis Secundo com
mendatur a quantitate premij cum subdi
tur multum laudabitur. Sciendum ergo
q̄ quattuor sunt laudanda in beato Gre
gorio Primum est ꝯscientie puritas. Se-

cundum est operationis bone securitas.
Tercium est excellentie sanctitas. Quar
tum est eterne vite iocunditas. Primo er
go laudanda est in beato Gregorio. con-
scientie puritas Ecclesiastici. xxxi. Beatꝰ
diues qui inuentus est sine macula et qui
post aurum non abijt. nec sperauit in the
sauris pecunie. quis est hic ⁊ laudabimus
eum. sic beatus gregorius. ad litteram di
uitijs temporalibus diues fuit ⁊ a deo ab
undauit ꝙ de bonis patrimonialibus se-
ptem abbacias fūdauit. Sed iste diues si
ne macula fuit. quia ipsū rerum tempora
lium cupiditas minime maculauit. Non
est em̄ in culpa rerum temporalium pos-
sessio. Sed illarum inordinata dilectio vn̄
abraham legitur a deo dilectꝰ. ⁊ tamen le
gitur fuisse diuitijs opulentus Gene. xiij.
Erat autem abraham diues i possessione
auri ⁊ argenti. ⁊ sic beatus grego. fuit di-
ues inuentus sine macula ipse etiam post
aurum nō abijt. ille post aurū abire dicit
qui ad aurum inordinato amore afficitur
Sed ille post aurum non abijt cui aurum
non nisi pro reuelanda necessitate aliquid
sapit. Sic antiqui patres post aurum non
abierunt qui pro christo relinquentes Om
nia ipsuz secuti sunt Mathei. 19. Ecce nos
relinquimus omnia et secuti sumus te. qđ
bene fecit gregorius qui pro christi nomi
ne relinquens omnia monachus est effe-
ctus. ipse enim non sperauit i pecunie the
sauris. ille enim in pecunie thesauris spe
rat qui ad possessionem pecunie per im-
moderatam cupiditatem aspirat. vnde be
atus gregorius in pecunie thesauris mi-
nime sperabat Isaie. 26. Anima desidera
bat te in nocte. Sed et spiritu meo in pre-
cordijs meis. de mane vigilabo ad te. vnde
iste qui nō sperauit in pecunie thesauris
a nobis quando eius memoriaz habemus
multū debet laudari Prouerbiorum. x. Me-
moria iusti cum laudibus et nomen impi-
orum putrescet. Secūdum ꝓpter qđ debz
laudari beatus gregorius est operationis
bone securitas. Ecclesiastici. 9. In manu
artificum laudabuntur opera. Opera so
lent laudari ex industria artificis operan
tis per sapientiam sue artis. sicut quando
celum respicimus et ipsum ornatum sole
et luna ⁊ stellis tanq̄ lapidibus preciosis
videmus gloriam actoris commendamus
ps̄. 18. Celi enarrant gloriam dei et opera
manuum eius annunciat firmamentum.
Et sciendum est ꝙ sicut in manu artificum
opera laudantur sic actor ex operibus cō-
mendatur. Prouerbiorum vltimo. Date
illi de fructu manuum suarum. et laudent
eum in portis opera eius. in die iudicij nō
indigebit homo alio precone qui preconē
habebit ex bono opere. Opera enim ope-
rarios sequntur ⁊ ex illis laudātur vel vi
tuperātur. beatus gregorius modo habz
bonorum preconium quia habet bona ope-
ra i testimonium. vnde potest dicere illud
Johannis. x. Opera que ego facio in noie
patris mei testimonium perhibent de me
Terciuz propter qđ laudatur beatus gre
gorius est excellentia sanctitatis vt habe
tur in psalmo. Exaltent eū in ecclesia ple.
et in ca. seniorū laudent eum. Beatus gre
gorius fuit in ecclesia dei exaltatus quia
fuit ad culmen summi pontificatus subli-
matus fuit etiam in ecclesia seniorum lau-
datus. que senectus nō tam consistit in an
norum multitudine q̄ȝ in scientie plenitu
dine ⁊ morum grauitate Sapiētie. 4. Cani
sunt sensus hominis et eius senectutis vi
ta immaculata. Talis senectus tam lau-
dabilis fuit in beato gregorio ⁊ ceteris sā
ctis Ecclesiastici. 44. laudemꝰ viros glo
riosos ⁊ parentes nostros in generatione
sua homines militares libenter audiunt
laudes caroli magni oliueri rolandi ꝙ ip-
sorum laudibus informantur vt ad facta
consimilia excitentur. vnde sicut ipsi libē
ter audiunt gesta militum fortium in bel
lis corporalibus vt ipsos imitētur. sic nos
libenter audire debemus gesta virorum
fortiū in bellis spiritualibus vt ipsos imi
temur. vnde ille miles beatus paulus qui
dicebat arma militie nostre non sunt car-
nalia. Sed potentia deo. 2. ad Chorinteos.
x. Nos hortabatur vt ipsum imitaremur.
2. ad Thessalonicenses. 3. Scitis quemad
modum oportet nos imitari. Quartum
propter quod laudatur beatus Gregoriꝰ
est vite eterne iocunditatis vt habetur in
psalmo. In domino laudabit anima mea
anime electorum in domino laudantur.
quia per ipsum et a periculis liberantur ⁊
vt habetur in psalmo Laqueus contritus
est et nos liberati sumus adiutorium no-
strum in nomine domini. vnde non tantuz
de sua gloria gaudent. sed etiam illuz qui
est gloriosus et laudabilis in secula lau-
dant. vnde de anima sancta Isaie. 35. dici
tur. Florebit quasi lilium germinans ger
minabit et exultabit letabunda ⁊ laudās
studium enim electorum qui merentur in
domo celesti. habitare est dominum in se

culorum seculi laudare. in ista domo celesti
beatus Gregorius ⁊ alij sancti modo ha-
bitant et mutuam laudem dei sese cū om-
ni alacritate inuitant dicentes ad alteru-
trum magnificate dominum mecum. ⁊ ex-
altemus nomen eius in idipsum. ad istaz
laudem magnificam nos perducere digne-
tur. Qui viuit et regnat deus per omnia
secula seculorum. Amen.

De sancto benedicto Sermo primus.

INgredere
benedicte. dn̄i Qui
foris stas preparaui
domum Genesis vice
simo quarto. Tripli-
citer solet homo igre
di ad obediendum.
Primo exhortando propositum Secundo
dehortando oppositum. Tercio promittē
do futurum commodum. Sic inducit nos
dominus ad obediendum Mathei vnde-
cimo. Ubi dicit venite ad me omnes qui
laboratis. et onerati estis. et ego reficiam
vos. Ecce exhortatio propositi. sequitur.
Omnes qui laboratis et honerati estis.
Ecce dehortatio oppositi. et ego reficiam
vos. Ecce promissio futuri commodi. secū
dum hoc ad commendationez beati bene
dicti. In verbo proposito tria notantur.
Primo enim ponitur ꝓpositi exhortatio
cum dicitur Ingredere bene dicte domi-
ni. Secundo ponitur oppositi dehortatio
cuz dicitur qui foris stas. Tercio ponitur
futuri commodi promissio cum dicitur pre
paraui domum. Quantum ad primum sci
endum ꝙ quadruplex est ingressꝰ ad quē
hortatur nos dominus Primo enim debe
mus ingredi ad recordationem passionis
dominice. Secundo debemus ingredi ad
perscrutationem proprie cōscientie. Ter
cio ad cognitionem veritatis interne.
Quarto ad comprehensionem felicitatis
eterne. Primo ergo debemus ingredi ad
recordationem dominice passionis. Isaie
secundo. Ingredere in petram et abscon-
dere in fossam humo. in petram ingredi-
mur per firmitatem fidei. in fossa humo
abscondimur per protectionem dei. Qui
enim firmiter fidem profitētur diuina dex
tra proteguntur. Dicit ergo ingredere in
petram primo ad Chorintheos decimo.
Petra autem erat christus. petram ingre
ditur qui fidem christi firmiter profitetur
hic ingressus signatus est cum noe et filij
eius et vxor eius et vxores filiorum eius
cum eo in archam ⁊c. Per aquas diluuij
tentationes demonum ⁊ fluxus peccatoꝝ
designatur archa est ecclesia in qua illi ꝙ
per firmam fidem ingrediūtur saluātur.
Et signantur hic tria genera hominum ꝙ
in ecclesia liberantur a tentationibus de
monum ⁊ inundationibus peccatorum. s.
maiores qui signantur per filios eius mi
nores qui signantur per vxores. in eccle-
sia enim saluantur tam maiores ꝙ mino
res tam sapientes ꝙ simplices vt habe-
tur in psalmo. Etenim passer inuenit sibi
domum et turtur nidum vbi reponat pul
los suos. per passerem qui est auis calli
da sapientes intelliguntur per turturem
que est auis simplez simpliciores designā
tur ⁊ omnes isti saluantur quando in pe-
tram ecclesie que christus est ingrediun-
tur. Hieremie quadragesimo octauo Esto
te quasi columba nidificās in summo ore
foraminis sic ergo ingredimur in petram
per firmitatem fidei abscondimur in fossa
humi per protectionem dei. fossa humus
est christus in cruce clauis ⁊ lancea defos
sus vt habetur in psalmo per foderūt ma
nus meas et pedes meos. per has fossas
et per has rimas apparent nobis viscera
pietatis que sunt in christo ⁊ per has licz
nobis sugere mel de petra oleūqꝫ de saxo
durissimo abscondere ergo i fossa humo
homo timidus pauidus et infirmus liben
ter se absconderet i loco i quo ab inimco
tutus esset ⁊ sanitatem ab infirmitate re-
ciperet abscondere ergo in christo abscon
dito ⁊ tutꝰ eris ab inimco Isa. 53. Abscō
ditus ast vultus eius abscondere etiā in
eius vulneribus ⁊ sanaberis a tuis īfirmi
tatibus Isaie quinquagesimotercio vul
neratus est ꝓpter iniquitates nostras at
tritus est propter scelera nostra disciplia
pacis nostre super eum et liuore eius sa-
nati sumus Fm hoc beatus benedictus in
gressus est i petram et in fossa humi se ab
scondit quando propter christum consor-
tia hominum fugiens in desertum locum
secessit et ibi diuinas allocutiones et con
solationes interna aspiratione audiuit.
Osee secundo. Ducam eam in solitudinē
⁊ loquar ad cor eius. homines sapientes
non proclamant consilia sua in foro. sed
in secreto dicunt ea ⁊ in abscondito sic do
minus animan fugientem tumultus ho-
minum consolatur ⁊ ei eterna bona inspi
ratione interna reuelantur. Secundo de
bemus ingredi ad perscrutationez ꝓprie
conscientie ps. 37. Tota die contristatꝰ i

gredicbar. tristicia penitētie que ſm deū
est habet annexum dolorē. sed patienter
debet sustineri quia operatur salutem ho
mo enim sustinet ignem et ferreū vt cure
tur a vulneribus bibit etiam potiones a-
maras vt sanetur a febribus sic nos liben
ter debemus sustinere tristiciam peniten
tie. vt a peccatis sanemur. ⁊. ad Corinthe.
7. Que scdm deū est tristicia penitentiaꝫ
in salutem stabilem operatur sicut futura
vita comprehensoribus est vita leticie sic
presens vita viatoribꝰ debet esse vita tri
sticie. Sed miseri peccatores ꝑuertūt tem
pora quia tempore tristicie letātur. ⁊ ideo
tempore leticie beatorum tristabūtur: sed
electis qui modo lugent eterna leticia re-
seruatur Johānis. 16. Plorabitis ⁊ flebi-
tis vos: mundus autem gaudebit vos au
tem contristabimini sed tristicia vestra cō
uertetur iu gaudium. quia ergo in presen
ti vita etsi non sit culpa continua. tamē cō
tinua est miseria. continua debet esse tri-
stitia hieremie. 9. Quis dabit capiti meo
aquā. ⁊ oculis meis fontem lachrimarum
Natura fōtis est qđ aqua interior exteri-
orem expellit. Ea autem que aliam expel
lebat implenti cedit ⁊ sic cōtinuus fluxus
a fonte nunꝙ̄ recedit. sic dolor cordis la-
chrimas exteriꝰ exire compellit culpa aūt
que est materia doloris, ad dolendum im-
pellit. ⁊ sic in hac vita continuam nostram
miseriam nichil ex toto repellit. Propter
hoc beatus benedictus istam continuam
miseriam considerans solitarium locum
fletibus amicum quesiuit vt habetur i ps
Ecce elongaui fugiens ⁊ mansi in solitu-
dine. Ipse enim quesiuit non ciuitates et
castella loca diuitiarum Sed deserta que
sunt loca penitentie siue lachrimarū eius
id est plorās plorabit in nocte ⁊ lachrime
eius in maxillis eius Tercio debemus in
gredi ad cognitionem veritatis interne.
Prouerbiorum vicesimo tercio. Ingredi
atur ad doctrinam cor tuum. et aures tue
ad verba scientie. homo libenter ad locū
thesauri intraret si certus esset ꝙ dominꝰ
thesauri tm̄ ei de thesauro daret quantū
secum deferre posset doctrina vel sapien-
tia est anime thesaurus. ⁊ tantus ꝙ in sa-
cra scriptura dicitur infinitus Sapientie
septimo. Sapientia infinitus thesaurꝰ est
hominibus christus autē huius thesauri
est dominus qui paratus est de thesauro
isto tantum vobis dare quantum poteritꝫ
capere ⁊ vobiscum deferre Isaie quadra-
gesimo quito. Dabo tibi thesauros abscō
ditos ⁊ archana secretorum. vt scias quia
ego dominus. sed multi sunt sicut ribaldi
siue goliardi qui pecuniā corporalem cō-
tempnunt et ipsam cum omni facilitate in
suis voluptatibus ⁊ dissolutionibus expē
dunt. sic multi plus diligunt vanitatē ocij
ꝙ̄ sedulitatem studij vel cognitionem sa-
pientie dei que est thesaurus incōparabi
lis. vnde tales homines non sunt alicuiꝰ
momenti quia inueniuntur vacui ⁊ vani
Sapientie tredecimo. Uani sunt omnes
homines in quibus non subest sciētia di.
propter qđ dicit ingrediat̄ ad doctrinam
cor tuum. sequitur ⁊ aures tue ad verba
scientie. auris enim est sicut choncha que
aquam sapientie salutaris et ipsā vsꝙ ad
intelligentiā transmittit. intelligētia aūt
vsꝙ ad canalem oris trāsfundit. que des-
cendēs ad animas sanctas tanꝙ̄ ad are-
olas ibi germinat et fructū facit Ecclesia
stici quinto. Esto mansuetus ad audien-
dum verbum dei vt intelligas ⁊ cum sapi
entia ꝓferas responsum verū. homo enim
debet aures suas ad verba sapiētie incli
nare vt inde possit aquam salutarem hau
rire quam postmodum alijs possit refun-
dere Job vicesimo nouo. Auris audiens
beatificabat me ⁊ oculus videns testimo
nium reddebat michi. Tales vult esse do
minus suos predicatores vt primo tene-
ant locum discipuli siue auditoris. ⁊ post
modum locum magistri siue testatoris. vt
sic fidele testimonium perhibeant christo
de visis et auditis talis testis fuit beatꝰ
benedictus. etsi em̄ ipe nō fuit armatꝰ so
phismatibus artistaꝝ. si nō fuit ornatꝰ co
loribus rethorum etsi non fuit circuncin
ctus circumuentionibus legistaꝝ habuit
tn̄ cognitionem ⁊ scientiam deuitationis
peccatorum et informationis morum que
est scientia sanctorum Sapientie decimo
Justum deduxit dominus ꝑ vias rectas
et ostendit illi regnum dei Et dedit illi sci
entiam sanctorum. Quarto debemus in
gredi ad cōprehensionem felicitatis eter
ne ad hebreos quarto. Festinemꝰ ingre-
di in illaꝫ requiē debemus festinare quō
possumus in eternam requiem introire ⁊
hoc quia breuis vita distātia longa retra
hentia multa. obstacula infinita. Prouer.
sexto. Discurre festina ⁊ hoc quia requies
illa est requies bona. requies opulenta re
quies eterna. Primo ergo est requies bo
na Genesis quadragesimo nono. vidit re
quiem que esset bona et terram que esset
optima ⁊ supposuit humerum ad portan-

dum illa requies bona non dicitur que in euẽtum malum terminatur. sicut requies illius qui dicebat Luce duodecimo. Anima mea multa bona habes reposita in annos plurimos. & sequitur. requiesce. sȝ audi euentus hui⁹ requiei. Nam dixit stulte repetent animam tuam. requirent tãq̃ proprium debitum. quia ipsam obligasti demonibus per peccatũ. Secundo est ista requies opulenta Ysaie tricesimosecundo Sedebit populus meus in pulchritudine pacis. & in tabernaculis fiducie & i requie opulenta. Requies que est in hac vita nõ potest dici opulenta quia curis amiscetur laboribus interrumpitur. in doloribus finitur. Tercio ista requies est eterna vt habetur in psalmo centesimo quinquagesimosecundo. Hec requies mea in seculum seculi hic habitabo quoniam elegi eã propter hoc ad Hebreos quarto dicitur. Ingrediemur in requiem qui credimus. Fides enim est hostiarius per queȝ sancti ꝓmissam requiem consequuntur ad Hebre. vndecimo capitulo. Sancti per fidem vicerunt regna. operati sunt iusticiam adepti sunt repromissiones. valde stult⁹ esset qui palatium regis intrare vellet si cert⁹ esset ꝙ regi nõ placeret. sic stulti sunt qui sine fide putant in regnum intrare. quia sine ipsa deo non possunt placere. quia ꝗ beatus benedictus fidelis seru⁹ domini fuit. ideo in regnuȝ ipsius hodie intrauit Mathei vicesimo quinto. Sup pauca fuisti fidelis. supra multa te cõstituam. intra in gaudium domini tui. sic ergo inuitauit dominus beatum benedictum hortando ad propositum cum dicitur. Ingredere benedicte domini. Secundo inuitauit ipsuȝ dehortãdo oppositum. cum dicitur qui foris stas. Sciendum est ergo ꝙ sunt quattuor genera hominũ qui foris stant. Quidam em̃ foris stant propter feditatem luxurie. Quidam propter tenacitatem auaritie. Quidam propter imperfectionem infirmitatis relicte. quidam propter infirmitatem corruptionis innate. Quidaȝ ergo foris stãt propter feditatem luxurie. Trenorum secundo. Iacuerunt in terra foris puer & senex. illi foris in terra iacere dicũtur qui ꝯtẽptis eternis terrenis & carnalib⁹ voluptatib⁹ incuruant̃ Apocalipsis vltimo. Foris canes & venefici et impudici. bene foris stare dicitur impudicitia. quia nichil inquinatum recipit illa claritas sine mundicia. Et sciendum ꝙ simul coniũgit puerum et senem quod non intelligit propter paucitatem vel multitudinem annorum. sed magis propter leuitatem et inueterationem peccatorum Unde in sacra scriptura quãdoq̃ reperitur puer centum annorum. Ysaie sexagesimo quinto capi. Puer centum annorum morietur. et peccator centum annorum maledictus erit. Et sciendum ꝙ aliqui senes qui longo tẽpore vixerunt. & in fine vite sue labuntur ĩ professione reperiuntur nouitũ. Quidam autem iuuenes in peccatis obstinati ĩ sua malicia inueniuntur professi. Unde laborandum est vt nouitũ a sua peruersa religione in qua non possũt saluari recedãt. et professi in malicia ad aliam religioneȝ scȝ salutaris penitẽtie se transferant. Secundo stant aliqui foris propter tenacitatem auaricie Amos quinto capitulo. In omnibus plateis erit planctus. et in cunctis que sunt foris dicetur. ve. ve. Hic tanguntur duo genera hominum. scilicet voluptuosorum qui designãtur nomine platearum. & auarorum qui designantur nomine eorum qui foris sunt. primi voluptuosi scilicet sunt in lubrico positi. Uoluptuosi eni de facili labuntur in peccatis Trenorum quarto capitulo. Lubricauerunt vestigia nostra in itinere platearum nostrarum. Unde homines non debent post suas concupiscentias currere si non velit quasi super glaciem in precipitium corruere Ecclesiastici decimo octauo. Post concupiscentias tuas non eas et a voluntate tua auertere. si prestes anime tue concupiscentias eius. faciet te in gaudium inimicis tuis. de inimicis infernalib⁹ loquitur qui de nostra miseria letãtur. Sed de nostra gloria contristantur. vnde voluptuosis ꝼm quãtitatem deliciarum redditur quantitas penarum Apocalipsis decimo octauo. Quantum glorificauit se in delitũs fuit tantum date illi tormentum & luctum. propter quod dicitur in omnib⁹ plateis erit planctus in quo designatur stat⁹ voluptuosorum. Sequitur. & in cunctis q̃ foris sunt dicetur. ve. ve. Hec signat̃ status auarorũ & pice. vel bitumie auaricie ligatorum auaritia enim sic cor auari constringit ꝙ manum suam retrahit. & ipsam ad opus misericordie nõ extendit. Et iste foris esse dicitur quia nec seipsũ nec proximum. Sed forinseca temporalia que a corde deberent esse aliena intuetur. isti dicetur ve. Quia non habet dulcedinem pietatis vel misericordie Iohannis decimo capitulo. Si impi⁹ fuero ve michi est. Nõ

lausbo caput saturatus afflictione ⁊ mise
ria homines confusi non audent caput sur
sum leuare. In die autem iudicij homines
immisericordes confundentur. quia i ignē
eternum qui paratus est dyabolo et an-
gelis eius a domino mittentur. Mathei.
vicesimo quinto. Et ibi afflectione ⁊ mise
ria saturabuntur. afflictione in acerbitate
pene iehenne. miseria in carentia visiōis
diuine. sed econtrario homines misericor
des fiducialiter capita leuabunt ⁊ tam in
anima ꝙ in corpore feliciter exultabunt.
i. ad Thimoteum quarto. Pietas ad om-
nia vtilis est promissionē habens vite q̄
nunc est et future. Tercio stant aliqui fo-
ris propter imperfectionem infirmitatis
relicte. Marci vndecimo capitulo. Inue-
nerunt pullum ligatum ante ianuam fo-
ris in biuio. per pullum possumus intelli
gere liberum arbitrium quod sic creatum
fuit liberum qd̓ cum omni facilitate possꝫ
operari bonum. Sed cum primus homo
per inobedientiam peccauit eius liberū
arbitrium ligatum fuit. Nec cum illa faci
litate qua prius bonum operabatur ope
rari potuit et in nos vincula tam peccati
ꝙ mortis transfudit ad Romanos quin-
to capitulo. Per vnum hominem peccatū
in mundum intrauit. et per peccatū mors
ita in omnes homines mors pertransiit i
quo omnes peccauerunt. istis autem vin-
culis constringimur Prouerbiorum quin
to capitulo. Iniquitates sue capiunt impi
um et funibus peccatorum suorum con-
stringitur. nos enim peccatis originalibꝰ
que a primis parentibus contraximꝰ pec
cata actualia superaddimus. Et ideo vin-
cula vinculis cumulamus. Sed christꝰ ve
nit ista vicula. dirumpere vincula em̄ pec
catorum dissoluit per gratiam. vincula ve
ro mortis dissoluit in gloria quādo in vi-
ctoria absorbebit mortem prima ad Cho
rintheos quidecimo capitulo Absorta est
mors in victoria. vnde dominus tūc istuꝫ
pullum id est liberum arbitrium solui vo
luit a vinculis peccati quando beato pe-
tro ⁊ sacerdotibus eius. ⁊ sacerdotibꝰ suc
cessoribus claues ligandi ⁊ soluendi con
tulit Mathei decimo sexto capitulo. Tibi
dabo claues regni celorum. et quodcunq̄
ligaueris super terram erit ⁊ in celis liga
tum. et quodcunq̄ solueris super terram
erit solutum et in celis. Et sciendum est ꝙ
iste pullus dicitur in biuio esse cōstitutus
quia liberum arbitrium. quantumcunq̄
fuerit peccatis ligatum adiutorio diuine
gratie potest eligere non solum malum. sꝫ
etiam bonum Ecclesiastici quindecimo ca
pitulo. Ante hominem vita et mors bonū
et maluꝫ quod placuerit ei dabitur illi. sic
ergo vt diximus vinculum infirmitatis et
peccati et mortis relinquitur in nobis a
parentibus primis. et ideo quantū ad hoc
adhuc stamus foris ratione infirmitatis
relicte. Quarto aliqui stant foris propter
infirmitatem corruptionis innate secūda
ad Chorintheos quarto capitulo licꝫ is q̄
deforis est noster homo corrumpitur ta-
men hic qui intus est renouatur de die in
diem. noster homo exterior. qui est homo
carnis de die in diem corrumpitur. et sua
corruptione ad defectum prolabitur. ipsa
etiam corruptione homo interior aggra
uatur Sapientie nono capitulo. Corpus
quod corrumpitur aggrauat animam. et
terrena inhabitatio deprimit sensum mul
ta cogitantem sed de corruptione exterio
ri.: qui est homo carnis non multum cu-
rare debemus. quia ꝓm decursum ipsiꝰ ꝑ
viam vniuerse carnis ambulamus nec est
in nostra potestate vt eius vetustatem re-
nouemus. Cogitemus ergo quomodo pos
simus ꝓm interiorem hominēꝫ qui est ho
mo cordis ambulare. quia si antiquatus
est in peccatis possumus eum per peniten
tiam renouare ad Ephesеos quarto capi
tulo. Renouamini spiritu mentis vestre.
et induite nouum hominem. qui ꝓm deuꝫ
creatus est in iusticia et sanctitate verita
tis. Christꝰ venit nos ad celestes nuptias
vocare. ⁊ ideo vult nouas vestes ⁊ nuptia
les habere vult etiam vt veteres depona
mus ⁊ a nobis velociter proiciamus ad
Ephesеos quarto capitulo. Deponite vos
ꝓm pristinam conuersationem veterē ho-
minem qui corrumpitur ꝓm desideria er-
roris propter ista quattuor genera homi
num dicitur hic cur foris stas. Sed beatꝰ
benedictus nequaꝙ de genere et conuer
satione istorum fuit nec in via peccatoruꝫ
stetit. imo sibi egredīeti ⁊ ingredienti do
minus benedixit Deutronomij vicesimo
octauo. Bn̄dictus eris ingrediens ⁊ egre
diens. beatus benedictꝰ re ⁊ nomine fuit
benedictus. Ipse enim fuit benedictus in
grediens claustrum. fuit etiam benedictꝰ
egrediens ad regna celoꝝ Iohānis. x. ca
pitulo. Ingredietur ⁊ egredietur ⁊ pascua
inueniet. ⁊ beatus benedictꝰ est ingressꝰ
regulam institutionis monastice. Egressꝰ
est hodie per separationem anime a cor-
pore suo. ⁊ inuenit pascua refectōnis eter

ne: sic ergo secūdo dominus in verbo proposito hortatur suos dehortando incommodum cum dicitur cur foris stas Tercio hortatur eosdem pmittendo futurum cōmodum cum dicitur preparaui domum. Hec est domus de qua i psalmo. Beati q̄ habitāt in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te. Beatus benedict⁹ de omni corde suo laudauit dominū q̄ diu fuit in presenti miseria. Et ideo non est mirum si ipse eum tanq̄ philomena domini laudat in glorijs. Ecclesiastici. quadragesimo septimo capitulo. De omni corde laudauit deum et dilexit dominum qui fecit illum et quia dominum ex toto corde dilexit dominum plenum omnibus delitijs sibi preparauit. Isaie sexagesimo quarto capitulo. Oculus non vidit deus absq̄ te. qui preparasti. expectantibus te. Beatus benedictus cum omni longanimitate expectans dominum expectauit. Et ideo sibi dominus locū glorie preparauit quē nobis prestare dignetur. et cetera.

De sancto benedicto Sermo secūdus.

Dilect⁹ deo et hominibus moyses cuius memoria in benedictione est. Ecclesiastici quadragesimo quinto. In verbo proposito cōmēdatur beatus benedictus a duobus. Primo enim commēdatur a sanctitate vite radiantis in mundo cum dicitur dilectus deo et hominibus moyses. Secūdo commēdatur a iocūditate felicitatis eterne beatificantis in celo cum dicitur. Cui⁹ memoria in benedictione est sed quoniā omnes transferentes secundū aliquam similitudinem se transferunt videam⁹ qualiter beatus benedictus per moysen designatur. Et sciendum est q̄ hoc est pp̄ter triplicem causam. Primo propter declinationem nociuorum. Secundo propter gubernationem subditorum. Tercio propt subiugationem viciorum. Primo ergo p moysen signatur beatus benedictus propter declinationem nociuorum. sicut eniz moyses fide reliquit egyptum ad Hebreos vndecimo. Sic beatus benedictus fide reliquit mundum et immunditiam peccatorum Ecclesiastici decimoseptimo. Cōuertere ad dominum et relinque peccata tua. precare ante faciem domini. et minue offendicula. beatus benedictus peccata mundi reliquit offendicula minuit ante faciem domini deprecans a deuio viciorū ad viam et regulam virtutum et regulam institutionem se conuertit quam regulam ab institutionibus apostolorū accepit Actuum quarto. Nec quisq̄ eorum qui possidebat aliquid suum esse dicebat Sed erant illis omnia communia tempore nature bene institute sed ceperunt diuidi ꝛ appropriari tempore nature per peccatum destitute. Sed ceperūt recolligi. ꝛ in hoc q̄ est nostrum siue cōmunitatez vnitatem vniri i in tempe ecclesie primitiue Inde est q̄ reprehenditur religiosus q̄ dicit cappa mea meus liber. meus equus. sed deberet dicere nostra cappa noster liber. noster equus vnde hec regula communitatis est regula religionis de qua ad Galatas vltimo capitulo. Quicunq̄ hanc regulam secuti fuerint pax super illos. Nā meum et tuum non possunt pacem habere. Nam meum hoc qd̄ est tuum nō cessat īpugnare et vltimo illud interficere dum intēdit illud a natura sua destituere ꝛ im possessionem vel proprietatem suam conuertere Secundo signatur beatus benedictus p moysen propter gubernationez subditorum Prouer. i. Intelligens gubernacula possidebit. Intelligens dicitur intus legens. pauci sūt intelligētes sz multi sūt (vt sic liceat loqui) exterlegētes. id est exterius legentes multi em̄ sunt q̄ omnes affectiones ꝛ cogitatiōes suas ad exteriora transitoria et caduca tanq̄ ad specula vitrea sed acies cogitatōnū ꝛ affectionum suarum ad mentes suas et imaginem ꝛ similitudinem illius qui est candor lucis eterne speculum sine macula factas minime reflectunt vnde tales non sunt intelligētes sz vt dictū ē exterlegētes de q̄b⁹ p p̄s. Nescierunt neq̄ intellexerūt i tenebris Ambrosius Multi sunt intelligentes gubernacula aliorum possidentes seipsos. ꝛ alios interitum p̄cipitantes Mathei quindecimo Si cecus ceco ducatum prestat ambo in foueam cadunt sed ignorantes gubernatores nostrorum temporum inuenerunt cautelam cecorum qui quando seipsos regere non nouerunt habent canes qui eorum gressus regunt Canes possunt appellari familiares consiliarij balliui prepositi aduocati qui bene dicuntur canes quia sunt blandimentis caudarum suarum suis dominis applaudantes manibus eorum lingueia adulatorij s laudentes maxime extraneos pauperes

et simplices latrantes mordentes lacerā
tes et in predam dominorum suorum con
uertentes. De istis canibus legitur. Apo
calipsis vltimo capitulo. Foris canes. isti
canes foris remanebunt. Quia in illud q̄
etum silentium superne felicitatis non in
trabunt. nec ibidem latrabunt. sȝ cum ve
natoribus suis pre dolore supplicii cū lu
pis infernalibus vlulabunt. Beatus be
nedictus vir intelligēs fuit. quia domio
ipsum interius illustrante et ipsum dedu
cente vias suas direxit. ꝛ ideo ad portum
salutis peruenit. Sapientie decimo. Ju
stū deduxit domin⁹ per vias rectas ꝛ ostē
dit illi regnum dei. Et iō beatus benedi
ctus tāq̄ꝫ vir intelligens gubernacula tā
monachoruȝ q̄ꝫ monasteriorum possedit.
Ezechielis vicesimoseptio. Sapiētes tui
tyre facti sunt gubernatores tui. magnū
dei donū est quando populus habet sapi
entes pricipes gubernatores. vnde Boe
tius in libro de consolatione. Beatas iu
dicaui fore res publicas. si eas studiosi
sapientie regerent vel si earum rectores
studere sapientie contigisset. Tercio per
moysen signatur beatus benedictus pro
pter subiugationē viciorꝫ. Hebreos vnde
cimo. Fide moyses grandis factus nega
uit se esse filium filie pharaōis magis eli
ges affligi cū populo dei. q̄ꝫ tēporalis pec
cati habere iocūditatem. beatus bn̄dict⁹
diuina sapiētia illustratus contēpsit om
nem iocunditatem viciorum sciens q̄ iō
cunditas peccatorꝫ est iocūditas freneti
corum qui rident et cantant quādo appro
pinquat mors illorum. sed econtrario san
cti eligunt hic affligi vt cū christo possint
eternaliter gloriare. Unde beatus augu
stinus. Domine hic vre hic secta. vt in fu
turꝫ parcas. sancti em̄ per patientem tol
lerantiam aduersorꝫ ad receptionem pre
miorum itrant. Actuum. 14. Per multas
tribulationes oportet nos itrare i regnū
celorum. sic ergo per moisen beatus bene
dictus triplici ratione vt dictum est signa
tur. iste dicetur dilectus deo et hominib⁹
Sciendum est ergo. q̄ tria sunt que homi
nem diligibilem reddunt. Primum est bo
nitas conscientie. Secūdo est claritas sci
entie. tercium est iocunditas glorie. Pri
mum ergo qđ reddit hominem diligibilē
est bonitas conscientie. Ecclesiastici ter
cio. Juditium patris auditi filij dilecti et
sic facite vt salui sitis. cū tremore et timo
re debemus audire diuinum iudicium qꝛ
est verū ꝛ certū. Est etiam reprobis durū

dn̄s em̄ ſm qđ in ps. dꝛ facit in nobis iu
dicium conscriptum. Judices quando vo
lunt sententias pronunciare consueuerūt
eas in scripto redigere ne possint proferē
do a veritatȝ tramite deuiare. christ⁹ ergo
in nobis iudicium conscriptū facit. qꝛ ipȝ
errare in iudicio nō contingit. Iste liber
in quo sententie cōtinentur est tante con
tinentis vel ambitus q̄ in ipso oēs bono
rum et malorum sententie continenť. ps.
In libro tuo omnes scribentur. Quilibet
etiam nostrum habet librum suuȝ in quo
tot scripta sunt debita quot ibi reperiun
tur peccata. et quot ibi inueniuntur iniq
tates tot sunt ibi pene reatus vel obliga
tiones. Apoca. xx. Judicati sūt mortui ex
his que scripta erant in libris secundum
opera ipsorum. Ego video q̄ quando de
bitores obligati sunt feneratoribus vel
vsurariis et aliquid persoluunt eis mul
tum festinant vt amoueātur de scriptis su
is ne se ibi inueniātur oporteat ipsos ite
rato soluere pecuniam cum vsuris. cū er
go tenearis ad multa debita quantū ē de
te, dele de libro consciētie tue peccata que
sunt debita tua. dele dico per cōtritionē
vt sic deus deleat per indulgentiam ipse
enim habet stilum scȝ suam misericordiā
que consueuit delere culpam dic ergo im
plorādo misericordiā illud psalmiste psal
mo quiquagesimo. Exaratum secundum
multitudinem miserationum tuarum de
le iniquitatem meam. Propter quod hic
dicitur. Judicium patris audite filii dile
cti. sequitur et sic facite vt salui sitis. dicit
glosa. Si mandata seruaueritis salui eri
tis. Bona est ergo obseruatio mandatorꝫ
Nam in ipsa est odium viciorꝫ ps. A mā
datis tuis intellexi: propterea odiui oēm
viam iniquitatis. per ipsā etiā est ingres
sus ad regnū celorꝫ. Mat. 19. Si vis ad vi
tam ingredi serua mandata. propter hoc
beatus benedictus fuit dilectus quia mā
data seruauit et consilia adiungendo sup
erogauit. Secūdū quod facit hominē di
ligibilem deo est claritas scientie Math.
decimoseptimo. Hic est filius meus dile
ctus in quo michi complacui ipsum audi
te sicut dixi a principio multum facit ho
minem deo diligibilē claritas sapientie
vt habetur Ecclesiastici Capitulo primo.
Dilectio dei honorabiľ sapia vbi dicit glo
Claritas est sapientis vera que diffundi
tur in cordibus nostris per spiritum san
tum qui datus est nobis. qui nos dilectio
nis dulcedine perfundit Charitas em̄ ad

modum salis ceteris virtutibus cogita-
tionibus et affectionibus dat condimen
tum saporis. vnde sicut cibaria insipida
sunt sine sale: sic affectiões ⁊ cogitatiões
sine caritate. iiij. Reguz. ij. Auerte michi
vas nouum ⁊ mittite in illud sal. Cor em̄
innouatum per penitentiā incipit senti-
re caritatis saporem. sapientia etiaz dul
coratur charitate vt ꝫm eam non solū di-
camur sapere: sed etiam saporare. Eccle-
siastici. vj. Sapientia em̄ doctrine ꝫm no
men eius est. beatꝰ ergo Benedictꝰ fuit
a dn̄o dilectus quia fuit sapiētia que de
sursum est non solum illustratus: sed etiā
dulcoratus. et ideo diligenter erat audi
endus. vnde hic sequetur. ipsum audite.
homines solent libenter audiri propter
tria. Aut quia dicūt noua: aut quia dicūt
magna: aut quia dicūt vtilia. propter pri
mū libenter audiūtur curiosi. propter se
cundum studiosi. propter tertiuz operosi
Primo ergo libenter audiūtur homines
quando dicunt noua. Actuū. xvij. Athe-
niēses autem omnes et aduene hospites
ad nichil aliud vacabant, nisi aut dicere
aut audire aliquid noui. Certe multū no
ua fuit doctrina tēpore beati Benedicti:
qui docebat mūdum fugere. deserta que
rere. in solitudinibus habitare. seipsum
totaliter diuine dispositioni cōmittere.
vnde dicere poterant auditores sui. No
ua que iam infers auribus nostris. Se-
cundo libenter auditur homo quādo di
cit magna: Prouerbiorū. viij. Audite me
quoniā de rebus magnis locutura. hoc
dixit sapiētia. cuius beatus Benedictus
fuit calamus vel lingua. magnū dixit be
atus Petrus quando dixit dn̄o. Mathei
xix. Ecce nos reliquimus omnia ⁊ secuti
sumus te: sed non minus dixit beatus be
nedictꝰ quando omnia dimittens et chri
stum nichilominus sequens. vt cum solo
dn̄o familiariter loqueretur voluit in de
sertis solitarius habitare. Tertio liben-
ter auditur homo quādo dicit vtilia Pro
i. Audi fili mi disciplinā patris tui. vt ad
dat gratia capiti tuo. ⁊ torques collo tuo
magnꝰ fructus est vel magna vtilitas di-
sciplinā patris boni audire per quā pue
nit hō ad iustificationē anime sue: qd̄ no
tatur cuz dr̄ vt addatur gratia capiti tuo
per quā etiā pueīt ad retributionē eter-
ne corone qd̄ notatur cum dicitur et tor-
ques collo tuo. Torques em̄ est rotūde fi
gure ⁊ signat coronā eternā que caret pͥn
cipio ⁊ fine. Tertio qd̄ facit hoiez deo di

ligibilez est. Jocunditas glorie miser eiū
homo nō auditur libenter in consistorio.
Sap. iiij. Placēs deo factus dilectus ⁊ vi
uēs inter pctōres trāslatus est sicut dn̄s
suos āte mūdi ꝯstitutionē elegit. Sic an̄
mūdi cōstitutionē in illis sibi bene cōpla
cuit. sicut archā ⁊ domꝰ in arte diligitur
ab artifice anteq̄ ab ipso producatur in
opere beatꝰ Bn̄dictꝰ ab eterno dn̄o pla-
cuit. sz ex tp̄e ab ipso dilectꝰ fuit. nec est ī
deo mutatus affectus: sed est ex tempore
beato Bn̄dicto gratie ⁊ sapiētie collatus
effectꝰ Prouerbioꝝ. viij. In vijs iusticie
ambulo in medio semitaꝝ iudicij: vt di-
tem diligentes mee: ⁊ thesauros illorum
repleam. dn̄s beatum Benedictum se di
ligentem dilectione ditauit. ⁊ thesauros
illius cognitiōe veritatis impleuit. Iste
placēs deo ⁊ factus dilectus inter pecca
tores vixit. Nam sicut virtus est medium
duorum viciorum. ⁊ sicut lilium crescit in
medio spinarum. sic beatꝰ Benedictus il
lesus a vicijs vixit in medio pctōꝝ. vnde
iste sic viuēs inter peccatores est. s. de pe
regrinatione ad patriam de morte ad vī
tam de mundo ad patrē translatꝰ. Eccle.
xliiij. Enoch placuit deo ⁊ translatꝰ est in
paradisum Enoch interpretatur vel edī
ficās. in quo signatur beatus Bn̄dictus
qui dn̄o totaliter dedicatus fuit. ⁊ religē
onez christi edificauit. ⁊ mirabiliter am-
pliauit. Sic ergo primo cōmendatur bea
tus Benedictꝰ a sanctitate vite radiātis
in mundo cum dicitur dilectus deo ⁊ ho
minibus moyses. Beatus em̄ Bn̄dictus
bona non solum coram deo: sed etiam co-
ram hominibus prouidebat. ⁊ ideo seip-
sum diligibilem nō soluz deo exhibebat
ad Romanos. xij. Prouidētes bona non
solū corā deo: sed etiā corā hoibꝰ. Secun
do cōmēdat beatꝰ Bn̄dictꝰ a iocunditate
felicitatis eterne beatificātis in celo cuz
dr̄. Cuiꝰ memoria in bn̄dictione est beatꝰ
Benedictus fuit aliter Josias de quo Ec
clesiastici. xlix. Memoria iosie in composi
tione odoris facta est opus pigmentarij
in omni ore quasi mel indulcabitur eiꝰ
memoria. ⁊ vt musica in conuiuio vini. A
tribus cōmendatur hic iosias siue beatꝰ
Benedictus Primo a pigmentarij odore
Secundo a mellis dulcore. Tertio ab in
strumenti musici iocunda modulatione.
hec sunt enim que solēt habere diuites
in suis festiuis cōuiuijs. s. cibaria delica
ta. vina odorifera. istrumēta musica. Quā
tum ad primum ergo commendatur bea

tus benedictus a pigmẽtariȷ̈ odore cum
dicitur memoria iosie in cõpositõne odo
ris facta est opus pigmentariȷ̈. Josias in
terpretaꝛ fortitudo domini ⁊ signat be-
atum benedictum q̃ reuera fortis ⁊ potẽs
in prelio fuit. fuit fortis i tentationibus
superandis. in moribus informandis in
peccatoribus reuocandis in penitentibꝰ
promouendis. Iste compatur pigmenta
riȷ̈ odori. ipse em̃ bonus extitit in mũdo
⁊ adhuc extitit in celo. 2. ad Choriteos. 2
Christi bonus odor sumus deo tantus o
dor ex cõuersatione beati benedicti pro
cedebat ꝙ totum mundum bono odore
quasi florum fragãtia ꝓfundebat vt de il
lo posset dici illud Gene. xxvii. Ecce odor
filiȷ̈ mei sicut odor agri pleni cui bñdixit
dominus. quot em̃ institutionibus regl'a
ribus quot sanctis exhortatõibꝰ. quot
honestis conuersationibus religionẽ de
corauit tot floribus sanctam ecclesiam re
spersit. Secundo hic commendatur bea-
tus benedictus a mellis dulcore cum dr̃
in omni ore quasi mel indulcabitur eius
memoria. vñ potuit dicere id Ecclesiasti
xxiiȷ̈ Spiritus meus super mel dulcis ⁊ si
em̃ institutiões beati benedicti habuerit
exterius austeritatis rigorem interiꝰ tñ
continebant spiritualis delectatiõis dul
corem. sicut cortex nucis amara est soluꝫ
exteriora gustantibus. sed nucleꝰ dulcis
est interius penetrãtibꝰ. Tercio commẽ
datur beatus bñdictus a iocũditate musi
ci instrumenti. cum dicitur vt musica con
uiuio vini homines diuites habent suos
ioculatores que vtuntur musicis instrum̃
tis ad remotionem tediȷ̈. ⁊ ad promouen
dam iocunditatem animi talis ioculator
fuit beatus bñdictus ad hoc special. ter
a domino edoctus Isa. 22. Suspendam
super eum omnem gloriam domus patri
eius. vasorum diuersa genera. omne vas
paruulum a vasis craterarum vsqꝫ ad om
ne vas musicoꝝ. Tria genera vasorũ dis
tinguit isaias. scꝫ ꝙ se tripliciter confor
mauit beatus benedictꝰ ad regẽdas ani
mas. Primo habuit vas paruulum i eru-
diendis rudibꝰ Secũdo habuit vasa cra
terarum i replendis capacibꝰ. Tercio ha
buit vas musicoꝝ in recreandis viris spi
ritualibus ⁊ celestia cõtemplantibꝰ. bea-
tus enim benedictꝰ fuit sicut mercator di
ues qui habuit plures merces vt si q̃s pre
ciosores emere non posset sibi mediocres
vel viliores vendicare valeret. sic ergo ꝑ
memoriam iosie memoria beati benedi-
cti signatur. cuiꝰ memoria est ĩ triplici be
nedictione. Est em̃ primo benedictio pos
sessionis terrene. Secũdo est benedictio
illustratiõis. Tercio est benedictio retri
butõis eterne. ¶ Primo ergo est benedi
tio possessiõis terrene Deutronomi. xiiȷ̈.
Neptalim abundãtia fruetur benedictꝰ
erit bendictionibus domini mane et me-
ridiem possidebit. Neptalim interpreta-
tur laudo per quam signatur beatus be-
nedictus qui caritate dylatatꝰ fuit ⁊ ido
modo que sit latitudo longitudo sublimi
tas ⁊ profundum superne retributionis
cum omnibus sanctis conmprehẽdit ad
Ephesios tercio. Iste etiam beatus bene
dictus per neptalim signatus abundan-
tia perfruebatur quantum ad bona spiri
tualia. Ipse enim interius vocantem do
minum diligenter audiuit. Et ideo domi
nus ipsum bonis spiritualibus adimple
uit. Et ab auditione mala nec timuit nec
timebit Prouerbiorum primo. Qui audi
ret me absqꝫ terrore requiescet et abun-
dantia perfruetur. malorum timore sub-
lato. Ipse plenus fuit benedictionibꝰ do
mini quantum ad bona temporalia. ipse
enim in successoribus suis bonis tempo-
ralibus abundauit. dominus enim pro-
pter sanctitatem suam eiꝰ filiȷ̈s in succes-
soꝝ benedixit Ecclesiastici. 3. Benedictio
patris firmat domus filiorum. Sed dici
tur in vulgari. ꝙ talis hospitatur in au
la qui hospitem suuꝫ eicit de camera. De
uotio ⁊ sanctitas beati benedicti ⁊ alioꝝ
sanctoꝝ abundantiam bonorum tempo
ralium in religionem introduxit. Sed ab
undantia temporalium bonorum tam de
uotionem q̃ꝫ sanctitatem a religione ex
clusit. ꝓdiȷ̈t em̃ quasi ex adipe iniquitas
monachoꝝ ⁊ transierunt in affectum cor
dis siue voluptatis quia multi transierũt
in affectum ꝓpe voluptatis. hodie be
atus benedictus trãsiuit in locum taber
naculi admirabilis vsqꝫ ad domum domi
ni. Sed modo in pluribus locis multi de
monachis suis transeunt in locum taber
nariȷ̈ qui locus est scandali. transeunt eti
am nõ vsqꝫ ad domum domini sed ad do
mum ebrietatis vel superfluitatis. Beatꝰ
benedictus vestigia christi veloci pede se
q̃baꝛ Job. 23. Vestigia eius secutus est
pes meus. Multi autem monachorum su
orum vestigia benedicti non secũtur nec
scꝫ modũ ipsius proficiscuntur. Quidaꝫ
enim ad modum testudinis post ipsum lẽ
to gradu incedunt, aliȷ̈ ad modum cãcri

cum deberent procedere retrocedit. alij in inuio et non in via errantes per eius semitas non procedunt. tu te esse monachum beati benedicti profiteris et de proximo eius vestigia nō sequeris. bonus seruus debet sequi dominum suum ad caluariam vt si ipso indiget obsequatur ei in via Canis venaticus per vestigiorum ferarū insectationem comprehendit predam. Sic ergo bonus monachus vestigia beati benedicti sequatur et sibi in presenti vita obsequatur vt cum ipso eterna premia consequatur Phili. 3. Sequor autē si quo modo comprehendam in quo et comprehensus sum. Tu monache comprehensus es in habitu et professione religionis. seque ergo ipsum vt cum ipso comprehendaris in iocunditate eterne retributiōis. sic ergo beatus benedictus benedictiōe domini plenus fuit et sequitur. Hic mane et meridie possidebit quod predictum fuit Ge. xxviij. Dilataberis ad occidentem et oriētē et septētrionē et meridiem bene ē beatus benedictus in suis successoribus dilatatus Nam sicut credo in quattuor mundi climatibus in quibus christus colitur memoria beati benedicti habetur et in eius cenobijs in ipso dominus honoratur. Secundo est benedictio illustratiōis iterne deutronomij. 33. Benedictio illius qui apparuit in rubo. veniat super caput ioseph. ioseph interpretatur filius accrescēs. in quo signatur beatus benedictus qui creuit meritis creuit i filijs. creuit i predijs creuit in premijs. vnde benedictio domini que apparuit in rubo sup illum venit. sicut legimus Exodi. 3. Dominus apparuit moysi in flāma ignis de medio rubi. flamma ignis in se duo continet splendorē. s. et calorem sic i corde beati benedicti voluit dominus appere in splendore. s. et calore sācte dilectiōis. vnde quod de iohāne baptista dictum est de ipso congrue potest dici. Johannis. v. Erat iohānes lucerna lucens et ardens. beatus benedictus lucebat tanta irradiatiōe sapiētie vt haberet spiritum prophetie. vnde scdm beatū gregorium in dyalogo. Sicut heliseus propheta vidit giezi seruum suum quando duo talenta a namaam principe militie regis syrie recepta ligauit i duobus saccis et duplicis vestimenta que imposuit duobus pueris sic beatus benedictus vidit in spiritu mapulas quas eius monachi sint eius licentia receperant a monialibus ancillis christi. Tercio ē benedictio retributionis eterne. i. petri tercio. In hoc vocati estis vt benedictionē hereditate possideatis. q̄diu sumus in hac vita. benedictio dei non est hereditata. sz mobilis. qr potest i maledictionem commutari. q̄diu enim in hac vita sumus liberum arbitrium est vertibile ad malum tanq̄ ad bonum. sed in beata vita dominus liberum arbitrium confirmabit. nec erit mobile. sed hereditas sanctorum in eternum erit hec est illa benedictio de qua Ecclesiastici vndecimo. Benedictio dei in mercedem christi festinat. magna ergo christi liberalitas plus enim festinat nobis tribuere q̄ nos festinemus recipere. festinat ad retributionem vt nos festinemus ad sanctam operationem. festinat ad premium vt nos festinemus ad meritum sic beatus benedictus festinabat. qui non incertum. sz in certitudie spei q̄rebat. i. Chorintheorum. ix. Sic curro non quasi incertum. Et nos ergo eius mercatores effecti post ipsum curramus vt cum ipso eterne felicitatis iocūditatem cōprehendere valeamus ad Cor. ix. Sic currite vt cōprehendatis. currite p meritū vt cōprehendatis premium. Quod nobis prestare

De annunciatione Marie sermo. i.

Solē nube tegam Eze. xxxij. Sicut videmus q iste sol materialis in puritate sue claritatis humanis oculis est inuisibilis Sz qn nube tegitur visibilis nobis efficitur. sic verus sol iusticie christus deus noster in puritate sue diuinitatis lucē inaccessibilē habitauit qm oculis corporeis nullus hominū vidit sed neq videre poterit Sed qn nube tectus fuit assūmendo humanitatē i vtero beate virginis factus ē nobis visibilis vnde in verbo pposito notātur duo. Primo ei notatur concipientis virginis humilitas imitāda cum dicitur tegā nube. Secūdo notatur concepti filij diuinitatis reuerenda cum dicitur solem sic ergo humilitatis virginis notatur in tegumine nubis. diuinitas filij in lumine solis. Sciēdum ergo q beatissima virgo appellatur nubes in sacra scriptura quadruplici ratione. Primo qr fuit p humilitatem tenebrosa. Secundo qr p deuotionē humida. Tercio p mūditiā leuis quarto p cōpassionē dulcis beata q virgo primo dicitur nubes: qr per humilitatē tenebrosa Exodi. xiiij. Ecce nubes tenebrosa et illuminans noctē. sicut homines nobis

les solent se vestimẽtis cultioribus ↄorna
re. sic humiles solent se vestibꝰ viliouibꝰ
deicere. ⁊ sicut illi ex honestate clarescũt
sic illi ex humilitate tenebrescũt qđ bene
signatur in iudich que post mortem mari
ti se vestimẽtis iocunditatis exuit et cili
tium qđ est humiliũ ⁊ penitentium super
lumbos suos posuit. Judich. viii. ſʒ hoc
virgo beatissima ĩ ratiõe sua magꝫ eligit
ex hũilitate tenebrescere q̃ꝫ ex dignitate
clarescere. vnde cum angelus ei nuncia-
ret ꝙ conciperet dei filium noluit se voca
re reginam vel dominam angelorum qđ
esset ex dignitate clarescere. Sʒ resdõdit
ecce ancilla dñi fiat michi scđʒ verbuʒ tu
um Luc. i. Qđ fuit ex hũilitate tenebres
cere. qđ mirabiliter placuit oculis maie-
statis diuie ꝓpter qđ dicit. ecce nubes te
nebrosa sequitur. et illuminans noctem.
Sed q̃reres si erat nubes tenebrosa quõ
noctem illuminabat. Sʒ ad hoc est respõ
sio ꝙ beatissima virgo sic humilitateʒ in
terius seruabat in animo ꝙ aspiciẽtes ex
terius informando illuminabat exemplo
Luc. i. Respexit humilitatem ancille sue
⁊c. Gloriosam virgineʒ beatã dicunt oms
generationes beatorum q̃ sunt genꝰ elec
tum regale sacerdotum. i. Petri. ⁊. Eius
humilitatem cõmendate humilitati ↄfor
mando. et per hoc se ad eternam gloriam
erigendo. sicut em̃ superbi ex elatione de
iciũtur. sic humiles ex humilitate exaltã
tur Job. 22. Qui humiliatꝰ fuerit erit in
gloria. Scđo dicitur beata virgo nubes
quia per deuotioneʒ humida. Ecclesiasti
. 3v. speciosa misericordia dei ĩ tempe tri
bulationis quasi nubes pluuie in tempo
re siccitatis. quia arescunt homines ardo
re terrene cupiditatis Hieremie. xxiiij
Qui bibent ex hac aqua adhuc sitiẽt istã
sitim dominus extinxit quando misso de
celo spiritusancto apostolos suos ad con
temptum omnium temporalium prouo-
cauit. Hec ẽ aqua de qua dicitur. Qui bi
bet ex hac aqua quam ego dabo ei non si
tiet ineternum ⁊ sicut Johãnis. vii. dicit
hoc dicebat de spiritu sancto queʒ accep
turi erant credentes in eum. Hanc nubẽ
pluiosam desiderabant antiqui iusti. per
quã exprimebatur ĩcarnatio christi Isa.
xlv. Nubes pluant iustum aperiatur ter
ra. ⁊ germinet saluatorem. Nubes fuerũt
antiqui prophete qui incarnationẽ chris
ti in multis locis nobis prophetarũt oc-
culte Psalmista. Tenebrosa aqua in nu-
bibus aeris iste nubes iustũ pluerũt quã
do ipsum sicut per pluuiam in vellus des
censuruʒ predicabant vt habetur in ps.
Descendet sicut pluuia in vellus. pluuia
descendens in vellus partes velleris nõ
diuidit. sʒ constrigit. sic filius dei descen
dens in vteꝝ virginis eiꝰ virginitatẽ nõ
minuit. sed sacrauit. ⁊ ideo nõ solum vir
go sʒ virgo virginuʒ meruit appellari. er
go nubes id est ꝓphete pluant iustum id
est christum eius aduentum prophetãdo
aperiatur terra id est virgo maria consen
sum prebendo. ⁊ germinet saluatorem fi
lium dei fidei concipiẽdo Luce. Beata q̃
credidisti qm̃ perficiẽtur ea que dicta sũt
tibi a dominino ista, nubes per deuotio-
nẽ hũida. fuit beata virgo maria. iij. reg.
xv. ij. Et ecce nubes ⁊ vẽtus ⁊ facta ẽ grã
dis pluuia. nubes fuit ↄcauitas hũilita
tis beate virginis. ventꝰ qui ĩ hac nube
flauit fuit ventus auster id est flatꝰ spiri-
tussãcti qui sic in mente beate ꝟginis fla
uit ꝙ ipsum in pluuiam mundantis deuo
tionis resoluit Cañ. iiij. Surge aq̃lo ⁊ ve
ni auster ⁊ pfla ortũ meum ⁊ fleuit aroma
ta illius. vnde ⁊ sequitur. ꝙ facta est plu
uia grandis id est abundantia mundãtis
deuotionis tam in se q̃ꝫ in imitatoribꝰ su
is. Tercio beatissima virgo dicit nubes
q̃ fuit per mundiciã leuis Isa. xix. Ecce
dominus ascendet super nubem leuem. ⁊
egredietur egiptum ⁊ mouebuntur simu
lachra egipti a facie eius. beatissima vir-
go potest dici nubes leuis. quia non fuit
onerata pondere peccati. dignum ei fuit
ꝙ illa que debebat cõcipere dominũ sab
bati nõ portare pondera in die sabbati.
Hiere. xvij. custodite animas vestras ⁊ no
lite portare pondera in die sabbati. sʒ di
citur ꝙ dñs ascendet super nubem leuẽ
q̃ dominus sic fuit intra beatam virginẽ
per assũptionẽ humanitatis ꝙ fuit supra
ipsam per dignitatem diuinitatis. sic er-
go dominus ascendet super nubem leuẽ
sequitur. et ingredietur egiptum. hoc fa
ctũ fuit ad lr̃am scđm qđ ab angelo fuit
iosep nunciatum Math. 2. Surge et acci
pe puerum et matrẽ eiꝰ ⁊ fuge in egiptuʒ
et esto ibi vsq̃ꝫ dicã tibi futurũ est eniʒ vt
herodes querat puerum ad perdendum.
sequitur ⁊ mouebũtur simulachra egypti
a facie eius. dr̃ ꝙ qñ dominus fugiendo
herodem introiuit egiptũ in introitu eiꝰ
omnia simulacra egypti corruerãt. Et q̃ꝫ-
uis istud plane nõ cõtineatur in corpore
biblie. nõ tamen alienum videtur a veri-
tate. Nam in presentia cõsulis cessat ap-

ctoritas ꝑ cōsulis. ⁊ in presentia impera
toris cessat auctoritas ꝑ cōsulis. Nō est
ergo mirū si qñ de⁹ deoꝝ intrauit in egy
ptum falsoꝝ deoꝝ simulacra corruerunt
Quarto beata virgo dicta est nubes: qa
per ꝯpassionē dulcis. Isa.xviij. Ego qui-
escam et cōsiderabo in loco meo sicut lux
meridiana clara est. ⁊ sicut nubes roris i
die messis. In ista auctoritate describit
beatissima virgo a trib⁹.s. Primo a puri-
tate castitatis. Secūdo ab honestate con
uersationis. Tertio a dulcedine cōpassio
nis. Primo ergo describit a puritate ca-
stitatis cū dicitur: ego quiescam et consi-
derabo in loco locus xp̄i fuit puritas mē
tis. puritas vētris gloriose virgis in quē
locum mirabiliter sine feditate et corru-
ptione introiuit. p̄s. Introibo in locū ta-
bernaculi admirabilis. verus sol xp̄s in
beatā virginē tanq̄ꝫ in nubē introiuit. et
beata virgo q̄ nubes dicta est: est in xp̄o
tanq̄ꝫ in sole. iuxta illud in sole taberna-
culū suū posuit: vt alternata vicissitudie
et nubes illustraretur a sole: et sol requi
esceret ⁊ q̇etaret in nube. Ecc̄iasti.xxiiij
Qui creauit me requieuit i tabernaculo
meo. In isto loco christ⁹ redenit: quia ibi
conflictū et collisionē peccatorū quasi vn
darum maris non inuenit: sed pacem et
tranquillitatem mentis ⁊ corporis. domi
nus propter tumultum et collisionez pec
catoꝝ refugit habitationē impioꝝ. Isa.
lvij. Cor ipij quasi mare fervēs qd̄ q̇esce-
re non potest. Sed notabile est q̄ dicitur
quiescā ⁊ considerabo in loco meo. Non
em̄ xp̄s sicut ceteri hoīes cōceptus est sci
entia ⁊ virtutib⁹ ꝑficiendo: sed vtroq̄ꝫ ꝑ
fectus. Sed hoc in nemine cōsiderans io
hānes dicit Johis.i. Uidim⁹ gloriā eius
quasi vnigeniti a patre: plenum gratia et
veritatis. Secūdo describitur beata vir
go ab honestate conuersationis cum dici
tur sicut lux meridiana clara est. hec est
mulier de q̄ Apocalipsis.xij. Mulier ami
cta sole ⁊ luna sub pedibus eius ⁊ in capi
te eius corona duodecim stellaꝝ vbi cō-
mendatur a tribus ab honestatis ornatu
cum dicitur mulier amicta sole. Non em̄
pulchriorem quaꝫ solis possit habere or-
natum. Secūdo cōmēdatur a contemptu
omnis terrenitatis cum dicitur luna sub
pedibus eius. Tercio cōmēdatur ab ap
paratu regie dignitatis cum dicitur ⁊ in
capite eius corona duodecim stellarum.
Tercio i p̄dicta auctoritate beata virgo
describitur a dulcedine compassionis cū
dicitur. ⁊ sicut nubes roris in die messis.
Nubes roris multū appetitur i die mes-
sis: quia valet ad refrigerationem corpo
rum humanoꝝ ⁊ ad meliorationem sege
tum sic beatissima virgo debet desidera
ri: vt nubes roris vt ꝑ dulcedinem sue cō
passionis impetret nobis abundāter plu
uiam deuotionis. dñs em̄ in rore celi de-
super. et in pinguedine terre eius bene-
dictionem ampliauit quod elegāter figu
ratuꝫ est Judicū.vj. In vellere gedeonis
q̄ area sicca remanēte plenum rore inuē-
tum fuit. ⁊ vt ibidem dicitur cōpresso vel
lere cōcham rore repleuit. sic nos beatis-
simā virginē sermone deuote orationis.
et manu sancte operationis interpellan-
do cōprimamus. ⁊ corda nostra per humi
litatem quasi concham vacuam eidem of
feramus rorem diuine benedictionis in-
tercedente nube sue pijssime cōpassionis
impetrabim⁹. sic ergo primo notatur hu
militas ꝯcipiētis virginis in tegmine nu
bis cum dicitur nube tegam. Secūdo no
tatur dignitas vel diuinitas concepti fi-
lij in lumine solis. cuꝫ dicitur solem. Sci
endum est ergo q̄ christus soli cōparatur
quadruplici ratione. sol em̄ habet celsitu
dinem in situ. iocunditatē in aspectu Ca
liditatem in actu. vtilitatē in effectu. Pri
mo ergo sol habet celsitudinez in situ Ec
clesiastici.xxvj. capitulo. Sol oriēs in mū
do in altissimis dei id est in firmamento
celi Genesis primo capitulo comparatur
christus soli ꝑpter altitudinē in situ Ec-
clesiastici.xxiiij. capitulo Ego i altissimis
inhabitaui et tronus meus in columna
nubis. christus dicitur inhabitare in al-
tissimis ꝑpter eternam generationem a
patre. Sed tronus dicitur fuisse in colū-
na nubis propter temporalez assumptio
nez humane nature a matre. que dicitur
columna: quia firma per constantiam. re
cta per intentionem. erecta per contem-
plationē: sed dicitur columna nubis dei.
Quia et etiam humida per deuotionem:
in ista columna nubis filius dei thronuꝫ
suum posuit. Tronus est sedes regie di
gnitatis vel iudiciarie potestatis. ⁊ filius
dei ex natura humana q̄n in beata ꝟgie
assumpsit tanq̄ꝫ rex regum / et dñs domi
nantiū viuos et mortuos iudicabit. Dañ
vij. Ecce cum nubibus celi quasi fili⁹ ho
minis veniebat ⁊ vsq̄ꝫ ad antiquū dieruꝫ
peruenit ⁊ dedit ei potestatem ⁊ honorez
et regnum et omnes populi tribus ⁊ lin
gue ipi seruiēt. potestas ei⁹ potestas eter

na que non auferetur ⁊ regnum eius qđ
non corrumpitur. Secūdo cōparatur chri
stus soli. quia habet delectationem in as
pectu Ecclesiastes. xi. Dulce lumē ⁊ dele
tabile oculis videre solem. quilibet sen-
sus in apprehēsione sui obiecti delectat
sicut tactus in temperantia tangibiliū re
rum. sicut auditus i armonia sonoꝝ. sicut
gustus in dulcedine sapoꝝ. sicut olfact⁹
in suauitate odorum. sicut visus i clarita
te luminis Thobie. v. Cū diceret angel⁹
tobie seniori. Gaudiū tibi semper sit Re
spondit quale gaudium michi erit qui in
tenebris sedeo. ⁊ lumen celi non video. si
ergo visus in luminis aspectu tm̄ delecta
tur. multo fortius oculus mētis in aspe-
ctu veri solis delectabitur. tū quia sol spi
ritualis ē sole materiali speciosior: Sap̄.
septimo capitulo. Speciosior est sole. tuz
etiam quia oculus mētis oculo corporis
est in limpiditate perfectior et idō appre
hēsio veri solis iocūdior Sapientie. viij.
Intrans in domum meam conquiescam
cum illo dicitur de christo que est vera sa
pientia. Et sequetur. Non ei habet ama
ritudinem cōuersatio illius nec tediuz cū
uictus illi⁹. sz leticiā ⁊ gaudiū. Tercio cō
patur xp̄s soli. q2 habet caliditatē in actu
Eccl. xxxiii. tripliciter sol exurēs mōtes
radios igneos exsufflās. hāc caliditatē i
se ver⁹ sol habuit ⁊ nobis exhibuit scđo
Mach. i. tempus affuit quo sol refulsit q̄
prius erat in nubilo ⁊ accensus est ignis
magnus ita vt omnes mirarētur In ista
auctoritate describit sacra scriptura xp̄m
a tribus. Prio ab humilitate passionis.
Secūdo a claritate resurrectiōis. Tercio
a missione spiritus super capita apostolo
rum in liguis igneis. Primo ergo descri
bitur ab humilitate passionis cum dicit
sol prius fuit sub nubilo. Christ⁹ em̄ fuit
sub nubilo tempe passiōis Ecclesiastes. i.
Oritur sol ⁊ occidit. verus sol ortus est in
natiuitate ⁊ occidit in passione. vnde i oc
casu veri solis. in argumentum sol mate-
rial' retraxit claritate radioꝝ suoꝝ. Mat.
xxvii. A sexta hora tenebre facte sunt sup
vniuersam terram vsq; ad horam nonam
sic ergo sol fuit sub nubilo i tempore pas
sionis sed refulsit in tempore resurrectio
nis. quia ei⁹ caro gloriose refloruit cui⁹
futuram gloriam nobis in sua transfigu
ratione demonstrauit Matthei. xvii. Re-
splenduit facies ei⁹ sicut sol. ⁊ vestimēta
eius facta sunt alba sicut nix. Tercio de
scribitur christus a missione spiritussācti
in liguis igneis quod notatur cū dicit. et
accensus est igneis magn⁹ ita vt omnes
mirarentur qđ factum est in die penthe-
costes Actuum 2. capitulo. Apparuerūt
apostolis disperdite lingue tāq; ignis. se
ditq; supra singulos eorum. ⁊ repleti sūt
omnes spiritusancto. iste ignis corda dis
cipulorum prius tanq; vasa figuli fragi-
lia aduentu spiritussācti decocta adeo so
lidauit. q petrus qui primo ad vocem an
cile christum negauit post modum solida
tus principes sacerdotum ⁊ seniores non
timuit. ⁊ reges ⁊ sacerdotes fidei christia
ne aduersantes contempsit. hoc igne soli
dati sunt etiam alij apostoli qui primo in
passione christi perterriti fugierunt eidē
postmodum inseparaliter adheserunt.
et sūma gaudia pro christo pati contume
liam et mortem iudicauerunt hic ē ignis
grecus qui vt dicitur i aqua consueuit ar
dere. sic apostoli tanto amplius in dilecti
onem christi ardebant quanto ipsos ma-
iores aque tribulationem opprimebant.
Sapiē. xvi. capitulo. Qđ amirabile erat
aqua que omnia extinguit plus ignis va
lebat. Et dicitur in illa auctoritate accen
sus est ignis magnus ita vt omnes mira
rentur vnde Actuū scđo capitulo. Stupe
bant omnes et mirabantur dicentes. ⁊c.
Quarto sol habet vtilitatez in effectu vn
de philosophus. Homo generat hominē
et sol. hanc virtutē in effectu vero sole iu
sticie reperimus Malach. iiii. Orietur vo
bis timentibus nomen meum sol iusticie
⁊ sanitas in pennis eius Due penne sunt
veri solis iusticie. potestas p se sufficiēs
⁊ bonitas nunq; deficiens. que requirun
tur ad spiritualis sanctitatis operationē
Nec enim bonitas sine potestate ad ope
rationē sanitatis sufficeret neq; potestas
sine bonitate operationē suauitatis effi
ceret. Secundo istis duabus pēnis debe
mus duas pennas submittere vt sic possi
mus ad sublimia eleuare. supermittam⁹
ergo penne potestatis pennam solide hu
militatis. sic possum⁹ ad altiora exaltari
i. Petri q̄nto capitulo. Humiliamini sub-
potenti manu dei vt nos exaltes intēpo
re visitationis. sub pēna bonitatis debe
mus submittere pennam certe confiden-
tie siue spei vt sic possim⁹ ad celestia sub
limari Isaie q̄dragesimo capitulo. Qui
sperant in domino mutabūt fortitudinē
assument pēnas sicut aquile currēt et nō
laborabunt. ambulabunt ⁊ non deficiēt
hoc erit in vita beata vbi nullus omnino

poterit esse defectus. quia ibi erit status omnium bonorum perfectus. Illuc nos perducere digneiur

De Annunciatione marie / Sermo scd̄us

Ave gratia plena dominus tecum. Luce. primo capitulo. In verbo proposito tria notantur a q̄bus beata virgo maria commendatur a carentia miserie vel doloris. cum dicitur ave. Secundo cōmēdatur ab abundantia spiritualis decoris cum dicitur gratia plena. Tercio commēdatur a gratia presentia saluatoris. cum dicitur tecum. Quantum ad primum sciendum ꝙ est triplex ve a quo fuit libera beata virgo maria. Primo enim est ve superbie a quo fuit libera per humilez obedientiam. Secundo est ve carnalis concupiscentia a quo fuit libera per virginalē munditiam. Tercio est ve terrene concupiscentie a quo fuit libera per sanctaz ac voluntariam paupertatem. Primo ergo est ve superbie Ysaie. xxviij. Ve corōe superbie ebrijs effraym et flori decidenti. tria dicit que facit superbia. primo enim superbia eleuat irascibilem et quantum ad hoc dicit ve corone superbie Secundo excecat rationalem et quantuz ad hoc dicitur ebrijs effraym. Tercio simulat cōcupiscibilem ꝛ q̄tuz ad hoc dicitur ꝛ flori decidenti. dicit ergo ve corone sup̄bie Non solent coronari nisi persone eminentes ꝛ p̄uilegiate. sicut reges et victores ꝛ clerici a seruitute seculari liberi in sortez domini electi ꝛ vocati q̄ possunt dicere illud. ps. Domin⁹ pars hereditatis mee et caput meū tu es qui restitues hereditatē meam michi sed q̄nto sūt in altioribus g̃dibus constituti Tanto vehementius puniuntur. si corruunt p̄ pondus peccati. q̄ q̄nto res amplius eleuatur. tanto ampli⁹ sī corruat conquassatur. Sapiētie. v. dicitur de dānatis dicent intra se penitētiā agentes ꝛ pre angustia spiritus gemētes lassati sumus in via iniquitatis ꝛ perditionis ꝛ abulauimus vias difficiles. via ē difficilis in casu p̄ culpam. sed est via difficilior in egressu p̄ mortem. sed ē via difficilima in ingressu ad iehennā. p̄pter q̄d dicit. ve corone sup̄bie. sequit̄. ebrijs effraym homo ebrius non habet p̄mptum vsum liberi arbitrij. ad discernendum vera a falsis bona a malis. sic sup̄bi nō h̄nt discretam electionem propter sup̄biaz excecati Job. xvi. vt q̄d te eleuat cor tuum. et quasi magna cogitās attonitos habes oculos Attonitos oculos habere dicitur homo qui pre sup̄bia dedignatur intelligere quid sibi dicitur. ꝛ ideo non clare videt in eo q̄d ipse loquitur Thobie. iiij. superbiā nunq̄ꝫ in tuo sensu aut in tuo verbo dn̄ari permittas. In ipsa eniꝫ initium sumpsit omnis p̄ditio sequitur hic. ꝛ flori decidenti flos iuuentutis est magnus stimulus voluptatis Sapientie. ij. Nō pretereat nos flos temporis. coronem⁹ nos rosis anteq̄ꝫ marcescant. sed iste stimulus voluptatis vertetur in stimuluz vilitatis Joelis. ij. Ascendet fetor eius ꝛ ascendet putredo ei⁹ q̄ superbe egit. ab isto ve superbie bene fuit libera beata virgo maria Ipsa ei angelo annuncianti conceptū filij dei humiliter obediuit Lu. i. Ecce ancilla domini fiat michi s̄m verbuz tuum. magna prorsus humilitas nūciabatur ei ꝙ futura erat angeloruz regina. ꝛ ipsa respōdit ꝙ erat domini ancilla. In hoc etiā ei⁹ humilitas apparuit ꝙ post discessum angeli in mōtana ascēdit. ꝛ elisabeth pregnanti humiliter ministrauit. Magna humilitas quando mater superni regis obsequi t̄ matri terreni militis. s̄m illud q̄d Ecclesiastici. iij. dicitur. Quāto magn⁹ es humilia te in omnibus. Scd̄o est ve luxurie. Numeri. xxi. Ve tibi moab petisti popule chamos. moab interpretatur ex p̄re in quo signantur illi qui secūtur vestigia paterne voluptatis. ꝛ non collate in baptismo munditie siue castitatis. domus ei per lauachrū regeneratiōis ꝛ renouatōis spiritus. quem effudit in nos abunde dedit nobis arras castitatis ꝛ sanctimonie ī perpetuum. obseruāde istas arras illi p̄ficiūt qui relicta castitate vel sanctimonia luxurie sordibus se immergūt. Hieremi. xxxxviij. Fertilis fuit moab ab adolescētia sua ꝛ requieuit ī fecib⁹ suis. nō ē trāsfusus de vase in vas bene loquēs p̄phēta de immunditia luxurie eius causam p̄mittit affluentiam scilicet temporalis abundantie. affluentia enim rerum. preciositas vestimentorum. delitie ciboꝝ. distributio munerum multum alliciunt corda mulierum. ꝛ luxuriosos detinent in sordibus peccatoꝝ. vnde postq̄ꝫ dixit fertil̄ fuit moab. subiunxit requieuit ī fecib⁹ suis Joelis. i. Computruerunt iumēta in stercore suo. iumenta in stercore suo computrescere nichil aliud ē. q̄ꝫ carnales in fetore luxurie vitaz finire. vnde subditur. nō est transfus⁹ de vase in vas. homo de vase immūditie debet transferri in vas san

etimonie ꝑ actum penitentie vt sic tandē
trāsferatar in uas glorie. de vase ꝯtume
lie. ab isto ve luxurie bene fuit libera bea
tissima virgo maria ꝑ virginalem mundi
tiam. Cañ. iiij. Ortus cōclusus soror mea
sponsa ortus ꝯclusus fons signatus bea
ta virgo maria fuit ortus cōclusus muro
verecundie ⁊ antemurali circūspectiōis.
fuit fons signatus signaculo mūditie vir
ginalis isti diuites archas vbi sunt dena
riȷ̄ ⁊ iocalia sua quando ponunt eas in de
posito solent signare siue sigillare ne ali
quis audeat eas aperire. et illud qđ ibi
depositū est accipere. spiritussanctus pre
ciosissimū depositum. scꝫ filium in hāc ar
cham federis id est in vtero gloriose vir
ginis reposuit qñ ſm verbū angeli glo
riosa virgo. Christū operatione spūssan
cti ꝯcepit. Ideo nō est mirꝝ. si istā archam
signo sanctimonie sigillauit. qđ sigillū sꝑ
intemeratū ꝑmansit. 2. ad Thimo. 2. Fir
mū fundamētuꝫ dei stat hñs signaculum
hoc. Tercio est ve cupiditatis terrene.
Luc. vi. Ve vobis diuitibus q̄ hic habe
tis ꝯsolationē vestrā apostolus describit
triplex ve eius mūdi diuitꝰ auaroꝝ. i. ad
Thimo. v. Qui volunt diuites fieri inci
dūt in tentationē ⁊ in laqueos diaboli. ⁊
multa desideria iutilia ⁊ nociua que mer
gūt hoīes in interitum et perditionē. hic
est triplex ve s. laqueoꝝ. desiderioꝝ noci
uoꝝ infernaliū tormētoꝝ. Quātū ad pri
mum dicitˀ ꝙ diuites inciduut in laqueū
Isaie. xliiij. Laqucus et fouea ⁊ formido
super te qui habitator es terre. iudex ter
renus istos homicidas et latrones qñ ꝑt
eos capere solet eos vinculis ꝯstringere
et in foueis vel carceribꝰ includere ⁊ tūc
possunt sibi ꝓbabiliter de suspendio for
midare. ista tria accidūt cuilibet peccato
ri mortaliter peccāti. Primo em̄ constrin
gitur laq̄is iniq̄tatis. Prouerbioꝝ. v. Ini
quitates sue capiūt impiū. ⁊ funibus pec
catoꝝ suoꝝ ꝯstringitur postmodum pre
cipitantur in foueā siue carcerem exceca
tionis. ipsos enim malitia eoꝝ excecauit
postmodum suspenduntur laqueo despe
rationis. hic est laqueus quo iuda prodi
tor se suspendit. Mathei. xxvij. Proditor
laqueo se suspendit. Scđo vt dictum est.
est ve desiderioꝝ nociuoꝝ. vnde ibidem
dicitur ꝙ incidunt in desideria inutilia ⁊
nociua. tales similes sunt ribaldis qui in
tilibus desideriȷ̄s ad portas abbatiaruꝫ
commedunt caseos monachoꝝ ⁊ homini
bus ociosis. qui sedētes ad hostia domo
rū suarū desiderando faciūt sibi caligas
et suꝑtunicalia transeuntium religioso
rū. De talibꝰ. Prouerbioꝝ. 2i Desidia oc
cidunt pigrū. Noluerūt eni quicq̄d manꝰ
eius operari. qui vult em̄ habere thaurꝝ
oportet ꝙ apponat laborem manuū sua
rum. vulgariter enim dicitur ꝙ deus dat
thaurū. sꝫ nō per cornua: sed ꝑ bona ope
ra nec potest superius euolare qui negli
git hic inferiꝰ laborare Job. v. Homo na
scitur ad laborē. ⁊ auis ad volandū. Ter
cio h̄ ponitur vt infernaliū tormentoꝝ et
hoc notatur cuꝫ dicitur. ⁊ mergunt hoīeꝫ
in interitum ⁊ perditionē. Nō est magnū
periculū quando pueri balneātes in flu
uiȷ̄s se in illis immergūt: qꝛ aqua suble
uante iterato sursuꝫ veniunt. Sed qui in
interitum ⁊ perditionē inferni mergetur
nunq̄ȝ de cetero reuertetˀ. Sapieñ. 2. Nō
est agnitꝰ qui sit reuersus ab inferis. ab
isto ve auaricie bñ fuit libera beata vir
go maria: ⁊ hoc per sanctam et volūtariā
paupertatem dominus enim paupertatē
dilexit. et hoc ostēdit. ip̄e enim paupereꝫ
matrem elegit. pauperes apostolos in so
cietatem suam assūpsit. in pauꝑtate natꝰ
in pauꝑtate nutritus. in paupertate de
functus. Sed in hoc ꝙ christus seipsum
depauperauit nos ditauit. 2. Choꝝ. octa
uo. Scitis gratiam domini nostri iheſu
xp̄i qm̄ ꝓpter vos egenus factus est cum
esset diues. vt illius inopie vos diuites
essetis. vñ dñs pauꝑes spiritu beatos eē
predicauit: quia eis regnum celoꝝ prepa
rauit Isaie. 2. Nonne deus eligit paupe
res in hoc mundo diuites in fide ⁊ here
des regni quod re ꝓmisit diligentibus
se sic ergo primo ꝯmendatur beata virgo
maria a carentia miserie vel doloris: cum
dicitur aue. Scđo cōmendatur ab abun
dantia spiritualis decoris cū dicitur gra
tia plena. Sciendū ergo ꝙ triplex est ple
nitudo gratie. Est enim plenitudo timo
ris reprimētis. Scđo est plenitudo fidei
dirigentis. Tercio est plenitudo beatitu
dinis consummantis. Prio est plenitudo
timoris reprimentis Ecclesiastici. i. Ple
nitudo sapientie timere deuꝫ. plenitudo
sapientie conuenienter ponitur in timo
re: timor enim sapientia iniciat. cōfirmat
et consummat. timor domini sapientiam
iniciat Eccle. i. Initiū sapīe tīor dñi aliq̄s
em̄ sine timore sapiētiā dñi initiare non
vꝫ: qꝛ sicut vulgariter dr̄. Stultꝰ nō timet
donec accipiat id qđ accipere nō vellet ꝓ
pt̄ hoc dr̄ Prouerbioꝝ. xxviij. Beatꝰ hō q̄

semp est pauidus. qui aũt mentis est dure scorruet in malum. Scdo timor dñi sapientiam cõfirmat Ecclesiastici .i. Radix sapientie timere dñm. Rami em̃ illius lõgeui: sicut ei ex virtute radicis arbor i terra firmatur. sic ex virtute timoris sapientia solidatur. vnde i. ps. Confige timore tuo carnes meas. vt sim fixus in timore. sicut arbor figit̃ ꝛ firmatur ex radicis humore sic sapientia ex tioris hũore. Tercio Timor sapientiã ꝯsũmat Ecclesiastici .i. plenitudo sapie a fructib⁹ illius id est timoris. Triplex est fruct⁹ timoris timor em̃ peccatum expellit. Eccl. i. Tior domini expellit peccatũ. Timor dñi iusticiã adducit Eccle. Qui sine timore est nõ potest iustificari. Timor etiam dñi ad gloriã deducit Eccle. xxv. Corona senũ in multa peritia ꝛ gloria illorũ timor dñi. hoc timore bene fuit plena virgo maria Ecclesiastici xxiiij. Ego mater pulchre dilectõis ꝛ tioris ꝛ agnitionis ꝛ sãcte spei. ipsa se dicit matrem pulchre dilectõis ꝑpter mundiciam affectionis. dicit esse matrem timoris ꝑpter anchoram vel repressionem timoris. dicit se matrẽ agnitõis ꝑpter claritatẽ circunspectionis dicit se esse matrẽ sancte spei ꝑpter firmã expectatõez future retributionis. Scdo ẽ plenitudo fidei dirigentis hebre. x. Accedamus cũ vero corde in plenitudie fidei. aspersi corda a ꝯscientia mala. Debem⁹ ergo ad dñm accedere cũ bono corde. non em̃ possumus deo offerre aliquid exenniũ qd ei tm̃ placeat q̃ntum ei placet cor nostrũ purũ Pro. xxiij. Prebe fili mi cor tuũ michi. Sic g̃. debem⁹ accedere ad deũ vero corde. Debemus etiã ad deũ accedere in fidei plenitudine. Omnia em̃ credere debemus viriliter ꝛ firmit̃ credere ꝛ siue implicite siue explicite omnia tenere. contra aliquos q̃ aliqua credunt ꝛ in aliquib⁹ icreduli sunt tales in plenitudine fidei ad deũ non accedunt. talis erat illa mulier que dicebat Marci. x. Credo dñe adiuua incredulitatem meã. etsi ei in parte credebebat i parte tñ discedebat que incredulitatẽ suã a dño iuuari petebat. tales sunt similes paruulis qui quãdo incipiũt ire indigẽt brachio sustentante. sic isti exhortatõnib⁹ et auctoritatib⁹ ꝛ miraculis que i sacra scriptura legim⁹ debent sustẽtari donec possint infirma fide radicari sic ergo in plenitudine fidei ad deũ debem⁹ accedere. Debemus etiam corda nostras a conscia mala aspgere. Debem⁹ etiã facere sicut mulieres q̃ telas suas crudas et nigras euoluunt ꝛ extendunt ꝛ quibusdam aspsorijs aspgunt ꝛ sic eas mũdas ꝛ albas reddũt Et qꝛ istd nõ est in nostra potestate vt possimus animas nostra dealbare ideo hoc a dño debem⁹ petere ps. l. Asperges me isopo ꝛ mundabor. lauabis me. ꝛ sup niuem dealbabor. Sic ergo est plenitudo fidei dirigentis. hac plenitudine fidei beatissia vgo maria plena fuit. ꝛ idcirco creatorem mundi concipere meruit Luce. i. Beata q̃ credidisti qm̃ perficientur in te que dicta sunt tibi a dño. Tercio ẽ plenitudo beatitudinis consũmantis Ecclesiastici. xxiiii. In plenitudine sanctorum detentio sanctorũ est in plenitudine meritorũ sicut ei graue p naturã non potest ascẽdere sursũ ꝛ sicut leue nõ potest p naturã descẽdere deorsũ. sic vacui merit; nõ possũt ascẽdere ad beatitudinẽ electorũ. Nã sicut plenitudo vini a dolio vacuũ expellit sicut plenitudo sãctorũ vacuitatẽ meritorũ expellit. Ideo gloriosa virgo maria detẽta fuit i plenitudine santorũ. qꝛ i ipsa fuit abundantia meritorũ. Nec mirũ. ipsa ci quẽ totus orbis nõ capit. qui totũ orbẽ creauit in suo vtero cõclusit Eccl. xxiiii. q̃ creauit me requieuit in tabernaculo meo Nos ergo in plenitudine fidei ad ipsũ accedamus. de cuius plenitudie nos om̃s accepimus exordiũ vt omi plenitudie dei impleamur. donec ei in plenitudine glie occuramus Eph. iiii. Occurremus om̃s in vnitatẽ fidei ꝛ agnitõnis filii dei i virũ pfectũ in mẽsurã etatis plenitudinis xp̄i. sic scdo ergo ꝯmendatur beata virgo maria ab abundantia spiritualis decoris. cũ dicitur gratia plena. Tercio ꝯmẽdatur a gratia presentis saluatoris. cum dicitur. dñs tecum. Sciendũ est ergo q dñs tripliciter fuit cũ beata virgine maria. Prio em̃ fuit cũ ea in cõsiliis audiendis. Scdo fuit cum ipsa in operibus meritoriis exequẽdis. Tercio fuit cũ ipsa i miseriis amouendis. Primo g̃ fuit dñs cũ ea in consilius audiẽdis Exod. xviii. Audi vba mea ꝛ ꝯsilia mea. ꝛ erit dñs tecũ. Beata virgo maria verba ꝛ ꝯsilia gabrielis archangeli diligẽter audiuit. ꝛ ideo dñs cũ ipsa fuit Nec mirũ si libent̃ beata vgo maria vba angeli sibi partum eterni regis nũciãtis audiuit Luce. i. Ecce concipies i vtero ꝛ paries filiũ. regina ei terreno regi despõsata qñ pepit. libẽter vba obstetricis audit qñ dicit ei. Natus est tibi puer masculus qui regni gubernacula possidebit q̃

sciat se illum cū ardore ꝯcepisse. cū dolore
peperisse. ⁊ de necessitate ꝑ euentū mor-
tis regni gubernacula deserere. gaudio
ergo magno beata virgo maria gaudere
debuit que vnigenitū suū sine ardore cō-
cepit. sine dolore pepit que etiā sine fine
regnabit in domo iacob ineternū. ⁊ regni
eiꝰ nō erit finis: qꝛ ergo beata virgo ver-
ba archangeli audiuit et exaudiuit ideo
dn̄s cū ip̄a fuit. vn̄ et hic dr̄ et erit dn̄s te
cū. Dn̄s fuit secū in mēte ꝑ grāz fuit secū
in vētre ꝑ corporalē presentiā. fuit secum
in itinere in egiptū fugiendo ⁊ de egipto
reuertendo. fuit secū in cruce mr̄ez virgi
nē discipulo virgini ꝯmendādo mō est se
cū in celis. cū ipso eterna leticia ꝑfruēdo
Pro. ix. Mecū sūt diuitie ⁊ gloria. opes su
perbie ⁊ iusticia. Scd̄o fuit dn̄s cū beata
virgine in opibꝰ meritorijs exequēdis. 2.
Reg. vij. Om̄e quod est in corde tuo va-
de ⁊ fac qꝛ dn̄s tecū est btā ꝟgo maria de
bono thesauro cordis sui ꝓduxit monetā
sācte opationis. ⁊ ideo dn̄s fuit cū ip̄a in
arduis operibus exequēdis Pro. vl. Ma
nū suā misit ad fortia ⁊ digiti eius apphē
derūt fusū. ⁊ qꝛ dn̄s fuit cū ipsa in assum-
ptione ⁊ ineternū erit cū ipsa in retribu-
tione Can̄. viij. Que est ista que ascendit
de deserto delitijs affluens innixa super
dilectū suum. bene vides ꝙ a dilecto suo
elongata nō erat. ꝗ sup ip̄z innixa seip̄az
reclinabat. ⁊ ideo charitatis delitijs af-
fluēs ascēdebat. frustra em̄ aīa ad regnū
celoꝝ ascendere nititur si nō sup dilectuz
charitate innititur. Tercio fuit dn̄s cum
beata virgine maria in miserijs ammouē
dis hiere. i. Ne timeas a facie eoꝝ quia
ego sū tecū vt eruā te dicit dn̄s. Ista ver
ba dicunt̄ de hieremia propheta ꝗ a dn̄o
(sicut legit̄ ibidē) fuit sanctificatus in vte
ro hiere. i. Priusꝗ̄ te formarē i vtero no-
ui te. Et anteꝗ̄ exires de vulua sctificaui
te iō verba p̄dicta ꝯpetenter gl̄iose virgi
ni adaptamꝰ ipsam em̄ sctificatā fuisse in
vtero firmiter tenemꝰ. vn̄ in ps. dr̄. Sācti
ficauit tabernaculū suū altissimꝰ. xp̄s er-
go gl̄iosā virginē mr̄ez suā quā i vtero sā
ctificauit a morte ⁊ om̄i mortalitate eruit
siue eripuit ꝙ santis suis facere cōsueuit
ps. Ut eruat a morte animas eoꝝ ⁊ alat
eos in fame. in illa superna felicitate aui
ditas famis facietatē fruitionis nō expel
lit. ⁊ fruitiōis sacietas famis sacietatē nō
excludit vn̄ cātat̄ de beatis. Fruūt̄ nec fa
stidiūt ꝗ frui magꝭ sitiūt hoc ē i illa supna
refectōe. Ad quā nos ꝑducat ꝗ viuit. ⁊c.

De sancto Ambrosio. Sermo primus.

Petra fundebat michi
riuos olei. Job. xxix. In verbo
proposito cōmendatur beatus
ambrosius a duobus. Primo ab affluen-
tia diuine bonitatis: cum dr̄. petra funde
bat michi. Secundo ab abundantia per-
fecte charitatis. cū dr̄ riuos olei. Quantū
ad p̄mū sciēdū ꝙ petra dr̄ xp̄s. i. Chor. io.
Petra aūt erat xp̄s ⁊ dicitur petra non ꝫ
rei veritatē. sed ꝫm signationē. ipse enim
signatur per petram ꝓpter soliditatē et
stabilitatē. ista petra sup beatum ambro
siū quattuor effudit que sup electos suos
effūdere ꝯsueuit. Primo em̄ effudit aquā
baptismatis ad ablutionē regenerādoꝝ.
Scd̄o abundantiam sapientie salutaris
ad eruditionē indoctoꝝ. Tercio miseri-
cordiā sue pietatis per expectationē pec
catoꝝ. Quarto virtutem spūsancti ad in
formationē ꝑfectoꝝ. Prima ergo effudit
dn̄s aquā baptismatis ab ablutionem re
generādoꝝ Ecclesiastici. xxxvi. Effundaz
sup vos aquā mūdā ⁊ mūdabimini ab om̄i
bꝰ inquinamētis vr̄is aqua baptismatis
dr̄ effectiue aqua munda qꝛ peccatoꝝ mō
datiua. Nam sicut dicunt populares ⁊ ve
rū est deus posuit virtutem suam in tribꝰ
in herbis lapidibus ⁊ verbis. Nam lapi
des preciosi qn̄ꝗ̄ ab apostematibus libe
rant. Herbe etiam cirologoꝝ arte contri
te ⁊ vulneribus aplicate vulnera sanāt.
sic ⁊ in verbis virtutē suam posuit vt per
intentionez applicate ad aquā baptisma
tis sanent tā ab originalibꝰ ꝗ̄ actualibꝰ
peccatis. vnde beatus Augꝰ. que est tan
ta vis aque vt corpꝰ tangat et cor abluat
et nisi faciente verbo. accedit verbum ad
elemētū ⁊ fit sacramentū. hac aqua bapti
matis suis regeneratus beatus ambro-
sius etiā postꝗ̄ fuit in episcopū melodia
nem electus adhuc em̄ erat cathecuminꝰ
sicut de ipso legitur. solebāt em̄ hoies vo
lentes ad baptismū venire sicut faciūt pu
ri ꝗ volunt se in aq̄s fluuialibus balnea
re pretēptāt ei si aq̄ sit nimis frigida aut
tepida ⁊ ad balneādū ⁊ qn̄ inueniūt ꝯue-
nit ꝯpetentē imergūt se in flumine ⁊ ibi io
cūde natāt sic faciebāt se hoies p̄rio istrui
in fide. ⁊ cognita veritate ⁊ delectatiōe fi
dei sese faciebant regenerari baptismate
qd̄ beatus Ambrosius. cum omni diligē-
tia fecit. Ipse enim baptisatꝰ sicut piscis
dn̄icus in aq̄s delectabiliter vixit ⁊ alios
efficaciter ad baptismū adduxit. int̄ quos

etiā beatum augustinum doctorem egregium baptisauit. Scđo effudit abundantiam sapiētie salutaris ad eruditionē in doctoꝝ. Isaie.xliiij. Effundā aquas sup sitientem ⁊ fluenta sup aridā. sitiens aīa siue arida est illa q̄ est desiderio aquaruꝫ sapientie salutaris affecta. sicut eñ terra tempore estiuo vehemēter sicco ⁊ calido ex nimia siccitate rimis ⁊ scissuris a se inuicem diuiditur. ⁊ tunc vulgariter sitire dicitur. sic anime fidelium tanq̄ᵽ aride et sitibunde aquis salutaris sapiētie irrigari ⁊ sic fecundari appetant tales benedictionem a dn̄o recipiunt. Hebreoꝝ.vj.c. Terra sepe venientē super se bibens imbrem. ⁊ germinans herbam optimā illis a quibus colitur accipit benedictioneꝫ a deo. Talis aqua sitibūda fuit beatꝰ ambrosius. vn̄ bene potuit dicere illud ps̄. sicut ceruꝰ desiderat ad fōtes aquaꝝ ita desiderat anima mea ad te deꝰ. Ceruus postq̄ᵽ sustinuit venatoꝝ ictus ⁊ canū latrantiuꝫ morsus. postq̄ᵽ etiā diu exagitatus ⁊ fugatus fuit mirabiliter aquaꝝ refrigerium concupiscit. sic beatus Ambrosius fuit ⁊ tāto amplius aquas sapientie salutaris desiderauit. ⁊ ideo dn̄s q̄ liberalis ⁊ abundans in omnibus desideriū anime eius tribuit illi ⁊ aquis sapientie salutaris ipsum potauit a deo ꝙ ipse de plenitudine fidelibꝰ xp̄i abūdāter effunderet. Ecclīastici.xj. Si repleti fuerit nubes imbrem super terram effundēt. Nubes fecunda. nubes pluida fuit beatus Ambrosius q̄ vt.j. Sapiētie dicit̃. Tāq̄ᵽ nubes repletus fuit qui totā christi ecclesiam aquis documentoꝝ salutariuꝫ irrigauit. Tercio effundit dn̄s sup electos suos dulcedinē per expectationē peccatoꝝ Ecclesiastici.xviij. ꝑpter hoc patiēs est deus in illis ⁊ effundit super illos misericordiam suā. Dn̄s ex sua benignitate consueuit peccatores ad misericordiam expectare nolens aliquos perire. sed ad penitentiam conuerti: ⁊ sic ad dn̄m redire secūda Petri.iij. Nō tardat dominus promissionem suam sicut quidam existimant: sed patienter agit propter nos nolens aliquos perire: sed omnes ad penitentiam reuerti. Dominus facit sicut paterfamilias qui vicis vel amicis suis bladum mutuo tradidit. cuꝫ dicitur ei vt debitores suos repetat respōdere cōsueuit annus iste est annus magne sterilitatis. defecit vinū in vineis nō habent vn̄ possent michi satisfacere nisi vellē eos crudeliter grauare. expectabo oportunitatem gratioris tēporis et tūc facilꝰ satisfaciēt michi. sic dn̄s ex sua benignitate patiēti consueuit peccatores patienter ad penitentiam expectare. contra illos qui cum in aliquo offenduntur a fratribꝰ suis vel a ꝓximis statim armantur per impatientiam ⁊ volunt vindicare. ⁊ in hoc etiā iniuriantur iurisdictioni xp̄i qui sibi vindictā reſuauit Deutronomi.xxxij. Mea est vltio ⁊ ego retribuā. homines potentes solent in multū de suis iurisdictionibꝰ litigare. ⁊ multū offenduntur qn̄ suis iusticijs et iurisdictionibus spoliantur. vn̄ tu qui vis ꝑ te vindicari multū. sūmo iudici iniuriaris q̄ sibi vindictā et executioneꝫ iusticie reserauit. Nō est cuiuslibet facere iusticiā ⁊ suspēdere latrones. Sed presidis. nō est cuiuslibet terminare causas et diffinire iudicia: sed p̄toris. dn̄s ergo patiēter agit ꝓ nobis ⁊ sup nos suā misericordiā effundit. Sine cuiꝰ misericordie effusione remanneremꝰ miseri ex cuiꝰ effusiōe saluamur ⁊ efficimur beati Titū.iij. Non ex opibus iusticie que fecimꝰ nos: sed ſm suā mīſicordiaꝫ saluos nos fecit. Quarto effūdit dn̄s sup electos suos virtutē spūssancti ad confirmationem perfectoꝝ Isaie.xxxij. Effundetur sup nos spiritꝰ de excelso. Sicut apostoli dn̄i misso de excelso spūsctō in linguis igneis fuerūt cōfirmati ⁊ in fide xp̄i firmiter solidati. sic istud quotidie dn̄s in electis suis efficit ⁊ maxime ꝑfectis Trenoꝝ.j. De excelso misit ignē in ossibꝰ meis ⁊ erudiuit me dn̄s. Hoc igne spūssancti fuit beatus Ambrosius dulciter affectꝰ sapiēter edoctus. firmiter stabilitꝰ. Ista eñ tria facit spūssanctꝰ. docet eñ dn̄m diligere dulciter sapienter ⁊ fortiter. De istis tribꝰ exēplū in vna ꝑsona inuenimus. Cum enim dominꝰ christus de sacramento sue future passionis loqueretur ex dulcedine dilectiōis qua beatus petrus afficiebatur in amorē sue p̄sentie corporalis. Respondit absit hoc a te dn̄e. Nō eñ morieris. ⁊ in hoc a dn̄o rephēsus fuit. dictum est ei. Uade post me sathana non eñ sapis que dei sunt. tu eñ etsi diligas dulcit̃ diliges et sapiēter. nichil eñ aliud est nō sapis q̄ dei sunt dicere q̄ᵽ deū sapienter diligere et in hoc bene apparet in sapiētia petri pro statu illiꝰ tēporis: quia nō poteramꝰ a morte liberari nisi interueniēte morte saluatoris. vn̄ cū dn̄s postmodū sibi memoriā de morte futura repeteret beatus

petrus iam correctus non cõtradixit imo
secum ipso si opus esset mori promisit qđ
minime tenuit. quia adhuc terciam amo-
ris condictionẽ non obtinuit. sed postmo
dum ↄfirmatus virute exalto publice no
men domini predicauit. tunc non solũ dul
citer ⁊ sapienter. sed etiã fortiter dilexit
ita vt non posset que viderat. et audierat
non loqui ex tũc. etsi animam pro christo
non posuit tamen semper pro fide christi
exposuit ponendam. ⁊ finaliter dilectiõe
que in ipso morte fortior existit mortẽ va
lidissime supauit. sic scđꝫ qđ de beato am
brosio. dicere ceperamꝰ ipse dilexit forti
ter dulciter ⁊ sapienter. Nam sicut de ipo
legitur. Ipse tante pietatis ⁊ dulcedinis
erat. vt si aliquis casum suuꝫ ei confitere
tur tantum flebat ꝙ ipsum ad flendũ con
pellebat. Tam sapienter dominũ dilexit
ꝙ ipse sicut physon repletus dei totaꝫ ec
clesiam impleuit documentis christi salu
taribus. vnde adhuc in ecclesia sancta flo
rent eloquia sue grate eruditionis. Tã
fortiter etiaꝫ dilexit ꝙ pre nimia dilectio
ne domini minas principium non timuit
nec terre familiaritatis gloriam quesiuit
sed valentiniao imperatori propter pec-
catum suum introitum ecclesie interdixit
et ipsum ad agendam publicam peniten
tiaꝫ induxit. sic ergo primo notatur influ
entia diuine bonitatis cuꝫ dicitur petra
fundebat michi. Secũdo notatur in bea
to ambrosio abundantia perfecte charita
tis cum subditur riuos olei. Sciënduꝫ ꝙ
charitas per oleum ratione quadruplici
designatur. Nam oleũ lucet. pascit. lenit
et supeminet. Oleum lucet quia ignis est
fomentum. Oleum pascit qꝛ est condimẽ
tum cibi. Oleum lenit qꝛ doloris vulneri
mitigatiuum. oleum supeminet quia est
loci positione ceteris liquoribꝰ in sui ad
mixtione supremuꝫ. ⁊ in istis quattuor ꝓ
prietatibꝰ bene charitatis proprietas de
signatur. Nam charitas lucet per erudi-
tõnem pascit et spiritualem refectionem
lenit per consolationem. supernatat per
excellentiam valorem ⁊ sublimiorem con
templationem. Primo ergo charitas cõ-
paratur oleo. qꝛ lucet ⁊ est ignis fomentũ
Exodi. xxvij. Percipe filijs israel vt affe
rãt tibi oleũ purissimum. vt ardeat lucer
na sẽp i tabernaculo testimonij. Per istđ
oleuꝫ sapiẽtia sacre scripture designatur
quia sicut oleum est fomentum ignis. sic
sciẽtia sacre siptura ẽ fomẽtũ sancte eru-
ditionis. istud oleuꝫ euanescit ꝑ elationẽ

sed multiplicatur et crescit ꝑ humilitõeꝫ
qđ bñ signat. iiij. Re. iiij. Ubi mulier illa
dixit heliseo querẽti qui haberet i domo
sua non habeo nisi parũ olei quo vngar.
vbi signatur humilitas sanctorũ. qui sibi
datã a deo sapiẽtiam vix credũt sufficere
ad suam vnctionem vel sanctificationem
sed in hoc ꝙ se exhibẽt vasa ꝑ humilitatẽ
efficiũtur magis capacia diuine sapiẽtie
non solum ad suam sed alioꝝ informatio
neꝫ vnde ibi legitur. ꝙ illa mulier ex mo
dico oleo omnia vasa sibi oblata imple-
uit. et tunc vltimo oleum stetit. in quo si-
gnatur ꝙ in hac vita sanctis doctoribꝰ
humiliter sapientibus quantuncumqꝫ in
fundant alijs semper multiplicatur oleũ
sancte eruditionis. sed tunc finaliter sta-
bit quando omnes. erimꝰ docibiles dei.
et tunc ille qui per suos dispensatores
nos docuit ex sua visiõe nos claritate no
ticie illustrabit Secundo charitas con-
paratur oleo. quia pascit et est condimen
tum cibi. Gene. xxvij. Det tibi deus abũ-
dantiam frumenti vini et olei. vbi notan
tur tria que ad statum viri perfecti requi
runtur. scilicet fortitudo iocunditas et
dulcedo. fortitudo significatᷓ nomine fru
menti. quod notatur cum dicitur. Det ti-
bi deus abundantiam frumenti. Ex fru-
mento enim conficitur panis triticeus de
quo dicit propheta. et panis cor hominis
confirmet. Non vidẽtur esse nutriti triti
ceo. sꝫ sulphureo pãe q̃ pulsati stati đficı
unt in tentatione. tales sunt qui ad tẽpꝰ
credunt et tẽpore tantationibus recedũt
sed sancti domini ex adipe frumenti ciba
ti fuerunt qui in tentationibus nõ solum
tribulationem. sed etiam in tentatõe mor
tis firmi ⁊ stabiles iuenti sũt Roma. viij.
quis nos sepabit a charitate xp̃i. tribula
tio in angustia ⁊c. Certus sũ ꝙ nec mors
nec vita sꝫ nec aliq̃ creatura poterit nos
separe a charitate que est in christo iesu.
Scđo in viro ꝑfecto requiritur spũalis io
cundatio cũ đr vini. hoc est eñ de quo đr
Iudi. ix. Nõ possũ đserere vinũ meũ qđ le
tificat đm ⁊ hoĩes ⁊ hoc ẽ ꝙ multũ placet
i oculis dñi leticia sibi bñ cõscij Pro. xvij
Animꝰ gaudẽs etatẽ floridã facit. Nam
sicut i flore ẽ spes fructꝰ sic ex gaudio bñ
sibi ↄscio ẽ expectatõ eterni boni. Tercio
req̃ritur in viro ꝑfecto dulcedo ⁊ ħ nota
tur i noĩe olei. Oleũ eñ ⁊ pulmenta con-
dit ⁊ fixuras delectabiles reddit i quo si
gnatᷓ interna dulcedo caritatis q̃ tribula-
tões q̃ntũcũqꝫ amaras i dulcedinẽ ↄuertit

Deut.33. Qui inundatiões maris q̃si lac sugẽt magna virtꝰ caritatis q̃ sugere mel de petra. oleũq; de saxo durissimo cõsue⸗uit ⁊ hoĩes sua dulci iniunctione ꝑfusos siles postibus maris efficit q̃ dulces iue⸗niuntur in ꝓcellosis ⁊ salsis fluctibus ma⸗rinis. Tercio quartas cõparatur oleo qꝛ lenit ⁊ est mitigamen doloris Luc.10. Sa⸗maritanus infudit vulneribꝰ sauciati vi⸗nũ et oleũ. in vino signatur dura increpa⸗tio. In oleo signatur benigna cõsolatio. vtrãq; cõsueuit infundere bonus samari⸗tanꝰ. vinũ increpationis q̃ntũ ad duros oleũ ꝯsolationis q̃ntũ ad afflictos. ⁊ ad cor⸗rectionẽ ꝑatos. sꝫ dñs tanq̃ ꝑitus medi⸗cus ſm quod nobis ꝯpetere perpẽdit vi⸗nũ ⁊ oleũ infũdit. ⁊ qm̃ imbecilles sumus et magis ꝯsolatiõe q̃ ex asperatiõe idige⸗mus lõge nobis amplius de oleo q̃ de vi⸗no infũdit dñs. si em̃ qñq; inspecta neces⸗sitate vulneꝝ nr̃oꝝ duos cados vini di⸗spẽsatoribꝰ suis nobis ministrãdos ꝯmit⸗tit. ad sanationem vulneꝝ. quinq; cados olei ad ꝯsolationẽ nr̃am a ministris suis nobis vult ĩpendi. contra duros ꝑlatos qui sibi subditos aggrauãt. graue iugũ ĩ⸗ponẽdo cũ tñ tanq̃ fortiores in hoc posi⸗ti sint vt portent onera eoꝝ. et cũ ex oleo diuine ꝯsolationis deberẽt subditis suis exhibere materna vbera. ex vino nimie seueritatis solũ exhibent paterna verbe⸗ra Quarto ꝑ oleũ signatur charitas. qꝛ su⸗pereminet loci positiõe supmũ ceteris li⸗quoribꝰ infusũ. i. Chorinteoꝝ. 12. Adhuc excellẽtiorẽ viã vobis demõstro ꝙ dicit. de caritate loquẽdo. que ẽ excellẽtior tã q̃ amplioris valoris. ꝑmanẽtie firmioris tanq̃ sui ipsiꝰ ꝯiũctionis dulcioris. Tãti valoris ei ẽ charitas ꝙ sine ipa nec fides nec sciẽtia nec miracula. nec corpora etiã ad hoc vt ardeãt ad meritũ ꝓsunt ꝓ xp̃o distributa. Tante etiã charitas est stabi⸗litatis qꝺ euacuata fide ⁊ spe charitas nũ q̃ excidit. i. Choꝝ. 13. Nec miꝝ qꝛ fides ẽ non apparentis. spes nondum adepti bo⸗ni. ⁊ ideo per felicitatem apprehensa cer⸗ta veritate adepta firma tensione. nõ ege⸗bũt beati fide nec spe. quia vt diximus ca⸗ritas tante est inhesionis ⁊ coniunctiõis ꝙ sicut dicitur. i. Chorinteoꝝ. vi. Qui ad⸗heret deo vnus spiritꝰ est. in hac vita ad⸗hereamus deo per conformitatem volun⸗tatis vt sic mereamur esse conform s di⸗uine claritatis qꝺ erit in beatis. ex cõfor⸗mitate ⁊ vnione charitatis ad illum cuiꝰ charitas in hac vita diffunditur in cordi⸗bus nostris per spiritumsanctum qui da⸗tus est nobis. vt per ipsam peruenire me⸗reamur ad illam dulcedinẽ spiritussancti de qua dicitur. Ecclesiastici. xxiiij. Spiri⸗tꝰ meus super mel dulcis. Et ne illa dul⸗cedo crederet esse transitoria subditur ꝙ est hereditata vel eterna qꝺ notatur cũ subditur. ⁊ hereditas mea super mel ⁊ fa⸗uum. Ad quã nos ꝑducere dignet/ Amẽ.

¶ De sancto ambrosio/ Sermo secundꝰ.

IMpleuit eũ dominus spiritu sapientie et intellectus Ecclesiastici. xv sicut dicitur. 2. Thi. 2. In magna domo non solum sunt vasa aurea et argentea. sed etiam fictilia et lignea ⁊ hoc quidam est in ꝯtumeliam illa vero in honorem. Sciendũ est ꝙ dya⸗bolus habet vasa sua in hoc mũdo. ⁊ xp̃s sua vasa dyaboli sũt vasa ĩ ꝯtumeliã. va⸗sa xp̃i sũt vasa in honorẽ ⁊ ſm diuersitatẽ vasoꝝ ẽ diuersitas fũdẽtiũ ⁊ ĩfusoꝝ. Scie⸗dũ ẽ ergo ꝙ dyabolꝰ vasa sua infundẽdo replet quadrupliciter. Primo replet ea ĩ⸗mundis cogitationibꝰ. Scdo ꝑuersis lo⸗cutionibꝰ. Tercio supfluis ingurgitatiõi⸗bꝰ. Quarto anxijs cupiditatibꝰ. Prio er⸗go dyabolus implet vasa sua immundis cogitationibꝰ. Exodi. viii. Domꝰ egiptio⸗rũ implebuntur muscis diuersi generis. Domꝰ egiptioꝝ sũt corda pctõꝝ q̃ muscis diuersi generis implentur qñ malis cogi⸗tationibus sorditantur. musce sunt inq̃e⸗te pũgitiue ⁊ sordide ꝑ quas signant ma⸗le cogitatiões maxime carnalis concupi⸗scẽtie. iste em̃ corda peccatoꝝ inquietant pũgũt ⁊ fedãt. ⁊ iõ flabello ꝓprie discus⸗sionis ⁊ sancte ꝯfessionis abigi dñt. ipse em̃ suauitatem vnguenti sancte deuotio⸗nis exterminãt Eccle. 10. Musce morien⸗tes ꝑdunt suauitatẽ odoris. musce moriẽ⸗tes sũt ꝑuerse cogitationes q̃ morientes dicte sũt qꝛ q̃ntum in ipsis est spũalẽ mor⸗tem inducũt. iste etiã suauitatẽ vnguenti perdunt qꝛ dulcedinẽ sancte deuotionis excludunt. Secũdo dyabolus implet va⸗sa sua ꝑuersis locutionibus. Hiere. 3. Im⸗plesti cogitationẽ om̃i malitia tuam. et ꝓ verbis penitentie verbis supbie blasphe⸗masti. Sciendũ ꝙ malitia in cogitatione inchoatur. in delectatiõe ꝓgreditur. ĩ cõ⸗sensu ꝯsũmatur. sed in locutione monstra⸗tur. Nã ex abundantia cordis os loquit. sicut eñi fons replet loca vicina ⁊ circũiacẽ⸗tia et postmodum per riuulos sese foras diffundit. sic abundantia malitie postq̃

coꝛ impleuit per meatuz oꝛis in peruersa
locutione foꝛas ꝓcedit ꝓpter qđ dicit ꝙ
post impletionē malitie ꝑ verbis penitē
tie in verba supbie anima misera excessit
verba penitentis debent esse verba inuo
cationis diuine miserationis. Cū ecōtra
rio v̄ba multoꝝ post peccata grauia sint
desperatiōis que verba blasphemie pos
sunt dici. Ipsi enim recte spiritū pietatis
blasphemare dicuntur quando ipsum q̄
est pater misericoꝛdiaꝝ ⁊ deus totius cō
solationis nō mitem ⁊ benignum. sed cru
delem ⁊ austerum imaginātur. ⁊ ideo do
minum alium quē ẜm veritatem sit suspi
cantur ꝙ blasphemie imputatur. tales si
cut frenetici manum renuunt medicantꝫ
et congaudent manu sagittantis. hoc est
consiliariȷ̄. peruersi vel dyaboli qui sagit
tare in occulto rectos coꝛde cōsueuit Ro
mano. ⁊. An ignoras qm̄ benignitas dei
ad penitentiam te adducit. Ecce qđ pecca
toꝛ debet habere in oꝛe verbū inuocatio
nis diuini auxiliȷ̄ benignitatis vel mise-
rationis: sꝫ dr̄. tu aūt scđm duritiā tuā et
coꝛ impenitēs thesauros tibi irā quod ē
pꝛeferre in coꝛde suo verba blasphemie
vel desperationis. Tercio dyabolus im-
plet vasa sua superfluis ingurgitatiōibꝰ
Isaie. lvi. Uenite sumamꝰ vinū ⁊ imple
mur ebꝛietate ⁊ erit sic hodie sic ⁊ cras et
multo ampliꝰ. ista sunt verba gulosoꝝ q̄
ventris sui seruitio totā curā suā ⁊ totuz
studiū ipendūt ⁊ diligentiꝰ ventri suo q̄
deo deseruiūt Philipenẜ. 3. Quoꝝ ds vē
ter est. dȷ̄s solēt tēpla ꝯstrui altaria erigi
ministri oꝛdinari. carnes imolari. thura
accendi. sic est in hoie cuius deꝰ venter ē
et qui ventrem suū deo colit. Nā templū
eius est coquina. altare est mēsa. ministri
sunt coci. carnes imolate sunt carnes co-
cte ⁊ parate fumꝰ incensoꝝ est odoꝛ sapo
rū. Ecce quō isti diligenter deo. i. ventri
suo deseruiunt. solent homines deuz suū
oꝛare vt aliqua spūalia bn̄ficia vel tp̄alia
ab ipso. valeant impetrare. Mō vide qđ
bn̄ficiū vel pꝛebendā hoies gulosi a deo
suo scꝫ vētre impetrāt Isa. 13. Toꝛsiones
et doloꝛes tenebūt q̄si parturientes dole
būt. Ecce dura ⁊ doloꝛosa pꝛebenda. vis
audire distributiones quottidianas ca-
nonicoꝝ ⁊ vicarioꝝ isti deo seruientium.
Eccle. 31. Uigilia ⁊ colera ⁊ toꝛtura viro i-
frunito hoc est guloso qui nō est frenatꝰ
aliquo modestie vel tꝑantie freno. Quar
to dyabolus implet vasa sua anxȷ̄s cupi
ditatibꝰ Job. xv. implebit ardoꝛe stoma-
chum suū. stomachus est receptiuus cibo
rioꝝ sic appetitus est inquisitiuꝰ tp̄aliuz
bonoꝛū ⁊ ideo ꝑ stomachū voluit signare
cupidi desiderium siue appetitū quē non
dixit impleri saturitate. sꝫ ardoꝛe. Qꝛ bo
na tp̄alia coꝛ auari nō p̄nt aliquo mō satu
rare. Est ei auarus sicut onager qui semꝑ
ventū attrahit. Est etiaz sicut terra sabu
losa que semꝑ sitit. Est etiā sicut ignis q̄
nunq̄ dicit sufficit. et ideo desideriū illiꝰ
sic impletur ardoꝛe ꝙ nunq̄ sacietate. sic
ergo sūt vasa in ꝯtumeliā que quadrupli
citer implet dyabolus. Scđo fuit vasa in
honoꝛem que quadrupliciter implet xp̄s
Pꝛio. ei implet vasa sua possessione bono
rum tp̄alium. Scđo cognitiōe verorum.
Tercio ꝑfectione spūalium odoꝝ. Quar
to fruitione eternoꝝ Pꝛimo ergo implet
christus vasa sua possessione tp̄alium bo
noꝝ. Ps. Aperis tu manū tuā ⁊ imples oē
aial bn̄dictione xp̄s in signū liberalitatis
manus aptas habet et semper habuit. ⁊
nō solū apertas. sed etiā ꝑfoꝛatas. qn̄ ali
cuius hoīs liberalis expꝛemitur largitas
solet dici ꝙ hꝫ manus ꝑfoꝛatas in signuz
ergo quod xp̄s retinere noluit qđ nobis
nō ꝯmunicauerit manus suas in cruce vo
luit perfoꝛari. sed miseri homines istam
xp̄i liberalitatē nō attendūt: et ideo eius
ꝑtāti et bonitati sicut deberet grās. non
impēdūt Job. 22. Qđ nichil posset facere
oipotens estimabāt eū cū ille impleuisset
domos eoꝝ bonis ad lr̄az. dn̄s domos di
uitū huiꝰ mundi replet tp̄alibꝰ bonis: sꝫ
ipi imoderato amoꝛe ipoꝝ detenti obliui
scūtur datoꝛis. ⁊ iō fructū nō capiūt ex ip
sis qꝛ diuitie ipoꝝ aut erugine coꝛrūpun
tur. aut tineis demoliuntur. aut furibus
effodiētibus auferentur Agee. i. Qui cō
gregauit merces misit eas in saccū ꝑtusū
qꝛ ꝓpter ingratitudinē maloꝝ diuitū aut
diripiūtur violentia pꝛincipū aut ammit
tūtur ꝑ infoꝛtuniū. aut quod est generale
necessario relinquūt i moꝛte ꝑ iudiciū di
uinū: sꝫ beatus ambꝛosius. non solum di
uitȷ̄s spiritualibus. sed etiam tempoꝛali
bus a domino fuit impletus. fuit eni epi
scopus mediolanensis potens in opibꝰ.
et in operibus. qui dispersit dedit paupe
ribus. ⁊ ideo coꝛonauit eū dn̄s in mia et
miserati ōibꝰ. Scđo implet dn̄s vasa sua
cognitione veroꝝ Eccle. xvii. Creauit il-
lis scientiam spiritus. sensu impleuit coꝛ
illoꝝ. mala et bona ostendit illis. Domi-
nus sanctos suos spūales effecit ⁊ ideo il
lis nō scientiam carnis. sed scientiā spūs

cōmūicauit. ipse spūalib⁹ spūalia ꝯparauit Nā carnalis vel animalis hō eā que spiritꝰ dei sūt nō pcipit. i.Chorīteoꝝ.ij.sequitur. sensu impleuit cor illoꝝ. iste sensus nō est corporis que apprehenduntur ista sensibilia: sed etiā sensus cordis quo sapiūt ⁊ intime sentiūtur spiritualia. Eccles. vj. Sapiētia doctrine ſm nomen suū hoc est sapida sciētia vel sapore sensificatiua Sapiētie.ij. Sapiētia sanctoꝝ nō solum habet candorē lucis: sed dulcorē mellis. sequitur. mala ⁊ bona ostendit illis. mala ad fugiendū. bona ad eligēdū. magnū deus fecit ꝓ homine qn̄ dedit ei oculos corporis ad discernendū inter vtile ⁊ nociuū. Sed lōge amplius fecit pro ipso qn̄ dedit ei oculos cordis ad discernendū inter bonū ⁊ malū. hoc sensu cordis impleuit dn̄s beatū Ambrosiū qui repletus est de plenitudie sua. vbicūq ꝯmūicauit ad informationē fideliū. Ipse em̄ fuit saccꝰ dn̄i repletus tritico cognitiōis veritatis et istū saccū in medio ecclesie q̄si venalez exposuit: qꝛ ⁊ triticū doctrine dedit. ⁊ premiū eterne retributiōis recepit. Prouer. xi. Qui abscōdit frumēta maledicetur in populis. bn̄dictio aūt sup caput vendentiū. Tertio implet dn̄s sanctos suos pfusione spūaliū odoꝝ. Job.xij. Domus impleta est ex odore vnguenti. vn̄ domus ex odore vnguēti ipleri dr̄. qn̄ suauitate interne deuotiōis pfundit. iste odor a xp̄o nobis infundit tanq̄ a fonte. nō dico tāq̄ riuulus: sꝫ tanq̄ gutta dulcedinis sue que dulcedo tāte attractiōis est in natura sua. ⁊ calcaria hꝫ taz dulcia vt ab isto odore trhatur. ⁊ in eodem odore currat anima sctā. Cañ.j. Trahe me post te curremus in odore vnguētoꝝ. interna deuotio est magistra bona q̄ ineptas cogitationes tanq̄ garrulos garciones. in scola cordis saccula ⁊ virgis correctiōis reprimit: silētiū indicit ⁊ totū cor delitijs gaudij ⁊ leticie pfundit. qđ bn̄ signatū est.ij. Mach.3. vbi dr̄. Qꝫ. tēplū qđ paulo ante timore ⁊ tumultū erat plenum apparēte omnipotēti deo gaudio ⁊ leticia impletū hāc suauitatē odoris interne deuotiōis beatꝰ Ambrosius habuit. Nā sicut in vita beati Martini legitur. cū ipse in decessu beati Martini celebraret missaꝝ solēnia sup altare obdormiuit ⁊ totū officiuz exequiarū illiꝰ celebrauit. hoc excepto ꝙ clericis excitantibꝰ solū capitulum sicut ipse dicit nō expleuit bene abstractꝰ ⁊ illectus erat iste sanctus in supnis ⁊ internis delitijs q̄ mediolani pn̄s corpore turonis p̄sens spū. nescio quo miro modo et soli deo cognito occulto secreto Beati Martini exeq̄as celebrauit. Quarto implet vasa sua fruitiōe eternoꝝ. Phili.iiij Deus meꝰ impleat omne desideriū nr̄m ſm diuitias in glīa in christo Jesu. Quā diu in presenti vita sumus nostrū desiderium nō impletur: sed impletio nostri desiderij erit i diuitijs gloriose visiōis christi. In cuius visione vita eterna cōsistit. Johā.xvij. Hec est vita eterna vt cognoscant te solū deū veꝝ ⁊ quē misisti dn̄m iesuz christū dn̄s iesus christus qui ad istā visionē gloriosam beatū Ambrosium perduxit nos perducere dignetur. ⁊c.

De corpore christi. Sermo primus.

Rogo vos accipere cibū ꝓ salute vr̄a. Actuū.xxvij. In verbo proposito duo notātur. Ad que apostolus nos hortatur. Pͥo hortat̄ quēlibet nr̄m ad pceptionez sacre cōmunionis cū dicit Rogo vos accipere cibum. Scd̄o ponit rationem sue exhortatiōis cum subdit pro salute vestra. Sciendū ergo ꝙ cibus sacre cōmunionis cū omni diligentia ⁊ reuerentia debet sumi. ⁊ hoc quadruplici ratione. Primo: qꝛ est cibus verus ad sustentationē viatoꝝ. Scd̄o qꝛ est cibus electus ad impinguationem aridoꝝ. Tertio quia est cibus solidus ad confirmationē pfectoꝝ. Quarto quia est cibus absconditus ad glorificationē electoꝝ. Primo ergo iste cibus est cibus verus per sustentationē viatorum Joh.vi. Caro mea vere est cibꝰ ⁊ sāguis meus vere ē potus. Caro ⁊ sanguis christi vere sumuntur sub speciebus visibilibus sacramenti panis scꝫ ⁊ vini sicut enī verbum meum interius in mente absconditur voce imbuitur vt a circumstantibꝰ audiatur ꝙ sicut filius dei ab eterno in sinu patris visibilis ex tempe. verbum caro factū est ⁊ habitabit in nobis sic caro et sanguis xp̄i in naturis suis oculis corruptibilibꝰ inuisibilia. qꝛ iam sunt glorificata sub speciebus visibilibus cōsecrātur dispensantur ⁊ a fidelibus tanq̄ verꝰ cibꝰ ⁊ verus potꝰ. qm̄ et ͥ aliꝫ cibus ⁊ potus vitam humanam sustentant tamē ipsam ppetuare non valentēs caro et sanguis christi sic vitā spūalē sustētāt ꝙ ipaz perpetuāt Jo.vi. Qui mādncat carnem meā ⁊ bibit sāguinē meū hꝫ vitā eternaz et ego resuscitabo eū i nouissimo die. Fi

deles carmen xp̄i et sanguinem sub sacra
mento ꝑcipiētes dicūtur vitā habere i p̄
senti in spe i futuro vere. et hoc cū corꝑis
gloriosa resuscitatione. Anima ei corpus
illud qđ habuit sociū meriti debꝫ habere
sociū premij. ⁊ sicut fuit cōsors tribulatio
nis sic debet esse et cōsolatōis. qñ aliqs
hospitatur in hospicio alieno q̄ hospita-
tur nunq̄ se bñ recipi iudicat si ille q̄ euꝫ
in hospicio suo recipit eq̄ suo fenū ⁊ aue
nam sufficiētē nō ministrat. sic aīa beata
nūq̄ se ꝑfecte hospitatā iudicaret nisi sū
mus paterfamilias corꝑi suo tāq̄ equo
mensuram bonā ⁊ cōfertam et coagitatā
illi⁹ supne refectōis ministraret hoc cibo
spirituali dñs i hac vita nos voluit refici
ne in via deficeremus fatigati Mathei.
xv. Dimittere eos ieiunos nolo ne defi-
ciāt in via. Secundo cib⁹ est cib⁹ electus
ad impignatōeꝫ aridoꝝ Aba. i. Incrassa
ta ē pars ei⁹. ⁊ cib⁹ ei⁹ elect⁹. pars fideliū
tunc incrassatur qñ aīabus eoꝝ deuotio
donatur. qđ petebat ꝓpheta dauid cū di
xit sicut adipe et pinguedine repleat aīa
mea. sicut ei terra arida non potest fruc-
tum ꝓducere nisi ꝑfūdatur celesti rore et
imbre desuꝑ veniēte. sic aīa fructū bōe o
perationis nō ꝓducit nisi quādo eā dñs
rore supne benedictionis ⁊ interne deuo
tiōis ꝑfundit Isa. xlv. Rorate celi desuꝑ
et nubes pluant iustū. sic pars hominis fi
delis incrassatur qñ sibi diuinit⁹ deuotio
donatur ꝓpter qđ dicit incrassata ē pars
eius. subditur aūt. ⁊ cibus eius electus ⁊
cōpetenter iste cib⁹ electus dicitur in ip̄o
enim ille sumitur de quo Cāti. v. Dilect⁹
meus candidus rubicundus electus ex-
milibus. electum cibū et delicatū duo fa-
ciūt. scꝫ efficacia ad fortificationem ⁊ dul
cedo ad delectationē. que duo reperim⁹
in cibo isto. cibus em̄ iste fortificat et de-
lectet psalmista Cibauit illos ex adipe fru
mēti ⁊ đ petra melle saturauit eos. adeps
frumenti operatur ad fortitudinem. mel
autem in se continet miram dulcedinem.
sic cibus iste operatiuam fortificat ⁊ asser
tiuam dulcorat. istum cibum dominus de
dit discipulis suis quādo debuit recede
re ab ipsis ad modū hominum. qui volūt
ꝓfici peregre qui solēt amicos ⁊ vicinos
suos conuocare ⁊ ipsis conuiuium facere
ad impressionem cōmemorationis perso
ne sue. i. ad Chorinth. xi. Hoc facite in me
am ꝯmemoratōem. Tercio iste cibus est
cibus ad ꝯfirmationem pefectoꝝ Hebre
v. Perfectoꝝ aūt solidus cibus qui ꝑ ip
sa cōsuetudine exercitatos habent sēsus
ad discretionē boni ⁊ mali. Ego video ꝙ
ꝑuulis lac solet dari qui solido cibo non
dum valent vti. Unde chorinthijs adhuc
in fide xp̄i paruulis dicit Apoca. i. ad cho
3. Tanq̄ ꝑuulis in xp̄o lac dedi vobis nō
escam. Sed viris ꝑfectis solet cibus ꝑfe
ctus ministrari. vnde de homine fortiꝰ co
medente dicitur. sm̄ consuetum sermonē
iste bene comedit crustulam ⁊ micam. ta-
lis cibus perfectorum est chrīst⁹ i sacra
mento altaris in cuius figura. 3. Regum
xix. dicitur. Helias comedit ⁊ bibit ⁊ am
bulauit quadraginta diebus ⁊ quadragi
ta noctibus in fortitudine cibi illius vsq̄
ad montem dei oreb. Oreb interpretatur
mensa per quam signatur refectio eterna
que est in illa vita superna. vnde istud vi
aticum est magne efficatie et virtutis qđ
ducit ad societatem superne refectiōis sꝫ
dicitur quibus perfectis iste cib⁹ debeat
dispensari illis enim dispensari debet q̄
exercitatos habent sens⁹ ad discretionē
boni ⁊ mali. ⁊ ideo iste cibus nō debet mi
nistrari paruulis donec peruenerint ad
annos discretionis vt possint iudicare de
efficatia ⁊ excellētia istius cibi spiritua-
lis. fatuus esset qui daret asino cinamo-
mum ad comedendum et balsamū ad po
tandum. Non curaret de valore ⁊ bonita
te ipsorum. vis audire valorem et efficati
am istius cibi audi quid dicitur vt habe-
tur Johannis sexto capitulo. Panis quē
ego dabo caro mea est pro mūdi vita. Ho
mo multum diligit oculos suos quia va
lent ad totius corporis illustrationem so
let etiā diligere man⁹ quia valēt ad ope
rationem et totius corꝑis defensionem
solet diligere pedes suos: qꝛ valēt ad to
tius corporis supportationē. attamē om
nia ista nullius momēti sunt si vita care-
ant istius ergo cibi dignitatē et efficaciā
de facili ꝑcipit qui ipsam vitaꝫ tribuere
non singulari persone. Sed toti mūdo co
gnoscit. Quarto iste cib⁹ est abscōdit⁹ ad
glorificationē electoꝝ Thob. xij. Ego ci-
bo inuisibili ⁊ potu qui ab hominib⁹ vi
deri nō potest vtor. q̄diu nos per fidem
et non per spem ambulam⁹. istum cibum
absconditum sub specie sacramēti sūm⁹.
et eius virtutē et dignitatē per speculuꝫ
et in enigmate et non facie ad faciem vi-
dem⁹ vt fides habeat meritū cui nec hu-
mana ratio nec sensuū certitudo p̄bet ex
perimentum. sed facie ad faciaꝫ isti⁹ cibi
substantiaꝫ ⁊ dignitatē videbim⁹ quādo

ab ipso in vita beata in corpore et anima ipsum vidēdo saciabimur Johā. xvij. hec est vita eterna vt cognoscante solum deū verum et quem misisti iesum christum tūc enim sicut oculus mentis delectabitur in sublimitate deitatis sic oculus carnis delectabitur in veritate visionis hūanitatis Christus eni qui sua deitate irradiabit oculum mentis non dimittet tecum oculum carnis. sed illum visione sue humanitatis illustrabit Job. xix. In carne mea videbo deum saluatorem meum. sic ergo prio hortatur nos apostolus ad preceptionē sacre communionis cū dicit rogo vos accipere cibum Secundo ponit rationē sue exhortationis cum dicit pro salute vestra. Sciendum ergo ꝙ iste cibus q̄ est christus dominus salutem quadrupliciter operatur. Primo a peccatorū sordibus abluendo. Scđo virtutum varietatibus decorando Tercio in aduersitatum doloribus consolando Quarto in sanctorū splendorib⁹ introducendo. Primo ergo xp̄s salutem nostram operatur nos a peccatoꝝ sordibus abluendo Luce. i. Ad dandam scientiam salutis plebi eius in remissionem peccatorum eoꝝ. Dn̄s fidelibus suis sciaȝ salutȝ sue tribuit qn̄ baptismum sacrū instituit ꝛ institutuȝ predicandū p̄cepit Math̄ vlti Docete om̄s gentes baptisātes eos in nomine p̄ris ꝛ filij ꝛ sp̄ussancti. Marci vlti. dr̄ Qui crediderit ꝛ baptisat⁹ fuerit salu⁹ erit qui aūt nō crediderit cōdamnabitur vn̄ anime peccatoꝝ sodibus maculate dr̄ Ezech. 16. In aqua nō es lota in salutem nec sale salita nec inuoluta pannis tria dicit que fiunt circa illuȝ qui baptisatur ip̄e em̄ in aquaȝ imergitur p̄ qđ immersio peccatoꝝ designatur sal etiā in ore ipsius ponitur p̄ qđ sal sapientie monstratur pāniculo etiaȝ albo ꝛ mūdo inuoluitur in quo munditia innocentie signatur. ꝛ p̄ ista nobis celestis ianua aperitur Apoc. vlti. Beati qui lauant stolas suas in sanguine agni hoc est in fide sanguinis christi qui dat efficatiam sacramento baptismi et sequitur vt sit potestas eorū in ligno vite ꝛ per portas intrent ciuitatē. Due porte ineniuntur p̄ quas electi in salutem eternā ingrediunt̄ Prima est cordis munditia Job 22. Saluabitur innocēs saluabitur autē mundicia manuū suaꝝ Secunda porta est finalis perseuerātia Mathei. 24. Qui perseuerauerit vsqꝫ in finem hic saluus erit. Sed imundi homines p̄ istas portas nō ingredientur. sed sicut immūdi canes ab ecclesia. sic ipi a vita btā expellētur Apo. vlti. foris canes ꝛ venefici ꝛ ipudici. Secundo cibus iste operatur salutē nos virtutum varietatibus decorādo Ecclesiasti. 30. Salus anime in sanctitate iusticie et melior est omni auro ꝛ argento sicut salus anime est in sanctitate iusticie. ita sanctitas iusticie consistit in virtutum vario decore qui p̄cedit a patre luminum decoris fonte Jacobi primo. Omne datum optimum et omne donum perfectum a sursum est descēdens a patre luminū sicut em̄ sol illuminat istum aerem radijs suis: sic pater luminum illuminat animam virtutibus varijs. quandoqꝫ anima per contemptū terrenoꝝ deorsum inclinatur. quandoqꝫ per desiderium supernorum sursum erigitur. quandoqꝫ decoratur armis iusticie a dextris ꝛ a sinistris per patientiam i aduersis. tali anime sic virtutum varietatibus ornate dicit domin⁹ Ezechielis 16. Vestiui te de discolorib⁹ ꝛ calciaui te hyacintho. ꝛ cinxi te bysso ꝛ indui te subtilibus. ornaui te ornamēto. talis anima sic virtutum varietate ornata est illa de qua dicitur Apocalipsis duodecimo capitulo Mulier amicta solet et luna sub pedibus eius et in capite eius corona stellarū duodecim Ista mulier ē aīa sancta que dr̄ amicta sole p̄ contemplationē eternoꝝ. luna dicitur eē sub pedib⁹ eius p̄ cōculcationē terrenoꝝ. Sed in capite ei⁹ dicitur esse corona stellarū duodecim per decorem varietatȝ virtutū Tercio cibus iste est causa salutis nr̄e nos in tribulatione cōsolando Isa. xxxiij. Domine miserere nostri te eni expectauim⁹. Esto brachiū nostrū in mane et salus nostra in tēpore tribulotionis i verbo p̄pheta assumit p̄sonas hominum timidoꝝ nō de seipsis in periculis ꝯfidentibus Sed de auxilio fortioꝝ et ideo expectātib⁹ auxilium eoꝝ sic nos semper debemus timere ꝛ non de nobis. sed de diuino auxilio confidere et salutem nostrā cū metu et timore p̄curare Phi. ꝛ. Cū metu et tremore nr̄aȝ salutē operamini de⁹ ē em̄ qui operatur et velle ꝛ p̄ficere p̄ bona volūtate et iō nō nobis dn̄e non nobis. sed nomini tuo da gloriam debem⁹ dare et ideo miserere nostri dn̄e te enim expectauim⁹ cum metu et tremore et ideo dn̄e deus in adiutorium nostrum intēde ꝛ esto brachium nostrum in mane brachio nostro nos reginus brachio alios impugnam⁹ brachio etiam vtiliter operamur ꝛ ideo diuinū brachiū imploramus sine quo nihil agere

possum⁹ Isa.26 Omnis opa nostra opera
t⁹ es in nobis dñe et ipsi⁹ in nobis opera
habemus valida cui⁹ manus nec est par-
uula nec abbreuiata ꝛ paruula Isaie. 50.
Nunquid abbreuiata ꝛ paruula facta est
manus mea vt non possim redimere aut
non est in me virtus ad liberandum certe
dñe imo est in te virtus ad liberandum qꝛ
sine te peccator liberari non potest ꝛ ideo
in tribulationibus positus dicit. Esto sal⁹
nostra in tempore tribulationis dñs est sa
lus nostra in tempore tribulationis nos
in tribulationibus consolando.2.Chor.i
Pater misericordiarum ꝛ deus totius conso
lationis qui consolatur. nos in omni tri-
bulatione nostra dñs est etiam salus ele-
ctorum suorum ipsos a tribulationib⁹ eruēdo
ps.Cum ipo sum in tribulatione eripiam
eum. Est etiam salus eorum ad eternam glo
riam deducendo vnde subditur ꝛ glorifi-
cabo eum Quarto xp̄s operatur salutem
fidelium suorum in sanctorum splendoribus i
troducendo Prouerbiorum.8. Qui inuene
rit me inueniet vitam et hauriet sibi salu
tem a dño. Non est mirum si ille qui dñz i
uenit vitam inuenit. ipse enim est qui de se
ipso dicit iob.14. Ego suz via veritas ꝛ vi
ta. Reuera ipse est vita p quaz gradimur.
ipse est veritas per quam dirigimur. ipse
est vita que inuenitur Et ideo qui sequun
tur mendatium ꝛ nō veritatem nō inueni
unt vitam sed mortem ps. Filij hoim vsqꝫ
quo graui corde vt qui diligitis vanitatē
ꝛ queritis mendatium fatue queritis qꝛ i
ueniendo qd̄ queritis nō inuenietis nisi i
teritum ps̄ Perdes oēs q̄ loquūtur men
datium. Dñm ergo in simplicitate cordis
debemus querere ꝛ de ipso in bonitate sē
tire vt cū ipso ꝛ in ipso possimus vitam in
uenire eternā Sapientie.i. Sētite dño in
bonitate et in simplicitate cordis querite
illum sicut ei hoies positi in inuio qñqꝫ a
rectitudine vie intente exorbitant sic ho-
mines duplices a recto tramite deuiātes
ad supnam patriam non valent perueni-
re ad quam simplices perueniunt ꝛ sic istā
viam inueniendo inueniunt vitam sequi-
tur. ꝛ hauriet sibi salutē a dño. in hausto
signat abūdātia in q̄ signat qꝫ i salute ōiz
bonorum copia illa em̄ salus eterna est feli-
citate fecunda Prouerbiorum.8. Mecū sunt
diuitie ꝛ gloria opes ꝛ iusticia homo siti-
ens libenter recurrit ad fontem sic nos sa
lutem eternam sitimus ad christum recur
rere debemus salutis eterne vitam fonta
lem in illa etiam salute est recreatio iocū

da Isaie.60. Occupabit salus muros tu-
os ꝛ portas tuas laudatio. tunc em̄ lau-
dando dominum ibi cantabimus deo no
stro iocunda sit laudatio illa etiam salus
est eterna duratione Isaie.45. Israel sal
uatus est in domino salute eterna. Nobis
ergo qui israel hoc est deum videntes su-
mus vitam eternam donare dignetur qui
viuit et regnat deus.

De corpore christi Sermo secundus.

PRobet seipsuz
homo. ꝛ sic de pane illo edat
et de calice bibat.1.ad Cho-
rin.xi. In verbo proposito nos hortatur
apostolus ad duo. Primo enim hortatur
quemlibet nostrum ad diligentem sui ex-
aminationem cum dicit ꝓbet seipsum ho
mo. Secundo hortatur ad sacramentalez
eucharistie sumptionem cum dicit. ꝛ sic de
pane illo edat. Sciēdum ergo qꝫ homo ꝓ
batur quadrupliciter. Primo enim proba
tur simplicitate cordis. Secundo ꝓbatur
strennuitate corporis. Tercio ꝓbatur sin
ceritate vitatis. Quarto acerbitate tribu
latiōis vel aduersitatis Primo ergo ꝓba
tur hō simplicitate cordis. 1. Parali.29.
Scio deus qꝫ ꝓbas corda ꝛ simplicitatem
diligas. dominus corda ꝓbat ꝛ proban-
do reprobat. illa corda a domino proban
tur ꝛ approbātur que in tribulationibus
per patientiam fortia inueniuntur. Sap.
3. Tanqꝫ aurum in fornace illos ꝓbauit. ꝛ q̄
si holocausti hostiam accepit illos. illa em̄
corda a domino acceptantur que in tribu
lationibus posita fortia inueniuntur. dñs
em̄ facit sicut religiosi ꝯsueuerūt facere qū
em̄ recipiūt nouiciū dant ei annū ꝓbatio
nis vt infra annū ꝓbent si possit rigorem
ꝛ disciplinā ordinis sustinere ꝛ mores ei⁹
moribus ipsorum valeāt ꝯuenire. post illam
ꝓbationem si ipm inueniūt tractabilem ꝛ
disciplinabilem ipm recipiūt ad ꝓfessio-
nem si aūt inueniūt eū durum ꝛ male tracto
bilem reddūt ei vestes seculi ꝛ exponūt eū
ꝓprie volūtati. sic dñs illos quos reperit
in tribulatione minime ꝓficere ꝯsueuit re
probare Hiere.6. Frustra conflauit con-
flator. malicie em̄ eorum nō sunt consumpte
argentum reproborum vocate eos. Quia
dominus proijciet propter qd̄ ꝓpheta da
uid petebat se a domino probari. quia de
siderabat approbari psalmista. Proba me
de⁹ ꝛ tenta me proba renes meos ꝛ cor meū

in renibus est fortitudo in corde dilectio
regnat petebat ergo ꝓpheta renes suos
et cor suum a domino vri quia optabat in
flammari ardore dilectionis et fortificari
intollerantia tribulationis quod bene fe
cit christus apostolis suis cum super ipos
misit spiritumsanctum in igne Actuuz. 2.
Ut ipsos redderet charitate feruentes ip
sos etiam induit spiritussancti virtute ex
alto vt ipsos redderet in tribulatiōe pati
entes ꝛ fortes Luce vltimo Sedete hic in
ciuitate donec induami virtute ex alto ista
probatio quando sequitur diuina appro-
batio est sufficiens ꝛ bona, qꝛ est deo grata
ꝛ homini qui probatur fructuosa quia est
eterne glorie demonstratiua ꝛ introducti
ua Ecclesiastici trisesimoprimo. Qui pro-
batus est in illo ꝛ perfectus inuentus est ꝛ
erit illi gloria eterna Talis efficatie non
sunt demonstrationes geometrice. nec ꝓ
bationes silogistice. cum istis demonstra
tionibus ꝛ probationibꝰ cōtingit ad eter
num interitum peruenire Sic ergo ꝓbat
corda dominus. Simplicitas etiam dili-
gitur et hoc triplici ratione primo quia ē
ad dirigendum lucida. Secundo quia est
ad fructificandum fecunda Tercio qꝛ est
ad inueniendum sedula. Primo dico est
ad dirigendum lucida Prouerbioꝝ vnde
cimo. Simplicitas iustorum diriget illos
sicut eniz oculus corporis dirigit in via pe
dum ita simplicitas cordis quasi lucerna
spiritualis dirigit in via morum. Mathei
sexto Lucerna corporis tui est oculus tuus
si oculus tuus fuerit simplex totum cor-
pus tuum erit lucidum. Secundo simpli-
citas est ad fructificandum fecunda. Pro
uerbiorum vicesimo Iustꝰ qui ambulat in
simplicitate sua beatos post se filios dere
linquet ad litteram christus fuit ille iustꝰ
qui neminem sedens in simplicitate sua
ambulauit et ideo post se apostolos bea-
tos filios dereliquit apostoli etiam in sua
simplicitate ambulauerunt. ideo ꝛ ipsi be
atos post se filios dereliquerūt scilicet mi
litiam martirum sapientiam cōfessorum.
munditiam virginum. legittimam copu-
lam coniugatorum in christo nuben tium
istos enim spiritualiter christo domino ge
nuerunt primo Chorinteoꝝ. 4. In christo
Jhu ꝑ euangelium ego vos genui Tercio
simplicitas est ad inueniendū deū sedula
Sapientie. i. In simplicitate cordis que
rite illum qui inuenitur ab his qui non tē
tant illum ille qui tentat non dicit aperte
qd habet in corde sic multi homines hy-
pocrite, ꝛ duplices videntur deum tentare
qñ loquuntur in corde et corde qui exteriꝰ
pretendūt apparentē sanctitatem interiꝰ
abscondunt latentem tales deum inueni-
re non valent Jaco. i. Uir duplex. animo
inconstans est in omnibꝰ vijs suis. qui do
minū vult inuenire ꝯtinue ꝛ constāter de
bet ipm querere ps. Querite dñm ꝛ ꝯfir-
mamini qui fa. et semper. Sic ergo simpli
citas cordis est cōmendabilis ꝛ ideo dñs
ipsam diligit. Aliqui sunt qui simplicitatē
non reputant sed magis derident. qñ eñ
vident aliquem bonum hominem simpli-
cem et religiosum statim derident eū qua
si fatuum. isti homines sunt qui habēt ca
liditatem vulpinam. ꝛ ideo derident simpli
citatem colūbinam Job. 12. Deridetur iu
sti simplicitas. Sunt alij homines qui sim
plicitatē solum nō derident. sed etiā infe
stant ꝛ vexant. isti sunt homines habētes
ferocitatem lupinā qui ouiū id est anima
lium simplicium turbant et lacerant man
suetudinem Michee. 2. Eos qui transie-
bant simpliciter conuertistis in bellū. Se
cundo ꝓbatur homo strennuitate operis
Galla. 6. Opus suum probet vnusquisqꝫ ꝛ
sic in semetipso tm̄ gloriam habebit ꝛ nō
in altero. homo debet opus suū ꝓbare. qꝛ
sicut arbor a fructu cognoscitur sic homo
ex operibꝰ cognoscetur Mathei. 7. A fru
ctibus eoꝝ cognoscetis eos. etsi bona fue
runt opera ab ipsis laudabuntur tanqꝫ a
bonis arbor fructibus laudabitur. Pro.
vltimo. Date ei de fructu manuum suarū
et laudent eam in portis opera eius. Ego
video ꝙ quando homo emit vnum equuz
antequā emat eum consueuit ꝓbare vtrum
sciat bene ambulare. vtruz possit bene co
medere. si emit boues bene vult ꝓbare si
attrita sub iugo ceruice sciant arare. Lu.
14. Juga boum emi quinqꝫ ꝛ eo probare
illa. Jtez si hō recipiat pecuniā bene vult
numerare. si eaz recipit integre ꝛ bñ vult
ꝓbare si sit publice et ꝓbate monete Ge.
23. Abraam appendit pecuniā quā ephrō
postulauerat quadringentos siclos argē-
ti ꝓbate mōete publice. si ergo ista cū ma
gna diligentia ꝓbamus opera nostra dili
gentius ꝓbare debemus ne sub districtio
ri ꝓbatione incidamus. Ego video ꝙ isti
artiste quando petunt licentiam regendi
in artibus multū timent examinatores ri
gidos ꝛ austeros. ꝛ multum desiderāt ha
bere beniuolos ꝛ benignos sic et nos stu
deamus ꝓbare opera nostra ꝯsideratione
diligentis discussionis. Ne incidamus in

manum examinatoris austerioris scꝫ pur
gatoꝝ ignis.i.Chorintheoꝝ.3.vniuscuiusꝗ
ꝙ opus quale sit ignis probabit. sic ergo
opus suum probet vnusquisꝗ.sequitur⁊.
sic in semetipso tm̄ gloriam habebit ⁊ nō
in altero.aliqui solēt gloriari in reliquijs
sanctoꝝ ⁊ monasteria sua repn̄tant. quia
ibi sunt reliquie alique apostolorum vel
martiꝝ vel aliorum sanctorū. Te bonuꝫ ē
sanctoꝝ reliqās venerari. Sed melius ē
sanctoꝝ opera imitari. dominus em̄ in iu
dicio non te ex sanctoꝝ reliquijs. sꝫ ex tu
is operibus iudicabit.et ideo stude sācto
rū opera imitari.i.Chorintheorū.4. Esto
te imitatores mei sicut ego christi.illum li
bēter imitari debem⁹ qui christi vestigia
imitatur: qꝛ sequēdo ista vestigia ad glo-
riam et lumē vite eterne ꝑuenimus. Jhis
18. Qui sequitur me non ambulat in tene
bris.sed habebit lumē vite.homo ꝗaup li
benter sequitur diuitis nunciū qn̄ ipsum
ducit ad prandiū bonū.sic ⁊ nos sanctorū
vestigia seq̄mur vt ad refectionem supnā
ꝑuēire mereamur. Tercio ꝓbatur homo
sinceritate veritatis.i.ad Thesa.2.Sicut
ꝓbati sum⁹ a deo vt crederet̄ nobis euan
gelium ita loquimur nō quasi hominibus
placentes sed deo qui ꝓbat corda.isti re-
ges ⁊ potentes ꝑmo fidelitatē suoꝝ et in
dustriā ꝓbant quā ipsis ꝯsilia sua secreta
ꝯmittāt.sꝫ post ipsorū ꝓbauerūt fidelita-
tē ⁊ industriā sibi sua secreta reuelāt. sic
fecit dn̄s q̄ cōsilia sua que a sapientib⁹ et
prudētib⁹ hui⁹ seculi abscōdit apostolis
suis tanꝙ fidelib⁹ ⁊ industrijs reuelauit
Jo.15.Jam nō dicā vos seruos qꝛ seruus
nescit quid faciat dn̄s eius.vos autē dixi
amicos qꝛ omnia quecūꝗ audiui a parte
meo nota feci vobis. Rex etiam alicui fa-
mulo de quo confidit solet dare litteras
credulitatꝫ vt ei credatur sicut regi qꝛ ip̄e
loquitur ex ore regis.istas lr̄as credulita
tis dedit de⁹ discipulis suis vt eis tāꝙ si
bi crederet̄.quia ipsi ex ore dei loqueban
tur Mathei.10. Non em̄ vos estis qui lo-
quimini.sed spiritus patris vestri qui lo-
quitur in vobis.iste lr̄e non solum fuerūt
credulitatis sed etiā magne vtilitatis.qꝛ
auditorib⁹ earū ꝓfuerunt ad acquisitōēꝫ
eterne salutis Marci.vlti. Qui crediderit
et baptisatus fuerit saluus erit.sicut ergo
probati erant apostoli vt sibi euangeliuꝫ
crederetur ita loquebantur.i ad Chor.2.
Loquimur non indoctis humane sapien
tie verbis.sed in doctrina spiritus spiritu
alibus spiritualia cōparantes bonam le-
ctionem auditoribus suis apostolus lege-
re poterat qui de scola spiritussancti do-
ctrinā acceperat quā docebat ip̄e etiam si
cut sapiēs verbi diuini dispēsator spiritu
alib⁹ spiritualia ꝯparabat. Nā sm̄ ꝗlitā-
tatem auditorū debent formari verba do
ctorum.homines em̄ subtiles grossa et ru
dia paruipendūt.hoies vero rudes subti
lia intelligere non possunt.⁊ sequitur hic
non quasi hominibus placentes. sed deo
qui probat corda. Sciendum est ꝙ sunt
aliqui homines qui volunt alijs homini-
bus placere.cum enim ip̄os aspere corri-
pere deberēt ipsorū vicia palpāt vt ip̄orū
voluntati placēt ⁊ sic ipsos ducūt in erro
rem.in quorū ꝑsona Isaie.30. Loquimi
nobis placentia.videte nobis errores sm̄
istum modum hominibus placere ē malū
Galla.i. Si adhuc hominib⁹ placerē xp̄i
seruus nō essem. sed bonū est hominibus
placere ad cōseruandā eorū pacem et tran
quilitateꝫ. Ro.12. Prouidentes bona non
solū corā deo.sed corā hominibus si fieri
p̄t qđ ex vobis est cū hoibus pacē haben-
tes. Quarto ꝓbatur hō i acerbitate tribu
lationis vel aduersitatis. Jacobi.i. Btūs
vir qui suffert tentatōēꝫ qm̄ cum probat⁹
fuerit accipiet coronā vite aliud est tenta
tōēꝫ sufferre.aliud est supferre. Tunc em̄
tentatio suffertur qn̄ pede virtutis a rōe
sensualitatis calcatur.tunc aūt supfertur
qn̄ rōni sensualitatis dn̄atur.⁊ tūc hō effi
citur monstruos⁹. magnū em̄ mōstrū esset
si hō pedes sup caput hr̄et.⁊ istud accidit
qn̄ sensualitas dn̄atur rationi. Cum em̄ ra
tio sit caput sensualitatꝫ.⁊ sensualitas ad
modū pedum ei debeat subijci tūc pedes
super caput ponūtur qn̄ rationi sensuali-
tas superfertur.ideo Gen̄.3.dicitur Sēsu
alitati ratione.sub viri potestate eris.et
ip̄e dominabitur tui.sicut em̄ vir in matri
monio corporali dn̄atur mulieri. sic ratio
in matrimonio spūali dn̄ari sensualitati-
dicit̄ ꝓpter qđ dicit.beat⁹ vir qui suffert
tentatōnem.⁊ sequitur.qm̄ cum probatus
fuerit homo ꝓbatur in tentatōe sicut mi-
les in certamine.sicut aurū i fornace.sicut
clericus in examinatione.quādo ep̄s vult
conferre parrochiā alicui clerico vult hr̄e
testimonium de vita ⁊ experimentū de sci
entia Hebreorum.xi. Unde cū apostolus
multos sanctos enumerasset ⁊ multa ma-
gna bona de ipsis enarrasset quasi in testi-
moniū bone vite subiunxit. Hi oēs testi
moniū fidei ꝓbati sūt.vult etiā dn̄s habe

re exprimentũ de scia. qm̄ em̄ celestis cācel
lariꝰ dabit licentiā intrādi in gloriā dei il
los q̄ itrare volũt examiabit isa. 29. dabit
liber nescienti lr̄as. ⁊ dicetur ei lege istuꝫ
et rn̄debit nescio lr̄as. ⁊ tũc sicut ep̄s cleri
co qui nescit legere vel cātare prochiā nō
tribuit ita nec xp̄s assistēs pōtifex futuro
rũ bonoꝝ prebendā triumphātis ecclesie
minime donabit. Ip̄e em̄ vult habere ho
mines eminentes in vita ⁊ sufficientes in
scientia Danielis. i. Precepit rex vt intro
ducet pueros in quibus nulla esset macu
la decoros forma. ecce eminentia vite. et
sequitur. Eruditos omni sapientia. Ecce
sufficientie. Cum ergo sic probatus fuerit
homo ⁊ sufficiens inuentus accipiet coro
nam vite Thobie. 3. hoc aũt pro certo ha
bet oīs qui colit te. quia vita eius si in ꝓ-
batione fuerit coronabitur. sic ergo horta
tur apostolꝰ quēlibet nr̄m ad diligētē sui
examinationē cũ dicit ꝓbet seip̄z hō Scd̄o
hortatur ad sacramentalem dominici cor
poris sumptionē. cum dicit et sic de pane
illo edat. Sciēdum est ꝙ panis ille est pa
nis sanctus ad refectionem mundatorum
Secundo est panis validus ad confirma-
tionem cordium humanorũ Tercio est pa
nis refectus plenitudine omniũ carisma-
tũ ⁊ donoꝝ. Quarto est panis sapidus ad
delectationē btōrũ Primo ergo est panis
sctũs ad refectionē mũdatoꝝ. i. Regũ. xi.
Non habeo panes laycos ad manũ. sꝫ tm̄
panem sanctum. si mundi sunt pueri maxi
me a mulieribus manducēt iste panis est
tante sanctitatis ꝙ nō debet nisi a mũdis
sacerdotibus offerri Leuiti. 21. Sacerdos
qui habuerit maculam nō offert panē deo
suo. cum em̄ magis displiceat deo macu-
la spiritualis quā corporalis. si leprosi ei
ciuntur a sanoꝝ ꝯmunione non est mirum
si sacerdos vitijs inuolutus. ⁊ spũaliter le
prosus excluditur ab istius panis sanctis
simi consecratione Non debet etiā panis
iste nisi mundis hoibus ministrari. Exodi
19. Sāctifica populũ hodie ⁊ cras. lauētq̄
vestimenta sua et sint parati in diem ter-
ciũ. sacerdos dꝫ populũ sanctificare id est
dꝫ eis vt seipsos sanctificent predicare. et
hoc hodie ⁊ cras hodie s. vt doleant de ꝑ-
petratis peccatis. Cras vt caueant a per-
petrandis. vñ Augꝰ. Peccator doleat de
preterito. caueat de futuro dicit etiā vt la
uent vestimenta sua. Per vestimenta que
operiũt turpitudinē et exteriꝰ nos ornāt
signatur ꝯuersatio honesta. debet em̄ ho-
mo non solum mundatꝰ in corde ad istud
sacramentũ accedere sed cum omni hone
state ⁊ maturitate et subdit et sint parati
in diem tercium ex quo enim fideles se p̄-
parauerunt corde et conuersatione reue
renter debent ad istud sacramentum acce
dere. Mat. 22. parata sunt ōmia venite ad
nuptias quando enim homo sentit se be-
ne preparatum secure potest accedere ad
istud nuptiale conuiuiuꝫ Mathei. 25. que
parate erant intrauerunt cum eo ad nupti
as. Secundo iste panis est panis solidus
ad confirmationem cordium humanoruꝫ
p̄s. panis cor hominis confirmat. bene di
cit cor. quia panis iste non est cibus corpo
ris sed cordis. vnde Augꝰ. Ut quid paras
dentem et ventrem crede et manducasti.
etsi non sacramentaliter tamen spiritua-
liter panis iste sic est cibꝰ cordis ꝙ de ple
nitudine fidei in corde existentis cor eru
ctat verbum bonum salutaris cōfessionis
Roma. 10. Corde creditur ad iusticiam ore
autem fit confessio ad salutem. Item pa-
nis iste non est cibus infantium sed adul-
toꝝ sicut em̄ panis nō datur paruulis. ip
so enim non nutriuntur quia non possent
illum degerere sic panis iste sub sacramē
to non debet ministrari nisi illis qui sciũt
seipsos probare et dignitatem huiꝰ sacra
menti discutere vnde Augustinus Cibus
sum grandium. cresce et manducabis me
in huius figuram dicitur Genes vicesimo
primo Creuit puer ⁊ ablactatꝰ est fecitq̄
abraam grande conuiuium in die ablac-
tatōnis eius. homo bonus anteq̄ audeat
ad hoc sacramentum accedere debet cres
cere in vita bona et bonoꝝ operum multi
plicatione ad Galla. vltimo. Bonum fa-
cientes nō deficiamus tempore enim suo
metemus non deficentes Debet etiā ho-
mo accedens ad hoc sacramentum ablac
tari a lacte praue delectationis ⁊ ignorā-
tie et debet crescere in scientia ⁊ cognitio
ne Isaie vicesimo octauo. Quem docebit
scientiam et quem intelligere faciet audi
tum et respondet ablactatos a lacte auul
sos ab vberibus. et tũc quando homo cre
uit in bonorum operum multiplicatione
profecit etiam in cognitione. post hanc sa
cramenti communionem percipere debet
⁊ hoc est qđ hic dicit. Fecit abraam gram
de conuiuium in die ablactationis Isaie.
vicesimoquinto. Faciet dominus exerci
tuum omnibus populis in monte conui-
uium pinguium conuiuium medullatoruꝫ
conuiuium vindemie defecate. Nam ve-
rus abraam hoc sacrametum percipien-

tibus facit conuiuium pinguium. quia fa
cit eos interna vnctione deuotos: conui-
uium medullatorum quia facit ipsos su-
perna protectione robustos. conuiuiū vin
demie defecate quia facit ipōs diuina con
solatione iocundos. vnde istud sacramen-
tum non solum consecratur sub specie pa-
nis. sed etiaȝ sub specie vini ⁊ ideo in the
mate dicitur. de pane illo edat ⁊ calice bi-
bat. Tercio panis iste est panis refert⁹ ple
nitudine charismatum et donorum. Geñ.
49. Aser pinguis panis eius delitias pre
bebit regibus. Aser interpretatur beat⁹
in quo signatur christus ⁊ dicitur pīguis
panis eius. ipse est eñ gratia et veritatis
plenus. ita ꝙ de plenitudine ei⁹ nos om
nes accepimus vt Isaie tricesimo. Panis
frugum terre erit vberrimus et pinguis.
iste panis dicitur vberrim⁹. qꝛ vbicunqꝫ a
sacerdoti intentionem consecrandi hñte
super speciem panis et vini verba ad hoc
a xp̄o instituta ꝓferuntur secundū ritū de
bitum ecclesie. panis et vinū diuina virtu
te ibi op̄ante in christi carnē et sanguinē
cōuertuntur. iste etiā panis pinguis dicit̃
ꝙ xp̄us plenitudine grārū virtutū charis
matum et donoꝝ est repletus ipsum eniȝ
deus pater vnxit oleo exultationis pre cō
sortibus suis. Hoc fuit istud vnguentū in
capite qđ descendit in barbā aaron. quod
descendit etiam in oram vestimenti eius.
spūssanctus fuit in xp̄o sicut in capite per
plenitudinē donorū grārū et virtutū Isa.
61. Spiritus dñi sup̄ me. eo qꝛ vnxerit me
istud etiam vnguentum descendit in bar-
ban aaron quātum ad perfusionem maio
rum. descendit etiā in orā vestimēti eius
quātum ad irrigationē minorum. et ideo
quātum ad oēs potest dici oleū effusuȝ no
men suū Cañ. I. Competenter etiam dicit̃
aser pinguis panis eius. et sequitur. deli
tias prebebit regibus id est hominib⁹ se
se bene regentibus. ad cōsiderationē in-
tuitus sui omne malū dissipantibus Pro.
uerbiorū. 20. rex qui sedet in solio iudicij
intuitu suo dissipat omne malū. vñ iste pa
nis delitias non prestat hominibus puer
sis sed magis est causa et dānationis ra-
tio Iob. 20. Panis eius in vtero illius ver
tetur in fel aspidū intrinsecus fel aspidū
corpus humanum inficit et interfecit sic
panis iste qui quantum in se est panis est
salutis male paratis et indigne sumenti-
bus est cā mortis et dānatiōis. I. ad Cho
rin. xi. Qui manducat et bibit indigne iu
diciū sibi mādūcat ⁊ bibit nō diiudicans

corp⁹ dñi ⁊sequit̃ ideo inter vos multi infir
mi et imbeciles et dormiūt multi qꝛ eni in
primitiua ecclesia multi corpus domini ꝑ
cipiebant indigne dominus ipsos punie-
bat morte corporali et ideo ille p̄ rocessio
nes in pascali tempore dicuntur institute
et ideo etiam in pascali tempore canitur
ab omni mortis impetu tuum defende po
pulum. Quarto iste panis est panis sapi-
dus ad delectationem beatorum Sapien
tie. 16. Paratum panem de celo prestitisti
ac omne delectamentum in se habentem
et omnis saporis suauitatem seruientes
solent dominis suis diuitibus panem su-
uȝ parare ne sit in crustula exustio aliqua
que possit dentes eorum offendere vel gu
stū molestare christus dominus ī clibano
passionis et mortis quasi panis exustus
fuit. sed iste panis fuit paratus tempore
gloriose resurrectionis quando caro eius
gloriose refloruit. et dicit ꝙ iste panis pa
ratus habet omne delectamentum in se.
Non enim semper habet in recipiente si
cut enim cibus delicatus hominibus in-
firmis non bene sapit propter infectionē
palati. sic panis iste non bene sapit pecca
toribus. propter amaritudinem peccati.
sic ego video ꝙ claritas solis oculos lip-
pos molestat que acutos delectat. sequi-
tur et omnis saporis suauitatem. ista sua
uitas saporis tunc sentietur quando insi
piditas et amaritudo tribulationum tan
qꝫ aquarum amarissimarum in suauitatē
vini delicatissimi cōmutabitur quod erit
quando electi in mensa christi in futura vi
ta reficientur tunc enim insipiditas aque
mutabitur in saporem vini sicut factum fu
it in nuptijs. Luce vicesimo secundo vos
estis qui permansistis mecum in tribula-
tionibus meis et ego dispono vobis sicut
disposuit michi pater meus regnum vt e-
dātis et bibatis super mensam meam in
regno meo. iste cibus et potus erit huma
nitatis et diuinitatis christi visio in qua
erit iocunda exultatio Isaie quinquago-
simoprimo. Gaudium et leticia inuenien
tur in ea gratiarum actio et vox laudis.
gaudium et leticia inuenientur ibi ꝓpter
magnitudinem premiorum. Gratiarum
actio propter euasionem periculorum sed
vox laudis erit ibi propter visionem ma
iestatis videntis et viuent in secula se-
culoruȝ. quam visionem nobis donare di-
gnetur.

De passione domini. Sermo primus.

CRistus passus est pro
nobis .i. Petri .2. in verbo ꝓpo
sito notantur tria. primo notatꝰ
dignitas patientis cum dicitur christus.
Secundo notatur penalitas possionis cū
dicitur passꝰ. Tercio notatur vtilitas pe
nalitatis cum dicitur pro nobis dignitas
ergo patiētis notatur cū dicitur christus
Christus enim interpretatur vnctus.
Sciendum ergo . ꝙ fuit vnctus quattuor
modis. primo vt pontifex ad propiciatio-
nem peccatorum nostrorum Leui. 8. Fun
dens moyses oleum super caput aaron vn
xit eū ꝛ consecrauit ꝑ aaron christus desi
gnatur quem dꝰs prē oleo iusticie vnxit pre
suis participibus ipse etiam fuit cōsecra
tus qꝛ per spūmsanctū tanꝙ eius sacrariuꝫ
est sanctificatus. Actu. 10. Qm̄ vnxit deus
spūsancto ꝛ virtute xp̄s ergo vt pontifex
vnctus est et hoc ad ꝓpiciationem pecca
rum nostroꝝ. i. Jo. 2. Aduocatum habemꝰ
ad patrem ihesum xp̄m iustū. et ipse est ꝓ
piciatio ꝓ peccatis nostris. Unde et recte
mediator dr̄. i. Thi. 2. Mediator dei ꝛ ho
minū hō xp̄s ihesus mediuꝫ dꝫ se ꝑ e natu
ram extremorum xp̄s ergo inter deū ꝛ ho
mines recte fuit mediū. Deus em̄ erat iu
stus et felix . homo vō iniustꝰ ꝛ miser chri
stus autē ex diuina natura assumpsit iusti
ciam vt nostram i iniusticiam expeteret ex
humana natura infirmitatem vt nostram
miseriam fugaret et nobis felicitatē acq̄
reret et sic vt medium rectum cum vtroꝙ
extremoꝝ ꝯueniret vn̄ Gregꝰ in mo q̄ nos
de nihilo fecit existere etiā sine sua morte
reuocare nos potuit ꝑditiōe. Sꝫ vt oñde
ret quanta esset ỽtus passiōis ꝓpter nos
dignatus est esse qd̄ nos esse voluit vt in
semetipso temporaliter mortem suscipe-
ret quā imperpetuum a nobis fugaret se
cundo vnctꝰ est vt rex ad distributionem
iudicioꝝ iustoruꝫ. i. Re. 16. Tulit samuel
cornu olei et vnxit quod in regē in medio
frm̄ suoꝝ in rege in telligitur iusticie fir-
mitas in oleo qd̄ ceteris liquoribus suꝑe
natat discretionis eminētia ꝑ hec em̄ duo
firmitas obtinetur Augꝰ. de duodeci abu
sionibꝰ. Sciat rex ꝙ sicut in trono hoiꝫ ꝑ̄
mus cōstitutus est sic in penis si iusticiaꝫ
non fecerit ꝑ̄matū habiturꝰ ē q̄ sit aūt iu
sticia regis determināt doctores iusticiā
regis neminem ꝑ potētiā opprimere sine
acceptione personaruꝫ inter viꝝ ꝛ primū
suum iuste iudicare. impius non exaltare
impudicos et histriōes nō nutrire. iustos
suꝑ negotia regni ꝯstituere. senes sapiē-
tes ꝛ sobrios cōsiliarios hr̄e. sic xp̄s vt rex
iuste iudicās ꝯpetēter vnctus dr̄ Jsaie. 8.
Ponā in pondere iusticiam. ꝛ iudicium in
statera. respiciamus ergo charitatem ꝛ le
uitatē meritoꝝ nr̄oꝝ in pōdere diuine iu
sticie ꝛ erubescamus. respiciamus pondꝰ
peccatoꝝ nostroꝝ in statera diuini iudicij
et timeamus Job. 19. Fugite facie gladij
qm̄ vltor iniquitatū gladius est. ꝛ scitote
esse ibi deum. Tercio vnctus est Christus
vt pugil ad debellatōeꝫ inimicoꝝ nostroꝝ
Jsaie. 45. Hec dicit dominus xp̄o meo ci
to. cuius apprehendi dexteram vt subiciaꝫ
ante faciem eius gentes et dorsum eiꝰ ver
tam et aperiam ante facieꝫ eius ianuas et
porte non claudentur. deus pater appre-
hendit dextram christi in miraculoꝝ ope
ratione ps̄. Dextera domini fecit virtutē
dorsum regis vertit in regnum adoratōe.
qui versis dorsis ad orientem ip̄m adhuc
iacentem in presepio venerunt in bethleē
adorare Mathei. 2. Et procidentes ado-
rauerunt eum subiecit ante facieꝫ eius gē
tes in gentilium ꝯuersione. psalmista. Po
stula a me ꝛ dabo tibi gentes. ante euꝫ ia
nuas aperuit in inferni spoliatione zacha
rie nono. Tu quoꝙ in sanguine testamen
ti tui emisisti vinctos de lacu in quo non
erat aqua. porte non fuerunt sibi clause. sꝫ
aperte in ascensione psalmista. Attollite
portas principes vestras et cetera. Quar
to vnctus fuit christus vt medicus spiritu
alis ad curationem infirmorū Jsaie. sexa
gesimoprimo. Spiritus domini super me
eo ꝙ vnxerit me. vt mederer contritis cor
de. et recte. Qui enim habet cor contrituꝫ
seipsum disponit ad impedimentum Chri
sostomus. Sola cōtritio cordis est que fa
cit animam horrescere purpuram. quere
re silentium. non amare pecunias. fugere
risum. Sequitur passus est in quo nota
tur penalitas passionis. In qua notanda
sunt quattuor. Primo innocentia patien
tis Job decimosexto. Hec passus sum abs
ꝙ iniquitate manus mee. cum mundas
haberem ad deum preces. aliqui patiun
tur vt fures vel maledicti vt alienoꝝ appe
titores. isti sustinent penam multiplicē nō
tamen martirum palmam accipiunt quia
non habent martirum causam. martirem
enim non facit pena. Sed causa. Christus
autem non propter peccati causam. Sed
pia voluntate propter nostram salutem
sustinuit martirium. Et ideo non solum

martir dictus est sed et corona martirum
sequitur cum mundas haberem ad deum
preces. Preces sunt mūde que offeruntur
sine peccati deformitate ⁊ tales digne sūt
exauditione Hebreoꝝ. 5. Exauditus est ꝓ
sua reuerentia Secundo debemus hic cō
siderare vilitatem mortis Hebreoꝝ vlti.
Jesus vt sanctificaret per suum sanguinē
populum extra portam passus est Christꝰ
vero per sanguinem suum nos redemit. i.
Petri. i. Non corruptibilis auro vel argē
to redempti estis de vana vestra conuer-
satione paterne traditionis sed precioso
sanguine. Itē suo sanguine nos curauitꝰ
Augustinus. Fusus est sanguis medici et
factum est medicamentum frenetici. Itez
sanguine suo nos mundauit et sanctifica-
uit Epheseos. 5. Christꝰ dilexit ecclesiā et
tradidit seipsum pro ea mundans eam la-
uacro aque et verbo vite hec sūt duo que
requiruntur ad baptismum verbum scz et
elementum accedit em̄ verbum ad elemē-
tum ⁊ fit sacramentum qđ a passione chri
sti habet efficatiam et complementū Ter
cio debemus considerare acerbitatez pas
sionis. Trenoꝝ. i. O vos om̄s qui transitis
ꝑ viam attēdite et videte si est dolor sicut
dolor meus via est presens vita i qua non
debemus sistere per inordinatum amo-
rem sed procedere per meritorum cumu-
lationem. Johis. 15. Posui vos vt eatis et
fructum afferatis et fructus vester mane-
at vos ergo attendite ad predicationis
sermonem videte propter interiorem co-
gitationem si est dolor sicut dolor meus.
Dolor christi exaugebatur a tribus. Pri-
mo propter patientis optimam complexi
onem dolor autem adepti boni testis est
nature bona bone vt dicit Augꝰ. Secun-
do propter affligentem ingratitudinem.
isti em̄ ꝓ quibus pati venerat ipsum affli
gebant Tercio ꝓpter traditoris antiq̄ fa
miliaritatem Augꝰ. Plus in nobis ea tor
mēta seruierunt que ab illis patimur. de
quoruz mentibus ꝓsūmimus qr cum dam
no corporis mala nos cruciant amisse ca-
ritatis hic est ꝙ de traditore suo dicit do
minus ꝑ psalmistā. Si inimicus meꝰ ma-
ledixisset mihi ⁊c. Quarto debemꝰ hic cō
siderare vniuersitatē penalitatꝫ ps. Om̄s
fluctus tuos induxisti sup me in fluctibus
tribulatio exprimitur. in signo vniuersali
distributiuo vniuersalitas afflictiōis de
signatur fuit ergo in ipso tribulatio vni-
uersalis vt esset in nobis misericordia ⁊ re
demptio generalis ps. apud dn̄m misc̄dia
et copiosa apud eū redemptio bern̄. Pror
sus copiosa qr nō vna gutta. sed vnda san
guinis ꝑ quinq̄ ꝑtes corporis largit̄ ema
nauit. Quid tibi debuit facere et nō fecit.
illum cecum soluit ꝯpeditum. reduxit erro
neum. reconciliauit reum. sequitur. ꝓ no
bis vbi notatur vtilitas penalitatis. Scie̅
dum ergo ꝙ passus est. Primo pro nobis
liberandis Exodi. 3. Uidi afflictionem po
puli mei in egipto et sciens dolorem eius
descendi vt liberem eum. Secundo ꝓ no-
bis iustificandis Romanoꝝ. 4. Traditꝰ
est ꝓpter delicta nostra et surrexit ꝓpter
iustificationē nostram. Tercio pro nobis
reformandis. Philipens. 3. Saluatorem
expectamus dominum Christum ihesum
qui reformabit corpꝰ humilitatis nostre
ꝯfiguratum corpori claritatis sue. Quar
to ꝓ nobis glorificandis Luce vltimo. nō
ne oportuit christum pati ⁊ ita intrare in
gloriam. sic nos si volumus esse consortes
consolationis oportet vt etiam nos simꝰ
passionis ⁊ tribulationis Actuū. 14. Per
multas tribulationes oportet nos intrare
in regnum celoꝝ. ¶ Sed sciendum ꝙ etsi
tribulationes multe sunt in presenti tem-
pore. breues tamen sunt duratione. con-
solationes eterne que succedunt istis tri-
bulationibus. Aug. Crux perfecta est i pe
na permanet in gloria a locis suppliciorum
transitum fecit ad frontes imperatorum.
Qui tm̄ honorem dedit penis suis quid
faciet fidelibus. Respondet apostolus. i.
Chorinteoꝝ. 2. Qđ oculus nō vidit nec au
ris audiuit nec in cor hominis ascendit q̄
preparauit deus his qui diligūt eum. hec
nobis prestare dignetur ⁊c.

Sequitur de passiōe domini

¶ De passione domini Sermo Secundꝰ

Dilexit nos ⁊ lauit nos
a peccatis nostris in sanguine
suo Apo. primo capitulo. In
verbo ꝓposito notant̄ duo Prio em̄ notat̄
diuine charitatis affectus cū dicit dilexit
nos. Secundo notat̄ eiusdē vtilitatis affe
ctus cū dicit ⁊ lauit nos. Quātū ad primū
sciendū ꝙ ipse dilexit nos tripliciter. Pri
mo em̄ dilexit nos misericordit̄ preueniē
do. Secundo dilexit firmiter astringendo
Tercio pro nobis finaliter moriendo. Pri-

mo ergo dilexit nos misericorditer preue niendo .i. Johannis. 4. capitulo. In hoc est charitas non quasi quia nos dileximus deum. sed quoniam prior ipse dilexit nos. In duobus sese mutuo charitate diligentibus. illius amor magis est laudabilis qui alium in dilectione preuenit. Ideo amor dei super omnem amorem humanum debet laudari. quia nos ante mundi constitutionem elegit. Item non solum est amore nostro prior. sed etiam amplior cum enim ipse nos ex se toto diligat cum totus sit vt amor. et amor immensus. Etsi nos ipsum ex toto corde diligamus. amor tamem noster sit quid datum et ideo creatum respectu amoris immensi quasi nichil et inane debet reputari vnde incomparabiliter amplius excedit dilectio diuina dilectionem nostram quam fornax ignis excedit cintillam. Tercio dilectio dei est superlaudabilis. quia quod nos diligit habet ex se ipso: ipse enim a seipso habet amorem suum cum sic amor suus. nos autem dilectionem qua ipsum diligimus non a nobismetipsis sed ipsius nomine possidemus. Et ideo non nobis sed nomine suo dari debemus. dominus enim facit sicut diues homo mercenario pauperi pro capitali dat ei pecuniam vt lucri possideat dimidiam partem. et sibi refundat aliam. Certe charitas que nobis a deo tribuitur est causa et ratio quare mereamur. sed sic dominus nobiscum ita liberaliter agit quod ipse totum capitale et lucrum ad nostram vtilitatem refundit. ipse enim est de quo in psalmo dicitur Deus meus es tu quoniam bonorum meorum non eges. Secundo dilexit nos dominus sibi firmiter astringendo Hiere. xxxi. Charitate perpetua dilexi te. Ideo attraxi te miserans. Charitas dei perpetua dicitur quia dilectio qua nos diligit nunquam infringitur nisi per culpam primo a nobis offendatur Unde fallit in ipso illud vulgare prouerbium amor domini non est hereditas. quia amor christi quantum est de se pro hereditate potest reputari. quia non recedit nisi offensus et repulsus a nobis. vnde peccator quando voluntarie committit mortale peccatum deum expellit de loco delitiarum suarum vt habetur Prouerbiorum octauo capitulo Delicie mee esse cum filijs hominum. vnde sicut lux expellitur per aduentum tenebrarum. sic christus expellitur per semina rerum dyaboli quod est mortale peccatum. sicut enim non est societas lucis ad tenebras. sic nulla est conuentio christi ad belial secunda Chorintheorum sexto capitulo propter quod dicit deus charitate perpetua dilexi te. Sequitur. attraxi te miserans. sicut enim adamas attrahit ferrum sic dominus in sua passione attraxit et adhuc attrahit cor durum Johannis duodecimo capitulo. Si exaltatus fuero a terra omnia traham ad meipsum. christus fuit a terra exaltatus quando fuit pro nobis in crucis patibulo eleuatus. vnde cor quod dominus de dulcedine sue passionis non attrahit nec allicit durum est super duriciam ferri Canticorum primo capitulo. Trahe me post te curremus in odore vnguentorum tuorum. anima sancta non vult lente ad deum incedere. sed quasi currendo properare. Nec mirum musce enim properant ad dulcia. lupi ad cadauera. aues predales ad predam. multomagis nos debemus properare ad christi veri dei et veri hominis presentiam et apertam visionem tam diuinam quam humanam vt habetur Mathei vicesimo quarto capitulo. Ubicunque fuerit corpus congregabuntur et aquile. Tercio dilexit nos pro nobis finaliter moriendo vt habetur Johannis tredecimo capitulo Cum dilexisset suos qui erant in mundo in finem dilexit eos. aliquorum dilectio illa est tenuis et exilis. quod sicut ignis in stuppa. ita de facili extinguitur de flatu verbi aliquantulum durioris. talis non fuit dilectio christi quam vsque ad mortem mortem autem crucis perseuerauit. Sunt etiam aliqui quorum dilectio non sequitur granum sed paleam. plus enim in amico diligunt fortunam quam personam Ecclesiastici sexto capitulo. Est amicus secundum tempus suum. et non permanebit in die tribulationis. multi sunt amici secundum tempus prosperitatis. qui amicum deserunt in tempore tribulationis. tales similes sunt canibus qui tantum diligunt ossa quamdiu in ipsis aliquid corrodendum reperiunt et corrosa contemnunt et derelinquunt. hoc possumus ostendere per euidentiam exemplorum. pauperes enim scolares cum veniunt ad aliquos de amicis carnalibus qui sibi manum largitatis porrigant non inueniunt. Cum autem multum profecerunt vt aliquando assummantur in episcopos vel in archiepiscopos tunc tam quam multitudinem formicarum inueniunt multitudinem carnalium amicorum tunc ad ipsos magis volant quam currant. Tunc omnes se nepotes et consanguineos dicunt. et consanguinitatem vsque ad sextam et septimam generationem protendunt. tunc patres amittunt nomen patrum in fa-

lijs. quia filijs rusticorum non volunt filij
eorum. Sed episcoporuz nepotes appel-
lari. hoc recte accidit in monachis. quia si
aliquis paruulus in abbatia aliqua diui-
te efficiatur monachus ab amicis carna-
lib⁹ reputatur quasi canis submersus qñ
est infra ambitum claustri reclusus. sed si
per processum temporis promoueatur in
abbatem tunc affluunt omnes a generati
one in generationem. tunc bona monaste
rij dirripiũtur. tunc paruuli nepotes i mo
nachos recipiuntur. tunc inopia pauperũ
parẽtum relenatur. et sic bona monasterij
dissipantur. etsi aliquãdo propter excess⁹
huiusmodi deponatur tunc potest reuol-
uere folia psalterij sui tũc. potest ministra
re columnas claustri quia nullum inuenit
consolatorem de carnalibus amicis quod
est argumentum euidentissimum ꝙ pre-
dam sequebatur hec turba. non hominez
sed christus verus fuit amicus quia ei⁹ di
lectio durauit vsq; ad mortem. et pro no-
bis non pro rebus nostris posuit animam
suam Johannis decimoquinto capitulo.
Maiorem hac dilectione nemo habet vt
animam suam ponat quis pro amicis su-
is. Sic ergo notatur diuine charitatis af
fectus cum dicitur dilexit nos. Secundo
notatur eius vtilitatis effectus cum dici-
tur et lauit nos a peccatis nostris in san-
guine suo. Sciendum est ergo ꝙ sanguis
christi primo electos mundauit a culpa.
Secundo liberauit a pena. Tercio intro
duxit ⁊ beatificauit i gloria. ¶ Primo er
go sanguis christi nos mundauit a culpa
Apocalipsis septimo capitulo. Hij sunt q̃
venerunt ex magna tribulatione et laue-
runt stolas suas ⁊ dealbauerũt eas in san
guine agni id ẽ in fide sanguinis christi. fi
des enim passionis christi habet virtutez
mundandi ⁊ purificandi Actuum quinde
cimo capitulo. Fide purificans corda eo-
rum nichil enim candidus munda mente
et purificato corde propter quod simul pe
tendo et prophetisando dicebat prophe-
ta dauid in psalmo quinquagesimo. La-
uabis me et super niuem dealbabor. Cuz
enim fidei passionis christi precedit socio
tunc sequitur conscientie gloriosa dealba
tio. vt iam sit anima sancta. sicut lilium in
ter spinas. vt habetur Cãticorum secũdo
capitulo. Sicut lilium inter spinas sic ami
ca mea inter filias. Liliũ inter spinas spi
nis pungitur. non tamen spinis corrum-
pitur neq; eius candor in aliquo denigra
tur. sic amica casta etsi pungatur et stilo

correptionis contracte. non tamen corrũ-
pitur nec in aliquo derogatur munditie
sue. sed inter spinas conseruat nitorem
candoris et euaporat suauitatem odoris.
et tunc sicut lilium inter spinas consistit.
Secũdo sanguis christi electos liberat a
pena vt habetur zacherie nono capitulo
Tu quoq; in sanguine testamenti tui emi
sisti vinctos de latu in quo non erat aqua
in sanguine testamenti dicit. Quia tũc do
minus testamentum condidit quando sã
guinem suum pro nobis effudit. Unde si-
cut in testamento ponitur supra scriptio vt
ꝯgnoscatur quis est qui cõdidit testamẽtũ
sic supra caput christi põita fuit supra scri
ptio hiesus nasarenus rex iudeorum. ac
si diceretur. Jste est qui condidit testamẽ
tum. et sicut dicitur Luce. xxiij. capitulo.
Hec suprascriptio fuit litteris hebraycis
grecis et latinis. vt conuersi ad christũ de
diuersitate linguaꝝ viderent et legerẽt si
bi aliquid venirent in hoc testamento le-
gatum. christus tanq̃ pre diues testamen
tum tam largum et tam liberale condidit
ꝙ in ipso liberaliter magna non solum a
micis. sed inimicis legauit remissionẽ pec
catoruz. Luce vicesimo secũdo. Pater igno
sce illis quia nesciunt quid faciunt in hoc
testamento habuit petrus veniam post tri
nam negationem. in hoc testamento inue
nit paulus misericordiam post ecclesie p-
secutionem. in hoc testamento habuit ma
ria magdalena spiritualem familiaritatez
et dilectionem post septem demonoꝝ eie
ctionem. in hoc testemento legauit christ⁹
amicis magna tam mobilia q̃z immobilia
bona mobilia legauit christus electis suis
et maxime discipulis suis scz patientiam i
aduersis. notitiam in scripturis sacris. co
ruscationem in miraculis constantiam et
fortitudinem in passionib⁹ in spiritussan-
cti missione peritiam. in linguaꝝ omniũ di-
scretione et congregatione. hec sunt mobi
lia. legauit etiam ipsis immobilia id est ce
lestis regni gaudia que recte dicuntur bo
na immobilia. quia semel percepta nunq̃
auferentur in patria Luce. 22. Ego dispo
no vobis sicut disposuit michi pater re-
gnum istud testamentum nõ fuit scriptum
atrimento. sed mineo id est sanguine ru-
beo. qui effluxit de corpore suo scriptũ eti
am fuit non nota gratili sz litteris grossis
adeo ꝙ potuerũt manu palpari. sicut tho
mas apostolus ex voluntate domini pal-
pauit. istud testamentum non fuit calamo
scriptum. sed lancea ⁊ clauis quibus late

et pedes et manus misericors dominꝰ pro nobis voluit perforari ⁊ vt testamentum haberet efficatiam ⁊ auctoritatē post' ipꝫ voluit sigillari. Pater opposuit sigillum filium qui pro nobis illū morti tradididit. ad Romanos. 8. capitulo. Qui proprio filio suo non pepercit sed pro nobis omnibus tradidit illum. Christus etiam ibi posuit sigillum proprium qui pro nobis redimendis animam posuit Johannis decimo capitulo. Potestatem habeo ponendo animam meam. et iterum sumendi eā. ego a meipso pono eam. spiritus etiā sanctus in hoc testamento posuit sigillum suum. quia christus oblatus est per spiritū sanctum ad hebreos nono capitulo. Sanguis christi qui per spiritum sanctum obtulit se immaculatum. deo viuenti enim dabit conscientias nostras ab operibus mortuis: istud testamentum. quia fuit supeminentis excellētie executores magnos et fortes dicitur habere qui non obstante. oliqua contra dictione quibuslibet qꝺ habebant in hoc testamēto possunt discernere. isti executores fuerunt pater filius et spiritussanctus a quibus salus eterna electis in hoc testamento legata tribuit. Marci vltimo capitulo. Docete omnes gētes baptisantes eos in nomine patris et filij et spiritussancti Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit saluꝰ erit. Qui autem non crediderit ꝯdempnabitur. Homines pauperes cum magna diligentia solēt inquirere ab executoribus alicuius magni ⁊ diuitis hominis si habeant aliquid in testamento quod eis ille diues legauerit ⁊ qñ eis dicitur ab executoribꝰ ꝙ non ibi scripti sūt oportet eos ab impetitione executorum desistere. Si autē dicatur eis ꝙ ibi scripti sunt ⁊ habent ibi magna gaudent et procurant quo illa cito possunt habere sic reprobi clausa ianua extra regnum remanebunt. quia in testamento christi non sunt scripti vt habetur Mathei vicesimo quinto capitulo. Clausa ianua regni dicetur virginibus fatuis. Amen dico vobis nescio vos. sed electi ineffabiliter gaudebunt. quia in libro testamenti christi scripti erāt vt habetur Luce decimo capitulo In hoc gaudete. quia nomina vestra scripta sunt in celis. Post inscriptionē huius scripture percipient hereditatē felicitatꝫ eterne in testamēto sibi legate vt habetur Mathei vicesimo quinto capitulo. Venite benedicti patris mei in regnum meum quod paratum est vobis ab origine mundi. Tercio sanguis christi electos introducet et beatificabit in gloria ad Hebre. ix. Christus ꝑ propriū sanguinē introiuit semel in sancta eterna redemptione inuenta. Per hoc qꝺ in sancta eterna patris introiuit precedendo nos nobis ibidem locum preparauit. Joh. 14. capitulo. Vado parare vobis locū. Nā in domo patris mei māsiones multe sūt: multitudo ⁊ varietas māsionum in vita eterna dicūtur varietates ꝓmioꝝ ꝓ varietatibus meritorum nā sicut stella differt a stella in claritate sic et resurrectio mortuoꝝ: vbi excellētiꝰ ⁊ minus excellenter ꝓmiabuntur ꝓ varietate opeꝝ bonoꝝ. oēs tamen communiter remunerabuntur ex denario diurno. qꝺ nichil aliud est q̄ꝫ visio dei in regno superno ad quam nos perducat qui viuit et cetera

De resurrectione dñi Sermo primus.

Ad vesperam demorabitur fletum. et ad matutinum leticia psalmi. vicesimo nono. In verbo proposito duo notantur. Primo enī tangitur delectio culpe ex pena dominice passionis. Scđo notatur infusio gratie ex efficatia ⁊ euidentia dominice resurrectionis. Primum notatur cum dicitur. ad vespeꝝ demorabitur fletum Secundū notatur cum dicitur. et ad matutinū leticia. que duo tanguntur. Roma. 4. Ubi dicitur. traditus est propter peccata nostra glosa eicit delēda ⁊ surrexit ꝓpter iustificationem nostram. efficiendam s. et ostendā vt quomodo xp̄s surrexit a mortuis ꝑ gloriam patris. ita ⁊ nos in nouitate vite ambulamus. Quantum ad primum sciendum ꝙ ex causa quadruplici fletus consurgit. Primo ex detestatione culpe proprie. Secundo ex consideratione superne miserie. Tercio ex acerbitate afflictiōis eterne. Quarto ex dilatōne felicitatis supne Primo ergo ꝯsurgit fletꝰ ex detestatione culpe ꝓprie Joe. 2. Cōuertimini ad me in toto corde vestro in ieiunio ⁊ fletu ⁊ planctu. dominus qui totum cor concidit per creationem. id vult totum conuerti ad se conuerti per peccati detestationem et deuotionem. vt illud totum emundet ꝑ santificationem. Hieremie. 3. Fornicata es cū amatoribus multis tñ reuertere ad me et ego recipiā te. dominus ille speciosus forma pre filijs hominum animam peccatis sorditatam vt ad se reuertatur reuocat reuertentem emundat. emundatam in spi-

rituale matrimonium ipsi copulat. sibi co
pulatam operibus bonis tanq̃ filijs spiri
tualibus fecundat. modum aũt conuersi
onis demonstrat ꝓpheta cum dicit. in ie-
iunio ꝛ fletu et planctu in ieiunio dicit cõ
tra superfluitatẽ ciborum. in fletu contra
immundiciam viciorum in planctu contra
dissolutionem nociuoꝝ ꝛ inutilium gau-
diorum. Primo ergo dicit in ieiunio ꝛ fle
tu. sicut enĩ ego video in ĩfirmitate corꝑa
li ꝙ infirmitas contracta ex repletione
soluitur per exinanitionem. sic infirmitas
anime contracta ex ciboꝝ ꝛ potum super
fluitate soluitur per ieiunium abstinẽciã
vel sobrietatem. ps. Genua mea infirma-
ta sunt a ieiunio. propheta contra vitium
superfluitatis quasi scutum apposuit ieiu
nium ꝛ parcitatem sobrietatis. Debemus
secundo conuerti ad dominum in fletu. cõ
tra immundiciã vitioꝝ Judicum. 2. As-
cendit angelus domini de galgalis ad lo
cum flentium ꝛ dixit ego eduxi vos de egi
pto. christus magni ꝯsilij angelus ad lo-
cum flentium descendit vt flentes conso-
lentur Mathei. v. Beati qui lugent quo-
niam ipsi consolabuntur magna potest esse
consolatio flentibus pro detestatione pec
catorum suorum. dominus enim sua ma-
nu absterget omnem lachrimam ab ocu-
lis eorum sicut pia mater absterget lachri
mas ab oculis flentium paruuloꝝ. Apoca
lipsis. 21. Absterget deus omnem lachri-
mam ab oculis eorum ꝛ mors nõ erit vl-
tra neq̃ luctꝰ neq̃ clamor neq̃ dolor erit
vltra que preuia abierunt. Tercio vult do
minus vt conuertamur ad ipsum in plan-
ctu contra dissolutionem inutilium gaudi
orum Jhere. 6. Luctum vnigeniti fac tibi
plãctũ amaꝝ. Nõ ꝯtra dissolutoꝝ gaudio
rum ineptam dulcedinem debemus appo
nere doloris ꝛ planctus amaritudinem. si
cut facit mulier quando vult filium suum
ablactare id ẽ a lacte separare aliquid ei
amaruz super summitatẽ mamille ponere
consueuit. cuiusmodi amaritudinem sen-
tiens paruulꝰ a mamilla se retrahit ꝛ ad
illã modo nõ accedit Secundo ꝯsurgit fle
tus ex consideratione suꝑne miserie Job.
xxx. Flebam quondaz suꝑ eo qui afflictus
erat: ꝛ cõpatiebatur anima mea pauperi.
bene affluebat iste sanctus visceribus pie
tatis qui flebat ex cõsideratione suꝑne ca
lamitatis vel afflictionis ꝛ ideo bene ostẽ
debat se esse membrũ corporis christi mũ-
dum. 1. ad Chorin. 12. Proinficem sollicita
sunt mẽbra etsi quidem patimur ꝯpatiũ-
tur omnia membra. si glorenturvnũ mem
brum congaudent omnia membra. Unde
homines qui in afflictionibus proximorũ
nõ tristãtur se esse membra paralitica vel
putrida vel precisa suo iuditio demonstrã
tur. Ego video ꝙ porcelli vno clamante
omnes concurrunt et pro sua possibilita-
te illi subueniunt et succurrunt. sic etiam
faciebat iste sanctus qui tanta dulcedine
pollebat effectus ꝙ ſm apostolũ ad Ro.
12. Flebat cum flentibꝰ. gaudebat cũ gau
dentibus. ꝓpter quod dr flebam quondã
suꝑ eo qui afflictus erat sequitur ꝛ ꝯpatie
batur anima mea pauperi multum cõmen
danda est ꝯpassio ipsam enim dñs assum-
psit in seipso. beatꝰ petrus ipsam obseruã
dam predicauit. beatus paulus in habẽ
tibus ꝯmendauit. Primo ergo dñs in se-
ipso ꝯpassionem assumpsit Hebre. 4. Nõ
habemus pontificem qui nõ possit cõpati
infirmitatibꝰ nostris. tentatum aũt ꝑ om-
nia ꝓ similitudine absq̃ peccato vnde ho
mines cõpatiẽtes sunt spirituales christi
milites armorũ eius insignia in suis cor-
dibus ꝛ operibus portantes. Scdo beatꝰ
petrus cõpassionem predicauit. 1. Petri. 3
Estote compatiẽtes fraternitatis amatõ
res misericordes. Tercio beatus aposto-
lus paulus compassionem inhabitantibꝰ
commendauit hebreos. x. Na in vinctis
compassi estis. cor enĩ qđ non est cõpassio
ne emollitum nõ est cor carneũ. sꝫ magis
lapideum Tercio consurgit fletus ex acer
bitate afflictiõis eterne Mathe. 22. Liga
tis pedibꝰ ꝛ manibus mittite eum ĩ tene-
bras exteriores ibi erit fletus ꝛ stridor dẽ
tium recte in tenebras exteriores mittun
tur qui in hac vita luce corporali ꝛ spiri-
tuali sibi data ad bona oꝑa non vtuntur.
sed potius ad perpetranda facinora abu-
tuntur. ꝛ ideo qui possũt esse aues diei ex
nature sue dignitate fiunt aues noctis vt
noctue vel vespertiliones voluntatis per
uersitate ligatio manum et pedum nichil
aliud est q̃ futura impossibilitas ad bene
operandum. iusto enim dei iuditio fit vt q
operari bene noluerunt cum possent amit
tant posse cum volũt iustissima pena. pec-
cati hec est. vt q recte sciens nõ facit amit
tat scire quod rectum sit. ꝛ qui bene face-
re cum posset noluit amittat posse cum ve
lit. Sed sciendum ꝙ iste fletus eterne ca-
lamitatis in hac vita preueniri potest ꝛ vi
tari. ꝛ hoc per effusionem lachrimarũ ad
ablutionem cordis ꝛ delectionem peccati
ps. l. Lauabo ꝑ singulas noctes lectũ me

um lachrimis meis stratum meum riga-
bo propter hoc dominus appostolis fleti
bus futuram consolationez policetur Jo.
16. Plorabitis et flebitis vos mundus aūt
gaudebit sed tristicia vestra i gaudiū ver
tetur Quarto consurgit fletus ex dilatio
ne felicitatis superne ps̄.cl7. Super flui-
babilonis illic sedim⁹ ⁊ fleuimus dum re
cordaremur tui syon. Magna est mate-
ria fletus electis et lamentationis dilatio
illius aperte visionis que fiet in tempore
retributionis Ecclesiastes.3. Temp⁹ flē
di ⁊ tempus ridendi tempus flendi est in
presenti miseria sed tempus ridendi erit
in patria Luce.6. Beati qui nūc fletis q̄a
ridebitis a nobis enim in patria auferun
tur indumenta fletus et viduitatis et da
buntur nobis ornamenta leticie et iocun
ditatis Baruth.5. Exue te hierusalem sto
la luctus et vexationis tue ⁊. indue te de
core ⁊ honore quia a deo est tibi in gloria
sempiterna. Dominus enim qui in gene-
rali resurrectione omnia innouauit ani-
mam nō dimittet in vetustate miserie vel
calamitatis. imo ipsam gloria et honore
coronabit quam in presenti vita coronans
tribulatione coronauit Jsaie vicesimo oc
tauo capitulo. Erit dn̄s exercituum coro-
na glorie ⁊ sertū exultationis residuo po
puli sui. Sic ergo primo natatur remissio
culpe eā potentia dominice passionis cuz
dicitur. Ad vesperum demorabitur flet⁹
et inde est ꝙ in vesp̄is pasche dimissis lu
gubribus tractibus alleluia quod est can
ticum leticie alta voce cantatur Secundo
notatur adeptio gratie ex efficatia domi
nice resurrectionis cum dicitur ad matu
tinum leticia. Sciendum ergo ꝙ est qua-
druplex leticia electoꝝ. Primo ergo est ex
puritate animoꝝ. Secundo est ex ꝓsperi
tate proximoꝝ. Tercio ex euasione pericu
loꝝ Quarto ex assumptione premiorum.
Prima ergo leticia est ex puritate anima
rum Jsaie.35. Exultabit letabunda et lau
dans gloria libani data est ei recte anima
iustisti letabūda et gaudēs exultare dicit̄
cum gloria libani id est candor conscien-
tie a deo donatur libanus eñi canditatio
interpretatur. Nam talis anima aptuz re
ceptaculum est effecta illius qui est can-
dor lucis eterne speculuz sine macula pro
pter quod Ecclesia.ix.capi. dicitur Omni
tempore vestimenta tua sint candida. per
vestimenta candida signantur aīe ope-
ra munda que sūt anime pulcherrima or-
namenta. ista vestimenta omni tēpore cā
dida seruari iubentur. ne si fuerint mixta
peccati sanguine in cibum ignis deputen
tur Jsaie.9. Uestimentum mixtum sāgui-
ne in ꝯbustione erit ⁊ cibus ignis. homo
libenter detergit maculam tam vestimen
ti ꝙ corporis. sed libenti⁹ debet deterge
re maculam conscientie siue cordis. quia
anima munda plus accepta est oculis sal-
uatoris ꝙ possit esse mundicia vestimen
ti vel corporis. Scd̄o est leticia electoꝝ ex
prosperitate proximoꝝ Cāticoꝝ.3. Egredi
mini filie syon ⁊ videte regem salomonez
in diademate quo coronauit illum mater
sua in die desponsionis illius. ⁊ in die leti
cie cordis eius. prouocat spiritussanctus
filias syon vt videāt ꝓsperitatē regis sui
nō vt inuideant. sed vt congaudeāt. sicut
eñi debemus flere cum flentibus ita debe
mus gaudere cum gaudentibus Roma.
12. Dominus qui dedit nobis mandatum
vt quilibet diligeret proximum sicut seip̄m
voluit vt homo diligeret proximi profectū
tanꝙ proprium. contra illos qui de bonis
proximoꝝ tristantur. De malis vero letā
tur. ⁊ ideo tales dure a domino punietur
Prouerbioꝝ.17. Qui i ruina letatur alte
rius non erit impunitus. Magister enim
noster celestis qui cathedram suam habz
in celis tenet virgas in scolis quibus ele
ctos tēporaliter corrigit. ⁊ reprobos eter
naliter punit. Tercio ē electoꝝ leticia ex
euasione periculoruz Jsaie.35. Letabitur
deserta ⁊ inuia et exultabit solitudo ⁊ flo
rebit quasi lilium. anima peccatrix voca-
tur deserta ꝓpter carentiam meritorū vo
catur inuia ꝓpter deuium viciorum. sz di
cit̄ solitudo. quia sibi ad meritū vite eter
ne quamdiu talis est non prosunt suffra-
gia electoꝝ. sed ista deserta et inuia tūc le
tatur quando a patre luminum a quo pro
cedit omne donum optimum. et omne do
num perfectum gratia ad merendum do-
natur. et ita a vitiorū deuio reuocat̄. tunc
eñi solitudo exultare dicitur quando ani
me peccatrici que prius non habebat ꝓ-
pria merita sanctorū merita suffragātur.
de qua subditur. ꝙ florebit. anima enim
gratia dei illustrata et sanctorū suffragijs
adiuta ē lilio similis effecta. habet eñi ad
modum lilij nitorem. bone cōscientie. odo
rem bone fame. vigorem operationis fru-
ctuose vnde anime sancte a sapiente repe
riuntur lilijs compate Ecclesiastici.i. Qua
si lilia que sūt in transitu aque. ⁊ q̄si thus
redolens in diebus estatis Quarto est ex
ultatio electoꝝ ex assecutiōe premioꝝ ps̄.

Adimplebis me leticia cum vultu tuo. ex
visione vultus diuini anima leticia imple
tur quia in sola visione diuine glorie sati
atur. vnde ps. Satiabor cum apparuerit
gloria tua. que gloria tante est immensita
tis ꝙ excedit omnem auiditatem humāe
volūtatis Isaie. li. Leticia sēpiterna erit
super capita sanctoꝝ electoꝝ id est super
mentes eoꝝ dicitur esse. quia quātūcunq̄
cōprehendam de illā felicitate. immēsita
tem tā illiꝰ nō possunt ꝑtransire. vnde si il
la felicitas sic humanam capacitatē clau
det ꝙ humana capacitas eius immensita
tem nō excludet. Non eñ immensitas ca
pacitati cedit. Sed capacitatem immensi
tas excedit cuius immēsitatꝫ nos partici
pes efficere dignetur.

Sequitur de resurrectiōe do mini.

¶ De Resurrectiōe domini. Sermo scđs

Quomodo Christꝰ sur
rexit a mortuis per gloriā pa
tris ita et nos in nouitate vi
te ambulemus. Romanoꝝ. 6. In verbo ꝓ
posito notantur duo. Primo eñ notatur
claritas dominice resurrectionis. cuꝫ dici
tur quomodo resurrexit xp̄s a mortuis ꝑ
gratiam patris. Scđo notatur honestas
nostre renouationis. cum subditur. ita et
nos in nouitate vite ambulemus. In pri
mo ꝓponitur nobis christi resurrectio glo
riosa. Scđo imponitur eius imitatio fru
ctuosa. Quantum ad primum sciendum ꝙ
christꝰ surrexit quadrupliciter Primo eñ
surrexit euidēter manifesta apparitione. Se
cundo surrexit veraciter sine vlla simula
tiōe Tercio surrexit velociter sine magna
retardatione. Quarto surrexit stabiliter
sine iterata mortis dñatione Primo ergo
surrexit euident manifesta apparitione Mar
xiiij. capitulo. Postq̄ surrexero precedam
vos in galileaꝫ. galilea interpretatur trāſ
migratio per quā signatur domini Jesu
christi i carne gloriosa mutatio. ista enim
mutatio fuit de corruptione in corruptio
nem de ignomia ad gloriam. de morte ad
vitam. hec est mutatio dextre excelsi. istaꝫ
mutationem iam in christo factam firmi
ter tenemus quā in nobis etiā iam spiri
tualiter factaꝫ ex sacra scriptura habemꝰ
Mathei. 27. Multa corpora sanctoꝝ qui
dormierunt surrexerunt. istam etiam mu
tationem in electis futuram. expectamus
Phi. iij. capitulo. Saluatorem expectamꝰ
dominum nostrum ihesuꝫ christum qui re
formabit corpus humilitatis nostre confi
guratum corpori claritatis sue. Nec enim
sufficit christo qui est caput ecclesie vt sic i
ipso gloriosa formositas. ⁊ in membris re
maneat ignominiosa deformitas. capita
enim debent membra in gloria conforma
ri. sed ante brauium tante glorie debet ꝓ
cedere firmū prelium fidelis milicie. Nō
enim ocio torpentibus sed fortiter certan
tibus et finaliter ꝑseuerantibus tanta cla
ritas glorie conseruetur ad Romanos. 6.
Si enim complantati facti sumus simili
tudini mortis eius simul ⁊ resurrectionis
eiꝰ. propter quod vt simꝰ fideles vsq̄ ad
mortem. nos beatus Johannes in apoca.
exortat Apocalipsis. 2. Esto fidelis vsq̄
ad mortem ⁊ dabo tibi coronaꝫ vite. Sic
autem oportet nos similitudinis complā
tari si velimus eius gloriose resurrectiōi
simulari propter quod dicit. si cōplantati
facti sumus. sicut eñ ex arbore fructꝰ nō
capimus antē tempus sue plantatōnis. sic
ante similitudinē mortis christi vel in paſ
sione vel saltem in cōpassione accipiemus
fructus sue gloriose resurrectionis. sic er
go christus primo surrexit euidenter ma
nifesta apparitiōe Actuū. x. capitulo. Hunc
deus suscitauit tercia die et dedit euꝫ ma
nifestum fieri non omni populo. sed testi
bus preordinatis a deo. nobis qui man
ducauimus ⁊ bibimus cum illo postq̄ sur
rexit a mortuis. Sicut eñ christum euidē
ter surrexisse legimus ita ⁊ nos euidēter
a morte peccati resurgere debemꝰ. Est au
tem euidens argumentum nostre resurre
ctionis contemptus terrenorū ⁊ appetitꝰ
eternorum ad Colocenſ. iii. Si consurrexi
stis cum christo que sursum sunt querite
in dextra dei sedens. que sursum sunt sa
pite non que super terram. Nos eñ si cō
surreximus cuꝫ christo debemus terrena
contemnere. tota affectione que sursum
sunt querite sancta operatione debemꝰ eti
am que sursum sunt sapere eleuata contē
platione. Ut ibi christus sedet in dextera
dei resideamus ꝯtinua meditatōe Scđo
surrexit christꝰ veraciter sine vlla simula
tione Luce. 24. Surrexit dominus vere
sicut eñ dominus est vere natus de virgi
ne sicut vere est suspensus in cruce. ita ve
re est clarificatus in resurrectione. ⁊ vere
eleuatus in ascensione Actuum. i. Uiden
tibꝰ illis eleuatꝰ. est ⁊ nubes suscepit euꝫ
ab oculis eorum. neq̄ eñ in eo qui est in
cōmutabilis veritas potuit esse falsū vel ſi

mulationis vlla duplicitas Johannis.14. Ego sum via sine exhorbitatiõe. ego sũ veritas sine exceptione. Ego sum vita sine defectione xpus ergo surrexit vere. Nos eius exemplo debem⁹ vere resurgere. Est aũt triplex argumẽtũ nr̃e resurrectiõis vere. Primum est detestatio peccati seuera. Secundum est conformatio vera. Terciũ est satisfactio salutifera hec est vita trium dierum per quam peccata relinquẽtes tã q̃ȝ egiptum accedimus ad dominum vt ibi imolemus sacrificium acceptum. Exod iij. Ibimus viam triũ dierꝫ in solitudinez vt imolemus dño deo nostro. ꝓpter qđ dicitur Mich. 2. Surgite et ite q̄r non habetis hic requiem. peccator enim non inuenit requiem in statu culpe. quam inuenit ad tempus in statu gratie. et eternaliter in statu glorie Tercio surrexit christ⁹ velociter sine magna retardatione p̄s. Exurge quare obdormis domine. exurge et ne repellas in finem. O domine quare obdormisti in morte ad delectionem peccatorum exurge ad iustificationem animarũ. ad Romanos. 4. Traditus est ꝓpter delicta nostra ⁊ surrexit ꝓpter iustificationẽ nostram exurge etiam domine ad debellationem inimicorum ⁊ ne repellemus. imo repetas in finem per liberationẽ captiuorum Judicũ. 5. Surge barach ⁊ apprehende captiuos tuos. Istud bene christus fecit qñ ad inferna descendit ⁊ eos q̄ ibi detinebantur eduxit ⁊ ad gloriam eternam deduxit Sacharie. 9. Tu quoq̧ in sanguine testamenti tui emisisti vinctos de lacu in quo non erat aqua. hanc accelerationẽ resurrectionis petebat ꝓpheta dauid cũ dicebat. cito anticipent nos misericordie tue. q̄r pauperes facti sumus nimis neq̧ enim a nobis auferri poterat paupertas vilis corruptionis. nisi in christo nos anticiparet claritas sue gloriose resurrectiõis Nos eñ membra sumus ecclesie quã christus sibi in fine gloriosam exhibebit Eph 5. Christus dilexit ecclesiã ⁊ seipsum tradidit pro ea vt illam sanctificaret mundans lauacro aque i verbo vitevt exhiberet sibi ipse gloriosam ecclesiam non habentez maculam aut rugam. Sic ergo christus velociter surrexit. Sic ⁊ nos surgere debemus velociter a peccatis Actuũ. 12. Surge velociter. homo qñ habet bonum lectũ solet illum multum diligere. sed qñ habet malum ⁊ fetidum solet illũ cito relinquere. surge ergo cito de lecto culpe. quia est sordidus Joelis. 1. capitulo. Cõputruerũt iumenta autem in stercore suo iumenta. In stercore suo computrescere significat voluptuosos in lecto luxurie iacere. Istum ergo lectum debemus relinquere quia est sordidus. ⁊ debemus lectum pure consciẽtie parare. quia est floridus Canticorum 1. Lectulus noster floridus. ⁊ de isto lecto pure conscientie ibimus ad lectum glorie qui est delectabilis ⁊ iocundus p̄s. Exultabunt sancti in gloria letabuntur in cubilibus suis. Quarto surrexit stabilit̃ sine iterata mortis dominatione ad Romanos 6. Christus resurgens a mortuis iã non moritur mors illi vltra nõ dominabitur a quo in victoria absorta est. 1. ad Corithe. xv. absorta est mors in victoria. christ⁹ eñ mortem nostram moriendo destruxit ⁊ vitam nostram resurgendo reparauit ⁊ ido mortem sibi imperpetuum sinbiugauit sicut ergo christus surrexit a mortuis sine iterata mortis dominatione. Ita nos debemus a mortuis id est a peccatis resurgere sine interata recidiuatiõe Ephesios v. Qui dormis exurge a mortuis ⁊ illuminabit te christus. parum valet resurgere a morte peccati qui stati se iterato ad peccata conuertit. parꝫ eni m ꝓdest illa ablutio quam statim sequitur iterata coinquinatio ad Romanos. 6. Qui enim mortui sumus peccato quo modo adhuc viuem⁹ in illo q̄ mortuus est iustificatus est a peccato. Unde per mortẽ culpe meretur homo mortem gehenne ad Romanos. 6. ca. Stipẽdia peccati mors. Malum est illi domino seruire a quo nichil possumus nisi mortem pro mercede reportare. homo iudicaretur insanus si detentus i carcere esset adiudicatus morti si aliquo euentu a carcere euaderet si iterato ad carcerem rediret ita sunt fatui peccatores qui a carcere peccatorum per penitentiã liberantur. quando iterato ad peccatorum carcerem reuertuntur. Sic ergo primo proponitur nobis christi gloriosa resurrectio. cum dicitur quomõ christus surrexit a mortuis per gloriam patris. Secundo imponitur nobis eius imitatio fructuosa cum dicitur et nos in nouitate vite ambulemus. Sciẽdum est ergo q̧ ista nouitas i quattuor cõsistit. primo in eradicatione viciorũ. Secundo in informatione bonorum morum Tercio in obseruatione mandatorꝫ Quarto in imitatiõe sanctorum et perceptione eternorum gaudiorum. Primo ergo nostra nouitas fructuosa consistit in eradicatione viciorum Jeremie. 4. Nouate no-

bis nouale et nolite serere super spinas.
ille sibi nouale innouat vt nō supra spinas
serat. Qui de corde proprio vrticas et spi
nas extirpat Prouerbiorū. xx. Per agruȝ
hominis pigri transiui et per vineam viri
stulti. et ecce totum repleuerūt vrtice ope
ruerūt superficiem eius spine. iste vrtice
debent euelli sarculo seuere detestatiōis
Jere. i. Ecce constitui te hodie super gen
tes ⁊ regna vt euellas ⁊ destruas ⁊ disper
das ⁊ dissipes. iste spinee debent prescin
di securi cōtinue memorie mortis. hec est
securis de qua Mathei. 3. capitulo. Jā se
curis ad radicē arboris posita est nos su
mus arbor. securis est mors. qua cōtinuo
scindimur ⁊ si nō sentimus sicut enim vn-
gues ⁊ capilli impceptibiliter crescūt. ⁊ si
cut flumina ad locum vnde exeūt currunt
sic homines q̄uis homines non percipi-
ant a die natiuitatis sue ad mortem con-
tinue tendunt. ⁊ cum incipiunt esse statim
esse desinunt. Sapientie. 5. Et nos nati cō
tinuo desinimꝰ esse. Iste etiā vrtice ⁊ spi-
ne debent de agro cordis vehiculo con-
fessionis deportari sicut eñ vehiculo eiici
untur sordes de stabulo sic cōfessione de
bēt eiici peccata de corde sordido ps. Ex
ercitabar ⁊ scopebam spiritū meū. Exerci
tari debet homo scrutinio meditationis
sollicite et sic scoba debet mundare domū
conscientie. Secundo cōsistit nouitas no-
stra in informatione bonorum morum ad
Epheseos 4. capitulo Deponite vos scdȝ
pristinam conuersationem hominem ve-
terem qui corrumpitur ſm desideria erro
ris. ⁊ induite nouum hominem qui ſm de
um creatus est in iusticia et veritate san-
ctitatis quilibet homo vniuersaliter refu
git corruptionē ⁊ appetit in corruptionē
Nos ergo veterem hominem qui corrum
pitur deponamus et nouum hominē qui
scdm deum creatus est induamꝰ Gabani
te qui vestimentis voluerūt filios israhel
decipere a iosue seruo domini positi sunt
sub maledictione Josue. ix. capitulo. Jlle
etiam qui non habuit vestem nuptialem
ad nuptias nō intrauit iubēte rege ligatȝ
manibus ⁊ pedibus in tenebras exterio
res est missus Mathei. 23. Nos ergo si cō
petenter velimus solēnitatem pasche do
mini celebrare debemus de domibus cor
dium nostrorum vetus fermentum id est
vetus peccatum extirpādo purgare i. ad
Chorinteos. 5. Expurgate vetus fermētū
vt sitis noua comspersio sicut estis azimi.
Non eñ vinum iocunditatis et solēnita-
tis paschalis mittendum est in vtres vete
res cordis inueterati peccatis Lu. 5. ca.
Nā nobis probabiliter timere debet eñ
ne illud Danielis iz. nobis dicetur in ve-
terate dierum malorum. Nunc venerunt
peccata tua que operabaris. prius i die iu
dicū peccata venient ad damnationē que
peccatores in hac vita faciunt ad suam et
aliorum submersionem. Nos ergo vetu-
statem hominis exterioris fugiamus ⁊ no
uitatem interioris appetamus sicut facie
bat apostolus. z. ad Chorinteos. 4. capi.
Licet is qui deforis est noster homo cor-
rumpatur tamen is qui intus est renoua-
tur de die in diem Tercio cōsistit nouitas
nostra in obseruatione mandatoꝝ Johis
13. Mandatum nouum do vobis vt diliga
tis inuicem sicut dilexi vos. Mandatum
charitatis ex quo pēdet lex ⁊ pphete ap-
pellatur a christo mandatum nouum. non
quia fuerit ab ipso de nouo datū. fuit eñ
in veteri lege dictum ita. Deutronomū. 6
Dilige dominum deum tuum ex toto cor-
de tuo. ⁊ ex tota anima tua. ⁊ ex tota for-
titudine tua. sed ideo dicitur nouuȝ. quia
est innouatiuum. sicut enim in venerabili
tempore terre nascentia renouantur ex ca
lore solis. sic in isto paschali tempore qd
est tempus vernale debēt in terra cordis
humani reuiuescere mortua. reuiuescere
arida. recalescere frigida feruore caritatȝ
Propter quod dicit apostolus ad Ephese.
3. In charitate radicati ⁊ fundati. Nam si
cut dicit Gregorius. Nichil habet viroris
ramus boni operis nisi de radice prodeat
caritatis. Arbor enim precisa est anima q̄
non est in calore ⁊ humore caritatis radi-
cata Quarto cōsistit nouitas nostra in imi
tatione sanctoꝝ ⁊ perceptione eternorum
gaudiorum ad Hebreos. x. Habentes fi-
duciā in introitu sanctoꝝ i sanguine chri
sti qui inicíauit nobis viam nouam. Nos
in introitu sanctoꝝ fiduciam habere debe
mus. quia si ipsi in requiem domini intro
ierunt. et nos introibimꝰ si ipsoꝝ vestigia
sequamur. et eorum signo signati inuenia
mur. Nam sicut pastor oues quas signo
proprio signatas inuenit recipit i suo sta
bulo. sic christus animas quas signo suo
signatas inueniet in celesti stabulo recipi
et Apocali. 7. Nolite nocere terre ⁊ mari
neq̄ arboribus quoadusq̄ signemus ser
uos dei nostri in frontibus eoꝝ. per istud
signum nichil aliud intelligimus q̄ signū
fidei quo per dilectionem operatur Quis
beatus paulus apostolꝰ isto signatus erat

Ideo fideles ad imitationē sui et introitū
regni pvocabat.i.ad Cho.xi. Dicēs imi-
tatores estote mei sicut et ego christi qua
si diceret.si ego introire confido ad pabu
lum celestis pallatij.quia signatus sum si
gnaculo fidei.⁊ vos introibitis si inuenia
mini eodem signaculo signati. qđ signacu
lum vt hic dicitur est in sanguine christi id
est in fide sue passionis . christus eim per
propriū sanguinē ibi itroiuit semel in san
cta.⁊ sicut p propriū sanguinē ibi itroiuit
ita et nos vt itroire possem⁹ pprio sāgui-
ne voluit lauari Apocalip.i. Dilexit nos
et lauit nos a peccatis nostris in sāguine
suo.hoc est ex fide sanguinis ex cuius vir
tute efficatiā habet sacramentū baptismi
ad renouationē generis humani ad Thi-
tum.3. Per lauachrū regeneratiōis et re-
nouationis spūs sancti quē effundit i nos
abunde per effusionem istius sanguinis
ad redēptionem humani generis post re-
surrectionem christus initiauit nobis vi-
am nouam:quando in die ascensionis ostē
dit fidelibus viam . et aperuit regni cele
stis ianuam Micheas.2.Ascendet pādēs
iter ante eos diuites trāsibūt portam et
egredietur per eam ⁊ transibit rex corā
eis et dominusin capite eorum dominus
voluit ante nos ascendere quia precessit
volens nobis locum parare Johā.14.ca
pitulo.Uado parare vobis locū.et si abie
ro et preparauero vobis locum it erumve
niā et accipiam vos ad me ipsum vt vbi sū
ego vos sitis.vt dicitur ad Colocenses.3.
Christus est sedens in dextera dei patris
vbi nos dicit futuros esse quando hedos
statuet a sinistris agnos autem hoc est ele
ctos a dextris. ad cuius dexteram nos p-
ducere dignetur.

¶ De sancto Marco Sermo primus.

Marcum assume.

2.ad Thimotheum 4.capitu-
lo In verbo proposito notatur
Beati Marci vocatio:et notantur duo in
verbo isto. Primo enim notatur dignitas
vocantis cum dicitur. Assume. Secundo
notatur idoneitas venientis vel obedien
tis cum dicitur marcum. Quantum ergo
ad primū sciendum q beatus Marcus a
Christo fuit assumptus ad obseruationez
mandatorum. Secūdo fuit assumptus ad
cognitionem secretorum. Tercio ad cele-
brationē diuinorum. Quarto ad pceptio
nem premiorum. Primo ergo fuit assum-
ptus beatus marcus ad obseruationē mā
datorum Ecclesiastici. 28. Propter man-
datum assume pauperē. dominus propter
obseruationem mandatorum voluit as-
sumere congregationem apostolorum et
discipulorum . mandata enim diuina so-
lent diuites de facili preterire Jeremie.5
capitulo Magnificati sunt et ditati sunt.
incrassati sunt et impinguati et preterie-
runt sermones meos pessime. Sed man-
data que diuites de facili preterierūt pau
peres cum diligentia maiori custodiunt.
Sicut ego video q equus impinguatus ⁊
occiosus solet recalcitrare. equus autem
laboriosus solet pacifice ambulare Jaco.
2. capitulo. Pauperes elegit dominus in
hoc mundo diuites in fide regni quod re-
promisit deus diligentib⁹ se.propter hoc
ad istam obseruantiam mandatorum dicit
sapiens hominem esse factum et ordina-
tum. Ecclesiastes vltimo capitulo.time de
um et mandata eius obserua hoc est om-
nis homo nichil est sine hoc. Sicut seru⁹
a domino suo non reputatur alicuius mo
mēti.si eius precepta nō custodit. Ad hāc
obseruationem mandatorum fuit assum-
ptus beatus Marcus.et de huius obse-
uatione fuit solicitus quare bene poterit
dicere illud Luce.15.capitulo. Mandatuz
tuum nunq̄ preterivi. et hoc non ad insi-
pientiam sui ipse enim obseruantia man-
datorum sibi fecit viam ad regnum celoꝝ
Mathei.19.capitulo. Si vis ad vitam in
gredi serua mandata. Secundo fuit assū
ptus beatus Marcus ad cognitionem se
cretorum. Ezchiel.iij.capitulo. Assumpsit
me spiritus.et audiui post me vocem com
motionis magne. Spiritus sanctus istum
glorisum euangelistam assumpsit et ipsuz
super se leuauit et ei secreta euangelista
reuelauit. Jsa.lxi. Spiritus domini super
me eo q vnxerit me.ad audiendum man-
suetis misit me. iste beatus marcus spiri
tu docente euangelium non solum annun
ciauit vel predicauit sed etiam conscripsit
vnde reputatur vnus de quattuor euan-
gelistis propter quod bene dicit. Assum-
psit spiritus me. Sequitur. et audiui post
me vocem commotionis magne. Jsta vox
magne commotionis potest dici illa com-
motio que facta est tēpore dominice pas-
sionis et resurrectionis. sicut enim dicitur
Mat.27. terra mota est ⁊ petre scisse sūt
et monumēta apta sunt et multa corpora
scōꝝ q̄ dormierāt resurrexerūt. ⁊ exeūtes

de monumentis post resurrectionem eius
venerunt in sanctaȝ ciuitatem ⁊ apparue
runt multis ſm serieȝ huius littere tã ter
ra ꝙ petre ꝙ monumenta videbantur do
mino patienti compati. corpora sanctorũ
videbantur resurgẽte domino congratu-
lari bene ergo dicebant magnificentie re
gie maiestatis vt in solennitate sue resur
rectionis haberet milites sibi similes in
vestibus gloriosis Tercio assumpt⁹ est be
atus Marcus ad celebrationem diuino-
rum Isaie vltimo capitulo. Assumam ex
eis in sacerdotes ⁊ leuitas bene dicit. As
sumam. nullus em̃ debet se assumere ad
sacerdotium vel dignitatem ecclesiasticã
ingerere. Sed domino vocante vel per su
periorem vel electionem canonicam hũi-
liter obire ad hebreos. 5. capitulo. Nec
quisꝙ sumit sibi honorem nisi qui voca-
tur a deo tanꝙ aaron. hoc est contra illos
qui dignitates ecclesiasticas ipudẽti frõ-
te ambiunt. ⁊ per litigia in ipsas introire
contẽdunt. cum sanctitas dignitatis eccle-
siastice deberet ambigẽtes fugere ⁊ fugi
entes ambire propter quod dicit domin⁹
Assumam ex eis sacerdotes et leuitas. sic
fuit assumptus beatus Marcus euange-
lista dei electus et petri i baptismate fili⁹
atꝙ in diuino sermone discipul⁹ sacerdo-
tium in israel agens ſcdm̃ carnem leuita.
ad fidem christi conuersus euangelium i
ytalia scripsit. Ipsum ergo christus tã sa-
cerdotem ꝙ leuitam ex veteri lege assum
psit. post conuersionẽ vero ipsius est effe-
ctus sacerdos noue legis ⁊ ꝓmot⁹ est ad
titulum pontificalis dignitatis ipse enim
vt in ipso prologo dicitur alexandrie erat
episcopus ⁊ ideo sicut dictum est prius as
sumptus fuit ad consecrationem diuinoꝝ.
Non solum corporis et sanguinis domi-
nici. sed etiam ecclesiarum clericorum et
monialium que non sunt communium sa-
cerdotum. sed solum episcoporum Quar-
to fuit assumptus beatus marcus ad per
ceptionem eternorum premiorum ad Ro-
. 4. capitulo. Deus em̃ illum assumpsit de
inquietudine ad quietem. de morte ad vi
tam ad Romanos. xi. Que assumptio ni-
si vita ex mortuis. Dominus beato mar-
co pro morte temporali quaȝ pro christo
sustinuit vitam eternã rependit vt posset
dicere cũ ceteris sanctis. domini est assum
ptio nostra ⁊ sanctitas israel est regis no
stri. Sic ergo primo notatur dignitas re
uocantis cũ dicitur assume. Secundo no-
tatur idoneitas venientis ⁊ obediẽtis cũ

dicitur marcum. Sciendum est ergo ꝙ
marcus quattuor habet interpretationes
Primo enim interpretatur amarus. Se-
cundo delicatus. Tercio sublimis mãda
to. Quarto interpretatur certus. Beatus
ergo Marcus primo fuit amarus austeri
tate penitentie. Secundo fuit delicatus
serenitate cõscientie. tercio fuit sublimis
mandato per intelligentiam mandatoruȝ
Quarto fuit certus per firmam expectati
onem futurorum. Primo enim fuit bea-
tus marcus amarus austeritate peniten-
tie Ezechielis. 3. capitulo. Abij amarus i
indignatione spiritus mei manus em̃ do
mini erat mecum ꝯfortans me. sancti viri
tam contra mundum ꝙ contra ea que in
mundo sunt indignantur. et ista indigna-
tio eis ad contemptum mundatorũ auxili
atur Isaie. 63. Indignatio mea ipsa auxi
liata est michi istam indignationem fre-
quenter amaritudo penitentie cõcomita-
tur. illa em̃ amara sunt sanctis que pecca
toribus dulcia videntur peccatores em̃ in
delitijs suis solum sup̃ficialem delectatio
nem considerant. sed viri sancti delectati-
onem intrinsicam id est euentum ĩfernalẽ
pensant Prouerbiorũ. 23. de carnali dele-
ctatione dicitur Ingreditur blande ⁊ no
uissimo mordebit vt coluber. ⁊ sicut regu
lus venena difundet si peccator attenda
delectationis blandimentum diligentius
debet attẽdere eterne dãpnatiõis sequẽs
nocumentum. magis est eligenda amaritu
do ꝙ subseq̃r eterna delectatio. ꝙ delecta
tio subseq̃tur eterna dãnatio Ruth. i. Uo
cate me mara id est amaram. quia ama-
ritudine me valde repleuit omnipotens.
amaritudo penitentie. est vnum de fercu
lis militantis ecclesie quã subsequitur re
fectio eterne iocunditatis. Math. 3. peni
tentiam agite appropinquabit em̃ regnũ
celorũ propter hoc homo expertus in spiri
tualibus delitijs debet carnales delitias
detestari prouerbiorum. 27. Anima sa-
turata calcabit fauum. anima autem esu-
riens et amarum pro dulci sumet. anima
saturata spiritualibus et interi⁹ calcabit
fauum delectationis carnalis. anima ve-
ro esuriens refectionem iusticie amarum
austere penitentie sumet pro dulci id est p
assequẽda dulcedine celestis patrie ps ꝙ
magna multitudo dulcedinis tue domine
quam abscondisti timentibus te ideo dice
bat ꝓpheta abij amarus in indignatione
spiritus mei et sequitur. manus enim domi
ni erat mecum confortans me nisi eniȝ do-

minꝰ senctos in auctoritate penitentie cō
fortaret rarus aut nullus vsq; ad finalem
perseuerantiam penitentiā substineret ꝓ
pter quod. Danielis. x. dicitur. tetigit me
q̄si visio hominis. in sāctas in penitentia
confortantis est memoria dominice passi-
onis cuius exemplo sancti homines debēt
ad agenda fortia ⁊ sustinēda fortia arma
ri. i. petri. 4. Christo ergo in carne passo
⁊ vos eadem cogitatione armamini. Naz
arma sua debet sumere miles quando ip-
sum precedit armatus princeps. propter
qd̄ philipenſ. 4. dicebat apostolus. om-
omnia possuz in eo qui me cōfortat. Secū
do marcus interpretatur delicatus. Bea-
tus autem marcus delicatus fuit purita-
te ⁊ serenitate consciētie Jere. 6. Specio
se ⁊ delicate assimilaui filiam syon. syon
specula interpretatur ꝑ quam anima san
cta signatur que in hac vita i enigmate ⁊
non facie ad faciem speculatur ista specio
se ⁊ delicate assimilatur sponse ꝓpter or
namentum virtutum. delicate propter se
renitatem conscientie et quedam pregus
tatione eternoꝝ bonorum. propter orna-
mentum virtutum dicitur sācte anime spe
ciosa facta es: ꝓpter secundum hoc est se
renitatem ꝯscientie ⁊ pregustationez eter
norum bonoꝝ dictum est et suauis in deli
tijs tuis. Sed sciendum ꝙ non solum sūt
delitie spūales sed carnales et aiales. iste
generant dissolutōnem. Jere. 31. Usq; quo
delitijs dissolueris filia vaga iste etiā deli
tie parant eternam damnatōem Apo. 18.
Quantum glorificauit se ⁊ in delitijs fuit
tantum date illi tormentum tormentuz et
luctum anima misera in isto simbulo ni-
mis expendit. quia ꝓ modicis delitijs sibi
in taberna dyaboli ministratis in tormen
tis eternum supplicium ꝑsoluit si ergo re
cte sapimus totis studijs nos ad omnipo
tentem conuertamus vt veris delitijs af
fluamus Job. xxij. Super omnipotentem
delitijs afflues delitijs remissionis culpe
collatōis gr̄e. serenitatꝫ ꝯscie. ⁊ q̄dā ꝑgus
tatione superne glorie. 2. ad Chor. i. capi-
tulo Gloria nostra hec est testimonium cō
scientie nostre beatus Marcꝰ fuit christi
discipulus i istis spiritualibꝰ delitijs eru
ditus. ⁊ in ipso non solum fuit delicatus
sed etiam domino Jhesu christo delitiosꝰ
Prouerbioꝝ. 29. capitulo Erudi filium tu
um et refrigerabit te anime tue dabit de
litias Tercio iterpretatur Marcus subli
mis mandato. ⁊ ideo beatus marcus fuit
tercio sublimis per obseruantiam manda
toꝝ Jsaie. 52. Ecce intelliget seruus meus
exaltabitur et eleuabitur et sublimis erit
valde. Beatus marcꝰ fuit intelligens ꝑ cō
gregationem ⁊ obseruantiam mandatoꝝ
⁊ declinationē pctōꝝ ps̄. A mādatis tuis
intellexi ꝓpterea odiui omnem viam ini-
quitatis. fuit exaltatus et eleuatus ꝓpter
multiplicatōez meritoꝝ. sꝫ sublimis fuit
valde per apprehensionē premioꝝ. christꝰ
eñ dominꝰ est ille de quo dr̄ Job. 5. c Qui
posuit humiles i sublime et merentes eri
git in sospitate. ipe est eñ humiliuz suble
uatio ⁊ merentiū consolatio ipe est de quo
Tho. 3. dr̄. post tempestatez tranquillum
facit. ⁊ post lamentationem ⁊ fletum exul
tationem infundit. dominus etiaz post tē
pestatē tumultꝰ culpe facit trāquillitatem
serenitatꝫ ꝯscie ⁊ sua ꝯsolatōe gr̄a infūdit
infusionem gratie ipe etiaz post lamenta
tionem ⁊ fletum penitentie infundit exul
tationē iocūditatis glorie ps̄. Exultabūt
sancti in gloria letabūtur in cubilibꝰ suis
Jstum beatum marcū post tormentū pas-
sionis sublimauit. et ad se q̄ est gloria san
ctoꝝ transire fecit. ⁊ in partē suam ipm ac
cepit Jsaie. 45. Uiri sublimes ad te tran
sibunt et tui erunt. Quarto interpretatur
beatus marcus certus. Beatus aūt marcꝰ
fuit quarto certus ꝑ firmaz expectationez
futuroꝝ bonoꝝ. Tho. 3. hoc aūt ꝓ certo hꝫ
omnis qui colit te. Quia vita eius si in ꝓ
batōne fuerit coronabitur. vita beati mar
ci in probatione fuit. ⁊ ideo ipm dn̄s glo-
ria ⁊ honore coronauit Jaco. i. Beatus vir
q̄ suffert tētatōez qm̄ cū ꝓbatꝰ fuerit acci
piet coronā vite corōa vite nō dētur certā
tibus sꝫ vincentibus. ⁊ finaliter ꝑseuerā
tibus Apoca. 2. Esto fidelis vsq; ad mortē
et dabo tibi coronā vite ꝓpter istam coro
nā ꝯsequēdā beatus marcus vsq; ad mor
tem fideliter certauit. qr illā in diuino de
posito repositam certitudinaliter ꝯgnouit
2. ad Thi. i. Scio cui credidi ⁊ certus sum
qr potens est depositum meum seruare in
vltimū diez. hoc depositum qd̄ dn̄s beato
marco q̄si in occulto deposito vsq; ad mor
tē seruauit hodie tradidit qñ ipm ad coro
nam glorie vocauit. Canti. 4. Ueni de li-
bano veni coronaberis. quā coronam no-
bis deus tribuere dignetur.

De sancto Marco Sermo scd̄us.

Tu vero vigila i oibꝰ
labora opꝰ fac euāgeliste. 2. ad
thi. 4. c. in ṽbo ꝓpōito tria no

tantur a quibus beatus marcus euange-
lista et quilibet bonꝰ prelatus ꝯmenda-
tur. Primũ enim a quo commendatur est
circumspectio studiosa quod notatur cum
dicitur. Tu vero vigila. Secundum est o
peratio laboriosa. quod notatur cum dici
tur in omnibus labora. Tercium est pre-
dicatio fructuosa quod notatur cum dicit
opus fac euangeliste. Quantum ad primũ
sciendum. ꝙ quilibet homo bonus et pre
cipue prelatus debet tripliciter vigilare.
Primo debet vigilare ad declinationem
peccatorum. Secundo debet vigilare ad
cognitionem secretorum Tercio debet vi
gilare ad custodiam et eruditionem subie
ctorum Primo debet bonus prelatus vi-
gilare ad declinationem peccatorum pri-
ma. Petri quintocapitulo. Fratres sobrij
estote et vigilate quia aduersarius vester
dyabolus tanq̃ leo rugiens circuit que-
rens quem deuoret cui resistite fortes in-
fide bene coniungit ista duo sobrii estote
et vigilate sobrietatem comcomitatur vi
gilantia. sicut ebrietatem somnolentia ho
mines enim ebriosi sunt somnolenti pro-
pter hoc. i. ad The. quinto capitulo. Dici
tur ergo non dormiamus sicut ceteri sed.
vigilemus et sobrij simus. causam huius
vigilantie et sobrietatis subiungit cum
dicit Quia aduersarius vester dyabolus
et cetera. Sicut enim rex vel princeps qui
vult castrum capere consueuit illud circui
re et vndiq̃ vallare sic circuit dyabolus
ad captionem anime misere. ipse enim ob
sidet ante per improuidentiam futuroꝝ
obsidet retro per incuriam preteritorum.
peccatorum obsidet a dextris per eleuatio
nem in prosperis. obsidet a sinistris p̄ deie
ctionem in aduersis. obsidet inferius qua
si castrum perfodiendo per obdurationem
desperationis. eiusmodi perfossio debet
a nobis cum omni vigilantia deuitari vt
habetur. Luce duodecimo. capitulo. Si
sciret paterfamilias qua hora fur veniret
vigilaret vtiq̃ et non sineret perfodi do-
mum suam obsidet et dyabolus superius
per promissionem vite longioris et peni-
tentie finalis presumptionem multi enim
sunt peccatores qui a peccatis suis nolũt
conuerti sed semper ꝓcrastinant ꝛ dicunt
cras cras ad modum corui in superlimina
ri existentis. sed frequenter accidit ꝙ qui
non est hodie cras minus aptus erit. ꝓpt
quod debemus facere s̄m consilium sapiẽ
tis Ecclesiastes. 9. Quodcunq̃ potest face
re manus tua instanter operare. quia nec
opus. nec ratio. nec scientia. nec sapientia
erunt apud inferos quo tu properas. ma
gna fatuitas est ꝓperare ad hospitium de
quo certus est homo ꝙ ibi inueniet crude
lem hospitem. societatem ꝑuersam. lectum
malum cibum nullum. Eccle. 14. Ante obi
tum tuum operare iusticiam quia non est
apud inferos inuenire cibum multum. De
bet sibi homo timere qñ scit debile castrũ
suum. et cognoscit illud esse in circuitu sic
obsessum. dyaboli eñ circumeundo ꝑam
bulãt. vt huiusmodi castrũ subuertãt. hic
est circuitus de quo in ps̄. dicitur. in circui
tu impij ambulant. istam obsidionem eua
dimus si s̄m ꝯsilium beati petri in fide for
tes resistimus. fide eñ eius iacula et ma-
chinamenta ꝓpulsamus ad Eph. 6. In om
nibus sumentes scutum fidei. in quo pos
sitis omnia tela nequissimi extinguere i-
gnea. isto scuto fidei muniti apostoli ꝛ cete
ris virtutibus armati. non solum obsidio
nem diaboli euaserunt sed regna vicerũt
et ꝓmissiones adepti sunt ad hebreos. xi.
Sancti per fidem vicerũt regna. operati
sunt iusticiam et adepti sunt repromissio
nes. Scd̄o debet vigilare bonus prelatꝰ
ad cognitionem secretoꝝ. Prouerbiorum
8. Beatus homo qui audit me et qui vigi
lat ad fores meas. ꝛ obs̄uat ad postes ho
stij mei. Multum vtile est verba sapientie
audire quia p̄ frequentem auditum homo
acquirit sibi firmam possessionem sapien-
tie. prouerbioꝝ. i. Audiens sapiens sapiẽ
tior erit. sicut eñ arbor non vna die s3 plu
ribus firmiter radicatur. et sicut homo ex
multo exercitio promptꝰ et facilis ad ope
rationem efficitur. sic ex frequenti auditu
sapientie homo in sapientia firmatur Ec-
clesiastici. 24. Qui audit me non confun-
detur et qui operantur in me nõ peccabũt
qui elucidant me vitam eternam habebũt.
Tria dicit que operatur sapiẽtia in profes
soribꝰ suis. Primum est exclusio infamie.
et ꝓpter hoc dicit qui audit me non cõfũ-
detur. Scd̄m est declinatio culpe et quan
tum ad hoc dicit et qui operatur in me nõ
peccabit. Tercium est adeptio vite eterne.
et quantum ad hoc dicit. qui elucidãt me
vitam eternam habebunt. bonum est ergo
audire verba sapiẽtie. ꝓpter hoc dicit. be
atus homo qui audit me et qui vigilat ad
fores meas. Due sũt fores p̄ quas possũt
ꝓfessores sacre scripture ad toros sapien
tie introire iste fores sunt continentie ve-
teris legis et noue p̄ quas debemꝰ de tho
ro sapientie noua et vera documenta pro-

ferre Math.xiij.capitulo. Oīs ſcriba do
ctus in regno celoꝝ ſimilis eſt homini
patrifamilias q̄ profert de theſauro ſuo
noua ⁊ vetera.id eſt noui ⁊ veteris teſta
menti auctoritates ⁊ ſancta documenta.
Ad iſtas portas beatꝰ Marcus euāgeli
ſta euigilauit Et ideo ibi thoros ſapiētie
adinuenit Prouerbiorum.viij.capitulo.
Qui mane vigilauerint ad me inueniūt
me. non ſolum autem ad fores ſapientie
vigilauit:ſed etiaꝫ ad poſtes hoſtij obſer
uauit. hoſtium eſt chriſtus Johannis.x.
capitulo. Ego ſum hoſtiuꝫ ſi quis per me
introierit ſaluabit.et ingredietur ⁊ egre
dietur ⁊ paſcua inueniet.poſtes huiꝰ ho
ſtij fuerunt ſancti apoſtoli. Qui dicūtur
poſtes:quia fuerunt hoſtio per conuerſa
tionem coniuncti.fuerunt etiam per fidē
et memoriam paſſionis Chriſti ſanguine
veri agni chriſti ſcilicet rubricati mūdati
et decorati. vt habet Exodi duodecimo
capitulo. Sument de ſanguine agni ⁊ po
nent ſuper vtrūq; poſtem. Ad poſtes hu
ius hoſtij beatus Marcus euāgeliſta ob
ſeruauit. Fuit enim diſcipulus beati Pe
tri a quo diſcere potuit ſeriem euangelij
quod ſcripſit. Similiter ⁊ nos ad huiuſ-
modi poſtes idem apoſtolus obſeruamꝰ
quando eorum documenta ex ſcripturis
ſacris quas conſcripſerunt audiēdo vel
legēdo accipimꝰ Eccleſiaſtici.vj. In mul
titudine preſbiterorum prudentium ſta
et ſapientie eorum ex corde coniunge.vt
omnem narrationem dei poſſis audire.⁊
prouerbia laudis non fugient a te. Ter-
cio debent vigilare prelati ad cuſtodiam
et eruditionem ſubditorum Luce.ij. ca-
pitulo. Paſtores autem erant in regione
eadē vigilantes et cuſtodientes vigilias
noctis ſuper gregem ſuum. Paſtores qui
bus cura ſubditorū cōmittitur vigilare
tenētur. Eorum enim vigilijs ⁊ cuſtodia
quandoq; ſubditi a morte liberātur. qui
ſine ipſis vel eorum cuſtodia morerētur.
Apocalipſis tercio. Eſto vigilans ⁊ cōfir
ma cetera que moritura erunt. Iſti paſto
res non ſolū debent vigilare. Sed etiam
ſuper cuſtodiā gregis inſiſtere Iſaie.lxij
Super muros tuos hieruſalem conſtitui
cuſtodes tota die et tota nocte imperpe-
tuū non tacebunt.hieruſalem eſt eccleſia
hec eſt enī hieruſaleꝫ que edificatur vt ci
uitas ſuper cuius muros p̄lati ad cuſto-
diam ſubditoꝝ poſiti ſunt.quaſi in ſpecu
la.⁊ nō eſt mirū ſi iſti cum omni diligētia
ſubditos cuſtodire ſatagunt. quādo eniꝫ
ſubditos ſuos in curam ſuaꝫ acceperunt
cariꝰ pignus qđ eſſet in eoꝝ hoſpitio in
eſt animas ſuas chriſto dn̄o obligauerūt
iij.Regum.xx. Cuſtodi virum iſtum qui
ſi lapſus fuerit erit anima tua pro anima
eius.⁊ propter iſtam diligentiam vigilā-
tie et cuſtodie tenentur ſubditi prelatis
ad impenſionem reuerentie et obedien-
tie.ad Hebreos.xiij. Obedite prepoſitis
vr̄is ⁊ ſubiacete eis ipſi enī puigilāt qua
ſi rationē p animabus veſtris reddituri.
vnde mali valde ⁊ igrati ſunt ſubiecti q̄
pro ſollicitudine vigilātie et cuſtodie nō
rependūt vicē obedientie ⁊ reuerentie. ſi
ergo primo requiritur in prelato circum-
ſpectio ſtudioſa. qđ notatur cum dicitur.
tu vero vigila. Secūdo requiritur in pre
lato operatio laborioſa. qđ notatur cum
dicitur in omnibus labora. Sciendū er-
go ꝙ bonus prelatus debet laborare tri
pliciter. Primo enī debet laborare ſicut
operarius in agro. Scđo debet laborare
ſicut miles in p̄lio. Tercio debet labora-
re ſicut magiſter in docendo. Primo ergo
debet bonus prelatꝰ laborare ſicut ope-
rarius in agro.j.ad Chorinteos.xv. Gra
tia dei ſum id qđ ſum. ⁊ gratia eiꝰ in me
vacua nō fuit:ſed abūdātius illis omni-
bus laboraui.⁊ ideo quia abūdātius la-
borauit abundantiorem retributionē ex
pectare potuit.j.ad Chorinteos.iij. Unꝰ
quiſq; propriam mercedem accipiet ſm
ſuum laborem. Nam ſm multiplicationē
bonoꝝ laboꝝ fiet retributio p̄mioꝝ.ij.
ad Thi.ij. Laborantem agricolam opor
tet primuꝫ de fructibus accipere. ⁊ perci
piendo fructus abūdāter recipit ſm mē
ſuram in qua ſeminauit. Secundo debet
bonus prelatꝰ laborare ſicut miles in p̄-
lio.ij.ad Thimoteū.ij. Labora ſicut bo-
nus miles chriſti Jeſu ꝙdiu in hac vita
ſumus tanq̄ in agonis certamine poſiti
militamꝰ Job.vij. Militia eſt vita homi-
nis ſuper terram:ſed aliqui in bello ſpiri
tuali ita praui ſunt milites.et ſine corde
ꝙ in principio aggreſſus anteq̄ ictum re
cipiant vel repcutiant arma ſua pij̄ciūt.
Ego enī video ꝙ quādoq; homo ad flatū
vniꝰ duri verbi pij̄cit arma patiētie.qn̄q;
ad guſtū vnius delicati pijcit arma abſti
nentie.qn̄q; ad impulſuꝫ actioris libidis
cū tamē arma iſta ad hoc nobis data ſint
vt per ipſa poſſimꝰ ſibi oppoſita vitia de
bellare.ij.ad Choriteos.vj.capitlo. Per
arma iuſticie a dextris ⁊ a ſiniſtris.homo
enim nec in proſperis per elationem.nec

in aduersis per desperationez, debet frāgi. Talibus armis bene fuit vsus beatꝰ marcꝰ tanq̄ miles christi egregiꝰ. De ipso legimus ꝙ carnifices eum trahebāt et eius carnes in terra defluebant. ⁊ sāguine ipsius saxa inficiebantur. tamen in omnibus istis christi miles beatus Marcus immobilis permansit. de ip̄o eniz legimꝰ ꝙ cum traheretur gratias agēs domino ihesu christo dicebat. In manus tuas domine commendo spiritum meum. Tercio debet laborare bonus prelatus vt magister in docēdo. i. ad Thimote. v. Qui bn̄ presūt presbiteri duplici honore digni habeantur. ⁊ quia presunt ratiōe bonitatis ⁊ vtilitatis. maxime qui laborant in verbo ⁊ doctrina. hoc est per eruditionis verbum et informationis exemplum. Prelati ei subditos debēt erudire exēplo bono propter quod beatus paulꝰ verbo erudiebat. 2. Thi. 2. Memor esto dominum iesum christum surrexisse a mortuis s̄z euāgelium meum in quo laboro vsq̄ ad vincula quasi male operans. sed tamen verbum dei in me non est alligatū. pedes istius sancti viri poterāt cōstringi ligno. manus eius poterant ligari ferro. sed ligua eius cohiberi non poterant a predicādo verbum diuinum. sic ergo laborabat per eruditionis verbum. laborabat per iformationis exemplum. Ipse em̄ non querebat dominum in clero. sed factus erat forma gregis ex animo. i. ad Choriteos. iiij. Imitatores estote mei sicut et ego christi sicut enim homines de nocte ambulātes sequuntur luminaria lucernarnz. sic nos sequi debemus exemplaria virorum sanctorū. Sic ergo secundo requiritur i prelato operatō laboriosa. Tercio requirit̄ in prelato eruditio fructuosa Sciendum est ergo ꝙ opus euangelij primo est opꝰ iocundum. Secundo est opus secretum. Tercio est opus gloriosum. Primo ergo est opus iocunduz Luce. 2. capitulo. Euāgeliso vobis gaudium magnuz quod erit omni populo quia natus est saluator nobis hodie. magnum debuit esse gaudiuz de euangelisatione vel predicatiōe saluatoris. cum magno desiderio estuerant patres antiqui de aduentu nasci turi Isaie. lxiiii. Utinam dirumperes celos et descēderes. Unde accepta spiritussācti reuelatione cepit aduentum saluatoris predicare ysaias Isaia. 33. capitulo. Dominus legifer noster ⁊ rex noster ipse veniet ⁊ saluabit nos christus legifer noster nos erudiendo vtiliter. rex noster gubernādo salubriter. saluator noster nos saluando feliciter. hic est saluator de quo Phil. 3. ca. Saluatorem expectamus dominum nostrum Ihesum christum qui reformabit corpus humilitatis nostre configuratum corpori claritatis sue cum eniz ip̄e iā glorificatum corpus in resurrectiōe assumpserit corda nostra ad similitudinē sue claritatis glorificabit vt milites habeant vestes similes vestibꝰ regiis Hester. vi. homo quem rex honorare cupit debet indui vestibus regiis. Secūdo opus euangelii est opus secretum ad Gal. i. Notū vobis facio fratres euangeliū qđ euāgelisatum est a me quia nō est sc̄dz hominē. neq̄ enim ego ab homine accepi illđ. neq̄ didici. s̄z per reuelationē ihesu christi. Christus ei est sicut Danielis. 2. dicitur qui reuelat profunda ⁊ obscōdita. ⁊ nouit in tenebris cōstituta. ⁊ lux cum eo est. sicut non est mirū si ea que in tenebris sunt abscōdita appareant in lumine solis. sic nō est mirabile si verus sol iusticie quosdā voluit propter malitiam suam in tenebris relinquere et quibusdam voluit euāgelii sui secreta reuelare. Mathei. xi. Abscōdisti hec a sapientibus ⁊ prudentibus ⁊ reuelasti ea paruulis. Tercio opus euangelii est opꝰ gloriosum. 2. ad Chorinteos. iiii. Deus huiꝰ seculi excecauit mentes infidelium. vt nō fulgeat illuminatio euāgelii glorie christi. Et sequit̄ deꝰ qui dixit de tenebris lucem splendescere ipse illuxit in cordibus nostris ad illuminatōem sācte claritatis dei. sicut lux solis est ceco absens qui tm̄ ē luci solis presens. sic clarescente euangelii luce oculos cordium suorum per infidelitatem clauserunt. ⁊ ideo lucem euangelii sibi predicati et presētati nō receperunt Johannis. i. Lux in tenebris lucet ⁊ tenebre eam non cōprehenderunt. sed đs qui dixit de tenebris lumē splendescere illuminauit corda fidelium ad recipiēdū euangelium gloriosum. 2. ad Choriteos. 3. Nos vero omnes reuelata facie gloriā domini speculantes in eandem imaginez transformantur a claritate in claritatē. a claritate fidei in claritatem spei in visiōe claritatis diuie faciei. i. ad Chorite. xiij. Nunc videmus per speculum ⁊ i enigmate. tunc aūt facie ad faciem ad cuius faciei visionem nos perducere dignetur ⁊c.

De sancto Petro Sermo primus.

TU es petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. Mathei. xvi. Uerbum ꝓpositum quod dictum est a domino beato petro apostolorum principi in collatione clauium regni celestis ⁊ cōmendationem beati martiris. ⁊ cōmēdatur a tribus. Primo a prerogatiua fidei ⁊ eiusdem confessione cū dicitur. Tu es petrꝰ Secundo a constantia virtutis in prosperitate ⁊ aduersitate. cū dicitur super hāc petram. Tercio ab eminentia exēpli ⁊ forma vite in proximi edificationem. cū dicitur edificabo ecclesiam meam. Per primum ordinatur ad deum in recte credendo per secundum ad seipsum in bene viuendo per tercium ad primum sancte et salubre conuersando Primo ergo dicitur Tu es petrus. ⁊ cōmendatur hoc ad quatuor interpretationes huius nominis petrus. Interpretatur enim cognitus agnoscens discalcians. dissoluēs Ipse fuit petrus id est cognitus preodinatione diuine electionis. fuit petrus id ast agnoscēs certitudine fidei stabilis. fuit petrus id ē discalcians dimissione mundane prosperitatis. Fuit petrus etiā dissoluens nos confutatione heretice predicationis. fuit etiam petrus id ē cognitus diuina electione. Isaie. xlij. capitulo. Ecce seruuꝰ meꝰ suscipiam illum. electus meus complacuit sibi in illo omnia mea dedi spiritū meum super illum. iudicū gentibus profert Beatus petrꝰ dicitur seruus discreta administratione talenti sibi cōmissi. ipse enī fuit seruus non nequaz sed fidelis seruꝰ et prudens quem constituit dominꝰ sup familiam suam Mathei. xxiiij. Susceptus a domino dicitur propter pulsationē corporis ⁊ dissolutionez catholice veritatis ipse talentum dominicum non inuoluit ī sudarium suum sed tradidit nūmulariјs. ex reddidit domino cū vsuris. Electis domini dicitur certitudine diuie preordinationis. elegit enim nos ante mundi cōstitutioem. complacuit sibi ī illo anima domini per infusionem gratie iustificantis. ad Romanos. viij. capitulo. Quos p̄desti nauit hos ⁊ vocauit ⁊c. Ipsum predestinauit dominus per eternam electionem vocauit per gratie infusionez. iustificauit per bonam operationem siue per eternā remunerationem. Dedit super eum spiritum euangelice predicatiōis vt habetur Isaie sexagesimo primo. Spiritus domini super me eo ꝙ vnxerit me ad annunciandum mansuetis me misit. ipse gentibus iudiciuz protulit extreme discrepationis ad incussionem timoris Job. xxix. fugite a facie gladij. quia vltor iniquitatis ē gladius. ⁊ scitote esse iudiciuz. Secūdo fuit petrus id est agnoscēs certitudine fidei. de ipso eni potest dici illud Ecclesiastes. ⁊. capitulo. Oculi sapiētis in capite eius. Oculi sapiētis duo sunt fides dirigens intellectum. caritas regulans affectum. Unde super illud Matei. vij. capitulo. Lucerna corporis tui ⁊c. Glosa sicut oculus omnia membra corporis dirigit. sic intentio ⁊ lumen fidei. lucerna lux est ī testa sic in fide caritas cum fides cessabit sola caritas lux erit. Hec sunt duo luīaria q̄ posuit deus in firmamēto celi id est hūane mentis. Nec istoꝝ luminarium vnum excludit alterum sed requiritur ī sui subsidium. Unde beatus bernardus. ad hoc ꝙ oculus sit simplex duo sunt necessaria. ꝙ sit charitas in intentione ⁊ veritas ī electione. si enim bonum diligat sed nō eligat habet zelum dei. sed non ꝺm scientiā Si vero econuerso habet scientiā sine zelo. Similiter econtrario oculum nequam duo constituerūt. Cecitas quasi agnoscit veritatem. peruersitas qua diligit falsitatem. hec sunt duo que difficile in moribꝰ hominum tollerātur. vt dicit Augustinꝰ. secūdo de trinitate. Presūptio veritatis priusꝙ̄ pateat. ⁊ cum iā patuerit presūpte defense falsicatis istius sapiētis oculi fuerunt in capite eius id est christo. i. ad Chorinteos. xi. capitulo. Caput mulieris vir. caput viri christus. caput christi deus Et deberent esse in ipso nostri. Primo qz ipse eripit a laqueis psalmista. Oculi mei semper ad dominum quoniam ipse euellet de laqueo pedes meos. Secūdo quia dirigit in agendis. ⁊. Paralipome. xx. capitulo. Cum ignoramus quid agere debeamus hoc solum residui habemus vt dirigamus oculos ad te domine Tercio quia saluat ⁊ reficit in aduersis vt habetur in libro Genes tricesimo secundo capitulo dixit iacob. Uidi dominum facie ad faciē ⁊ salua facta est anima mea. Tercio fuit petrus id est discalciās dimissione mūdane ꝓsꝑitatis. ideo ipi cōuenit qꝺ dicitur Exodi. 3. capitulo. Solue calciamentū de pedibus tuis. locus eñ in quo stas sanctus est. pedes enim sūt anime affectōes. calciamenta sunt res mundane siue temporales. quia sicut calciamenta adherent

pedibus non tamen sunt de substātia pe
dum. sic res temporales adherēt affectio
nibus non tamen sunt de substantia ani-
marum. illa calciamenta ligantur q̄si tri-
plici funiculo vel corrigio. Primus funi-
culus est ambitio excellentie vel honoris
Secūdus amor carnalis suauitatis. Ter
cius est appetitus quietis ⁊ amotio labo
ris. Ad hoc eniꝫ appetit aliquis diuitias
frequenter vt ascendat ⁊ maneat in hono
re. vt viuat cuꝫ suauitate vt quiescat sine
labore. Hic est funiculus triplex qui diffi
cile rumpitur vt habetur Ecclesies. iiij. c.
Hi sunt funes peccatorum quibus pec-
catores circūplectuntur. Iniquitates sue
capiunt impium ⁊ funibus peccatoꝝ suo
rum quisq; stringitur Prouerbiorū. v. c.
Isti funiculi autem rumpuntur a domi-
no per iusticiam seuam. aut disoluētur a
nobis per penitentiam salutareꝫ. funicu
luꝫ ambitionis rumpit vita breuis Eccle
siastici. x. capitulo. Omnis potētatus bre
uis vita. suauitatem carnis rumpet pena
acerba. potio enim bibentibus illam erit
amara. Apocalipsis. xviiij. cap. Quātum
glorificauit se ⁊ i delitijs fuit. tm̄ date ei
tormentum ⁊ luctum ⁊c. Funiculum qui
etis rumpet pena cum variatiōe cōtinua
⁊ cum continuatone varia Job. xxiiii. ca-
pitulo. Trāsibunt ab aquis niuiū ad ca-
lorem niuium. vt miro modo sit ibi cū va
riatione cōtinatio. et cum continuatione
variatio. Ista vincula batus petrꝰ bene
disrupit ⁊ dissoluit Judicuꝫ. xvi. capitulo
Rupit vincula quoniam si rumpat quis
filium de stuppa tortum sputamine cū ar
dorē ignis acceperit Hoc dicitur de san-
sone qui interpretatur sol eorū. quod be
ne cōuenit beato petro martiri qui est sol
predicatorum. immo omnium christiano
rum lucerna et eos dirigēs in via fidei ⁊
morum. Ipse enim prudenter attendens
mundi fallacias ⁊ de via seculi desuētis
cuius blandimentis quis leditur cum le
niter. vt a lubricis caute petro r̄tracto fir
mis possit incedere gressibꝰ. vite semitaꝫ
eligens tutiorē salubrem regulam est ag
gressus per quā valeret duci diriri ⁊ redu
ci ad optatam requieꝫ post laborē Quar
to fuit petrus id est dissoluens cōfutatio-
ne heretice prauitatis non surdus audi-
tor illiꝰ verbi Isaie. lviii. capitulo. Dissol
ue colligationes impietatis solue fascicu
los deprimentes impietas est in deum si
cut iniquitas est in proximum. sicut enim
iniquitas ledit proximum. Sic impietas

deū offendit. Iste impietates colligātur
quādo ab hereticis. licet diuersis heresi
bus vnius fidei catholice veritas impu-
natur. Iste sunt vulpes samsonis haben
tes facies diuisas quantum ad exteriorē
aspectum. sed caudas colligatas quantū
ad interiorem assensum Judicuꝫ. xv. Isti
sunt habentes speciem pietatis quantū
ad exteriorem rationem. sed virtuteꝫ eiꝰ
abnegant quantum ad interiorem puer
sitatem. iste colligatōnes impietatum dis
soluuntur quando heretici vel a fidelibꝰ
simplicibus humilibꝰ deuitantur vl' qn̄
a sapientibus ⁊ perfectis efficaciter deui
cuntur. debent etiā heretici a simplicibꝰ
humiliter deuitari. Tit. 3. Hereticum ho
minem post primam et secundam correp
tionem deuita. heretici qui per verba le
gis legem impugnant proprium enim se
sum verbis legis astruūt. vt peruersitatē
mentis sue legis autoritate commendēt
Hi deuitādi sūt. q2 frequēter cor iusti ex
ercitatōnes querūt ad malū. Debent etiā
iste colligatōes dissolui a sapiētibꝰ here
ticos soliditate ꝟitatꝭ efficaciter ipugnā
do. Vn̄ augu. 3. de Trinitate Gratāter re
cipit oscalū colūbinū pulcherrima et mo
destissima castitas. dentē vero caninū vel
vitat c[illegible]atissima hūilitas. vel retūdit soli
dissima veritas. seqtur. Solue fasciculos
depmētes fasciculi depmētes soluūt qn̄
hereticoꝝ male itellectꝭ autoritatibꝰ ⁊ fā
tasticis rationibus simplices fideles op-
primentibus modo debito respondetur.
Recta em̄ responsio dicitur solutio. istos
fasciculos beatus petrꝰ martir bene dis-
soluit. ipse em̄ fultus quaterna virtutuꝫ.
fide ꝑambula. spe astāte. comite caritate
sic ꝑualuit ⁊ ꝓfecit circa defēsionē fidei.
ꝓ qua totus ardebat q; cōtra eius dirof
hostes mente intrepida. feruētiq; spiritu
ꝯtinuum certamē exercens suum tandeꝫ
agonem diutinum meriti superante mar
tirio feliciter cōsūmauit. Sequitur Et su
per hanc petram. vbi cōmendatur a con-
stantia virtutꝭ in ꝓsperitate ⁊ aduersitate
ipse em̄ fuit petra durissima immobilita
te cūstantie. petra limpidissima puritate
innocentie. petra ꝓminens eminentia vi
te. ipse fuit petra durissima immobilitate
cōstantie Isaie. l. Posui faciem meam vt
petram durissimam. ⁊ scio qm̄ non confū-
dar. Beatus petrus fuit dura petra. quis
ventis tentationum non est motus duri
or. quia pluuijs tribulationem non est de
iectus. durissima. quia fluminibus perse-

cutionum vsq ad diuisionē anime et corporis pertingentium non est deuictus. Ipse enim fuit ille homo euangelic⁹ qui edificauit domum suam super petram et descendit pluuia et venerunt flumina et flauerunt venti. et irruerunt in domum illam. et non cecidit fundata enim erat super petram. Sequitur. Et scio qm̄ non cōfūdar. Sed diceres. Petre quomodo scis q non confunderis. Potest respondere quoniam in vita et in morte factuz est cor meum immaculatum in iustificationibus dei. Dicitur autem. z Machabeoꝝ. vij. q rex mundi defunctos pro suis legibus in eterne vite resurrectione suscitabit. vbi reddidit deus iustis mercedem laborum suorum. Sapientie. x. Et beato petro iaz reddidit. quia iam quasi fructus suauissimus ad propriam fruitionem et aliorum cum delectatione est presentatus superno conspectui. De orto nāq fidei in mensam regni eterni. in eius passione dulcis ablatus est fructus de ecclesie vinea in regium calicē affluens nouiter liquor infusit qñ palmes fecundus hostili mucrone cōscisus habuit plus humoris qz cohesit pressius vinee vite. Scd̄o fuit petra limpidissia puritate inocētie Sacharie. xxiij. Effudit sanguinem eius supra petrā limpidissimaz ne operiretur. Sanguis beati petri est effusus quando hostili mucrone cōscidit cruore ꝓprio lanceat⁹. et hic super petram limpidissimam id est super ipsuz qui fuit petra limpidissima. Homo enim potest dici petra limpidissima in quo est firmitas ꝯtinētie cōiugalis limpidissima in quo est firmitas cōtinentie virginalis que in beato petro legitur fuisse sicut cōmuniter confessoꝝ suoꝝ attestatio approbauit ipse fuerat de illis qui lauerunt stolas suas in sanguine agni. ipse lauit stolā suam ne esset in eo macula immunditie. dealbauit puritate virginitatis z innocētie. sed in sanguine agni ꝓprij sanguinis effusione vt in ipso esset rubricata virginitas. roseo sanguine vt in ipso esset candens martirium innocentie puritate. De predicatoꝝ em̄ ordine prodit rosa rubēsque regalibus oblata conspectibus intulit suauitatē odoris. in celesti quoq rosario flos amenus rubo colore rutilans nūc est natus. in candido et mundo sanctoruz collegio nouum munditie lilium exortuz super hanc petram limpidissim⁹ sanguis eius est effusus. ne operiretur negligens per ignorantiam. sed teneretur memoriter per frequentē recordationē. meritoꝝ suorum recitationem sicut enim nos videmus dominos habere precones sua merita recitātes. sic habere debemus nos ad uocatuz ad modum. Abel iusti pro peccatis nostris clamantez. Beatus petrus dū datur funeri nouus abel succedit veteri vt habet Genesis. iiij. capitulo. De abel quē caym occiderat dicitur. Uox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Sic vox fusi sanguinis beati petri intonat. incliti martirij tuba clangit. Terra non silet sudans aspersione cruoris resonat regio tā to ꝑdita bellatore. Ipseq met gladius patricida proclamat. Tercio fuit petra probata diuturnitate experientie vt habet Isaie. xxviij. Ecce mittam in fundamentis syon lapidem probatum. Syon specula interpretatur in qua designatur ecclesia que quasi in specula posita aduentum summi iudicis prestolatur. In fundamentis syon id est ecclesie lapis ponitur quādo beatus petrus martir sanctorum martirum cathalago qui fundauerunt ecclesiam sanguine proprio sociatur. Sed iste lapis probatur esse diuturnitate temporis et experientia sanctitatis. Deutro. i. Date ex vobis viros sapiētes et gnaros quoꝝ conuersatio probata sit in tribub⁹ suis. Iste fuit vir sapiēs speculatione veritatis. gnarus frequētis experiētie et exercitationis. Cōuersatio eius ꝓbata fuit cōtinuatione sanctitatis vsq in terminū perseuerātie finalis. Unde beatus petr⁹ quasi lapis ꝓbatus in fabrica ecclesie positus tunsura z pressiōe politus supernis edibus est insertus. Quarto fuit petra ꝓminens eminētia vite Isa. xxxij. Erit vir sicut qui absconditur a vento z celat se a tēpestate sicut riui aquarum in siti et vmbre petre prominentis in terra deserta. Beatus petrus modo absconditur a vento tētationū. celat se a tempestate tribulationū sicut riui aquarum in siti per refrigerium precedentiū laborum. sicut petra ꝓminēs eminētia vite z omni virtute Ipse em̄ deuotione gratus. humilitate leuis benignitate suauis. pietate compatiens. patiētia ꝯstans. caritate stabilis. z in cūctis moꝝ maturitate ꝯpositus alios profusis virtutū aromatib⁹ attrahebat. fact⁹ alijs odor vite in vitaz. vt māsuetis et humilibus formam vite eius imitantib⁹ z passionē venerātib⁹ Alijs odor mortis in mortem. vt superbis et derisorib⁹. Et sic fuit petra ꝓminens multis virtu

dus. fuerunt enim multi alij martires sine eminentia virginitatis ⁊ gratia predicationis fuerunt multi predicatores sine palma martirij ⁊ virginitatis. fuerũt multi virgines sine eminẽtia predicatiõis et corona martyrij. Sed deus istum gloriosum martirem quantum ad eius triplicẽ virtutem triplici honore dotauit. vt eius vis rõnalis illustretur predicationis grã eius concupiscibilis ornaretur virginitatis gloria eius irascibilis dotaretur martirij corona. Hec est triplex aureola auree premij substãtialis supposita. Exodi. xxv. Sequitur edificabo ecclesiam meam vbi commendatur ab eminentia exẽpli in forma vite ad ꝓximi edificationem. Edificauit autem ecclesiaꝫ quadrupliciter. Primo prohibens remouẽdo in destructiõe peccatoꝝ. Secundo in verbo. in predicatiõe fidei ⁊ moꝝ. Tercio in exemplo. honestate conuersatione ⁊ edificatione ꝓximoꝝ. Quarto facto operatione miraculorum. Primo ergo edificauit prohibens remouendo Isaie. lviij. Vocaberis edificator sepium auertas semitas iniquitatũ. Beatus petrus edificator sepium dicitur quãdo eius misterio et predicatione locꝰ per quam suggestionibus demonum patere posset additus obstruitur. p sepem enim ne diripiatur possessio custoditur. Ecclesiastici. xxxvi. vbi nõ est sepes diripietur possessio. vias iniquitatum auertit quando vias peccatorum tenebrosis spinis et lapidibus ꝯplantatas. vias autem iustorum sine offendiculo esse ostẽdit. Prouerbioꝝ. xv. Iter pigroꝝ quasi sepes spinaꝝ. via autem iustoꝝ absq; offẽdiculo. Scdo edificauit verbo. predicatione fidei ⁊ morum Jeremie. i. Constitui te sup gentes ⁊ regna vt euellas ⁊ destruas et disperdas et dissipes. hoc dicitur quantum ad zizanis morum. Edifices ⁊ plantas quantum ad semina fidei ⁊ bonorum. qđ bene fecit beatus petrus. ipse enim fuit ꝓximo ad edificationẽ placens qui pacis sunt ⁊ edificationis custodiens. non surdus auditor illius verbi apostolici Ephe. iiij. Ois sermo malus ex ore vestro nõ ꝓcedat. sed si quis bonus est ad edificationem. ipsiꝰ eñ verba ⁊ opa semp veritatem fidei redolebant. cuius dulcedinem lingua eius velut fauus redundans copiose distillãs semp illius documẽta sua via ꝓpinabat. Tercio edificauit exemplo honesta conuersatione. Ecclesiastici. xl. Edificatio ciuitatis confirmabit nomen. Ciuitas est ecclesia hoc est hierusaleꝫ que edificatur vt ciuitas. hec ciuitas edificatur cuꝫ beatus petrus fundamẽto apostoloꝝ ⁊ martirum iungitur. Edificatio huiꝰ ciuitatis confirmat nomen martiris dum ex eius morte et memoria passionis fama sanctitatis sue nõ minuitur. sed crebrescit. granũ eñ frumenti cadens in terram ⁊ in fidelium manibus compressum ⁊ mortuum vberius cõsurgit in spicam. sed botrꝰ in torculari calcatus liquoris redundat copiã. sic triticum attritũ in area in horreuꝫ dominicuꝫ excussa palea deportatur. Sic aromata pilo concussa odorem plurimuꝫ circũfundunt hic est eñ. Josias cuius memoria in ꝯpositione odoris facta ẽ opus pigmẽtarij Ecclesiastici. xlix. Josias interpretatur quo est incensũ dñi. in quo designatur beatus petrus martir q̇ seipm obtulit hostiã sanctam deo placentẽ in odorem suauitatis. ⁊ hoc facit ad edificationem ꝓximi. ipse eñ prefiguratus in illo beato sene et martire ⁊ eleazaro qui cum morietur dixit. tu dñe q̇ habes sãctã sciẽtiã manifeste scis ꝙ cũ possẽ a morte liberari duros corporis sustineo dolores. ſm aiam vero ꝓpter timorẽ tuũ libenter hec patior. ⁊ hoc modo vita discessit nõ soluꝫ iuuenibus. sed vniuerse gẽti memoriam mortis sue exemplum virtutis et fortitudinis derelinquens. ij. Macha. vi. Quarto edificauit ecclesiã facto miraculorum operatione. ipe ei fuit ille symeõ onie filiꝰ sacerdos magnus qui in vita sua suffulsit domũ. ⁊ in diebꝰ suis corroborauit tẽplũ altitudo etiã tẽpli ab eo fundata est duplex edificatio Ecclesiastici. l. Symeon interpretatur exauditꝰ vel exaudibilis in quo signatur Beatus petrus martir qui merito in vita a deo meruit exaudiri. hic dr̃ onie filiꝰ id est ecclesie. Onias ei interpretatur merens dño. in quo designatur status presentis ecclesie qui est in merore ꝙdiu est in supni sponsi expectatione. ipse fuit sacerdos officio. sed magnꝰ vite merito. ipse suffulsit domũ operibꝰ meritorijs. Corroborauit tẽplũ salubribꝰ documẽtis. Altitudo etiã tẽpli ab eo fundata est coruscantibꝰ miraculis. ⁊ vt de multis pauca dicamus ipse gutturnosũ preti more gule nec loqui valentem nec spirare curauit. cuidam iuueni mutuo vsum loquele restituit mulieres obsessas a demonibus liberauit. febres expulit. lãguores curauit varios ⁊ diuersos. cuiusdam sinistre manus digitum ex morbo fistule plu

rium foraminū concauitate defossum mi
ra cōsolidatione sanauit. post mortē ipsiꝰ
ad sepulchrum eius venerabile lampa-
des sine humano ministerio sūt diuinitꝰ
accense. hec et alia plura leguntur in eiꝰ
vita nec ista sūt pueriliter aut cautelose
inuenta: sed diligenti facta inqͥsitione et
habita cū summa ⁊ autentica sunt attesta
tione probata. et Innocentio papa quar
to cardinalium ⁊ omnium prelatoꝝ qui
tunc erant in curia communi consensu et
cōsilio cōfirmata. ⁊ sic altitudo templi ab
ipso est fundata. Sequitur. Duplex edifi
catio. hoc est quantum ad duplicē statuꝫ
ecclesie. q̄tum ad statum militantis eccle
sie edificauit dum in fundamento aposto
loꝝ ⁊ martyꝝ ponitur. Quantū ad statuꝫ
triumphantis dum christo angulari lapi
di sociatur petrus em̄ firmatꝰ in petra fi
dei. petra diui in passione allisa ad petrā
id est xp̄m digne coronandus ascēdit. cu
ius corone pro meritorum qualitate nos
participes efficere dignetur.

¶ De sctō/petro martyre/Sermo scd̄s.

Hec passus sū abs

q; iniquitate manus mee Job
xvi. In verbo ꝓposito duo no
tantur e quibꝰ ipse gloriosus martyr be
atus Petrus commendatur. Primo enim
notatur tolerantia passionis cuꝫ dicitur.
Hec passus sum. Secundo notatur inno-
centia patientis cum subditur. absq; ini-
quitate manꝰ mee. Sciēdū ergo q̄ q̄ttuor
sunt que fideles christi ad patiendum ꝓ
christo animauerunt. Primum fuit decli
natio iniquitatis. Secundū fuit imitatio
saluatoris. Tercium fuit dulcedo conso-
lationis. Quartum fuit magnitudo retri
butionis. Primū ergo quod mouit mar-
tyrem ad patiendum pro christo est decli
natio iniquitatis. i. Petri. iiii. Nemo ve-
strū patiatur quasi homicida aut fur aut
maledictꝰ aut alienoꝝ appetitor aut vt
christianus nō erubescat glorificet autēꝫ
deum in isto nomine christiani. ideo crux
fit fidelibꝰ in frontibus suis in cōfirma-
tione: vt non erubescant nomen christi tē
pore tribulationis cōfiteri vel etiam pre
dicare ad Romanos. x. Corde creditꝰ ad
iusticiam. ore autem fit confessio ad salu-
tem. nec sufficit fides in corde si tempore
necessitatis confessio fidei nō inuenitur
in ore. Vn̄. ii. Machabeoꝝ. vi. capitulo.
Dixit ille bonus senex qui ꝓ legibus pa
tris patiebatur. Dn̄e qui habes sanctam
scientiam manifeste tu scis: qꝛ cū a morte
possem liberari duros corporis sustineo
dolores. ſm animā vero ꝓpter timorem
tuū libenter hec patior. Ideo sancti mar
tyres hic eligerūt duros corporis crucia
tus ⁊ dolores sustinere q̄ timorem relin
quendo eius fidem in confessione nega-
re. Secundū qđ animabat martyres chri
sti ad patiēdū erat imitatio saluatoris. i.
Petri. ii. Christus passus est ꝓ nobis vo
bis relinquens exemplū vt sequamini ve
stigia eius. bonū est illius vestigia sequi
per quē possunt homines lumē vite eter
ne assequi Johānis. viii. Qui seqͥtur me
non ambulat in tenebris: sed habebit lu
men vite: sicut em̄ canes venatici sequun
tur feraꝫ per vestigia sanguinis. Sic san
cti martyres secuti sunt vestigia passiōis
Job. xxiii. Vestigia christi secutꝰ est pes
meus. sic iste martyr beatus Petrus ve-
stigia christi est secutꝰ. ipse em̄ mortē vo-
luntarie ꝓ morte christi reddidit pellem
pro pelle tradidit. sanguinē pro sanguie
effudit. vnde de ipso cuꝫ ceteris martyri
bus potest dici hic est vere martyr qui ꝓ
christi nomine sanguineꝫ suū fudit. Ter
cium quod animabat martyres ad patiē
dum ꝓ christo est dulcedo consolationis
ii. ad Chorinteos. i. Sicut abūdāt passio
nes christi in nobis. ita ⁊ per christū abū
dat cōsolatio nostra. sicut em̄ bonꝰ cirur-
gicus ſm multitudinem vulnerum appo
nit multitudinem emplastrorum mitiga
tiuoꝝ ⁊ curatiuoꝝ. sic christus ſm multi
tudinem passionū apponit multitudineꝫ
consolationū. vnde beatum Stephanuꝫ
prothomartyrē consolatus est christꝰ io-
cunditate sue visionis. vnde inter lapidū
pressuras positꝰ dixit Actuū. vii. Ecce vi
deo celos apertos ⁊ filium hominis stan
tem a dextris dei. beatum Laurentiū cō
solatus est dn̄s dulcedine roris et refri-
gerationis in quam carbonum incendiū
conuertit. vnde legitur Daciano dixisse.
disce miser quoniam carbones tui refri-
geriū michi prestant. Cōsolatus est etiā
dominus beatum Dionysium consolati-
one leticie et iubilationis. vnde de ipso
legimus q̄ ipse super lectum ferreū sup-
positis prunis ardentibus extensis cāta
bat dicens. Ignitum eloquium tuum ve
hementer ⁊ sibi tunc dicitur illud ꝓpter
istam abūdantiaꝫ consolationū a christo
tribulationibus immissaꝝ dicitur. ii. ad
Chorinteos. i. Pater misericordiaꝝ ⁊ deꝰ
totius cōsolationis qui cōsolatur nos in

omni tribulatione nostra Quartuꝫ quod
animauit martires ad patiendum ꝓ chri
sto fuit magnitudo retributiōis ad Ro.
viii. Nō sunt ꝯdigne passiones huius tē
poris ad futuram gloriam que reuelabi-
tur in nobis. sicut em̄ nulla compatio est
athomi ad totam machinaꝫ mundanam
sic nulla comparatio est passionis modici
temporis ad īfinite eternitatis duratōeꝫ
Sapientie. iii. In paucis vexati. in multi
bene disponentur qm̄ deus tētauit illos
⁊ iuenit illos dignos se. Solet dici ꝙ qui
habet rusticum habet predam. qui habet
christum habet gloriam eternam. ipse eni
habet gloriam se inseparabiliter comitā
tem Prouerbioꝝ. viii. Mecuꝫ sūt diuitie
⁊ gloria opes superbe ⁊ iusticia. sic ergo ꝑ
mo notatur tolerātia passiōis in isto glo
rioso martire. cum dicitur. hec passus suꝫ
Secundo notatur innocētia patientis cū
subditur. absq iniquitate man⁹ mee. Sci
endum ergo ꝙ quadruplex iniquitas re-
peritur a qua iste martir immunis est in
uentus Primo ergo ē iniquitas male co
gitationis. Secūdo est iniquitas perfide
eruditionis. Tercio est iiquitas peruer
se operationis. Quarto est iiquitas palli
ate simulationis. Primo ergo est iniqui-
tas male cogitationis ps. Iniquitatē me
ditatus est in cubili suo. cubile est cordis
secretum in quo latitant fraudes cogita
tionum maloꝝ. Sꝫ sciendum est ꝙ dupli
ci ratione potest cogitari malū. aut vt co-
gnoscatur ⁊ a bono discernatur. ⁊ sic cogi
tatio mali est laudabilis. ⁊ attestatur con
gregationi ⁊ perfectioni ad hebreos. v. c
Perfectoꝝ est solidus cibus eoꝝ qui pro
ipsa cōsuetudine excitatos habent sens⁹
ad discretionem boni ⁊ mali. Secūdo po-
test cogitari malū vt desideretur ⁊ accep
ta oportunitate temporis operis manci-
petur. sic cogitatio mali est vituꝑabilis. ⁊
hoc sensu dicebat ꝓpheta. iiquitatē odio
habui ⁊ abhominatus sum. legē aūt tuā
dilexi. vñ sanctus hō malas cogitatōes a
desiderio suo quātuꝫ potest auertit. ⁊ ad
legem dei que est īmaculata conuertans
animas se conuertit. Scd̄o est iniquitas
eruditiōis a qua iste martir bene fuit im
munis. Malach. 2. Lex veritatis fuit in
ore eius ⁊ iniquitas non est inuenta in la
bijs eius. in pace ⁊ ī equitate ambulauit
⁊ multas auertit ab iniquitate. Intentio
em̄ huius martiris erat homīes retrahe
re a ꝑfidia hereticoꝝ inimicoꝝ. ⁊ ipos cō
firmare in fide ⁊ doctrina bonoꝝ moꝝ. vt

ipsos liberaret a peccato ⁊ consortio dam
natoꝝ Jacobi. v. Si quis ex vobꝭ erraue
rit a veritate ⁊ ꝯuertit quis eū. scire opor
tet qm̄ qui ꝯuerti fecerit peccatorē ab er
rore vie sue saluabit animā eius a morte
⁊ operit multitudinē peccatoꝝ. Tercio ē
iniquitas peruerse oꝑationis Job. xv. si
iniquitatē que est in manu tua abstuleris
a te. ⁊ nō ꝑmanserit ī tabernaculo tuo in
iusticia. tūc leuare poterꝭ faciē tuā absq
macula. Duplicem tangit malitiā ꝑuerse
oꝑationis cum d̄r. si iniquitatē que est in
manu tua abstuleris. Malitia em̄ manus
vel operationis auertit oculos dei ne ac-
cedat ad vocem orationis vel supplicatio
nis Isaie. i. Cum extenderitis manus ve
stras auertā oculos meos a vobis. ⁊ cum
multiplicaueritꝭ orationem nō exaudiaꝫ
manus em̄ vestre sanguine plene sūt. mū
dandum etiā est cor ab inordinatione af
fectionis ⁊ hoc notatur cum d̄r. et non ꝑ-
manserit in tabernaculo tuo iniusticia. i
iusticia est affectio inordinata ꝑ quaꝫ ob
scuratur anima ne clare deum videre va
leat. sed cum ista iniusticia inordinate af
fectiōis a corde expellitur. expulsa obscu
ritate deus mūdo corde videbitur Mat.
v. Beati mundo corde qm̄ ipsi deum vide
bunt. Quarto est iniquitas simulate pal
leationis ps. Probasti cor meum ⁊ visita
sti nocte. igne me examinasti et non est in
uenta in me iniquitas. dominus in nocte
aduersitatis vel retributionis cor probā
do visitat et visitādo ꝓbat. Sophonie. i.
scrutabor hierusalem in lucernis ⁊ visita
bo. vsus lucernaꝝ nō de die sed de nocte
est ꝑꝑ quod signatur illud scrutiniū ⁊ vi
sitatio que fiunt in tribulatōe vel aduersi
tate. ꝓpter qd̄ dicit ꝓbasti cor meum ⁊ vi
sitasti nocte. ⁊ sequitur. Igne me exami-
nasti. ꝑ ignem signatur aduersitas vel cru
delitas passionis. ardor ei ignis vehemē
tem dolorem inducit. in quo bene datur ī
telligi ꝙ in acerbitate passionis probat
homo vtrū sit radicate ⁊ firme dilectionis
aut palleate simulationis Sicut em̄ fluit
cera a facie ignis. sic simulatores ⁊ calli-
di in acerbitate passionis deficiūt ⁊ tabe
scunt. sed in charitate christi radicati ⁊ fū
dati ex ardore tribulationis proficiunt. ⁊
amplius inualescunt Eccl. 2. In igne ꝓ-
batur auꝝ ⁊ argento. hoies ꝟo receptibi
les in camino humilitatōnis. in isto cami
no passionis iste gloriosus martir beatus
petrus ꝓbat⁹ est. ⁊ sine iniquitate ꝑfect⁹
inuent⁹ est. ideo fuit eterna gloria dign⁹

Eccle.3i. Qui probatus est in illo et perfe
ctus inuentus est.et erit illi gloria eterna
Ad quam nos perducere dignetur.⁊c.

De sancto Philippo et iacobo Sermo.i.

Qui diligunt te sicut sol
in orto.suo splendet ita ruti-
lent Judic.5. In verbo propo-
sito commendantur isti sācti apostoli a tri
bus. Primo a feruore caritatis. cum dici-
tur. Qui diligunt te. Secundo ab vtilita-
te eruditionis.cum dicitur.sicut sol splen
det i ortu suo. Tercio ab honestate cōuer
satōis.cū dr̄.ita rutilent Quārū ad primū
sciendū est ꝙ illi sancti apostoli dilexerūt
dn̄m tripliciter.⁊ nos debemꝰ diligere tri
pliciter Primo em̄ debemus diligere ve-
raciter sine deceptione.dulciter sine affli-
ctione.fortiter sine defectiōe. Primo ergo
diligēdus est deꝰ veraciter sine deceptōe
i.Joh.3. Non diligamus verbo neqꝫ lin-
gua.sed ope et veritate. non debemꝰ dili
gere verbo mendaciter ꝓmittendo nec li-
gua fallaciter adulando. q2 ista est simula
ta dilectio ad Romanos.12. Dilectio sine
simulatione.sed debemꝰ diligere veritate
vt ois malitia excludatur Ro.13. Dilectio
ꝓximi malum non operatur debemus em̄
diligere opere vt tempore necessitatis ꝓ
ximis subueniamus.i.Johannis.iiij. Qui
habuerit substantiam mundi huius et vi
derit fratrem suum necessitatem habere.⁊
clauserit viscera sua ab eo quomodo cari-
tas dei manet in eo.quasi diceret non ma
net sꝫ sācti apostoli opere et veritate chri
stū dominū dilexerunt.q2 ꝓ xp̄i noie ⁊ ꝓxi
moꝝ salute seipsos morti exposuerunt.i.
Joh.3. In hoc cognouimus caritatēꝫ.dei
qm̄ ille ꝓ nobis animā suā posuit. et nos
debemꝰ ꝓ fratribus nostris aīas ponere:
Scd̄o est diligendus deus dulciter sine af
flictione.2.Re.i. Sicut amat mater vnicū
filium ita te diligebam.dulcis est dilectio
matris ad vnicum filium.sic dulcis debet
esse nostra dilectio quaꝫ habemus ad chri
stuꝫ.2.ad Thimo.i. Non dedit nobis deꝰ
spiritū timoris sed virtutis ⁊ dilectionis.
deus non dedit nobis spm̄ timoris qui hꝫ
penā ⁊ amaritudinē. sed dedit nobis spi-
ritū dilectionis qui hꝫ iocunditatē et dul
cedinem.expertus sapiens exclamauit di
cens sapientie.12. ꝙꝫ bonus et ꝙꝫ suauis ē
domine spūs tuus in nobis propter hoc da
uid ꝓpheta celestiū nuptiaꝝ pincerna ad
degustationem huiusmodi dulcedinis tā
ꝙꝫ vini conditi nos ꝓuocat dicens. gusta
te et videte qm̄ suauis est dn̄s. Bene dicit
gustate. q2 illa dulcedo supna in hac vita
sentitur ad modicā breuitatem.sed in vita
beata in vbertate domus dei bibetur ad
ebrietatem ps̄. Inebriabuntur ab vberta
te domus tue. Tercio diligendus est deꝰ
fortiter sine defectione ps̄.diligam te dn̄e
fortitudo mea dn̄s.firmamentū meum et
refugiū meum et liberator meus. dn̄s est
fortitudo nostra in agendis meritorijs.fir
mamentum nostrum in perferendis mole
stijs refugium nostrū est in declinandis vi
tijs.liberator noster est in euadendis mi-
serijs Exodi.iij. Uidi afflictionem populi
mei in egypto ⁊ clamorē eius audiui.seq̄-
tur. Et descendi vt liberarem eum. sic ergo
dn̄s est fortitudo nostra in agendis meri-
torijs.et ideo sibi cum omni diligentia de
bemus seruire et in eius seruitio expēdi.
Hic est enim eius depositum et ideo est si
bi fideliter seruiendū ⁊ in eius seruitio im
pendenduꝫ.2.Mach.3. Deus depositis le
gem posuit.vt his qui deposuerant ea sal
ua custodiret.isti gloriosi apostoli beatus
philippus ⁊ iacobus fortitudinem suā be
ne dn̄o custodierunt ⁊ in xp̄i seruitio expē
derunt.ꝺm illud ps̄. Fortitudinē meaꝫ ad
custodiam.tanta enim in istis apostolis di
lectionis fortitudo fuit ꝙ ipsam enumera
re nec tribulatio nec passio preualuit Can
ticorū.8. Fortis est vt mors dilectio. Sic
ergo primo commendātur isti apostoli a
feruore caritatis.cum dicitur. Qui dili-
gunt te. Secundo commendātur ab vti-
litate eruditionis.cum dicitur.sicut sol in
ortu suo splendet. Sciendum ergo ꝙ tria
fuerunt in istis apostolis per que sicut sol
in ortu suo splendet ita et ipi splēdiderūt
Primum fuit circumspectio studiosa. Se-
cundum fuit predicatio gratiosa. Terciuꝫ
fuit cōuersatio fructuosa. Primo ergo isti
apostoli splendiderunt per circumspectio
nem studiosam.2.ad Chorinteos.4. Deꝰ
qui dixit de tenebris lucem splendescere
ipse illuxit in cordibus nostris ad illumi-
nationem scientie claritatis dei.deꝰ dixit
de tenebris lucem clarescere.sicut dicitur
de mane fieri meridies id est post mane.
vt intelligatur ordinabiliter.sic illi qui aṅ
fuerunt in tenebris infidelitatis lux dicū
tur qn̄ conuertuntur ad fidem dn̄i Jhesu
christi Ephese.5. Eratis em̄ aliqn̄ tenebre
nunc autē lux in dn̄o.iste dn̄s deus illuxit
in cordibus eorū qn̄ dedit eis claritatem
cognitionis secretoꝝ suoꝝ ipse autem so
lus est qui ipsos potuit interius illustrare.

sicut nullus ita bene potest domum illu-
minare sicut ille qui habet in manu lucē
candele. Deutro. xxxiij. In dextra eius i-
gnea lex. ista lege tāꝙ igne lucēte sic illu
strauit eos ꝙ ipsos nō solum lucentes sed
lucem ecclesie fecit. Mathei. 5. Uos estis
lux mundi. Scdo splendiderunt isti sancti
apostoli per eruditionem gratiosā Eccle
siastici. 43. Uide arcum et benedic qui fe
cit illum valde speciosus est in splendore
suo. quilibet istoꝝ duoꝝ apostoloꝝ arcus
potest dici. in arcu duo sunt. corda ⁊ lignū
corda est mollis ⁊ lignum est durū. in quo
duo designantur q̄ in sāctis apostolis fue
runt. scꝫ soliditas veritatis et clemētia mi
sericordie siue pietatꝭ i ipīs em̄ mīfīcodia
et veritas obuiauerū sibi. De isto arcu sa
gitte sunt emisse de quibus in ps̄. Sagit
te potētꝭ acute cū carbonibꝰ desolatorijs
Iste sagitte acute fuerūt ad deiectionem
infidelium. cum carbonibus desolatorijs
ad inflāmatōem fideliū. iste arcus in splē
dore suo dictus est speciosus. isti em̄ san-
cti apostoli rōne predicationis pulchri fue
runt in predicatōe isaie. lij. ꝙꝫ pulchri suꝑ
montes pedes annunciantes et predican
tis pacem. annunciantis bonum predican
tis salutem. Sciendum ꝙ pedes appellā
tur ibi intrinsice affectiōis ex sua pulchri
tudine domino placentes ⁊ nō solū fuerūt
pulchri ꝓpter euāgelij predicationē. sꝫ ēt
mō splendēt ꝑ claritatis gloriose partici-
patōem Danielis. 12. Qui aūt docti fuerit
fulgebū quasi splendor firmamenti. et qui
ad iusticiā erudiūt multos quasi stelle in
perpetuas eternitates Tercio splēdiderūt
isti apostoli sancti ꝑ conuersatōē fructuo
sā. vn̄ vtꝙ istoꝝ p̄t dici id Baruth. 5. Deꝰ
ostendet splendorē suū qn̄ ipsis in exēpluꝫ
clare et fructuose conuersationis se ꝓpōi
isti duobꝰ apostolis spēaliter cōuenit illō
qō dicitur zacharie. iiij. Isti sunt duo filij
olei splendoris. vbi ꝯmendātur a tribus
Primo a fraterna caritate. cum dr̄ isti sūt
duo. Scdo ab interna pietate. cum dr̄ filij
olei. Tercio ab honestatis decore. cum dr̄
splendoris. Tercio ꝯmendantur isti apo-
stoli ab honestatis ꝯuersatione. cum dici-
tur rutilant. Sciendū est ꝙ sancti aposto-
li rutilauerūt tripliciter. Primo em̄ rutila
uerūt decore veritatis. Scdo caritatis fer
uore. tercio rutilauerunt passionis amore
Primo ḡ rutilauerūt veritatis decore. 2.
Regū. 23. Sicut lux aurore oriēte sole ma
ne absꝙ nubibus rutilat. sic lux diuine sa
pientie que fuit in apostolis rutilauit veri

tatem sine erroribus. lux autem sapientie
rutilationem solis et aurore recte compa-
ratur. Sap̄. 7. de luce sapientie dicit̄. Est
enim hec speciosior sole et super omnē di
spositionem stelarum luci comparata inue
nitur prior. vnde sanctis apostolis a chri-
sto dr̄ sic luceat lux vestra corā hoibus vt
videāt oꝑa vestra bona. sic isti sancti apo
stoli sapīe decore rutilauerūt. vigore enī
diuine sapīe repleti fuerū. vn̄ dn̄s ih̄s qui
ip̄os decore sapīe repleuit dixit qn̄ ipsos
ad p̄dicādū misit. Cū veneritis āte reges
et principes nolite cogitare quō aut quid
loquamini Math. x. Scdo rutilauerūt isti
sācti apostoli caritatis feruore Cāti. 5. Di
lectꝰ meus candidus et rubicūdus. Isti sā
cti apostoli fuerūt a deo dilecti qr fuerūt
candidi puritatis cādore. et rubicūdi cari
tatis feruore. vn̄ de puritatꝭ cādore Eccle
siastes. 6. Om̄i tp̄e vestimenta tua cādida
sint. vestimenta sūt virtutū ornamēta que
debent seruari cādida qr dn̄t seruari puritatꝭ
nitore decore ꝓpter qō hic dr̄ dilectus cā
didus caritatis feruore. sicut em̄ rubor na
turalis gn̄atur ex ṽtute caloris sic rubor
spūalis generatur ex ṽtute amoris. rubēs
em̄ flāma caritatis ita corda istoꝝ aposto
loꝝ inflāmauerat ꝙ etiā in aquis ꝑsecuti
onis rutilabāt Sapie. 16. Qō em̄ mirabile
erat in aq̄ q̄ oīa extiguit plus ignis vale-
bat. sic isti dilecti dn̄i apostoli fuerūt can-
didi ⁊ rubicūdi. cādidi siue nitidi puritate
rubicūdi caritate Trenoꝝ. 3. Nazarei eiꝰ
nitidiores lacte rubicūdiores ebore anti-
quo. Tercio rutilauerūt isti sācti apostoli
passionis amore Isa. 63. Quare rubrū est
indumentū tuū ⁊ vestimēta tua sicut calcā
tiū in torculari. vestimenta sūt membra q̄
sūt aīe tegumenta. ista vestimēta fuerunt
in beato iacobo rubricata. qr eius sāguie
fuerūt dū lapidaretur respersa vn̄ eius in
dumētū rubeū fuit et vestimenta sicut cal
cātiū i torculari. bn̄ vestimenta bti Iaco-
bi fuerūt sicut i torculari calcātiū. ip̄e cal
cauit quasi mustū rubeuꝫ qn̄ vidit corpus
suū iudeis lapidātibus resꝑsū et bn̄ torcu
lar calcauit q̄ etiā penā passionis ⁊ crude
litatē lapidātiū tā ꝓp̄e rōni ꝙꝫ diuie volū
tati subiecit. Un̄ de ip̄o legitur ꝙ cū sacer
dotes legis precipitassent eū de pinaculo
templi ꝯuersus suꝑ genua sua orauit do-
minū dicens rogo te pater dimitte illis qr
nesciūt q̄d faciūt. sic ergo vestimēta istius
beati iacobi fuerūt sicut calcantium in tor
culari. beatus ēt philippꝰ etsi crudelē mor
tē passionis ꝑ xp̄o nō sustinuit passio tam

voluntate si opus eēt nō defuit ꝗ multas
tribulatiōes q̄s p xp̄o sustinuit mime re
putauit. Vñ vtriꝗ istoꝝ duoꝝ pōt adapta
ri illud qđ Lu. 22. dr. Vos estis ꝗ ꝑmansi
stis mecū in tentationibus meis et ego di
spono vobis sicut disposuit mihi pater re
gnū. Ad qđ regnū nos ꝑducere dignetur

¶ De sctō philipo et Jacobo Sermo. ii.

HAc tibi duas
tubas argenteas du
ctiles Numeri. x. in
verbo ꝓposito a tri
bus isti ap̄li ꝯmēdā
tur. primū ē plenitu
do sapie qđ notaṫ cū
dr fac tibi duas tubas. Scđꝫ est pulchritu
do eloquētie qđ notaṫ cū diciṫ argēteas.
Terciū est prōptitudo obediētie. qđ nota
tur cū dr ductiles. Primo ergo isti ap̄li cō
mendanṫ a plenitudīe sapie cū dr fac tibi
duas tubas. sicut eni tuba pri⁹ flatu teple
tur ꝙ ab ip̄a sonus audiaṫ: sic xp̄us istos
apostolos tanꝙ sp̄uales tubas flamīe spi
ritusscti repleuit: et sic sonū p̄dicatōis ip
soꝝ audiri fecit Ecclesiastici. 39. Si domi
nus magnus voluerit sp̄ū intelligentie re
plebit illum. ⁊ ip̄e tanꝙ imbres mittet elo
quia sapientie sue sic ergo sp̄ualiter apo
stoli isti vocati sūt tube. vñ potest esse ver
bum p̄ris ad filiū loquētis et de vocatiōe
istoꝝ apostoloꝝ precipientis ⁊ dicētis fac
tibi duas tubas. Sciendū ergo ꝙ vsus tu
baꝝ ad multa est nobis necessarius. sicut
colligitur ex sacra scriptura. Sed scđm ꝙ
cōpendiū sermonis sustinere potest modo
dicamus ꝙ ad tria est nobis vsus tubaꝝ
necessarius. Primo est nobis necessarius
in congressione belloꝝ. Scđo in significa
tione signoꝝ. Tercio ī resurrectione mor
tuoꝝ. Primo ergo vsus tubaꝝ ē nobis ne
cessarius in ꝯgressione belloꝝ. Numeri. x.
Si exieritis ad bellū de terra vestra cōtra
hostes qui dimicant aduersus vos clange
tis vlulantibus tubis. ⁊ erit recordatio ve
stri coram dño deo vestro vt eruamini de
manibus inimicorum vestroꝝ. quādiu su
mus in hac vita necesse habemus bellare
qr tā demones ꝙ vitia nō cessant nos im
pugnare: ⁊ ideo quātum possumus debe
mus ꝯtra ip̄a rebellare. ⁊ sunt noua bella
de quibus Judicū. 5. dr. Noua bella ele
git dñs. Ista bella que fiūt in cōflictu bo
noꝝ ꝯtra insultum demonum ⁊ vitioꝝ no
ua dicūtur. antiqui enim milites solebant
pugnare fortitudīe corꝑali sꝫ milites euā
gelici pugnant fortitudīe fidei. 1. Petri. 5.
Aduersarius vester dyabol⁹ tanꝙ leo ru
giens circuit querens quē deuoret cui re
sistite fortes in fide. in isto ꝯflictu debem⁹
tubis vlulantibus clangendo clamare qr
debemus in amaritudine afflicti sp̄ūs cla
mando deū ad misericordiā ꝓuocare. Jo
helis. 1. Expgiscimini ebrii ⁊ flete ⁊ vlula
te oēs qui bibitis vinū in dulcedine. Nā
ꝯtra delectatiōis qualitatē dꝫ esse quali
tas amaritudinis et afflictionis vt sic de⁹
prouocetur ad dimissionē iniq̄tatis ⁊ trās
gressionis. vñ h̄ dicitur erit recordatio no
stri coram dño deo nostro vt eruamini de
manu inimicoꝝ vestroꝝ: ꝓpter clamorē
eoꝝ vestrū et afflictionem flectiṫ deus ad
misericordiā ⁊ liberationē Exo. 3. Vidi af
flictionē populi mei in egipto et clamorē
eius audiui ⁊ descendit vt liberarem eūꝫ
Scđo vtilis est vsus tubaꝝ ad significatio
nem signoꝝ. Apocalip. 8. Septē angeli ꝗ
habebant septē tubas preparauerūt se vt
tubis canerēt ꝑ istos septē angelos signa
tur vniuersitas doctorū apostolorū ⁊ san
ctoꝝ confessoꝝ. In septē tubis signaṫ per
fectio doctrine illoꝝ. isti debent se p̄parare
anteꝙ audiant tubas canere exceptis eoꝝ
apostolis qui gaudebant priuilegio singu
lari isto scꝫ qđ est predicādū nō oportebat
eos studendo premeditari Mathei. x. No
lite cogitare quō aut q̄d loquamini. Istis
dico exceptis qui sine premeditatiōe ⁊ stu
dio verbum dei preponunt. quātum est in
se illud irrisioni vel derisioni exponūt nā
ad certam significationē signoꝝ tubis clā
gunt. 1. ad Choriteos 14. Si incertū son
num de tuba quis preparabit se ad bellū.
Nūe. x. Data sūt certa signa qñ tubis clā
gētib⁹ debebāt cōuenire p̄ncipes ⁊ qñ cō
uenire debebāt populares. sic ergo p̄dica
tores anꝙ tubis p̄dicationū canāt opꝫ vt
subiectis signis ⁊ ordinatis significatiōi
bus qđ dicūt ꝓponāt Prouer. 16. Hoīs ē
animū p̄parare et dñi aūt gubernare lin
guā hominis est animū preparare ꝑ dili
gentiā studii ⁊ inuestigatiōis. sed dñi est
gubernare linguā ꝑ directionē sermonis
Tercio est necessari⁹ vsus tubaꝝ in resur
rectione mortuoꝝ. 1. ad Chorinte. 15. Oēs
quidem resurgemus de morte ad vitā sed
non oēs immutabimur per gloriam ipsis
electis eoꝝ resurgentib⁹ cum gloria repro
bi resurgent cum ignominia modū autē
resurrectionis cum dicit in momento in
ictu oculi in nouissima tuba vbi tria exp̄
mit. Primo potentiā suscitātis cum dicit:

in momento. Magna erit diuine potentie ostensio quando omnes mortui qui ab initio mundi vsqꝫ in finem fuerint resurgēt in momento. Scdo exprimit improuidentiam resurgentis cum dicitur in ictu oculi sicut em̄ palpebre oculi ictibus suis impceptibiliter claudūtur et apiuntur sic mortui tam boni ꝙ mali dum non prouidebunt resuscitati ad iudicium vocabuntur Tercio ponit incussionem timoris. cū dr in nouissima tuba. magna deberet esse incussio timoris ex protractione sonitus illius tube clangentis ꝛ homines ad diem iudicij vocantis. quod considerans sophonias propheta Sophanie primo dicens. Dies ire dies illa. dies tribulationis ꝛ angustie. dies tenebrarum ꝛ caliginis. dies nebule et turbinis dies tube et clāgoris Istius tube clangorem multum timebat beatus hieronimus qui dicebat. semp videtur sonare in auribꝰ meis michi illa tuba horribilis et dicere. surgite mortui venite ad diē iudicij. ergo isti apostoli recte tuba vocati sunt. ipsi enim fideles ad bellum spirituale prouocauerunt. Ipsi etiam fideles sub certis significationibus vel signis docuerūt. ipsi aduentū districti iudicis clangendo sonis terribilibus predixerunt. Sic ergo primo commendantur isti apostoli a plenitudine sapientie. cum dicitur argenteas. Sciendum ergo ꝙ argentum est mūdum et sonorum ꝛ a venis terre separatur. propter quod isti sancti apostoli ratione triplici possunt argento comparari. Ipsi em̄ fuerunt mundi per sanctificationem. Secundo fuerunt sonori per predicationem. Tercio fuerunt a terra separati per contemplationem. Primo ergo fuerunt mundi per sanctificationem. Malachie tercio. Sedebit conflans et emundans argentum. argentum possunt dici corda istorum apostolorum. istud argentum dominus. Jesus christus conflauit quando ipsum spiritum sanctum insufflauit et illis potestatem ligandi atqꝫ soluendi donauit Johannis vicesimo. Insufflauit et dixit. Accipite spiritum sanctū quorum remiseritis peccata remittuntur eis. et quoꝝ retinueritis retēta erūt certe dominus istud argentum conflauit quando ipsos in die penthecostes spiritusancto i linguis igneis exterius apparēte interiꝰ inflāmauit Actuum secundo capitulo Sic ergo christus argentum conflauit istud et iste dominus emundauit quādo omni timore humano excluso. ipsos virtute ex alto in fide et dilectione roborauit Luce vicesimo quarto. hic sedete in ciuitate quo adusqꝫ induamini virtute ex alto. induti et in fide et dilectiōe roborati. ita vt ignominias ꝛ obprobria que pro christi nomie sustinebant minime reputabant: imo gaudium et leticiam putabant Actuum quito Ibant apostoli gaudentes a conspectu cōcilij quoniam digni habiti sunt pro nomine iesu contumeliam pati. Secundo comparati sunt isti apostoli argento quia fuerunt sonori per predicationem Prouerbiorum decimo. Argentum electum lingua iusti. lingue istorum sanctoꝝ scilicet apostolorum sunt electum argentum propter sonum predicationis. electum propter arbitriū diuine voluntatis et vocatiōis Ipsi em̄ fuerūt in predicatione sonori psalmista. In omnem terram exiuit sonus eorū et in fines orbis terre verba eorum gloriose campane fuerunt isti apostoli in campanili sancte ecclesie sic per vite eminentiam eleuate ꝙ eoꝝ sonus auditus est in toto orbe. recte ergo lingue istorum dicuntur argentum propter sonum predicationis. dicitur etiam istud argentum electuꝫ propter arbitriū diuine vocationis et electionis vt habetur Johānis quindecimo Non vos me elegistis sed ego vos vt eatꝫ et fructum afferatis Iste fructꝰ fuit multiplicatio meritorum. conuersio elatorū. qui fructus est ita bonus et sanus ꝙ non putrescit sed permanet in secula seculoꝝ et hoc est qđ subditur ꝛ fructus vester maneat. non enim fructus iste ab eis auferetur. sed manebit cum ipsis in eternitate ꝛ societate angelorum. Sic ergo isti apostoli fuerunt per predicationem sonori. Isti etiam sono dominus gratiam benedictionis sue adiunxit vt habetur Prouerbioꝝ vicesimo secundo capitulo. Super aurum et argentum gratia bona nō enim sufficit plenitudo sapientie nec plenitudo eloquētie. nisi istis subdatur suauitas ꝛ dulcedo diuine gratie talis fuit predicatio istoruꝫ apostoloꝝ. vnde de vtroqꝫ istoꝝ duoꝝ dicit illud Ecclesiastici sexto capitulo. Lingua eucharis id est gratiosa i dictis i bono homine abūdauit ꝛ reuera in istis apostolis christi abundauit. Tercio comparati sunt isti sancti apostoli argento quia separati sunt a terra per contemplationem vt habetur Job vicesimo octauo capitulo Habet argentum venarum suarum principia ꝛ auro locus est in quo conflatur argentum de terra tollitur. argētū sicut plu

ries dixi dicuntur isti apostoli quia mūdi per sanctificationem. p predicationem so nori. ꝛ per cōtemplationē eleuati. Istud argētum habet principium venarum sua rum. Nam sicut in humano corpore inue nis includitur sanguis et spiritus ad ho minis vegetationez. sic istis apostolis da tus est spiritus sanctus ad eorum spiritu alem viuificationem ꝛ motus vitalis pro palationem. Actuū secundo capitulo. Re pleti sunt omnes spiritusancto ꝛ ceperūt loqui varijs linguis prout spiritus dabat eloqui illis. venarum ergo istius argēti p̄n cipium est spiritussancti donum precipu um. sequitur auro locus est in quo confla tur. aurum locum sue conflationis habet ardorem fornacis. sic isti sancti conflato riuz date sapientie que per aurum signa tur. habuerunt ardorem tribulationis ꝛ aduersitatis p loco fornacis vt habetur Ecclesiastici secundo capitulo. In igne p batur aurum ꝛ argentum. homines vero receptibiles in camino humiliationis. se quitur. argentum de terra tollitur. Argē tum de terra tolli nichil aliud est q̄ istos apostolos per contemplationem diuinitꝰ eleuari vel extolli. Unde de ipso potest di ci illud Ecclesiastici quinquagesimo capi tulo. Quasi oliua pullulans et q̄si cupres sus in altitudinem se extollēs. ipsi fuerūt quasi oliua pullulans oleū pietatis ꝛ con passionis. ꝛ quasi cupressus in altitudinē se extollens per fastigium cōtemplatōis. Sic ergo secundo commendantur isti san cti apostoli a plenitudine eloquentie. cuz dicitur. argenteas. Tercio commēdātur isti apostoli a pmitudine cum dr ducti les. Sciendū ergo q̄ isti apostoli fuerūt ductiles per abdicationem proprie volū tatis vt habetur Johannis vicesimo pri mo capitulo. Dixit dominus petro cuz es ses iunior cigebas te et ambulabas quo volueras. cum autem senueris extendes manꝰ tuas ꝛ alius te cinget ducet te quo tu non vis. In ista auctoritate bene expri mit formaz claustralium vel religiosoruz qui q̄mdiu sunt iuuenes in seculo discur rūt per campos litie. ꝛ pro voluntate sua satisfaciunt sue lasciuie. sed quādo religi onem ingrediuntur institutis regularibꝰ constringūtur. ꝛ a suis lasciuiis et volup tatibus restringūtur. hic nichil aliud ē q̄ manus suas per votum obedientie exten dere. et se alteriꝰ restrictioni et regimini ↄmittere qui enim semel se alterius obe dientie cōmitit cum iam voluntatem ha bere non debeat pro sua volūtate. nō di scurrit. huius forme obediēdiā saluator noster expressit cum dixit Mathei vicesi mosexto capitulo. Pater si non potest trā sire calix iste nisi bibam illum fiat volu n tas tua. In quo de plano regularibus ex posuit. q̄ sicut voluntatem patris volūta ti sue preposuit. Si ergo volūtates suas voluptatibus superiorū suorum preponāt regulares facti sunt. nō solum regulariū sed etiam documentorum euangelii trās gressores. Huius etiam exemplum quan tum ad doctrinam nobis Paulus aposto lus ostendit. Ipse enim a domino flagel latus et plaga cecitatis percussus dixit ad eū. Domine quid vis me facere. vt ha betur Actuum nono capitulo. Quasi no lo repugnare. sed in omnibus ꝛ per omia obedire. in quo etiam nobis traditur for ma. quia quantumcunq̄ dure corrigan tur religiosi. dum tamen illa correctio sit scdm deum et salutem animarum suarum non debēt recalcitrare. sz humiliter obe dire. sic ergo isti apostoli primo fuerūt du ctiles per abdicationem proprie volunta tis. Secundo fuerūt ductiles per adopti onē spiritꝰ libertatis vt habetur ad Ga latas quinto capitulo. Si spiritu ducimi ni non estis sub lege. fideles qui spiritu li bertatis ducuntur a seruitute legalis ob seruantie excluduntur. imo ipsi a seruitu te excluduntur. quoniam spirituz liberta tis sequantur vt habetur ad Romanos. octauo capitulo. Non accepistis iterum spi ritum seruitutis in timorez sed spiritum adoptionis filiorum. magnum bonum est bonum libertatis ꝛ tantum bonum q̄ si bi nō valet temporale aliud coequari. Ma gnū ergo bonū Christus nobis fecit quā do ab humeris nostris iuguz legis pecca ti ꝛ dyaboli excussit. ꝛ nos per gratiaz su am in filios adoptauit. Nam sicut ibidez dicitur si filii ꝛ heredes dei coheredes au tem christi. insani sunt homines qui spiri tum adoptionis filiorum dei pe culpam dimittunt. ꝛ se seruos peccati peccādo fa ciunt vt habetur Johannis octauo capi tulo. Qui facit peccatum seruꝰ est pecca ti. Tercio fuerunt isti apostoli ductiles per tollerantiam tribulationis vel aduer sitatis vt habetur Mathei decio capitu lo. Ad reges ꝛ presides ducemini propter me apostoli domini ꝛ martires sancti pro christi nomine coram regibus ꝛ presidibꝰ ducti fuerunt. ꝛ ibi tonsi ꝛ malleati ducti les effecti sunt. Uis audire crebros ictus

malleatorum ad extensionem et produ-
ctionem sanctorum ⁊ apostolorum malle
ationem ductiles facti sūt vt habetur ad
hebreos vndecimo capitulo. Sancti lu-
dibria ⁊ verbera experti sūt. insuper ⁊ vi
cula ⁊ carceres lapidate sūt. in occisione
gladij mortui sunt pro christo. Nō est mi
ruȝ si apostoli domini tube ductiles effe
cti sunt qui tot ictus malleatorū sustinu-
erunt. sic isti ict⁹ malleatorum sic istos ꝓ
tenderunt ꝙ ipsos in longum ⁊ latum ex
tenderunt. Ipsi ei per malleationes suas
adeo cōualuerūt ꝙ regna terre fidei chri
sti subiecerunt. se in operib⁹ caritatis de
lectauerant. se etiam vsqȝ ad altitudineȝ
regnoꝝ celestiū extenderūt. hebreos vñ
cimo capitulo. Sancti per fidem vicerunt
regna operati sunt iusticiam. adepti sunt
repromissiones adeptō istarum repromis
sionum est adeptio corone regni celorum
vt habetur. Jacobi primo capitulo. Beat⁹
vir qui suffert tentationem quoniam cuȝ
probatus fuerit accipiet coronam quam
repromisit deus diligentibus se. quaȝ co
ronam nobis donare dignetur.

De sancta Cruce Sermo primus

Michi autem ab-
sit gloriari nisi in cruce dñi no
stri Jhesu Christi. vt habetur
ad Gallatas sexto capitulo. Ad honorem
et commendationē sancte crucis. In ver-
bo proposito notantur duo. Primo enim
notatur detestatio gloriationis vane. cū
dicitur. Michi autem absit gloriari. Se-
cundo notatur emulatio gloriationis ve
re cum dicitur nisi in cruce domini nostri
ihesu christi. Quantum ad primum scien
dum ꝙ quattuor sunt genera hominum
vane gloriantium. Primi enim glorian-
tur in corporali potentia. Secūdi glorian
tur in seculari sapientientia. Tercij glo-
riantur in abundantia temporali. Quar-
ti gloriantur in fama ⁊ magnificentia po
pulari. Primi enim gloriantur potentia
corporali. Unde Judich primo capitulo di
citur de arphaxat rege medoruȝ ꝙ glori
ebatur quasi potēs in potētia exercitus
sui. Duo sunt que reddunt hominem po-
tentē gloriosum virum. Primum est for-
titudo innata. ⁊ quantum ad hoc dicit ꝙ
gloriabatur quasi potēs. Secundum est
multitudo subiecta. ⁊ hoc notatur cuȝ di
citur in potentia exercitus sui. Unde de
oloferne dicitur Judich vndecimo capitu
lo. Tu solus bonus ⁊ potens es in omni
regno. Nabuchodonosor et disciplina
tua omnibus prouincijs predicatur.
Duo faciunt hominem militarem valētē
Primum est fortitudo corporalis. Se
cundum est industria naturalis. Sed for
titudo corporalis isti⁹ olofernis fuit per
infirmitatem mulieris eneruata. eius na
turalis industria fuit per eiusdem mulie
ris sapientiam circumuenta. ipsa ei cum
⁊ verbis sapiētibus circūuenit ⁊ proprio
gladio interfecit. propter quod dicitur ꝓ
mo Machabeorū secundo. A verbis viri
peccatoris ne timueritis qui gloria eius
stercus ⁊ vermis est. nichil est vilius ster-
core. nichil est mollius verme. domin⁹ er
go virorum peccatorum subuertit gloriā
quando ipsam conuertit in vtilitatem et
infirmitatem vt habetur Isaie primo capi-
tulo. Erit fortitudo vestra vt fauilla stup
pe. ⁊ opus vestrum quasi scintilla. ⁊ succē
detur vtrumqȝ simul. ⁊ non erit qui extin
guat. In presēti vita culpa remittitur. sȝ
in futura vita nunqȝ delebitur. ⁊ hui⁹ ra
tio ē. quia nec ibi erit vigor misericordie
resistentis nec ibi erit humor gratie exti-
guētis. vt habetur Ecclesiastici tercio ca
pitulo. Ignem ardentē extinguit aqua ec
ce gratie extinguētis humor et sequitur
ibi. ⁊ elemosina resistit peccatis. Ecce mi
sericordie resistentis vigor. propter pdi
cta ergo non est gloriandū in potētia cor
porali vt habet Jeremie nono capitulo
Non glorietur fortis in fortitudine sua.
Secundo sunt alij qui vane gloriantur in
scientia seculari vt habetur Jeremie no-
no capitulo. Non glorietur sapiens in sa
pientia sua sed in hoc glorietur qui glori
atur scire ⁊ nosse me. Sunt aliqui hoies
qui de sapia seculari gloriātur. quādo se
iactant de fraude ⁊ conuentione proximo
rum vt habetur Jacobi tercio capitulo.
Non est ista sapientia desursum descen-
dens a patre luminuȝ sed terrena anima
lis dyabolica. terrena dicitur quantū ad
cupidos ⁊ auaros. animalis quātum ad
voluptuosos. In ista sapientia nō est glo
riandum quia deo cōtrariatur. et ideo q
in ipsa gloriatur eius gloria in hoc consi
stit ꝙ ei dominus aduersatur. quod ē mlt
tum fatuum. Nullus enim nisi fatuus cō
stituit in hoc suam gloriam ꝙ habet in in
finitum potentiorem et meliorem se sibi
aduersantē. Non ergo gloriantur in suis
fraudibus homines dolosi. quia tales vt
uidetur appetūt vulpibus assimilari. vul

pes animalia sunt dolosa ⁊ solent in suis
foueis latitare. vt cautius et magis ex in
prouiso possint aues ⁊ animalia simplicia
lacerare vt habetur Mathei octauo capi
tulo. Uulpes foueas habēt. homines do
losi quasi vulpes latitāt i suis foueis. qn̄
sub tegmento simulationis. procedūt ad
nocumentū superne dilectionis. Iste sūt
de quibꝰ dicitur Job tricesimo sexto. Si
mulatores ⁊ callidi prouocant iram dei.
et sequitur. morietur i tempestate anima
eorum. iusta est pena ista. ipsi enim inten
dunt vocem sub quadā simulationis ser-
uitute. ⁊ ideo deus ipsos puniet in frigo
re ⁊ tempestate ꝓpter hoc dictum est nō
glorietur sapiens in sapientia sua. ⁊ seq-
tur sed in hoc glorietur qui gloriatur sci
re et nosse me. scire dicit i fidei enigmate
nosse dicit in spei claritate vt habet̄. Sa.
quindecimo capitulo. Nosse te consuma
ta iusticia est. iusticia in sacramētis fidei
iniciatur. bonis operibꝰ roboratur. fina-
li perseuerantia perficitur. sed etiaz in vi
sione aperta consumatur. quia ibi a fide
libus nunq̄ aufertur vt habetur. Sapiē
tie primo capitulo. Justicia enim perpe-
tua ⁊ imortalis est. Tercio sunt aliqui ho
mines qui gloriantur in abundantia tem
porali vt habetur in psalmo. In multitu
dine diuitiarum suarum gloriantur. Ille
qui gloriatur in opulentia rerum similis
est somnianti qui gloriatur in celsitudine
bonorum. ⁊ in dulcedine potuum ⁊ cibo
rum. sed ista delectatio non est fructuosa
qui satis cito post inuenitur penuriosa.
vt habet̄ Isaie vicesimonono capit̄lo. Si
cut somniat esuriens ⁊ cōmedit. cum aūt
fuerit experge factus vacua ē anima eiꝰ.
et sicut somniat sitiens et bibit. Et postq̄
fuerit experge factus lassus adhuc sitit.
et aīa eius vacua est. Sic est in istius se-
culi diuitibus. in abundantia rerum sua
rum gloriantibus. Quia a rebus suis vl̄
in nullo vel in modico iuuantur vt habe
tur etiam in illo psalmo. Dormitauerunt
somnum suum et nichil inuenerunt. vi-
ri diuitiarum in manibus suis. propter
hoc sunt stulti diuites huius mundi qui
rebus temporalibus obsequuntur que
ipsos in extrema necessitate nō sequūtur
Nos ergo fratres in presenti vita bona
opera exequimur vt ipsa in futura vita
laudabiliter assequamur vt habetur Pro
uerbiorꝫ vltimo capitulo. Date illi de fru
ctu manuū suarꝫ ⁊ laudetur euz in portis
opera eius. illa laus non est vana sed est
bona et vera quam faciunt bona opera.
Quarto sunt aliǰ homines qui gloriātur
in fama populari sc̄do ad Chorinteos q̄n
to capitulo. Damus vobis occasionē glo
riandi pro nobis vt habeatis ad eos qui
in facie gloriantur ⁊ non in corde. aposto
lus in illis gloriabatur de quorum fide ⁊
profectu letabatur. Nam gloria prelato
rum ⁊ doctorum est profectus subiectorꝫ
et discipulorum pria ad Thessalonicēses
secundo capitudo. Que ē em̄ nostra spes
et gaudium aut corona glorie. Nōne vos
ante dominum nostrum Jhesum christuz
estis in aduentu eius vos enim estis glo
ria nostra et gaudium. ꝓpter hoc dicit vo
bis damus occasionem gloriandi pro no
bis. ⁊ sequitur. Ut habeatis ad eos qui ī
facie gloriantur ⁊ non in corde. vt habea
tis intelligendi firmitatē veritatis cōtra
vanitatem simulationis. Contra eos qui
gloriantur in facie exterioris simulatio-
nis et nō in corde interioris sanctificatio
nis. debemus gloriam nostram constitue
re vbi dominus consueuit diligenter in-
spicere. i. Regum decimosexto capitulo.
Homo videt que patent deus autem in-
tuetur cor. Nos ergo in corde gloriemur
vbi deꝰ familiariter intuet̄. i. ad. Thessa
lonicenses sc̄do. Sicut ꝓbati sumꝰ a deo
vt crederetur nobis euangelium ita loq-
mur non quasi hominibus placentes sed
deo qui ꝓbat corda nostra. Corda nostra
a christo probantur ⁊ cum ab ipso proba
ta fuerint si vera et iusta reperiantur ab
ipso approbantur. approbata vero coro-
nantur Jacobi primo capitulo. Cum pro
batus fuerit accipiet coronam vite sc̄ds
ad Chorinteos decimo capitulo. Nō em̄
qui seipsum commendat ille ꝓbatꝰ est sz
quē deꝰ cōmēdat. illiꝰ ꝯmēdatio bene est
probanda et tenenda que nec fallitur in
iudicio nec fallit in verbo. contra cōmen
dationem adulatorum qui in iuditio fre
quenter falluntur ⁊ in verbo frequenter
fallūt. sic ergo primo notatur detestatio
gloriationis vane cum dicitur. Michi au
tem absit gloriari. Secūdo notatur emu
latio gloriationis vere. cum dicitur. nisi ī
cruce domini nostri ihesu christi. Et sciē-
dū est q in cruce domini nostri Jhesu xp̄i
est veraciter gloriandum. ⁊ hoc quadru-
plici ratione Primo q2 ibi inuenitur potē
tia fructuosa. Secūdo quia ibi inuenitur
sapientia preciosa. Tercio quia ibi inue
nitur abundātia copiosa. Quarto q2 ibī
inuenitur fama et magnificentia gl'iosa.

et potes reddere singula singulis vt quadruplex gloriatio vana ex aduerso quadruplici gloriationi vane respondeat. Primo ergo in cruce domini nostri Jhesu christi inuenitur potentia fructuosa. que potentia in tribus nobis est euidenter demonstrata. Ipse enim per mortem crucis inimicitias destruxit amicitias adduxit. memoriale transgressionis exclusit. Primo ergo dominus per mortem crucis inimicitias destruxit vt habetur ad Epheseos secundo capitulo. Per crucem interficiens inimicitias in semetipso. ꝓpter primi hominis peccatum exorte fuerūt inimicitie inter hominem ⁊ deum. Sed christus dominus per mortem quam in cruce. sustinuit i semetipso hoc est i carne sua inimicitias destruxit quando de pena quam ꝑ peccato in cruce sua sustinuit peccatū dānauit vt habetur ad Romanos octauo capitulo. De peccato dmnauit peccatum in carne. nam per penam quam in carne ꝑ peccato sustinuit peccatum destruxit. Secundo fuit potentia fructuosa i cruce domini quia amicitias adduxit vt habetur ad Collosenſ primo capitulo. Omnia in ipso pacificans per sanguinem crucis eiꝰ siue que in terris siue que in celis sunt. secundum glosam dominus noster Jhesus Christus per sanguinem proprium quez i morte crucis effudit celestia ⁊ terrestria pacificauit. Unde per ipsius sanguinē in cruce effusum solutū est redēptionis nr̄e preciū. ⁊ patet hominibꝰ introitus i celū Tercio in cruce dn̄i inuenitur potētia fructuosa qꝛ ꝑ mortē quā xp̄s in cruce pro nobis sustinuit memoriale trāsgressiōis deleuit ad Collo. 2. Delens qđ aduersuz nos erat. deleuit cirographū decreti qđ erat cōtrariū nobis. ⁊ ip̄m tulit de medio affigēs illud cruci cirographū decreti ſꝫ glosā dꝛ memoriale trāsgressionis quod erat ex decreto id est ex lege. per legē enī erat peccati cognitio ſꝫ nō deletio. istud cirographū erat aduersū nos ⁊ nobis cōtrariū q̄si nobis nocens ⁊ nobis crucians Nam memoriale transgressionis nos interius in ꝯscia cruciabat. et nos exterius dyabolꝰ accusabat. ſꝫ deleto isto cirographo in baptismo nec ꝯscia timet nec dyabolus qđ obiciat hꝫ. Istud cirographū đ medio tulit hoc est de ꝯmuni. qꝛ omnibꝰ erat ꝯmunis memoria transgressionis ex decreto vel dicamie legis. istud etiā cirographum christus cruci affixit qꝛ ꝑ mortem quā xp̄s in cruce sustinuit ⁊ trāsgressionis memoria ⁊ legalis obseruantia cessauit. Scđo inuenitur i cruce christi sapientia preciosa. i. Chorin. 2. Nō iudicaui me scire aliud inter vos nisi christum ihesum ⁊ hūc crucifixū. q̄d est qđ dicit apostolus ꝙ solum ihm crucifixū inter chorinteos se scire iudicauit. nōne est ille qui vſꝫ ad terciū celuz raptus fuit. ⁊ archana verba que nō licet homini loqui audiuit. sed ſm glosā istud soluitur ꝑ hoc qđ dꝛ inter nos nimis capaces sed dicit glosa. in quo tangit officiū bonoꝝ predicatoꝝ qui nō solū dn̄t i suis auditoribꝰ archana fidei ⁊ secretoꝝ celestium astruere ſꝫ etiam debent eos in bonis moribꝰ instruere et ēt informare. vt de parte xp̄i ꝑ correctionē moꝝ ⁊ mortificatōnez corpoꝝ appareant esse Gala. v. Qui xp̄i sunt carnē suam crucifixerunt. dicit glosa pugnātes cū vitiis ⁊ ꝯcupiscentiis. sic em̄ illi qui sunt de familia christi debent xp̄o militare. vt veterem hominē crucifigant. peccatum destruant. peccato etiā vltra non seruiāt ad Ro. vi. Uetus hō noster crucifixus ēvt destruatur corpus peccati. vt vlta nō seruiamꝰ peccato. ꝓpter hoc apostolꝰ qui secreta celestia ꝯgnouit ad informationē auditorum ⁊ confirmationez bonoꝝ se solū christum ihm ⁊ hunc crucifixū scire iudicauit Sciēdū est etiā ꝙ xp̄m ihm cognoscere ē om̄s thesauros sapientie ⁊ scientie possidere. Colo. 2. In ip̄o sūt om̄s thesuri sapientie ⁊ scientie abscōditi. Qui hꝫ archā plenā diuitiis nō potest conqueri de inopia ſꝫ potius potest gloriari de copia christꝰ em̄ fuit archa testamēti i qua fuit abscondita sapientia ⁊ scientia noui ⁊ veteris testamenti. ſꝫ ista archa ꝑ mortem crucis christi fuit nobis reserata. qn̄ enim in cruce de latere christi mortui sanguis ⁊ aqua fluxerunt vſꝫ ad nos ſm beatū Augustinum sacramenta ecclesiastica ꝓcesserunt in quoꝝ effectibus ⁊ virtute est tāta sapientie ꝓfunditas ꝙ ad ip̄m non sufficit humana infirmitas. ꝓpter istam abundantem sapientiam ⁊ veritatez in christo latentem vocabat apostolus dei virtutez ⁊ sapientiam. i. ad Chorinteos. i. predicamus xp̄m crucifixum iudeis quidam scandalum gentibus aūt stulticiam. ip̄is aūt vocatis iudeis atꝫ grecis xp̄m dei virtutem ⁊ dei sapientiam. Tercio inuenitur i cruce christi abūdātia copiosa Eph. i. In quo habemꝰ redēptionē per sanguinem eiꝰ ⁊ remissionē peccatoꝝ ſꝫ diuitias gr̄e eiꝰ in xp̄o ihu. ſꝫ glo. redēptionē habemꝰ

vt possimus reuerti a captiuitate qua ser-
uiebamus dyabolo venūdati sub pecca-
to. ⁊ hoc fuit per sanguinem crucis eius.
quia ꝼm glosam per sanguinem quem in
cruce pro nobis effudit suaȝ gratiam ger
minauit: quia etiam nos a seruitute rede
mit ⁊ peccata remisit. sicut dicit apostolꝰ
ꝼm diuitias gratie sue effecit O quāte di
uitie gratie Christi ⁊ p̄ciosi sanguinis ꝓ
nobis i cruce effusi. ꝑ quas diuitias gra
tie nos a ꝯuitute redemit. Peccata remi-
sit ius dyaboli qđ in nobis habebat de-
struxit preciosus sanguis christi per quē
facta est nostra liberatio. de qua scriptuȝ
est in psalmo. Quia apud dn̄m misericor
dia ⁊ copiosa apud euȝ redemptio. Quar
to in cruce dn̄i inuenitur summa ⁊ magni
ficentia gloriosa: vt habetur ad Philipē
ses secundo capitulo. Humiliauit semet-
ipsum factus obediens vsqȝ ad mortem
mortem autem crucis. propter qđ ⁊ deus
exaltauit illū ⁊ donauit illi nomen qđ est
sup oē nomē vt in noie Jesu omne genu
flectatur celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ: et
ois lingua ꝯfiteatur: qꝛ dn̄s ille xp̄s i glo
ria est dei p̄ris ꝼm glosaȝ in v̄bo ꝓposito
tria notat apostolꝰ de christo. Primo eiꝰ
hūiliationē. Scđo eiꝰ exaltatioēȝ. Tercio
eiꝰ glorificationē. Quātū ad primū dicit
humiliauit semetipsuȝ factꝰ obediēs. ⁊c.
Qđ ita exponit glosa nō solū sustinēdo cō
uitia ⁊ obprobria: sȝ etiā vsqȝ ad morteȝ.
O magna humilitas hūiliauit se xp̄s vsqȝ
ad incarnationē. vsqȝ ad mortalitatis hu
mane ꝑticipationē. vsqȝ ad diaboli tēta-
tionē. vsqȝ ad sputa ⁊ vicula alapas ⁊ fla
gella ad mortē. ⁊ si parui est hoc de gene
re mortis addēdū est aliq̄d mortē aūt nō
q̄ꝫlibet: sed crucis q̄ ignominiosior est ꝼm
glosam habemꝰ hūilitatis exēplū supbie
medicamentū. Quid ḡ intumescis hō. O
pellis morticina q̄d intēdis. o sanies feti
da q̄d inflaris. p̄nceps tuꝰ hūilis est. ⁊ tu
supbis. caput hūile ⁊ mēbrū supbū. ecce
q̄ꝫtū ex hūilitate xp̄i nobis data ē doctri-
na et moꝝ disciplina sic ḡ ꝼm v̄ba aposto
li in verbis ꝓpositis primo notaꝛ eiꝰ hu
miliatio. Scđo notatur eius exaltatio qđ
notatur cū diciꝛ ꝓpter qđ ⁊ deꝰ exaltauit
illū ⁊ i ipsis cōpetēs est ordo: qꝛ exaltatio
nē p̄cedere dȝ humiliatio. p̄mū tanq̄ꝫ me
ritū ꝼm tanq̄ꝫ premiū. vn̄ in glo dꝛ hūili-
tas claritatis est meritū. claritas humili
tatis premiū. Tercio in p̄dicta auctorita
te notatur christi glorificatio. vn̄ ⁊ subdi
tur. ⁊ omnis lingua cōfiteatur: quia dn̄s
noster Jesus christus in gloria est dei pa
tris. Nos ergo ad similitudinem ⁊ imita
tionē xp̄i primo humiliemur. scđo ꝑfectu
bonoꝝ opeꝝ exaltemur vt tandē imitato
res christi effecti cū xp̄o in eterna leticia
glorietur ad quā nos ꝑducere dignetur.

¶ De sancta Cruce ¶ Sermo secundus.

Benedictū lignū per quod fit iusticia Sapi. xiiii.

Ad honoreȝ sanctissime crucis
dn̄i in verbo proposito tria notātur. Pri-
mo enī notatur instrumentū nostre redē-
ptionis cum dicitur. Benedictum lignuȝ
Secundo notatur fulcimētum fructuose
operationis. cū dicitur per quod fit iusti
cia. Tercio notatur impensum obsequiū
digne cōmendationis. cū dꝛ benedictum
Quantū ad primū sciendū q̄ in ligno san
cte Crucis triplex virtus reperitur ꝓpter
quam in nobis tripliciter operatur. Pri-
mo enī operatur dulcorationē in affectu
secūdo viuificationem in effectu. Tercio
operatur redemptionē in euentu. Primo
ergo lignū sancte crucis opaꝛ dulcoratio
nē in affectu Exodi. xv. Clamauit moises
ad dn̄m q̄ ondit ei lignū qđ cū misisset in
aquas in dulcedinē verse sunt. ⁊ i opera
tione dei relucet eiꝰ potētia sapiētia cle-
mētia: sȝ potētia maxie i reꝝ magnitudie
sapiētia in pulchritudie. clemētia vel bo
nitas in reꝝ ordine. in inuētione sancte
crucis reducēt ista tria. clemētia in exau
ditiōe clamoris: qꝛ clamauit moyses per
quē pōt beata helena fidelissima signarꝫ
que ꝑ inuētione sctē crucis ad dn̄m orā-
do clamauit. sapiētia designaꝛ in ostēsio-
ne sancte crucis quod notatur cū dicitur
Qui ostendit ei lignum. potentia dei ostē
ditur in dulcoratiōe amaritudinis. quod
notatur cum dicitur quod cuȝ misisset in
aquis in dulcedine verse sunt. primuȝ cō
mendat inuenientis meritum. secundum
inueniendi modum. Tercium commen-
dat inuentionis fructum. hec enim tria
circa inuentionem sancte crucis concur-
rūt. scȝ deuotio orationis. quod notatur
in clamore. reuelatio sancte crucis. quod
notatur in ligni ostensione. operatio cele
stis quod notatur in aque amare dulcora
tione. iste enī aque erāt aque Marach. q̄
erāt amare ad nostrā eruditionē. ꝑ istas
aquas amaras aduersitates ⁊ tribulatio
nes sanctoꝝ intelligi p̄nt. q̄ in tribulatio
nibꝰ positi ad dn̄m clamare ꝯsueuerūt. si
cut faciebat ꝓpheta dauid q̄ dicebat ad

dñz cũ tribularer clamaui ⁊ exaudiuit me
qñ eñi homo in tribulatiõe posit⁹ ad dñm
clamat orando fideliter dñs audit ipsum
vel cõsolãdo vel liberãdo misericorditer.
Uñ hic subdit. q̃ ostẽdit ei lignũ per istud
lignũ potest cõpetẽter lignũ sancte crucis
intelligi qḋ tanq̃ signũ vel vexilũ in bello
militie pñtis nobis dz oñdi vt in ei⁹ aspe-
ctu xpi in eo crucifixi possum⁹ vestigia imi
tari i. Petri. ij. Christus passus est pro no
bis vobis relinquens exemplum vt sequa
mini vestigia eius. christus in gloriam pa
tris intrauit per crucis passionez. vnde fa
tuus est qui in gloriaz dei patris credit in
trare per leticiam vanam et malam dele-
ctationem Luce vl. Oportuit christum pa
ti et ita intrare in gloriam suaz. Nos ergo
memoriam sancte crucis firmiter in animo
teneamus et sic carnem nostraz cum vitijs
et concupiscentijs pugnando crucifigam⁹
Luce. xj. Si quis vult venire post me ab-
neget seipsum et tollat crucem suam et se
quatur me. ad memoriam istius preciosi li
gni crucis dñi dulcorãtur in sctis amaritu
dines aduersitatis et tribulationis. vnde
dicitur q cum misisset in aquas lignum in
dulcedinem verse sunt. lignũ in aquis mit
titur et aque dulcorantur quando tribula
tiones quas pro peccatis nostris patimur
memoria crucis christi vbi ipse innocens
pro nobis passus est cõducuntur Deutro.
xxxij. Inundationem maris quasi lac sug
gent. sancti inundationes maris quasi lac
suggunt quando passionem christi innocẽ
tissimi ad memoriam reducunt. et pro chri
sto pati cum gaudio et leticia parati sunt.
Actuum. v. Ibant apostoli gaudẽtes a cõ
spectu concilij quoniam digni habiti sunt
pro nomine Jhesu contumeliam pati. Se
cundo signuz dominice crucis operatur in
nobis iustificationem in effectu. Prouerbi
orum. iij. Lignuz vite est his qui apprehẽ
derunt eam et qui tenuerunt eam beati.
Nos debemus crucem dominicam appre
hendere firmiter credendo. tenere debe-
mus ipsam finaliter perseuerando. vt pos
sumus esse bene cũ christo feliciter regnã
do. hoc est lignum quod fuit ostensum bea
to Johanni euangeliste Apocalipsis. xxij.
Ostendit michi fluuium aque viue splen-
didum tanq̃ cristallum procedentez de se
de dei et agni in medio platee eius. et ex
vtraq̃ parte fluminis lignuz vite afferens
fructus duodecim per istũ fluuiũ qui bea-
to iohãni ostẽdit eterna beatitudo in qua
semp sine morte viuit designat. q̃ bñ p flu
uiũ describit: q2 p baptismi ablutionez ad
eã puenit. Joh. iij. Nisi q̃s renatus fuerit
ex aqua ⁊ spũsctõ nõ põt introire in regnũ
dei. vñ dñs Joh. iiij. loquẽs de hac aq̃ hoc
est vita beata dicit: si scires donum dei et
quis est q̃ dicit tibi da michi bibere. tu for
sitan petiuisses ab eo et dedisset tibi aquã
viuã. sic g̃ hoc noie fluuij aq̃ viue signatur
stat⁹ imortalitatis q̃ erit in beatis. seq̃tur
splẽdidũ. in quo signat claritas sanctoꝝ cũ
deo felicit viuẽriũ. ipsi eñi eṫnaliter fulge-
bũt sicut sol i regno pr̃is eoꝝ. seq̃tur. tanq̃
cristallũ in quo signat paruitas ⁊ trãspen-
tia aiaꝝ: q2 tũc cogitationes nr̃e alijs ap-
parebũt. i. ad Chor. iiij. Nolite añ tẽpus
iudicare quousq̃ veniat dñs q̃ ⁊ illumina
bit abscõdita tenebraꝝ. ⁊ reuelabit ↄsilia
cordiũ. seq̃tur. pcedentẽ de se dei et agni
in medio platee ei⁹. vbi signatur liberalis
cõmunicatio sanctoꝝ. maiores eñi qui se-
des dei spũaliter docti sũt. minores q̃ suis
exẽplis ⁊ documẽtis ad vitã beatã addu-
cũt q̃ p minores plateas designati sunt: q2
via latiori q̃ maiores ad vitã beatã perue
nerũt Cãti. iij. Surgã et circuibo ciuitatẽ
per vicos ⁊ plateas querens quem diligit
aia mea. tunc ergo manifeste apparebit q
per instructionez ⁊ exẽpla maioꝝ minores
peruenerunt ad regna celoꝝ Ro. x. Fides
aũt ex auditu. audit⁹ aũt p verbuz christi.
Seq̃tur hic. ⁊ ex vtraq̃ pte fluminis lignũ
vite afferens fructus duodecim. lignuz vi
te christus dicit ligno crucis suspensus et
mortuus. Due ptes fluminis sunt vita pre
sens ante iudicium et sanctoꝝ vita futura
post iudicium. quaꝝ vna est circa flumen
alia vltra. istud lignũ id est christus in cru
ce ligni positus ⁊ in ista vita ⁊ i beata nos
reficit duodecim fructib⁹. fructus quibus
nos in hac vita reficit sũt. xij. q̃ sũt. xij. fru-
ctus spũs sicut Gala. v. dicit apostolus fru
ctus aũt spũs est charitas. gaudiũ. pax. pa
tiẽtia. benignitas: bonitas: longanimitas
mãsuetudo: fides: modestia: cõtumelia. ca
stitas. Fructus autẽ quibus christus san-
ctos in vita beata reficit sunt quasi. xij. fer
cula qui dñs sanctis suis in vita beata ap
ponit. Primum ferculum est sanitas sine
egrotatione ps. Qui sanat contritos cor-
de et alligat contritiones eoꝝ. Isaie. xxv.
Precipitabit mortem in sempiternũ. Se-
cundum est plenitudo sine defectione Isa
xlix. Non esurient neq̃ sitient ⁊ nõ percu-
tiet eos estus neq̃ sol. Tercium est refe-
ctio sine fatigatione vt habetur Eccl'iasti.
vicesimoquarto capitulo. Qui edũt me ad

huc esurient et qui bibūt me adhuc sitiēt Quartum erit apta visio sine dubitatiōe i.ad Chorinteos.13. Uidemus nunc ꝑ speculum ⁊ in enigmate. tunc autē a facie ad faciem. Quintū erit gaudium sine ꝯtristatione ps̄. Inebriantur ab vbertate domus tue. et torrente voluptatis tue potabis eos. Sextum erit pax sine perturbatione Isaie.xxxviij. Utinam attendisses mādata mea facta fuisset sicut flumē pax tua. Septimum est securitas sine timore Psal. Non timebis a timore nocturno. Octauum est ad impletio omniuz desideriorum psal. Qui replet in bonis desiderium tuum. Nonum est gaudium de congregatione omnium sanctorum tunc eniz verus Joseph id est christus faciet conuiuium fratribus suis. Genesis.xxxxiij. Et ipsos in mensa pallatij celestis dulcedine sue glorie satiabit Luce.xxij. Uos estꝭ qui permansistis mecum in tribulationibus meis et ego dispono vobis sicut disposuit michi pater regnuz vt edatis ⁊ bibatis supra mensam meam in regno meo Decimum erit de iusticia dei et condemnatione reprobozum. letabitur enim iustus cum viderit vindictam Isaie. vltio Egredietur et videbunt cadauera virorum qui preuaricati sunt in me. Undecimum erit de memoria vel recordatione meritorum siue operum bonorum. Prouerbiorum.vlti. Date illi de fructu manuum suarum et laudent eam in portis opera eius. Duodecimum erit gaudium de affluentia premiorum Isaie lx. Tunc videbis et affiues et mirabitur et dilatabitur cor tuum Tercio lignum sancte crucis operatur in in nobis liberationem in euentu Sapientie.xiiij. Exiguo ligno credunt homines animas suas et transeuntes mare per ratem liberati sunt. lignum sancte crucis dicitur lignum exiguum nō ratōe breuitatis. sed ratione vtilitatis. Nam sicut modo patibulum est pena homicidarum et latronum. sic crux antiquitus erat pena maiorum hominum et morti adiudicatorum. vnde iudei ipsum condemnentes pena crucis morte tupissima condemnauerunt eum secundum quod ꝑ dictum fuerat. Sapien.2. Contumelia et tormento interrogemus eum vt sciamus reuerentiam eius. et probemus patientiam illius. morte turpissima condemnemus eum. Ille contumelia et tormento interrogatur cui contumelie et tormenta irrogantur. bene ergo contumelia xp̄s interrogatus fuit quando ipsi populus iudaicus contumeliam irrogauit Johannis.viij. Nonne benedicimus nos quia samaritanus es tu et demonium habes. Tormento etiam ipsum interrogauerūt quando manus eius et pedes clauis in cruce perforauerunt. psal. Foderunt manus meas et pedes meos. sequitur hic vt sciamus reuerentiā eiꝰ. tūc hō reuerēdus esse cognoscitur qn̄ ꝯtumelias nō rependit qn̄ sibi ꝯtumelie dicuntur. vn̄ cuz sibi dicerēt iudei domoniū habes ꝯtumeliā ꝓ ꝯtumelia nō reddidit. sz se demoniū hr̄e negauit. i. Petri. 2. Qui cū maledicēretur nō maledicebat. q̄ cū pateretur nō cōminabat. seq̄t. ꝓbemꝰ patiētiā eiꝰ em̄ patientiā eiꝰ ꝓbauerūt qn̄ ipz innocētissimū sicut ouē ad occisionē duxerūt. Isa. liij. Sicut ouis ad occisionē ducet ⁊ quasi agnꝰ corā tōdēte se obmutescit. ⁊ nō aperiet os suū. seq̄tur hic morte turpissia condēnemꝰ eiꝰ mors eius fuit turpissima nō mō rōe grauis mortis sz etiā rōe sceleratissie societatis. Isa. liij. cū sceleratis reputatꝰ ē. ⁊ ꝑpter magnitudinē ⁊ turpitudinē istoꝝ doloꝝ dr̄ Tre. i. O vos om̄s q̄ trāsitis ꝑ viā attēdite ⁊ videte si ē dolor sicut dolor meꝰ. Isti ḡ exiguo ligno crucꝭ dn̄ice debemꝰ aīas fideles ꝯmittē. sicut aīaz suā isto ligno crucis apostolꝰ ꝯmittebat q̄ i ip̄o totā suā gliari ꝯstituebat. Ga. vlti. mihi aūt absit gliari nisi i cruce dn̄i nr̄i iesu xp̄i. seq̄t h̄. ⁊ trāseūtes mare ꝑ ratē liberati sūt. sicut ei ꝑ ratē mare nauigātes ꝑueniunt ad portū salutꝭ. sic ꝑ lignū sācte crucis xp̄s peccata nr̄a expullit qn̄ ipse in cruce ꝑtulit. ⁊ sic nos ab infirmitate culpe ⁊ miserie liberauit ⁊ ianuā celi ad portuz salutarē nos adducens nobis apꝑuit. i. petri. 2. Qui peccata nr̄a ꝑtulit in corꝑe suo suꝑ lignū vt pctis mortui iusticie viuamꝰ cuiꝰ liuore sanati estꝭ eratꝭ ei sicut oues errātes. sz ꝯuersi nūc estꝭ ad pastorē ⁊ ep̄m animarū vr̄arum. Scd̄o in verbo ꝓposito notatur fulcimētū fructuose opationis. cū dr̄ ꝑ qd̄ fit iusticia. sciendum est ergo ꝙ triplex est iusticia. Est eꝭ iusticia fidei recte. Scd̄o ē iusticia operationis bone. Tercio ē iusticia retributionis eterne. Primo est iusticia fidei recte. Romanos.iiij. credit abraham deo et reputatuz est ei ad iusticiaz. abraham deo credidit qn̄ ipsi nascituꝝ filiū de sara promisit Unde dr̄ ad Romanos.iiij. ꝙ cōtra spem in spē credidit. ipse ei contra spem nature in spem ꝓmissionis credidit ⁊ ve-

ritatis diuine ad Romanos.iiij. Nō infir
matus est in fide.nec considerauit corp⁹
suum emortuum cum iam fere esset cen-
tum annoꝝ ꝛ emortuam vuluam sare.sic
ergo credidit abrahā deo eius ꝓmissa ve
ra esse iudicando.sequitur ꝛ reputatū est
ei ad iusticiam.veritas em̄ fidei operata
est in ipso firmitatem spei ꝛ feruorem ca
ritatis vel dilectionis eius em̄ fidez spes
nō ↄfūdit nec refutauit. Ad Romanos.v.
Spes aūt nō cōfundit.qꝛ caritas dei dif-
fusa est in cordibus nostris per spiritum
sanctum qui datus est nobis. ꝓpter isti⁹
fidei iusticiam viri sancti sustinuerunt ꝑ
secutionem ꝛ mortem.ꝛ per istam fidei iu
sticiaz peruenerunt ad hereditatem eter
nam Mathei.v.Beati qui persecutionez
patiūtur ꝓpter iusticiam qm̄ ipoꝝ est re
gnum celoꝝ. homines militares solēt ad
inuicez pugnare ꝓ modico iusticie vel iu
risdictionis tempalis.ꝛ ꝓ ipsa seipsos ex
ponere periculis mortis ꝛ modicū lucruz
reportant cum possessionem obtinuerūt
illius iusticie vel iurisdictionis tempora
lis. Sancti viri precipue apostoli ꝛ mar-
tires xp̄i ꝑ fidei iusticiam regna vicerūt.
et possessionem regni celestis acquisiue-
rūt.ad Hebreos xi. Sancti ꝑ fidem vice-
runt regna.operati sunt iusticiaz.adepti
sunt repromissiones. Secūdo est iusticia
operationis bone Ysa.3. Fructus aūt iu
sticie in pace seminatur facientibus pa-
cem.fructus iusticie hic potest appellari
fruct⁹ pietatis vel misericordie. Ex qua
dam em̄ innata iusticia ꝛ gratuita debēt
diuites bona sua pauperibus cōmunica
re.iste fructus iusticie id est opeꝝ miseri
cordie in presenti vita seminatur sʒ in vi
ta beata metetur. et.ad Chorinteos.ix.
Qui parce seminat parce ꝛ metet qui aūt
seminat in benedictionibus de bn̄dictio
nib⁹ ꝛ metet vitā eternā.si ergo fructus
iusticie.id ē opeꝝ misericordie in hac vi
ta seminatur ꝛ in futura metetur.sʒ istud
erit ad pacē facientibus.id est a viris mi
sericordib⁹.ꝑ opera em̄ misericordie pax
in vita presenti inchoatur ꝛ in futura cō
sumatur. In vita em̄ presenti inter diui-
tes ꝛ pauperes pax ichoatur quia ꝑ ope
ra pietatis a diuitibus pauperuz inopia
releuatur.ꝛ a pauperibus diuitum muni
ficentia honoratur. ista pax vt diximus
que in hac vita inchoatur in beata vita
consumatᷣ Ysa.32. Sedebit populus me⁹
in pulchritudine pacis in tabernaculis fi
ducie et in requie opulenta. Tria tangit
que erūt in vita beata. Ibi em̄ erit tran-
quillitas sine perturbatione.ꝛ quantum
ad hoc dicit sedebit populus in pulchri
tudine pacis. Scd̄o ibi erit securitas sine
timore ꝛ hesitatione.ꝛ q̄ntū ad hoc dicitᷣ
in requie opulenta. Tercio est iusticia re
tributionis eterne.2.ad Thimoteū.iiij.
Bonum certamen certaui cursum consu-
maui.fidem seruaui. in reliquo reposita
est michi corona iusticie.corona que san-
ctis a deo datur corona iusticie a deo ap
pellatur quādo iustis ꝓ premio a deo re
tribuitᷣ. Ipse enim est de quo.i.ad Cho-
rinth.i.dᷣ. Qui factus est nobis sapiētia
iusticia ꝛ sanctificatio et redemptio.chri
stus fact⁹ ē nobis sapiētia viam sapiētie
nobis sapientia viam sapientibus mon-
strādo Prouerbioꝝ.iiij. Viam sapientis
monstrabo tibi ꝛ ducam te ꝑ semitas eq-
tatis. Ipse etiam factus ē nobis iusticia
nos iuste in suo sanguine innocenti a pec
catoruz sordibus ablnēdo ad Roma.iiij.
Traditus est ꝓpter peccata nostra abluē
da.ſm glo.ꝛ surrexit ꝓpter iustificationē
nostram non solum ostendendaz sed etiā
faciendam. Ipse etiam factus est nobis
sanctificatio nos virtutum splēdorib⁹ et
gloriosis dotib⁹ decorando. Sapiētie.3.
dᷣ de sanctis. Fulgebūt iusti ꝛ tanq̄ scin
tille in arundine discurrēt. In verbo isto
quattuor gloriose dotes describuntur q̄
in sanctis in beata vita a domino tribuū
tur. Primo enim notatur dos immortali
tatis cum dicitur iusti iusticia perpetua
et immortatis. Secūdo notatur dos clari
tatis cum dicitur fulgebūt. Tercio nota
tur dos subtilitatis cum dicitur tanq̄ sci
tille.scintille em̄ subtiles sunt et parue.
Quarto notatur dos agilitatis.cum dici
tur discurrent. sic ergo christ⁹ factus est
nobis sanctificatio nos gloriosis dotib⁹
decorādo.fact⁹ est etiā nobis redemptio
nos a penis ꝛ infernoꝝ suppliciijs liberā
do Joh.viij. Si fili⁹ vos liberauerit vere
liberi eritis. Tercio notatur in verbo ꝓ
posito impēsum obsequium digne cōmē-
dationis cum dicitur benedictionē. Sciē
dū ē ergo ꝙ res solet bn̄dici trib⁹ de cau
sis. Prio qꝛ est vtilis. Scd̄o qꝛ durabilis.
Tercio qꝛ ē pulchra ꝛ delectabilis. Res
ergo prio ↄmēdatur qn̄ est vtilis Hebreo
rū.vi. Terra sepe venientē sup se bibēs
ymbrem ꝛ germinans herbā oportunam
illis a quibus colitur. accipit bn̄dictionē
a dn̄o terra ergo rōne vtilitatꝭ bn̄dicitᷣ qn̄
ab ipsa fructus multiplex ꝑcipitur.iō de

iustis ⁊ electis dr Jere.xvii. Bñdict⁹ vir
qui confidit i dño ⁊ erit dñs fiducia eius
⁊ erit quasi lignũ qḋ trãsplantatur super
aquas qḋ ad humorẽ mittit radices suas
⁊ sequitur nec aliqñ desinet facere fructũ
fructus crucis a tempe passionis xpi in
cepit ⁊ nunq̄ desinit nec desinet. sed imp
petuũ durabit. Unde de ligno crucis pōt
exponi illud quod dicitur Prouerbiorũ.
viij. Qui iuenerit me inueniet vitã ⁊ hau
riet sibi salutẽ a dño. Merito ei passiõis
christi quã in ligno crucis sustinuit inue
nerunt vitam gratie ⁊ in futuro haurient
sibi a dño salutez eterne glorie. Unde de
vtilitate hui⁹ crucis sãctissime potest ex
poni illud qḋ dicitur Job .3. Effodiẽtes
thesaurꝝ gaudent vehementer cum inue
nerint sepulchrũ. In verbis propositis q̄
sunt inuentionis sancte crucis de qua est
presens solennitas tria notãtur que hu
ius inuentioni recte ascribuntur que ibi
dem gesta fuisse reperiuntur. Primum ẽ
effusio in querendo. Scōm est inuentio
effodiendo. Tercium est exaltatio iueniẽ
do. ⁊ se habent p ordinez. quia thesaur⁹
est causa effodiendi. effossio est causa in
ueniendi. iuentio est causa exaltãdi. quã
tum ad hoc tria notantur in verbo ꝓposi
to. Diligentia in querendo. cum dicit ef
fodientes thesaurꝝ. Efficatia in inueniẽ
do. cum dicitur cum inuenerit sepulchrũ
Uehementia in gaudẽdo. cũ dicitur gau
dent vehementer. Utilitas iuẽtiõis hui⁹
sacratissime crucis bene designata fuit i
suscitatione mortui virtute sancte crucis
super se posite resurgẽtis. Secũdo solet
res bene dici quãdo ẽ durabilis Genes.
xxxxiij. Bñdicat tibi domin⁹ benedictio
nib⁹ celi desuper. benedictionib⁹ abissi
iacentis deorsum. benedictionib⁹ vberũ
⁊ vulue. Tria dicit in quibus benedictõ
electoꝝ consistit. Primo eni consistit scḋz
ordinem textus in adeptione premiorũz
⁊ quantũ ad hoc dicit benedicat tibi do
minus benedictionib⁹ celi desuper. Se
cundo cõsistit in euasione peccatorum et
infernalium tormentorũ. et quantum ad
hoc dicit benedictionib⁹ abissi iacẽtis de
orsum. Tercio consistit in ꝓcreatione spi
ritualium vel corporalium liberorum. et
quantũ ad hoc dicit vberum et vulue. qḋ
in ps. bene exponitur vbi dicitur. Bñdi
cat tibi domin⁹ ex syon ⁊ videas bona ie
rusalem omnibus diebus vite. ⁊ vidẽs fi
lios filiorum. sic. ratõne duratiõis potest
lignum crucis domini benedici. cuius be
nedictio redundat in benedictionẽ fide
lis populi Jsaie.lxv. Scḋz dies ligni erũt
dies populi mei q̄mdiu ei memoria cru
cis durabit cuius nũq̄ finis erit fideles
benedicentur in nomine crucifixi. Jsaie.
lxv. Seruos suos vocabit nomine alio in
quo qui benedictus est super terram bñ
dicetur in deo amen. Tercio solet bñdi
ci res que ẽ pulchra vł delectabilis Jere
.31. Bñdicat tibi domin⁹ pulchritudo iust
icie. pulchritudo iusticie i ligno cruc; ap
paruit q: ibi dominus iuste dyabolum cõ
demnauit. suum populũ liberauit. ad iu
sticiam reparauit. iusticiã ordinauit ⁊ to
tum hoc in ligno crucis operatus fuit ge
nesis scḋo. Produxit domin⁹ de⁹ de hu
mo omne lignum pulchrũ visu. et ad ves
cendum suaue. lignum etiam vite in me
dio paradisi. produxit deus lignũz de hu
mo in quo crescebat ⁊ hoc in ligni condi
tione. produxit etiam lignum de humo i
quo iacebat. et hoc in ligni electõe. ⁊ hoc
in sua gloriosissima passione. ꝓduxit etiã
lignum de terra in qua iacebat ⁊ h̄ in lig
ni sancte crucis inuentione. de qua ꝯsue
uit sãcta ecclesia presẽs festum celebrare
Primo istud festum ꝓduxit ante passio
nem. Scḋo in passione. Tercio post passi
onem. ſm hoc ergo ad laudem sancte cru
cis in auctoritate proposita duo notãtur
Primo eñ notatur crucis inuentio in ꝓ
ductione ligni. Scḋo notatur iuuẽte cru
cis ꝯmendatio in cõmendatione ligni qḋ
notatur cum subdit pulchrũ visu. Circa i
uentionem tria tria tangit. locũ. modũ li
gnũ. locus vilis. q: de humo. modus mi
rabilis q: reuelante deo. vñ dixit ꝓduxit
dñs deus. arbor vtilis q: omne lignum. i
perfectum lignum dñice passionis crucis
qḋ dñs sup omnia ligna exaltauit Eze.
xvii. Ego dñs exaltaui lignũ huile circa
ꝯmendationem notare debemus q illud
lignũ fuit pulchrũ q̄ntũ ad aspectũ ⁊ hoc
mirabile. q: ibi erat detestanda deformi
tas. s; i hoc apparuit pulchra formositas
q crux christi fuit candidata ex membris
virgineis. rubricata ex guttis sãguineis
illustrata titulo passionis. Math. xxvij.
posuerũt sup caput eius causã ipsius scri
ptã hic est ihesus nazarenus rex iudeoꝝ
Crux etiã christi fuit suauis quantũz ad
gustum ⁊ hoc multum mirabile. q: vbi in
uenta est maxima amaritudo ibi a fideli
bus xpi inuenitur maxima dulcedo Can.
2.c. Fructus ei⁹ dulcis gutturi meo fuit
etiã crux xpi vtilis quantũ ad effectũ. et

quātum ad hoc dr̄ lignum vite. Ibi enim
xp̄s mortem nostram moriendo destruxit
et vitā resurgēdo reparauit et nos ad bea
titudinem ordinauit Romano. v. Si eni
cum inimicis essemus reconsiliati sumus
deo ꝑ mortem filiȷ̄ eius. multo magis re-
consiliati salui erimus in vita ipsius. ip̄e
em̄ ꝑ mortē suā electos suos a morte cul
pe ⁊ gehenne liberauit ⁊ advitam eterne
glorie preparauit. ad quam nos perdu-
cat qui viuit et regnat. ⁊c.

De sancto Johāne euan. Sermo primꝰ.

Impiguasti i oleo caput meū. ps̄. xxiȷ̄. qm̄ sicut di
cit beatꝰ Jacobus. Om̄e datuz
optimum et omne donum perfectum de
sursum est descendens a patre luminum
Ideo ad cōmendationem beati iohānis
euā. in verbo proposito tria notātur. Pri
mo enim notatur liberalitas tribuentis
cum dr̄ impinguasti. Scđo notatur nobi
litas recipiētis. cum dr̄ caput. Tercio no
tatur suauitas doni vel donationis. cū dr̄
in oleo. Quantū ad primū sciendū ꝙ dn̄s
spiritualiter sanctos suos impinguat tri
pliciter. Primo em̄ impinguat eos in sim
plicitate cordis. Scđo in strenuitate ope
ris. Tercio in sedulitate doctrine vel eru
ditionis. Primo em̄ ipinguat dn̄s purita
te vel sinceritate cordis Ecclesiasti. xxxv.
Oblatio iusti impiguat altare. ⁊ odor sua
uitatis est in ꝯspectu altissimi. altare hic
pōt appellari capacitas humani cordis ⁊
corporis q̄ in azimis sinceritatis vel puri
tatis debent impinguari Roma. xiȷ̄. Ob-
secro vos per misericordiam dei vt exhi-
beatis membra vestra hostiam viuentem
sanctā deo placentez. apostolꝰ nō loq̄tur
ibi de corporibꝰ inaīatis de corꝑibꝰ aīa-
tis aīa rationalis que tam corpore ꝙ̄ ani
ma debent deo quasi gratum sacrificium
immolari. dicit ergo exhibeatis corpora
vestra hostiā viuentem vitali scz motu ca
ritatis. sanctā dicit sinceritate scz castita
tis. deo placentem dicit honestate cōuer
satiōis. Ideo dr̄ Ecclesiastici. xxxviȷ̄. Da
suauitatē ⁊ memoriā similaginis ⁊ impin
gua oblationem. Per memoriam simila-
ginis signatur cōtinua obseruantia casti
tatis. sed quoniam homines casti qꝫ so
lēt superbire ⁊ alios despicere. ideo vo-
luit memorie simulaginis donum suaui-
tatis vel benignitatis preponere. cum di
xit da suauitatem. ista suauitas habetur
per caritatis bonum que est virtutū oim

condimētū. q̄ (sicut. i. Chorin. xiiȷ̄. dr̄) pa-
tiens est. benigna est. patiens vt mala eq̄
nimiter toleret. benigna est vt etiaz illos
a quibꝰ patitur amet. Ista duo scz patien
tia ⁊ benignitas sunt arma caritatis pre
cipua. Nam caritas patientia vtitur pia
culo. vnde dr̄ in glo. caritas patiens ē be
nigna est qr nō ad bella armatus ꝑgit. q̄
aut clipeum sumēt gladiȷ̄s nō vtitur. aut
gladiȷ̄s vtēs clipeo nō minuit̄. Nos ergo
cū mēoria similaginis debemus hr̄e sua-
uitatem caritatis vel dilectionis. ⁊ ꝑ ista
duo solet oblatio impinguari. hoc est qđ
petebat dauid in ps̄. Sicut adipe ⁊ pin-
guedine repleatur aīa mea. Scđo impin
guat dn̄s sanctos suos strenuitate boni
oꝑis. Prouer. xiiȷ̄. Uult ⁊ nō vult ipiger.
aīa aūt operātiū ipiguabit̄. hō pigervult
bonū volūtate exili sz nō vult illđ volūta
te efficaci sic̄ piger monachꝰ vult surgere
ad matutinas ꝑpter statutū ordis. ⁊ non
vult surgere ꝑpter amorē imoderatū pro
priȷ̄ corꝑis. tali hoi iterp̄tat̄ sapiēs ve dā
natiōis eterne Eccle. iȷ̄. Ue duplici corde
et pctōri terrā ingrediēdi duabꝰ viȷ̄s. bn̄
duabꝰ viȷ̄s terrā ingredit̄ q̄ ꝑpter statu-
tū ordinis ad surgendū ad matutinas ex
citatur. ⁊ ex immoderato amore ꝑpriȷ̄ cor
poris in suo lecto reclinatur. sic ergo vult
et nō vult piger. sequitur aūt oꝑantiū im
pinguabitur. homines pigri ⁊ accidosi so
lent esse indeuoti ⁊ ad oꝑa bona inuali-
di sz ecōtrario homines oꝑiosi impinguā
tur deuotiōe. fortificātur ⁊ stabiliūt̄ i bo-
na oꝑatione Isa. xxv. Faciet dn̄s in mon
te h̄ couiuium pinguium. conuiuium vin
demie. conuiuum medullatorum per mō
tem h̄ potest accipi difficultas et eminen
tia bone operationis q̄ ꝯsistit in cōdimen
to deuotionis qđ notatur cum dr̄ ꝯuiuiū
pinguiū. ꝯsistit etiā in stabilimēto sancte
operatiōis. Impinguat dn̄s sanctos sua
uitate doctrine vel eruditiōis. Prouer. x.
Aīa que bn̄dicit impinguabitur et q̄ ine
briat ip̄e quoqꝫ inebriabitur. Aīa q̄ bn̄di
cit bene docendo impinguabit̄ caritatis
vngento. Ipsa em̄ ē illa vnctio de qua. i.
Joh. et dr̄. Unctio docet vos de oibꝰ. vn̄
de talibꝰ doctoribꝰ bonis dr̄. Gene. xlix.
Aser pinguis panis eiꝰ ⁊ delitias p̄bebit
regibꝰ Aser iterp̄tat̄ diuitie ꝑ quē sig̃tur
doctor ecclesie q̄ diuitias sacre scripture
dz i seipso hr̄e Isaie. xxxiiȷ̄. Diuitie salutꝫ
sapia ⁊ scia Istas diuitias doctor eccl̄e dz
auditoribꝰ cōicare vt possit sic̄ stelle i fir
mamēto i celo iperpetuū fulgere Daniel

xij. Qui aūt docti fuerīt fulgebūt q̄si splē
doꝛ firmamenti ⁊ qui ad iusticiam erudi
unt multos q̄si stelle ip̄petuas eternita-
tes. has diuitias sapie dn̄t auditores di
ligēter recipe vt sibi possēt illā nobilē et
sponsam speciosā sapiaꝫ scꝫ in m̄rimoniū
copulare. Sap. viij. hāc amaui ⁊ exq̄siui
eā a iuuentute mea. ⁊ quesiui michi spon
sam eā assumere. ⁊ amatoꝛ suꝫ factus foꝛ
me illi⁹ isti⁹. i. doctoꝝ ecclesie panes pn̄t
dici auctoritates sacre scripture deutro.
viij. Nō i solo pane viuit hō sꝫ in oī ver-
bo qđ ꝓcedit ab oꝛe dei. Iste panis dꝫ eē
pinguis quia doctoꝛ ecclesie pīguedie ca
ritatis ⁊ deuotionis dꝫ ipinguari Iere.
3i. Inebꝛiabo aīas sacerdotū pīguedine
hui⁹ pīguedis. i. boni auditores efficiūt
ꝑticipes. qn̄ libēter audiūt sacre scriptu
re auctoritates ⁊ diuios ſmones Roma
xi. Socius radicis ⁊ pinguedis oliue fa-
ctus es. sic ergo aīa que bn̄dicit impigua
bit. boni doctores inebꝛiāt auditores vi
no sacre scripture Cāticoꝝ. v. Bibi vinū
meū cū lacte meo ꝯmedite amici mei ⁊ bi
bite ⁊ inebꝛiamini carissimi hic ꝑ vinū si
gnāt sacre scripture documenta foꝛtioꝛa
⁊ subtilioꝛa atꝙ planioꝛa. Prima ꝯpetūt
maioꝛibus. scđa minoꝛib⁹. ⁊ ita dn̄t eis a
doctoꝛib⁹ ecclesie sancte dispēsari ꝙ q̄li
bet ſm modū suum spūaliter inebꝛietur.
doctoꝛ sic inebꝛiat auditores vino iocūdi
tatis eterne ps. Inebꝛiabūtur ab vberta
te dom⁹ tue ⁊ toꝛrente voluptatis tue po
tabis eos. Scđo in verbo ꝓposito notat
nobilitas recipiētis cū dicitur caput me
um. Sciendum est ergo ꝙ beatus iohan
nes euāgelista fuit sicut caput sup sāctā
ecclesiam constitutus. Et sciendū ē ꝙ ca-
put pꝛimo hꝫ certitudinē in cognitione.
scđo habet celsitudinē in positione. Ter
cio hꝫ pulchꝛitudinē i dispositōnē. pꝛimo
ergo caput hꝫ certitudinē in cognitione
Ecclesiastes 2. Oculi sapiētis i capite ei⁹
Oculi beati iohis [⁊ loquoꝛ de interioꝛi-
bus coꝛdis] fuerūt duo. scꝫ cognitio dis-
creta ⁊ affectio recta. Isti oculi fuerūt in
eius capite, id est i mente. Qꝛ sicut caput
eminet ceteris mēbꝛis ita mens eminet
in regno aīe. Istud caput osculatum fuit
qꝛ dn̄s beatū iohānem euan. sicut phisō
sapia repleuit. Ipse em̄. fuit euāgelista in
euangelio. apostol⁹ in epistolis ꝓpheta
in apocalipsi Ecclesiastici. xxxix. Si domi
nus magn⁹ voluerit spiritu itelligētie re
plebit illum. et ipse tanꝙ imbꝛes mittet
eloquia sapientie sue. Domin⁹ repleuit
beatum iohānez spū intelligētie sibi ple
nitudinem sapie tribuendo. ⁊ ipse tanꝙ
imbꝛes misit eloquia sapie sue xp̄i erudiē
do. Scđo caput habet celsitudinem in po
sitione quod bene cōuenit beato iohāni
euā. de ip̄o em̄ potest exponi illud Eccle.
xi. Sapia humiliati exaltabit caput illi⁹
beatus iohānes euā. habuit sapientiā i
plenitudine. humilitatem in affectiōe. et
ideo caput ipsius exaltatuꝫ fuit in popu
loꝝ regimine ⁊ assecutione eterne gloꝛie
Nos ergo imitatores ip̄ius effecti ad do
minū capita eleuemus vt cum ipso parti
cipes eterne gloꝛie efficiamur Luce. xx. c
Respicite ⁊ leuate capita vestra quoniaꝫ
appꝛopiquabit redemptio vestra. In ista
auctoꝛitate ponūt tria que nobis ponun
tur consideranda. Primum est inspectio
scripturaꝝ. quod notat cū dicitur respi-
cite. Scđm est diligēs auscultatio docto
rum et pꝛelatoꝝ. quod notatur cum dici-
tur ⁊ leuate capita vestra. Tercium est re
demptio captiuoꝝ quod notatur cum di
citur qm̄ appꝛopinquabit redemptio vr̄a
Inspectio scripturaꝝ est dulcis. ausculta
tio magistroꝝ est vtilis. redemptio capti
uoꝛum est inestimabilis. Primo ergo ꝓ-
ponitur nobis inspectio exercenda scrip
turaꝝ cum dꝛ respicite. que inspectio mā
datoꝝ ⁊ sacraꝝ scripturaꝝ dulcis est hoī
nibus studiosis. sed amara est hominib⁹
occidiosis ⁊ fastidiosis. quib⁹ ꝓpheta im
pꝛecatur verbis Isaie. v. Ve qui ponitis
dulce in amarum ⁊ amaꝝ in dulce. Scđo
hoꝛtatur nos ad diligentez auscultatōez
mandatoꝝ cuꝫ. dicitur. leuate capita vr̄a
ps. Leuaui oculos meos in mōtes vnde
veniet auxilium michi. montes sunt do-
ctores in vita ⁊ scientia eminentes. ad ip
sos debem⁹ oculos leuare quia ab ipsis
debem⁹ auxilium expectare. ab ipsis ha
bemus auxilium scientie contra ignoꝛaꝫ
tiā. ab ipsis etiam habemus auxiliū gra
tie contra culpā. habemus etiam auxili-
um gloꝛie contra miseriam. homines so-
lent libēter ad illos capita ⁊ oculos leua
re a quibus se credunt auxilium repoꝛta
re. ⁊ illos solent diligenter audire Isaie.
xxxij. Nō caligabūt oculi videntiū et au
res audientium diligenter auscultabūt.
Tercio hoꝛtatur nos euangelista ad cōsi
derandā redemptionem captiuoꝛuꝫ. que
est inestimabilis. cum dicit quoniam ap-
pꝛopiquabit redemptio vestra. i. Petri. i
Nō coꝛruptibilib⁹ auro vel argēto redē
pti estꝫ de vana vestra cōuersatiōe pater

ne traditōis. sed precioso sanguine qua-
si agni incontaminati et imaculati christi
ihesu. positione Isaie. ix. Lōgeuus ⁊ ho
norabilis ipse est caput. beatus em̄ iohā
nes euagelista fuit longeuꝰ. quia adhuc
longo tempore vixit. fuit etiaꝫ honorabi
lis quia deus ipsuꝫ honore multiplici de
corauit. ip̄e em̄ a domino fuit electꝰ fuit
etiā ceteris apostolis predilectus. fuit ēt
virgo gloriose virginis Christo in cruce
pendentis custos effectus. cū dixit muli-
er ecce filius tuus. Deide dicit discipulo
ecce mater tua. ⁊ ex illa hora accepit eam
discipulus in suam Johannis. xix. Hic ē
em̄ apostolus de quo dicit beatus hiero
nimus in ꝓlogo super iohānē hic est ille
euangelista vnꝰ ex discipulis domini. qꝛ
virgo a deo electꝰ est. quē de nuptiis vo
lentē nubere vocauit deꝰ. cui virginitatꝫ
in hoc duplex testimoniū datur in euāge
lio ꝙ etiā p̄ ceteris dilectus a deo dicit
et matrē suam pendens in cruce cōmen-
dauit deus vt virginē virgo seruaret. be
ne ergo beatꝰ iohānes nomen capitis de
signatur qꝛ habuit pulchritudinē disposi
tōnis in hac vita. sed lōge pulchriorē ha
bet modo in vita beata. ip̄m ei dn̄s glo-
ria ⁊ honore coronauit ⁊ posuit in capite
eius coronā de lapide precioso qd̄ bene
dr̄ Sacharie. 3. vbi dr̄. Indui te mutato-
riīs. ⁊ sequitur. ⁊ posuerūt cydariꝫ super
caput eius mundam ⁊ induerunt eum ve
stimentis albis Cydaris sicut dicit papi.
est ornamētū capitis pontificis qd̄ a plu-
ribus mitra ꝯsueuit appellari. sic ergo be
atus ioh̄. nomine capitis designatur cuꝫ
dicitur. caput meū id est caput de quo in
ps̄. loquitur. Obumbrasti sup caput meū
i die belli. dies belli fuit dies illiꝰ aduer
sitatis in qua ꝓiectus fuit in doleuꝫ fer
uentis olei. de quo presens festū fieri cō
sueuit. Tūc em̄ dominus super caput eiꝰ
ita obumbrauit ꝙ feruorem olei mitiga
uit deus ⁊ diuina se protegente gratia il
lesꝰ exiuit. sic ergo primo notatur libera
litas tribuentis cum dr̄ impiguasti. scd̄o
etiam notatur nobilitas recipientis eum
cum dr̄ caput meum. sequitur i oleo. vbi
seq̄tur suauitas doni vel donatiōis. Sci
endum ergo ꝙ triplex ē proprietas olei.
Primo em̄ oleum est curatiuum. Scd̄o ē
nitiduꝫ. Tercio est materia ignis. ⁊ ideo
est illuminatiuum ⁊ ideo p̱ oleum signa-
tur diuina gratia cuius triplex est ꝓprie
tas. Ipsa em̄ p̄rio sanat a culpa. Scd̄o ni
tet a ꝯscientia. Tercio resplēdet in ꝯuer

satione honesta. Primo em̄ per oleum si
gnat̄ diuina gratia qꝛ saluat a culpa. Luc.
x. dr̄ de illo qui incidit i latrones qui spo
liauerūt eum ⁊ plagis impositis abierūt
semiuiuo relicto dr̄ ꝙ samaritanꝰ iter fa
ciens ⁊ appropians alligauit vulnera in
fundens oleū ⁊ vinū. In oleo designatur
diuina gratia que peccatorem sanat. i vi
no signatur spiritualis leticia qn̄ sētit pe
nitens qn̄ credit sibi culpam remissam. et
sic infirmitatem conscientie sanatā qd̄ be
ne signatum est in illo claudo quem ad
verbū beati petri apostoli sanauit domi
nus. Actuum. 3. Ibi ei legitur ꝙ dixit be
atus petrus In nomine ihesu christi na-
zareni surge ⁊ ambula. ⁊ sequitur ꝙ pro-
sus solidate sunt bases eius ⁊ plante ⁊ in
trauit cū illis in templum. ambulās ⁊ ex
iliens et laudans deum. Isto oleo cura-
tionis omnis infirmitatis ⁊ vno spiritua
lis iocunditatis beatus iohannes plenꝰ
fuit. ipse em̄ cum aliīs apostolis in die pē
thecostes descendente spiritusancto sup
apostolos in linguis igneis fuit ab omni
firmitate humani timoris sanatus et leti
cia spūali repletus. Secūdo oleū est niti
dum. vn̄ Prouer. v. dr̄ de muliere fatua.
Nitidus olei guttur illius. beatꝰ iohes
bn̄ habuit nitorē olei in conscientia id ē
gratie dei ps̄. Unxit te deus tuꝰ oleo leti
cie pre consortibus tuis. vnde sibi canit
illd̄ qd̄ dr̄ Prouer. xxi. Thesaurꝰ deside-
rabilis ⁊ oleuꝫ i habitaculo viri iusti. ha
bitaculū viri iusti fuit in ꝯscia bti Johis
illi em̄ fuit thesaurus desiderabilis ꝓpt
copiā virtutū. illi etiaꝫ fuit oleū gr̄e siue
diuine caritatis que est ꝯscie ornamētuꝫ
Ecclesiastici. ix. Omni tempore vestimēta
tua sint candida ⁊ oleum d̄ capite tuo nō
deficiat. Uestimenta beati iohis fuerunt
omni tempore candida per munditiā ca-
stitatis. ⁊ oleum de capite suo nō deficit.
ꝓpter abundantiā pietatis. Tercio oleū
est materia ignis. ⁊ sic est illuminatiuum
Exo. xxxv. dic filiīs israhel vt afferāt oleū
ad luminaria concinanda. oleum enim ē
ignis materia ⁊ sic splendet et illuminat.
Exodi. xxvii. p̄cipe filiīs israhel vt afferāt
oleum de arboribus oliuaꝝ purissimū pi
loq̃ contusum vt ardeat lucerna semper
in tabernaculo testimoniī. Uult dominꝰ
oleum esse purissimū p̱ quod signatur vt
iam diximus diuina gratia que pura ēt
q̃ntū sanat a culpa. purior ē inq̃ntū nitet
i ꝯscia resplendet in ꝯuersatione honesta
⁊ tunc ardet lucerna in tabernaculo testi

monij quando edificat per ostensionē bo
ni exempli Mathei. v. Sic luceat lux ve-
stra coram hominibus vt videāt opa vr̄a
bona et glorificent patrē vestrū qui in ce
lis est. Dn̄s per opera luminosa sanctoꝝ
glorificatur id est gloriosus esse predica
tor a quo etiā beatus iohānes post mul
ta gloriosa opera est glorificatus. cuius
glorie nos participes fieri dignetur.

De sctō Iohāne euāgelista. Sermo. ij.

IUstus de angustia li-
beratus est et tradetur impius
pro eo Prouerbi. xi. Vita homi
num ad modū statere mouetur. Una eniȝ
parte statere eleuata altera deprimitur.
sic tiramni in presenti vita sanctos mar-
tyres depresserunt. Ipsi autem elati et
eleuati fuerunt. sed in futura vita eleua
buntur ꝛ impij deprimentur. sed hic in v̄
bo ꝓposito duo notātur. Primo enim no
tatur exaltatio sancti cū dr̄ iustus. Scd̄o
notatur oppressio tirāni cū dr̄ ꝛ tradetur
impius ꝓ eo. Quantum ad primū notan
tur tria. Primo em̄ notatur iusticia i ope
rando cum dicitur iustus. Secundo no-
tatur patientia in sustinendo cuȝ dicitur
angustia. Tercio notat̄ gloria in superā
do cum dicitur. liberatus est. In primo
notatur opus sancti qd̄ est iuste viuere.
Scd̄o notatur opus tirāni quod ē angu-
stiare. In tercio notatur opus dei quod
est liberare. Quantum ad primum ergo
sciendū ꝙ iohannes euāgelista fuit iust⁹
tripliciter. Primo em̄ in cognitione man
datoꝝ et secretorum diuinorum. Secun
do fuit iustus in eruditione indoctoruȝ.
Tercio fuit iustus in preceptiōe premio
rum. Primo enim fuit iustus beatus Io-
hannes in cognitione secretorum diuino
rum. Prouerbiorum. iȝ. Iustus comedit
et replet animam suam. Sciendum ergo
ꝙ tunc beatus iohannes fuit comedens.
et tanꝗ vere iustus comedit. quando su
pra pect⁹ domini in cena recubuit. ꝛ tunc
illum dominus pane vite et intellectus
cibauit. Iste cibus est cognitio mandato
rū ꝛ secretoꝝ dei per que homo spiritua
liter viuit. Deutronomij. viij. capitulo.
Non in solo pane viuit homo sed in om-
ni verbo quod procedit ab ore dei. Isto
pane cibatus est beatus iohannes quem
non sibi soli retinuit sed fideliter docen-
do fideles ipsis frangendo ꝛ exponendo
distribuit. Iudicium. xiiij. capitulo. De
comedēte exiuit cibus ꝛ de forti egressa ē
dulcedo. Beat⁹ iohānes fuit comedēs ꝑ
cognitionem secretorum. fortis fuit per
sustinentiam laborum. De isto comedēte
exiuit cibus scȝ. verbi diuini sermonis. ꝛ
de isto forti egressa est dulcedo benigne
cōsolationis. Scd̄o fuit beat⁹ iohānes iu-
stus in eruditione indoctorum. Prouer
bioꝝ. viij. Per me reges regnant ꝛ legis
conditores decernunt iusta. Reges dicū
tur fideles seipsos in via morum bene re
gētes. Pro. xx. Rex qui sedet in solio iu-
dicij dissipat om̄e malū intuitu suo. sicut
ego video ꝙ isti reges tp̄ales malefacto
res homicidas et latrones destruunt et
forbanniunt. sic spiritualiter hō fideles i
solio iudicij sui id est in discussione ꝓprij
cordis debȝ hostes spirituales id est pec
cata destruere. ꝛ forbannire a regno ani
me sue oēm malitiaȝ expellēdo, dissipare
et hoc est qd̄ dr̄. dissipat omne malū intui
tu suo sicut em̄ lux corpalis sua irradia-
tione expellit tenebras corpales. sic vir
sapie diuine expellit ꝛ dissipat tenebras
spirituales ꝓpt̄ hoc ergo dr̄. ꝑ me reges
regnāt. Sequitur. ꝛ legum conditores iu
sta decernunt. Scd̄o magno actore ꝛ con
ditore legum domino ihesu xp̄o fuit bea
tus iohānes vnus de maioribus legisla-
toribus et ꝯditorib⁹. ipsū em̄ dn̄s spiritu
intelligentie replet. quo repletus eodeȝ
spiritu tam per verba ꝗ per scripta fide-
les xp̄i erudiuit de eius enim sapientia
dr̄ Sapi. viij. Doctrix est discipline dei ꝛ
electrix operꝝ illi⁹. Ip̄e em̄ habuit sapiē-
tiam ad cognitionē agendoꝝ. ꝛ electionē
ad executionem cognitioꝝ. cōtra multos
qui auditores ꝑ bonā doctrinā iformāt
seipsos per vitā deformant. tales similes
sunt claudis et contractis sedentibus su
per calciatam. qui viatorib⁹ ostendūt re
ctā viaȝ. ipsi aūt non ambulant ꝑ eam. si
militer parum valet mandata et dei con
silia audire. ꝛ ea opere non implere Ro-
manoꝝ. ij. Non em̄ auditores legis sȝ iu
sti sunt apud deuȝ factores legis iusti iu
stificabuntur. Tercio fuit iustus beatus
iohānes in preceptione premioꝝ. Pro-
uerbioꝝ. iiij. Iustoꝝ semita q̄si lux splen
det ꝛ crescit vsq ad perfectum diē. beatē
iohannis vita fuit iustorum semita que
fuit q̄si lux splēdēs radiando exemplis.
precedens radiando exemplis. p̄cedens
profitiendo doctrinis. crescens augmen
to meritorum. sed creuit vsq ad ꝑfectam
diē plena luce ꝛ radio premiorū. hec ē di
es de qua dicit. Ps. Melior ē dies vna in

atrĳs tuis super milia. In illa eñ die ple
na luce illius felicitatis gaudebunt. quã
do sicut sol regno patris sui fulgebunt.
sic ergo primo notatur iusticia in operan
do. cum dicitur. iustus. Scdo notatur pa
tientia in sustinẽdo. cuꝫ dicitur angustia
Sciendum est ergo, ꝙ triplex est angustia
Primo est angustia detestationis culpe.
Secundo est angustia compassionis frñe
Tercio est angustia passiõis acerbe. Pri
mo eñ est angustia detestatiõis culpe. i.
Regũ. 22. Conuenerũt ad eũ qui erant in
angustia ꝯstituit ⁊ oppressi ere alieno ⁊ a
maro animo. Tria dicit ſꝫ tria que facit
culpa. Primo eñ culpa angustiat. ⁊ q̃ntũ
ad hoc dicit in angustia constituti. Scdo
onerat. ⁊ quantum ad hoc dicit. ⁊ oppres
si ere alieno. Tercio amarificat et quãtũ
ad hoc dicit ⁊ amaro animo sicut eñ cor
dilatatur ex altitudine mandatoꝝ ſꝫ qđ
in ps. dicitur. Uiaꝫ mãdatoꝝ tuoꝝ cucur
ri. vnde ⁊ apostolus dicebat. 2. ad Chori
teos. vi. Os nostrũ patet ad vos o chorīti
cor nostrum dilatatum est. sicut ei dilatat
cor sanctoꝝ amplitudo charitatis. sic cor
da peccatoꝝ angustiat gelicidium iniq̃ta
is Isaie. xxviĳ. Coangustatũ est ei stratũ
ita vt alter decidat ⁊ palliuꝫ breue vtrũqꝫ
op̄ire non potest sic angustiat stratum cõ
scientie gelicidiuꝫ peccatoꝝ. qđ ibi habi
tare nec vult nec debet ille q̃ delitias re
putat habitare in cordibꝰ electoꝝ. Pro.
viĳ. Delitie mee esse cuꝫ filĳs hominũ sic
ergo primo peccatum angustat. qđ nota
tur ĩ angustia cõstituti. Scdo onerat. ⁊ h̄
notatur cum dicitur ⁊ oppressi ere alieno
Oppressionem huiꝰ oneris cõsiderabat
ꝓpheta ps. l. cum dixit. Iniquitates mee
sup̄gresse sunt caput meum. et sicut onus
graue grauate sũt super me. Certe homo
libẽter excutit ab humeris suis onꝰ quo
grauatur. similiter ⁊ nos ꝑ confessionem
excutiamus onus peccatoꝝ quibus gra
uamur inuicem. oppressio huius honeris
id est peccatoꝝ dicitur cõpetẽter es alie
num quia ab alio diabolo scꝫ nobis est ꝑ
eius tentationem mutuo traditũ poscen
tibus illecebri ⁊ delectatõnibus ineptis
ſꝫ diabolꝰ huiusmodi es repetet cũ vsu
rꝫ. qꝛ miser peccator eternaliter cruciabi
tur in pena ꝓ eo qđ tempaliter cõmisit ĩ
culpa Mathei. v. Amen amẽ dico tibi no
exies inde donec reddes nouissimuꝫ qua
drantem. Tercio peccatum amarificat. ⁊
quãtũ ad hoc dicitur ⁊ amaro aĩo. Ruth
. i. Nec vocetꝫ me noemi id est pulchrã ſꝫ
vocate me Marach id est amaram. Quia
valde amaritudie me repleuit oĩpotens
sicut amaritudo corruptoꝝ humoꝝ expel
litur amaritudie mirobolonoꝝ sic amari
tudo cordium ex corruptiõe peccatoꝝ ex
pellitur amaris lachrimis oculoꝝ. Isaie
. 22. Recedite a me amare flebo nolite in
cũbere vt consolemini me. Nam vere pe
nitentes non recipiũt blanditias ꝯsola
toꝝ q̃ndiu insentiunt punctiones ⁊ ama
ritudines. Scdo est angustia cõpassionis
fraterne. Ruth. i. Nolite queso filie mee
qꝛ vestra angustia me magis premit. fre
quenter corda electorũ angustiatur an
gustia affictorũ. 2. ad Chorinte. xi. Quis
infirmatur ⁊ ego non infirmor. quis scan
dalisatur ⁊ ego non vror. Infirmabatur
apostolus nõ patientis actu sed ꝯpatiẽtꝫ
affectu. vrebatur zelo feruẽtis charitatꝫ
vt fideles terrenis ꝯtemptis student ꝑti
cipes fieri sup̄ne hereditatꝫ sophonie. i.
In igne zeli eius deuorabitur omnis ter
ra. Igne charitatꝫ deuorabit omnis ter
renitas. Ut sic cum omni facilitate appe
tatur eterna. Similiter ⁊ dauid ex ꝯpassi
one miserie ⁊ mortis filĳ sui angustiaba
tur ⁊ flebat. 2. Regũ. i viĳ. Ascendit rex ce
naculũ porte ⁊ fleuit. ⁊ sic loquebatur va
dedens. fili mi absolon absolon fili mi q̇s
michi tribuat vt ego moriar ꝓ te absolõ
fili mi. Absolõ impius filius pium patrẽ
de regno voluit eĳcere ⁊ ip̄m interficien
dum querebat. attamen pius pater ex cõ
passione miserie ⁊ mortis filĳ emulabat
⁊ flebat. Tercio ẽ angustia passiõis acer
be Isaia. viĳ. Tribulatio tenebre ãgu
stia ⁊ dissolutio. bñ explicat isaias affli
ctõeꝫ ⁊ passiões sanctoꝝ q̇ sustinuerũt ⁊
tebras obscuroꝝ carceꝝ. sustinuerũt etiã
angustias tormentoꝝ ⁊ tandem dissoluti
onem animaꝝ ⁊ corpoꝝ. qđ cõpetẽter ex
primit apostolus Hebre. xi. Sancti ludi
bria ⁊ verbera experti sunt. insup̄ ⁊ vincu
la ⁊ carceres. lapidati sunt. secti sunt. ten
tati sunt. in occisione gladĳ mortui sũt ꝓ
christo. sed per tẽtatiões haꝝ tribulatio
num atqꝫ tormentoꝝ ꝓbati fuerant. ⁊ vi
ctores inuenti coronaꝫ eterne glorie rece
perunt Iaco. i. Beatus vir qui suffert tẽ
tationem qui cum ꝓbatꝰ fuerit accipiet
coronam vite quã repromisit deus diligẽ
tibus se. sic ergo notatur ĩ proposito vi rẽ
sancti exaltatio cum dicitur. iustus de an
gustia liberatus est. Secũdo notatur op
pressio tirãni. cum dicitur tradetur ipiꝰ
pro eo. sancti eñ in morte de omni angu

ſtia liberãtur. impij vero ꝓ malis q̃ san-
ctis intulerũt cõdemnantur. Exemplũ in
Suſanna ⁊ duobus ſenib⁹ Danielis. xiij
Suſannam daniele iudice ſua innocẽtia
liberauit. duos aũt ſenes ſua ipietas cõ-
demnauit. Exemplum etiam in beato pe
tro ⁊ herode Actuũ. xij. herodes eñ ex-
pirauit cõſumptus vermib⁹. Beatus ve-
ro petrus receptus eſt cũ angelicis ſpiri
tibus. Exemplũ etiã in domiciano ⁊ bea
to iohãne. Eodem eñ anno quo beat⁹ io
hãnes miſſus eſt in exilium a domiciano
interfect⁹ eſt domicianus a ſenatu roma
no. ⁊ reuerſus eſt iohãnes apud epheſuꝫ
et receptus eſt cũ omni gaudio. propter
qđ ibi dicitur. tradetur impius ꝓ eo. Sci
endũ eſt ergo ꝙ triplex eſt impietas. Pri
mo eñ eſt impietas iſidelitatis Scđo eſt
impietas voluptatis. Tercio eſt ipietas
tirãnice crudelitatis. Primo ergo eſt im-
pietas infidelitatis Romanoꝝ. j. Reue-
latur ira dei de celo ſuꝑ oẽm impietateꝫ
et iniuſticiã hoiꝫ. eoꝝ qui veritatẽ dei in
iniuſticiã detinent. Unde etiã ſequitur:
qꝛ cum cognouiſſet deuꝫ non ſicut deum
glorificauerũt. loquitur apoſtol⁹ de apo
ſtolis qui cognouerunt dñm inquirendo
ſubtiliter nõ tñ ſicut dñm glorificauerũt
credendo fideliter: ſed per aduentum ſal
uatoris fideles impietateꝫ abnegauerũt
pietatẽ fidei tenuerũt Titũ. ij. Apparuit
gratia dei ⁊ ſaluatoris noſtri omnib⁹ ho
minib⁹ erudiens nos vt abnegantes im
pietatib⁹ ⁊ ſecularia deſideria ſobrie ⁊ iu
ſte ⁊ pie viuamus in hoc ſeculo. ſobrie de
bemus viuere quantum ad nos. iuſte q̃-
tum ad ꝓximum. pie vel fideliter q̃tum
ad deũ. Scđo eſt ipietas voluptatis. In
canonica iude. Uenient illuſores ſꝫm deſi
deria ſua ambulãtes nõ in pietate. homo
bonus nõ debet deſideria ſua ſeq̃ niſi ve
lit in preſenti vita et in futura cõfundi et
ideo ire poſt cõcupiſcẽtias ⁊ voluptates
ineptas ꝓhibitũ eſt auctoritate diuie le
gis Eccl'iaſtici. xviij. Poſt cõcupiſcentias
tuas nõ eas ⁊ a volũtate tua auerte. ſi p̃-
ſtes anime tue cõcupiſcẽtias eius faciẽt
te i gaudiũ inimicis tuis. Inimici noſtri
ſunt demones: quia ergo impietas volu-
ptatis ꝺamnat̃ auctoritate diuine legis.
lege iudicãte dꝫ puniri. ij. Machabeoꝝ.
iiij. In leges diuinas impie agere ipune
nõ cedit. Tercio eſt ipietas tirãnice cru
delitatis Abacuc j. Quare reſpicis cõtẽ-
ptores ⁊ taces cõculcante ipio iuſtiorẽ ſe
In vita preſenti ſancti ab impijs concul
cãtur. Sed in futura vita impij et ſancti
calcabũtur Machabeoꝝ. iiij. Calcabitis
impios cũ fuerint cinis ſub planta peduꝫ
veſtroꝝ. Preſens vita eſt tempus ridẽdi
reprobis: ſed eſt tẽpus flendi electis Ec-
cleſiaſtici. iij. Tempus flendi et tempus
ridẽdi: ſed ecõuerſo in futura vita repro
bi flebunt. electi vero pre gaudio et exul
tatiõe ridebũt Johãnis. xvj. Plorabitis
et flebitis vos mundus autem gaudebit
vos autẽ contriſtabimini: ſed triſticia ve
ſtra vertetur in gaudiuꝫ. De quo gaudio
ibidẽ dicitur. Gaudium veſtrũ nemo tol
let a vobis. illud enim gaudium erit eter
num. ⁊ ideo nõ habebit finem vel termi-
num. Ad quod gaudium nos ꝑducat.

De aſcenſione dñi. Sermo primus.

QUi deſcendit ip
ſe eſt qui aſcẽdit ſuper omnes
celos Epheſeos. iiij. In ver-
bo propoſito duo notantur que circa do-
minũ noſtrum Jeſum chriſtum facta legũ
tur. Primo eñ notatur humiliatio in de
ſcenſu. cum dicitur qui deſcendit. Secun
do notatur exaltatio in aſcenſu. cum dici
tur. ipſe eſt et qui aſcendit. Quantum ad
primum ſciendum eſt ꝙ dominus deſcen
dit ratione quadruplici. Primo eñ deſcẽ
dit propter adoptionem filioruꝫ. Secun
do deſcendit propter eruditionem indo-
ctorum. Tercio deſcendit propter cura-
tionem infirmorum. Quarto deſcẽdit ꝓ
pter liberationem captiuorum. Primo er
go deſcendit dominus propter adoptio
nem filiorum ꝑs. Deſcendit ſicut pluuia
in vellus. Pluuia deſcendens in vellus
partes velleris non diuidit: ſed conſtrin
git. ſic dominus deſcendens in vterũ be
ate virginis eius virginitatẽ non minuit
ſed ſacrauit. vnde et virgo virginum me
retur per excellẽtiam appellari. propter
quod ad Galla. iiij. dicitur. At vbi venit
plenitudo temporis miſit deus filium ſu
um factũ ex muliere ãte aduẽtũ chriſti ni
chil habebat cõmune hõ cũ deo pax eñ
aut nichil cõe habet nullũ cũ imẽſo Iſaie
xl. Oẽs gẽtes q̃ſi nõ ſint ſic ſunt corã eo. ⁊
quaſi nichilũ ⁊ inane reputate ſunt: ſed ĩ
tẽporis plenitudine voluit de⁹ pater vni
genitũ ſuũ naturã cõmunẽ nobiſcũ habe
re. ⁊ ꝑ hoc nos voluit in filios adoptare.
et i hereditate filij partẽ hr̃e. Romanoꝝ
viij. Ipe ſpũs teſtimoniũ reddit ſpũi nr̃o
ꝙ ſumus filij dei. Si autẽ filij ⁊ heredes
heredes quidam dei coheredes aũt xp̃i.

Testimoniū spūssancti in hac causa bene debet recipi. dei enī filius opatione spiritussancti ꝯceptꝰ fuit in vtero beate virginis Luce. i. Spiritussanctꝰ supueniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoqꝫ ꝛ qđ nascetur ex te sanctū vocabitur filius dei. Magna et euidenter apparet filij dei largitas ꝛ liberalitas. cuiꝰ bonitate nobis tanqꝫ fratribus cōmunicat eterna hereditas. Non sic consueuerunt alij fratres inter se facere: sed ꝯsueuerūt pro diuisione hereditatis adinuicē litigare ꝛ potētiores minꝰ potētes exheredi tare. Scđo descendit dñs ad eruditionē indoctoꝝ. Isaie. lxiiij. Utinā dirrūperes celos ꝛ descenderes a facie tua mōtes defluerent: vt nomē fieret notū tuū. Celos dirūpere nichil aliud est qꝫ seipsos filio dei iclinare. vnde propheta dauid dicit. Inclinauit celos et descendit. Montes a facie filij dei defluere nichil aliud est qꝫ in aduentu christi superbos deprimere ꝛ humiles exaltare Luce. i. Deposuit potētes de sede: ꝛ exaltauit humiles. sequit. vt notū fieret nomē suum. Noticia istius nominis est noticia cuiusdā magne lectionis ꝛ vtilis ps. Notꝰ in iudea deꝰ israel ante incarnationeꝫ. Sed in israel magnū fuit nomen eius post carnem assumptam istud nomen non solum est magnum: sed etiam sanctum et salutiferum. sanctū. vnde in ps. Sanctum et terribile est nomen eius: quia sanctuꝫ est nomen christi: ideo sibi debetur exhibitio reuerētie ꝛ honoris: sicut videmus ꝙ sanctos homines qꝫ nis puros homines solent homines reuereri istud nomen: vt dictum est non solum est sanctū: sed etiaꝫ salutiferꝝ. Actuū iiij. Nec enī aliud nomen est sub celo datum hominibus in quo oporteat nos saluos fieri ad efficatiam ꝛ virtuteꝫ istiꝰ nominis. in isto enī nomine fit eiectio demonioꝝ habetur discretio linguarū. obtinetur etiā in ipso languorū curatio Marci vltimo. In nomine meo demonia eijciēt. linguis loquētur nouis: serpentes tollēt et si mortiferū quid biberint nō eis nocebit. sup egros manꝰ imponēt ꝛ bene habebūt. Tercio descēdit dñs ad curatiōeꝫ lāguoꝝ Johis. iiij. Dixit christo qdā regulus cuius filius ad mortem infirmabatur. Dñe descēde priusqꝫ moriatur filius meus. dicit ei Jesus. vade filiꝰ tuꝰ viuit. facile erat dño infirmuꝫ curare. mortuos suscitare cū eius dicere nichil aliud sit qꝫ facere ex immensa ꝛ diuina potestate Ecclesiastes. viij. Sermo illiꝰ potestate plenꝰ est. nec dicere ei quisqꝫ pōt quare ita facis. Bene excellentia sue potestatis apparebat quando solo verbo innumerabilia faciebat Mathei xi capitulo. Eūtes renunciate Johanni que audistis ꝛ vidistis. Ceci vident. Claudi ambulant. Leprosi mundantur. Surdi audiunt. Mortui resurgunt. Pauperes euāgelisantur Sed sciendum est ꝙ dominus non soluꝫ curauit corporales morbos et suscitauit corporaliter mortuos: sed quod tunc faciebat in corpore quotidie facere non desinit spiritualiter in mente. per peccatum enim anima infirmatur. Unde propheta dauid. Sana animam meam: quia peccaui tibi. Per peccatum etiam mors introducta fuit. ꝛ habent homines necessitatē moriendi ad Romanos. v. Per vnum hominem peccatum in hunc mundum intrauit. et per peccatum mors. sic ergo nos infirmamur per culpaꝫ. Non debemus peccatum relinquere: sed currere ad medelā Ecclesiastici. xxj. Fili peccasti nō adijcies iterum: sed de pristinis deprecare vt tibi dimittātur. Ubi tibi dicitur. si aliquis infirmus haberet tercianā simplicē nō libēter ꝓcuraret quomodo caderet in quotidianā febrē vel cōtinuā: sed magis cōuocaret medicum ꝛ accipet medicinam. Tn̄ miseri peccatores quotidie cōtrariū faciunt qn̄ peccata peccatis addunt. ꝛ nō currūt ad antidotum: sed venenuꝫ Ecclīast. xxj. Quasi a facie colubri fuge pctā. et si accesseris ad illa suscipient te. Nō est aliqs ita fatuꝰ si ipm coluber semel momordisset que ꝯm morsum libēter expectaret et tn̄ miseri peccatores totiēs morsus colubroꝝ infernaliū voluntarie expectant quotiens peccata mortalia iterāt. Quarto descēdit christꝰ ꝓpter liberationē captiuoꝝ Exodi. iij. Uidi afflictioneꝫ ppli mei in egypto ꝛ clamorē eiꝰ audiui ꝛ descēdi vt liberarē eū. Egyptꝰ interp̄tatur tenebre. Et signat statum peccati per qđ sunt homines in tenebris cōstituti Geñ. j. Tenebre erāt super facieꝫ abyssi id est sup faciē cordis humani: sed dixit deus: fiat lux: et facta est lux. sicut enī lux corporalis expellit caliginem tenebraꝝ: sic lux spiritualis q̄ est gratia dei expellit nigredinem peccatoꝝ Threnoꝝ. iiij. Denigrata est super carbones facies eoꝝ. dicit de peccatoribꝰ ꝓ statu culpe. de quibus illud dicitur. Candidiores nazarei eius niue: sꝫ hoc dicitur ꝓ statu gratie. vnde de

sanctis de statu culpe ad statum grẽ trans
latis dicitur Epheseos. v. Eratis aliquan
do tenebre nũc autẽ lux in domino sequitur
hic. ⁊ clamorem eius audiui. Nos positi i
tribulatione culpe debemus ad dominuz
clamare ipse enim paratus est nos exau-
dire ps. Ad dominum cum tribularer cla
maui et exaudiuit me. Paratus est etiam
nos a periculis liberare vnde. hic dicitur
descendi vt liberarem eum. q̃mdiu sum⁹
in statu peccati tamdiu sumus in periculo
mortis. sed liberamur per gratiam salua-
toris. Ecclesi. xxxiiij. Aliquotiens vsq₃ ad
mortem periclitatus sum horum causa et
liberatus sum per gratiaz dei. Gratia dei
est ille pius custos carceris qui alligatos
in pedibus et manicis ferreis cum omni
beniuolentia soluit. ⁊ de seruitute dyabo
li peccatorez in seruitutẽ dei transferens
ip̃m in regale ⁊ celeste pallatium. Roma-
norum sexto capitulo. Nunc autem libe-
rati a peccato serui autem facti deo habe
tis fructum sanctificationum finem vero
vitam eternam. Sic ergo primo notatur
humiliatio in descensu. cum dicitur. descẽ
dit. Scd̃o notatur exaltatio in ascensu. cũ
dicitur ipse est qui ascendit. Sciẽdum est
ergo ꝙ dominus ihesus christ⁹ in diebus
gloriose ascensionis ascendit quadruplici
ter Primo eñi ascendit euidenter. Secun
do sapiẽter. Tercio potẽter. Quarto ascẽ
dit letanter. Primo ergo dominus ascen-
dit euidenter. videntib⁹ eñi illis eleuat⁹
est. illis id est discipulis vnde Michee. 2.
Ascendet pandens iter ante eos diuidẽs
⁊ transibunt portum ⁊ egredietur per eaz
⁊ transibit rex eoꝝ coram. eis ⁊ dominus
in capite eorum. Dominũ ad celos ascen-
dit ꝓpria potestate qui de celis descendit
propria volũtate ps. A summo celo egres
sio eius. Nec est qui se abscondat a calo-
re eius. ⁊ occursus eius vsq₃ ad summum
eius. sed dominus sic voluit ascendere ꝙ
sibi placuit viam hominib⁹ ostendere. qñ
ordinauit ad patrem redire Johannis. xx
Ascendo ad patrem meum et patrem ve-
strum deum meum et deum vestrum. Ho-
mines bene solent scire viam ad domos
patrum suoꝝ. sic xp̃us bñ sciebat viaz ad
empireum celum. vbi precise apparet ma
gnificẽtia potestatis ⁊ bonitatis ⁊ trinita
tis personarum. ibi etiam inhabitatio an
gelorum et animarum sanctarum. Homi-
nes exeuntes in partibus extraneis solẽt
querere viam ab hominib⁹ indigenis. sic
et nos a domino ihesu christo viam regni
celestis queramus ⁊ eius vestigia sequa-
mur Job. xxiij. Vestigia eius secutus est
pes meus. viam eius custodiui et non de
clinaui ex ea. A christo ergo nõ solum via
tore sed etiam ꝯprehensore debemus viã
querere Hieremie. xiiij. Quare q̃si colon⁹
futurus es in terra ⁊ q̃si viator declinans
ad manendũ. Dñs colonus dr̃ fuisse i ter
ra id est i ecclesia sancta. ab ip̃o spinas et
tribulos vicioꝝ euellendo in eadẽ semen
verbi dei seminando. ipsam etiã quasi or
tum plantationum nõ quacunq₃ aqua sed
aqua sapientie salutaris ⁊ ꝓprijs lachri-
mis irrigando Hebreorum. v. Qui in die-
b⁹ carnis sue preces supplicationesq₃ ad
eum qui posset illum saluũ facere a morte
cum clamore valido ⁊ lachrimis offerens
exauditus est pro sua reuerentia. Sic er-
go dominus colonus dr̃ qui etiã ꝓ dieb⁹
carnis sue dicebatur viator. Sed hodie i
ista gloriosa ascensione declinauit ad ma
nendum tanq₃ verus comprehensor. Se-
cundo ascendit dominus sapiẽter Amos
nono capitulo. Qui edificat ascensionem
suam in celo ⁊ fasciculum suum super ter-
ram fundauit. Hec est sapiens ordinatio
vt primo super terrã fasciculus fundetur
et ideo in celo anscensio edificetur. Sz istã
viam sapienter processit dominus ihesus
christus. Ipse enim primo fasciculum su-
per terram fundauit quando pro nobis a
maritudinem blasphemiarum. sputorum
alaparum. clauorum ⁊ lancee ⁊ spinaruz ⁊
amaritudinem mortis aut crucis tolera-
uit vt habetur Luce vltimo capitulo. Nõ
ne hoc oportet christum pati ⁊ ita intrare
in gloriam suam. Primo ergo fasciculum
super terram fundauit et postmodum as
censionem suam in celo edificauit vt ha-
betur Prouerbioꝝ nono capitulo. Sapiẽ
tia edificauit sibi domum ⁊ excidit colum
nas septem. Iste septem columne possunt
dici septem dona spiritussc̃ti quib⁹ chri
stas repletus fuit et firmatus fuit Isaie.
vndecimo capitulo. Requiescet super euz
spiritus domini spiritus sapientie ⁊ intel
lectus. spiritus consilij ⁊ fortitudinis spi
ritus ⁊ scientie ⁊ pietatis. et replebit eum
spiritus timoris domini. Sm istum modũ
nos primo debemus fasciculum mirre in
hac vita fundare vt possimus in vita bea
ta ascensionez nostram edificare. Cantico
rum i. Fasciculus mirre dilectus meus
mihi inter vbera mea ꝯmorabitur. ex om
nibus amaritudinibus quas legimus do
minum nostrũ ihesum christum ꝓ nobis

sustinuisse debemus nobis quendam fas
ciculum mirre id est amaritudinis colli-
gere. ⁊ inter vbera nostra id est in medio
cordis collocare. vñ hic dicitur inter vbe
ra mea commorabitur. fasciculum mirre
inter vbera nostra commorari nichil ali-
ud est ꝙ amaritudinum multitudinem
quas pro nobis christ⁹ sustinuit iugiter
memorari. Trenoꝝ. 3. recordare pauper
tatis ⁊ trãsgressionis mee ⁊ absinti ⁊ fel
lis. et respondet anima sancta. memoria
memor ero ⁊ tabescet in me anima mea.
Sciendũ est ergo ꝙ ꝑ fundatõez hui⁹ fa
sciculi edificamus nobis ascensionẽ in ce
lis. Nos ğ illam supnam hierusalem que
edificatur vt ciuitas bonis operibus i ca
ritate factis edificem⁹ vt participes illi⁹
superni edificij inueniamur et sim⁹. i. ad
Chorinteos. viij. Sciẽtia inflat charitas
edificat. nos ergo apostema scientie inflã
tis expellamus. ⁊ in charitate que est op
timus artifex ascensionem nostrã in celo
edificemus. Nec ea que in vna die con-
struimus in die altera destruam⁹. ⁊ sic de
struamus peccata preterita. vt non edifi
cemus presentia vel futura Gallathes. 2.
Si em̃ que destruxit hec iteꝝ redifico ꝑ-
uaricatorem me esse cõstituto. Tercio as
cendit domin⁹ patenter Prouer. 21. ciui
tatẽ fortiũ ascẽdit sapiẽs destruxit robur
fidutie ei⁹. Due legunt̃ ciuitates solẽnes
scz babilon ⁊ hierusalẽ ꝑ babilonẽ signa
tur ꝯfusio inferni. Robur fidutie hui⁹ ci
uitatis scz babilonis dñs destruxit qñ in
infernũ descendit ⁊ electis suis spoliauit
Osee. xiij. Ero mors tua o mors morsus
tuus ero inferne. Sz hodie in ista sancta
ascensione ciuitatẽ fortiũ. i. supnã gloriã
ascẽdit cũ angelis ⁊ aĩabus sanctis Eph.
iiij. Ascẽdens xp̃s i altũ captiuã duxit ca
ptiuitatẽ ꝺz glosã sic põt exponi. captiui
tatem appellat homines quos dyabol⁹
a ꝑadiso captiuauerat ⁊ ꝑprios mũdi ⁊ i
ferni fecerat ⁊ appellat captiuitatẽ hoĩes
qui capti fuerunt. sicut vsu ꝯsueto militia
vocantur homines qui pugnare vel mili
tare ꝯsueuerunt. Istaz captiuitatem xp̃s
captiuã duxit qñ homines a iugo dyabo
li sub quo tenebantur captiui ad iugũ su
um suaue ⁊ ad onus suũ leue adduxit. et
de seruitute dyaboli ad seruitutẽ suã re-
duxit. qñ ipsos a peccato ꝑ suam grãz li-
berauit Romano. vi. Nunc aũt liberati
a peccato serui aũt facti deo habetis fru
ctũ vestrũ in sãctificatione. finẽ vero vitã
eternã. Dñs Ihs xp̃s per illuz angelum

potest intelligi quem Johãnes in apoca
lipsi i ortu solis ascẽdentẽ vidit vt habet
Apocalipsis septio capitulo. Uidi alterũ
angelum ascendentẽ ab ortu solis haben
tem signum dei viui. Christus ex assump
ta ifirmitate i se oñdit signũ hoĩs mortui
sed ex imensa potestate in se ostendit glo
riosa sua ascensione signũ dei viui. et hoc
tripliciter. Primo quia ascendit cũ insup
abili potestate. Scdo quia ascendit cũ ho
norabili societate. tercio quia ascẽdit cũ
mirabili maiestate. Primo enim ascendit
cum insupabi potestate iohis. i. Nemo
ascendit in celum nisi qui descendit de ce
lo. filius hominis qui est in celo. Nos le
gimus ꝙ tempore passionis christi mul-
ta corpora sanctoꝝ qui dormierũt resur-
rexerunt Mathei. xxvii. Et sicut credit̃ in
hac gloriosa ascensione cum christo ascen
derunt quare ergo dicit. Nemo ascẽdit i
celũ nisi qui descẽdit de celo. Sed respõ-
dendum est ꝙ solus ascendit in celũ pro-
pria patestate. qui solus descendit ꝓpria
voluntate. Scdo ascendit in celum cũ ho
norabili societate. Johannis. xx. Ascẽdo
ad patrem meũ et patrem vestrum. deuz
meum ⁊ deum vestꝝ. hic notatur ascensi-
onis sublimitas sed in ista ascensione cũ
xp̃o fuit honorabilis societas Ge. xxxii.
In baculo meo transiui iordanẽ istum. et
nunc cum duabus turmis egredior. chri
stus i baculo crucis iordanẽ istũ id est in
mundũ trãsiuit. Jordanis em̃ interpreta
tur humilis descensus. sed cũ duab⁹ tur
mis hodie in celum est reuers⁹. Iste due
turme fuerunt hominũ sanctoꝝ ⁊ angelo
rum. Tercio ascendit xp̃s cum admirabi
li maiestate Actuũ. i. Hic ille qui assump
tus ẽ a vobis in celũ sic veniet quẽadmo
dũ vidistis eũ euntẽ in celũ. ip̃e em̃ ascen
dit cum maiestate mirabili. ⁊ cum eadem
maiestate venit ad iudicium cum qua in
die anscensionis ascendit Luce. 21. Tũc
videbũt filiũ hominis venientẽ in nube
cum potestate magna ⁊ maiestate. Quar
to ascendit letanter. ascendit de⁹ in iubi
latione ⁊ dominus in voce tube. Domin⁹
em̃ ascendit cum leticia. ⁊ ideo dicitur as
cendisse in iubilatione. Ascendit etiaz cũ
victoria. Et ideo ascẽdisse dicitur in voce
tube. i. Machabeoꝝ. v. Ascẽderũt in mõ
tem syon cum leticia ⁊ gaudio. Syõ iter-
pretatur specula per quã beata virgo si-
gnatur. in qua deuz facie ad faciẽ lete cõ
templabitur Isaie quinqᷓgesimoꝑmo Ue
nient i syõ laudãtes ⁊ leticia sempiterna

super caput eorum. gaudiũ ⁊ leticiam ob
tinebunt et fugiet dolor ⁊ gemitus. Ad
istam vitam beataz nos perducere digne
tur qui viuit et regnat in secula Amen.

De ascensione domi-ni. Sermo secundus.

Uiri galilei quid
statis. aspicientes in celum.
hoc Jhesus qui assumptus est a vobis in
celum sic veniet quemadmodum vidistis
eum euntem in celuz Actuum primo ca-
pitulo. In verbo proposito notantur tria
Primo enim notatur attentio congrega
tionis discipulorum. cum dicitur Uiri ga
lilei quid statis aspicientes in celum. Se
cundo notatur eleuatio saluatoris ad al
ta polorum cum dicitur. Hic ihesus qui
assumptus est a vobis in celum. Tercio
notatur promissio reuersionis eiusdem
ad iudicium electorum. cum dicitur. Sic
veniet quemadmodum eum vidistis eun
tem in celum. Quantum ad primum scien
dum est q discipuli ascendentez dominũ
aspiciebãt diligenter ⁊ nos similiter si di
scipulorum imitatores sumus diligẽter
in christum respicere debemus. ⁊ hoc tri
plici ratione. Ipse etiam est fulcimentũ
et viaticuz nostre peregrinationis. Ipse
etiam est premium nostre glorificationis
Primo ergo diligenter ad Christum Je-
sum respicere debemus quia ipse est pre
cium nostre redemptionis vt etiam habe
tur ad Hebreos Duodecimo Capitulo.
Aspiciẽtes in auctorẽ fidei ⁊ ꝯsumatorez
ihz. q ꝓposito sibi gaudio sustinuit crucẽ
sicut scriptor volens veracem libꝝ scribe
re debet sibi de vero exẽplari prouidere
⁊ sicut ille qui vult rectam lineam produ
cere debet rectã ratiõez habere. Sic nos
si velimus in via morum vere et recte in-
cedere debemus nos ad exemplar opera
tionum christi regulare. sicut enĩz sine ve
ro exemplari liber non scribitur. ⁊ sicut si
ne recta regula recta linea non produci-
tur. sic nos nisi exẽplo christi regulemur
ad illam supernam hierusalẽ minime ꝑ
uenimꝰ Exo. xxiiij. capitulo. Inspice ⁊ fac
ſm exemplar quod tibi in monte mõstra
tum est. Exemplar in monte est christꝰ in
eminentia vite qui nobis per modum ex
emplaris proponitur vt eiꝰ vestigia imi
temur. Iste dominus ihesus ſm apostolũ
est auctor fidei et etiam consumator Au-
ctor fidei fuit diuinam naturam et huma
nam in vnitate persone coniungendo fi-
dem suam iudeis ⁊ gentibus predicãdo
auctor etiaz fidei est fidelibus suis habi
tum fidei quotidie infundendo sed con-
sumator fidei erit per enigmaticam in eã
que est facie ad faciẽ cõmutando prima
ad Chorinteos deciotercio capitulo Nũc
videmus per speculum in enigmate. tuz
autem facie ad faciez. Isti domino ihesũ
fuit propositum gaudiũ quando iudei vo
luerunt ipsum rapere vt facerent ipsũ re
gem terrenum vt habetur Johannis sex
to capitulo. Sed regnum terrenum mini
me appetebat. qui celestẽ ⁊ eternuz possi
debat vt habetur Johãnis decimo octa
no capitulo. Regnum meum non est de
hoc mundo. neq enim Jhesus ad hoc in
hunc mundum venerat vt terrenum re-
gnũ sibi acquireret. sz vt terrena celestibꝰ
pacificando sociaret. vt habetur ad collo
senses primo capitulo. Pacificans ꝑ san
guinẽ crucis eius siue que in celis siue q
in terris sunt. ⁊ per istam pacem tanq ve
rus et nouus mediator dedit electis suis
eterne hereditatis repromissionez vt ha
betur ad Hebreos nono capitulo. Ideo
noui testamenti mediator est vt morte in
tercedente in redemptionem earũ preua
ricationum que erant sub priori testamẽ
to repromissionem accipiant. Qui vocati
sunt eterne hereditatis. Secundo aspice
re debemꝰ in dominũ Jhesum christum
tanq fulcimentum et viaticum nostre ꝑ-
egrinationis vt habetur ad Hebreos vn
decimo capitulo. Non accepistis repro-
missionibus a longe eas aspicientes et
salutantes et conficientes quia peregri-
ni ⁊ hospites sunt super terram. quando
dominus ascendit ad alta celorum apo-
stoli nondum acceperant repromissiones
eternorum bonorum quia nondum susti
nuerãt angustias ⁊ tribulationes tormẽ
torum. Unde dominus in die iudicij di-
cturꝰ est apostolis ⁊ martiribꝰ suis. Uos
estis qui permansistis mecum in tribula-
tionibꝰ meis. ⁊ ego dispono vobis sicut
disposuit michi pater regnuz. Unde quia
apostoli nõduz ludibria ⁊ verbera ex per
ti fuerant. vincula ⁊ carceres adhuc igno
rabant. nec lapidati. nec secti. nec i occisi
one gladij mortui extiterant. ideo repro
missionem vite eterne ad quam per ista ꝑ
uenitur non acceperant. propter quod di
cit Non acceptis repromissionibus. Se-
quitur a longe aspicientes. discipuli chri

stum dominum ascendentem in celum a
longe aspiciendo sequebãtur aspectibus
oculorum q̄ sequi non poterant passibus
corporum. Unde sicut anna sedebat in su
percilio montis vt de longinquo videret
filium reuertentem. Sic discipuli domini
de longinquo aspiciebant dominum ascẽ
dentem vt habetur Thobie vndecimo ca
pitulo. Anna sedebat secus viã quotidie
in supercilio montis vnde respicere pote-
rat de lõginquo Sequitur hic. Et salutã
tes. Homines solent salutare hominez re
cedentem vel abientem. Sicut ⁊ isti domi
num salutabant vel salutem mandabant
Unde habetur in psalmo. Qui mãdas sa
lutem iacob. Jacob interp̃tatur luctator.
Et vere christus optim⁹ luctator fuit. ipse
enim mortem occidit. Dyabolum deiecit
Infernum spoliauit. Captiuam secum du
cens captiuitatem in celum ascendit. Se
quitur hic. Et confitentes. Quia peregri
ni et hospites sunt super terram. Uere di
scipuli xp̄i erãt hospites et p̄egrini. ⁊ simi
liter om̄s electi i hac valle miserie ꝯstituti
Prima petri secundo capitulo. Obsecro
vos tanq̃ aduenas et peregrinos absti-
nere vos a carnalibus desideriis que mi
litant aduersus animã et q̄uis electi sint
in hac vita hospites et peregrini tamen
a deo sunt dilecti Deutronomii. x. capitu.
Dominus amat peregrinum et dat ei vi-
ctum atq̃ vestitum. Dominus dat victum
ad sustinentiam necessitatis. dat etiaz ve
stitum ad ꝓtectionem nuditatis. Prima
ad Thimoteum. vi. Habẽtes alimẽta et
quibus tegamur his contenti sumus. ali
menta dicit ad sustentatõem necessitatis
et nõ ad sup̄fluitatem. Quibus tegamur
dicit ad ꝓtectionem nuditatis. et non ad
curiositatẽ q᷑ in hac vita in alimentis dꝫ
queri necessitas nõ sup̄fluitas. i vestimẽ
tis nõ dꝫ haberi nisi honestas ⁊ non curio
sitas. Tercio debemus aspicere ad domi
num tanq̃ ad premium nr̃e glorificatio-
nis Michee. viii. Ego ad dominũ aspiciã
expectabo saluatorem deum meũ. Ad do
minum debemus aspicere oculos cordiũ
nostroꝝ ad ip̄m erigere. et hoc ꝓ miseriis
ammouendis ⁊ ꝓ pericusis euadendis. ⁊
pro dubiis declarandis. ii. Paralippome.
xx. Cum ignoramus quid agere debeam⁹
hoc solũ habemus residue vt oculos nr̃os
dirigam⁹. Hõ in dubiis solet sapientes cõ
sulere qui debẽt ei dubia declarare. ⁊ de
bent eum de inceris certificare. ꝓpter hoc
Thobie. iiii. dꝫ. Consiliũ semꝑ a sapiente
perquire. nichil sapientius sapientia in-
creata. ⁊ ideo ab ipsa debemus cõsiliũ ꝑ
quirere. q᷑ facile est sibi nobis spiritũ cõ
silii ⁊ intelligentie inspirare Job. 32. spi-
ritus est in hominibus ⁊ inspiratio omni
potentis dat intelligentiam. Sequitur i
ꝓmissa auctoritate. Et sic ex peccato deũ
saluatorẽ meum. Uulgariter dicitur qui
deum expectat nõ sup̄flue expectat. Nos
ergo cum patientia et lõganimitate dñm
expectamus. non em̄ ipsum sup̄flue sꝫ cuꝫ
maxima vtilitate expectamus vt habet᷑.
ad Philipenses tercio capitulo. Salua-
torem expectamus dominum Jhesũ chri
stum qui reformabit corpus humilitatis
nostre cõfiguratum corpori claritatis ei⁹
Ecce magna vtilitas expectationis scꝫ re
formatio corporis nostre humilitatis. vł
configuratio corporis domini quod iam
recepit dotẽ gloriose claritatis Sic ergo
notatur primo attentio ꝯgregationis dis
cipulorum. cum dicitur. Uiri galilei quid
statis aspicientes in celum. Secundo no
tatur eleuatio saluatoris ad alta poloruꝫ
cum dicitur. Hic ihesus qui assumpt⁹ est
a vobis in celum. Sciendum est ergo q̄
ihesus assumptus fuit tripliciter. Primo
enim assumptus fuit ad voluntariam sus
tinentiam dyabolice tentationis. Scd̄o
assũptus fuit ad mediationem reconcilia
tionis. Tercio assumptus fuit ad excellẽ
tiam eterne glorificationis. Primo ergo
Christus assũpt⁹ fuit ad voluntariã susti
nentiam dyabolice tentationis vt hbet᷑
Mathei quarto capitulo. Assumpsit eum
diabolus in montem excelsum valde. et
ostendit ei omnia regna mundi et gloriaꝫ
eorum et dixit ei. Hec omnia tibi dabo si
cadens adoraueris me. Nec est mirum si
cut dicit beatus Gregorius. Si dominus
Jhesus a dyabolo fuit tẽtatus qui post
modum fuit a membris dyaboli crucifi-
xus. Sed ideo voluit dominus tentari.
quia per hoc voluit ostendere nos tẽtati
ones dyaboli nõ plus iusto debere time
re. sed per ipsas probatos ad coronam vi
te eterne posse peruenire vt habet᷑ Jaco
bi primo capitulo. Beatus vir qui suffert
tentationem. Quoniam cum probat⁹ fu-
erit accipiet coronã vite. Homo qui emit
gladium solet probare vtrum possit lori-
cam ferream scindere vel penetrare. Ho-
mo qui emit equum solet probare vtrum
sciat bene ambulare. Homo qui emit iu-
ga boum solet probare vtrum boues sub
iugo domiti sciãt arare vt habetur Luce

decimoquarto capitulo. Juga bouꝫ emi
quinqꝫ et eo probare illa. Sic dñs vult
suos commilitones in bello spirituali tē-
tationum et tribulationum probare. vt si
eos fortes ⁊ victores inueniat digne eos
valeat coronare. Secundo fuit christus
assumptus ad mediationem nostre recon
ciliationis: vt etiā habetur ad hebreos
quinto capitulo. Omnis pontifex ex ho-
minibus assumptus pro hominibus con
stituitur. In his que sunt ad deum vt of-
ferat dona ⁊ sacrificia ꝓ peccatis. Chri
stus hominem id est humanam naturam
assumpsit in incarnatione. vñ ps. Beatus
quem elegisti et assumpsisti. Sed assum-
ptus fuit ex omnibꝰ in ista gloriosa ascē-
sione dñs Jesus xp̄s ab angelo pontifex
appellatꝰ. ipse em̄ est pōtifex summꝰ ⁊ sa
cerdos eternꝰ hebreoꝝ. vij. Jesus eo qđ
maneat ineternū sempiternum habet sa
cerdotium. Iste pontifex summus assum
ptus est a societate hoim vt offerat dona
et sacrificia deuotaꝝ orationū ꝓ iterpel-
latiōe ⁊ recōciliatiōe pctōꝝ hebreoꝝ. vij
Saluare imperpetuū pōt accedens ꝑ se-
metipsuꝫ ad deū semꝑ viuēs ad interpel
landū pro nobis. Tria dicit. Primo dicit
ꝙ saluare pōt ⁊ istud intelligendū est ꝙ
istud est de ratione eterne ⁊ incōmutabi
lis diuinitatis. Scđo dicit ꝙ accessum hꝫ
ad deum ⁊ hoc intelligitur rōne innocen
tissime ⁊ ex tēpore assumpte humanitatꝭ.
Tercio dicit qꝛ semꝑ viuit ad interpellā
dū ꝓ nobis. et hoc intelligitur rōne vita
lis et pulsiue bonitatis. Tercio fuit xp̄s
assumptus ad excellentiaꝫ eterne glorifi
cationis. i. ad Thimoteū. iij. Quod mani
festū est in carne. iustificatū est in spiritu.
apparuit angelis. predicatum est genti-
bus. creditum est in mūdo. assumptuꝫ est
in gloria. Exponamꝰ vere christꝰ manife
stus est in carne per assumptioneꝫ carnis
ex vtero beate virginis iustificatꝰ est in
spiritu per plenitudinem gratie ⁊ verita
tis. christus etiam apparuit angelis sibi
tanqꝫ ꝓprio dño ministrātibꝰ Math. iiij.
Ecce angeli accesserunt ⁊ ministrabāt ei.
predicatus est gentibus discipulis se ad
gratiā cōuertētibus. ⁊ christi incarnatio
nem mortem resurrectioneꝫ ⁊ ascensionē
predicantibus Creditus est in mūdo iu-
deis experte ⁊ gentibus in maiori pleni-
tudine fidem christi recipientibus assum
ptus est in gloria angelis ⁊ hoibꝰ letanti
bus Marci vltimo. Dñs qđeꝫ ih̄s postqꝫ
locutus est assumptus est in celū ⁊ sedet
ad dexterā dei. sic ergo notatur eleuatio
saluatoris ad alta poloꝝ. cuꝫ dicitur. hic
Jhesus qui assumptꝰ est a vobis in celū.
Tercio notatur ꝓmissio reuersionis eius
dem ad iudicium electoꝝ et etiam repro
boꝝ. ⁊ hoc notatur cum dicitur sic veniet
quēadmodum vidistis eum euntē in celū
Sciendum est ergo ꝙ christus veniet tri
plici de causa. Primo em̄ veniet ad mani
festationem animorum. Secundo veniet
ad damnationeꝫ reproborum. Tercio ve
niet ad glorificationē electoꝝ. Primo er
go veniet ad manifestationem animoruꝫ
prima ad Chorinteos. iiij. Nolite ante tē
pus iudicare quo adusqꝫ veniat dominꝰ
qui illuminabit abscondita tenebrarum
et manifestabit consilia cordium. Fatuū
est ante tempꝰ de alio iudicare. maxime
iudicio male ⁊ peruerse diffinitiōis: quia
hoc est seipsum iudicare iudicio condem
nationis: sed tūc poterimus sane iudica
re quando veniet dñs et illuminabit ab
scondita tenebraꝝ. hoc dicitur quantum
ad malos ⁊ reprobos. modo em̄ peccata
que in tenebris ⁊ latebris conscientiarū.
abscondita sunt apertis verbis conscien
tiarum tam bonis quam malis appare-
būt Apocalipsis vicesimo capitl'o. Libri
aperti sunt ⁊ iudicati sunt mortui ex hijs
que scripta erāt in libris ꝺm opera eorū.
Si tu deferas in conscientia tua scriptu-
ram culpe amoto sigillo aperto libello in
uenietur ibi littere vrie qui secū detulit
litteras mortis sue. vnde sicut aliqs quā
do pegerat in curia officialis: cum in sca
la ponitur cedula ad collum eius suspen
ditur. in qua ratio sue confusionis conti
netur. sic in die iudicij miseri peccatores
confundent ⁊ sine alia attestatione dāna
buntur ex malis que in libro conscientia
rum legentur. sic ergo dominus illumi-
nabit abscondita tenebrarum. hoc dicit
sicut superius expressum est quantum ad
malos. sequitur. Et manifestabit cōsilia
cordium. hoc dicit quantum ad bonos.
Unde imediate sequitur. ⁊ tunc laus erit
vnicuiqꝫ a deo. ꝓpter quod. ij. ad Chori n
teos quarto capitulo dicitur. Deus qui
dixit de tenebris luceꝫ splendescere ipse
illuxit in cordibus nostris ad illumiatio
nem sciētie claritatis dei in facie Christi
Jhesu. Euidēter apparet ꝙ corda electo
rum magna claritate radiabunt quando
in faciem dñi nostri Jhesu christi fulge-
bunt. Secūdo veniet dominus ad dāna
tionē reproboꝝ vt habetur Apocalip. i.

Ecce venit cū nubibus ⁊ videbit eū omnis oculus. ⁊ qui eū pupugerunt ⁊ plangent se super eum omnes tribus terre Dominus in nube ascendit ⁊ nubes suscepit eum ab oculis eorum. ⁊ sicut in nube ascendit ita ī nube reueniet. Unde hic dicit Ecce venit cum nubibus ⁊ videbit eū omnis oculus. terribilis erit videre veniētē iudicaturū cum potestate magna ⁊ maiestate q̄ hic iudicatus fuit ab impijs ī sua paupertate ⁊ hūilitate Apocalip. vii. Reges terre ⁊ principes ⁊ tribuni ⁊ diuites ⁊ fortes et omnis seruus et liber absconderunt se in speluncis ⁊ petris montium ⁊ dicant montibus ⁊ petris. Cadite sup nos ⁊ abscōdite nos a facie sedētis sup thronum. ꝓpter qđ et hic dr̄ ꝗ tunc plangent se super euz omēs tribus terre. Dominus dedit nobis consilium vt plangeremus et fleremus sup nos in presenti vita. vt nō oporteret nos flere in vita futura Luce. 23. Filie hierusalem nolite flere super me sed sup vosipsas flete ⁊ sup filios vestros. Tercio venit dn̄s ad glorificationē electoꝝ Johis. x. Ego veni vt vitā habeant ⁊ abūdanti⁹ habeāt. Dn̄s vult electos suos vitam habere in mādatorū suoꝝ obseruatiōe Mathei. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Nam per obseruantiaz mandatoꝝ ꝑuenitur ad vitam electoꝝ. sz vult dn̄s electos suos nō solū vitam sed abundantiorem vitam habere in christi veri dei ⁊ veri domini aperta visione. Johānis. xvij. Hec ē vita eterna vt ꝯnoscant te solum deum verum et quem misisti Jhesum christum Ad quam vitam eternam nos perducat

In die Pentecostes Sermo primus.

Repleti sunt omnes spiritusancto et ceperunt loqui varijs linguis prout spiritussanctus dabat eloqui illis Actuum. 2. In verbo proposito (i quo apostoli dicuntur fuisse repleti spiritusācto) tria notantur. Primo enim notatur replete cognitionis generalitas. cuz dicitur. repleti sunt omnes. Secundo notatur replentis doni dignitas. cum dicitur. spiritusācto. Tercio notatur effectus consequentis vtilitas. cum dicitur. et ceperunt loq̄ varijs linguis. Quantuz ad primam sciēdum est ꝙ apostoli fuerunt repleti triplici de causa. Primo enim fuerunt repleti ad discretionez agendoꝝ. Scd̄o fuerunt repleti ad reprehensionē peccatoꝝ. Tercio fuerunt repleti ad aggressionez arduoꝝ. Prio ergo fuerūt apostoli repleti ad discretōnem agēdoꝝ. Ecclesiastici. xxxix. Si enim dominus magnus voluerit spiritu intelligentie replebit illum. ⁊ ip̄e tāq̄ imbres mittet eloquia sapientie sue. Dominus magnus est dominus Jhesus christus. quis enim deus magnus sicut deus noster. nullus vtiq̄ magnus enim dominus ⁊ laudabilis nimis. et magnitudinis eius non est finis. iste dn̄s magnus hz intelligentiā penes se Job. xij. Apud ipsum est sapientia ⁊ fortitudo ip̄e habet intelligentiam ⁊ consilium. ⁊ quia intelligētiā hz penes se ideo potest illā cui vult ⁊ qn̄ vult inspirare Job. xxxij. c. Spūs ē in hominib⁹ ⁊ inspiratio omnipotētis dat intelligentiam. isto spiritu ītelligētie hodie apostoli repleti fuerunt. et ideo tāq̄ imbres eloquia sapie sue miserunt. Hoc spiritu intelligentie nō soluz repleuit dominus apostolos sz quotidie replet suos predicatores vt tanq̄ imbres effundant super auditores exhortationes salubres Ecclesiastes. xi. Si repleti fuerit nubes ībrem sup terram effundent. Nam predicatores repleti spiritu veritatis super auditores effundunt imbrez exhortationis salutaris. Sed sciendum est ꝙ spiritussāctus nō solum repleuit apostolos. ⁊ nō solum replet predicatores sanctos sz etiam replet auditores deuotos Actuuz. x. Adhuc loquēte petro verba hec cecidit spiritussanctus sup omnes qui audiebant verbum. Secūdo fuerūt repleti apostoli ad reprehensionē peccatoꝝ. Michee. 3. Repletus sum fortitudine spirit⁹ domini iudicio ⁊ virtute vt annunciem iacob scel⁹ suum. Spiritus domini est spiritus fortitudinis Sicut eī homo sine spiritu vitali nichil potest in operatione naturali. Sic homo sine spiritusancto nichil meritoriū pōt facere in opatōe mortali Luce vltio. Sedete ī ciuitate quoadusq̄ induamini ꝟtute ex alto Uñ beat⁹ petr⁹ ante missionē spūssancti ad vocē vni⁹ āncille christuz negauit. post missū spūmsanctū minas flagella tormēta tirānoꝝ minime formidauit. nec mirū q2 fortitudo ⁊ decor indumētū ip̄ius ⁊ alioꝝ apostoloꝝ fuit. Prouerbioꝝ vltio. Fortitudo ⁊ decor indumētū ei⁹ Fortitudo dicit q̄ ad tollerātiā aduersoꝝ ⁊ aggressionem arduorū. Decor dicit quo ad pulchrā varietatem ⁊ variā pulchritudinē virtutum. propter qđ ꝓpheta

vicit. Repletus suz fortitudine spiritus
domini sequitur iudicio ⁊ virtute. Bene
coniungit ista duo iudicium ⁊ virtutē. q̄ꝛ
iudicium sine virtute non habet proposi
ti executionez. virtus aūt sine iudicio de
generat in precipitationē ⁊ deuiationē.
Prouerbioꝝ.xx. Rex qui sedet i solio iu
ditiȷ̄ dissipat omne malū intuitu suo. Hic
notantur duo scꝫ discretio agēdoꝝ ex iu-
ditiȷ̄ deliberatione. cum dicitur. Rex qui
sedet in solio iuditiȷ̄. Scđo notatur exclu
sio maloꝝ ex virtutis executione. cum di
citur dissipat omne malū intuitu suo. Ad
hoc aūt debet predicator iuditio ⁊ virtu
te repletus esse. vt sciat ⁊ audiat peccato
rib⁹ scelera anunciare. vnde hic dicitur.
vt annunciem iacob scelus suū ⁊ israhel
peccatum suum. Jacob interpretat̄ lucta
tor in quo signatur status secularium. is
rahel interpretatur vidēs deum. in quo
signatur stat⁹ clericoꝝ ⁊ religiosoꝝ. vtris
ꝙ debent annūciari peccata ⁊ scelera eo
rū. sed multi sunt q̄ peccatoribus peccata
scelera sua non annunciant. imo peccato
res in desiderijs animarum suarum quā
doꝙ laudāt ⁊ laudando ipsos beatificāt
ideo viam gressauz suoꝝ in via moꝝ dis
sipant. Jsaie.3. Popule meus q̄ beatuz te
dicūt ipi te decipiūt ⁊ viaz gressuum tuo
rū dissipant. Sed sciēdum est ꝙ sicut val
de reprehensibile est condemnare iustuz
sic rephēsibile est impiū iustificare. Pro.
xvij. Et qui iustificat impiū ⁊ qui ꝯdēnat
iustum abhominabilis ē vterꝙ apud de
um. Et sciēdū ꝙ multi sunt predicatores
qui audacter annūciāt scelera sua iacob
id est secularibus et maxime popularib⁹
qui non audent annunciare peccata sua
israhel. id ē clericis p sacrā scripturā deū
videntib⁹ nec p̄latis siue pastorib⁹. tales
gladiuz verbi dei contra oues simplices
elimāt ⁊ exacuunt. ꝓ contra malos pasto
res lupi rapaces oues dn̄icas deuorātes
gladium verbi dei nō extrahūt. ꝓ potius
in vaginā mittunt. Scđo fuerunt repleti
apostoli ad aggressionē arduoꝝ. Nūeri.
iij. Sacerdotes vncti sunt quoꝝ replete
et cōsecrate sunt man⁹ vt sacerdotio fun
gerent. sacerdotes sunt christi fideles se
ipsos hostiam viuentem ⁊ sanctā deo offe
rētes. Ro.xij. Obsecro vos per misericor
diā dei vt exhibeatis corpora vestra ho-
stiam viuentē sanctā deo placentez. Isti
sacerdotes id est xp̄i fideles vncti vnctio
ne spūssancti q̄ sunt de oībus docti ⁊ etiā
eruditi. i. Jo.ij. Unctio eius docet vos de
oībus. nā sine spiritussancto qui est dul-
cis vnctio interioris cordis nō possumus
interius erudiri. Joh.xvi. Cū venerit il-
le spūs veritatis q̄ a p̄re ꝓcedit docebit
vos oēz v̄itatē. q̄ꝛ ergo vnctiōe hui⁹ spūs
isaias ꝓpheta se vnctum sentiebat ideo
cum omni securitate auditoribus p̄dica
bat. Jsa.lxi. Spūs dn̄i sup me ad annun
ciandū mansuetis misit me. Primo dicit
fuisse se vnctuz. ⁊ post modū missū ad pre
dicādū. p̄dicator em̄ si spiritusancto vn-
ctus fuerit facilius dura corda ad pn̄iam
emollit sicut enim sotulares duri ⁊ aridi
pedes ledūt. vncti vero custodiunt ⁊ de-
fendūt. sic p̄dicator vnct⁹ spiritusācto q̄n
pctōri loq̄t pctōr de facili ad deuotionem
et miam emollit. istoꝝ sacerdotū q̄ vncti
sūt dn̄t eē man⁹ replete ⁊ ꝯsecrate. Bene
cōiungit ista duo repletionē manuū ⁊ cō
secrationē. Nā repletio bonoꝝ opeꝝ re
quirit sanctitatē. Sanctitas vero exigit
bonoꝝ opeꝝ multiplicationē ⁊ pluralita
tē Apocalipsis vltimo capitulo. Qui iu-
stus est iustificet adhuc. Debēt ergo xp̄i
fideles tāq̄ dominici sacerdotes esse re-
pleti fructibus bonoꝝ opeꝝ. vt postmo-
dū impleātur fructib⁹ premioꝝ. Prouer
bioꝝ duodecimo. De fructu oris sui vn⁹
quisꝙ replebitur bonis ⁊ iuxta opa ma-
nuum suaꝝ retribuetur ei. Duo notātur
hic que in bono predicatore debent esse.
Primum est eruditio studiosa. qđ notat̄
cum dr̄. De fructu oris sui vnusquisꝙ re-
plebitur bonis. Scđm est opatio fructuo
sa. qđ notatur cū dr̄. iuxta opera manuuꝫ
suaꝝ retribuetur ei. Sciendū est ergo ꝙ
studiosa eruditione auditoꝝ debetur do
ctoribus et predicatorib⁹ corona eterno
rū gaudioꝝ. i. ad. Thessa.ij. Que est em̄
nostra spes aut gaudium aut corona glo
rie nōne vos ante dn̄m nr̄m ihm̄ xp̄m. Sꝫ
quidam sunt predicatores qui docent stu
diosa ⁊ operātur peruersa. Genesis.xxvij.
Uox quidē vox iacob est manus aūt esau
sunt. Frequenti em̄ exhortatione sermo-
num nō concordat executio operationū.
ideo hic dicitur iuxta opera manuū suaꝝ
q̄ꝛ ꝫm opa bona vel mala reddetur retri
butio cōdigna. Unde de forti muliere. ꝓ
uerbioꝝ vltio dr̄. Date illi de fructu ma
nuū suaꝝ. ⁊ laudent eam in portis opera
eius. sic ergo p̄mo notatur replete ꝯgre-
gationis apostoloꝝ generalitas cum dr̄.
Repleti sūt oēs. Scđo notatur replētis
doni dignitatis cū dicitur spūsancto. Sci
endū est ergo ꝙ hodierna die spiritussāc

tus datus est apostolus triplici de causa
Primo em̄ datus est ad emendationem.
peccatorum. Scd̄o datus est ad cognitio
nem occultoꝝ. Tercio dat⁹ est ad dulco-
rationem animoꝝ. Primo ergo datus est
spiritus ad emendatōnē peccatoꝝ. Titū
.3. Per lauacrū regeneratōis ⁊ renouati
onis spiritussancti quē effudit ī nos abū
de ꝑ ihesum xp̄m saluatorē nostruz sicut
paruuli in aqua loti a suis lotricib⁹. mū-
dantur a sordibus corꝑalibus sic homi-
nes loti aqua baptismatis mundantur a
sordibus spiritualibus tam originalib⁹
q̄ȝ actualibus cuiusmodi effectum emun
datiōis oꝑatur spūs Actuū. i. Quia iohā
nes baptisauit aqua vos aūt baptisabi-
mini spūsancto non post multos hos di-
es. Dn̄s voluit apostolos suos baptisari
baptismate fluminis sed etiaz baptismo
flaminis ⁊ vltimo baptismo sanguinis. is
tud lauacrū regeneratiōis ⁊ renouatōis
scȝ sācti spiritus in nos effundit abunde
qꝛ ꝑ spiritū sanctuz in baptismo susceptū
loti sumus a peccatoꝝ feditate. ⁊ accepi
mus virtutes ⁊ si nō in vsu tn̄ in munere
Isaie. iiij. Si abluerit dn̄s sordē filiorūz
syon ⁊ sanguinem hierusalem lauerit de
medio ei⁹ in spiritu iudicij ⁊ spū ardoris
Bn̄ coniūgit ista duo spiritū iudicij ⁊ spi
rituz ardoris vt spiritus iudicij luceat in
tellectū. spiritus ardoris ferueat in affe-
ctu. istū spiritū ardoris hodie xp̄s aposto
lis suis donauit quando ipsis ꝑ spiritum
sanctum charitatem infudit. ⁊ ipsos cha
ritatis feruore inflammauit. Romanorū
.v. Charitas dei diffusa est in cordib⁹ no
stris ꝑ spiritum sanctuz qui datus est no
bis. Excellentissimū est charitatis donū
ꝑ qd̄ deletur ⁊ oꝑitur ml'titudo peccato
ruz. i. Petri. iiij. Ante om̄ia mutuā in no
bis metip̄is charitatē ꝯtinuam habētes
qꝛ charitas dei oꝑit multitudinē pecca-
toꝝ. optimū est charitatis oꝑimentū vel
cooperimentū. Alia em̄ cooꝑimenta reci
piūt pulueres pediculos ⁊ pulices. cooꝑ-
toriū vero charitatis nō recipit sȝ expel
lit spūales sordes. Scd̄o dat⁹ est spiritus
sanctus apostolis ad cognitionem occul-
toꝝ Sapientie. ix. Sēsum aūt tuum quis
sciet nisi tu dederis sapientiam ⁊ miseris
spiritum sanctū tuum de altissimis. sicut
diues homo quando vult habere pecuni
am solet ad thesaurū suū vbi resposita ē
pecunia recurrere. sic ad deum per sensū
vel sapientiam debemus recurrere si veli
mus sapientiā impetrare Jacobi primo

Si quis vestrum indiget sapientia postu
let a deo qui dat omnib⁹ affluenter ⁊ nō
improperat et dabitur ei. Ex receptione
ḡ diuine sapientie possum⁹ sensuz vel sci
entiā domini cognoscere quod precise fit
ex spiritussancti grato munere. Unde hic
sequitur Et miseris spiritūsanctum tuū
de alto. Spiritus em̄ sanct⁹ quasi acumē
penetrans. ⁊ nos vsqȝ ad ꝓfundum dei i
troducens. i. ad Chorinte. 2. Nobis autē
reuelauit deus per spiritūsanctū. Spiri-
tus em̄ omnia scrutatur etiā ꝓfunda dei
istum spiritum sanctuz apostoli hodie re
ceperunt. Actuum. i. Recipietis virtutez
suꝑuenientis spiritussācti in vos. ⁊ eritis
mihi testes in iherusalē ⁊ in omni iudea
⁊ samaria. ⁊ vsqȝ ad vltimū terre. Isti te-
stes fuerūt omni exceptione maiores. Cū
enim in ipsis loqueretur spirit⁹ veritatis
oportuit ip̄os esse veraces. 2. Petri. i. spi
ritusancto inspirati locuti sunt sancti dei
hoies. sicut em̄ ex flato humano repleta
resonet tuba. sic spiritusācto repleta reso
nabāt ora apostolorū. Tercio hodie fuit
datus spiritussanctus apostolis ad dele
tationem animoꝝ Sapien. xij. q̄ȝ bonus
⁊ q̄ȝ suauis est domine spūs tu⁹ in nobis
Spiritussāctus est bonus in effectu sȝ su
auis in affectu Bon⁹ est in effectu vnde
in ps̄. Spiritus bonus tu⁹ deducet me i
terram rectā. Nam sine directiōe spirit⁹
sancti non pōt via recta que ducit ad vi-
tam eternā teneri. hanc effusionem spiri
tussācti que hodie facta est super aposto
los dn̄i. dn̄s ꝑ zachariā ꝓphetā lōge an̄
ꝓmisit. zacha. xii. Effundā suꝑ domū da
uid ⁊ suꝑ habitatores hierusalez spiritū
gratie ⁊ precum ⁊ aspicient ad me quem
confixerunt. Bene coniungit ista duo spi
rituz gratie ⁊ spiritū precum. Spūs eniz
gratie ꝑtinet ad iustificatōnez peccatoꝝ
spūs vero precū ꝑtinet ad desiderate rei
ip̄etratiōes. ⁊ hoc ordine congruo. nisi ei
precedat peccatoris iustificatio nō de fa
cili ip̄etratur desiderate rei possessio. vn̄
ps̄. lxv. Iniquitatez si aspexi i corde meo
nō exaudiet dn̄s. Et sciēdum est q' i fine
auctoritatis hortatur nos ad memoriam
dn̄ice passionis cū dicit ⁊ aspicient ad me
quem ꝯfixerūt. Nos em̄ oculo diligentis
ꝯsideratiōis debem⁹ inspicere plagas et
fixuras dn̄ice passionis per quaz redēpti
sumus a peccatis ⁊ vanitate praue ꝯuer-
satōis. i. Petri. i. Non corruptibilib⁹ au-
ro vel argento redēpti estis de vestra va
na conuersatione paterne traditionis. s

precioso sanguine quasi agni incōtamina
ti ⁊ imaculati christi ihesu. sic ergo secun
do notatur replentis doni dignitas cū dr̄
sancto spiritu. Tercio notatur effect⁹ cō
uenientis vtilitas. cum dr̄ ⁊ ceperunt loq̄
varijs linguis. Sciēdū est ergo ꝙ aposto
li spūsancto repleti tripliciter sūt locuti.
Primo em̄ locuti sunt magnalia ad dei cō
mendationē. Scd̄o locuti sunt spūalia ad
populi dn̄ici informationē. Tercio locu-
ti sunt verba vitalia ad vite eterne asse-
cutionez. Primo ergo locuti sūt apostoli
magnalia ad dei ꝯmēdationē. Actuū. ij.
Audiuim⁹ eos loquētes nostris linguis
magnalia dei quid apostoli de christo ni
si magnalia loq̄bantur qui ipīs cernenti
bus fuerat sup̱ celos magnifice eleuatus
Eleuata est em̄ magnificentia tua sup̱ ce
los deus. propter hoc. Ecclesiastici. xliij.
Glorificantes dn̄m quātumcunq̄ potue-
ritis supualebit adhuc ⁊ admirabilis ma
gnificētia ei⁹. Immensitas em̄ diuine bo
nitatis nō potest sufficienter magnificari
ab illo qui ad mensuram spm̄sanctū acce
pit q̄ntūcūq̄ fuerit sanctitatis Exodi. xv.
Quis similis tui in fortibus dn̄e quis si-
milis tui magnificus in sanctitate terri-
bilis atq̄ laudabilis ⁊ faciens mirabilia.
Scd̄o locuti sunt apostoli spiritualia ad
populi dn̄ici informationē. i. ad Chorin-
teos. 2. Loquimur non indoctis humane
sapiētie verbis sed in doctrina spūs ꝯpa
rātes spiritualia spiritualibus. humana
sapiētia a dn̄o reputatur indocta. sed po
tius insipiētia ⁊ recte illaz sapientiam in
sipientiam iudicam⁹ que a sūmo sapiēte
insipientia iudicatur. ii. Ad Chorinteos.
iij. Sapientes huius mundi cōsueuerūt
spirituales viros vocare simplices vel po
tius isipiētes. qd̄ est magna derisione di
gnum. sicut esset si rane ꝓpter paruuz sal
tum quo se eleuant in altum deriderent
aues volantes ad celum. istam sapientiā
mundanā ꝑ insipientiam predicatoꝝ sim
plicium voluit dominus ꝑdere ⁊ reproba
re. i. ad Coriptheos. i. Perdam sapientiā
sapientiū ⁊ prudentiā prudentium repro
babo. In istis indoctis hūane sapie ver-
bis nō loq̄batur apostolus sed in doctri-
na spiritussancti ad informationez popu
li dominici. Unde dicit spiritualibus spi
ritualia ꝯparātes. Nā sermo doctoꝝ de-
bet formari scd̄m capacitatem auditorū.
contra multos predicatores qui abducto
supercilio grandia verba trucidantes in
ter mulierculas de sacris litteris fantur

Est etiam contra illos qui viros spūales
de fugiēdis vitijs carnalib⁹ exhortātur.
vnde apostolus in predicationibus suis
verba formabat ſm quod audiēs popul⁹
capiebat. vn̄ ipē qui lacte simplicioris do
ctrine alebat paulos pane solidioris do
ctrine cōfirmabat ꝑfectos. i. ad. Chorin-
teos. 2. Sapientiaz loq̄mur inter. Tercio
loquebantur apostoli verba vitalia ad vi
te eterne executionez. Deutro. v. Uocem
eius audiuim⁹ in medio ignis. ⁊ ꝓbaui-
mus hodie ꝙ colloquente cum hoie vixe
rit hō. Certe bene hodie apostoli audie-
rūt vocem domini interi⁹ in cordib⁹ suis
per ispiratonē loquētis. ⁊ hoc de medio
ignis qn̄ dn̄s spiritūsanctū sup̱ apostolos
in liguis igneis misit. Actuū. 2. Apparue
rūt apostolis disperdite ligue tāq̄ ignis
Spiritussanctus apparuit apostolis ho-
dierna die in liguis igneis. in linguis vt
faceret ad vtilitatem loquentes in igne
apparuit vt ipsos redderet ꝑ charitatez
feruentes. hodie loquentes deo cū hoie
vixit. quia verba eius sunt verba vite ce
lestis Johānis. vi. Spiritus est qui viui
ficat. caro nō ꝓdest quicq̄ verba que ego
locutus sum vobis spūs et vita sunt. id ē
spūaliter viuificātia vel vitam gratie in-
ducentia. ps. Gram et gloriā dabit dn̄s.
Ad quā gloriā nos perducere dignetur.

In die penthecostes. Sermo secundus.

De excelso misit
ignē in ossib⁹ meis ⁊ erudiuit
Trenoꝝ. i. Istud verbum est
hieremie de exordio nascētis ecclesie cō
gratulantis. ⁊ de missione spūssācti ꝓphe
tātis. Et notātur duo in ꝓposito verbo.
Prio em̄ notatur missio ꝑacliti siue spiri-
tus ꝯsolationis. cum dixit. de excelso mi-
sit ignē in ossibus meis. Secundo notat̄
vtilitas missionis cū dicitur. et erudiuit
me. Quantū ad primū notādum est ꝙ spi
ritussanctus missus est quadruplici ratio
ne. Primo ad directionem viatoꝝ. Scd̄o
ad inflāmationem frigidoruz. Tercio ad
purgationem mundanoꝝ purgandorum
Quarto ad solidationē infirmoꝝ. Primo
missus est spiritussanctus ad directionez
viatorum Exodi. iz. Domin⁹ precedebat
filios israel ad ostendendum viam ꝑ diē
in columna nubis ꝑ noctem in columna
ignis. sicut per diem in sacra scriptura si
gnat̄ ꝓsperitas. ita ꝑ noctez designatur
aduersitas. Unde colūna nubis in die est
temperantia in prosperitate. Columna

ignis i nocte est patiētia in aduersitate.
Hec est duplex via regia ꝑ quaȝ deꝰ vult
electos suos ducere vt possint ad regna
celestia ꝑuenire Numeri.xx. Via publi-
ca gradiemur neqꝫ ad dexteram neqꝫ ad
sinistrā declinātes. sicut ꝑ istam viam pu
blicam incedunt electi domino ducente.
sic ab ea exorbitāt reprobi dn̄o ꝑmittēte
Facit eni̅ frequenter dominus sicut sapi
ens pater familias qui permittit in pas
cuis liberꝫ vitulū quē itendit occidere vl'
mactare. illū affligit et domat quē itēdit
ad triturā reseruare. facit etiam sicut me
dicus sapiens q̇ sub arta dieta restringit
infirmū de cuius conualescētia sperat. il-
li autem exponit omnia de cuius conua
lescentia desperat. Unde reprobi frequē
ter quasi per prata amenissima currūt ad
infernale suppliciuȝ. Electi vero quasi ꝑ
loca scopulosa ⁊ magnis difficultatibus
plena tēdunt ad gaudia celoꝝ. Sic ergo
dominus on̄dit viam celoꝝ suis fidelibꝰ
Sed sciendum est ꝙ qꝛ iudei erant sensi
biles atqꝫ rudes ideo dedit eis dn̄s i via
sua sensibile directiuum columnaȝ scȝ ig
nis vel nubis. Sȝ qꝛ apostoli futuri erāt
spūales ⁊ intelligētes dedit illis deꝰ ad
on̄dendam viam suam signum rei intelle
ctualis instructiuū. Unde suꝑ apostolos
apparuit igneis Actuuȝ.2. In linguis vt
eos redderet eloquētes. in linguis igne
is vt eos redderet feruētes. Scd̄o missꝰ
est spiritussanctus ad inflāmationem fri
gidoꝝ. Zach.12. Ponā ducem iuda sicut
caminū ignis in lignis. ⁊ sicut facē ignis
in feno ⁊ deuorabūt ad dexterā ⁊ sinistrā
in circuitu om̄s populi. Isti pricipes fue
rūt apostoli suꝑ omeȝ terrā. pricipes isti
erūt boni duces non sectātes auaritiā sȝ
solū querentes animaꝝ salutem Isaie.13
Suscitabo suꝑ eos medos qui aurū non
querent nec argentum velint. sȝ sagittꝭ ꝑ
uulos interficient. Iste sagitte sūt aucto
ritates sacre scripture ps̄. Sagitte potē
tis acute cū carbonibus desolatoriis iste
sagitte potētis sūt acute ꝑ soliditatē ve-
ritatis. sed cū carbonibus desolatoriis ꝑ
inflāmatōeȝ charitatꝭ. tales duces nō sūt
prelati nostri tempis. qui et si in tractati
bus suis incipiant a reformatione morū.
finaliter cōcludunt euacuationem bursa
rū. ⁊ qui in aliis iuste vsurariam prauita
teȝ reprobāt in seipsis iniuste rapinā vio
lentiā approbant ⁊ demōstrant Isaie .1.
Pricipes tui infideles socii furꝝ om̄s di-
ligunt munera. sequitur retributōnes. ⁊
eēt tolerabile si ipi sibi oblata reciperēt
sed ipsi violenter ablata recipiūt. ⁊ sicut
aues predales subiectos suos morsu suo
amarissimo lacerāt ⁊ deuorant. sȝ dn̄s pri
cipes suos id ē apostolos posuit sicut ca
minū ignis i lignis vt quodāmodo ipos
quantū ad statū ifidelitatis deuorarēt ⁊
in naturaȝ corpis mistici qd̄ ē ecclesia xpi
charitate feruētꝭ trāsformarēt. Ecce do
verba mea in ore tuo in ignē et populum
istum in ligna ⁊ deuorabit eos. sequit̄ et
sicut facem ignis in feno. ad idē pertinēt
ligna et fenum scȝ ad statum peccatorum
sed in hoc differunt ꝙ per ligna signant̄
maiores. ꝑ fenum vero minores. ad Cho
rinteos.3. Suꝑedificant suꝑ fundamētū
fidei lignum fenum stipulam Glo. Lignū
id est maiora peccata fenum id est mino-
ra stipulaȝ id est minima. sic ergo dn̄s po
suit apostolos tanqꝫ faciē ignis. Unde de
ipsis cantatur. Portantes pacē et illumi
nantes patriā. sed hanc facem ignitā po
suit in feno id est peccatoribus oppressis
corruptionibus carnalibꝰ Isaie. xl. Om-
nis caro fenū. sic ergo dn̄s apostolos suos
sicut caminū ignis in ligno et sicut facem
ignis in feno posuit. qn̄ apostolos suos
igne spiritus sancti inflāmatos fideȝ suā
peccatoribus maioribus ⁊ minoribus ꝑ-
dicari voluit ⁊ ipsos ad fidē suam et dile
ctionem inflāmauit vt possēt dicere illud
Roma.v. Charitas dei diffusa ē in cordi-
bus nostris ꝑ spiritūsanctum qui datus
est nobis. Et sic apostoli dn̄i igne spiritꝰ
sancti inflāmati ad amorē dei populos in
fidelium succenderunt. ⁊ in corpus chri-
sti qd̄ est ecclesia cōuerterūt. Trenoꝝ.2.
Succendit in iacob quasi igneȝ flāme de
uorantis in giro. Tercio missus est spūs
sanctus ad mundatōnem purgandorum
Malach.3. Ipse quasi ignis cōflans ⁊ qsi
herba fullonū. ⁊ sedebit conflans ⁊ emū-
dabit argentuȝ ⁊ purgabit filios leui. do
minus dꝛ quasi ignis cōflās. qꝛ sicut iste
sol corpalis radios igneos sēsibilē emit
tit. sic verus sol iusticie xp̄s deꝰ noster ra
dios igneos ad inflāmatōnē cordiū apo-
stoloꝝ spūaliter imisit. Ecclesiastici xliii.
triplicit̄ sol exurēs mōtes radios igneos
exsufflans ⁊ splendens radiis suis obce-
cat oculos Dn̄s fuit triplicit̄ exurēs mon
tes id est apostolos vita ⁊ scientia eminē
tes ⁊ subdit modum cū dicit primo radi
os igneos exsufflans ipsos inflāmādo ca
ritate incalescentis affectionis incēdio.
Scd̄o dicit refulgēs ipsos illustrādo veri

tate altioris intellectꝰ faſtigio. Tercio ra
dijs ſuos oclos excecauit. honeſtãdo eos
iudiciaria poteſtate iudicis libra ſiue di-
ſtributo iudicio. Tũc eñ dñs occulto ſuo
iudicio oculos iudeoꝝ ſuperborum obce
cauit quando doctores legis non cogno
ſcentes lumẽ exhibite veritatis ex aduẽ-
tu ſaluatoris ĩ ſua cecitate dimiſit ꝛ ĩ ſim
plicibus ꝛ indoctis piſcatoribꝰ ſecreta ce
leſtis reuelauit Mathei. xi. Cõfitebor ti-
bi dñe pater celi ꝛ terre qꝛ abſcõdit hec a
ſapientibus ꝛ prudentibus ꝛ reuelaſti eas
paruulis. ſic ergo dñs eſt quaſi ignis con
flans. ſequitur. Et quaſi herba fullonum
in ſe habet aſperitatem ꝛ reddit pannum
planiorem ꝛ leniorem et dicitur cardo id
eſt tribulus. ſic ergo dñs aſperitate tribu
lationum apoſtolos affligi voluit ꝛ ꝑ hoc
eos planiores ꝛ leniores reddidit Actuũ.
xi. de paulo. Uas electiõis michi eſt iſte vt
portet nomen meũ corã gentibꝰ et regibꝰ
et filijs iſrael. Ecce vas electum. vas ple
num. vas politum. et hoc ꝑ herbam fullo
num id eſt aſperitatem tribulationũ. Un
de de ipſo ego oſtendaꝫ quanta oporteat
eum pati pro nomine meo. ſequit. Sede-
bit conflans et mundans argẽtum. Argẽ
tum fuerunt corda apoſtoloꝝ. pſ. Argen
tum igne examinatum purgatum terre ꝓ
batum ſeptuplum. Apoſtoli enim fuerũt
argentũ igne examinatũ tribulationũ im
miſſione. purgatũ terre. id eſt oim pecca-
toꝝ terrenitate remiſſione ꝓbatũ ſeptu-
plũ ſeptiformi ſpiritusſancti miſſiõe. Tũc
ergo dñs hoc argentum conflauit ꝛ emun
dauit qñ eis ſpm̃ſanctũ inſufflauit ꝛ ĩ eis
omnẽ rubiginẽ peccatoꝝ cõſumpſit. cum
dixit. Accipite ſpiritũſanctũ quoꝝ remiſe
ritis peccata remittũtur eis Johis. xx. bñ
ſeqtur qꝫ pugnabit filios leui. id eſt apo-
ſtolos qui ſucceſſerũt ſacerdotibꝰ legis q̃
erãt leuitici generis. i. Pe. ij. Uos eſtis ge
nus electũ. regale ſacerdotiũ. gẽs ſancta.
populus acquiſitiõis. Quarto miſſus eſt
ſpiritusſanctus ad conſolidationem infir
moꝝ Sacharie. ij. Ego ero hieruſalẽ mu
rus ignis in circuitu. Ignis eſt eccleſia.
hec eſt hieruſalem que edificatur vt ciui-
tas: cuius participatio eius in idipſuꝫ id
eſt in ipſa vita beata. dum hieruſalem id
eſt eccleſiaꝫ poſuit tanq̃ murum ignis. in
muro firmitas. in igne claritas deſigna-
tur. Tunc ergo dominus hieruſalem tã-
q̃ murum ignis poſuit quando ipſaꝫ vir
tute ſpiritusſancti ſolidauit ꝛ veritate il-
luſtrauit. Hic eſt murus de quo Iſaie
xxvi. Urbs fortitudinis noſtre ſaluator
ponetur in ea murus ꝛ antemurale. Dñs
fuit antemurale in veteri teſtamẽto ꝑ pro
phetarũ ꝓnũciationẽ: ſed fuit murꝰ in no
uo teſtamẽto ꝑ veritatis exhibitionẽ Cã
ticoꝝ. viij. Si murꝰ eſt edificemꝰ ſuꝑ pro
pugnacula argẽtea. id eſt vincibiles ſen-
tẽcias diuino eloquio lucidas. ſi hoſtiũ ꝛ
cõpingamꝰ tabulis cedrinis. Glo. id eſt vi
ris ꝑfectis. planis et politis. id eſt apoſto
lis ꝛ apoſtolicis viris. Cedrꝰ hꝫ virtutem
fugãdi ſerpẽtes. ſic apoſtoli habebãt vir
tutẽ tollẽdi ſerpẽtes ſpirituales id eſt de
mones Marci vlti. In noie meo demonia
eijciẽt/linguis loquent̃ nouis/ſerpentes
tollẽt. Tũc ergo dñs eccleſiã ſuã tabulis
cedrinis ꝯpixit quãdo apoſtolos planos
et politos miſſo ſpiritusſctõ ornauit. Iob.
xxvi. Spiritꝰ eius ornauit celos. quos ce
los. Niſi illos de quibꝰ ſcriptum eſt. Celi
enarrãt gloriã dei: qñ eñ totaꝫ domũ vbi
erãt ſedẽtes apoſtoli repleuit ꝛ oẽs ſpiri
tuſancto ſunt repleti. tũc: ſicut dicit beatꝰ
Gregorius in moralibus Apoſtoli acce-
perũt ornamẽta virtutis qð diu ante poſ
ſiderat imenſa feditas timoris. Certe ille
apoſtoloꝝ id eſt celoꝝ primus quotiens
mori timuit totiens vitam negauit et qui
ante receptionem ſpiritusſancti chriſtum
negauit vniꝰ ancille hoſtiarie perſcruta
tus. accepta ſpiritusſancti virtute minas
tirannoꝝ ꝛ principũ nõ timuit ſpiritusſan
cto roboratus. ꝛ qui primo facili leuitate
chriſtũ negauit accepta ſpũſſancti virtu-
te loquitur linguis. choruſcat miraculis.
increpat infidelitatem ſacerdotũ. ad pre
dicãdũ Iheſum ſeipſum ꝓbet ceteris au
ctoritatibus exemplũ. Et qð tũc fecit dñs
apoſtolis quotidie exhibet fidelibꝰ ſuis.
dum occulta quadã diſpenſatione diuer
ſa dona diuerſis diſtribuit. i. ad Chorin.
xij. Alij ꝑ ſpiritũſanctũ datur ſermo ſapi
entie. alij aũt ſermo ſciẽtie ſm eundẽ ſpi
rituꝫ. alij fides. alij gratia ſanitatum. alij
operatio virtutũ. alij ꝓphetia alij diſcre
tio ſpirituuꝫ. Alij genera linguaruꝫ. Alij
interpretatio ſermonũ. que mox ſub qua
dam generali diuiſione concludit: dicẽs.
hec omnia operatur vnus atq̃ idem ſpiri
tus diuidens ſingulis prout vult. ſic ergo
primo notatur miſſio ſpiritus conſolatio
nis. cũ dicit̃ de excelſo miſit ignem Scðo
notatur vtilitas miſſionis cũ dr̃ erudiuit
me. Sciendũ eſt ergo qꝫ dñs miſſione ſpi-
ritusſancti nos ad quattuor erudiuit. pri
mo ad declinationem iniquitatis. Scðo

ad cognitionē veritatis. Tercio ad distri
butionē doctrine. Quarto ad acqsitionē
vite eterne Prio ergo erudiuit ad decli-
nationem iniquitatis ad Tituȝ.2. Appa
ruit gratia dei ⁊ saluatorꝫ nostri omnibꝰ
hominibus erudiens nos vt abnegātes
impietateȝ ⁊ secularia desideria sobrie ⁊
iuste ⁊ pie viuamus in hoc seculo. per pie
tatem intelligit apostolus omnia que ad
uersātur cultui vere fidei ꝑ secularia de
sideria intelligit malas ꝯsciētias que ad
uersantur moribus bonis. ⁊ hoc debemꝰ
abnegare vel etiam declinare. Uñ homo
sapiens debet se abstinere a coucupiscen
tijs malis quantumcunqꝫ ex corruptione
nature ad eas inardescat. Ecclesia. xviij.
Post ꝯcupiscentias tuas nō eas. Propter
qđ dꝛ Isa. viij In manu forti erudiuit me
dñs ne irem in via huiꝰ populi. sicut i ve
teri testamento spiritussanctus signat in
digito Exo. viij. digitꝰ dei ē h ⁊ h. qꝛ spūs
sanctus antiquis dabatur ad sufficiētiaȝ
sic in nouo testamento datꝰ apostolis ad
abundantiam et redundātiam. Unde de
beato petro legimꝰ qđ nūqꝫ de saluatore
legitur dꝛ ei Actuū. v. ꝙ in plateis pone
bant in lectulis ⁊ grabatis vt veniēte pe
tro vmbra illius obūbraret quenqꝫ illorū
⁊ sanarētur ab infirmitatibꝰ suis. Nō ꝙ
discipulus esset supra magistrū qui nihil
poterat nisi ꝑ magistrū sȝ ꝑ magnitudinē
miraculoꝝ ad fidē christi ꝯuertende erāt
multitudines populoꝝ Jo. xiiij. Qui cre
dit i me opera que ego facio ipse faciet ⁊
maiora horuȝ faciet. Scđo erudiuit nos
spiritussāctꝰ ad cognitōeȝ veritatis Job.
xxxv. Ubi est deꝰ q̄ fecit me. qui dedit car
mina in nocte qui docet nos suꝑ iumen-
ta terre. sicut dicit beatus Gregoriꝰ i mo
ralibus. Carmen in nocte est leticia i tri-
bulatione. Carmē in nocte predicabat a
postolus cum dicebat. Spe gaudentes i
tribulatione patientes. in orōne istātes
ad Ro. 12. Carmina in se sentiebat ꝓphe
ta dauid cū dicebat ps. 31. Tu es refugi
um meum a tribulatione que circunde-
dit me exultatio mea erue me a circundā
tibus me. Ecce ꝙ tribulatōnem noctē vo
cat. ⁊ liberatorē suū a tribulatiōe exulta
tōeȝ appellat. ⁊ si exterius nox erat ex tri
bulatione. interius tñ carina resonabāt
de leticie ꝯsolatione Uñ ⁊ ezechias dicit
Eze. 2. se libruȝ accepisse in quo scriptum
erat lamentatōnes carnē et ve. Lamenta
tiones ex ꝯsideratiōe peccatoꝝ. carnē ex
consideratione supnoꝝ gaudioꝝ ve ex cō
sideratione infernaliū tormētoꝝ. Carmi
na in nocte apostoli cantabant qñ contu-
melijs sibi pro christo illatis gaudebant
Actuū. v. Ibant apostoli gaudentes a cō
spectu concilij qm̄ digni habiti sūt ꝓ no
mine Jhesu pati contumeliam. sequitur
qui docet suꝑ iumenta terre ⁊ super volu
cres celi erudiuit nos. In his duobꝰ no-
tantur duo genera hoīȝ peccatoꝝ. scȝ vo
luptuosi et curiosi. Primi deijciunt se ad
ima vitio concupiscentie carnalis. Secū
di erigunt se ad sublimia studio supbie ⁊
curiositatis. isti deijciūt se infra id qđ sūt
illi erigere se volunt vltra id qđ possūt il
lis dici dȝ. nolite fieri sicut equus ⁊ mulꝰ
quibus non est intellectꝰ istis dȝ dici. Al
tiora te ne quesieris. ⁊ fortiora te ne scru
tatꝰ fueris Ecclesiastici. 3. Illis debet di
ci. Mortificate membra vestra que sūt su
pra terrā. fornicationē. imunditiā libidi
nē. ꝯcupiscentiā malam Collos. 2. istis dȝ
dici. Nemo vos seducat ꝑ philosophiā ⁊
inanē fallatiā. dñs ergo apostolos suꝑ iu
mēta ⁊ suꝑ volucres celi erudiuit. cū ad
fugā concupiscentie carnalis ⁊ supbe cu
riositatis instruxit Luce. 12. Sint lūbi ve-
stri ꝑcincti. Ergo lūbos nostros ꝑcigimꝰ
cū carnis luxuriā ꝑ continentiam coarta
mus. Ecce coartatio cōcupiscentie carna
lis in ipsis etiā restrixit studiuȝ supbe cu
riositatis Actuū. i. Nō est vr̄m nosse tpa
vel momenta que pater posuit in sua po
testate. sed accipietis virtutē supuenientis
spiritussācti in vos. Tercio erudiuit dñs
apostolos suos ad distributionem doctri
ne Isaie. l. Liguā eruditā dedit mihi do
minus vt sciā sustentantē eū qui lassus ē
verbo. Dñs primo cor erudit ⁊ ex eruditi
one cordis ad eruditōnē lingue procedit
Nam spūssancti gratia facit eruditos cor
dis in sapiā Prouer. 15. Eruditis intersū
cogitatōnibꝰ. eruditis id ē extra rudita
tem positis. quidam eīm a deo sūt rudes
⁊ grossi ꝙ nō student in spūalibus bonis.
sed solum in carnalibus ⁊ temporalibus
istis scȝ prebendis diuitiis delitiis ⁊ car
nalibus amicis que caro ⁊ sanguis reue
lauit eis non pater noster qui est in celis
⁊ qꝛ tales hoīes animales sūt ea que spi-
ritus dei sunt nō ꝑcipiunt. 1. ad Chorinth
2. Animalis hō non ꝑcipit ea que sūt spi
ritus dei. stulticia ei i illo est ⁊ nō potest
intelligere qꝛ spūaliter examiatur. si hō
examinaretur de scientia in q̄ nunqꝫ stu-
duit nunqꝫ ad regendum in ea obtineret
licentiaȝ sed sustineret cōfusionē ⁊ repul

ſam. ꝛ q2 iſti aíales hoíes ſemꝑ ſtudēt in
tempalib⁹ cuz igitur in die iudicij exami
nabit eos tanq̄ ſūmus cācellarius de bo
nis ſpūalibus omnino neſciēt rn̄dere. Et
ideo cū ſūma ꝯfuſione repellet eos dicēs
Amē dico vobis neſcio vos. Sic dn̄s pri
mo cor erudit. Et ex eruditiōe cordis ad
eruditionez lingue ꝓcedit. ꝓpt̄ qđ dicit.
Linguā eruditā dedit mihi dn̄s. Spūſſā
ct⁹ linguas apoſtoloꝝ erudiuit cū corda
ſua erudiuit. cū corda ſua ſapia ípleuit et
linguas ſuas gr̄a ſua gubernauit Mat. x
Nolite ſolliciti eē qualiter aut quō reſpō
deatis aut quid loquamini ſpiritus enī
ſanctus dabit vobis in ipſa hora quid
oporteat vos dicere. Ex eruditiōe lingue
ſcit hō ſapiēs verbo doctrine illū q̄ lapſ⁹
eſt ſuſtētare Gallath. iiij. Filioli mei q̄s
iteꝝ parturio donec formetur chriſt⁹ in
nobis. ſicut mulier parturiens in partu
ritione cruciatur. ſic apoſtolus pro lapſu
ſubditoꝝ anxiebatur. Quis ergo non cō
uerteretur ꝛ ſuſtentaretur ad predicatio
nē tāti doctoris q̄ ad modū mulieris per
turientis de lapſu ſubditoꝝ cruciabatur
in viſcerib⁹ cordis. Quarto erudiuit dn̄s
apoſtolos ad acquiſitionem vite eterne.
Prouer. xvi. Fons vite eruditio poſſidē-
tis. apoſtoli poſſidētes fontē vite fuerūt
qui ſpiritumſanctum quaſi hereditaria
poſſeſſiōe habuerūt Joh. xiiij. Ego roga
bo pr̄em ꝛ aliuz paraclitū dabit vobis vt
vobiſcū maneat in eternū. iſtoꝝ poſſiden
tiū eruditio fuit fons vite. de quo in pš.
Qm̄ apud te eſt fons vite ꝛ in lumine tuo
videbimus lumen. In lumine ergo ſācti
ſpiritus interius illuſtrantis videbimus
lumen glorie indeficientis. Ad quod nos
perducat.

¶De ſancta trinitate. Sermo primus.

TRes ſunt qui te
ſtimonium dant in celo pater
verbum ꝛ ſpiritusſanctus. et
hij tres vnuz ſunt. i. Jo. v. In verbo ꝓpo
ſito notātur duo ad ꝯmēdationē ſācte et
indiuidue trinitatis. Primo eīn notatur
diſtinctio indiuidua ſubſtantia vnitorū
cum dr̄. tres ſunt qui teſtimoniuz dant in
celo pater verbū ꝛ ſpūſſanctus. Scđo no
tatur vnitas ſubſtantie ꝑſonaꝝ in natu
ra diuina diſtictaꝝ cū ſubditur ꝛ hij tres
vnū ſunt difficile ē de ſancta ꝛ indiuidua
trinitate texere ſermonē. nā ipſa excedit
humanā induſtriā et intelligentiā Sap.
ix. Difficile eſtimamus q̄ in terra ſunt. ꝛ
que i ꝓſpectu ſūt iuenim⁹ cū labore. que
in celis ſunt q̄s aūt iueſtigabit. ſm̄ ſapiē-
tē difficultas eſt in ꝯgnitione rerum que
patēt ſenſib⁹ corpeis. ſ3 lōge maior diffi-
cultas eſt in ꝯgnoſcēdo res q̄ latent intel
ligētia mētis. inter q̄ illđ qđ magis latet
eſt vna eſſentia ꝑſonaꝝ q̄ eſſentia in tri-
bus repitur. ꝛ trinitas eaꝝ a quibus eſſē
tia a q̄libet ſigillatim et a tribus commu
niter et eq̄liter ꝑticipatur. Un̄ qđ non va
lem⁹ rōne diſſerere ſtudeam⁹ q̄litercūq̄
et ſi nō ſufficiēter exēplis mōſtrare. Ego
video ꝙ eſt vna aíe rōnalis ſubſtātia in q̄
triplex eſt potētia. ſc3 itelligētia. mēoria
et volūtas. itelligētia cognoſcit vera me
moria ꝯſeruat ꝯgnita volūtas ad eligēdū
vel deteſtādum ea q̄ in memoria ꝯtinent
eſt libera. ꝛ iſte tres potētie nō ſūt idē q̄
uis vna ſit aíe ſubſtātia. multa eīn velle-
mus intelligere q̄ nō intelligim⁹ memini
mus q̄ tn̄ nō volum⁹. ſic in ſācta trinitate
pater fili⁹ ꝛ ſpūſſanct⁹ vn⁹ ſunt de⁹. nō tn̄
pater ē filius vel fili⁹ eſt ſpūſſanct⁹. Aliđ
exēplū potes accipe. Nā i ſole materialí
tria poſſum⁹ ꝯſiderare. ſplendorē ſc3 illu
minātē. calorē accendētē. virtutē occultā
ad ꝓductionē iſtoꝝ inferioꝝ opantē. ꝛ tn̄
cum ſit vnus ſol. ſplēdor non eſt calor nec
ſplēdor ē virt⁹ opatiua inferioꝝ. ſic i ſan
cta trinitate. ꝛ ſi pr̄ fili⁹ et ſpūſſanct⁹ ſint
vnus de⁹ nō tn̄ pater ē fili⁹ vel filius ſpiri
tusſanctus. Accipe ad hoc terciū exēpluz
In eodē verbo qđ a me audis et eſt ſon⁹
perſtrepās. ꝛ eſt vox ſignificans. ꝛ eſt vir
tus ꝑ aures corpis trāſiens et vſq̄ ad au
res cordis ꝑtingēs. nō tn̄ ſonus ē ſignifi-
catio nec ſiḡtio eſt v̄tus aures afficiēs et
cor interi⁹ imutās. ſic in illa trinitate et ſi
pater ꝛ fili⁹ ꝛ ſpūſſāctus ſūt vnus de⁹ nō
tn̄ pr̄ eſt fili⁹ vel filius ſpūſſanct⁹. His ali
quātulū exemplariter prelibatis ſciendū
eſt ꝙ ſicut ex culpa ade habemus teſtimo
niū nr̄e dānationis. oēs eīn filij ire naſci
mur ꝛ ideo nobiſcū teſtimoniū nr̄e dāna-
tionis deferimus ſic a ſūma trinitate acci
pimus teſtimoniū liberatiōis nr̄e. Primo
eīn pater dat nobis teſtimoniū liberatio
nis cui attribuitur potētia. pš. In manu
potētis ꝛ brachio excelſi. Scđo filius dat
nobis teſtimonium liberatiōis nr̄e cui at
tribuit̄ ſapia Jo. viij. Si vos fili⁹ libera-
uerit vere liberati eritis. Tercio ſpūſſan
ct⁹ dat nobis teſtimoniū liberatiōis cui
attribuit̄ bonitas Ro. viij. Nō accepiſtis
ſpm̄ ſeruitutis i timore. ſ3 accepiſtis ſpiritū
adoptionis filioꝝ. ꝛ ſequitur. Ipe ſpirit⁹

testimoniū reddet spūi nr̄o q̄ sumus filij
dei Dat ergo pr̄ testimoniū nr̄e liberatio
nis ⁊ h̄ tripliciter. p̄mo nos fortiter di
ligēdo. scd̄o potēter ꝯseruādo. tercio nos
misericorditer ꝯsolādo. P̄rio ergo pater
dat nobis testimoniū nr̄e liberatiōis nos
fortiter diligendo Joh̄. xvi. Ip̄e pr̄ amat
vos. Credēdus est amor dei pr̄is magne
efficacie ⁊ virtutis. qn̄ dilectio nostra tā-
te fortitudinis reperitur vt mortis fortitu
dini ꝯparet Cāticoꝝ. viij. Fortꝫ vt mors
dilectio Magna est fortitudo mortis que
oēs ꝑiter iuuenē ⁊ virginem lactātez cū
hoīe sene deuincit. sꝫ adhuc fortitudo di
lectionis fortitudinē mortis supat mors
eñ non sepat nisi aīam a carne. Dilectio
aūt sepat aīam ab omni carnalitate. si er
go vt dictum est tam fortis est amor hu-
manus. longe fortior est amor diuinus.
Hiere. xxxi Charitate ꝑpetua dilexi te iō
attraxi te miserās sicut eñ adamas ferrū
attrahit sic diuin⁹ amor attrahit cor hu-
manū. ⁊ recte adamante durius cor dicit
qđ ex paterno amore nobis impēso non
attrahit Scd̄o dat de⁹ pr̄ nobis testimo
nium nr̄e liberatiōis nos potēter ꝯseruā
do Joh̄is. xvij. Pater sancte serua eos in
noīe tuo quos dedisti mihi. Forti et po
tenti custodie dn̄s ih̄s xp̄s nos ꝯmisit qn̄
nos dei pr̄is custodie ꝯmēdauit Daniel.
vij. Potestas ei⁹ ptās eterna q̄ nō auferre
tur ⁊ regnū eius qđ non corrūpetur. Chri
st⁹ dixit patri suo vt nos seruaret in noīe
suo qđ est rogare vt nos seruaret in san-
ctitate. nomen eñ ei⁹ scm̄ est ⁊ terribile.
ps. Scm̄ ⁊ terribile nomē ei⁹. a cui⁹ cu-
stodia si destituimur rapine ⁊ depdatiōi
exponimur. Nec eñ qn̄ ab aliquo castro
vel munitiōe recedit non recedit solus. sꝫ
cū militib⁹ ⁊ bellatoribus suis. Deus pr̄
noster ꝯmisit nos custodie angeloꝝ Isa.
lxij. Sup muros tuos hierusalē ꝯstitui cu
stodes Glo. Custodes sunt angeli. si ergo
de⁹ pr̄ offensus recedat a nobis multum
timēdū est ne recedat cū custodib⁹ ⁊ defē
sorib⁹ nr̄is. Quid ḡ nos miseri facturi su
mus si angeloꝝ custodiam non habem⁹.
debile est castrū nostrū. nō est sufficiēter
necessarius munitū circūquaq; est aduer
sarijs vallatū. non sūt arma ad munimen
tū. nec ad debellationē aduersarioꝝ. ni-
chil ergo restat nobis nisi q̄ ad deū cla-
mem⁹ vt nō sine ei⁹ custodia relinq̄mur.
Hiere. xiiij. Tu in nobis es dn̄e ⁊ nomen
sanctū tuū inuocatū est sup nos ne dere-
linquas nos domine de⁹ noster. Tercio
dat nobis deus pater testimoniū nostre
liberationis nos misericorditer ꝯsolādo
ij. ad Chorin. i. Pater miarū ⁊ de⁹ totius
consolationis qui consolatur nos in oīm
tribulatione nostra. Ipse est pater mise
ricordiaꝝ a nobis miseriā auferēs ⁊ de⁹
totius ꝯsolationis nos in tribulationib⁹
confortans cuius immensa misericordia
est eius summe potestatis ostēsio. Sapie
xi. Misereris omniū quia omnia potēs.
Si rex capiat aliquem latronem vel ho-
micidam plus contra illum vtitur iudicio
q̄ȝ misericordia. Q2 timet ne forte de re-
gno eius euadat et fugiat. sed diuina po
testas est tante immēsitatis q̄ nullus eā
valet effugere. ⁊ ideo ipse peccatoribus
relinquit locum miserationis. sed sciēdū
est q̄ dominus frequēter tribulationes
immittit. vt ad eius miam recurrant ho-
mines tempore aduersitatis qui neglige
bant in tp̄e ꝓsperitatis. Dicitur q̄ galli
ne solent esse surde in autumno q2 tunc
grana inter paleas inueniunt ex quibus
saciate mulierē vocantem contemnunt. si
militer aucupes aues predales nō cōsue
uerunt saciatas ad predaꝫ mittere. quia
vocem eoruꝫ dedignarentur audire ⁊ ad
reclamatorium redire. sic multi tempore
prosperitatis ad dominum ꝯuerti contē
nunt q̄ ad ip̄m tp̄e aduersitatis recurrūt
ps. Multiplicate sūt infirmitates eorum
postea accelerauerūt Luce xv. Exemplū
de filio ꝓdigo qui tempe ꝓsperitatis por
tionē bonoꝝ suoꝝ accepit pr̄em reliquit
viuendo luxuriose bona sua dissipauit. sꝫ
in tp̄e aduersitatis fame afflict⁹ ad pr̄eꝫ
propriuꝫ est reuersus ⁊ ab ipso misericor
diter est receptus. Secundo dat testimo
niū nostre liberationis filius cui attribui
tur sapientia quod notatur cū dr̄. verbuꝫ
Et sciendum est q̄ verbuꝫ dei qđ est fili⁹
nobis tripliciter dat testimoniū nostre li
berationis. Primo erudiendo sapiēter.
Scd̄o renouādo salubriter Tercio saluā
do feliciter. P̄rio ergo dat nobis testimo
niū nostre liberatiōis erudiēdo sapiēter
Eccle. i. Fons sapie verbū dei in excelsis
Verbū dei qđ est fili⁹ fons sapie dr̄: q2 sicut
riuuli a fōte sic ab ipso oīs sapia deriuat
iuxta istū fontē beata maria magdalena
sedit ⁊ de ip̄o tantū potauit q̄ riuulus la
chrimaruꝫ p ei⁹ oculos exiuit quo pedes
dn̄i rigauit. de hoc etiā fonte beatata vir
go maria potauerat q̄ verba iesu xp̄i ad
huc paruuli tanq̄ȝ benedicta i sui cordis
vasculo cōßuabat Luce. ij. Maria ꝯserua

bat oīa hec verba in corde suo. Istā etiā
aquā fontis scaturiētis sibi hauriebant
apostoli verbis dñicis attēti adeo ꝙ in nu
bes creuerūt. ⁊ per totū mundū dispersi
mūdū doctrinis salubribus irrigauerūt.
Isaie. lx. Qui sunt isti q̄ vt nubes volāt?
Nubes resoluuntur in pluuiā vento flā
te: sic isti resoluti sunt in salubrem doctri
nā sanctospū inspirāte. ⁊ mundū bonorū
operꝝ fructibꝰ fecūdāte. Scđo dat nobis
verbū dei qđ est filiꝰ testimoniū nostre li
berationis nos renouādo salubriter. i. pe
i. Renati nō ex semine corruptibili: sed in
corruptibili ꝑ verbū dei viui. nos oēs ex
semie corruptibili nascimur ⁊ corporꝝ cor
ruptiōe g̃uamur. Sap̄. xix. Corpꝰ qđ cor
rūpit aggrauat aīaz ⁊ terrena inhabita
tio deprimit sensū multa cogitātē: sed cum
simus ex vetusta corruptiōe grauati xp̄o
subueniēte sumꝰ ꝑ lauacrū regeneratio
nis renouati ad Titū. iij. Per lauachrū
regñatiōis ⁊ renouatiōis spūssancti quē
effudit in nos abūde. aīa q̄ rerꝝ vetustate
tristatur in earū nouitate letatur. Uñ ho
mines in hyeme flatu vētorꝝ. in cursu im
briū. algore frigorꝝ molestātur. sed reuer
tēte vernali tp̄e viriditate herbarꝝ. suaui
cantu auiuz. venustate florꝝ delectantur.
Cāticorꝝ. ij. Fulcite me floribꝰ stipate me
malis: quia amore lāgueo. Mala punica
sunt xp̄i tormēta: sicut eius vexationes il
lusiones / flagella / claui / lācea ⁊ mors cru
cis q̄ fuit mors acerba ⁊ cōfusione plena.
Ista mala punica carpit sponsa christi de
arbore vite id est de ligno crucis. Ex istis
malis punicis ex sanguine xp̄i sibi spōsa
mendicat saporē. sic eñ afficimur et com
pūgimur ex passiōis xp̄i acerbitate ꝙ re
creamur ex eiusdē vtilitate Istis ergo ma
lis punicis stipamur quādo ex christi pas
sione in eiꝰ dilectiōe firmamur. Petit aūt
spōsa nō solū malis stipari: sed etiā flori
bus fulciri: q2 passioni christi vult gloriā
resurrectiōis sociari psalmista. Refloruit
caro mea ⁊ in no. m. cō. illi. Istis floribus
fulcimur quando in spem future resurre
ctionis solidamur ad Philippens. iij. sal
uatorē expectamus dñm nostrū Ihesum
christum qui reformabit corpus humili
tatis nostre configuratum corpori clari
tatis sue. Tercio dat nobis verbū qđ est
filius testimoniū liberationis nostre nos
saluando feliciter Jacobi. i. In mansue
tudine suscipite insitum verbū quod sal
uare potest animas vestras. istud verbū
insitum fuit quando verbum caro factuz
est et habitauit in nobis: vt habetur Jo
hannis primo capitulo. Quādo surculus
trunco inseritur ad se trahit naturā trun
ci. Sic christus humane nature insertus
et in ipsa in cruce leuatꝰ omnia ad se tra
xit: vt habetur Johānis xij. capitulo. Si
exaltatus fuero a terra omnia trahaz ad
meipsum. omnia vocat numerum electo
rum. Reprobi enim quasi verbum inane
vt habetur Prouerbiorum decimo capi
tulo. Cor impiorum pro nichilo. Sic ergo
in mansuetudine debemus recipere insi
tum verbum id est Christum incarnatuz
Similiter verbum nostre eruditionis de
bemus recipere cum omni diligentia et
mansuetudine in cordibus nostris. Res
enim que inseritur nō de facili perditur.
Sic nos nostre eruditionis verbum de
bemus mansuete et diligenter audire vt
memoriter teneatur: vt habetur Luce vn
decimo capitulo. Beati qui audiunt ver
bum dei et custodiunt illud. Tercio dat
nobis sanctusspiritus testimoniū cui spi
rituisancto attribuitur bonitas. ⁊ notat
cum dicitur spiritussanctus. Sciendum
ergo ꝙ spiritus dat nobis tripliciter te
stimonium nostre liberationis. Primo li
beraliter retribuendo. Secūdo suauiter
dulcorādo. Tercio regulariter diligēdo.
Primo ergo spiritussanctus dat nobis te
stimoniū liberaliter tribuendo Roma. v.
Charitas dei diffusa est i cordibꝰ nr̄is ꝑ
spiritūsanctū qui datꝰ est nobis In nomi
ne diffusionis notatur liberalitas spiri
tussancti qui gratias suas abundāter di
stribuit. Unde in die pēthecostes aposto
los spiritusancto scientie et eloquētie sic
repleuit ꝙ pre abundātia spiritus nō po
tati: sed ebrij dicerent Actuū. ij. Dicebāt
q2 musto pleni sunt. isti eñ de spūsancto
ad tantam copiā receperunt ꝙ super om
nem terram cōstituti omnem terrā imbri
bus sue predicationis repleuerūt. etenī
in omnē terrā exiuit sonus eorꝝ. Dñs eñ
apostolos suos in altū suꝑ terram consti
tuit. sicut campane solent suꝑ altum cam
panile poni vt de longe circunquaqꝫ pos
sunt audiri. in istis ciuitatibꝰ solent esse
in magna ecclesia cāpane grosse cū quibꝰ
ignitegium pulsatur post cuiꝰ pulsationē
hoīes in suis domibꝰ se recludūt. ⁊ sicut
priꝰ faciebāt ꝑ ciuitates libere nō discur
rūt. Dñs tunc vult pulsare ad ignitegiuz
quando nobis vult predicari futurꝝ iudi
ciū quo audito nō debemꝰ per vanas co
gitatiōes discurrere: sed i secreto cordis

nostri cubiculo quieti ꝑsistere. ꝛ ibi prēm
nostrū q̄ i celis est orare. audi pulsationē
ignitegij. ij. ad Chorinteos. v. Omnes
nos manifestari oportet āte tribunal xp̄i
vt referat vnusquisqꝫ ꝓpria cordis prout
gessit siue bonū siue malum. Ad pulsatio
nē hui⁹ ignitegij fuit beatus paulus ma
tricularius cōstitutus. cui fuit beat⁹ bar
nabas submatricularius sociat⁹ Actuū
xiij. Seggregate michi saulū ꝛ barnabā
ad op⁹ ad qđ assumpsi eos. Scđo dat no
bis sanct⁹ spūs testimoniū nostre libera
tionis nos suauiter dulcorādo. Sapiētie
xij. q̄͞ꝫ bonus ꝛ q̄͞ꝫ suauis est dn̄e spiritus
tuus in nobis. Sapiens sanctispūs dul-
cedinē senserat. ꝛ ideo si nō clamore voc
desiderio tn̄ cordis dicebat. q̄͞ꝫ bon⁹ et q̄͞ꝫ
suauis ꝛc. Dulcedinē suaꝫ nobis exp̄mit
spiritussanct⁹ ꝑ similitudineꝫ rei q̄ inter
res dulces dulcior reperit̃ Ecclesia. xxiiij
Spiritus me⁹ suꝑ mel dulcis. Spūssctūs
suꝑ mel dulcis dr̄ triplici rōne. Primo qr
dulcedo mellis cito ꝑtrāsit. dulcedo aūt
spiritussancti semper persistit. nisi exclu-
datur adulterie dulcedinis ad mixtionē
id est peruerse delectatiōis Ecclesiastes
x. Musce morientis perdunt suauitatem
odoris. Musce id est peruerse cogitatio-
nes et praue delectationes perdunt sua
uitatem et dulcedineꝫ spiritussancti. Se
cundo dicit̃ spūssanctus super mel dulcis
quia dulcedo mellis quādoqꝫ obest Pro
uer. xxv. Qui comedit mel multū non est
ei bonū. sed dulcedo spūssancti quāto est
nobis abundantior tanto est ad vtilitatē
nostrā validior. Tercio dicit̃ spūssanctus
suꝑ mel dulcis: quia dulcedo mellis quā
doqꝫ vertitur in fastidiū: sed dulcedo spi-
ritussancti semꝑ accēdit desideriū. Vn̄ in
hoc est differentia in corporali refectione
et spirituali: quia auiditas famis habet
afflictionē. satietas autē desiderij sine di
minutione. vnde de beatis cantatur. fru
untur nec fastidiunt quo frui magis siti-
unt. Tercio dat nobis spiritussanctus te
stimoniū nostre liberationis nos regula
riter dirigendo p̄s. Spiritus bonus tu⁹
deducet me in viam rectā spiritussanct⁹
dicit̃ bon⁹ in affectione. Rector noster est
in cognitiōe. ipso eñ ducēte nos per stra
tam publicam mandatoꝝ ꝛ semitā consi
lioruꝫ debemus incedere. Hec est eñ via
recta via mandatoꝝ dei. ꝛ cōsiliorū ipsi⁹
per quam debemus velociter procedere
Sed sciendū est q̄ sicut in via recta quan
doqꝫ homines nō recte ambulāt: sed ma
gis claudicāt: sic ergo aliqui inter rectos
obseruatores mandatoꝝ dei ꝛ consilioꝝ
qui cū recte ambulantibus nolunt recte
ambulare: sed magis eligunt claudicare.
quib⁹ Heb xij. Gressus rectos facite pe-
dibus vestris vt non quis claudicans er
ret magis autem sanetur. si quis aliqueꝫ
recte ambulantem moneret vt ad simili-
tudineꝫ ipsius claudicaret in nullo ei cre
deret. sed ipsum potius derideret. Certe
periculosior est claudicatio in via moruꝫ
q̄͞ꝫ in via pedum. ꝛ cum tamen frequenter
admonitionem claudoꝝ a sua rectitudi-
ne incuruantur et per colloquia mala ad
consimilem claudicationē in moribus in
ducūtur. i. Chorin. xv. Nolite seduci. cor
rumpunt bonos mores colloq̄a mala: sed
talia non sunt spiritussancti colloq̄a. ipsa
eñ rectos faciunt. in via dirigunt. Ad vi
tam eternam ꝑducunt. Ad quam nos
ꝑducat.

¶ De sancta Trinitate. Sermo scđus.

Gratia dn̄i Jesu
christi ꝛ charitas dei et cōmu-
nicatio spiritussācti sit semper
cū omnib⁹ nobis. ij. Chorinteos vltimo.
In verbo ꝓposito sancta ꝛ indiuidua tri
nitas describitur patris filij ꝛ spūssancti
persona filij dn̄i nostri Jesu christi tangi
tur ad iustificationē impioꝝ. ꝛ hoc notat̃
cuꝫ dicitur. Gratia dn̄i nostri Jhesu chri
sti. persona patris tangitur per gratifica
tionem filioꝝ. ꝛ hoc notatur cum dicitur
charitas dei. ꝑsona spūssancti tāgitur ad
distributionem donoꝝ. et hoc notatur cū
dicitur. ꝛ cōmunicatio sanctispirit⁹ vt sit
semper cum omnibus nobis. Et q̄͞ꝫuis in
diuisa sint oꝑa trinitatis tn̄ scđm appro-
priationem gratia attribuitur filio cha-
ritas patri cōmunicatio donoꝝ spūissan
cto. Et sciendum est q̄ ꝺm huiusmodi aꝑ
propriationem filius dei per suaꝫ gratiā
operatur in nobis quandā sanctā ꝛ pul
lem trinitatē. Nam ꝺm tria que in nobis
operatur diuina gratia. Primū quasi pri
ma persona: est vocatio peccatorum. Se
cundū quasi scđa persona est confirmatio
infirmoꝝ. Terciuꝫ quasi tercia ꝑsona est
introductio omniū bonoꝝ. Primuꝫ ergo
qđ facit diuina gratia est vocatio pecca-
toꝝ. Galla. i. Cum autē placuit ei qui me
vocauit per gratiā suā ꝯtinuo nō acquie
ui carni ꝛ sanguini. dn̄s facit pctōribus
qđ boni hoies solēt facere ꝑegrināntibus
et extraneis viatorib⁹. Cuꝫ eñ vident q̄

vias suas dirigunt ad locuz vbi sibi eminent mortale precipitium alta voce clamant vt reuertantur qz male et in periculum animarum suarum incedunt sic dñs clamat peccatoribus vt a vijs suis pessimis reuertantur. Cañ. vi. Reuertere reuertere sunamitis. Sed in hac parte peccatores brutis animalibus sunt insipientiores. Bruta eñ aialia quantuz pñt mortem deuitant vel rebellando vel saltē fugiendo sz peccatores se in mortē inducūt ipsam pedibus ac manib⁹ accersiendo ꝑuerse volūtatis arbitrio ps. Hō cū in honore esset nō intellexit ꝯpatus est iumentis insipiētib⁹ et similis factus est illis. Sic ğ dixit apostolus ꝙ dñs vocauit ipsū ꝑ grāz suā ⁊ subdit. ꝙ ꝯtinuo nō acquieuit carni et sangui. Caro eñ ⁊ sanguis ꝑuersi sunt ꝯsiliarij qz alliciēdo delectationem ꝓmittunt ⁊ tñ non nisi amaritudinē vel tꝑalem penitentie vel eternam gehēne reddunt. ⁊ ideo ꝑditiosis ꝯsiliarijs nō est acquiescenduz. Secundū qđ facit gratia filij dei est ꝯfirmatio īfirmorū Hebre. vi. Optimuz ē grā stabilire cor. cor humanum dīna grā destitutū tāte inconstantie et leuitatis est ꝙ a statu suo mouetur ad quēlibet tentationis ipulsum. sicut arundo agitatur ad quēlibet ventoꝝ flatū. vñ dñs ꝯmēdans beati Johis ꝯstātiā voluit ipm vocari arūdinē vēto agitatā. q̄si diceret nō sz hoiez ꝑ grāz dei fūdatū ⁊ solidatū supra firmā petrā. pctōr destitut⁹ soliditate grē de facili ruit de peccato in peccatū sicut equ⁹ cespitās de facili trāsit de offēdiculo ad offēdiculū ⁊ de ꝑcipitio i ꝑcipiciū. Gregori⁹ pctm̄ qđ ꝑ pñiā nō diluit mox suo pōdere ad aliđ trahit. Sz sicut cor hūanū dīna grā destitutū i casuz de facili ipellitur. ita cor hūanū dīna grā visitatū in firmo ⁊ bono ꝓposito stabilit. sicut cemētū fortiter nectit lapides ne ab inuicē seꝑentur ps. A dextris ē michi ne ꝯmouear. dñs mihi ē a dextrꝭ. pietatꝭ sue porrigēdo dextrā suā ⁊ stabiliēdo ꝑ suaz grāz ne ꝯmouear đ culpa i culpā. Tertiū qđ facit i nobis dīna grā ē itroductio operū bonoꝝ. i. Chor. xv. Grā dei sū id qđ sū et grā ei⁹ i me vacua nō fuit sz abūdantius oīb⁹ his laboraui. dñs dat nobis suā grāz vt ipa tāq̄ accepto talēto negociem⁹ ꝑ bonoꝝ opeꝝ multiplicatōez. vñ sicut a dño ihū xpo illi q̄ talēta accepta multiplicauerūt recte sūt a dño ꝯmēdati ille ꝟo redargut⁹ a dño q̄ abscondit talentū bonū ⁊ iussus est in tenebras exteriores mitti. Math. xxv. Sic offēditur dñs hoib⁹ occiosis qui accepta grā nō negotiantur exercēdo se in oꝑib⁹ bonis. Dñs facit nobis sicut hō diues pauperi mercatori q̄ facit ei capitali mutuo ꝯferendo pecuniā vt inde possit panem suū lucrari. ⁊ ipse partez hāc lucri mediā. sic dñs facit capitali nobis ꝯferēdo suā grāz volēs vt ex ea negociemur ꝑ bonoꝝ opeꝝ multiplicatōez volēs totū retorq̄ri nō ad suā qz nullo indiget. sed totaliter ad nr̄az vtilitatē ps. Dixi domino deus me⁹ es tu. qui bonis meis non eges. sic ergo notatur persona filij gratiam infundentis ad iustificationem impiorum. cum dicit gratia dñi nr̄i ihesu xpi. Scđo notatur. persona patris perpetua charitate diligentis ad gratificationem filiorūz. cuz dicitur. et charitas dei. Sciendum est ergo ꝙ persona patris per suam charitatem operatur in nobis quādam sanctam et ꝑutilem trinitatem scđm tria q̄ facit in nobis charitas. Primū q̄si prima persona est reconciliatio reoꝝ. Secundum quasi scđa ꝑsona quietatio inq̄etoꝝ. Terciū quasi tercia ꝑsona est attractio ⁊ eleuatio oneratoruz. Primuz ergo qđ facit charitas est recōciliatio reoꝝ ad Romanos. v. Cōmendat deus pater charitatem suā in nobis qm̄ cum adhuc peccatores essemus ꝫm tempus christus pro nobis mortuus est. Argumentum est magne mansuetudinis qñ homo qui se potest vindicare parcit suis mortalib⁹ inimicis Unde cū saul dauid ꝑsequeretur od mortem ⁊ incidisset in manus eius in speluncā quā intrauerat vt purgaret ventrē nō solum manum non misit: sed eo ꝙ precidisset oram clamidis cor suum ꝑcussit vt istud sciens gratum ⁊ acceptum in oculis dñi dño q̄si ad memoriā reducebat mansuetudinē que in ipso iuēta fuerat dicēs. Memēto dñe dauid ⁊ oīs māsuetudinis eius. sed longe maior māsuetudo reꝑta ē in dño ihū christo. q̄ nō solū inimicis suis peꝑcit imo ipos patiēter expectauit. clementer vocauit. efficaciter ꝑ mortē suam recōciliauit ⁊ iustificauit Roma. iiij. Traditus est ꝓpter peccata nostra. et resurrexit ꝓpter iustificatōem nostrā. Scđm bonum qđ facit charitas est quietatio inquietoꝝ. i. Joh. iiij. De⁹ charitas est ⁊ q̄ manet in charitate in deo manet et de⁹ i eo. In deo qui charitas est mansionē ꝯstituere debemus. in ipso eñ solum pacem ⁊ q̄etem iueniemus Joh. xvi. In mūdo pressurā habebitis in me aūt pacez. Tumul

tuosa est pressura huius mundi. quidam
eñ gaudēt et exultant in rebus pessimis
alij cantant concitati delitijs. alij clamāt
afflicti pressuris. alij vlulāt oppressi sup
plitijs. et sic tātus est tumult⁹ mūdi hui⁹
ꝙ deus tonans vix potest audiri. ꝓpter
hoc dñs aiam religiosā desiderat venire
ad solitudinē claustri vbi nō ita turbatur
qꝛ spiritualis dormitatoriū: sed magꝭ ver
ba dñi ibi possunt in secreta tranq̄llitate
audiri. Osee. ij. Ducā eam in solitudinē
et loquar ad cor eius. Sic ergo per chari
tatem in deo māsionem habemus. quod
notatur cū dr. qui manet in charitate in
deo manet. per eandē eñ charitatem ma
net in nobis dñs. ⁊ hoc notatur cum dici
tur. ⁊ deus in eo. dñs stat ad hostium no
strū ⁊ pulsat vt si quis ei hostiū velit ape
rire ⁊ hospitiū ꝓparare. Apo. iij. Ecce sto
ad hostiū ⁊ pulso vt si q̄s apit mihi ianuā
intrabo ad eū. pulsanti ergo dño apiem⁹
vt in hospitium recipiemus. ⁊ sicut decet
tantum hospitē ipsi locū dignum et con
gruū preparemus. Homo bon⁹ in aio suo
habet mltitudinē virtutū: sicut hō diues
et potēs hꝫ in hospitio suo multitudinē
ministrorū. ⁊ quelibet virtus hꝫ suū offi
cium ad dñm honorifice hospitandum.
Fides eñ pulsanti dño hospitium aperit
que est p̄ma omniū virtutum. Nec habet
gratum nec placidum introitū nisi fides
occurreret ad hostiū aperiēdum. Hebre.
vndecimo. Sine fide est impossibile pla
cere deo. Unde dñs nullo modo intraret
vbi fidem ad hostiū non inueniret: sed cū
fides hostiū aperuerit caritas eñ blāde
ac benigne occurrit ⁊ eum cum dei dulce
dinem hospitiū recipit. benignitas enim
et dulcedo act⁹ sunt charitatis prima ad
Chorintheos. iij. Charitas benigna est.
Postmodum spes occurrit dño venienti
et locum preparat ei in loco eminentiori.
spes eñ est de celestibus ⁊ eternis confu
sio esset dño in loco humili ⁊ inferiori col
locari. hoc autē spes nullo modo sustine
ret que confusionem dñi sustinere nō no
uit ad Romanos. v. Spes aūt nō confun
dit. Tunc occurrit dño deuotio que sibi
aquam ad manuum ablutionē infundit.
He sunt aque deuotionis de quibus pro
pheta dicit super flumina babilonis. ⁊c.
Post modū occurrit pietas q̄ mensam po
nit ⁊ refectionē apponit. hoc facit aīa se
exercēs circa opa pietatꝭ ꝯpatiēdo ⁊ sub
ueniēdo paupib⁹ christi. Mat. xxv. Quā
diu non fecistis vni ex minimis meis nec
michi fecistis. Postmodū curialitas dñm
inuitat et vt iocūde reficiat letanti vultu
rogat. Nā supra oia vult⁹ accessere boni
sicut dicit poeta. vñ vulgariter dr. Bñ ho
spitati fuim⁹: qꝛ habuim⁹ bonoꝝ oiū abū
dantiā ⁊ bonā faciem. Tunc venit hyla
rius ⁊ quasi legendo ad prādium verbis
dulcib⁹ ⁊ iocūdis dñm letificat. ij. Chori.
ix. Hylarē datorē diligit dñs. cōtra illos
qui illud qd dant cum sinopio tristicie tri
buūt. ij. ad Chorin. ix. Nō ex tristicia aut
ex necessitate. post istam nō recitat nisi vt
veniat dolor de peccatis vel penitētia q̄
dñi pedes lauet. ⁊ sic lectū itret: qd bene
fecit illa penitēs peccatrix maria magda
lena Luce. vij. Stans retro secus pedes
dñi lachrymis cepit rigare pedes ei⁹. Po
stremo venit castitas siue mūdicia que do
minū cubat et inter duo lintheamina cā
dida ⁊ redolentia collocat vt q̄escat. Ista
duo lintheamina sunt mundicia interior
cordis / ⁊ exterior corpis. Si habes mun
ditiam corporalē habes vnū lintheamen
candidū. si aūt habes petulātiā ⁊ dissolu
tionem cordis habes alterū lintheamen
sordidum. Duplex ergo mūdicia requiri
tur mētis et corporis. ꝓpter qd bis Cañ.
iiij. dicit spōsus ei. Ueni de libano spōsa
veni de libano. Libanus eñ candidatio
interpretatur. In tali eñ hospitio qd sic
preparatur. qd sic ornatur libenter quie
scit deus Canticoꝝ. i. Dicit spōsa. indica
michi quē diligit anima mea. vbi cubes
in meridie. Reuera dñs libēter cubat in
meridie id est in aīa illustrata cognitione
veritatis ⁊ inflāmata feruore charitatis.
Terciū bonū qd facit nobis charitas est
attractio siue eleuatio oneratoꝝ. Hiere.
xxxi. Charitate ꝑpetua dilexi te. iō attra
xi te miserans vulgariter dr ꝙ amor dñi
non est hereditas. instantia est in dño do
minoꝝ. ipse eñ primus amicus est in ac
cedendo ⁊ vltimus in recedēdo. nec vnꝙ̄
recedit a nobis nisi prius recedamus ab
ipso. ꝓpter qd dicit cōpetēter. Charitate
perpetua dilexi te. verum est quātum est
in me. ⁊ ideo sequitur. Attraxi te miserās
hūc tractum petebat sponsa. Canticorum
primo. Trahe me post te. Ille qui trahit
non videtur duci volūtate approbāte: sꝫ
coacta impellitur: sed si trahi est cogi nul
lus petit suā coactionē. Quomodo ergo
sponsa petit suam tractionem: sed ad hoc
sciendū est ꝙ aliter trahitur latro ad iu
dicium ⁊ suspendiū. aliter trahitur infir
mus ⁊ languidus ad lectum vel prandiū

Ille trahitur voluntate renuente iſte tra
hitur voluntate approbante. q2 ergo ſpō
ſa languida eſt pre amore ſponſi onerata
pondere corporis Sapientie. ix. capitulo
Corp⁹ qđ corrumpitur aggrauat animā
ne poteſt veloci curſu illum ſequi quo ſa
liens in montibus tranſiliens colles ad-
uenit. quo etiam vt gigas ad currendā vi
am exultauit. ⁊ ideo non eſt mirū ſi petat
ſe trahi Tercio ponitur perſona ſpūſſan
ti ad diſtributōes donoꝝ. cū dr̄ cōicatio
ſanctiſpiritus. Sciendū ergo ꝙ ſpiritus
ſanctus operatur in nobis quandam ſan
ctam ⁊ vtilem trinitatē ſm̄ tria bona que
operatur in nobis. Primum bonum qua
ſi patris pſona huius trinitatis eſt erudi
tio indoctoꝝ. Scđm bonum quaſi ſcđa p
ſona eſt repletio vacuoꝝ. Tercium bonū
quaſi tercia perſona eſt dulcoratio deuo
torum. Primum ergo bonum quod facit
nobis ſpiritusſanctus eſt eruditio indo-
ctorum Johannis. decimoquarto. Para-
clitus ſpiritusſanctus quem mittet pater
in nomie meo ille vos docebit omnia. Iſte
eſt ſummus doctor cathedram habens in
celis hoies docet in terris Job. xxxv. vbi
eſt de⁹ qui fecit me qui docet nos ſuper
beſtias terre ⁊ ſup volucres celi erudiuit
nos. Per beſtias terre ſignantur voluptu
oſe vel carnales beſtialiter viuētes volu
cres celi ſūt ſupbi p ambionē ſublimia
petētes ſup beſtias t're docꝫ nos dn̄s iſtru
es nos mūdicia ſn̄ caſtitate. ſup volucres
celi erudit nos voluntaria huilitate. vt p
illam illic poſſimus aſcendere vnde dya
bolus corruit ſuperbia vel elatōe. Scđm
bonum quod facit nobis ſpiritusſanctus
eſt repletio vacuorum Actuum. 2. Reple
ti ſunt omnes ſpiritu ſancto. Duo ſunt in
anima propter que non poteſt impleri ni
ſi a ſolo deo. Primum eſt cupiditas. Se-
cundum. eſt eius nobilitas. Cupiditas ē
ille ignis de quo Pro. xxx. Ignis nūꝙ di
cit ſufficit. imo ſicut ignis magis augetur
ex appoſitiōe lignoꝝ. ſic humana cupidi
tas ampliatur ex multitudie tēpaliū reꝝ.
Scđa cauſa eſt anime nobilitas. Ipa em̄
facta eſt ad imaginem ⁊ ſimilitudinē tri
nitatis ⁊ capacitatē ſumme bonitatis. ⁊
ideo in illo ꝙ minus eſt ſancta trinitate ⁊
ſūma bonitate poteſt impleri. Unde aug.
Animā totius trinitatꝫ capacē nichil mi-
n⁹ trinitate implere poteſt. Terciū bonū
qđ facit ſpiritusſanctus eſt dulcoratio de
uotoꝝ Sapientie. 12. Quā bon⁹ ⁊ ſuais
eſt ſpūs tuus dn̄e in nobis. Spiritusſan-
tus eſt bonus in affectu. ſuauis i effectu
pš. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis eſt domi-
nus. Hoies in hac vita quantumcunꝙ de
uoti nō bibunt dulcedinē ſpiritusſancti
ad plenum ciphum. ſm̄ qđ guſtant ſancti
ad plenum ciphum. ſm̄ ꝙ guſtant ad mo
dicum vitrū clamatoꝝ vinorū. Sꝫ in vita
beata bibemus plenum ſecrarium et ple
num modicum pſalmiſta. Ꝙ magna multi
tudo dulcedinis tue dn̄e ⁊c Magna dice
tur dulcedo ꝓpter duratōnē eternitatis
multa ꝓpter abundantiā ois bonitatis
abſcondita ꝓpter exercitatōnē deſiderij
ſiue volūtatis. Ad iſtam beatam dulcedi
nem et dulcem beatitudinem nos perdu
cere dignetur qui viuit et regnat.

De ſancto Barnaba. Sermo primus

BArnabas horta
batur omnes in propoſito cor-
dis permanere Actuū. xi. In
verbo propoſito tria notātur a quib⁹ bea
tus barnabas commendatur. Primo enī
commendatur a dignitate perſone cum
dicitur barnabas. Secundo commenda
tur a ꝯmunitate doctrine cū dr̄ hortaba
tur omēs. Tercio ꝯmendatōe ſtabilitatꝫ
ſpei ⁊ fidei xpiane. cū dr̄. In ꝓpoſito cord
pmanere. Primo ergo ꝯmendatur beat⁹
barnabas a dignitate pſone. cum dicitur
barnabas. Barnabas em̄ interp̄tatur fi
lius conſolationis. 2. ad Chorin. i. Huius
modi filius fuit beatus barnabas nō ſo
lum per creationem nec recreationem ſꝫ
etiā p imitatōnē Ephe. v. Eſtote imitato
res dei ſicut filij chariſſimi. Sciēdum eſt
ergo ꝙ chriſtus dn̄s nos tripliciter ꝯſola
tur. Primo em̄ conſolatur nos p inſpecti
onē ſcripturaꝝ. Scđo p mitigationē ad
uerſoꝝ. Tercio per ꝓmiſſionem eternoꝝ.
Primo ergo conſolatur nos dn̄s p inſpe
ctionē ſcripturarū Romanoꝝ. xv. Que
cūꝙ ſcripta ſunt ad noſtrā doctrinā ſcrip
ta ſunt. vt p patientiam ⁊ conſolationem
ſcripturaꝝ ſpē habeamus. Scripture ſa
cre ad noſtram doctrinā ſūt tradite. 2. ad
Thimotheū. 3. Omnis ſcriptura diuinit⁹
inſpirata vtilis eſt ad dicēdū. Unde ſicut
homo videt faciem ſuā ⁊ maculas in ipa
exiſtētes in ſpeculo materiali: Sic homo
videre poteſt faciē cordis ſui ⁊ maculas i
eo exiſtentes in mundo ſpeculo ſcriptura
rum qđ factum eſt virtute ⁊ opatiōe ſpi-
ritusſancti. 2. Petri. 1. Omnis prophetia
ſcripture ꝓpria interpretatione nō fit. nō
em̄ voluntate humana allata ē aliquādo

prophetia. sz spūsancto īspirati locuti sūt sancti dei hoīes. sicut ergo quecunqꝫ scripta sunt. ad nostram doctrinā scripta sūt ¶ Subditur ratio vt per consolationem scripturaꝝ spem habeamꝰ. si em̄ scripturas sanctas diligenter considerare volumus in ipsis magnam causam consolationis reperimus. Legimꝰ dauid adulteriū et homicidium perpetrasse. Attamē a clementia diuine bonitatis veniam impetrasse. Legimus petrum dominum Jhesum christuz ter negasse et legimus trinā negationem ipsum lachrimis detersisse. Legimus paulum fuisse ecclesie seuissimum ꝑsecutorem. et postmoduz ipsum factum ecclesie fidelissimum predicatorem. Ex his ergo exemplis sacraruz scripturarum debemus accipere consolationem et non desperationem. Unde etiam. ps̄. Nō obliuiscetur misereri deus nec cōtinebit in ira misericordias suas. maior ē em̄ de patiētia et mīa q̄ꝫ sit humana nequitia. ij Pe. iij. Patienter agit ꝓpter vos nolens aliquos perire sed ad pñiaz ꝯuerti. Scd̄o cōsolatur nos dñs ꝑ mitigationez aduersoꝝ. ij ad Chorin. i. Sicut abundāt passiones xp̄i in nobis. ita ⁊ ꝑ xp̄m abundat consolatio nostra. Dñs em̄ ē sicut apothecarius qui in bene ꝯpositis ꝯfectionibus acerbiores spēs ponit cuz dulciorib⁹. vñ. ps̄. Secunduz multitudinē doloꝝ meoꝝ ad te leuaui aīam meaz. Unde nunc sanitas gratiosior est post infirmitatem. nunc consolatio gratiosior est post tribulationem Tobie. iij. Post tempestatem tranq̄llum facis et post ꝯsolationem ⁊ fletū exultationē infundis. Tercio consolatur nos dñs per promissionem eternorum. ij. ad Thessa. ⁊. Ipse aūt dñs noster ihesꝰ christus ⁊ deus ⁊ pater noster q̄ dilexit nos ⁊ dedit nobis consolatōem eternā. sic dicitꝰ ter dedisse cētū marcas qñ ꝓ ipsis recipiēdis dat lr̄as sigillo suo roboratas. Sic dñs ꝯ dr̄ nobis dedisse illud qd̄ ꝓmittit in sacris scripturis que tanq̄ꝫ veracissimuz sigillū representant similitudinez veritatis prime. Uñ sicut rebrobis ꝓmittitꝰ desolatio Apocalips. xviij. Quātū glorificauit se ⁊ in delitijs fuit tantū date illi tormentū ⁊ luctū. sic electis ꝓmittitꝰ consolatio Mathei q̄nto. Beati qui lugēt qm̄ ipsi ꝯsolabuntur Bonū est q̄ ꝓ peccatis lugere vt solatiū diuine ꝯsolatiōis possumus obtinere ⁊ tūc reprobis ꝓmittitꝰ ieiuniuz sic electis ꝓmittitur eternū conuiuium ꝑ supernum gaudiuz. Isaie sexagesimo. v. Serui mei comedent ⁊ vos esurietis serui mei bibēt et vos sitietis. Serui mei letabuntur ⁊ vos ꝯfundemini. Sui mei laudabunt pre exultatōne cordis et vos clamabitis pre dolore cordis ⁊ pre contristatōne spūs vlulabitꝫ. sic ergo primo ꝯmēdatur beatꝰ barnabas a dignitate ꝑsone qd̄ notatur cum dr̄ barnabas. qd̄ ē interꝑtatum filius consolationis qr plenꝰ fuit ꝯsolatōne spiritussancti Actuum. xi. Barnabas erat vir bonus plenus sancto spiritu ⁊ fide. ⁊ vt a posteriori incipiamus. In verbo proposito a tribus ꝯmendatur Primo em̄ ꝯmendatur ab illustratione intellectus cum dicitur: erat plenꝰ fide. Secundo ꝯmendatur a dulcoratione affectꝰ cum dicitur. q̄ erat plenus spiritu sancto Tercio ab vtilitate effectus cū dr̄. q̄ erat vir bonus. Primo ergo ꝯmendatur ab illustratōe intellectus cum dicitur. q̄ erat plenus fide. radius et fidei illuminat oculum cordis. Sicut radius solis illuminat oculū corꝑis. Unde Luce. xviij. dr̄ de illo ceco q̄ clamabat domino transeūte. ihū filij dauid miserere mei. qd̄ ihūs iterrogauit illuz dicens quid tibi vis vt faciā. At ille dixit dñe vt videā. et ihesus dixit illi respice fides tua te saluum fecit. ⁊ ꝯfesti vidit ⁊ sequebatur illum magnificans deum. Scd̄o ꝯmendatur beatus barnabas a dulcoratione affectus qd̄ notatur cū dr̄ q̄ erat plenꝰ spūsācto Ecclesiastici. xxiiij. Spūs meus super mel dulcis. Nam eniz sicut mel habet dulcedinem preeminentē ceteris liquoribus sic spūssanctus habet dulcedinem supeminentez in suis donis gratijs ⁊ virtutibus. Sapientie. iz. q̄ꝫ bonus ⁊ q̄ꝫ suauis est dñe spiritus tuꝰ in nobis. Unde sicut sal est condimentum ciborum. sic gratia sancti spiritus est cōdimētum animoꝝ. Tercio ꝯmendatur ab vtilitate effectus cuz dicitur q̄ erat vir bonꝰ Ipse em̄ fuit ille vir beatus in certamie ꝓbatus. post certamē coronatꝰ. De quo Jacobi. i. dr̄ Beatꝰ vir qui suffert tentationem qm̄ cum probatus fuerit accipiet coronam vite sic ergo beatus Barnabas ꝯmendatur primo a dignitate persone cū dicitur barnabas. Secundo cōmēdatur a ꝯmunitate doctrine. cum dicitur. hortabatur omnes. Sciendū est ergo q̄ exhortatio doctoꝝ ⁊ predicatoꝝ debet ꝯsistere in tribus. Primo in declinatione peccatorum. Secundo in execucione agendorum Tercio in fortitudine animoꝝ. Primo ergo doctores ⁊ predicatores debēt horta

ri auditores ad declinationē peccatorū
ij. Machabeorū. xij. Fortissimus iudas
hortabatur populū cōseruare se sine pec
cato sub oculis vidētes que facta sunt ꝓ
peccatis eorum qui ꝓstrati sunt sicut ho-
mo cum omni diligentia deuitat infirmi-
tatem maxime mortem inducentē. sic hō
diligēter debet declinare culpam cū per
ducat ad mortem eternam Romanorum.
sexto. Stipendia peccati mors ꝓ tali ser-
uitio tale premium ꝓ tali militia tale sti-
pendium. Et ideo Ecclesiastici. xxj. dicit.
Quasi a facie colubri fuge peccata. ⁊ si ac
cesseris ad illa suscipiēt te. sicut enī carcer
suscipit latronē. ⁊ sicut ꝓfunda cauea su-
scepit cadentem. sic peccata suscipiūt pec
catorem. Et recte cōparat ꝓfunde fouee
sicut enī hō se potest precipitare in foueā
profundā ꝓpria volūtate: sed inde nō po
test exire sua potestate. sic homo ꝓpa vo
lūtate in culpam mortalem cadit nec sine
diuina bonitate nō euadit. Unde ps. Ho
mo est spūs vadēs et nō rediens spūs est
vadens ad culpā ꝓpter hoc ergo iudas
hortabatur populū cōseruare se sine pec
cato. ⁊ sequitur ratio: cū dr. videntes sub
oculis ⁊c. Casus enī reproboꝝ dr esse re-
frenatio electoꝝ. Numeri. xvj. Recedite
a tabernaculis impioꝝ ⁊ nolite tāgere q̄
ad eos ꝑtinent ne innoluamini in pecca-
tis eoꝝ. Ac si diceret non sitis cōformes
in preuaricatione. simile enī viciū seqtur
cōsimile suppliciū. Scdo debent hortare
doctores suos auditores ad executionē
agēdoꝝ. ij. Chorin. vj. Hortamur ne inua
nū grām dei recipiat ille in vanū gratiā
dei assumit qui ſm receptā grām nō agit
vnde gratia sine operis boni effectu simi
lis est arbori sine fructu. Unde Paulus si
bi gratiā datā cōmēdās. j. Chorintheos.
xv. dicebat. Gratia dei sum id qđ sū. ⁊ gra
tia dei in me vacua nō fuit: sed abundan
tius omnibꝰ illis laboraui. quasi diceret
Gratia dei in me ociosa non fuit: sed ma-
gis fructuosa: qꝛ opꝰosa fuit vel laboriosa
Unde seruus piger qui talentum dñi ab
scondit in tenebras exteriores precipita
tur Mathei. xxv. Et mulier fortis ex suis
bonis opibus cōmendatur Prouerbioꝝ
vlti. Date ei de fructu manuū suarum et
laudent eam in portis opera eiꝰ. Tercio
debent hortari doctores suos auditores
ad cōstantiā animoꝝ. ij. Macha. xiij. Iu-
das hortatus est suos vt fortiter dimica
ret ⁊ vsq3 ad mortē ꝓ patris legibus sta-
rēt. Homo q̄ in hac vita vult ꝓprie saluti
vacare dz cōtra vitia fortiter dimicare. ⁊
dz bonus miles xp̄i bellādi artē habere.
Nā sicut dr Job. vij. Militia ē vita hois
sup terrā. ⁊ iō xp̄i martyres tanq3 ipsiꝰ fi
deles milites regna vicerūt. iusticiā ope
ti sunt ideo repromissiones adepti sunt.
Hebre. xj. Sācti ꝑ fidē vicerūt regna ope
ti sūt iusticiā. adepti sūt repromissiōes sic
ergo xp̄i fideles debēt fortiter dimicare.
debēt etiā vsq3 ad mortē ꝓ lege dñi stare
sicut illi septē fratres. de qbꝰ. ij. Macha
beoꝝ. xj. legit. Pro patris legibꝰ vsq3 ad
mortē steterūt ⁊ ꝓ ipsis tormēta grauissi
ma sustinuerūt. In nouo testamento sicut
dr Hebreoꝝ. xj. Sancti ludibria ⁊ verbe
ra experti sunt insuper ⁊ vincula ⁊ carce-
res. lapidati sunt. secti sunt: tentati sunt.
in occisiōe gladij mortui sūt. ¶ Sic ergo
cōmendatur beatus Barnabas a cōmu-
nitate doctrine. Cū dicitur: hortabatur
oēs. Et ista cōmunitas exprimitur tam ex
parte populi audiētis qđ exꝓmitur in di
stributione signi cōmunis, cū dicitur. om
nes. q3 ex parte barnabe docentis. Ad ge
neralē aūt doctorē ꝑtinet narrare prete
rita: demōstrare p̄sentia p̄nūciare futura
q̄ i btō barnaba fuerūt Act. xiij. Erāt aūt
in ecclesia q̄ erat antiochie ꝓphete ⁊ do
ctores in quibꝰ barnabas. Barnabas er
go fuit ꝓpheta ecce prenunciatio futuro
rum. fuit etiā doctor cōmunitate oīm tē
poꝝ. Sic ergo scdo cōmendatur beatus
barnabas a cōmunitate doctrine cū dici
tur. hortabatur oēs. Tertio cōmendatur
a predicatiōe stabilitatis spei ⁊ fidei xp̄i
ane cum dicitur. in proposito cordis pma
nere. Sciendum est ergo q3 triplex est bo
num propositum quod debet quilibet bo
nus christi fidelis habere. Primo enī est
ꝓpositū castitatē vel ꝯtinētie. Scdm est ꝓ
positū vere fidei ⁊ spei solide. Tercio est
ꝓpositum certaminis siue spiritualis pu
gne. Primo ergo est ꝓpositū castitatis si
ue continentie. Un̄ scdo Machabeorum.
xiiij. legitur de quodam sene qui vocaba
tur razias hic multis temporibus cōtinē
tie ꝓpositū ꝓstabat in iudaismo. corpusq3
et animā contentus tradere ꝓ perseuerā
tia. ꝓpositum cōtinētie est ꝓpositū spūa-
lis mūditie. Unde fidelis anima debet di
cere dño cum Sarra Thobie tercio capi-
tulo. Tu scis dñe quia mundam seruaui
animam meam ab omni concupiscentia.
sicut sordes corporales inquinant corpꝰ ⁊
sic sordes spirituales animam maculant.
Ecclesiastici. xviij. Post concupiscentias

tuas non eas ⁊ a voluntate tua auertere
Si prestes anime tue concupiscētias ei⁹
faciet te in gaudium inimicis tuis. homi
nes non faciūt libenter aliquid vnde ini
mici eorum gaudebunt: sed magis vnde
doleant. Si ergo vis gaudium inimicoꝝ
tuorum id est demoniuz declinare debes
sordes carnalium concupiscentiarum de
uitare: et quia parum valet cōtinētia sine
finali pseuerātia. ideo subdit in autorita
te pposita. Corpusq₃ ⁊ aīam cōtentus tra
dere p pseuerātia. sic em̄ currentiū in sta
dio nil pficit velox cursus si deficiat ante
ꝙ pueniat ad terminū sue vie. sic parꝝ p
dest continentia nisi claudatur inter ter-
minus finalis pseuerantie. Math. x. Qui
perseuerauerit vsq₃ i finē hic saluus erit.
Scdo est ppositū vere fidei ⁊ solide spei.
Hebreoꝝ. vj. Fortissimū solatium habea-
mus qui confugimus ad tenendam pro-
positam spem quam sicut anchoraz habe
mus anime tutam ac firmam. Spes fide
lium anchore cōparatur. nam sicut ancho
ra nauem firmat inferius sic spes animā
fidelē firmat superius. Unde spes nostra
non debet esse in inferioꝛib⁹ ⁊ trāsitoꝛijs
sed in supioꝛibus ⁊ eternis. vñ illi qui in
istis inferioribus spem suam constituunt
seipsos miseros et miserabiles efficiūt. j.
Chorinth. xv. Si autem in hac vita tm̄ in
christo sperantes sumus. Miserabiliores
sumus omnibus hominib⁹. Nos ergo fir
mitatem spei nostre constituamus. non in
istis bonis exterioribus que vana sunt et
cito deficiūt: sed in bonis exterioribus q̄
interna sunt ⁊ proficiunt. vt p illa bona p
ueniemus ad illa bona que eterna sunt ⁊
nunꝙ deficiunt. electos saluant ⁊ vere re
ficiunt. In istis bonis spem suam posue-
rat Paulus apostolus q̄ Romanoꝝ. viij.
dicebat. Spe salui facti sum⁹ Et sciendū
est ꝙ soliditas spei ortuz habet ex verita
te fidei. nullo em̄ modo in bonis eternis
spem nostram poneremus nisi eadem esse
firmiter crederem⁹. Unde sicut seta intro
ducit filium sic veritas fidei introducit so
lidamētū. Tercio est ppositū certaminis
siue spiritualis pugne Hebreoꝝ. xij. Per
patientiā curramus ad ppositum nobis
certamen. aspicientes in auctorem fidei ⁊
consummatorez Jhesum qui pposito sibi
gaudio sustinuit crucem. sicut peccatores
imaginum ad conspectum ipsarum alias
imagines compingūt. ⁊ sicut scriptores li
broꝝ ad aspectum exemplarium alios li
bros conscribūt: sic vere fideles christi ad
exemplar vite ipsius actus suos ⁊ mores
exponūt Exodi. xxv. Inspice ⁊ fac secūdū
exemplar quod tibi in monte monstratuz
est. De isto dn̄o Jesu christo dr̄ ꝙ pposito
sibi gaudio sustinuit crucem. sed hoc fuit
ad suam ⁊ nostram vtilitatem. Nam per
uenit ad gloriā eterne lucis Luce vltimo
Nonne hic oportuit christū pati ⁊ ita in
trare in gloriam. sic ⁊ nos si compatimur
et conregnabimus. vnde quia beat⁹ Bar
nabas socius fuit christi passionū socius
est eius consolationum. tanꝙ vnus de fi
lijs celestis regni. de quo Mathei. xxv. Ue
nite benedicti patris mei percipite regnū
quod vobis paratum est ab origine mun
di. Ad qd̄ regnuz nos pducere dignetur.

De sancto Barnaba Sermo secūdus.

Segregate michi Saulum ⁊ Barnabam in opus ad quod assumpsi eos Actuum xiij. In verbo pposito notantur duo. pri
mo em̄ notatur segregatio ⁊ lectio specia
lis istorum sanctorum apostolorum. Se-
cundo notatur vtilis executio ministerij
ipsorum. Quantum ad primum sciendum
ꝙ isti apostoli sunt a trib⁹ segregati a qui
bus debent boni prelati et viri religiosi
segregari. Primo enim debent segregari
ab infectione viciorum. Secundo debent
segregari ab inordinata dilectiōe carna
lium amicorum. Tercio debent segrega
ri ab ariditate ⁊ obstinatione animorum
Primo ergo pontifices vel prelati debēt
separari ab infectione viciorum Hebreo
rum. vij. Talis enim decebat vt nobis es
set pontifex sanctus impollutus segrega
tus a peccatoribus. Tria dicit a quibus
debent boni prelati separari. Primo ab
immūditia contracta. qd̄ notatur cum di
citur innocens. Secūdo a culpa perpetra
ta qd̄ notatur cū dicitur impollutus. Ter
cio a cōuersatione inhonesta. quod notat
cum dr̄ segregatus a peccatorib⁹. Primo
ergo debent segregari ab imūditia cōtra
cta. ista imūditia est culpa originalis que
deletur p lauachrū regeneratōis. Baptis
mus em̄ est ablutio peccatorum. ianua sa
cramētoꝝ. introductio in regnuz celoꝝ
Titum. iij. Per lauachrū regenerationis
et renouationis spiritus sancti quem effu
dit in nos abunde per Jesum christū sal-
uatorem nostrum vt iustificati gratia ip-
sius heredes sumus s̄m spem vite eterne
Unde regenerati et renouati per regeneratio
nis lauachrum ⁊ aggregati communioni

sanctoꝝ illud psalmiste: dicere possunt:
Ego aūt in inocentia mea ingressus sum
Scđo debet esse liber a culpa perpetrata
qđ notatur cū dicitur. impollutꝰ Leuiti
ci: xi. Qui tetigerit morticinia polluetur
Morticinium tangit qui peccato mortali
consentit et talis spūaliter seipm̄ polluit
Sophonie: 3. Sacerdotes polluerunt sā
ctū spūaliter illi sacerdotes sancti pollu
erūt. qui ad mensam altaris in qua ꝑcipi
tur sanctū sanctoꝝ ac si esset aliquid pol
lutum immunde ꝛ irreuerenter accedūt.
Malachie. i. Uos polluistis nomen meū
in eo ꝙ dicitis mensa domini ꝯtaminata
et qđ supponit ꝯtēptibile est. Tercio de
bēt segregari a ꝯuersatōe inhonesta. Nā
sicut homo qui tāgit picē inquinatur ab
ea Ecclesiastici. xiij. Sic homo frequēter ī
quinatur etiā ex societate ꝑuersa. ꝓpter
hoc apostolꝰ ab hoibus induratis homi
nes ad fidem christi de nouo conuersos se
gregauit Actuū. xix. Cum quidaꝫ indura
rentur ꝛ non crederent maledicentes vi
am domini corā multitudine descendens
ab eis segregauit discipulos. Ab ista iho
nesta conuersatione debent separi speci
aliter prelati qui in exemplū aliorum sūt
positi Tituꝫ. ij. In omnibus teipsum pre
be exemplū bonoꝝ in doctrina in integri
tate ꝛ in grauitate in doctrina dicit q̄ntū
ad diligentiam eruditionis. in itegritate
quantū ad munditiam cordis ꝛ corporis
in grauitate, dicit quantum ad honestatē
conuersationis. Sed multi sunt prelati q̄
non prebent seip̄os exemplū bonoꝝ ope
rū in doctrīa. qꝛ sūt ignari nec in itegrita
te qꝛ sūt mēte et corpore polluti. nec ēt in
grauitate qꝛ sūt vani ꝛ ēt dissoluti. Scđo
dꝫ p̄latꝰ segregari ab iordinata dilectōe
carnaliū amicoꝝ Galla. i. Cū aūt placuit
illi q̄ me segregauit ex vt̄o matris mee et
vocauit ꝑ grām suā. vt reuelaret filiū suū
ī me ꝛ euangelisarē illū in gentibus. ꝛ cō
tinuo nō acq̄eui carni ꝛ sanguini Carni ꝛ
sāguini acquiescūt qui carnales amicos
nepotulos ꝛ ꝯsanguineos licet idignos ī
patrimōiū crucifixi itroducūt Michee. 3.
Qui edificatis syō ī sāguinibꝰ. Syon ī sā
guinibꝰ edificare nihil ē aliđ q̄ȝ nepotes
et ꝯsanguineos ī ecclesia quā xp̄s sāguie
ꝓprio redemit ditare Osee. iiij. Sāguis
sāguinē tangit. Unde sanguis sanguineꝫ
tangere dicitur. quando affectus carnalꝭ
nepotes vel cōsanguineos sanguine sibi
coniunctos licet indignos in ecclesiaꝫ ad
ducit. Unde de talibus nō potest dici illđ
Johānis. i. Qui non ex sanguinibꝰ neq̄ꝫ
ex voluntate carnis neqꝫ ex voluntate vi
ri sed ex deo nati sunt. Boni hoies ex deo
nati scientia ꝛ moribꝰ decorati nostris tē
poribꝰ a beneficijs ꝛ ecclesiasticis digni
tatibus repellūtur. Et qꝛ caro spiritui ꝑ
ualet carnales suꝑ spirituales in ecclesia
dei sublimātur. Et sciēdū ꝙ nō solum san
guis sanguinē tāgit. imo sāguis sāguinē
restrigit. sāguis sāguinē iterficit. parū eī
curāt cognati ꝛ nepotuli si eoꝝ p̄lati auū
culi dānentur dū tamē ipsi ditentur. imo
ipsorū dānatio sibi expediēs videt Johā
nis. xi. Expedit vobis vt vnus moriat hō
pro populo ꝛ ne tota gens pereat. Ac si di
ceret magis expediēs est vt iste episcopꝰ
eternaliter moriat q̄ȝ totū genus eiꝰ fame
ꝛ inedia atterat ꝓpter hoc ad eruditionē
prelatoruꝫ dicet Deutronomij. tricesimo
tercio. Qui dixit patri suo ꝛ matri sue ne
scio vos ꝛ fratribꝰ suis ignoro illos ꝛ ne
scierūt filios suos hij custodierūt eloquiū
tuū ꝛ pactū tuū seruauerūt. Multi sūt pre
lati q̄ habēt ignorātiā diuine legis igno
rantiā regēdi gregis sꝫ pauci aut nulli in
ueniūtur q̄ habent ignorantiā sui generꝭ
Tercio debēt prelati separi ab ariditate
ꝛ obstinatione animorū ps̄. lxvij. Pluuiā
voluntariam segregabis hereditati tue
deus. Ista pluuia nō est mala que impul
su ventorum descendit ex quadam neces
sitate sue grauitatis. sꝫ est pluuia spiritu
alis gratie dei que ex bonitate diuine vo
luntatis procedit Isaie. xlv. Rorate celi
desuꝑ ꝛ nubes pluant iustum. Iustū plu
ere nihil aliud est q̄ȝ dei gratiam ad iusti
ficationem impij infundere. vel potest di
ci ꝙ pluuia voluntaria est doctrina erudi
tionis que a doctoribus et prelatis quasi
nubibus spiritualibus descēdit Ecclesia
stes. xi. Si repleti fuerint nubes imbrem
supra terram effundent. Nubes fuerunt
isti gloriosi apostoli beatus paulus ꝛ bar
nabas. qui nubes sūt appellati quia fue
runt suspensi ꝑ desiderium ꝛ sanctā affe
ctioneꝫ. eleuati ꝑ contemplatiōnē. in plu
uiam resoluti per sanctam doctrinā ꝛ eru
ditionem. vnde quilibet istorum duorum
potuit dicere illđ quod legitur deutrono
xxxij. Concrescat in pluuiā doctrina mea
fluat vt ros eloquium meum. Ab ista ari
ditate ꝛ obstinatione cordis beatus bar
nabas bene segregatus fuit. qui se ꝛ sua
domino ihesu christo ꝛ eiꝰ discipulis de
dicauit Actuū. iiij. Joseph qui cognomi
natus est barnabas ab apostolis quod ē

interpretatum filius consolationis Leui
tes ciprius genere cum haberet agruz vē
didit eum. ꝛ attulit precium ꝛ posuit ante
pedes apostolorū. sic ergo primo notatur
specialis electio istorum apostolorum cū
dicitur. segregrate mihi paulū et barna
bam. Secūdo notatur vtilis adimpletio
ministerij ipsorum. cū dicitur. in opus ad
quod assumpsi eos. Sciendum est ergo ꝙ
ad presens distinguitur triplex opus. pri
mo eīn est opus electum per impermixtio
nem vitioꝝ. Scđo est opus probatum ꝑ
discussionem actuum interiorū. Tercio
est opus perfectū per tollerantiā aduer
sorum. Primo ergo est opus electum per
impermixtionē vitiorū. Ecclesiastici. xiiij
Omne opus electum iustificabitur ꝛ qui
operatur honorabitur in illo. Illud op⁹
dicitur electum quod est vitijs impermix
tum. Sic etiam bonus homo debet opa
ri vt discernat bona a malis Ecclesiasti.
xv. Apposuit tibi aquam ꝛ ignez ad quod
volueris porrige manum tuam. ante ho
minem ꝛ mors ꝛ vita. ꝛ bonum et maluz.
qđ placuerit illi dabit illi. Tu ergo si re
cte eligas retrahere manuz tuā ad aquā
gratie refrigerētis. fuge malum ne ꝑ il
lud dāneris. elige bonum vt pro illo sal
ueris ps. lxxxiij. Elegi abiect⁹ eē ī domo
dei magꝭ ꝙ ihabitare tabernaculꝭ pecca
toꝝ. Ille dicitur habitare ī tabernaculis
peccatorum qui se conformat iniquitati
bus eorum. Sic ergo omne opus electuz
iustificabitur ꝓpter quod illud ex diuia
iusticia vite glorie tribuit Prouerbiorū
x. Opus iusti ad iusticiā. fructus autem i
pij ad peccatum. sequitur. et qui operat
illud honorabitur in illo. Opus eīn bonū
defert secū vexillū glorie ꝛ honoris. Op⁹
vero malum defert secum vexillum igno
minie ꝛ confusionis Romanorum. 2. Red
det vnicuiqꝫ ſm opera eius. his quidez q̄
ſm potentia boni operis gloriam ꝛ hono
rem ꝛ incorruptionem querentibus vitā
eternam. his aūt qui sunt ex contentiōe
ꝛ qui nō acquiescunt veritati. credūt aūt
iniqtati ira ꝛ indignatio tribulatio et an
gustia in omnem animam hominis ope
rantis malum. Secundo est opus proba
tum per discutionem actionum interioꝝ
ad Gallath. vi. Opus suuz ꝓbet vnusqꝫ
qꝫ ꝛ sic in semetipso tantum gloriam ha
bebit ꝛ non in altero. Opus interius nr̄z
dꝫ eē sicut argētū examiatū. purgatū ter
re ꝓbatum septuplum. Debet esse argen
tum examinatū igni aduersitatis ꝛ tribu

latiōis. dꝫ esse purgatū terre id ē termla
te mūdane cupiditatis. ꝛ tūc a xp̄o ē ꝓba
tū septuplū munere atqꝫ grē septiformis
ps. Exercitabar ꝛ scopebā sp̄z meū. Exer
citabar. ecce diligētia iterioꝝ discussiōis
seqꝛ ꝛ scopebā sp̄z meū. ecce efficatia dili
gētis purgatiōis. sic ḡ op⁹ suū ꝓbet vnus
qꝫqꝫ. seqꝛ. ꝛ sic isemetipso tm̄ gliaz habe
bit ꝛ nō in altero. Ille ī semetipo ꝛ nō in
alio gloriā habebit q̄ de testionio conscie
sue ꝯfidebat scđo ad Chorīteos. i. Gloria
nr̄a hec est testimoniuz ꝯscie nostre. Ille
erecto capite potest coram summo iudice
ꝯparere qui habet in se testimonium con
scientie bone. Ipsa eīn non nouit mētiri
nec falso depōere. ꝛ nouit meliora appro
bare ad Phililipenses prio capitulo cha
ritas vestra magis ac magis abundet in
omni scientia ꝛ in omni sensu vt probetꝭ
potiora. Charitas ē discreta estiatrix re
rū. nec decipitur ī electiōe agēdoꝝ. Ter
cio est opus perfectū ꝑ tollerētiā aduer
soꝝ Jacobi. i. Patientia opus ꝑfectū hꝫ
vt sitis ꝑfecti ꝛ itegri in nullo deficiētes
patientia dr̄ opus ꝑfectū habere q̄ꝛ per
fectio ipsi⁹ ē malū ꝓ malo. maledicū pro
maledicto nō reddere sꝫ magis ecōtrario
bn̄ dicere primo petri. 3. Uel q̄ꝛ patientia
ideo opus ꝑfectū dr̄ habere q̄ꝛ quāto am
plius hō patiens tribulationibus ꝯcuti
tur tanto ꝑfectior efficit. patientia est si
milis aromaticis specieb⁹ que quāto ma
gis i mortariolo ꝯteruntur tāto odor am
plius ab ipsis diffūdit Ro. viij. Quis nos
seꝑabit a charitate xp̄i tribulatio. an an
gustia. an fames an nuditas. an ꝑsecutio
an ꝑiculū. an gladius. Et seqꝛ. certus sū
ꝙ neqꝫ mors neqꝫ vita ꝛc. poterit nos se
parare a charitate dei q̄ est in ipso ihesu
christo domino nostro. bn̄ i isto patiētia
opus perfectū hꝫ q̄ndo nulla aduersitas
suꝑabat. sꝫ magis ī charitate christi soli
dabat. sic ergo patientia hꝫ opus perfe
ctū vt sitis ꝑfecti ꝛ itegri. in nullo defi
cientes. qui bonum iceptum vsqꝫ ad fina
lem perseuerantiam perducit. sed ecōtra
rio de malis dicitur prouerbioꝝ. xi. Im
pius facit opus istabile seminanti autez
iusticiam merces fidelis. Opus instabile
dicitur quod finali perseuerātia minime
stabilitur sed seminanti iusticiaz merces
fidelis redditur. quia premium iuxta me
ritū retribuitur Isti gloriosi apostoli bar
nabas ꝛ paulus opus iusticie predicādo
seminauerunt. Et in hoc domino iubenti
ministrauerunt. ipsi eīn fuerūt de illis de

quibus ad Ephesos quarto legitur. Ipse
dedit quosdam apostolos alios pastores
et doctores ad consummationem sancto-
rum in opus ministerij. quia ergo fideli-
ter ministrauerunt cum domino gloriam
eternaz modo percipiūt Johānis. 12. vbi
sum ego illic ⁊ minister meus erit. Et que
ris vbi est domin⁹ ihesus xp̄s. audi apo-
stolum ad Philipenses. 2. Omnis lingua
confiteatur quia domin⁹ noster Jhesus
christus est in gloria dei patris. Ad quaz
nos perducere dignetur

De sancto Johāne baptista. Sermo. i.

Tu puer prophe
ta altissimi vocaberis. Luce
primo. In verbo ꝓposito no-
tātur duo a quibus beatus Johannes
baptista commendatur. Primo commen-
datur a munditia vite cum dicitur. tu pu
er. Secundo commendatur ab eminetia
scientie vel doctrine. cum subditur. pro-
propheta altissimi vocaberis. Quantū ergo
ad primū sciendum ꝙ sunt quattuor pro
prietates puerorum laudabiles. Primo eñ
solent habere pueri puritatē in actu. Se
cundo humilitatē in effectu. Tercio ido
neitatē in ꝑfectu. Quarto pulchritudinē
in aspectu. Primo ergo debēt habere pueri
puritatem in actu Judicum. 13. Erit puer
nazareus dei ab infantia ⁊ ex matris vte
ro ⁊ ipse icipiet liberare israel. Nazare⁹
interp̄tatur mūdus vel sanctus. In quo
beat⁹ iohes baptista bene designatur q̄
fuit purus ⁊ sanctus. Ipse eñ fuit de pu
eris illis de quib⁹ Danielis. i. dicitur. p̄-
cepit rex eunuchorum vt introducerēt pue
ros in quib⁹ nulla erat macula. decoros
forma ⁊ eruditos sapiētia omni. Tria tā
git que debent habere boni ⁊ sancti pue
ri. Primo enim debent habere humilita
tem in affectione. quod notatur cum dici
tur. in quibus nulla esset macula. Secun
do debent habere honestatem in conuer
satione quod notatur. cū dicitur. decoros
forma. Tercio debent habere claritatē ī
cognitione. quod notatur cuz dicitur eru
ditos sapientia omni. Et talis fuit beat⁹
Johannes baptista. Ipse ei fuit hō pure
affectionis. clare ⁊ eminentis cognitōis.
fuit etiam non solum puer sed puer nasa
reus dei Nazareus interpretatur ꝯsecra
tus. ⁊ talis fuit beatus iohānes baptista
qui ab vtero deo consecratus fuit. Hiere
mie primo capitulo. Priusq̄ȝ te formarem
in vtero noui te. ⁊ anteq̄ȝ exires de vētre
sanctificaui te. quod competenter de bea
to Johanne baptista potest dici. ex eo q̄d
de ip̄o Luc. i. d̄r. Repleatur sp̄ūsancto ad
huc ex vtero m̄ris sue. Sic ergo beatus iohs
baptista fuit puer nazare⁹. i. puer deo ꝯse
crat⁹ ex vtero m̄ris. ip̄e ēt liberare israel
inchoauit. qñ sibi p̄niaz p̄dicauit et regni
celorum a primatōez p̄dixit Mat. 13. Peni-
tētiā agite appropinq̄bit ei regnū celorum
sȝ istā liberatōez quā btūs iohs bap. icho
auit fili⁹ ꝯsūmauit qñ ꝓpriū sāguis effusi
one nos redemit. i. Pe. i. Non corruptibi
libus auro vel argēto redēpti estis de va
na vr̄a ꝯuersatōne p̄rne traditōis. sȝ pre
cioso sāguine q̄si agni imaculati ⁊ incōta
minati ih̄u xp̄i. Et q̄ nr̄a liberatio ꝑ ip̄m
facta ē idcirco moriēs in cruce dixit. Con
sūmatum est Joh. xix. Nos ergo tāq̄ȝ in fine
misse ꝓpter missionē istius solēnis hostie
dicam⁹. Ite missa est. ꝓpter missam solen
nē hostiā. vel b̄ndicam⁹ dn̄o ꝓpter amotā
miseriā. vel req̄escant ī pace. ꝓpter adep
tam redēptionē. Sc̄do pueri d̄nt h̄re hūi
litatē ī affectu Hiere. i. A. a. a. dn̄e d̄s me
us nescio loqui q̄ puer ego sū. Iste ꝓphe
ta ad predicandū mittebat ex dīna aucto
ritate ⁊ ipse ne p̄dicaret seip̄m excusabat
ex ꝓpria humilitate. ꝯtra multos religio
sos qui officiū p̄dicationis desiderāt ⁊ af
fectant. ⁊ testimonio ꝯscie si ei⁹ testimoni
um recipiāt seip̄os tanq̄ȝ indignos ꝯdem
nāt. Maxie cū eorum p̄lati ip̄os ꝯgnoscētes
q̄ntū p̄nt facere sīn scādalo ip̄os retrahāt:
magna fatuitas est aliorum eruditōni vaca
re ⁊ de ꝓpria correctione nō curare. desi-
derātes officiū p̄dicatiōis sūt retrahēdi
excusātes v̄o se ex hūilitate sūt mittendi
Hiere. i. Noli dicē q̄ puer ego suȝ q̄m ad
oīa q̄ mittā te ibis ⁊ vniuersa q̄cūq̄ȝ man
dauero tibi loq̄rꝫ. Istā hūilitatē btūs io
hannes bap. bene retinuit. qui cum pos-
set credi esse christus seipsum christū esse
ex hūilitate negauit. magis eligēs i se ex
hūilitate solide subsistere q̄ȝ vane supra
seipsum se erigendo superbe deficere. ꝓ
pter quod dicere poterat Sapien. ix. Me
liores in pulchritudine et corpulētiores
in habitudine. Ad litteram quando acci
cidit ꝙ hoies nutriti grossiorib⁹ cibis pul
chriores sūt ⁊ fortiores illis q̄ nutriti sūt
cibis delicatiorib⁹. sȝ quicq̄d sit de vultu
exteriori q̄ frequenter ieiunio palescit ci-
bo vero pinguescit cum de vultu iteriori
cordis siue mētis. illū ei ieiuniorum abstinē
tia decorat quē ciborum superfluitas detur
pat Canticorum. i. Nigra sū sed formosa s[...]

interius in mēte l oculis dei. Un̄ primus hō q̄ in statu ieiunij retinuit inocentie decorem. pꝰ pctm̄ gule caloris et frigoris ⁊ sitis sustinuit dolorē. istā pulchritudiez interius i cordis facie bn̄ habuit btūs iohānes baptista ex austeritate pn̄ie ⁊ ieiunij ⁊ abstinentie. eiꝰ vestimentū erat cilitiū de pilis cameloꝝ. Eiꝰ potꝰ erat aqua iordanis. eiꝰ cibꝰ erat mel siluestre et vlꝰ locustaꝝ. Mat. 3. Johēs habebat vestitū de pilis cameloꝝ ⁊ zonā pelliceā circa lūbos suos. esca aut eius erat locuste ⁊ mel siluestre. Sic ḡ beatus iohēs baptista cōmendatur p̄mo a puritate vite. cum dr̄. tu puer. Scd̄o cōmendatur ab eminētia sciē ⁊ doctrine. cū subditur. ꝓpheta altissimi vocaberis. Sciendū est ḡ ꝙ q̄ttuor legūt q̄ sāctos ꝓphetas ꝯcomitabātur. Primū ē illustratio aioꝝ. Scd̄z est denūciatio futuroꝝ. Terciū ē curatio leprosoꝝ. Quartū est directio viatoꝝ. Primo ḡ sanctos ꝓphetas ꝯcomitabat illustratio aioꝝ. Numeri. xij. Si q̄s fuerit inter vos ꝓpheta dn̄i in visione apparebo ei. Dn̄s in visione sāctis ꝓphetis ⁊ eis apparēdo in visiōe corda ipsoꝝ illustrabit. i. Regū. ix. q̄ ꝓpheta dr̄ hodie. vocabatur olim vidēs. Beatꝰ ḡ iohēs baptista recte videns fuit vel ꝓpheta. Ip̄e ei ꝑ medios duos parietes ꝑ vteꝝ scz sue mr̄is ⁊ vteꝝ gloriose v̄ginis aduētū saluatoris cognouit. ⁊ eo cognito p̄ gaudio exultauit Luc. i. dixit Elizabet mater eiꝰ. Ecce em̄ vt facta est vox salutatōnis tue in auribꝰ meis exultauit i gaudio ifans in vtero meo. Nō solū ꝓphetauit in vtero. Sed sanctus est ⁊ datus ē ei locus ꝓphetie in deserto Luce tercio. Factū est verbum domini sup̄ iohānē zacharie filium in deserto. Uerbuz domini sup̄ ꝓphetas fieri dr̄ q2 spiritus veritatis qui est in ꝓphetis loquitur. sup̄ ip̄os dignitate attollitur Isaie. lxi. Sp̄us dn̄i sup̄ me eo ꝙ vnxerit me ad annunciandum misit me mansuetis. Scd̄o ꝯcomitabitur sctōs ꝓphetas denūciatō futuroꝝ Deutro. xviij. ꝓphetā de gente tua ⁊ de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi dn̄s deꝰ tuꝰ ip̄z audies. Dn̄s qn̄ beatuz iohānē baptistā ad predicādum ⁊ predicendū futura misit filijs israel ꝓphetā de gentibꝰ fr̄ibꝰ suis suscitauit. Ip̄e em̄ fuit filius zacharie pōtificis legis. vn̄ hic dr̄ ip̄z audies. Audiēdus erat beatꝰ iohēs bap. ⁊ iudei ne possent se excusare ꝑ ignorantiaz ip̄emet clamauit suaz audientiam Isa. xlix. Audite Insule ⁊ attēdite populi de lōge dn̄s ab vtero vocauit me. Et de ventre matris mee recordatus est nominis mei. Et posuit os meū quasi gladiū acutū. Dn̄s em̄ os beati iohis bapti. q̄si gladiū acutū posuit q̄n sua sancta predicatione vitia de v̄tutibꝰ sepauit ⁊ n̄ solū btūs iohēs ba. filijs israel predicauit imo ⁊ futura predixit Mat. iij. Cuius ventilabrū in manu sua et mūdabat aream suam ⁊ ꝯgregabit triticum in horreū suū. paleas aūt igni ꝯburet inextinguibili. vētilabrū hic pōt appellari discussio iudiciū futuri qđ erit in manu iudicis sup̄ni. aree aūt mundatio pōt appellari electoꝝ inouatio. ignis. em̄ conflagrationis elementa renouabit que fetor peccatoꝝ deturpauit Isaie. lxv. celos nouos et terrā nouā ego creo dicit dn̄s. qđ est intelligendū. celos nouos. i. inouatos non em̄ celi destruentur ⁊ noui creabūtur. sed tā creati inouabūtur. ꝑ triticū pn̄t electi signari ꝑ paleas vero reprobi. Electi ia ꝗ̄ triticū dn̄icū ꝯgregabūtur in eiꝰ horreū. qn̄ dicet̄ eis. venite bn̄dicti patris mei ꝑcipite regnū reprobi v̄o tāq̄ palee ꝯburētur igne inextinguibili qn̄ dicetur eis. Ite maledicti i ignē eternū Mat. xxv. Tercio ꝯcomitat̄ sāctos ꝓphetas curatio leprosoꝝ. iiij. Re. v. Utinā fuisset dn̄s meꝰ ad ꝓphetā qui est i samaria ꝑfecto curasset eū a lepra quā hz sicut dn̄s ꝑ heliseū prophetā curauit naamā syrū a lepra corꝑali sic ꝑ beatū ioh. bap. curauit multos a lepra peccatoꝝ q̄ ē lepra sp̄ūalis Math. 3. Exibat ad eū hierosolima ⁊ ols iudea regio circa iordanē ⁊ baptisabātur ab eo i iordane ꝯfitentes peccata sua. ꝯfessio peccatoꝝ ē curatio sp̄ūaliū Prouer. xxv. ij. q̄ abscondit scelera sua nō dirigetur. q̄ aūt ꝯfessus fuerit ⁊ relinq̄rit ea misericordiā cōsequitur. Ecce potes videre ꝙ ꝑ ꝯfessionē culpe sit accessio diuine misericordie. ⁊ ꝑ consequēs curatio sp̄ūalis lepre. Quarto solet ꝯcomitari sāctos ꝓphetas directio viatorū Sap. xi. Direxit opa eoꝝ in manibꝰ ꝓphete sancti. sāctus ꝓpheta fuit beatꝰ iohānes bap. q̄ teste veritate n̄ solū fuit ꝓpheta sed plus q̄ ꝓpheta Mat. xi. q̄d exiistis i desertū videre ꝓphetā etiam dico vobis ⁊ plus q̄ ꝓpheta. Dn̄s i manꝰ istiꝰ sancti ꝓphete opa iudeoꝝ direxit qn̄ ipsoꝝ peccata ad p̄dicatōem beati iohis correxit Mat. 3. Facite ergo dignuz pn̄ie fructū. iā securis ad radicē arboꝝ posita est. ols arbor q̄ nō facit fructū excidet̄ et in ignē mittetur Luc. 3. vn̄ legit̄ ꝙ ad ipsum veniebāt q̄ cōpetēter olbus r̄ndebat

et monita salutaria illis dabat. Hic est de quo Isaie. xl. d̄r. Vox clamantis in deserto parate viam dñi rectas facite in solitudine semitas dei nostri. via dño preparatur qñ eius mādata diligenter audiūtur et audita ope adimplent̄. tūc semitas dei nostri in solitudine rectas facimus qñ cōsilio in religione aggredimur Prouer. iiij. Viā sapiētie mōstrabo tibi. hoc d̄r quātū ad impletionē mandatoꝝ. et sequitur. ducam te ꝑ semitas equitatis. hoc d̄r quantum ad impletionem filiorū. et sequitur. quas cum ingressus fueris non artabuntur gressus tui ⁊ currēs nō habebis offendiculum. i. ad Chorintheos. ix. Sic currite vt comprehendatis. Nos ergo sic curremus in stadio ꝑsentis vite tanꝙ̄ boni viatores. vt in futuro efficiamur vite beate boni possessores. Quod nobis prestare dignetur.

De sctō iohāne baptista Sermo scđs.

AD omnia q̄ mittam te ibis.

et vniuersa q̄ mādauero tibi loqueris. Hieremie. i. In verbo proposito duo notantur que beato iohāni bapti. dicuntur. Primo eñ notatur impositio officij predicatiōis cum d̄r. Ad oia que mittam te ibis. Scđo notatur impositi officij executio cū subditur. et oia quecūꝙ mādauero tibi loqueris. Sciēdū est ergo ꝙ beatus iohēs missus fuit ad quattuor. Primo enim missus fuit ad detestationē vicioꝝ. Secūdo propter attestationez veroꝝ. Tercio propter eruditionem indoctorū. Quarto propter directionem viatoꝝ. Primo ergo fuit missus propter detestationez vicioꝝ. Exodi. xxxiij. Mittaz precursorē tuum angelū vt eijciam chananeū ⁊ amorreum ⁊ intres in terrā fluentē lacte ⁊ melle. Beatus iohēs baptista fuit missus tanꝙ̄ precursor dñi. precessit eñ aduentum dominicum tanꝙ̄ vox verbū. tanꝙ̄ nuncius dñm. tanꝙ̄ paranimphus spōsū Iohis. i. Iohānes testimoniū ꝑhibet de ipso ⁊ clamat dicens. Hic erat quem dixi qui post me venturus est ante me factus est. Tria dixit. Post me venturus est. intellige duratione tēporis Ante me fact⁹ est intelligere debes ordine dignitatis. Prior me erat itelligere debes eternitate diuinitatis. Sic ergo beat⁹ iohēs fuit ꝑcursor dñi. et subdit̄ ratio missionis cum dicitur. ⁊ eijciaz chananeū et amorreum. per chananeū et amorreuz qui erant peccatores pessimi possunt peccata magna designari que eradicata sunt predicatiōe beati iohis. Vñ dicebat Luce. iij. Genimina viperaꝝ q̄s ostendet vobis fugere a ventura ira. Beat⁹ iohānes vocauit iudeos genimina viperarū qꝛ veneno mortifero pleni erāt. ⁊ ideo dat eis penitētie teriacham vel antitodum ne interirēt Luce. iij. Facite dignos fruct⁹ penitētie. Sꝫ quia penitētia hꝫ duas pedissequas sibi familiares ⁊ amicas illas subdit beat⁹ iohēs baptista. Prima pedissequa est spes ex consideratione diuine misericordie. Secunda est timor ex consideratione iusticie diuine. Primo ergo pōit spem ex consideratione diuine misericordie ne desperatione fungerent̄ Luce. iij. Potēs est deus de lapidibus istis suscitare filios abrahe. De lapidib⁹ filios abrahe suscitare nichil aliud est ꝙ̄ dura corda ad penitētiā ex spe dulcedinis diuine misericordie emollire. Scđo subdit alteraz pedissequā scꝫ timorem ex cōsideratione diuine iusticie ne per supbiam inflarētur Luce. iij Omnis arbor que non facit fructum bonū excidetur ⁊ in ignē mittetur. sic ergo chananeū ⁊ amorreum eijcere nichil aliud est ꝙ̄ peccata in cordib⁹ pctōꝝ plantata euellere. sequitur hic. ⁊ itres in terram fluentem lacte ⁊ melle. Terra fluens lacte est dulcedo celestis glorie i quā intramus ꝑ fructū cōdigne pñie. Mathei iij. Penitētiā agite appropinquabit eñ regnū celoꝝ. Scđo fuit missus beatus iohānes ꝑpter attestationez veroꝝ. Ioh. i. Fuit homo missus a deo cui nomen erat iohānes hic venit i testimoniū vt testimoniū ꝑhiberet de lumie. Beat⁹ iohēs fuit a dño missus sicut legatus fidelis ex latere dñi. Ipse sibi carissim⁹ et specialissim⁹ Prouer. xxv. Sicut frig⁹ niuis in die messis ita legatus fidelis ei qui misit eū aiaz illius requiescere facit. aia xp̄i i beato iohāne bap. requieuit: qꝛ gloriosis ipsi⁹ meritis acquieuit. vñ ipsi cōpetit id qđ dicit̄ Mathei. iij. Hic est filius meus dilect⁹ in quo michi complacuit. Sic ergo beatus iohēs fuit missus a deo ⁊ hoc sicut superius est dictū ꝑpter attestationem veroꝝ. Unde subditur. Hic venit in testimoniuz vt testimoniū ꝑhiberet de luie. sicut aurora nō est lux plena: sed est nūcius et testis sic beat⁹ iohēs nō erat lux vera: sed erat testis ⁊ nūcius supuenture plene lucis id est filij dei sūme ⁊ incōmutabilis veritatis. Iohis. i. Nō erat lux vera: sed vt testimoniū ꝑhiberet de lumie. Erat lux vera que

Illumiat oēm hoīem veniētē in hūc mūdū
Tercio fuit missus iohēs ad eruditionē
indoctoꝝ Isaie.lxj. Spiritus dn̄i sup me
eo ꝙ vnxerit me. ad annūciādū māsuetis
misit me. Beatꝰ iohēs bap. vnctiōe spūs
vnctus fuit. ⁊ ideo in oibꝰ fuit edoctꝰ Ec
clesiastici. xxxix. Si dn̄s magnꝰ voluerit
spū intelligētie replebit illū ⁊ ipse tanq̄
imbres mittet eloq̄a sapiētie sue. Beatꝰ
iohēs baptista spiritu itelligētie repletꝰ
et agrū nascētis ecclesie vberrime irriga
uit. ⁊ tm̄ ꝓfecit ꝙ incredulos ad pruden-
tiam iustoꝝ cōuertit Luce.i. Ipe p̄cedet
ante illū in spiritu ⁊ virtute helye vt con-
uertat corda patrū in filios ⁊ incredulos
ad prudentiā iustoꝝ est peccata deserere
et bonis opibꝰ insudare. Sic ergo beatꝰ
iohēs baptista vnctiōe spiritussancti fuit
vnctus. Dn̄s fuit doctor plenꝰ omni mā-
suetudine ⁊ humilitate Math.xi. Discite
a me: quia mitis sum ⁊ humilis corde. Jō
in scola sua vult scolares habere. aliṫ nō
pn̄t ibi ꝓficere Eccl̄iastici.v. Esto māsue-
tus ad audiēdū verbū dei vt intelligas ⁊
cū sapiētia ꝓferas responsum veꝝ. Quar
to fuit missus beatꝰ iohēs bap. ad directi
onē viatoꝝ Malachi.iij. Ecce ego mitto
angelū meū ⁊ preparabit viam ante faciē
meā. Beatꝰ iohannes dictus est angelus
tum rōne prelati tū rōne officij. Angelus
em̄ nomen est nuncij hebreoꝝ.i. dr̄ de an
gelis. Omēs sunt administratorij spūs in
ministerium hominū missi. ꝓpter eos qui
hereditatē capiūt salutis. ꝓpterea ergo
beatꝰ Johānes dictꝰ est angelus: qr fuit
xp̄i precursor ⁊ nūcius. sequitur. et prepa
rabit viam ante faciem meam. In cordi-
bus via paratur qn̄ ibi vitia extirpātur ⁊
virtutum opera inserūtur. Isaie.xl. Uox
clamantis in deserto rectas facite in soli
tudine semitas dei nostri. Omnis vallis
exaltabitur. et omnis mons et collis hu-
miliabitur. ⁊ erūt praua indirecta ⁊ aspe
ra in vias planas. Quattuor dicit. Dicit
em̄ oīs vallis exaltabitur. hoc itelligitur
quantum ad exaltationē humiliū. Et om
nis mons ⁊ collis humiliabitur. istud in
telligitur quantum ad directionē super
boꝝ. Erūt praua indirecta hoc intelligi-
tur quantum ad directionem deuiorū. et
aspera in vias planas hoc itelligitur quā
tum ad dimissionē rancoꝝ ⁊ quietationē
animorū. Sic ergo primo notatur officij
predicationis impositio. cum dicitur. ad
omnia que mittam te ibis. Scd̄o impositi
officij executio. cum dr̄. ⁊ vniuersa q̄ man

dauero tibi loqueris. Sciēdū est ergo ꝙ
beatus iohānes baptista primo loqueba
tur vtilia ad remissionē peccatoꝝ. Scd̄o
loquebatur seuera ad castigationē puer
soꝝ. Tercio loquebatur discreta ad iforr
mationē perfectoꝝ. Quarto loquebatur
ꝓfunda p spem ⁊ expectationē eternoꝝ.
Primo ergo loquebatur vtilia ad remissi
onem peccatorū Isaie.xl. Loquimini ad
cor hierusalē ⁊ aduocate eam. quoniā im
pleta est malitia. dimissa est iniquitas il-
lius. Bene dicit. Loquimini ad cor hieru
salem. nō em̄ debemus tantum loqui ad
aures predicando placētia Isaie.xxx. Lo
quimini nobis placentia videte nobis er
rores: sed debemus loqui ad cor predicā
do vtilia et qn̄q3 pungentia similiter ad
amorē dei inflammantia. talia em̄ debēt
esse verba diuia Luce vicesimoquarto.c.
Nōne cor nostrū ardens erat in nobis de
Jesu cum loqueretur nobis in via. talia
em̄ erant verba beati Johis inflāmantia
scilicet ad amorem dei ⁊ ꝓximi Johannis
quinto. Erat lucerna lucens per eruditio
nem: sed ardēs per dilectionē: vnde quia
ardebat: ideo ad amorem dei incēdebat.
et ecōtrario pōt dici qm̄ q̄ nō ardet nō ac
cēdit. sic ergo loqui debemꝰ ad cor hieru
salē ⁊ aduocare eā id est vocare ad peni-
tentiam. quia dn̄s paratus est penitentē
recipere ad misericordiā hieremie.xviij.
Si penitentiā egerit gens illa a malo suo
propter quod locutus sum aduersus eā
agam et ego penitentiam super malo qd̄
cogitaui vt facerē ei. ⁊ sequitur hic. Quo
niā impleta est malitia eius. Aliquid di-
citur impletum vel quando ꝑficitur sicut
domus dicitur impleta quando ex toto ꝑ
fecta. vel quando finitur. ⁊ sicut dies dici
tur impleta quando est finita. ꝭm istū mo
dū vltimū malitia dicitur impleta quādo
peccator dimissis peccatis ad christū con
uertitur ⁊ ab ipso misericorditer suscipit
hieremie.iij. Tn̄ reuertere ad me et ego
suscipiam te dicit dn̄s. Sic ergo beatus
Johannes primo predicabat vtilia ad re
missionem peccatorum Luce tercio capi-
tulo. Uenit iohannes in omnem regionē
iordanis predicans baptismum peniten-
tie in remissionem peccatorum. Secundo
predicabat seuera ad castigationē puer-
soꝝ hieremie.xxvj. capitulo. In veritate
misit me dn̄s ad vos vt loq̄rer in auribus
vestris oīa v̄ba hec. hieremias loq̄bat iu
deis seuera attn̄ v̄ba erāt: qr erāt sibi a spū
veritatis ispirata. sic beatꝰ ioh̄. ba. hero-

di seuera attamē vera dicebat Marci.vi.
Dicebat iohes herodi nō licet tibi habe
re vxorē fratris tui. ⁊ quia beatꝰ iohāes
baptista herodem arguebat ideo iohānē
herodes metuebat Mathei sexto capitu
lo. Herodes metuebat iohannem. sciens
eum virum sanctum et iustum ⁊ custodie
bat eum audito eo multa faciebat ⁊ libē
ter euꝫ audiebat. Ecce ꝙ iste herodes ex
ꝑdicatione beati iohānꝫ iā dispositꝰ erat
ad aliqđ bonum. sed totum amisit ꝓpter
maledicte filie saltum. Tercio loquebat̄
beatus Johānes discreta ad informatio
nem ꝑfectorum.i. ad Choriteos secundo
capitulo. Sapiam loqmur inter ꝑfectos.
Bonus ꝑdicator dꝫ ꝭmones suos tꝑare ⁊
alia ꝑfectioribꝰ. alia inferioribꝰ predica
re. dꝫ em̄ ꝑfecta ꝑfectis. spūalia spūalibꝰ
cōparare.i. ad Chor.2. Loqmur nō indo
ctis hūane sapie ꝟbis. sꝫ in doctria spūa
lia spūalibꝰ ꝯparantes sic beatꝰ iohes bap.
ꝭmones suos tēꝑabat alia em̄ gentibus.
alia publicanis. alia militibꝰ predicabat
Luce.3. Quarto loquebat̄ btūs iohs pro
funda ꝓpter spē ⁊ expectatiōnē eternoꝝ
Collo.iiij. Orātes simul ⁊ ꝓ nobis vt deꝰ
aꝑiat nobis hostiū sermonis ad loquen
dū misteriū xp̄i. ministeriū hic pōt appel
lari occultū secretū etne beatitudis hoc
scretū beatus paulꝰ reuelauit qn̄ vsqꝫ ad
terciū celū se raptū dixit. vbi audiuit ar
chana ꝟba q̄ nō licet hoi loq̄. Nullus ei
sufficit explicare gloriā ⁊ iocūditatē eter
ne felicitatis.i. ad Chor.2. Oculus nō vi
dit nec auris audiuit ⁊ in cor hois nō as
cendit q̄ preparauit d̄s diligētibꝰ se. istis
bonis etne btitudinis electꝫ ab eterno a
dño prepatꝫ mō fruitur btūs iohes bap.
in gloria celesti. i q̄ eū dñs gloria ⁊ hono
re virginum. ꝑdicatoꝝ ⁊ martiꝝ corona
uit. Cuius glorie non participes facere
dignetur.

¶ De apostolis petro et paulo ¶ Sermo.i.

PRincipes popu
loꝝ ꝯgregati sūt cuꝫ d̄ abrahā
ps.xxxxvi. In verbo proposi
to duo notantur a quibus sancti glorio
si apostoli petrus et paulus commendan
tur. Primo enim commendantur ab ho
norabili dignitate. cū d̄r. Principes popu
loꝝ. Scđo a delectabili societate. cum d̄r
congregati sūt cū deo abraham. Sciēdū
ergoꝙ sūt q̄ttuor laudabiles ꝯditōes q̄s
debēt hr̄e ꝑncipes. quaꝝ isti gloriosi apo
stoli fuerunt principes. Prio ꝙ ꝑncipes
debēt hr̄e claritatē in cognitōe. honesta
tē in ꝯuersatione. ꝑtātem in defensione.
Largitatē in distributione. Primo ergo
ꝑncipes debent habere claritatem in co
gnitione Eccle.ix. In manu artificū oꝑa
laudabūt ⁊ ꝑncipes populi i sapia sermo
nis sui. Sūmus artifex deus in cuius ma
nu oꝑa laudabūtur. qꝛ vniuersitas reꝝ ei
potentie sapie ⁊ bonitati attestatur ma
gnitudo em̄ reꝝ ostendit diuinā potētiā
rerum plenitudo oñdit diuinam sapien
tiā. reruꝫ ordo ostendit diuinam bonita
tem Roma.xi. Ex ip̄o ⁊ per ip̄m ⁊ in ipso
sunt omnia. ip̄i honor ⁊ gloria in secula.
Ex ip̄o dicit ꝓpt̄ prēꝫ ꝑ ip̄m dicit ꝓpt̄ fili
um in ip̄o ꝓpter sp̄m sanctū. ⁊ subdit̄ ip̄i
honor ⁊ gloria. ⁊ vnitas essentie seruetur
in trinitate ꝑsonarū. sic ergo in manu ar
tificiū opera laudātur ⁊ sequitur. et prin
cipes populi i sapia oris sui. sicut circulꝰ
ante tabernā signū est vini in domo vena
lis. Sic sermo bonus ⁊ discretus signū ē
sapie ⁊ bonitatis interioris. sꝫ qñqꝫ vide
tur circulus añ domū in qua nō est vena
le vinū sic multi habent bonos et discre
tos sermones in quibus nō contingit re
perire bonū cordis affectuꝫ vel boni ope
ris effectum. In talibꝰ lingua discordat
a manu ⁊ corde ⁊ iđo causa est offēsionis
diuine. Uñ sicut video ꝙ qñ duo vel tres
cātores discordāt adinuicē eorū cātꝰ di
splicet auribus hūanis sic bonꝰ ꝭmo si di
scordat a corde et opere displicet auribꝰ
diuinis ꝓpter quod dicitur Jacobi.2.ca
Sic loquimini et sic facite vt sonꝰ vocis
non discordet ab effectu bone oꝑationis
istam concordiā bene habuerunt isti glo
riosi apostoli Math vltimo capitulo. Illi
aūt profecti predicauerūt vbiqꝫ domino
cooperante ⁊ sermonum confirmitateꝫ se
quentibus signis. predicauerūt vbiqꝫ Ec
ce ꝓpositio diuini sermonis. domino co
operante. Ecce executio bone operatiōis
Et sermonem confirmante sequentibus
signis. ecce operatio miraculoruꝫ. qꝛ cho
ruscabant miraculis. Sic ergo bonus ꝑn
ceps debet habere sapientiā in cognitio
ne Ysaie tricesimo secundo. Non vocabi
tur vltra is qui insipiens ē princeps neqꝫ
fraudulentus appellabitur maior. Recte
sacra scriptura coniungit ista duo insipi
ens ⁊ fraudulētꝰ. Insipiētes ei ꝑncipes
solēt hr̄e fraudulētos ballīuos ꝑpositis
et maiores q̄ bona paupeꝝ diripiūt. ⁊ ea
in vsū dñoꝝ suoꝝ ad suā ⁊ ip̄oꝝ dānatio
nem ꝯuertunt Ysaie.32. Fraudulēti vasa

pessima sũt. Duo sunt vasa hoĩs fraudu
lenti vnũ interi⁹ cor scʒ nequitiaʒ ↄtinẽs
et aliud exterius os scʒ nequitiã effũdẽs
vñ cũʒ dixisset isaias fraudulẽti. vasa pes
sima sũt. subdit. ipse eñ cogitatõẽs ↄcina
bat ad ꝑdendos mites. Ecce fraudulẽtia
cordis in cogitatõe. ⁊ sequitur. in sermo
ne mendatij ecce fraudulentia oris in lo-
cutione. Scđo dʒ pĩceps hr̃e honestateʒ
in ↄuersatione. i. Mach. ⁊. Princeps ⁊ cla
rissimus ⁊ magn⁹ es in hac ciuitate. ⁊ or
natus filijs ⁊ fratrib⁹. q̃libet istoꝝ duoꝝ
apostoloꝝ põt dici pĩceps celsitudĩe di-
gnitatis Geñ. 23. Princeps dei apđ nos
es tu. põt ẽt dici q̃libet istoꝝ clarissimus
honestate ↄuersationis. Geñ. i. Fecit de⁹
duo lumĩaria magna ⁊ posuit ea ĩ firma
mẽto celi. Ista duo lumĩaria magna pñt
dici duo apostoli. lucentia ⁊ illuminãtia
claritate p̃dicatõnis. q̃ posita sũt ĩ firma
mento celi. i. in fũdamẽto ecclesie nascen
tis. quilibʒ ẽt istoꝝ duoꝝ apostoloꝝ põt
dici magn⁹ ꝟtute bone opatõis Eccle.
xxxxiiij. Hoĩes magni ꝟtute ⁊ prudentia
sua p̃diti. isti fuerũt ornati fratrib⁹ ⁊ fi-
lijs fratrib⁹ q̃ntũ ad cetũ alioꝝ apostoꝝ.
fuerũ ẽt ornati filijs q̃ntũ ad numerosita
tẽ populoꝝ ad fidẽ ꝑ ipsos ↄuersoꝝ. pfe-
ct⁹ ei discipuloꝝ ⁊ subditoꝝ ẽ ornat⁹ ma
gistroꝝ ⁊ prelatoꝝ. De istis principib⁹ ĩ
ps. Dʒ preuenerũt ↄiuncti principes psa
lentibus ĩ medio iuuẽculaꝝ tympanista
rũ. Isti duo pĩcipes p̃uenerũt qr in eccle
sia dei spẽaliter p̃fuerũt. vñ ⁊ pĩcipes apo
stoloꝝ vocati sũt ⁊ seq̃tur. Cõiuncti psal
lentibus ⁊c. ⁊ tãgit duo q̃ spẽaliter ↄmẽ
dãtur in p̃mittiua ecclesia. Primũ ẽ glia
⁊ securitas ↄscie. qđ notatur cũ dʒ ↄiũcti
p̃sallẽtib⁹ 2. Cho. i. Gloria nr̃a hec ẽ testi
moniũ ↄscie nr̃e. Scđm ẽ austeritas pñie
qđ notatur cum dʒ in medio iuuẽculaꝝ ⁊
tympanistaꝝ. ꝑ huiusmodi iuuẽculas ti
panistrias pñt ille aĩe desig̃ri q̃ ĩ p̃mitia
ecclesia ꝑ austeritatẽ pñie vacabãt mace
rationi carnis. tympanum ei fit de pelle
mortui aĩal' Gala. v. Qui aũt sũt xp̃i car
nẽ crucifixerũt cũ vitijs ⁊ concupiscẽtijs
Tercio dʒ hr̃e bonus pĩceps potestateʒ
in defẽsione Josue. v. legitur ꝙ cũ vidis
set iosue in agro vrbʒ iericho viꝝ euagia
tũ tenẽte gladiũ dixit noster es an aduer
sarioꝝ. rñdit. princeps suʒ exercit⁹ dñi ꝑ
exercitũ dñi põt m̃ltitudo viroꝝ ⁊ mulie
rum in primitiua ecclesia ad fidem ↄcur-
rentiũ designari. quia in cõtinua militia
quasi in exercitu erant cõstitui Job. vii.

Militia est vita hoĩs super terram. Nos
etiaʒ non habem⁹ tranquillã pacem sed
oʒ nos colluctari non soluʒ aduersus car
nẽ et sanguinem. sed etiaʒ aduersus tirã
nidem ⁊ crudelitatem Epheseos. vi. Nõ
est nobis colluctatio aduersus carnem et
sanguinem. tm̃ supple. sed aduersus prin
cipes ⁊ potestates. aduers⁹ rectores tene
brarum harũ. ↄtra spiritalia nequitia ĩ ce
lestibus. ⁊ subdit. ꝓpterea accipite arma
turam dei. Armatura dei est exercit⁹ vir
tutum ↄtra exercitũ vitioꝝ. Debemus ei
accipere sobrietatem tanq̃ armaturam
ↄtra gulã humilitatem contra superbiaʒ
mansuetudinem ↄtra iram ⁊ sic de alijs.
hec sunt arma de quibus dicit boeti⁹ ta
lia arma tibi cõtuleramus que nisi prior
abiecisses inuicta fortitudine intuerẽt
principes debẽt habere exercitũ armosũ
ad defẽsionẽ bonoꝝ ⁊ expugnatio malo
rum. Romanorum tredecimo capitulo.
Principes nõ sunt timori boni operis ſʒ
mali. vis non timere potestateʒ bonũ fac
⁊ habebis laudem ex illa. dei ei minister
est ibi in bonum. si autem malum feceris
time. nõ enim sine causa gladium portat.
dei enim minister est vindex in irã ei qui
malum fecit. Et sciendum ꝙ sicut princi-
pes seculares habent gladium corporalẽ
ad defensionem bonorum et impugnatio
nem malorum. sic nostri principes spiritu
ales episcopi vel pontifices habent gla-
dium spiritualem. id est excommunicatio
nem ad condemnationem reorum et libe
rationem iustoꝝ. hoc gladio paulus apo
stolus vsus est quando fornicationẽ coi
tum excõmunicauit vt habetur primo ad
Chorinteos quito capitulo. Judicaui vt
presens eum qui sic opatus est credere sa
thane in interitum carnis vt spiritus sal
uus fiat in die domini nostri ihesu christi
Quarto dʒ hr̃e bonus pĩceps liberalita
tẽ in distributione Eccle. xxxxvi. Dilect⁹
a dño deo suo samuel ꝓph̃ta dñi renoua
uit impiũ ⁊ vnxit p̃ncipes in gente sua sa
muel interp̃tatur postolat⁹ a dño. Recte
ẽ ꝑ samuelẽ xp̃s põt designari. qui a dño
deo a p̃riarchis ⁊ ꝓphetis postulat⁹ fuit
Unde Isaias ꝓph̃ta illis instãtior a dño
deo petebat. qui ipʒ dirũꝑe celos vt veni
ret desiderabat isaie. lxviii. vtinã dirũpe
res celos ⁊ descenderes. Iste samuel id ẽ
xp̃s a deo p̃re postulatus impiũ renoua-
uit qñ excussa palea vetustatʒ lr̃e vsq̃ ad
noua. ⁊ intima sp̃ualis intelligentie pene
trauit. Ipse etiã vt hic dʒ vnxit principes ĩ

gēte sua. Ad lr̄am. Beatus petrus ⁊ pau
lus de gente iudeorū ex quib⁹ christ⁹ ſm
carnē natus est fuerūt i apostolatu voca
ti et in apostolos fuerūt vncti ⁊ cōsecrati.
Unde de ipsis potest dici illud. i. Joh. ij.
Unctionem habetis a spiritusancto. illi q̄
vnctione spūssancti inunguntur in hmōi
vnctione si recte sapiant, delectant. Pro.
xxvij. Unguēto ⁊ varijs odorib⁹ delectat
cor. Unguento dicit quantum ad diuinaz
gratiam sanctificantem et dulcorantem.
Uarijs odoribus dicit quantū ad varieta
tē virtutū aiaz bono odore resp̄gētē. Nā
sicut olfact⁹ delectat odorib⁹. sic affatus
delectat virtutib⁹. quelibet eñ virt⁹ hr̄e
propriū odorez repitur. vñ caritas videt
hr̄e odorē rose. castitas odorē lilij. hūili-
tas odorē viole. Dñs ꝗ̄ istos p̄ncipes i gē
te sua vnxit qñ ip̄os vt dictū est oleo leti
cie pre cōsortib⁹ suis deliniuit. Pōtifices
nr̄i tēporis solēt in sua ꝯsecratiōe oleo in
vngi. ⁊ hic rit⁹ ex veti lege exordiū sum-
psit Exodi. xxix. Fūdes oleū vnctiōis sup
caput ei⁹ ⁊ hoc ritu ꝯsecrabit. oleū est lu-
brice nature in quo designatur q̄ princi
pes tā spūales q̄ tp̄ales liberales debēt
esse: sed ꝑ Jsaiam ꝯqueritur dñs de istis
principib⁹ Jsa. j. Principes tui infideles.
socij fuꝝ. oēs diligūt munera. sequuntur
retributiones. Principes nr̄i tp̄is infide
les p̄nt dici ⁊ si nō ꝑ priuationē fidei tñ ꝑ
ꝑuationē v̄itatis. Uix eñ in ore ip̄oꝝ scz
veritas pōt repiri. ꝓpt̄ qd̄ dicit p̄ncipes
tui infideles. ⁊ sequitur socij fuꝝ. isti dicā
tur socij furuz qui rem alienā inuito dño
contractant: sed reuera nō sunt fures: sed
poti⁹ raptores quia nō in occulto: sed in
aperto rē alienā sibi vēdicāt. Michee. vij
Princeps postulat ⁊ iudex in reddēdo est
princeps postulat a sibi subditis credēdo
mutuum: sed iudex in reddendo est. iudi-
cat eñ non esse reddendū: sed dicit q̄ pos
sessio rusticoꝝ est pecunia dñoꝝ suorum.
Sic ergo primo cōmēdantur isti apostoli
ab honorabili dignitate. cuz dicitur. prin
cipes populorū. sequitur. cōgregati sunt
cum deo abraham. vbi cōmendatur prin-
ceps a delectabili societate. Sciēdum est
ergo q̄ isti apostoli sancti. ⁊ similiter om-
nes fideles christi cū deo ⁊ ad deum abra
ham debent congregari. ⁊ hoc quadrupli
citer. Primo sicut ad radium veritatis.
Scdo sicut ad vinculū charitatis. Tertio
propter tolerantiā aduersoꝝ. Quarto ꝓ
pter assecutionē eternoꝝ bonoꝝ. Primo
ergo debent congregari cum deo abrahā
sicut ad radium veritatis Ecclesiastici. li.
Appropriate ad me indocti. ⁊ cōgregate
vos in domuz discipline. Sicut homines
frigore afflicti libenter appropinquāt ad
ignē. ⁊ sicut homines famelici libēter ap
propinquant ad mēsam. ⁊ sicut homines
diu in tenebris constituti libenter appro
pinquant ad lucem. sic homines indocti
libēter debēt appropinquare ad christuz
tanq̄ ad nitorē in quo est lux vera que il
luminat omnem hominem venientem in
hunc mūdum Johis. j sequitur. ⁊ congre
gate vos in domū discipline. Domus di-
sciplie est ecclesia sancta. ad quā seipsos
fideles debent cōgregare vt audiant ec-
clesiastica statuta ⁊ saluatoris precepta ⁊
verba diuina ibi ꝓposita ⁊ etiā p̄dicata.
sicut eñ ego video q̄ mercatores congre
gantur in nūdinis ad lucrandum. et sicut
milites cōgregantur in tirocinijs ꝓpter
exercitū armoꝝ: ⁊ sicut clerici cōgregant
in scolis ꝓpter discutionem ⁊ dissolutio-
nem questionum. sic fideles christi debēt
congregari in ecclesia que est domus di-
scipline ad audiendum verbum diuinuz
nec sine magno lucro in dono discipline
fit fidelium congregatio. disciplinam eñ
seq̄tur vite eterne assecutio Hebreoꝝ. xij
Omnis disciplina in p̄senti quidē vide-
tur nō esse gaudij: sed meroris: postea au
tē fructū pacatissimū exercitatis per eam
reddet iusticie. in redditione fructus pa
catissimi designat retributio vite beate.
sed ꝑpetuitas vel imortalitas ipsi⁹ notat
in nomine iusticie Sapiētie. j. Justicia ꝑ
petua est ⁊ imortalis. isti⁹ vite beate fru-
ct⁹ isti⁹ gloriosis apostolis reddit. Quia
vita beata ⁊ imortali cū deo abrahā iam
fruūtur. Scdo debent cōgregari fideles
christi cū deo abrahā tanq̄ ad vinculum
charitatis Jsaie. viij. Congregamini po
puli ⁊ vincemini. In p̄mitiua ecclesia fide
les populi ibi cōgregabātur iteri⁹ in vni
tate cordis Actuū. iiij. Multitudinis cre
dentiū erat anima vna ⁊ cor vnuz in deo
sed vincebantur siue ligabātur exterius
in vinculis ⁊ opibus charitatis Collosen.
iij. Sup omnia aūt hec charitatem habe
te quod est vinculū ꝑfectionis. hoc autez
vinculo existente integro vnitas virtutū
et bonorū moꝝ cōseruatur: sed rupto isto
vinculo charitatis vnitas bonoꝝ moruz
frāgitur. Unde bene sentiebat se aposto
lus ⁊ suos coapostolos christo colligatos
Romanoꝝ. viij. Quid nos sepabit a cha-
ritate xp̄i ⁊c. ⁊ seq̄tur. Certus sum q̄ neq̄

mors. neqꝫ vita: neqꝫ angeli: neqꝫ p̄ncipatus: neqꝫ virtutes: neqꝫ istātia: neqꝫ futura: neqꝫ creatura aliqua poterit nos separe a charitate q̄ est in christo iesu dn̄o nostro. Tertio cōgregati sunt isti apostoli ⁊ fideles christi ad tollerātiā aduersoꝝ p̄s. Congregās sicut in vtre aquas maris. ꝑ aquas signant̄ fideles Apocalipsis. xvij. Aque quas vidisti populi sunt ⁊ gentes. iste aque sicut aque maris in vtre congregabantur quando fideles in vnitatem fidei ad tollerantiam aduersoꝝ vocabantur. Nam tollerantia aduersorum est via perueniendi ad regnum celoꝝ. Actuum. xiiij. Per multas tribulatiōes oportet intrare regnū celorum. ꝓpter quod isti gloriosi apostoli ⁊ alij gaudebant quando ꝓ christo contumeliam et aduersitatem sustinebant: qꝛ tunc se esse in via regni celestis sentiebāt: Actuum. v. Ibant apostoli gaudentes a conspectu concilij quoniam digni habiti sunt ꝓ nomine Ihesu contumeliam pati. Quarto cōgregati sunt isti gloriosi apostoli ad assecutionē eternorū honoꝝ. Michee iiij. Cōgregabo claudicātem ⁊ eam quā afflixeram cōsolabor. ⁊ ponam claudicantem in reliquias. Anima misera qn̄ in hac vita duabꝰ tibijs claudicat tūc claudicat quasi tibia dextra qn̄ nō habet temperantiam in ꝓsperis. quasi tibia sinistra claudicat quando non habet patientiam in aduersis Hebreoꝝ. xij. Rectos facite gressus pedibus vestris vt nō quis claudicans erret magis aūt sanetur istam miseram animā ⁊ claudicantē dn̄s sanat liberat ad se cōgregat ⁊ mi̅sericordia et mi̅serationibꝰ coronat p̄s. Qui sanat omnes infirmitates tuas qui redemit de interitu vitam tuam: qui coronat te in misericordia ⁊ miserationibus. Sic ergo dicit congregabo claudicantē. sequitur. Et eā quā afflixerā cōsolabor. Deus qn̄qꝫ affligit animā ꝑ missionem flagelloꝝ: sed consolatur eā ꝑ collationem gaudiorum. s̄m multitudinem doloꝝ meoꝝ in corde meo cōsolationes tue letificauerūt animā meam. p̄s. Seq̄tur. Et ponam claudicantem in reliq̄as. Claudicans in reliquias ponitur qn̄ aīa prius infirmata postea a christo sanata in triumphāte ecclesia ponitur Vn̄ istoꝝ apostolorū anime tanq̄ p̄ciose reliquie i glorioso reliquiario vite beate iā sunt reposite. ij. Thimo. iiij. Bonū certamē certaui. cursuz cōsummaui. fidē s̄uaui. seq̄t. i reliq̄o michi reposita ē corona iusticie. Quā coronā nobꝫ tribuere dignet̄.

De apostolis petro et paulo.

Sermo secundus.

Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis: et ego reficiā vos. Mat. xj. In hoc verbo tria notantur / a quibus isti gloriosi apostoli commendantur. Primo enim notatur vocatio electorum. cum dicitur. Venite ad me. Secundo notatur conditio vocatorum. cum subditur: Omnes qui laboratis ⁊ onerati estis. Tertio notat̄ retributio p̄miorꝫ cū d̄r. et ego reficiā vos. Quantū ad primū sciendū ꝙ dn̄s vocat tripliciter electos suos. Primo em̄ vocat eos ad auditionem diuini eloquij. Scd̄o ad imitationē sui. Tertio ad retributionē premij. Primo em̄ vocat dn̄s electos suos ad auditionē diuini eloquij p̄s. Venite filij audite me timorem dn̄i docebo vos. Dn̄s vocat nos ad domum discipline sue. vt in scola sua lectionem nobis vtilē possimus audire. Dominus legit nobis vtilē lectionem que diuiditur in tres partes. In euitationem cōfusionis. in declinationem iniquitatis. in assecutionem eterne hereditatꝫ Ecclesia. xxiiij. Qui audit me nō cōfundetur ⁊ qui operantur in me non peccabunt. qui elucidāt me vitaꝫ eternam habebunt. In primo sicut dictū est potest notari euitatio cōfusionis. in secūdo declinatio iniquitatis. in tertio adeptio eterne hereditatis. istam vtilem lectionē beatus petrꝰ bene audierat Joh. vj. Dn̄e ad quem ibimus verba vite eterne habes. verba christi nō sunt palleata. nō sunt simulata / nō sunt fraudulēta: sed sūt v̄ba vite eterne: qꝛ sūt vitā eternā impetrantia. in ista etiā scola dn̄i ihesu christi Paulus apostolus edoctꝰ erat qui nō s̄m hominem: sed s̄m reuelationem domini Jhesu christi euangelium predicabat. ad Galathas. j. Notuz facio fratres euāgelium quod euangelisatū est a me: quis non est s̄m hoīem. neqꝫ em̄ ab homine accepi illud. neqꝫ didici: sed ꝑ reuelationeꝫ Jhesu christi. Recte ḡ dicitur istis gloriosis apostolis. venite filij audite me. Et sequitur. timorē dn̄i docebo vos. bona est lectio timoris dn̄i et magne et indiuidue adhesionis. scolares nostri in scolis multas lectiones audiunt que satis de facili ab eorum memoria recedunt per obliuionem: sed lectio timoris dn̄i tante est adhesionis ꝙ non amittitur obstaculo alicuiꝰ

oblinionis.ps.Timor dñi sanctus perma
net in seculum seculi.Scdo vocat dñs ele
ctos suos ad imitationē sui Mathei. 16.
Si q̄s vult venire post me abneget semet
ipsum ⁊ tolat crucē suā et sequatur me.Li
cet istud verbū possit cōmuniter exponi de
oibus fidelibus christi.tñ specialiter de re
ligiosis.Et notatur ibi triplex votū quod
emittunt religiosi in tpe sue professionis.
Primo notatur votū obiectiue vel volūta
rie subiectionis.cū dicitur abneget semet
ipsum.Scdo notatur maceratio carnis ex
voto continētie siue castitatis:cū dicit.Et
tollat crucē suam Tertio notatur imitatio
christi.per votū voluntarie paupertatis. cū
dicitur et sequat me.Paup enī xps elegit.
Et ideo qui ditari volunt ab electione xpi
recedunt:et ideo in via mor cū christo nō
procedunt sed retrocedūt Jacob:2 Paupe
res elegit deus in hoc mundo diuites in fi
de heredes regni qd repromisit deus dili
gentibus se ppter hoc beatus petrus ve
rus christi imitator effectus dicebat pro se
et ceteris apostolis. Ecce nos reliquimus
oia et secuti sumus te. Mathei. 19 :sed re
cte petre et nō ad insipientiā paup paupe
rē christū sequeris vt diues cū diuite glo
rieris. Tertio vocat christus electos suos
ad perceptionem premiorū.Mathei.25. Ve
nite benedicti patris mei pcipite regnum
quod vobis paratū ē ab origine mūdi. Re
gnum celor paratum est fidelib⁹. Christi
sed precipue preparatis.1.Regum.7.Pre
parate corda vestra dño et seruite ei soli ⁊
eruet vos de manu philistijm de potestate
inimici:sic pauerat cor suum qui dicebat
paratum cor meum de⁹:dicit primo quia
purgatum est sordibus: patum cor meum
scdo dicit:quia paratum est virtutibus ale
qui sic inueniuntur parati digni sunt ad
celestes nuptias introire Math.25. Que
parate erant intrauerunt cum eo ad nupti
as sic fuerunt parati isti gloriosi apostoli.
istis enim specialiter dñs dixit Et vos esto
te parati.quia qua hora nō putatis filius
hominis veniet:sic primo notatur vocatio
elector:cum dr.veniet ad me.Scdo nota
tur conditio vocator:cū dr: qui laboratis et
onerati estis.et possumus ista distinguere
vt labor dicatur in opando: vnus Xo dica
tur in sustinēdo Quantū ad laborē q̄ scien
dum est q hō bonus dz tripliciter labora
re.Primo enī debet laborare in libro pro
prie considerationis. scdo debet laborare in
foro pñialis negotiationis tertio debet la
borare in agro bone et scē occupationis

Primo ergo bonus homo debet laborare
in libro ppie considerationis ps.Estimabā
vt cognoscerē hoc labor est ante me. Fru
ctuosior est labor illius studij qd impedit
homo ad consideratiōez sui ppter qd di
cebat beat⁹ Augustin⁹ breui orōne. Dñe
nouerim te nouerim me.Homo enī q pro
pria cognitiōe euagatur vel potius in sui
cognitiōe cecatur brutis animalib⁹ cōpat
Canticorum.1.Si ignores te o pulcerrima
mulierū egredere et abi post vestigia gre
gum tuor hō enī qui non vacat ppie cōsi
derationi gregib⁹ et brutis animalib⁹ po
test cōpari ps.hō cum in honore esset non
intellexit cōpatus est iumentis insipienti
bus et similis factus est illis sic ergo debē
mus in libro ppie cōscientie laboriose stu
dere et ipsum diligenter corrigere et pec
cata et offendicula quasi falsitates in ipso
scriptas p penitentiam delere.sic faciebat
paulus apostolus qui dicebat Actuū 24.
In hoc ego studeo sine offendiculo habe
re cōnaz ad deū ⁊ ad homines sēp.Ad deū
dicit qui videt singula.Ad hoies dicit quī
vidēt ea que patent diligēter ergo i libro
ppie cōns studebat qui ab ipsa offendicu
la tam ab oculis christi q̄ ab oculis homi
num ammouebat.Scdo debet bonus ho
mo laborare in foro penitentialis negoti
atōnis ps.Laboraui in gemitu meo laua
bo p singulas noctes lectū meū lachrimis
meis.Homo laborat in gemitu suo qui de
flet ⁊ penitet de peccato cōmisso fructuosa
est negotiatio penitentie p ipsam enī trās
fertur de statu culpe ad statum gratie.De
statu ignominie ad statum glorie. Unde
penitentibus dr.Ro.6.Nunc aūt liberati
peccato serui aūt facti deo habetis fru
ctum vestrum in sanctificationez vero vitā
eternam.In hac auctoritate tria tangit q̄
penitentia facit.Primū est remissio culpe.
qd notatur cū dr nūc autē liberati a pecca
to. Scdm est collatio grē qd notat cuz dr
habetis fructū vestr in sanctificationem.
tercium est oblatio glorie que notat cū dr
finem vero vitaz eternā.isti negotiatores p
terras et maria laborāt vt acquirant tem
poralia.Unde nos āplius debem⁹ labora
re in foro penitentie vt acquiram⁹ eterna
hec est negotiatio de qua dr Luce.19.Ne
gociamini dū venio.Tertio dz bonus ho
mo laborare in agro bone et sācte occupa
tōis:1.ad Corintheos:xv.Gratia dei sum id
quod sum et gratia eius in me vacua non
fuit sed abundantius his omnibus labo
raui.Isti duo gloriosi apostoli in ecclesia

dei tanq̄ in agro domini videlicet labora
uerunt et ideo fructus vberes fructus du
plices collegerunt. Prim⁹ fructus fuit se
curitas cōſcientie que eſt refectio magna
anime ſancte. Prouerbiorum decimo quin
to. Secura mens quaſi iuge conuiuium.
Secundus fructus eſt eternitas vite eter
ne que colligitur ex fructu operationis bo
ne. Sapientie tercio capitulo. Bonorum
laborum glorioſus eſt fructus. Iſti ſācti
apoſtoli fructuoſe in agro domini labora
uerunt et ideo glorioſos fructus iam rece
perunt in quibus refectionē fructus glo-
rioſi ꝑceperunt anima em̄ ſancta que glo
rioſe fruitur ex fructibus operum bonoꝝ
reficitur. Prouerbiorum vltimo. Date ei
de fructibus manuum ſuarum et laudent
eam in portis opera eius ſicut labor ſan-
ctorum notatur in operando cum dictum
eſt qui laboratis ſic onus eorum notatur
in ſuſtinendo cum dicitur: et onerati eſtis
Sciēdū ē ğ ꝙ triplex ē on⁹. Eſt em̄ on⁹ cul
pe. eſt on⁹ aſſūpte obediētie. Tercio ē on⁹
charitatis fraterne. Primo ergo eſt onus
culpe. De quo in ps̄ dicitur. Iniquitates
mee ſuper greſſe ſunt caput meum et ſicut
onus graue grauate ſunt ſuper me. Iniq̄
tates caput peccatorum ſupergrediuntur
quando mentes eorum peccatis et ſceleri
bus opprimuntur tunc autem ſicut onus
graue grauantur miſeri peccatores pecca
torum pondere ininteritum demerguntur
Onus graue ſuperbie fuit quod peccatum
angelum de celo proiecit et in puteū abiſ
ſi deiecit. Luc. x. Uidebam ſathanā tanq̄
fulgur cadētē de celo. On⁹ ğue fuit i obedi
entia i datā ꝛ obieō quos viros viuos ter
ra abſorbuit ꝛ in īfernū deglutiuit Nume
16. Iſta pctōꝝ onera nō ſūt portāda ſ; ab
humeris nr̄is excutienda vn̄ dr̄ Hiere. 17
vt null⁹ ꝑ diez ſabbati infert on⁹. i die ſab
bati deſignatur trāquillitas mētꝫ i q̄ etiā
ꝛ per quam non debet inferri onus pecca
ti ſed potius excuti ꝛ deponi. Secūdo eſt
onus aſſumpte obedientie Math. 23. Al
ligant onera grauia et importabilia et po
nunt in humerus hoim̄ digito autem ſuo
nolunt ea mouere. Loquitur ibi dominus
de ſcribis ꝛ pariſeis onera grauia homi-
nibus imponentibus ipſis liberis et ocio
ſis remanentibus ꝑ quos ſignantur prela
ti noſtri temporis qui onera grauia ſubdi
tis imponunt ipſi autem ad obſeruationē
digitum non apponunt Math. 23. Dicunt
em̄ ꝛ non faciunt prelatus in precepto qđ
mandauit debet aſſurgere ſm̄ illđ ps̄. Ex-
urge in precepto qđ mādaſti. vel ſaltē on⁹
religionis qđ videtur ſubditis graue de-
bet vel ꝑ affectum cōpaſſionis alleuiare.
Job. 33. Flebā quondā ſuper eo qui affli-
ctus erat: et anima mea cōpatiebat paupi
nam ſcđm veritatē cōpaſſio ꝑlatoꝝ eſt al-
leuatio oneris ſubditoꝝ. Tercio eſt onus
charitatis fraterne Gallates. 6. Alter al-
terius onera portate. et ſic adiplebitis le
gē chriſti. Frater debet fratris onera por
tare ꝛ ipſū in ſuis īfirmitatib⁹ et neceſſita
tibus ſupportare. Sicut em̄ ocl's nō videt
ſibi ſoli ſed ſibi et pedi. et ſicut pes nō ſu-
ſtētat ſed ſolū ſed ſeipſū et totū corpus. ſic
bonus frater debet portare ſeipſū ꝛ fratrē
ſuū ſcđm charitatis debitū ꝛ ipenſum ob-
ſequiū. Ephe. 4. Supportantes inuicē in
charitate affectū charitatis vel dilectiōis
procedere debet effectus ſupportionis. et
in hoc adipletur lex chriſti que in plenitu-
dine dilectionis conſiſtit. Romanoꝝ. xiij.
Plenitudo legis dilectio. Iſtam plenitu-
dinem legis in dilectione conſiſtentis iſti
glorioſi apoſtoli bene impleuerunt qui in
charitate dei et ꝓximi finaliter ꝑſtiterunt
Sacharie. 4. Iſti ſunt duo filij olei ſplen-
doris qui aſſiſtunt dn̄atori vniuerſe terre.
iſti glorioſi apoſtoli dicūtur duo ꝓpter af
fectum gemme charitatis. dicuntur etiaꝫ
filij olei id eſt chriſti ꝓpter imitatōnē ſal-
uatoris. nomen em̄ ſaluatoris per oleum
poteſt deſignari Canticoꝝ. I. Oleum effu
ſum nomen tuum. Dicuntur et filij ſplen
doris ꝓpter honeſtatem conuerſationis.
Mathei. 5. Si luceat lux veſtra coram ho-
minibus vt vident opera veſtra bona et
glorificent patrem veſtrum qui in celis eſt
Ex honeſtate em̄ iſtorum glorioꝛum aplo
rum in ipſis et per ipſos glorificabatur. ꝛ
ideo modo cum ipſo imperpetuum gloriā
tur. et hoc eſt quod ſubditur. qui aſſiſtunt
dominatori vniuerſe terre tanq̄ ſtrenui
milites. tanq̄ electi principes: ſed in die
iudicij aſſiſtent dn̄atori vniuerſe terre tan
q̄ excelſi iudices. Unde iſti ſpēaliter com-
petit qđ dicitur Sapientie. 3. Iudicabunt
nationes et dominabuntur populis et re
gnabit rex illoꝝ imperpetuum. Sic ergo
ſecundo notatur conditio vocatoꝝ cum dr̄
qui laboratis ꝛ onerati iſtis. Tercio no
tatur retributio premiorum/ cum dicitur.
Ego reficiam vos Deutrono. 17. Reficiet
corā dn̄o deo tuo. Modo eſt refectio ani
me beate in viſiōe eſſentie diuine ſed poſt
diem iudicij in reſponſione corꝑm glorio
ſoꝝ iſta refectio duplicabitur. quia homo

interior in diuinitate creatoris. homo exterior in humanitate saluatoris reficietur in hac vita ꝙdiu viuimus est fames valida. sꝫ i via beata inuenietur societas plena. ps. Saciabor cum apparuerit gloria tua. Ad quam perducere nos dignetur.

¶ In commemoratione sancti Pauli. Sermo primus.

Ille gloriosā mortem magis eligens ꝙ odibilem vitā ꝯplectēs. 2. Machabeoꝝ. 6. Ad litteraꝫ verbū istud exponitur de eleazaro sene sancto qui maluit gloriosaꝫ mortem suscipere ꝙ leges patrias ꝓphanare et carnibus quibus ſm legem vesci non licebat vt eis vesceretur et sic mortem euaderet. Specialiter verba ista beato paulo apostolo doctori egregio competenter conueniunt. ⁊ a trib9 in verbo proposito commendatur. Primo enim commendatur ab audaci aggressione aduersorum cum dicit iste gloriosam mortē magis eligens. Scdo commendatur a sagaci declinatione impedimentoꝝ. cum dr. magis ꝙ odibilem vitam cōplectens. Tercio ꝯmendatur a libēti susceptione tormentorum cum dicitur. voluntarie preibat ad supplicium. Primo commendatur ab audaci aduersorum aggressione. cum dicitur. ille gloriosam mortem magis eligens. Sciendum est ergo ꝙ mors sanctorum. primo est virtuosa certātibus secundo est preciosa descedentibus tercio est gloriosa triumphātibus. Primo ergo mors sanctoꝝ virtuosa est certantibus. Ecclesiastici. 4. Pro iusticia agonizare ꝓ anima tua. et vsqꝫ ad mortem certa ꝓ iusticia. Homines vsqꝫ ad mortem solent certare pro conseruatione sue possessionis et pro conseruatione proprij corporis. multo magis certare debent vsqꝫ ad mortem pro defensione anime que vtiqꝫ facta ē ad imaginem et similitudinē cōditoris Mat. 10. Nolite timere eos qui occidunt corpus animam autem non possunt occidere. sed timete eum q̄ potest animaꝫ et corpus perdere in gehēnaꝫ. Propter quod apostolus vitam corporis exposuit pro vita mentis dicebat. Actuum. 21. Non facio animam meam preciosiorem ꝙ me. Distinguit apostolus inter se et animam suam quasi alius ab anima sua possit dici. et hoc competēt. Nam ibi animam motum vitalem siue vitam animalem voluit appellare. seipsum autem mentem appellauit que facta est ad imaginem et similitudinem creatoris. Primum ꝑtinet ad illum qui deforis est hominem qui secundum desideria carnis corrūpitur. Secundum pertinet ad illum interiorem hominem qui de die in diem in cognitionem dei renouatur donec de die fidei ad diem spei perueniatur. Sic ergo agonizandum est vsqꝫ ad mortem ꝓ anima sua. ꝓ illa scilicet portione que dei capax erit in patria Certandum est etiaꝫ vsqꝫ ad mortem pro iusticia. Hec est iusticia fidei. de qua. Abacuch. 2. Justus ex fide sua viuit et est intelligendum de fide per dilectōnem operantem que non solum veritate lucet sed charitate feruet. et operatione pollet alioquin non multum domino placet sꝫ sicut inane iacet. Jacobi. 2. Videtis quoniam ex operibus iustificatur homo et nō ex fide tantum. Similiter et raab meretrix nonne ex operibus iustificata est suscipiēs nuncios et alia via eijciens. Sicut corpus sine spiritu mortuum est ita fides sine operibus mortua est. Et idcirco sacrificiuꝫ Caym domino nō placuit quoniam illud i fide non formata obtulit. Quia fidē animā sua que est charitas per fraternū odium ꝓuauit. Et ideo prius fideicidium ꝙ homicidium commisit Sic beat9 paulus vsqꝫ ad mortem pro fide laborauit. Actuum vicesimo. Ego non solum alligari sed et mori paratus sum pro nomine Jhesu christi Scdo mors sanctorum est ꝑciosa decedentibus ps. Preciosa est in conceptu domini mors sactorū eius In conspectu tirannorum et persecutorum mors sanctorum christi non fuit visa preciosa se fructuosa despicabilis et abiecta ita ꝙ corpora sanctorum indigna ab ipsis iudicata sunt sepultura. ps. Effuderunt sanguinem ipsorum tanꝙ incircumitu hierusalem et non erat qui sepeliret sꝫ reuera illud preciosam dicitur quod a iusto et sapientie estimatore preciosum iudicatur Et quia christus mortem sanctorum preciosam iudicauit ideo beatus paulus mori pro christo lucrum maximum reputauit ad Philipenses. i. Mihi enim viuere christus est et mori lucrum. Christus fuit motum exemplum viuendo fuit captiuorum precium redimendo fuit electorum ꝓmium resurgendo et ideo in omni statu lucrandi materia fuit i ipso. Et ideo beatus Paulus benevolebat esse participes ignominiose passionis vt esset ꝑticipes gloriose resurrectionis vt habetr ad Roma. sexto si complātati facti sumus similitudini mortis eius simul et resurrectionis erim9 hoc

scientes qr vetus homo noster simul cruci
fixus est. Bene diximus complantati. eccle
sis enim ortus est voluptatis. ortus conclu
sus preceptis ei consilijs z ecclesiasticis in
stitutis. In hoc ortu viri sancti plantantur
sicut arbores fructuose vt fructum reddāt
in tempore suo an non. Plātatus tanq̄ ar
bor fructiffera videtur ille de quo in psal-
mo dicitur. Et erit tanq̄ lignum quod plā
tatum est secus decursus aquarum quod
fructum suum dabit in tempore suo. San
cti dei tanq̄ arbores fructuose in orto ei⁹
plantate fronduerūt doctrinis. floruerūt
exemplis fructum fecerunt bonis operib⁹
excusse sunt iste arbores a persecutionib⁹
in autumno passionis sed reseruatur eis
fructus eorum in tempore retributionis.
Prouerbiorum vltimo. Date ei de fructu
manuum suarum. z laudent eam in portis
opera eius. Tercio mors sanctorū est glo
riosa triumphantibus et ad vitam eternā
peruenientibus. Prouerbiorum. decimo-
quarto. Sperat in morte sua. Nec mirum
si iustus in morte sua sperat. quia per ipsā
ad diuitias eternas et gloriam que in chri
sto est et cum eis qui cum xp̄o sunt peruen
turū sperat. Prouerbiorum octauo. Mecū
sunt diuitie et gloria opes superbe et iusti
cia. sed omnia in xp̄o reperiunt qui pro fi-
de ipsius libenter mortem suscipiunt. Iob
tercio. Qui expectant mortē et non venit
quasi effodientes thesaurum gaudent qui
vehementer cum inuenerit sepulchrū mor
tem expectant qui carnem suam cum vicijs
et concupiscentijs pugnando crucifigēdo
macerant: sed mors ab istis expectata non
venit. Quia ex petitione ipsorum deside-
rium extendit dominus. Sequitur. quasi
effodientes thesaurum. Effodientes the
saurum quanto profundius tanto effossio
ni ardentius insistunt. sic et nos quāto am
plius scd̄m decursum magis procedimus
secundum hoc et in bonis operibus seruiē
tius ardere debemus. contra multos qui
incipiunt cum magno feruore z finiunt in
corpore. De quibus dicitur. q̄ acres in pri
cipio in fine franguntur. Sunt multi qui in
principio sue conuersionis inueniūtur fer
uentes in progressu torpentes in finali cō
summatione carnales. Gallathas tercio.
Sic stulti estis vt cum spiritu ceperitis.
nunc carne consummamini. Sed hoc facit
ventus aquilo id est suggestio diaboli que
feruorē caritatis reprimit. Eccesiasti. qua-
dragesimotercio. Uentus aquilo flauit et
congelauit cristallus ex aqua. Canticorum
quarto. Surge aquilo et veni auster per-
fla ortum meum et fluant aromata illius.
Aquilo ventus est perniciosus et infestus
terre nascentibus per quem vt diximus tē
tatio designatur que fructibus bonorum
operum aduersatur. Auster est vētus mul
cebris et delectabilis. per quem signatur
spiritussancti inspiratio. que est causa et
principium totius consolationis ipso istā
te et inspirante in anima fluent illius aro-
mata. Sed quid est quod dicitur. q̄ fluent
aromata cum sicca videantur esse non li-
quida. Respondeo aromata abundātie be
neficiorum dei reposita in mortariolo cor-
dis trita pistillo frequentis discussionis z
recordationis. perfusa oleo interne deuo-
tionis tacta radio charitatis feruentis li-
quescunt et defluunt in odorem suauita-
tis. Istorum aromatuz species non modo
crescunt in ortis nostris sed ip̄as habem⁹
ex dono dei qui nobis ex ipsis vnctiones
conficit sanitatis. Ecclesiasti. 38. Unguen
tarius faciet pigmenta suauitatis et vn-
ctiones conficiet sanitatis. istarum specie
rum odore beatus paulus sic repletus fu
it q̄ ipso odore totam ecclesiam respersit.
2. Chorinteo. secundo. Christi bon⁹ odor.
sumus deo in omni loco. sic ergo qui the-
saurum effodiunt quanto inferius descen
dunt tanto effossioni ardentius insistūt sic
et nos facere debemus quia quanto āpli
us in tempore nostro procedimus tāto fer
uentiores esse debemus. sic ergo debet es
se de effodientibus thesaurum. sequitur.
¶ Gaudent que vehementer. cum inue-
niunt sepulchrum in quo signatur eterni
gaudij refrigerij secretum sicut em̄ electo
rum corpora occultantur i sepulchro ab hu
manis stratibus sic illorum anime abscon
duntur in facie visionis diuine a malignis
perturbationibus ps̄. Abscondes eos in
abscondito faciei tue a conturbatione ho
minum. Secundo commendatur beatus
paulus a sagaci declinatione impedimen
torum cum dicitur. magis q̄ odibilem vi-
tam amplectens. Sciendu est ergo q̄ pre
sens vita triplici ratione dicitur odibilis
in sacra scriptura. Primo quia debet esse
tediosa peccantibus. Secundo quia de-
bet esse luctuosa penitentibus. Tercio qr
periculoso decedentibus. Primo ergo pre
sens vita est tediosa peccantibus vt habe
tur. Sapientie secundo capitulo. Exiguū
et cum tedio est tempus vite nostre z non
est refrigerium in fine hominis. Tria di-
cit que presentem vitam solent concomit

xi. primum est breuitas temporis. quod notatur cum dicitur. Exiguum est tempus vite nostre. Secundum est afflictio cordis quod notatur cum dicitur cum tedio. Tertium est carentia consolationis. quod notatur cum dicitur. et non est refrigerium in fine hominis. Quantum ergo ad primum dicit ꝙ exiguum est tempus vite nostre. Jacobi quarto. Que est vita vestra vapor ad modicum parens et deinceps exterminabitur. Competenter vapori vita nostra comparatur. quia sicut vapor ex sua eleuatione atenuatur et ex attenuatione soluitur. sic tota vita nostra nihil aliud est ꝙ continuatio cuiusdam resolutionis particularis donec perueniatur ad vltimum defectum qui est mors in qua est resolutio generalis. Sapientie quinto. Et nos nati continuo desinimus esse. ¶ Secundo presentem vitam concomitatur afflictio cordis quod notatur cum dicitur. cum tedio qui continuo in vita presenti recipitur sensus egens cura pungens. culpa mordens conscientia remordens semper enim seua presumit perturbata conscientia. Sapientie decimoseptimo. Ista sunt fercula peccatorum que sibi apponuntur. in mensis ipsorum. psalmista. Fiat mensa eorum in laqueum et in retributiones et in scandalum. Ista fercula nimis sunt falsa. scitꝫ ꝙ quando homo ferculis nimis falsis cibatur multum affligitur si non potatur istis falsis ferculis cibatus erat ille diues epulo. qui epulabatur quotidie splendide Luce decimosexto. Et ideo vt sibi daretur ad bibendum voluit impetrare nec petijt vinum nec pigmentum. sed aque modicuꝫ scilicet guttam aque. attamen illam non potuit obtinere ⁊ hoc est quod dicit ꝙ nõ est refrigerium in fine hominis. Certe timenda et tremenda sunt ista verba ei ipsa frequenter lectitamus frequenter predicamꝰ attamen in multis modicam correctioneꝫ videmus. Nam si quandoqꝫ ad tempus compunguntur tamen nimis cito post consueta facinora reuertuntur. Et quia beatus paulus in presenti vita portatus fuit aqua sapientie saluatoris ideo in beata vita ad modum diuitis epulonis in inferno non sitit sed haurit aquaꝫ in gaudio de fõtibus saluatoris. Secundo vita presẽs debet esse luctuosa penitentibus. Job decimo capitulo. Tedet animaꝫ meã vite mee dimittam aduersum me eloquium meum loquar ĩ amaritudine anime mee ¶ Tria dicit que vitam penitentis debent concomitari. Primum est declaratio peccatorũ quod notatur cum dicitur. Tedet animam meam vite mee. Secundum est confessio ipsorum: quod notatur cum dicitur: dimittam aduersum me eloquium meum. Tercium est lachrimosa oratio pro euasiõe tormentorum: quod notatur cum dicitur: loquar in amaritudine anime mee. Unde et subditur: dicam deo noli me condemnare. Primo ergo debet esse in penitente detestatio peccatorum: propter quod dicit. tedet animam meam vite mee. Certe aiam peccatoris nõ solum debet tedere vite sue sed etiam pudere. imo debet faciẽ eius cõfusione operire debet eñ cõsiderare penitens ꝙ animam suam factam ad imaginẽ et similitudinem creatoris multis turpitudinibus deturpauit qꝺ diuinã pulchritudinem in immunditiam porcinam commutauit quod ipsa de celo que est in seno non timuit voluptari. ꝙ ipsa que mittebatur in croceis stercora non erubuit amplexari. multum deberet erubescere nobilitas animi ex consideratione limi sui Nam corpus humanum de limo factum lineamenta sue rectitudinis seruauit anima autem ad peccata se miserabiliter curauit psalmista. Miser factus sum et curuatus sum vsqꝫ in finem vnde indigne humanum corpus brutus et bestialis spiritus possidet. Secundo debet esse in penitente confessio peccatorum. quod notatur cum dicitur: dimittã aduersum me eloquium meum. ille aduersum se eloquium suum dimittit. qui peccata sua se accusando se per veram confessionem ostendit et confessa penitus derelinquit vt habet prouerbio. vicesimo octauo Qui abscondit scelera sua non dirigetur. Qui autem confessus fuerit et reliquerit ea misericordiam cõsequetur. Bene ⁊ non ad insipientiam suam homo eloquium per confessionem aduersũ se dimittit: peccant enim qui occultant. contra peccatorem clamat et confessum et dimissum silet: in hoc enim peccatum assimilatur cani qui latrat inclusus silet exclusus O quot et quanti in cordibus suis audiunt clamorem peccatorum suorum ad modum latratus canum ⁊ est in ipsis iste latratus canum sue damnationis vox significatiua naturaliter et non ad placitum. Tercio debet esse in penitente lachrimosa oratio ꝑ euasione tormentorum quod notatur cum dicitur. loquar in amaritudine anime me: propter quod in

psalmo dicit. Venite adoremus et proci-
damus ante deum ploremus coram dño
qui fecit nos. Debemus plorare coram do
mino qui fecit nos: nec cum impijs perdat
nos. huius exemplum beata peccatrix ma
ria magdalena nobis tradidit que stans
retro secus pedes domini lachrimis suis
rigauit. et ideo peccatorum suorum veniã
impetrauit. vt habetur Luce septimo capi
tulo. Ibi ethiopissa pellem suam mutauit
et in stragulatam vestem bissinã et purpu
reã cõmutauit o vere beata o vere beatus
vir cui dñs peccatũ suũ nõ imputauit: non
dixit qui nõ habuit sed cui non iputauit.
nemo enim est qui nõ habuit. oẽs eñ pec-
cauerunt et egent gloria dei. sed si de⁹ pec
catori peccatũ suum nõ imputare decreuit
idẽ est acsi nõ habuerit. et si electi peccasse
videãtur in tpe peccata tamen eorũ nõ ap
parent in eternitate. Nã charitas patris
ipsorũ operit multitudinẽ peccatorũ Unde
q̃uis beatus paul⁹ peccator extiterit pec
cata tamen eius sibi dominus minime im
putauit sed nunc condonauit primo ad
Thimoteum primo. qui prius blasphem⁹
fui et psecutor et contumeliosus: sed mise
ricordiam consecutus sum quia ignorans
feci in incredulitate. Tertio vita presens
est periculosa decedentibus Sapiẽtie ter
cio. Ab iniquo thoro semen exterminabi-
tur et siquidem longe vite erunt in nihilũ
computabuntur. Thorus iniquus est ani-
ma carnalis. Iste thorus est delicatus et
mollis. In isto consumatur matrimonium
inique copulationis ex suggestione diabo
li et concupiscentia carnis quasi ex com-
mixtione viri et mulieris ex ista copula cõ
cipit carnalis concupiscentia malum con-
sensum: perit opus peruersum et isti proli
dat pro hereditate eternum supplitiũ. Ja
cobi. i. Unusquisq̧ tentatur a concupiscen
tia sua abstractus et illectus: deinde con-
cupiscentia cum conceperit. Ecce consen-
sus. parit peccatum ecce peruersum opus
Peccatum vero cum consummatum fuerit
generat mortem: ecce mors eterna que ta
li proli debetur pro hereditate. Ad isto
thoro iniquo sicut dicit sapiens semen ex-
terminabitur id est extra terminos electo
rum ponetur. Nec mirum si extra termi-
num electorum erunt qui a recto itinere
in exterminum abierũt. sic ergo ab iniquo
thoro semen exterminabitur. sequitur q̧
si longe vite fuerint in nichilum computa
buntur. Nam quantũcunq̧ longa vita pec
catoris nichil est respectu durationis eter
ne damnationis vł dicit: q̧ in nichilũ com
putabuntur. quia quantumcunq̧ in hac vi
ta peccatores floruerunt prosperitate tan
q̃ in nichilum et in aure reputabuntur.
quia tanq̃ viles et abiecti erunt in damna
tione Malachie quarto capitulo. Calcabi
tis impios cum fuerint cinis sub plãta pe
dum vestrorum. Propter quod videntes
impij q̧ mors peccatorum pessima et mors
sanctorum dei preciosa desiderant mor-
tem sanctorum dei obtinere quorũ vitam
dedignantur tenere vt habetur Numeri
vicesimo tercio. Dixit balam ad balac ille
man⁹ propheta. moriatur anima mea mor
te iustorum et fiant nouissima mea horũ
similia. illorum finem desiderabat assequi
sed non sic impij non sic. quia non nisi per
discrimina viarum peruenitur ad finẽ op
tatum. et ideo quia beatus paulus patien
ter pro christo sustinuit inundationes tri
bulationum ideo meruit coronam perma-
nentium gaudiorum. 2. ad Thimotheum.
quarto capitulo. Bonum certamen certaui
cursum consummaui fidem seruaui. et seq
tur. in reliquo reposita est michi corona iu
sticie. Tercio commendatur a libenti su-
sceptione tormentorum. cum dicitur liben
ter preibat ad supplicium Et notantur ibi
tria secundum tria vocabula que ibi ponũ
tur a quibus cõmendantur. Primo eñ con
mendatur in ipso. affectio grata. cum dici
tur voluntarie. Secundo acceleratio festi
nata. cum dicitur. preibat. tercio affectio
acerba. cum dicitur ad supplitium. primo
eñ in ipso cõmendatur affectio grata cũ di
voluntarie sacrificabo tibi. Beatus pau-
lus obtulit deo corpus suum in hostiam.
animam in holocaustum. laudem in sacrifi
cium. Obtulit corpus in hostiam. Roma.
12. Obsecro vos per misericordiam dei vt
exhibeatis corpora vestra hostiam viuen
tem sanctam deo placentem. sed sunt qui
dam qui corpora sua offerunt deo hostiam
mortuam non viuentem. quia in sua sene-
ctute cũ sibi et alijs sunt volunt deo seruire
et religionẽ intrare. de puro vino doliũ sui
seruierunt mundo et diabolo. et de fecibus
voluerunt seruire christo. Sed dominus
qui plebem suã nõ repellit omni tempore
peccatores ad misericordiã recipit. vt nul
li relinquat locus desperationis. Aliũ sunt
qui offerunt deo corpora sua hostiam pro-
prophanam et nõ sanctã sicut clirici qui ad
sacros ordines promoti sunt. et de bonis
crucifixi ditati sunt attamen in domo do-

mini scelerate viuunt. Hieremie. xi. Quid est ꝙ dilect⁹ meus in domo mea facit sce; lera multa ille qui deberet dignitate esse dilectus ordinis in domo dei facit scelera multa operis peruersitate alij autem offe runt domino corpora sua hostiam displi centem non placentem; et hoc per ꝑuersaz operationem. sed beatus paulus corpus suum hostiam deo placentem obtulit qñ ſm placitum eius vitam suam deduxit et ꝓ fide finiuit. Sapientie. 4. placens deo dilectus factus et viuens inter peccatores translatus est. Secundo obtulit animam in holocaustum psalmista. Holocausta me dullata offeram tibi. Holocaustum dicit̄ totum incensum. Unde paulus animam su am in holocaustuz offerebat qui in feruo re charitatis in corde interi⁹ perardebat psalmista. Concaluit cor meum intra me. et in meditatione mea exardescet ignis Isto modo holocaustum fuit medullatum quod sicut fuit ex adipe et pinguedine om nium virtutum et gratiarū repletū Eccle siastici. xxxv. Oblatio iusti ipinguat alta re tercio obtulit laudem in sacrificium ps̄ Sacrificium laudis honorificabit me. qđ bene paulus in vita sua fecit. qui laudem diuini nominis in plenitudine gentium p̄ dicauit. De ipso etiam legitur ꝙ postq̄ ca put ei⁹ a corpore p̄cisum fuit nomen domi ni nostri Jhesu christi hebraice persona uit. Secundo fuit in ipso acceleratio festi nata⁹ quod notatur cum dicitur. preibat Ecclesiastici. xxxij. Ante grandinem prei bit chorusca tio et ante verecundiam prei bit gratia et ꝓ reuerentia accedet tibi bo na gratia in beato paulo ante grandinem tormentorum preiuit choruscatio miracu lorum. Signa enim apostolatus fuerunt in signis et prodigijs et miraculis multis et vt ex multis vnum dicamus Actuum vi cesimo legitur ꝙ cum quidam iuuenis di sputante paulo sonno opprimeretur de fe nestra cadens expirauit quem paulus in uocato nomine dominici a mortuis susci tauit. sic ergo in ipso ante grandinem tor mentorum preiuit choruscatio miracula rum. et ante verecundiam preiuit gratia; quia ante verecundiam sue condemnatio nis et decollationis preiuit gratia perfe cte sanctificationis. i. Chorinteoꝝ. 15. Gra tia dei sum id quod sum et gratia eius in me vacua non fuit. sequitur. Et pro reue rentia accedet tibi bona gratia. Nam pro reuerentia perfecte obedientie accessit ei bona gratia retributionis eterne. Eterna gloria in scriptura sacra bona gratia appel latur. vt totū gratie dei detur et quod me remur et quo meretur. vt sic nō nobis dn̄e non nobis sed nomini tuo gloriam tribua mus. Tercio cōmendatur in beato paulo afflictio acerba. quod notatur cum dicitur ad supplicium Job. 33. Consumpta est caro eius a supplicijs reuertatur ad dies adolescentie sue. deprecabitur deum ⁊ pla cabilis erit ei et videbit faciem eius in iu bilo. Caro beati pauli bene fuit a suppli tijs consumpta quia fuit crebris persecu tionibus exposita. mortis supplicijs afflu cta⁹ ꝯsumptioni vel resolutioni exposita. sz sequitur. ꝙ placabilis erit ei deus. Deus sanctis suis videtur offensus quando ip sos exponit ꝑsecutionibus. sed tunc vide tur eis placabilis et blandus quando co ronat eos i misericordia et miserationib⁹ Unde sequitur hic. videbit faciem eius in iubilo. sicut dicit beat⁹. Gregorius. Jubi lum dicimus, cum tantam exultationē men te concipimus quantam sermone explica re non valemus. ⁊ qđ lingua sermone non explicat vox in cantu personat. iste iubil⁹ est in iocunditate illius superne ciuitatis. De qua Isaie. 51. Gaudium et leticia inue nietur in ea gratiarum actio et vox laudis Ad quam nos perducere dignetur.

¶In cōmemoratione sancti pauli. sermo. ii.

Cursum cōsum= maui fidez seruaui. in reliquo michi reposita ē corona iusti cie. ⁊. Thi. iiij. In verbo proposito commē datur beat⁹ paul⁹ a tribus. Primo ab ope ratione ⁊ ꝑfectione virili. cum dicitur. cur sum consumaui. Scđo a seruitute fidei cuz dicitur fidem seruaui. Tercio a retributio ne felici. cum dicitur, in reliquo michi re posita est corona iusticie. Quantum ad pri mum sciendū est ꝙ sunt tria gña hominū currentium in via morum. Quidam eñ cur runt et deficiunt. Alij currūt et ꝓficiunt. Alij currūt et ꝑueniunt. Primi currūt ⁊ de ficiūt ad Gallath. 5. Quid vos impediuit veritati non obedire. Illi bene currunt in via moꝝ qui de virtute in virtutez gradiē do proficiūt. ⁊ isti seruitio summi regis ac cepti sunt ipse enim non vult seruiētes ad modum cancri cū debeāt procedere retro cedant. nec vult ministros somnolentos et ad modum porcorum dormitantes sed

cum velocitate gradiētes et alacritate mi
nistrantes. prouerbiorꝝ. xxii. Uidisti virum
velocem in opere suo corā regibus stabit
nec erit ante ignobiles. sequitur. quid vos
impediuit non obedire veritati. Triplici
retinaculo tenetur homo ne obediat veri-
tati. Errore hereticorum. Amore tempora
lium bonorum. Timore tribulationū siue
tormentorꝝ: sed amor sapientie salutaris
ista tria cum turbis viciorum se concomi-
tantium efficaciter expellit. Est em̄ amor
sapientie salutaris quasi seruiēs gradiēs
ante faciem principis qui baculo suo tur-
bas hinc et inde diuidit et principi viam
liberam facit. prouerbiorꝝ. iiii. Uiam sa-
pientie monstrabo tibi. ducam te per semi
tas equitatis quas cum ingressus fueris
non artabuntur gressus tui et currens nō
habebis offendiculum. Scdi currūt et pro
ficiunt Judicium. 5. Stelle manētes in or-
dine et cursu suo pugnauerunt aduersus
tysaram. Stelle sunt fideles christi. ad mo
dum stellarum per castitatem mundi ꝑ cō
templationem eleuati in firmamento eccle
sie dei positi ad modum stellarum pulchra
varietate distincti. sicut enim stellarꝝ pul
cra varietas firmamentum ornat ita distri
butio gratiarꝝ et donorum in ecclesijs dei
ecclesiam decorat. i. Chorinteorum. xii. Di
uisiones gratiarum vero sunt idem autem
spiritus. et diuisiones ministrationum sūt
idem autem deus dans singulis ꝓut vult
iste stelle debent in ordine et cursu mane-
re. Et primo in ordine. nam sicut in ordine
et dispositiōe membrorꝝ consistit hois pul
chritudo corporalis. ita in ordine bone vo
luntatis ad meritum meriti ad premium
cōsistit pulchritudo spiritualis. i. Chorin
teorꝝ. 4. Omnia honeste et secundum ordi
nem fiant in vobis. honeste dicit quantū
ad aliorꝝ edificationem. scdm ordinem di-
cit secundum debitam voluntatis ad me
ritum. meriti ad premium ordinationem.
Tantum enim placet deo ordinatio morū
et meritorum ꝙ si fuerit aliqua deinordi-
natio ex sua ꝓuidentia nō vult relinquere
inordinatum. Unde animam sese deordi-
natam a debito ordine premiorum ex sua
iusticia ordinat in afflictione tormentorū.
Iste stelle nō solum debent in suo ordine
sed etiā in suo cursu manere. Sciendum er
go ꝙ sicut homo oneratus pōdere corpo-
rali non potest currere ita oneratus pecca
tis nō potest in via morum velociter ambu
lare. et ideo istud onus graue peccatorum
ab humeris per penitentiam et confessio-
nem veram debemus excutere. et sic pote
rimus ire in via morum Psalmista. Sine
iniquitate cucurri et direxi. Iste stelle sic
manentes in ordine et cursu suo aduersus
tysaram pugnauerunt. per cysaram intel
ligitur dyabolus contra quem castitate or
dinati. peccatorum onere liberati armis iu
sticie muniti pugnare debemus. sic pugna
bat paulus armis iusticie munit⁹ vt acies
ordiata vt cursor leuis in spirituali prelio
expeditus. 2. Chor. x. Arma militie nostre
nō sunt carnalia sed potētia deo ad destru
ctionē munitionum ꝯsilia destruētes ⁊ om
nem altitudinem extollentem se aduersus
sciam dei. Tercij currunt et perueniunt. i.
Chorin. 9. Sic curro nō quasi in incertū. sic
pugno non quasi aerē verberans sed casti
go corpus meū et in seruitutē redigo ne
forte cū alijs ꝑdicarim ipse reprobus effi
ciar. Ille in incertum currit qui opera de
genere bonorꝝ in debitum finem non diri
git. Cursus enim celerrimus extra viam ē
mltiplicatio operꝝ de genere bonorꝝ extra
intentionem rectam. Nam sicut intentio
operibus imponit finem. ita in oculis dei
apponit ꝯplacentiam et decorem. vñ sicut
pulchritudo corporis iudicatur ex facie. sic
pulchritudo boni operis iudicatur ex iten
tiōe Cañ. i. Pulchre sunt gene tue sicut tur
turis. sicut gene decorant faciē sic duo sunt
que decorāt intētionē rectā scꝫ res et cau
sa hoc est qđ agitur. Uerbi gratia si hō stu
dium suum impēdit cogitationi veritatis
propter amorem veritatis quasi duabus
genis decorat faciem intentionis. Est em̄
pulchra res forma egregia veritatis. est
pulcer finis q̄ impenditur ꝓpter amorem
veritatis. Un̄ si aliq̄s studeat cognitiōi ve
ritatis ꝓpter vanā gloriā vel ꝓpter como
dum temꝑale. et si vnam genam pulchram
habeat aliā pulchram non potest habere
que obfuscatur ex intentionis obliquitate
et si sit aliquis qui studiū suū totaliter im
pendat delitijs et immundicijs ex iste sit fi
nis sue occupationis vtramqꝫ genam de-
formē hꝫ qꝛ tam res q̄ꝫ causa est deformis
nec tali ꝑt dici pulchre sunt gene tue sicut
turturis. Istas genas beatus paulus in fa
cie sue intentionis pulchras habebat. qui
intētionē suā studio veritatis ꝓpter amo
rem impendebat. vnde nō quasi in incertū
sed recto tramite ad brauium superne voca
tionis ꝓperabat. sequitur. sic pugno non
quasi aerē verberans. Duo sunt gñā hoim
qui perdunt operā suam. qui litus arant ⁊
qui aerem verberāt. illa oꝑa de gñe bono-

rum hoīes amittunt qui tanq̄ sup spinas semināte s opera bona in mortalibus peccatis faciunt tales em̄ ex suo semine nullū fructū recolligūt hiere. 4. Nouate vobis nouale ⁊ nolite serere sup spinas illi autē aerē verberant ⁊ ꝑdūt operum qui bona que agunt ad suam gloriam et ꝯmendationem retorquēt tales mirabiliter fatui sūt qui rē ꝓciosam doctrine vel operatiōis bone impartiūt vt recipiāt ventū de ore adulatorum Nos ergo aerē nō verberam⁹ qn̄ non nobis sed diuino nomini gloriam damus sic apostolus paulus nō quasi aerem verberans pugnabat sed corpus suum in seruitutez redigebat et spiritū totaliter in gloriam christi exponebat. Et ideo non de numero reproborum se electoꝝ existebat ⁊ hoc est qd̄ dicit. Ne forte cum alijs ꝑdicauerim ipse reprobus efficiar. contra illos qui eleganter predicant et alios ad bene operandum animant ipsi aūt non faciunt illud qd̄ predicāt similes histrionibus vel hyraldis qui in torneamentis milites ad strenue pugnandum incitant ipsi autez ictum vnū nec ꝑcutiunt nec sustinent. Ro. 15. Nihil hoꝝ audeo loqui que per me nō efficit christus. Secūdo cōmendatur beatus paulus a seruitute fideli cum dr̄. fidez seruaui. Sciendum ꝙ fides triplici ratione debet seruari. Primo quia in ip̄a spirituale edificium stabilitur. Scd̄o qr ꝑ ipsā crescit et erigit̃. Tercio qr per ipsaz ꝑficitur ⁊ consummatur. Primo ergo fides debet seruari quia in ipsa spirituale edificiū stabilitur. i. Chorinteorū. 3. Fundamētum illud nemo potest ponere preter illd̄ qd̄ positū est qd̄ est xp̄s ihesus Gal. i. fides ihesu xp̄i. Fides est substātia. i. fundamētū reꝝ sperandaꝝ argumentū non apparentium Hebreoꝝ. xi. In hoc spirituali edificio tanq̄ lapis firmus xp̄us est positus. i. Chorin. x. petra aūt erat christus. Super istud fūdamentum fundatum spirituale edificium nec pluuijs affluentie temporalium expellitur nec ventis tentationum subuertitur nec fluminibus irruentium tribulationez submergitur In isto fundamento quasi lapides quadrati positi sunt apostoli et martires christi in quibus dominus ecclesiam suam fundare quos non indoctis humane sapiētie verbis sed in doctrina spiritus solidauit ip̄os em̄ nō de studijs philosophoruz nō de eloquentijs rethoruz sed de simplicitate piscatorum voluit eligere ꝑ quos operatus est salutem in medio terre. cum quibus apostolus nō contempsit euangelium conferre et ideo non in vacuū cucurrit sz fructuose ad Philipen. 2. Scd̄o fides debet seruari qr per ipsam edificium crescit ⁊ erigitur. 2. ad Thessa. p̄mo. Gratias agere debem⁹ deo semp ꝓ vobis fratres ita vt dignū est qm̄ supercrescit fides nostra et abundat charitas vniuscuiusq̄ nostruz inuicem. fides dr̄ crescere nō mole sed virtute sed ꝯpetēter fides virtute crescere dicitur que ad tm̄ cremētum ꝑuenit ꝙ eius virtute arbor siccomorus eradicatur et mōtes etiā transferuntur Sed isti fidei tante virtutis charitatem coniungit cū dicit abūdat charitas nostra: qr sine charitate non sufficit fides quantūcūq̄ magna. i. Cho. 13 Si habuero prophetiam et nouerim ministeria oīa et oēm sciam habuero et oēm fidem ita vt mōtes transferam charitatem aūt non habuero nihil sum. nam charitas est colligatura et quasi cementum omnium virtutū qua virtutū lapides preciosi in fūdamento spirituali firmiter colligātur ne abinuicē dissoluātur Collos. 3. Super oīa autem hec charitatem habete. quod est vinculum perfectiōis. Tercio debet fides seruari quia in ipso sp̄uale edificium perficitur et ꝯsūmatur. i. Petri. i. Reportantes finem fidei vr̄e salutem animaꝝ vestrarum Ecce q̄ bonum est cū omni integritate seruare fidem ꝑ quaz obtinemus animarum nostraꝝ salutem. ⁊ est talis natura fidei ꝙ ipsa custodit. i. petri. i. In virtute dei custodimini ꝑ fidem in salutem paratam reuelari in tempore nouissimo. Ego video ꝙ homo diligenter custodit gladiū suum tergēdo et poliendo ⁊ penes se iuxta suum lectulum suspendendo. gladius autē hominem custodit in prelio ip̄m defendendo. ⁊ sicut video ꝙ oculus brachium custodit ipsum in operibus regendo brachium oculum custodit se pro oculo exponendo. sic si fidem custodimus per ipsam in salutem eternam custodiemur. Tercio cōmendatur Beatus paulus a retributiōe felici. cū dr̄. i reliquo michi reposita ē corona iusticie ista corona recte iusticie dr̄ ꝓbatis ⁊ exercitatis ex diuina iusticia redditur Jaco. i. Beatus vir qui suffert tentationem qm̄ cū ꝓbat⁹ fuerit accipiet coronam vite. Quia ergo beatus paulus tanq̄ miles strenuissimus in bello spirituali exercitat⁹. et probat⁹ fuit ideo a christo coronam vite suscepit. Quā nobis prestare digneẗ qui viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

De sancta margareta. Sermo primus.

De sancta Margareta sermo primus.

Diffusa ē gratia
in labĳs tuis. ps. 44. In v̄
bo ꝓposito commendat bea
ta margareta a duobus. Primo ab interio
ri gratificatione et decore bonorum morū
cum dicitur. Diffusa est gratia. Secūdo ab
exteriori eruditione primoꝝ. cum dicitur
in labĳs tuis. Quantum ad primum scien
dum est ꝙ diuina gratia quattuor facit in
anima. Primo decorat in affectione. Se
cundo liberat a confusione. Tercio regu
lat in opatione. Quarto roborat in aduer
sitate vel tribulatione. Primo gratia deco
rat in affectione Ecclesiastici. 26. Gratia
super gratiam mulier sancta et pudorata.
Sicut em̄ sanctitas animam decorat inte
rius sic pudor virginalis ipsam ornat exte
rius quia ornamentum sanctitatis est pu
dor virginalis vnde. Luce primo de beata
virgine dicitur. ꝙ cum angelus eam salu
tauit et conceptionem filĳ dei futuram in
se predixit ex pudore virginali in se turba
ta. Unde ibi legitur. Ingressus angelꝰ ad
eam dixit. Aue gratia plena dn̄s tecum et
sequitur. Que cum audisset turbata est in
sermone eiꝰ. Et q̄ btā margareta hac gra
tia fuit ornata ideo mō est in gloria coro
nata. Eccle. 32. Accipies ornamentum grē
coronā. ipsa em̄ xp̄o spōso suo vsq̧ ad mor
tē fuit fidel' et ideo ipsam dn̄s gloria et ho
nore coronauit Apocali. 2. Esto fidelis vsq̧
ad mortē et dabo tibi coronā vite. Scd̄o
liberat a confusione Prouer. 25. Gratia et
amicitia liberant quas tibi serua ne expro
brabilis fias. Gratia dei ꝛ eius amicitia a
confusione culpe liberauit. Peccatum em̄
quod de guerra peccatorē capit et ip̄m in
carcerat ꝛ vinculis ꝯstrigit. Prouer. 5. Ini
quitates sue capiunt impium et funibus
et peccatorum suorum cōstringetur. Dya
bolus em̄ quando peccatorem de peccato
in peccatum precipitat quasi chatenis fer
reis ipsum ligat. Frequenter enim accidit
ꝙ dyabolus peccatorem de peccato gule
precipitat in peccatum luxurie. de peccato
luxurie in peccatum furti. qn̄q̧ in peccatū
desperationis. et sic de peccato peccatum
copulat cathena qua miserum peccatorem
ad infernū trahit innouat sed ab ista pec
catorum cathena gratia liberat. et expul
sis immundicĳs peccatorum ipsum sancti
ficat et ad vitam eternam ordinat Roma
noꝝ. 7. Nunc autem soluti sumus a lege
mortis serui antē facti deo habetis fructū
vestrum in sanctificationem finem vero vi
tam eternam huiusmodi ergo gratiam dei
cum ipsam habemus cum omni diligentia
debemus seruare ne contingat nos in ob
probrium et derisum venire. Trenoꝝ. 3.
Factus sum in derisum omni populo. ma
gnū obprobrium et magna derisio est quā
do hō qui diues fuit ꝛ preclarus et honora
tus propter peccata sua pauper et miser ef
ficitur et delectus Boetius. Infelicissimū
infortunĳ genꝰ ē fuisse felicē. nec inter ve
ras diuitias reputamus diuitias corpora
les q̄ inuitis dn̄is ammittuntur. sed spiri
tuales que a veris diuitibus in eternam
gloriam deferuntur. vnde Apocalip. 3. Tu
dicis q̄ diues sum et locupletatus et nul
lius egeo. ꝛ nescis q̄ miser es miserabilis
et pauper et nudus et cecus. Quantūcūq̧
em̄ homo diuitĳs temporalibꝰ floreat nō
est reputandus diues si spiritualibus diui
tĳs careat. frequenter em̄ magis congre
gantur in domini malum q̄ bonum. Eccle
siastes quito. Diuitie congregate in malū
domini sui pereunt in afflictione maxima.
ipse enim cum labore acquiruntur. et cum
timore possidentur. et cum dolore ammit
tuntur. sed ille vere diuitie que sunt eter
ne salutis introductiue Isaie. 33. Diuitie
sapientia et scientia. hĳs diuitĳs beata
Margareta pollebat. Unde de ipsa legit.
Margareta tam prudenter de fide nr̄a et
infidelitate paganoꝝ presidi respondit vt
preses eius disputationibus superaretur.
Tercio grā regulat in operatiōe. i. Chori.
15. Gratia dei sum id quod sum et gratia
eius in me vacua non fuit sed abundantiꝰ
illis omnibus laboraui. totum et quod su
mus et quod habemꝰ gratie dei tribuere
debemus. per ipsum enim et in ipso vi
uemus et sumus. ¶ Unde fatuus est qui
est qui de bonis sibi a deo collatis ianiter
gloriatur. omnia em̄ ad gloriam dei refer
re debemꝰ. i. Ad chorinteos quarto. Quid
habes quod non accepisti quod si accepisti
quid gloriaris quasi non acceperis. Istam
gloriam apostolus non sibi tribuebat sed
in dei gratiam referebat cū dicebat. Gra
tia dei sū id quod sum. sequit. ꝛ gratia eiꝰ
in me vacua non fuit. in illo gratia dei va
cua reperitur q̄ scd̄m gratiam sibi datam
a deo minime operatur. i. Chorinteorum
duodecimo. Diuisiones gratiarū sunt. nā
aliquibus datur gratia bene docēdi in sco
lis et in erudiendis populis. aliquibus ve
ro in temporalibus dispensandis. aliqui
bus vero datur gratia bene cantandi et le

gendi in ecclesiis et quilibet debz vti grã
tia quam accepit primo Petri quarto Un⁹
quisqꝫ sicut acceperit gratiam in alterutrũ
illam amministrantes sicut boni dispensa
tores multiformis gratie dei sed nos vide
mus ꝙ multi de magnis gratiis sibi colla
tis cum laboribus magnis domino serui-
unt. Quidam sunt qui modicam gratiam
a deo acceptam abscondunt. inueniuntur
enim aliqui regulares solum legere et can
tare scientes. nec legere nec cantare volũt
sed pro modica causa vel nulla se ipsos ex
communicant et suspendunt sed ab istis ta
lentum commissum tolletur ꝛ in tenebras
exteriores mittẽtur Math. 25. Tollite ab
eo talentum et date ei qui habet decem ꝛ
inutilẽ fuũ eiicite in tenebras exteriores
illic erit fletus ꝛ stridor dentium propť qđ
apostol⁹ grãz dei in se vacuã non fuisse di
cit. 2. Chor. 6. Hortamur vos ne inuacuum
grãz dei recipiatz ille inuacuũ grãz dei reci
pe dr̃ q̃ ſm sibi dãdũ grãz sicut dicim⁹ mi
nime opatur ꝑpter qđ dicit apostol⁹ sz abũ
dãti⁹ oib⁹ illis laboraui nec inutiliter. Nã
ſm magnitudinẽ laborũ erit retributio p̄
mioꝝ. Mathei. xx. Uoca operarios ꝛ redde
illis mercedẽ suã Non esset iustũ vt equa
lis merces redderetur illi qui iacz ociosos
et ille q̃ se exercet laboriosos propter qđ
dicit voca operarios non ociosos et no sõ
nolẽtos. Quarto gratia roborat in aduer
sitate et tribulatione. Hebreorũz. 13. Opti
mum est gratia stabilire cor Cor enim de
facili euagatur nisi diuina gratia stabilia
tur. Unde cor nisi habeat stabilientez gra
tiam est sicut cadens super glaciem. Tre-
norum. 4. Lubricauerunt vestigia nostra
in itinere platearum nostraꝝ. Homo eniz
de facili patitur lubricum. qui non habet
graue stabilimentum et effundit cadendo
preciosissimum liquorem gratiarum et vir
tutum Ecclesiastici. xx. Gratie fatuorũz ef
fundentur. Ratio autem quare gratie fa-
tuorum effunduntur est qr ſm dictamen
gratie minime reguntur. Nam ratio qua
re carpentariĳ et lathomi errant in mensu
ris est quia nesciunt geometricam discipli
nam. ratio aũt quare scriptor facit distor
tam lineam est quia non sequitur regulam
rectam. sic gratie fatuorum effunduntur.
quia non sequuntur gratiam regulantem
Gallath. 6. Et quicunqꝫ hanc regulam se
cuti fuerint pax super illos et misericordia
Sic ergo primo commẽdatur beata. Mar
gareta ab interiori gratificatione et infor
matione bonorum morum. cum dicitur.

Diffusa est gratia. Scđo cõmendatur a cõ
petenti eruditione proximoꝝ. cum dicitur
in labiĳs tuis. Sciendum est ergo ꝙ labia
beate margarete fuerunt gratiosa in dilec
tione Scđo fuerũt fructuosa in eruditiõe
tercio fuerũt dulcia in ꝯsolatione. Quarto
fuerunt fortia in fidei libera confessione.
Primo ergo labia beate margarete fuerũt
gratiosa in dilectione. Prouerbioꝝ vicesi
mo secundo. Qui diligit cordis munditiã
propter grãm labioꝝ suorũ habebit ami-
cũ regẽ ꝯpetenter ordinat sapiens qr ante
labiorũ gratiã ponit cordis mũditiã. Ne
qꝫ enĩ mũdissimo dño verba exteriora q̃n-
tũcunqꝫ gr̃osa placere pñt qñ de corde im-
mũdo ꝓcedũt p̄s. Peccatori aũt dixit de⁹
q̃re tu enarras iusticias meas assummis
testamentũ meũ p os tuũz pollutum dicit
glosa. Sicut enĩ vinũ quãtumcũqꝫ bonum
si effundatur de vase sordido displicet hu
mano gustui: sic verbum quantumcunqꝫ
gratiosũ si ꝓcedat de corde inmũdo displĩ
cet diuino auditui. vñ sermo gratiosus in
ore peccatoris et sicut circul⁹ aureus i na
ribus suis. Prouerbioꝝ. xi. Circl's in na-
ribus suis mulier pulchra ꝛ fatua. Sus ꝑ
pter circulũ aureũ qui in naribus est non
dimittit quin in luto demergat rostꝝ. Sic
malus predicator propter verbũ gratiosũ
non dimittit peccatũ. Secũdo labia beate
margarete fuerũt fructuosa in eruditione
pro. viĳ. Audite qm̃ de rebus magnis lo-
cutura sum et aperientur labia mea vt re-
cta predicẽt. Ille audacter põt magna pre
dicare q̃ consueuit magna facere. Nã ille
qui operatur nulla vel modica confundi-
debet cum aliĳs predicat magna facienda
tales erant scribe ꝛ pharisei qui onera gra
uia et importabilia in humeros hominum
imponebant et ipsi nec vno digito moue-
re volebant Math. 23. Sic adhuc sunt mul
ti tales predicatores qui habẽtes magnã
et breuem manum. dicant magna faciunt
modica vel nulla Apostolus paulus predi
care non audebat nisi ea que per eum do-
minus efficiebat. Romanorum. xv.
Non audeo aliquod loqui eorum que per
me nõ efficit xp̄s magna ergo loquatur q̃
magna operatur ꝑpter quod dicit audite
quia de rebus magnis locutura sum et se-
quitur. Aperientur labia mea vt recte pre
dicent in apitione labiorum signatur pre-
dicatio magnoꝝ. Ista gloriosa beata vir-
go magareta bene potuit magna dicere
quam dominus vas preciosum voluit effi
cere et liquore infuse sapientie adimplere

Prouer.xx. Est aurũ et multitudo gemma
rum ⁊ vas p̄ciosum labia sciẽtie. Ubi di-
cunt labia huius gloriose virgis labia sci
entie ⁊ describũtur triplici distictiõe Prio
em̄ notatur p̄ciositas i valore cum dr auꝝ
Auꝝ em̄ int oia metalla ē p̄ciosissimũ. Se-
cundo describitur multiformitas i decore
cum dr multitudo gẽmaꝝ. Tertio descri-
bitur idoneitas in capacitate cũ dr et vas
preciosũ. Hoc ē vas de quo dr̄ Eccle.l. Qua
si vas auri solidũ ornatũ oi lapide p̄cioso.
Huiusmõi vas fuit cor beate margarete vir
ginis qd vas btã virgo dilatauit castitate
et ideo illd dñs impleuit aq̄ salutarꝫ sapie
ps. Dilata os tuũ ⁊ iplebo illud Tercio be
ata margaretha abuit labia dulcia in con
solatione Canticoꝝ. 4. Fauus distillãs la
bia tua sponsa mel ⁊ lac sub lingua tua et
odor vestimentoꝝ tuoꝝ sicut odor thurris
Tria dicit que beata virgo margareta ha
buit Primum fuit continentia dulcedinis
interius in corde. Scdm fuit redundantia
sermonis dulcis exterius in ore Tercium
fuit fragrantia boni odoris in conuersati
one. Quantum ad primũ dicit fauus distil
lans labia tua sponsa. quia dedignatio in
terne suauitatis deuotionis Prouerbioꝝ
24. Concede fili mi mel qr bonũ est. et fa-
uum dulcissimũ gutturi tuo. Istud guttur
nõ pertinet ad gustũ hois exterioris sꝫ so
lum ad gustum interioris simile dr Pro.
8: Ueritatem meditabitur guttur meum.
Meditatio non ꝑtinet ad gustum exterio-
rem sed interiorem sicut dictũ est. Redun-
dantia dulcis sermonis in ore dicitur mel
et lac sub lingua tua qr de dulcedine cor-
dis ꝓcedit homo ad dulcedinẽ sermonis
Ecclesiastici. 6. Uerbum dulce multiplicat
amicos et mittigat inimicos cõtra multos
quoꝝ verba sunt iacula et affligunt proxi
morum viscera. ps. Cuius maledictiõe os
plenum ⁊ amaritudine et dolor et sub lin-
gua eius. Labor ⁊ dolor quantum ad fra-
grantiam boni odoris in opere et conuer
satione. dicitur et odor vestimentoꝝ tuoꝝ
sicut odor thurris Nam thus est qd q̄uis
redoleat sue nature relictum tñ longe am-
plius redolet igne succensum ⁊ concrema
tum. Sic virtutes q̄ sunt vestimenta ani-
me q̄uis redoleant in se considerare odo
re sue gratie suauitatis/ tñ longe amplius
redolent succense igne delectabilis chari
tatis. Unde i laude symeonis sũmi sacer-
dotis dicitur Ecclesiasti. l. Quasi ignis em̄
fulgens ⁊ thus ardens in igne. Quarto la
bia istius gloriose virginis fuerunt solida
in virili fidei confessione. Sophonie ter-
cio. Reddã populis meis labiũ electum vt
inuocent oẽs nomẽ dñi ⁊ seruiẽt ei hũero
vno labium electũ dr̄ qd in veritate firma
tur. Prouer. 12. Labiũ veritatꝫ firmũ erit i
perpetuũ Nã sicut claritas solis obscuri-
tatẽ tenebrarũ expellit: sic luciditas veri
tis noctẽ falsitatis excludit ꝓpter qd dicit
reddã populis meis labiũ electũ. i. labiũ
in soliditate fidei firmatũ: sequitur vt inuo
cẽt oẽs nomẽ dñi. illius auxiliũ libẽter so
lemus inuocare q̄ nos ꝯsueuit audire ⁊ etiã
liberare. Joelis. 2. Omnis qui inuocaue-
rit nomẽ dñi saluus erit: qr in monte syon
et in hierusalẽ In syon id est in ecclesia mi
litãte fit saluatio ꝑ grãm iustificantẽ: sed
in hierusalẽ que interpretatur visio pacis
fit saluatio ꝑ gloriã iustificantem. Bonum
est ergo nomẽ dñi inuocare. bonũ est illi vno
humero seruire. tũc dño humero seruim⁹
qñ eius iugũ suaue et on⁹ eius leue in tri-
bulatione pñtis miserie in vinculo chari-
tatis portamus Collo. 3. Suꝑ oia hec cha
ritatem in vobis hñtes qd est vinculũ ꝑfe
ctionis qñ em̄ pñs tribulatio in momento
pñtis tp̄is in vinculo charitatis portatur
ipsa in nobis eterne glorie põdus operatur.
2. Chori. 4. Id qd in pñti est momẽtaneũ
et leue tribulationis nr̄e suꝑ modũ i subli
mitate eternũ glorie pondus operatur in
nobis. Ad quã gloriã nos ꝑducere digne
tur.

¶ De sancta Margareta Sermo secũdus

ORa pro nobis qm̄ mulier sancta es. Judich octauo
In verbo proposito notant duo
Primo enim hortatur nos ab ista gloriosa
virgine petere suffragium orationis: cũ di
cit. ora pro nobis. Scdo ponit motiuũ sue
exhortationis. cũ dicit qm̄ mulier sancta
es. Quantum ad primum ergo sciendũ est
q̄ oratio efficax debet habere quatuor cõ
ditiones. Primo enim oratio debet esse de
pressa ꝑ humilitatem. Scdo debet esse ele
uata per intentionem. Tercio debet esse
odorifera per deuotionem Quarto debet
esse assidua per continuationem. Primo
ergo oratio debet esse depressa per humili
tatem Apocalip. 5. Uiginti quattuor seni-
ores ceciderunt in facies suas et adoraue
runt viuentem in secula seculorũ. Rectus
ordo est vt primo homo se deiiciat in hu-
miliatione q̄ꝫ in seipm eleuet in oratione:
quãto em̄ oratio est humilior tanto in oem

tis dei ē eleuatior ꝛ penetrabilior. Eccle. 35. Oratio humiliantis se nubes penetrabit. et donec propinquet non consolabitur nec discedit donec altissim⁹ aspiciet. sicut em̄ video ꝙ auis super terrā existens quāto submissius hab3 alas tanto efficacius se in altum erigit. sic in nobis quanto amplius est per humilitatem depssa affectio tanto amplius ad vtilitatē est eleuata oratio. De tribus magis dicitur Mat. 2 ꝙ primo ꝓciderunt ꝛ postmodum adorauerunt ipsi enim tanꝙ immemores regie dignitatis in puero nato adorauerunt excellentiā diuine maiestatis Mat. 2. Et intrantes domum inuenerunt pueꝝ cum maria matre eius. Scd̄o deb3 esse oratio eleuata per intentionem. ps̄. Dirigatur domine oratio mea sicut incensum in conspectu tuo. sicut incensum sursum ascendit et purū aerem petit sic debet sursum ascendere purus affectus animi deum orantis. Trenorum. 3. Leuemus corda nostra cum manibus ad dominum in celo. Bene coniungit ista duo corda et manus siue opera. vt corda nō deprimātur immundis affectionibus nec manus sordidentur iniquis actionibus. sicut em̄ anchora ꝯprimit nauem. et sicut corp⁹ ꝙ corrumpitur aggrauat et sicut terrena inhabitatio depremit sensum multa cogitantem. sic cogitationes immunde tanꝙ onus graue opprimunt animam. ps̄. Iniquitates mee super gresse sunt caput meū. Istud onus peccatorum non solum est graue s3 vile et damnabile Abacuth. 2. c. Vsꝙ quo aggrauat contra se densum lutum. contra se aggrauat densum lutum qui peccata peccatis que animam grauant et inquinant successiue accumulat multum est deiecta anima que est vehiculum peccatorum. sicut abiecte sunt quadrigie et tumberelli que sunt vehicula funerum et stercorum. Peccatores ergo deberent stabulū cordium suorum curare et huiusmodi stercora spiritualia vehiculo confessionis extra eijcere. Debem⁹ ergo corda nostra nō sordida sed munda ad deum leuare. et nō solum vt diximus corda sed et manus vel opera. i. Thi. 2. Volo viros orare in omni loco leuantes puras manus sine ira et disceptatione. Man⁹ em̄ immunde ad deum leuate non flectunt sed offendunt Isaie. i. Cū extenderitis manus vestras auertam oculos meos a vobis et cum multiplicaueritis orationes non exaudiam. manus enī vestre sanguine plene sunt. Tercio debet oratio eē odorifera per deuotionem. Apocalipsis. 5. Viginti quattuor seniores ceciderunt coram agno habētes singuli cytharas et fialas aureas plenas odoramentorū que sunt orationes sanctoꝝ. Orationes sanctorum competenter comparantur odoramentis specieꝝ aromaticarum. Nam sicut hominibus placent odoramenta aromatica. sic coram deo redolet oratio deuota. De ipsa em̄ exponi potest illud quod dr̄ Canticoꝝ. 3. Que est ista que ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatib⁹ mirre et thuris ꝛ vniuersi pulueris pigmētarij. sicut em̄ puluis pigmentarius ex diuersis speciebus aromaticis cōficitur. ita oratio deuota ex diuersis beneficijs christi tanꝙ speciebus aromaticis perficitur. Deuotio enim a beneficio nature nostre qua creati sum⁹ ad silitudinē dei inchoat ꝛ per bn̄ficiū fortūe ꝛ grē discurrēdo ꝑambulat ꝛ i bn̄ficijs glīe cursū suū ꝯsūmat vt ibi vere viuēdo eternaliter ꝑsistat. ista aromata id est istas orationes sancti angeli qui sunt in ministerium nostrum missi in sublime deferunt et domino offerunt Apocali. 8. Ascendit fumus incensorum de oratiōibus sanctorum de manu angeli coram deo. Quarto debet esse oratio assidua per continuationem Ecclesiastici. 51. Laudabo nomen tuum assidue et collaudabo id in confessione et exaudita est confessio mea. Dominus diligit assiduitatē orationis. sicut ostendit Luce. xi. In illo qui ꝓpter improbitatem petens impetrabat quotquot habebat necessarios. Actuū. i. dicitur de apostolis. hi omnes erant ꝑseuerantes vnanimiter in oratione cum mulieribus et maria matre ihesu. Duo coniungit. mulieruꝫ societatem et mariam in quo notat duo q̄ deb3 hr̄e oratio bene orans debet habere deuotionem in affectu. quod notatur in mulieribus mulieres enim solent esse deuotiores ꝙ viri. vnde in ecclesia cantatur intercede ꝓ deuoto femineo sexu. Bene orans d3 etiā hr̄e illuīationem in intellectu. ꝛ hoc notatur in maria. q̄ interpretatur bene illuminata. Efficax em̄ oratio d3 hr̄e illuīationē fidei. nō obscuritatē hesitationis vel dubitationis Jacobi primo. Postulet aūt i fide nichil hesitās. sic ergo hortat̄ nos eccl̄ia vt petam⁹ ab ista ꝟgie glīosa suffragiū orōis qd̄ notat̄ cū dr̄. ora ꝓ nobis. Ip̄a em̄ est q̄ pro amicis ꝛ inimicis orauit. ipsa em̄ vt de ea legitur orauit pro ꝑsecutoribus et fidelibus et precipue mulieribus parturientibus vt queꝗ in partu no.

men eius inuocaret statim edita prole periculum partus euaderet Secundo subdit in verbo proposito motiuum ecclesiastice exhortationis. cū dr. q̄s mulier sancta es. Sciendu₃ est ergo ꝙ ista virgo gloriosa dr mulier sancta quadruplici ratione. Ipsa eṁ in sancto et spirituali matrimonio fuit primo consentanee voluntatis. Secundo fuit fructuose societatis. Tercio fuit luminose veritatis et fidelitatis. Quarto fuit solide stabilitatis. Primo ergo fuit in matrimonio spirituali consentanee voluntatis Ecclesiastici vicesimo quinto. In trib⁹ placitum est spiritui meo. que sunt probata coram deo et hominibus. concordia fratrum et amor proximorum. et vir et mulier bene sibi consentientes. Concordia fratrum dicitur quātum ad regulares. Amor proximorum dicitur quantum ad seculares. Vir et mulier bene sibi ꝯsentientes. hoc dicit quantum ad cōiugatos matrimonij culpam subeuntes. Sed sciendum est ꝙ duplex distinguitur matrimonium corporale et spirituale. et sicut in corporali requiritur coniunctio corporum ad generationem filiorum ad dei cultum. sic in matrimonio spirituali requiritur coniunctio animorum christi et sanctarum virginum ad procreationem castorum et sanctorum operum secunda ad Chorinteos decimo. Despondi enim vos vni viro virginem castā exhibere christo. sic ista gloriosa virgo beata margaretha matrimoniu₃ corporale hominis mortalis ꝗnis diuinitus cōtempsit et se christo domino tanq̄ sponsa indissolubili vinculo coaptauit. Secūdo fuit beata Margaretha mulier fructuose societatis. Ecclesiastici vicesimo quinto. Beatus vir qui habitat cū muliere sensata. habitās cum muliere sensata beatus dicitur quia frequenter homo malus per cohabitationem cu₃ muliere bona sanctificatur primo Chorintioru₃ septimo sanctificatur vir infidelis per mulierem fidelem talis mulier fidelis et sensata fuit beata margaretha. vnde de ipsa potest dici id. Iudic vndecimo. Non est talis mulier super terram in aspectu in pulchritudine et in sensu verborum. Tercio fuit beata margaretha mulier luminose veritatis et fidelitatis. Ecclesiastici vicesimo sexto. Sicut sol oriens mūdo in altissimis dei sic mulieris bone species in ornamentum domus eius. sol oriēs in mundo illuminat mundum sic istius bone mulieris species fuit christo in ornamētum. quia omnibus transitorijs contemptis solum dilexi dn̄m Jhesum christum Prouerbiorum. 12. Mulier diligens corona est viro suo. Coronam ibi posuit pro ornamento. ista virgo gloriosa non fuit solum ornamentum christi sed totius domus ecclesie dei. Unde hic dicitur ꝙ mulieris bone species in ornamentum domus eius est vnde sicut lucerna splendens illuminat in domo habitātes sic ista gloriosa virgo meritis et exemplis illustrat christi fideles vnde ipsa fuit illa lucerna de qua Ecclesiastici. 26. Lucerna splendens super candelabrum sanctum. sicut eṁ lucerna ponitur super candelabrum vt homines illuminentur sic ista nobis ꝓponitur in exēplū vt ipsius factis et meritis informemur. Quarto ista gloriosa virgo fuit mulier solide stabilitatis. Ecclesiastici. 26. Fūdamēta eterna sup petram solidam. sic mandata dei in corde mulieris sancte. Fundamenta eterna dicuntur christi testimonia verba ⁊ mādata in eternu₃ stabilis. ps. Cognoui in testimonijs tuis qr in eternum fundasti ea. Nec mir̄ si ista fundamenta sunt eterna q̄ sūt super illā petrā de qua. i. Chorinteorum 10. Petra aūt erat xp̄s Math. 24. Celū et terra transibūt verba aūt mea p̄teribunt Talia aūt fuerunt mandata dei in corde istius mulieris et gloriose virginis et matris. ipsa eṁ mādatum de dilectione dei ⁊ proximi spretis idolorum cultib⁹ custodiuit. vni deo ⁊ dn̄o nr̄o ihesu xp̄o inseparabiliter adhesit Luce. 4. Dn̄m deum tuu₃ adorabis ⁊ illi soli seruies. ista istud mandatū seruans domino Jhesu christo seruire voluit et illum solum vnum et deum verum adorauit. Cui est honor et gloria in secula seculorum. Amen.

De sancto Victore

Sermo primus.

Sup excelsa. mea deducet me victor. Abacuth. 3. Beatus victor cuius festum hodie celebratur in sancta ecclesia in verbo proposito a tribus describitur in quo verbo vt patron⁹ certaminis. vt pedagogus itineris. vt philomena amoris nobis proponitur. ⁊ secundum hoc in verbo ꝓposito tria notantur a quibus cōmendatur. Primo a cōstantia virtutis in passiōe. cum dicitur victor. et sic ꝓponitur nobis vt patronus certaminis. Secundo ab ostensione boni exempli in opere. cum dicit deducet me. ⁊ sic proponitur nobis vt pedago-

gus intineris. Tertio ꝯmendatur ab emi
nentia mentis in cognitione. cum dicitur
excelsa mea. et sic ꝓponitur nobis vt philo
men amoris. Primo ergo nobis proponi-
tur vt patronus certaminis. cuȝ dicitur vi
ctor. Sunt autem quattuor que principali
ter vicit. Primo vicit malitiam cognitiõe
veritatis. Scđo negligentiam excussione
corporis. Tercio tentationes solertia con
temptꝰ circumspectione. Quarto vicit tor
tores ꝑseuerantia confessionis vtilis ⁊ vi
rilis. Primo ergo vicit malitiam sapien-
tia vel cognitione veritatis. Sapientie. 8
Sapientia enim doctrine scđm nomẽ suũ
est vt dicitur Ecclesiastici. 9. Sapiẽtia eñ
sapida scientia. Primo enim debet in ani-
ma sapientis dulcescere. Secundo in ser
mone clarescere vt tertio possit in opere
omnem malitiam efficaciter superare Ja-
cobi. 1. Abicientes omnem immunditiam
et abundantiam malitie in mãsuetudine
suscipite insitum verbum quod saluare po
test animas vestras. Secundo potest sal-
uare animas insitum verbum excludendo
immunditie morbum. ⁊ expellendo mali-
tie venenum Unde Sapientie. 1. In mali-
uolam animã non introibit sapientia neqꝫ
in corpore subdito peccatis. Nec mirum si
non intrat sapientia in animam maliuolã
quia inuenit hostium clausum ⁊ ianitorem
incurialẽ et durꝫ. malitia eñ in anima est
illa ancilla hostiaria ad cuius vocem pe-
trus confidens de viribus suis in errorẽ
dedicit et christũ negauit. petrus iterpre-
tatur cognoscens: in quo signantur sapien
tes huius seculi qui presumentes de viri-
bus suis malitia propria tanꝗ ianitore
claudente sibi hostiuȝ humilitatis per qđ
xp̄s suos introducit ⁊ erudit abeũt iter ex
termini erũpentes in inuio et non in via.
qꝛ nõ ambulãt ꝑ viã veritatis vnde aug.
in epistola ad macedoniũ Quidã excellen
tissima ingenia tanto maiores ceciderunt
q̃nto ꝓsidentius tanꝗ suis viribꝰ cucurre
rũt. nec xp̄m vt sibi viã ostẽdere petierũt
Similiter nec habitabit in corpe subdito
peccatis. Corpus ꝓpter peccatũ iobedien
tie diabolo est subiectũ. Et ideo manente
peccato nõ põt id inhabitare dñs. cum sit
habens obedientie mancipatum. Que eñ
conuentio xp̄i ad belial. 2. Chor. 6. Uñ ad
hoc ꝙ xp̄s inhabitet oportet ꝙ mutet ha
bitũ ⁊ trãsferet votum. sicut faciũt religio
si quibus videtur ꝙ non pñt bene saluari
in religione in qua existunt Epheseos. 4
Deponite scđm pristinã conuersationem
veterem hominẽ quin corrũpitur scđm de
sideria carnis et induite nouum hominẽ
qui scđm deum creatus est in sanctitate vir
tutis. Ecce mutatio habitꝰ: sequitur. reno
uamini spiritu mentis vestre. Ecce muta-
tio loci vel effectus. Sic ergo debemꝰ vin
cere malitiam cognitione veritatis. sic bñ
vicit beatus victor. Unde de ipso legitur.
Beatus victor terrente se robustior impe
ratorem et eius principes mira prudentia
confutauit. idoloꝝ cultus euacuans et fi-
dem christi certa ratione confirmans. Se-
cundo vicit negligentiam excussione cor-
porum Exodi. 17. Cum leuabat manꝰ moy
ses vincebat israel: sin autẽ paululũ remi
sisset superabat amelech moises interpre-
tatur assumptus ex aquis in quo signatur
ecclesiasticus prelatus qui debet esse sepa
ratus a fluxu vlouptatis secularis: iste ma
nus leuat vel erigit cũ aliquid excellenter
operatur vel agit. sic faciebat ille Josue 8
Porro iosue non contraxit manum quam
in sublime porrexerat. in quo reprehendũ
tur multi prelati qui q̃nqꝫ in principio sue
promotionis sunt dietate compatiẽtes hu
militate sociales: oratione instantes dile-
ctione flagrantes: sed postmodum manum
retrahentes mutant compassionem in du
ritiam humilitatem in superbiam: oratio
nem in euagationem. caritatem in discor-
diam ⁊ dissensionẽ hec est mutatio dextre
excelsi sed sinistre inferni Sic mutate erãt
galate ad Gallathas tercio Sic stulti estis
vt cum spiritu ceperitis nunc carne con-
sũmamini: non debet ergo prelatus ma-
num contrahere per negligentiaȝ sed sem
per erigere per arduorum aggressionem.
negligentia eñ prelati victoria est sui ad-
uersarij: sicut eius casus dispersio est gre-
gis primo. Machabeorum nono. Cecidit
iudas ⁊ ceteri fugerũt. Debet ergo homo
bonus excutere negligentiam: Quia sicut
dicit Gregorius in moralibus. Qui quo-
rumdam mentes dum damna considera-
re negligunt integritatem quasi nesciẽtes
perdunt: amittunt enim a corde innocen-
tiam: ab ore veritatem / a carne continen-
tiam et per accessum temporis ab etate vi-
tam. hanc negligentiam bene vicit beatus
victor. Unde de ipso legitur / ꝙ cum maxi
mianus imperator decreuisset ꝙ omnes
aut dijs sacrificarent aut diuersis mortibꝰ
interirent ⁊ hoc decreto multorũ christia-
norum turbarentur animi Beatꝰ victor im-
medium se ingerens statim comprehendi-
tur et propositorum tribulationibus ꝓsen-

tatur. Tertio vicit beatus victor tentationes solertia circumspectionis. Unde ipsi cõpetit quod de helya dicitur Ecclesiastici quadragesimo octavo. In diebus suis non pertimuit principem. et potentia nemo vicit illum nec superavit illum verbũ aliquod. Tria ponit per que solet diabolus hominem tentare et quandoque superare. quandoque intendit diabolus per ambitionem erigere. quandoque per timorem deprimere: quandoque per fallatiam decipere in diebus ergo suis non pertimuit principē ut esset per ambitionem elatus. Et potentia nemo vicit illum ut esset per terrorem deiectus. Nec superavit illum verbum aliquod ut esset per fallatiam deceptus. quãdoque ergo intendit diabolus per ambitionem hominem erigere. imo suspendere ut possit dicere illud Job septimo. Suspendium eligit anima. Suspendium solet esse hominum sceleratorum et flagitiosorum et tales sunt ambitiosi Quidam enim sunt proditiosi cum iuda qui laqueo se suspendunt. Quidã malitiosi cum achitophel qui disposita domo sua suspendio interiit: quidam superbi cum aman qui suspensus est patibulo qui a mardocheo voluit adorari non debet esse tale suspendium prelatorũ sed suspendium contemplationis eternorum Gregorius in pastorali. Sic pastor singulis compassione proximus pre cunctis contemplatiõe suspensus ut per pietatis viscera. in se infirmitatem ceterorum transferat ut per contemplationis altitudinem semetipsum quoque in via appetendo transcendat: sic suspendium beati victoris non fuit pena criminis/ sed certamen martyris. Unde de ipso legitur beatus victor iussus afferri patibulo affigitur et torquetur. sed ibidē orans apparente sibi domino recreatur. Solet diabolus quosdam per timorem deiicere contra quod dicitur et potentia nemo vicit illũ. Non decet ergo prelatos propter timorem male humiliantem ab opibus strenuis desistere. imo nisi fortiter pro se et pro grege sibi commisso certaverint multũ debent timere in conspectu iudicis summi comparere: Unde beatus bernadus. Venient ante tribunal Christi. audietur populorum querela gravis. accusatio dura. quorum vixere stipendiis nec diluere peccata. Quibus fuerunt duces ceci mediatores fraudulenti. Solet etiam diabolus decipere per fallatiam sermonis. contra quod dicitur. Nec superavit eum verbũ aliquod. Quilibet contra tentationes et deceptiões dyaboli debet habere solertiam et sollicitudinem circumspectionis Unde Gregorius in dyalogo. Si acri circumspectionis sollicitudine cor destituitur vulneribus aperitur. Quia hostis antiquus tanto liberius petrus percutit quanto nudum alachritate providentie deprehendit. Hanc solertiam cognitionis veritatis bene habuit etiam. Beatus victor. Unde de ipso legitur. quod cum omnes obiectiones eorum sapiẽter dissolvisset cũctos oppressit ponderationum. Quarto vicit tortores perseverantia cõfessionis. Ps. ut iustificeris in sermonibus tuis et vincas cũ iudicaris. ille in sermonibus suis iustificatur qui corde credit ore cõfitetur. Roma. x. Corde creditur ad iusticiam ore autem fit confessio ad salutem. tũc aũt cum iudicatur vincit quando pondere tormentorũ nec a fide decidit. nec cõfessione torpescit. Unde gregorius in moralibus vir sanctus quo maiore persecutione premitur eo ad predicandum veritatem artius instigatus et compatienter persecutores tolerat: ardenter ad se auditores trahere festinat sic beatus victor cum iudicaretur vicit. Unde de ipso legitur. Cum ab insensus unum iuberetur eligere aut deos placare aut infeliciter perire. Respondit Si sic inquit proponis qđ verbis docuimus exemplo videbitis deos sperno. christumque confiteor quecunque potestis dare supplicia cumulate tormenta. Sic ergo proponitur nobis beatus victor ipse enim generaliter omnia vincenda vicit et ideo celitus audire meruit. victor vicisti Deducet me. ibi cõmendatur ab obstensione boni exempli in ope: sed sciendum quod quadruplex est deductio Sophistica ad decipiendum. Demonstrativa ad erudiendum. Protectiva ad custodiendum Fructuosa ad remunerandum. primo est deductio sophistica ad decipiendum. Proverbiorũ. xiiii. Est via que videtur homini iusta novissima autem eius deducunt ad mortem. Ad hoc quod homo sophiste decipiatur duo requiruntur. apparentia et defectus. Apparentia veritatis in disciplinabilibus et defectus bonitatis in moralibus Est ergo via que videtur homini iusta per apparentiam novissima autem eius deducunt ad mortem. propter defectum latentem apparentie aut veritatis et bonitatis Duo sunt principia curiositas respectu veritatis Ecclesiastici. 3. In supervacuis rebus noli scrutari multipliciter et in pluribus eius operibus nõ eris curiosus. Aut proponitur

voluptuosus Sapientie scdo. Venite frua
mur bonis q̄ sūt et vtamur creatura tanq̄
in iuuentute celeriter vino precioso et vn
guentis nos impleamus. ⁊ non pretereat
nos flos temporis. Coronemus nos rosis
antequā marcescant nullum sit pratum qd
non transeat luxuria nostra. Defectus au
tem latens sub hac duplici apparētia pro
ponitur. Sapiētie quinto. Erramus a via
veritatis et lumen iusticie non luxit no
bis ⁊ sol intelligentie non est ortus nobis
Ecce defectus latens sub apparentia ve
ritatis. sequitur Lassati sumus in via ini
quitatis ⁊ perditionis. Vias difficiles am
bulamus: ecce defectus latens sub appa
rentia bonitatis. vnde sequitur. Quid no
bis profuit superbia. et diuitiarum iactan
tia quid contulit nobis. Secunda dedu
ctio est demōstratiua ad erudiendum. ps̄.
Deduxisti sicut oues populum tuū in ma
nu moisi et aaron. Moises et aaron in sa
cerdotibus vt dicitur in. ps̄. in quo nota
tur q̄ ad sacerdotes ꝑtinet doctrina ⁊ eru
ditio Malach. ⁊. Labia sacerdotis custo
diunt scientiam ⁊ legem de ore eius requi
rent et dicit glosa. Sacerdos legem inter
rogatus non taceat: sed resistentes conui
cat alioquin frustra iactat dignitatem cu
ius nō exhibet operationem. sed notabile
est quod dicit in manu Pastor em̄ debet re
gere gregem tam sermone q̄ opere Bern̄.
Monstruosa res est gradus summus. ani
mus infimus. sedes prima. vita ima ligua
magniloqua manus ociosa: et sciendum
q̄ in oibus notatur subditorum obedien
tia. Quis em̄ mansueta est ⁊ tacita. hoc est
contra malos subditos qui cum deberent
esse mansueti contra superiores suos re
calcitrant: cum deberent esse taciti contra
murmurant. sed sicut equi recalcitrantes
solent calcaribus vrgeri ⁊ frenis in maxil
lis constringi. sic isti debent magnis incre
pationibus ⁊ duris verberibus arceri. Et
sicut equi p̄cipites freno sic ipsi debent ar
to silentio choerceri. sed quidā sunt sicut
asina balaam que cum argueretur a dn̄o
suo dixit Numeri. ⁊⁊. quid feci tibi cur me
percutis esse iam tercio. Nōne animal tu
um sum cui sedere consueuisti. vsq̄ in pre
sentem diem qui nunq̄ simile feceram tibi
Ista possunt esse verba subditi incorrigi
bilis quid accusationez prelati ꝓponit ad
excusationem sui dicit. Quid feci. quasi di
ceret. Neq̄ iniquitas mea neq̄ peccatum
meū q̄ sic deberem restringi vel affligi ⁊ si
conuincit qd immo bn̄ meruit. subdit. Dic
quid nunquam simile fecerim tibi. q̄si di
ceret ⁊ si ita mihi modo ↄtingit alias simi
lia non feci et subeunt humilitatem peni
tentie sed declinant cor suum in verba ma
litie ad excusandas excusationes in pecca
tis. Ad accusationem prelati sui duo pro
ponunt. In gratitudinem cū dicit. Nonne
sum animal tuū cui sedere consueuisti vsq̄
in presentem diem. quasi diceret. Ego sem
per fui sibi obediens ego ꝓcuraui eius ꝓ
curationem ego semper opposui me aliis
ꝓpter eius defensionem ⁊ ip̄e sic retribuit
mala ꝓ bonis que omnia cedunt ad meā
afflictionem. Proponit et contra prelatuz
crudelitatē cum dicit. Cur percutis me iā
tercio quasi diceret crudelis es quasi stru
tio in deserto et sicut leo in domo sua sub
uertens domesticos tuos ⁊ opp̄mens sub
ditos tibi. Eccle. 4. Tercio est deductio ꝓ
tectiua ad defendendum. Sap̄. 9 deducet
me in operationibus meis sobrie. et custo
diet me in sua potentia. Sapiētia ⁊ est pu
ra et solida quia pura ideo sobrie hominē
in opibus deducit. Qr solida ideo ip̄m in
sua potentia custodit Sap̄. 8. Sobrietatē
docet ⁊ prudentiam et iusticiam ⁊ virtutē
quibus nichil vtilius in vita hoib⁹ et ido
quia sapia per sobrietatē est pura qui non
sunt sobrij non possunt esse puri. Prouer.
xx. Luxuriosa res vinum Item qui nō sūt
sobrij nō possunt habere sapientiam dei. j
Chorinteor. 2. Animalis hō non percipit
ea que dei sūt sapia em̄ est solida ideo cu
stodit hoiem in sua potentia sicut em̄ falsi
tas inualida est ꝓpter vacuitatē vanitatꝫ
ita sapientia robusta ꝓpter soliditatez ve
ritatis. Unde sicut thurris fortis paleis ⁊
athomis potest concuti sed nō deici sic ve
ritas a falsitate ⁊ professoribus eius infe
stari potest sed non superari tercio Esdre.
4. Magna est veritas et fortior pre oibus
omnis terra veritatem inuocat celuz eiā
ipsam benedicit. et omnia opa mouentur
tremunt eam bn̄dictus dr̄ veritatis. Quar
to est deductio fructuosa ad remuneran
dum Sapien. x. Reddet deus iustis merce
dem laborū suorum et deducet eos in via
mirabili. Deus reddit sanctoꝝ suoꝝ mer
cedem sed non ad mensuram rasam sed cu
mulentam ⁊ super affluentem. Luce sexto
Mensuram bonam et confertam et coagi
tatam et sup effluentem dabunt in sinum
vestrum deducit et eos in via mirabili nec
mirum ipse est mirabilis in effectu ps̄. mi
rabilis deus in sanctis suis. Mirabilis in
conductu ps̄. Deducet te mirabiliter dex

tera tua. Mirabilis in aspectu hester. i5.
Valde em̄ mirabilis es dn̄e et facies tua
plena est gratiarum: Est etiam mirabilis
in fructu Ecclesiastici. xi. Mirabilia opera
altissimi solius ⁊ gloriosa et absconsa ⁊ in
uisa. Opa illius vere tam inuisa ꝙ ocul⁹
non vidit nec auris audiuit nec in cor ho
minis ascedit. i. Chor. 2. sequitur. Super
excelsa mea In quo commendatur beatus
victor ab eminentia mentis in cognitione
Et sciendum ꝙ quadruplex est excelsū Est
enim excelsum elationis qđ est ruinosum
Prelationis qđ est periculosum. Est excel
sū gr̄e vel cōtemplationis qđ est fructuosū
Est excelsum glorie vel beatitudinis. qđ
est gloriosum. Primo est excelsum elatio-
nis quod est ruinosum Isaie. 2. Dies do-
mini exercitum super omnez excelsū ⁊ sup
bum super omnem arrogantem et humi-
liabitur Tria dicit que sunt in supbia. Cō
temptum minorum et ppter hoc dicit sup
bum. Appetitus honoꝝ ⁊ ppter hoc dicit
excelsum. Iactantia pprioꝝ verborum et
quantum ad hoc dicit arrogantē ⁊ ꝙ dicit
humiliabitur non intelligitur de humilia
tione virtutis sed de humiliatione deiecti
onis. Prouerbio. vicesimo nono Supbum
sequitur humilitas id est deiectio. Secun
do est excelsum prelationis quod est peri
culosum. Isaie. 10. Excelsi statura succin-
dentur excelsi sunt prelati qui succidētur
si inueniantur mali. Isti signati sunt p ar
borem quam vidit nabuchodonosor cui⁹
proceritas contigebat celum et descendit
sanctus ⁊ vigil ⁊ clamauit fortiter succidi
te arborem ⁊ prescindite ramos eius. In
arbore mala voluntas designatur. In ra
mis operationes que in prelatis in diuer
sis generibus maloꝝ ramificantur Unde
beatus. Benardus. Non est hoc tempo-
re ornare sponsam spoliare non est custo-
dire sed perdere non est defendere sed ex
ponere. non est instruere sed prosternere.
non est pascere gregem sed mactare deuo
rare. Dicente domino. Qui deuorant ple
bem meā vt cibum panis. Tercio est excel
sum gratie vel contemplationis. Prouer-
biorum. 8. Sapientia clamitat et pruden-
tia dat vocem suam in excelsis summisqꝫ ver
ticibus. Et vertex hic idē est quod eminē
tia. mentis summitas vel celsitudo. est ex
cellētia contemplationis vel donū gratie
salutare quo habet homo cognitionem ve
ritatis non ex auribus suis Augustin⁹ ad
macedonium. Si quid habeo a deo sum-
psi nō a me presumpsi atqꝫ ab illo in me p-
fici fideliter spero a quo inchoatū esse hu
militer gaudeo. nec deo quod nō dum do
nauit incredulus nec de eo quod iam do
nauit ingratus. Non em̄ meo vel ingenio
vel merito sed eius dono sum si quid lau
dabiliter sum. Quarto est excelsum beati
tudinis quod est gloriosum Isaie. 6. Vidi
dominum sedentem super solum excelsum
et eleuatum et plena erat domus maiesta
te eius. seraphin clamabant sanctus san
ctus sanct⁹ dominus exercituum plena est
omnis terra gloria eius et commota sunt
superliminaria cardinum a voce clamātiū
Hic clamor. hic cātus hic iubil⁹ est de quo
dicitur in. ps̄. Cantantem in cantu psal-
morum excitatur deuotio inflāmatur dile
ctio illuminatur ratio: iocundatur affectio
ps̄. laudate dominum qm̄ bonus est psal
mus deo nostro sit iocunda decoraqꝫ lau
datio. Hec laudatio sit iocunda sic decora
erit in felicitate superna De qua Augusti
nus in libro de ciuitate dei. Quāta erit il
la felicitas in qua nullū malum nullūqꝫ late
bit bonū. Ibi vocabitur dei laudibus qui
erit oia in omnibus. nec vlla desidia cessa
bitur. nec vlla indigentiū penuria labora
tur Ad quā felicitatē nos pducere dignet

De sancto Victore Sermo secundus

Confidite ego vi-
ci mundū Iohannis. 16. Quan
uis istud verbum sit verbuz sal
uatoris ad beati tamen victoris commen
dationem potest adaptari. Unde in verbo
proposito duo notantur ex quibus beatus
victor commendabilis nobis proponitur.
primo vt stabilimentū constantie cum dici
tur. Confidite. Scd̄o nobis proponitur in
exemplum victorie. cum subditur ego vi
ci mundum. Qui em̄ stabiliuntur constan
tia laudantur in victoria. Ista autem con-
fidentia non est in homine qui in necessi-
tate deficit. sed est in deo qui in aduersita
te defendit. Sciendum est ꝙ quattuor bo
na facit nobis cōfidentia diuina. Primum
est remissio peccatorum. Scd̄m bonum est
stabilitatio animoꝝ. Terciū ē cognitio ve
rorum. Quartum est deiectio aduersario
rum. Primum ergo bonum quod facit con
fidētia diuina est remissio peccatoꝝ Mat.
9. Cōfide fili remittuntur tibi peccata tua
Confidentia fidei est causa et ratio remis
sionis peccati. Fides enim est purgatorium
in quo fit purgatio animarū id est remissio

peccatoꝝ. Actuum. 15. Fide purificās cor
da eorum. nec sine fidei aminiculo fit pec-
catorum remissio et ad deum reconciliatio
Hebreoꝝ. 15. Sine fide impossibile est pla
cere deo. Confidentia autem diuina non
solū liberat ab iniquitate sed ab omni pe
riculo et aduersitate. Danielis. 13. legitur
de susanna que a periculo mortis liberata
fuit duobus sacerdotibus plenis iniqui-
tate a recto iudicio condemnatis. Fiduciā
aūt quā habebat in dn̄o fuit ratio istius li
berationis Danielis. 13. Erat eñ cor eius
fiduciam habens in domino. Sic iste mar
tir gloriosus confidens in domino tortto-
res vincens et tormenta contēnens victis
et damnatis tortoribus de angustia per
gloriam fuit liberatus. Prouerbioꝝ. xi. ca
Iustus de angustia liberatus est ⁊ trade-
tur impius ꝓ eo. Secundum bonum quod
facit cōfidentia diuina est stabilitio aiorū
Eccle. xi. Confide in dn̄o et mane in loco
tuo. Locus interior est domꝰ vel habita-
tio cordis. Genesis. xxx. Iustum est ergo vt
aliqn̄ prouideā domui mee domui. domꝰ
ista potest dici domus cōscientie cui debe
mus et ipsam exterius et interius munire
Exterius ꝑ clausionem hostioꝝ Isaie. 26.
Vade populus meus intra in cubicula tua
et claude hostia super te. Clausio hostioꝝ
est reuocatio sensuū exterioꝝ a discursu se
cularium vanitatum. qui eñ sensus suos
vanitatibus huius mundi vel exterioribꝰ
exponunt ipsi de cordibus suis demonibꝰ
stratam publicam faciunt Iob. xx. c. Va-
dent et venient super eum horribiles. Hor
ribiles sunt demones qui sup peccatores
vadunt et veniunt quando sensus exterio
res a vanitatibus seculi non restringunt
Iob. xxx. Quasi rupto muro. et aperta ia
nua irruerunt sup me et ad meas miseri-
as deuoluti sunt. sic ergo domui cōsciētie
debemus ꝓuidere refrenando sensus ex-
teriores a discursu vanitatum. Scd̄o debe
mus ei ꝓuidere ipsam muniendo et armā
do interius exercitu virtutum. 2. Chorin-
theoꝝ. 6. Per arma iusticie a dextris et a si
nistris. Debemus armari armis iusticie
a dextris ne in ꝓsperis per superbiam eri
gamur. Debemus etiam armari armis iu-
sticie a sinistris ne in aduersis per despe-
rationem frangamur. Sic ergo bonus hō
dꝫ confidere in domino et manere in loco
contra multos q̄ sollicitudinē prouisionis
proprie conscientie derelinquūt ⁊ per alie
nas conscientias temere iudicando curio
se discurrrūt. similes ioculatoribus qui in
propriis domibus nunq̄ vel raro persistūt
et in domibus diuituꝫ importune se intru
dunt. et tales hoies vitam neq̄ deducunt.
Ecclesiastici. xxix. Vita neq̄ hospitandi de
domo in domū. sꝫ iste gloriosus martir bea
tus victor in domo ꝓpriꝫ cordis ꝑmāsit et
ipsum omni diligentia seruauit. Prou. 4.
Omni custodia serua cor tuū. Tercium bo
num quod facit diuina ꝯfidentia est cogni
tio veroꝝ. Sapientie. 3. Qui confidunt in
domino intelligent veritatem ⁊ fideles in
dilectione acquiescent illi. Non est mirum
si illi qui in dn̄o confidunt veritatem intel
ligunt. ipsi enim ad illū qui est via veritas
et vita ꝑueniunt Ioh. 14. Iste sanctus mar
tir in dn̄o fiduciam suam posuit et ideo ve
ritatem inuenit ⁊ etiā intellexit Malach.
2. Lex veritatis fuit in ore eius et iniq̄tas
non est inuēta in labiis eius in pace et eq̄
tate ambulauit et multos auertit ab iniq̄-
tate. Homo bonus nō debet viuere sibi so
li sed sibi et fraterne eruditioni. Sicut sol
non lucet sibi soli sed ⁊ nostre vtilitati. Ho
mo bonus debet sibi lucere puritate con-
sciētie aliis honestate vite et claritate eru
ditionis fraterne Math. 5. Sic luceat lux
vestra coram hominibus vt videant opera
vestra bona. et glorificent patrem vestrum
qui in celis est. sic ergo qui confidunt in do
mino intelligent veritatem. sequitur et fi-
deles in dilectione acquiescent ei. Marti-
res christi fuerūt fideles in dilectione. ip
sos eñ a christo nulla tribulatio. nulla an-
gustia potuit separare. vnde vinculum di
lectionis in ipsis in amorem christi tante
erat adhesionis ꝙ non poterat impetu ali
cuius tribulationis rumpi Romanorū. 8.
quis nos seꝑabit a charitate christi. et seq̄
tur ꝙ nec tribulatio nec āgustia nec fames
nec nuditas. nec periculū. nec gladius. nec
creatura aliqua poterit eos seꝑare a dile
ctione diuina. sed in christo superabāt om
nis generis tormenta Romanoꝝ. viii. Sꝫ
in hiis omnibus superamus ꝓpter illum
qui dilexit nos. In ista dilectione beatus
victor quem dn̄s in bello fortem fecit ⁊ an
gelica visitatione cōfortauit omnia tormē
toꝝ genera superauit. Quartum bonū qd̄
facit nobis confidentia est deiectio aduer
sarioꝝ. 2. Macha. 15. Machabeus confide
bat semper cum omni spe auxilium sibi a
domino affuturꝫ. ipse aūt spe sue confiden
tie frustratus nō fuit. sꝫ sicut ibidem legi-
tur. Dn̄s ꝑ manū iheremie ꝓphete gladiū
porrexit in quo aduersarios suos supera-
uit et deiecit 2. Mach. 15. Accipite sanctū

gladiū mun⁹ in deo quo deiicies aduersa
rios populi mei israel. scdʒ istū modū dn̄s
beato victori verbi sui gladium porrexit
in q̄ tyrānos fidei christi aduersarios de
uicit Ephes. 6. Accipite gladium spiritus
qd̄ est verbū dei. Sic ergo primo nobis ꝓ
ponitur beatus victor vt stabilimentū cō
stantie cū dr̄. cōfidite. Scd̄o nobis ꝓponi
tur in exemplum victorie. cum dr̄. ego vici
mūdum. Sciēdū est ergo ꝙ sunt quattuor ꝑ
que vincimus. Primū est deuotio orōnis.
Scd̄m est humiliatio obedientie siue sub
iectionis. Terciū est constātie fortitudo.
Quartū ē diuine potētie magnitudo. Pri
mum ergo per qd̄ vincim⁹ est deuotio orō
nis. Exod. 17. Cū leuaret man⁹ suas moy
ses vincebat israel. in leuatione manuum
signatur eleuatio orationū deuotarum. 1.
Thimoth. 2. Volo viros orare in omni lo
co leuantes puras manus sine ira dicit. q̄r
ira hōis cor ne possit vacare orationi ꝯtur
bat sine disceptatione dicit q̄r disceptatio
cor hōis a dulcore orōnis alienat. ps̄. Diri
gatur dn̄e oratio mea sicut incensū in con
spectu tuo. sicut ex incenso cremato resol
uitur bonus odor sic ex sancto desiderio
feruentis orationis diuinis oculis deuo
tionis dulcor. Eccle. 35. Oratio hūilitatis
se nubes penetrabit. et donec ꝓpinquet
nō ꝯsolabitur. et non discedet donec altis
simus aspiciat. oratio em̄ facit ad modū di
ligentis aduocati qui affectus cordiū no
stroꝝ summo pontifici xp̄o porrigit ⁊ peti
tionē nr̄am nobis bullatam ⁊ sigillatam re
mittit. Scd̄m per quod vincimus est humi
liatio obediētie vel subiectionis. Prouer
bioꝝ. 21. Vir obediēs loq̄t victorias. Nec
mirꝝ si vir obediēs victorias loquit̄. q̄r vir
obediēs sup̄at quicquid nobis in hoc mū
do aduersatur. 1. Johānis. 2. Oē qd̄ est in
mundo concupiscentia carnis est et concu
piscētia oculoꝝ ⁊ sup̄bia vite. Vir obediēs
vincit cōcupiscentias carnis voto castita
tis. concupiscentiam oculoꝝ voto obedien
tie vel subiectionis Job. 23. Proponat eq̄
tatē contra me ⁊ ꝑueniet ad victoriā iudi
ciū meū vere obedientis iudiciū ad victo
riā ꝑuenit. q̄r dyabolus quid iuste ei obii
ciat in ipso non inuenit. Tercium ꝑ quod
vincimus est constātie fortitudo. 1. Johā.
2. Scribo vobis iuuenes q̄r fortes estis ⁊
verbum dei manet in vobis ⁊ vicistis ma
lignū. In verbo ꝓposito tria notari pn̄t q̄
fidelibus xp̄i ꝯueniūt. Primū est constātia
fidei. qd̄ notatur cum dr̄. Scribo vobis iu
uenes qm̄ fortes estis. 1. Pe. 5. Aduersari⁹
vester dyabol⁹ tanq̄ leo rugiēs circuit q̄
rens quem deuoret cui resistite fortes in fi
de. Scd̄o notatur potestas eloquii diuini.
qd̄ notatur cum dicitur. et verbum dei ma
net in vobis. Homo ille nō est inermis qui
armatur eloquio dei et exhortationib⁹ cō
gruis. 2. Macha. 15. Singulos illoꝝ arma
uit nō clipei et haste munitione. sed sermo
nibus optimis et exhortationibus. predi
cator euāgelii semper incedere dʒ armat⁹
vt gladio verbi diuini semper sit accinct⁹
sicut em̄ ego video ꝙ miles gladio accin
ctus semꝑ incedit attamē nisi in tp̄e neces
sitatis gladiū de vagina non educit. sic pre
dicatores christi sēꝑ accincti gladio verbi
diuini debent incedere et illum ad damna
tionem maloꝝ extrahere. Hic est gladius
qui de ore sedentis super thronum ex vtra
q̄ parte acut⁹ exibat. Ex quo notat̄ ꝙ ma
la a bonis diuidebat. et sequitur. ⁊ vicistis
malignū. in quo notatur contemptus mun
di malo igne igniti. 1. Johannis. 5. Omne
quod est natū ex deo vincit mundū. illi na
ti ex deo dicūtur qui per lauacrū regn̄atio
nis et renouatiōis spirit⁹ in sortē xp̄i ascri
buntur. ⁊ illi tanq̄ pauꝑes filii xp̄m p̄rem
pauperem imitātur. ab illis em̄ solis mun
dus vincitur qui pauꝑtatem ex corde am
plectuntur. Quartū per quod vincimus est
diuie potētie magnitudo. 2. Esdre. 4. Ado
lescēs eleuās faciē i iherusalē bn̄dixit deū
celi ⁊ dixit abs te est victoria. hoc est ex te.
si enim martires christi cōfiderent in suis
viribus deficerent in tormentis et tribula
tionibus. sed quia in dn̄o ex toto fiduciam
habebāt ideo ab ipso tanq̄ a victore sum
mo victoriā expectabant. 1. Machabe. iii.
Non in multitudine exercit⁹ victoria bel
li. sed de celo fortitudo est. Et q̄r iste glorio
sus martir beatus victor de celo fortitu
dinem expectauit ideo fortitudinē habuit
et victoriā obtinuit. ꝓpter qd̄ esum ligni
vite ꝓmeruit Apocalips. 2. Vincenti dabo
edere de ligno vite qd̄ ē in ꝑadiso dei mei.
Ubi nos perducere dignetur.

¶ De sancta Maria magdalena. ¶ Ser. i.

Babylon dilecta

mea posita est mihi in miraculū
Isaie. 21. In verbo ꝓposito tria
notantur a quibus beata Maria magda
lena describitur a statu culpe. p̄rio cum di
citur babylon. Scd̄o a statu penitentie. cū
dicitur. dilecta mea. Tercio a statu perfe
ctionis vite. cum dicitur. posita est mihi in
miraculum. Quantū ad primū ergo sciēdū

est ꝙ babylon interpretatur ꝯfusio Sciendum est ergo ꝙ est triplex confusio. Primo em̄ est confusio ꝯscientie. Scd̄o est cōfusio verecundie. Tercio est confusio gehenne. Prima confusio ortum habet ex culpe perpetratione. scd̄a ortū habet ex deformitatis culpe recordatione. tercia ortum habꝫ ex eterna dānatione. prima ergo est confusio conscientie que ortuꝫ habet ex culpe perpetratione. ps̄. Operuit confusio faciē meam extraneus factꝰ sum fratribus meis et peregrinus filijs matris mee. Facies hominis interioris est venustas vel nobilitas anime rationalis que facta est ad imaginem ⁊ similitudinē creatoris Ista facies confusione operitur quando culpa mortalis in ipsa reperitur per quam eius gloria in ignominia commutatur. quod deplorat hieremias Trenorum. 4. Cādidiores nazarei eius niue nitidiores lacte rubicundiores ebore antiquo. saphyro pulchriores et sequitur Denigrata est super carbones facies eorum et non facies agniti in plateis. Sciendum est ꝙ per candorem nitorem rudorē. pulchritudinem vel decorem que ponit in ꝓposita auctoritate notat virtutū varietas in quibus animarū formositas. ꝑ denigrationē facieꝝ signatur deformitas vitioꝝ. ꝓpter qd̄ subdit ꝙ non sunt agniti in plateis. sicut em̄ homines candidi et rubicundi si incausto vel attrimento tingātur ab illis hoībus q̄ primo eos cognoscebāt minime cognoscuntur: sic mutato colore optimo virtutum in deformitatem vitiorum peccatore a tā sanctis hominibus q̄ȝ spiritibus celestibus tanq̄ȝ ignoti et extranei esse dicuntur. Unde in predicta auctoritate dr̄ extraneus factus sū fratribus meis ⁊ ꝑegrinus filijs matris mee. qn̄ em̄ in peccatore decor virtutū in dedecus vitiorū cōmutatur: peccator q̄mdiu in peccato ꝑsistit tanq̄ȝ extraneus indignus societate sanctoꝝ hoīm ⁊ angeloꝝ iudicatur: ꝓ statu ergo culpe facies ꝯscientie marie magdalene denigrata erat i qua septenarius numerus demoniorum habitabat. Marci. 16. Apparuit primo Marie magdalene de qua eijcerat septem demonia. Secundo est ꝯfusio verecundie que ortum habet ex turpitudinis culpe recordatiōe. hieremie. 31. Postq̄ȝ ostendisti michi ꝑcussi femur meū confusus sum et erubui qm̄ sustinui obprobrium adolescētie mee. sicut vulgariter dicitur Uetus peccatū fuit nouum dedecus. Unde quilibet homo ꝓ peccatis sue iuuentutis cōfunditur in tempore sue senectutis: sic ista peccatrix beata deformitatē peccatoꝝ suoꝝ videbat et erubescens per singulas noctes lectum cōscientie sue lachrimis lauabat stās retro secus pedes dn̄i lachrimis cepit rigare pedes eius. In hoc ꝙ retro stabat signatur confusio erubescentie que nō ab anteriori sed a posteriori ad sanctū sanctoꝝ audebat accedere in hoc ꝙ secus pedes domini stabat signatur spes venie: secus pedes em̄ illius non staret a quo impetrare veniam nō speraret. in hoc ꝙ lachrimis pedes domini rigauit signatur ꝙ lachrimis confusionis et cōpunctiōis interioris interiorē conscientiā lauabat et seipsam per istam lotionem ad illam dealbationem que super niuentem disponebat ⁊ seipsam dignū habitaculum domino preparabat Isaie. 35. In cubilibus in quibus prius habitabant dracōes orietur viror calami ⁊ iunci. Dracōes spirituales sunt demones qui in cubili conscientie istius peccatrix habitabant qn̄ ipsam septem demonia possidebant. sed quando ad dn̄m per penitentiam est conuersa viror calami et iunci cōpetenter est comparata. in virore signatur teneritudo fidei in iunco qui rectus est signatur rectitudo intentionis in calamo qui nitidus est signatur honestas sancte cōuersatiōis Qn̄ ergo ista peccatrix voluit confundi de peccatis et erubescere ⁊ tanq̄ȝ egra ad medicū spiritualem venire cepit seipsam per rectam intentionem erigere et honestate sancte conuersationis nitere. sic ergo est confusio verecundie que duplex est. quādo em̄ peccator adeo de peccato suo confunditur ꝙ illud nō audet confiteri et ideo retinet culpam sed est alia confusio qua hō cum verecundia ⁊ erubescentia continetur peccatū et ista expellit culpā Eccle. 4. Est cōfusio adducens gloriam et gratiā Tercio est cōfusio gehēne ⁊ ista ortum habet ex eterna dānatiōe. ps̄. Operiantur sicut diploide ꝯfusiōe sua. Noīe diploidis que est duplex vestis signat̄ dānatio peccatoris ꝑ quam cōsequitur finalē ꝯfusionem et afflictionem anime ⁊ corporis Apocalipsis. xviij. Quantum glorificauit se ⁊ in delitijs fuit tantuꝫ date ei tormentū ⁊ luctum. Duo distinguntur genera peccatoꝝ spiritualiū scꝫ et carnalium. Spiritualia peccata pertinent ad glorificationem que cōsistit in superbia et ambitione honoris. peccata carnalia pertinent ad delitias que consistunt in voluptatibus imunditiaꝝ carnalium ꝯmessationū ⁊ ebrietatū. Ad punitionē spiritualium

pctōꝝ pōt ptinere qđ dicit. Date ei luctū
ad punitionē carnaliū pōt ptinere spūali
ter qđ dicit date ei tormētū. Quis i vtrisqꝫ
puniant generaliter pro vtrisqꝫ. Ab hac cō
fusiōe dñs ies⁹ xp̄s istā peccatricē eripuit
qñ ipam a laqueis peccatoꝝ et mortis li-
berauit ⁊ quasi de faucibus inferni retra-
xit. Unde potuit dicere illud qđ in p̄s. scri
bitur. Anima nostra sicut passer erepta est
de laqueo venantium: laqueus contritus
est et nos liberati sumus. ⁊ ne cōfidat pec
cator de viribus suis se solum de auxilio
saluatoris subditur. Auxiliū nostrū in no
mine dñi. Sic ergo primo discribitur bea
ta maria magdalena a statu culpe. cum di-
citur. babylō. sequitur dilecta mea vbi de
scribitur a statu penitentie. Sciendum est
ergo q̄ ad istam dilectionem tria cooperā
tur. Primo effectus condonationis in sal-
uatore. Scđo affectus pietatis in conuer-
sa muliere. Tercio dulcor deuotionis et
odor bonitatis ex vtroqꝫ. Primo ergo ad
istam dilectionem coopatur effectus cōdo
nationis in saluatore Roma. 9. Uocabo
nō plebē meā plebē meā ⁊ nō dilectā. dile
ctā ⁊ nō miam ꝯsecutā miaꝫ cōsecutā. Ista
btā peccatrix fuit nō dilecta pro tp̄e culpe
propter quā hō incurrit odiū indignatōis
diuine. p̄s. Iniquos odio habui. sed voca
ta fuit dilecta pro statu cōuersionis sue vt
habetur Luce. 7. Dimissa sunt ei peccata
multa qm̄ dilexit multū. Diligētibus deū
redditur a deo dilectionis condigna vicis
situdo prouerbiorū. 8. Ego diligentes me
diligo. sequitur Uocabo nō miam consecu
tam miam consecutam. Ista beata pecca-
trix fuit non miam cōsecuta tempore sue
lasciuie vel dissolutionis. sed fuit miseri-
cordiam consecuta p tempe sue pñie ⁊ cō
uersionis hiere. 4. Tu autē fornicata es
cum amatoribus multis tñ reuertere ad
me dicit dominus ⁊ ego suscipiam te. Ma
gna clementia saluatoris q̄ contemptos re
uocat et requirit venientes recipit in via
moꝝ incēdentes deducit. pficientes pdu
cit. pseuerantes introducit magna etiā mi
sericordia domini qui pfecte penitētibus
perfecte pctā dimittit Exodi. xx. Ego sum
dñs deus tuus fortis faciens miam in mi
lia his qui diligunt me. per millenarium
numeꝝ qui est vltimus numerus numero
rū perfectoꝝ signatur perfecta indulgētia
peccatoꝝ quam peccatores ex magnitudi
ne diuine misericordie recipiunt quod be
ne impletū fuit in ista beata peccatrice in
qua sicut abundauerat delictum data fuit
supabundantia diuine dilectionis Secun
do ad istam dilectionem cooperebatur af
fectus pietatis in conuersa muliere. Deu-
tronomij. xxx. Circumdet dñs de⁹ tuus cor
tuū et cor seminis tui vt diligas dominum
deum tuum in toto corde tuo. In circunci
siōe cordis notatur amputatio omnis aua
ritie vel cupiditatis et exercitatio in ope-
ribus pietatis. de qua. i. Thimo. 4. pie-
tas ad omnia vtilis est pmissionē habens
vite que nunc est ⁊ future. Discreta ⁊ lucro
est negotiatio pietatis que sibi augmenta
tionem bonoꝝ in hac vita ⁊ bonorū futu-
rorum pmissionē acquirit. perniciem aua
ritie cupidoꝝ qui acquirunt minime leta-
tur pauperes qui cū anxietate ab ipsis mi
sericorditer releuantur. Et ideo nec bona
eterna assequuntur. sed ista beata pecca-
trix operibus pietatis ⁊ misericordie insu
dauit ⁊ dño iesu christo de suis facultati-
bus ministrabat Luce. 8. Maria que voca
tur magdalena de qua septē demonia exi
runt et alie multe mulieres ministrabant.
de facultatibus suis que opera misericor
die non celat dominus tanq̄ ingratus. sed
enarrat Luce. 7. Intraui in domum tuaꝫ
aquam pedibus meis non dedisti: hec au
tem lachrimis rigauit pedes meos et ca-
pillis suis tersit. osculum michi non dedi
sti. hec autem ex quo intraui non cessauit
osculari pedes meos. Oleo caput meū nō
vnxisti. hec aūt vnguento vnxit pedes me
os. Propter hec et consimilia domin⁹ par
tem marie cōmendat Luce. x. Maria opti-
mam partem elegit que non auferetur ab
ea Maria partē bonā accepit in peccatoꝝ
remissione meliorē in operū pietatis exer
citatione. sed optimā partē elegit i audita
verbi dei ⁊ contēplatione. Per istas duas
sorores marthā ⁊ Mariā signant due vite
actiua scꝫ ⁊ cōtēplatiua sicut interptat ec-
clesia. Sed possum⁹ dicere q̄ p istas duas
sorores signant duo gña religiosoꝝ in mo
nasterijs positoꝝ. Per marthā signant of
ficiales q̄ p negotijs religionis discurrūt
per mariā signant claustrales qui in clau-
stro verbū dei audiunt. ⁊ ibi quasi sec⁹ pe
des dñi pacifice quiescūt. sed in monaste-
rijs non rogat dñm martha vt iuuetur a
maria. magis em̄ eligunt officiales p ne-
gotijs ordinis soli sollicitati q̄ a claustra
libus iuuari. Maria etiā in claustro liben
tius iuuaret q̄ secus pedes domini habe
ret quietem. magis em̄ eligeret ista maria
negotiari in foro q̄ cum domino cōtempla-
tioni vacare in claustro. ista maria sed elea-

gisse optimam partem indicat quãdo par
tem marthe tanq̄ meliorẽ desiderat. Ter
cio ad istam dilectionem operatur dulcor
devotionis et odor bonitatis in vtroq̄ id
est tam in convertente q̄ in conversa mu
liere hieremie.xxxi. In charitate perpetua
dilexi te miserans. illa charitas qua deus
nos diligit dicitur perpetua. immo potest
dici eterna scd̄m diuinã preordinationem
sed temporalis est quantũ ad presentẽ iu
stificationẽ. Vñ Eph.i. Elegit vos in ipso
ante mundi constitutionem. Ecce eterna
electio vel dilectio. et sequitur. vt essemus
sancti et immaculati in ꝯspectu eius in cha
ritate. ecce tempalis iustificatio. Dominꝰ
nõ diligebat in maria culpã quã ipsa ꝯmi
serat. sed naturã quã ipse cõdiderat et glo
riam ad quam ipsam preordinauerat: pro
pter quod dicit in charitate perpetua dile
xi te. sequitur. ideo attraxi te miserans. Si
cut bonus odor florum bene afficit olfactũ
et sicut suauitas lactis allicit catũ et sicut
dulcedo mellis attrahit suum affectum: ꝓ
pter quod spõsa dulcedine devotionis ex
odore bonitatis christi affecta dicit trahe
me post te curremus in odore vnguentoꝝ
tuoꝝ Canticoꝝ.i. ꝓpter hoc beata maria
magdalena que primo discurrit per cam-
pos litie postmodum discurrit per spinosa
loca et saxosa asperitatis penitentie. do-
nec pueniret ad comprehensionem eterne
vite.i. Chorinteo.ix. Sic currite vt ꝯpre-
hendatis sic ergo scd̄o ꝯmendatur beata
maria magdalena a statu penitentie cum
dr̄ dilecta mea. Tercio ꝯmendatur a statu
perfectionis vite. cum dicitur posita est mi
chi in miraculũ. Sciendum est ergo q̄ bea
ta maria magdalena fuit posita primo in
miraculum cõmutationis morum. scd̄o po
sita fuit in miraculum accumulationis me
ritoꝝ. tercio posita fuit in miraculum ade
ptionis premioꝝ. Primo ergo posita fuit
in miraculuz ꝯmutationis moꝝ. Exodi.xi.
Ut sciatis quanto miraculo diuidat domi
nus inter egiptios et israel: tanto miracu
lo egiptij a filijs israel q̄ egiptij in mari
rubro submersi sunt filij aut israel siccove
stigio transierunt. sed spiritualiter tanta
diuisio est inter egiptios et filios israel q̄
cuz egiptus interpretatur tenebra. ita pec
catores a iustis distinguntur eo q̄ pecca-
tores tenebris peccatoꝝ suoꝝ cecantur.
iusti vero per iusticiam fidei que per dile-
ctionem operatur illustrantur. Unde pec-
catoribus ad dominum conversis. vt ha-
betur ad Epheseos quinto capitulo dicit.
Fuistis aliqñ tenebre nunc aũt lux in dño
sic ista beata maria magdalena fuit ali-
quãdo tenebrosa. sed fuit a domino a tene
bris peccatorum ad lucem fidei et dilectio
nis translata. et sic pellis ethiopisse in pel
lem iusticie est mutata Job scd̄o capitulo.
Pellem pro pelle et cuncta que habet ho-
mo dabit pro anima sua. Secũdo fuit bea
ta maria magdalena posita in miraculum
accumulationis meritorũ vt habetur Isa.
29. capitulo. Ecce ego addam vt admira-
tionem faciam populo huic miraculo gran
di et stupendo. miraculum grande et stu-
pendum fuit q̄ ista peccatrix de vase cõtu
melie in vas glorie repente cõmutata fuit
et quia prius erat vas ardoris postmoduz
effecta est vas pudoris et que prius erat
vas dedecoris postmodum effecta est vas
gratie ⁊ honoris. de hoc miraculo Job tri
cesimo tercio miraculum meum non te ter
reat. Ista miracula istius peccatricis con
uersio non debet nos terrere. sed magis
ad fiduciaz remissionis peccatoꝝ prouoca
re. Nullus eni nobis locus relinquitur de
sperationis. qñ legimus tam subitam et
tam sanctam iustificationem ipsius beate
peccatricis cuius corpꝰ quod fuit vas pec
catoꝝ effectuz est vas ornatum vt sit in ma
gna veneratione in oculis omnium bono
rum. Unde qui potest aliquãtulum de isto
sancto corpore habere studet in auro et ar
gento et lapidibus preciosis collocare et
cũ omni veneratione seruare. Tercio bea
ta Maria magdalena fuit posita in miracu
lũ adeptionis premiorum. p̄s. Mirificauit
misericordiam suam in ciuitate munita.
Dñs mirificauit misericordiam isti marie
magdalene primo in domo simonis in pec
catoꝝ remissione. Secundo mirificauit do
minus misericordiam suam isti beate ma-
rie magdalene in ciuitate bellica id est mi
litante ecclesia que in cõtinuo bella est po
sita inimicoꝝ acumulatione. Tercio miri
ficauit dominus misericordiam suam isti
marie magdalene in ciuitate munita id est
in triumphante ecclesia in premioꝝ retri-
butione. Ista autem ciuitas dicitur muni
ta quia nullis iniurijs afficitur. quia nullis
aduersarijs concutitur a celestibus spiriti
bus custoditur. nullis molestijs vexatur.
nulla senectute antiquatur. nullo fine ter-
minatur. Ad quam nos perducere digne
tur qui viuit et regnat in secula seculorũ.
Amen.

De sancta Maria Magdalena.
Sermo secundus.

Adiutor et protector factus es mihi et liberasti corpus meum a perditione. Ecclesiastici. 51. In verbo proposito duo notãtur que in se facta a domino beata Maria magdalena gloriatur. Primo ergo notatur diuine subuẽtiõis benignitas cum dicitur. adiutor et ꝓtector factus es michi. Secũdo notatur effectus sequentis vtilitas. cum subditur. et liberasti corpus meum a perditione. Sciendum ergo ꝙ dominus adiuuat suos quadrupliciter. Pmo ab iniquitatibus redimendo. Scdo in tribulationibus confortando. Tercio in spiritualibus prelijs adiuuando. quarto desiderium bonis celestibus adimplendo.

Primo ergo dominus suos ab iniquitatibus redimendo. Isaie. 41. Ego auxiliatus sum tibi dicit dominus et redemptor tuus sanctus israel. Magnum est auxilium liberare a vinculis peccatorum et de carcere ⁊ incendijs infernalium tormentorum. Captiui illos multum diligere tenentur per quos carcere saracenorum liberantur. Unde longe amplius ipsum debemus diligere per quem nos scimus a vinculis peccatorum et incendijs infernalium tormentorũ ad que trahunt vincula peccatorũ liberatos fuisse Romanorum. 5. c. Stipendia peccati mors. gratia autem dei vita eterna. Reuera stipendium vel merces peccati est mors infernalis supplicij a quo christus nos suo sanguine redemit et etiam liberauit. i. Petri primo capitulo. Non corruptibilibus auro vel argento redempti estis de vana vestra conuersatione paterne traditionis sed precioso sanguine quasi agni incontaminati et immaculati ihesu christi. Quanto res constat carius tanto solet custodiri diligentius. Homo ergo seipsum debet ex precio appẽdere ne sibi possit aliquo modo vilescere. sed seipsum studeat cum omni diligentia custodire. vt habetur Deutronomij. 4. capitulo. Custodi temetipsum et animam tuam sollicite. secundum istum moduz ista beata maria magdalena ex quo lubricũ carnis experta fuit et dominus illi peccata remisit Luce. 7. capitulo. Dimissa sunt ei peccata multa. seipsam cũ omni sollicitudine custodiuit. quandoqꝫ enim accidit ꝙ homines experti incendia peccatorum se magis ab ipsis elongant ꝙ̃ illi qui minus experti fuerunt. Unde dicit poeta. Exscaturisantes lesus abhorret aquas. Secundo adiuuat dominus suos in tribulationibus confortãdo Isaie. 41. capitulo. Ego dominus tuus confortaui te et auxiliatus sum tibi et suscepit te dextera iusti mei. In magna tribulatione erat beata maria magdalena quando sicut dicitur Johannis vicesimo capitulo. Ad monumentum plorabat ⁊ dominum quem sollicite querebat in monumento non inueniebat. Unde dicebat. Tulerunt dominũ meum ⁊ nescio vbi posuerunt eum. sed tũc ipsam dominus confortauit quando ipsam in nomine suo vocauit dicens. Maria. ista. beata peccatrix que se cognoscebat de immunditia coruina turturem castitatis effectam statim vt ipsum audiuit recognouit vocem columbinam. Unde sicut legitur ibidem dixit ei. Rabi. quod interpretatur magister. Magna fuit consolatio mulieri que prima peccatrix fuerit prima resurrectionis dominice apparitio vel representatio propter quod dicit. Ego confortaui te. tibi primo omnium apparendo sequitur et auxiliatus sum tibi. tam ab hostibus visibilibus ꝙ̃ inuisibilibus defendendo. ipsa em̃ que a peccatis liberata fuerat iuxta dominum posita erat et ideo insultum cuiuscunqꝫ aduersarij non timebat. Job. 17. capitulo. Libera me domine et pone me iuxta te et cuiusuis manus pugnet contra me. sequitur. et suscepit te dextera iusti mei.

Dominus suos suscipiat tam in sinistra ꝙ̃ in dextera. In sinistra bonis temporalibꝰ sustentãdo. in dextera suscepit bonis eternis reficiendo Canticorũ. 7. Leua eius sub capite meo et dextera illius amplexabitur me sic ista beata maria magdalena q̃ quondam christo de suis bonis temporalibus ministrauerat. ab ipso est in vita presenti quasi leua eius vel sinistra sustẽtata. et in dextra ipsius est modo bonis eternis refecta. Unde ipsa legitur. appropinquante tempore quo carnis ergastulo solueretur vidit christum ad celestis regni gloriaz misericorditer se vocantem. vt cui subsidium corporale fideliter administrauerat ab ipso celestis vite pabulum sine fine gratulabunda perciperet. Tercio adiuuat dominus suos in spiritualibus prelijs adiuuando. Deutronomij tricesimotercio capitulo. Ipse adiutor illiꝰ contra aduersarios eius erit. Nos habemus aduersarios spirituales et carnales interiores et exteriores. Epheseos sexto capitulo. Non est nobis colluctatio aduersus carnem et sanguinez tantummodo supple. sed aduersus principes ⁊ potestates id est aduersus demones.

natura preemientes et potētia fortes qui nobis die ac nocte insidiantur. et castra cordium nostrorum subuertere moliuntur. ipse enim considerat locuz castri debiliorem et ex illa parte illam impugnare studet. Sciendum est ergo quod quidam homines naturaliter sunt mansueti. et naturaliter ex illa parte obsidet dyabolus castra illorum per tentationem concupiscentie carnalis. quidam autem sunt homines naturaliter iracundi. et castra illorum obsidet dyabolus dissensionibus et prelijs et homicidijs perpetrandis. quidam sunt homines naturaliter elati. et castra illorum obsidet dyabolus tentans eos de ambitionibus et honoribus assequēdis. Et sic de alijs vitijs. multum debet homo sibi timere quando sentit aduersarium suum taz studiosum tā potentem seipsam autem ociosum et debilem. i. Petri quinto. Aduersarius vester dyabolus tanquam leo rugiens circuit querens quem deuoret. Nos etiam non soluz exterius impugnamur ab hoste. sed interius tentamur a carne quasi vicino et coniuncto serpente. Michee septimo capitulo ab ea que dormit in sinu tuo custodi claustra oris tui. Non est tutum vicino cohabitare serpenti. sic non est tutum cohabitare vicine et cōiuncte carnali delectationi. propter quod dicebat apostolus secundo ad Chorinteos. 7. capitulo. Foris pugne intus timores. foris pugne exterius ab hoste. intus timoris ab interiori carnis tentatione. et propter hoc necesse habemus. diuinum auxiliuz implorare. Hester. 14. Domine mi qui rex noster solus es adiuua me solitariam. Cuius preter te nullus est auxiliator alius. Dominus dicitur solus rex. reges enim huius mundi non sunt reges sed reguli. tum ratione breuitatis temporis. Ecclesiastes. x. capi. Hodie est rex et cras morietur. tum ratione limitate potestatis vel iurisditionis rex enim francie nichil potest in regno babilonie. sed rex noster christus est rex regum et dominus dominantium quia damnatur vbique et omnia quecunque voluit fecit in celo et in terra in mari et in omnibus abissis sequitur hic. adiuua me solitariam. illam animam consueuit dominus iuuare que se studet a tumultibus seculi elongare et sibi soli vacare talem etiam solet sibi familiaritate coniungere Osee. 2. Ducam eam in solitudinem et loquatur ad cor eius. Ad litteram. Dominus istam gloriosam mariam magdalenam in solitudinem deserti adduxit. vbi sub asperitate penitentie vitam deduxit vbi etiaz dominus ad cor eius loquendo multa secreta et reuelauit et dixit quod preter dominū nullus est auxiliator alius. et enim quem dominus vult iuuare nullus alius potest nocere. sicut dicitur in vulgari sermone. i. Machabeorum. 3. Non in multitudine exercitus belli victoria sed de celo fortitudo est. Quarto adiuuat dominus suos desiderium bonis celestibus ad implendo. Gen. 49. Deus patris tui erit adiutor tuus. et omnipotens benedicet tibi benedictionibus celi desuper donec veniat desiderium collium eternorum. Per desiderium collium eternorum signatur desiderium supereminentium celestium bonorum. ad que suspirant et que desiderant anime omniū iustorum psalmista: Sicut ceruus desiderat ad fontes aquarum ita desiderat anima mea ad te deus Nichil bene reficit hominem nec aliquid bene sapit homini nisi appetenti et desideranti. Unde in cibo delicato non ita bene delectatur saciatus sicut esuriēs nec in bono vino ita delectatur ebrius sicut sitiens quādiu in hac vita sumus esurimus et sitimus. sed in vita beata desiderium nostrum replebitur et tunc ab vbertate domus dei inebriamur psalmista. Inebriabuntur ab vbertate domus tue et torrēte voluptatis potabis eos isto torrente voluptatis diuine ista bona maria magdalena delectatur. et decorata vna stola securaque dereliqua cum supernis spiritibus delectatur. Sic ergo primo notatur subuentionis benignitas. cum dicitur Adiutor et protector factus es michi. Secundo notatur effectus sequentis vtilitas cum dicitur. et liberasti corpus meum a perditione. Sciendum ergo quod dominus quadrupliciter consueuit sanctos suos liberare. Primo ab oppressionibus aduersoruz. Secundo ab infestationibus carnaliuz incentiuorū tercio ab impugnatione malorum Quarto a dānationibus malorum reproborum. Primo ergo liberat dominus suos ab oppressionibus aduersorum psalmista Multe tribulationes iustorum et de omnibus his liberauit eos dominus. Multe dicuntur tribulationes iustorum. Justi enim penitentes turbantur posterius. anterius exterius interius posterius ex recordatiōe precedentium peccatoruz anterius ex cautela et fuga frequentium periculorum. interius ex cōsideratione offense diuine maiestatis. exterius ex acerbitate penitētie salutaris. propter quod clamabat propheta

dicens. Saluum me fac deus quoniam in
trauerunt aque vsq; ad animam meam.
Iste aque aq̄ tribulationis dicũtur ex qui
bus iusti penitentes circũquaq; obsiden-
tur. sed dicitur hic. ꝙ de omnibus his libe
rauit eos dominus. qui compatitur eorũ
miserijs et geminibus psalmista. Propter
miseriam inopum et gemitum pauperum
nunc exurgam dicit dominus. sicut eni au
rifaber aurum purgatum in fornace de ea
solet extrahere et in vas preciosum refor
mare. Sic dominus ihesus christus istam
gloriosam magdalenam de fornace tribu
lationis eduxit et in vas glorie trãfforma
uit. Unde de ipsa cantatur. post fluxerunt
carnis scandala fit ex lebete fiala in vas
translata glorie de vase contumelie. Secũ
do liberat deus sanctos suos ab infestati
onibus carnalium incentiuorum vt habe-
tur ad Romano. 7. capitulo. Infelix ego
homo q̄s me liberabit de corpore mortis
huius. et sequitur. Gratia dei per Jhesum
christum dominuz nostrum. Apostolus nõ
petit liberari a substantia corporis sed a
vicio corporali. sicut egrotus non vult libe
rari a substantia corporis sed a vicio cor-
porali. Sic egrotus non vult liberari ab
infirmo corpore sed a corporis infirmitate
secundo Chorinteorum quinto capitulo.
Nolumus exspoliari sz superuestiri vt ab
sorbiatur quod mortale est a vita. Sed
quando saluator noster reformabit corpus
humilitatis nostre configuratum corpori
claritatis sue. vt habetur ad. Philipen-
ses tercio. ¶ Tunc sicut vernale tempus
nos liberat a gelicidio. Et sicut radij solis
nos liberant a noctis nubilo. Sic in statu
glorie assumptis dotibus gloriosis corpo
ris et anime liberabimur a carnis stimulo
quando videbimus faciem christi in iubi
lo. Job. 33. Unde Romanorum. 8. dicitur.
Creatura liberabit a seruitute corruptio
nis in libertatem glorie filioꝝ dei. Tercio
liberat deus ab impugnationibus maloꝝ
Hiere. xx. Laudate dñm quoniam libera-
uit animam pauperis de manu malorum.
Manus malorum dicuntur operationes
peccatorum quibus peccatores laborant
in dãnationẽ animaꝝ suaꝝ. De manu isto
rũ malorum dominus liberat quando cor
da peccatorum per humilitatem inclinat.
Unde hic vocatur anima pauperis anima
vere humilis. hic em̄ pauper dicitur paup
spũ id est humilis in affectu humilitas em̄
in tantũ deo placet ꝙ in corde vere humi
li aliquid quod ei displiceat remouere nõ
valet ps. Excelsus dominus et humilia re
spicit et alta a longe cognoscit. sicut enim
medicus infirmitatem. a longe cognoscit
quam intendit excludere. de prope autem
cognoscit sanitatem quam intendit custo-
dire sicut enim homo alonge cognoscit ini
micum quem a se depellit. de prope autem
cognoscit amicum quem sibi coniungit sic
deus a longe cognoscit superbiam quam
a se separat et se iungit. de prope autem co
gnoscit humilitatem quam cõfedera et cõ
iungit. Unde aug⁹. In rebus visibilibus
vt excelsa queq; contingat homo in altum
erigitur. Deus aũt cum sit omnium excel
lentissimus nõ elatione sz humilitate con
tingitur. Quarto liberat dominus suos a
dannationibus reproborum. Sapientie. x
hec iustum a pereuntibus impijs libera-
uit. Christus qui est dei sapientia iustum
a pereuntibus impijs liberat quando ipz
a peccatoꝝ periculis elongat. et sibi cõiũ-
git et sociat. Dominus quattuor consueuit
fidelibus suis facere. Primo enim ipos li
berat vel eripit a periculis peccatoꝝ. Se
cundo eos subijcit obseruantie mandato
rum. Tercio influit iusticiam aioꝝ. Quar
to perducit ad affluentiam glorie electoꝝ
que quattuor in vna autoritate coniungũ
tur Romanorum sexto. Nunc autem libe-
rati a peccato ecce ꝙ a multitudine pecca
torum eripit sequitur. serui autẽ facti deo
ecce ꝙ obseruantie mandatorum subijcit
sequitur. habetis fructum vestrum in san
ctificationem. ecce ꝙ sanctitatem animoꝝ
influit sequitur. finem vero vitam eternã
ecce ꝙ ad electorum gloriam perducit. qr
ergo beata Maria magdalena fuit a vin-
culis peccatorum erepta fuit etiam obser
uantie mandatorum subiecta. fuit etiam
per gratiam sãctificata ideo est ad glori-
am electorum perducta. Unde de ipsa le-
gitur. Transiuit autem beata maria mag
dalena vndecim kalend̃ Augusti die letã
tibus angelis celestium virtutuz coheres
effecta. quoniam digna inuenta est clari-
tatis gloria perfrui. Regnumq; celoruz in
decore suo videre. Ad quam visionez nos
perducere dignetur.

¶ De sancto Jacobo Sermo primus.

Occidit autem Ia
cobum fratrem Johis gladio
Actuum duodecimo capitulo:
Ad litteram. Ita fuit ꝙ beatus. Jocobus
apostolus frater sancti iohannis euange
liste occisus fuit gladio herodis iussu et

auctoritate. sed tunc vere sacra scriptura nos vtimur quando ipsam ad nostram edificationem retorquemus. Bene ad instructionem nostram in verbo proposito tria possunt notari que possumus in bonis informari. Primum est declinatio culpe. qđ notatur cum dicitur. Jacobus. Secundū est assecutio gratie quod notatur. cum dicitur. fratrem Johannis euāgeliste. Tercium est pro christo si opus fuerit susceptio mortis violente. quod notatur cum dicit occidit gladio. Primo notatur declinatio culpe cum dicitur. iacobum Jacobus enim interpretatur supplantans festinantem vel supplantatio consilij. Sciendum ergo quod sicut ille dicitur bonus luctator qui alium deijcit et ne ab alio deijciatur seipsum custodit. Sic ille dicitur. bonus supplantator qui vitia deijcit et ne a vicijs deijciatur fortiter subsistit. Sciendum ergo quod tria sunt que possumus in bonis supplantationibus reperire per que etiam solent vitia supplantari. Primo enim bonus supplantator debet stare fortiter ne peccato succūbat secūdo debet pugnare viriliter vt dyabolum aut eius seminarium hoc est peccata excludat tertio si aliquando cecidit debet perseuerare constanter ne recidiuum sustineat. Primo ergo bonus supplantator debet stare fortiter ne peccato succumbat. ps. Lex dei eius in corde ipsius et nō supplantabuntur gressus eius sicut posuit dominus solem in potestatem diei lunā et stellas in potestatem noctis sic posuit legem suam in corde hominis in lucem et directionem bone operationis Prouerbiorum sexto Mandatum lucerna est et lex lux via vite increpatio discipline mandatum lucerna hoc dicit quantum ad vetus testamentum. et lex lux. hoc dicit quantum ad nouum. et via vite increpatio discipline. hoc dicit quantum ad viā bonorum morum per quam incedimus per disciplinam et eruditionem sanctorum doctorum. sic ergo lex dei eius in corde ipsius. sequitur et non supplantabuntur gressus eius per lumen enim et directionem diuine legis stat homo fortiter ne succūbat peccatis. Prouer. 23. Justicia custodit innocentis viam. impietas autem peccatorē supplantat. Peccatorum enim via in lubrico est sita. Trenorum. 4. capitulo. Lubricauerunt vestigia nostra in itinere platearū nostrarum Secundo debet bonus supplātator viriliter pugnare vt diabolum et eius seminarium id peccatum excludat. psalmista. Supplantantes in me subtus me. Illi qui contra nos insurgunt sunt demones qui nos intēdūt supplantare. id est pertrahere ad peccatū per diuersas operationes tentationes et delectationes. Sed isti subtus nos supplātantur quando eorum tentationes refellūtur et peccata comissa per penitentiam excluduntur. sed quia nos ex nobis ad huc non sufficimus a domino scientiam hoc faciendi et demones supplantandi postulare ipse enim scientiam huius custodiet habet penes se et paratus est postulantibus dare Prouerbiorum. 22. Oculi domini custodiūt scientiam et supplantabuntur verba iniqui. Verba iniqui sunt tentationes diaboli que tunc supplantantur quando peccata per penitentiam excluduntur. sed que ad hoc non sufficit de se debet diuinū auxilium implorare. sine quo non posset fortiter stare. nec viriliter pugnare. nec tāto aduersario resistere Job. 12. Baltheum regum dissoluit. et cingit fune renes eorū. ducit sacerdotes eius in glorios et optimates supplantat. Quattuor dicit que diabolus peccatoribus facit subtrahuntur auxilio dei. primo enim excludit honestatem qđ notatur cum dicitur. baltheum regum dissoluit. Nam in baltheo regum significatur honestas bonorum. Secundo inducit paupertatem. quod notatur cum dicitur: et pcinget fune renes eorum. Nam fune solent se pauperes precingere. Tercio notatur delectionis vtilitas cū dicitur. sacerdotes eius ducit in glorios boni enim sacerdotis gloria est bona cōscientia que gloria in ignominiam cōmutatur quando tentatione diaboli delecti in peccatis deijciuntur. Quartum qđ facit diabolus est instabilitatis leuitas: et hoc notatur cum dicitur. et optimates supplātāt supplantare enim est sub planta hominis aliud ponere per quod oporteat ipsum cadere Tercio debet bonus supplantator perseuerare constanter nisi aliquando cecidit recidiuum sustineat Genesis. 27. Supplantauit enim me in altera vice Una vice supplantat peccator diabolum quando peccatum per penitentiam excludit. Alia vice supplātat quando ne recidiuū patiatur tentationibus diaboli viriliter resistit Hieremie. 9. Omnis frater supplantās supplantabit: supplantans prima vice peccatum excludendo supplantabit secunda vice diaboli tētationibus resistendo. sed conqueritur dominus de pluribus qui nō supplantant diabolum sed magis a diabolo supplantātur Osee. 6. Galaad ciuitas operantium idolis supplan-

fata sanguine. Per galaad potest interpre
tari ecclesia nostri temporis. et nō loquor
de ecclesia vniuersali quā dñs sup custo-
diet sicut custodit ⁊ custodiuit sȝ loquor de
ecclesia i membris suis q̄ pñt p galaad in
telligi. Galaad interp̄tatur venustas sola
et plures sūt in ecclesia q̄ magis studēt ve
tustati pctōꝝ q̄ȝ nouitati bonorū moꝝ. Ga
laad dr̄ ciuitas opantiū idolis sicut appa-
ret i electionib⁹ in eccl'ijs cathedralib⁹ in
quibus idola pmouent̄ de q̄bus dr̄ in ps.
Os habent et nō loquentur: oculos habēt
et nō videbūt videmus em̄ multos ep̄os q̄
q̄ȝuis ora habent non tñ hñt loquendi fa-
cultatē. qr nō hñt sciam. ⁊ ideo oȝ q loco
sui ponant aliquem plocutorē. Oculos ha
bent et non vident qr non hñt prouisionis
peritiā. ⁊ ideo oȝ q loco sui ponat aliqueȝ
prouisorē. Tales ep̄i sunt sicut imago vel
statua scti Nicolai sup calciatā: ⁊ ista ciui
tas opantiū idolis est supplantata sangui
ne id est ꝯsanguineoꝝ multitudine et vna
nimi voluntate ppter quā non volunt ali
quem nisi de suis pmouere Osee. 4. San
guis sanguinē tetigit. qr sāguis sanguinē
tāgit sanguis sanguinē afficit. Et sanguis
sanguinem preficit. Sic ergo primo nota
tur declinatio culpe. cū dr̄: iacobū qui dici
tur supplātās vel supplātatio. iste iacob⁹
bene vicia supplantauit et a vitijs supplā
tatus non fuit. qr in fundamento ecclesie
tanq̄ȝ lapis solidus in angulari lapide id
est christo positus fuit Ephese. 2. Jam non
estis hospites seu aduene sȝ estis ciues san
ctoꝝ ⁊ domestici dei supedificati sup fun-
damenta apostolorū et prophetarum ipso
summo angulari lapide xp̄o iesu i quo om
nis edificatio constituta crescit in tēplum
sanctum in dño. in quo et vos edificamini
in habitaculum dei in spiritu sancto. Se-
cūdo in bono supplantatore dȝ esse assecu-
tio gr̄e: qđ notat̄ cū dicit̄. Fratreȝ iohānis
Johānes interpretatur in quo est gratia.
vnde sicut fratres coniūguntur quadā cō-
iunctione naturali. ita viri boni dñt ꝯiun-
gi gratie quadā vnione vel coniūctiōe spi
rituali ⁊ ppter hoc tria facit nobis diuina
gratia: primū est stabilitio cordis. scđm est
eruditio oris. terciū est exercitatio manus
ad exercituum bone operationis. Primuȝ
ergo qđ facit diuina gr̄a est stabilitio cor-
dis hebreoꝝ vlti. Optimū est gratia stabi
lire cor. Cor enim quod non est gratia sta-
biliū admodū aque est fluidum. Titū. 2.
Apparuit gratia dei ⁊ saluatoris nostri om-
nibus hoibus erudiens nos vt abnegan-
tes impietatē ⁊ secularia desideria sobrie
et iuste ⁊ pie viuamus in hoc seculo. Tria
dicit q̄ in nobis diuina gratia facit. Diuia
em̄ gratia p sobrietatē reddit hoiem stabi
lē ad seip̄m ne p delitias effluat scđo gra-
tia p iusticiam reddit hominē stabilē ad p
ximū nec sibi iniuste noceat tercio per pie
tatē reddit hoieȝ stabilē ad deū ne seip̄ȝ a
lijs q̄ȝ deo seruitute latrie subiiciat. scđm
hoc beatus iacob⁹ bñ fuit gratia stabilit⁹.
Prouerbiorum. 4. Dabit capiti tuo aug-
menta gratiarum et corona inclita prote-
get te. istud bene potest beato iacobo cō-
petere qui habuit augmēta gratiarum in
statu presentis vite et per coronam marti
rij peruenit ad statum glorie. Secundum
bonum quod facit gratia est eruditio lin-
gue vel oris Prouerbioꝝ. 12. capitulo. Qui
diligit cordis munditiam propter gratiaȝ
labioꝝ habet amicū regē. Beatus iacob⁹
cordis munditiaȝ dilexit ⁊ ideo ppter gra
tiam labioꝝ id est sancte predicatiōis chri
stum regem amicū habet habuit et habe-
bit. Ipse em̄ fuit vnus de illis de quibus.
Actuum. 4. dicitur. Uirtute magna redde
bant apostoli testimonium resurrectionis
domini nostri. Jhesu christi et gratia ma
gna erat in omnibus illis ⁊ quamuis gra
tia magna erat in omnibus illis apostolis
tamen speciali gratia beatus iacobus pri
uilegiatus fuit ipsi enim et beato petro ⁊
Johanni fratri suo dominus gloriam sue
future resurrectionis ostendit Math. vi-
cesimo sexto capitulo. Assumpsit ihesus
petrum et Jacobum et iohannem fratreȝ
eius et duxit illos in montem excelsum se
orsum et transfiguratus est ante eos. Sic
ergo iste iacobus habuit gratiam eruditi
onis. Unde de ipso legitur omnes scri-
pturas tenet memoriter ex quibus ostēdit
non esse alterum filium dei nisi illum quē
iudei crucifixerunt. tercium bonum quod
facit gratia est exercitatio manus in exer
citium bone operationis primo. Chorin.
15. capitulo. Gratia dei sum id quod sum et
gratia eius in me vacua non fuit sed his
omnibus abundantius laboraui. Gratia
dei non debet esse occiosa sȝ laboriosa Nā
cui committuntur maiora ab eo exiguntur
ampliora primo ad Thimoteum. 4. capi
tulo. Noli negligere gratiam dei que da-
te est tibi gratia em̄ neglecta deficit operi
mancipata abundat et proficit secundo ad
Chorinteos nono capitu. Potens est deus
omnē gratiam abundare facere in vobis.
Ista gr̄a in beato iacobo abundauit non

solum in executione bonoꝝ opeꝝ sed etiã
in operatione miraculoꝝ. Unde legitur ꝙ
de ipso dr̄. Philetus hermoginis discipu-
lus iacobus. qui se seruũ christi ihesu asse
rit scias a te superari non posse: nam in no
mine eiꝰ vidi demones ab obcessis corpo
ribꝰ eũ eiicientẽ cecos illuminãtem lepro
sos mundãtem Tercium est qd̄ notatur in
verbo ꝓposito ꝑ xp̄o si opus fuerit susce-
ptio mortis violente. qd̄ notatur cum dicit̄
occidit gladio. Sciendũ ergo ꝙ est triplex
gladius. Primo est gladius: detractionis
Scd̄o est gladius eruditionis. Tercio est
gladius iudiciarie potestatis. primo gla-
dio percutiũtur inocentes. scd̄o gladio in
formantur fideles. tercio gladio puniun-
tur reprobi in peccatis finaliter ꝑsistẽtes
Primo est gladius detractionis et isto per
cutiuntur innocentes Prouerbioꝝ 25. Ja
culũ et gladius ⁊ sagitta acuta hõ qui loq̄
tur ɔtra ꝓximũ suum sicut gladius corpo-
ralis superat animaȝ a corpe. sic gladius
detractionis supat hoieȝ ab honestate bo
ne fame quã homo bonꝰ multũ debet dili
gere Ecclesiasti. 41. Curam habe de bono
noie. hoc enī magis ꝑmanebit tibi q̄ȝ mille
thesauri magni ⁊ preciosi Qui effodit the
sauꝝ alicuiꝰ homis sm̄ iura ciuilia suspen
ditur. nõ ergo sibi videatur innoxius qui
bonam famam proximi sui que preciosior
est omnibus thesauris ꝑ verbum detracti
onis furatur Prouerbiorum. 4. Remouea
te os prauum et detrahentia labia sint ꝓ
cul a te os hoiȝ non remouetur per laboꝝ
precisioneȝ sȝ remouetur vel ꝑ silentiũ vel
ꝑ verbi detractionis declinationem. tunc
etiã labia detrahẽtia a bonis hoibꝰ ꝓcul
existunt qñ sermonibus edificationis insi
stũt Eph. 4. Ois sm̄o malus ex ore vestro
non ꝓcedat sed si quis bonus est ad edifi-
cationẽ fiei vt det gr̄am audientibus. Se
cundo est gladius eruditionis quo infor-
mãtur fideles. Ezech. 5. Fili hois sume ti
bi gladiũ acutum radentem pilos. ille gla
dius põt dici sermonis diuini qui viuaci-
ter vsq̄ ad diuisionem anime ⁊ spũs id est
vsq̄ ad diuisioneȝ vite carnalis ⁊ spiritua
lis ꝑtingit. Hebreoruȝ 4. Uiuus est sm̄o
deũ ⁊ efficax ⁊ penetrabilior omni gladio
ancipiti ⁊ ꝑtingens vsq̄ ad diuisionẽ aie
ac spũs. iste gladius sermonis dei in isto
beato iacobo ⁊ ceteris apostolis pilos nõ
soluȝ tempalis supfluitatis sed etiã neces
sarie sustẽtatiõis erant ipi eniȝ ꝓpter xp̄ȝ
nõ solũ erant rasi sed etiam decaluati. ipsi
enī paupes pauperem christum secuti sunt
et ꝓpter christum pauperem omnia reliq̄
rũt Mat. xix. Ecce nos reliquimus omnia
et secuti sumus te Tercio est gladius iudi
ciarie potestatis quo punietur reprobi in
peccatis finaliter persistentes Apoca. xix.
De ore ipsius ꝓcedebat gladius ex vtraq̄
parte acutus. vt in ipso percutiat gentes.
Gẽtes sunt hoies gẽtiliter viuẽtes in pec
catis finaliter persistentes qui gladio ex
ore iudicis ex vtraq̄ ꝑte ferient̄ qñ ipsi tã
q̄ȝ repbi ab electis separabuntur et in ge
hennam mittentur. quando repbis dr̄. ite
maledici. ⁊c. electis vero. venite benedicti
mat. xx5. Hec ẽ diuisio israheliticoꝝ ab egi
ptis. Iste beatus iacobus apostolus est a
gladio gehenne liberatus. qui ꝓpter xp̄m
voluntarie subiit gladium mortis violen
te. Hebreoroꝝ. xi. Sancti ludibria ⁊ vere
ra experti insup vincula ⁊ carceres lapida
ti sunt secti sunt. tentati sunt. in occisione
gladii. mortui sunt ꝓ christo. iste sunt tribu
lationes sanctoꝝ ꝑ quas peruenerunt ad
consolationes premioꝝ. Actuum. 14. Per
multas tribulationes oportet nos ingre-
di regnum celorum. Ad quod nos perduce
re dignetur.

¶ De sancto iacobo.

¶ Sermo secundus.

Nimis honorati sunt amici tui deus. ps. Cẽtesi
mo tricesimo primo. In verbo
proposito duo notantur a quibus beatꝰ ia
cobus q̄ȝ ceteri apostoli commendantur.
Pͥo enī ɔmẽdatur btũs iacobꝰ a sanctita
te affectꝰ. cũ dr̄. amici tui deꝰ. Scd̄o a subli
mitate ꝓsecutꝰ cũ dr̄. Nimis honorati sũt
Sciẽdũ ẽ ergo ꝙ vera amicitia ẽ idẽ velle ⁊
idẽ nolle. sicut dicit tulius: Ille ergo nomẽ
amicitie iuste sibi vendicabant qui volun
tatem suam diuine volũtati tam in aduer
sis q̄ȝ in prosperis cõfirmabant. Sciendũ
est ergo ꝙ dñs manifestat amicitiã electis
suis quattuor modis. pͥo in familiaritate
colloquioꝝ scd̄o impositione mãdatoꝝ ter
cio in reuelatione secretoꝝ. quarto in pro
tectione afflictoꝝ. Primo ergo manifestat
dñs amicitiã suis electis in familiaritate
colloquioꝝ. Exodi. xxxiii. Loquebatur do
minus ad moysem facie ad faciem. sicut lo
qui solet homo ad amicũ. homo loq̄tur ad
amicũ suũ familiariter et dulciter Familia
riter vt magis ad amicitiam astringatur.
dulciter vt ex sermonum dilectione recrea
tur. ꝓuerbioꝝ. 27. Unguẽto ⁊ variis odo-

ribꝰ delectat̃ coꝛ. et bonis amici ↄsilijs ani
ma dulcoꝛat̃. per vnguentū signatur chari
tas dei q̄ diffusa est in coꝛdibus ꝑ spm̄ san
ctū q̄ datꝰ est nobis. Romanoꝝ. 5. In quo
multū delectat̃ aīus diligētis ꝑ varietatē
odoꝝ signat̃ varietas virtutū. q̄ faciūt ad
anime rōnalis tanq̄ȝ ad cuiusdam nobilis
regine oꝛnamētū. ps̄. Astitit regina a dex
tris in vestitu de aurato circundata varie
tate. sequitur bonis amici consilijs anima
dulcoꝛatur. Bona consilia amici sunt diui
na eloquia in quoꝝ ꝑceptione delectatur
anima deo dedicata. ps̄. Quam dulcia fau
cibus meis eloquia tua super mel oꝛi meo
Ista eloquia dulcia et mellica petit anima
sancta. Choꝛinteoꝝ. 2. Cū dicit ostēde mi
chi faciem tuam. sonet vox tua in auribus
meis. facies em̄ tua decoꝛa et eloquium tuū
dulce. ista verba dulcia audiuit beatus ia
cobus in monte thaboꝛ tp̄e dominice trā
figurationis positus Mathi. 17. Apparue
runt eis moyses ꝛ helias cum eo eloquen
tes. istorum eloquiorum dulcedine abstra
ctus et illectus beatus petrus volebat in
loco tabernacula facere vt diu possȝ recrea
ri istoꝝ verboꝝ dulcedine Mathei. 17. Si
vis faciamus hic tria tabercula tibi vnum
Moysi vnum et helie vnum. Secundo ma
nifestauit dominus amicitiam suam in im
positione mandatorum vt habetur Iohan
nis decimo quinto capitulo. Uos autem
amici mei estis si feceritis q̄ ꝑcipio vobis
dicit dn̄s. Benedico ꝙ dominus impositio
ne mandatorum amicitiam ostendit. quia
per obseruantiam ipsorum tanq̄ȝ per viaȝ
regiam obseruatores ad vitam eternam
perducit Mathei. decimonono. Si vis ad
vitam ingredi serua mandata. Sicut enim
de paradiso terrestri deiecti fuerunt primi
parentes mandati diuini trangressores
sic ad vitam beatam perueniunt diuino-
rū mādatoꝝ obseruationes. Luce p̄io ca
pitulo. Deposuit potētes de sede et exal-
tauit hūiles. Dn̄s de sede honoris ꝛ excel
lētie deponit hoīes propter mādatoꝝ suo
rum transgressionem. sed exaltauit humi
les propter deuotam et humilem manda
torum obseruantiam primo petri. quin-
to. Humiliamini sub potenti manu dei vt
vos exaltet in tempore visitationis. Tem
pus visitationis erit in die iudicij. In qua
Christus tanq̄ȝ summus abbas visitatio-
nem suam faciet. et ibi transgressores
mandatorum suorum tanquam religio-
sos transgressores regularium institutio-
num de officijs suis deponet. Obseruato
res autem tanquam omni honore dignos
in dextra sua reponet. De hac visitatione
habetur Sophonie primo capitulo. Scru
tabor. Hierusalem in lucernis et visitabo
Tercio ostendit dominus amicitiam in re
uelatione secretorum. vt habetur. Iohan
nis decimo quito. Iā nō dicaȝ vos seruos
qꝛ seruus nescit quid faciat dominꝰ eius.
Uos autem dixi amicos quia omnia que-
cunq̄ȝ audiui a patre meo nota feci vobis.
Isti reges et principes solent habere du
plex genus familie in sua societate quidā
inferioris gradus et isti dicuntur serui et
abscondunt domini consilia sua ab eis.
Quidam autem sunt superioris gradus ꝛ
illi dicuntur amici vel consiliarij. et istis
domini reuelant secreta. Tales fuerunt
apostoli quasi secretarij domini: tanquam
homines magni a domino sicut principes
super omnem terram constituti. Istis tan
quam amicis per spiritumsantum reuela
uit secreta cansilij sui vt habetur. Marci
tredecimo capitulo. Nolite precogitare
quomodo aut q̄d loquamini dabitur el vo
bis in illa hora q̄d loq̄mi nō em̄ vos estis
qui loquimini sed spiritus patris vestri lo
quitur in vobis. nec mirum si in apostolis
loquebatur spiritussanctus cum legamus
ꝙ in asinaꝰ balaam locutus fuit angelus.
vnde sicut flatus corporalis tibicinatoris
implet tibiam sic spiritussanctus implebat
apostoloꝝ caterua ad populoꝝ eruditionē
Iohis. 15. Cum venerit ille spiritꝰ verita
tis qui a patre ꝓcedit docebit vos omneȝ
veritatem implebat ꝛ ipsos ad peccatorū
remissionem Iohis. xx. Sufflauit et dixit
accipite spiritum sanctum quoꝝ remiseri
tis peccata remittūtur eis. Quarto osten
dit amicitiam suam in ꝓtectione afflicto-
rum Ecclesiastes. 6. Amicus fortis fidelis
ꝓtectio qui inuenit illū inuenit thesaurū.
Christus fuit amicus fortis qui fortem ar
matum id est dyabolum in pace custodien
tem atrium suum id est possidentem mul-
titudinem peccatoꝝ an̄q̄ȝ fortior deuicit.
arma eius abstulit spolia. distribuit qn̄ in
fernum spoliauit. Luce. xi. Iste amicꝰ for
tis et fidelis ꝓtectio. Ille fidelis ꝓtector
dicitur q̄ nescit in necessitate deficere hāc
ꝓtectionem petebat ps̄. Protege me a fa
cie impioꝝ qui me afflixerunt. Impij san
ctos affligentes fuerunt tirāni et eoꝛuȝ sa
tellites sanctos in tribulationibus vexan
tes et per diuersa tormētorū genera moꝛ
tem finaliter inferentes A facie istorū im
pioꝝ dominus sanctos suos protegit quā

do ipsos per coronam martyrũ a tribulationibus eripit. et eos in abscondito claritatis sue faciei a conturbatione hominum abscondit. Beatus iacobus in ascondito illi⁹ radiose faciei abscõditur qui cũ aliis sanctis exultat in gloria ⁊ in sanctoꝝ cubilibus letatur. ps. Exultabunt sancti in gloria letabuntur in cubilib⁹ suis. Istũ amicum fortem ⁊ ꝓtectorem fidelem qui inuenit thesauꝝ inuenit quia in ipso sunt oẽs thesauri sapientie et scientie dei abscõditi. Collosen. 2. sic ergo primo cõmendãtur sancti apostoli beat⁹ Jacobus et alii a sanctitate affectus cum dr̃ amici tui deus. Secundo ꝯmendatur a sublimitate ꝑfectus cum dr̃. Nimis honorati. Sciendum est ergo ꝙ dñs sctõs suos apostolos et similiter sanctos alios honorauit quadrupliciter. Primo per reuelatiõnẽ secretoꝝ. Secundo ꝑ predicationem cognitoꝝ. Tercio per distributionẽ propriorũ. Quarto ꝑ retributionem eternoꝝ. Primo ergo honorat dñs amicos suos ꝑ reuelationem secretoꝝ. Sapientie. 8. Habeo ꝓpter hanc claritatem ad turbas. et honorem apud seniores iuuenis et acutus inueniar loquar de sapientia que hominem reddit clarum et honoratum et etiam acutum ipsa eñ est q̃ a fine vsq ad finem fortiter attingit et suauiter omnia disponit Sapientie. 9. Unde scdm ꝙ homo sapiẽtior reperitur scdꝫ hoc magis a sapientibus honoratur. Unde qr in daniele ceteris sapientibus sapia maior inuenta fuit ideo rex eũ magis pre ceteris sapientib⁹ honorauit. Danielis. 14. Daniel conuiua regis et honoratus super amicos eius. Per danielem qui interpretatur vir desideriorum signatur cetus doctorum ⁊ scolarium bonorum qui appetũt sapientiam totis precordiis animaꝝ. quã cum adepti fuerint debẽt ꝓmoueri ad honores seniorum Danielis. 13. Ueni et sede in medio nostrum. et iudica nobis qr tibi dedit deus honorẽ senectutis. iste honor senectutis non cõsistit in annoꝝ multitudine sed in scientie plenitudine et virtutũ magnitudine Sapientie. 4. Senect⁹ enim venerabilis est non diuturna neq numero annoꝝ cõputata. Cum aũt sensus hoĩs et etas senectutꝫ via imaculata. Scdo honorat deus amicos suos in predicatione cognitoꝝ Ecclesiastici. 3. Deus honorat patrem in filiis. Patres sunt doctores. Filii sunt auditores. serui scolares. Pater ergo in filiis honoratur quando auditores per bonos doctores ad sapiẽtiã ꝓmouentur pro quorũ promotione boni doctores coronanr̃. Profectus auditoꝝ est corona ⁊ gloria doctoꝝ bonoꝝ prima ad Thessalonicẽses. 2. Que est eñ nostra spes aut gaudiũ aut corona glorie. Nõne vos ante dominum nostrꝝ iesum christũ. Boni ergo scolares libenter debent sapientie studere et bonos doctores cum omni humilitate audire: vt sic ꝑ suũ profectũ possint doctores suos honorare Ecclesiastici. 3. Gloria hominis ex honore patris. ⁊ dedecus filii pater sine honore. Tercio honorat deus amicos in distributiõe ꝓprioꝝ Romanoꝝ. 2. Gloria et honor ⁊ pax omni operanti bonum. Quattuor dicit in quibus amici dei sunt honorandi. Primo in attestatione cõscie. Scdo in diffusione bone fame Tercio in confederatione pacis siue concordie. Quarto in propriarum reꝝ destributione Primo ergo reuerendi sunt amici christi in attestatione conscientie et hoc notatur. cũ dicitur gloria. 2. Chorinteo. primo. Gloria nostra hec est testimoniũ conscientie nr̃e. Scdo honorandi sunt in diffusione bone fame: et hoc notatur cum dr̃ honor. Bone enim fame diffusio est honorabilis coram deo ⁊ omni populo. ps. Honorabile nomẽ eorum coram illo. Unde propter odorem bone fame que diffunditur et conuersatione anime sancte dr̃ Genesis. 27. Ecce odor filii mei sicut odor agri pleni cui benedixit dñs. Tercio sunt reuerẽdi amici dei in cõfederatione pacis siue concordie. ⁊ quantum ad hoc dicit, et pax philippẽ. 4. Pax dei que exuperat omnẽ sensum custodiat corda vestra et intelligẽtias vestras. Per strepitum eñ dissensionum ⁊ litigationem dissipatur custodia animarum. Quarto reuerendi sunt amici dei in propriarũ rerum distributione. ⁊ quantum ad hoc dicit. operanti bonũ prouerbiorũ. 3. Honora deum de tua substantia et de primis frugũ tuarum da pauperibus et implebuntur horrea tua saturitate et vino torcularia tua redundabũt. Fructuosa est mercimonia pietatis propter quam ⁊ q̃nq augentur temporalia bona. sicut hic dicitur in horreorũ impletione et torcularium redundatione. pietati etiam ꝓmittũtur eterna. 1. Thimo. 4: pietas ad omnia vtilis est ꝓmissionem habens vite que nunc est et future. Quarto honorat deus amicos suos in retributione eternoꝝ. ps. Gloria et honore coronasti eum domine. Tria dicit in quibus vita beata cõsistit. primo in dotibus anime et quãtum ad hoc dicit gloria. Scdo in do-

tibus corporis et quantum ad hoc dicit et
honore. Tercio in continuatione eternita
tis et quantū ad hoc dicit coronasti eum.
Corona em̄ cum sit circularis figure caret
principio ⁊ fine ista ꝯpetenter figurantur
Hester. 6. Homo quē rex honorare cupit
debet indui vestibus regijs ⁊ imponi suꝑ
equum qui de sella regis est ⁊ accipe regiū
diadema suꝑ caput suum. Christus cōmili
tones suos specialiter et omnes generali
ter electos in die iudicij honorabit et in-
duet eos et iam vestiuntur dotibus anime
rationalis que consistunt in visione dilecti
one et laude dei. Nam sicut dicit beatus
Augustinus. In vita beata nos deum vi-
debimus: amabimus ⁊ laudabimus. ⁊ q̄n-
tum ad hoc dotibus a ie vestiemur tūc em̄
erit visio clausa sine obfuscatione Dilectio
plena sine diminutione. Scd̄o vita beata
consistit in dotibus corpis: et quantū ad
hoc dicit. ꝙ homo quem rex honorare cu-
pit debet poni super equū qui de sella re-
gis est. Equus noster corpus nostrum est
quod nobis datum est in auxilium: equus
iste erit de sella regis quando corpora cō
figurabuntur similitudini corporis christi
iam glorificati Philipē. 3. Saluatorem ex
pectamus dn̄m nostrū iesum Christum qui
reformabit corpus humilitatis nostre cor
pori claritatis sue. ista autem reformatio
corporis nostri in quattuor dotibus corpo
ris consistit: scd̄m quod dicit Augustinus
in libro de ciuitate dei. Dicit em̄ ꝙ aberit
id est absens erit a corporibꝰ electorū oīs
infirmitas: hoc d̄r propter dotem subtili-
tatis: omnis deformitas. ꝓpter dotem cla
ritatis omnis tarditas ꝓpter dotē agilita
tis. oīs corruptio ꝓpter dotem passibilita
tis. Terciū qd̄ erit in via beata est cōtinu
atio eternitatis et quantū ad hoc dicit ꝙ
homo quē rex honorare cupit debet acci-
pere regiū diadema super caput suū. per
diadema significatur vita eterna diadema
em̄ dicit̄ quasi duo demēs id est principiū
et finē. isto diademate coronabuntur aīe
sancte in vite eterne ꝑceptione quā de ma
nu dn̄ici accipiēt a ie beate Isaie. 62. Eris
corona glorie in manu dn̄i et diadema re-
gni in manu dei tui hanc coronā glorie no
bis concedere dignetur.

Ad vincula scti / Petri / Sermo / Primus.

Dirrupisti vincu
la mea tibi sacrificabo hosti-
am laudis. ps. cxv. Ad litte-
ram beatus petrus apostolus ab herode
fuit in carcerem missus et cathenis ligatꝰ
sed ministerio angelico fuit a domino libe
ratus Actuum. 6. Unde sicut in legenda
istius festi continetur filia cuiusdaʒ ducis
qui sanctū alexandrū papam in carcere de
tinuit de cōsilio beati alexandri cathenas
osculabatur ob grām recuperande sanita-
tis. Boyas siue cathenas quibus beatus
petrus ligatus fuit inquiri fecit et illis in
uentis cū omni reuerentia osculando ple
nam sanitatem obtinuit ⁊ ideo festū istud
beatus alexander de carcere exiens cū om
ni solēnitate celebrari instituit: sed de isto
verbo possumus loqui scd̄m qd̄ spectat ad
informationem bonorū meorum et nostre
eruditionis. Un̄ scd̄ʒ hoc in verbo ꝓposito
duo notantur. Primo em̄ notat̄ dimissio
peccatoꝝ ex miseratione saluatoris. cū d̄i
dirrupisti vincula mea. Scd̄o notat̄ actio
graciarum pro liberatione. cum dicitur:
tibi sacrificabo hostiam laudis. Quantuʒ
ad primū enim sciendū est qd̄ quadruplex
est vinculum. Primo em̄ est vinculū pene.
Scd̄o est vīculū culpe. Tercio est vinclꝫ in
famie Quarto est ꝯfusionis ⁊ obstinatiōis
ꝑuerse primo est vinclm̄ pene hoc est vicu
lum molestie carceralis. quo vinculo san-
cti apostoli ⁊ martyres christi fuerū cōstri-
cti atq̄ ligati Hebreoꝝ. xi. Sācti ludibria
et verbera experti insuꝑ et vincla et carce
res. Istis vīculis beatus petrus fuit liga-
tus Actuum. xi. In ipsa nocte erat petrus
dormiens inter duos milites vinctus ca-
thenis duabus. sed dn̄s qui milites suos
in tribulatiōe descerere nescit ista vincla be
ati petri dissoluit Genesis. 49. Dissoluta
sunt vincula brachiorum ⁊ manuū illiꝰ per
manus potentis iacob id est christi q̄ ange
lum suū misit ⁊ illis predictis vinculis siue
cathenis et absoluit Actuum. 12. Angelus
domini astitit et lumē refulsit in habitacu
lo carceris percussoq̄ latere petri excita-
uit eum dicens. surge velociter. et cecide-
rūt cathene de manibꝰ eius. Beatꝰ petrus
bonū fabrū inuenit qui istas cathenas de
facili dissoluit. Secūdo est vinculū culpe.
Paralip. 36. Incuruatus sum multo vincu
lo ferri per vinculū ferreum signatur pec-
catū qd̄ ligat ⁊ constringit actorem suum
prouerbioꝝ: 5. Iniquitates sue capiūt im
pium ⁊ funibus peccatoꝝ suorū cōstringi-
tur. Unde sicut fatuo vulgariter solet dici
tu scindis virgam q̄ verberaberis: sic pec
catori potest dici tu fabricas cathenas qui
bus ligaberis Sapientie. 17 Custodiebā-

tur in carcere sine ferro reclusus. in carcere sine ferro custoditur qui sua ferrea voluntate cōpeditur. Unde beat⁹ Augustin⁹ Suspirabam ligat⁹ non ferro alieno: sed mea ferrea volūtate. Velle meū tenebat inimicus ⁊ inde cathenam michi fecerat: atq3 cōstruxerat. vnde ergo p vinculū ferreū signatur peccatū: sed isto vinculo dicebat se ille peccator incurvatū. Hec eñ est natura peccati q̄ a supernis retrahit ⁊ ad inferiora ꝑprimit. qđ bene signatur Luce xiij. de muliere q̄ erat inclinata nec omnino poterat sursum respicere. istam mulierem dn̄s sanauit et ab infirmitatibus ad superiora prouexit. quando vinculū infirmitatis peccati dissoluit. Luce. xiij. hāc filiā abrahe q̄ alligauit sathanas ecce decē ⁊ octo annis nō oportuit solui a viculo isto. Dn̄s ergo soluit a viculo culpe p effectū luctuose ⁊ salutifere penitētie ⁊ sic penitentes erigēdo vult ad se trahere Job v. Qui ponit humiles in sublime ⁊ merētes erigit sospitate. Tercio est viculū infamie Thobie. iij. Peto dn̄e vt de vinculo improperij hui⁹ absoluas me. improperiū dicit vinculū: q2 sicut vinculis ꝯstrict⁹ nō potest libere icedere vel currere. sic hō in obprobriū versus nō audet caput suū erigere. nec iter hoies fiducialiter nec hylariter habitare. Unde in ꝑsona hominis in obprobrium aliorū versi dicitur in ps. lxviij. Improperiuz expectauit cor meū ⁊ miseriam. ⁊ sustinui qui simul contristaretur ⁊ nō fuit. ⁊ qui consolaretur ⁊ non inueni. Illi eñ qui in obprobrium vtuntur etiam iniuste inter homines vix inueniūt cōpatiētes ⁊ cōsolatores. Et ideo i ꝑsona taliū dicebat dn̄s/ aufer a me obprobriuz et contemptū. Quādo eñ obprobriū vel improperiū sustinemus ad illū/ qui plus ab obprobrio ⁊ improperio liberat confugere ⁊ in illo confidere debem⁹ Danielis xiij. Dn̄s susannā ab improperio adulterij ⁊ mortis liberauit: q2 in ipso fiduciam habuit Danielis. xiij. Erat eñ cor ei⁹ fiduciam habens in dn̄o. Quarto est vinculū confusionis et obstinationis peruerse quando eñ hoies ita de peccatis suis cōfundūtur q̄ illa cōfiteri nō audēt: s3 in ipsis obstinantur. hec est cōfusio adducens peccatū Ecclesiastici. iiij. De isto viculo dr̄ Osee. v. Uidit ephraim languor est morbus inueteratus. illi ergo languorē suū vident q̄ in peccatis suis diu per obstinationem remanent. seqtur. ⁊ iudas vinculū suū. iudas interpretat confitens. Tūc ergo iudas vinculū suū videt qñ peccatū suū cognoscit. ⁊ cōfiteri nō audet. cū tamē confessio peccatoꝝ sit summū medicamētū animoꝝ Prouerbioꝝ. xxviij. Qui abscōdit scelera sua nō diriget. q̄ aūt confessus fuerit ea ⁊ reliq̄rit ea misericordiā cōsequit. sed post cognitionē peccati debemus recurrere ad illū q̄ gratiam retributiōis tribuit ⁊ sic a vinculis peccatoꝝ soluit. Uñ Math vij. dr̄. Statim aperte sunt aures ei⁹ et solutū est vinculū lingue ei⁹. et loquebatur recte. Aures peccatorum debent aperiri per mansuetū auditū verbi diuini Ecclesiastici. v. Esto māsuet⁹ ad audiēdū verbū diuinū: sed vinculū debet solui p confessione peccati Isaie. lij. Solue vincula colli tui captiua filia syō. Per collū fit inspiratio ⁊ respiratio ⁊ ideo per collū formatur loquela. tūc ergo vinculū colli tui soluit quando peccator peccatū suū humiliter confitetur. Sequitur: et loquebatur recte. Recta locutio est debita gratiarū actio quādo nos sentim⁹ liberatos a peccato Prouerbioꝝ. xvj. Uolūtas regum labia iusta ⁊ qui recta loquitur dirigetur. iustū est qui deū offendit in peccati delectatiōe ipsum plagatū reddit in cordis amaritudine vt possit dānationem fugere Job. x. Loquar in amaritudie anime mee: dicam deo/ noli me condemnare. sequit hic. Qui recta loquit diriget. post mūdationem enim a peccato debem⁹ agere gratias deo. vt sic sanemur ex toto Luce. xvij. de decem leprosis mūdatis. Nonne decem mūdati sunt ⁊ nouem vbi sunt. non est iuent⁹ qui rediret et daret gloriā deo nisi hic alienigena. ⁊ ait illi. Surge ⁊ et vade fides tua te saluum fecit. sic ergo quadruplex vinculū distinguit. ⁊ a quolibet istoꝝ per dn̄m liberamur. qđ bene figuratum est Judicuz. xvj. Rupit vincula quomodo si q̄s rūpat filū de stupa tortuz sputamine cū ardorē ignis accepit. quasi dicat. sicut facile est homini filium de stupa rumpe. sic facile est deo a peccatis omnib⁹ absoluere. q̄ enim faciliter solo verbo condidit potest dimittere culpā Mat. ix. de paralitico curato. Qđ est facili⁹ dicere. Dimittūtur tibi peccata tua an dicere surge ⁊ āmbula. vt aūt sciatꝫ qm fili⁹ hominis habet potestatē dimittendi peccata in terra tūc ait paralitico. surge tolle lectū tuū ⁊ ambula in domū tuā. ⁊ surrexit et abijt in domū suam. Sic ergo signatur remissio peccatoꝝ ex miseratione saluatoris. cū dicitur. dirupisti vincula mea. Se

cundo notatur gratiarum actio ex libera
tione peccatoꝝ: cum dicitur: tibi sacrifica
bo hostiam laudis. Sciendum est ergo ꝙ
quadruplex est sacrificium. Primū est sa-
crificiū detestatiōis culpe. Secūdū est sa-
crificiū orationis deuote. Terciū est sacri
ficiū obseruationis mandatoꝝ. Quartū
est sacrificium reuerencie et actionis gra
tiarum. Primo ergo est sacrificium dete-
stationis culpe ps̄. Sacrificium deo spi-
ritus contribulatus. cor contritum ⁊ hu-
miliatū deus ne despicies. Peccator de-
bet in spiritu suo tribulari triplici ratiōe
primo ꝓpter offensam maiestatis diuine
secūdo ꝓpter abominationem deformita
tis culpe. tercio ꝓpter maculationem ra
tionalis anime ad imaginem ⁊ similitudi
nem cōditoris create ps̄. Turbatus est a
furore oculus meus. Furor est ira incen-
sa. tunc ergo furore oculus turbatur quā
do oculo mentis magnitudo peccati co-
gnoscitur. propter quā peccator corde cō
teritur ⁊ affligitur. sicut colliriū ꝙuis sit
oculis molestum ⁊ asperum. oculos tamē
ad sanitatem disponit. sic tribulatio con-
triti cordis ex confederatione patrati sce
leris salutem inducit Neemie. xxxj. Et in
tempore tribulationis sue ex ipso salua-
bitur: sequitur. cor contritum et humilia
tū deꝰ nō despicies. Immo libenter ad il
lud aspicit. Isaie. lxvj. Ad quem respiciā
nisi ad pauperculū ⁊ contritū spiritu ⁊ tre
mentē sermones meos. quasi diceret. Ad
illos libenter respicio quos dolentes et
contritos corde de peccatis suis aspicio.
Secūdo est sacrificium orationis deuote
Malach. j. In omni loco sacrificatur ⁊ of
fertur nomine meo oblatio mūda. Obla
tio mūda potest dici oratio deuota q̄ dici
tur offerri ex conscientia pura et cū opa
tione immaculata. j. Thimo. ij. Volo vi
ros orare in omni loco leuātes puras ma
nus sine ira et deceptatione. Non placet
eñ oratio facta cum iniquitate. Unde ps̄
Iniq̄tatem si aspexi in corde meo non ex
audiet dñs. Ad hanc orationē deuotiōis
et si teneantur omnes christi fideles. ad
hanc tamen specialiter tenentur sacerdo
tes tam spūales ꝙ̄ seculares. ij. Machabe
orū. j. Orationem faciebant omnes sacer
dotes dū consummaretur sacrificiū iona
tha inchoante ceteris aūt respondentibꝰ
hoc potuit esse quod inoleuit in ecclesia
dei ꝙ vno sacerdote solennia missarū ce
lebrante vel horas canonicas decantāte
solent alij respondere. Unde solo sacerdo
te dicēte: ꝑ oīa secula seculoꝝ. respōdent
omnes: amen: vno solo dicente: dominus
vobiscum. respondent omnes: et cum spi
ritu tuo ⁊ sic de alijs. Tercio est sacrificiū
obseruātie mādatoꝝ Ecclesiastici. xxxv.
Salutare sacrificiū est attendere manda
tis et discedere ab omni iniquitate. Ob
seruantia mandatorum tria facit. primo
enim mentem illuminat. secundo a malo
reuocat. tercio ad vitam beatam ordinat
de primo ⁊ secūdo dr̄ in ps̄. A mandatis
tuis intellexi. ecce illuminatio animarū
propter obseruantiam mandatoꝝ. seq̄tur
propterea odiui omnem viam iniq̄tatis
ecce declinatio peccatorum. tercio obser
uantia mandatoꝝ ordinat ad vitam ele
ctorū Mathei. xix. Si vis ad vitam ingre
di serua mādata. et bene dicit si vis. quia
obseruantia vel transgressio mandatorū
dei est in volūtate libera hominis. vt vel
puniatur ex transgressione / vel vt remu
neretur ex obseruatione Ecclesiastici. xv.
Ante hominem vita ⁊ mors bonū ⁊ malū
q̄dcunq̄ placuerit ei dabitur illi. Magna
est fatuitas hominis cui datur libera ele
ctio boni ⁊ mali vite et mortis. qñ bonū
refugit ⁊ malū eligit. per hoc eñ mortem
damnationis sibi acq̄rit. et gloriam eter
ne felicitatis amittit. Quarto ē sacrificiū
reuerētie ⁊ actionis gratiarū ps̄. xlix. Sa
crificiū laudis honorificabit me ⁊ illic iter
quo ostendam illi salutare dei. Dominus
vult honorificari sacrificio laudis: quia a
nobis vult laudari ⁊ honorari Ecclesiasti
ci. xliij. Glorificātes dominū quantūcūq̄
potueritis super valebit adhuc et admi
rabilis magnificentia eius. benedicētes
dominū exaltate illum quantum potestis
maior enim est omni laude. Unde sicut ex
altati sunt celi a terra et vie sue a vijs no
stris ⁊ cogitationes eius a cogitationibꝰ
nostris Isaie. lv. Exaltata excellentia sue
maiestatis super facultatem humane pos
sibilitatis. Attamen se dicit sacrificio lau
dis honorari. ipsum eñ debemus lauda
re non quantum valemus. per laudē eñ
diuinam tanq̄ per regium iter ad vitam
beatam perueniꝰ. Unde ⁊ hic subditur
et illic iter quo ostendam illi salutare dei
per continuationem eñ laudis diuine in
choro militantis ecclesie peruenietur ad
chorū psallentium in ecclesia triumphan
te: vbi erit gaudiū ⁊ leticia electoꝝ dñm
laudare. hec est illa vita beata de q̄ Isa.
lj. Gaudium ⁊ leticia inuenietur in ea gra
tiarum actio ⁊ vox laudis. Ad hanc vitā

beatã nos perducat qui sine fine viuit et regnat Amen.

¶ Ad Uincula petri.
¶ Sermo secundus.

Cum ipso sum in tribulatione eripiam eũ et glorificabo eum psalmista.nonagesimo. In verbo proposito tria notantur que circa electos suos domin⁹ operatur. Primum est eius societas in affectione. quod notatur cum dicitur.Cum ipso sum in tribulatione. Secundum est eius strennuitas in liberatione. quod notatur cum dicitur eripiam eum. Tercium est eius liberalitas in remuneratione. quod notatur cum dicitur. Glorificabo eum. Primo enim notatur diuina societas quã exhibet electis suis i afflictõne . cum dicitur cum ipso sum in tribulatiõe Sciendũ est ergo q dominus est nobiscum tripliciter. prio enim est nobiscum humanitatem assumẽdo.secundo est nobiscum in tribulationibus confortando . tercio est nobiscum in sanctorum splendoribus premiando Primo ergo est nobiscum dominus hũanam naturam assumendo Isaie.vij. Ecce virgo concipiet ꝛ pariet filiuz et vocabis nomen eius emanuel. quod est iterpretatum nobiscum de⁹. Bene enim accidit ei de socio qui deum habet i suo consorcio hãc societatẽ petebat isaias. Isaie.lxiiij. Utinaz dirrumperes celos et descẽderes a facie tua montes defluerent. Montes possunt dici electi homines qui defluunt a facie saluatoris quando tunc ꝛ elatõis redigitur in planiciem mansuetudinis et humiliationis. Magnam habemus humiliationis causam quando vt nobis daret humiliationis exemplum . videmus non solum humiliatum sed etiam exinanituz saluatorem Philip. ij. Qui cum in forma dei esset non rapinam arbitratus est esse se equalẽ deo. semetipsum exinaniuit formam serui accipiens in similitudinem hominũ factus et habitu inuentus vt homo Exinanire nihil aliud est q̃ seipsuz inani vnire. Dominus ergo iesus christ⁹ seipm exinaniuit qñ sibi naturã humanam (que q̃si nihilũ est et inane respectu diuine immensitatis) vnire voluit Isaie.xl. Omnes gentes quasi nõ sint sic sunt coram illo. et quasi nihilum ꝛ inane reputate sunt Magnam ei causam humiliatõnis habet im⁹ quando seipsũ humiliare dignatus est summus. j. Petri. v. humiliamini sub potenti manu dei vt vos exaltet in tempore visitationis. propter imensitatem ergo saluatoris humiliauit seipsũ beat⁹ iohannes baptista qñ prohibebat dñz ne ipsũ iohãnes baptisaret propter eandẽ humilitatẽ prohibebat dñm beat⁹ petrus apostolus cuius hodie festuz celebramus ne sibi pedes lauaret. Secũdo est nobiscum dñs in tribulationib⁹ confortando Iudicum.vi dictũ est gedeoni. Dñs est tecũ virorũ fortissime. Electi domini sunt fortes. fortiores. fortissimi. Fortes fuerũt apostoli oia ꝓpter dñm relinquendo. Fortiores fuerũt tormenta equanimiter tolerando: sed fortissimi fuerũt in confessione fidei. etiam i flagellorꝫ ꝛ tormentorꝫ magnitudine pleuerãdo. sic dñs fuit cũ beato petro forti fortiori. fortissimo . Hec autem societas in multis Actuũ.xij. describit. Primo in christi per personã angelicam representatione. Secundo in tenebrosi carceris illustratione. Tercio in benigna ꝛ diligẽti ipsius excitatione. Quarto in cathenarũ resolutione. Quinto in portarũ reseratione Actuũ.xij. Angel⁹ domini astitit. Ecce in persona angelica domini representatio. sequitur. ꝛ lumen refulsit in habitaculo carceris. ecce tenebrosi carceris illuminatio percussoq latere petri excitauit eum dicens surge velociter. ecce pia ꝛ diligens excitatio. ꝛ ceciderũt cathene de manibus eius ecce cathenarũ resolutio. et sequitur quibusdam interpositis. transeuntes aũt primam ꝛ secundam custodiam venerunt ad portam ferream que ducit ad ciuitatez q̃ vltro aperta est eis. ecce portarum reseratio. Tercio est nobiscum dominus in sanctorũ splendoribus premiando Luce. xi. Hostium meum clausum est et pueri mei mecũ sunt in cubiculo meo . Hostiũ regni celestis clausum fuit propter peccatũ primi hominis. sicut in figura dicitur. Gene. iij. Emisit eum dominus deus de paradiso voluptatꝫ vt operaretur terraz de qua sumptus est. eiecitq adaz ꝛ collocauit ante paradisum voluptatis cherubin ꝛ flammeum gladium atq versatilem ad custodiendam viam ligni vite. sed tunc dominus nobis hostium paradisi reserauit qñ in die sue gloriose ascensionis ad summũ celum a quo egressus fuerat cum duab⁹ turmis hominum scilicet ꝛ angelorum regressus est Genesis tricesimosecũdo. In baculo meo transiui iordanem istũ et nũc cum duabus turmis regredior Iordanis interpretatur humilis descensus ꝛ signifi

cat mundum per quem in baculo crucis
tempore sue gloriose passionis transiuit.
sed in die ascensionis cum duab⁹ turmis
vt dictū est ad summū celum a quo egres
sus fuit reuersus erat ps. A summo celo
egressio eius. Post ascensionem autē sal-
uatoris quibusdam hostium regni celestꝫ
aperitur. quibusdam clauditur. ꝭm quod
electorum et reproborū merita vel deme
rita variantur Johan .x. Ego sum hostiū
ꝑ me si quis introierit saluabitur. igredi
etur et egredietur et pascua iueniet. Illi
ergo ꝑ hostium quod est christus itroeūt
qui in ipsum fide que ꝑ dilectionem opa
tur credunt ⁊ seipsos ab ipso solo saluari
confidunt. sed in die iudicij hostiuꝫ regni
celestis finaliter claudet reprobis .electꝫ
christi itroductis Math. xxv. Que parate
erant intrauerunt cum eo ad nuptias et
clausa est ianua. sicut ei canes eijciuntur
de ecclesia sic reprobi i die iudicij excludū
tur a vita beata Apocalipꝭ. vltio. Foris
canes et venefici et impudici ⁊ homicide
et idolis seruientes. et omnis qui amat ⁊
facit mandatum. Ab ista ianua regni cele
stis beatus petrus apostolus excludi nō
debuit cui dn̄s iesus christ⁹ claues regni
celestis custodiendas commisit Mat. xvi.
Tu es petrus et sup hanc petraꝫ edifica
bo ecclesiam meam et tibi dabo claues re
gni celorū. sic ergo quantuꝫ ad reprobos
dicitur hostium meum clausum est sequi
tur. et pueri mecum sunt in cubili. Istud
cubile intelligitur requies vite beate i q̄
sancti exultabūt ⁊ letabuntur sine ꝭmino
⁊ sine fine. ps. Exultabūt sancti in gloria
letabuntur in cubilib⁹ suis. Sic ergo pri
mo notatur diuina societas in afflictione
cum dicitur. Cum ipsis sum in tribulatio-
ne. sequitur eripiā eum ⁊ glorificabo eū.
Ibi notatur libera sternuitas in liberatio
ne. Sciendum est ergo ꝙ dominus eripit
electos suos tripliciter. Primo eripit eos
ab obligatione peccatoꝝ. Secundo ab in
festatione tirannoꝝ. Tercio a pressura vꝉ
oppressione mundanorum. Primo ergo
eripit domin⁹ electos suos ab obligatio
ne peccatoruꝫ psalmi. Eripuit oculos me
os a lachrimis pedes meos a lapsu. tria
dicit hic q̄ facit domin⁹ electis suis. Pri-
mo enim liberat eos a culpa. Secūdo cō-
solatur eos quadā spirituali leticia. Ter
cio stabiles facit ipsos siue ꝯfirmat in gra
tia. Primo ergo dominus electos suos li
berat a culpa. ⁊ hoc notatur cum dicitur.
Eripuit animam meam de morte. Pecca-
tum nichil aliud est q̄ȝ mors anime. sicut
eni mors separat animā a corpore. sic pec
catum separat animam a bonitate diuina
Romanorum. v. capitulo. Per vnum ho-
minem peccatum intrauit in mundum et
per peccatum mors. sicut enim seta intro-
ducit filium sic peccatum introducit mor
tem et eternum supplicium Romanorum
vi. Stipendia peccati mors. gratia auteꝫ
dei vita eterna. sicut enim per gratiam
perueniunt electi ad vitam eternam. sic
per peccatum corruunt reprobi ad dam-
nationem perpetuam. Secūdo dominus
electos suos consolatur quadam spiritua
li leticia. ⁊ hoc notatur cū dicitur. eripuit
oculos meos a lachrimis. ipse enī pater
misericordiarum ⁊ deus totius cōsolatio
nis q̄ consolatur nos in omni tribulatiōe
nostra secunda Chorinteorum primo De
licata est salsugo diuine cōsolationis per
quam in dulcedinem conuertitur amari-
tudo tribulationis. Tercio confirmat do
minus electos suos in gloria. quod nota
tur cuꝫ dicitur. eripuit pedes meos a la-
psu. tūc enim cor in bono solidatur quan
do diuina gratia stabilitur Hebreoꝝ vlti
mo. Optimuꝫ est gratia stabilire cor. Cor
enim instabile est et fluidum nisi fuerit di
uina gratia stabilium. Unde in persona
peccatorum de peccato in peccatum ruen
tiū dicitur. Trenorum. iiij. capitulo. Lu-
bricauerunt vestigia nostra i itinere pla-
tearum nostrarum. Secundo eripit domi
nus electos ab infestatione tirannorum.
Baruch. iiij. Clamate ad dominum et eri
piet vos de manu principum inimicorum
Sancti in tribulatione positi cōsueuerūt
ad dominum. clamare et ipse paratus est
eos exaudire. propter quod dicit clamate
ad dominū. sequitur. ⁊ eripiet vos de ma
nu principū ininimicorū. Principes inimi
ci possunt demones appellari cū quibus
tanq̄ȝ aduersarij menti habemus collu-
ctari Epheseos. vi. Nō est nobis collucta
tio aduersus carnem et sanguinem. solū
intelligendum est. sed aduersus pricipes
⁊ potestates. aduersus mundi rectores te
nebrarum harum. Principes inimici pos
sunt tiranni appellari quib⁹ sanctos tor
quentibus dominus sanctos suos libera
uit. ipsos puniēdos eternaliter reꝭuauit
.ij. Petri. ij. Nouit de⁹ pios de tentatōe
eripere. iniquos vero in die iudicij reser
uare cruciandos. sic dn̄s ad litteram bea
tum petrꝝ cui⁹ hodie festū celebratur de
manu herodis liberauit. vn̄ de hac libe-

ratione gratias agēs dicebat Actuū. xii. Nunc scio vere: qꝛ misit dn̄s angelū suuz et eripuit me de manu herodis ꝛ de omni expectatiōe plebis iudeoꝝ. sicut dn̄s beatū Petruz de manu herodis eripuit. ita herodem in die iudicij cruciandum reseruauit. cuius infernus in presenti vita incepit. ipse em̄ consumptus vermibꝰ expirauit Actuū. xii. ꝛ de vermibus materialibꝰ ad vermes īfernales ꝑuenit Ysa. xiiij. Subter te sternetur tinea et operimentū tuum erūt vermes. Tercio eripit deꝰ electos suos a pressura ꝛ oppressione mūdanoꝝ Gallathas. j. Dedit semetipsū ꝓ peccatis nostris: vt eriperet nos de presenti seculo nequā. Bene apparet ꝙ dn̄s mirabiliter detestaƚ peccatū quando vt peccatū destrueret ꝛ vitam nobis beatā acquireret dedit semetipsum ꝓ nobis. j. Petri tercio. Tradebat iudicanti se iiuste. Qui peccata nostra ipse ꝑtulit in corde suo sup lignum vt peccatis mortui iuste viuamꝰ cuius liuore sanati sumus. Sic ergo tradidit semetipm̄ ꝓ nobis. ꝛ huiꝰ causa subditur cum dicitur: vt nos eriperet de presenti seculo nequā. mūdus vel seculū non dicitur nequā propter eius substantiam sed ꝓpter maloꝝ neq̄tiā ꝛ malitiā. et bonoꝝ afflictionem ꝛ oppressionem Johis. xvj. In mūdo pressuram habebitis. in me autē pacem. in christo est pax vera qua custodiuntur corda mūda Philippen. iiij. c. Pax dei que exsuperat omnē sensum custodiat corda vestra et intelligentias vestras. pax christi ī vita beata corda electorum custodiet ꝛ itelligentias ne obnubilentur erroribus. Tercio notatur liberalitas eius in remuneratione: cū dicitur. ꝛ glorificabo eū. Scienduz est ergo ꝙ dn̄s glorificat specialiter tria genera hominū Primo enim glorificat pietati insistētes. Secūdo deꝰ glorificat humilitati studentes. Tercio glorificat in celesti gloria exultantes. Primo glorificat dominus pietati insistentes prima Regum. ij. Quicunq̄ honorificauerit me glorificabo eū qui autem contemnunt me erunt ignobiles. dominus dicitur honorari in operibꝰ pietatis ꝓuerbioꝝ. iij. Honora deuz de tua substantia ꝛ de primitijs fruguz tuarum da pauperibus ꝛ implebūtur horrea tua saturitate ꝛ vino torcularia tua redundabūt. propter hoc quod operibus pietatis insistamꝰ hortatur nos sacra scriptura vt pijs manibus dominum glorificemus. et hoc quando de bonis nostris domino in suis pauperibꝰ ministramꝰ Ecclesiastici. xxxvj. Glorifica manū ꝛ brachium dextrū Manus glorificatur in distributione elemosinaꝝ ꝓuerbioꝝ vltimo. Date illi de fructu manuum suarū et laudent eam in portis opera eius. Brachiū dextrū glorificatur in aggressione arduorū. Unde in manu potenti ꝛ brachio extēso nos debemus erigere ꝛ ad opa ardua ꝛ fortia nosmetipsos extēdere ꝓuerbiorum vltimo. Manū suā misit ad fortia. Sic ergo quicunq̄ honorificauerit me glorificabo euz et sequitur: q̄ autem contemnūt me erunt ignobiles. sicut dicit apostolꝰ Romano. j. Antiqui apostoli ihesum contempserūt quia cum cognouissent deū non sicut deū glorificauerunt. aut gratias egerunt. sed euanuerunt in cogitationibus suis et obscuratum est insipiens cor eorum. et ideo sequitur ignobilitas eorum. sequitur em̄ propterea tradidit illos deꝰ in passiones ignominie. Secundo glorificat deꝰ humilitati studentes ꝓuerbiorū. xviij. Anteq̄ȝ conteratur exaltatur cor hominis. ꝛ anteq̄ȝ glorificetur humiliatur. Cor hominis exaltatur tumore elationis anteq̄ȝ conteratur respectu diuine miserationis Ysaie vltimo. Ad quē respiciā nisi ad paupculū ꝛ contritū spiritu ꝛ trementem sermones meos. Similiter ꝛ cor hominis anteq̄ȝ glorificetur humiliatur. Uirtus enim humiliationis est via ꝑueniendi ad sublīmitatem eterne glorificationis Jacobi. iiij. Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiā. Unde sicut sup̄bia mereƚ casum sic humilitas meretur sublimitas et honoris fastigiū. vnde dominus humīlibus dat gratiā, ꝛ ꝑ gratiā dat gloriam Unde in ps̄. dicitur. Gratiam et gloriam dabit dn̄s. Tercio dn̄s glorificat in celesti gloria exultantes. j. Petri. j. In quo exultabitis leticia inenarrabili et glorificata reportantes finem fidei nostre salutez animarum nostrarū. Bonus est finis ꝛ ab omnibꝰ desiderabilis assecutio nostre salutis quā haurimus in gaudio de fontibus saluatoris Prouerbio. viij. Qui inueniūt me iueniūt vitaz ꝛ hauriant salutē a dn̄o. In hausto abūdantia significaƚ. tanta ergo in celesti patria erit abūdantia leticie ꝛ exultationis ꝙ nō posset aliquatenus enarrari. j. Chorinthioꝝ. ij. Oculus nō vidit nec auris audiuit nec ī cor hois ascendit: que preparauit deus his q̄ diligūt eum. hanc magnitudinem salutem expectamus ab eo qui maximus est in salu

tem electoꝝ dei Ecclesiast. xlvi. Fortis in bello iesus naue successor moysi in ꝓphetis. q̄ fuit magnus scḋm nomen suū maximus in salutem electorum dei expugnare insurgentes hostes vt consequeretur hereditatem israel. per istū ihesū nauē q̄ hostes expugnauit: q̄ amorreum et iebuseum de terra ꝓmissionis eiecit ⁊ ibidem filios israel introduxit cōpetenter signatur christus qui in die iudicij reprobis iudicando damnabit. electos vero remunerando saluabit. vnde ecclesie dicitur Isa. xlix. De eius inimicis ⁊ filijs ⁊ amicis eos qui te iudicauerūt ego iudicabo et filios tuos saluabo. Quam salutem cuꝫ electis filijs ecclesie christi nobꝫ ꝯcedere digneṫ.

De inuentione sancti Stephani. Sermo primus.

Leua orationeꝫ pro reliquijs que reperte sūt. Isaie. xxxvij. In verbo proposito hortaṫ nos propheta ad duo. Primo hortatur nos ad orationis suffragiū. cuꝫ dicitur. Leua orationem. Secūdo subdit sue hortationis motiuū. cū subditur: p reliquijs q̄ reperte sunt. Quantū ad primū sciendū est ꝙ sic debem⁹ orationi insistere vt sit humilitate placida. charitate feruida ꝯtinuatiōe valida. Primo ergo oratio debꝫ esse humilitate placida Ecclasiastici xxxv. Oratio humiliātis se nubes penetrabit. donec appropinquet nō cōsolabiṫ et non discedet donec altissimus aspiciat oratio enim est quasi procurator sedulus et notus. summo pontifici. q̄ petitiones mentis bullatas ⁊ sigillatas de celesti curia nobis reportare consueuit. istam autē virtutem vendicabat sibi ratione humilitatis Judith. ix. Non enī ab initio supbi tibi placuerunt: sed humilium ⁊ mansuetoꝝ semper tibi placuit deꝑcatio. Superbia non solū deo non placet imo multum displicet. ⁊ in testimonium huius lucifer et ei⁹ angeli de celo fuerūt proiecti. Isaie. xiiij. Quomodo cecidisti de celo lucifer q̄ mane oriebaris. Ad hoc respondetur ⁊ ratio competens redditur. Dicebas incorde tuo conscendam in celum. supra astra celi exaltabo solium meum et ero similis altissimo. tumor autem huius supbie causa fuit eius ruine. Unde subditur imperpetuum in infernum detraheris in profundum laci. Ecce q̄ꝫ graue est superbie peccatum. qḋ de celo detrahit ad inferni profundū. propter qḋ dicit: ꝙ superbi ab initio non placuerūt deo. sequitur: sed humiliū et mansuetorum semper tibi placuit deprecatio. Bene coniungit ista duo humilitatem et mansuetudinem. nam humilitas inclinat excellentiam summe maiestatis. mansuetudo vero dulcorat seueritatē regie potestatis. ⁊ sibi vēdicat possessioneꝫ eterne hereditatis ps. Mansueti audient aut hereditabūt terram. ⁊ inhabitabūt in seculum seculi super eam. Secūdo debet esse oratio charitate feruida ps. Dirigatur domie oratio mea sicut incensum ī conspectu tuo. Incensum super carbones viuos ⁊ ascensos. ponitur ⁊ tūc fumus ex icenso virtute ignis resoluitur et sursum erigitur. ⁊ sic virtute ignis charitatis solet fumus deuotionis resolui. ⁊ sursum ad deum per orationem sanctam eleuari. qḋ fit quādo charitas dei diffundiṫ ī cordib⁹ nostris ꝑ spm̄sanctū q̄ datus est nobis Romanoꝝ. v. Spūs enī sanct⁹ qui est amor patris et filij ignem charitatis accendit in cordibus nostris. Unde in huius signū spiritussanct⁹ sup apostolos apparuit ī liguis igneis Actuū. ij. Apparuerūt illis dispartite lingue tanq̄ꝫ ignis seditq̄ꝫ spūssanctus supra singulos eoruꝫ

¶ Ex quo igne accensi apostoli huiusmodi ignē tam ad iudeos q̄ꝫ ad gentiles detulerunt. et igne charitatis succenderūt quando ī omnem terram exiuit son⁹ eoꝝ et ī fines orbis terre verba eorū. q̄ verba erant ignita ps. Ignitum eloquium tuum vehementer. ⁊ ideo ista verba erāt super illos quib⁹ apostoli accendentia. hec est enim natura ignis ꝙ materiam sibi proximā accendit. Tercio debet esse oratio cōtinuatione valida Ecclesiastici. xviij. Nō impediaris orare semper. Homo duplici ratione ab oratione impediṫ. quando vel curis secularibus occupatur. vel quando peccatis sensibilibus oneratur Osee secūdo. Ducam eam in solitudinem et loquar ad cor eius. Dominus ducit animam sanctam ī solitudineꝫ vt vacare possit sibi soli quando eam ducit in religionem ī qua exoneratur secularibus curis. Tunc aūt ad cor eius loquitur quando cor ei⁹ deo per penitentiam. ⁊ vite mūditiam preparatur. j. Regū septimo. Preparate corda vestra domino et seruite illi soli. Uult ergo dominus nos ab oratione nunq̄ꝫ impediri quia improbitas orationis īpetrat a dn̄o quod impetrare non potest tepida oratio Luce. xj. Si nō surgat eo ꝙ amic⁹

ei⁹ sit tamen propter improbitatē surgat et dabit ei quot h̄t h3 necessarios. tā3 dui enim habet orationis iprobitas locū q̄ diu habet locū et presentis miserie neces sitas. ij. Thimo. iiij. insta importūe opor tūe. Insta importune considerando pec cati vilitatem. Insta oportūe placando diuine clementie bonitate3. sicut ei egro ti afflictionem infirmitatis habent geme re. sic peccatores ex consideratione culpe proprie et p̄sentis miserie necesse habent orare. Sic ergo primo hortatur nos pro pheta ad orationis suffragium. cum dicit leua. q2 orationem leuare nihil aliud est. q̄ cor suū desiderijs et operib⁹ bonis ad deū erigere. i. Thimothei. ij. Uolo viros in omni loco leuantes puras manus sine ira et disceptatione Secūdo subdit sue ex hortationis motiuum. cum dicit. pro reli quijs que reperte sunt. Sciendum est er go q̄ sunt tria genera reliquiarum. Pri mo enim sunt reliquie corporū sanctorū. Secundo sunt reliquie cogitationū bona rum. Tercio sunt reliquie beatorum Pri mo enim sunt reliquie corporum sancto rum. Romanorum nono. Reliquie isra el saluefiant. israel interpretatur videns deum. in quo beatus stephan⁹ signari po test qui deum vidit tribus modis. Primo eni vidit eum visione cōmuni cū ceteris fidelibus. Secūdo vidit eum reuelatiōe speciali pressure lapidū expositus. Ter tio est videns deum visione felici in san ctorum splendoribus. Primo ei vidit deū visione cōmuni cum ceteris fidelibus Jo hannis. xx. capitulo. Quia vidisti me tho ma credidisti. Beati qui non viderunt et crediderūt. visio dei non est visio clara et plena sed et visio vmbratilis et enigmati ca. i. Chorinteo℞. xiij. Uidem⁹ nūc p spe culum et in enigmate tunc autē3 facie ad faciem. Et ideo dominus isti visioni cōmu ni cum ceteris fidelibus addidit secūdo visionem specialiorem quando ipsum vi dit sedente3 a dextris virtutis lapidatio ni expositis. Actuum sep̄tio capitulo. Ec ce video celos apertos et filiu3 hominis stantem a dextris virtutis dei. Dominus Jhesus christus fenestras celi quasi ape ruit et inde pugilem suum p se fortiter di micantem respexit Tercio est beatus ste phan⁹ videns deu3 in sanctorum splen doribus Hester decimo quinto capitulo. Uidi te domine quasi angelum dei et con turbatum est cor meum pre timore glorie tue. valde admirabilis es domine et faci es tua plena est gratiarū. Sic ergo p isra el significatur beatus stephanus. Huius reliq̄e hodie sūt salue facte. Quando per reuelationem factam a deo per Gamalie lem nugetio monacho et luciano presbite ro sūt inuente. Unde in legenda ip̄ius dr̄ Cōuertimus nos ad monumentū illō vbi monacho nocte appuerat et fodiētes inue niunt tres thetas scilicet 3 hipu3 calato℞ inuenimus ergo altissimis litteris scri ptū lapidem abrutum ita celiel qđ inter pretatur stephanus dei. et nardan qđ iter pretatur nicodem⁹. et gamaliel hoc inter pretatus est papa iohānes. sicut et ip̄e au diuit ab episcopo suo sancto. Scđo sūt re liquie cogitationū bonarum ps̄. Reliq̄e cogitationis diem festū agent tibi. Cogi tationes nostre sibi relicte sūt fluide et ti mide. Sapientie. ix. Cogitatōes mortali um timide et incerte puidētie nostre. S3 qn̄ dn̄o p confidentiā cōmittuntur ab ip̄o solidantur et pficiūtur ps̄. Jacta cogita tum tuū in dn̄o et ip̄se enutriet te. et nō da bit ineternū fluctuationem iusto. sic p de sideriū et cōfidentiā cogitationem suam in dn̄o posuerat qui dicebat Jsaie. xxvi. ani ma mea desiderauit te in nocte. s3 et spiri tu meo i precordijs meis de mane vigila bo ad te. iste cogitatōnes sic in dn̄o posite et solidate habēt tres reliquias. de quib⁹ dicitur. reliquie cogitationis. Prime cōsi stunt i directione viato℞. Scđe in cogni tione secreto℞. Tercie i assecutione p̄mi orū. Prime ergo reliquie consistunt in di rectiōe viato℞ prouerbio℞. iij. In oib⁹ vijs tuis cogita illum et statim sequitur. et ipse diriget gress⁹ tuos qn̄ eni sollicite de deo cogitamus, nosmetipsos ipsi tanq̄ re gule cōformamus. et ideo in via mo℞ mi nime deuiamus Galla. vi. Quicūq̄ hanc regulā secuti fuerint pax sup illos. Scđe reliquie cogitationis consistunt in cogni tione secreto℞ Sapiētie. vi. Cogitare de illa. id est de diuina sapiētia sensus ē con sūmat⁹. p cogitationē ei diuinoru3 perue nimus ad perscrutationem pfūdo℞. Job xxviij. Profūda fluuio℞ perscrutatus ē et abscondita perduxit in luce3. Tercie reli quie consistunt in assecutione premiorū. Sapiētie. v. Justi aūt imperpetuū viuēt et apud dn̄m est merces eo℞. cogitatōnes illorū apud altissimū. et statim sequitur. sancti accipient regnum decoris et diade ma spei de manu dn̄i. Hec sūt reliquie co gitationis de quib⁹ dicitur. Reliquie co gitatōnis diem festum agent tibi. Ista di

es solennis ⁊ festiua est bone conscientie serenitas iocunda. de qua in ps. Melior est dies vna in atrijs tuis super milia. ⁊ ꝓprie dicit in atrijs. sicut eñ reliquie sanctoꝝ reponuntur in interiori anime ecclesie a deo sanctificate. Tercio sũt reliquie beatoꝝ Michee. iiij. In die illa cõgregabo claudicantem et eam quam eieceram colligam et quam afflixeram consolabor ⁊ ponam claudicantem in reliquias. Anima misera q̃ diu viuit i presenti vita quasi duabus tibijs claudicat quãdoq eñ ꝑ superbiam erigitur i prosperis. quãdoq eñ per desperationem frangitur i aduersis. sed in vita beata quando deꝰ erit cõsolator eius non cõmouebitur. et ideo nõ superbiet in prosperis. quia semꝑ ibi erit reuerentia summe maiestatis. nec frãgetur in aduersis. quia ibi aduersitas nulla erit. Sic ergo triplices reliquie leguntur ⁊ iste tres reliquie tripliciter reperiũtur. Reliquie corpoꝝ sanctoꝝ reperiuntur in occultatione terrarum. Reliquie cogitationum reperiuntur in eruditione animorũ. reliquie beatoꝝ reperiũtur in retributione iustoꝝ. Primo ergo reliquie reperiuntur in occultatione terrarũ. Josue. vij. Qui currentes ad tabernaculũ illius repererunt cuncta abscondita in eodem loco. quod ꝑ figurã bene potest dici de reliquijs beati prothomartiris stephani. Gamalielis ⁊ nicodemi. sed quia hodie de repertione reliquiarũ beati stephani festũ celebratur. ⁊ ideo aliquid d virtute istaꝝ reliquiarum tangamus. Et ideo sciendũ q triplex vtilitas in repertione istarũ reliquiarum est secuta. Prima fuit impletio pluuiarum. Secunda fuit recreatio assistentium ex diffusione odorũ. Tercia fuit curatio languidorum. Quantum ad primum ergo sciendum q in tempore i quo reperte fuerunt iste reliquie sancte erat i moderata siccitas. Sed i apertione istaꝝ reliquiarum facta est apertio celorũ ⁊ abundantia pluuiarum. Secunda vtilitas fuit recreatio assistentium ex diffusiõe odorum. Unde in legenda dicitur cum aperuisset domini stephani thecã statim terremotus factus est. Et tanta suauitas et fragrantia odoris inde egressa est q̃ntã nullꝰ hoim se meminit audisse. Ita vt putaremus nos i amẽitate ꝑadisi eẽ positos Tercia vtilitas fuit curatio languidorũ. Unde in legenda dicitur. Multitudo populi aderat nobiscũ inter quos plurimi erant infirmi varijs lãguoribꝰ. ⁊ ipsa hora mox de odore suauitatis eius septuaginta et tres anie curate sũt. propter hoc istis reliquijs bene competit qd i psalmo dicitur. In reliquijs tuis preparabis vultum eorũ. O beate stephane i visione reliquiarum preparabis vultum populorum tum propter impetrationem pluuiarũ. tũ propter suauitatẽ odorũ. tũ propter sanitatẽ languidorũ. Secunde reliquie id est bonarũ cogitationum reperiuntur i eruditione animarũ. Prouerbiorũ. xvi. Eruditꝰ i verbo reperiet bona. Eruditꝰ i verbo pluraliter bona repit scilicet respectu sui ⁊ respectu ꝓximi. Respectu sui reperit bonũ dulcorationis animi quod bonũ procedit ex vbo eloquij diuini ps. q̃ dulcia faucibꝰ meis eloquia tua super mel ori meo. Eruditus in verbo reperit bonũ respectu proximi Prouerbioꝝ. xv. q dulcis est eloquio maiora reperiet. Cum dulcedine ⁊ mansuetudie proponi debet eloquium diuinũ ⁊ hoc ad multiplicatõnẽ amicoꝝ ⁊ mitigationẽ inimicoꝝ Ecclesiastes vi. Uerbũ dulce mltiplicat amicos et mitigat inimicos. Tercie reliquie reperiũtur i tribulatõne iustorũ. Job. xj. Usq ad ꝑfectũ omipotentẽ reperies. q̃ diu i hac vita viuimꝰ non plene ⁊ perfecte sed ex ꝑte oipotentẽ reperimꝰ. Ex parte eñ cognoscimꝰ ⁊ ex parte ꝓphetamꝰ. sed cũ venerit quod ꝑfectũ est euacuabitur qd ex parte est. i. Chorintheoꝝ. xiij. Et hoc erit in vita beata i qua videbimꝰ eũ sicut est. Ad quã visionem nos nos perducere dignetur.

De sancto Anthonio.

Sermo primus.

Ossa eorum pullulant de loco suo et nomen eorum permanet ineternum permanente ad filios illorum sanctorum virorum gloria Ecclesia. xlvj. Ad gloriam et honorem sanctorum in verbo proposito tria notantur. Primo notatur exaltatio glorie sanctorũ cũ dicitur. Ossa eorum pullulant de loco suo. Secundo notatur dilatio fame eorum. cũ dicitur. et nomen eorũ permanet ineternum. Tercio notatur exaltatio filioꝝ ex veneratione ⁊ imitatione tantoꝝ patrum siue patronorum cum dicitur. permanẽte ad filios illorum sanctorum virorum gloria. Primo ergo exaltatio fame sanctorum ⁊ maxime sancti anthonij notatur cũ dicitur. ossa eorũ pullulant. Sciendũ ergo q beatꝰ antho

nius pullulauit tripliciter. Primo in vita per effusionem operũ misericordie Eccle siastici.l. Quasi oliua pullulãs ꝛ quasi cu pressus in altitudinem se extollens. In p̄ dicta auctoritate cõmendatur beatus an thonius tripliciter. Primo quantũ ad sta tum inicialem. cũ dicitur. quasi oliua pul lulans. in oliua ex qua eliquatur oleum. misericordie designatur a quo opera mi sericordia eliquantur Unde de beato an honio potest dici illud. Prouerbiorũ. xxi. Thesaurus desiderabilis ꝛ oleũ in habi taculo viri iusti. quia em̄ iusticiaꝫ dilexit ꝛ iniquitateꝫ odiuit ideo vnxit eum deus oleo misericordie pre participibus suis. Unde in vita eius legitur. ꝙ cuꝫ haberet oliueta multa ipsa vendidit ꝛ preciũ ipso rum pauperibus distribuit ꝛ in desertuꝫ decessit. vnde omni tempore vestimenta sua fuerunt candida puritate innocentie et oleuꝫ de capite eius non defecit Eccle siastes. ix. Secundo cõmendatur beatus anthonius quantum ad statum progressi uũ. cum dicitur. et quasi cupressus. Cu press⁹ odore suo fugat serpentes. Sic de beato anthonio legimus. ꝙ cũ peruenis set ad monumentuꝫ deserti edificium rui nosum reperit in quo multitudinem co lubrorum serpentũ et ceterorũ reptilium inueuit que omnia in aduentu suo fuga uit. Nec mirum ipse enim in se deferebat theriacam diuinam ad quam spectat fu gare venenum Marci decimosexto. c. In nomine meo demonia eijcient linguis lo quentur nouis serpentes tollent. Tercio cõmendatur quantuꝫ ad statum finalem. cum dicitur. in altitudinem se extollens. Beatus anthonius in altitudinem se ex tulit quando disputando cum prophetis gentium ipsos de fide publice superauit qui etiaꝫ cũ ab ipso quererent vbi repe risset tantaꝫ sapientiam cum nullaꝫ habe ret librorũ copiaꝫ. respõdit eis. quis quẽ fecit. liber sensuũ aut sensus librũ. respõ derunt. sensus librũ. Cur ergo sensus ico lumis non est opus libris. tunc sapientia humiliati exaltauit caput illius. et in me dio magnatorũ consedere illũ fecit Eccle siastici. xi. Secundo pullulauit beat⁹ an thonius per diffusionem odoris bone fa me. Ezechielis. xxix. In die illa pullula uit cornu dom⁹ israel ꝛ tibi dabo os aper tũ in medio eorũ. in ista autoritate nota tur presens factuꝫ et presens festuꝫ. festũ presens cõuersionis sancti pauli notatur cum dicitur. i die illa pullulauit cornu do

mus israel. per cornu defẽsio designatur animalia em̄ se solent defendere cornib⁹ israel interpretatur videns deum. in quo signatur congregatio magistroꝝ ꝛ scola rium qui per rectam fidem debent videre ꝛ cognoscere deum. istꝫ hodie pullulauit cornu defesionis in ↄuersione sancti pau li qui maxie ecclesie defẽsor extit. Unde de eo potest dici illud Cantico. iiij. Collũ tuum sicut turris dauid que edificata est cum ꝓpugnaculis. in ipso em̄ vbi habita uit delictum supabundauit ꝛ gratia ꝛ q̄ aliquando ecclesiam impugnauit postmo dũ aduersarios viriliť expugnauit Gal. i. Hoc tantum auditum habebant de me quoniam qui persequebatur nos aliquã do nunc euangelisat fidem quam alij ex pugnabant ipse enim fuit ille miles egre gius qui seipsum ad defensioneꝫ ecclesie armauit ꝛ nos spiritualiť docuit. ij. Cho rinteorum. x. Arma nostre militie nõ sũt carnalia. sed potentia deo ad destructio nem munitionum. fratres arma clericoꝝ nõ debent materialia esse huiusmodi eĩ arma ab eis saluator auferri docuit Ma thei. xxvj. Cõuerte gladiũ tuum in locuꝫ suum. om̄s eñ qui acceperit gladiũ gla dio peribunt. contra clericos arma portã tes in anime sue p̄iudiciũ ꝛ corpis pericu lũ. arma ergo nostra nõ debent carnalia esse sed spiritualia que cõsistũt i donis et virtutibus Boetius Arma talia tibi con tuleram⁹ que nisi prior abiecisses inuicta fortitudine tuerentur. sic ergo notať pre sens festum. cum dicitur. in illa die pullu lauit cornu domus israel. Notatur etiaꝫ presens factum. cum dicitur. et tibi dabo os apertum in medio eorum. in die cõuer sionis sancti pauli debet ad predicãdum aperiri os predicatoꝝ ps. Os meum ape ruit. Sꝫ sciẽdũ est ꝙ sicut dicitur os oris sic dicitur os ossis. Hodie ergo dominus in medio nostroꝝ apertũ dedit nobis co stam beati anthonij delegauit: sicut apte oculo ad oculum potestis intueri. De⁹ eĩ de costa ade formauit euã ad humani ge neris ꝓpagationeꝫ de cuius latere etiaꝫ in quo coste sũt fluxit aqua ꝛ sanguis ad ecclesie regeneratione hodie nobis costã beati ãthonij misit ad nostre deuotionis excitationẽ. Tercio pullulauit beat⁹ an thonius in generali resurrectõne p glori osam dotium anime ꝛ corporis susceptio nẽ Joh. xiiij. Si precisuꝫ fuerit lignũ rur sum virescit ꝛ rami eius pullulãt. Lignũ est corpus humanum quod prescinditur

in morte sed rursus virescit in iterata vi
uificatione. Corpora autem que per mor
tem facta sunt arida per iteratā vite sus
ceptionem fient virida Ezechielis tricesi
moseptimo. Ossa arida audite vocem do
mini. Hec dicit dominus ossib⁹ his. ecce
intromittam in vos spiritū & viuetis. & ac
cesserūt ossa ad ossa vnum quodqꝫ ad iū
cturam suā. Sequitur. Et rami eius pul
lulant. Rami arboris sunt membra cor
poris. tunc huiusmodi rami non solum in
frondes. sed etiam in flores pullulant qñ
membra corporis gloriosam dotium mul
titudinem obtinebunt ps̄. Refloruit caro
mea. hoc dicitur quantum ad dotes cor
poris. & in voluntate mea confitebor hoc
dicitur quantū ad dotes anime rationa
lis que confitebitur domino confessione
laudis. Nam sicut dicit Augustinus. Ui
debimus deum quantum ad rationalem
amabimus quantum ad irascibilem seq
tur. Et nomen eorum permanet in eternū
in quo notatur dilatio fame sanctorum.
vt habetur prouerbiorū decimo capitu
lo. Memoria iusti cū laudibus. nomē aūt
impiorꝝ putrescet memoria iusti beati an
thonij debet esse cum laudibus desidera
bilis solennibus. ipse enim nomen suum
et mēoriale debet habere i desiderio ani
me. sed nomen impiorū putrescet. qd̄ pu
trescit p̄ processionem temporis corrumpi
tur & ad nichilū deducitur. sic nomen ip
orum qui in terrenis & mundanis concu
picentijs nomina sua vocauerunt putres
cunt & euanescunt. transit eñ mundus et
concupiscentia eius sed memoria nomis
iusti cū laudib⁹. Ecclesiastici. xli. Curam
habe de bono nomine. hoc eñ magis per
manebit tibi q̄ȝ mille thauri magni & pre
ciosi. & sequitur. permanēte ad filios illo
rum sanctorum virorum gloria. vbi nota
tur exaltatio filiorꝝ ex imitatione tantorꝝ
patronorꝝ. parū eī valet nobis succedere
patribus sanctis nisi eos studeamus imi
tari Epheseos. v. Estote imitatores dei si
cut filij carissimi. & si eos imitamur in hoc
debem⁹ gloriari Tho. viij. Filij sāctorū
sum⁹ & non possumus ita coniungi illece
bris scilicet & cōcupiscentijs peccati sicut
gentes que ignorant deum. Nos ergo vi
ros gloriosos in generatione laudam⁹ &
parentes nostros & primo illum qui cun
tos condidit sanctos. laudemus etiā san
ctos conditos laudemus etiā specialiter sā
ctū anthoniū cui placuit vt portiuncula
substātie sue id ē costa lateris sui ad nos

veniret. Gratias etiam agamus domino
abbati de monte thabor cui placuit vt p̄
uitie nostre burgundorū tantas reliq̄as
conferret. Nos etiam vobis agim⁹ gratias
quib⁹ placuit vt ecclesia nostra tantū the
saurū seruaret. Benedict⁹ eñ q̄ venit i no
mie dñi. vt per illū domin⁹ deus illucessit
nobis quando iustis orietur lux vere quā
nulla obscuritas obfuscabit. et rectis cor
de orietur leticia quā nulla tristicia ptur
babit. Ad quam nos perducere dignetur

De sancto dominico.

Sermo primus.

CRescere me fecit
deus i terra paupertatis mee
Genesis. xli. In verbo proposi
to duo notantur a quib⁹ beatus domini
c⁹ cōmendat. Primo eñ cōmendat a remu
neratione terrenorū. cū dr̄. I terra pauper
tatis mee. Secūdo cōmendat a multiplica
tione spūaliū filiorū cū dr̄. Crescere me fe
cit deus. Quantū ad primum sciendū est
q̄ est quadruplex paupertas. Primo est pau
pertas malitie vel iniquitatis. Secūdo est
paupertas penurie rei tēporalis. Tercio est
paupertas obediētie vel subiectōis. Quar
to est paupertas spirit⁹ vel humilitatis. primo
ergo est paupertas malitie vel iniquitatis
Job. xxxvi. Et si fuerit i cathenis & vincian
tur funib⁹ paupertatis indicabit eis opa
eorū et scelera eorꝝ quia violenti fuerūt
Sciendū est q̄ due sunt cathene peccato
rū quibus ipi quasi funib⁹ circūplexi sūt
Una cathena est ignorantia agendorum
Alia est concupiscentia noxiorū. Prima ḡ
cathena est ignorantia agendorū. Sapiē
tie xvij. vna cathena tenebrarꝝ oēs erāt
colligati. cathena tenebrarū est ignoran
tia agendorū. qua positi in peccatis sūt i
quodā nubilo cecitatis Genesis. i. Tene
bre erāt super faciē abyssi. hoc ē tenebre
erroris vel ignorantie erant sup faciē cor
dis humani. Unde peccatoribus conuer
sis de tenebris ignorātie ad cognitionē
veritatis dicitur Epheseos. v. Eratis alīn
tenebre nunc aūt lux in domino. Alia ca
thene est concupiscentia noxiorū. de qua
beatus Augustinus. Suspirabā inquit
ligatus nō ferro alieno sꝫ mea ferrea vo
luntate. velle meum tenebat inimicus. et
inde mihi cathenam fecerat atqꝫ constri
xerat. istis duab⁹ cathenis peccatores li
gantur in corde. sicut beatus petrus dns

bus cathenis ligatꝰ fuit in corpore Act.
xij. Erat petrus dormiens inter duos mi
lites victus cathenis duabꝰ. Peccatores
ergo sunt in cathenis vincunt etiam siue
ligantur funibꝰ paupertatis malitie vel
iniquitatis. Et sciendum ꝙ tribus funibus
peccatores ligantur. Primus est operati
onis imunde. Secundus est machinatio
nis occulte. Tercius est iiurie manifeste.
Primus ergo funis est operationis imū
de Epheseos. iiij. Desperantes semetipsos
tradiderūt impudicitie in operationem
immūdicitie ꝛ quantum ad hoc dicit. hic
Indicabit eis opa eoꝝ. Secūdꝰ funis est
machinationis occulte. et quantū ad hoc
dicit: ꝛ scelera eoꝝ Prouerbioꝝ. x. Quasi
per risum stultus operatur scelus. Pallia
ta amicitia nō est amicitia. imo potiꝰ iimi
citia ꝛ duplex iimicitia q̄ ē occultatū odiū
et fraudulētia. vñ nichil ē placidū oculis
saluatoris qd̄ ei offert sub pallio simula
ti amoris ꝛ latentis sceleris Prouerbioꝝ
xxj. Hodie impioꝝ abominabiles que of
feruntur ex scelere. Tercius funis iiurie
non manifeste est. ꝛ notatur cum dicitur.
quia violenti fuerūt Isaie. ix. Omnis vio
lenta predatio cum tumultu. sicut ad lit
teram. in violenta predatiōe fit tumultꝰ
corporalis. sic contractione rei aliene vel
abiectione rationalis anime a dei bonita
te fit tumultus spiritualis in cordibꝰ no
stris. Ecce triplex funiculꝰ male pauper
tatis q̄ difficile rūpitur sicut Ecclesiastici.
iiij. dicitur. Hec est illa mala paupertas de
qua Ecclesiastici. xiij. Nequissima paup
tas in ore impij. hoc est in corde peccato
ris. Habemus em̄ os non solum exterius
sed etiā interiꝰ. de quo in ps̄. dr̄. Os iusti
meditabitur sapientiã. Ista paupertas in
ore id est in corde impij vt dictū est: est ne
quissima. Nequā pp̄ter operationem im
mūdam: sed est nequior quantum ad ini
quitatem latentem. nequissima quantum
ad iniuriam manifestã. Istos funes per
uerse paupertatis beatꝰ dominicus dir
rupit qui non solū peccata declinauit: sed
et omnia terrena tanq̄ vir apostolicus in
se ꝛ in suis sequacibꝰ deliquit vt possit di
cere ad modum apostoloꝝ. Ecce nos reli
quimus omnia et secuti sumus te Math.
xix. Secundo paupertas penurie tempora
lis Deutronomij. xv. Non deerūt paupe
res in terrra habitatiōis tue. Ad litterā.
In terra nostre habitationis non deerūt
paupes Mat. xxvj. Paupes vobiscū semp
habebitis. Istis paupibus debent diui

tes subuenire operibꝰ pietatis Deutro.
xv. Ego precipio tibi vt apias manū tuā
fratri tuo egeno ꝛ pauperi qui tecum ver
satur in terra. Sciendū est ergo ꝙ elemo
sina dꝫ fieri paupi cuꝫ hilaritate ꝛ leticia
cū occultatione secreta. cū itentione recta
Primo ergo elemosina debet fieri cum hi
laritate ꝛ leticia. non ex necessitate. hila
rem datorem diligit deꝰ. Contra multos
qui pauperibus dura dicūt cum bona tri
buūt Ecclesiastici. iiij. Cōgregationi pau
perū affabilem te facito. ista affabilitas
est dulcis sermonis benignitas. Scd̄o de
bet fieri cū occultatione secreta Ecclesia
stici. xxix. Conclude elemosinā i sinu pau
peris. ꝛ hec exorabit p̄ te ab omni malo.
Concludenda est elemosina nō predican
da vt solis pateat oculis dei cor intuetur
interius. non oculis hominū q̄ solū exte
rius vident ꝛ homines cōmendare solent
Tercio debet fieri elemosina cuꝫ itentio
ne recta. Elemosinam em̄ ideo facere de
bemus vt a peccatis mundemur. ꝛ vitam
eternā consequamur Thobie. xij. Elemo
sina a morte liberat ꝛ ipsa ē q̄ purgat pec
cata. ꝛ facit inuenire vitam eternā. Istius
paupertatis penurie rei temporalis profes
sor fuit beatus dominicꝰ. sciens ꝙ amor
diuitiaꝝ amatores suos illaqueat primo
Thimo. vj. Qui volūt diuites fieri icidūt
in laqueos ꝛ in tentationes diaboli. Con
temptꝰ diuitiarū cōtemptores suos deo
confederat. deꝰ em̄ ipsos eligit et specia
liter amat Jacobi. ij. Paupes in hoc mū
do diuites i fide. heredes regni qd̄ repro
misit deꝰ diligentibus se. Tercio est pau
pertas obediētie vel subiectionis Eccle
siastici x. Paup gloriatur per disciplinaꝫ
et timorem suum. ille recte paup dicitur
qui sue volūtatis non est dominꝰ: sed alie
ne volūtati per votū obedientie est sub
iectus ꝛ in hoc veri pauperes gloriantur
Ecclesiastici decimo. Qui gloriat in pau
pertate quanto magis in substantia. Cer
te veri pauperes qui gloriantur in paup
tate dimissionis rerum ꝛ abrenūciatiōis
propriarū volūtatū: per hoc multo magis
gloriantur in substantia et in diuitijs vir
tutum per quas anime istorum pauperū
ne per culpam corruant fortiter subsistūt
In ista paupertate subiectionis vel obe
dientie bene potuit gloriari beatus dñi
cus q̄ ex p̄pria volūtate voto et sub regu
la fuit dño astrictus firmiter Prouerbi.
vicesimoseptimo. ca. Qui custos est domi
ni sui glorificabitur. Beatus dñicꝰ potest

dici custos dñi. ipse enim dñm custodiuit
in corde/in ore/⁊ i opere. ⁊ ideo gloriaba
tur in disciplina regulari ⁊ modo gloria-
tur i curia celesti. hic est ille paup̄ de quo
dicitur. pauper gloriatur per disciplinaꝫ
Beatus dominicus gloriabatur per disci
plinam quã sibi assumpsit. ⁊ per eam fru-
ctus iusticie acquisiuit. Hebreorum. xij.
Omnis disciplina in presenti videtur nõ
esse gaudij: sed meroris. postea autez fru
ctum pacatissimum exercitatis. per eam
reddet iusticie. gloriabatur etiam per di
sciplinam quã subiectis suis imposuit. p
uerbioꝝ. iiij. Audite filij disciplinã patrꝫ
Bene coniunguntur ista duo disciplina
et filiatio. sic enim legittimos filios facit
regularis disciplia. sicut Hebreoꝝ. xij. dr
In disciplia p̄seuerate tanq̄ filijs vobis
offert se deus. sicut in adulterio natos fa
cit vita a disciplia aliena Hebreoꝝ. xij. q
si extra disciplinã estis cuiꝰ participes fa
cti sunt ergo adulterij ⁊ nõ filij estis. Sic
ergo beatꝰ dñicus recte p̄ disciplinã glo
riabat. sequitur: ⁊ timorẽ suũ in timore dñi
bene possumꝰ gloriari: qr per timorẽ dñi
omnis structura virtutum solidatur. sine
autem timore dñi subuertitur ⁊ annichi-
latur Ecclesiastici. xxvij. Si non i timore
dñi tenueris te istanter cito subuertetur
domꝰ tua. Quarto est paup̄tas spũs vel
humilitatis Mat. v. Beati pauperes spi-
ritu: qm̃ ipoꝝ est regnũ celoꝝ. Illi paupe
res spiritu sunt q̃ de se non sublimia: sed
humilia sentiunt ⁊ idcirco sibi gratiam a
deo acquirunt Jacobi. iiij. Deus sup̄bis
resistit humilibꝰ autem dat gratiã. Pau-
peres ergo spiritu sunt humiles i affectu
istis non solũ regnũ celoꝝ promittitur: sꝫ
ipsoꝝ esse dicit. Unde augustinus. Quasi
loquens in persona dñi. Uenale habeo:
quid dñe? regnum celorum. quo emitur?
Respondet. paup̄tate. et idcirco sicut di-
citur Prouerbioꝝ. xv. Melius est humi-
liari cum mitibus q̃ diuidere spolia cum
superbis. Bonum est humiliari cum miti
bus beato Dominico beato petro marty
re ⁊ eoꝝ sequacibꝰ. quoꝝ odor memorie
bone nunq̃ delebitur Ecclesiastici. x. Per
didit deus memoriam superborum ⁊ reli
quit memoriam humilium sensu. Humi-
lis sensus fuit beatus Dominicus: cuius
bone fame odor per totum mũdũ resper-
gitur Ecclesiastici. xlix. Memoria Josie i
compositione odoris facta est opꝰ pigmẽ
tarij. in omni ore quasi mel idulcabit eiꝰ
memoria. Josias interpretatur in quo est

incẽsum domini. in quo signatur beatus
dominicus in quo fuit fragrantia odoris
bone fame ⁊ honeste conuersationis Ge-
nesis. xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor
agri pleni cui benedixit dominus. In om
ni ore debet indulcari sicut mel eius me-
moria Judicum. xiiij. De comedẽti exiuit
cibꝰ ⁊ de forti egressa est dulcedo. Come
dens potest dici beatus dominicꝰ qui pa
nem vite sacre scripture quasi comedens
incorporauit ⁊ ex eodem pane multos po
pulos quasi p̄dicando cibo refecit. de for
ti etiam egressa est dulcedo: qr de eius cõ
stantia ⁊ fortitudine egressa est nõ putre
do: sed dulcedo laudis p̄petue Prouerb.
x. Memoria iusti cum laudibus. nomẽ au
tem impiorũ putrescet. Sic ergo primo
commendatur beatus dominicus ab re-
nunciatione terrenorũ. cum dicitur. in ter
ra paupertatis mee. Secũdo commenda
tur a multiplicatione spiritualium filioꝝ
cum dr. Crescere me fecit deus. Sciendũ
est ergo q̄ beatus dominicus creuit qua-
druplicater: primo in multiplicatione me
ritoꝝ. secũdo in eruditione indoctorum.
tercio in irradiatione exemploꝝ. quarto
in assecutione premioꝝ. Primo ergo cre
uit beatus dominicus in multiplicatione
meritorum. j. Esdre quinto. Opus illud
diligenter extruitur ⁊ crescit in manibus
eorum. Opus regularis institutionis cre
uit in manibꝰ beati dñici. Creuit ⁊ in suc
cessoribus suis Exo. j. Quãto filij israel
magis opp̄rimebant tãto magis crescebãt
et multiplicabant nos videmꝰ mltas op̄
pressiones ⁊ afflictiões fratrũ p̄dicatorũ.
attñ vidimꝰ multiplicationẽ ipsoꝝ. tã in
augmẽto meritoꝝ. tã in multiplicatione
doctoꝝ. tam in multitudine libroꝝ nõ so
lum ad informationez simpliciũ: sed ⁊ ad
promotionẽ maioꝝ. ipsi em̃ p̄fũda fluuio
rũ saturati sunt ⁊ abscondita in lucẽ p̄du
xerũt Job. xxviij. Nec mirũ qr ipsi tanq̃
viri apostolici super firmam petram edifi
cati. ⁊ ideo in edificium ecclesie creuerũt
Epheseos. ij. Estis ciues sanctoꝝ ⁊ dome
stici dei superedificati sup̄ fundamentuꝫ
apostoloꝝ ⁊ p̄phetarum ipso summo an
gulari lapide christo ihesu in quo omnis
edificatio cõstructa crescit in templũ san-
ctũ in dño. Scdo creuit beatus dominicꝰ
in eruditiõe indoctoꝝ Genesis xxj. Puer
creuit ⁊ ablactatꝰ est. Puer potest dici be
atus dñicus non tam annoruꝫ paucitate
quantũ cõscientie puritate ⁊ veritatis cõ
gnitiõe Luce. j. Puer crescebat ⁊ cõforta

batur spiritu. Beatus dñicus spiritusan-
cto cõfortabatur quia scientia spiritussã
ti iformabatur Isaie. xviij. Quẽ docebit
scientiam aut itelligere faciet auditũ. ⁊
seqꝉ Ablactatos a lacte auulsos ab vbe-
ribus. Homines em̃ qui lactantur dulce-
dine lactis corporalis nõ habẽt delecta
tionem dulcedinis veritatis. quia duꝫ al
liciuntur seculari delectatõne alienanꝉ a
veritatis cognitione Judicum. v. Peten
ti aquam lac dedit. Homo dedicus secula
ri voluptati si studendo petat aquam sa
pientie salutaris inueniet lac voluptatꝫ
singularis ⁊ ideo tm̃ ꝓficit in cognitiõe
veritatis. Tercio creuit beatus dñicus
i irradiatione exẽploꝝ. Prouerbioꝝ. iiij
Justorũ semita quasi lux splẽdens crescit
⁊ ꝓficit vsqꝫ ad perfectuꝫ diem. Isti iusti
ꝑfecti non solum icedunt per stratam pu
blicam mandatoꝝ sed ⁊ per semitam con
siliorum. Prouerbioꝝ. iiij. Viã sapientie
monstrabo tibi ducam te ꝑ semitas equi
tatis quas cum igressus fueris non arta
buntur gressus tui ⁊ currens nõ habebꝫ
offendiculuꝫ. Per istas semitas equitatꝫ
dñs beatum dñicum deduxit ⁊ ideo offen
diculũ nõ iuenit ꝑ qđ a via veritatis vel
let et posset auerti. istiꝰ viri iusti semita
vt dicẽ ceperã creuit vsqꝫ ad ꝑfectuꝫ diẽ
Dies ꝑfectus potest dici ꝑfectꝰ sine per
fectionis Genes. vi. Noe vir iustus atqꝫ
ꝑfectꝰ fuit i generationibꝰ suis. cuꝫ deo
ambulauit ⁊ genuit tres filios Sẽ/Chã/
⁊ iaphet. per noe q̃ fuit gubernator arce
potest signari beatus dñicꝰ qui fuit insti
tutor regularis obseruãtie. Iste sicut ibi
dem dicitur genuit filios et i generatõe
istoꝝ spiritualiũ filiorũ fuit icrementuꝫ
corone sue et premioꝝ suoꝝ. i. ad Tessa.
ij. Que est em̃ nostra spes aut gaudiũ aut
corona glorie. nonne vos ante dñm ihesũ
christum. Quarto creuit beatus dñicꝰ i
assecutione premioꝝ Eccle: . Sustine su
stentatões dei. coniungere deo ⁊ sustine
vt crescat i nouissimo vita tua. nos debe
mus sustinere sustentatões dei quãtum
ad regularem institutõnem in spiratione
sancti spiritus predecessoribꝰ nostris san
ctis patribꝰ reuelatã. ista sustentatio dꝫ
esse nobis facilis ⁊ suauis. Qꝛ ex suaui et
leui iugo domini ꝓcedit Math. xi. Jugũ
meũ suaue ⁊ onꝰ meũ leue. sic ꝰ benigne
debemus sustinere. ⁊ sequitur hic. coniun
gere tunc deo coniungimur qñ ipsi ꝑ cari
tatẽ vnimur. Unde augustinꝰ subdit. Fi-
des subijcit. spes erigit caritas vnit. ⁊ no

tandum est ꝙ quando sapiens dixit susti
ne sustentatões qđ exponitur quantum
ad regularem istitutõeꝫ. iterato subiũxit
⁊ sustine. qđ itelligendum est quantũ ad
capituli correctionẽ. que ꝙuis aspa sit sit
tñ ad religiosoꝝ emendatõnem. 2. ad thi
moteũ. iiij: Argue obsecra increpa i omni
patientia ⁊ doctria. ⁊ qui sic faciunt et cũ
omni beniuolentia redargutores audiũt
icrementum vite eterne sibi acquirunt. ꝓ
pter quod subditur. vt crescat in nouissio
vita tua. vita hominuꝫ bene disciplinato
rum crescit in presenti vita augmento me
ritoꝝ in futura cumulo premioꝝ. ⁊ longi
tudinis dierum in dextra eius ⁊ i sinistra
illius diuitie ⁊ glorie. Ad quas diuitias
et gloriam nos perducere dignetur qui
viuit et regnat in secula Amen.

De sancto dominico
¶ Sermo secundus.

Positus sum ego
predicator. ij. Thimotei. i. In
verbo proposito duo notantur
in quibus istitutio et nominatio ordinis
fratrum predicatorum designatur. et a q̃
bus beatus dominicus istitutor ordinis
commendatur. Primo ergo notatur offi-
cij predicandi impositio. cum dicitur. po
situs sum ego. Secũdo notatur executio
officij ipositi. cum dicitꝉ. predicator. Sciẽ-
dum est ergo ꝙ beatus dominicus positꝰ
fuit ad quattuor. primo eniꝫ fuit positus
ad discussionem agendorum. secundo po
situs fuit ad multiplicationem meritorũ
tercio positus fuit ad tolerantiam aduer
sorum. quarto positus fuit ad eruditionẽ
indoctorum. Primo ergo positus fuit be-
atus dominicus ad discussionem agendo
rum Abacuc. i. Domine in iudicium po-
suisti eum et fortem vt corriperes funda-
sti eum. Predicator verbi diuini prĩo dꝫ
seipsum iudicare vt post iudiciũ sui ⁊ cor
rectionem sequentem saniori consciẽtia
alios possit corripere Prouerbiorum. ij.
Rex q̃ sedet i solio iudicij dissipat omne
malum intuitu suo. Ratio dicitur rex in
regno anime que in culmine mentis tan
quam in solio iudicij debet residere vt in
tuitu sue discretõis sciat bona a malis di
scernere. bona eligere. mala fugere et ẽt
dissipare. beatus dominicus ad modum
alterius hieremye positus fuit ad dissipa
tionem malorum ⁊ edificationem bonoꝝ
hieremie. i. Constitui te sup gentes et re
gna vt euellas et destruas ⁊ disperdas ⁊

dissipes. istud itelligitur quantum ad spi
nas et verticas vrciorum quas debemus
destruere. et sequitur. ⁊ edifices ⁊ plātes
illud intelligitur quantū ad arbores fru
ctiferas virtutum et bonorum morum q̄s
debemus predicando plantare. dicatur ḡ
domine in iudiciū posuisti eum. et seq̄tur
et fortem vt corriperes fundasti eum. Fū
damentum christiani est habitus fidei. i.
Chorin. 3. Fūdamentum aliud nemo pōt
ponere p̄ter id quod positum est quod est
christꝰ iesus. Dicit glosa id ē fides christi
in isto stabili fundamēto debemus firmi-
ter stare ⁊ sic non poterimus machinamē
ta diabolica formidare. i. petri. v. Aduer
sarius vester dyabolus tanq̄ȝ leo rugiens
circuit querens quē devoret cui resistite
fortes in fide. Qui sic fundatus est i fidei
stabilitate et discretus in sui iudicio et di
scussione ꝑ doctrinam diuinitus inspira
tam secure potest alios arguere siue corri
pere. ij. Thimo. 3. Omnis scriptura diui-
nitus ispirata vtilis est ad docendum ad
arguendum ad corripiendum ad erudien
dum i iusticia vt perfectꝰ sit homo dei ad
omne opus bonum instructus. Secundo
positus fuit beatꝰ dn̄icus ad multiplica-
tionem meritorū Joh. xvi. Posuit vos vt
eatis ⁊ fructū faciatis ⁊ fructꝰ vester ma-
neat. Dn̄s ponit electos suos in ecclesia si
cut pater familias ponit operarios in vi
nea sua vt vnusquisq̄ȝ secundum laborē
suā mercedem recipiat Mathe. xx. Uoca
op̄arios ⁊ redde illis mercedem suā. ope
rarios dicit id ē viros bonos viros iustos
in ecclesia dei tanq̄ȝ in vinea laborantes
nō fastidiosos ⁊ otio torpentes. ꝓpter qd̄
dicit. posui vos. et sequitur vt eatis. Uiri
eñ sancti debent de virtute in virtutē de
bono in melius ire vt tandem deum deo-
rum in syon mereantur videre. ꝯtra mul-
tos qui non procedunt sed magis retroce
dunt. Uita penitentiū siue quorumlibet
bonoꝝ similis est scale per quam videmꝰ
gradatī ascēdere Genesis. xxviij. Jacob
vidit scalam stantem super terrā et eius
cacumen pertingens vsq̄ȝ ad celū qui per
istam scalā dedignantur ascendere opor
tebit eos finaliter sine scala ad infernale
precipitium descendere. sed iste ascēsꝰ q̄
fit per scalā penitentie fructuosus debet
esse. vn̄ subditur. ⁊ fructū afferatis Mat.
3. Facite dignos fructꝰ penitentie. omnis
eñ arbor que non facit fructū bonum ex
cidetur. et i ignem mittetur. audiant et ti
meant ociosi quia otio torpentes proba

biliter debent timere penā eterni incen
dij. Diligēter ergo debemus sanctificati
oni mentis ⁊ fructibus bonorū operum i
sistere. isti enim fructus non possunt con
gelari nec cōputrescere Romanoꝝ. vi. ha
betis fructum vestrum in sanctificationē
finem vero vitam eternam. ecce ꝙ sancti
ficatio mentis ⁊ fructus bone operatiōis
perducit ad eternitatem vite celestis. ⁊ pro
pter hoc subditur. ⁊ fructꝰ vester maneat
Reuera ille fructꝰ ineternum manet qui
nec fine clauditur nec terminū habȝ. Ter
tio positus fuit beatus dominicus ad tol
lerantiam aduersorum. i. ad Thessaloni.
3. Nemo moueatur in tribulationibꝰ istis
ipsi enim scitis ꝙ in hoc positi sumꝰ. Ne
mo enim debet moueri a stabilitate fidei
propter impulsum cuiuscunq̄ȝ tribulatio
nis. Nam ad tollerantiā tribulationum
sumus positi. via eñ regia electoꝝ ē per
tribulationes vel tollerantias aduersoꝝ
Actuū. xiiij. Per m̄ltas tribulatōes opor
tet nos intrare in regnū celoꝝ. Debemꝰ
ergo ꝓ christo aduersitatem vel tribulati
ones patienter sustiere vt per illas proba
ti possumus ad coronā regni celestis ꝑue
nire Jacobi. i. Beatus vir qui suffert ten
tationem qm̄ cū probatus fuerit accipiet
coronā vite. Quarto fuit positꝰ beatꝰ do
minicus ad eruditō nem i doctorū. i. Thi.
i. Deo sūt gratias ago qui me cōfortauit
i christo ihesu dn̄o nostro quia fidelē me
existimauit ponens in ministerio. Beatus
dominicus fidelis fuit seruus et prudēs
quem constituit dominus supra familiā
suam vt det illis cibū i tempe Mat. xxiiij.
Beatus dominicꝰ i tempore sue predica
tionis dedit familie christi cibū sācte eru
ditionis. vnde ipse sollicite vigilauit i om
nibus laborauit et suum ministeriū cum
omni diligentia adipleuit quādo euange
liū christi fidelibꝰ predicauit. ij. Thimo.
iiij. Tu vero vigila i omnibꝰ labora opꝰ
fac euangeliste ministeriū tuū imple. Ad
ipletio ministerij est acquisitio salutis ani
marū ad honorē xp̄i. i. ad Thessa. v. Non
posuit vos deus in iram sed in acquisitio
nem salutis per dn̄ȝ nostrum ihesum chri
stum. sic dominus ihesus Christꝰ beatū
dominicum fidelem existimauit ponens i
ministerio predicatōnis. cui attestatur vi
sio facta de duobꝰ apostolis petro ⁊ pau
lo. Beatus paulus visus fuit ei dedisse li
brum beatus vero petrus baculū. Datꝰ
fuit ei liber vt euāgeliū christi predicaret
datus fuit ei baculꝰ vt ꝑdicando euange

liū ꝑ castella ⁊ ciuitates discurreret. Sic
ergo primo notatur impositio officij pre
dicandi: cuꝫ dicitur: positus sum ego. Se
cundo notatur executio officij ipositi. cū
dicitur: predicator. Sciendum est ergo ꝙ
sunt quattuor q̄ debent p̄dicatores chri
sti predicare. primo enim debent predica
re indulgentiam peccatorum. secundo de
bent predicare directionem gressuum no
strorum. tercio debent predicare mortifi
cationem vitioꝝ. quarto debent predica
re appropinquationem regni celorū. Pri
mo ergo debent predicare idulgētiā pec
catoruꝫ Isaie. lxj. Spiritus dn̄i super me
eo ꝙ vnxerit me. Dominus ad annūcian
dum mansuetis misit me: Ut mederer cō
tritos corde et predicarem captiuis idul
gentiam. Captiui vel miseri peccatores
possunt appellari Prouerbiorū. xiiij. Mi
seros facit populos peccatū. Peccata em̄
peccatores captiuant ⁊ ipsos tanꝙ capti
uos illaqueant et constringūt Prouerbio
rum. v. Iniquitates sue capiunt impiū. ⁊
funibus peccatorum suorum quisꝙ con
stringitur. Istis captiuis idulgentia pre
dicatur quādo redemptio facta per chri
stum ⁊ peccatorum remissio renunciatur.
Isaie. lxiij. In dilectione sua ⁊ idulgētia
sua redemit eos. Christꝰ i dilectione sua
dedit nobis remissionem peccatoꝝ Apo
calipsis primo capitulo. Dilexit nos ⁊ la
uit nos a peccatis nostris i sanguine suo.
sed idulgētia sua redemit nos per ꝓpriā
sanguinis effusionem ⁊ liberationem per
ditorum prima Petri. j. Non corruptibi
libus auro vel argento redempti estis de
vana vestra conuersatione paterne tradi
tionis: sed precioso sanguine quasi agni i
contaminati ⁊ imaculati Ihesu christi sic
ergo predicator debet predicare idulgen
tiam peccatoꝝ Isaie. xxvj. Indulsisti gen
ti per lauachrū regenerationis et renoua
tionis spiritussancti a peccatis originali
bꝰ abluendo. idulsit ⁊ dn̄s genti per aspe
ritatem penitentie a peccatis actualibus
liberando. Secūdo debent predicatores
christi predicare directionem gressuū no
strorum Hieremie septimo capitulo. Sta
in porta domus domini et predica ibi ver
bū istud ⁊ dic. Bonas facite vias vestras
et studia vestra et habitabo vobiscū in lo
co isto. Bonas facimus vias nostras quā
do icedimus per viam diuinoꝝ mandato
rum tuorum. Unde in psalmo. Cum dila
tasti cor meum. Bona etiam facimus stu
dia nostra per discussionem conscientiaꝝ
nostrarum ⁊ ammonitionem offendiculo
rum siue peccatorū Actuū. xxiiij. In hoc
et ipse studio sine offendiculo conscietiā
habere ad deum et ad homines semper.
Si sic facimus vias nostras bonas incen
dendo per viam mandatoꝝ et studia no
stra per discussionē conscientiarū nostra
rū et ammonitionem peccatorū tanꝙ spi
ritualium offendiculoꝝ tūc promittit do
minus se habitaturū nobiscū. Et sciendū
est ꝙ ex aduentu tāti hospitis solent due
vtilitates consequi. Prima vtilitas est a
motio omniū dolorum Apocalipsis. xxj.
Ecce tabernaculum dei cum hominibus
et habitabit cū eis. sequitur. et absterget
deus omnem lachrimam ob oculis eoꝝ. ⁊
mors vltra non erit neꝙ luctus neꝙ cla
mor neꝙ dolor erit vltra que prima abie
runt. Secūda vtilitas aduentus istiꝰ ho
spitis est distributio gratiarum ⁊ donoꝝ
Johannis. i. Uerbū caro factum est et ha
bitauit in nobis et vidimus gloriam eiꝰ
quasi vnigeniti a patre plenum gratia et
veritatis. ⁊ sicut ibidem dicitur de plenī
tudine eius nos omnes accepimꝰ. naꝫ de
plenitudie christi omnis distributio gra
tiarū procedit. Tercio debent predicato
res christi p̄dicare mortificationē vitioꝝ
i. Petri. iij. Christꝰ semel pro peccatis no
stris mortuus est. iustus ꝓ iniustis vt nos
offerret deo mortificatos quidē carne vi
uificatos autē spiritu. in quo ⁊ his qui in
carcere erant spiritualiter adueniens pre
dicauit. officium ergo predicatoꝝ est pre
dicatio mortificationis carnaliū viciorum
ad viuificationem spirituum siue animo
rum Gallathas. v. Qui christi sunt carnē
suam crucifixerunt cum vitijs ⁊ concupi
scentijs: sed vt predicator securius mortī
ficationem carnalium vitioꝝ possit predī
care a seipso debet incipere. j. Chorinteo
rū. ix. Castigo corpꝰ ⁊ in seruitutē redigo
ne cum alijs predicauerim ipse reprobus
efficiar. Unde apostolus ad Romanos. ij.
Quosdam arguebat qui predicantes nō
furandum esse furabantur. qui predican
tes non mechandū esse mechabantur. et
ideo vbi alios iudicabant seipsos condē
nabant. Eadem enim faciebant q̄ non fa
cienda esse predicabant. Quarto debent
predicare christi p̄dicatores approxima
tionē regni celoꝝ Mathei. iiij. Cepit ihe
sus predicare ⁊ dicere penitētiā agite ap
propinquabit em̄ regnuꝫ celoꝝ. Magne
virtutis est penitentia per quam regnuꝫ
celoꝝ appropinquat. a quo homo ꝑ pec

catum seipsuz elongat Job: xlij. Auditu auris audiui te nūc aūt oculus meus videt te. idcirco meipsum reprehēdo ⁊ ago penitentiam in fauilla ⁊ cinere. Multum debet homo satagere quomodo penitendo possit de peccatis ꝓpriis cōtristari vel dolere. vt per istam tristiciaz que ſm deū est ad salutem eternam valeat peruenire ij. Chorintheoꝝ. vij. capitulo. Que aūt ſm deum tristitia est penitentiam in salutem stabilem operatur. Ad quam salutez nos perducere dignetur.

De sancto Laurentio

¶ Sermo primus.

Igne me examinasti ⁊ non est inuēta in me iniquitas. ps. xvj. In verbo proposito notantur duo a quibus beatus Laurentius cōmendatur. Primo eñ notatur istius martyris gloriosa purgatio. cum dicitur. Igne me examinasti. Secundo notatur omnis peccati priuatio: cum dicitur ⁊ non est inuenta in me iniquitas. Quantū ad primuz sciendum est ꝙ est quadruplex ignis. primo eñ est ignis tribulationis. secūdo est ignis dilectōis. tercio est ignis doctrine vel eruditiōis. quarto est ignis honeste conuersationis. Primo ergo est ignis tribulationis Ecclesiastici ij. capitulo. In igne probatur aurum et argentum. homines vero receptibiles in camino humiliationis. Aurum ⁊ argentuz sic in igne probantur ꝙ illud quod est impurum ⁊ superfluum ardore ignis consumitur. illud vero quod est purum puriꝰ ⁊ solidius conseruatur. sic dñs homines receptibiles in camino humiliatiōis id est aduersitatis probat ⁊ ipsos sic ꝓbando meliores ⁊ solidiores conseruat Eccl'iastici. xxvij. Uasa figuli ꝓbat fornax ⁊ homines iustos tētatio tribulationi. Uasa figuli sic in fornace ꝓbantur ꝙ ipsa prius mollia in fornace efficiuntur solida/ et humano vsui congrua. Sic mors sanctoꝝ martyꝝ in passionibꝰ a deo probata efficitur deo preciosa. Unde in psalmo dicitur. Preciosa in conspectu dñi mors sanctorum eius sic fides sanctorū martyrum a deo in passionibus probatur et a christo approbatur. j. Petri. j. Probatio fidei vestre multo preciosior sit auro quod per ignem trāsit. Sic fides beati Laurentij in passione et in craticule afflictiōe probata fuit ⁊ in probatione nō defecit. Unde cātatur de ipso: probasti dñe cor meum ⁊ visitasti nocte interrogatus te dominum confessus sum assatꝰ gratias ago. Secūdo est ignis dilectionis Exodi. xxix. Totꝰ autem mōs synai fumigabat eo ꝙ descendisset super eū dñs in igne. Synai interpretatur mēsura vel mandatū per quod signantur electi mensura mandatorum dei regulati et per hoc ad vitam eternam ordinari Mathei. xix. Si vis ad vitā ingredi serua mādata. In isto monte synai dñs descendit quando in cordibus ardorem sue charitatis per spiritum sanctum diffundit Romanoꝝ. v. Charitas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritumsanctū qui datus est nobis. tūc autem mōs synai fumare dicit̄ quando anima iusti quasi in quēdam delicatum vaporem deuotionis resoluitur. Sciendū est ꝙ fumus ex duobꝰ consueuit resolui. scilicet ex igne ⁊ viridibꝰ lignis. ligna eñ desiccata non fumant sicut virida. sic fumꝰ deuotionis efficit̄ ex duobus. Ex memoria mortis christi quaz pro nobis super viride lignū crucis sustinuit. i. Petri. ij. Qui peccata nostra ipse tulit in copore suo sup lignū. vt peccatis mortui iusticie viuamꝰ eius liuore sanati estis. De affectu dilectionis pro impenso beneficio nostre liberationis dicit̄ in ps. Diligam te dñe fortitudo mea dñs firmamentum meū et refugium ⁊ liberator meus. Quomodo aūt ex effusione sanguinis christi sup viride lignū crucis in precium nostre liberationis ⁊ ardore dilectiōis ꝓpter beneficiū nostre redemptionis resoluat̄ fumus deuotionis dicit̄ Joelis scdo. Dabo prodigia in celo ⁊ in terra sanguinem ⁊ ignem et vaporem fumi. Ecce ꝙ ex sanguine christi i ligno crucis effusi i preciū nostre redemptionis et igne debite dilectiōis resoluitur vapor fumi grate ⁊ iocunde deuotionis. Unde de anima deuota q̄ est quasi virgula fumi aromatica dr. Canticoꝝ. iij. Que est ista que ascēdit per desertuz sicut virgula fumi ex aromatibꝰ mirre ⁊ thurris et vniuersi pulueris pigmētarij. talis anima deo deuota fuit anima beati Laurentij q̄ sicut dixit seipsum deo sacrificiū obtulit in odorē suauitatis Tercio est ignis eruditionis Deutrono. xxxiij. In dextra eiꝰ ignea lex. ignis habz duplicē naturā splendoris scz et ardoris sic lex christi habet potestatem illuminatiuam ⁊ inflammatiuam. Quantum ad potestatem illuminationis dicitur in ps Lucerna pedibꝰ meis ⁊ lumen semitis meis

Ignis etiam habet vir tutem inflāmatiōis
sicut et lex christi hieremie .xxiij. Nunquid
nō verba mea sunt quasi ignis ardens di-
cit dominus ⁊ quasi malleus cōterens pe-
tras Verba domini dicūtur eē quasi ignis
ardens propter inflammationem animo-
rum Dicuntur etiam esse quasi malleus cō
terens petras ꝓpter emollitionem et con
uersionem cordium durorū hieremie quin
to. Ecce ego do verba mea in ore tuo i ignē
et populum istum in ligna et vorabit eos
ignis. ignis peccata in peccatoribus vora
re dicitur quando peccatores sanctorum
predicationibus relictis peccatis ad peni
tentiam conuertuntur De hoc igne doctri
ne vel eruditionis poterat dicere beatus
laurentius. Ignitum eloquium tuum ve-
hementer et seruus tuus dilexit illud. hoc
igne doctrine vel eruditionis beatus lau
rentius sic in terris ardebat ꝙ ignem car
bonum ardētium refrigerium appellabat
vnde ipse dicebat decio cesari tyrāno. Di
sce miser quia carbones tui refrigeriū mi
chi prestant. et tibi eternū supplitiū Quar
to est ignis honeste conuersationis Eccle-
siastici quinquagesimo. Quasi ignis efful-
gens ⁊ thus ardens in igne. Beatus lau-
rentius fuit quasi ignis refulgens verita-
te doctrine Danielis duodecimo. Qui do
cti fuerint fulgebunt quasi splendor firma
menti. et qui ad iusticiam erudiunt pluri-
mos quasi stelle in perpetuas eternitates
fuit etiam quasi thus ardens in igne odo-
re fame bone ⁊ nitore honeste conuersatio
nis. Ignis enim charitatis sanctorum sic
interius ardet in corde ꝙ exterius redolet
in honesta ꝯuersatione Canticoꝝ. 4. odor
vestimentoꝝ tuoꝝ sicut odor thurris. Per
odorem vestimentorum que tegūt puden
da signatur odor charitatis que operit pec
cata. ita ꝙ circunquaqꝫ ex honestate cōuer
satiōis difundatur bona fama. I. Petri. 2.
Conuersationem vestram inter gentes ha
bentes bonam vt in eo quod detractāt de
vobis tanquam de malefactoribus ex bo-
nis operibus vos cōsiderātes glorificent
deum in tempore visitationis Sic ergo pri
mo notatur huius martiris gloriosa ꝓba-
tio cum dicitur. igne me examinasti. Scdo
notatur omnis peccati priuatis. cum dici-
tur: ⁊ nō est inuenta in me iniquitas. Sci-
endum est ergo ꝙ est quadruplex causa ꝓ
pter quam debemus cum omni diligentia
studere quomodo possimus a nobis om-
nem iniquitatem excludere. Primo quia
iniquitas grauat portantem. Scdo quia
vexat itenerantem. Tercia execat confide
rantem. Quarto quia a deo separat delin
quentem Primo ergo debemus iniquita
tem a nobis excludere qr iniqtas grauat
portantem. Isaie. i. Ve genti peccatrici po
pulo graui iniquitate. ille popolus graui
iniquitate dicitur sup quē iniquitas quasi
onus graue ꝯgustur ps. Iniquitates mee
super gresse sunt caput meum et sicut onꝰ
graue grauate sunt super me. Nos ergo vī
cula peccatorum dirumpamus et iugū gra
ue ipsoruꝫ abiiciamus et iugo domini no
stri ihesu christi quod leue est nosmetipōs
subiiciamus Mathei. xi Tollite iugū me-
um super vos et discite a me quia mitis sū
et humilis corde iugum em̄ meū suaue et
onus meum leue. Scdo debemus a nobis
iniquitatē excludere qr vexat itinerantē
Sapientie. 5. Lassati sumus in via iniqui
tatis et perditionis ⁊ ambulauimus vias
difficiles. Vie equitatis sunt vie faciles ꝓ
uerbioꝝ. 4. Viam sapientie monstrabo ti
bi ducam te per semitas equitatis quas
cū ingressus fueris non artabuntur gres-
sus tui ⁊ currēs nō habebis offendiculum
Sic ergo vie iniqtatis sūt vie faciles. sed
vie iniqtatis sūt vie difficiles Isaie. 5. ve
q̄ trahitis iniqtatē i funiculis vanitatū ⁊ q̄si
viculū plaustri pctm̄. Sciēdū ē ḡ ꝙ triplex
est vanitas. ꝑmo em̄ est vanitas auaritie.
secundo est vanitas superbie tercio est va
nitas in continentie. Primo ergo est vani-
tas auaritie Ecclesiasti. 34. capitu. Qua-
si qui apprehendit vmbram ⁊ sequitur vē
tum. sic et qui tendit ad visa mēdatia. Vi
sa mendatia sunt ista temporalia. que ad
modum mendatiorum sunt vana Ecclesia
stes. i. capitulo. Vanitas vanitatū et om-
nia vanitas. Secundo est vanitas super-
bie Iob. xi. Vir vanus in superbiam erigi
tur et tanꝙ pullus onagri se liberū natuꝫ
putat. Tercio est vanitas incontinente ꝓ
uerbiorum vltimo capitulo. Fallax gratia
et vana est pulchritudo que specialiter icō
tinentes allicit ipōs inaniter per superfici
alem pulcritudinem decipit Prouerbiorū
vicesimo tercio capitulo. Ingreditur blan
de et in nouissimo mordebit vt coluber et
sicut regulus venena diffundet Libido in
greditur blande per superficialem. dele-
ctationem inaniter alliciendo sed progre
ditur male miserabiliter subuertendo sed
egreditur pessime venenāt diffundendo ⁊
infeliciter occidendo. Sciendum est ergo
ꝙ vanitas auaricie secum trahit iniquita
tem rapine furti et homicidij. Vanitas su-

perbie trahit secum iniquitatem ambitionis litigii et contentionis. Vanitas incontinentie trahit secum iniquitatem deturpationis non solum cordis sed etiam corporis primo Chorintheorum quinto capitulo. Omne peccatum quodcunque fecerit homo extra corpus est. qui autem fornicatur in corpus suum peccat. Si ergo ve qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis. Sequitur et quasi vinculum plaustri trahunt peccatum. Illi quasi vinculum plaustri trahunt peccatum qui seipsos diversis peccatorum generibus illaqueant et involvunt per que seipsos in mortem eterne dānationis inducunt. proverbiorum quinto capitulo. Iniquitates sue capiunt impium et funibus peccatorum suorum quisque constringitur ipse morietur. quia non habuit disciplinam in multitudine stulticie sue decipietur. Tercio debemus a nobis iniquitatem excludere. quia excecat considerantem. Osee nono capitu. Scitote israel stultum. prophetarum insanum. virum spiritualem. propter multitudinem iniquitatis tue. sicut intelligo duplex est spiritus scilicet spiritus sanctus et spiritus immūdus. Unde sicut vsitato modo homo dicitur esse spiritualis qui est plenus spiritu sancto. sic in loco isto quasi singulari modo dicitur vir spiritualis propter multitudinem iniquitatis sue qui plenus est spiritu immundo Luce vndecimo. Spiritus immundus cum exierit ab homine assumit septem alios spiritus secum nequiores et ingressi habitant ibi et fiunt novissima illius peiora prioribus. Sic ergo multitudo iniquitatis faciet hominem stultum prophetam isanum. in quo notatur excecatio cordis in cognitione agendorum. Iniquitas enim est macula excecans oculum cordis ne recte cognoscat bona spiritualia sicut macula corporis excecat oculum corporis ne recte videat temporalia. Job. xi. Si iniquitatem que est in manu tua abstuleris a te et non permanserit in tabernaculo tuo iniusticia. tunc levare poteris faciē tuam absque macula Iniquitas manus pertinet ad peccatum operis. iniusticia tabernaculi hoc est mentis pertinet ad peccatū cordis. que duo si ammoveātur duplex macula ab homine removetur vt sic deus visione beata videatur. Mathei. 5. Beati mūdo corde quoniam ipsi deum videbunt. Sic ergo beatus laurentius seipsum ab iniquitate custodivit cum eo qui est candor lucis eterne et speculum sine macula immaculatus fuit et immaculatus ambulavit. ps. 18. Et ero immaculatus cum eo et emūdabor a delicto maximo. Quarto debemus a nobis iniquitatem excludere quia a deo separat delinquentem Isaie. 59. Iniquitates vestre diviserunt inter vos et deum vestrū et peccata vestra absconderunt faciē eius a vobis. Dura est divisio ista et dannosa que separat a visione dei gratiosa hester. 15. Valde admirabilis es domine et facies tua plena est gratiarum. In visiōe faciei christi non solū est plenitudo eterne glorie Johannis. 7. hec ē vita eterna vt cognoscāt te deum solum verum et quem misisti iesum christum. Ad quam vitam nos perducere dignetur qui vivit et regnat in secula seculorum. Amen.

De sctō Laurētio Sermo secundus.

Beatus qui intelligit super egenum et pauperem psalmo quadragesimo. In verbo proposito duo notantur a quibus beatus laurentius cōmendatur. Primo a pia vel devota affectione: cum dicitur qui intelligit super egenum et pauperem. Secūdo commendatur a condigna retributione. cum dicitur beatus. Quantum ad primum sciendum est quod est quadruplex paupertas. primo enim est paupertas census. secundo est paupertas sensus. tercio est paupertas culpe. quarto est paupertas humilitatis vere. Primo est paupertas census de qua Deutronomii. xxv. Nō obdurabis cor tuum nec contrahes manum sed aperies eam pauperibus. In verbo isto tria notātur. Primo enim notatur compassio cordis cum dicitur. non obdurabis cor tuū. Secundo detestatio avaritie vel cupiditatis. cum dicitur. nec contrahes manum. Tercio effectus boni operis. cum dicitur. sed aperies eam pauperi. Primo ergo debet esse in bono hoīe compassio cordis Job xx. capitulo. Flebam quondam super eo qui afflictus erat et cōpatiebatur anima mea pauperi. Sicut enim ex fonte derivantur rivuli sic ex pio corde debet effectus boni operis derivari. Contra multos qui nec pauperibus compatiuntur ex corde. Nec manum eius aperiunt in bono opere. propter quod hic subditur. nec contrahes manum ibi notatur detestatio cupiditatis contra avaros qui manus habent agiles et porrectas ad accipiendum. sed habēt eas pa

politicas ad dandum. Ecclesiastici. 4. capitulo. Non sit porrecta manus tua ad accipiendum et ad dandum collecta. Tercio notatur exhibitio boni operis. cum dicit. sed aperies eas pauperi. pter hoc in laudem bone mulieris dicitur. Manum suas aperuit inopi. et palmas suas extendit ad pauperem. Prouerbiorum vltimo. Contra cupidos et auaros qui quando audiunt egenos et pauperes clamantes pollices suos in auribus suis tenent. ne clamores pauperum ipsos incantent Ecclesiastici. 4. ca. Declina pauperi sine tristicia aurem tuam et redde debitum. Et respōde sibi pacifice in mansuetudine. Redde debitum hic potest accipi argumentum quod diuites pauperibus sunt debitores. vnde obligati debitis respondēt: quādo bonis debitis pauperibus pauperes sustentant. et comperēter hic dicitur. respondet illi pacifice in mansuetudine. Contra multos a quibus pauperes nichil reportāt nisi verba dura et obiurgationes. et si aliquid pauperibus tribuunt non gratis conferunt. sed suis obiurgationibus illud vendunt. Ecclesiasti. 18. Nonne ardorem refrigerabit ros sic et verbum melius quā datum. Secundo est paupertas sensus Prouerbiorum. 13. capitu. Qui pauper est increpatiōes non sustinet. Magna est ista paupertas sensus et maior paupertate sensus. Facile est regi de vno paupere clerico facere diuitem. sed non posset facere de vno stolido et insipiente clerico sapientem. immo hoc ad illum solū pertinet qui dat ingenium et voluntatem. Sciendum est ergo quod sunt tria genera hominum Quidā enim sunt qui increpationes non sustinent. secundi sustinent sed non tenent. tercij sustinent et retinent. Primi ergo increpationes non sustinent sed odio habent illos qui ipsos increpāt et tales sicut nocte et vespertiliōes in tenebris ignorantie semper remanent. Prouerbiorum duodecimo capitulo. Qui odit increpationes insipiens est sicut enim lux solis odiosa est lippis oculis. Sic lux eruditionis doctrine et increpationum vite odiosa est fatuis. Secundi increpationes sustinent sed non tenent. ipsis enim correctio facta vel exhibita non apparet in ipsis plus quam ictus in aqua. isti susceptum documentum mittunt in saccum pertusum Prouerbiorū primo capitulo. Increpationes meas neglexisti. sequitur. Ego quoque in interitu vestro ridebo. quasi diceret. De interitu vestro nō curabo. ille enim qui ridet non multū videtur curare de ea re de qua ridet. Tercij sunt qui increpationes sustinēt et tenēt et isti se disponunt ad sapientiam Prouerbiorum. 15. Qui increpationes custodit astutior fiet. talis fuit beatus laurentius. Nā cum quereret ab ipso decius cesar generositatem suam. respondit. quantū ad genus hispanus sum. eruditus vel nutritus romanus. et a cunabilis christianus eruditus omnium sacram scripturam et diuinam. Tercio ē paupertas culpe Apocalipsis. 3. Tu dices quia diues sū et locupletatus et nullius egeo. et nescis quia tu es miser et miserabilis et pauper et nudus et cecus. Nō est paupertas tam contemptibilis tam vituperabilis quam est paupertas culpe. per istā enim deuenitur ad paupertatem eterne miserie Luce. 16. De illo diuite guloso et superbo qui oppiebatur purpura et bysso. et epulabatur quotidie splendide. qui in infernū sepultus est in morte. et ibi oppressus fuit tanta miseria et calamitate quod vnam guttā aque non potuit ipetrare. Magna ista paupertas. vix enim pauperes inueniri possunt qui saltam de aqua non habent ad potandum. Quarto est paupertas humilitatis vere Math. 5. Beati pauperes spiritu. quod pauperes sunt humili affectu tales sunt de scola saluatoris qui mitis est et humilis corde. Christus humiles spiritu eligit Jacobi secundo. ¶ Nonne pauperes spiritu eligit deus in hoc mundo diuites in fide. quasi diceret. immo quia tales in parte sua vult habere. Sic ergo beatus laurentius commendatur a pia et deuota affectione. cum dicitur. qui intelligit super egenū et pauperē. ipse enim super egenos et pauperes intellectum et affectum applicauit. ipse thesauros ecclesie sicut de ipso legitur pauperibus distribuit. Unde de ipso dicitur. Dispersit dedit pauperibus iusticia eius manet in seculum seculi. Sicut ergo quadruplex paupertas distinguitur. sic quadruplex beatitudo reperitur ex qua beatus laurentius beatus esse describitur. Primo dicitur beatus per reuelationem egenorum. Secundo dicitur beatus propter eruditionem indoctorum et hoc contra paupertatem sensus. Tercio dicitur beatus propter conuersionem peccatorum et hoc contra paupertatem culpe. Quarto dicitur beatus propter adeptionem premiorum et hoc propter paupertatem humilitatis vere. Primo ergo beatus laurentius dicitur beatus propter releuationē egenorum. Math. 5. Beati misericordes quoniam ipsi misericordiā cōsequē

tur. ex impensione operũ mie dicuntur mi
sericordes miam cõsequi et inuenire. Nã
per impensionem operum misericordie ho
mines de statu culpe transferuntur ad sta
tum grẽ et per ꝯñs ad statũ glorie. Uñ de
beato laurentio põt exponi illud. Eccle. 31
Stabilita sunt bona illius in dño et elemo
sinas enarrabit omnis ecclesia sanctorum
Bona beati laurentij sunt bene stabilita q̃
in illo stabiliuntur in quo est beatitudo sũ
ma omniũ bonoꝝ aggregatione perfecta.
Prouerbioꝝ. 8. Mecum sunt diuitie ꝛ glo
ria opes supbie ꝛ iusticia. ipse fuit ille bea
tus diues de quo dicitur Eccle. 31. Beatus
diues qui inuẽtus est sine macula qui post
aurũ nõ abijt: sed aurũ quasi lutũ contem
psit Job. 41. Sternet sibi aurũ quasi lutũ.
Scdo fuit beatus laurentius beat⁹ ppter
eruditionem indoctoꝝ et hoc contra pau
pertatem sensus. ps̃. Beatus homo quẽ tu
erudieris dñe et de lege tua docueris eũ.
Beatus laurentius fuit a dño edoctus et
in lege eius eruditus. Unde et beatus six
tus ei semina verbi diuini eroganda cõmi
sit. ex quibus decium cesarem superauit et
multos in fide christi solidauit. ꝛ in bonis
moribus informauit. et ppter hos ipos a
paupertate sensus liberauit Ecclesiasti. 39
Spiritu intelligentie repleuit eum et ipse
tanq̃ imbres mittet eloquia sapiẽtie sue
Tercio fuit beatus laurentius beatus p
pter ꝯuersionem peccatoꝝ. contra pauper
tatem culpe Apoca. 16. Beat⁹ qui vigilat
et custodit vestimenta sua ne nudus am
bulet et videant homines turpitudinem
eius ista vestimenta non sunt corporalia
sed spiritualia virtutũ et moꝝ ornamẽta.
vestimenta em̃ corporalia beatus lauren
tius ꝯtempsit qñ exutus vestimẽtis suis
nudus sup cratẽ ferreã suppositis ignitis
carbonibus fuit extensus. et ibi sacrificiũ
seipsũ deo obtulit vñ dicebat. Ego meipm
sacrificium deo obtuli in odorẽ suauitatis
beatus laurentius nõ solũ ista vestimenta
virtutum et morũ custodiuit sed vestimen
ta cõsimilia ab alijs amissa vel perdita re
cuperauit qñ ipsos ab iniquitate auertit.
Malach. 2. In pace et eq̃tate ambulauit ꝛ
multos auertit ab iniquitate. Quarto fuit
beatus laurentius beat⁹ ppter adeptionẽ
premioꝝ. et hoc quia habuit paupertatẽ
vere humilitatis. ps. Ego vere mendicus
sum et paup et dominus sollicitus est mei
Dñs ita p beato laurentio sollicitus fuit
q̃ super ip̃z oculo charitatis respexit Isa.
66. Ad quem respiciam nisi ad paupercu
lum et contritum spiritu et trementem ser
mones meos. talis paupculus fuit beatus
laurentius. et ideo quia humilis fuit est a
deo exaltatus. Humiliamini sub potenti
manu dei vt exaltet vos in tempore visita
tionis. 1. Petri. 5. Uere em̃ humiliatus in
gloria ẽ beat⁹ Job. 22. Qui hũiliat⁹ fuerit
erit in gl̃ia. Ad quã nos pducere dignet.

De spinea Corona Sermo primus.

Data est ei corona et exiuit vincens vt vince
ret Apocaps. 6. In verbo p
posito tria notãtur in quibus virtus et ef
ficatia passionis christi monstratur. primo
em̃ describitur ab ingressu incarnationis.
cũ dicitur. Data est ei corona. Secundo a
progressu predicationis. cum dicitur. ꝛ exi
uit. Tercio describitur ab egressu in quo
fuit precium nostre liberationis. cũ dicit.
vincens vt vinceret. Quantum ad primum
ergo sciendum q̃ triplex fuit corona domi
ni. prima corona fuit carnea. scda spinea.
tercia aurea. Prima ergo corona domini
fuit corona carnea. Canticoꝝ. 3. Egredimi
ni filie syõ et videte regẽ salomonẽ in dya
demate quo coronauit eũ mater sua. filie
syon sũt aie sancte in specula ꝯtemplatio
nis eleuate que debent p ꝯsiderationem
egredi vt videant regem suum coronatum
corona q̃ ipm mater sua id est beata maria
in vtero suo circũdedit in assumptione car
nis qñ misit deus filiũ suũ factũ ex mulie
re natum sub lege. et sic eos qui sub lege
erãt redemit. et hoc qñ verbũ caro factum
est et habitauit in nobis Joh. 1. qñ vidim⁹
eũ non solũ vnigenitũ a patre sed et vnige
nitũ a matre plenũ gratie ꝛ veritatis Joh.
1. Et sciẽdũ q̃ ista coronatio assumptionis
sue carnis facta fuit in die responsationis
sue qñ sibi humanã naturã in matrimonio
quasi insepabiliter copulauit Osee. 2. Spõ
sabo te michi in sempiternũ. hãc incarna
tionẽ petebat aia sãcta Cãticoꝝ. 8. Q̃s det te
frẽm meũ sugentẽ vbera mr̃is mee vt inue
niã te solũ foris et deosculer te et iam me
nemo despiciat. Tũc em̃ xp̃s frater noster
effectus est qñ natura humana sibi ꝯiũxit
ad lr̃am vbera mr̃is nostre id est beate ma
rie dei genitricis dñs nr̃ ihesus xp̃s suxit
qñ ipm lactauit beata maria. Luce. 11. Bea
tus vẽter q̃ te portauit ꝛ vbera que suxisti
Foris est inuentus qñ in terris visus est
et cũ hoib⁹ ꝯuersat⁹ est. Baruch. 3. sed. vt
deosculer te i osculo sit ꝯiũctio labioꝝ. ꝯ

fideliũ ad xp̄m dꝫ esse ꝑ fidẽ ⁊ dilectionez
ↄiũctio aloꝝ Canticoꝝ.i. Osculetur me os
culo oris sui sequitur ħ. et iã nemo me de
spiciat ex incarnatione xp̄i huãna natura
nõ est despecta sꝫ potius honorata vñ cum
btũs iohẽs apostolus angelum vellet ado
rare q̃ tã sedule satagebat ei secreta cele-
stia reuelare dixit ei vide ne feceris cõser
uus em̃ tu⁹ sum ⁊ frm̃ tuoꝝ necmirũ si an
geli in veneratione magna hñt humanaꝫ
naturã quã in xp̄o vidẽt suꝑ om̃s choros
angeloꝝ exaltatã scd̃o habuit xp̄s coronã
spineã. Joh.19. Milites plectẽtes coronã
de spinis iposuerũt capiti ei⁹ ⁊ veste pur-
purea circũdederũt eũ.ꝑ istã coronã de spi
nis factam creatura fuit ifirmitas hũane
culpe vel iniq̃tatis. Vñ in officio matutia
rũ dr̃ spinea q̃ pupugerat patietẽ dñm pei
tentes liberat a pũctura criminũ nec sivo
luit dñs istã coronã sibi tãq̃ regi solũ reti
nere imo voluit eã apostolis suis martiri
bus cõcedere vñ cuilibꝫ istoꝝ dr̃. Coronãs
coronabit te intribulatiõe Jsa.22. Bis re
plicat nomen coronationis. q2 apostoli et
martires fuerunt coronati tribulatione in
verbis cõtumelioſ ⁊ in q̃uib⁹ tormẽtis sꝫ
in his oib⁹ legittie certauerũt et iõ a xp̄o
meruerunt coronari.2.Thimo.2 Nõ coro
nabitur nisi qui legittie certauerit nez em̃
mors nezvita nez exquisita tormẽta potue
rũt ip̄os sepãre a caritate xp̄i Apocalip.2
Esto fidelis vsq̃ ad mortẽ et dabo tibi co
ronaꝫ vite. Tercia corona q̃m habuit xp̄s
fuit corona aurea Eccle.45 Corona aurea
suꝑ mitrã eius expressa signo sanctitatis.
Corona aurea dr̃ esse suꝑ mitrã xp̄i quia
ip̄e solus rex sũmus vel sacerdos vel pon-
tifex fuit hebreoꝝ.9. Xp̄s assistens ponti
fex futuroꝝ bonoꝝ. Jsta corona aurea su
per mitrã xp̄i fuit expressa signo sanctita
tis q̃ expressio in multis apparuit. Primo
in ei⁹ passione virtuosa. Scd̃o in ei⁹ resur
rectione gloriosa. Tercio in eius ascensio
ne iocũda. Quarto in missione spiritussan
cti fructuosa. Quinto in apostoloꝝ suoruꝫ
sctitate miraculis plena. hoc est id signuꝫ
de quo dr̃ Marci vlti. Signa ante eos qui
crediderunt hec sequẽtur in noĩe meo de
monia eiĩcient. linguis loquentur nouis.
ſpentes tollẽt ⁊ si mortiferꝝ quid biberit
nõ eis nocebit ⁊ super egros manus impo
nẽt et bñ habebunt. hec est expressio san
titatis xp̄i ꝓpter quã expressionẽ sãctita
tis nõ solũ ad regnũ celeste tanq̃ ad obtẽ
tionẽ hereditatis non solum sicut heres le
gittimus ex natura deitatis sed quasi per
quandã acquisitionẽ ex parte humanitatꝭ
quondã iure acquisitionis ꝑ passionẽ per
uenit hebreoꝝ.2. Uidemus iesum ꝓpter
passionem mortis gloria et honore corona
tum. Sic ergo prima ↄmendatur ies⁹ xp̄us
ab ingressu sue incarnationis cum dicitur
Data est ei corona et ista corona triplex est
sicut suꝑius est distincta que triplex coro-
na in capite iesu posita est quod eleganter
Sacharie.6. signatur vbi dicit. Facies co
ronas et pones in capite iesu. Secũdo de
scribitur domin⁹ noster iesus christ⁹ a pro
gressu sue predicationis cũ dicit. et exiuit.
Sciendũ ergo q̃ dominus noster ies⁹ chri-
stus exiuit tripliciter. Primo enim exiuit
per beneficium incarnationis. Secundo
exiuit per officiũ predicationis Tercio exĩ
uit per exhibitũ precium nostre reparatio
nis. Primo ergo exiuit dominus noster ie
sus per beneficiũ incarnatiõis. Eccle.24.
Ego quasi fluuius dorix et sicut aqueduct⁹
exiui de paradiso. Dorix interpretat me-
dicamentum generatiõis in quo signatur
charitas xp̄i et eius humanitas ꝑ quã ob
tinuimus grãm sanitatis ip̄e enim fuit ille
optimus vnguentarius de quo Ecclesiasti.
18. dr̃ Unguentarius pigmenta faciet sua
uitatis et vnctiones ↄficiet sanitatis ꝑ ip̄ꝫ
facte sunt vnctiones sanitatis: qñ infirmi
diuersis languoribus curati sunt et mor-
tui resuscitati fuerunt Mathei.xj. Euntes
renũciate iohanni que vidistis et audistis
Dñs tanq̃ iustus volebat q̃ aliquis pro
ipso deponeret testimoniũ nisi de illis que
tanq̃ visa et audita audacter posset pro-
ponere in iuditium. Unde ⁊ subdit ceci vi
dent: claudi ambulant: leprosi mũdantur:
surdi audiũt. mortui resurgunt. pauperes
euangelisant. propter quod hic dñs noster
ies⁹ christ⁹ dicit fluuius dorix quia fuit me
dicamentum humane generationis. sequi
tur hic. et quasi aqueductus exiuit de pa-
radiso: natura aque ductus est q̃ tantum
ascendit quantũ descendit et ꝓpter hoc cõ
petenter domin⁹ iesus christ⁹ se aquedu-
ctui cõparauit: q2 et de celo descendit ⁊ ad
celũ ascendit. Ps. A summo celo egressio
eius et occursus ei⁹ vsq̃ ad summum eius
vnde exitum aule regie a qua exierat ⁊ de
scensum miserie ad quam pro nobis descẽ
derat descripsit Johannis.16. Exiui a pa-
tre et veni in mũdum et iterꝝ relinquo mũ
dum et vado ad patrem exponam⁹ ita bre
uiter. Exiui a patre per eternam generati
onem. et veni in mundũ per temporalem
carnis assumptionem et iterum relinquo

mundum id est mundi miseriam. et ascen-
do ad patrem id est ad patris gloriam ubi
christus est in dextra dei sedens. Secūdo
exiuit per officium predicationis Luce. 8
Exijt qui seminat seminare semen suum.
sicut ibidem dicitur. semen est verbum dei
sator aūt christus semen ergo seminare ni
chil aliud est q̄ꝫ verbum dei predicare vl'
docere. Sic ergo christus verbum semina
bat quando verbum suum in virtute ꝛ po
testate ꝓponebat Matei. 7. Erat docens
eos sicut potestatem habens et non sicut
scribe et eorum pharisei. Ille in potestate
dicitur docere cuius doctrinam cōcomita
tur bonitas vite primo vt in seipso osten-
dat quod alijs predicat. sicut christus ostē
dit in se de quo Actuū. i. legitur. Cepit ie
sus facere et docere cōtra multos qui ꝑm
sanctum euangelium bona et honesta pre
dicant per latentem autem malitiam et ex
terius in signis patentem predicationem
suam deturpant quib⁹ ꝯpetit id Genesis
7. Uox quidē vox iacob est man⁹ aūt manus
sunt esau. vox predicatoris vox iacob est.
quando laudabiliter proponit verbum di
uinum sed manus eius sunt manus esau.
quando reprehensibiliter seipsum extēdit
ad opus malum. Tercio exiuit ꝑ exhibitū
beneficium nostre reparatiōis Johis. 19.
Exiuit ergo ihesus portans spineam coro
nam et purpureum vestimentum. In hoc
q̄ exiuit ihesus portans coronam spineaꝫ
designatur ei⁹ afflictio in hoc q̄ exiuit por
tans purpureum vestimentum designatur
eius irrisio. vt per spineam coronā nobis
ostenditur q̄ pro ipso spinas tribulatiōm
libenter sustinere debemus ꝛ ꝑ purpureo
vestimento in quo irrisus fuit ꝓ ipso irri-
siones in omni patientia portaremus sed
sicut boni milites post regem suum exeūt
vt ad modum voluntate eius faciant ita fi
deles christi post ipsum exire debent vt se
ipsos pro christo sicut pro ipsis se exhibuit
ita et ipsi se exhibeant Hebreoꝝ. 13. Exea
mus ad eum extra castra improperium ei⁹
portantes christus improperia peccatorū
portauit pro populo isto vnde et quilibet
improperium eius debet assumere in seip
so. Nam istud non vocat a merito sed re-
muneratur future ciuitatis glorioso pre-
mio et ideo ibidem subditur non habem⁹
hic manētem ciuitatem sed futuram inqui
rimus homo pauper qui non habet ꝓpri
um hospitiuꝫ in quo possit ꝯsistere siue qui
escere conducit alienū hospitium quo pos
sit quoquo modo remanere et id hospitiū

modo consueto conducit ad annū. sed non
est aliquis qui sciat si habeat hospitiū per
diem vnum. ad illam ergo mansionem to-
tis visceribus aspirem⁹ quā futurā nobis
tāq̄ꝫ hereditariā expectam⁹ Tercio descri
bitur nobis xp̄s ab egressu i quo fuit ꝓciū
nr̄e liberatōnis cū dr̄. vt vinceret. Dupli-
cat i hac auctoritate btūs Johānes nomē
victorie. Xp̄s eīm vicit dupliciter. Primo
enim vicit paucos de iudeis id est aposto-
los et discipulos ad familiaritatem suam
trahendo vel vocando. sed postmodum vi
cit aliter vt per predicationem istorum ad
christum vocaretur gentium multitudo.
Actuum. 13. Uobis oportebat primum lo-
qui verbum dei sed quoniam repellis il-
lud et indignos vos iudicatis vite eterne
ecce conuertimus ad gentes sic eīm nobis
precepit dominus. Sciendum est ergo q̄
dominus vicit tripliciter. primo enim vi-
cit falsitatem veritate. secundo vicit forti-
titudinem potestate. tercio vicit vanitatē
firmitate vel stabilitate. Primo ergo chri
stus vicit falsitatem veritate scd̄o. Esdre. 3
Super omnia vincit veritas. Christus est
ille qui de seipso dicit. Ego sum veritas via
et vita Johannis. 14. Christus est via du
cens. veritas lucens. vita indeficiens. iste
qui est veritas omnia vicit quia nullus in
scientia vel veritate potest ei cōparari imo
oportet omnem creaturā sua scientia supe
rari. Job. 36. Ecce deus magnus vincens
scientiam nostram numerus annorū eius
inestimabilis. Quid mirum si sapiētia dei
sapientia nostra vincitur cū numerus die-
rum eius inestimabilis dicatur nos dici-
mus q̄ antiqui debent esse sapientes: dic
mus etiam q̄ nemo eligit iuuenes esse du
ces. eo q̄ non constat eos esse sapientes.
Job. 12. In antiquis est sapientia ꝛ i mul-
to tēpore prudentia. Quomodo ergo crea
tum se auderet creatori suo comparare cu
ius annos non potest aliquatenus nume
rare. Sapientia enim que christus est de
seipsa dicit. Ego sapientia ex ore altissimi
prodij primogenita ante omnem creaturā
Ecclesiastici vicesimo quarto. Antiq̄ores
annos iunioꝝ cognoscere debēt. sed iuni
ores annos antiquoꝝ ignorant ꝛ ideo oci
osi quando de annis antiquoꝝ inquirunt
et si non sunt ociosi videntur tamen esse o
ciosi. Secundo vicit fortitudinem potesta
te Luce. xi. capitulo. Fortis armatus cu
stodit atrium suum in pace sūt omnia que
possidet si autem fortior illo superueniens
vicerit eum vniuersa arma eius auferet in

quibus cōfidebat ꝛ spolia distribuet. Fortis armatus est christus per quem dyabolus qui fortis armatus erat ꝛ fere omnes in carcerem sua potestate trahebat est deuictus et armis tam' ten tationū crudeliū ꝙ vexatione hominum qui demoniaci vocari consueuerunt pro magna parte exspoliatur spolia autē que eius esse consueuerant per christum apostolis suis eam consimilibus in diuersa et honorabilia ecclesie officia distributa sunt. Epheseos. 4. capitulo. Ipse dedit quosdam apostolos quosdam autem prophetas alios vero euangelistas. alios autem postores ꝛ doctores ad consummationem sanctorum in opus ministerij in edificationem corporis christi. Tercio vicit vanitatem firmitati vel stabilitate Johannis decimosexto capitulo. Cōfidite ego vici mundū. Christus vicit mundum qui mundi vanitatem non dilexit. Vñ cum iudei vellent ipsum rapere vt eum facerent regē ab ipis fugit. sicut dicitur Jo. 6. Nos exemplo ipius si filij eius esse velimus mundi vanitatē fugere debemus. Et ẜm istaꝫ viam ꝓ modulo nostro christi exemplo vicimus primo Johis. 5. Omne quod natum est ex deo vicit mundum. si ergo nati vel filij christi sumus mundum cōtemnamus et per contemptum mundi ipꝫ vincamus vt dulcedinem vite eterne assequamur Apocalipsis. 2. Vincēti dabo māna abscōditū. istud māna abscōditū est refectio eterne iocunditatis quam et si deus mō abscondet a nobis tñ ondet nobis in tempore sue retributionis. Ad quā nos ꝑducere dignetur q̄ viuit ꝛ regnat in scła.

¶ De spinea Corona. Sermo secundus.

Egredimini et. videte filie syon regem salomonem in dyademate quo coronauit eum mater sua. Canticoꝝ tercio capitulo. In verbo ꝓposito tria notantur ad que sacra scriptura nos hortatur. Prio enim hortatur nos ad studium consideratonis cum dicit. Egredimini et videte filie syon. Secundo ponit considerationis obiectum. cū dicit regē salomonē. Tercio subdit considerationis fructū. cū dicit in dyademate quo coronauit eū mr̄ sua. Quātū ergo ad primū dicit. Egredimini et videte filie syō. Sciēdū ergo q' tria sunt ad que debemus egredi. Primo em̄ debem⁹ egredi ad studium considerationis. Secūdo ad exercitum bone operatiōis. Tercio ad fastigium sancte contēplationis. Prio em̄ egredi debemus ad studiū cōsiderationes Genesis. 24. Isaac egress⁹ erat ad meditādum in agro declinata iam die. In ista autem auctoritate modus scolariū studentium imprimitur qui inclinata iam die id est circa vesperam ad agros egrediuntur vt circa ea que audierunt et studerunt meditentur. Vt audita vel lecta frequenti meditatione memorie commēdentur et sic sapientia acquiratur. Non enim sapientia de facili potest acquiri sine frequenti meditatione et inquisitione diligenti prouerbiorum secundo capitulo. Si sapientiam inuocaueris et inclinaueris cor tuum prudentie et quesieris eam quasi pecuniam et sicut thesauros effodieris illam tunc intelliges timorem domini et scientiam dei inuenies. Illa diligenter querere solemus q̄ magni valoris esse reputamus. Sapientia enim diligenter debet inquiri cuius valori nichil desiderabile potest comparari. Prouerbiorum. 3. capitulo. Preciosior est sapientia cunctis opibus. et omnia que desiderabantur, huic non valent comparari. Secundo debemus egredi ad exercitium bone operationis. Canticoꝝ. 7. capitulo. Egrediamur in agrum ꝯmoremus in villis mane surgamus ad vineas. Tria sunt operum genera que ponit hic sacra scriptura. quedam em̄ sunt opera laboriosa. que tangit sacra scriptura. cum dicit. Egrediamur in agrum. Quedam sunt opera studiosa que tangit. cum dicitur commoremus in villis. Quedam sunt opera delitiosa. que tangit cum dicit. mane surgamus ad vineas. Primo ergo tāgit opera laboriosa. cum dicit. egrediamur in agrum. Agricole eniꝫ agrum egrediuntur et ibi laboriosis operibus implicantur. homines em̄ ad laborem nascuntur Job. 5. capitulo. Homo nascitur ad laborem sicut auis ad volatum. Opera bona quanꝙ sint laboriosa non tamen sūt euitanda quia sunt fructuosa primo. Chorinteorum. 3. Vnusquisꝙ propriam mercedem accipiet ẜm suum laborē. dei enim sumus adiutores dei agricultura estis. dei edificatio estis. Secundo tangit opera studiosa cum dicit. commoremus in villis enim cōmorantur studiosi tam in liberalibus disciplinis ꝙ in artibus mechanicis. et quicquid sit de artibus alijs precipue et diligēter debemus studere in acquisitione sapiētie salutaris que dupliciter obtinetur. scꝫ studioso labore et diuino munere. propter laborem studiosum dicitur. Sapientie. 9.

Mitte illam de celis sanctis tuis et a sede magnitudinis tue vt mecum sit et mecum laboret Quantum ad munus diuinū dicit Sapiē.9. Difficile estimamꝰ q̄ terra sunt et q̄ in ꝓspectu sunt inuenimꝰ cū labore q̄ in celis sunt autem quis inuestigabit. Sēsum tuum quis sciet nisi tu dederis sapiētiam. Tercio tangit sacra scriptura opera delitiose cum dicit mane surgamus ad vineas. Ex vinea vinum nascitur in quo homines letantur et etiam delectantur. psalmista. Uinum letificat cor hominis. Per vinum istius vinee possumus intelligere dulcedinem charitatis interne. Hoc vino dilecti christi letificātur quando charitas per spiritumsanctum nobis infunditur vt habetur ad Romanos.5.capitulo. Charitas dei diffusa est in cordibus nostris per spiritumsanctum qui datus est nobis. Hoc vinum optimū dignum dilectio christi ad potandum. labiis et dentibus illius ad ruminandū. Tercio debemus egredi ad fastigium contemplationis Isaie vndecimo Egredietur virga de radice yesse ⁊ flos de radice eius assendet ⁊ requiescet super eū spiritus domini yesse interpretatur incendium amoris. Tunc ergo virga de radice yesse egreditur quando rectitudo intentionis de incendio amoris oritur tunc autē flos de radice yesse ascendit. quando homo post incendium amori et rectitudinez intentionis ad fastigium contemplatōnis seipsum erigit tunc autem super eum spiritus domini requiescit quando in seipso spiritus domini consolationem [etiam in tribulationibus] sentit. ipse enim est pater misericordiarum et deus totius consolationis qui consolatur nos in omni tribulatione nostra scdo. Chorinteorum primo Huius spiritussancti consolationem in se ipso senserat sapiens qui dicebat. Sapiē. 12. Ꝙ bonus et suauis est domine spiritus tuus in nobis. Sic ergo pmo ponit sacra scriptura considerationis actum cum dicit egredimini ⁊ videte filie syon. Secūdo ponit cōsiderationis obiectum cum dicit. regem solomonem. Salomon interpretatur pacificus. per quez christus bene signatur qui recte pacificus dicitur. qr nos deo prī et angelis reconciliauit Epheseos.2. Ipse est em̄ pax nostra qui fecit vtraꝙ vnum. Homines per peccatum a celestibus spiritibus erant separati et elongati sed ꝑ sanguinem christi quez ꝓ nobis peccatoribꝰ effudit christus ihesus sunt angelis pacificati et reconciliati. Collos.1. Pacificans per sanguinem crucis eius siue que in terris siue que in celis sunt. Nos ergo exemplo christi informati debemus et sicut xp̄s fuit pacificus ita et nos pacifici esse debemus. Sciendū est ergo ꝙ quilibet homo triplicem pacem debet habere. Primo em̄ debet hr̄e pacē ad deum Isaie. 48. Utinā attendisses mādata mea facta fuisset sicut flumen pax tua. Hic habes ꝙ ex obseruantia mandatoꝝ fit ad deum pax et cōcordia electorum. Sed notabile est ꝙ dicit facta fuisset sicut flumen pax tua. Ego video in flumine duo. scꝫ tranquillitatē et abundātiā vel felicitatē. Flumina em̄ trāquillius ꝙ̄ torrentes fluere solent. Unde poeta. Nam qui fluuialibus vndis intumuittorrēs fluit acrius amne perhenni. In fluuio etiam video abundantiā. torrentes enim solent exsiccari non fluuij. in quo notatur ꝙ pax nostra dꝫ esse tranquilla ⁊ debet eē multa. ps. Pax multa diligentibus legem tuam et non est illis scandalum. Ex obseruatione ergo mandatoꝝ fit ad deum recōciliatio animorum et multiplicatio dieꝝ ⁊ annoꝝ. Prouerbi.3. Precepta mea cor tuū custodiāt. longitudinem em̄ dierum et annos vite et pacem apponent tibi. Scd̄o dꝫ homo habere pacē ad seip̄z phili.4. pax dei que exuperat oēm sensū custodiat corda vestra et intelligētias vestras. pax dei duo facit in nobis ipsa enim dulcorat affectum et illuminat intellectum. quātum ad dulcorationem affectionis dicit. pax dei custodiat corda vestra. quantum ad illuminationem rationis. dicit et intelligentias vestras. ista pax in presēti vita inchoatur. sed in vita beata consummabitur Isa. tricesimo secundo capitulo. Sedebit populꝰ meus in pulchritudine pacis et in tabernaculis fiducie in requie opulenta. Tria dicit que erunt in vita beata. Ibi em̄ erit tranquillitas sine perturbatione. et quantum ad hoc dicit. sedebit populus meus in pulchritudine pacis. ibi etiam erit securitas sine timore vel hesitatione. et quantuz ad hoc dicit. in tabernaculis fiducie. ibi et erit abundantia vel vbertas sine defectione. ⁊ quantum ad hoc dicit. in requie opulentia. Tercio debet homo habere pacem ad ꝓximum Romanorum.12.capitulo. Si fieri potest ꝙ ex vobis est cum omnibꝰ hominibus pacem habentes. Dominus vult ꝙ electi sui sint in ecclesia sua. quasi oues in ouili dominico pacem habentes. non sicut canes rabidi inuicem mordentes. Gallath. quinto capitulo. Si inuicem mor

detis et comeditis videte ne ab inuicem cõ
sumamini. hoc est contra regulares clau
strales murmuratores detractores seipsos
ad inuicem et prelatos suos mordentes et
comedentes. boni ergo religiosi de obser
uatione pacis et concordie debent esse sol
liciti. Ephesios quarto capitulo. Solliciti
seruare vnitatem spiritus in vinculis pa-
cis. Ea que in vinculo constringuntur ru-
pto vinculo abinuicem dissoluuntur. Sic ꝑ
pacem et concordiam fit coniunctio animo
rum. per discordiam vero fit dissolutio ⁊ se
paratio. impiorum vt habetur Isa. 57. ca
pitulo. Non est pax impijs dicit dominus
immo impios comparat feruenti mari qđ
vento commotum non quiescit Isaie. 57.
Cor impij quasi mare feruens quod quie-
scere non potest. sic ergo ponit sacra scri-
ptura considerationis obiectum. cuz dicit
regem salomonem. Tercio ponit conside
rationis fructum cum subdit. in diadema
te quo coronauit eũ mater sua. Mater chri
sti synagoga dicitur. a quo christus fuit
triplici dyademate coronatus. Sciendum
ergo ꝙ ẽ triplex dyadema. Primo est dya
dema tribulationis. Secundo est dyade-
ma discretionis et etiam discussionis.
Tercio est dyadema glorie ⁊ honoris vel
eterne tribulationis. Primo ergo est dya
dema tribulationis quo dyademate chri
stus coronatus fuit. Ecclesiastici. xi. Insu
spicabilis portauit dyadema quis vnꝙ̃
posset suspicari ꝙ ille per quem facta sunt
omnia et sine quo factũ est nichil portaret
dyadema de spinis. attamen christus ve-
rus homo et verus deus huiusmodi dya
dema portauit. quis vnꝙ̃ posset suspicari
ꝙ ille ꝑ quẽ ceci vident claudi ambulant.
leprosi mundantur. mortui resurgunt. pau
peres euangelisantur. quis vnꝙ̃ credere
posset ꝙ talis et tãtus dyademate spineo
fuit coronatus Mathei. 27. Milites ple-
ctentes coronam de spinis imposuerũt su
per caput eius in hoc dyademate spineo
posito super caput xp̄i magnificentia dei
patris conscripta fuit. Sapientie 18. Ma-
gnificentia tua in dyademate capitis illꝰ
scripta erat ista magnificentia fuit digni-
tas regia capiti christi sup̱ scripta. Math.
27. Imposuerunt super caput eius causã
ipsius scriptam. hic est ihesus nazarenus
rex iudeoꝝ. Secundo est dyadema discre
tionis vel discussionis Job. 29. Justicia in
dutus sum et vestiui me sicut vestimento
et dyademate iudicio meo. bonuz vestimẽ
tum non potest exterius vetustate cõsumi
Sap̄. i. Justicia ꝑpetua est et immortalis.
Dyadema etiam iudicij ⁊ vltime discussio
nis christus habebit quãdo in die iudiciũ
tam electos ꝙ̃ reprobos iudicabit Danie
lis. 7. Fluuius igneus rapidusꝙ̃ egredie
batur a facie eius. milia milium ministra-
bant ei et decies centena milia assistebãt
ei. iudicium mirabiliter debemus timere
quia velimus nolimus sicut sacerdos va
dit ad synodum oportebit personaliter
comparere. 2. Chorinteorum. 5. Omnes
nos manifestari opʒ ante tribunal christi
vt recipiat vnusquisꝙ̃ ꝓpria corporis ꝓut
gessit siue bonũ siue malum. Tercio ẽ dya
dema glorie et honoris vel eterne retribu
tionis Isaie. 62. Eris corona glorie in ma
nu domini tui deus erit corona glorie ele
ctis suis ipsos in animas gloria et hono
re coronãdo. Erit etiã dyadema regni ele
ctos suos in corpore gloriosis dotibꝰ illu
strando Sapientie. 5. Justi autem imper-
petuum viuent et apud dominum est mer
ces eoꝝ et cogitatio eoꝝ apud altissimum
ideo accipient regnum decoris et dyade
ma spei de manu domini. quod erit in per
ceptione eternalium premiorum. quando
iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eo
rum Mathei decimotercio. c. Ad quod re-
gnum nos perducere dignetur qui viuit ⁊
regnat in secula seculorum. Amen.

¶ De assumptiõe bea te Marie. ¶ Sermo primus.

QUe est ista que
ascendit de deserto delitijs
affluens. Canticorum. 8. Ad
commendationem gloriose virginis in pro
posito verbo notãtur duo. Primo enim no
tatur eius humilitas imitando. cum dici
tur. Que est ista que ascendit de deserto
Secundo notatur eius felicitas appeten
da. cum subditur. delitijs affluens. Quãtũ
ad primũ notãtur duo. scʒ ascẽsionis actꝰ.
cum dr̄. ascendit ⁊ ascensionis locus. cũ dr̄
de deserto. Sciẽdũ est ergo ꝙ beatissima
virgo Maria hodierna die ascẽdit ad celũ
de deserto id est de p̄senti mũdo qui dr̄ de
sertũ triplici rõne. Primo qꝛ est in hoc mũ
do transitoria habitatio. Secũdo quia vel
rara vel nulla est hic verborum bonoꝝ de
lectatio. Tercio quia ẽ hic multimoda ma
lorum tribulatio. Primo igitur qꝛ in mũdo
est transitoria habitatio. idcirco compara
tur deserto vt habetur. Sapientie. xi. ca.

Iter fecerunt per deserta que non habitã
tur et in locis desertis fecerunt casas. Ca
se in hoc loco dici possunt papiliones vel
tentoria que non sunt dominus ciuium sz
militantium. Et nos q̄diu in hoc mundo
sumus in continua militia esse debemus
hostes sensibiles et inuisibiles scz mundũ
carnem et demones sustinemus vt habet.
Job septimo capitulo. Militia est vita ho
minis super terram. Et vt simus milites
strenui i hoc exercitio militari monet nos
apostolus secundo. Chorinteoꝝ. decimo
capitulo. Arma milie nostre non sunt car-
nalia sed potentia deo ad destruitionẽ mu
nitionum. consilia destruentes et omnem
altitudinem extollentem se aduersus sciẽ
tiam dei. Sed in ista militia quidam tota
liter ignorantes sunt qui sunt carnales. i.
Chorinteorum secundo. Animalis homo
non percipit ea que sunt spiritus dei. Qui
dam autem et si sunt spirituales ab operi
bus carnis ad spiritum conuersi non tamẽ
multum possunt in hoc bello spirituali. qz
in eo non sunt exercitati. sed sunt negligen
tes ꝛ pigri. signati per dauid qui cum esset
adhuc iuuenis et esset indutus armis sau
lus dixit. non possum sic incedere quia nec
vsum habeo. sed postmodum post multa
prelia acquirens artẽ bellandi per multum
exercitium dicebat loquens de bello spi-
rituali. Exercitabar et scopebam spiritum
meum. Dominus autem qui suos milites
in bello deserere nescit in isto bello spiri-
tuali nos non deserit. sed est paratus iuua
re ad ostendendem viam in columna nu-
bis. Nubes est gloriosa virgo mater chri
sti in in qua tanq̄ in nube filius dei voluit
incarnari et obumbrari vt nos precederet
et iuuaret in forma visibili. Ecclesia. 24.
capitulo Ego in altissimis habitaui ꝛ thro
nus meus in columna nubis. Secundo di
citur mundus desertũ quia in ea nulla vel
rara est delectatio psalmista. In terra de-
serta inuia et in aquosa. Mundus dicitur
terra ꝓpter absentiam virtutũ. Inuia pro
pter transgressionem mandorũ que sunt vi
ta perueniendi ad celum. sed inaquosa di
citur ꝓpter ariditatem mentiũ. ꝓpter de
fectum roris vel pluuie deuotionis siue la
chrimarum. Unde in huius figura conque
rebantur filij israel. Numeri. xx. Cur indu
xisti nos in desertum locum istum pessimũ
qui ficus non gignit. nec vineas nec malo
grauata insuper et aquam non habet. isto
rũ omnium defectum in nobis sentimus sz
ad consilium domini quod ibidinem datur

recuramus. ibi enim moysi dicitur ꝙ acci
peret virgam et percuteret hijs silicẽ et il
lis daret aquam. Quod cum ita factum es-
et aque latissime de petra fluxerunt. vir
ga est beatissima virgo mari. de qua in ec
clesia cantatur Uirgo dei genitrix virga ẽ
flos filius eius petra vero est christum pri
ma. Chorinteorum duodecimo capitulo.
petra autem erat christus. Ad istam vir-
gam debemus recurrere et ipsam accipere
id est ipsam vt pro nobis roget interpella
re sed dicitur ꝙ virga est petra bis percus
sa per quod datur intelligi ꝙ beatissima
virgo duobus modis filium suum rogare
consueuit. Primo iure dilecte supplican-
do excellentie summe maiestatis: Secũdo
iure matris. Quasi imperando latescenti
dulcedini ex ea assumpte humilitatis. In
cuius figura tercio. Regum secũdo dicitur
Pete mater mea: nez em̃ phas est vt auer
tam faciam tuam. et tunc cum secundo ex
virga lapis id est christus a virga id est vir
gine maria percutitur ex petra aque latis
sime deuotionis et compunctionis ad ab
lutionem peccatorum. hanc aquam de pe
tra acceperat dauid qui dixit Lauabo per
singulas noctes lectum meuz lacrimis me
is stratum meum rigabo. psalmista. Ter
cio mundus iste dicitur. desertum quia in
ipso est multitudo tribulationis. quod be
ne signatum est in filijs israel qui innume
ras tribulationes sustinuerunt quando.
transeundo per desertum ad terram pro-
missionis deuenerunt. et vt multis mini-
ma referemus vt habetur. Numeri vicesi
mo primo capitulo dicitur. ꝙ immisit do
minus serpentes igneos in filios israel ꝓ
pter peccata eorum ad quorum plagas et
mortes plurimorum clamauerunt ad moy-
isen et ille clamauit ad deum qui dixit ei
vt faceret serpentem eneum et pro signo e
rigeret illum ad cuius aspectum filij isra-
el qui serpentum morsibus percuterentur
sanarentur. Bene dicit ꝙ erigeret serpen
tẽ pro signo quia omnia contingebãt illis
in figura sicut dicitur primo Chorinteoruz
decimo capitulo. Unde per serpentem qui
est in palo erectus signatur christus qui ẽ
in patibulo crucis eleuatus ad cuius aspe-
ctum a morsibus serpentum spiritualium.
id est a veneno mortifero peccatorum. li-
beramur vt habetur. Hebreorum duode-
cimo capitulo. Aspicientes in autorem fi
dei consummatorem ihesuz qui proposito
sibi gaudio sustinuit crucẽ ꝯfusioni ꝯtẽpta
istam etiam virtutem serpentes spiritua
les fugandi dominus gloriose virgini ma

tri sue cõmunicauit Ecclesiastici.24. Ego
quasi vitis fructificaui suauitatem odoris
Odor vitis florẽte vinea talis virtutis eẽ
dicitur: ꝙ omne reptile venenatũ ab ea ex
ire compellitur. in quo signatur euidenter
ꝙ potestas fugandi demones gloriosissi-
me virgini ꝯmunicatur. Ad eam ergo per
cussi a serpentibus fiducialiter recurram⁹
sic ergo per desertum signatur ascensionis
locus. Scdo notatur ascensionis actus. cũ
dicitur. Que est ista que ascendit. Et scien
dum ꝙ beatissima virgo hodie tripliciter
ascendit. Primo per modum nubis ad irri
gationem aridorũ. Scdo ad recreationem
infirmoꝝ. Tercio per modum aurore con
surgentis ad illuminationem indoctorum
Primo ergo ascẽdit beata virgo maria ꝑ
modũ nubis ad irrigationem aridorum.
tercio Regũ.18. Nubecula parua q̃si vesti
gium hois descendebat de mari. Nubecu
la parua est virgo maria que dicit̃ nubes
ratione irrigationis. sed dicitur nubecula
parua ratione humilitatis. ipsa eñ ꝛ si sit
dignitate magnifica. fuit tamen humilita-
te modica. que humilitas multũ fuit i ocu
lis redemptoris accepta Luce.1. Respe-
xit humilitatem ancille sue. Uñ ꝛ nos pec
catores multum debemus nos humiliare
quia homo semper est acceptior in oculis
dei quanto magis humiliat. displicet au-
tem deo quantũcunꝗ modicum per super
biam se eleuat: qd cõpetenter potest ꝑ exẽ
plum manufactum videri si hostium opor
teat te transire cuius limen sit ita bassum
ꝙ no possis erecto capite transire nihil no
cet quantũcunꝗ inclinaueris. sed si mensu
ra transumpti digiti subito te erexeris cũ
cassato capite vulneraris. Sic ergo appe-
tenda est humilitas que vulnus fugit de-
clinanda supbia que vulnus infligit. Sic
ergo beata virgo maria dicitur nubecula
parua. sed sequitur. quasi vestigium homi
nis. Homo christ⁹ est de quo in ps̃. 86. dr
homo natus est in eo. ꝛ ipse fundauit eaꝫ
altissimus. iste homo vestigiũ sue sanctita
tis in gloriosa virgine dereliquit. nec miꝝ
pes eñ in solo transitu vestigiũ sui simili-
tudinem in puluerem imprimit. nõ est er-
go miꝝ si filius dei vestigium sue sanctita
tis in gloriosa matre impressit cuius vte-
ro per nouem mensium spacia et tempora
habitauit. Species aromatice in arca in q̃
fuerunt et cũ amore fuerit odoris sui fra-
grantiam derelinquunt. non est ergo mi-
rum si ille qui est origo et thesaurus odo-
ris omnis gratie et virtutis vestigiũ i sua
sacratissima matre dereliquit odoris et su
auitatis. Unde in ꝑsona ipsius dicitur Ec
clesiastici.24. Sicut cynamomũ et balsa-
mum aromatisans odorẽ dedi. quasi myr-
ra electa dedi suauitatẽ odoris. Ista nube
cula parua habẽs quasi vestigiũ hominis
ascendebat de mari. Mare eñ signat pre-
sens seculum qd multis amaritudinibus
est respersum. de hoc maria gloriosa virgo
hodie ascendit et ad portum salutarẽ vite
eterne peruenit. Sciendum est ꝙ mare na
uigantes quanto maiora discrimina tẽpe
states et pericula patiuntur in mari tanto
amplius cum ad portum perueniunt letã-
tur. Sic et sancti quanto maiora certami-
na ludibria et verbera patiuntur propter
christũ tanto amplius letantur quãdo ad
salutis eterne portum peruenerũt quem to
to corde in vita sua desiderauerũt ps. De
duxit eos in portũ voluntatis eorũ. Scdo
ascendit gloriosa virgo maria ad modum
fumi aromatis ad recreationem infirmo-
rum Canticoꝝ.3. Que est ista que ascẽdit
per desertũ sicut virgula fumi ex aromati-
bus mirre ꝛ thurris ꝛ vniuersi pulueꝛ pig
mentarij. Beata virgo ascendit sicut virgu
la fumi. Non ad modum fumi oculos of-
fendentis De quo Prouerbiorũ.x. Sicut
acetum dentibus et fum⁹ nocet oculis sic
piger his qui miserunt eũ sed ascendit ad
modũ fumi aromatici infirmos recreãtis
et obsessos a demonibus liberãtis Tobie
6. Fumus eius extricat om̃e genus demo-
niorũ siue a viro siue a muliere. ita vt nec
accedat vltra ad eos. Natura fumi est vt
quanto altius ascendit tanto amplius ab
humanis aspectibus se subtrahit. Sic be
atissima virgo maria. hodie ab humanis
aspectibus est subtracta et angelicis aspe
ctibus presentata sed sub speciebus aroma
ticis species virtutum quibus beatissima
virgo ornata erat describit sub noie mirre
virtutem abstinentie. siue macerationis
carnis oñdit Mirra eñ corpus conseruat
a putredine. sic abstinentia cõseruat a car
nalis voluptatis putrefactione ꝑpter in ꝑ
sona eius Canticorũ.5. dicitur. Digiti mei
pleni sunt mirra ꝓbatissima. Mirra dici-
tur ꝓbata qñ cum vitijs et cõcupiscentijs
carnem suã crucifigũt penitentes. sed pro
batior est qñ ipsam crucifigũt in virtutib⁹
perficientes sed ꝓbatissima qñ ipsam cru-
cifigũt innocentes. mirra ergo maceratio
nis carnis gloriose virginis probatissima
fuit que tante sanctitatis extitit ꝙ eã altis
simus in vtero matris tanꝗ futurã suã ta

bernaculū ſanctificauit. ſed cū dixiſſet ex
aromatibus mirre vbi ſignatur macera cō
carnis addit et thurris in quo ſignatur de
uotio orationis Apocalipſis. 8. Data ſunt
illi incenſa multa vt daret de orationibus
ſanctoꝝ omniū ſuper altare aureū qđ eſt
ante thronum dei et ſequitur. Et aſcendit
fumus incenſoꝝ de orationibus ſanctorū
Beatiſſima eñ virgo et orationibus ſuis
apud filium nos adiuuat et orationes no-
ſtras efficaces facit. cum ipſas proprio fi-
lio repreſentat. ſequitur et vniuerſi pulue
ris pigmentarij. vbi deſignatur omniū vir
tutum varietas ex quib⁹ quaſi ex veſtimē
to nuptiali eſt varia pulchritudine deco-
rata. ps. Aſtitit regina a dextris tuis i ve
ſtitu de aurato circūdata varietate Tercio
aſcendit ad modū aurore ad illuſtrationē
indoctorū Canticorū ſexto. Que eſt iſta q̄
progredit quaſi aurora conſurgens. Au-
rora conſurgens tenebras noctis expellit
Sic beata virgo hodie ad celū aſcendens
ſuis precibus a peccatoꝝ tenebris ⁊ a pec
catoribus tenebras peccatoꝝ detergit. vt
ſicut aurore lux diei ſuccedit ſic in nobis
lux gratie ⁊ v̄tutis Ephe. 5. Fuiſtis aliqn̄
tenebre nūc autem lux in domino hic aſcē
ſus glorioſe virginis Canticorū. 3. Bene
deſcribitur vbi dicitur. Ferculū fecit ſibi
rex ſalomon de lignis libani colūnas ei⁹
fecit argenteas: reclinatorium aureū aſcē
ſum purpureum. Per regem ſalomonem
ſignatur chriſtus qui fecit ſibi ferculum.
id eſt ſcđm gloſam. cetum apoſtolorū in
quibus ſicut in cathedra ferreretur per or
bem terrarum. 1. Choriateorū. 6. Empti
eſtis precio magno glorificate et portate
deum in pectore veſtro. Iſtud ferculū fuit
de lignis libani glo. Fortibus celſis odo-
riferis imputrabilibus candidis. Apoſto-
li fuerunt fortes per patientiam. celſi per
contemplationem odoriferi per bonam fa
mam: imputrabiles per longanimitatem
candidi per innocentiam ſeu caſtitatem.
ſequitur. Columnas eius fecit argenteas
columne poſſunt dici ſpecialiter tres apo-
ſtoli qui fuerunt pre ceteris ſecretarij do-
mini et pre ceteris quandoꝗ ad ſecreta
opera vocati. Quod tāgit Gallathas ſcđo
Jacobus et cephas ⁊ iohānes qui videbā
tur columne eccleſie dextras dederunt mi
chi. Et barnabe ſocietatis iſti dicuntur co
lumne argentee. Columne quia erecti re-
ctitudine intentionis. ſed argētee dicūtur
quia ſonori fuerunt voce p̄dicationis. ſe-
quitur. Reclinatorium aureum. iſtud re-
clinatorium ſpecialiter beatus iohannes
poteſt dici. quia ſuper pectus domini ca-
put ſuum declinando in cena recubuit. e
ibi aquas ſapientie ſalutaris que auro cō
parantur in tanta abundantia potauit q
ipſe repletus quaſi dominica canalis to-
tam eccleſiam predicando ⁊ ſcribendo qua
ſi ortum dominicum irrigauit. et irrigan-
do vt fructum faceret fecundauit vel ſpūa
liter. reclinatorium aureum poteſt dici re
quies eterna que ſanctis conſeruatur poſt
multas tolerantias laborū ad quod vocat
dominus cum dicit. Uenite ad me omnes
qui laboratis et honerati eſtis et ego reſi
am vos Mathei. xi. ſequit. aſcenſum pur-
pureum iſtum aſcenſum purpureum dñs
ieſus chriſtus primo in ſeipſo exhibuit qn̄
purpuratus proprio ſanguine in die para
ſceues aſcendit. quod admirantes angeli
in die aſcenſionis dicebāt Iſaie. 63. Quis
eſt iſte qui venit de edon tinctis veſtibus
de borſa. iſte formoſus in ſcola ſua gradi-
ens in multitudinem virtutis ſue ⁊ reſpō-
det Iſaias ex verbis ſaluatoris. Ego qui
loquor iuſticiam et propugnator ſum ad
ſaluandum. iterato querit Iſaias ex ver-
bis angeloꝝ: quare ergo rubrum eſt indu-
mentum tuum et veſtimenta tua ſicut cal-
cantiū in torculari et reſpondet ex verbis
ſaluatoris. Torcular calcaui ſol⁹ et de gen
tibus non eſt vir mecum: Calcauerat dñs
in paſſione quaſi muſtū rubeū et ideo non
erat mirum ſi rubrum erat indumentum
eius. ſed quia terreni reges ſolent habere
milites ad veſtes ſuas veſtibus ſuis conſi
miles. iſtam veſtem rubeam dñs non ſibi
ſoli retinuit ſed ſuis apoſtolis ⁊ martiri-
bus ꝯmunicauit Canticoꝝ. 7. Come capi
tis tui ſicut purpurea regis tincta canali-
bus. Come capitis fuerūt apoſtoli et mar
tires chriſti. qr ſicut come adherent capiti
ita ipſi inſepabiliter adheſerunt chriſto vt
nec tormentis nec morte potuerūt aliqua
tenus ſeparari. iſte come fuerunt ſicut pur
pura regis. qr ad ſimilitudinem xp̄i aſcen-
derunt ad chriſtum induti purpura regis
proprio ſanguine laureati. Iſta purpura
fuit tincta canalibus id eſt in xp̄i vulneri-
bus. ad hoc martyres chriſti dñi vocātur.
cum dicitur. veni in foraminibus petre in
cauernis macerie nec chriſtus qui milites
ſuos id eſt martyres ⁊ apoſtolos voluit ſu
is veſtibus induere. voluit matrem ſuam
aliquo modo ſine iſtis veſtibus remanere
et vere lancea que filij ſui latus aperuit
ipſius animā pertrāſiuit ſcđz q ei a ſymeo

ne predictum fuit. Et tuam ipsius animā
pertransibit gladius Luce .2. ⁊ idcirco ho
die cum ascendit purpura regis ornata re
cte dicitur ascensus eius purpureus. Sic
ergo primo notatur gloriose virginis hu
militas imitāda cum dicitur. Que est ista
que ascendit de deserto. sequit. delitijs af
fluens vbi notatur eius felicitas appeten
da Sciendum ergo ꝙ delitie gloriose vir
ginis in tribus ꝯsistunt. Primo enim in vi
sione aperta. Secundo in societate iocun
da. Tercio in fruitione beata. Primo er
go dilitie gloriose virginis marie cōsistūt
in visione aperta Job. 22. Super omni po
tentem delitijs afflues et eleuabis ad dm̄
faciē tuam ꝙ beata virgo modo delitijs
affluit istud est ex potentia summe bonita
tis que se bene regentibus delitijs presta
re consueuit Genes. 49. Aser pinguis pa
nis eius delitias prebebit regibꝰ que est
creatura que ita bene se posset regere si
cut beata virgo que intra se quasi in naui
propria continebat conditorem et guber
natorem vniuerse terre. sequitur. et eleua
bis ad deum faciem tuā. non bene poterat
faciem suam ad filium suum verū hominē
et verū deum leuare quando videbat eum
pendentem in cruce oppressum miseria et
afflictione et ideo adhuc depingitur quo
modo stat iuxta crucē demisso capite iob.
x. Et si iustus non leuabo caput saturatus
afflictione ⁊ miseria. sed si non leuabat ca
put qñ videbat filium pendentē in cruce
audacter modo leuat quando facie ad fa
ciem eū videt regnantem cum patre. Isa.
sexagesimo. Tunc videbis ⁊ afflues ⁊ mi
rabitur et dilatabitur cor tuū videbis ꝑ i
fluentiam veritatis afflues per abundan
tiam bonitatis Mirabitur cor tuū ꝓpter
excellentiam maiestatis et dilatabitur cor
tuū per latitudinem charitatis vt mensu
ra bona cōferta et coagitata et super efflu
ens que in sinum tuū dabitur. Luce sexto
vt ibi cum abundantia possit suscipi. Se
cundo consistunt delitie gloriose virginis
et alioꝝ beatoꝝ in societate iocunda Isa.
51. Ponet desertum eius quasi delitias et
solitudinem eius quasi ortum dei. gratia
et leticia inuenietur in ea gratiarū actio
et vox laudis Beata virgo quasi desertū
dicta fuit qñ a filio suo in morte et in ascē
sione derelicta fuit ⁊ hoc desertum hodie
positum est. in delitijs cum in assumptio
ne speciosa facta est ⁊ suauis i delitijs scʒ
sancta genitrix. Eius etiam solitudo sicut
ortus dei poni debuit. Quia ipsa fuit ortꝰ
conclusus fons signatus signaculo sancti
tatis. sequitur. gaudiū et leticia inuenien
tur in ea. in vita beata modo est gaudium
ex assecutione premioꝝ. leticia ex grata so
cietate sanctaꝝ animarum et angelorum.
Gratiarum actio ex euasione periculorū.
et vox laudis ex glorificatione viuentis in
secula seculoꝝ. Tercio consistunt delitie
beate virginis in fruitione beata Ecclesi.
2. Vadam et affluam delitijs et fruar bo
nis. vadam potest dicere beata virgo non
quasi canis se ingerens ad nuptias. sʒ tā
ꝙ̄. frequēter ad eas vocata. Nuptie enim
non bene possunt fieri sine sponsa Canti.
4. Veni de libano sponsa mea veni de li
bano veni coronaberis. scʒ corona excellē
tis virginitatis que debetur munditie vir
ginali. sequitur. et affluam delitijs. multū
modo affluit delicijs gloriosa virgo mater
christi que super choros angelorum ad ce
lestia regna meruit exaltari. Can. 7. ꝙ̄ pul
chra es et decora carissima i delicijs et fru
ar bonis. Frui est amore inherere alicui
rei ꝓpter se vnde fm Augustinum. Frui
mur cognitis in quibus volūtas ꝓpter se
delectata cōquiescit sicut scitis delectatio
est coniunctio conuenientis cum conuenien
te. que ergo maior potest esse ꝯuenientia
ꝙ̄ spiritus illius qui dicit spiritus meus
super mel dulcis Ecclesiastici. 24. Ad spi
ritum filij sui. de quo Sapientie. 12. ꝙ̄ bo
nus et suauis est dn̄e spiritus tuus in no
bis. Ex ista conuenientia spiritus ad spiri
tum delitijs affluit virgo mater. Et afflu et
quelibet anima sancta in vita beata primo
Chorinteoꝝ. 6. Qui adheret domino vnꝰ
spiritus est. ⁊ si nō substantie vnitate volū
tatis tamen ꝯformitate vbi sunt delitie io
cunditatis eterne Ad quas delitias nos ꝑ
ducere dignetur q̇ sine fine viuit et regnat
in secula seculorum. Ame

¶ De assumptiōe beate marie. ¶ Sermo secundus

Transibo in locum tabernaculi admirabi
lis. ps. quadragesimo pri
mo. In verbo proposito duo notantur a q̄
bus gloriosa virgo commenditur. Primū
est delectatio miserie presentis. quod no
tatur. cum dicitur transibo. Secundum est
assecutio glorie celestis. quod notatur cū
dicitur ad locum tabernaculi admirabilis
Iste transitus inchoatur penaliter sed cō
summatur feliciter. Quantum ad primum

sciendum est ꝙ humanum transitum qua-
druplex conditio cōcomitatur. Primo em̄
habet acerbitatem in dolore. Secundo fe
licitatem in tempore. Tercio recreationē
ex dei consolatione. Quarto delectationē
ex felici comprehensione. Primo ergo no-
ster transitus habet acerbitatem in dolo-
re Isaie. 51. Posuisti profunduꝫ maris viā
vt transeant liberati. Per mare quod ama
rum est tribulatio designatur per quam
homo carnalis frequenter amaricatur.
Trenorum secundo. Magna est velut ma-
re contritio tua. Sed dominus quandoqꝫ
homines carnales spirituales efficit. ⁊ tūc
adiungendo condimentum patiente et de
iectationis salsedinem maris in dulcedi-
nē lactis conuertit Deutronomij. 33. Inun
dationē maris quasi lac sugent. Et scien-
dum est ꝙ non dicit posuisti mare viam. sꝫ
dicit profundū maris quanto enim tribu
lationes amplius ꝓfundantur et multipli
cantur tanto magis placent domino fide-
les qui per eas probantur Judich. 8. Om
nes qui placuerunt deo per multas tribu
lationes transierunt. Sciendum ergo ꝙ
gloriosa virgo q̄ tanqꝫ fidelis deo placuit
per tribulationes istas transiuit. quis em̄
digne sufficiat explicare quantas tribula
tiones sustinuit quando vidit vnigenituꝫ
suum quem sciebat spiritussancti opera-
tione conceptū seruata matris integrita-
te. natum tanqꝫ vnigenitū a patre gratia
et veritatis plenum. istum talem et tm̄ vi
dit insidiose comprehensum. iniuriose dā
natum. ignomiose suspensum. q̄n hec vidit
incompabiles tribulationes sustinuit ſm
prophetiam symeonis Luce. 2. Et tuam
ipsius animam pertransibit gladius. Re
uera ille gladius qui vnigeniti filij in cru
ce positi ꝑforauit latus. sancte dei genitri
cis aiam doloris acumine penetrauit. Se
cundo transitus noster hꝫ velocitatem in
tempore Job. 7. Dies mei velocius tran-
sierūt qꝫ texente tela succinditur scđꝫ bea
tū Gregoriū qui hoc exponit pulchra simi
litudine vitam nostram ꝯparat tele. quia
sicut tela filijs sic vita nostra diebus ꝯsistit
et sicut tela q̄n augmentum percipit ad pre
cisionē tendit. sic in spacio vite nostre q̄n
preterierūt accepta tempora breuiabūtur
futura et tanto pauciora sunt que ventura
sunt quanto plura sunt que transierunt.
Et sciendum ꝙ beatus. Gregorius non so
lum vitam nostram precissioni tele compa-
rauit sed etiam preposuit: quia tele preci-
sionem vite nostre velocitas preuenit. nā
in tela profectus tarditatem habet. in vi-
ita nostra defectus moram non habet in il
la. id est in tela dum texentis. manus figi
tur: aduentus termini elongatur. in ista ve
ro id est in via nostra dum desinente tem
pore indesinenter conferuntur. ad finem
nostri itineris etiam quiescendo perueni-
mus. et per decursū nostri transitus etiam
dormientes imus. quia ergo parum habe
mus de tempore festinanter bonis operi-
bus insudare. illam presens vita est nego
ciationis futura vero erit retributionis.
Unde sicut video ꝙ cum nundine parum
habent de tempore mercatores festinant
vendere et emere. sic nos debemus in hac
breui tempore ad bona opera festinare
Job decimotercio. Homo natus de mulie
re breui viuēs tempore replet̄ multis mi-
serijs. Homo natus de muliere. ecce infir-
mitatis titulus. breui viuens tempore. ec
ce velocitatis impetus repletur multis mi
serijs. ecce aduersitatis cumulus. propter
hoc sancti ista terrena despiciunt et ad ce
lestia totis desiderijs se conuertunt secun
do. Chorinteorum quarto. Non contem
plantibus vobis que videntur sed que nō
videntur que. enim videntur temporalia
sunt que autem non videntur eterna sunt
propter hoc beata virgo maria. cōtempsit
momentanea et transitoria et elegit eter
na Luce decimo. Maria optimam partem
elegit que non auferetur ab ea. Tercio
transitus humanus habet recreationeꝫ ex
dei consolatione psal. Transiuimus per i-
gnem et aquam et duxisti nos in refrigeri
um. Sciendum est qꝫ tam per ignem qꝫ per
aquam signatur aduersitas. sed per ignem
signatur inquantum est acerba. per aquaꝫ
vero inquantum est copiosa Isaie quadra
gesimo tercio. Cum transieris per aquam
tecum ero et flumina non operirent te cuꝫ
ambulaueris in igne non combueris ⁊ flā
ma non ardebit in te quia ego dominus de
us tuus sanctus israel saluator tuus ⁊ ⁊trū
qꝫ scriptum legimus ꝙ tam in igne qꝫ in a
qua positos saluabit dominus. Legimus
Danielis tertio. Tres pueros in fornace
ignis babilonis proiectos et exisse illesos
dextra diuine miserationis protectos. Da
nielis tercio. Angelus domini descēdit de
celo et fecit medium fornacem tanqꝫ ven
tum roris flantem Legimus etiam. 2. Cho
ri. Beatum paulum apostolum nocte ⁊ die
in ꝓfundum maris submersum et diuina
potentia liberatum. erectum et vtilitati ⁊
edificationi ecclesie restitutum sed hec nō

fuit plena liberatio sed sicut superius di-
ctum est quedam recreata ꝯsolatio nā ipsū
legimus postmodum multis tribulationi
bus afflictum et tandem capitali senten
tia punitum. Sed dominus milites suos
in certamine consolatur. ⁊ consolati in spe
obtinendi melioris boni firmantur: anima
enim tribulationibus probata et per pa
tientiam purgata est sicut columba domi
nica que ad tempus dormiuit ⁊ quiescit in
ter medos cleros sortita pennas deargen
tatas. hoc est munditie et patientie cando
rem sperans. vt fiant postmodum posterio
ra eius in pallore auri quando vultus do
mini adimpleta leticia et in sanctorum in
troducta splendoribꝰ diuine visionis ple
nus illustrata erit fulgoribus. modo bea
tissima virgo maria in illo immēso pelago
luminose eternitatis et eterni luminis est
immensa ita ꝙ totaliter videatur mutata
non sit alia substantia sed alia forma. alia
gloria et alia potentia. sicut enim modica
gutta aque multo vino infusa a seipsa defi
cere videtur quando in vini saporem ⁊ co
lorem mutatur. et sicut candens ferrum et
igni simillimum a propria forma exuitur et
forma ignis induitur. et sic aer luce solis
illustratus tanto splendore perfunditur ꝙ
magis lumen ꝙ̄ perfusum lumine videtur
Sic anime sancte a seipsis deficere viden
tur quando in gloria eius eterni luminis
transformantur secundo chorintheorum
tercio. Nos autem reuelata facie gloriam
domini speculantes in eandem imaginem
transformamur a claritate in claritatem.

Quarto iste transitus habet delectatio-
nem ex felici comprehensione Ecclesiastici
vicesimo quarto capi. Transite ad me om
nes q̄ concupiscitis me et a generationibꝰ
meis adimplemini spiritus enim meus su
per mel dulcis ⁊ hereditas mea super mel
et fauum. Verba sunt sapientie icreate q̄
nos hortatur vt ad ipsam transeamus qđ
libenter facere debemus. quia ex isto trā
situ in quandam noue vite similitudinem
transformatur. vnde super illud Cantico
rum secundo. Jam hyems transijt imber
abijt et recessit flores apparuerunt in ter
ra nostra. Dicit beatus Bernardus. Esti
uum tempus cum illo venisse signat qui de
mortis gelu in vernalem quandam noue
vite temperiem resolutus. Ecce ait noua
facio omnia cuius caro que seminata est
morte: refloruit in resurrectione ad cuius
mox odorem in campo conuallis nostre:
ceperunt reuiuiscere frigida. Reuiuiscere
mortua propter quod dicit trāsite ad me
et subiungit: omnes qui concupiscitis me.
Sapientiam debemus toto desiderio con
cupiscere. Jsta em̄ concupiscentia non est
fecunda sed casta. Sapientia enim est ani
me spōsa pulchra pudica morigerata. Tā
tum em̄ est dotis afferēs thesaurꝫ vt ipaz
nō sustineamus in nostris studijs honoro
sam. Sapientie. 7. de sapientia dicit. Jnfi
nitus thesaurus est hominibus ꝓpter hoc
sapiens hanc sponsam diligebat et eam si
bi assumere querebat Sapientie. 8. hanc
amaui et exquisiui a iuuentute mea ⁊ que
siui sponsam michi eam assumere et ama-
tor factus sum forme illius hanc ergo ca-
stam sponsam debemus diligere quia ipa
preoccupat nos in amicitia preueniendo.
Sapientie. 6. Preoccupat qui se concupi-
scunt vt illis priorez se ostendat Sicut em̄
lux solis preoccupat oculum cordis ad in-
telligendum sequitur ⁊ a generationibus
meis adimplemini. Due sunt generatio-
nes sapie ꝫm duo q̄ solet sapiētia in nobis
generare. Generat enim in nobis sapia ca
stitatem Sapiētie. 4. quam pulchra est ca
sta gn̄atio cum charitate. Bene coniungit
ista duo castitatem ⁊ charitatem. Nam ca
stitate mundamur ad sanctificationez. Ca
ritate inflāmamur ad dilectionē. Castitas
facit sponsam idoneam ad hoc qđ sponsus
eā diligat. Caritas autē ipsā sponsā facit
idoneā ad hoc ꝙ ipsa sponso dilectionem
rependat. Secundo generat in nobis cla
ritatem siue honestatē. Sapientie. 7. Cla
re est que nunꝙ̄ marcessit sapientia non so
lum in affectu sed etiam in effectu clara dr
Nam per ipsam homines clari et honesti
efficiuntur. Sapientie. 8. habeo propter
hanc claritatem ad turbas et honorem a-
pud seniores sequitur. Spiritus meus su
per mel dulcis si intelligitur de spūsancto
qui est tercia in trinitate persona. planum
est de eius dulcedine nec oportet in eiꝰ ex
positione laborare. Sapientie. 12. ꝙ̄ bonꝰ
et suauis est dn̄e spiritus tuus i nobis sꝫ
possumus intelligere ꝙ de dulcedīe intel
lectus spiritualis dicit spūs meus sup mel
dulcis. Naz sicut nucleus ex testa elicitur
⁊ sicut ex paleis granum excutitur. ⁊ sicut
ex fauo mel exprimit̄ sic ex cortice littere
spiritualis intelligentie sensus eliquatur
nec habet cortex lr̄e sensum delectationis
nisi assit ꝯdimentum fidelis ⁊ debite expo
sitionis sequitur et hereditas mea super
mel ⁊ fauum hoc dicit de hereditate bea-
torum. ps. hereditas eorum in eternū erit

in qua hereditate erit tanta copia dulce-
dinis et delectationis q̄ non valet per lin
guam humanam explicari .i. Chorintheoꝝ
.ii. Quod oculus non vidit nec auris audi-
uit nec in cor hominis ascendit que pre-
parauit deus his qui diligunt eū. iste dul-
cedines et delectationes modo occultātur
oculis viatoꝝ sed reuelātur oculis beato
rū ps. Q̄ magna multitudo dulcedinis tue
dn̄e quā abscondisti timētibus te. In hac
multitudine dulcedinis modo gloriosa vir
go letatur. quia sibi delectat ōes in dextra
filij sui vsq; in finem immo sine fine repo-
nuntur. Sic ergo primo notatur delecta-
tio presentis miserie. cum dicitur transibo
Secundo notatur assecutio celestis glorie
cum dicitur. in locum tabernaculi admira
bilis. Sciendum ergo q̄ quadruplex ta-
bernaculum reperitur vt ad illud de quo
intendimus ptingamus. Primo est taber
naculum interioris ɔscientie. Secūdo est
tabernaculū singularis pudicitie. Tercio
est tabernaculū militantis ecclesie. Quar-
to est tabernaculum celestis curie. Primo
est tabernaculū interioris cōscientie. Pro-
uerbiorum. 14. Tabernacula iustorū ger
minabit. tabernacula iustorum sunt con-
scientie electorum que debent semen reci-
pere germinare et fructum producere. Cō
scientie electorum que sunt tabernacula
iustorum debent recipere semen predicati
onis verbi dei Mathei. 13. Semen est ver-
bum dei. debent etiam germinare per con
ceptionem vite melioris hebreoꝝ. 6. Ter
ra sepe venientem super se bibens imbrez
et germinans herbam oportunam illis a
quibus colitur accipit benedictionē a deo
Debet etiam pducere fructū bone opera-
tionis Mathei. 3. Facite dignos fruct⁹ pe
nitentie. ōis eīm arbor que nō facit bonuz
fructū excidetur et in ignē mittetur sicut
enim ortulan⁹ arbores fertiles irrigat et
circūfodit steriles aūt excidit et in ignē mit
tit. sic faciet dn̄s reprobis si nō faciūt fru
ctum bone opationis glosa. Uirgo maria
nō fuit arbor sterilis sed fructuosa. Nam
sicut dicitur. Prouerbioꝝ vltimo ipsa ma
num suam misit ad fortia et ideo ex operi
bus suis laudē recipit. Prouerbioꝝ vltio.
Date illi de fructu manuū suaꝝ et laudent
eam in portis opera eius. operationes bo
ne nō sunt aliud q̄ interiores delitie qui-
bus affluxit hodie gl'iosa virgo maria in
assumptione Cāticoꝝ. 8. Que est ista que
ascendit de deserto delitijs affluens. Se-
cundo est tabernaculū singularis pudici-
tie ps. Sanctificauit tabernaculum sibi al
tissimus. Bene altissimus debuit sanctifi
care tabernaculum suū q2 ipse est summus
pontifex qui solus intrauit in sancta san-
ctoꝝ Ecclesiastici. 24. Qui creauit me req
euit in tabernaculo meo glo. requieuit sm̄
humilitatem singulari puritate de spiritu
sancto conceptam et a virgine editā. Spi-
ritus eīm sanctus de cera virginea in vte-
ro gloriose virginis cereum scd̄m humani
tatem xp̄i formauit et sup candelabrum ec
clesie militātis constituit qui etiam modo
in ecclesia triūphante radios sue claritatis
circūquaq; diffundit qd̄ specialiter ad ho
norem virginis gloriose refundit Apoca.
21. Ciuitas illa non eget sole neq; luna vt
luceant in ea: nam claritas dei illuminabit
eam et lucerna eius est agnus. Ego video
q̄ quando in mensa alicuius plures cerei
vel torticij incenduntur q̄uis omnes illoꝝ
lumine perfundātur. tn̄ specialiter honor
ad illū cuius sunt cerei refunditur siue re-
torquetur. sic q̄uis omēs beati in lumine
istius cerei vel lucerne que est agnus dei
siue christus delectantur: tamen gloriosa
virgo cuius est iste cereus singulari puile
gio letatur. Tercio est tabernaculū eccle
sie militantis Canticoꝝ. 1. Nigra sum sed
formosa filie hierusalē sicut tabernacula
cedar: sicut pelles salomonis in hoc nulla
est repugnātia cum dicit: nigra sū sed for
mosa: q2 nigredo ptinet ad colorem forma
vero ad conspectionem nec continuo quic
quid nigrū est deforme est nam nigre puel
le in oculis nō dedecent. aliqui lapti nigri
in ornamentis placent. nigri etiam capilli
candidis vultibus decorem et gratiā pre-
stant. multa etiā inueniūtur in supficie de
coloria que sunt in cōpositione decora Ec-
clesia ergo militans xp̄i cum pulchritudine
cōpositionis habet nigredinē afflictionis
sed istō est in loco sue pegrinatiōis in loco
prie xp̄s eius sponsus ecclesiam gloriosaz
non habentem maculam neq; rugam aut
aliquid huiusmodi exhibebit Epheseos 5
Uolo tibi ostendere nigrā pariter et formo
sam. 2. Corintheo. xi. Epistole inquiunt gra
ues sunt et fortes presentia aūt corporis
infirma et sermo cōtemptibilis paulum lo
quimur in fame et siti in frigore et nudita
te afflictū in laboribus plurimis in plagis
sup modum in mortibus frequēter. expositum vidisti aīam nigram licet tibi videre
formosam. Hec est illa pauli aīa que vnum
et alteꝝ deambulans vsq; ad tercium sua
puritate penetrat celū o pulcherrima anima

tus quam et si infirmũ corpus amiserit tñ pulchritudo celestis amittere nõ despexit. angelica sub limitas nõ reiecit. Reuera er go potuit dicere. Nigra sum sed formosa filie hierusalē. nigra sum sed formosa. di uino angelicoq͡ȝ iudicio. Sequitur sicut ta bernacula cedar sicut pelles salomonis ad idem pōt pertinere q͛ dicit tabernacula et q͛ dicit pelles pro eodē em̃ accipitur hie remie. 4. vbi dicitur. Repente vastata sūt tabernacula mea. subito pelles mee. Ce dar interpretatur tenebra in quo signatur status presentis ecclesie que adhuc ambu lat quasi in tenebris. qr sponsum suum so lum p speculum ⁊ in enigmate ⁊ non facie ad faciem cognoscit. hinc est illa vox flebi lis. heu michi qr incolatus meus prolon gatus est habitaui cum habitantibus ce dar. sequitur sicut pelles salomonis sentio pelles sed nescio quid sublime et sacrũ in his pellibus sit inuolutũ pelles quib⁹ ope riebatur tabernaculũ erant nigre qr quo tidiano soli ⁊ quotidianis pluuiarũ iniuri is erant exposite. cum istis nigris pellib⁹ ornat⁹ tabernaculi interior purior ⁊ splen didior seruabatur. Ego pellem christi me i ecclesie sponsi nigram intueor imo ipm in pelle nigrā amplector. video sub pelle edi qui peccatũ signat manũ que peccatũ non fecit et collũ per quod dolus non transiuit ipse em̃ est qui peccatum non fecit nec inuē tus est dolus in ore eius. sub pelle hyspi da latet ille qui est natura lenis. suauis et mitis. quia vnctus oleo leticie pre consor tibus suis. Niger est ergo christus meus. sed exterius in cute exterius in pelle int⁹ aũt nõ ita: nam intus latet diuinitatis can dor virtutũ decor. gratie splendor. que oia opit despicabilior infirmitatis color. o hu militas/o sublimitas ipe tabernaculũ ce dar et dei sanctuariũ terrenũ habitaculũ ⁊ celeste palatiũ domus lutea et aula regia corpus mortis et templum lucis et despe ctio deniq͡ȝ superbis. Quarto est tabernacu lum curie celestis Apocalipsis. 21. Ecce ta bernaculum dei cum hominibus et habi tabit cum eis. ab eterno fuit solitariũ ta bernaculũ trinitatis sed a principio tem poris angelorum sibi collegium sociauit in fi ne etiam temporum in christo nos pro capite in eius ascensione sibi sociare ichoauit qđ in die iudicii resurgentibus electis ⁊ resũ ptis corporibus ꝯsũmabit. Istud tabernacu lum desiderabat dauid ꝑpheta ps. 14. cũ dicebat. Dñe quis habitabit in tabernacu lo tuo aut quis requiescet in monte sancto tuo. innocens manibus et mundo corde. Due sunt ale anime sancte quibus potest ad celorum fastigia volare manuũ scilicet ino centia et cordis munditia has alas ⁊ has pennas petebat ꝑpheta dauid cum dixit. ps. 54. Quis dabit michi pennas sicut co lũbe ⁊ volabo ⁊ requiescā. auicula simplex sine felle amaritudinis sine dolo deceptio nis aliis inocētie ⁊ mũditie cordis. hoc est qui volare pōt ad celsitudinē regni celestis Ad quod regnũ nos perducere dignetur.

De assumptione Marie Sermo terci⁹.

Tenuisti manũ dexteram meam et in volun tate deduxisti me: ⁊ cũ gloria suscepisti me ps. 72. In verbo ꝓposito no tātur tria a quibus ꝯmendatur beatissima virgo maria. primo em̃ cōmendat̃ ab imu nitate casus: cũ dr̃ Tenuisti manũ dexterā meā. Scđo a securitate ꝑfectus cũ dr̃ ⁊ in volũtate tua deduxisti me. Tercio a dignī tate stat⁹ cũ dr̃ ⁊ cũ glŕa suscepisti me. ipsa em̃ fuit mũda in ingressu. secura in ꝓgres su. gloriosa in egressu. per primum ꝓponi tur nobis vt veneranda p scđm exhibetur vt imitāda. p tercium ostenditur vt admi randa. primo ergo beata virgo fuit mun da ab ingressu. quod notatur cũ dr̃. tenui sti manũ dexteram meam. Cũ enim quere ret ꝑpheta dauid quis habitaret i taber naculo dñi aut quis requiesceret in mon te sancto eius in seipso accepit dñs respon sum vt diceret innocens manibus et mun do corde qđ de beata virgine potest expo ni. ipsa em̃ fuit inocēs manib⁹ ꝑpter mun ditiam operis. ⁊ mũdo corde ꝑpter puri tatem affectionis que non accepit inuano animam suam: nec iurauit in dolo ꝓximo suo p falsitatem sermonis. Sed sciendum scđm q͛ spectat ad ꝓpositũ q͛ manus qua druplex potest distingui. Est em̃ man⁹ pu ra sibi vendicans orõnis suffragium. Est em̃ manus excelsa seipsam extendens ad contemplationis fastigium. Est manus si nistra fugiēs in aduersis desperatõnis pre cipitium. Est manus dextera fugiens ⁊ de uitās in ꝓspis elationis vitiũ. primo er go est manus dura sibi vendicans oratio nis suffragium. ps. Et retribuet mihi dñs scđm puritatem manuum mearum in conspe ctu oculorum eius. Iustus dñs ⁊ iusticias di lexit ideo scđz iusticiā homini retribuit qđ enim seminauit homo hoc et metit. Sed

secundū puritatem manuū: qȝ sicut imundi
tia operū ipm offēdit sic mūditia ipm pla-
cat ⁊ lenit: ⁊ ideo in cō spectu oc͞lo͞ꝝ venire
dicūtur qui ab ipso mūda opera acceptan
tur Abacuth. i. Mūdi sunt oculi tui ne vi
deas malum ⁊ dispicere ad iniquitatem nō
poteris. Istam puritatem manuū habuit
beatissima virgo Canticorum. 5. Manus
illius tornatiles auree plene iacinctis. Qđ
est tornatile solet esse planum et mūdum.
quod est aureū solet esse preciosū qđ est ia
cinctinum solet esse visui gratiosū. Manus
ergo eius tornatiles qȝ eius opatiōes mū
de sine macula peccati, plane p̱ euidentiā
facti nō strumose tergiuersatiōe versi pel
lis. auree qȝ ꝓcedētes ex radice charitatis
que virtutibus omnibus antecellit Grego.
Nichil habet viroris ramus boni operis ni
si de radice ꝓdeat charitatis. plene iacin-
ctis quia gratiose honestate sancte ꝯuersa
tionis Ecclesiasti. x4. Ego quasi vitis fru
ctificaui suauitatē odoris. Scđa est man⁹
excelsa seipsam extendens ad cōtēplatiōis
fastigiū Numeri. 33. Filij israel fecerunt
phase in manu excelsa videntibus cūctis
egyptijs et sepelientibus primogenitos
suos p̱cusserat dn̄s. Filij isrł sūt viri fide
les qui in manu excelsa p̱ rectam fidem do
minū suntvidētes qui fecerūt phase qđ in
terpretatur transitus. istud faciunt qn̄ trā
seuntes a curis et tumultibus huius secu
li se elongant quantū possunt et ꝓ modu
lo suo ad sup̱ne ꝯtemplationis fastigium
se erigunt. ps. Accedat homo ad cor altū.
Tūc homo ad cor altum accedit qn̄ se su-
pra se p̱ cultū ꝯtemplatiōis erigit Treno.
3. Sedebit solitari⁹ ⁊ tacebit qȝ leuabit se
supra se. Primogenita egiptio͞ꝝ dicuntur
peccata originalia q̄ ex peccato primi pa-
rentis ꝯtracta. Tunc ergo dn̄s primogeni
ta egyptio͞ꝝ p̱cutit qn̄ peccata originalia
vel per generationis vel p̱ regenerationis
lauachrū vel qđcunqȝ aliud sue gratie do-
nū remittit. tunc aūt egiptij primogenita
sua sepeliunt qn̄ fideles carnem suam cum
vitijs ⁊ cōcupiscentijs crucifigūt Gallath.
5. Qui aūt sunt christi carnem crucifixerūt
cum vitijs ⁊ cōcupiscentijs. Istam manum
excelsam p̱ contemplationis cultū habuit
virgo maria. vnde de ipsa dicitur Cantico
rū tercio. Que est ista que ascēdit p̱ deser
tum sicut virgula fumi ex aromatib⁹ mir-
re ⁊ turris et vniuersi pulueris pigmētarij
Admirando dicit. que est ista. qȝ vere ad
mirabilis: vere laudabilis. que ascēdit p̱
desertū huius mundi. ascensiones em̄ in
corde suo disposuit. ps. Sicut virgula. qȝ
fuit gracilis paup̱tate. Erecta recta p̱ in-
tentionē. flexibilis obedientia ⁊ mie pieta
te. et non quecunqȝ virgula. sed virgula
fumi. fumus em̄ est residuum ignis. nō tn̄
naturā igneam in se retinet vel custodit.
sic beata virgo et si ortū duxit a carnalib⁹
iudeis nichil tn̄ in se retinuit cōcupiscētie
carnalis. siue enim non fuerit cum peccato
originali concepta. siue concepta in origi-
nali peccato: et postea mundata hoc modo
non diffinio qȝ sermo predicationis ince-
dere debet sine scrupulo. hoc saltem certū
habemus ꝙ in conceptione vnigeniti filij
sui fuit totaliter mundata sicut dicit Au-
gustinus. Post ascensum virginis descen-
dit in eam spiritussanctus mundans eam
et virtutem susceptiuam verbi dei tribu-
ens simul autem et generatiuam. sequitur
ex aromatibus per fragrantiam odoris.
myrre propter macerationem carnis. thu-
ris propter eleuationem contemplationis
thus enim concrematum in altum conscen
dit. et vniuersi pulueris pigmentarij pro-
pter varietatem omnis gratie et virtutis
ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu
de aurato circumdata varietate. Tercio est
manus sinistra fugiens in aduersis despe
rationis precipicium Genesis. 48. Cum
iacob vellet benedicere filijs ioseph ef-
fraim et manasse Cancellatis manibus po
suit dextram super effraim sinistram super
manasse. p̱ manasse qui interpretatur obli
uio signatur homo tribulationi exposi-
t⁹ qui videtur a deo obliuioni datus: sed
tunc verus iacob id est christus manum si
nistram super ipsum caput ponit quando
vel merita examinando peccatum puniens
do ipm tribulationis exponit et illesum
a desperationis precipitio custodit. merce
demqȝ ei eternā pro pie toleratis temꝑalib⁹
malis retribuit Aug⁹. i. de ciuitate di. Dū
me deus aduersis rebus exagitat aut me
rita examinat: aut peccata castigat merce-
demqȝ michi etiā pro pie toleratis malis
temꝑalib⁹ seruat. Quid aduersitatis habuit
puerpera pariendo in presepio cum nō eēt
ei locus in diuersorio. quid fugiēdo in egi
ptum: qđ reuertēdo de egipto. sed vt mul-
ta alia pretermittam⁹ quid habuit afflicti
onis ⁊ doloris videns vnigenitū suū com-
prehēdi. trahi cōspui flagellari. morte tur-
pissima ꝯdēnari. lancea ⁊ clauis cōfigi non
est facile exprimere. Tūc em̄ scđm ꝓphetā
symeonis tuā ipsius aīam gladius p̱tran-
sibit Luce. 2. Dolores em̄ quos in p̱tu ef-

fugit in passione vnigeniti sui sustinuit vt
dicit. Damascenus. sed qui suos desere-
re in tribulationibus nescit. mr̄em suā in
his aduersitatibus non deseruit et ideo in
desperationibus precipitium non corruit.
Nā ⁊ ip̄a apostolis recedētibꝰ a cruce dn̄i
nō recessit a qua dn̄s ip̄am respiciens vir
ginem iohāni virgini ꝯmendauit Johis.
19. Quarto est manus dextra deuitas in ꝓ
speris elationis vitium. Canticoꝝ. 2. Dex
tra istiꝰ amplexabitur me. sicut ꝑ leuā ad
uersitas sic ꝑ dextrā ꝓsperitas designat.
que maior ꝓsperitas ꝙ̄ cū dictū est ei spūs
sanctꝰ superueniet in te ⁊ virtus altissimi
obumbrat tibi. p̄dicatur futura esse mater
dei regina celi. reparatrix mundi. videa
mꝰ tn̄ q̄d rn̄dit. Ecce ancilla dn̄i fiat michi
scd̄m verbū tuū Luce. 1. O humilis vtili-
tas. o vtilis humilitas. nec vtilitas humi
litatem expulit. nec humilitas vtilitatē ex
clusit. Ecce ancilla dn̄i. hec est humilitas.
Beatus bernardꝰ beatissime virginis pre
co precipuus et dulcis cytharedus. O hu-
militas sublimis que intumescere gloria
nescit. nec sedere nouit honoribꝰ. sed quā
to maior est humiliat se in oībus. Non est
magnū esse humilē in abiectione. sed pros
sus est rara virtꝰ humilitas honorata. hoc
est luminare qd̄ minuitur in ꝯsūmatione.
Ecclesiastici. 43. sequitur. Fiat michi ꝯm
verbū tuū. vbi notatur vtilitas. fiat michi
scd̄m verbū tuū. vt fiat incarnatū verbū ꝑ
quod redimetur genꝰ humanū. vnde hoc
exponēs beatꝰ bernardus dicit. fiat ei de
siderij signū nō dubitationis iudiciū quā
ꝙ̄ hoc ip̄m qd̄ est fiat. possit orationis esse
verbum. nullus quippe orat nisi qd̄ credit
et sperat. fiat ergo verbū qd̄ erat in princi
pio apud deū. caro de carne mea. sꝫ verbū
tuū fiat inꝙ̄ verbū nō prolatum qd̄ tran-
seat. sed ꝯceptū qd̄ maneat. Sic ergo ma-
nū dexteram tenuit. ꝯm qꝫ ꝓmissū fuit. in.
ps̄. et tenebit me dextera tua sequitur. Et
in voluntate tua deduxisti me vbi notatur
securitas profectꝰ. Et sciendum ꝙ ipsam
deduxit primo per vallē misericordie siue
pietatis. scd̄o ꝑ montem excellentie sue po
testatis. tercio per planum sapientie siue
veritatis quarto per siccū ꝯtinentie seu ca
stitatis. Primo ergo deduxit eā dn̄s ꝑ val
lem pietatis Ecclesiastici. 22. Pungēs ocu
lum deducit lachrymas. et qui pungit cor
profert sensū. pungens aculeo deuotionis
oculus cordis quātū ad partē pie affectio
nis deducit lachrymas ꝯpassionis. Sic pu
gens dn̄s beate marie virginis oculum de
duxit lachrimam dulcis affectionis. Eccle
siasti. 24 Spiritus meus super mel dulcis
beatus bernardus. Cogita mariam que te
alliciat dulcedine sanctitatis. ipsa em̄ te te
nente nō corruis ipsa ꝓtegente non metu
is. ipsa duce non fatigaris. ipsa ꝓpicia ad
portū salutis peruenis. sequitur. Qui pun
git cor profert sensum. qui pungit calcari
bus frequentis exercitationis cor quantū
ad partē intelligentie vel cognitionis pro
fert sensū salutaris. nā qui nō est expertus
pauca recognoscit. Natura em̄ potentem
ars facilem vsus promptū reddit. sic bea-
ta maria non tam garrula vel ad loquēdū
promptula in seip̄a cōferendo que post mo
dum in medium ꝯfert ꝯseruabat Luce. 2.
Maria aūt conseruabat omnia verba hec
conferens in corde suo. ibi dicit glo. Ma-
ria non minus ore ꝙ̄ corꝑe pudica. secreta
que nouerat nullis diuulgabat. se toto cor
de scrutans congruum tempus quo deus
hoc diuulgari voluit reuertenter expecta
bat conferens ea que viderat circa se acta
et que legerat in scriptura agenda. Scd̄o
deduxit eam per montem excellentie sue
potestatꝫ Abacuth. 3. Suꝑ excelsa mea de
ducet me victor in psalmis canentem. vi-
ctor est christus qui tanꝙ̄ fortis et potens
in prelio superauit dyabolum tanꝙ̄ confi
denter residentem in atrio Luce. xi. Cum
fortis armatus custodit atrium suū in pa-
ce sunt omnia que possidet iste victor bea
tam virginem super excelsa deduxit quan
do caput antiqui serpentis qui est excelsꝰ
per superbiam humilitatis pede contriuit
Genesis tercio capitulo. Ipsa conteret ca
put tuum. et quia ipsa est eminentia pote-
statis ad ipsam debemus recurrere in pe
riculis et aduersis. Beatꝰ bernardus. In
periculis in angustijs. in rebus dubijs ma
riam cogita inuoca nō recedat a corde nō
recedat ab ore. ipsam sequens non deuias
ipsam rogans non desperas. ipsam cogi-
tans non erras. si forte ingruit temptatio-
nis bellum in te sentias potestatis defe-
ctum instanter pete virginis suffragiū. se
quitur in psalmis canātē. tūc in. ps̄. cecinit
qn̄ ex toto cordis affectū deū magnificauit
d. Magnificat aīa mea dn̄m. Non em̄ sicut
dicit ambrosius fuit incredula de oraculo
nec incerta denuncio nec dubia de exem-
plo sed pia ꝓ voto. religiosa ꝓ officio. festi
ua pro gaudio. in voce exultationis et con
fessionis dixit. et exultauit spūs meus in
deo salutari meo. Tercio deduxit eam per
planū sapie siue ỽitatis. Sapiē. 6. In cor

De assumptione Marie. Sermo tercius.

ruptio aũt facit primum esse deo. concupi
scentia aũt sapiẽtie deducet ad regnũ per
petuũ. Incorruptio beate marie virginis
fecit primum esse deo, vt in ipsa habitaret
tanq̃ in templo sancto suo. beatus bernar
dus. Vere primam non solum voluntatẽ
sed carnẽ suã sibi iungeret ac de sua virgi
nis substantia vnum christum efficeret vel
potius vnus christus fieret qui totus dei
totusq̃ virginis esset. sequitur. concupiscẽ
tia dei sapientie deducet ad regnum per-
petuum. Concupiscẽtia sapiẽtie id est chri
sti qui est virtus et sapiẽtia dei fuit in bea
ta virgine vt non solum diceret ipm̃ dili-
gere sed p̃ amore languere. qd̃ deduxit eã
ad regnum perpetuum. Sed notandum q̃
non dixit consideratio sapientie concupi-
scentia sapientie. illa eñ sapientia laudan
da est que est in pia conscientia non illa so
lum que est in tenaci memoria. Unde Au-
gustinus. 7. de ciuitate dei. Melius est ha
bere bonam mentem id est conscientiam
q̃ memoriã quãlibet ingentem. nemo eñ
malus est qui bonã habet mentem. Mul-
ti vero pessimi sunt memoria mirabili. tan
to peiores quãto minus possent quod ma
le cogitant obliuisci. Et sciendũ q̃ conpeten
ter coniungit ista duo incorruptionẽ et sapi
entiã. Sapientia eñ luxuriã expellit. luxu
ria vero sapientiã impedit et offendit. Uñ
Augustinus in primo soliloquiorum querit
sub persona alterius. Nõne interdum te de
lectat mulier pulchra. pudica. morigera. lit
tera. tantum etiam doctis afferens vt eã
ocio tuo nõ reddas onerosam. Respondit
Aug⁹ pro se. Quantumcunq̃ velis ipsam de
scribere et bonis operib⁹ cumulare nichil
michi tam fugiendũ q̃ concubitum esse de
creui. nichil aliud eñ est qd̃ magis ex arte
dei virilem animũ deiciat q̃ blandimenta
illa mulierũ et contractus ille corporũ sine
quo mulier haberi non potest. Quarto de
duxit eã per siccum continentie virginalis. ps̃
Spiritus tuus bon⁹ deducet me in terrã
rectã. In via recta seu terra est consiliorum se
mita. semita eñ est directiuũ vie quantũ
ad id consiliũ qd̃ est de eorum professione vir
ginalis continentie. Ista via est sicca vt dixi
signata per virgam siccam que frõduit et flo
ruit et fructũ fecit. virga est virgo maria
flos filius eius qui est flos odoriferus re-
spectu insipientium. folium prestans refri
gerium respectu proficientium. fructus
dulcis gutturi respectu perfectorum. Unde
beat⁹ bernard⁹. Virga floruit sine germine
virgo concipit sine semine. nec virginis virorẽ

floris lesit emissio. nec marie pudorem sa
cri partus editio recte ergo pudica virgo
maria. virgo mente. virgo corpore. virgo
professione. Sic ergo in voluntate sua eam
dñs deduxit per viã sanctificationis pri.
Thessalonicens. 4. Hec est voluntas dei
sãctificatio vestra sequitur et cum gloria su
scepisti me vbi describitur beatissima vir-
go a dignitate status. Suscepit enim eam
dominus primo tanq̃ exquirentem ad se
creti reuelationem. secũdo tanq̃ peregri-
nam ad thalami introductionem. Tercio.
tanq̃ fatigatam ad requiem expectamus
quarto tanq̃ esurientem ad refectionem.
preparatam. Primo ergo suscepit eam do
minus tanq̃ exquirentem ad secreti reue-
lationẽ. Ecclesiastici. quarto capitulo. Sa
pientia exquirentem se suscipiat et preibit
in via iusticie Sapientia est filius dei. ex-
quirens est eius genitrix que ipsum exqui
siuit id est exquisite quesiuit primo i cubi
culo per secretam contemplationẽ. per vi
cos per consiliorum agressionem. per pla-
teas per mandatorum executionẽ ad mõ
tem mirre per mortificationem carnis ad
collem thuris per fragrantem orationem
Sic ergo beata virgo maria christum ex-
quisiuit christus autem ipsã suscepit oscu
lis in familiare colloquium. in amplexum
in conuiuium indissolibile vinculum vt ha
betur Canticorum octauo. Pone me vt si-
gnaculum super cor tuum. Sic ergo sapiẽ
tia exquirentem se suscipit sequitur et prei
bit in via iusticie. In via iusticie preiuit.
quando nobis vt ipsum rogaremus prece
pit Luce. xi. petite et dabitur vobis queri
te et inuenietis pulsate. et aperietur vobis
sed hoc est in via iusticie iustũ est eñ vt pe
tentes accipiamus qd̃ iniunctũ est nobis
vt petamus Luce. xi. Pater vester celestis
dabit spiritum bonum petentibus se. Hic
est pater qui omnia scrutatur et sic facit ad
secretorũ reuelationẽ. i. Chorinteorum. 2. Spi
ritus omnia scrutatur etiam profunda dei.
Secundo suscepit eam tanq̃ peregrinam
ad cubiculi introductionem. Peregrinam
dico quia sicut dr̃. 2. Chorinteorum. 5. Quãdiu
sumus in hoc corpore peregrinamur a deo.
istam ergo peregrinationem suscepit ad in-
troductionem cubili. ps̃. Transibo in locũ
tabernaculi admirabilis sed posset queri
per quos transibis et quo transibis potest
respondere transibo ordinem patriarcha-
rum a quibus fui sm̃ generationis lineã
propagata transibo ordinem prophetarum a q
bus fui futurorum presagio nunciata. tran

sibo ordinem apostolorum quibus fui familiari contubernio sociata transibo ad ordinē martirum quibus fui consimili martirio coequata transibo ordinem confessorum quibus fui diligenti studio comparata. transibo ordinem virginum de quorum collegio fui virgo virginum per eminentiam predicata transibo ordinē angelorum super quos ero in celis exaltata exaltata est enim sācta dei genitrix super choros angelorum ad celestia regna. sequitur. in locum tabernaculi admirabilis quia nec oculus vidit nec auris audiuit nec in cor hominis ascendit que ibi dn̄s genitrici sue gloriosissime preparauit. i. Cho. 2. In illo enim tabernaculo ipsam in cubiculū itroduxit quod signatū est hester. 4. c. vbi dicitur quod introduxit. hester reginam in cubiculum suū et adamauit eam super omnes mulieres. Tercio suscepit eā tanquam fatigatā ad requiē expectatā Unde de ipsa pōt exponi quod dicitur in ps. Suscipe me dn̄e secundum eloquium tuū et viuā et nō confundas me ab expectatione mea. Dn̄e qui potens es venientem suscipere oneratum recreare laborantem reficere suscipe secundum eloquium tuum in quo dignatus es discere Uenite ad me oēs qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. Math. xi. Lumē vite et glorie sequitur. et non confundas me ab expectatione mea ista expectatio est requiei future et procedit a virtute spei spes enim est expectatio future beatitudinis ex gratia dei et meritis proueniens. Ab ista expectatione beata virgo nō confunditur quando in eterna requie colloquatur et si enim in istis inferioribus requies queritur in sola tamen hereditate dn̄i inuenitur Ecclesiastici. 24. In omnibus requiem quesiui et in hereditate dn̄i morabo. In quietū est enim cor meum domine donec requiescat in te vt dicit aug. in libro confessionū. Quarto suscepit eam vt esurientē ad refectionē preparatā. Prouer. xi. Qui suscipit alas sapiēs est. fructus iusti lignū vite ille sapiens animas suscipiens est christus qui eas suscipit sicut dicit glo. vel vt doceat errātes vel cōsoletur tristes vel bonis temporalibus sustentet et venientes ad remedia salutis ducat. vel pastore destitutos gubernet et sic plures ad se cōtrahat et protrahat Canticorum. i. Trahe me post te curremus in odore vnguentorum tuorum sequitur. fructus iusti lignum vite fructus. i. merces iusti est lignū vite id est perceptio beatitudinis eterne Apocalips. 2. Uincenti dabo edere de ligno vite quod est i paradiso dei mei vbi dicit glosa. quod talem proponit xp̄m qui valet cōsolationē eorum quibus tribulationes ingeruntur. xp̄s enim perseueranti est lignū vite et robur et vmbraculum et dans fructū et sanguinem suū et hoc maxime in futuro. Tunc enim maxime dicetur comedite amici mei et inebriamini charissimi. Illi enim inebriabuntur ab vbertate domus sue et torrēte voluptatis sue potabis eos Sic ergo dominus suscepit beatissimam virginem. sed cū gloria adimpleretur Isa. 35. Gloria libani data est ei decora carmeli et saron. Libanus interpretatur candidatio. Carmelus interpretatur sciētia circuncisionis. Saron interpretatur cantans tristiciam. Gloria ergo libani data est beatissime virgini propter eminentiam continentie virginalis. decor carmeli: propter excellentiam cognitionis sapientie salutaris. Decor saron propter latā tolerantiā martyrij et si non corporis tamen mentis: propter quod inuitās ipsam ad palmam sponsus dicit Canticorum. 4. capitulo. Ueni de libano spōsa veni de libāo veni coronaberis Corōa aurea super caput eius expresso signo sanctitatis vt sit regina illius superne ciuitatis vbi sicut dicit Augustinus. 2. De ciuitate dei. Ubi est concordia veritas. vbi dignitas sanctitas: vbi pax felicitas. vbi vita eternitas Ad quam nos perducere dignetur qui viuit et regnat in secula seculorum Amen.

De sancto Bernardo Sermo primus.

Quasi vas auri solidum et ornatum omni lapide precioso Eccle. In verbo proposito cōmendatur beatus Bernardus a duobus Primo a securitate conscientie interioris cum dicitur. Quasi vas auri solidum Secundo a splendore conuersationis exterioris cum dicitur ordatū omni lapide precioso. Sciendum est quod beatus Bernardus fuit vas preciosum. vas musicum. vas aureum vas solidum. Primo fuit vas preciosum propter continentiam sapientie salutaris Prouerbiorū vicesimo: Est aurū et multitudo gemmarum: et vas preciosū labia scientie id est sapientis seipsū secundum formā et regulā scientie dirigentis. auro et gemmis et vasi comparātur labia scientie ista enim inter temporalia preciosa reperiuntur. non tamen ad valorem sapientie attingunt sed ab ipsa potius superantur Prouerbiorū. 3. preciosior est cunctis opibus et omnia que desiderantur huic non valent cōparari. talia fuerunt labia beati Bernardi vt sibi cōpe-

tat id ē ps. Os iusti meditabitur sapientiā
et lingua eius loquetur iudiciū et ideo cō
paratur auro. ꝓpter premium auree mul-
titudini gemmaꝝ propter premiū aureo-
le. in qua tot erunt gemme quot anime fu
erunt per ipsam erudire. vas preciosum dr
propter glorificationē corporis in eterna
beatitudine. Dominus eñ coronauit eum
gloria quantum ad auream: et honore q̄n
tum ad aureolam. et constituit eum super
opera manuum suarū id est celorū quantū
ad corporis glorificationē. celi eñ ab ope
re suo habēt existentiā ⁊ naturā ps Opera
manuū tuarū sunt celi. Secundo fuit vas
musicum ꝓpter opitulamen vel decantati
onem superne iocunditatis. Isaie. xx. Su
spendam super eam omnem gloriā dom⁹
mee et patris eius. Vasoꝝ diuersa genera
omē vas paruulum a vasis craterarū vsq̄
ad omē vas musicoꝝ. Pater istius egregij
cōfessoris et cuiuslibet fidelis est pater no
ster celestis cui dicimus in dominica ora-
tione. Pater noster qui es in celis. Christ⁹
eñ gloriā domus patris eius super eum
suspendit. Primo gloriam decoris in nito
re conscientie. ii. Chorinthe. i. Gloria nr̄a
hec est testimoniū conscientie nostre. Se-
cundo gloriā honoris i. odore bone fame.
Genesis 27 Ecce odor filiū mei sicut odor
agri pleni benedixit domin⁹. Tercio glo-
riam iocunditatis in eterna retributione
Ecclesiastici. 45. Corona aurea super
caput eius signo sanctitatis. gloria hono-
ris et opus formidinis desiderio oculorū
ornata. Ista triplex gloria per vasa signa-
tur et quia sicut ex vase hauritur dulcedo
iocunditas. ista autem iocunditas in tri-
bus consistit. Primo in subiectione reue-
rentie respectu sūme maiestatis ⁊ hoc quā
tum ad gloriā virtutis Mathei. 19. Sinite
paruulos venire ad me taliū eñ est regnū
celoꝝ Cassiodorus. Ad te dn̄e nemo se eri
gendo ꝑuenit sed potius humiliatus ascē
dit. ⁊ cum altissimus sis ꝓximior redde-
ris supplicatione curatis. Secūdo cōsistit
in dulcedine sūme bonitatꝫ et hoc quantū
ad gloriam concupiscibilis et hoc notatur
cum dicitur a vasis ceterarum. tunc enim
erit calix in manu domini vini meri plen⁹
id est pure iocunditatis qui nunc est ple-
nus musto multiplicis afflictionis quan-
do comedent amici et bibent et inebriabū
tur charissimi. inebriabuntur eñ ab vber
tate domus sue et torrente voluptatis sue
potabis eos. Tercio erit ista iocūditas in
claritate prime veritatis ⁊ hoc quantū ad

gloriam rationabilis iste eñ fuit vnus de
cytharedis quos vidit Johānes in apoca
lipsi Vidi hñtes cytharas dei. i. ꝯcordiam
noui et vt̄ deteſtamēti Et hoc ē qd̄ sequitr
cantabant canticum moisi. hoc. dicit quan
tum ad vetus testamentum et canticum a
gni. hoc dicit quantum ad nouum et est tri
plex carmen quod cantatur istis cytharis.
Primum est ad mirationis propter magni
tudinem creature vel creatoris et hoc est
quod sequitur. magna magna sunt et mi-
rabilia opera tua domine. Secūdum car
men est timoris ꝓpter penam reꝓborum
et hoc est quod sequitur. quis non time-
bit te domine. Tercium carmen est laudis
ꝓpter gloriam electorum. vnde sequitur
quis non magnificabit nomen tuum. isto
sancto competit quod dixit hieronimus.
Hic est dauid simphonides noster q̄ chri
stum lira predicauit qui ecclesiam. iuxta
et cristum ecclesie vniuit. sanctarumq̄ ani
marum dulce cecinit epitalamium. Tercō
fuit iste sanctus vas aureum ꝓpter mace
rationem ꝓprij corporis Genesis. 24. pro
latisq̄ abraam vasis argenteis et aureis
ac vestibus dedit rebecce pro munere. In
hac autoritate ornatus anime rationalis
ostenditur q̄ a vero puer abrahe id est chri
sto ornatur et hoc tripliciter. Primo enim
ornatur cōscientia decore multiplicis vir
tutis Prouer. vlti. Stragulatam vestem
fecit sibi. bissus et purpura indumentum
eius hec vestis stragulata est varietas vir
tutum qua ornatur conscientia quam de-
bemus custodire cum omni solicitudine
Apoca. 16. Beatus qui vigilat et custodit
vestimenta sua ne nudus ambulet. sed qui
dam sunt fatui ribaldi qui cum fuerint in
ebriati deludunt vestimēta sua cū taxillis
et postmodum affliguntur. egestate et mi
seria in die frigoris. sic quidam cum fue-
rint inebriati vino concupiscentie carnalis
vel cuiuslibet libidinis peccati ammittūt
vestem innocentie baptismalis vel gratie
penitentialis. quam prius desiccans mul
tiplicibus peccatis reintegrauerant ⁊ con
suerant acu confessionis tales sicut homi
nes in honesti a nuptijs expelluntur et in
tenebras proiciuntur Math. 22. Secundo
ornatur corpus maceratione carnis et hoc
notatur cum dr. ꝓtulit vasa aurea. in pal
lore enim auri signatur maceratio carnis.
ps. Posteriora dorsi eius in pallore auri.
posteriora dicit quia est vtilitas carnis q̄
debet postponi. et est vtilitas spūs que dꝫ
preponi Philipē. 3. Que retro sunt obliui-

tcens.ad ea,que priora sunt meipsum extē
dens ad destinatum persequar ad brauiū
supne vocatiōis.sz multi sūt hodie hoies
mōstruosi qui hñt oculos a posteriori non
anteriori.nō em̄ cogitāt q̄ sunt spūs sz tan
tum que sunt carnis. Tercio ornatur os di
scretione sermonis.et hoc notatur cū dr.q
protulit vasa argētea. Argentū em̄ est pul
chrum et est sonorum. Prouerbiorum.io.
Argētū electū lingua iusti.verba ex labijs
astiue sapientis pcedentia dicūtur argen
tum electum qr dulcia et sonora. Ecclesia.
6.Uerbū dulce multiplicat amicos et miti
gat inimicos.Item qr chara et preciosa.i.
Regū.3.Sermo dñi erat pciosus.Item qr
pura et purgata.ps. Argentum igne exa-
minatū terre pbatū et purgatū septuplum
Sed quorumdam argentū versū est in sco
riam Isaie.i.Eoꝝ scilicz qui nō hñt verba
casta et honesta.sed leuia et turpia de quo
Seneca. A verbis turpibus abstineto eo
rū em̄ licentia impudicitiā parit. Quarto
fuit iste sanctus vas solidū p constantiam
perseuerantie finalis.2.Thi.2.In magna
domo non solum sunt vasa argentea et au
rea sed etiā fictilia et terrea et hec quidem
in contumeliam illa vero in honorem. Ma
gna domus est ecclesia id ē electi qui sunt
in honorem superne retributionis.et va-
sa fictilia et terrea id ē reprobi qui sunt in
cōtumeliam dānationis.Electi ergo dicū-
tur vasa aurea quia pondērosa p morum
grauitatem. preciosa p sapientiam.solida
per constantiam et perseuerantium finalē
sed mali dicuntur vasa fictilia quia leuia
per inconstantiam.quia vilia per ignoran
tiā quia fragilia per culpam. Trenoꝝ.4.
Filij syon incliti amicti auro puro quomo
do reputati sunt in vasa testea opus manū
figuli.Quondā em̄ solebat hre dñs in ec-
clesia sua vasa aurea quantū ad prelatos et
subditos.sed modo habet vasa fictilia qd
signatum est in statua quā vidit nabucho-
donosor Danielis.2.capitulo. Eius em̄ ca
put erat ex auro optimo.pect9 vero et bra
chia de argento.venter et femora ex ere ti
bie vero ferree.pedū autem quedam pars
erat ferrea.quedā fictilis.Similiter si in-
spiciamus modo ad institutores religio-
num inueniemus capita aurea.si respicia
m9 ad pedes id est ad eoꝝ successores in-
uentem9 q q̄dā pedū ps ē ferrea q̄ dā ficti
lis.Quidā em̄ sunt ferrei qr duri ad corre
ctionem quidā aūt fictiles quia imbeciles
ad labores fragiles ad sustinendum oni-
nis rigorem.sequitur. ornatū omni lapidi
precioso.in quo commendatur beatus ber
nar.ab honestate 9uersationis exterioris
Sciendū ergo q beatus bernardus primo
fuit ornat9 ornamento iaspidis id est fidei
se ad virorē operis extendentis.Unde sup
illud Apocalips.21.Primum fundamentū
iaspis dicitur q iaspis est lapis viridis co
loris virorem fidei immarscentem signās
vel iaspis est fides sanctoꝝ non marcescēs
sed ad virorē operis se extendens. et recte
iaspis per quem fides signatur.vt dicitur
in glosa.intelligitur primum anime funda
mentū siue ornamentum.sicut dicitur He-
breoꝝ.xi.Fides est substātia id est funda
mentū reꝝ sperandarum. et recte dicitur
fundamentum esse qr sine fide impossibile
est placere deo.sed iaspis iste dicitur viro
rē habere quia fides se debet per virorem
operū extendere vel ostendere Iacobi.i.
Fides sine operibus mortua est Gregori.
A me fide discrepat qui opere non concor
dat.Isto ornamēto iaspidis fuit ornatus
beatus bernardus.i. Machabeorum.2.
Princeps et clarissimus et magnus es in
hac ciuitate et ornatus filijs et fratribus.
Fides facit hominem principem intellectū
in obsequium christi.captiuando. clarissi-
mum facit pprie illuminationis radijs il-
lustrando magnum facit ad diuinoꝝ fasti-
gium erigiendo.et hec.dicuntur quantum
ad fidei substantiam. Sequitur. ornatus
filijs et fratribus.quantū ad fidei virorē
id est operationem bonam. Sciendum q
bona opera dicuntur filij inquantum egre
diuntur ab arbitrij libertate fratres dicū
tur inquantum digni sunt eterna remune
ratiōe Apocalips.14.Opera eorum sequū
tur illos. Recte ergo beatus bernardus dī
citur fuisse ornatus filijs et bonis operib9
vel ad litteram. filijs id est christi fidelib9
qui dicuntur eius filij inquantum fuerunt
cum eo viuentes super eadem regula fidei
Secundo fuit ornamēto saphiri id est spei
se ad altitudinem premij erigentis.Unde
Apocalips.21.Secundum fundamentum
saphirus.ibi dicit glos.saphirus est simi-
lis sereno celo qui percussus radiis solis
ardentem emittit fulgorem et signat alti
tudinem sanctorum. quorum conuersatio
est in celis qui a vero sole percussi ardenti
us eterna q̄rūt et alios q̄rere docēt dicētes
9uersatio nostra in celis est hic recte sign a
tur ornamentum spei. et hic saphirum vt
dicitur in glosa. Ipse enim similis est sere
no celo propter eleuationem intentionis.
ardentem emittit fulgorem propter ardo

rem afflictionis. probatio experientie diuinorum beneficiorum operatur ſpem eleuationis deſiderij ad expectationē ſupernorum. et ſequitur. Spes autem non confundit. quia charitas dei diffuſa eſt in cordibus noſtris p ſpiritumſanctum qui datus eſt nobis Romanorum. 5. capitulo.
Hoc dicitur quantū ad feruorem affectionis. Hec eſt gemma ſcilicet ſpes de qua dicitur. Prouerbiorum decimo ſeptimo. Gēma gratiſſima expectatio preſtolantis.
Hac gemma fuit ornatus beatus bernardus. ornauit enim eum dominus per eternam predeſtinationem. ⁊ ornauit eum per futurorum certam expectationē. ſtola glorie induit eum per iocundam retributionē. Tercio fuit ornatus ornato calcedonij id eſt charitatis aduerſa fortiter tolerantis. Unde gloſa. ſuper illud Apocalipſis viceſimo primo capitulo. Tercium fundamentum calcedonius eſt. Calcedonius pallentis lucerne colorem habet in obſcuro lucet omnibus ſcalpentium argumentis reſiſtit radijs ſolis excandens paleas ad ſe trahit in quo ſignatur charitas cuius eſt quadruplex proprietas iſtis quattuor proprietatibus calcedonij reſpondentes vt habetur. Epheſeos tercio capitulo. In charitate radicati et fundati. vt poſſitis comprehendere cum omnibus ſanctis que ſit longitudo latitudo ſublimitas et profundum.
Longitudo charitatis eſt in mortificatione proprij corporis vt ſpiritui ſubdatur. ⁊ hoc eſt quod ſubditur de calcedonio ꝙ colorem pallentis lucerne habet Gregorius Dum pallor in vultu reſpicitur. virtus patefacta laudatur. Secundo conſiſtit latitudo charitatis in releuatione indigētie proximi. vt a ſolo deo premietur Ut habetur. Mathei ſexto capitulo. Neſciat ſiniſtra tua quid faciat dextera tua ⁊ hoc eſt quod dicitur de calcedonio ꝙ in obſcuro lucet. Tercio conſiſtit ſublimitas charitatis in forti tollerantia aduerſorū. ne tribulationibus frangatur. 1. Chorinteorꝝ. 13. Charitas oīa ſuffert omnia ſuſtinet. et hoc eſt qđ dicitur de calcedonio ꝙ omnibus ſculpentium argumentis reſiſtit. Quarto conſiſtit profundum charitatis in dulci comportatione peccatorum vt ad penitentiam conuertantur Auguſtinus de laudibus charitatis. Charitas in aduerſitatibus tolerat in pſperitatibꝰ temperat. in duris paſſionibus fortis. in bonis operibus hilaris. in tentatione tutiſſima. in hoſpitalitate latiſſima. inter veros fratres letiſſima. inter falſos patientiſſima. hoc lapide fuit ornatus beatus Bernardus. Eccleſiaſtj. 21. Ornamentum aureū eſt charitas que habenti dicitur eſſe doctrina. ipſa enī eſt omniū magiſtra Auguſtinus. Ille totum habet et quod latet et quod patet in diuinis ſermonibus qui charitatē tenet in moribus. Quarto fuit ornatus ornamento ſmaragdi id eſt virginitatis corpus eius immaculatum et integrū conſeruantis. Smaragdus eſt lapis magne viriditatis ita ꝙ omnes herbas et frondes viriditate ſuperat et ꝙ circumfuſum aerem viridem reddat. huiꝰ diuerſa ſunt genera ſed precioſius inuenitur in ſicilia terra deſerta. hos lapides cuſtodiunt grifes animalia habentia quattuor pedes admodum leonum quibus currunt ſuper terram et alas ſicut aquile quibus per aerem volant et cuſtodiunt iſtos lapides nū ſibi ſed hominibus quibus auferunt eos contra iſtos grifes pugnat climaſcus populus. id eſt eſt homines vnicum oculum habentes et auferunt ab eis. per ſmaragdum qui ē gratie viriditatis ſignatur virginitas que a deo et angelis eſt grata et accepta. precioſa autem virginitas reperitur in terra deſerta id eſt in carne per abſtinentiam macerata hanc volunt auferre grifes id ē demones. vnde de beato bernardo legitur. ꝙ cum mulier intraſſet lectum eius volens cognoſci ab eo ipſe exclamauit latrones. vnde ipſe fuit de populo elemoſinarum habentium vnum oculū quia non ad terrena ſed a ſolum deum conuertebat totum deſiderium et affectum. et ideo bene defendit illū lapidem precioſum qui erat eius ornamentum. nunquid obliuiſcetur virgo ornamenti ſui et ſponſa faſcie pectoralis ſue. Hieremie. 2. Ipſe non debuit obliuiſci vt agnum in eterna beatitudine cum alijs virginibus poſſit ſequi. Ad quam beatitudinem nos perducere dignetur.

De ſancto bernardo.
Sermo ſecundus.

Dedit illi cor ad precepta et legem vite et diſcipline. Eccleſiaſti. decimonono. In verbo propoſito commendatur beatus bernardus a tribus. Primo ab obſeruatione mādatorꝝ cū dicitur. dedit illi cor ad ꝑcepta. Scđo ab aggreſſione conſiliorꝝ dei. cū dicitur. et legem vite. Tercio a regula et informatione. cum dicitur. diſcipline. Quantum ad primū ſciendum ꝙ

obseruantia mandatoꝝ valet ad tria. pri
mo ad declinationez vitioꝝ. scđo ad cogni
tionē secretoꝝ tercio ad executionē operū
bonoꝝ. Prima ergo obseruantia manda
toꝝ dei valet ad declinationem vicioꝝ. Ec
clesiastes.8 Qui custodit precepta nō expe
rietur quicꝙ mali. bona est ergo p̄ceptoꝝ
obseruātia ꝑ q̄m vitat̄ maloꝝ experientia
Fatuus esset qui vellet experiri vtrū veꝝ
sit qđ ꝯmuniter dicitur ꝙ venenū potantē
se interficit. sed longe magis fatuus est q̄
vult experiri vtrū verū sit qđ dr̄ ꝙ peccatū
mortale ad mortē eternā ꝑducit cede ergo
temeritati experiendi male et crede solidi
tati eloquij diuini. Numeri.16. dicitur. ꝙ
dathan et abiron fuerunt inobedientes p̄
ceptis moysi que precipiebat ex ore domi
ni. terra ip̄os viuos absorbuit. vnde ibi le
gitur. Dirupta est terra sub pedibus coꝝ
et aperiens os suum deuorauit illos cum
tabernaculis suis. ⁊ vniuersa substātia eo
rū descenderuntꝙ viui in infernū Cū ergo
oppositoꝝ eadē sit disciplina cū inobediē
tie ꝑuersitas ita sit dānosa ꝑpēdere potes
ab oppositis obedientie humilitatis fru
ctuosa Beatus ergo bernardus videns ꝙ
non est tutum vicino cohabitare serpenti
mundū fugit ⁊ ad claustrū se transtulit ibi
ad vnguē mādata dn̄ica obseruauit Eccle.
8. Ego os regis obseruo ⁊ p̄cepta iuramē
ti dei. illoꝝ obseruamus ora a quibus re
cipere solē salutifera ⁊ fructuosa documē
ta propter hoc ergo beatꝰ Bernardus. os
christi regis diligenter obseruauit qr̄ inde
mel ⁊ lac suscipiebat que postmodum in ec
clesia dn̄i refundebat. Lac simplicioris do
ctrine quantum ad nutrimentum minorū.
mel quod ē penetratiuū subtilioris docti
ne quantum ad solidamentum maiorū sic
ergo beatus bernardus os regis obserua
uit. sequitur. et precepta iuramenti dei. p̄
cepti dei precepta iuramenti dicuntur qr̄
sicut illud quod iuramꝰ inuiolabiliter ser
uamus. ita precepta dei inuiolabiliter cu
stodire debemus. Scđo valet obseruantia
mandatorum ad cognitionem secretorum.
ps. Preceptum domini lucidū illuminans
oculos. nec mirū si p̄ceptum domini est lu
cidum cuz procedebat ab eo qui est lux ve
ra que illuminat omnem hominem venien
tem in hunc mundū Johis. Omnis effectꝰ
habet aliquā assimilationem ad suam cau
sam et ideo non est mirum si precepta ha
beant virtutē illuminatiuam cum ꝓcedāt
ab illo qui solꝰ habet immortalitatē et lu
cem habitat inaccessibilē. i. Thimotei. 6.

Ut sic per participationez diuini luminis
peruenimꝰ ad perceptionē diuine immor
talitatis Beatus ergo benardus precepta
domini seruauit et per hoc ad cognitionē
secretoꝝ peruenit Ecclesia. 29. Pone the
sauꝝ tuum in preceptis altissimi ⁊ ꝓderit
tibi magis q̄ꝫ aurum. istud ad litteram ve
rum est nichil em̄ beato benardo ꝓfuisset
si omne aurum huius mundi successoribus
congregasset. imo potius ꝓbabiliter obfu
isset forsitan enim illud reliquisset homini
nibus ingratis qui illud expendisset in di
spendium sue salutis. sꝫ longe potiora re
liquit et ligauit filijs et successoribus suis
ipse enīz claustralibus legauit ex constitu
tione monachica in informationem morū.
ipse legauit secularibus ex vitute diuina.
ostensionem miraculoꝝ ipse legauit scola
ribus ex sapientia sibi data et industria ꝓ
pria copiam librorum. ad exercitationem
studiorum. hic est ille beatus diues qui in
uentus est sine macula. qui post aurūz non
abijt. Nec sperauit in thesauris pecunie.
Ecclesiastici. 31. Sequitur. Quis est hic et
ladabimus eum. hic est beatus bernardꝰ:
ip̄m enīz laudemꝰ quia ip̄e est laudabilis
et in secula gloriosus. Tercio valet obser
uantia mandatorum ad executionz agen
doꝝ Leuitici. xx. Custodite precepta mea
et facite ego dn̄s em̄ q̄ sāctifico vos. Tria
dicit Custodite precepta mea per iugē ani
mi meditationem ⁊ facite ea per strenuam
operis executionē. tercio ponit sequentē
vtilitatem enim dominus qui sāctifico vos
per interiorem scilicet iustificationē. Pri
mo ergo debemus custodire mandata dei
per iugem cordis meditationem. Debemꝰ
esse sicut animalia munda lege quia debe
mus vngulam. diuidere per discretionem
et ruminare per cōtinuam mādatoruz me
ditationem: vt sic offeramus nosmetipsius
hostiam viuentem deo placentem. Roma
noꝝ. 12. Debemus etiam mandata dei nō
solum custodire sed etiam facere seu ope
re implere vnde dicit et facite ea. quando
enim cognitioni et predicationi coniungi
tur opus tunc auditur in diuinis auribus
dulcis melodia sed qn̄ operatio a cognitio
ne et predicatiōe disiungitur dulce melos
in diuinis auribus non auditur Unde quā
tuncunꝙ corde chytare tendantur melos
non resonat. nisi arte dictante manu tan
guntur. ꝓpter hoc apostolus paulus cor
dam chytare sue tenebat et arte spiritus
sancti dictante manu tangebat et ideo dul
ce melos in diuinis auribus resonabat.

De sancto bernardo Sermo secũdus.

Chorinteoꝝ.9.Castigo corpus meuꝫ ꝛ in
seruitutem redigo ecce extensio cordaruꝫ
sic curro non quasi in incertum. sic pugno
non quasi aerem verberans. in quo notat
boni operis fructum.Ecce arte spiritussã-
cti dictante percussio digitoꝝ.Ne forte cũ
aliis predicauerim ipse reprobus efficiar.
minus dicit et plꝰ signat sciebat em̄ q̄ non
reprobus sed electus et preelectus erat ꝛ
ideo dulce melos sue predicationis in dei
auribus resonabat ita q̄ ꝑpter melodiaꝫ
sue predicationis. raptus fuit vsq̄ ad ter
cium celum siue in corpore siue extra corpꝰ
nescio deus scit.et ibi ideo diuinaꝫ chyta
rã sua chytara dulcius resonantem audi-
uit audiuit em̄ arcana v̄ba que nõ licet ho
mini loqui.2.Chorinteorum.xii.capi.Sic
beatus bernardus fuit peritus chytaredꝰ
dñi in sono tube in psalterio et cythara in
tympano et choro in cordis ꝛ organo dñs
ꝯmendauit.Ipse em̄ specialis symphoni-
des christi dulce epitaphium nuptiarum
sponso et sponse christi et ecce super canti
ca canticoꝝ suauissime decantauit ipe em̄
fuit gemula carbunculi in ornamento au-
ri et ꝯparatio musicaꝝ in conuiuio vini ip
se em̄ carmen nuptiale coniunctionis xp̄i.
et ecclesie stilo lucidissimo super cãtica cã
ticoꝝ descripsit in quibus nuptiis xp̄s aq̄
in vinum mutauit quãdo insipiditas cor-
ticis litteralis in dulcedinem intelligẽtie
spiritualis mutata fuit.in qua est manna
dulcedo spiritualis delectationis.Et ideo
spirituales ioculatores libenter conueni-
unt ad illas nuptias ꝛ ꝯgregantur in istis
nuptiis ioculatores eniꝫ non libenter con
ueniunt ad illas nuptias in quibus vinuꝫ
reperiri non possunt vnde dicitur. q̄ apõ
sites non sunt ioculatores q2 ibi non sunt
vites. Secundo cõmendatur beatus ber
nardus ab aggressi one cõsilioꝝ cum dici
tur et legem vite.Sciendum est q̄ lex con
siliorum dei est puritate gratiosa claritate
radiosa vtilitate fructuosa. Pri̊o dico lex
consilioꝝ dei est puritate gratiosa Sapi.
18. Inclusos custodiebant filios tuos per
quos incipiebat incorruptum legis lumẽ
seculo dari. Magna fuit cura beato Ber
nardo et aliis sanctis patribꝰ homines dis
solutos a lasciuiis seculari reuocare et ad
religionem attrahere et in tuto claustri p̄
sidio clausos custodire recte claustrũ voca
ui ad tutũ presidium.Tutiꝰ est em̄ claustꝝ
q̄ castrum suauior est tunica ordinis q̄ lo
rica militis tollerabilior est obedietia ab
batis vel prioris q̄ violentia regis vel im
peratoris.ꝑpter qđ dicit inclusos custodie
bant sanctos tuos sequitur. Per quos in
cipiebat incorruptũ seculo dari.Duplex di
stinguit lex noua et vetus. Lex vetus fuit
lex corruptionis lex noua est integritatis
et incorruptionis.In lege enim veteri con
iugibus vt crescerent et multiplicarentur
et repletur terram iniungebatur. sterilis
in lege veteri maledicebaᷓ.sanctis patriar
chis vt haberent simul plures vxores per
mittebatur.homini etiam vt acciperet vxo
rem fratris mortui suscitaret semen fratre
mortuo p̄cipiebatur que omnia sine carnis
corruptione non obseruabantur.sed corru
ptum legis lumẽ innotuit qñ christus enu
chos qui se castrauerũt ꝑpter regnum ce-
loꝝ ꝯmendauit consilium altissimi de vir-
ginibus per totam ecclesiam preceperunt.
quando vox turturis in terra nostra audi
ta est Canticoꝝ.2.Turtur est auicula casta
que vno compare qñ illum amiserit alium
non admittit.solitaria incedit gemitum p̄
cantu emittit super ramos aridos arborũ
residere consueuit. vt sic instruaris exem
plo auicule caste virgulta vitiorum viren
tis vacare.hanc incorruptioneꝫ legis bea
tus bernardus in semetipso custodiuit.cu
stodiendam predcauit.et in libris suis ser
uandam esse conscripsit. Scđo lex ꝯsilioꝝ
dei est claritate radiosa. Prouerbioꝝ.6.
Mandatum lucerna est et lex lux via vite
increpatio discipline.Lucerna est lux in te
sta.vos scitis quando candela in lucerna
ponitur lux eius nõ ita in sua puritate cer
nitur sicut cum ex lucerna exultabitur sic
obseruatio mandatoꝝ secum compatitur
possessiones rerum dilectionem vxorum.
filiorum et filiarum.libertatem propriarũ
voluntatum. sed cum possessio reꝝ in pau
pertatem.dilectio vxoꝝ in castitatẽ.liber
tas voluntatum in obedientiam commu
tatur.tunc lumen a lucerna extrahitur ꝛ i
puritate sua cernitur. Hec est lex domini i
maculata conuertens animas. sequitur.
in predicta auctoritate. Uia vite increpa
tio discipline.Qui ergo vult peruenire ad
vitam obseruet viam scilicet increpatioeꝫ
Job.5.Increpationem dñi ne reprobes fa
tuus esset infirmus qui reprobaret ferruꝫ
medici per quod apostema sciditur sanies
eiicitur.apostema curatur. Unde in aucta
ritate sequitur. ipse vulnerat et medetur.
Tercio lex consiliorum dei est vtilitate fru
ctuosa. Prouerbiorum.13.Lex sapientis
fons vite vt declinet a ruina mortis.Bene
ergo est lex consilioꝝ dei vtilitate fructuo

ſa per quã declinatur mortis ruina ꝓpter hoc beatus Bernardus lubricum carnis in mundo perpendit et ideo pedes ſuos ſtatuere ſuper ſolidam petra clauſtralis cuſtodie decreuit. ne compelleretur plangere carnis lubricum et hoc ad modum illoꝝ de quibꝰ Trenoꝝ.4. Lubricauerũt veſtigia noſtra in itinere plateaꝝ noſtrarum ipſe iacula tentationũ dyaboli preuidit. ꝛ ideo ipſa tãta ſollicitudine declinauit. Gregorius. Iacula minus feriũt que preuidẽtur ipſe etiã rethica cupiditatꝫ recognouit et ideo ad frugem melioris vite volauit. Prouerbioꝝ.1. Fruſtra iacitur rhete ante oculos pennatoꝝ. Aues habent oculos quibus rethia vident. habent pennas quibus volando ipſa deuitãt. ſic nos oculis diſcretionis debemus peccata et pericula preuidere et pennis virtutum volando vitare Tercio ꝯmendatur beatus ~~Bartholomeꝰ~~ a regula ꝛ informatione morum cum dicit et diſcipline. Sciendum ergo ꝙ diſciplina valet ad tria primo eñ culpam ꝑ correctionem excludit: ſcdo gratiam iuſtificantem adducit. tercio ad gloriam eternam perducit. Primo ergo diſciplina culpam per correctionẽ excludit. ps. Diſciplina tua correxit me in finem. Benedicit in finem quia et ſi religioſus diſciplanatus quandoqꝫ erret tamen finaliter non oberrat quia diſciplina ordinis ipſum ad vitam veritatis reuocat. Diſciplina eñ eſt virga dñi per quã ipſe oues ſuas et agnos ſuos ad caulas reducit et minando vſqꝫ ad ouile perducit. prouerbiorum.22. Stultitia colligata eſt i corde pueri. ſed virga diſcipline fugabit illã. Si ergo ita in tuto poſitus eſt religioſus diſciplinatus multum debet ſibi timere religioſus indiſciplinatus Leuitici.26. Si volueritis recipere diſciplinam. ſi ambulaueritis ex aduerſo michi ego quoqꝫ contra vos aduerſus incedam et percutiam vos ſepties. hoc ẽ ꝑfecte ꝓpter peccata veſtra Audi ergo et time religioſe indiſciplinate quid eñ facies puluis et cinis qñ aduerſatur tibi ira ſummi imperatoris. quid facies ſordens in ſterquilinio cui iratus eſt potens in celo. Secundo diſciplina grãm iuſtificantem adducit prouerbiorũ.3. Diſciplinam dñi fili mi ne abijcias cum ab ea corripieris. quem eñ diligit dñs corripit ꝛ quaſi pater in filio ꝯplacet ſibi illi diſciplinam dñi abijciunt. qui domum diſcipline id eſt capitulum quantũ poſſũt refugiunt cum tñ Eccleſiaſtici.51. Dicatur a ſapiente Congregate vos in domũ diſcipline. Iſti cum corripiantur deficiunt qui ad excuſandas excuſationes in peccatis falſas allegationes in capitulis ꝓponũt vel qui eis ex caritate eos accuſant et qui ex charitate eos corripiunt odiũ pro dilectione ſua ipſis retribuunt ſequitur. quẽ eñ diligit dñs corripit. pater multum eſt ſollicitus de correctiõe filioꝝ ꝓprioꝝ nõ multũ curat de correctione alioꝝ. ſic exhibitio diſcipline argumentũ eſt dilectionis diuine. Tercio diſciplina ad vitam eternam ꝑducit. Hebre.12. Omnis diſciplina in preſenti quidem non videtur gaudij ſꝫ meroris. poſtea aũt fructũ pacatiſſimũ exercitatis ꝑ eam reddet iuſticie. Dñs ꝑ diſciplina reddet fructum pacatũ pacatiorẽ peccatiſſimũ pacatum a peccato liberando. pacatiorẽ in dei ſeruitio cõſtituendo. pacatiſſimum vitam eternã tribuendo ſicut Romanoꝝ.6. Nũc aũt liberati a peccato ecce primũ. ſerui aũt facti deo: ecce ſcdm habetis fructũ veſtrũ in ſanctificationẽ. finẽ vero vitã eternam ecce terciũ. per primũ ad ſcdm nos perducat ad tercium xp̄us ieſus filius dei. ꝛc.

De sancto Bartholomeo Sermo primꝰ

P Ercuſſerũt me et vulnerauerant me tulerũt palliũ meũ cuſtodes muroꝝ Canticorũ.5. Homines qui fuerũt magne probitatis ſolẽt filijs ſuis facta ſua ardua enarrare vt poſſint ipſos ad conſimilia prouocare. ꝓpter hoc in verbo ꝓpoſito facta egregia bti bartholomei nobis ꝓponũtur vt ad conſimilia agẽda vel patiẽda ꝓ chriſto loco et tẽpore ꝓuocemur. Sciendũ eſt ergo ꝙ beatus bartholomeus paſſus eſt pro chriſto grauia grauiora grauiſſima. que per ordinem tanguntur in verbo ꝓpoſito Grauia paſſus eſt in ꝑcuſſione quod notatur cum dicitur ꝑcuſſerunt me. Grauiora paſſus eſt in vulneratione: qđ notatur cum dr: vulnerauerunt me. Grauiſſima paſſus eſt in pallij carnis ammotione vel excoriatione qđ notatur cũ dicitur tulerunt pallium meũ cuſtodes muroꝝ. Quantum ergo percuſſerũt me. Sciendũ ergo ꝙ ſunt tria genera ꝑcuſſionum vel percuſſoꝝ. Quidã eñ ꝑcutiũt vga ad eruditionẽ Scdi ꝑcutiunt lingua ꝑ detractõnẽ. tcij plaga ad interfectionũ primi ꝗ ꝑcutiũt vga ad eruditionẽ prouerbiorẽ.23. Noli ſubtrahere a puero diſciplinã ſi eñ ꝑcuſſeris eum virga non morietur in virga ꝑcutis eum et animam eius de inferno liberabis Bona ẽ iſta percuſſio

cussio per quā homo liberatur de inferno.
Unde beatus gregorius narrat de beato
benedicto. ꝙ cum quidam iuuenis mona-
chus nō vellet stare cum aliis in oratione
vidit beatus benedictus quendam maurū
paruulū qui ipm ꝑ cucullā tenebat ⁊ ipm
de monasterio extrahebat. Beatus aūt be-
nedictus virga ꝑcussit iuuenē monachum
et sic castigauit ipm ⁊ extūc ille maurꝰ par-
uulus quem diabolum fuisse intelligimus
ad illum extrahendum de ecclesia accede-
re nō est ausus ac si eadem virga ꝑcussus
fuisset et correctus. Contra multos religi-
osos qui se exterius percutiātur in corpo-
re parum vel nihil interius corrigūtur in
corde. Hieremie. 5. Percussisti eos et non
doluerunt. attriuisti eos et renuerunt acci-
pere disciplinam: multi eñ religiosi in ca-
pitulis disciplinātur virgis atterūtur etiā
grauioribus regule institutis. attamen re-
periuntur indisciplinati quia sunt homies
duri cordis Ecclesiastici. 3. Cor durū male
habebit in nouissimo. Scdī percutiūt lin-
gua per detractionem Hieremie. 18. Veni-
te et percutiamꝰ eum lingua et non attēda-
mus ad vniuersos sermones eius: illi pla-
ga crudeli lingue percutiūt qui iustis be-
ne operātibꝰ detrahūt ps. Qui retribuūt
mala ꝓ bonis detrahebant michi qm̄ seq-
bar bonitatem. Ista ꝑcussio lingue est val-
de mala ⁊ vituꝑabilis ⁊ hoc triplici ratio-
ne. primo qꝛ est crudelis. scdo est genera-
lis. tercio quia plena est calamitate et mi-
seriis. Primo ergo ꝑcussio lingue est ma-
la qꝛ est crudelis Ecclesiastici. 28. Flagel-
la plaga liuorem facit plaga autem lingue
cōminuet ossa. ecce detractōes malorū vsqꝫ
ad medullas ossiū ⁊ fortitudinē ꝑtingunt
Scdo ista percussio est mala qꝛ generalis
Eccle. 26. Flagellū lingue omnibꝰ ꝯmuni-
cans flagellū lingue oibꝰ ꝯmunicare dicit.
qꝛ non est qui se abscondat a calore eius.
Tercio ista ꝑcussio est mala qꝛ plena cala-
mitate ⁊ miseriis Job. v. A flagellum lin-
gue abscōderis ⁊ nō timebis calamitatem
cum venerit. Terciū percutiūt plaga ad in-
terfectionē Trenorū. 3. Percussisti occidi-
sti nō pepercisti Tyrāni percusserūt beatū
bartholomeū apostolum et alios sanctos
verberibꝰ affligendo Hebreorū. xi. Sancti
ludibria et verbera experti insuper ⁊ vincu-
la et carceres. Occiderūt eis diuersis tor-
mentis mortē inferendo Hebreorū. xi. La-
pidati sūt / secti sūt / tentati sūt in occisione
gladii mortui sūt ꝓ christo. Nō pepcerunt
etiam eorū corpora feris ⁊ volatilibꝰ expo-
nendo ps. Posuerūt mortalia seruorū tuo-
rū escā volatilibꝰ celi. carnes sanctorū tuo-
rū bestiis terre. sed sicut qui accipit gladi-
um frequenter gladio perit. sic eadem ra-
tione percutiet qui iniuste percutit Actuū
23. Princeps sacerdotū ananias precepit
astantibꝰ sibi percutere os eiꝰ scꝫ pauli tūc
paulus dixit ad eū ꝑcutiet te deꝰ paries de-
albate et tu sedens iudicas me scdm legē
et cōtra legē iubes me percuti. Similiter
legitur Actuū. 12. ꝙ ab herode iacobꝰ fra-
ter iohānis gladio percussus est ⁊ occisus
et ideo herodes ab angelo ē percussꝰ Actu-
um. 12. Confestim percussit herodē angelꝰ
domini eo ꝙ non dedisset honorem deo et
cōsumptus a vermibꝰ exspirauit. similiter
astrages rex per quem beatus bartholo-
meus gladio percussus ⁊ occisꝰ a demoni-
bus percussus et arepticius effectus. Pri-
mo ergo notatur afflictio grauis in percus-
sione. cum dꝛ percusserūt me. Secundo af-
fectio grauior in vulneratione. cuꝫ dicitur
vulnerauerūt me. Sciēdum ergo ꝙ est tri-
plex vulnus: primo enim est vulnus concu-
piscentie carnalis. Secundo est vulnꝰ cha-
ritatis vel dilectionis. Tercio est vulnus
penalis afflictionis. Primo ergo est vulnꝰ
concupiscentie carnalis Isaie primo. Vul-
nus et liuor et plaga tumens non est cir-
cūligata nec curata medicamine neqꝫ fota
oleo: Vulnus pertinet ad inuidiam. plaga
tumens ad superbiam. vulnus concupiscē-
tie debent circumligari cingulo castitatis
Liuor inuidie debet curari medicamine
fraterne charitatis. plaga tumens super-
bie debet foueri oleo sancte et vere humi-
litatꝫ. ps. xxviii. Tu humiliasti sicut vulne-
ratum superbium. Vulnus ergo pertinet
ad concupiscentiam carnalem qd ortum
suum precipue habet per mulierem. Pro.
7. dicitur de fatua muliere. Multos vul-
neratos deiecit ⁊ fortissimi quiqꝫ interfe-
cti sunt ab ea. Via inferi domus eius pene-
trantes interiora mortis. qui vult ergo si-
bi cauere a morte sibi caueat a fatua mu-
liere. ⁊ non solum ab ea sed pulchre mulie-
ris quāuis bona frequentatione. Uñ Da-
nielis. 13. dꝛ ꝙ duo senes sacerdotes in cō-
cupiscentia susanne exarserūt. ⁊ huius ra-
tio redditur qꝛ erāt ambo vulnerati amo-
re eius. Scdo est vulnus charitatis vel di-
lectionis Prouerbiorū. 27. Meliora sunt
vulnera diligentis ꝙꝫ fraudulenta odiētis
oscula: fradulenta odiendis oscula non tē-
dunt nisi ad deceptionem. vulnera autem
diligentis tendunt ad correctionē ⁊ emen-

dationem. Prouerbioꝝ vicesimo capitulo.
Liuor vulneris absternet mala liuor vul
neris est vulnus charitatis que multitu-
dinē maloꝝ vel peccatoꝝ abstergit Pro.x
Uniuersa delicta opit charitas. Charitas
ita multitudinē peccatoꝝ operit ꝙ expel-
lit. et ea facie ipsius peccatoꝝ multitudo
deperit. Dulce ergo vulnꝰ charitatis qm̄
non diuidit sed vnit. non cruciat sed dele-
ctat. non mortificat sed viuificat. Uñ Au-
gustinus. Charitas est cōcordia mentium
societas electoꝝ angeloꝝ et animaꝝ neqꝫ
em̄ anime neqꝫ angeli sine charitate viuūt
ideo dulci vulnere charitatis vulneratum
se dicit. qꝫuis sit impassibilis. Cāticorum.
quarto. Uulnerasti cor meum soror mea
sponsa mea. Tercio est vulnus penalis af
flictionis Ecclesiastes.x. Qui scindit ligna
vulnerabitur ab eis. Sanctus bartholo-
meus ligna scindebat quando infideles a
silua infidelitatis separabat et ipsos in ec
clesia tanqꝫ in christi edificatio ponebat.
sed a linguis siluestribus beatus bartho-
lomeus est vulneratus et occisus. Unde in
legēda eius legitur. ꝙ astrages rex iussit
eum decollari. sꝫ dñs iam in beato bartho
lomeo vulnera alligauit et percussurā pla
gaꝝ sanauit Isaie.xxx. alligabit dominus
vulnus populi sui et percussuram plage
eius sanabit. iam dñs ab oculis ipsius et
alioꝝ sctōꝝ oēm lachrimā abstersit et ama
rum dolorem ammouit Apocalip.xxi. Ab
sterget deus omnem lachrimam ab oculis
eoꝝ. et mors vltra non erit. neqꝫ clamor ne
qꝫ dolor que prima abierunt. Sic ergo no-
tatur scdo afflictio grauior vulneratione.
cum dicitur. vulnerauerunt me. Tercio no
tatur afflictio grauissima in palliū carnis
sue ammotione. cum dicit tulerunt palliuꝫ
meū custodes muroꝝ. Per custodes muro
rū signātur tyranni et tortores sanctorum
sicut em̄ custodes muroꝝ quantū possunt
eos qui obsident castra vel ciuitates expu
gnāt sic isti sanctos apostolos et martyres
qui infidelitatem expugnabant quantum
poterant debellabant. De istis dicitur. tu
lerunt pallium meum. Sciendum est ergo
go ꝙ est triplex pallium primo est pallium
carnis. scdo est palliū iniuste indignatio-
nis. Tercio est pallium iocunde retributio
nis. Primo ergo est palliuꝫ carnis mich.2.
Desuper tunicam pallium sustulistis ⁊ eos
qui transibant simpliciter cōuertisti in bel
lū. Tyranni desuper tunicam carnis bea
ti bartholomei palliū cutis sustulerunt qñ
ipsum excoriari fecerunt hoc signatum est

Josue.7. Uidi pallium coccineuꝫ valde bo
num et abstuli. pallium coccineum potest
dici pellis beati bartholomei qd coccineū
dicitur qꝛ rubricatum fuit effusione ꝓpriꝫ
sanguinis. et istud pallium erat valde bo
num quia deo totaliter dedicatū ⁊ ad chri
sti honorem in sacrificiuꝫ oblatum Ro.xij.
Obsecro vos vt offeratis corda vestra ho
stiam deo. Hec est pellis de qua potest ex-
poni illud Job.i. Pellem pro pelle et cunc
ta que habet homo dabit pro anima sua.
Beatus bartholomeus dedit pellem pro-
prij corporis pro assequenda pelle glorie
et honoris que signari potest per pelles sa
lemonis Canticorum.i. Nigra sum sed for
mosa filie hierusalem sicut tabernacula ce
dar sicut pelles salemonis. Sic ergo p̄mo
est pallium carnis. istud palliū amisit bea
tus bartholomeus in quo erant tyrāni et
tortores sui Prouerbioꝝ.xxv. Et amittit
pallium in die frigoris id est infidelitatis.
Scdo est palliū iuste indignationis Isaie.
59. Opertꝰ ē quasi pallio zeli sicut ad vin di
ctā q̄si retributionē indignationis hosti-
bus suis. Hoc est palliū helie p quod heli
seus aquā iordanis diuisit. Aque multe
populi sunt multi Apoca.17. Aquas quas
vidisti populi sunt et gētes. Aque diuide
bantur ergo qñ in passione beati bartholo
mei quidā in fide firmabantur alij a demo
nibus obsidebantur. Unde in legēda bea
ti bartholomei legit. ꝙ venerūt rex astra-
ges ⁊ artifices temploꝝ ad ecclesiam bea
ti bartholomei obsessi a demonibus istud
fuit ex zelo diuine indignationis de quo
fuit prepictum Isaie.9. zelus dñi exercitu
um faciet hoc et hoc iuste. qꝛ beatus bar-
tholomeus zelo zelatus est ꝓ dño deo suo
Tercio est pallium iocunde tributionis.
Isaie.61. Dabit coronam ꝓ cinere oleum
gaudij pro luctu. palliū laudis ꝓ spū mero
ris. Dñs ꝓ cinere penitentie salutaris dat
coronā glorie ⁊ honoris. Jam em̄ dñe bea
tū bartholomeū gloria et honore corona
uit. dñs etiā ꝓ luctu facto ꝓ peccatis dat
oleū eterne ꝯsolationis Mat.5. Beati qui
lugent qm̄ ipi ꝯsolabūtur. ipe etiam ꝓ spū
meroris dat palliū laudis in iocunditate
eterne retributionis in vita de qua Isaie
51. Gaudiū et leticia inuenietur in ea gra-
tiarum actio et vox laudis. Ad istam vitā
nos perducere dignetur.

De sancto barthol.

Sermo secundus.

De sancto Bartholo Sermo secundus.

Audiui post me vocem magnam tanq̄ tube Apocalips. i. In verbo proposito tria notātur a quibus eruditio beati bartholomei commendatur. Primo em̄ notatur eruditionis actus noie vocis cum dicit. vocem magnā. Scdo notatur eruditionis mod⁹ cū dicit. tāq̄ tube. Tercio notatur eruditionis fructus nomine audit⁹. cū dicitur. Audiui. Primo ergo notat̄ eruditionis act⁹ cū dicit vocem. Sciendum ē ergo q̄ vox bar. fuit vox valida ad incussionem terrenoꝝ. Scdo fuit vox libera ad eruditionē indoctoꝝ. Tercio fuit vox fructuosa ad operationem miraculoꝝ. Primo ergo vox beati bartholomei fuit vox valida ad incussionem terroꝝ. ps. A voce tonitrui tui formidabūt. Vox beati bartholomei ꝛ alioꝝ apostoloꝝ ad modum tonitrui incutiebat formidinē vel terrorem audientibus populis. ꝛ huius causa erat quia ipsi tonabant minis et choruscabāt miraculis Hec est vox illius tonitrui de quo in. ps. dicitur. Vox tonitrui tui in rota. Rota est circularis figure et voluitur circūquaq̄. sic fuit vox tonitrui beati bartholomei ꝛ aliorū apostoloꝝ in rota vt ibi audirentur predicatione sua et quidē in omnem terrā exiuit sonus eoꝝ ꝛ in fines orbis terre verba eoꝝ. Sapientia p circuitum queritur et p circuitum predicatur Sap. 8. Circuibā q̄rens vt michi illā assumerem. sic ergo p circuitum etiā vt diximus p̄dicatur. ps. Caput circuitus eoꝝ labioꝝ ipsoꝝ operiet eos. Caput apostoloꝝ et totius ecclesie est xp̄s qui p ciuitates ꝛ castella circuibat ꝛ ibi v̄bū dei p̄dicabat. sic p̄dicatores xp̄i ad exēplū ipius debēt circuire ꝛ verbū dei p̄dicare vt labor ipsoꝝ possit eos feliciter operire. Tūc laborare labioꝝ peccator feliciter opitur qn̄ p labioꝝ labore sicut indumento lumine vestitur. Danielis. 12. Qui docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamēti et qui ad iusticiā erudiūt multos q̄si stelle iperpetuas eternitates Scdo fuit vox beati bartholomei vox libera ad eruditionem indoctoꝝ. Canticoꝝ. 2. Onde michi faciez tuā sonet vox tua i aurib⁹ meis vox em̄ tua decora et eloqui tuū dulce. Istā vocē debēt audire om̄s xp̄ifideles. nā qui audire cōtēnūt finaliter dolebūt Pro. 5. Cur detestat⁹ sū disciplinā ꝛ increpationib⁹ non acquieuit cor meū nec audiui vocē docentiū me. et magr̄is nō inclinaui aurem meam. pene fui in omni malo in medio ecclesie et synagoge. audienda est ergo vox docentiū nā sicut gust⁹ bn̄ disposit⁹ delectat̄ indulcedine ciboꝝ sic auditus bn̄ disposit⁹ delectatur in dulcedie verboꝝ diuioꝝ hāc dulcedinē senserat pp̄ha dō q̄ dicebat q̄ dulcia faucibus meis eloq̄a tua super mel ori meo Tercio fuit vox beati Bartholomei vox fructuosa ad opationem miraculoꝝ ps. Dabit voci sue vocem virtutis Uirtus vocis beati bartholomei apparuit in delectione ꝛ obediētia spirituū inmundoꝝ in curatione egrotoꝝ. in cōmunicatione idoloꝝ in subuertione temploꝝ sicut i legenda ipsius plenius reperitur. Unde ibi pōt adaptari quod dicitur Apocalips. 18. Uidi angelum descendentē de celo habentē potestatem magnā ꝛ terra illuminata est a gloria eius. Beatus bartholomeus pōt dici angelus descendēs de celo ppter celestem ꝯuersionem dr̄ etiā hr̄e potestatem magnā ppter miraculoꝝ operationē. Terra etiam dr̄ illuminata a gloria ei⁹ ppter eius gloriosam et fructuosā predicatiōē Sic ergo primo notatur eruditiōis actus noie vocis cū dr̄ vocem. Secūdo notatur eruditionis modus cum dicit tanq̄ tube. De beato bartholomeo legitur vox beati bartholomei tanq̄ tuba vehemens Sciēdū ergo q̄ ista tuba vtilis erat ad tria ad que tuba est necessaria. Ad cōgregatiōē populoꝝ Scdo ad reuocationē peccatoꝝ Tercio ad resuscitationē mortuorum primo ergo fuit necessaria ad cōgregationē populoꝝ Numeri. x. Qn̄ congregandus ē populus simplex tubarū clangor erit. In simplici clangore tubaꝝ designatur mansuetudo predicatoꝝ ad eruditionē populoꝝ sicut enim aues nō capiuntur flabello sed sibulo sic frequēter plus proficit auditoribus mensueta quā aspera predicatio Math. xi. Discite a me quia mitis sum et humilis corde sic p̄dicatores euāgeliū xp̄i exemplo mḡri informati debēt esse mites siue mansueti Eccle 3. Fili in māsuetudie opa tua pfice ꝛ sup gloriā hoim diligeris māsuetudo in hac vita sibi vendicat dilectionē et in futura vite eterne possessionē ps. Mansueti aūt hereditabunt terrā et inhabitabunt in seculū seculi sup eā. Scdo est ista tuba vtilis ad pctoꝝ reuocationē Isaie. 58. Clama ne cesses quasi tuba exalta vocem tuā ꝛ annūtia populo meo scelera eoꝝ ꝛ domui iacob peccata eoꝝ Duob⁹ modis offendunt deū peccatores p infidelitatē ꝛ quātū ad hoc dicit annūtia populo meo scelera eoꝝ ꝛ p malos mores ꝛ ppt

hoc dicit ꝛ domui iacob peccata eoꝝ. Et ꝓpter hoc ꝑdicatio dꝫ versari circa duo scꝫ circa fidē et circa bonos mores fides enim est fundamentū sup̄ qđ ↄstruitur edificiū bonoꝝ moꝝ.i.Chorinteoꝝ.3.Fundamentum aliud nemo pōt ponere ꝑter id qđ positum est quod christꝰ ħ est fides xp̄i ihesu super id fundamētum dꝫ ꝑ ꝑdicatōēꝫ construi edificium bonoꝝ moꝝ.i.Chorinte.3. Sup̄ fundamentū aūt hoc alij edificāt aurū alij argentū alij lapides ꝑciosos. Auꝝ edificant sancti hoies ꝑ ↄtemplatiōēꝫ eternoꝝ argentū ꝑ predicationē. eloquioꝝ diuinoꝝ lapides ꝑciosos ꝑ varietateꝫ virtutū ꝛ exercitationē bonoꝝ oꝑm sic ergo circa duo debent insistere boni predicatores s.circa fideꝫ ꝛ mores qđ bñ dicitur Isa.27 In die illa clāgetur tuba magna ꝛ ꝟcient qui perditi fuerāt de terra egipti ꝛ adorabunt dñꝫ. Assirij interpretantur diligētes ꝑ quos signantur peccatores ꝑ immoderatum amorem terrenoꝝ et ꝑuersos mores deū offendētes. Egiptus interpretatur tenebra in quo signantur infideles in tenebris ignorantie ꝑsistentes et ꝑ predicationē beati bartholomei et alioꝝ apostoloꝝ infideles ad fidē xp̄i cōuertebantur ꝛ peccatores a ꝑuersis moribꝰ ad exercitiū bonoꝝ operū reuertebātur. Tercio ē vtilis ad resuscitationem mortuoꝝ.i.ad Tessal. 4. Ip̄e dñs in iussu et in voce archangeli et in tuba dei descendet de celo et mortui qui i xp̄o sūt resurgēt ꝑmi deiñ nos q̇ viuimꝰ q̇ relinq̇mus simul rapiemur cum illis obuiā in christo in aera ꝛ sic sēper cum dño erimus istā vocē tube beatus hieronimꝰ sicut ip̄emet dicit multū timebat ꝛ ip̄aꝫ sibi ꝑ frequentē recordationeꝫ representabat sic et nos multū ipsaꝫ debemus timere: qꝛ post istā vocē nos oportebit coraꝫ destricto iudice ↄparere ꝛ ſm opera nostra bona vel mala recip̄e Apocalips.xx. Uidi mortuos magnos et pusillos stantes in cōspectu throni. et libri a ꝑti sunt ꝛ aliꝰ liber aꝑtus est qui est liber vite et iudicati sunt mortui ex his q̄ scripta erant in libris ſm oꝑa eoꝝ sic ergo scđo notatur eruditiōis modus cū dꝛ tanꝙ tube. Tercio notatur eruditionis fructus noīe auditus cum dꝛ. audiui. Sciendum ergo ꝙ auditus verbi diuini ad tria vtilis est Primo enim vtilis est ad eruditionem ignorantis. Scđo ad incussionem timoris. Tercio ad assecutionem eterne salutis. Primo ergo auditus verbi diuini vtilis est ad eruditionem ignorantis Prouerbioꝝ.i. Audiens sapientior erit. sicut em̄ ex multiplicatione lignorum augetur flāma sic ex multiplici auditu eloquioꝝ diuinoꝝ augetur sapientia. sed multi sunt sicut noctue vel vespertiliones qui lucem sapientie fugiunt et ideo semꝑ in tenebris ignorantie ꝑsistunt.2. Thimo 4. Erit tempus cum sanam doctrinam nō sustinebunt. sed ad sua desideria coacerubunt sibi magistros prudentes auribus ꝛ a veritate quideꝫ auditū auertēt ad fabulos aūt ↄuertētur istud iam accidit in multis temporibus nostris. multi em̄ sunt qui libentius audirent vnum ioculatorem. ꝙ̄ vnum bonū predicatorē. Scđo auditꝰ verbi diuini vtilis est ad incussionem timoris Abacuth.3. Domine auditū tuū et timui. Auditus verbi diuini nō immerito est incussiuus timoris: quia est enunciatiuus futuri iudicij in quo dominus consilia cordium manifestabit.i.Chorinteoꝝ.4. Nolite ante tempus iudicare quoadusqꝫ veniet dominus qui et illuminabit abscondita tenebraꝝ et manifestabit consilia cordium. Incussio ergo istiꝰ timoris sicut iam diximus multum nobis est vtilis. Ecclesiastici.25. Quam magnus qui inuenit sapientiam et scientiam si nō est super timētem dominū. Timor dñi sup̄ omnia se sup̄ posuit sicut lapides in tecto supponūtur asseribus ne vento dispergantur. sic timor domini supponitur bonis cordibus ne vento elatiōis vel sap̄bie ab ipsis virtutes sufflent. Tercio auditus verbi diuini vtilis est ad assecutionem eterne salutis. Actuū.13. Audiētes gentes gauise sunt ꝛ glorificabant verbum dñi et crediderūt quotquot erant preordinati a deo ad vitā eternā. Auditꝰ ordinatꝰ est ad assecutionē eterne salutis.i. Thimo.4. Attende tibi et doctrine insta in illis. hoc em̄ facies et teip̄ꝫ saluū facies et eos qui te audiunt. Bñ dicit attende tibi et doctrine. Predicator em̄ primo sibi dꝫ attendere ꝑ bonā vitam. Scđo dꝫ attēdere doctrie ꝑ alioꝝ eruditionē. Dñs det ita nobis doctrine attendere ꝙ nos et auditores possumus ad vitā eternā ꝑuenire.

¶ De sancto Augustino Sermo primus.

Dedit dominus confessionem sancto et excelso in verbo glorie. Ecclesiastici. 47. capitu. In verbo proposito commendatur beatus augustinus a tribus. Primo a puritate cōscientie cum dicitur. Dedit ↄfessionem sancto. Scđo a sublimitate scientie cum dꝛ et excelso. Tercio ab

edificatione ecclesie cum dr. in verbo glo
rie Quantū ad primū sciendum ꝙ triplex
est ꝯfessio. Est enī ꝯfessio peccati ad exclu
sionē vitioꝝ. Scđo est ꝯfessio fidei ad edi
ficationē ꝓximoꝝ. Tercio est ꝯfesso laudis
ad cōmēdationē diuinoꝝ. Primo est ꝯfes
sio peccati de qua Prouer. 28. Qui abscon
dit scelera sua nō dirigetur qui aūt cōfess⁹
fuerit et reliquerit ea miscđiaꝫ ꝯsequetur
Nō debemus peccata nr̄a abscōdere sꝑ
ꝯfessionē detergere. Fatuus est q̇ abscon
dit serpentē in lectulo vbi absconsus vene
nū diffundet. et ignis absconsus in sinu si
nū incendit qđ accidit illi qui in lectulo cor
dis vel in sinu ꝯscientie peccatū. abscōdit
Peccatū enī diffundit venenū Prouerbi.
23 Nouissimo mordebit vt coluber ⁊ quasi
regulus venena diffūdet. Peccatum etiaꝫ
in ꝯscientia absconditū incēdit sinū Pro.
6. Nunquid pōt homo abscondere in sinu
vt vestimenta illius nō ardeant et loqtur
de igne carnalis cōcupiscentie subdit enī
qui adulter est ꝓpter cordis inopiaꝫ ꝑdet
animam suam. Nam de igne carnalis con
cupiscentie ꝓicitur miser peccator i igne
gehenne ꝓpter qđ dicit qui abscondit sce
lera sua non dirigetur. Et quare ille q̇ pec
catum abcondit non potest dirigi rō est q̄r
peccata infirmatur morbo virginis. quo
morbo qñ aliquis infirmatur sic in visu ꝑ
uertitur ꝙ illud qđ infra est superius illđ
quod sup⁹ est inferius eē videatur et idō
talis homo manente morbo non dirigitur
Isaie. 19. Dñs miscuit in medio egipti spi
ritū vertiginis ⁊ errare fecerūt egiptū in
omni tempe suo sequitur. qui aūt ꝯfessus
fuerit et reliquerit ea miscđiaꝫ ꝯsequetur
Bene ꝯiungit ista duo scꝫ ꝯfessioneꝫ et de
relictionē q̄r quidaꝫ sunt qui peccata sua
cōfitentur sed statim post ꝯfessioneꝫ quasi
canis ad vomitum reuertūtur ⁊. quasi sus
lota in volutabro luti sorditantur. Nos ḡ
peccata nostra ita confiteamur vt ea totali
ter relinquamus ⁊ sic misericordiā ꝯsequa
mur et gratiam inueniam⁹ in auxilio opor
tuno hebreoꝝ. 4. Sic beatus augustinus
peccata sua ꝯfessus fuit et idō christus ipꝫ
a peccatꝫ purgauit Ecclesiastici. 47. Chri
stus purgauit peccata ipsi⁹ ⁊ exaltauit in
eternū cornu eius et non solum beatus au
gustinus ꝯfessionem fecit de peccatis imo
libꝝ cōfessionū ad edificationem totius ec
clesie ꝯposuit. Felix culpa que talem ⁊ tan
tū meruit habere cōfessorem ad totius ec
clesie ministratōeꝫ ⁊ edificatōnē ro. 3. Corde
creditur ad iusticiam ore autē fit confessio

ad salutem. Justicia fidei est causaliter ra
tio iustificationis nostre mentis Abacuth.
2. Justus ex fide viuit. sed hoc intelligitur
de fide que secum hꝫ sociā fecunditatem.
charitatis. que quasi fecunda matrona ꝓ
lem bonoꝝ opeꝝ ꝓducit. Nos ergo si spi
ritualiter viuere volumus sic fidem tenea
mus vt dilectionē fraternitatis seruemus
et in bonis opibus fecūdi simus Jacobi.
2. Sicut corpus sine spū mortuum est ita fi
des sine opibus mortua est. Sic ergo cor
de creditur ad iusticiā id est iustificationē
animaꝝ: sequitur: ore aūt fit ꝯfessio ad sa
lutem. et hoc fit ꝯd edificationē ꝓximoꝝ
talem ꝯfessionem bene habuit beatus au
gustinus Ecclesiasti. 39. Ipe tanꝗ imbres
mittet eloquia sapie sue. ⁊ in oratione con
fitebitur dño. Beatus augustin⁹ tanꝗ im
bres eloquis sapientia misit quibus totā
ecclesiam xp̄i irrigauit. Imo vt verius lo
quar quasi cathaclismus id est generale di
luuium ecclesiam dei inebriauit. Ecclesia.
39. Benedictio illius quasi fluuius inun
dauit: et quomodo catheclismus terrā in
ebriauit: iste est cui catharecte celi apti sūt
iste est cui rupti sunt oēs fontes abissi ma
gni iste est qui ꝓfunda fluuioꝝ scrutat⁹ est
iste est qui abscondita in lucem produxit.
Job. 28. Iste est cui ꝓprie conuenit quod
dicitur Danielis. 2. Ipse reuelat profunda
et abscondita: hoc intelligitur quantuꝫ ad
difficultatem sacratam scripturarum. ipse
nouit in tenebris cōstituta hoc dicitur q̄n
tum ad oscuritates librorum philosopho
rum. et ratio redditur cum subdit: Et lux
cum eo est. quod intelligitur de luce diuie
sapientie ad reuelationē diuinoꝝ. Nunꝗ
in aera domini iuuentus consimilis venti
lator: nullus similis paleaꝝ excussor null⁹
similis sanarum sententiarum quasi domi
iminicoꝝ frumētorum in horreum domini
cum congregator. Nec mirū ipse enim fuit
in cuius manum dominus ventilabrum po
suit et aream domini permundauit: pale
as sūt igni inextinguibili comburēdas ex
posuit. Recte ergo de ipso dicitur: ipse q̄si
imbres mittet eloquia sapiētie sue: sequi
tur ⁊ i oratione cōfitebitur domino quod
vt dictum est intelligitur de confessione fi
dei ad edificationem ꝓximorū Daniel. 2.
Tibi deus patrū nostrorum cōfitebor teqꝫ
laudabo quia sapientiam et fortitudinem
dedisti michi in edificationem catholicorū
Fortitudinē dicit in defectionem heretico
rum ad commendationem beneficiorum
diuinorum. ps. Confitebor tibi in ecclesia

magna in populo graui laudabo te. eccle
sia catholi. dr ecclesia magna numero ma
gna merito. magna dignitatꝫ fastigio. ma
gna eterni regis cōnubio Christ⁹ synago
ge iudeoꝝ dedit repudij libellū tuz quia
in venusta erat transgressione mādatoꝝ
diuinoꝝ ad moduz decursus preтereūtiū
annorum. tum qa rugosa erat varijs scri
barum traditionibus ꝛ phariseoꝝ in ple
risqꝫ locis legem frangentium. tum quia
sordida erat ꝛ immunda culturis ꝛ vene-
ratione idoloꝝ. et ideo mirum non fuit si
dedit ei libellū repudij. ꝛ qꝛ etern⁹ spon-
sus sine sponsa esse noluit sibi ecclesiam
magnam de gentib⁹ desponsauit Ephe-
seos. v. Christ⁹ dilexit ecclesiam ꝛ semet
ipsum tradidit ꝑ ea. vt illaz sanctificaret
mūdans eā lauachro aque in verbo vite
vt exhiberet sibi gloriosam ecclesiam nō
habentē maculaz aut rugam aut aliquid
huiusmodi. sed vt sit sancta ꝛ imaculata.
hec ecclesia magna in qua debemus do-
mino confiteri per recordationem benefi
cioꝝ dei ps. Confitebitur tibi cum bene-
feceris illi. sequitur. in populo graui lau
dabo te. populus fideliuz dicitur popul⁹
grauis non pondere peccatoꝝ: sed graui
tate morum. in quo populo p̄fuit beat⁹
augustinus vt senator egregius ad exem
plum ꝛ informationem ipsoꝝ Thitum. ij.
In omnibus temetipsum prebe exemplū
bonoꝝ operum in doctrinā in integritate
in grauitate. in doctrina dicit quantū ad
eruditionem idoctoꝝ. in itegritate quan
tum ad mundam custodiam membroꝝ. in
grauitate quantū ad maturitatem morū.
Beatus augustinus sicut erat grauis ita
monasteria clericorum qui in grauitate
moꝝ sancte viuerent sub regula aposto
lorum habere voluit. Unde de ipso legiꝰ
ꝙ fact⁹ presbyter monasterium clericorū
mox istituit ꝛ cepit viuere ꝫm regulā sub
sanctis apostolis constitutam. Istoꝝ aūt
ordo ꝛ dispositio bene describiꝰ Ecclesia-
stici quadragesimoquarto. vbi diciꝰ. ho-
mines diuites in fide pulchritudinis stu
diū habentes pacificantes i domib⁹ suis
vbi notatur triplex votum quod i religio
ne solet emitti. Primū est votum obedien
tie vel abrenunciationis proprie volun-
tatis. quod notatur cum diciꝰ. homines
diuites in fide. Secundo notatur votum
castitatis. cū dicitur. pulchritudinis stu-
dium habentes. Tercio notaꝰ votū pau-
pertatis. cū dicitur. pacificantes i domi-
bus suis. Quantū ad votum obedientie
dicit homines diuites i fide tota enim fa
brica edificij spiritualis i virtute obedi
tie solidaꝰ. ꝛ sic corruerit per virtutem et
humilitatem obedientie reparatur. Ver
bi gratia. Aliquis religiosus in verbo in
disciplinato ex ore suo labitur. aliquis re
ligionis statum transgreditur. aliquis in
graui enormi et manifesto peccato labiꝰ
adhuc in omnib⁹ istis est spes si obedien
tia seruaꝰ. Religiosus eñ ex humilitate
obedientie patienter sustinet quando in
capitulo corripiꝰ. ex humilitate obedien
tie libenter sustinet penas que sibi exclu
dūtur ꝛ virtutū ornamenta restaurātur.
et sic vir obediens victorias loqtur Pro
uerbioꝝ. xxj. Uir obediens victorias loq
tur ꝛ dicit. qꝛ vir obediēs habet victoriā
de diabolo ꝛ de peccato ꝛ de seipso. ꝛ hoc
est quādo sibi de seipso ꝓprio iudicio nō
credit: sed supiores sui arbitrio totaliter
se committit. Secūdo ostendit votū casti
tatis cū dicit. pulchritudinis studium ha
bentes Sapientie quarto. O q̄ pulchra est
casta generatio cū charitate ꝛ tūc pulchra
quando ꝑ confessionem est christo ꝓmis-
sa. qa tunc anima religiosa specialiter est
christo dño desponsata. ij Chorintheorū
vndecimo. Despōdi eñ vos vni viro vir
ginem castam exhibere christo: sed nota
ꝙ non dicit homines pulchritudinem ha
bentes: sed pulchritudinis studiū haben
tes. qa cum magna cautela ꝛ sollicitudie
studere debemus quomodo thesauꝝ ca
stitatis possidem⁹. habem⁹ enim istū the
saurum i vasis fictilibus. ij. Chorinteoꝝ.
quarto capitulo. Tercio describiꝰ votuꝫ
pauꝑtatis vel abrenūciationis ꝓprie vo
luntatis. cum dicitur. pacificantes in do
mibus suis. sicut scitis meum ꝛ tuuz sunt
origo omniū discentionum ꝛ litigiorum.
propter hoc enim litigia ꝛ discentiones i
monasterijs ꝛ i cathedralib⁹ ecclesijs ori
untur ꝙ administratio vel dignitas que
vni debetur a plurib⁹ ambigitur. hic est
ꝙ in monasterijs martha conqueritur de
maria ꝛ mariā accusat martha. teste euan
gelio: vt habeꝰ Luce decimo capi. Duas
sorores legimus: martham que circa fre
quens ministerium satagebat. mariam q̄
sedebat secus pedes dñi verbum ipsius
audiebat. Dominus partem marthe non
reprehendit: sed partem marie cōmenda
uit. Modo autez aliter est ecclesijs ꝛ clau
stris. ꝛ intelligatis ꝙ per martham signā
tur officiales rerum monasterij admini-
stratores. per mariam signantur claustra

les. Modo martha de quiete Marie non
curat. Modo Maria laborem Marthe ac
cusat. sicut dicere ceperā martha de quie
te Marie non curat: sed quantum potest
eius quietem recusat et ne ad ipsam per-
veniat et etiam totis viribus procurat.
Hinc est ꝙ quando aliquis officialis vel
administrator rerū monasterij ex aliqua
causa rationabili a sua administratione
absoluitur inquietatur turbatur et se pa
cem cordis sui amisisse profitetur. non di
ligens quietē: sed exteriorē turbationē
tales similes sunt piscibꝰ marinis qui in
salsis maris fluctibus viuūt in sereno au
tem aere moriuntur. hoc diximus de mar
tha. quid facit modo in claustris maria.
iste mariote sunt claustrales q̄ contra offi
ciales rerum procuratores murmurant
eorum egressus et regressus condemnant
eorum labores suis colloquijs deprauāt.
eorum turbationes recreationes esse in-
dicant. dicit maria ꝙ aer claustri est sibi
infirmus ꝙ sanatiuus esset sibi liber dis-
cursus. odiosus est ei silentij status quie
tus. melodiosus est ei secularis tumultꝰ.
isti similes sunt apibus que in cimbulorū
tinnitibus et tumultibus delectātur. nec
est iste cōuentus qui sub regula sua viue
re et in quo tanꝗ in graui populo domi
num laudare. Sic ergo primo commenda
tur beatus Augustinus a puritate consci
entie. cum dicitur. dedit dominus confes
sionem sancto. sequitur. et excelso. in quo
commendatur a sublimitate scientie. Sci
endum est ergo ꝙ beatus Augustinꝰ fuit
excelsus tripliciter. Primo enim depres-
sione peccatorum. Secūdo in eruditione
indoctorum. Tercio in confutatione he-
reticorum. Primo ergo beatus Augusti-
nus fuit excelsus in depressione peccato
rum. iij. Regum tercio. Ascendit Salo-
mon in Gabaon vbi erat excelsū magnū
Gabaon interpretatur vallis mesticie in
quo designatur status presentis miserie.
in quo non est locus nisi tristicie. in hoc lo
co beatus Augustinus inuenit excelsum
magnum maius maximum. Magnum in
recordatione preteritorum peccatorum.
ipse enim sicut de eo legitur. A conualle
plorationis ascendit et fluebāt lachryme
et bene erat ei cum illis. Secundo inue-
nit excelsum maius in dulcedine ecclesia
sticorum canticorum. Unde de ipso legi-
mus ꝙ fluebat vberrime in hymnis et cā
ticis suaue sonantis ecclesie vocibus ve-
hementer affectus. Tercio inuenit in hac
valle miserie excelsum maximum per con
siderationem et dolorem ciuiū suorū per
euntium siue subditorū. Nam legimus
in legenda ipsius ꝙ obsessa erat ciuitas
yponensis in qua ipse erat episcopus ab
exercitu barbarorum in qua mala fuerūt
augustino. lachryme sue panes die ac no
cte atꝗ sub hoc euentu ad extremā horā
perueniens obdormiuit ī pace. Unde be
atus Augustinus fuit sicut piscis dn̄icus
qui ꝑ aquam venit per lauachrū genera-
tionis et regenerationis sancti spiritus in
aquis lachrymarū vixit in aq̄s lachryma
rū vitā finiuit. Scd̄o fuit beatꝰ Augusti
nus excelsus in eruditione īdoctorū. Re
gū. xxij. Tonauit de celo dn̄s et excelsus
dedit vocem suā. Tonitruū est extinctio
ignis in nube. tūc ergo dominꝰ de celo in
corde beati augustini tonauit quando in
ipso ignem carnalis concupiscentie et se-
cularis lasciuie extinxit. Tūc Augustinꝰ
a facie tonitrui dn̄i formidauit et conuer
sus ad dominū totam ecclesiam voce sue
predicationis fecundauit. imo vt propri
us loquar non solum vocem dedit: sed to
nitruum pro tonitruo reddit vt habetur.
Ecclesiastici quadragesimotercio capitl̄o
Uox tonitrui eiꝰ verberauit. terrem tem
pestas aquilonis et congregatio spiritus.
Uox tonitrui beati augustini verberauit
terram id est terrenos, per predicationē
contemptus terrenorū. tempestas aqui
lonis fuit quantum ad perfectionem he-
reticorum ecclesiam christi impugnantiū
vt habetur Hieremie ꝑmo capitulo. Ab
aquilone pandetur omne malum. sequi-
tur. congregatio spiritus q̄ facta fuit spi
ritu sancto per beatum Augustinum qui
collegit fideles in vnum sancte matris ec
clesie sinū peruerterent dispersi per ver
sutias inimicorum. Tercio fuit beatus au
gustinꝰ excelsus in detectione hereticorū
vt habetur Iudicū nono capitulo Erat
autē in media ciuitate turris excelsa. Ci
uitas ecclesia est. Hec est enim hierusalē
que edificatur vt ciuitas. Ciuitas em̄ di
citur: quia ciuium vnitas. quod debet re
periri in sancta dei ecclesia. et inueniēba
tur in ecclesia primitiua: vt habetur Act.
quarto capitulo. Multitudinis credētiū
erat cor vnū et anima vna. In ista media
ciuitate tanꝗ turris excelsa fuit positꝰ be
atus Augustinus Canticorum quarto ca
Collū tuū sicut turris dauid que edifica
ta est cū ꝑpugnaculis mille clipei pendē
tur ex ea ōis armatura fortiū. Beatꝰ Au-

gustinus fuit sancte ecclesie collũ. Naz si
cut scitis in collo verba formantur. collo
etiam membra capiti vniuntur. qđ bñ be
ato augustino ꝯuenit. ipse enĩ ad edifica-
tionẽ ecclesie verba formauit Ecclesiasti.
xv. In medio ecclesie aperuit os eius ꝛ i
pleuit eum dominus spiritu sapientie ꝛ i
tellectus. ipse etiaz multa ecclesie mẽbra
xp̃o capiti recõciliauit. Sapientie. xviij.
Properans homo sine querela deprecare
pro populis ꝛ pferens seruituꝫ sue scutũ
orationem ꝛ per incensũ deprecationem
allegans resistit ire istud collum ecclesie
hoc est beatus augustinus vacatur turrꝫ
dauid edificata cũ propugnaculꝫ. Turrꝫ
dauid dicit̃ propter fidei firmitatẽ. sꝫ edi
ficata cũ propugnaculis dr̃ propter ratio
num ꝛ autoritatũ soliditatẽ. Unde et q̃si
exponendo subditur. mille clipei penden
tur ex ea omnis armatura fortium. Ho
mines isti bellicosi ꝛ militares solent ha
bere duo genera armorũ. quedaz ad pro
tectionez alia ad impugnationẽ. Sic bea
tus augustin⁹ pro armis habuit rationes
validas ad munitõnem catholicorũ. Ha-
buit etiã autoritates ꝛ rationes validas
ad ipugnatõnem hereticorũ. qui eniz fu-
erũt libri theologici vel diuini ex quibus
beatus augustinus. ad ecclesie munitõnẽ
et hereticorũ ipugnatõnem arma non ꝓ-
tulerit. ipse enĩ de omnib⁹ disseruit. Dis-
seruit enĩ de visibilium inuisibilibus for
mis. qđ pertinet ad mathematicã. ip̃e ẽt
disseruit de visibilium inuisibilib⁹ causis
qđ pertinet ad phisicaz. ip̃e etiã disseruit
de iuisibilib⁹ substantijs qđ pertinet ad
teologiam. Primo dico disseruit de visi
bilium iuisibilib⁹ formis qđ pertinet ad
mathematicã. Mathesis doctrina est que
in quattuor diuiditur. Musicaz. Arisme-
tricam. Geometriam. Astrologiam. In q̃
bus ita ꝓfecit q̄ om̃s mathematicos per
seip̃m nullo docente cognouit. ipse etiam
disseruit de visibiliũ inuisibilibus causis
Nullus enĩ nunq̃ de causis originalib⁹
de rationib⁹ supernaturalibus disseruit
sicut augustin⁹. hoc dixi pertinere ad phi
sicã. Phisica est naturalis scientia que in
trib⁹ consistit. in ratione. experimento et
vsu. Nullus vnq̃ augustino inter confes
sores ratione acutior. Nullus augustino
in experimento diligentior. Null⁹ augu
stino i vsu exercitior Tercio vt dixi disse
ruit de inuisibilibus substantijs. quod ꝑ
tinet ad theologiã. Theologia quadrifa
rie diuiditur sꝫ quattuor sacre scripture
sensus scilicet hystoriam. Allegoriam.
Tropologiam. Anagogiaz. Nullus eniz
augustino hystoriograph⁹ celsior. quod
pertinet ad hystoriam. Nullus augustio
informandis similitudinib⁹ lucidior. qđ
pertinet ad allegoriam. Nullus etiaz au
gustino informandis moribus vtilior qđ
pertinet ad tropologiam. Null⁹ augusti
no in perscrutandis secretꝫ celestib⁹ sub-
tilior. quod pertinet ad anagogiã. Unde
illud quod communiter de confessoribus
dicitur sibi specialiter conuenit. Non ẽ i
uent⁹ similis illi qui conseruaret legẽ ex
celsi. Non solum dico q̄ cõseruaret sed q̄
sciret custodiret ꝛ defenderet. Tercio cõ
mendatur beatus augustinus ab edifica
tione ecclesie. cum dicitur. i verbo glorie
Sciẽdũ ergo q̄ verbũ dei. dicitur verbũ
glorie triplici ratione. Primo q̄ valet ad
salutez auditorũ. Secundo quia valet ad
consolationem afflictorum. Tercio quia
valet ad gloriam doctorum. Primo ergo
verbum dei valet ad salutem auditorum
Jacobi primo capitulo. In mansuetudi-
ne suscipite insitum verbum. quod salua
re potest animas vestras. si loquamur de
verbo quod est filius dei. de quo Johã.
primo capitulo. Uerbum caro factum est
ꝛ habitauit in nobis. Istud verbum fuit
insitum in trunco siluestri nature humãe
generis ꝛ hoc in ortu florenti id est in vte
ro beate virginis. austro flante id est ope
ratione spiritussancti vt habetur Luce p̃
mo capitulo. Spiritussanctus superueni
et in te ꝛ virt⁹ altissimi obumbrabit tibi
Si vero loquamur de verbo predicatõis
ꝛ illđ vere est verbũ dei primo ad Thes-
salonicenses secundo. Cũ accepistis a no
bis verbum auditus accepistis illud non
vt verbum hominis sed vt verbũ dei istđ
verbũ inseritur qñ cũ mansuetudine sus-
cipitur. meditatõe frequentatur. Sꝫ mul
ti sunt per quoꝝ corda quasi super lubri-
cam glatiẽ transit verbũ diuinũ ꝛ ideo in
ipsis non est verbum insitũ sed fluidũ seq̃
tur. qđ põt saluare animas vestras. si ali-
quis medicus h̃ret herbã aliquã que va
leret ad curã ꝛ salutẽ omnis infirmitatis
corporis multũ ipsã diligeret et care ven
deret. Uerbum diuinũ ꝛ si non ordinetur
ad curã ꝛ sanatõez corporis infirmitatis
ordinatur tñ ad sanitatẽ cuiuslibet infir
mitatis sp̃ualis Sapientie. xix. Neq̃ her
ba neq̃ malagma sanauit eos sed sermo
tu⁹ domine q̃ sanat omnia. Secũdo valet
verbũ diuinũ ad ꝯsolatõem afflictoꝝ. Hic

remie.xv. Factũ ē michi verbũ tuũ i gau
dium ⁊ leticiã cordis mei q̃ȝ innocatũ est
nomen tuũ sup me dñe deus exercituum
Magna dr̃ esse consolatio nobis istud ꝙ
innocatur sup nos nomen dñi vt a Christo
dicamur christiani. istud ꝓ magno repu-
tabat beatus augustinus cũ dixit. nomie
suo vocauit me vt memoriale eius esset a
pud me vt ab vncto vnctus essez. ⁊ a chri
sto christianus. ita sicut dixi verbum diui
num valet ad ꝯsolatõnē afflictoꝝ Apoca
vi. Uidi subt̃ᵃ altare animas iterfectorũ
ꝓpter verbũ dei. ⁊ sequitur ꝙ dictũ ē eis
vt requiescerēt adhuc modicũ tp̃s. ecce con
solatio ex dulcedine v̄bi. ⁊ dr̃. ꝙ date sũt
illis singule stole albe. ecce consolatio ex
distributione donoꝝ. Tercio valet v̄buz
diuinũ ad gloriã doctoꝝ. Philipeñ. 2. Lu
cetis tanq̃ luminaria in mundũ verbũ vi
te ꝯtinentes ad gloriã meaz. Luminaria
mundi sunt p̄dicatores ⁊ doctores lumie
veritatis mundum illustrãtes. iter quos
xp̄s voluit facere luminare maiꝰ id est be
atum augustinum vt preesset diei ⁊ alios
excederet in lumine cognitionis verita-
tis in die euangelice predicationis quod
bene signatũ ē Apocalips. xix. Uidi ange
lum vnum stantem in sole et clamauit vo
ce magna dicens oĩbus auibus que vola
bant per mediũ celi venite ⁊ ꝯgregamini
ad cenã magnã dei. iste angelus fuit bea
tus augustinꝰ qui dicitur stare in sole. q̃ȝ
sicut vestimento fuit amictꝰ diuino lumi
ne. iste clamare nō cessabat auibus volã
tibus per mediũ celi hoc est studiosis ⁊ cō
templatiuis in ecclesia dei. hec est Beata
vocatio. hec ē beata ꝑuentio Apoca. xix.
Beati qui ad cenam nuptiaꝝ agni vocati
sũt. in ista eñ cena nobis a christo ꝓponi
tur mensa in qua nullius boni erit indi-
gentia sed omnis dulcedinis omnis bea
titudinis excellens abũdantia Luce. xxij
Dispono vobꝫ sicut disposuit mihi pater
regnum vt edatis ⁊ bibatis sup mensam
meã i regno meo. Ad qd̃ regnũ nos ꝑdu-
cere dignet q̃ viuit ⁊ regnat i secula Amē

De sancto augustino
Sermõ secundus.

Fuistis aliquã-
do tenebre nunc autē lux ĩ
domino Ephe. v. c. In ver-
bo ꝓposito notatur duplex
statꝰ beati augustini scꝫ culpe. Uñ primo
describit ꝑterita obnubilatio falsitatis.
cũ dr̃. Fuistis aliqñ tenebre. Scd̃o p̄sens

cognitio veritatis. cum dicitur. nunc aũt
lux in domino. ¶ Sciendum est ergo ꝙ
status peccatoris maxime infidelis nota
tur nomine tenebrarum quadruplici ra-
tione. Primo propter nubilum excecatio
nis Secundo propter periculum precipi
tationis. Tercio propter inquietudinē i
terne tribulatõnis. Quarto propter simi
litudinem eterne damnatõnis. Primo er
go status augustini pro tempore infideli
tatis notatur nomine tenebrarum pro-
pter nubilũ excecationis vt habetur Ec-
clesiastes secundo capitulo. Uidi ꝙ tantũ
precedebat sapientia stulticiam quantuz
differt lux a tenebrꝭ. Lux sua irradiatõe
facit diem. tenebre sua obnubilatõe faci
unt noctem. sic sapientia sua irradiatõne
facit intellectum diem recte cognitionis
stulticia vero sua obnubilatiõe facit i eo
dem noctem erroris vt habetur Genes. i
capitulo. tenebre erãt super faciē abyssi
Cor humanum potest abyssus vocari.
quia sicut abyssus non potest mensurari
ita cor hois nõ pōt ꝑscrutari Iere. xvij.
Prauum est cor hominis ⁊ inscrutabile et
quis cognoscet illud. tenebre erãt super
faciem abyssi id est sup intelligentiaz cor
dis augustini tempore infidelitatis. qñq̃
ad tantas nebulas fuit deductꝰ vt crede
ret ficum plorare qñ decerpitur. sed dixit
deus. fiat lux ⁊ facta est lux. ille ei qui ve
nit illuminare his qui in tenebris ⁊ i vm
bra mortis sedebant ad dirigēdũ pedes
eoꝝ in viam pacis, magnus dominꝰ ⁊ lau
dabilis nimis cuius sapientie non est nu
merus. de tenebris gentium lumen eccle
sie vocauit augustinum. Secũdo notatur
status ĩfidelitatis nomine tenebraꝝ pro
pter periculũ precipitatõis ps̃. Fiant vie
illorũ tenebre et lubricum. Ista eniz duo
se concomitantur mutuo tenebraꝝ obscu
ritas ⁊ pedũ lubricitas Iohis. 3. Lux ve
nit in mundũ ⁊ dilexerũt homines magis
tenebras q̃ȝ lucem Erant eniz opera illo
rum mala. Lux est christus q̃ venit in mũ
dũ Iohannis. xvi. Exiui a patre per eter-
nam generationem et veni in mundũ per
humane nature assumptionem. Iohãnis
i. In mundo erat et mundus per ipsũ fa-
ctus est. Si in mundo erat ⁊ venit in mũ-
dum. ergo venit vbi erat. Fuit in mũdo a
principio mũdi ꝑ diuinitatez. venit in mũ
dum in fine seculi per humanitatem. Sic
ergo lux venit in mundum. sequitur. ⁊ di
lexerũt homies magis tenebras q̃ȝ lucez
Nec miꝝ quelibet ei res solet id diligere

in quo cōsueuit gaudere. Unde aues diei
gaudent in luce diei et horrent tenebras
noctis. Aues aūt noctis tenebras diligūt
et diem odiūt. Sic peccatores diligūt te
nebras vitioꝝ ⁊ abhorrent honestatē vir
tutum. Unde Boetius. Nequiunt homi
nes tenebris assuetos oculos ad lumē ꝑ
spicue veritatis attollere. Similes auibꝰ
quarū intuitum nox illuminat dies cecat
Unde subditur. Erant enim opera eorū
mala Johānis. iij. Qui male agit odit lu
cem. In isto enim precipitio tenebrarum
quando fuit augustinus. Unde de ipso le
gitur. ꝙ cum grauiter egrotaret iam ibat
ad inferos portans secū peccata: sed ista
opera tenebraꝝ abiecit ⁊ arma lucis idu
it secundo Chorinteorum sexto capitulo.
Per arma iusticie a dextris ⁊ sinistris. A
sinistris fuit Augustinꝰ munitus fortitu
dine in aduersis ne desperatione frange
retur. Fuit a dextris munitꝰ humilitate
in prosperis ne superbia inflaret. Arma
iusticie post tempꝰ sue conuersionis ha
buit quandoqꝫ isidias hereticorū cautis
sima humilitate euitando. Arma iusticie
habuit a dextris isidias hereticorū quan
doqꝫ veritate solidissima retondēdo. Un
de i libro de trinitate dicitur. Dentem ca
ninum vel euitas vel cautissima humili
tas vel retondit solidissima veritas secū
do Choriteorum decimo capitulo. Arma
iusticie nostre non sunt carnalia: sed potē
tia deo ad destructionem munitionū con
silia destruentes et omnem altitudinē ex
tollentem se aduersus scientiā dei. Ter
cio comparatur status infidelitatis tene
bris propter inquietudinem interne tur
bationis: vt habetur Isaie quito capitu
lo. Aspiciemus in terram et ecce tenebre
tribulationis et lux obtenebrata est in ca
ligine eiꝰ. quando homines ex toto istis
scientijs secularibus intendūt ⁊ ad ipsas
totaliter sua ingenia deflectunt. inqetis
turbationibꝰ se inoluūt: vt habetur Job
septimo capitulo. Si dormiero dicā quā
do exurgam ⁊ rursus expectabo vesperā
et replebor doloribus vsqꝫ ad tenebras.
Bene describit statū hominis inquieti et
afflicti q̄ quādo iacet vellet surgere. quā
do meridies est vellet vesperā venire. et
vsqꝫ ad tenebras inqetatur afflictione et
dolore. talis erat status beati Augustini
tempore infidelitatis. ipse eñ inquietus
erat. nam modo carthagini modo Rome.
modo mediolani docebat ⁊ quasi auis in
quieta de loco ad locum volitabat. vt ha
betur Isaie quadragesimosexto. Vocās
ab oriente aūt de terra longinqua virum
voluntatis mee. Augustinus potest dici
auis ratione inquietudinis. Auis eñ de
ramo in ramum volitat. de arbore ad ar
borem transuolat. sicut Augustinꝰ de lo
co ad locum de secta ad sectam transcur
rebat: sed quando dominus eum ad fidē
vocauit ipsum virum sue voluntatis effe
cit et super seipsum solidauit vt habetur
Ephe. iiij. Non sumꝰ sicut paruuli fluctu
antes ⁊ circūferamur omni vento doctrie
Res q̄ fluctuat nō habet stabilimētū: sed
huc atqꝫ illuc deferť ſm fluctus impetum
vel impulsū. sic fluctuabat augustinꝰ quo
vsqꝫ supra firmā petrā id est xp̄m solida
retur. Quarto comparatur status ifideli
tatis tenebris ꝓpter similitudinē eterne
dānatōis Trenoꝝ. iij. In tenebrosis col
locauit me quasi mortuos sempiternos.
Statꝰ culpe signať i tenebris. Culpa eñ
similitudinē hꝫ eterne mortis vel dāna
tionis ps. Nescierūt nescierūt neqꝫ itelle
xerūt i tenebris ambulant ⁊ ideo in tene
bris peccatoꝝ ad tenebras inferni ruunt
Mathei. xxv. Seruū inutilem ꝓijcite in te
nebras exteriores vbi erit fletꝰ et stridor
dentiū. Peccatores vanitates huius mū
di amatores cum lamech quasi cum dua
bus vxoribꝰ contrahūt. Una est secularis
pompa. alia carnalis voluptas: sed velit
nolint compellenť in morte istis duabus
vxoribus libellū repudij dare et cū alijs
duabꝰ vxoribus istis contrarijs cōtrahe
re Apocalipsis. xviij. Quātū glorificauit
se ⁊ i delitijs fuit tantū date illi tormentū
et luctū. Quantū glorificauit se ecce pom
pa secularis. ⁊ in delitijs fuit. ecce volu
ptas carnalis. tantū date illi tormentum
cōtra voluptatē carnalē. ⁊ luctū id est abū
dantiā lachrimaꝝ contra secularē pom
pā. Sed istis tenebris noluit dominꝰ lu
men ecclesie sue cecari vel sociari. ij. Cho
rinteorū. vj. Que societas lucis ad tene
bras quasi diceret: nulla. Dñs enim illud
quē preordinauerat ponere sup ecclesie sue
candelabrū nullo mō voluit abscōdi sub
modio ifernaliū tenebraꝝ Mat. v. Nemo
accendit lucernam et ponit eam sub mo
dio: sed super candelabrum. Sic ergo pri
mo notatur preterita obnubilatio. cuꝫ di
ciť. Fuistis aliquando tenebre. Scđo no
tatur presens cognitio veritatis: cum di
citur. Nūc aūt lux in dño. Sciendum er
go ꝙ status egregiosissimi doctoris nota
tur in nomine lucis post statum sue con

uersionis ⁊ hoc propter quadruplicem ꝓ
prietatem lucis. Lux enim habet clarita
tem in essentia. Jocunditatem ex presen
tia. Utilitatem ex influentia. Perpetuita
tem ex duratione eterna. Primo ergo lux
habet claritatem in essentia. iij. Regū. ij.
Lux que per infusionez diuine gratie ori
tur fidelibus christi post statum culpe. Ut
habetur Jsaie nono capitulo. Habitanti
bus in regione vmbre mortis lux orta est
eis: vt habet̃ Sapientie octauo capitulo
Per hanc habeo immortalitatem ad tur-
bas ⁊ honorem ad seniores ⁊ facies prin
cipium mirabuntur me. tria describit ge-
nera clericorum ⁊ maxime theologorum.
Jncipientium / proficientiuz ⁊ perfectoꝝ.
Quantum ad incipientes dicit. ꝑ hanc id
est per sapientiam habeo honorez ad tur
bas id est ad cōmunes theologos qui in-
cipiētes audire theologiam ⁊ sancta ver
ba sancti augustini audientes in suis ver
bis et sententijs ipsum honorant. Profi-
cientes qui seniores vocantur ipsum glo
rificant et clarificant. Facies etiam prin-
cipum id est perfectorū vel doctorum sa-
cre theologie mirantur verborum suorū
profunditatem: vt habetur Job vicesimo
octauo capitulo. Profunda fluuiorū scru
tatus est ⁊ abscondita produxit in lucem
Beatus enim Augustinus semper augu
stus in mense augusti de hoc mūdo ad pa
trem translatus est. reliq̄t nobis tantam
abundantiam ⁊ profunditatem libroꝝ ꝙ
vix vita humana sufficit ad perscrutatiō
nem eorum. Jdeo beatum Augustinū vo
luit vocare semper augustum: quia ꝯm de
cursum ⁊ processum temporum magis ac
magis augetur ⁊ notatur vtilitas libroꝝ
suoꝝ. Secundo lux habet iocunditatem
ex presentia: vt habetur Ecclesiastes vn-
decimo capitulo. Dulce lumen ⁊ delecta
bile oculis videre solet sic sapientia salu
taris post statū sue conuersionis ī beato
augustino fecit ⁊ in alijs sctīs doctorib⁹
facit iocunditatem spiritualem. Cū enim
lux gratie vel sapientie ī corde sapientis
oritur tūc ex claritate ⁊ puritate conscien
tie letat̃ ps. Lux orta est iusto ⁊ rectis cor
de leticia. Unde Sapiētie octauo capitu
lo. Commemorans in corde meo ꝙ̄ imor-
talis est in cognitione sapientia. ⁊ in ami
citia illius delectatio bona. ⁊ p̄claritas ī
communicatione sermonum illius. circuz
ibam querens vt michi illam assumerem
Beat⁹ augustin⁹ circuiuit ꝙ diuinā sapi
entiā in spōsam assumpsit ⁊ sibi in matri-
moniū copulauit. ⁊ hoc sapiēter fecit. illa
est em̄ vxor pacifica. vxor pulchra vxor fe
cūda. hō q̄ cū vxore litigiosa ꝯtrahit dies
suos in amaritudīe anīe sue deducit. Un̄
vulgariter dicit̃ ꝙ tria sunt que solent ex
pellere hoiez đ domo sua. stillicidiū fum⁹
et vxor litiosa. non talis est diuina sapi-
entia: sed q̄eta ⁊ pacifica. Sapientie. viij.
Jntrans in domū meam conq̄escam cum
illa. ista etiā vxor ē vxor pulchra siue spe
ciosa. Sapiētie. vij. Est em̄ speciosior sole
Unde si queratis a me quomodo vocatur
ista vxor speciosa. respōdeo vobis modo
ꝙ vocatur dn̄a clara. Sapiētie. vj. Clara
est ⁊ que nunq̄ marcessit sapientia. Jsta
etiam vxor est vxor fecūda. Ex ipsa enim
beat⁹ Augustin⁹ genuit filios vel filias.
Filius versutias sermonū ⁊ dissolutiōes
argumentoꝝ. validas rationes ad confu
tationes hereticoꝝ. Filias nobis genuit
in formationē moꝝ regulam clericoꝝ. vi
sitationē ad exercitiū bonoꝝ opeꝝ. Bea
t⁹ talis spōsus beata talis spōsa ex quib⁹
proles tā benedicta nobis est exorta. Un̄
ista mater beata vocare nos nō desinit vt
impleamur generationib⁹ suis Ecclesia-
stici. xxiiij. Ego mater pulchre dilectiōis
et timoris et agnitiōis et sancte spei. trā
site a me oēs q̄ concupiscitis me ⁊ a gene
rationibus meis adimplemini. Tercio lux
habet vtilitatem ex influentia. Lux eniz
corpoꝝ supioꝝ facit ad generationē isto
rū inferioꝝ. Unde philosophus. ij. phisi-
coꝝ. Homo generat hominē ⁊ sol. homo
sicut agens ꝓpriū et particulare sol sicut
agēs cōmune ⁊ vniuersale. sic iste sanctis
simus doctor habuit effectū vtilitatis ex
influentia lucis sapientie salutaris Eccle
siastici. l. Quasi stella matutina in medio
nebule. ⁊ quasi luna plena ī dieb⁹ suis sic
ille effulsit in templo domini. Sapientia
lucem istius egregij beati augustini luce
stelle matutine ⁊ solis ⁊ lune ꝯparauit q̄r
nichil clarius cui comparare posset ī cor
poribus īuenit. Jsta lux habuit vtilitatē
ex efficatiam. Unde immediate dicitur q̄
preualuit amplificare ciuitatez ⁊ adept⁹
est gloriā in conuersione gentis. Ciuitas
est ecclesia que dicitur ciuiū vnitas Act.
quarto capitulo. Multitudinis credētiū
erat cor vnum et anima. Jstam ciuitatem
beatus Augustin⁹ amplificauit: quia fu-
niculos tabernaculoꝝ ecclesie expositiōe
scripturaꝝ ⁊ cōpositiōe libroꝝ dilatauit
et acies hereticoꝝ ecclesiam īpugnantiū
gladio spiritus quod est verbum dei ⁊ ra

tionibus validis a funibus illius longiꝰ
propulsauit. Sic ergo preualuit ampliſi-
care ciuitatem. ſequitur. ⁊ adeptus ē glo
riam in conuerſione gentis. ipſe eniz ſan
tis p̄dicationibus ſuis multos a deuiovi
tiorum ad vitaz virtutum reuocauit ⁊ ad
huc ſuis ſacris libris reuocare nō deſinit
et ideo adeptus eſt gloriam in conuerſio
ne gentis. gloriam ſcilicet eterni fulgoris
Danielis duodecimo capitulo Qui docti
fuerint fulgebunt quaſi ſplēdor firmamē
ti ⁊ qui ad iuſticiam erudiūt multos qua-
ſi ſtelle i perpetuas eternitates. Quarto
habet lux perpetuitatez ex duratōe eter
na. Lux enim perpetua eſt et īmortalis vt
habetur Iſaie triceſimo capitu. Erit lux
lune ſicut lux ſolis ſeptempliciter. lux em̄
corporum ſuperiorum non ceſſabit ſed re
munerabitur in augmento luminis pro-
pter obſequium qḋ impendit electis pro
pter hoc ſapientia diuina poteſt luci com
parari. Quia eſt indeficiens ⁊ inextingui
bilis vt habetur Sapientie ſeptimo capi
tulo. Super ſalutem ⁊ ſpeciem dilexi ſapi
entiam ⁊ propoſui pro luce habere illam
ꝙ inextinguibile eſt lumen illius. Tem
poralis abūdantia. ſecularis pompa. mū
dana ſapientia ⁊ ſi videantur eſſe quedā
luminaria. tamen cito extinguuntur ſicut
ignis in ſtupa. ⁊ quia beatus auguſtinus
luci inextinguibili ſapiētie ſtuduit. ideo i
mortalem gloriaz acquiſiuit ⁊ litteras te
ſtimoniales ſuis imitatoribꝰ ⁊ regule ſue
profeſſoribꝰ acquirendi dereliquit. vt ha
betur Sapiētie octauo capitulo. Per hāc
habeo immortalitatem ⁊ memoriaz eter
nā his qui poſt me futuri ſunt relinquam
⁊ ideo ſicut i memoria eterna erūt iuſti. id ē
imitatores ⁊ profeſſores regule beati au
guſtini ⁊ illḋ qḋ ſequitur obtinebūt ꝙ ad
auditōe mala nō timebūt. ab illa. ſ. q̄ tur
babūtur reprobi tiore horribili qñ dicet
eis Ite maledicti. ſed recreabūtur leticia
inenarrabili qñ dicetur eis venite benedi
cti patris mei Mat. xxv. Ad qḋ regnum.

De decollatione iohā nis baptiſte ¶ Sermo primus.

ODio habuerunt corripiētē i porta Amos. v. In verbo propoſito tria notantur
que i nobis cōſiderāda proponūtur. Pri-
mo em̄ nobis ꝓponitur i beato Johāne
correctōnis liberalitas. cum dictur. cor-
ripientem. Scḋo notatur i eodem dilecti
onis generalitas. cum dicit. i porta. Ter
cio notatur i herode herodiade ⁊ filia ſal
tatrice querelitas. cum dr. Odio habuerūt.
Johānes em̄ correxit liberaliter. dilexit
generaliter. p̄cepit herodes damnabilit.
Primo ergo notatur i iohanne correctio-
nis liberalitas cum dr. corripientē. Scien
dum eſt ergo ꝙ beatus iohānes corripie
bat herodē tripliciter. Primo em̄ corripu
it ꝯſtanter. Scḋo corripuit ſapiēter. Ter
cio corripuit miſericorditer. Primo ergo
beatus iohannes corripiebat conſtanter
Sapientie. i. Probata virtus corripit inſi
pientes. Probata virtus conſtātia poteſt
dici que nec allicitur proſperiz nec dicitur
aduerſis. Audacter homines ꝯſtātes cor
ripiunt homines nec parcunt maioribus
ſicut non parcunt minoribꝰ. Contra mul
tos predicatores qui audacter peccata re
darguunt in pauperibus ⁊ in inferioribꝰ ſ
parcunt ⁊ quaſi oleo adulationis perungūt
aures ſuperiorꝝ. de quo i pſ. dr. Oleū aūt
peccatoris nō impinguet caput meū. Ta
les predicatores magnos homines i viaz
veritatis nō dirigūt ſed potius a via veri
tatis auertūt Iſaie. 3. Popule meus qui
beatum te dicunt ipſi te decipiunt ⁊ viaz
greſſuū tuorꝝ diſſipant. Audacter debēt
corripere boni predicatores ⁊ confeſſores
quia homo magnus et ſi in principio mo
leſtetur ꝓpter correctionis acerbitatez fi
naliter tñ letatur ꝓpter ſequentis corre-
ctōnis vtilitatem. prouerbiorꝝ. xxviii. q̄ cor
ripit hoiem gratiā poſtea inueniet apud
eum magis ꝙ ille qui per lingue blandi-
menta decipit. Sic ergo beatus iohānes
baptiſta ꝯſtanter arguebat herodē Mar.
vi. Dicebat iohānes herodi nō tibi licet
habere vxorē fratris tui. Scḋo arguebat
beatꝰ iohes ſapienter. In correctōne em̄
cum ꝯſtantia debet eſſe ſapientia Eccle.
xix. Corripe amicū ne forte non itellexit ⁊
dicat nō feci. aut ſi fecerit ne iterꝝ addat fa
cere. Multi ſūt homies ſimpliciores qui
neſciunt cōſcientias ſuas diſcutere ⁊ vbi
culpa nō eſt credunt culpam eſſe. et ideo
ſapientes predicatores ⁊ ꝯfeſſores debēt
eos ꝑ interrogationem dirigere ⁊ culpā
ſuam eis oſtendere Eccleſiaſti. xi. priuſꝙ
interroges ne vitupes queniꝙ ⁊ cū inter
rogaueris corripe iuſte. Bonus predica-
tor debet iuſte corripere vt peccator ꝑ cor
rectionē conetur peccatū fugere ⁊ ad pe-
nitentiā ꝯuertere Eccleſiaſti. xx. ꝙ bonū
eſt correctū manifeſtare penitentiam. ſic
em̄ effugiens voluntariū peccatum. Cor

baptiste. At illa petitionem īpleuit cū festinatione ad regem petiuit dicens. Uolo vt ꝓtinus des mihi in disco caput iohis baptiste. Uñ sibi misso spiculatore p̄cepit auferri caput iohānis baptiste ꝛ decollauit eū ī carcere. Herodes ergo caput proprium extulit caput iohānis baptiste abstulit. Sed christ9 caput iohannis baptiste sustulit ꝛ etiā exaltauit ps. cix. De torrente ī via bibet ꝓpterea exaltauit caput. Beatus iohānes baptista ī via p̄sēt vite bibit de torrēte mortis et decollationis. sed dñs exaltabit non solū caput sed animam et totū corp9 ī glorie eterne retributionis. Ad quā nos perducere dignetur qui viuit ꝛ regnat ī secula seculorū. Amē.

De decollatione Jo. Baptiste sermo scđs

Illū oportet crescere me autem minui. Johānis. iij. In verbo proposito notantur duo. primo ei notatur exaltatio saluatoris. cū dicitur. Illū oportet crescere. scđo notatur humiliatio precursoris. qđ notatur cū dicit. me aūt minui. Sciendū ꝙ saluator creuit celsitudine gratie. ꝛ sapiētie ꝛ si non quantum ad seipm tamen crescebat per euidentiam profectū Luce. ij. co Puer aūt crescebat ꝛ confortabatur plenus sapientia ꝛ gratia dei erat illo No tatur etiam ī isto verbo vt diximus humiliatio precursoris tūc enim beatus iohannes baptista minor seipso est factus quādo fuit decollatus Marci. vi. Misso spiculatore p̄cepit auferri caput iohānis baptiste ꝛ decollauit eū ī carcere et abstulit id ī disco Ecclesiastici. xliij. Hoc est luminare quod minuitur ī ꝯsumatōne. sed vt istđ verbū ad eruditōnē nostram ꝯuertamus. Sciendum est ꝙ bonus homo debet crescere per gratie ꝛ virtutū profectū et hoc notatur cū dicitur. illū oportet crescere. Scđo debet bonus homo minui per humilitatē descensum. ꝛ hoc notatur cum dicitur. me aūt minui. Quantū ad primū sciendum est ꝙ bon9 homo debet crescere quadrupliciter. Prio em̄ debet crescere ī virtute sancte operatōnis. Secūdo debet crescere ī honestate conuersationis. Tercio debet crescere ī tolerantia aduersitatē vel tribulatōnis. Quarto debet crescere in cognitione veritatis. Primo ergo bonus homo debet crescere ī virtute sancte operatōis. i. Regum. ij. Puer autē samuel proficiebat atq crescebat ꝛ placebat tam deo ꝙ̄ hominibus. Samuel interpretatur postulatus a deo. in quo notatur ꝙ si nos volum9 vsq ad perfectionē crescere a patre luminum debemus data et dona in quibus et per que crescamus postulare Jacobi. i. Om̄e datū optimum ꝛ om̄e donum perfectum desursū est descēdēs a patre luminū. Iste samuel proficiebat interius in irradiatione ꝛ bonitate mentis Crescebat exterius ī exercitatōne bone operationis. Homo em̄ bon9 debet esse viuo argento similis. non ei dꝫ descere sed sp̄ de bono in meli9 currere exercitio bone operationis Johis. xv. Posui vos vt eatis et fructū afferatis et fruct9 vester maneat. Et sequitur hic. ꝛ placebit tā dō ꝙ̄ hominib9. Debemus preuidere quomō possimus placere deo interi9 qui videt ea que latent. prouidere etiam debem9 quō possimus placere hominibus exteri9 qui vident ea que patēt Roma. xij. Prouidentes bona nō solū corā deo sed etiam corā hominib9. Scđo dꝫ crescere bon9 homo honestete ꝯuersatōnis Prouerbiorū. iiij. Iustorū semita quasi lux splendens procedit ꝛ crescit vsq ad perfectū diem Bonus homo dꝫ sibi interius lucere per meritū exteri9 dꝫ alijs lucere per exemplū Math v. Sic luceat lux vestra corā hominib9 vt videant opa vestra bona ꝛ glorificent patrem vestrū qui in celis est. sed quidā mali homines per culpam suam dimittūt lucem mandatorū ꝛ consiliorū Prouerbiorū. vi. Mandatū lucerna est ꝛ lex lux. et seipsos ꝯuertunt ad nigredinem ꝛ turpitudinē peccatorū. quod deplorat hieremias. Trenorū. iiij. cādidiores nazarei niue. nitidiores lacte. rubicūdiores ebore antiq. hoc dicitur ꝓ statu gratie. et sequitur. denigrata est super carbones facies eorū. hoc dicitur ꝓ statu culpe. Tercio dꝫ bon9 homo crescere in tolerantia aduersitatis vel tribulatōis Ecclesiasti. ij. Sustine sustentationes dei ꝯiungere deo ꝛ sustine vt crescat in nouissimo vita tua. Homo debet sustinere sustentationes ꝑ christi imitatōnem. debet coniungi deo per charitatem vel dilectionem. debet etiam sustinere per patientiam vt sic crescat in nouissimo vita ipsius vsq ad perfectionem. Primo dico debet homo sustinere sustentationes dei per christi imitatōnem. Sustentatōnes dei possunt dici tribulationes et passiones quas christ9 pro nobis sustinuit que debent in corporibus nostris transformari et cōsignari Gallat. vlti. Stigmas

ta domini mei Jesu in corde meo porto.
Istas ergo sustentationes dei debemus
sustinere si velim⁹ ad gloriã itrare Luce
vlti. O stulti ꝛ tardi corde ad credendum
in omnibus q̃ locuti sunt prophete. non
ne hec oportuit christum pati et ita intra
re in gloriam suam. Debemus etiam con
iungere deo vt dictum est per charitatem
vel dilectionem. Epheseos. iiij. Veritatẽ
aũt facientes in charitate crescamus i il-
lo per omnia qui est caput christ⁹. Debe-
mus etiam: vt hic dicitur sustinere per pa
tientiam que in possessione anime sue po
nit hominem patientem Luce. xxi. In pa
tientia vestra possidebitis animas vr̃as.
per ista tria p̄cedẽtia crescit vita boni ho
minis ad perfectionem. si tamen fide soli
da edificatus fuerit super christũ lapidẽ
angularez Ephe. ij. Superedificati sup
fundamentũ apostoloꝝ ꝛ ꝓphetaꝝ ipso
summo angulari lapide christo iesu i quo
omnis edificatio constructa crescit in tem
plum sanctum in dño. in quo ꝛ vos coedi
ficamini in habitaculum dei i spiritu san
cto. Quarto debet crescere bon⁹ hõ in co
gnitione veritatis. ij. Petri. iij. Crescite i
gratia ꝛ cognitione dñi nostri iesu xp̄i et
saluatoris nostri. Nos debem⁹ crescere
in gr̃a ꝑ exercitiũ bonoꝝ opeꝝ. Debem⁹
etiã crescere in cognitione dei ꝑ studiuz
scripturarũ ꝛ inspectionem eloquioꝝ di-
uinoꝝ. In gratia ergo debemus crescere
per exercitiũ bonorũ operuz. Gratia eñ
dei nõ dꝫ esse ociosa. ij. Chorin. vj Horta
mur vos ne i vacuũ gratiã dei recipiatis
ille in vacuũ gratiã dei recipit q̃ ẜm rece
ptã gratiã bene operãdo nõ viuit. ꝓpter
hoc dicit apostol⁹. j. Chorin xv. Gr̃a dei
sum id qđ sum ꝛ gratia eius in me vacua
nõ fuit: sed abũdanti⁹ omnib⁹ his labo
raui. Debem⁹ secũdo crescere i cognitiõe
dei ꝑ studiũ scripturaꝝ ꝛ eruditionez po
puloꝝ Actuũ. xix. Ita fortiter crescebat
verbũ dei ꝛ cõfirmabatur. Verbũ dei cre
scebat ꝑ predicationẽ cõfirmabatur ꝑ mi
raculoꝝ opationẽ. Marci vlti. Illi aũt ꝓ
fecti predicauerũt vbiq̧ dño cooperãte et
sermonẽ cõfirmãte sequẽtib⁹ signis. Sic
ergo bon⁹ hõ debet cresere ꝑ sancte opa
tionis ꝓfectũ qđ notatur cũ dicitur illuz
oportet crescere. Scđo dicitur minui per
vere humilitatis descensum qđ notatur
cũ dicit̃ me aũt minui. Sciẽdũ ergo ꝙ bo-
nus homo debet minui quadrupliciter.
Primo eñ dꝫ minui virtute vere humili-
tatis. Scđo dꝫ minui assiduitate deuote
orationis. Tercio dꝫ minui declinatione
solertie vel malitie secularis. Quarto dꝫ
minui asꝑitate abstinẽtie vel sobrietatis
Primo ergo debet bon⁹ homo minui vir
tute vere humilitatis Hebreoꝝ. ij. Eũ q̃
modico ꝙ̃ angeli minoratus est videmus
Jesum ꝓpter passionẽ mortis gloria ꝛ ho
nore coronatũ. Christus dicit̃ in modico
ꝙ̃ angeli minorat⁹ nõ ratiõe diuinitatis:
sed rõne infirmitatis assumpte carnis ad
redẽptionẽ humani generis: q2 ẜm diuini
tatẽ christ⁹ est dñs angeloꝝ ꝛ angeli sub
sequũtur ei Math. iiij. Angeli accesserũt
et ministrabant ei. Christ⁹ modico ꝙ̃ an
geli minoratus ꝓpter passionem mortis
est gloria ꝛ honore coronatus. Audi pas-
sionem mortis Philipen. ij. Humiliauit
semetipsum factus obediens vsq̧ ad mor
tem. Ecce humilitas passionis et mortis.
Audi exaltationẽ humilitatis sequit̃ eñ
ꝓpter qđ ꝛ deus exaltauit illũ et donauit
illi nomẽ qđ est sup omne nomẽ vt in no
mine Jesu omne genu flectat̃ celestiũ ter
restriũ ꝛ infernoꝝ. ꝛ oĩs lingua confiteat̃
q2 dñs Jesus christ⁹ in gl̃ia est dei patris
Sic ꝛ nos debem⁹ humiliari si volumus
exaltari. j. Petri. v. Humiliamini sub po
tenti manu dei vt vos exaltet in tẽpore vĩ
sitatiõis. Scđo dꝫ minui bon⁹ hõ assidui
tate orõnis. Ecclesiastici. xvj. Precare an̄
faciẽ dñi ꝛ minue offendicula. hõ dꝫ ante
faciem dñi precari vel orare ꝛ sibi necessi
tates suas ostendere: q2 dñs parat⁹ est ex
audire. j. Thimo. ij. Volo viros orare in
omni loco leuãtes puras man⁹ sine ira et
disceptatione. Nos ergo qñ ante faciem
dñi precamur offendicula vel peccata mi
nuimus. hõ eñ assiduus in exercitio ora
tionis sibi cauet a litigijs ꝛ sic minuit pec
cata ꝛ declinat a peccatis Eccli. xxviij. Ab
stine te a lite ꝛ minues peccata Tercio dꝫ
bon⁹ hõ minui, declinatione malitie ꝛ so
lertie secularis Eccli. xix. Melior ẽ homo
qui minuitur sapientia ꝛ deficiens sensu
in timore ꝙ̃ qui abũdat sensu et transgre
ditur legem altissimi. Quidaz sunt homi
nes calidi ꝛ vulpini q̃ totum studium suũ
impendũt in solertia vel malicia secularẽ
de qua Eccli. xix. Est solertia certa ꝛ ipsa
iniqua. Nos g̃ sapiẽtie diuine studeam⁹
et sapientiã immo malitiam mundanam
fugiamus Jacobi. iij. Non est ista sapien
tia desursum descendens: sed terrena aĩ
malis ꝛ dyabolica. Terrena dicit. quãtũ
ad cupidos. Animalis quantum ad volu
ptuosos. Dyabolica quãtũ ad superbos.

Pꝛimi ſequūtur affluentiā reꝝ. ſecūdi ſe quunť voluptates coꝛpoꝝ. tercij ſequun tur excellentiā bonoꝝ. Quarto debet bo nꝰ hō minui aſperitate abſtinentie vel ſo bꝛietatis Ecc'li. xxx. Que eſt vita q̄ minui tur vino. q̄d defraudat vitā. moꝛs. Uinū in iocūditate creatū eſt ⁊ non in ebꝛieta te ab initio. Exultatio aīe et coꝛdis vinū moderate potatū. Unde ſicut ſupfluitas vel ebꝛietas vitā minuit ⁊ adimit. ſic ſo bꝛietas vitā adijcit Ecc'li. xxxi. Sanitas aniπe ⁊ coꝛpoꝛis ſobꝛiꝰ potꝰ. ⁊ non ſoluꝫ ſobꝛietas vitā adijcit: ſed ad vitā beatā perducit j. Thimo. ij. Saluabiť p filioꝝ generationē ſi pmāſerit ī fide ⁊ dilectiōe et ſanctificatiōe cū ſobꝛietate. Ecce ꝙ ſo bꝛietas eſt ſocia ſanctificationis. ⁊ cauſa vel ratio aſſecutionis eterne ſalutis. Ad quā nos perducat. Amen.

De natiuitate Marie. Sermo pꝛimus

Noe aptauit ar- cham in ſalutem domꝰ ſue He breoꝝ. xj. In verbo pꝛopoſito notanť duo. Pꝛimo notatur foꝛmatio vel cōditio beate virginis ope vľ potētia cō ditoꝛis: cum dicitur. Noe aptauit archā. Secūdo notať vtilitas conditionis: cū di citur. in ſalutem domꝰ ſue. In pꝛimo no tantur duo. Pꝛimo foꝛmantis ſtatus cuꝫ dicitur/ noe. Secūdo notať foꝛmate rei di ſpoſitio vel ambitus cū dr̄. aptauit archā Sciendum ergo ad pꝛimū ꝙ p noe ſigna tur chꝛiſtus quadruplici ratione. Pꝛimo pꝛopter eminentiā iuſticie pfectiōis. Se cūdo pꝛopter potentiaꝫ efficientis libera tionis. Tercio ꝓpter pꝛedicationem ſiue preconiū vie vitatis. Quarto ꝓpter obla tionē placabilis hoſtie ſiue ſalutaris. Pri mo noe dicitur chꝛiſtꝰ ꝓpter eminentiaꝫ iuſticie ſeu pfectionis Geneſis. vj. Noe vir iuſtus atq̄ perfeꝛctus fuit in genera tionibꝰ ſuis. cū deo ambulauit et genuit tres filios/ ſem/ cham/ et iaphet. Noe dr̄ chꝛiſtꝰ ratione cōſtantie ⁊ foꝛtitudinis in aduerſis. ipē em̄ eſt vir q̄ tētatꝰ fuit ideo cū pbatꝰ fuit coꝛonā vite accepit quā deꝰ diligentibꝰ ſe repꝛomiſit. iſte vir iuſtus fuit. iuſticia em̄ eſt rectitudo volūtatis ꝓ pter ſe ſeruata: quā iſte habuit. Iuſtꝰ em̄ dn̄s ⁊ iuſticias dilexit. ipſe etiaꝫ fuit per fectus ſingularitate innocentie ſiue puri tatis in qua nō eſt inuentꝰ ſimilis illi vt de eo poſſit dici illud Eccleſiaſtes. vij. Ui rū de mille vnū repperi mulierē ex omni bus non inueni. ſeqtur. in generationibꝰ ſuis. Eſt aūt duplex generatio chꝛiſti eter na: ſcꝫ qua fuit iuſtꝰ iuſticia ienarrabili. et tempoꝛalis qua fuit iuſtus iuſticia icō parabili. cū deo ambulauit confoꝛmitate ſancte operationis. ita vt deꝰ pater ipſuꝫ ſicut ſe vellet audiri Mathei. iij. Hic eſt filius meꝰ dilectus in quo michi bene cō placui ipſuꝫ audite: ſeqtur. ⁊ genuit tres filios/ ſem/ cham/ ⁊ iaphet. in quo ſpūali ter ſignanť tria. Pꝛimū eſt cognitio pecca ti q̄ ſiḡtur p ſem: q̄ iterp̄tatur audiēs vel auditꝰ. Secūdū eſt deteſtatio cogniti. qđ ſignatur p cham: q̄ iterp̄tatur neceſſitas vel neceſſarium. Terciuꝫ eſt dilectio dei et ꝓximi qđ ſignať p iaphet: q̄ interpꝛeta tur beatitudo vel latitudo. Pꝛimo ergo generat ſem id ē cognitionē peccati. ſem interpꝛetatur audiēs. Interioꝛ noſtra au ditio eſt peccati cognitio. ſicut dei cogni tio ē noſtra illuſtratio Gregoꝛiꝰ. Locutio dei facta ad nos videť potiꝰ q̄ȝ auditur. Canticoꝝ. ij. Semetipſum ſine moꝛa ſer monis iſinuat repētina luce nr̄a tenebꝛis ignoꝛantie illuſtrat. ſic audiens ⁊ cogno ſcens erat Iob q̄ dicebat. Auditu auris audiui te. nunc oculus meus videt. ⁊ hoc eſt magnum bonum cognoſcere peccatuꝫ ſuū. Unde Auguſtinus. Celeſtium rerum ſcientiam atq̄ terreſtriū laudare ſolēt ho mines atq̄ amare. ſꝫ multo melioꝛes eſti mo q̄ huic ſcientie p̄ponūt ſemetipſos co gnoſcere. Laudabilioꝛ em̄ eſt animꝰ cui nota eſt ſua īfirmitas q̄ȝ q̄ eā nō reſpiciēs vias ſiue naturas reꝝ ſcrutať ⁊ terre fun damēta. Scđo generat cham q̄ interpꝛe tatur neceſſitas vel neceſſariū. in quo de ſignať deteſtatio peccati cogniti que ne ceſſaria eſt ad iuſtificationeꝫ. ſicut pecca tum ꝑpetratur p delectationē ⁊ libidinē ſic deletur per deteſtationē ⁊ doloꝛē. Hie remie. xxxj. Poſtq̄ oſtēdiſti michi ꝑcuſſi femur meū cōfuſus ſuꝫ ⁊ erubui. Tercio generat Iaphet q̄ iterp̄tať beatitudo vel latitudo. in quo deſignatur dilectio dei ⁊ ꝓximi Epheſeos. iij. In charitate radi cati ⁊ fundati vt poſſitis cōpꝛehēdere cū oībus ſanctis q̄ ſit longitudo latitudo ꝓ fundū ⁊ ſublimitas. Quattuoꝛ dicit ꝓpť quattuoꝛ in q̄bꝰ ꝯſiſtit pfectio charitatis pꝛimo in dilectione inimicoꝝ ⁊ ideo dicit latitudo. Scđo in pſeuerātia aduerſoꝝ et ideo dicit longitudo. Tercio in altitu dine p̄mioꝝ ⁊ idō dicit ſublimitas. Quar to in ꝯſideratione diuinoꝝ iudicioꝝ. ⁊ idō dicit ꝓfundū. Scđo ſignať chꝛiſtus p noe rōne potentie efficientis liberatiōis. Cū

em̄ ꝓpter peccatū primi hoīs inundasset
sup terrā aque diluuij. Noe accepto pre
cepto dn̄i fabricata arca in eā intrauit ⁊
vxorē cum filijs ⁊ vxorib⁹ eoꝝ. om̄i gene
re animātiū mundoꝝ et īmundoꝝ in ean
dem introduxit ⁊ sic semen vniuerse terre
saluauit ⁊ ab aquis diluuij liberauit. In
quo christus designatur qui ꝑ lignū cru
cis nos liberauit Sap̄. x. Cum aqua dele
ret terrā sanauit iteꝝ sapia ꝑ contempti
bile lignū iustū gubernās. hoc lignū con
temptibile d꞉ lignū crucis qđ ꝯtēnebatur
in principio passionis xp̄i. i. Chorinteoꝝ
i. Predicamus xp̄m crucifixū iudeis qui
dē scādalū gentibus stulticiā. Per hoc li
gnū nos redemit vt faceret nos feruētes
amatores sui Unde aug. Ego q̄ntum sum
mū deberē diligere qui me fecit cū nō erā
redemit cū perierā post me venit vt me re
dimeret ⁊ tm̄ me dilexit vt sanguinis sui
preciū ipenderet vt ab vncto essem vnct⁹
⁊ a christo christian⁹ et th̄ ꝓ omnib⁹ non
habeo quid repēdā nisi tm̄ vt diligā. Nō
em̄ melius aut decenti⁹ q̄ ꝑ amorē repē
di pōt qđ ꝑ amorē impensū est. Tercio si
gnatur xp̄s ꝑ noe propter p̄coniū sue ve
ritatis. ij. Petri. ij. Octauū noe iusticie p̄
conē custodiuit diluuiū mūdo impioꝝ in
ducens. Hic preco fuit xp̄s Isaie. xl. Uox
clamantis i deserto parate viā dn̄i. Uenit
dn̄s ad nos tripliciter. ad illustrandū ra
tionem. ad informandū memoriā. ad pa
cificandū volūtatē. ꝓpter peccatū em̄ fa
cta est intelligentia obscura memoria ob
tusa voluntas tumultuosa ideo dn̄o veni
enti ad illustrandū intelligentiā debem⁹
parare viam ꝑ auditū Gregorius Uia do
mini ad cor dirigitur qn̄ sermo eius dili
genter auditur. Scd̄o venit ad informan
dum memoriā ideo debem⁹ ei parare viā
per iugem meditatōnem mandatorum.
psalmo centesimo octauo. Nam et testio
nis tua meditatio mea est. Quidam medi
tātur in explendis voluptatib⁹ suis. Hec
meditatio mala est quia facit hominē per
uersum. alij in cognoscendis liberalibus
artibus. ⁊ hec est bona qua facit hominē
sciolum Etiam alij in explendis manda
ti dei ⁊ hec optima est quia facit hominē
bonum psalmista. Bonum mihi lex oris
tui super milia auri ⁊ argenti. Unde aug.
de ciuitate dei Melius est habere mentē
bonam q̄ memoriam quamlibet ingen
tem. Nemo em̄ malus est qui habet men
tem bonam. Multi vero pessimi sunt mi
rabili memoria tanto peiores quanto mi
nus possunt quod male cogitāt obliuisci.
Tercio venit ad pacificādū voluntatē ⁊
ideo debemus ei parare viā ꝑ concordiā
⁊ dilectionē. primoꝝ. vie em̄ eius vie pul
chre ⁊ semite ei⁹ pacifice Prouerbioꝝ. 3.
Si sic paremus viā dn̄o venienti in futu
ro perficiet quicquid in nobis iuenietur
imꝑfectionis. Unde beatus Bernardus.
Qui replet in bonis desideriū anime fu
turus itelligentie plenitudo lucis volup
tati multitudo memorie ꝯtinuatio eterni
tatis. Quarto signatur christ⁹ per noe ꝓ
pter oblationē hostie salutaris Ge. viij.
Noe edificauit altare domino tollēsq̄ de
cunctis pecoribus ⁊ volucribus mundis
obtulit holocausta super altare. odorat⁹
q̄ est dn̄s odorem suauitis. Christ⁹ scd̄m
diuinā naturā edificauit altare cum for
mauit sibi animā rationalem. Hoc fuit al
tare holocausti i quo non deficit ignis cō
tinue caritatis. sup hoc altare holocausta
pecoꝝ obtulit per macerationē corporis.
⁊ volucrū pie itentionis ⁊ deuote oratio
nis volantium vsq̄ ad cōtuitum dei pris.
Unde sequitur. odoratusq̄ est dominus
suauitatem odoris Gene. xxvi. Ecce odor
filij mei sicut odor agri pleni cui bn̄dixit
dominus. Hic odor diffusus est quādo se
ipsum obtulit i ara crucis ad redemptio
nem generis humani tūc enim fractū est
alabastrum et tota dom⁹ ecclesie repleta
est odore vnguenti Augustinus Pater
misit filium vt seruos redimeret. Dedit
spiritumsanctum vt seruos in filios ado
ptaret. misit filiū in preciū redemptionis
dedit spiritūsanctū in priuilegiū adopti
onis. se deniq̄ tota ꝑuat trinitas adopta
ti. Sic ergo notatur cōditoris status. cū
dicitur. noe. Sequitur. aptauit arcam. in
quo notatur rei cōdite dispositio vel am
bit⁹. per arcā ergo designatur beata vir
go quadruplici ratione. Primo quia de
terret audatiā aduersarie potestatis. Se
cundo q꞉ ꝯtinet virgā nostre correctionis
Tercio quia ꝯtinet legē nostre eruditio
nis. Quarto q꞉ continet manna nostre re
fectionis. Primo ergo deterret audatiā
aduersarie potestatis. i. Regū. iiij. Cū ve
nisset arca domini in castra timuerūt phi
listim ingemuerū tq̄ dicentes. Ue nobis
Nec miꝝ si aduentum beate virginis de
mones timuerūt quia i eius aduentu con
triti sūt. Unde beatus Hieronim⁹ Dixit
eternus ad veterē deus ad serpentē. ini
micitias ponam inter te ⁊ mulierem ⁊ se
men tuū ⁊ semen illius. ipsa conteret ca

put tuū. Et sequitur. Quid est fratres ca
rissimi in loco hoc caput serpentis conte-
rere nisi principalē suggestionē dyaboli
residendo superare. Si ergo quenā mu
lier huius victoriā operata, sit ꝑfecto nō
reperitur ī linea generationis humane do
nec veniatur ad illā de qua nunc leg.m⁹
sermonem. Scdo dicitur arca quia ꝯtinet
virgam nr̄e correctionis hebreoꝝ.ix. Ar
ca testamenti continebat virgā. Aaron ⁊
tabulas testamenti. Urnam aureā conti
nentem māna. In virga correctio nostre
prauitatis. in tabulis magisterium. in mā
na dulcedo bonitatis designatur. ipsa er
go sicut arca testamenti cōtinet virgā nr̄e
correctionis. Hec est virga aaron que cir
ca fronduit floruit ⁊ fructum fecit. Nume
xvij. Habuit enim folia discrete locutōis
Flores honeste conuersationis. Fructuꝫ
sancte operationis psalmista. Uirga tua
et baculus tuus ipsa me ꝯsolata sūt. Uir
ga est christus inquantum nos castigat ꝑ
disciplinam. Baculus inquātum nos su-
stentat ⁊ supportat vt habetur prouerbi
orum vicesimosecundo. Stulticia colliga
ta est ī corde pueri sed virga discipline fu
gabit eam. In hac virga est ꝯsolatio Job
sextocapitulo. Hec mihi sit consolatio. vt
affligens me dolore non parcat. Est etiā
baculus nostre senectutis ⁊ imbecillitatis
inquantum nos supportat per patientiā
secundo petri vltimo ca. Patienter agit
propter nos nolens aliquos perire sꝫ ad
penitentiam cōuerti. Multi paruipendūt
hanc patientiam quia non formidant iu-
sticie vltionem. Contra quos Augustin⁹
Lentis passibus incedit diuina iusticia sꝫ
tarditatem grauitate compensat. Tercio
dicitur arca quia cōtinet tabulas nostre
eruditionis. Continuit enim christum. in
quo sunt omnes thesauri sapientie ⁊ sciē
tie dei absconditi ad Collosenses secūdo
capitulo. De quibus thesauris ad nostrā
eruditionem pro capaciate nostra nobis
refūdit ⁊ distribuit Ysaie quadragesimo
quinto. Dabo tibi thesauros abscōditos
⁊ arcana secretoꝝ vt scias quia ego domi
nus. Ipse enim est qui instruit non solum
exterius excitando auditū sed interi⁹ pe
netrando intellectum. Unde dicit beat⁹
Bernard⁹. Ipse est verbum non sonans
sed penetrans. nō loquax sed efficax. non
obstrepens auribus sed effectibus blan
diens amoris munere non colore. Quar
to dr̄ arca quia continet manna nostre re
fectionis. Panis enim angeloꝝ panis ho

minum in conceptione filij dei factus fuit
quem nobis beata virgo maria in natiui
tate filij sui propinauit vt de ipa possit di
ci illud Sapientie decimosexto. Angelo
rum esca nutriuisti populuꝫ tuum. Et pa
ratū de celo panē prestitisti eis sine labo-
re omne delectamentum in se habentē et
omnis saporis suauitatem. Christus ha-
bet in se delectamentum et omnis dulce
dinis et suauitatem omnis saporis. Hic
est panis quotidianus nobis datus ī via
ticum. Hic est panis substancialis nobis
datus in fulcimentum. Hic est panis ab-
sconditus vincentibus promissus in pre
mium Apocalipsis. secundo capitulo.
Uincenti dabo manna absconditum. Hic
panis modo est absconditus vt suauius
apperatur Prouerbiorum. nono. capitu-
lo. Panis abscondit⁹ suauior et vt eo ob
tento multiplicius delectemur. Psalmi-
sta. Quam magna multitudo dulcedinis
tue domine quam abscondisti timentib⁹
te. Sic ergo per arcam signata est virgo
maria. Hanc arcā noe, id est christus apta
uit quia vt sibi esset aptum habitaculum
sanctificauit eam altissimus. Decebat eti
am vt illius hominis conceptio de matre
purissima fieret ea puritate que maior sub
deo nequit intelligi. Sicut dicit augusti
nus. Unde beatus Bernardus. Illius es
mater cuius deus pater filius pater fili⁹
paterne charitatis factus est corona tue
castitatis ex quo super omnes homines
inestimabilem dignitatem sortiriꝫ. Sequi
tur. In salutem domus sue in quo nota
tur vtilitas formationis beate virginis.
Quattuor autē modis saluat nos. Pri
mo periculo naufragij ducendo ad por
tum salutarem. Secundo a carcere pecca
ti ducendo ad libertatē. Tercio a macu
la peccati impetrando gratiam mundan
tem. Quarto a statu presentis miserie ac
quirendo vitam. Primo ergo saluat a pe
riculo naufragij ducendo ad portum sa-
lutarem. Nos enī qui sumus in hoc mun
do positi sum⁹ ī naufragio constituti. Unā
debemus dicere emitte manū tuā de alto
Eripe me libera me de aquis multis. Hec
manus est beata virgo que manū suam a
peruit inopi. vt ipsi possit dici illud Gene.
xlvij. Sal⁹ nostra in manu tua est. hec sal
uat nos ducendo ad portum salutarem.
hec est enī stella maris dirigens gubernā
tem hec est nauis institoris naufragantē
ducens ad portum salutarē. Unde beat⁹
Bernardus. In periculis in angustijs in

rebus dubijs mariã cogita. mariã inuoca nõ recedat a corde ab ore ipsa. ipsã sequens nõ deuias. ipsam rogãs. nõ desp'as. ipsaz cogitans non erras. Secũdo liberat a carcere peccati. peccatũ eñ carcer est. Sap. xvij. Custodiebat in carcere sine ferro reclusus. Custoditur in carcere qui in peccato ligatur. non ferro alieno: sed sua ferrea volũtate. Augustinus in libro confessionũ. Suspirabaz ligatus non ferro alieno: sed mea ferrea voluntate. velle meuz tenebat inimicus ⁊ inde michi cathenã fecerat atq₃ construxerat. Ex peruersa nãq₃ volũtate facta est libido et dum seruitur libidini facta est consuetudo. et dum consuetudini non resistit facta est necessitas ex quibus quasi ansulis sibimet insertis. Unde et cathenaz vocaui. tenebat me obstructũ dura seruitꝰ. Ab isto carcere nos liberauit educendo ad libertatem Gallathas quarto. Misit deus filium suum factũ ex muliere: vt adoptionem filiorum reciperemus. Nos enim qui prius eramꝰ serui peccati propter carnem quã sumpsit in beata virgine sumus fratres christi effecti. et per spiritũ in filios adoptati ⁊ ideo liberi secũdo Chorinteorum tercio capitulo Ubi aũt spiritus ibi libertas. Tercio saluat ab immũditia peccati. Peccatum eñ facit immundam animam. Jacobi primo Abijcientes omnem immũditiam: q2 non vocauit nos deus in immũditiam: sed in sanctificationem primo ad Thessalonicẽ. iiij. capitulo. Ab hac imũditia saluat nos impetrando gratiaz mũdantem Luce primo. Ne timeas maria inuenisti enim gratiam apud dominum. Non inuenit vt absconderet per inuidiam: sed cõmunicaret per charitatẽ ex misericordia Unde beatus Bernardꝰ. Qui vult inuenire gratiam recurrat ad mariã quã q̃ semper inuenit frustrari non poterit in omnibus enim exauditur pro sua reuerẽtia Eius enim meritis frequenter fit vt superabundat gratia vbi abũdauit delictum superabũdauit et gratia. nec est istud ad consequentiam trahendum vt arguamus abũdemꝰ ad peccandum vt abũdet gratia. vbi abũdauit delictuz. hoc enim dixit apostolus commendando gratiam mundantem. Unde Augustinus de littera ⁊ spiritu. Neq₃ enim qui beneficium laudat medicine prodesse dicit morbos nec vulnera a quibus illa homines sanat: sed quanto pluribus medicina laudibus predicatur. tanto magis vituperantur ⁊ horrẽtur morbi ⁊ vulnera a q̃bus liberat. a qua liberatiõe illa laudatur. Quarto saluat a statu p̃sentis miserie acquirendo vitam beatam. Nos enim in statu vite presentis sumus in miserijs positi Job tercio. Quare misero data est lux. ab hac miseria nos liberat acq̃rendo gloriam. ipsa enim est mulier gratiosa que inuenit gloriam Prouerbiorũ. vndecimo. Non solum gratiosa: sed gratia super gratiam cumulata Ecclesiastici. xxvj. Gratia sup gratiã mulier casta ⁊ pudorata. Unñ eñ dictuz est. Aue gratia plena vt habetur Luce primo capitulo. plena gratia. prudentie quo ad rationalem plena gratia pudicitie quo ad concupiscibilẽ. plena gratia misericordie vt nos vocaret ad ipsam hauriendam Ecclesiastici. vicesimoquarto capitulo. Trãsite ad me omnes qui concupiscitis me ⁊ a generationibus meis implemini. Spiritꝰ eñ meus super mel dulcis ⁊ hereditas mea sup mel ⁊ fauum. Transite ad me beatus bernardus. transi ad mariam que te alliciet dulcedine bonitatis. Ipsa tenẽte nõ corruis. ipsa protegẽte non metuis. ipsa duce non fatigaris. Ipsa propicia peruenis sequitur. et hereditas mea super mel ⁊ fauum. Ad hanc hereditatem sumꝰ nati ex quo sumus in filios adoptati. Nã si filij ⁊ heredes. heredes quidez dei coheredes autez christi. Cuius hereditatis nos participes efficere dignetur.

De Natiuitate Marie. Sermo scd'us.

FOns paruulꝰ crescit in fluuium Hester. x. In verbo p̃posito notãtur quattuor ad commendationem beate marie virginis. Primo eñ cõmendatur a proprietate naturalis originis. cũ dr̃ Fons. Secũdo a soliditate mentis cuz dicit. paruulus. Tercio a profectu ⁊ p̃motione meritorũ operis. cuz dicitur: crescit. Quarto a redũdanti plenitudine omnis gratie et virtutis. cum dicitur. in fluuium. Proprietas autez naturalis fontis est q̃ nascitur quandoq₃ in locis saxosis. non tamen habet duritiam. Sic beata virgo de iudeis duris ortum duxit habet tamen omnem dulcedinem Ecclesiastici. xxiiij. Spiritus meus super mel dulcis. Item fons quãq₃ oritur in locis arenosis habet tamen continuationez. sic beata virgo a iudeis per iram ⁊ contentionem diuisis habet tamẽ continuationis virtutem. Unde ipsam d's

tim⁹ aduocatam nostrã. Item fons quãꝫ
habet ortum in locis lutosis. habet tamẽ
claritatem et pspicuitatẽ: sic beata virgo
a iudeis per peccatũ lutosis: habet tamẽ
omnis pulchritudinis nitorẽ. Unde ⁊ spi
ritussanctus vocat eam mulierũ pulcher
rimam Canticorum pmo. O pulcherrima
inter mulieres egredere. sic ergo cõmen
datur a propetate naturalis originis. cũ
dicit fons. Hic est fons iacob i penitentiũ
sustentatione. Fons vite in peccatorũ re
leuatione. Fons misericordie i afflicto-
rum consolatione. Fons sapientie idocto
rum eruditione. Primo ergo virgo maria
dicitur fons iacob in penitentiũ sustenta
tione Johis. iiij. Uenit iesus in ciuitatez
samarie. Samaria iterpretatur custodia
et signat mundum q̃ a dyabolo tenebaẗ
in custodia Threnoꝝ. iij. Conclusit vias
meas lapidib⁹ quadris. ibi est ciuitas q̃
dicit lichar. quod iterp̃tatur humeris in
quo signatur labor malorũ qui vt inique
agerent laborauerũt Sapientie. v. Lassa
ti sumus in via iniq̃tatis et perditionis.
Hic est predium iacob q̃a in hoc mundo
sunt mali cum bonis. grana cum paleis.
sequitur. Erat q̃a ibi fons iacob. iacob in
terpretatur supplantator. in quo signan
tur peccatores q̃ dyaboli debent esse sup
plantatores. qđ signatũ est Josue. x. vbi
dicitur. Ponite pedes super colla istoruz
quinqꝫ regum. quinqꝫ reges amorreoruz
sunt quinqꝫ abusus sensuum. Tunc ergo
pedes super colla quinqꝫ regum ponun
tur. quando quinqꝫ sensus rationis iudi
cio refrenantur et subiciuntur. Beata er
go virgo dicit fons iacob id est peniten
tium Canticoꝝ. iiij. Fons ortorum pute⁹
aquarum viuentium que fluunt impetu
de libano. Fons dicitur propter carnalis
concupiscentie refrenationez ortorum. i.
penitentium fructificantiũ per bonã ope
rationem seu bonorum operum multitu
dinem puteus ideficiens non cisterna in
digens. ⁊ hoc aquarum viuentium id est
penitentium vitam gratie conseruantiuz
per suimet examinationem q̃ fluũt impe
tu de libano qđ iterpretatur candidatio
per inocentie conformitatem. debent em̃
penitentes in vita inocentib⁹ esse confor
mes. ⁊ addere p precedentibus peccatis
afflictionẽ multiplicẽ. Apocalipsis. xviij.
Quantum glorificauit se i delitijs fuit tã
tum date illi tormentum ⁊ luctum. Scđo
dicitur fons vite i peccatoꝝ releuatione.
Prouer. xvj. Fõs vite eruditio possidẽtẽ.

possidẽtis id est beate virginis i vtero cõ
tinentis qđ capere non valet totus orbis
Est fons vite id est christi q̃ habet i se na-
turã vite ideficientis. Hic est fons a quo
processit ille aq̃duct⁹. de quo Ecclesiastici
xxiiij. Ego quasi fluui⁹ dorix ⁊ quasi aque
ductus exiui de paradiso. Dorix interpre
tatur medicamentũ generationis. ille er-
go est fluuius dorix qui est medicina pro
prij sanguinis. totum genus humanuz sa
nauit. ⁊ quasi aqueduct⁹. iste aqueduct⁹
manu spiritussancti fabricatus diciẗ chri
stus q̃ dicitur de paradiso exire id est de
beata virgine que dicitur paradisus: q̃a
in ipsa erat lignũ sine fastidio satians. li
gnũ sciẽtie bõi ⁊ mali sine errore erudiẽs
oẽ gen⁹ lignoꝝ ad esum humanũ sine de-
fectiõe reficiẽs. Tercio diciẗ fons miseri
cordie i afflictoꝝ ꝯsolatione Joelis vlti.
In die illa stillabũt montes dulcedinez ⁊
colles fluent lacte. ⁊ sup omẽs riuos iuda
ibunt aque ⁊ fons de domo dñi egredie-
tur ⁊ irrigabit torrentem spinoꝝ. mõtes
et colles hic dicunẗ beate virginis eminẽ
tes orationes. sed i hoc differũt ꝙ mõtes
dicũtur obsecrationes p maiorib⁹ pecca
tis. colles dicũẗ oratiões p minorib⁹ de
litijs. dicit ergo mõtes id est beate virginis
obsecrationes stillabũt dulcedinez id est
remissionẽ peccatoꝝ q̃ntũ ad culpã. ⁊ col-
les fluẽt lacte remissionis peccatoꝝ quã
tum ad penã. ⁊ sic sup omnes riuos iuda
ibũt aque remissionis peccati quantũ ad
sequelã. Et nota ꝙ dicit stillabũt ⁊ fluent
qđ enim stillat ab alio recipit. qđ fluit ab
alio ortũ ducit. sic beata ꝟgo nobis grãm
impetrat, nõ ifũdit. Apud illũ em̃ solũ est
ponere recreatiõis auctoritatẽ apud quẽ
est ponere creationis potestatẽ. seq̃tur. et
fons egredietur de domo dñi. Fõs est be
ata virgo q̃ dr̃ fons signat⁹ contra omnez
corruptibilẽ. egrediẽ de domo dñi. id est
de iudeis quos sibi elegit dñs i domũ et
populũ peculiarẽ. ⁊ irrigabit torrentẽ spi
naꝝ. i. pctõꝝ in oportunitatẽ. pctõres di
cunẗ torrẽtes ꝑpẗ modestie dissolutionẽ.
spine ꝑpter multiplicẽ pctõꝝ punitionẽ.
Quarto dr̃ fons sapiẽtie btã virgo ꝑpter
eruditionẽ idoctoꝝ Pro. xviij. Aqua ꝓfũ
da ꝟba ex ore viri ⁊ torrẽs redũdãs fõs
sapiẽtie. vir a virtute. hic de⁹ pr̃ põt dici
in quo est ponere p̃ncipij auctoritatẽ ⁊ fõ
talẽ plenitudinẽ ꝑ os fili⁹ p̃t. itelligi. Nã
filius est declaratiu⁹ patris sicut os volũ
tatis hois Prouerbio. xvi. Diuinatio in
labijs regis in iudicio non errabit os ei⁹

istius oris verba sunt documenta q̄ dicun tur aqua propter claritatem vel euidenti am profunda propter incomprehensibili tatē vt habetur ad Romanos vndecimo. O altitudo diuitiarum sapientie et scientie dei q̄ incomprehensibilia sunt iuditia eius et inuestigabiles vie eius sequitur torrens et redundens fons sapiētie id est christi q̄ est sapientia patris id est originale princi pium ex parte humanitatis et ideo dicitur hic torrens propter promptitudinē auxilii re dundās in nos propter plenitudinem eru ditionis atque consilii. Hec est illa delbora filios israel instruens et indicans. Judi cum. 4. Hec est regina saba regem salomo nē tentans in enigmatibus veniēs. 3 Reg. x. Hec est arca tabulas legis continens hec est vniuersalis magistra in omnibus nos erudiens. In eius enim doctrina potest in uenire quicqd in omnib9 sacris libris pōt et oportet intueri. Eius enim monuit agen da cum dixit. Magnificat anima mea do minum Luce. i. Intimauit eterna cū dixit Et exultauit spiritus meus in deo saluta ri meo. Narrauit preterita cum dixit. Hu militatem ancille sue. Prenunciauit futu ra cum dixit. Beatam me dicēt omnes ge nerationes. Hoc est quod in sacris scriptu ris intueri dicitur Unde Augusti. i. super Genesis ad litterā. In omnibus libris sa ctis intueri oportet que eterna intimētur que facta narrentur. que futura prenun cientur que agenda moueantur vel etiam inebriantur ista beata virgo bene dicere potuit quia ordinate didicit. Primo enim quia paruula adhuc in aduentu angeli tur bata fuit sicut turbari solent pueri in ad uentu magistri sed tunc quasi versificauit quādo cogitauit qualis esse salutatio. Pu eri enim accepta materia cogitare solent ad hoc q̄ versus cōponant. De questione op posuit cum dixit quomodo fiet istud quo niam virum non cognosco Luce. i. sed re spondit cum dixit. Ecce ancilla domini. de terminauit cum dixit Deposuit potentes de sede et exaltauit humiles sed quasi ma gistra rexit quando discipulos erudiuit et etiam filium in discipulis habuit Luce. 2. Erat subditus illis sequitur paruus ibi cō mendatur a soliditate humilitatis mentis a soliditate dico quia humilitas mentem facit solidam Augustinus. Humilis non habet quo cadat quia in imo est. Commen datur aūt a quadruplici humilitate. Est ei humilitas confidentie de diuino auxilio con tra presumptionem. Scdo est subiectiōis et obedientie cōtra honoris ambitionem. tercio est humilitas delectionis et contume lie cōtra elationem. Quarto est humilitas considerationis proprie cōtra aliorum despe ctionem primo ergo est humilitas confidē tie de diuino auxilio de qua Judith sexto. Domine deus celi et terre intuere superbi et faciem sanctorum tuorum attende et osten de quā non derelinquis presumētes de te De se autē presumentes et de virtute sua gloriātes humilitas. Plana est autoritas quia qui in deo confidit ab eo protegitur et susten tatur: qui aūt in sua virtute deiicitur et re probatur. Beata virgo in dilecto filio con fidebat super ipso totaliter innixa Canticorum 8. Que est ista que ascendit de deserto de litiis affluens innixa super dilectum suum Unde sicut est verum q̄ qui labenti inni titur necesse est vt cum labente labatur sic qui immutabili bono et summe arduo in nititur ab eo trahitur et stabilitur Canti corum primo capitulo trahe me post te cur remus in ordore vnguentorum tuorum. Secundo est humilitas subiectionis et obe dientie contra ambitionē vt habetur Ephe. quarto capitulo. Obsecro vos ergo victus in domino vt digne ambuletis vocatione qua vocati estis in patiētia: hoc dicitur re spectu maiorum et mansuetudine. respe ctu parium et omni humilitate respectu mi norum. tunc enim perfecta omnis humi militas cum aliquis non solum se humilit at maiori sed etiam minori vt sic omne da tum in tribus ponamus supportantes in uicem charitati. hoc dicitur quantum ad omnes. Charitas enim omnia suffert. om nia sustinet in omnibus instruit. de omni bus docet. Unde augustinus. Ille totum habet et quod latet et quod patet in diui nis sermonibus qui charitatem seruat in moribus. tercio est humilitas delectionis et contumelie contra elationem vt habetur Ecclesiastici secundo capitulo. In dolore sustine est humilitate tua patientiam ha be quia in igne probatur aurum et argentum ho mies vero receptibiles in camio humiliationis Sustine per mānsuetudinem exemplo xpi qui quasi agn9 mānsuetus qui portatur ad vi ctima cū malediceretur non maledicebat cū pateretur nō comminabatur. In dolore id est afflictione mentis et corporis quā de9 diligentib9 se quandoque immittit et in humilita te tua patientiā habe. exemplo xpi qui cū esset rex regum et dn̄s dn̄antium tn̄ ex par te humanitatis minoratus pro nobis dicit. Ego sum vermis et nō homo opprobrium et

obiectio plebis. qm̄ in igne afflictõis vel
tribulationis pbatur aurū id scia docto-
ris et argentum id est eloquentia predi-
catoris. vel argentum id est patientia ma
ioris et minoris Augustin⁹. Quod flagel
lum grano. quod lima ferro. quod fornax
auro hoc facit tribulatio viro iusto sequi
tur. Homines vero receptibiles in camio
humiliationis receptibiles id est deo ꝛ ho
minibus acceptibiles. In camino humilia
tionis ibi enim probatur et post prabatio
nes approbantur et sic coronantur Iaco-
bi .i. Beatus vir qui suffert tentationē qm̄
cum probatus fuerit accipiet coronam vi
te. Quarto est humilitas considerationis
infirmitatis ꝓprie contra aliorum despe
ctionem De qua. Mathei .6. humiliatio
tua in medio tui id est in consciētia vel cor
de quod est in medio hominis sicut enim
aranea in medio tele residens oēm motū
factum in quācūq; pte tele [illegible]ntit et pcipit
sic aia in centro cordis qua[illegible] in medio cor
dis oē factū i quacūq; parte corpis depre
hēdit Sic hō si studeret humiliationem si
ne dubio cā; sue humilitatis repiret sic stu
dere melius esset q̄ in figmētis poetaꝝ q̄
in silogismis dyaleticoꝝ. q̄ in amphorism
mis medicoꝝ q̄ in cautelis et circūuentio
nibus legum impabilium huic studio nec
ꝓportiões arismetrice. nec ꝯsonantie mu
sice nec mensure geometrie nec mot⁹ mu-
tationis cursus varietates influētie im
pssiones astrologice inspectiones valent
aliquatenus comparari ꝓpter quod dicit
Augustinus. q̄ laudabilior est anima cui
nota est sua infirmitas q̄ eum qui ea non
respecta vias siderum. et rerum naturas
scrutatur ꝯ terre fundamenta. sed multo
rum oculos diabolus eruit in hac parte q̄
libet enim debet habere oculū; dextrum
ad ꝓprie ꝯscientie examinationem. illum
oculum diabolus eruit quando hominem
a ꝯsideratione ꝓprie conscientie eruit qd
signatum est .i. Regum .ij. Dixit em̄ naas
rex filiorum amon viris iabes galaad: in
hoc feriam vobiscum fedus vt eruam om
nium oculos dextros. sinistrum oculum d;
habere ad aliorum informationem s; iste
oculus in multis luscus est quia non recte
aspicit. non enim respicit alterius vtilita
tem sed potius ad fame denigrationem.
ad modum heli sacerdotis qui videre non
poterat lucernam dei antēq̄ extingueret
multi enim sunt qui aliorum lucernam id
est bonam famam non possūt sustinere sed
conantur extinguere. Sequitur. creui.

ibi commendatur a profectu meritorū ope
ris. Est autem quadruplex crementum.
Primum est iusticie generalis. Secundum
est eminentie specialis. tercium est prero-
gatiue singularis Quartum est finalis gra
tie in perceptione eterne beatitudinis. pri
mū ergo crementū est iusticie generalis.
Gene. i. Crescite et multiplicamini ꝛ reple
te terram. Crescite quantū ad vos ꝑ bono
rum operum multiplicationem. et multi-
plicamini quantū ad alios per boni exem-
pli ostensionem. et hoc sup terram quida;
enim crescunt sub aq̄s voluptatis ad mo-
dum piscium. alij in extremis maris contē
tionis et iracundie ad modum beluarum
alij in tenebris cecitatis et ignorantie ad
modum noctuarum et vespertilionum alij
in abisso desperationis adipiscende venie
ad modum demonum. boni autem debent
crescere super terram per appetitū et desi
derium eternorū. Secundum crementum
est eminentie specialis. et hoc specialiter
quantum ad religiosos De quo Gene. 40.
Uidebam coram me vitem in qua erant
tres propagines crescere paulatim i gem
mas: et post flores vuas maturescere. cali
cem quoq; pharaonis in manu mea tene-
bam. tuli ergo vuas et expressi in calicem
quem tenebam dedi poculum pharaoni.
Uitis religio potest dici Osee. 10. Uitis
frondosa israel fructus adequatus est ei.
Religiosi debent esse vitis per humilitatē
Uitis enim arbor est humilis. Frondosa
per dulcem et benignam locutionem.
Frondes em̄ nobis cōtra ardore; refrige
riū prestant. Fructus adequatus est ei hoc
dicit quantū ad religionis differentia; et
varietatem. Scdm em̄ differentiam regu-
larum et institutionum regularium sūt ar
tiores vel laxiores differentie religionum
et gradus perfectionū. In ista vite debēt
esse propagines id est triplex voti emissio.
debet em̄ ibi esse votū voluntarie pauper
tatis cōtinētie castitatis. Obedientie vel
subiectionis. Per primum relinquit pos
sessio inferior. per secundum homo exte
rior. per tercium homo interior. vt homo
non sibi dimissus sed totaliter commissus
alij offerat se sacrificium deo acceptum in
odorem suauitatis iste propagines cresce
re debent in gemmas Gemma ibi botrus
pōt appellari. in quo sub quadam indistin
ctione simul sunt flores et fructus. in quo
notatur q̄ in ingressu religionis in intran
tis intentione omnia que ad religionis in
tegritatem pertinent debēt esse. sed multi

ad modum saulis non intentione dauid intrant claustrum. Dauid enim intrauit speluncam vt fugeret hostem. saul vero vt purgaret ventrem. i. Regum. 24. sic multi intrant claustrum vt fugiant hostes scilicet demones. alii vero vt impleant ventrem. sed in gemmas non crescunt tales propagines. Sequitur. et post flores vuas maturescere. in floribus honesta conuersatio. in maturatione perseuerantia vel consummatio potest designari qui enim non perseuerant in bono incepto non maturescunt in vuas sed degenerat in labruscas. sequitur Calicemque pharaonis in manu mea tenebam. Nomine pharaonis xps potest intelligi: qui non tantum habet clauem dauid ad aperitionem regni celestis sed etiam ipsi data est clauis putei abyssi Apocalips. xx. capitulo. Calix pharaonis est passio christi que in manu id est in afflictione et operatione debet teneri. Sequitur. Tuli ergo vuas et expressi in calicem quem tenebam dedique poculum pharaoni. iste vue due sunt scilicet amor dei et timor futuri iudicii. Prima vua in calicem exprimitur quando ex memoria passionis christi ad amorem affectio inflammatur. Secunda vua exprimitur quando ex consideratione christi passionis venturi iudicii timor incutitur. tunc autem pharaoni poculum datur quando in feruenti affectione et diligenti deuotione ex memoria sue passionis consequente delectatur. hic est enim calix preclarus et inebrians. hoc est vinum merum quod delectat deum et homines. Judicum. 9. hoc est vinum germinans virgines Zacharie nono capitulo. Tercium crementum est prerogatiue singularis et singulariter exponitur de beata virgine. Ezechielis decimoseptimo capitulo. Aquila grandis magnarum alarum et longo membrorum ductu plena plumis et varietate venit ad libanum et tulit medullam cedri. et paucis interpositis sequitur. Cumque germinasset creuit in vineam latiorem. hec aquila potest dici beata virgo que dicitur aquila propter celsitudinem contemplationis. Aquila enim auibus ceteris celsius volare dicitur sic beata virgo deum ceteris celsius contemplatur. Item dicitur aquila propter visus perspicacitatem aquila enim irreuerberata acie solem contemplatur in rota. sic beata virgo limpidius cognoscit filium quam aliqua pura creatura. Item propter principatum et dominationem. Aquila enim dominium habere dicitur super aues ceteras. sic beata virgo exaltata est super choros angelorum ad celestia regna. hec aquila grandis dicitur propter misericordie magnitudinem vnde ipsam dicimus misericordie matrem. Sequitur. alarum magnarum Iste ale dicuntur prima est paupertas spiritus vsque in celum aquilam id est beatam mariam eleuans Mathei quinto capitulo Beati pauperes spiritu quoniam ipsorum est regnum celorum. Secunda est humilitas et ista similiter in altum erigitur vt habetur Luce decimo quarto. Qui se humiliat exaltabitur hec aquila dicitur plena plumis propter donorum et gratiarum vniuersitatem Prouerbiorum vltimo capitulo. stragulatam vestem fecit sibi byssus et purpura indumentum eius plena varietate propter virtutum ornatum et pulchritudinem ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. hec venit ad libanum quo interpretatur. candidatio per interiorem et exteriorem sanctitatem et puritatem. Decebat enim vt illius hominis conceptio de matre purissima fieret ea puritate quam maior sub deo nequit intelligi sequitur. Et tulit medullam cedri nomine cedri potest deus pater intelligi qui ratione autoritatis cedrus alto potest dici nomine medulle id est qua reuirtus consistit dei filius signatur qui est virtus et sapientia patris Beata virgo medullam cedri tulit quando vnigenitum dei filium de spiritu sancto concepit sequitur cum que germinasset id est concepisset creuit in vineam latiorem. Maxime post verbum incarnati passionem et odoris sue predicationem fidei diffusionem Ecclesiastici. 24. ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris. sequitur. in fluuium. vbi commendatur beata virgo plenitudine gratie et virtutis quod designatur nomine fluuii. hic est fluuius egipti in aridarum mentium irrigationem fluuius terre promissionis in bonorum omnium vbertatem. fluuius iordanis in decedentium transmigratione. Fluuius paradisi in supnorum ciuium iocundatione. Primo ergo beata virgo dicitur fluuius terre egipti in aridorum mentium irrigatione. Exodi. 4. Dixit dominus moysi existenti in egipto sumes aquam fluminis et effundes eam super aridam. Tunc aqua de fluuio sumitur quando precibus beate virginis gratia diuinitus fluens nobis impetratur tunc autem super aridam effunditur. quando corda nostra sicut terra sine aqua arida rore superne gratie irrigantur. Secundo dicitur fluuius terre promissionis propter bonorum omnium vberta

tem Deutronomij.8.dicitur. Hec est terra
riuorum aquarum et fontium in cuius cã
pis et collibus fluuiorum erumpunt abissi. et
q2 sic fluuijs irrigata ideo bonorũ vberta
te est dotata. Unde sequitur. terra frumen
ti olei et vinearum. Terra in qua ficus ma
la granata et oliueta nascuntur terra olei
et mellis. Tercio dicit beata virgo fluui9
iordanis quia fuit medium per quod fuit
transitus in terram pmissionis Josue.3.
Sic beata virgo medium dicitur et porta
paradisi per quam transimus in regnum
dei Ecclesiastici.24. Transite ad me oẽs
qui concupiscitis me. Quarto dicitur flu-
uius paradisi in supernorum ciuium iocun
datione. Hic est enim fluuius egrediens de
loco voluptatis Genes.2. Fluminis impe
tus letificat ciuitatem. dicit in ps. Si enim
gaudium est in celo super vno peccatore pe
nitentiam agente. quantum gaudium sup
matris domini coronatione ad quam vo-
cat eam sponsus dicens. Ueni de libano
sponsa veni coronaberis Canticorum.4.
Consimili gloria et honore pro meritorum
qualitate nos coronare dignetur. qui vi-
uit et regnat in secula. Amen.

De exaltatione Crucis. Sermo primus.

Exaltabo ad po-
pulos signum meũ Isaie.49
Sciendum est q dominus ex
altauit signuz sancte crucis tripliciter. pri
mo ante tempus passionis. scdo in tempo-
re passionis. tercio post tempus passionis
Primo ergo dñs exaltauit signum sancte
crucis ante temp9 passionis. qñ iudicatus
exiuit baiulans sibi crucem in eum qui dici
tur caluarie locum Johis.19. Tunc dicere
potuit sancte cruci illud Josue.3. Hodie in
cipiã te exaltare coram omni israel. tunc eñ
disciplina pacis nostre sup ipm fuit. Isaie.
53. Et pro verbere qd merueramus pro no
bis dorsum suum exposuit. tã verberibus
q cruci et obprobriũ nostrũ portauit. pro
pter quod apostolus nos hortatur vt ei vi
cem rependamus et eius improperiũ porte
mus Hebreorum vlti. Exeamus ad eum extra
castra improprium eius portantes. loqui-
tur ad modum experti militis et fidelis.
qñ enim milites sunt in expeditionibus
non expectant aduersarios suos in castris
et tentorijs sed extra exeunt in campos vt
pugnent cum inimicis. sic loquitur aposto
l9 ad modũ expti militis. cũ dicit. exeam9
ad eũ extra castra. loquitur etiaz ad modũ
militis fidelis cũ dicit in pperiũ ei9 portã
tes ac si diceret accipiam9 dedec9 ei9 sup
nos ipe accepit dedec9 nr̃z sup se sic fece-
runt.12. pncipes sancte ecclesie. sicut dici
tur.12. ptres frãtie. sic fecerũt martires ipi
strenuissimi milites quando pro Christo
sãguinẽ suũ fuderũt et in ipo ecclesiã fun-
dauerũt sicut beat9 stephan9. beat9 Lau-
rẽti9 beat9 Dyonisius. et alij sãcti nõ solũ
pastores et predicatores sz etiã strenui mi-
lites regna vincẽtes et suo dño subiũgãtes
militia enim et scia se se mutuo comitãtur de
cidunt pariter et conualescunt vñ q diu vixit sciẽ
tia apud grecos tã diu inualuit militia a-
pud ipos et q cito trãslata ad latinos fuit
sciẽtia translata fuit pariter et militia Un-
de antiqui ecclesie principes erant pdica-
tores et baccharij. errantes xpo erant bur
genses residentes sicut moderni prelati et
pastores. sicut patuit in beato dionisio q2
ad torneamenta et certamina mortalia de
gretia in frantiam venit et ibi ita strenue
militauit q ipsa christi imperio subiuga-
uit. Secundo fuit exaltatum signũ crucis
in passione Ezechiel.17. Ego dominus hu
miliaui lignum sublime et altaui lignum
humilime glosa hoc ad temp9 referur q li
gnum sublime fuit humiliatũ et humile ex
altatum tunc eniz lignum sublime fuit hu
miliatum qñ christus humiliauit semetip
sum obediens vsq ad mortẽ mortẽ autem
crucis Philipens.2. tunc enim lignum vite
quod est in pradiso dei nostri insertuz fuit
trunco amaro crucis et a nobis mortis a
maritudinem eterne ammouit. Jacobi.1.
Suscipite insitum verbum. suscipite am
plexum amoris verbũ incarnatum insituz
trunco siluestri vbi etiam animas nostras
saluare potuit et voluit ibi ascendere vole
bat sponsa cum dicebat Cãticorum.7. Ascẽ
dam in palmã et apprehendã fructus ei9.
per palmam. crux signatur in quam ascen
dit christus nobis bassum dorsum vt ad ip
sum ascenderemus qñ semetipsum exina
niuit et formam serui accepit. fructus huius
palme vtilissimi et dulcissimi. et sunt tres
specialiter. Delectio culpe. Acquisitio gra
tie et certa expectatio glorie. sic ergo lig
num sublime fuit humiliatum. Fuit etiam
lignum humile exaltatum quando christ9
crucem ascendit et ipsam membris suis tã
quam margaritis ornauit. et que prius ig
nominiosa nomen gloriosum acquisiuit q2
sicut dicit Augustinus. Crux finita est in
pena. manet in gloria. de penis latronum
transitum fecit ad frontes imperatorum.

Nec mirum videmus enim in dulcibus liquoribus diversarum naturarum q si modicũ liquoris vnius misceatur magne abũdantie liquoris alterius modicum vnius liquoris in naturam convertitur dominantis. Ut gutta aque miscestur amphore vini: sic gloria quam habet filius dicitur inquantum deus tante est magnitudinis tãte maiestatis q a creatura aliqua non potest comprehendi. si enim oculus non vidit. Nec auris audivit et in cor hominis non ascendit que deus diligentibus se preparavit. Certum est q tanta est gloria fontis maiestatis vite et iocunditatis incomprehensibilis quam habet christus inquãtum deus. q ignominia quantumcũq flagellorum. Consputionum mortis/crucis non est nisi quasi quedam gutta respectu abyssi glorie dei. Et ideo quando coniuncta fuerunt crux et filius dei tota ignominia crucis in gloriam transivit vt habetur ad Gallathas sexto capitulo. Michi absit gloriari nisi i cruce domini nostri iesu christi in quo est salus nostra et redemptio. etc. Tercio fuit exaltata crux christi post passionem vt habetur Tobie tredecimo capitulo. Benedictus qui exaltavit eam vt sit regnum eius in secula seculorum super eaz dominus post passionem suam exaltavit crucem suam tempore eradij qui vt de ipso legitur erat vir in armis strenuus. totus in fide catholicus. erga dei cultores simplex benevolus et devotus. ipse enim post interfectionem cosdroe infidelis lignum sancte crucis quod cosdroe hierusalem tulerat secum retulit. et cum magno glorie apparatu processionabiliter cũ hymnis et canticis in hierusalẽ honorifice collocavit. et propter hoc etiam de exaltatione sancte crucis solennitatem fieri constituit. tunc enim impletum est illud vt habetur Sapientie decimo capitulo. Tulerũt iusti spolia impiorum. et decantaverunt nomen sanctum tuum domine: et victricem manum tuam laudaverunt pariter. Certe si ecclesia de exaltatione sancte crucis solennitatem facit in ecclesia ista precipue debet fieri vbi tam exaltata est quantum in terris potuit exaltari. et iuste sic est. exaltata. legimus enim vt habetur primo. Regũ. xx. Qd sacerdotes legis gladium quo david goliam occidit in tabernaculo domini posuerunt. et illud iuxta ephot honorifice involuerunt: quid ergo mirum si arma militie christi vt lancea/clavi/crux/corona in ecclesia mirifice honoranter quibus mors interfecta moritur. vita reparatur/infernus spoliatur. Et de principibus et de potestatibus inferni triumphatur Collo. 2. Expolians principatus et potestates traduxit confidenter: palam triũphans illos in semetipso: benedict9 ergo dominus qui exaltavit eam sequitur. vt sit regnum eius in secula seculorũ super eam. Christus inquantũ deus habet regnuz de hereditate inquantũ homo habet regnum de conquestu, illud em acquisivit baculo crucis z scuto bone voluntatis. qñ em in ligno crucis affixus fuit principatus suus super humerum eius Apocalipsis. 19. ipe vestitus erat veste aspersa sanguine. z habebat in vestimento et in femore scriptum rex regum et dominus dominãtiũ sic ergo exaltata fuit tripliciter. Et vocatur sancta crux signum directivum hiere. l. Annũciate in gentib9 et auditum facite. levate signũ. predicate et nolite celare. Sciendum est q misteriũ sancte crucis debemus annunciare z laudes ei9 attollere. 6. Chorinteorũ nono ca. Ve mihi si non evangelizavero necessitas em michi incũbit. vt timoris ve doloris. Ve periculi multiplicis prelato qui habet officiũ predicandi et docendi qui non habet scientiam nec etiam volũtatem evangelisandi. vnde dicebant apostoli Actuũ. 4. non possumus quod audivim9 et vidimus non loq. fervore em verbi divini debet eẽ sicut ignis in stupa q non potest abscondi. Hieremie. xx. Factus est sermo tuus quasi ignis estuans clausus quoq in ossib9 meis et defeci ferre non sustinens seqtur levate signũ peregrini solent in via acervos lapidũ erigere et cruces supponere ad directionem aliox. sic crucem debemus nobis et alijs preponere et pro directivo signo erigere. 1. Chorinteox. 1. predicamus christũ crucifixum iudeis quidem scandalũ gentib9 stulticiam. nobis autem dei virtutem et sapientiam que dirigit in via virtutem. q sustentat in presenti vita. proponamus ergo nobis crucem et viam crucis penitentie ad vitam volumus pervenire. Luce vltimo. Nonne hec oportuit christũ pati et ita intrare in gloriam suam: oportet q membra caput sequãtur: nec possunt per aliam viam intrare regnũ dei nisi per illam p quam caput intravit. vnde cũ mater filiox zebedei peteret a domio vt duo filij sui sederent in regno suo vnus ad dexteris z alius a sinistris. Respondit dominus. potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum. etc. Scdo est signum crucis

triumphale Isaie.7. pete tibi signū a domino deo tuo in profunduz inferni siue in excelsum supra. Supra dixit dn̄s ad achaz promittans ei victoriam de rege syrie: legimus em̄ qn̄ dn̄s misit moysem in egyptū ad liberandum filios israel dedit eis potestatem faciendi signa. Sed omnis fuerunt de terra. fecit eni ranas. locustas. cynifes. grandinem. sanguinem. & tenebras horribiles trium diez. qn̄ etiaz ezechie regi. 15. annos ad vitam suam addidit dedit ei signum de celo qn̄ sol reuersus est. x. lineis. 4. Regū. xx. Dedit etiam signum de celo Josue quando sol p vnū diem stetit & fuit tam longa q̄ prius non fuerat an̄ nec post tam longus dies Josue. x. Sed de victoria quā xp̄s in cruce habuit signa recepimus de terra/ de celo/ de inferno. De terra Isa.9. ꝓpter hoc ipse dominus dabit in nobis signum. Ecce virgo concipiet et pariet filium & vocabitur nomen eius emanuel. tunc em̄ terra nostra dedit fructuz suum. qn̄ etiam ad celos ascendit signum nobis dedit de celo. de quo morte supata ad celos poterimus ascendere cum sim⁹ menbra eius capitis quod ascēdit Michee.z. Ascendit iter pādens ante eos Dedit etiā signū victorie de inferno quando ipse ad inferna descēdit & ipa spoliauit Sacharie 9. Tu autem in sanguine testamenti tui/ eduxisti vinctos de lacu in quo nō erat aq̄ hoc est illud quo debemus signari et muniri Ezechielis. 9. signa thau super frōtes virorum gementium et dolentiū. thau extrema littera in antiquis hebreis litteris habens similitudinem crucis que in christianorū frontibus frequenter figuratur. bonū ē ergo signo crucis se mūire. hoc em̄ est lr̄as conduct⁹ habere Ezechie. 9. O ēm sup quez videritꝭ thau ne occidatis eum. Tercio est crux christi signum memoriale 1. Machabeoꝝ. 13. fecit simon machabeus sup sepulchrū patris sui & frīs sue et fratrum edifitiū altum visu lapide polito an̄ et retro in memoriā eternā. Sic crux christi in qua mortem recepit debet nobis esse signum memoriale ad Galla. vltimo. Nec mo michi molestus it stigmata/ em̄ domini iesu in corpore meo porto glosa: stigmata vocat notas penaꝝ de persecutionibus quas pro christo patiebat̄. Certe tot erant note q̄ apostolus erat quidam liber potatus totus. 2. Chorinteoꝝ. xi. In laboribus plurimis. in carceribus abūdanti⁹. in plagis supra modum. in mortibus frequenter a iudeis quinquies quadragenas vna minus accepi ter virgis cesus sum. ter naufragium feci. Ista signa vt dicit glosa erant signa militie que ipsum comprobant christi militem esse cui bonum est militare: ipi em̄ seruire est regnare sic ergo exaltauit dominus signum suū. et hoc ad populos vocandos liberandos et saluandos Isaie. 5. Leuabit dn̄s signum ad gentes q̄ procul sunt et sibilabit ad populos de finibus terre sibilabit id est dulciter vocabit Mathei. xi. Uenite ad me omnes qui laboratis & onerati estis et ego reficiam vos: ponam vos in bono refectorio et ego bene reficiam vos refectione gratie in presenti. & glorie in futuro. Ad quam gloriam et cetera.

De exaltatione sancte Crucis Sermo secundus.

Uirga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt ps. 22. p istas octauas solebat ecclesia facere festū de exaltatione sancte crucis in q̄bus duob⁹ aīa fidelis inuenit materiam sancte cōsolationis. Unde in verbo ꝓposito duo notant̄ in q̄b⁹ consolatio fideliū reperit̄. primo em̄ reperit̄ cōsolatio fideliū in sanctitate gloriose virginis q̄ per virgā designat̄. Secūdo reperit̄ consolatio in vtilitate fructuose christi passionis i ara crucis que noīe baculi designatur: propter q̄ dicit virga tua & baculus tuus ipa me consolata sunt. Sciendum ergo q̄ gloriosa virgo maria in sacra scriptura appellatur virga: ipsa em̄ primo fuit virga aromatica per boni odoris diffusionem. Scd̄o fuit virga scolastica per indoctorum eruditionē. Tercio fuit virga decora per interiorem et exteriorem sanctificationem Quarto fuit virga decora fecunda per vtilem fructificationem. Primo ergo fuit virga aromatica per boni odoris diffusionez Canticoꝝ. 3. Que est ista que ascendit p desertum sicut virgula fumi ex aromatibus mirre et thurris & vniuersi pulueriꝭ pigmētarij. Sciendum est q̄ beata virgo ascendit per desertū et ascendit de deserto. de deserto ascendit de presentis vite miseria in locū tabernaculi admirabilis transeundo Canticoꝝ. 8. Que est ista que ascendit de deserto delitijs afflueēs innixa super dilectum suum. ascendit etiaz p desertum in vite presentis miserijs de virtute in virtutem ꝓficiendo. vnde de ipsa dicitur in ps⁹ ascensiones in corde disposuit in valle lachrimarum in hoc loco qm̄ posuit sed dicis

tur ꝙ ascendit per desertuz sicut virgula
fumi. Sciendũ ꝙ beata virgo dicitur vir
gula fumi ꝓpter bone fame odorẽ Scien-
dũ em̃ ꝙ alius fumꝰ resoluitur ex putrefa
ctione. alius ex mundicia ⁊ puritate putre
factio em̃ resoluitur in fumum fetoris pu
ritas aũt resoluit in fumũ boni odoris
vnde in persona peccatoꝝ in peccatis suis
putrefactoꝝ dr Job. xxx. Comparatus sũ
luto et assimilatus sum fauille ⁊ cineri. lu
tum reddit fetorem ꝓpter suã immundi-
tiam sic peccatores quide hoc mundo rece
dunt nichil aliud ꝗ̃ fetorem sui nominis
derelinquũt et homines sancti ad moduz
rosaꝝ ⁊ lilioꝝ relinquũt suauitatem boni
odoris Ecclesiastici. 49. memoria iosie in
compositiõe odoris facta est opus pigmẽ
tariĳ. Unde ergo beata virgo dicta est vir
gula fumi non cuiuslibet sed aromatici q
post se suauitatem odoris dereliquit Cañ.
i. Cum esset rex in acubitu suo nardꝰ mea
dedit odorem suũ sed ex quibus iste odor
resoluitur oñditur cũ subdit. ex aromati-
bꝰ mirre ⁊ thurris et vniuersi pulueris pi
gmentariĳ mirra conseruat corda a putre
factione per quam signata est beate virgi
nis abstinẽtia siue sobrietas que eius ca
stitatem seruauit a corruptione Canticoꝝ
4. Ortus conclusus soror mea ortus con
clusus fons signatus beata virgo fuit or
tus conclusus muro abstinentie et añmu
rali verecundie. fuit etiam fons signatus
sigillo puritatis et sanctimonie. vnde etiã
beata virgo fuit virgula fumi resoluta ex
aromatibus thuris per quod signatur fer
uor et deuotio orationis qñ em̃ christus(
qui per petram designatur. i. Chorintheoꝝ
x. petra autẽ erat christus) sub plantatio
ne huius virge tangitur nobis aqua com
punctionis ⁊ deuotionis impetratur. Ex q̃
bꝰ orationes nostre efficaciores ⁊ deo pla
centes redduntur Numeri. xx. Legitur ꝙ
demandato dñi moyses bis silicem percu
sit et aquas abundantes inde produxit. sic
nostras orationes efficaces reddit beatis
sima virgo maria qñ ꝓ nobis rogãdo spõ
sum vt sponsa quãdo rogando filium imo
quasi impando filio vt mater carissima. et
tunc preces nostras efficaces facit sua effi
catia. 3. Regum. 2. Pete mater mea nõ em̃
fas est vt auertam faciem tuam. Fuit etiã
virgo maria quasi virgula fumi resoluti
ex aromatibus vniuersi pulueris pigmen
tariĳ. per multitudinem puluerum aroma
ticoruz designatur varietas in beata vir-
gine et multiplicitas omnium virtutũ. ps.
Astitit regina a dextris tuis in vestitu de
aurato circundata varietate. ista varietas
virtutum non cessat diffundere fidelibus
suauitatis odorem ad cordium suoꝝ dele-
ctationem Prouerbioꝝ. 27. Uariĳs odori
bus delectatur cor. Scdo fuit beata virgo
virga scolastica ad indoctorum eruditiões
Prouerbioꝝ. 29. Uirga atq̃ correctio trĩ
buit sapientiam. Duobus solent homines
reddi disciplinati verberibus et verbis. ĩ
virga sigtur disciplina verberum. in corre
ctione signatur disciplina verboruz. et ista
duo sapientiam tribuũt. Ego video ꝙ pue
ri qui instruuntur in litteris libenter dor-
mirent. Sed ex timore verboꝝ et verberũ
magistroꝝ suoꝝ mane consurgunt lectio
nes precedentis diei reddunt. alias de no
uo accipiunt ⁊ sic sapientiam proficiunt ta
lis virga fuit beata virgo maria. ipsa eniz
breui verbo nos instruxit quando ad faciẽ
dum quecũq̃ filius eius diceret nos erudĩ
uit Johannis. 2. Qd̃cunq̃ dixerit vobis fa
cite. et fuit virga illa de qua Jheremie. i.
legitur. virga vigilantem ego video. et se
quitur ibi. bene vidisti quia vigilabo ego
super verbo meo vt faciam illud. beata vir
go maria virga dormitans aliqñ fuit qñ
gabriel archangelus conceptum et partũ
filiĳ dei nunciauit Luce. i. Ecce virgo con
cipies in vtero et paries filium. que respõ
dit quõ fiet istud qm̃ virꝝ non cognosco. et
pro statu illo volui beatam virginem voca
re dormitantem. Qr sicut ille qui dubitat
medius est inter ignorantem et certitudi-
naliter scientẽ. sic ille qui dormitat est me
dius inter vigillantem et ꝓfunde dormien
tez. Beata ergo virgo virga dormitãs fuit
qñ in principio dubitauit. sed ab angelo
virga vigilans fuit effecta qñ de obumbra
tione spiritussancti ab ipso fuit certificata
et de ↄceptione elizabet cognate sterilis
fuit ab eodem angelo certa reddita. Que
fuit quasi quedam ꝓbatio ad confirmatio
nem cõceptus virginis introducta. Cũ em̃
non sit impossibile apud deum omne ver-
bum qui conceptum donauit sterili potest
dare et virgini. ad hec verba fuit beata vir
go vigilans effecta quando dixit ad ange
lum. Ecce ancilla domini fiat michi ſm ver
bum tuum. et tunc ſm qd̃ predictum fuit
Jheremie prophete. Dominus super ver
bo suo vt faceret illud vigilauit ꝙ statim
verbum caro factum est et habitauit in no
bis Johannis. i. capitulo. Tercio fuit bea
ta virgo maria virga decora per interiorẽ
et exteriorem sanctificationem Sacharie.

xi. Assumpsi michi duas virgas. vnam vo
caui funiculum. beata virgo maria compe
tenter est istis duabus virgis designata. ip
sa enim potest dici funiculus propter men
suram sobrietatis. potest etiam vocari de
cor propter mundiciam puritatis. Cantico
rum. 7. ꝙ pulchra es et decora charissima
in delitijs. bene dicitur decora in delitijs
que in huius vite miserijs fuit et tribula
tionibus denigrata et multiplici merore
cõfecta. sicut enim aurum primo vritur ar
dore fornacis ꝙ in pulchritudinẽ vasis vel
anuli regũ transformetur. Sic oẽs qui pie
volunt viuere in christo iesu prius perse
cutionem patiuntur ꝙ in vasa aurea celes
tis curie idonea cõmutantur. a quibus ꝑ
secutionibus beata virgo libera non fuit
quando ꝰm verbum symeonis gladius ip
sius animam pertrãsiuit. Quarto fuit bea
ta virgo virga secunda per vtilem fructifi
cationem. Numeri. 17. Inuenta est virga
aaron in domo leui germinasse ⁊ turgenti
bus gemmis eruperant flores qui folijs di
latati in amigdala deformati sunt. Per vir
gam aaron que sicca floruit signatur bea
ta maria. que virgo concepit et fructum fe
cit. non qualemcunqꝫ sed qui competebat
infirmis. amigdale enim hominibus infir
mis consueuerunt dari. per huius ergo fru
ctum bene christus et designatus per quẽ
a doloribus peccatorum et morti sanati su
mus Isaie. 53. Disciplina pacis nostre sup
eum. et liuore eius sanati sumꝰ homo quã
doqꝫ in brachio facit sibi minui propter do
lorem. sed caput nostrum ad curandos lan
guores nostros sanguinem suum in cruce
effudit Isaie. 53. Ipse vulneratus est pro
pter iniquitates nostras. attritus est pro
pter scelera nostra. Sic ergo beata virgo
appellata est virga fecũda. Isaie. xi. Egre
dietur virga de radice iesse et flos de radi
ce eius ascendet. et sequitur. et requiescet
super eam spiritus domini. spiritus sapiẽ
tie et intellectus. spiritus consilij et forti
tudinis. spiritus scientie et pietatis. et re
pleuit eã spiritus timoris dñi sicut ego vi
deo in trunco vnius et eiusdem arboris di
uersos surculos et propter hoc ab eadem
arbore diuerse fructꝰ colligunt sic in chri
sto diuersa dona et charismata fuerunt ad
sustentationem et corroborationem fide
lium suorum. Sic ergo beata virgo maria
in verbo proposito virga est appellata. hec
est virga clementie et ideo est virga conso
lationis nostre que signata est in virga as
sueri regis. de qua hester quarto. Extẽdit
virgam auream signo clementie. Sic ergo
primo in verbo proposito consolatio fide
lium reperitur in sanctitate gloriose virgi
nis. quod notatur cum dicit. virga tua.
Secundo reperitur consolatio fidelium in
vtilitate fructuose christi passionis. quod
notatur cum subditur. et baculus tuus ip
sa me consolata sunt. Sciendum ꝙ iste ba
culus dicitur baculus crucis qui valet ad
quattuor. Primo enĩ valet ad sustentatio
nem infirmoꝝ. Secundo ad debellationẽ
aduersarioꝝ. Tercio ad velocẽ transitũ
aduersorum. Quarto ad exaltationem ele
ctorum. Primo ergo baculus crucis valet
ad sustentationẽ infirmoꝝ. Thobie. x. Ut
quid te misimus peregrinari. lumen ocu
loꝝ nostrorum baculum senectutis nostre.
ista possunt esse verba fidelium in primiti
ua ecclesia existentium qui tristabantur.
de absentia christi in die ascensionis ad ce
los ascendentis. Nam scdm Gregoriũ car
nis proprius locus terra est. que quasi ad
peregrinandum ducitur cum per redẽpto
rem nostrum in celo collocatur. iste suis fi
delibus lumen oculoꝝ fuit. ipse enim ve
nit illuminare his qui in tenebris ⁊ in vm
bra mortis sedebãt ad dirigendos pedes
in viam pacis. Christus etiam fuit baculꝰ
senectutis nostre. Sacharie. 8. Adhuc ha
bitabant senes annus in plateis hierusa
lem et viri baculus in manu eius pre mul
titudine dieꝝ. senes sustentãt baculum et
a baculo sustentantur. sic christus dominꝰ
crucem suam tulit Johannis. 19. Jesus ba
iulans sibi crucẽ exiuit in eum qui dicitur
caluarie locũ. in eodem etiam baculo cru
cis nos portauit et peccata nostra sibi in
cruce crucifixit. Romanoꝝ. 4. Traditus ẽ
propter peccata nostra delenda. sicut dicit
glosa. sibi etiam in cruce peccata nostra cõ
fixit. et sic nos portando a peccatorum one
re liberauit: et sic oculos et baculus fide
lium fuit. Scdm istum modum prelati de
bent habere formam et virtutem baculi
debent etiam habere baculum ad susten
tationem infirmoꝝ debent etiam habere
oculos ad directionem deuiorum. sed mul
ti sunt qui non habent baculum ad susten
tationem infirmorum. sed ad impugnatio
nem bonorum. Multi enim prelati baculo
potestatis iurisdictionis vtuntur non ad
subditorum protectionem sed ad ipsorum
exclusionem et confusionem per excommu
nicationis sententiam. vnde baculus in ma
nibus ipsorum est sicut claua in manibus
fatuorum qui ipsa frequenter innocentes

ledunt. prelati etiam debent esse oculi per
directionē deuioꝝ. Sed multi oculi in mul
tis inueniuntur ceci et videre non possunt
Et ideo non est mirum si ipsi et illi qui re
gere debent ambo in foueam cadūt Mat.
15. Sed prelati nostroꝝ temporum inuene
runt cautelam cecoꝝ. ceci enim quandoqꝫ
canes habent qui regunt gressus ipsoꝝ. sic
videmus prelatos nostros habere canes
suos, isti canes sunt aduocati balliui crude
les consiliarij. quos bene videmus naturā
canum habere. ipsi em̄ ad modum canum
cauda blandiuntur ipsoꝝ vitia palliando
lābunt manus eoꝝ eisdem adulādo. extra
neos latrant mordent et lacerant ipsos fi
naliter in predam dominoꝝ suorum cōuer
tendo. isti canes ⁊ venefici sic. Apocalipsis
vltimo legitur foris stabunt et in suprna
requie illius celestis et secreti silenti non
latrabunt. sed in inferno pre dolore suppli
cij cum lupis infernalibus vlulabunt. Se
cundo crux christi dicitur baculus ꝑpter
debellationē aduersarioꝝ. i. Regum. 17.
Tulit dauid baculum quem semper habe
bat in manibus. vnde sicut dauid in bacu
lo philistem superauit. sic christus in bacu
lo crucis tam dyabolum ꝙ infernum deie
cit Luce vndecimo. Cum fortis armatus
custodit atrium suum in pace sunt omnia
que possidet. si autē fortior superueniens
vicerit eum vniuersa arma auferet in qui
bus confidebat et spolia distribuet. christ⁹
iste fortis fuit qui dyabolum deuicit infer
num spoliauit. et fideles suos quibus dya
bolū spoliauit in diuerso officio distribuit
et ipsos diuisit. Epheseos. 4. Ipse dedit
quosdam apostolos. quosdam autem pro
phetas. alios vero euangelistas. alios aūt
pastores et doctores. christus ergo baculo
sancte crucis aduersariam potestatem de
iecit. De quo. i. Regum. 17. dicitur. Nun
quid canis ego sum quia tu venis ad me cū
baculo. reuera ille philisteus canis dici
poterat qui hominibus exprobrando la
trabat. et inde forsitan consuetudo inole
uit ꝙ infideles canes solēt appellari. Ter
cio christi crux dicitur baculus propter fa
cilem transitum aduersorum Genesis. 32.
In baculo meo transiui iordanem istum.
et rursus cum duabus turmis regredior.
per transitum iordanis potest signari tran
situs aduersitatis ⁊ mortis quam christus
in baculo crucis taꝫ fortiter ꝙ feliciter trā
siuit. sic em̄ ego video ꝙ piscatores riuos
aquarum transiliunt cum istis baculis qui
bus aquas ad exercitationē piscium pul
sare consueuerunt. sic christus cum baculo
crucis torrentes aduersitatum transiliūt.
et competenter mors christi quam in cru
ce sustinuit transit⁹ vel transitio est appel
lata. Breuia em̄ et momentanea solent ap
pellari transitoria. Philipens. 2. Humilia
uit semetipsum factus obediens. vsqꝫ ad
mortem mortem autem crucis et sequitur
propter quod et deus exaltauit eum et do
nauit illi nomen quod est super omne no
men vt in nomine ihesu omne genu flecta
tur celestium terrestrium et infernorum
vnde ignominia crucis quasi momentum
et inane reputata est respectu eius exalta
tionis sicut modica stilla aque nichil repu
tatur cum miscetur amphore vini. et ideo
recte mors christi gustus et transitus pōt
appellari. Quarto crux christi dicitur ba
culus propter exaltationem electoꝝ Isaie
decimo Exaltetur baculus qui vtiqꝫ lignū
est. hic aperte baculus christi appellatur
lignum crucis quod vtiqꝫ exaltatum fuit.
et ideo hodie celebratur solennitas de ex
altatione sacte crucis. Ezechielis decimo
septimo. Ego dominus exaltaui lignuꝫ hu
mile. Crux ergo fuit lignum humile tem
pore passionis. qꝛ in ligno crucis erat pe
na latronum sed hodie bene exaltatum est
a christo quia factum est salus electorum
Exaltatum est etiam propter euidentiam
miraculorum quia de pena latronum tran
siuit ad fontes regum imperatorum hoc
autem lignum crucis christus exaltauit qꝛ
in ipso exaltatus fuit et per ipsum tanqꝫ ꝑ
scalam peccatores adstraxit. Johannis.
xij. Si exaltatus fuero a terra omnia tra
ham ad meipsum. Ad christum trahi desi
derabat sponsa in canticis cum dixit. Can
ticorū. i. capitulo. Trahe me post te curre
mus in odore vnguētorum tuorum et nos
similiter ad modum sponse curramus for
titer et velociter bene operando in odore
vnguentoꝝ suoꝝ id est virtutū carismatū
et donorum vt de odore perueniamus ad
refectionem iocundam celestium premioꝝ.
Ad que nos perducere et cetera.

De sancto Matheo apostolo et euangelista. Sermo primus.

AIt illi Jes⁹ seqre
me. Et relictis oībus sequut⁹
est eum Luce quinto. Ad litte
ram istam. ista verba in euangelio dicun
tur de beato Matheo. Nam sicut dicitur.
Mathei. nono. Dominus matheum seden
tem in teloneo vidit. ipsum vocauit. ipse

surgens dominuz secutus in omnibus obediuit. et domino iesu christo in domo sua magnum conuiuium fecit. Sed scdz q verba ista ad edificationem nostram faciunt. In verbo proposito tria notantur. Primo enim notatur mathei vocatio cum dicitur. Ait iesus illi sequere me. Secundo notat propriorum abrenunciatio cuz dicitur. Ad ille relictis omnibus. Tercio notatur obedientie promptitudo cum dicitur secutus est eū. Quantum ad primū sciēdum est q nos debemus seq dn̄m tripliciter. sicut beatus Matheus, euangelista dominum est secutus. Primo enim debemus sequi dominuz per dimissionem propriorum. Secūdo per inuestigationem et studium scripturarum Tercio per patientiam aduersorum. Primo ergo debemus sequi dn̄m per dimissionem propriorum Math. 19. Si vis perfectus esse vade et vende omnia que habes et da pauperibus et veni et sequere me. Ecce q ad statum perfectionis requiritur abrenunciatio propriorum et imitatio saluatoris. deus est qui fecit hominem totum et qui ei dedit totum vult q propter eius dilectionem contemnat totum et offerat ei se totum Mathei. 22. Diliges dominuz deum tuum ex tota mente tua. et ex toto corde tuo. et ex tota anima tua. Sic beatus petrus et beatus matheus et ceteri apostoli omnia propter dominum relinquerunt. et ipsum secuti sunt Mathei. 16. Ecce nos relinquimus omnia et secuti sumus te. quid ergo erit nobis. et respondet dominus in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis sue. sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Ecce quā vtilis est contemptus iste possessionis temporalis. cui promittitur tronus iudiciarie potestatis. Secundo debemus sequi dominum per inuestigationem et studium omnium scripturarum Osee. 6. Uiuemus in conspectu eius sciemus sequemurq vt cognoscamus dn̄m. Tria notat propheta in auctoritate proposita que de viris sanctis dicuntur. et que in ipsis reperiuntur qui christi vestigia imitantur. Primum est bonitas vite que notatur cum dicitur viuemus in conspectu eius Secundum est claritas scientie que notatur cuz dicitur sciemus. Tercium est cognitio voluntatis diuine. et hoc notatur cum dicitur sequemurq vt cognoscamus dominum. Primo ergo in imitatoribus christi debet esse bonitas vite. que notatur cum dicit viuemus. Multi sunt qui viuunt vita nature. Qui mortui sunt morte culpe vt habetur Apocalipsis. 3. Nomen habes q viuas et mortuus es. sed quando homines vacāt studio sacre scripture per inspectionē scripturarum frequenter acquirunt vitam gratie Johānis. 16 Domine ad quē ibimus tu verba vite eterne habes. Secūdo in imitatoribus christi requiritur claritas scientie. quod notatur cum dicit. et sciemus. ista enim sibi inuicem bene copulantur bonitas vite et caritas scientie. Unde Actuum primo dicitur. Cepit ihesus facere et docere. cepit ille facere hoc pertinet ad bonam vitam. Cepit docere hoc pertinet ad scientie claritatem quem debet habere predicator popularium et insipientiū eruditor. Malachie secundo. Labia sacerdotis custodiunt scientiam et legem de ore eius requirent. quia angelus domini exercituum est. Terciū quod requiritur in imitatoribus christi est cognitio voluntatis diuine. qd notatur cuz dicitur sequemurq vt cognoscamus dominum. duplex est cognitio domini. quedam est cognitio fidei. Et hec est vmbratica et enigmatica. Alia ē cognitio spei. et ista est manifesta et aperta et in hac consistit vita eterna Johannis. decimoseptimo. Hec est vita eterna vt cognoscant te solum deum verum et quē misisti iesum christum Tercio debemus sequi dominum per tollerantiam aduersorum. i. Petri. 2. Christus passus est pro nobis vobis relinquens exempluz vt sequamini vestigia eius. ideo pro nobis christus passus est si opus est in passionibus imitemur. i. Petri. 4c. Christo ergo in carne passo et vos eadem cogitatiōe armamini. christus armatus fuit armis patientie et charitatis et iusticie a dextris et a sinistris. secūdo Chorinteorum. 6. Et eisdem armis apostolos suos et martires sanctos volut armari in articulo necessitatis siue passionis. per ista enim arma habebant spem immortalitatis et societates saluatoris. Sapientie. 3. Et si coram hominibus tormenta passi sūt spes illorum immortalitate plena est. in paucis vexati in multis bene disponent. quoniam deus tentauit illos et inuenit illos dignos se christus ergo sic passus est pro nobis. Nobis etiam exemplum reliquit vt si opus est eius vestigia sequamur per tollerantiam passionis Mathei. 16. Si quis vult venire post me abneget semetipsum et tollat crucem. suam et sequatur me. bene istam crucem paulus apostolus tulerat qui in solida cruce christi gloriam suam ha

debat Gallatas. 6. Michi absit gloriari ni
si in cruce domini nostri iesu christi. istam
etiam crucem beatus matheus apostolus
et euangelista tulit quando ipse pro predi
catione ⁊ defensione veritatis a byrchaco
rege decollatus fuit. sicut in legenda ipsi⁹
scribitur. Sic ergo pͥmo notatur beati ma
thei apostoli vocatio cum dicitur. Ait illi
iesus sequere me. Secundo notatur pro-
priorum dimissio siue abrenunciatio cum
dicitur. at ille relictis omnibus. Sciendū
ergo ꝙ tria sunt que relinquere debemus
sicut reliquit beatus matheus apostolus
Primo enim debemus relinquere ignorā
tie cecitatem. Secundo affluentiam tem-
poralem. Tercio affectionem carnalem.
Primo ergo debemus relinquere ignoran
tie cecitatem Prouerbiorum. 9. Relinqui-
te infantiam ⁊ venite ⁊ ambulate per vias
prudentie. infantia hic non accipitur pro
breuitate temporis. sed pro cecitate mētis
quidam enim inueniuntur senes tempore
qui tamen sunt pueri vel infantes corde:
et hoc pro ignorantie cecitate Isaie. 65.
Puer centum annorum morietur. et pec-
cator centum annorum erit maledictus.
Iste puer centum annorum habet multitu
dinem temporis. puer tamen dicitur ceci-
tate mentis. propter hoc ergo dicit relin-
quite infantiam. sequitur et venite. qꝛ per
dimissionē ignorantie recurrimus ad fon
tem sapientie. vbi reperimus veritatē vi
te Prouerbiorum. 4. Tene disciplinam ne
dimittas eam. Custodi illam quia illa est
vita tua: sequitur et ambulate p vias pru
dentie ipsa eruit a via mala peruersitatis
culpe et a dolositate peruersitatis hereti-
ce Prouerbiorum. 2. Prudentia seruabit te
vt eruaris a via mala et ab homine. q̄ per
uersa loquitur. per istas vias prudentie sa
cti apostoli ambulauerunt. qui homines
magni virtute et prudentia prediti fuerūt
Ecclesiastici quadragesimo quarto. in cor-
de beati mathei ista prudētia quasi in suo
habitaculo requieuit Prouerbiorum. 14.
In corde prudentis requiescit sapientia
et indoctos quosqꝫ erudiet. Cor sapientis
debet esse quasi concha quantum ad sapiē
tie receptionem. Sed postmodum debet
esse canalis quantum ad aliorum eruditio
nem. Talis fuit beatus matheus qui do-
cuit viuus. qui etiam scribendo euangeli
um. An huc non cessat docere mortuus.
Scd̄o debem⁹ relinq̄e affluentiā tp̄alē ma
thei. 19. Omnis qui reliq̄rit domū vel fra
tres aut sorores aut patrem aut matrem
aut vxorē aut filios aut agros propter no-
men meum centuplum accipiet ⁊ vitā eter
nam possidebit. bonum est relinquere. va
nitatem temporalium bonorum. vt conse
quamur veritatem eternorum. Ecclesiast.
i. Uanitas vanitatum et omnia vanitas.
quid habet amplius homo de vniuerso la
bore quo laborat sub sole. certe tempora
lia bona vana sunt que morientem homi
nem relinquunt. nec cum ipso ad suam su
stentationem descendunt Psalmista. Ho-
mo cum interierit non sum et omnia neqꝫ
descendet cum eo gloria domus eius. istō
bene in diuite epulone apparuit. De quo
Luce. 16. dicitur. Homo quidā erat diues
qui induebatur purpura et bysso epulaba
tur quotidie splendide splendor glorie ip
si⁹ cū ipso in iferno nō descendit imo descē
dit cū eo tanta miseria ꝙ vnā guttā aq̄ im
petrare non potuit. Tercio debemus reli
quere affectionem carnalem Iheremie: 12.
Reliqui domum meam dedi dilectam ani
mam meam in manus inimicorum. eius
maiorem dilectionem. dominus Ihesus
christus nobis ostendere non potuit q̄ il-
lam que dilectam animam suam pro nobis
tradidit Iohānis. 15. Maiorem dilectionē
hac nemo habet. vt animam suam ponat
quis pro amicis suis. Istam dilectionem
beatus matheus bene domino rependit
quando pro predicatione fidei libenter su
stinuit Iob. 2. Pellem pro pelle et cuncta
que habet homo dabit pro anima sua. Ex
emple beati mathei nos iformati debem⁹
relinquere affectionem carnis vt simus ve
ri obseruatores eloquiorum et iudiciorū
dei Deutronomij. 33. Qui dixit patri suo ⁊
matri sue nescio vos. et fratribus suis i-
gnoro illos et nescierunt filios suos hij cu
stodierunt eloquium tuum, et pactum tu-
um seruauerunt tales sunt veri religiosi q̄
possunt dicere illō psalmi. Dominus pars
hereditatis mee et calicis mei. tu es qui
restitues hereditatem meam michi. Ter
cio notatur obedientie pꝛōptitudo cū dici
tur secutus est eum. Sciendum est ergo
ꝙ nos debemus dominum sequi triplici-
ter. Primo per viam puram mundicie siue
castitatis Secundo per viam claram sapi
entie salutaris. Tercio per viam securam
dilectiōis siue charitatis ad apprehensio
nem superne felicitatis. Primo ergo de-
bem⁹ sequi dominum per viam puram mū
ditie siue castitatis Iob vigesimotercio ca
Uestigia eius secutus est pes meus. viam
eius custodiui ⁊ non declinaui ex ea illi ex

via domini declinant qui se ad immundici
as peccatorum voluntarie inclinant. ps.
Inclinauit ex hoc in hoc. veruntamen fex
eius nō est exaninata. peccator se inclinat
ex hoc id est ex statu gratie in hoc id est in
statu culpe. tamen fex eius non est exina=
nita quia computrescit, sordibus abundan
tie. Sed a via domini non declinant sed ip
sum sequuntur qui castitatis munditiam
obseruant Apocalipsis. 14. hij sunt q̄ cū
mulieribus non sunt coinquinati virgines
enim sunt et sequuntur agnum quocunq̄
ierit. Secundo debemus sequi dominum
per viam claram sapiētie salutaris Johā.
8. Qui sequitur me non ambulat in tene=
bris. sed habebit lumen vite. lumē vite est
lumen sapientie. que non ecclipsatur. Nec
nunq̄ potest esse sine claritate Sapientie
sexto. Clara est et que nunq̄ marcessit sa=
pientia per istam viam boni et sapientes
homines dominum sequuntur. et per eam
ambulant donec ad vitam eternam perue
ueniant Prouerbiorum. 4. Justorum se=
mita quasi lux splendens procedit ꝛ crescit
vsq̄ ad perfectam diem. Dies perfecta est
dies eterna. dies beata de qua in psalmo.
Melior est dies vna in atrijs tuis super mi
lia. Tercio debemus christum sequi per
viam securam dilectionis siue charitatis
ad apprehensionem eterne felicitatis.
Philippenses. 3. Secus autez si quomodo
comprehēdam in quo comprehensus quā
do dominus beatum matheum in aposto=
latum vocauit comprehensus fuit compre
hensione fidei. sed modo comprehendit cō
prehensione spei in aperta visione dei pri=
mo Johannis tercio. Scimus quoniam cū
apparuerit similes ei erimus quoniam vi
debimus eum sicuti est. Ad istam visionem
nos perducere dignetur.

De sctō Matheo apo=stolo et euangelista Sermo secundus.

DEdi spiritum
meum super eum. Judicium
generibus ꝓfert Isaie qua=
dragesimo secūdo. Apostolus christi beat⁹
Matheus cuius festum hodie celebratur.
In verbo proposito a duobus commenda
tur. primo enim a diuina electione cū dici
tur. Dedi spiritum meū super eū Secundo
ab officij executione cū subditur Judiciuz
gentibus profert. Sciendū est ergo i prin=
cipio q̄ spiritus sanctus datus est aposto=
lis et datur alijs ministris ecclesie ꝓpter
quattuor vtilitates. Prima datur ad diri
gendum. Scda ad reficienduz. Tercia ad
pdicandum. Primo ergo datur spiritussā
ctus ad dirigendum ps. Spūs tuus bon⁹
deducet me in viam rectā via mandatoruz
est via recta Sap. 10. Justum deduxit do=
minus p vias rectas via aūt maloꝝ est cir
cularis et tortuosa ps. In circuitu ipij am=
bulāt et ideo multum deberent timere ne
obuiarent dyabolo. cuius officium est cir
cuire. i. Petri. 5. Aduersarius vester dya
bolus tanq̄ leo rugiens circuit querens
quem deuoret. stultus esset homo qui pos
set inuenire vias rectas et securas et am=
bulare. vias difficiles et tortuosas ꝛ latro
nibus plenas tales sunt vie peccatorum.
Sapientie. 5. Lassati sumus in via iniqui
tatis et perditionis vias difficiles ambu
lauim⁹. Scdo datus est spiritussanct⁹ apo
stolis ad reficiendū Sapiētie. 7. Quā bo
nus et suauis est dn̄e spiritus tuus in no=
bis. Spūssanctus bonus est in opere siue
in effectu. suauis aūt est in voluntate siue
in effectu. ps. Gustate et videte qm̄ suauis
est domin⁹. Sz quomodo possumus gusta
re quē non sentimus. et quomodo videre
possumus quem oculis non aspicimus Re
spondeo non possumus gustare in statu vie
q̄ suauis est dn̄s in fonte dulcedinis. Sz
eius suauitatem gustans in riuulo aliquā
tule participationi. sicut pauperes quan=
doq̄ sciunt et cognoscunt quam bona et q̄
delicata cibaria comedunt diuites. et si
non in refectione et plenitudine mense ta
men hoc cognoscunt et sentiunt in fragmē
torum et reliquiarum degustatione ꝓpter
quod dicitur Gustate ꝛ videte sunt autem
quasi fragmenta. spiritualis dulcedinis.
deuotio animi regni desiderium protectio
et recitatio eloquiorum. ps. Quam dulcia
faucibus meis eloquia tua super mel ori
meo. Tres autem sunt cause ꝓpter quas
non sentiunt homines suauitatē spiritus
sancti. Prima causa est infectio palati. qr
sicut dicit Aug⁹. palato non sono pena est
panis qui sano est suauis. et oculis egris
odiosa est lux que puris est amabilis. ꝛ iō
equo qui nō potest comedere fit confrica=
tio palati sale et acceto. Ita homini debet
confricari palatum sale et acceto palatum
cordis. sale discretionis. et acceto memo
rie dominice passionis. Trenoꝝ. 3. Recor
dare paupertatis ꝛ trāsgressionis mee ab
sinthij ꝛ fellis: Secunda ratio ꝓpter quā

non gustamus dulcedinem sancti spiritus
est indignatio stomachi. quia statim euo-
munt homines per peccatum. 2. petri. 2.
Canis reuersus ad vomitum suum. et sus
lota in volutabro luti. z ideo debet sibi ho
mo a gustu rez abhominabilium cauere.
hoc est peccatoz. abhominabilia enim pro
uocant ad vomitum Job. 15. Abhominabi
lis et inutilis homo qui bibit quasi aquaz
iniquitatē. Tali dicit dominus illud Apo
calipsis. 3. Incipiā te euomere ex ore meo
Tercia causa est propter quam homo non
sentit dulcedinem spiritussancti est admix
tio amaritudinis Jheremie. 2. Scito et vi
de ꝙ malum et amarum est te dereliquisse
dominum deum tuum. relinquitur autem
deus per peccatum. Cum peccat homo et
cadit a gratia dei miscet fel amaritudinis
dulcedini spūs sancti. et sic ipsam expellit.
Mathei. 10. Estote prudentes sicut serpen
tes. et simplices sicut colūbe. Columba de
bet esse sine fellis amaritudine. Sic hō q̄
vult ꝯseruare dulcedinem spūssancti debz
seipsū custodire a felle peccati. Tercio da
tus fuit spūs apo. et apostolicis viris ad p̄
dicandum Isa. 61. spiritus domini sup me
eo ꝙ vnxerit me ad annunciandum māsue
tis misit me. vnde officium episcoporum
que tenēt in ecclesia locum apostolorum ē
predicare. 2. Thymo. 4. Predica verbum
insta oportune maxime debem⁹ māsuetis
predicare. Unde in premissa auctoritate di
cit. ad annunciandū mansuetis misit me
In talibus enim solet verbum dei fructifi
care. Jacobi. 1. In mansuetudine suscipite
insitum verbum quod potest saluare aīas
vestras verbum domini debet esse insitum
vt non moueatur de facili a memoria. ꝯtra
illos q̄ ita de facili tradunt obliuioni ver-
bum dei vt de ipsis possit dici ꝙ per vnaz
aurem intrat et per aliam exit. non sic de-
bet esse volatile et a memoria labile.
Sed vt arbores debet esse verbum dei in
situm vt in fide valeant dulces fructus por
tare. sic facit verbum domini cum inseritur
cordi et recipitur in mansuetudine Canti
corum. 2. Fructus eius dulcis gutturi meo
hoc verbum insitum tante est efficatie quā
do recipitur in māsuetudine ꝙ potest etiā
animas hominum saluare. O deus si esset
aliquis medic⁹ qui solo verbo posset sana
re corpora cum quanto impetu et quanta
multitudine omnes male habentes ad ip-
sum confluerent. ad audiendum autem ver
bū dei pauci conueniunt cum tamen ipsuz
sanet animas. Sapien. 16. Neqꝫ malagma
sanauit eos. sed sermo tuus domine qui sa
nat omnia. si quis quereret a me quare nō
currunt homines ad verbum dei quod sa-
nat animas sicut currerent ad medicinam
vel ad medicum qui solo verbo sanaret cor
pora. Responderem ꝙ tales homines non
sentiunt dolorem suum. et sic sunt velut fre
netici qui ridere solent quando sunt in ma
iore periculo constituti. De quibus dicit.
Jheronimus. ꝙ tales sunt immisericordes
cum suam curam non querunt et gerunt.
cum tñ dicatur Ecclesi. tricesimo. Miserere
anime tue placens deo inordinati sunt: qr
corpus anime preponunt. cum tñ ordo cha
ritatis exigat contrarium. anima em̄ plus
est ꝙ corpus. sicut corpus plus ꝙ vestimē
tū Mathi. 5. ca. Quarto datur spūs. s. apo
stolis apostolicis viris z ecclesie ministris
ad ligandum atqꝫ soluendum Johānis vi
cesimo. Insufflauit et dicit. Accipite spiri-
tum quoz remiseritis peccata remittētur
eis. z quoz retinueritis retenta sunt. Ma
gna dignitas prelatorum et ministroz ec-
clesie vt extendatur vsqꝫ ad dispensationē
sacramentoz et vsqꝫ ad salutem animaz. 1
Chor. 3. Sic nos existimet homo vt mini-
stros christi et dispensatores ministerioz
dei. dispensator non debet in dispensatiōe
rerum domini sui querere honorē propriū.
sed domini sui vocatus est enim magis in
onus et sollicitudinem ꝙ in honorem. de
talibus conqueritur apostolus dicens. oēs
que sua sunt querunt et non que iesu chri-
sti. et ideo iam queritur inter dispensato-
res vt fidelis quis inueniatur primo. Cho
rinteo. 4. Multi querūt sed pauci fideles
inueniuntur. Sic ergo primo commenda-
tur beatus Matheus apostolus et euan-
gelista a diuina electione. cum dicit. Dedi
spiritum meum super eum. Sequitur. Ju-
dicium gentibus profert. Ubi commenda
tur ab officiū executione Est autem quantū
ad presens quadruplex iudicium quod pro
sequitur a domino. et proferri debet per p̄
dicationem a quolibet prelato. Primo est
iudicium condemnationis. Secundum est
iudicium proprie examinationis. tercium
est iudicium retributionis. Quartum est
iudicium extreme disceptationis. Primuz
ergo iudicium est condemnationis quomō
dyabolus iam iudicatus est et damnatus
Johānis. 12. Nunc iudicium est mūdi. nūc
principes mundi huius eijcientur foras.
hoc iudicium factum ē in tribunali crucis
vbi christus nos eripuit. Dyabolus em̄ q̄si
duplicem habebat manū. Unam attrahen

tem qua om̄s ad infernum trahebat. istam
manum sibi christus amputauit non enim
nunc potest homines dyabolus ad infer-
num trahere nisi merito male voluntatis
Osee. 13. Perditio tua ex te israel. ex me ãt
solūmodo auxilium tuum vnde a nobis nō
habemus nisi perditionem et confusionē.
a solo autem deo gloriam et salutem. ps.
Non nobis domine non nobis. sed nomi-
ni tuo da gloriam. Aliã habuit manuz dya
bolus scilicet flagellantem et illa a christo
est debilitata. Non enim vexant corporali
ter homines ita frequenter demones vt
solebant et ideo princeps huius mundi iu
dicio christi electus est cum forti magnitu
dine potestatis vt habetur Luce vndeci-
mo. Cum fortis armatus custodit atrium
suum in pace sunt ea que possidet. et fortior
superueniens vicerit vniuersa arma eius
aufert in quibus confidebat et spolia di-
stribuet. Secundum iudicium est examina
tionis. quo se quilibet debet homo exami
nare vt possit iudicium condemnationis
euadere primo. Chorinteorum vndecimo.
Si nosmetipsos dijudicaremus non vtiq̃
dijudicaremur. Quia qui se iudicat iudi-
cio diligentis examinationis non iudica-
bitur iudicio condemnationis vt habetur
ibi. Prouerbiorum vicesimo. Capitulo.
Rex qui sedet in solio iudicij dissipat om
ne malum intuitu suo. ratio enim que est
rex in regno anime debet mala que ibidez
fiunt diligenter considerare. et ea motu de
testationis et odij cum dolore contritionis
dissipare. Sed miseri peccatores cum om̄ia
alia a se velint cognoscere seipsos negligūt
considerare. et cum diligenter studeant ad
cognitionem aliarũ rerũ extinguitur cruci-
bolum suum cum deberent in propria con
scientia studere. Prouerbiorum. 13. Lucer
na impiorum extinguetur. Terciū iudiciū
est retributionis quod est in fine cuiuslibz
hominis Hebreorum. 10. Terribilis expe
ctatio iudicij. vere terribilis sapientibus
qui sciunt q̃ si inuenti fuerunt in peccato
mortali illa dies erit sibi dies ire calamita
tis et miserie. et ratione huius timoris ces
sant peccare plures. Sed videtur q̃ mali
non timeant qui peccata peccatis accumu
lant. vnde de ipsis potest dici quod dicitur
vulgariter q̃ stultus non timet donec acci
piat et ipsi non timent ei ideo penam acci-
pient immo ab ipsa capientur quando liga
tis manibus et pedibus in tenebras exte
riores mittentur. Mathi. 25. Quartum iu
dicium est extreme disceptationis Danie
lis. 7. Judicium sedit et libri aperti sunt
isti libri sunt conscientiarum Apocalip. xi.
Judicati sunt spiritus mortuorũ qui scripti
erant in libris secundum opera eorum tūc
abhominationes et turpitudines consciē
tiaruz erunt omnibus manifeste quas ma
li nolunt modo sacerdotibus per confessio
nem reuelare. et ideo tutum esset et bonū
nunc peccata confiteri: quia paratus est ea
domin⁹ remittere. ps. Dixi confitebor ad
uersus me iniusticiam meam domino. et tu
remisisti impietatem peccati mei. Rogem⁹
ergo dominum vt det nobis voluntatem
et propositum ita penitendi et confitendi
vt possimus regnum celeste ingredi. quod
nobis concedere dignetur.

De Angelis. Sermo primus.

Spiritus tuus bo
nus deducet me in terram re-
ctam. ps. In verbo proposito
tria notantur a quibus spirit⁹ angelici cō
mendantur. Primo a simplicitate nature
cum dicitur spiritus. Secundo a preciosi
tate gratie. cum dicitur. bonus. Tercio ab
vtilitate directionis ad statum glorie. cum
dicit. deducet me in terram rectam. Quan
tum ad primum sciendū q̃ triplex est spiri
tus. est spiritus diuinus. est spiritus huma
nus. est spiritus angelicus. primo enim ē
spiritus diuinus Johannis. 4. Deus spiri
tus est et eos qui adorant in spiritu et ve
ritate oportet adorare. Iste spirit⁹ est sim
plex in natura. dulcis in anima Ecclesiasti.
24. Spiritus meus super mel dulcis et he
reditas mea super mel et fauum. huius spi
ritus dulcedinem senserat sapiens qui di
cebat. Sapientie. 12. Quam bonus et sua
uis est domine spiritus tuus in nobis hu-
ius spiritus dulcedinem sentire non valet
qui palatum interiorem cordis per culpaz
infectum habet. Sed dominus dat nobis
et in nobis diffundit dulce charitatis me
dicamentum per quod expellit peccatum
reparat. gustum restituit appetitū Roma.
5. Charitas dei diffusa est in cordibus no
stris per spiritūsanctum qui datus est no
bis. per charitatez dominus culpam expel
lit. appetitum sanat et restituit Prouerbio
rum. 10. Uniuersa delicta operit charitas.
Et debes intelligere q̃ operit remouendo
non operit paliando. Secundo est spiritus
humanus de quo in. psalmista. Cor mun
dum crea in me deus. et spiritum rectum in
noua in visceribus meis. cor mundum in
nobis creatur quando cor nostrum per ad

uentum diuine gratie recreatur. hoc petebat pſalmiſta. dicẽs. Emitte ſpiritum tuum et creabũtur et renouabis faciẽ terre. Nos enim de vetuſtate culpe tranſire debemus ad nouitatem gratie. i. Chorinteoꝝ. 5. Expurgate vetus fermentum vt ſitis noua cõſperſio ſicut eſtis azimi. Sic ergo quando dominus emittit ſpiritum ſuũ anime creã tur id eſt recreantur. ſequitur ſpiritum rectum innoua in viſceribus meis. tunc ſpiritus innouantur quando nos in nouitate gratie ambulamus. vt habetur ad Romanos ſexto capitulo. Quomodo chriſtus ſurrexit a mortuis per gloriã patris ita ⁊ nos in nouitate vite ambulemus. Iſte ſpiritus humanus nõ ſolum debet eſſe nouus ſed etiam rectus propter quod hic dicit ſpiritum meum innoua. Tunc autem ſpiritus rectificatur quando regula fidei et mandatorum dei regulatur. Gallatas ſexto. Quicunqꝫ hanc regulam ſecuti fuerit pax ſuper illos: in preſenti vita pax pectoris et in futura pax eternitatis. Tercio eſt ſpũs angelicus Hebreoꝝ. i. Omnes ſunt adminiſtratorũ ſpiritus in miniſteriũ miſſi propter eos qui hereditatem capiunt ſalutis iſti angelici ſpiritus recte dicuntur adminiſtratorũ quia miniſtrant creatori ⁊ creato homini. quomodo creatori Danielis. 7 Milia milium miniſtrabant ei. et decies centena milii aſſiſtebant ei. Miniſtrabãt etiam creato homini. vnde hic dicit miniſterium miſſi propter eos qui hereditatez capiunt ſalutis. vnde et ille angelus qui beato Johanni ſecreta celeſtia oſtendebat in apocalipſi ſe conſeruum noſtrum humiliter appellauit. Apocalipſis viceſimo ſcdõ poſtqꝫ vidiſſem et audiſſem cecidi vt adorarem pedes angeli. qui michi oſtendebat et dixit mihi. Uide ne feceris. Conſeruus enim tuus ſum. iſte ſpiritus angelicus eſt ille ſpiritus bonus de quo Luce. xi. Pater veſter celeſtis dabit ſpiritum bonũ petentibus ſe. Sciendum eſt ergo q͛ iſte ſpirit⁹ angelicus ſpiritus bonus poteſt dici propter tria bona que facit in nobis. Primo enim nos ſtabilit per conſeruationem. Secundo erigit ad contemplationem. Tercio adducit ad glorioſam viſionem. Primo ergo ſtabilit per conſeruationem Ezechielis 2. Ingreſſus eſt in me ſpiritus poſtqꝫ locutus eſt mihi. et ſtatuit me ſuper pedes meos homines ſuper pedes ſuos ſtatuere eſt ipſos per cuſtodiam angelicam firmare et in gratia ſeruare ps. Angelis ſuis mandauit de te vt cuſtodiant te in omnibus vijs tuis. in manibus portabunt te ne vnqꝫ offendas ad lapidem pedem tuum. Iſta verba dicebat ſathanas chriſto vero deo ⁊ homini. ⁊ interpretabatur de capite quod dictum fuerat de membris. ſaluator non eñ indigebat cuſtodia angelorum ſed angeli cuſtodia ſaluatoris. ſequitur ibi. Super aſpidem ⁊ baſiliſcum ambulabis ⁊ conculcabis leonem et draconẽ. Recte firma ſtabilitio pedum vſqꝫ ad conculcationem peccatorum et ſpirituum immundorum. Secundo erigit ad contemplationem vt habetur Ezechielis vndecimo capitulo. Eleuauit me ſpiritus et introduxit me ad portam domus domini orientalem qui reſpicit ſolis ortum. tunc homo a ſpiritu angelico eleuatur quando eius auxilio ad contemplationem ſublimatur. Sunt autem duo que debent contemplari. Primo enĩ debent contemplari exordium ſue natiuitatis. Secundo debent contemplari terminum ſue natiuitatis in hoc contemplabatur ſapiens vt habetur Sapientie ſeptimo. In ventre matris figuratus ſum caro. decem menſiũ tempore coagulatus in ſãguine ex ſemine hominis et delectamẽto ſomni conuenientis. et ſequitur. et primam vocem ſimilem omnibus emiſi plorans. Prima vox quam infans emittit eſt vox ploratus ipſe enim ex fletu quem in natiuitate emittit eſſe videtur ꝓpheta ſue future calamitatis. quod conſiderans iob dicebat. Job decimoquarto. Homo natus de muliere breui viuens tempore repletur multis miſerijs qui quaſi flos egreditur ⁊ conteritur. ⁊c. Homo naſcitur de muliere ⁊ ideo cum immunditia et fetore. Breui viuens tempore. et ideo debet vitam ſuam deducere cum timore repletur multis miſerijs et ideo vitam ſuam deducit cũ dolore. Sic ergo homo primo debet contemplari initium ſue natiuitatis. et hoc notatur ꝑ portam orientalem in auctoritate ꝓphetis. ſequitur qui reſpicit ſolis ortum. ortus ſolis eſt charitas ſaluatoris in cuius cõtemplatione vita beata conſiſtit Malachie. 4. Orietur vobis timentibus nomen meum ſol iuſticie: tũc ſol iuſticie in mentibus noſtris oritur quando ſublimitatem claritatis diuine; et felicitatis noſtre contemplamur. Tercio adducit ad glorioſam viſionem. vt habetur Ezechielis octauo. Eleuauit me ſpiritus inter celum et terram ⁊ adduxit me in hieruſalem in viſione dei: anima a ſpiritu angelico inter celũ et terram leuatur quando in die mortis ab angelis

in eternam requiez portatur Luce.16. Factum est autem vt moreretur mendicus et portaretur in sinu abrahe: p sinũ abrahe requiem beatorum possumus intelligere: vnde de beato michaele Cuius festum hodie celebratur in ecclesia cantatur. Sed signifer sanctus michael archangelus representet eas in lucem sanctaz quã olim abrahe promisisti et semini eius. Tercio commendatur spiritus angelicus ab vtilitate regiminis et directionis ad vitam glorie. quod notatur cũ dicitur deducet me in terram rectam. Sciẽdum est ergo ꝙ spiritus angelicus educit a pena et miseria dirigit in via. introducit ad celestia. Primo ergo spiritus angelicus educit a pena et a miseria. ps. Immittit angelus domini in circuitu timentium eum et eripiet eos Sciendũ est ergo ꝙ sicut spiritus malignus circuit ad subuersionem. j. petri.5. Aduersarius vester diabolus tanꝗ leo rugiens circuit querens quem deuoret sic spiritus angelicus circuit ad defensionem et erectionem. Unde hic dicitur ꝛ eripiet eos. Unde Danielis.3. legitur ꝙ angelus domini cũ azaria et socijs eius in fornacem descendit et medium fornacis quasi ventum roris flantem fecit. et sic eos de incendio eripuit siue liberauit. Angelus esse domini beatũ petrum apostolum de carcere herodis in quo ligatus tenebatur eduxit Actuum.12. Angelus dñi astitit ꝛ lumen refulsit in habitaculo carceris: percussoꝗ latere petri excitauit eum dicens. surge velociter ꝛ ceciderũt cathene de manibus eius. Secundo angelus domini dirigit in via Tobi.v. Egressꝰ tobias inuenit iuuenem splendidum stantem precinctum et quasi paratum ad ambulandum: ignorans ꝙ angelus domini esset salutauit eum. Iste angelus tobiam iuniorem duxit ꝛ reduxit sicut tobie seniori promisit. Tobie.v. Ego sanum ducam et sanũ tibi reducã filiũ tuũ. Tobias etiam eiꝰ consilio et auxilio piscem qui eum vorare volebat apphendit ꝛ attraxit. Ipe etiã tobiã seniorẽ a cecitate curauit Ipe etiã vxorem tobie iunioris a demonio liberauit. Tobie.12. Et nunc misit me dñs vt curarẽ te et sarram vxorẽ filij tui a demonio liberarẽ. Ego enim suz raphael vnus de septẽ angelis qui astamus ante dominum. Tercio angelus domini introducit ad celestia Exodi.23. Ecce ego mittam angelum meũ qui precedat te et custodiet in via et introducet ad locum quẽ preparaui. Iste locus a deo electis suis paratus est terra promissionis: per quam signatur vtilitas et iocunditas glorie celestis. dominus deus tuus introducet in terram bonam vbi absꝗ vlla penuria comedes panem tuum. et rerum omnium abundantia perfrueris. In eterna enim gloria nullus potest esse defectus quia ibi est status omnium bonorũ aggregatione perfectus. 1. Chorin.2. Oculus nõ vidit nec auris audiuit in cor hominis nõ ascendit que preparauit deus diligentibꝰ se Ad ista bona electis suis preparata nos perducere dignetur. et cetera.

De Angelis Sermo Secundus

Angeli eorũ semper vident in celis faciem patris mei qui in celis est Mathei.18. In verbo ꝓposito duo notantur a quibus angeli cõmendant̃. Primo cõmendantur ab humilitate sollicite administrationis cum dicitur angeli eorũ. Secundo a celsitudine diuine contẽplationis cũ subditur semper vident faciẽ patris mei qui in celis est. Quantũ ad primũ hebreo.1. dicitur oẽs sunt administratorij spiritus in ministerium missi ꝑpter eos qui hereditatem capiunt salutis. Angeli dicuntur nuncij vel missi. Sciendũ ergo ꝙ quadruplici ratione ad nos mittuntur. Primo mittuntur ad directionem deuiorum. Secundo ad consolationem afflictorum. Tercio ad reuelationem secretorum. Quarto ad denunciationem gaudiorum. Primo ergo mittuntur angeli ad directionem deuiorũ Genesis.21. Dicitur ꝙ vidit angelus domini agar ancillam sarre errãtem in solitudine bersabee et vocauit eam dicẽs qd agis agar. et sequitur. Surgez tolle puez et tene manum illius. qꝛ in gentem magnã faciam eum. aperuitꝗ dominus oculos eius que videns puteũ aque abijt ꝛ impleuit vtrez deditꝗ bibere puero ꝛ fuit cũ eo Ex hac auctoritate tantum accipio ꝙ angelus domini errantem vidit. ipsam direxit. Ex quo patet ꝙ ministerium angelorũ est directio deuioꝝ Exodi.23. Ecce ego mittam angelum meum qui precedat te et custodiet te in via et introducet te in locum quem preparaui. Tria dicit que erga nos faciunt angeli. primo precedunt ne in via morum deuiemꝰ. Exodi.14. Angelus dñi precedebat castra. Secũdo custodiunt nos ne in lubrico huius vite positi cadamus et sic offendamus ps. Angelis suis mandauit de te vt custodiant te in omnibus vijs

tuis. Tercio introducunt nos vt luce gloriosa fruamur vnde ecclesia cantat de beato michaele signifer sanctꝰ michael archāgelus representet eas. in lucem sanctam. quam olim abrahe promisisti et semini eiꝰ Numeri.x. Profecti sūt filij ruben per turmas et ordinem suum quorum princeps erat elisur. elisur interpretatur dei mei princeps quod bene conuenit beato michaeli qui in defendendis ⁊ presentandis animabus princeps vocatur Danielis.x. Michael vnus de principibus venit in adiutoriū meum Secundo mittuntur angeli ad consolationem afflictorum Mathei. 28. Ecce terremotus factus est magnus. angelus domini descēdit de celo erat aspectus eiꝰ sicut fulgur vestimenta autem eius sicut nix. Terremotus in corde peccatoris efficitur quando ex recordatione peccatorum et consideratione diuinorū iudicioꝝ concutitur psal. Terra tremuit ⁊ quieuit cū exurgeret in iudicio deꝰ terra cordis nostri tremit ex recordatione peccatoꝝ et cōsideratione diuinoꝝ iudicioꝝ ps. Timor ⁊ tremor venerūt super me. Sed quieuit cessando ab executione opeꝝ meritoꝝ vel demeritorioꝝ Apoca.x. Angelus leuauit manū suam ad celum et iurauit ꝑ viuentem i secula seculoꝝ. qꝛ tempus non erit amplius ad merendum vel demerendū. Sed tūc recipiet vnusquisqꝫ ſm exigentiā suoꝝ meritoꝝ. ii. Chorinth.5. Oīs nos manifestari oꝫ añ tribunal xp̄i vt recipiat vnusquisqꝫ ꝓpria corporis sui ꝓut gessit siue bonū siue malū sic ꝙ terremotus factus est. magnus sequitur. Angelus eñ dn̄i descendit de celo et describit ip̄m sub duplici spē scꝫ fulguris et niuis. in fulgure est impulsiuū terroris et hoc ſm duo que angelus domini facit in nobis. qñqꝫ eñ terret ne in prosperis ꝑ superbiam erigamur Judicum.2. Angelus dn̄i ascendit de galgalis ad locū flentiū vbi habetur et legitur ꝙ dure ⁊ terribiliter increpauit peccata eoꝝ ⁊ ibi sequitur. Eleuauerunt filij israel vocem suam ⁊ fleuerunt. vocatumqꝫ est nomen loci illius locus flentium siue lachrimaꝝ. Scdo angelus demulcet in aduersis ne per desperationem frangamur et ideo mōstratur sub blandimento niuis Danielis.3. Angelus domini descendit cū asaria ⁊ socijs eius in fornacem ignis et excussit flāmaꝫ ignis de medio fornacis fecitqꝫ medium fornacis quasi ventum roris flantem tunc ignis de fornace excutitur et medium eius tanq̄ ventum roris efficitur quādo angelꝰ nos in nostris aduersitatibus cōsolatur. quod specialiter cōpetit beato michaeli cuius festum hodie celebratur Danielis.xii. In tēpore illo consurget michael princeps magnꝰ qui stat pro filijs populi sui et erit tempus quale non fuit ab eo ex quo ceperunt esse homines super terrā vsqꝫ ad illud tempus: loquitur de tēpe vltime tribulationis que tanta erit ꝙ moueant̄ si fieri potest etiam electi tūc boni bone indigebunt auxilio et solatio sancti michaelis archangeli: tunc enim electi impugnabuntur per seuitiam tirānoꝝ. per astutiam hereticoꝝ per fallantiā ypocritarū. Sed beatꝰ michael consolabitur eos tirannorū seuitiā temperendo. hereticorū astutiam reuellendo ypocritarū fallatiā detegendo Jsaie.33.c. Introducuntur electi clamantes ad dominum pro acerbitate tante tribulationis. Ubi dicitur Domine miserere nostri te eñ expectauimus. esto brachium nostrum in mane et salus nostra in tempore tribulatiōnis et statim subditur ꝙ a voce angeli fugerunt populi. Tercio mittuntur angeli ad reuelationem secretorum Judicum.xiii. Angelus apparuit manue et vxori eius. et dixit ad eam sterilis es et absqꝫ liberis sed concipies et paries filium. Et quibusdam interpositis subditur. Quod tulerunt hedum de capris et libamenta et posuerunt super petram et obtulerunt domino qui facit mirabilia. Cumqꝫ escenderet flamma de igne altaris angelus domini pariter cū igne ascēdit: dixitqꝫ manue ad vxorē. morte moriemur quia vidimus dn̄m. Cui respondit mulier. si dominus nos vellet occidere nequaq̄ holocausta et libamenta de manibus nostris accepisset. nec que ventura sunt dixisset nobis. In sacrificio manue describitur que requiruntur ad hoc ꝙ secreta nobis ab angelis reuelentur. Primo requiritur peccatorum detestatio quod signat̄ in hedo de capris. hedus est animal fetidum: in quo designatur. detestatio peccatorum. hic est cibus quo verus ysaac libenter vescitur. Nam cum homo in dolore contriti et humiliati cordis detestatur turpitudinem et felicitatem peccati sui ad illū respicit dominꝰ oculis sue mie siue pietatis Jsaie 3. Ad quem respiciam nisi ad pauperculū et contritū spiritu et trementē sermones meos. Secūdo requirit̄ lachrimosa confessio q̄ signat̄ per libamēta libamentū et humidū ⁊ ore traijcitur. sic verbū cōfessionis debet esse cū lachrimis ⁊ ore ꝓlatū vt sic salutē cōsequat̄ Romanoꝝ.x. Cor

de creditur ad iusticiam. ore aut fit confessio ad salutem. Hoc libamentum beatus petrus habuit quando post ternam negationem conuersus amare fleuit. tercio requiritur solida fidei confessio quod signatur per petram super quam facta est oblatio. quia nullum sacrificium a domino acceptatur nisi super soliditatem illius petre de qua primo Chorinteorum .10. dicitur. Petra autem erat christus offeratur. Quarto requiritur feruens dei et proximi dilectio que quamuis in omnibus fidelibus requiritur. tamen requiritur specialiter in predicatoribus et scolaribus bonis qui frequenter proponunt et audiunt verbum dei quia debet eos inflammare sicut ignis Luce vltimo. Nonne cor nostrum erat ardens in nobis dum iesus colloqueretur nobis in via et aperiret scripturas. et hec feruens dilectio in igne designatur qui rursus erigebatur Isaie .26. anima mea desiderabat te in nocte. sed et spiritu meo in precordiis meis de mane vigilabo ad te. Sexto requiritur humilis oratio que in ascensu angeli designatur. Quamdiu enim in hac vita sumus pondere corporis grauamur nec ad celum volare possumus et ideo humilem orationem tanquam angelum id est nuncium illi mittimus. Ecclesiastici .xxxv. Oratio humiliantis se nubes penetrabit. et donec propinquet non consolabitur non discedet donec altissimus aspiciat. istis sex concurrentibus quorum quinque in oratione humili terminantur nobis ab angelis secreta celestia reuelantur Mathei vndecimo. Confitebor domine tibi pater celi et terre quia abscondisti hec a sapientibus et prudentibus et reuelasti ea paruulis id est humilibus humilia sentientibus et humiliter orantibus. Quarto mittuntur ad angeli denunciationem gaudiorum. Luce .2. Nolite timere. Ecce enim euangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo. quia natus est nobis hodie saluator qui est iesus christus iste angelus fuit nuncius bonus et bona nuncians. et ideo animas audientium refrigerans Prouerbiorum .25. Aqua frigida anime sitienti: et nuncius bonus de terra longinqua: nam sicut aqua frigidat animam sitientem sic nuncius bonus animam desiderantem Aggei .2. Adhuc modicum et mouebo celum et terram et veniet desideratus cunctis gentibus. quantum Isa. pro se et aliis aduentum istum desiderabat exprimebat cum dixit. Isaie .64: Utinam dirumperes celos et descenderes. Sed ne ad denunciationem tantorum gaudiorum parua videretur esse auctoritas vnius angeli subditur vt habetur Luce secundo. Subito cum angelo facta est multitudo militie celestis exercitus laudantium et dicentium Gloria in altissimis deo et in terra pax hominibus bone voluntatis Sic ergo primo commendantur angeli. ab humilitate sollicite administrationis. cum dicitur angeli eorum. Secundo commendatur a celsitudine diuine contemplationis cum subditur. Semper vident faciem patris mei qui in celis est. ¶ Sciendum est quod facies patris est filius. sicut enim homo in facie cognoscitur ita pater per filium factus est in fidelibus manifestus vt habetur Job. decimo quinto capitulo. Pater manifestaui nomen tuum hominibus. Sed vt secundam partem huius sermonis ad nos conuertamus. Sciendum quod angeli dicuntur sacerdotes siue presbiteri et scolares boni ad sacerdotium dispositi Malachie .2. capitulo labia sacerdotis custodiunt scientiam et legem de ore eius requirent. quia angelus domini exercituum est. de his per gratiam dei quanque poterit dici. sempe vident faciem patris mei qui in celis est. Sciendum est ergo quod huiusmodi visio est penitentibus fructuosa. admirantibus gratiosa. contemplantibus speciosa comprehendentibus gloriosa. primo ergo est istis penitentibus fructuosa. Job vltimo. Auditu auris audiui te. nunc oculus meus videt. idcirco ipse me reprehendo. et ago penitentiam in fauilla et cinere. dominus vocat peccatores vt conuertantur ab iniquitate ad penitentiam. De morte ad vitam. sed multi sunt sicut galline in autumnis que nolunt audire vocem mulieris vocantis sic ipsi nolunt audire dominum vocantem in prosperis Prouerbi. i. vocaui et renuistis. Extendi manum meam et non fuit qui aspiceret. Ego quoque in interitu vestro ridebo id est in interitu eterno Ezechielis .18. Quare moriemini domus israhel Quod hic est de morte et vita. Sed responsio huius questionis est voluntas perniciosa Ecclesiastici .15. Ante hominem vita et mors bonum et malum quocunque voluerit dabitur ei stulti sunt miseri peccatores qui sibi preposita vita mortem eligunt qui malum bono preponunt. qui dimissa aqua refrigerante ad ignem comburentem manum extendunt. Sed beatus Job cuius sunt verba ista non fuit de illis. vnde dicit. Auditu auris audiui et sequitur nunc autem oculus meus videt te. quod exponens beatus

gregorius conferens visum ad auditum. In hoc ostendit q quanto visus auditu est superior tāto differt qd prius extitit ab eo ad qd postmodum p flagella profecit. per flagella em̄ longe melior effect⁹ fuit Eccle. 27. Vasa figuli probat fornax et homines iustos tentatio tribulationis. Sed qr quā to aliquis minus videt sibi minus displi cet et quanto maioris gratie lumen perci pit tanto magis comprehensibilem se se es se cognoscit ideo subditur. idcirco me ipsū reprehendo. Sed quia parum valet cogni tio reprehensionis nisi sequatur lamenta tio penitudinis ideo subditur z ago pn̄iaz in fauilla et cinere in faulla z cinere pn̄iaz agere est seipum fauillam et cinerem co gnoscere. Unde dominus reprobis ciuita tibus dicit ve tibi corozain. ve tibi betsay da qr si in tiro z sydone facte fuissent vir tutes que olim facte sunt in te egissent pei tentiam in cilicio et cinere. In cilitio desi gnatur punctō ex malicia culpe. Ihere. 2. Arguet te malitia tua et auersio tua incre pabit te. In cinere notatur resolutio ex sē tentia iusticie diuine qua dictum fuit. Ge nesis tercio. Cinis es et in cinerem reuer teris hec ergo visio primo est penitentib⁹ fructuosa Mathei tercio capitulo. Peni tentiam agite appropinquabit em̄ regnū celorum. Secundo est admirantibus gra tiosa. hester quindecimo. valde em̄ mira bilis es domine z facies tua plena est gra tiarum non cessat propheta clamare i ps. Domine domin⁹ noster q̄ admirabile est nomen tuum in vniuersa terra. Eius faci es dicitur gratiarum plena. Nam de pleni tudine eius nos omnes accepimus et gra tiaz pro gratia. Johānis primo capitulo. Eius faciei visio electis promittitur pro p̄ mio vt habetur Job. xxxiij. capitulo. Vide bit faciem eius in iubilo. et reddet homi ni iusticiam suam hoc exponit beatus gre gorius dicens iubilus dicitur cum ineffa bile gaudium mente concipitur quod nec possit abscondi nec sermonibus explicari igitur enim in quibusdam motibus osten ditur vt nullis proprietatibus exprimatur vnde propheta videns electorum mentes tantum gaudium accipere quantuz sermo ne non poterant. explicare. Dicit beatus populus qui scit iubilationem. non dicit qui loquitur. sed qui scit iubilatio enim in tellectu potest capi. dictu autez non potest exprimi dicitur ergo videbis faciem eius in iubilo. Sequitur. Et reddet homini iu sticiam. homo enim iusticiam suam per didit quando preceptum discipline preua ricando peccauit. sed dominus illi iusticiā suam reddit quando sibi patris iusticiam sobrietatem virtutem et fortitudinem qui bus nichil vtilius est in hac vita homini bus infundit. Sic dicit beatus Gregorius Iusticia dr̄ nr̄a non qr de nr̄o nr̄a sit diuia largitate nr̄a sit. vn̄ in orone dn̄ica dicim⁹ panem nostrū quotidianum da nobis ho die. ecce panem nostrum dicimus. et tn̄ vt nobis detur oramus. quia dei est ex mune re. et noster fit ex acceptione. Tercio hu iusmodi visio est ꝯtemplantibus speciosa. Unde in. ps. Qm̄ apud te est fons vite z in lumine tuo videbimus lumen. apud chri stum est fons vitalis. Ecclesiastici. i. Fons sapientie verbum dei in excelsis ab isto fō te riuuli totius veritatis defluunt et vsq ad nos deriuati descendūt Jacobi. i. Om̄e datū optimū et om̄e donum perfectum de sursū est descendēs a patre luminū hester. x. Fons puulus creuit in fluuiū magnū z in solē lucēq ꝯuersus est. Christus fuit fons paruus in natiuitate Luce. 2. Inuenietis infantem iacentem in presepio pannis in uolutum. sed fuit fluuius magnus in predi catione et miraculoꝝ operatione Marci. i. Erat docens. eo s quasi potestatem habēs Sed in lucem solemq conuersus est in re surrectione Mathi. 13. tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eoꝝ quanta fuit claritas illius qui est fons et origo totius claritatis et decoris nō bene intellectu cō prehendi potest. propter quod dicitur. qm̄ apud te est fons vite. sequitur. Et in lumi ne tuo videbimus lumen. in lumine gratie lumen glorie. in lumine contemplationis et momentanee degustationis lumen eter ne comprehensionis Mathi. 17. Cum bea tus petrus visa transfiguratione dn̄i quasi inebriatus diuina dulcedine diceret. Dn̄e bonuz est nos hic esse si vis faciamus tria tabernacula. Nesciebat quid diceret sicut alius euangelista. quantumcunq em̄ ocul electoꝝ in hac vita per contemplationem se eleuent. tamen illius lucis incōprehen sibilis excellentia repercussi subito cali gant. sed quando oculi mentis purgabun tur difformitate glorie. tunc videbitur illa summa claritas in sua fonte. secundo. Cho rinteorum tercio. Nos autem reuelata fa cie gloriam domini speculantes in eandez ymaginem trāsformamur a claritate in cla ritatem. a claritate gratie in claritatē glo rie a claritate contemplationis in clarita tem comprehensionis. Quarto ista visio ē

comprehensoribus gloriosa Isaie.6.Vidi
dñm sedentem sup solū excelsū et eleuatū
dicit glosa.hoc Isaias dicit quando domi
ni gloriamvidit sed dicit vidi sedentem id
est regnantem sup solium excelsum quan-
tum ad statū animaꝝ sanctaꝝ et eleuatum
quātum ad statū angeloꝝ Geneſ.22. In
baculo meo transiui iordanem istū.et rur-
sus cum duab⁹ turmis regredior.domin⁹
ies⁹ xp̄s in bacullo sancte crucis trāsiuit
iordanem huius mundi tempore sue pas-
sionis.sed cum duabus turmis regressus
est in die resurrectionis cum duab us tur-
mis animarum scilicet et angelorū.in qui
bus et super quos regnat . Cuius regnum
et imperium sine fine permanet in secula
seculorum.

¶ De saucto iheronimo Sermo primus.

Filie syon exul-
tate et letamini in domino
deo vestro quia dedit vobis
doctorem iusticie Ioelis.2.Sanctus Ioel
propheta ad modum boni rectoris.In ver
bo proposito tria tāgit per que auditores
attentos reddit.Primo enim captat beni-
uolentiam.cum dicit.Filie syon.Scd̄o su-
scitat attentionem cum dicit , Exultate et
letamini in domino deo vestro.Tercio pre-
parat docilitatem cū dicit.quia dedit vo-
bis doctorem iusticie.in primo notatur au
ditorum qualitas cum dicit filie syon . In
secundo excitatur animarum hylaritas cū
dicitur . Exultate et letamini in domino
deo vestro.in. Tercio ꝯmēdatur doctoris
et docentium vtilitas cum dicit . quia de-
dit vobis doctorem iusticie. Quantum ad
primum ergo dicit filie syon.syon interp̄-
tatur specula . per quam signatur ecclesia
que in statu cōtemplatiōis est posita quod
bñ signatur Thobie.xi.vbi dicitur ꝙ an
na sedebat quotidie in supercilio montis
vnde respicere poterat de longinquo vt ex
eo loco specularetur aduentum filiȷ̈ sui.an
na interpretatur gratia.per quam signat
ecclesia . que gratia dei est sanctificata et
mundata Ephese.5.Christus dilexit eccle
siā et semetipsum tradidit pro ea mundās
eam lauacro aque in verbo vite. ista anna
sedit in supercilio montis quia ecclesia q̇e
scit in fastigio contēplationis . ipsa de lon
ginquo respicit quia incolatus presentis
miserie ipsam affligit et desiderium ⁊ aspe
ctus celestis glorie ipsam allicit per longa
tionē huius incolat⁹ lachrymabiliter plā
gebat ꝓpheta.cū dixit heu michi q꞉ icola
tus meus prolongatus est anna aduētū fi
liȷ̈ sui speculatur quia ecclesia aduētū chri
sti ad iudiciuꝫ prestolatur christus dicitur
ecclesie filius nature conformitate ipse est
ecclesie sponsus spiritualium filioruꝫ gene
rositate et fecunditate ipse etiam est eccle
sie dn̄s diuinitatis excellētia siue dignita
te huius aduentum ad iudicium expectat
ecclesia in filiȷ̈s suis tā electis ꝙ̄ reprobis
vnde dominus loquens de die iudiciȷ̈ di-
cit Luce.21. Tunc videbunt filium hoīs
venientē in nube cum potestate magna et
maiestate possumus intelligere cum pote
state magna ꝓpter dānationem reproboꝝ
et maiestate propter glorificationem ele-
ctorum sic ergo per syon signatur ecclesia
que in specula contemplationis est posita
huius ecclesie sunt filiȷ̈ qui matri sue de-
bent assimilari . et ad modum ipsius pecu
lariȷ̈.Sunt aūt tria que debent filiȷ̈ eccle-
sie speculari in ecclesia.Primo debent spe
culari avera ad cognitionem.Secūdo bo
na ad operationem. Tercio eterna ad ser
uitionem.Primo ergo debent filii ecclesie
speculari vera ad cognitionem Ezechielis
3.Fili hominis speculatorem dedi te do
mui israel et audies de ore meo verbum ⁊
annunciabis eis ex me. speculator debet
in specula sua vigilare. venientes hostes
debet de longinquo prospicere et ciues cō
tra hostes ad prelium prouocare.Ezechi.
33.Si viderit speculator gladium veniē
tem et non insonuerit tuba veneritꝙ gla
dius sanguinem populi mei de manu spe
culatoris illius requiram Beatus. Iero
nimus fuit magnus speculator in ecclesia
contra hostes ecclesie id est contra hereti
cos tuba predicationis adūt et non solum
ciues ecclesie id est doctores contra hereti
cos ad prelium ꝓuocauit.sed tanꝙ̄ stren
nuus miles in prima acie contra ipsos in
obuiū seipsum opposuit et ipsorum iacula
scuto cautissime humilitatis deuitauit.Et
eorum dentes caninos gladio spiritus qd̄
est verbū dei solidissima veritate retrudit
propter quod dicitur hic speculatorem de
di te domui israel. et sequit̃ audies de ore
meo verbum et annunciabis eis ex me sicut
beat⁹. Hieronimus a prima veritate que
in sacra scriptura loquitur verba veritatis
audiuit infidelibus nunciauit Ecclesiasti.
37.Anima viri sancti enunciat aliquando
vera ꝙ̄ septem circumspectores sedentes
in excelso ad speculandum circumspecto-
res possunt dici heretici qui circūcirca ve
ritatem deambulant expositoribus pallis

et non pertingunt vsq ad intima verita-
tis. vltra ipsos et contra ipsos soliditatem
veritatis beatus hieronimus nunciauit.
Isaie. xi. Pone speculatorem et quodcunq
viderit annunciet. Secundo debent filij
ecclesie speculari bona ad operationem.
Isaie quinquagesimo scdo. Quam pulchri sup
montes pedes annunciantis et pdicantis
pacem. annunciantis bonum. et predican-
tis salutem dicentis. Syon regnabit deus
tuus. vox speculatorum tuorum. Tria di-
cit que debent predicare speculatores ec-
clesie dei. ¶ Primo enim debent predica-
re concordiam animorum. quod notatur
cum dicitur annunciantis et predicantis
pacem. Secundo debent predicare execu
tionem bonorum quod notatur. cum dicit
annunciantis. Tercio debent predicare
spem et certam expectationem eternorum
premiorum. quod notatur cum dicit. pre-
dicantis salutem. istam certam expectatio
nem eternorum bonorum beatus hieroni
mus non solum predicauit. immo quod in ipo
esset veraciter demonstrauit quando scdm
formam apostolorum omnia pro domino
deliquit. beatus petrus solum loquens pro
omnibus dixit. Ecce nos relinquimus om
nia et secuti sumus te. Quid ergo erit no-
bis Mathei. 19. Cui dominus tanquam retri-
butor largissimus respondit Sedebitis su
per sedem iudicantes duodecim tribus isra
el. Vide ergo quod pro humilitate volunta-
rie paupertatis tribuitur autoritas iudici
arie potestatis: contra malos et voluptuo
sos huius mundi diuites pauperes christi
contemnentes qui vilipendunt sanctum
hieronimum. cucullam benedicti. lachrimas
arsenij. nuditatem pauli. ollam helysei. Ter
cio debent filij ecclesie speculari eterna ad
fruitionem secundo Petri primo. Non in
doctas fabulas secuti notam vobis fecimus
domini nostri iesu christi presentiam et vir
tutem. Sed speculatores facti illius magni-
tudinis. Speculatio ibi non dicitur a specu
lo in quo videntur sole similitudines rerum
Sed dicitur a specula in qua quis de lon
ginquo videtur veritas earum apostoli in
transfiguratione domini de qua ibi loqui-
tur beatus petrus viderunt veram dei glo-
riam sed de longinquo propter status discre
pantiam vel differentiam in transfiguratione
domini vera apparuit gloria saluatoris.
sed quasi longe erat quia ipsam non capie-
bat infirmitas viatoris Unde Mathei. 6.
dicitur quod ceciderunt in facies suas et timu
erunt valde quod perfectum enim est non dum
venerat. et ideo quod ex parte est euacuatum.
non erat primo Chorinteorum tredecimo. Sed
quia modo in beato hieronimo et alijs san
ctis venit quod perfectum est euacuatum est quod
ex parte est et ideo vident deum sicuti est sic
ergo primo notatur auditorum qualitas cum
dicitur filie syon. id est filie ecclesie per quod
notatur quod non sunt ancille filij sed libere.
Secundo excitatur animorum hilaritas cum
dicitur. Exultate et letamini in domino deo
vestro. Sciendum est ergo quod sunt tria pro
pter que filij ecclesie debent exultare. Pri
mum est presentia gratie. Secundum est e
minentia scientie. Tercium est excellentia
glorie. Primo ergo est exultandum propter
presentiam gratie Isaie duodecimo. Exul
ta et lauda habitatio syon quia magnus
in medio tui sanctus israel. Dominus deus
qui est sanctus israel sanctus in se et est san
ctus in sanctificationis infusione Hebreo.
secundo Qui sanctificat et qui sanctifican
tur ex vno omnes sicut enim ex eodem cor
de terre procedit fons scaturiens et riuuli
ab eo deriuati. sic ab eodem patre luminum
procedit fons totius sanctitatis et effectus
sanctificationum tanquam deriuati riuuli pri
mo Tessalonicenses quinto. Deus pater
sanctificet vos per omnia vt integer spiri
tus noster et anima et corpus sine querela
in aduentu domini nostri ihesu christi ser
uetur spiritus id est intellectus seruatur in
teger quando non corrumpitur fornicatio
nibus errorum. Anima vero id est effectus
in sui integritate seruetur quando non vi
olatur sordibus vel fetoribus viciorum.
Sic beatus hieronimus bene sanctifica-
tus fuit qui et munde vixit et errores de-
struxit. Secundo debent exultare filij ec-
clesie propter eminentiam scientie. Isaie. 9
letabuntur coram te sicut qui letantur in
messe et sicut exultant victores capta pre-
da quando diuidunt spolia. in messe labor
est in fructuum collectione. Sed leticia est
ex eorum repositione et fruitione. Sic ma
gnus labor est in studij fatigatione. Sed
magna leticia est ex sapientie acquisitio-
ne vt habetur Ecclesiastici sexto. In opere
illius exiguum laborabis et cito edes de ge
nerationibus illius hee sunt generationes
de quibus Ecclesiastici vicesimoquarto A
generationibus meis adimplemini. spiri-
tus enim meus super mel dulcis. et heredi
tas mea super mel et fauum. generationes
sapientie dulces sunt hominibus studiosis
sed amare sunt hominibus indoctis et fa
stidiosis vt habetur Ecclesiastici sexto. c. quam

aspera est nimium indoctis hominibus sapientia. hominibus enim indoctis et ociosis videtur ꝙ ipsi comedunt tribulos quãdo oportet eos voluere et reuoluere codices suos et sacros libros sequitur in premissa autoritate. sicut exultant victores in capta preda quando diuidunt spolia. Sic victores ad litteram exultant in distributione spoliorum. sic boni doctores cũ ad aliquem perfectionem venerunt exultant et letantur in diuissone et distributione exhortationum. autoritatum. rationum. disputationum. et predicationum. In ista diuisione et distributione beatus. hieronimus qui litteras quasi per totum orbem fugiẽtes subsequatur mirabiliter delectabatur. et ideo christus dominus in ipso lezabatur Prouerbiorũ vicesimotercio. Exultat gaudio pater iusti et qui sapientẽ genuit letabitur in illo. ꝛ qꝛ in beato hieronimo christus letabitur. Ideo beatus hieronimus modo in christo delectatur. ipse enim est de illis pueris de quibus Luce vndecimo. Hostium meum clausum est et pueri mecũ sunt in cubili meo. Isti pueri possũt dici Gregorius hieronim⁹. ꝛ aliĳ expositores sacri eloquĳ qui modo quiescũt in silentio superni cubili vbi exultant sancti in gloria et letabũtur in cubilibus suis Tercio debent exultare filĳ ecclesie ꝑpter excellentiã glorie primo Petri primo. Exultabis leticia inenarrabili et glorificata reportantes finem fidei vestre salutem animarum vestrarum. Fides est temporalis vel momentanea. sed finis fidei vel ei succedens leticia est eterna Isaie sexagesimo quinto. Gaudebitis et exultabitis vsqꝫ in sempiternum in his que ego creo. Quia ecce ego creo hierusalem exultationem et populum eius gaudium. et gaudeo in populo meo modo gaudet beatus hieronimus in illa eternitate vel die eterna de q̃ in psalmo dicitur. hec est dies quam fecit dominus exultemus et letemur in ea. Sic ergo in verbo proposito excitatur animorum hilaritas cum dicitur. exultate et letamini in domino deo vestro. tercio in verbo proposito commẽdatur doctoris et docendorum vtilitas. cum dicitur. Quia dedit vobis doctorem iusticie. Sciendum est ergo ꝙ beatus hieronimus fuit doctor studiosus doctor copiosus. doctor gloriosus. Primo ergo fuit doctor studiosus primo. thimothei quinto. Qui bene presunt presbiteri duplici honore digni habeãtur: maxime q̃ laborant in verbo et doctrina. Beatus hieronimus bene prefuit curam gerẽs in regimine subditoꝝ. Laborauit in verbo quantũ ad eruditionẽ animorũ. et doctria quantũ ad informationẽ bonorũ morũ. Et ideo duplici honore dignus habetꝰ hic est doctor de quo Isaie tricesimo. Dabit tibi panem dñs artũ et aquam breuem: et non faciet vltra auolare a te doctorẽ tuũ. scolares boni solent parce viuere vt possint melius studio vacare. boni etiã doctores solent cõstanter eruditiõi insistere. Uñ ꝛ hic duo notantur que ad profectũ bonorũ scolariũ requiruntur. Primũ est sobrietas auditorum. que notatur cum dicitur. Dabit tibi dominus panem artum et aquã breuẽ. Secundum est stabilitas doctorũ que notatur cum dicitur. et non faciet auolare vltra a te doctorem tuũ. Scdo fuit beat⁹ hieronimus doctor copiosus Mathei tredecimo. Omnis scriba doctus in regno celorũ similis est hoi patrifamilias q̃ profert de thesauro suo noua et vetera. Beatus hieronimus de thesauro sui cordis ꝓtulit noua et vetera. id est autoritates noui et veteri testamenti: dominus enim ipsum quasi physon sapientia adimpleuit Isaie quadragesimo quito. c. Dabo ei thesauros absconditos et archana secretorũ vt sciat qꝛ ego dominus. Dominus dedit beato hieronimo thesauros absconditos in inquisitione humanorum et archana secretorũ in perscrutatione diuinorũ. tercio fuit beat⁹ hieronim⁹ doctor gloriosus Danielis duodecimo q̃ docti fuerũt fulgebũt quasi splẽdor fit momẽti et qui ad iusticiã erudiunt multos quasi stelle in ꝑpetuas eternitates Beatus hieronimus fuit doct⁹ in se ꝛ ideo habet claritatem bone fame Sapiẽtie. 8. Habeo propter hanc claritatez ad turbas et honorem apud seniores. multos etiam erudiuit ad iudiciam. ꝛ ideo habet eternitatem vite beate Ecclesiastici vicesimo qr. Qui elucidant me vitam eternam habebunt. quia ergo beatus hieronimus fuit precipuus indagator et elucidator. Ideo factus est vite beate perpetuus possessor Ad quam et cetera.

De sancto Hieronimo

Sermo secundus.

Est sapiens aĩe sue sapiens et fructus sensus illius laudabilis Eccle. tricesimoseptimo. In verbo proposito duo notantur a quibus beat⁹ hieronimus ꝯmen-

datur. Primo enim commendatur a cogni
tione agendorum cum dicitur. Est sapiens
anime sue sapiens. Secundo commendatur
ab excutione cognitorum. cum dicitur. et
fructus sensus illius laudabilis. Quantū
ad primum sciendum ꝙ beatus. Hieroni-
mus fuit sapiens quadrupliciter. Primo
enim fuit sapiens in detestatione peccato
rum. Secundo fuit sapiens in obseruatio
ne mandatorum. Tercio in aggressione ar
duorum Quarto in eruditione indoctorū
Primo ergo sapiens fuit in detestatione.
peccatorum Ecclesiastici tercio. Sapiens
cor et intelligibile abstinebit se a peccatis
et in operibus iusticie successꝰ habebit ho
mines sapientes ad hoc debent diligen-
ter studere vt peccata valeāt declinare Ec
clesiastici vicesimoprimo. Quasi a facie co
lubri fuge peccatū sicut homo iuxta colu-
bruin non dormit securus sic quando occa
siones peccatorum se offerunt quo eas de
clinet debet esse sollicitus. contra multos
qui occasiones peccandi querunt. quia a-
mant pericula in ipsis peribunt. Ecclesia
stici tercio. Qui amat periculum in ipso ꝑ
ibit sic ergo ad sapientiam cordis pertinet
vt homo abstineat a peccatis. et ideo com
petenter hic subditur et in operibus iusti
cie successus habebit et congruo ordine. Pri
mo enim debemus peccata declinare et dei
commissis penitentiam agere vt possimus
in operibus iusticie proficere. Primo eñ
peccata extirpare debemus vt postmodum
deo per bona opera placeamus. Hieremie
quarto. Nouate vobis nouale et nolite se
rere super spinas contra multos qui ī pec
catis mortalibus aliqua de genere bono-
rum faciunt et ideo absq; innouatione no
ualis bona sua super spinas dispergunt.
Prouerbiorum vicesimo tercio. Esto sapi
ens et dirige in via animum tuum ſm istū
modum beatus hieronimus fuit sapiens
et hoc per declinationē peccatorum in viā
etiam mandatorum direxit animum suum
ꝑ multiplicationem bonorum. Secūdo fu
it sapiens beatus hieronimus in obserua
tione mandatorum. Prouerbiorum vicesi
mo octauo. Qui custodit legem filius sapi
ens est. Custodia legis est thesauri custo-
dia preciosissimi lex enim domini homīes
a via peccatorum auertit et ad viam domi
ni conuertit. lex etiam domini sapientiam
tribuit psalmista. Lex domini immacula-
ta conuertens animas. ecce ꝙ lex dei facit
ad conuersionem peccatorum. sequitur te
stimonium domini fidele sapientiam pre-
stans paruulis. Ecce ꝙ lex domini opera
tur ad eruditionem paruulorum sicut enim
aque materiales abundant in vallibus. sic
aque sapientie salutaris abundant in hu-
milibus Mathei vndecimo. Cōfitebor ti
bi domine pater celi et terre quia abscon
disti hec a sapientibus et prudentibus et
reuelasti ea paruulis. Tumor enim super
bie repellit infusionem sapientie salutaris
quā sibi acquirit vallis humilitatis. psal-
mista. Inter medium montium pertransi-
bunt aque. valles medie sunt inter mōtes
et ideo in vallibus abundant aque sapien
tie salutaris que sunt aque spirituales. sic
ergo qui custodit legem filius sapiens est.
vnde ad istam custodiam legis mandatorum
dei hortatur moyses. Deutronomij quar
to. Hec est vestra sapientia et intellectus
coram populis vt audientes vniuersi pre
cepta hec dicant. En populus sapiens et in
telligens. Gens magna. populus sapiens
dicit quantum ad contemplationem eter-
norum intelligens dicit quantum ad ob-
seruationem mandatorum. Gens magna
dicit quantum ad executionem operum bo
norum. talis sapiens fuit beatus Iheroni
mus quia mandata domini suscepit et su-
scepta seruauit Prouerbiorum decimo. Sa-
piēs corde precepta suscipiet. Tertio fuit
beatus Iheronimus sapiens in aggressio
ne arduorum Prouerbiorum vicesimoquar
to. Uir sapiens fortis est et vir doctus ro
bustus et validus. Duo dicit in quibus for
titudo virorum spiritualium consistit. scz
in aggressione arduorum et in sustinentia
aduersorum. Quantum ad primum dicit
vir sapiens fortis est. et hoc quia viriliter
aggredietur ardua Prouerbiorū vltimo.
Manum suam misit ad fortia. nos videmꝰ
homines robustos corpore qui non vo-
lunt ad ardua opera assurgere. dicunt etiā
ꝙ non possunt asperitatem penitentie su
stinere. videmus etiam homines corpore
imbecilles qui in operibus penitentie in
ueniuntur viriles huius ratio est: quia ſm
ꝙ vulgariter dicitur. quantū valet homo
tantum valet terra sua. sic certe quantum
fortis est spiritus tantum sibi facit in ope
ribus penitentie seruire propria membra
Prouerbiorum. 18. Spiritus viri sustētat im
becillitatem eius. Unde illi qui sunt de ex
ercitu christi qui est virtus et sapientia dei
patris. carnem suam crucifigunt cum vitiis
et concupiscentijs. hec est sapientia que
melior est ꝙ̄ arma bellica vt habetur Ec-
clesiastes. 19. Homo enim quandoq; sub ar

mis bellicis succumbit. Sed sapientia penitentie homines ab omni insultu peruerso defēdit propter hoc dicitur hic q̄ vir sapiens fortis est et hoc quātum ad aggressionem arduoꝝ sequitur. et vir doctus robustus et validus hoc intelligitur quantū ad abstinentiam aduersoꝝ dominus enim sanctos suos quos elegit p tribulatiōes probauit Judith .8. Omnes qui placuerūt deo per multas tribulationes transierunt fideles vnde videtur q̄ beatus Iheronimus deo placuit quia sicut in vita ipsius legitur multas pro christo tribulationes sustinuit via enim iustorū est in itinere sustinuit via enim iustorū est in itinere sustinētie aduersorum Actuum .14. per multas tribulationes oportet intrare in regnum celoꝝ. Quarto fuit beatus Iheronimus sapiens in eruditione indoctoꝝ prouerbioꝝ .9. Si sapiens fueris tibimet eris ꝛ proximis tuis competēti ordine loquitur sapiētia cum dicit. Primo tibimet ipse eris sed cum subdit et proximis tuis homo eniꝫ debet sibi sapientiam acquirere ꝛ post acquisitionem sapientie debet ipsaꝫ aliis p eruditionem refundere vnde homo primo debet seipsuꝫ exhibere choncham canalem vt primo aquam sapientie salutaris recipiat et postmodum ipsam auditoribus refundat contra multos qui prius docent q̄ȝ audiant prius predicant q̄ȝ modum predicationis congnoscant prius magistri q̄ȝ discipuli Ecclesia dei modo abundat talibus hominibus monstruosis qui cū aures non habuerint volūt esse alioꝝ oculi. Romanorū .10. Fides ex auditu auditus autem p verbum dei mirabile est quomodo homines audent aliis verbum fidei proponere cum non audierunt nec verbum fidei a doctoribus catholicis receperunt. Sed dices quia habent bonos quaternos et bonos sermones a bonis doctoribus confectos et ordinatos et audacter aliis proponere possunt illa bona verba que ibi reperiunt Ad hoc respondeo responsione rusticorū qui dicunt in pelle ouis quicquid vis scribis. in pelle ouis si falsum ibi scribitur ab ignaris diuine legis falsum hauritur. falsum proponitur falsum auditur et sic totū peruertitur ꝛ auditores in errorem mittūtur, talis predicator presumptuosus non fuit beatus Iheronimus ipse eniꝫ quasi fugientes litteras per totū orbem sequebatur. et sicut ipse de semetipso dicit mallebat aliena verecunde discere q̄ȝ sua impruden ter vigere. iste ergo sibimet ipsi sapiēs fuit, etiam fuit sapiens proximis suis. Ipse enim fuit vir ille de quo dicitur. Ecclesia. 37. Vir peritus multos erudit ꝛ anime sue suauis est. suauitas siue iocunditas doctorum est profectus auditorum. Prouerbio. 23. Exultat gaudio pater iusti. Et q̄ sapientem genuit letabitur in eo. Sic ergo primo commendatur beatus Iheronimus a cognitione agendoꝝ. cum dicitur. est sapiēs anime sue sapiens. Secundo ꝯmendatur ab executione cognitorum cum dicitur et fructus illius sensus laudabilis. Sciendū est ergo q̄ est quadruplex fructus. Primo est fructus operationis bone. Secundo est fructus eruditionis doctrine. Tercio est fructus dilectionis interne. Quarto est fructus retributionis eterne. Primo ergo est fructus operationis bone Sapientie tercio. Bonorum laborum gloriosus ē fructus Debemus etiam bonis operibus insudare vt laudabiles fructus ipsorum in gloria possimus percipere. Prouerbioꝝ vltimo. Date illi de fructu manuum suarū et laudent eam in portis opera eius. fructus manuum dicuntur executiones bonoꝝ operū que erunt in futuro in refectionem operantium secundo Thimotei .2. Laborantem agricolam oportet primo de fructibus suis percipere. sequitur et laudent eam in portis opera eius. in die iudicii magnum laudis preconium bonorum operum testimonium Johannis decimo. Opera que ego facio in nomine patris mei hec testimonium perhibent de me opera enim bona. vel mala sequuntur mortuos et bonum vel malum testimonium perhibebunt pro ipsis vel ꝯtra ipos Apocalipsis decimo quarto. Opera enim illorum sequentur illos. Secūdo est fructus eruditionis doctrine. Ecclesiasti. tricesimoseptimo. Vir sapiens plebē suam erudit et fructus sensus illius fideles. Beatus Iheronimus plebem suā verbo p̄dicationis erudiuit. et per scripta sua adhuc erudire nō desinit. ipse enim fructus sensus diuine sapientie fideliter custodiuit. et liberaliter in scriptis nobis dereliquit. et ideo a viris studiosis multum debet laudari Ecclesia. tricesimosexto. Vir sapiens implebitur benedictionibus et videntes illum laudabunt. Nos in scriptis doctorum videmus sapientiā ipsorum et ipsam retorquere debemus in ipsorum laudem seu p̄coniuꝫ Isaie tercio. Dicite iusto q̄m bene quoniam fructum adinuentionū suaꝝ comedet. iusto debemus dicere quoniam bene supple accidet. quoniam ad inuentionum suarum fructum comedet. Et

sciendũ est q̄ est duplex adinuentio. Una adinuentio peccatorum quorum scʒ peccatorum adinuentiones sunt in excogitationibus malorum. ſm q̄ mala excogitant ſʒ hoc et mala recipient Jheremi. 6. Ecce ad adducã mala super populum istum fructũ cogitationum eius: quia verba mea non audierunt ⁊ legem meam proiecerunt. Secundo fuit adinuentio virorum sapientiũ et studiosorum qui per lucidas expositiones occulta sacre scripture in lucem producunt. Talis fuit beatus Jheronimus. ipse enim obscuritates sacre scripture declarauit. et totum corpus biblie in linguam latinam transtulit Job vicesimo octauo. profunda fluuiorum scrutatus est et abscondita produxit in lucem. et ideo habet et habebit vitaʒ eternam Ecclesiastici vicesimo quarto. Qui elucidant me vitam eternam habebunt. Tercio est fructus dilectionis interne. Ecclesiastici vndecimo. Breuis in volatilibus est apis. ⁊ initium dulcoris habet fructus eius. per apes signantur sãcti doctores qui habent exterius aculeum seuere correctionis. Sed interius retinent mellifluum dulcorem amoris vel dilectionis. audi summum doctoreʒ dicentẽ. Apo. 3. Ego quos amo arguo et castigo. in argutione et castigatione ostẽditur aculeus seuere correctionis in amore designatur dulcor meliflue charitatis vel dilectionis. Ad idem pertinet quod dicitur secundo Thi. 4. Argue. obsecra. increpa. in omni patientia et doctrina. argue increpa dicit quantũ ad seueram correctione. obsecra dicit quã tum ad benignam et dulcem dilectionem sic enim in castigationem subditorum debet exiberi exterius aculeus seuere correctionis. q̄ retineatur interius suauitas vł benignitas debite dilectionis. Quarto est fructus retributionis eterne Jsaie quarto In die illa erit germen domini in magnificentia et gloria. et fructus terre sublimis et exultatio his q̄ saluati fuerint de israel. germen domini est christus qui non virili semine sed mistico spiramine est concept⁹. Luce primo. Spiritussanctus superueniet in te et virt⁹ altissimi obũbrabit tibi. ideo q̄ et quod nascetur vocabitur filius dei. Illud germen in carne mortali fuit in confusione ⁊ ignominia. vnde ipse de semetipso dicit. Ego sum vermis et non homo. obprobrium hominum et abiectio plebis. Sed istud germẽ in die illa id est in die iudicij erit in magnificentia et gloria Luce vicesimoprimo. Tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum potestate magna et maiestate. sequitur. et fruct⁹ terre sublimis. Terra ista est beata virgo maria. huius terre fructus est christus psalmista. Terra nostra dedit fructum. hoc ẽ beata virgo maria ꝯcipiet et pariet christum. fuctus huius terre fuit humilis pro tempore passionis Philipenses. 2. humiliauit semetipsum factus obediẽs (deo patri) vsq̄ ad mortẽ mortẽ aũt crucis. Sed iste fruct⁹ terre effectus est sublimis in tempore resurrectionis Philip. 2. Propter quod et deus exaltauit illum et dedit ei nomen vt in nomine iesu omne genu flectatur celestiũ terrestrium et infernorum. et sequitur. et exaltatio his qui saluati fuerint ex israel. Jsrael interpretatur videns deum. in quo signantur electi qui vident deuʒ radio gloriosi luminis illustrati. Jstis saluatis est exultatio in regno dei vbi exultant sancti in gloria et letantur in cubilibus suis. cum quibus beatus. Jheronimus modo letat. et cum ceteris sanctis confessoribus dei gloriatur in illa vita de qua Jsaie quinquagesimoprimo. Gaudium et leticia inuenietur in ea gratiarum. actio et vox laudis. ad quam leticiam nos perducere dignetur

De sancto remigio.

Sermo primus.

Dilectus deo et hominibus moyses cui⁹ memoria in benedictione est. Ecclesiastici. 45. In verbo ꝓposito cõmendatur beatus remigius a duobus. Primo enim commendatur a sanctitate vite. cum dicit. dilectus deo et hominibus moyses. Secundo ꝯmendatur ab odore bone fame cum dicitur. cuius memoria in benedictione est. Quantum ad primam sciendum q̄ quatuor reperiuntur propter que sancti a deo et hominibus diliguntur. Primum est mundicia animorum. Secundum est obseruantia mandatorum. Tercium est mansueta perfectio operum bonorum. Quartum est salutifera eruditio auditorum. Primum ergo propter quod homines diliguntur a deo et hominibus est mũditia animorum. Canticorum secũdo. Dilectus meus michi et ego illi q̄ pascitur inter lilia. Domin⁹ iesus christ⁹ qui est candor lucis eterne et speculum sine macula inter lilia pascitur qr animoꝝ fidelium candore et mundicia delectatur. Nec mirum. Nam sicut dicitur. Ecclesiastici. 13. Omne animal diligit

sibi simile. et animalia ad sibi similia cōue
niunt. videmus em̄ columbas cum colum-
bis. grues cum gruibus volare. videmus
etiam oues cum ouibus habitare. christ⁹
aūt qui de seipso dicit. Ego flos cāpi. chri
stus dicitur flos campi quia sine humano
labore natus. lilium conualiū quia purita
tis nitore candidatus. et ideo animos req̄
rit ad modū liliꝫ candidos. Ecclesiastici q̄n
quagesimo. Quasi lilia que sunt in transi-
tu aque. lilia in transitu aque abundantio
rem habent humorem ⁊ ideo longiori tem
pore retinent acceptum candorem. vnde vi
demus ꝙ cum ramus vbi sunt flores liliꝫ si
in globo terre humido ponatur candor flo
ris longiori tempore cōseruat̄ propter q̄d
beatus Remigius recte flori liliꝫ compara
tur. Candorem em̄ munditie quem accepit
non amisit. sed ipsum finaliter conseruauit
vnde de ipso legitur. nunq̄ȝ in eo inuenit
aduersari⁹ humani generis. nec ꝙ fraude
deciperet nec ꝙ cumulatione fuscaret. Se
cundo dilectus est beatus remigius propt̄
obseruantiam diuinorum mandatorū Jo-
hannis. i5. Si precepta mea seruaueritis
manebitis in dilectione mea sicut ego pre
cepta patris mei seruaui et maneo in eius
dilectione. Obseruanda sunt mandata dei
a fidelibus christianis quia illustrant ho-
minem tam in statu aduersitatis q̄ȝ in sta-
tu p̄speritatis vt Pro. 6. Mādatū lucerna
est et lex lux. mandatū lucerna dicitur pro
nocte aduersitatis et lux d̄r pro die prospe
ritatis. verba em̄ mandatorum dei non so
lum debent obseruari quia illustrant sed
quia inflammant vt habetur Jheremie vi
cesimo. Factus est sermo tuus quasi ignis
estuans clausus q̄ȝ in ossibus meis. et defe
ci ferre non sustinens. sicut enim ignis ci-
to manifestatur in stupa sic ignis charita-
tis cito manifestatur in anima per exterio
ra et fructuosa opera. Istum ignē sue cha
ritatis dominus in terraꝫ cordis beati Re
migiꝫ misit et ibidē illum perfecte ardere
voluit. Unde de ipso legitur ꝙ fuit in ora-
tione deuotus in charitate perfectus. Ter
cium propter quod sancti homines diligū
tur est mansueta perfectio operum bonoꝝ
vt habetur Ecclesiastici tercio. Fili in man
suetudine opera tua perfice. et super gl'iaꝫ
hominum diligeris. scd̄m hunc modū bea
tus Remigius opera sua in mansuetudine
perfecit. et ideo tam a deo q̄ȝ hominibus
meruit diligi. clementia solet hominem di
ligibilem reddere. ipse enim fuit suauis et
mitis et multe misericordie omnibus inuo

cantibus se multi sunt qui faciūt bona de
genere bonorum et precipue religiosi sta-
tuta ordinis seruantes horas canonicas
in ecclesia frequentantes. Sed omnia ista
minime sunt sapida si fuerunt condimento
mansuetudinis destituta Judic nono. Hu
milium et mansuetoꝝ semꝑ tibi placuit de
precatio. vnde oratio minus sapida reddi
tur quando mansuetudinis condimento
destituitur. Multi sunt etiam mansueti in
statu subiectionis qui immites et crudeles
inueniuntur in statu prelationis. ꝙ tamen
mansueto multum operetur ad efficatiam
correptionis psalmista. Superuenit man-
suetudo et corripiemur. vnde quia roboā
iugum grauius q̄ȝ pater eius super filios
israel aggrauare voluit decem tribus de
regno suo in quo non erant nisi duodecim
amisit. 3. Regum. i2. et propter hoc tam in
statu subiectionis q̄m prelatiōis valet mā
suetudo. propter quod debemus in māsue
tudine nostra facere et perficere. aliqui sūt
qui cū opus misericordie vel pietatis pau
peribus impendūt ista cum duriciis verbo
rum faciunt. et ideo illud totum quod dāt
administrant. cum tamen dulcedo verboꝝ
supereminent distributionem donorum.
Ecclesiastici. i8. In omni dato ne des tristi
ciam verbi mali. nōne ardorem refrigera-
bit ros. Sic et melius verbum q̄ȝ datum.
Nōne ecce verbum super datum bonum.
sed vtraq̄ȝ cum homine iustificato. Sic bea
tus remigius opera pietatis in mansuetu
dine perfecit. ideo super gloriam hominū
dilectus fuit Ecclesiasti. 45. In fide et bo
nitate sanctum fecit illum. ⁊ elegit eum ex
omī carne in fide dicit quia dominus spiri
tum radio fidei illustrauit. in lenitate dicit
quia eius mansuetudo aspera in vias pla-
nas posuerunt. et sic in offenso pede per vi
as huius mundi transiuit homo mansue-
tus non iniuste diligitur. inter aues enim
solemus colombas ⁊ turtures mansuetas
aues diligere. miluos vero aues rapaces
odio habere. sic in animalib⁹ oues anima
lia mansueta diligimus. vulpes vero tan-
q̄ȝ animalia maliciosa et lupos tanq̄ȝ ani-
malia crudelia odio habemus. Sic domi-
n⁹ in iudicio homines crudeles redarguet
contra ipsos pro mansuetis terre arguet.
Isaie vndecimo. Arguet in equitate pro
mansuetis terre Quarto diliguntur sancti
homines propter eruditionem in doctorū
Mathei. decimoseptimo. Hic est filius me
us dilectus in quo michi complacui ipsuꝫ
audite. homines solent libenter audiri qꝛ

dicunt noua. aut quia dicunt. ardua. Aut
quia dicunt vtilia. doctores quandoq₃ li-
benter audiuntur q₂ noua loquūtur. Actu.
17. Athenienses omnes et aduene hospi-
tes ad nihil aliud vacabāt nisi aut dicere
aut audire aliquid noui. Sʒ quandoq₃ ac
cidit ꝙ nouitas doctrine est causa subuer
sionis humane fidei seu christiane. ꝓpter
hoc primo Thimotei.6. Prophanas vocū
nouitates deuita. Sʒ doctrina beati remi
gij nō fuit doctrina talis nouitatis immo
fuit doctrina regenerationis et renouatio
nis spiritussancti. vnde de ipso potest dici
quod scribitur Ecclesiasti.49. Cōsecrat⁹
est ꝓpheta euertere ꝛ eruere ꝛ ꝑdere ꝛ ite
rū edificare ꝛ renouare. Intētio illius bea
ti. Remigij fuit per suam predicationem
euertere et perdere iniquitates. Edificare
virtutes. renouare penitentes Secūdo so
lent homines libenter audiri quia dicunt
magna prouerbio.viij. dicit sapiē audite
me quia de rebus magnis locutura suʒ ma
gna est loquela sanctorum que nos prouo
cat ad comprehensionem eternorum. Eph
tercio. In charitate radicati et fundati vt
possitis comprehēdere que sit latitudo. lō
gitudo, sublimitas et profundum. Tercio
audiuntur homines libenter qui dicūt vti
lia. libenter enim audirent scolares pau-
peres vnam lectionem per quam crederēt
obtinere vnam prebendam vel episcopa-
tum parisiensē; sancti patres legerunt no
bis lectiones per quas vita eterna que in
eternum permanet habetur nō per quas
prebenda temporalis que cito preterit ob
tinetur. ipsi enim contennebant tempora
lium trāsitoria. et appetebāt sibi et nobis
permanentia eterna secundo Chorintheo.
quarto. Non contemplantib⁹ nobis que
videntur sed q̄ nō. Que eñ videtur tēpalia
sunt que autem non videntur eterna. Sic
ergo primo commēdatur beatus. Remigi
us a sanctitate vite cum dicitur. Dilectus
deo et hominibus moyses. Secundo com
mendatur ab odore bone fame cum subdi
tur: cuius memoria in benedictione est.
Sciendum est ergo ꝙ memoria sancti re-
migij est primo grata dilectione. Secūdo
eterna duratione. Tercio profusa cōpassi
one. Quarto imitanda operatione. Pri
mo ergo memoria beati. Remigij est gra
ta dilectione. Ecclesiastici quadragesimo
nono. Memoria iosie in compositione odo
ris facta est opus pigmentarij. Josias in
terpretatur vbi est incensum domini. hui⁹
modi incensum causat diuine charitatis
incētiuū. Ignis enī diuie charitatis animā
accendit. ꝛ animā in dilectione dei ꝛ pro-
ximi fluentem facit. Sed sciendum est ꝙ
ignis mundane cupiditatis ꝛ concupiscen
tie carnalis. ꝛ diuine charitatis differunt.
Ignis mundane cupiditatis affligit pena
liter. ignis concupiscentie carnalis consu-
mit deformiter. ignis diuine caritatis ac-
cendit suauiter ꝛ dirigit salubriter. treno
rum primo. De excelso misit ignem in os-
sibus meis ꝛ erudiuit me dominus. De ex
celso mittit dominus in ossibus sanctorum
ipsos suauiter accendendo. Erudit eos ip
sos salubriter dirigendo. Beatus remigi⁹
fuit iosias in quo fuit incensum domini ex
feruore diuine charitatis. Eius memoria
facta est in compositione odoris. Odor a
romaticus quando per halationem se dif
fundit recreat olfactus quos perfūdit non
solum hominis sed etiam dei vt habetur.
Genesis vicesimoseptimo. Ecce odor filij
mei sicut odor agri pleni cui benedixit do-
minus. istius iosie memoria non solum fa
cta est compositione odoris. sed est opus
pigmentarij id est christi. hic est pigmenta
rius de quo Ecclesiastici tricesimo octauo
dicitur. Unguentari⁹ pigmenta faciet sua
uitatis ꝛ vnctiones cōficiet suauitatis sci
endum est ꝙ sunt species fetide peccato-
rum que in ortis cordium nostrorum nas-
cuntur. ꝛ sunt species odorifere virtutum
et donorum que a domino tribuuntur vt
habetur Jacobi primo capitulo. Omne da
tum optimum et omne donum perfectum
desursum est descendens a patre luminuʒ
Secundo memoria isti⁹ sancti dicitur eter
na duratione vt habetur Sapientie. iiij.
capitulo. Immortalis est memoria illius
Quia apud deum nota est ꝛ apud homines
Non est mirum si istius sancti memoria
est immortalis. quoniam ipsius est immor
talis iusticia. vt habetur Sapientie primo
Justicia perpetua est et immortalis.
Justicia enim fidei est illud signum quo
ab angelo signantur serui dei in frontib⁹
eoꝝ vt habet Apocalipsis .vi. ꝛ quia ista
iusticia nulla culpa in vita beata euacua-
bitur iō nec signū nec sigtū .i. nec iust⁹ nec
iusticia nulla obliuione delebitur. imo in
memoria eterna erit iustus. ista memoria
apud deum ꝛ homines nota dicitur. quia
apud deum nota est nulla obliuione dele-
ri potest. deus enim non cognoscit alio ꝙ
seipso. imo est sua cognitio. ꝛ ideo sicut de
us nō potest seipso carere. ita nec eius no
ticiā potest vlla obliuio delere vt habetur.

Ecclesiastici vicesimotercio. Domino deo
nostro anteq̄ crearentur omnia sūt agnita
deo tanq̄ crearentur non seipsis nec alio
q̄ deo a domino cognoscuntur. Istius eti-
am memoria immortalis est apud homines
nota. nō sicut dicit Ecclesiastici primo. Ge
neratio preterit generatio aduenit. et sic a
generatione preterita sanctorum preconia
accepimus. ita generationi que est futura
eadem preconia predicando refundimus
et sic a generatione vsq̄ ad vltimam gene
rationem et resurrectionem transfunden-
do continuabitur. et quia ibi nulla obliuio
erit idcirco sanctorum memoria in eternū
manebit. Tercio istius sancti memoria est
profusa compassione vt habetur. Actuum
decimo. Orationes tue et elemosine tue
ascenderunt in memoriam in conspectu do
mini. Sciendum q̄ sanctorum orationes
humiles penetrant celi fastigia ipsorum
pietates et compassiones impetrant pau-
perum suffragia. Unde de orationibus hu
milibus Ecclesiastici tricesimo quinto dici
tur. Oratio humiliantis se nubes penetra
bit et donec propinquet non consolabitur
et non discedet donec altissimus aspiciat.
isto sancto conformatione nullus humilior
et ideo eius oratione nulla celsior et pene
trabilior. et ideo summo et excelso domi-
no nulla vicinior: sic orationes sanctorum
penetrant celi fastigia: ipsorum etiam pie
tates ad quas elemosine pertinent impe-
trant pauperum suffragia primo Thimo-
tei quarto. Pietas a domino vtilis est pro
missionem hīs vite que nunc est et future
per pietatē enī ꝛ bona tempalia mltiplicā
tur. et bona eterna acquirūtur. et q̄ tem-
poralia multiplicātur illi⁹ vite que nunc
est promissionem habere dicitur. Prouer-
bioꝝ. 3. Honora deum de tua substantia.
et de primitiīs frugum tuaꝝ da pauperib⁹
et replebuntur horrea tua saturitate et vi
no torcularia redundabunt: quādoq̄ do-
minus temporalia bona subtrahit, pecca-
tis populoꝝ prouocat⁹. quādoq̄ ipsa mul-
tiplicat hoꝝ penitentia et elemosinis pla-
catus. sic ergo presentis promissionem ha
bet vite que nunc est. q̄ per ipsam multi-
plicantur tempalia. habet etiam et future
qua per ipsam acquiruntur eterna. Luce
16. Facite vobis amicos de māmona ini-
quitatis vt cum defeceritis recipiant vos
in eterna tabernacula. iste sanctus facie-
bat sibi amicos de māmona iniquitatis. i
de diuitiīs inequalitatis. ipse diuitias q̄s
habebat ita inequaliter diuidebat q̄ mi-
norem partem sibi retinens maiorē partē
pauperibus tribuit. Quarto istius sancti
memoria est imitanda operatione. Isa. 26
Memoriale tuū in desiderio anime viri mi
litares quando audiūt fortia facta inclito
rum militū mirabiliter delectantur et desi
derant vt per ipsoꝝ exempla ad consimilia
prouocent: sic nos quando audim⁹ illustria
facta et vitas sanctoꝝ desiderare debem⁹
vt imitari possimus vestigia ipsoꝝ paruꝫ
est enim audire sanctorū preconia nisi imi
tari studeamus ipsorū vestigia primo Cho
rinteoꝝ. 4. Imitatores estote mei sicut et
ego christi bonū erat illi imitari qui seque
batur vestigia christi. Nos ergo sanctorū
vestigia imitemur humiliter qui christum
secuti sunt fideliter. vt cū ipsis christū fina
liter comprehendamus et cū ipsis in chri-
sto laudemur. et christum laudem⁹ feliciter
vt de nobis dicatur quod de iusto iustorū
dicitur memoria iusti cū laudibus. quod
nobis prestare dignetur.

De sancto Remigio.

Sermo secundus.

Ambula coram me ꝛ esto profectus Genesis
decimoseptimo. In verbo p
posito tria notantur a quibus beatus Re
migius commendatur. Primum est sancte
operationis promptitudo quod notat cum
dicitur. Ambula. Secundum est bone intē
tionis rectitudo. quod notatur cū dicitur.
corā me. tercium ē pfecte pmotiōis plenitu
do quod notat cū dicit. et esto profectus.
Quantū ad primū ergo dicit ambula. Sci
endū est ergo q̄ debem⁹ ambulare tripli
citer exēplo beati Remigii informati: sicut
ipse tripliciter ambulauit. Primo enī debe
mus ambulare p mūdam viam castitatis.
Secūdo per viā lucidā veritatis. tercio p
viā feruidā charitatis. Primo ergo debe
mus ambulare per viā mūdā castitatis. ps
Ambulans in via imaculata hoc michi mi
nistrabāt. via ꝯcupiscentie carnalis est via
immūda: via lutosa. sed via continētie siue
castitatis est via mūda. via speciosa. p istā
viā domin⁹ beatū remigiū tanq̄ iustū per
viam rectam deduxit. et ideo fuit dignus
christi minister signat⁹ p aliquem de aliīs
pueris de quib⁹ Danielis. 1. dicitur pcepit
rex vt introducerentur pueri in quibus nul
la esset macula decori forma. eruditi sapi
entia. vt ministrarent regi. Istam viā bea-

so remigio dn̄s monstrauit. Prouerbioꝝ.
4. Uiam sapientie monstrabo tibi. ducam
te per semitas equitatis. quas cum ingres
sus fueris non artabuntur gressus tui. et
currens non habebis offendiculum presta
re scꝫ via lutosa. via saxosa. via montuosa.
Offendiculum vie lutose scꝫ concupiscen-
tie carnalis declinauit beatus remigius
per mundiciam castitatis. offendiculū vie
saxose id est ire vel iracundie declinauit ꝑ
planiciē mansuetudinis siue pietatis. Of
fendiculum vie montuose id est superbie
declinauit beatus remigius per profundū
perfecte humilitatis. Unde de ipso compe
tenter cantatur qui pius prudens humi-
lis pudicus. ⁊c. Secundo debemus ambu
lare sicut ambulauit beat⁹ Remigius per
viam lucidam veritatis vt habetur Isaie
nono capitulo. Uenite et ambulemus do-
mus Jacob in lumine domini dei nostri.
Illi in lumine dei nostri ambulāt qui tra-
ditionē diuinoꝝ mandatorum obseruant
Prouer. 6. Mandatū lucerna est et lex lux
Sed illi per vias tenebrosas gradiuntur
qui traditionem diuinorum mandatorum
transgrediuntur Prouerbioꝝ. 4. Uia erro
rum ad viam fidei et bonorum morum di-
cit apostolus Epheseos. 5. Eratis aliquan
do tenebre nunc autem lux in domino. per
istam viam lucidam veritatis beatus Re-
migius ambulauit Isaie sexagesimo. Am
bulabant gentes in lumine tuo et reges ī
splendore ortus tui. in domino iesu christo
in vna persona duas naturas fide saluber
rima confitemur scilicet naturam diuinita
tis. que notatur cum dicitur. ambulabunt
gentes in lumine tuo. et naturam humani
tatis que notatur cū subditur. et reges in
splendore ortus tui. splendor generatur
ex repercussione radioꝝ solis ad aliquod
corpus solidum et politum. Corpus christi
fuit solidum corpus. quia caruit infirmita
te culpe originalis. fuit etiam corpus poli
tuꝫ quia caruit apostemate culpe actualis
hoc corp⁹ lux diuinitatis impleuit et ideo
non est mirum si in oculis mentium fideli
ter credentium splendorem generauit. ad
lumen istius splendoris beatus Remigius
tanq̄ rex bonus sciens se et alios regere
ambulauit qui fidem diuinitatis et huma
nitatis christi in vna persona inuiolabili-
ter obseruauit. Tercio debemus ambula
re sicut ambulauit beatus remigius per
viam feruidam charitatis Isaie quinqua
gesimo. Ambulate in lumine ignis nostri
et in flammis quas succendistis nobis.

In igne duo sunt: splendor et calor. sic cha
ritas duo facit in nobis. illuminat enim in
tellectum et inflammat affectum. quantum
ad illuminationem intellectus dicitur. am
bulate in lumine ignis nostri. Charitas
enim oleum est quod positū est in lampade
cordium nostroꝝ. illustrationi interiori p̄
stat adminiculum siue fomentum. Chari-
tas est enim illa vnctio de qua. i. Johannis
scd̄o dicitur. Unctio docet vos de omnib⁹
vnde beatus augustinus. Ille totum habꝫ
et qd̄ latet et quod patet in diuinis sermo
nibus qui charitatem tenet in moribus.
Charitas etiam non solum illuminat intel
lectum. sed et inflammat affectum. et quan
tum ad hoc dicitur. Ambulate in flammis
quas succendistis nobis. Nature flamme
est ꝙ in aliquo tanq̄ in subiecto radicatur
attamē a subiecto proprio per quandam ꝓ
tensionem elongatur. sic dico ꝙ flāma cha
ritatis in corde beati remigij tanq̄ subie
cto ꝓprio fuit ꝑ opera pietatis per quādā
protensionem vsq̄ ad releuationem indi
gentie proximoꝝ seipsā elongauit. ⁊ ideo
promissionem vite que nūc est et future ꝓ
meruit. i. Thimotei. 4. Pietas ad omnia
vtilis est. promissionem habens vite que
nūc est et future. Sic ergo primo notatur
sancte operationis promptitudo. cuꝫ dicit
Ambula. Secundo notatur bone intentio
nis rectitudo. cum dicitur coram me. Sciē
dum ꝙ debemus tripliciter ambulare co
ram domino sicut beatus remigius ambu
lauit. Primo ergo ambulauit in simplicita
te intentionis. Secundo in sinceritate eru
ditionis. Tercio in strenuitate bone ope
rationis. Primo ergo ambulauit in simpli
citate intentionis Isaie tricesimo octauo.
Obsecro dn̄e memēto queso. quō ambula
uerim coram te in veritate et corde perfe-
cto. ille recte in veritate ambulat qui ad
exemplar illius qui est via veritas et vita
facta sua regulat atq̄ examinat. nobis re
cte imputare debet si male agamus ad ex
emplar quod est christus operari debem⁹
Exodi vicesimoprimo. Inspice et fac scd̄m
exemplar tibi monstratum in monte. scd̄m
istud exemplar beatus Remigius regula
tus fuit. et ideo sibi ⁊ alijs multū profuit
Malachie secundo. Lex veritatis fuit in
ore eius. et iniquitas non est inuenta in la
bijs eius. In pace et equitate ambulauit.
et multos auertit ab iniquitate et sic bene
ambulauit in veritate. sequitur. et corde ꝑ
fecto. corde ꝑfecto corā deo gradit. cuius
cor simpliciter et totaliter per rectam intē

tionē in deum erigitur prouerbiorum decimo. Qui ambulat simpliciter ambulat cōfidenter qui aūt deprauat vias suas manifestus erit. Multi vias suas deprauant q̄ corā deo simpliciter sz fraudulenter ambulāt in corde. et corde loquūtur. ꝛ corde operanť. tales vulpib⁹ assimilantur q̄ non recto tramite sed per vias tortuosas gradūtur. sed tales in examine districti iudicū capienť et in man⁹ gladij tradenť. et in partes vulpium iudicabūtur. ps̄. Tradenť in manus gladij partes vulpium erunt. Sed hec vt prius diximus quando secreta cordium manifestabuntur. i. Chorinteoꝝ. 4. Veniet dominus et illuminabit abscondita tenebrarum et manifestabit consilia cordium. Secūdo debem⁹ ambulare sicut ambulauit beatus Remigi⁹ in sinceritate eruditionis. 2. Chor. 2. Non sumus sicut plurimi adulterantes verbum dei. sed in sinceritate sicut ex deo coram deo in christo loquitur. Verbum dei in sinceritate debet ꝓponi. quia non debet habere aliquid falsitatis vel erroris admixtum quia deus debet esse verbi predicationis originale principium. debet etiam esse coram deo. quia deus debet esse sancte predicationis finis et principale intentum. Debet etiam esse verbum predicationis in christo: quia totaliter debet cedere in christi gloriam siue ꝓconium Romanoꝝ vndecimo. Quoniam per ipsum et ex ipso et in ipso sunt omnia. ipsi gloria in secula. Tercio debemus ambulare coram deo sicut ambulauit beatus Remigius in strenuitate operationis bone Romanoꝝ. 12. Prouidentes bona non solum coram deo. sed etiam coram hominibus. nos debemus prouidere bona coram deo vt sibi placeamus. debemus etiam ꝓuidere bona coram hominibus. vt illis per bona opera luceamus Mathei. 5. Sic luceat lux vestra coram hominib⁹ vt videāt opera vestra bona. et glorificent patrem qui in celis est. Secundum istum modum bene ambulauit beatus Remigius in strenuitate bone operationis Luce. 24. Fuit vir potens in opere et sermone coram deo et omni populo. Beatus remigius fuit vir potens in sermone erudiendo doctrinis. fuit etiam vir potens in opere irradiendo exemplis et chorufcando miraculis. Sic ergo notatur secundo bone intētionis rectitudo. cum dicitur. coram me sequitur. ꝛ esto perfectus. Ubi notatur perfecte promotionis plenitudo. Sciendum ergo ꝙ debemus esse perfecti sicut beatus Remigi⁹ tripliciter. Primo in gubernatione subditoꝝ. Secundo in eruditione indoctorum. Tercio in comprehensione eternoꝝ. Primo ergo fuit perfectus in gubernatione subditoꝝ. Geneſ. 6. Noe vir iustus atqꝫ ꝑfectus in generationibus suis cū deo ambulauit. per noe qui gubernauit aquam potest signari beatus Remigius qui sicut sanctus archiepiscopus gubernauit ecclesiam. iste enim ex sapiētia refulsit. ideo gubernacula possedit prouerbioꝝ. 1. Audiēs sapiens sapientior erit. Et intelligens gubernacula possidebit. iste noe beatus id est remigius competenter per noe figuratus fuit vir iustus. ille est iustus de quo cātatur. Iustus germinabit sicut lilium et florebit in eternum ante dominum. iste iust⁹ sicut lilium germinauit per conceptionem boni propositi. sed in ista vita floruit claritate honeste ꝯuersationis: sed floret et florebit ineternum ante dominum iocunditate amenitate eterne retributionis. iste nō solum fuit vir iustus imo etiam perfectus gubernatione subdite plebis vita enim ꝑlatoꝝ debet esse perfecta respectu vite subditorum. Unde paulus apostolus loquens de se et alijs prelatis sibi similib⁹ dicebat Philipenſ. tercio. Quicunqꝫ perfecti sum⁹ hoc sentiamus. iste noe vir iustus atqꝫ perfectus in generationib⁹ suis cum deo ambulauit. ille cum deo ambulat qui totis ꝑcordijs ad illa superna bona in quib⁹ christus in dextera dei patris sedet per desiderium suspirat Collo. 3. Si consurrexistis cū christo que sursum sunt querite. vbi christus in dextera dei sedens. que sursum sūt sapite non que super terrā. Secūdo fuit perfectus beat⁹ Remigius in eruditione indoctoꝝ. 2. Thimotei. 3. Omīs scriptura diuinitus inspirata vtilis est ad docendū. ad arguendum. ad corripiendum ad erudiendum in iusticia. vt perfectus sit homo dei ad omne opus bonum instructus. tunc aliquid dicitur esse perfectum quando potest sibi simile generare. Unde pepela id ē femina perfecta sunt quando talia qualia sunt generare voluere. Beatus Remigius in sapientia sibi a deo infusa perfectus fuit. deus enim qui dat omnibus affluenter et non improperat ipsum aqua salutaris sapientie potauit quam ipse sibi non auare retinuit. sed alijs per eruditionē refudit. Ecclesiastici. 39. Si dominus magnus voluerit spiritu intelligentie replebit illum ꝛ ipse tanqꝫ imbres mittet eloquia sapientie sue. Tercio fuit ꝑfectus sanct⁹ remi

gius in comprehensione eternorum Philipen. tercio. Non q iam acceperim aut iam perfectus sim sequor. aut si quomodo comprehendam. quando dicit apostolus se non esse perfectum loquitur de perfectione patrie que consistit in plena visione et fruitione et omnis imperfectionis euacuatione. i. Chorintéorũ. 13. Cum autẽ venerit quod perfectum est euacuabit qd quod ex parte est. Istam autem perfectam comprehensionem nõdũ habebat: sed ad ipsam totis desiderijs anhelabat. vñ et dicebat. sequor aut sed quomodo cõprahendã. Sz quomodo comprehendim bona eterna q̃ in facultate nostra nõ sunt posita. sed a nobis mirabiliter elongata. Respondeo q qui vult vsq ad soliũ excelsum et eleuatũ peruenire oportet eũ ibi vel per gradum vel scalam ascendere Genesis. 28. Legit q iacob vidit scalam stantem super terraz et eius cacumen tangens celũ. ista scala potest dici charitas que hic super terram in terrenis cordibus consistit. sed eius cacumen per meritũ vsq ad celum pertingit. Epheseos tercio. In charitate radicati et fundati vt possitis comprehendere cũ omnibus sanctis que sit latitudo longitudo sublimitas et profundum. in illa superna felicitate cõprehendemus cũ omnib sctis que sit latitudo diuine maiestatis. longitudo eternitatis. profundũ diuinorũ iudiciorum sublimitas eternorũ gaudiorum. Ad que gaudia nos perducat.

De sancto Francisco

Sermo primus.

Cum esses paruulus in oculis tuis caput in tribubus israel factus es primo Regum quindecimo. In verbo proposito commendat beatus Franciscus a duobus Primo a veritate interne humiliationis cum dicitur. Cum esses paruul in oculis tuis. Secũdo commendatur a dignitate diuine exaltationis. cum dicitur caput in tribubus israel factus es. Quantum ad primum sciendum est q quattuor proprietates commendabiles sunt in paruulo que fuerunt in beato francisco. Prima est humilitas in affectu vt habetur primo Thessalonicenses. 2. Facti sum paruuli in medio vestri tanq si nutrix foueat filios suos nutrix ad terram se prosternit vt filios lactare possit: ideo quasi puerũ et stultum se reddit. et sic puerum flentem ad risum attrahit. Item nutrix cibũ masticat. et quasi comedere pretendit. vt puerũ sic ad deglutiendũ introducat. Triplicem ergo modũ tangit apostolus scdm qd se habebat vt habetur ad Thessalonicenses. i. humilitatem cũ dicit. Fact sum vas electionis apostolus qui raptus fuerat vsq ad terciũ celũ humilem se exhibuit ad informationem subditorũ. contra superbos qui ꝗuis nullius sint momenti in oclis dei super alios volũt sublimari. contra quos dicitur Luce decimosexto. quod altum est hominib abhominatio est apud deũ scdm iustum modum humilis fuit beatus franciscus. vnde de ipso legit q super humilitatem studuit edificare seipsum vt sapiens architectus fundamentũ preiacens quod a magistro suo didicerat q̃ propter hoc de sinu patris descendit vt verbo et exemplo hũilitatem doceret. Secũdo ostendit apostolus qd debebat omnib vt habetur ad Romanos primo ca. iudeis et gentib et grecis ⁊ barbaris sapientib et insipientibus debitor sum. Sequit. Tanq si nutrix foueat filios suos. Ubi ostendit apostol suam charitatem Nutrix enim quandoq filios alienos nutrit pro mercede et non ex amore suos autem ex dilectione. Hanc ergo dilectionẽ ostendens dicit vt habet primo ad Thessalonicenses secũdo caplo. Uolebam tradere vobis non soliũ euãgeliũ dei. sed etiã animas vestras quoniam charissimi nobis facti estis. Ipsa pia charitas et charitatis pietas in beato francisco fuit. Unde de ipso legit. q se per deuotionem agebat i deũ per compassionem se transferebat in christũ. et per condescensionem se inclinabat ad proximũ: et per generalem conciliationem ad singula bat se ad prime innocentie statũ. Secũda proprietas paruuli est idoneitas in profectu Isaie sexagesimo. Minimus erit in mille. et paruulus in gentem fortissimam. Btũs francisc fuit paruus minor minim. paruus in conspectu populi et despectus et fatu reputatus. Unde et pater eius carnalis ipm quasi vinculis cõstrixit. Sed minor fuit in libra ꝓpriũ iudiciũ. nihil de se nisi peccatorẽ iudicauit. Unde eo legit. Hui sãcti viri mẽtez omnium virtutum custos ⁊ decor humilitas tam copiosa vbertate repleuerat vt in propria reputatione nihil esset nisi peccator. cum tñ esset splendor et speculum omnimode sanctitatis. Tercio fuit minimus cõsideratione diuine maiestatis. Gene. xxviii. Loquar

ad dominum meum cum sim puluis et ci-
nis. Nichil abiecti⁹ cinere. nichil minuti⁹
puluere. ille ergo se abiectum ⁊ minimum
reputat qui se puluerē et cinerem appella
bat. Genesis. 43. Iste est frater noster mi
nimus de quo dixeratis michi. millenari-
us numerus est numerus perfectionis.
Beatus ergo franciscus in mille fuit quā
to in ꝑfectionē religionis excreuit Math.
decimonono. Si vis perfectus esse vade ⁊
vende omnia que habes ⁊ da pauperibus
que perfectio ⁊ si sit cōmunis omni religio
ni. tn̄ quasi propria videtur ordini fratruꝫ
beati francisci. et hoc quia nihil habēt nec
in ꝓprio nec in cōmuni. Sic ergo minimus
fuit in mille et paruulus fuit in gentē for-
tissimam. Paruulus sicut iam dictum est
fuit beatus franciscus qui in gentem fo.-
fortissimam profecit fratrū scilicet minoꝝ
qui sunt fortes fortiores fortissimi. Fortes
sunt informatione morum. Fortiores in cō
solatione afflictorum. Fortissimi in destru
ctione errorum. in istis enim secundum be
atum Augustinum libenter recipit osculū
columbinum pulcherrima et modestissima
charitas. mores scilicet informando. et af
flictos consolando. dentem caninum retū
dit solidissima veritas erroris destruendo
Tercia proprietas laudabilis paruuli est
cognitio secretorum vt habetur Mathei
vndecimo. Confitebor tibi domine pater
celi et terre quia abscondisti hec a sapien
tibus et prudentibus ⁊ reuelasti ea paruu
lis. sapientes sunt carnalia scientes. pru-
dentes sunt temporalia sectantes: domi-
nus ab istis secreta sue sapientie abscon-
dit. Nec mirum aque enim pluuiales con-
turbant puritatem fontis. vt in sua purita
te non possit bibi. nec etiam videri Isaie. I
Tolatur impius ne videat gloriā dei. Itē
vos scitis ꝙ obductio vmbre sua interpo-
sitione oculus corporis retardat ne sol vi
deatur in rota. Sic obductio peccatorum
oculos mentis caligine sua obnubilat nc
claritas diuina videatur in puritate sua.
Isaie sexagesimo. Tenebre operiēt terraꝫ
et caligo populos sic ergo dominus secre
ta sue sapientie a prudentibus et sapienti
bus abscondit que tamē paruulis reuela
uit. paruuli enim humiles sunt apti ad re-
ceptionem sapientie. superbi vero sunt in
epti et hoc possumus videre per exemplū.
diuina enim sapientia est eminens et ex-
celsa vt habetur ad Romanos vndecimo.
O altitudo diuitiarum sapientie et scientie
dei ꝙꝫ incomprehēsibilia sunt iudicia eius
et inuestigabiles vie eius. Vos scitis qꝫ
tumidum et inflatum eminentiam alteri-
us rei a se repellit quam tamen concauum
in se recipit. sic tumor et inflatio eleuatorū
in se eminentiam diuine sapientie non re-
cipit quam tamen humilitatis concauitas
comprehendit. vnde quarto Regum quar
to legitur ꝙ vasa vacua implenit helise-
us. Item vos scitis ꝙ cognitio fit per ali-
quam mutationem cognoscentis et cogni
ti. superbia enim a diuina sapientia se elō
gat ad quā humilitas appropinquat Psal
mista. Excelsus dominus et humilia respi
cit. et alta a longe cognoscit. Augustinus
in libro de penitentia. in rebus visibilib⁹
vt excelsa quisqꝫ contingat in altum erigi-
tur. Deus autem cum sit omnium excellen
tissimus non elatione. sed humilitate con-
tingitur. Hec secreta diuine sapientie dn̄s
beato frācisco reuelauit. vn̄ de ip̄o legitur
Et si scripturaꝝ peritiam non haberet per
naturam ꝓfunda tamen scripturaꝝ miro
intellectus penetrabat acumine. et vbi ma
gistralis scientia foris stabat affectus in
trabat amantis. Quarta proprietas lau-
dabilis paruuli est adeptio regni celorum
Mathei. 19 Sinite paruulos venire ad me
talium em̄ est regnum celoꝝ Luce. 14. Le
gitur de quodam ꝙ fecit magnam cenam
et vocauit multos. Et sunt tria genera ho
minum qui se ab illa cena excusauerunt.
Primus quia duxerat vxorem. Secundus
quia iugum boum probare volebat. Ter-
cius quia villam emeret. In quo notantur
tria genera hominum peccatorum. Luxu-
riosi qui sequuntur concupiscentiam car-
nalem. auari qui sequuntur cupiditatem
terrenam. superbi qui appetunt domina-
tionem: I. Iohannis. ⁊. Omne qđ est in mū
do aut est cōcupiscentia carnis. aut est con
cupiscētia oculoꝝ. aut superbia vite. Istis
peccatoribus se excusantibus precepit pa
terfamilias vt pauperes debiles ad cenaꝫ
introducerentur. Nam specialiter paupe-
rum est regnum celorum. pauperes elegit
deus in hoc mundo diuites in fide here-
des regni quod repromisit deus diligenti
bus se talis fuit beatus franciscus paup-
tatis zelator precipuus. vnde de ipso legi
tur. In conclaui requisitus a fratribus q̄
virtus magis faceret amicū deo quasi se-
cretum cordis sui aperiens dicebat. No
ueritis vos fratres spiritualem viam per
ueniendi ad christum esse paupertatem tā
ꝙꝫ humilitatis fomenta et ꝑfectionis radi
cem cuius est fructus multiplex sed occul-

tus. Sic em̄ cōmēdat beat⁹ frācisc⁹ a sub
limitate iterne humiliationis cū dicit. cū
esses puulus i oculis suis. sequitur. Caput
in tribubus israel factus es vbi cōmēda
tur a dignitate diuine exaltationis. Sciē
dū ergo q caput hȝ eminētiā i situ cogni
tionē i actu. influētiaȝ i motu. effluētiā in
fletu. sic ergo beat⁹ Frācisc⁹ habuit emi-
nētiā in situ Deutro. xxviij. Cōstituet te
dn̄s de⁹ tuus i caput ⁊ nō in caudā caput
prima pars est aialis. ⁊ cauda postrema.
illi ergo in caudā ⁊ nō in caput efficiūtur
qui ꝓpter mores debitos deijciunt. ⁊ illi
in caput ⁊ nō i caudā constituunt q̄ ꝓpter
scientiam ⁊ vite sanctitatē alijs ꝑponunt
talis fuit beat⁹ Francisc⁹ Ecclesiastici. xj.
Sapientia humilitati exaltabit caput il-
lius. j. Regū. ix. Dedit eis locū i capite eo
rū q̄ fuerāt iuitati. Dn̄s multiplex nobis
cantat inuitatoriū Mathei. xj. Uenite ad
me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati estis in ps.
Uenite filij audite me. Jtē venite post me
faciaȝ vos fieri piscatores hominū. Sed
post tot iuitatoria pauci iueniuntur q̄ ve
lint in ecclesia dei vnū responsoriū canta
re. vel vnā lectionē legere. Sed beat⁹ frā
ciscus cū suis fratribus vocat⁹ est et iui-
tatus respōdit. assum⁹. Baruch. iij. Stel-
le vocate sunt et dixerūt assum⁹. vnde de
beato francisco ⁊ eius fratrib⁹ potest ex-
poni illud Osee. j. filij iuda ⁊ filij israel cō
gregabantur pariter ⁊ ponent sibi caput
vnū. filij iuda possūt dici simpliciores fra
tres peccata sua deflētes ⁊ sacerdotibus
confitētes. filij israel possunt dici fratres
peritiores i sacris scripturis deū vite que
rentes. isti congregantur pariter i loci cō
munitate ⁊ caritatis vnitate viuētes. isti
sibi caput suū posuerūt quando beatum
frāciscū sibi prefecerūt. Secūdo caput ha
bet cognitionē in actu Job. xxix. Splēde
bat lucerna ei⁹ sup caput meū. ⁊ ad lumē
illius ambulabā in tenebris. caput dicit
mēs hominis psalmista. Jnebriasti i oleo
caput meū. caput oleo inebriatur. quādo
mens hominis gratiarū carismatibus im
pletur. lucerna sup huiusmodi caput splē
det quando de⁹ hominē sua sapientia re
plet. lucerna enim dicitur sapientia scri-
pturarū. ij. Petri. j. Habem⁹ firmiorē pro
pheticū sermonem cui benefacitis atten-
dentes tanq̄ lucerne lucenti i caliginoso
loco. Ad lumē istius lucerne homo ambu
lat in tenebris quando per scientiam scri
pturarū sibi caueat a periculis. Hanc sciē
tiā habuit beatus Frāciscus. vñ de ipso
legitur ⁊ si imperitus sermone. sciētia ta
mē plen⁹ reserabat dubia. q̄ animi abscō
dita ꝑduxit i lucē. Nec mirū si vir sanct⁹
poterat hoc facere cū actorē scripturarūȝ
gestaret i corde ⁊ virtutē ipsarū haberet
in opere. Tercio caput habet influentiā in
motu Ecclesiastes. ix. Oī tēpore vestimen
ta tua sint cādida ⁊ oleū de capite tuo nō
deficiat. oleū gratiarū in beato francisco
nō defecit. sed in tanta abūdantia fuit q
sicut oleū i capite vsq ad barbā aaron id
est vsq ad viriles predicationes ⁊ opera
tiones fratrū suoꝝ descēdit Prouerbioꝝ
iiij. Dabit capiti tuo augmēta gratiaꝝ et
corona iclita ꝓteget te. Corona prelatoꝝ
est ꝑfect⁹ subditoꝝ. j. Tessal' ij. Que est
em̄ spes nr̄a aut gaudiū aut corona glo-
rie nonne vos ante dn̄m nr̄m glo. ꝑfectio
discipuloꝝ gaudiū ⁊ corona est magistro
rū. Hi em̄ fruct⁹ laboꝝ suoꝝ edituri sunt
fruct⁹ magistri est obediētia discipuli cu
ius bona cōuersatio corona est magistro.
Jste ergo vir sanct⁹: q: in simplicitate sua
ambulauit beatos post se filios in orna-
mentū ⁊ coronā glorie derelinq̄t Prouer
bioꝝ. xx. Justus q̄ ambulat in simplicita
te sua beatos post se filios derelinquit.
Quarto habet caput affluentiā in fletu.
Hieremie. ix. Quis dabit capiti meo aquā
et oculis meis fontē lachrymaꝝ vt ploreȝ
die ac nocte. per noctē signat stat⁹ ꝑsentȝ
miserie p diē status future glorie. Et ista
duo causa fletus sanctis hominib⁹ debēt
esse. Unde Cāticoꝝ. v. Caput meū plenū
est rore ⁊ cincinni mei guttis noctium. in
rore signat dulcedo future glorie q̄ differ
tur. in guttis noctiū signatur amaritudo
presentis miserie q̄ auget. hanc abūdan-
tiā fletus habuit beat⁹ Frācisc⁹. vnde de
ipso legit q sancti patris oculi caligaue-
rūt non senectute: sed lachrymis. ipse em̄
fuit de illis beatis ploratorib⁹: de quib⁹
dicitur Johānis. xvj. Plorabitis ⁊ flebi-
is vos: mūd⁹ aūt gaudebit. Sed tristicia
vestra vertet in gaudiū. ⁊ gaudiū vestrūȝ
nemo tollet a vobȝ. hoc est gaudiū qd nul
lo dolori miscebit/ nulla iterruptione rū-
pet/ nullo fine claudet. ad qd nos ꝑducat

De sancto Frācisco Sermo secundus.

AB infantia cre-
uit mecū miseratio Job. xxxi.
Beatus Francisc⁹ in verbo ꝑ
posito cōmendat a trib⁹. Primo pie com-

passionis affectu: cum dicitur. miseratio.
Secundo a sancte conuersationis profe⸗
ctu. cū dicitur. creuit. Tercio a sollicite cō
tinuationis effectu. cum dicitur. ab infan
tia. Quoniā ergo a domino misericordia
plus ꝙ̄ sacrificiū diligitur. miserationes
eñ eius sup̲ omnia opera eiꝰ. ita vt etiaʒ
iudicium misericordia sup̲etur. Ideo mi⸗
sericors anima commendatur. et hoc qua
druplici ratione. Primo quia reconciliat
reum. Scd̄o q̄r liberat obligatuʒ. Tercio
quia emollit cor durum. Quarto quia ac⸗
quirit per meritum abundantiam spiritu
alium bonorū. Primo ergo misericordia
recōciliat reum Thobie. iiij. Quomō po
tueris ita esto misericors si multū tibi fue
rit abūdanter tribue. si aūt exiguum libē
ter illud imp̲tiri stude. ita eniʒ fiet vt nec
auertatur facies domini a te solent homi
nes auertere facies suas ab eo qd̄ est eis
graue ⁊ tediosum Sapiētie. ij. Grauis est
nobis ad videndum. solent autem cōuer
tere facies suas ad illud quod est delecta
bile ad vidēdū Canticoꝝ. ij. Ostn̄de michi
faciem tuaʒ. sonet vox tua in aurib9 meis
vox enim tua dulcis et facies tua decora.
vnde ergo dn̄m a te faciem suam nō auer
tere nō est aliud ꝙ̄ te oculis eius placere
Ecclesiastici. xxx. miserere anime tue pla⸗
cēs deo. quasi diceret. Si vis placere deo
miserere anime tue. ⁊ hoc visitando eam
oculo considerationis. mulcēdo solatio
dulcis allocutionis. sanando medicamen
to sacramentoꝝ. ornando vestimento vir
tutum. Cibando pane deuotionis. potan
do vino cōpūctionis Prouerbioꝝ. xi. Be
ne facit anime sue vir misericors. anime
dicit non corpori. cōtra multos qui de ani
ma parū curant carnem cum magna dili⸗
gentia procurāt Job. xxiiij. Pauit sterilē
id est carnem vacuam a conceptione san⸗
ctarū affectionum. ⁊ que nō parit fructus
scʒ bonaꝝ op̲ationuʒ. ⁊ vidue nō bn̄ fecit
vidue id est anime solatio veri sponsi per
peccatuʒ destitute. Secūdo misericordia
liberat obligatuʒ. Danielis. iiij. Peccata
tua elemosina redime ⁊ iniq̄tates tuas mi
sericordijs pauperꝝ. anima obligatur dia
bolo per peccatū. huius aūt obligatiōes
cōtractꝰ iniciat̃ in p̲uersa cogitatiōe. rati
ficat̃ in morsa cōsensus deliberatiōe cōsū
mat̃ ⁊ ꝓpalat̃ i. exteriori op̲atiōe. Multū
eñ est fatuū ꝯtractū aliquē cū diabolo fa
cere ipse eñ nobilissimā creaturā animā
scʒ rationalē dei ymagine isignitā. eiꝰ si⸗
militudine decoratā. virtutū varietate or
natā. vult sibi vēdicare ⁊ quasi redigere i
suā possessionē ꝓpter modicā ⁊ falsaʒ mo
netā. id est breuē ⁊ fallacē delectationeʒ
peccati cui debemꝰ dicere id Actuū. viij.
Pecunia tua tecū sit in p̲ditionē. Sed dʒ
hō elemosinis peccata sua redimere ⁊ ani
mā ꝓpriā liberare Prouerbioꝝ. xiij. Re⸗
dēptio anime viri ꝓprie diuitie: nō cōgre
gate: nō coadunate: sed disp̲se: sic beatus
Frācīscus animā suā redemit. disp̲sit eñ
dedit paup̲ibꝰ: iusticia eiꝰ manet in secu
la seculoꝝ. Et ideo bn̄dictꝰ dn̄s q̄ hodie
nomē suū ita magnificauit: vt nō deficiat
laus eiꝰ de ore hominū p̲ p̲reconiū sancti
tatis ipse eñ spūaliter adimpleuit id Ge
nes. xij. Egredere de t̃ra p̲ contēptū oium
tēporaliū siue terrenoꝝ. ⁊ de cognitione
tua p̲ dimissionē amicoꝝ carnaliū. vel affi
nitate ꝯiunctoꝝ. de domo patris tui p̲ di
missionē ꝓprioꝝ parentū sciēs illud Deu
tro. xxxiij. Qui dixerunt patri suo ⁊ matri
sue nescio vos. ⁊ fratribus suis ignoro il
los. ⁊ nescierūt filios suos hi custodierūt
eloquiū tuū ⁊ pactū tuū seruauerūt. Ter
cio misericordia emollit cor durū. ij. Ma⸗
chabeoꝝ. iiij. Cōtristatꝰ est animo antio
chus ꝓpter necē onie summi sacerdotis ⁊
misericordia flexꝰ lachrymas fudit. recor
datꝰ defuncti modestiā ⁊ sobrietatē. iste
architectus erat durꝰ ⁊ obstinatus ⁊ cū la
chrymas fudit misericordia flexꝰ cor durꝝ
qd̄ nec cōuertit̃ per aduersa. nec emollit̃
per ꝓspera. Nec p̲ cōminatiōes tabescit.
nec p̲ ꝓmissiones liq̄scit Ecclesiastici. iij.
Cor durꝝ male habebit in nouissimis. ta
le eñ cor sic iduratū dulcedo diuine mĩi
cordie siue pietatis emollit ⁊ i lachrymas
resoluit. cor eñ durꝝ signat̃ p̲ petrā oreb
Numeri. xx. cū eñ murmurasset populus
ꝓpter defectū aq̄ dixit moises. Audite re
belles ⁊ icreduli nonne de petra hac poteri
mꝰ vobis aquā eijcere. Cūq3 leuasset ma
nū p̲cutiēs virga bis silicē egresse sūt aq̄
latissime ita vt populꝰ biberet ⁊ iumēta.
qn̄q3 eñ dn̄s p̲cutit cor durū in virga rigi
da ostēsiōis seueritatis districti iudicij et
nō fluūt aq̄. Qn̄q3 p̲cutit v̄ga flexibili ostē
sionis dulcedinis sue mĩicordie siue pie
tatis. ⁊ tūc cor durꝝ liq̄scit ⁊ sicut fluit cera
a facie ignis sic pereāt p̲ctōres a facie dei
id est peccata in peccatoribꝰ spūs eñ diui
ne mie est spūs iudicij ⁊ spiritus ardoris.
Isaie. iiij. Qui cōiunctꝰ rubigini peccati
producit fumū cōpūctiōis ⁊ deuotiōis vt
sic ab initio cordis tanq̄ ab origie fōtis sca
turiēt p̲ ap̲tos meatꝰ oculoꝝ corpis fluat

fons aque salientis. id est salire facientis i ablutionē menstruate ⁊ peccatoris. hoc fumo resoluti fuerũt oculi petri apostoli qui post ternam negationem conuersꝰ ad dominũ amare fleuit. Mathei. xxvi. hoc fumo resoluti erant oculi marie magdalene q̃ stãs retro secꝰ pedes dñi lachrimis rigabat pedes eius. ⁊ capillis capitis sui tersit. hoc fumo resoluti erãt oculi ezechielis regis iuda q̃ ꝯuersꝰ ad parietē fletu magno fleuit ⁊ prolongatõez vite sue per annos quindeci ipetrauit. huiꝰ aq̃ fontez petebat Jeremias Jeremie. ix. q̃s dabit capiti meo aq̃s ⁊ oculis meis fontē lachrimarꝫ vt plorē die ac nocte. iterfectos filie populi mei. Bonꝰ monachus erat ille qui volebat mãdatũ qualibet die ⁊ qualꝫ nocte. quarto mĩsericordia acq̃rit abũdantiã spiritualiũ bonorꝫ. pro. xiiij. misericordia ⁊ veritas preparãt bona. ⁊ i oĩ bono erit abundãtia misericordia p̃parat bonũ cõsolãdo affectionem ne p̃cipitetur ꝑ desperatione. Eccle. xxxv. speciosa ē dei misericordia i tp̃e tribulatõis quasi nubes pluuie i tēpore siccitatis nubes pluuie tēpore siccitatis tempat ardorē solis i refrigeriũ hois. sic misericordia di tēperat vehementiã doloris ꝓuenietē ex enormitate patrati sceleris vt nõ corruat homo i ꝓfũdũ desperationis. veritas p̃paret itelligētiã ne i tenebris ignorantie deueniet ꝑ errorē Johãnis. 3. Qui male aggit odit lucē. i ifirmo signũ mortꝭ dꝫ eē q̃ñ nõ potest aspicere lumen candele. sic signũ mortis ē in peccatoribus quãdo fugiunt lumen veritatis ⁊ correptõis sue Johãnis. 3. Lux venit in mundum ⁊ dilexerunt homines magis tenebras q̃ꝫ lucem. Erant em̃ opera eorum mala. ⁊ ideo ne fideles deuient in tenebris ille qui est via ṽitas ⁊ vita vocat eos ad imitatõez sui Johãnis. viij. c. Qui sequitur me nõ ambulat in tenebris sequitur. Et in oĩ opere bono erit abũdantia. nã in opere bono per modũ meriti est abundantia. per modũ retributõis vel premij vita eterna Mathei. xix. Cētuplum accipiet ⁊ vitam eternã possidebit Secundo cõmendatur beatus franciscꝰ a sancte conuersationis profectu. cũ dicitur creuit mecũ. Sciendũ ergo q̃ creuit beatus franciscꝰ quadrupliciter. Primo ꝑ omnis impedimenti amotionem. Scđo ꝑ verbi diuini predicationem. Tercio ꝑ charitatis dilatatõnez. Quarto ꝑ puritatem cordis affluentē compassionem. Primo ergo creuit ꝑ oĩs impedimenti amotionem Gene. xli. Crescere me fecit deus i terra paup̃tatis mee homines habentes pulchras plantas arborũ solent eas a ramunculis ⁊ arbustis circũstantibus emũdare vt possint ad debitam magnitudinē peruenire. Beatꝰ franciscus tã q̃ꝫ bonꝰ ortulanus xp̃i seipsũ a possessione omniũ tēporaliũ emũdauit vt ramos sue itentiõis ⁊ deuotõnis libere posset extēdere ad altitudinem celi cũ apostolo dicēte phili. 3. Cõuersatio nostra i celis est. sancti ei ⁊ si sint i terra per corporalē p̃sentiã, ꝯuersantur tamen i celo per desideriũ ⁊ meditatõnē. Sic ergo beatus frãciscꝰ paup̃tate volũtaria seipꝫ emũdauit sciēs q̃m̃ pauperũ est regnũ celorꝫ. Jacobi. i. Nõne paupes elegit deꝰ diuites i fide heredes regni q̃s repromisit deꝰ diligētibꝰ se. huiꝰ aũt emũdatõnis depauperationis exemplũ habemꝰ a xp̃o. ij. Chorinte. viij. scitis gratiam domini nostri ihesu xp̃i quoniaꝫ diues esset ꝓpter vos egenꝰ factus est vt vos eiꝰ iopia diuites essetis. dicit glosa. spiritualibꝰ bonis per eiꝰ paup̃tatē exuimus nos pãnos veteris iiq̃tatꝭ. iduamur stola imortalitatꝭ. q̃d fecit ad litterã beatus franciscus. pãnos ei qui de mundo erant mũdo reliquit ⁊ nudꝰ nudũ sequēs a mũdo recessit Job. primo nudꝰ egressus sum de vtero matris mee. nudꝰ reuertar illuc per electionem paupertatis volũtarie. ꝫ glosam. ij. Chorinteorꝫ. viij. Nemo se cõdemnat. pauper i cella. diues i consciētia securior dormit paup in terra q̃ꝫ auro tectus i purpura. non ergo expauescas cuꝫ tua mendicitate ad illum accedere qui indutus est nostra paupertate. christꝰ vero se depauperauit. nos ditauit. et ideo beatus franciscus nudus secutus est christũ in seipso representans sue paupertatꝭ vexillum. Secundo creuit beatꝰ franciscus per verbi diuini predicationem. i. Reguꝫ tercio. Creuit samuel ⁊ dominus erat cuꝫ eo. ⁊ ex omnibus verbis eiꝰ non cecidit i terram. samuel iterpretatur exauditio dñi vel exaudiens dominum per quem significatur beatus franciscus qui exaudiuit deũ reuocantem se ⁊ alios Mathei vndecimo Uenite ad me omēs qui laboratis et onerati estis. ⁊ ego reficiã vos. Laborãt homines vel per peccatũ Jeremie. ix. Ut iniqua agerent laborauerunt. vel per penaꝫ temporalez Job. v. homo nascitur ad laborem. sequitur. ⁊ onerati estis per concupiscentiam rerum terrenarum p̃s. Disrũpamus vincula eorum ⁊ ꝓiciamus a nos

bis iuguz ipsoꝝ. Sequitur. Et ego refici
am vos. refectione diuinoruz eloqoꝝ. sic
dominus beatum francis cum refecit. ipz
enī pane sapientie ⁊ itellectꝰ cibauit. et
aqua sapiētie salutarꝫ potauit. Eccle. xv.
Sic ergo creuit samuel. i. beatꝰ frāciscꝰ. ⁊
dñs erat cū eo qñ misit dñs moysē ad edu
cendū filios israel de egipto. dixit ei. Ego
ero tecū Exodi. 3. Sic dñs cū beato franci
sco fuit quādo misit eū filios israel id est
deū videntes ⁊ recte cognoscentes de spi
rituali egipto. i. dͤ mūdo educere. facta ei
humana per ipugnationē hoim ⁊ iundati
onem tribulationū dissoluūtur. Sz facta
dubia frequēter ꝓmouent et fortificātur
Exodi. i. Filij israel quāto magꝫ opprime
bant tāto magis crescebant ⁊ multiplica
bant. vñ ille gamaliel legisdoctor vir ho
norabilis plebi. ad cuiꝰ pedes paulꝰ apo
stolꝰ se legē didicisse gloriat. Cū apostoli
christi ⁊ discipuli a scribis ⁊ phariseis ⁊ le
gisdoctoribꝰ ipugnarēt dixit viri israeli
te attendite vobis super hoibꝰ istis quid
astuti sitis discite ab eis. ⁊ sinite illos qm̄
sicut ex hominibꝰ cōsiliū hoc aūt opꝰ dis
soluet. si vero ex deo est nō poteritis disso
uere eos. ne forte ⁊ deo repugnare videa
mini. non est exercitiū boni studiosi appli
care igeniū dissoluendi demonstratioibꝰ
que ꝯstant ex primis veris imediatꝫ prio
ribꝰ notioribusqꝫ causis. sz magis ociosi.
sic non est exercitiū homini studiosi sz po
tiꝰ curiosi nō furiosi applicare igeniū ad
dissoluendū vera q̄ imediate ꝓcedūt ab ir
radiatōe prime veritatis. tanqꝫ ſm demō
strationes artis iuariabilis ⁊ ifallibilis.
si ex deo est consiliū hoc aūt opꝰ ſm verbū
gamalielis nō poteritis eos dissoluere. ⁊
ideo cū se obligent ad impossibile debēt
sibi ꝓbabiliter timere ne ducantur finali
ter ad obligationem vel probleuma inso
lubile. Philosophus tanqꝫ vir studiosus
⁊ exercitatus i liberalibꝰ dedit nobis ar
tem dissoluendi palagismos et elenchos
male compositos. quia sub apparentia ve
ritatis cuz defectu latentis falsitatis pos
sunt homines ducere ad metam inopina
bilis vel redargutionis. ⁊ sic de alijs. Sic
nos debemus applicare studium ad dis
soluendum colligatōnes impietatꝫ q̄ sub
apparēti momentanee delectatōnis cū
defectu offense maiestatis ducunt homi
nes ad metam eterne dānationis Isaie.
lviij. Dissolue colligationes ipietatis sol
ue fasciculos deprimentes. Sequitur. Et
omnibus verbis eius non cecidit i. terrā

qͦd exponit glosa. sic verba cadūt in terra
ꝓ nihilo habenda ⁊ omni contemptu cal
canda. hoc dicit contra tria genera predi
cantiū verbū dei adulterātiū. Primi p̄di
cant ꝓpter concupiscentiā questꝰ tempo
ralis. ⁊ sic verba eoꝝ cadūt i terra tāqꝫ va
cua siue vana Ecclesiastes primo. Vanitas
vanitatū ⁊ omnia vanitas Secūdi p̄dicāt
ꝓpter appetitū p̄conij laudis. ⁊ eorū ver
ba cadunt i terra ꝙ ꝓ nihilo habenda. qꝛ
illoꝝ gloria ē i ignominiā ꝯmutāda Osee
x. Gloriā eorū i ignominiā commutabo.
Tercij p̄dicant ꝓpter ābitionē excellētie
vel honoris. ⁊ taliū verba cadūt i terra tā
qꝫ omni contēptu calcanda. Quāto ei am
biciosꝰ se erigit altiꝰ tāto deijcit viliꝰ iob
tricesimo Eleuasti me quasi super ventuz
ponēs elisisti me valide. Ambiciosꝰ enim
similis ē vrso q̄ habet artē ascēdēdi supe
riꝰ vsqꝫ ad summitatē arborū et qꝛ nō ha
bet artē descendendi frequenter p̄cipita
tur deorsū ⁊ cadit i gladios vētorū. sic am
biciosi frequēter ꝑ cautelas ⁊ cauilatiōes
suas ascendūt superiꝰ. ⁊ subito dū nō spe
rant i gladios venatorū ifernaliū precipi
tantur iferiꝰ. Tercio creuit beatꝰ francis
cus in charitatis dilatatōne Colo. primo
Fructificantes in opere bono ⁊ crescētes
in omni virtute charitatis. Charitas enī
vigor ⁊ radix est totius icrementi spiritu
alis virtutis Gregorius non habet viro
ris ramꝰ boni operis nisi de radice chari
tatꝫ ꝓdeat Epheseos. 3. In charitate ra
dicati ⁊ fūdati glosa. firmiter plantati ad
similitudinem arboris que quanto plus
terre figitur tanto plus humorē attrahit
⁊ crescit vberius. Sicut enim calor natu
ralis est fomentum totius corporis. sic ca
ritas est fomentum totiꝰ vite spiritualis
ratiōe frigoris ⁊ ignee virtutis ⁊ ipsa con
sistentis. hoc igne calefactus beatus fran
ciscus ⁊ alij partes antiqui seipōs tempo
ralium indumentis exuerūt. et alij ipsorū
imitatores effecti eorum omnia relinquē
tes nudi nudum christū sūt secuti. Solēt
homines querere. vnde hoc est ꝙ princi
pes ⁊ huius mūdi diuites solebant eccle
sias ditare ⁊ eas multis predijs dotare sz
huiꝰ responsio potest esse vt ex parte nr̄a
defectum accipiamus qꝛ religiosis ⁊ cleri
cis secularibus primitus antiqui patres
religiosi ⁊ istitutores ecclesiastici solebāt
feruere igne charitatis ad cuius ardorez
homines calefacti spoliabant se vestimē
tis suis ⁊ ꝓijciebant eis. Sed modo quo
niam abundat iniquitas in clero refrige

cit in populo. ⁊ qui solebat conferre ꝓpri
um modo rapit alienum. ⁊ qui solebat da
re tunicam secum tollit et pallium. Quar
to creuit beatus franciscus per puritatē
cordis affluentem ꝯpassionem. Hester. x.
Fons paruꝰ creuit ī fluuiū magnū ⁊ ī aq̄s
plurimas redūdauit. Beatꝰ frācīscꝰ fuit
fons paruꝰ ante conuersionem ad statum
religiōis vel ꝑfectionē. sed creuit ī fluuiū
ꝑ latā ꝑ̄dicationē. ⁊ ī aquas plurimas re
dūdauit. ꝑ benigni cordis affluentē ꝯpas
sionē Ecclesiastici. xxxix. Bn̄dictio illiꝰ q̄si
fluuiꝰ iundauit. et quomodo cathaclismꝰ
omnem terrā iebriauit. Cathaclismꝰ ē di
luuiū generale. q2 q̄ttuor mūdi climatibꝰ
ꝯmune vn̄ bn̄dictio beati frācisci quasi ca
thaclismꝰ dr̄ terrā iebriare. quia bn̄dictio
sue pietatis siue dulcedinis ⁊ idet̄ q̄si ebri
osa fuisse. non eī eiꝰ compassio vel pietas
solū se extēdebat ad rationalia. sed ēt ad
irrationabilia. obtemperabant ⁊ obedie
bant vice versa. sicut legitur ī eiꝰ legēda.
⁊ hec ē res mirāda nec ita mirāda q̄n hōi
bn̄ itelligēti possit eē ꝑspicua Gene. pri°
legit̄ q̄ ī statu nature ꝯdite pri° hoi omīa
animalia erāt subiecta. sꝫ per peccatū sūt
ab eiꝰ dn̄o elongata. quō ergo mirū si be
ato francisco ad perfectionē vite ꝑducto
⁊ q̄si ad statū inocentie restituto sūt itera
to subiecta que a peccatoribus per pecca
ta fuerunt elongata. Simile bene legimꝰ
in sacra scriptura Danielis. 3. legit̄ q̄ tri
bus pueris missis in fornacem babilonis
non tetigit eos omnino ignis. neq̄ contri
stauit. nec quicq̄ molestie tulit. huius rō
est quia in innocentia inuenti sunt Danie
lis vltimo. legimus danielem missum in
lacum leonum. Sed ꝓpter eius bonitatē
et inocentiam sibi versa est crudelitas le
onum in mansuetudinem. ⁊ nos similiter
de similibus iudicemus. Sequitur. ab in
fantia. vbi ꝯmendatur beatus franciscus
a sollicite continuatōnis effectu. Unde sci
endum est q̄ vita viri sancti nō debet esse
impolata nec in terra simul. Sed continu
ata per diuturnitatem perseuerātie fina
lis. prouerbiorꝫ. iiij. iustorꝫ autē semita
quasi lux splendēs procedit ⁊ crescit vsq̄
ad perfectum diem. sicut enim sol materi
alis sua illuminatione nō deficit. sed sem
per proficit quousq̄ diffusione radiorum
crescat in perfectum diem. sic vita viri sā
cti non debet deficere sꝫ proficere vsq̄ ad
perfectum diem valeat peruenire primo.
Petri. ij. Sicut modo geniti ifantes rati
onabiles sine dolo lac concupiscite vt in

eo crescatꝫ ī salutē. crescere dꝫ hō ꝑ multi
plicationē bonorū operꝫ sicut t̄ra ꝑ appo
sitionē terre crescit ī cumulū Eccle. q̄dra
gesimo q̄rto. Crescere fecit illū q̄si t̄re cu
mulū. Sic ḡ ⁊ nos crescamꝰ ꝑ frequentiā
bonorꝫ operꝫ vt saluemur ꝑ exercitiū ⁊ mū
ditiā manuū nostrarꝫ iob. xxij. saluabitur
inocens saluabitur autē mūditia manuū
suarum. Quam salutem nobis do. di. ⁊c.

De sancto francisco sermo tercius.

Vestigia eius se
cutꝰ ē pes meꝰ Job vicesimo
tercio. Beatꝰ frācīscꝰ n̄ surdꝰ
auditor verbi diuini scripti ī exodo. In
spice ⁊ fac ꝫ exēplar qd̄ tibi ī mōte mōstra
tum est Exodi. xxv. In exēplar qd̄ est chri
stus diligenter inspexit ⁊ ꝫm formaꝫ ⁊ re
gulam illius exemplaris mores et cōuer
sationes informauit. ꝫm hoc in verbo ꝓ
posito notantur duo. Primo enim propo
nit sibi franciscus christum ꝫm rationem
exemplaris. cum dicit. vestigia eius. scd̄o
subdit sollicitudinem mutationis cum di
cit secutus est pes meus. Quantū ad pri
mum sciendum q̄ in Christo est potentia
cuiꝰ consideratio debet in nobis relinq̄
re vestigiūꝫ humilitatis perfecte. In ipo
est etiam sapientia. cuius consideratio in
nobis debet relinquere vestigiū cōuersa
tionis discrete. in ipso est bonitas. cuiꝰ cō
sideratio in nobis debet relinquere vesti
giū operatōnis fructuose. ī ipso est impe
rium. cuiꝰ cōsideratio debet in nobis re
linquere vestigiū ꝓmpte obedientie. pri
mo ergo in deo est potentia. cuius consi
deratio debet ī nobis relinquere vestigi
um humilitatis perfecte. i. petri. v. humi
liamini sub potenti manu dei vt vos exal
tet in tempore visitationis. humiliamini
non exteriori signo sꝫ interius in corde vl̄
animo. Est qui nequiter se humiliat ⁊ in
teriora eius plena sunt dolo. Ecclesiasti.
xix. Sub potenti manu dei. hec non ē ma
nꝰ misericordie que erigit miseros. sꝫ ē ma
nꝰ iusticie que punit ⁊ affligit superbos
Job. xiiij. Manū tuā longe fac a me. Se
quitur. vt vos eruet in tempore visitatio
nis. Ista est natura humilitatis q̄ quan
to aliquis magis humilitate dei intendit
tanto magꝫ a saluatore saluatur Ergo au
gustinus ī libro de virginitate humiliter
ad humilem christum accedite si eū ama
tis ⁊ nolite ab eo recedere. ne cadatꝫ quē
ei cauet abdiscedere rogat ⁊ petit nō ve
niat nisi pes superbie neq̄ manus pecca

toris moueat me. consideratio potētie vt
dictū est debet i nobis reliquere vestigiū
ꝑfecte humilitatꝫ. iiij. Regū. xix. nubecu
la parua quasi vestigiū hoīs ascendebat
de mari. per nubeculā que de facili resol
uitur ⁊ cedit ipellenti signat̄ homo cogni
tōm proprij defectus vel humilitatis ha
bens. Job. xiiij. hō natꝰ de muliere breui
viuēs tempore repletur multis miserijs.
hec nubecula dr̄ parua rōe humilitatis.
⁊ habet vestigiū ꝑ cōformitatē operis. i.
Petri. ij. Ut sequamini vestigia eiꝰ. Hec
nubecula dr̄ ascēdere de mari. mare mun
dus est. de hoc mari hoīes descēdūt quā
do tribulationes huiꝰ mundi pro xp̄i no
mine ꝑuipēdūt. qr i tribulationibꝰ ꝯside
rāt eiꝰ auxiliationē ps̄. Cū ipso sū i tribu
latōnē eripiā eū ⁊ glorificabo eū. bonus
amicꝰ est christꝰ qui non deserit hoīem in
tribulationibꝰ Gregoriꝰ i moralibꝰ. Cuꝫ
quisi ꝓsperitate diligit̄ valde difficile ē
cognoscere vtrū ꝓsperitas aut ꝑsona di
ligat̄. amissio enim ꝓsperitatis iterrogat
vim dilectōis. Secūdo i ipso ē sapiētia. i.
Chorīteoꝝ. i. p̄dicamꝰ verbū dei virtutē
⁊ sapientiā. hec est sapiētia q̄ ē magistra
nostre eruditōis. q̄ regula nostre oꝑatio
nis. q̄ ē virga nr̄e correctōis ps̄. Uirga di
rectōis v̄ga regni tui prouerbioruꝫ. xxij.
Stulticia colligata est i corde pueri. sed
virga discipline fugabit eā. q̄ hāc virgaꝫ
ꝯtemnit non habet vestigiū sapiētie. Sꝫ
vestigiū peccatoris Ecclesi. xxi. Qui odit
correptionem vestigiū est peccatoris quō
autem possimꝰ habere sapientie vestigiū
ꝑ studium conuersationis discrete osten
dit apostolus philipē. ij. Sitis sine quere
la et sicut simplices filij dei sine reprehen
sione in medio nationis peruerse ⁊ praue
inter quos lucetis sicut luminaria in mū
do verbum vite continentes. vt sicut ros
continet medicinam sic ꝯtineatis sapien
tiā ⁊ notabile est ꝙ dicit verbū vite. ⁊ nō
scientie non enim multum ꝓdest ꝓfice
re per doctrinam qui sibi non proficit per
bonam vitam. vnde super illud Gregoriꝰ
Ascendite in montem portate ligna edifi
cate domum. dicit glosa. sepe multa bona
de multis sperantur ⁊ cōuersatio bona vi
detur. sed cum tempus messis aduenerit
⁊ docendi oportunitateꝫ habuit. vel paꝝ
vel nihil est adinuentū. ⁊ succrescēte pau
latim negligentia id parum quod videbā
tur habere ꝑdūt. quod ideo suis euenit
quia in pristinis domibus securi fuerunt
⁊ ꝙ ascenderunt in monteꝫ scripturarum

nec i se domū domini extraxerūt. Tercio
est i christo bonitas cuiꝰ consideratio de
bet i nobis relinquere vestigiū operatio
nis fructose. quoniā bonus israel dꝰ ipse
ei bonꝰ est i affectu dulcedinis multitudi
ne ps̄. Dulcis ⁊ rectꝰ dominꝰ si tn̄ gustatꝫ
quoniā suauis est dn̄s bonꝰ est itellectu
claritatis magnitudīe Job. i. Erat lux ve
ra que illumiat om̄eꝫ hoīeꝫ veniētē i hūc
mūdū bonꝰ est i effectu operationis recti
tudine ip̄e ei est qui operatur i nobis vel
le ⁊ ꝑficere ꝓ bona volūtate Phi. ij. ideo
dicitur Leuitici vndecimo. Sācti estote
qr ego sanctꝰ sū. benignitatem ei suā de
bemꝰ imitari studio operationis merito
rie. qd̄ signat̄. ij. Regū. xiiij. De absolō ꝙ
a vestigio pedis vsqꝫ ad verticē nō erat i
eo vlla macula. absolon interpretat̄ pax
patris. i quo figrur hō bonꝰ q̄ debet ipe
trare pacē ad deū patrē operibꝰ sanctis.
ita ꝙ a pricipio vsqꝫ ad finē. qd̄ signat̄ i ve
stigio ⁊ sic cor nō debet esse aliquid qd̄ dis
pliceat oculis saluatoris Epheseos. i. Su
mus sancti ⁊ imaculati i conspectu eius.
bene dicit i conspectu eius. multi em̄ sūt
qui videntur hominibus sancti. ⁊ i cōspe
ctu hominum. qui i conspectu dei sunt fe
tidi ⁊ inmundi Job. ix. Si lotꝰ fuero q̄si
aquis niuis. ⁊ fluxerit velut mundissime
manus mee cum sordibus intinges me.
Quarto in ipso est imperiū Jsa. ix. Mul
tiplicabitur eius imperium huius cōside
ratio debet in nobis relinquere vestigiū
ꝓmpte obedientie. vnde cuꝫ dixisset Job
vestigia eius secutus est pes meus. subiū
xit. viaꝫ custodiui nō declinaui ex ea a mā
datis labioꝝ eius nō recessi ⁊ in sinu meo
abscondi verba oris eius Job. xxiij. Uiā
domini custodiunt homines per manda
toꝝ executionem ps̄. Uiam mandatorum
cucurri. sed declinant ab ea per mandato
rum excusatōeꝫ ps̄. Non declines cor me
um in verba malitie ad excusatōes in pec
catis. a mādatis labioꝝ dn̄i recedūt ꝑ iu
dicioꝝ trāsgressioneꝫ Dan̄. ix. peccauimꝰ
iniquitatem fecimus. impie egimus et re
cessimus. ⁊ declinauimus a mādatis tuis
in sinu suo abscōdunt verba domini. per
diuinoꝝ eloquioꝝ recordatōnem ps̄. In
corde meo abscōdi eloquia tua. qui sic fa
cit ꝓmptus est adimplendum imperium
dn̄i Exodi. xviij. Si hoc feceris implebis
imperium domini. ⁊ mādata dei poteris
substentare. qui sic obedit suo superiori i
uenit suuꝫ inferius obediēs sibi. vn̄ Jsid̄
de sūmo bono. Caro nō erit subiecta ani

me. nec vita rationi. si animus nõ sit subiect⁹ suo creatori. tũc ei recte nobis subĳciũtur oĩa q̃ sub nobis sunt cũ illi subĳcimur a quo nobis illa sũt subiecta. Sic ergo nobis pponit christus s̄m rationẽ exẽplaris cum dr. Vestigia eius. Seqtur. secutus est pes meus. vbi ponit beatus frãciscus sollicitudinẽ sue imitatiõis. Et sciẽdũ q̄ sicut a pncipio dictũ fuit in christo est potentia cui⁹ vestigiũ secutus est p reuerentiã et timorem Genes. xxxiij. Precedat dñs meus ante seruũ suũ ꝛ ego paulatim sequar vestigia eius. sicut videro paruulus meos posse. Hec sunt verba Jacob ad Esau. Esau iterp̄tatur rube⁹ in quo signat̃ xp̄s q̃ ppter nos fuit sanguie ppõo rubricatus Jsa. lxiij. Quare rubrũ est indumentũ tuũ. ille iacob loqtur q̃ interpretat̃ luctator in quo signatur beat⁹ frãcisc⁹ q̃ de luctu quẽ habuit cõtra carnẽ mũdũ et dyabolũ victoriã est adept⁹. iste dicit precedat dñs meus. dñs nomẽ est potestatis cui debet seru⁹ p timorẽ ꝛ reuerẽtiã humiliari vt habet̃ Malachie. j. Si ego dñs sũ vbi timor meus. Jste timor p̄cedit nos Primo ostendẽdo viã ne in tenebris erremus Mathei. xxviij. Precedat vos in galileã ibi eũ videbitis manifeste: qꝛ q̃ seqtur me nõ ambulat in tenebris Joh. viij. Secũdo p̄cedit custodiẽdo nos ne in via deficiamus. Exodi. xxiij. Ecce ego mittaꝫ vobis angelũ meũ q̃ precedat te ꝛ custodiat in via. Tercio p̄cedit nos congregãdo nos dispersos: vt in vnitate spũs ambulemus Jsaie. lij. Precedat vos dñs ꝛ cõgregabit vos de⁹ israel. p peccatũ em̄ sumus a deo diuisi: sed ip̄e est q̃ p gratiã dispsos israel cõgregabit. sed sicut tripliciter p̄cedet dñs sic tripliciter sequi debem⁹. Debemus em̄ sequi precedentẽ dñm ad illustrandũ per cognitionẽ veritatis Prouerbiorꝫ. iiij. Oculi tui videãt recta. ꝛ palpebre tue precedãt gressus tuos. Debem⁹ etiã seq̃ precedentẽ ad custodiendũ p subiectionẽ nostre volũtatis. vñ petro dictuꝫ est. vade sathana post me: qꝛ noluit ponere volũtatẽ suã volũtati diuie. Tercio debem⁹ seq̃ precedẽtẽ ad cõgregandũ p vnitatẽ caritatis. hec est em̄ q̃ discordes concordat. dispsos sociat. mortuos suscitat. Augustinus. Charitas est concordia mentium. societas electorꝫ. vita beatorꝫ angelorꝫ ꝛ animarũ. neq̄ em̄ anime neq̄ angeli sine charitate viuũt. Sic ergo potest dici. precedat dñs ante seruum suum. Sed quid est q̄ dicit paulatim se sequi. cuꝫ velociter secut⁹ est vestigia dñi. Respõdeo hoc dicit vel ppter defectũ virtutũ. ibũt em̄ sancti de virtute in virtutem. vel hoc dicit ppter humilitatis exemplum Malachie. ij. Cum fecerint modicuꝫ de genere bonorꝫ multa se fecisse putant. boni vero cũ multa bona fecerint modica reputant. Luce. xvij. Cũ omnia benefeceritis q̃ precepta sunt dicite serui inutiles sumus. sequitur. sicut videro paruulos meos posse vidit beatus frãcisc⁹ paruulos suos fratres suos minores posse sequi christum p dimissionẽ omniũ temporaliũ. Nõ em̄ poterãt sequi illũ onerati vt exaltauerũt vt gigas ad currendã viã. sciẽs q̄ deus elegit pauperes i hoc mũdo diuites in fide. primo paupes: vt postmodũ sint diuites. ij. Chorinteorũ. viij. Scitis gratiam dñi nostri Jesu christi. quoniã cũ diues esset in omnib⁹ propter vos egenus factus est vt eius iopia diuites essetis. ibi dicit glosa. nemo cõdemnat pauper in cella diues in conscientia securior dormit paup i terra q̄ꝫ auro diues i purpura. ne ergo expauescas cum tua mendicitate ad illũ accedere q̃ indut⁹ est nostra paupertate. christus em̄ se paupauit nos ditauit. Et ideo beatus frãciscus cum sua mendicitate ad christum accedere nõ expauit. ps. Ego sũ mendicus et pauper: dñs sollicitus est mihi. Secũdo secutus est vestigia sapiẽtie per veritatis predicationem. Ecclesiastici xlij. Dñs cognouit omnẽ scientiã annuncians que preterierunt ꝛ que superuentura sunt ꝛ reuelans vestigia occultorꝫ sacramentorꝫ quod a seculis occultum siue absconditum est. hoc sacramentum est q̄ verbum caro factum est. vestigia huius sacramenti deus reuelari voluit cum predicationem euãgelij apostolis pauperibus humilibus et beato Francisco et suis successoribus dispensaui: t. Luce decimo. Abscondisti hec a sapientibus ꝛ prudentib⁹ et reuelasti ea paruulis id est humilibus. humilitas enim est clauis per quam venitur ad sapientiaꝫ. deus enim superbis resistit: humilibus autem dat gratiaꝫ Jacobi. iiij. hanc gratiam habuit beat⁹ franc isc⁹. vnde potuit dicere illud Epheseos iij. Michi omnium sanctorum minimo data est sapientia vel gratia hec euangelizare i gentibus inestigabiles diuitias christi. minimũ se vocat humilitate qui minores habet i successione. has diuitias gratie christi predicauit ita q̄ ei⁹ predicatio non fuit retrograda vt a contemptu spirit

tualium ad amorem temporaliū inclina
ret. ps. Defecerūt oculi mei i eloquiū tuū
glosa. oculi nō ex ifirmitate: sed ex ingēti
cupiditatis quasi opere lassati. nō em̄ est
ociosus q̄ tantū verbo dei isidet. nec plu-
ris q̄ extra operatur ꝗ̄ q̄ studiū cognoscē
de diuinitatis exercet. ipsa em̄ sapientia
maximū opus est vt antefertur Maria q̄
audiebat Marthe q̄ ministrabat. Tercio
secutus est beatꝰ Franciscus vestigia bo
nitatis per vite conformitatē Job. xj. Ve
stigia dei cōprehendes ⁊ vsq̄ ad perfectū
omnipotentem reperies. vestigia dei cō-
prehēdit beatus Franciscus per vite cō-
formitatem. ⁊ vsq̄ ad ꝑfectū repperit per
apertam visionem. hec autē conformitas
vite in tribus consistit. Primo i passionis
dominice recordatione. ipse em̄ quasi si-
gnaculum posuerat passionē christi siue
christum passum super cor suum. quo solo
sic volebat affici ꝙ nullo alio vellet glori
ari. Galla. vltimo. Mich absit gloriari ni
si in cruce dn̄i nostri Jesu christi. per quē
michi mūdus crucifixus est ⁊ ego mundo
in cruce dn̄i est gloriādum. nam in passio
ne christi est virtus nostra. in cruce gloriā
dum est in morte ⁊ in vita Damascenus.
Omnibus mirabilior est crux christi pre-
ciosa. per nullum em̄ aliud est mors eua
cuata. peccatum deletum. ifernus depre
datus. ad concernendum presentis virtꝰ
donata. ad p̄stinā beatitudinē regressio
directa. qui scit in ista cruce gloriari posi
tus adhuc in terra dulcia poma sua dul
ces fructus de ligno vite decerpit. vnde
beatus Bernardꝰ. Circuire possum celū
et terrā ⁊ mare ⁊ aridā ⁊ nusq̄ te inueniā
nisi tm̄ in cruce. Ubi dormis. vbi pascis.
vbi cubas in meridie. crux tua est cuius
latitudo charitas. cuius lōgitudo longa
nimitas. altitudo spes. ꝓfundum timor,
quicunq̄ inuenit te in hac cruce anima su
spenditur a terra ⁊ dulcia poma de ligno
vite decerpit. sequitur. Per te michi mun
dus crucifixus est glosa. vt me nō teneat
et ego mūdo. glosa: vt ipsum nō teneam.
Gregorius: q2 apostolus non mūdi quere
bat nos a mūdi gloria. ideo se mundo et
mundū sibi crucifixū esse gloriatur. Secū
do attēdit ista cōformitas in puritatis et
sanctitatis imitatiōe Romanoꝝ. xij. No
lite cōformari huic seculo: sed reformami
ni in spū mētis vestre. Beatꝰ franciscꝰ nō
fuit ꝯformis huic seculo ꝑ amorē terreno
rū nec ꝑ ambitionē honoꝝ: sed renouatꝰ
in spū mētis sue ꝑ abdicationē carnaliū

desiderioꝝ. Quidā em̄ sunt q̄ a carnalibꝰ
voluptatibꝰ abstinēt. Sed ad mūdi hono
res anhelant. Et tales crucifigēdo carnē
suā cū vitijs ⁊ cōcupiscētijs isufficienter
se christo cōformāt Gregoriꝰ. Carnē nr̄az
cū cōcupiscentijs crucifigimus cū sic gulā
restringimꝰ: vt de mūdi gloria nichil que
ramus q̄ em̄ corpus macerat: sed honori-
bus anhelat carni crucem intulit: sed mū
do ꝑ concupiscentiā penis viuit. Tercio
attendit ista conformitas in stigmatū vel
insignioꝝ dn̄ice passionis rep̄sentatione
Gal. vltimo. Stigmata dn̄i Jesu in corpo
re meo porto. glo. stigmata appellat qua-
si notas de ꝑsecutionibꝰ penaꝝ quas pa
tiebatur. stigma em̄ est nota aliquo ferro
facta. apostolus ferebat in corpore suo in
signia dn̄ice passionis quasi similitudine
remota q̄ erant note de persecutionibus
quas patiebat̄. Sed beatus frāciscus fe
rebat isignia similitudine ꝓpinqua. quia
sanguis christi eiꝰ sanguine rep̄sentabat̄
vt habet̄ Osee. iiij. Scriptū est sāguis sā
guinē tetigit: sed ecōtrario in beato frāci
sco sanguis sanguinē reuelauit dum ob
memoriā passiōis dn̄i sanguis de eius la
tere ꝓfluit Prouerbioꝝ. xxx. dicit̄. San-
guisuge filie sunt dicētes. affer/affer. Sā
guisuga est humana concupiscētia cuius
sunt due filie. affluentia tēporalis ⁊ volu
ptas carnalis. Affluētia semꝑ dicit affer
affer: quia nō satiat̄ delitijs. ⁊ ecōtrario
nō sanguisuge sunt filie due nō dicentes
affer affer. Iste fuerūt filie pharethre do
mini sagitte potētis accute dicitur ad pe
netrandū cū carbonibus desolatorijs ad
mordendū. Iste sagitte sic i eo militabāt
ꝙ ipsum vsq̄ ad effusionem sanguinis in
quo spūs vitalis residet penetrabāt Job
vj. Sagitte dn̄i in me sunt quare indigna
tio spiritū ebibit meū. iste filie pharetre
dn̄i due sunt. Prima est memoria passio-
nis dn̄i. Trenoꝝ. iij. Recordare pauꝑta-
tis mee ⁊ trāsgressionis mee absinthij et
fellis. ⁊ respōdit homo fidelis. Memoria
memor ero ⁊ tabescet in me anima mea.
Gene. iij. legitur ꝙ oues Jacob ex inspe-
ctione virgarū aromaticarū propter for-
tē imaginationē fetus varios cōceperūt.
Quid ergo mirū si ꝓpter fortē ⁊ feruētē
memoriā effusionū sanguinis christi effu
sus est sanguis beati francisci. nec hoc di
co factū opere naturali. Sed christꝰ ope-
rans potētia suꝑnali dignꝰ isignijs san
ctū suū mirificauit exteriꝰ q̄ sibi cruci cōfi
xꝰ erat iteriꝰ. fm̄ illud ap. i ad Gallathas

secundo. Christo co nfixus sum cruci Viuo
autē iam nō ego viuit vero in me christus.
ꝙ autē nūc viuo in carne. in fide viuo filii
dei qui dilexit me ⁊ tradidit seipsuz ꝓ me
Secūdo filia pharetre est desideriū imita
tionis hec est sagitta dñi vulnerās sāgui
nē Prouerbiorum tricesimo. Qui autē forti
ter premit vbera ad eliciendū lac exprimit
butirū. ⁊ qui vehementer emūgit elicit sā
guinē: vtraqꝫ eñ sagitta fuit sanguine ru
bricata ⁊ inebriata. Deutrono. 32. c. Si a
cuero vt fulgur gladiū meū ⁊ arripuerit iu
diciū manus mea Reddā vltionē hostibꝰ
meis ⁊ his qui oderūt me retribuam. Jne
briabo sagittas meas sāguine et gladius
meus deuorabit carnes de cruore occisorum
et decaptiuitate nudati inimicorum capitis.
Nec mirum si aggregatio luminis dat splen
dorē. si florēs vinea dat odorē si fōs scatu
riēs dat humorē et quid mirum si nō tā mirā
dum ꝙ nō sit fide dignū ꝙ feruens deside
rium beati frāscici ꝓduxit sāguinē. Eius
eñ desideriū fuit quasi mustū absqꝫ spira
culo quod lagunculas corporis disrūpit vs
qꝫ ad effusionē sāguinis. Jn veteri testamē
to scriptū ē oculū ꝓ oculo dentē ꝓ dēte. Sz
beatus frāsciscus positꝰ in nouo testamē
to qꝺ confirmatur per sanguinē reddidit.
O ꝙ̄ difficile prelati nostri temporis san
guinē ꝓpriū pro effusione christi repende
rēt christo. qui sanguinē christi feruere fa
ciūt dū edificātes sion in sāguinibꝰ bene
ficia ecclesiastica que sāguine christi cōpa
rata sūt ꝯsāguineis nō qꝛ boni sz de sāgui
ne suo procreati sūt ꝯferūt siue distribuūt
Quarto secutus est beatus franciscus ve
stigia imperij per promptam obedientiaz
Romanorum quarto. Signum accipit ab
raam circuncisionis, signaculum iusticie fi
dei que est in preputio vt sit pater omniuz
credentium non tātuz his qui sūt ex circū
cisione sed his qui sectantur eius vestigia
Abraaz interpretatur pater multarū gen
tium in quo signatur christus qui est pater
omnium credentium. pater semper filium
habet imperium. debet filius patri obedi
re promptum obsequium exhibere. quod
beatus franciscus bene Christo exhibuit.
vt habetur Job tredecimo Vestigia pedū
meorum dinumerasti. et quia dinumera
uit eius vestigia in frigore nuditate et fa
me. ideo modo ei retribuit in superna re
fectione. vbi ꝭm augustinū lucet quod nō
capit locus. olet quod non spargit flatus.
vbi sonat quod non capit tempus. vbi sa
pit quod nō minuit edacitas vbi heret qꝺ
non diuellit anxietas. Ad quā nos perdu
cat qui sine fine viuit et regnat et cetera.

¶ De sancto dionisio Sermo primus.

Dionisiꝰ ariopa
gita credidit in dñm iesum
christū Actuū. 17. ca. Jn ver
bo ꝓposito tria notanꝫ a quibꝰ beatus dio
nisius cōmendaꝫ. Primo a noie cū dicꝫ di
onisius. Secūdo a cognitione cū dicꝫ ario
pagita. Tercio a cōuersione cū dicꝫ credi
dit in dñm iesum christū Ad nomen ꝑtinet
discretio dionisius eni interpretatur diiu
dicans ad cognominationē ꝑtinet deuotio
ariopagita eni interpretatur primitie solē
nes. et dicitur ariopagita ab arioth quod
est mare et pagus qꝺ est vitis maris ad cō
uersionē pertinet religio quod notatur cū
dicitur credidit in dñm iesum christū. Quā
tum ad primū sciendū est ꝙ dionisius iter
pretatur diiudicans. Sciendū ergo ꝙ bea
tus dionisius tria iudicauit. Primo superi
ora per contēplationē. Secūdo iudicauit
inferiora per eruditionē et correctionem.
Tercio iudicauit interiora sua per ꝯstātiā
et fortitudinē Primo eñ iudicauit superio
ra per contēplationē. 1. Chorinteorum. 2.
Spiritualis omnia iudicat et a nemine iu
dicatur: beatus dionisiꝰ est homo spiritua
lis appellatus. qꝛ ipse fuit spiritu dei re
pletus Gene. 41. Non inuenire poterimꝰ
virū talē qui spiritu dei plenus sit beatus
dionisius sicut dictū est spiritu dei plenus
fuit. Et ideo superiora et occulta perscru
tatus est. 1. Chorinteo. 2. Spūs oia ꝑscru
tantur etiā profunda dei. nichil ꝓfundiꝰ
vltra immensum et infinitū bonū ꝙ̄ distā
tia ordinū ierarchiarū angelorum Jsta ꝓfun
da et occulta beatus dionisius perscrutatꝰ
etiam fuit et libruz de Jerarchia angelica
cōposuit per quē totā ecclesiā dei illumina
uit Job. 38. Nunquid nosti ordinez celi et
pones rationem eius in terra. beatus dio
nisius nouit ordinē celi id est ordinē cele
stiū spirituum per diuinam reuelationem
beati pauli apostoli doctoris gentium do
ctrinam et eruditionem et ratione eius po
suit in terra per predicationē et librorū cō
positionē. Unde ipsi ꝯuenit qꝺ dicitur Ec
clesiastici. 44. Non est inuentus similis
illi qui construeret legem excelsi. alij san
cti quasi animalia dñi cum domino in terra
gradiebantur. sed beatus dionisius quasi
aquila dominica super celos eleuabatur.
alij sancti obseruauerunt legem excelsi per
custodiā mandatorū. sed beatus dionisius

penetrat legem excelsi ꝑ scrutationē celestis secretorū. Scḋo iudicauit beatus dionisius inferiora ꝑ eruditionē ⁊ correctionē Sapi.3. Judicabūt natiões et dānabūtur populis et regnabit dn̄s illorū rex imꝑpetuū. Btūs dionisius iudicauit natiões peccatores arguēdo. Dn̄atus etiā fuit populis ipsos iugo fidei supponendo et ideo cū rege regū et dn̄o dn̄antiū qui imꝑpetuum regnat beat⁹ dionisius eternā gloriā participando Sapi.3. In paucis vexati i multis bene disponētur. qm̄ de⁹ tentauit illos et inuenit illos dignos se. sꝫ q̄d est ꝙ dicit in paucis vexati. fuerunt ne pauce vexationes b̄ti dionisij et sociorū ei⁹ B̄ti rustici et eleutherij nōne btūs dionisi⁹ fuit flagellatus incarcerat⁹. ferro oneratus. suꝑ lectū ferreū expansis flāmis positus ⁊ tandē finaliter decollat⁹ Reuera vexationes sanctoꝝ in se cōsiderate magne fuerūt. sꝫ pauce dicunt̄ in cōparatione p̄mioꝝ. Nā multum ⁊ paucū paruū et magnū relatiue vel in cōparatione dicunt̄ scḋm philosophū in predicamētis: vnde mons dicit̄ paruus. miliū vero magnū. Sicut ego video ꝙ mōs martirū vbi occisus fuit beatus dionisius in se est magnus. sed in cōparatione ad alpinos mōtes est mons modicus siue paruus sic vexationes sanctorū in se ⁊ absolute cōsiderate fuerūt magne sed in cōparatione ad premiū dicunt̄ parue Romanoꝝ.8. Nō sunt cōdigne passiones huius t̄pis ad futuram gloriam que reuelabitur in nobis. Secundum hanc formam loquendi competenter dicitur in paucis vexati in multis bene disponentur. Sequitur. Tentauit illos deus et inuenit illos dignos se. illi qui deo digni sunt omnium bonorum magnitudinem que in deo sunt reperiunt in eterna beatitudine Prouerbiorū octauo. Mecum sunt diuitie et gloria opes superbe et iusticia. tercio beatus dionisius indicauit interiora sua per constantiam et fortitudinem Ecclesiastici.4. Qui audit illam iudicabit gentes. et qui intuetur illam permanebit confidens. beatus dionisius diuinaꝫ sapientiam sibi loquentem et audiuit ⁊ iō̄ iusticiam diligite qui iudicatis terram ip̄e enim intuens sapientiam permansit confidens per constantiam ⁊ fortitudinē. nec mirum quia Sapientie octauo dicitur de sapientia Attingit a fine vsq̄ ad fineꝫ fortiter. vt non sit qui eius potentiā effugiat et disponit omnia suauiter vt non sit qui eius clementiam non sentiat. Sic ergo beatus dionisius permansit confidens Prouerbiorꝫ vicesimo octauo Fugit impius nemine persequente. iustus autem quasi leo confidens absq̄ terrore erit si fugit impius non est mirum. quia non habet fidei fundametū sed beat⁹ dionisi⁹ quasi leo cōfidēs absq̄ terrore fuit quia ip̄e habuit fidei ⁊ amoris fulcimētū vn̄ de ipso legitur. Quo ampli⁹ gētilitatis feruere cognouit errorē illis intrepid⁹ ⁊ calore fidei armat⁹ accessit ⁊ parisi⁹ dn̄o ducēte ꝑuenit nō verit⁹ incredule gētis expetere feritatē Sic ergo primo cōmēdatur beat⁹ dionisius a nomine qḋ interꝑtatur vt dictū est diiudicās Secūdo cōmēdatur a cognominatione cuꝫ dr̄ ariopagita. Ariopagita vt dictum ē interpretatur primitie solennes. Sciēdū est ergo ꝙ sunt tria genera primitiarū. Primo enī sunt primitie fructuū eternorꝫ vt habetur Prouerbioꝝ tercio capitulo Honora dn̄m deū tuū de tua substantia et de primitijs fructuū tuoꝝ da pauperib⁹ p̄mitie dicūtur fructus q̄ p̄mo nascūtur qui magis appetūtur et magis ab hominib⁹ diligūt vn̄ datur intelligi ꝙ diuites de meliorib⁹ debent dare pauperib⁹ in q̄b⁹ ꝑsona diuina p̄sētat̄ Mathei.25. Quādiu vni ex istis meis minimis fecistis michi fecistis Sꝫ fere omnes pauperib⁹ dāt de reb⁹ deterioribus qr si dāt de blado suo dāt deteriora et corrupta. vn̄ qn̄ aliqua multū deteriorata est dicitur in ꝯmuni ꝓuerbioꝝ hoc est bonū ad dandū ꝓ deo. multi etiaꝫ seruiūt diabolo quasi de vino puro sue iuuētutis. ⁊ quoniā iā defracti sūt senio intrando religionem volūt seruire deo de fecib⁹ sue senectutis in qua nō vtilitati sꝫ oneri sūt religioni. De primitijs q̄ id est de bonis meliorib⁹ deo dare debem⁹ numeri.15. Sicut separabitꝫ primitias d̄ areis ita de pulmētis dabitis primitias domino hoc bn̄ abel faciebat qui de primogenitis et melioribus bonis dn̄o offerebat Genes.4. Abel obtulit de primogenitis gregis ⁊ de adipibus eoꝝ ⁊ respexit dn̄s ad abel et ad munera eius. ad caym aūt et ad munera eius nō respexit quia nō de meliorib⁹ sed de terioribus dn̄o obtulit Secundo sūt p̄mitie excellentium doctoꝝ. Jere.2. Sanctus israel domino primitie fruguꝫ eius israel interpretatur dn̄m videns per queꝫ bene intelligitur beatus Dionisius qui sine deivisione ⁊ cognitione nō potuit tanta de deo exprimere ip̄e deo obtulit tam in proprio corpore q̄ȝ in ꝓprioꝝ ꝯuersiōe. Ip̄e enī ꝫ doctrinā apostoli seipsum hostiam sanctā deo placentem obtulit Romanoꝝ.12. Ob

secro vos p miam dei vt exhibeatis corpora vestra hostiā viuētē sanctā deo placētē beatus ergo dionisi⁹ primitias/excellētissi doctor seipm dño obtulit qñ p dño pass⁹ fuit in odorē suauitatis. vñ de ipso dñs dicere potuit illud Gen. 27. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. cui bñdixit dñs. ipse em magnas primitias dño obtulit qñ totā galleā dño acquisiuit vbi regnat feruor fidei et religionis. et per eius predicationē gallicos dñs in filios adoptionis suscepit Ro. 8. Nosipsi pmitias spūs hñtes intra nos gemim⁹ adoptionē filiox dei expectātes redēptionē corpis nostri. p adoptionē filiox puenim⁹ ad participationez eternalium bonox Roma. 8. Ipse spūs testimoniū reddit spiritui nro. q sumus filij dei ⁊ heredes. heredes qdē dei coheredes aūt xpi. Tercio sunt primitie fidelium electox. 2. Thessalanicens. 2. Elegit nos de⁹ primitias in salutē in sanctificatione spiritus ⁊ fide veritatis in qua vocauit nos p euangeliū nostrū in acqsitione glorie dñi nostri iesu xpi. sic ergo magnas primitias beatus dionisi⁹ obtulit qñ totā galliā per suā predicationē dño genuit. 1. Chorin. 4. In xpo iesu per euāgelium ego vos genui Apocalipsis. 14. Hi empti sunt ex omnib⁹ primitie deo ⁊ agno. et in ore ipsorum non est inuentum mendacium. sine macula enim sunt ante thronum dei. Tercio commendatur beatus dionisius a conuersione. cum dicitur. credidit in dñm iesum. Sciendum ergo q beatus dionisius a conuersione cōmendatur cū dicitur credidit in dominum iesum. Sciendum ergo q beatus. Dionisius tripliciter credidit. Primo credidit cōstanter vt apparuit in miraculox operatione. Scd̄o credidit sapienter vt apparuit in populox eruditione. Tercio credidit vtiliter vt apparet in pmiox assecutione. Primo enim credidit cōstanter vt apparuit in miraculox operatiōe Marci nono. Si potes credere omnia possibilia sunt credēti. operatio miraculorum pertinet ad fidei fundamentū Mathei decimoseptimo. Si habueritis fidem sicut granū sinapis dicetis mōti huic transi hinc et transibit et nichil impossibile erit vobis. Sic beatus dionisius per fidei constantiam assecutus est operationē miraculox. Unde de ipso legitur q tantas p eam dominus dignabatur exercere virtutes vt rebelliū corda gentilium non minus miraculis q̄ predicationibus obtineret. Secundo credidit sapienter. vt apparuit in populox eruditione vt habet ad Romanos decimo c. Corde creditur ad iusticiā ore autē confessio fit ad salutē. hō corde credit ad iusticiam intellectum suuz in obsequiū fidei captiuando interius. sed ore fit confessio ad salutem nomen christi in articulo mortis confitendo et populum erudiendo exterius. 1. Thessa. 2. Exhortatio nostra nō de errore neq de immūditia neq in dolo. sz sicut pbati sumus a deo vt crederetur nobis euangeliū. ita loquimur nō quasi hoibus placētes. sz deo qui pbat corda. tercio credidit beatus Dionisius dñm nrm iesum xpm vtiliter vt apparet in premiox assecutione. 1. Petri. 1. In quē nūc quoq nō vidētes creditis. credentes aūt exultabitis leticia inenarrabili et glorificata reportantes finē fidei vestre salutem animarum vestrax. Ad quam nos. ⁊c.

De sancto dionisio / Sermo secundus.

Narrabo nomen tuum fratribus meis. In medio ecclesie laudabo te. ps. 21. In verbo proposito duo notantur a quib⁹ beatus dionisius cōmēdatur. Primo enim cōmendat ab edificatione et eruditione proximi. cum dicitur. Narrabo nomen tuum fratribus meis. Scd̄o a laude ⁊ cōmēdatione dei. cuz dicitur. in medio ecclesie laudabo te. Quātū ad primū sciēdū q nomē dñi est potestate virtuosum. magnitudine speciosum. vtilitate fructuosum. Primo ergo nomen domini est potestate virtuosū Marci vltimo. In noie meo demonia eijcient. linguis loquentur nouis. serpentes tollēt. et si mortifex quid biberint nichil eis nocebit. Sic ergo nomen dñi est in potestate virtuosum. quia est efficax ad subiectionē demoniox. Luce. 9. Cōuocatis. 12. apostolis dedit illis iesus. virtutē et potestatem super omnia demonia. et vt languores curarent. Nomen etiam domini valet ad inuocationem animorum. vñ et hic dicitur linguis loquentur nouis. linguis loqui nouis nichil aliud est q̄ predicare exclusionē vetustatis peccati et inducere ad nouitatē vite per renouationē mentis et nouitate virtutis Epheseos. quarto Renouamini in spiritu mentis vestre. In spiritu mentis nostre renouamur quando in nouitate sanctitatis ambulamus. Roma. sexto. Quomodo christus surrexit a mortuis per gloriam patris ita et nos in nouitate ambulemus. Huius nouitatis spiritussanctus iudicium dedit quando in die penthecostes super apostolos in linguis igneis apparuit Actuū. 2. Apparuerūt illis disperdite lin

gue tanq̄ ignis. seditq̄ supra singulos eoꝝ
et ceperunt loqui varijs linguis, put spūs
sanctus dabat eloqui. Nomen etiā dn̄i ter
cio valet ad remotionē serpētū tā spiritua
lium q̄ corporaliū. vn̄ et hic dicitur. serpē
tes tollēt Actuū. 28. Cum cōgregasset pau
lus sarmentoꝝ aliquantā multitudinē. et
imposuit super ignem. vippera a calore cū
processisset inuasit manum eius ꝛ ille excu
tiens bestiam in ignē nichil mali passus ē
nomen etiā dn̄i valet ad expellendū vene
nū vt non sit etiā bibenti in nocumētū. Vn̄
et hic dr̄. ꝛ si mortiferum quid biberint nō
eis nocebit vn̄ de beato Johāne euā. legi
m⁹. q̄ cū ipse ad petitionē ariscodemi vene
nū bibisset nichil mali pass⁹ fuit. imo illos
qui ex veneno mortui fuerāt in noīe dn̄i su
scitauit. Scd̄o nomē dn̄i est magnitudine
spaciosū. ps̄. Not⁹ in iudea de⁹ israel ma
gnū nomē ei⁹ solū in iudea erat notus de⁹
an̄ tp̄s incarnatiōis. sꝫ in israel factū ē no
mē ei⁹ a tp̄e suscepte carnis. p p̄dicationē
em̄ apostoloꝝ vbicunq̄ est nomē christi di
uulgatū et ampliatū. q̄ in omnē terrā exi
uit sonus eoꝝ ꝛ in fines orbis terre verba
eoꝝ. Nomē em̄ xp̄i erat intra apostolorūꝫ
corda sicut ignis in stupa et ideo abscondi
nō poterat Actuū. 4. Dixit petrus nō pos
sumus qd̄ audiuim⁹ et vidim⁹ non loq. no
mē em̄ xp̄i est nomē dulce et desiderabile.
Isa. 26. nomē tuū et memoriale tuū in desi
derio aīe. Vn̄ dicit Bern̄. q̄ nomē xp̄i ē mel
in ore melos in aure. iubilus in corde Ter
cio nomen xp̄i ē vtilitate fructuosū. Ac. 4.
Nec em̄ aliud nomen est sub celo datū hoi
bus i quo oporteat nos saluos fieri. nomē
em̄ xp̄i iesu ē nomē saluatoris ꝛ nostre sa
lutis. iesus saluator interp̄tat̄. nomē etiāꝫ
ipsi⁹ est xp̄s a quo nos xp̄iani appellati su
mus vn̄ augustin⁹ noīe suo vocauit me vt
memoriale ei⁹ eēt apd̄ me vt ab vncto essē
vnct⁹. ꝛ a xp̄o xp̄ianus. Istud nomē dn̄i no
stri iesu xp̄i dionisius p̄dicauit et beati ru
sticus et eleutherius ipsius socij. et hoc tri
pliciter. Primo māsuete ad reuocationem
pctōꝝ. Secūdo dicerete ad eruditionē in
doctoꝝ. Tercio pfunde ad pscrutationeꝫ
secretoꝝ comitāte operatione miraculoꝝ.
Beat⁹ ergo dionisi⁹ nomē dn̄i bene predi
care potuit tanq̄ ille qui de diuinis nomi
bus librū composuit. vnde de ipso ꝛ socijs
Ecclesiastici. 44. dicitur. Hi fuerunt ho
mines in pueritia sua requirentes modos
musicos et narrātes carmina scripturarū.
homines diuites in virtute hoc pulchritu
dinis studium habentes. per modos musi

cos quib⁹ aures hominū demulcētur ꝛ in
quibus homines delectantur masuetudo
predicationis designatur. per quā hoies
frequēter de facili corrigūtur ps̄. Superue
nit māsuetudo et corripiemur vnde in sco
la saluatoris Egredit̄ mansuetudo sex mo
dis Mathei vn̄decimo. Discite a me q2 mitis
sū ꝛ humilis corde. isti etiam hoies fuerūt
narrātes carmina scripturaꝝ. In carmini
b⁹ in quib⁹ hoies delectant̄ diuina mise
ricordia designat̄ que tāta est q̄ hoies q̄n
tūcūq̄ peccatores qn̄ p penitētiaꝫ ingemi
scunt benigne a dn̄o recipiunt̄ et p hoc ho
mines ad spem venie erigūtur. Sūt auteꝫ
tria q̄ boni predicatores debent populis
predicare. Primo dolorē p cōmissione pec
catorū. Secūdo benignitatē diuine clemē
tie ad remissionem ipsoꝝ. Tercio timoreꝫ
iudicioꝝ qd̄ bn̄ signatū est Ezech. 2. Et ec
ce manus dn̄i missa erat ad me in qua erat
inuolutus liber ꝛ expādit illū corā me qui
erat scriptus int⁹ ꝛ foris ꝛ scripte erant i eo
lamentatiōes carmē ꝛ ve. lamētationes di
cit p ꝯmissionē peccatoꝝ. Carmē propter
spē remissiōis ipoꝝ. Ve ppter timorē iudi
cioꝝ diuinoꝝ Ecce quō pp̄ha sciuit ordia
te inter duas virides vnā maturā ponere
quia iter dolorē p cōmissione culpe ꝛ timo
rē ex cōsideratione. iusticie diuine. posuit
spē facilitatis cōsequēde venie. Ipsi etiaꝫ
fuerūt hoies diuites in virtute diuie vir
tutū et sapiētie sūt sole vere diuine Isaie
tricesimo tercio. Diuitie salutis sapientia
ꝛ scientia timor domini ipse est thesaurus
eius. istis diuitijs fuerūt repleti isti marti
res gloriosi Ecclesiastici. 44. hoies ma
gni virtute et prudētia prediti. Sequitur.
Hoc pulchritudinis studiū hn̄tes in hoc de
bēt hoies diligēter studere quomō possit
puritatē et pulchritudinē cōscientie habe
re hoc erat studium beati pauli apostoli.
Actuū 24. In hoc et ipse studeo sine offen
diculo conscientiam habere ad deum ꝛ ho
mines semper. Scd̄o p̄dicauit beat⁹ dioni
sius nomē dn̄i discrete ad eruditionē indo
ctoꝝ Ecclesiastici. 39. Sapiētiā antiquoꝝ
omniū exquiret sapiens et in pphetis va
cabit narrationē viroꝝ nomiatoꝝ obser
uabit in predicta autoritate sapiēs nobis
exprimit triplicē differentiā viroꝝ sāctoꝝ
scꝫ pphetaꝝ patriachaꝝ apostoloꝝ statū
patriarchaꝝ nobis exprimit sapiēs cuꝫ di
cit sapiāꝫ antiquoꝝ oīm exquiret sapiens
facta patriacharum nobis proponuntur.
in exemplar. Abraham patriarcha nobis
pponitur in exemplum fidei. Isaac qui in

terpretatur. risus nobis exponitur in exemplum spei. Jacob qui fuit fortis luctator nobis proponitur in exemplum charitatis. De quo Canticorum.8. dicitur Fortis vt mors dilectio. Moyses qui fuit fortissimus hominum nobis proponitur in exemplum mansuetudinis Job qui fuit patiens nobis proponitur exemplum patientie. Petrus qui post trinam negationem pastor ecclesie est effectus. Et Paulus qui de persecutore predicator egregius est factus nobis proponitur in exemplum diuine clementie et condentie assequende venie secundo nobis hic exprimit sapiens statum prophetarum cum diceret in prophetis vacabit In prophetis vacare nichil aliud est quam mentes nostras spiritui sancto concordare. 2. Petri. i. Non enim voluntate humana allata est prophetia aliquando sed spiritusancto inspirati locuti sunt dei homines. Tertio exprimit nobis hic sapiens statum apostolorum cum dicit narrationem virorum nominatorum obseruabit. viri noiati fuerunt apostoli qui a domino fuerunt principes super omnes terram constituti istam narrationem virorum noiatorum bene conseruauit beatus dyonisius qui eruditione beati pauli apostoli fuit informatus Eccle. 6. In multitudine presbiterorum prudentium sta. et sapientie eorum corde coniungere vt omnem narrationem dei possis audire et prouerbia laudis non effugiant a te. tercio beatus dyonisius predicauit profunde ad perscrutationem secretorum comitante operatione miraculorum ps. Narrabo mirabilia tua bene poterat dicere narrabo mirabilia diuina ille per quem dominus in vita et in morte operabatur mirabilia. In vita operabatur dominus per beatum dyonisium mirabilia Ecclesia. 31. Fecit enim mirabilia in vita sua In morte etiam operatus est beatus dionisius mirabilia Ecclesiastici. 48. In morte mirabilia operatus est quod mirabilibus quod dominus per beatum dionisium in morte ipsius est operatus quando ipse a loco sue decollationis vsque ad locum in quo modo in honore corpus eius requiescit caput proprium pendulis brachijs angelis gressum eius regentibus deportauit vnde potuit dicere illud Job. 13. Animam meam porto in manibus meis. Quis aia sit tota in qualibet parte corporis. Tamen principaliter dicitur esse in aliquibus partibus corporis. Unde dicunt quidam quod est in sanguine sicut moyses dicit Leuitici. 17. Aia omnis carnis in sanguine est alij dicunt quod est in corde prouer. 4. Omni custodia serua cor tuum quoniam ex ipso vita procedit. Alij dicunt quod est in cerebro siue in capite quoniam caput influit corpori sensum et motum hic est quod propter abcisionem capitis separatur aia a corpore tam velociter. Ideo apertum miraculum fuit quando beatus dionisius caput abcisum manibus proprijs a loco passionis sue vsque ad locum sepulture deportauit. vt vere possit dicere verbum propositum. Aiam meam porto in manibus meis. Ubi surgit admiratio ex tribus. ex conditione dilate rei: quia aiam id est caput. per quod aia debet portare corpus si enim portaret aurem vel pedem abscisum non esset ita mirandum. Secundo consurgit admiratio ex modo deferendi. quia in manibus meis mirabile enim erat quod manus mortue portabant caput. Tercio consurgit etiam admiratio ex motu corporis decapitati quod notatur cum dicitur porto. Caput enim abscisum non affluit corpori motum. attamen caput abscisum mouebatur. Sic ergo primo commendatur beatus dionisius ab eruditione primi: cum dicitur. narrabo nomen tuum fratribus meis. Secundo commendatur a laude et commendatione dei. cum dicitur in medio ecclesie laudabo te Sciendum est ergo quod beatus dionisius tripliciter laudauit dominum. Primo in tolerantia tormentorum. Secundo in cognitione certa secretorum. Tercio in assecutione beata premiorum. Primo ergo beatus dionisius et etiam socij eius laudauerunt dominum in tolerantia tormentorum Sapientie decimo octauo. Justicie legem in concordiam disposuerunt: similiter bona et mala percepturos iustos. patri omnium decantantes laudes. isti gloriosi martires receperunt bona virtutum. et mala tormentorum. et pro istis laudes debitas christo decantauerunt Exemplum danielis tercio capitulo. De tribus pueris in fornacem babilonis proiectis qui in fornace laudabant nomen domini vt habetur Isaie quadragesimo secundo. Cantate domino canticum nouum laus eius ab extremis terre. Canticum nouum cantatur domino quando dominus a sanctis suis ex tollerentia aduersitatum et tormentorum laudatur. Unde de beato dionisio legitur quod cum ipse super lectum ferreum esset superpositis autem flammis nudus extensus cantabat dicens. Ignitum eloquium tuum domine vehementer et seruus tuus dilexit illud. Secundo laudauit beatus dionisius dominum in cognitione certa secretorum Ecclesiastici decimoquinto. Sapientie dei astabit laus et in ore fidelium abundabit. et dominator dabit eam illi. os fidele fuit os beati dionisij quod fuit plenum laude dei Isaie quadragesimooctauo Propter nomen meum longe faciam furorem meum. et laude mea infrenabo te ne intereas. dominus videtur vehementer irasci quando hominem in peccatum cadere permittit et lan-

gᵘores imittit sed istã irã vel istũ furorem ꝓpter nomẽ beati dionisii dñs lõge facit. Vñ ad inuocationem nominis suis in ecclesia sãcti dyonisij multis donatur remissio peccatoꝝ ⁊ curatio infirmitatũ ⁊ lãguorũ. vñ de istis gloriosis martirib⁹ in hoc loco expiũt infirmi quãtũ istos gloriosos martires deceat honorari. Ubi recipit cecitas visũ debilitas gressũ ⁊ obstructe aures recipere merẽtur auditũ dicit ergo ꝓpter nomẽ tuũ lõge faciã furorẽ meũ. Seqtur ⁊ laude mea infernabo te ne intereas qñ equũ infrenam⁹ ad voluntatem nostrã ipsũ freno circumducimus. Ita et nos sic laude dei debem⁹ infrenari vt ipsũ laudentes q̃ maior est omni laude ẜm ei⁹ voluntatẽ bene viuendo possemus deduci Ecclesiastici 43. Benedicẽtes dñm exaltate illum Tercio laudant isti gloriosi martires dñm i assecutione bona premioꝝ Isa. 12. Fortitudo mea et laus mea dñs ⁊ factus est mihi in salutẽ dñs fuit istis gloriosis martirib⁹ fortitudo in corde. laus in ore fuit etiã ipsis in salutẽ eternoꝝ bonoꝝ retributione. vñ qꝛ ipsi dñm laudauerũt ideo ab hominib⁹ laudari meruerũt Ecclesiastici. 44. Laudem⁹ viros gloriosos et parẽtes nostros in generatione sua. Vñ beato dyonisio specialiter ꝯuenit illud qd̃ dꝛ Isa. 60. Occupabit salus muros tuos ⁊ portas tuas laudatio ad lr̃am intra muros. Beati dyonisii sũt viri religiosi qui ibi sancte viuendo saluãtur et intra portas ecclesie ab ipsis dñs honorifice laudatur. ſꝫ ista laus que fit in ecclesia militãte est ex parte. sed illa que fit in ecclesia triumphante ꝑfecta est de qua Isaie. 51. Gaudiũ et leticia inuenietur in ea id est triũphãte ecclesia grãꝝ actio et vox laudis. Ad istã laudem perfectam nos perducat.

De sancto Luca euã. Sermo primus.

DIsciplina medici exaltabit caput illi⁹ Ecclesia. 38. In ꝟbo ꝓposito duo notãt a qb⁹ beat⁹ lucas euãgelista ꝯmẽdatur Prio em̃ ꝯmẽdat ab vtilitate meriti cũ dꝛ. disciplia medici Scd̃o ꝯmẽdat a sublimitate p̃miũ cũ dꝛ exaltabit caput illi⁹ quãtũ ad p̃mũ sciendũ est ꝙ vtilitas meriti in duob⁹ ꝯsistit Primo i honestate vite qd̃ notat cũ dꝛ disciplina Scd̃o i veritate doctrine qd̃ notat cũ dꝛ medici. Quãtũ ad p̃muꝫ ergo sciẽdũ ꝙ triplex ẽ diciplina Prio em̃ est disciplina ꝟboꝝ Scd̃o ẽ disciplina verberuꝫ. Tercio est disciplina bonoꝝ operꝝ primo est disciplina verboꝝ prouerbio. 12. Qui diligit disciplinã diligit sciẽtiã q̃ autem odit increpationes isipiẽs est. Sciendũ est ꝙ sicut seta itroducit filũ sic disciplina itroducit sciẽtie habitũ. Vñ hoies disciplinati solẽt eẽ discreti p̃s. Disciplina tua ip̃a me docebit. vñ ad illũ locũ debemus libenter accedere in quo possum⁹ disciplinã verboꝝ recipere Eccle. 51. Appropriate ad me indocti ⁊ cõgregate vos i domũ discipline sicut frigidi libẽter appropiquãt ad ignẽ sic idiscreti debẽt libẽter accedere ad locũ vbi possent audire diuinũ sermonẽ q̃ in se cõtinet quẽdã spũalẽ calorẽ. p̃s. Eloquia dñi eloquia casta argentũ igne examinatũ. Seqtur. Et cõgregate vos in domuꝫ discipline: domus discipline possũt dici ecclesie siue scole Laijci ꝯgregantur i ecclijs vt ibi audiãt doctrinã mãdatoꝝ diuinoꝝ Clerici cõgregantur i scolis vt ibi audiãt eruditionẽ lectionum ⁊ disputationũ istaꝫ doctrinã verboꝝ bene habuit beat⁹ lucas euãgelista qui multos doctria verboꝝ suorum erudiuit et ad fidẽ et dilectionẽ christi cõuertit. Scd̃o est disciplina verborum prouer. 3. Disciplinã dñi fili mi nec abijcias nec deficias cũ ab ea corriperis quẽ em̃ diligit dñs corripit. et quasi pater in filio cõplacet sibi disciplinã ergo dñi nõ debemus abijcere sed libenter recip̃e. sed multi scabiosi equo assimilãtur qui recalcitrat qñ strigilatur. sic multi sunt qui disciplinã verberum diuinorũ nõ libẽter recipiunt. sed inquatũ in ip̃is est abijciũt ⁊ repellũt. hiere. 5. Dñe attriuisti eos ⁊ renuerũt accipere doctrinã sequit̃. Nec deficias cũ ab ea corripies. sed multi similes sũt equo debili qui cũ calcaribus percutitur suo equitante seip̃m cadere ꝑmittit. libenter ergo disciplinã dñi recip̃e debemus qꝛ ꝑ ip̃am beatitudini appropinquam⁹ Job. 5. Btũs hõ qui corripitur a dño icrepatione ergo dñi ne reprobes qꝛ ip̃e vulnerat ⁊ medetur percutit et manus ei⁹ sanabũt disciplia ergo est initiuꝫ sanitatis ⁊ est inditiuꝫ diuine dilectionis siue charitatis: vñ hic sequitur quẽ em̃ diligit dñs corripit et quasi pater in filio cõplacet sibi sicut ego video ꝙ pater carnalis in signũ amoris corripit filiuꝫ propriũ qui negligit corripere alienũ. tercio est disciplia operũ bonoꝝ hebreoꝝ. 12. Ois disciplina in presenti quidẽ videtur nõ esse gaudij ſꝫ meroris postea autẽ fructum pacatissimuꝫ exercitatis ꝑ eã reddet iusticie Disciplina bonoꝝ operũ assimilatur nuci q̃ ⁊ si exterius habeat amaritudi-

ne corticis interiꝰ hꝫ dulcedinē nuclei sic ꝛ
nos quis bn̄ oꝑando in disciplina operuꝫ
laboremꝰ finaliter tamē dulcedinē fructꝰ
gloriosi consequimur bonoꝝ laboꝝ glorio
sus est fructꝰ et hoc est qꝺ hoc subdit ꝙ di
sciplia exercitatis ꝑ eā fructū pacatissimū
reddet iusticie disciplina bonoꝝ oꝑm red
dit fructū pacatū pacatiorē pecatissimum.
pacatū qꝛ excludit culpam pacatiorē qꝛ ad
ducit sā ctificationē pacatissimū qꝛ itrodu
cit in vitā eternā Romanoꝝ. 6. Nunc aut
liberati a peccato serui aūt facti deo habe
tis fructū vr̄m in sanctificationē ecce imis
sio sāctitatis vel iusticie finē vo vitā eter
nā Ecce introductio ad statū glorie Sic er
go ꝑimo potest ꝯmēdari Beatꝰ lucas euan
gelista ab honestate vite cū dicitur discipli
na Scd̄o ergo ꝯmēdatur a veritate doctri
ne cum dicitur medici ad litterā beatꝰ lu-
cas euāgelista fuit medicus ꝓcurādo sani
tatē animoꝝ vn̄ Collo. 4. Salutat vos lu-
cas medicus carissimꝰ. Et beatus hiero-
nimꝰ in ꝓlogo super euāgeliū beati luce.
Lucas syrꝰ natione ambiocemꝰ arta me-
dicꝰ discipulus apostoloꝝ paulū secutus
postea vo ad ꝯsūmationē eiꝰ seruiēs dn̄o
fuit sine crimine sed vt nos ad eruditionē
nr̄aꝫ conuertamꝰ de medicina spirituali lo
quamur Sciēdū est ergo ꝙ triplicē medici
nā recipimꝰ ꝑ quā curari possimꝰ ꝑrio per
discussionē aioꝝ Scd̄o per detestationeꝫ
peccatoꝝ. Tercio per remissionē iniuriaꝝ
nobis illataꝝ ꝑrio ergo recipimus medici
nam per discussionē aioꝝ nostroꝝ vel con
sciētiarū Eccle. 18. Ante languorē adhibe
medicinā et ante iudicium interroga teip
sum ꝛ inuenies incōspectu dei ꝓpiciatiōeꝫ
ante languorē humilia teipsū et in tēpore
īfirmitatis ostēde cōuersationē tuā. hō an
te lāguorē id est inueteratione peccatorū
adhibere debet medicinā id est euacuatio
nē peccatoꝝ. Nam solū medicina paratur
cum mala per longas conualuere moras si
cut dicit poeta. homo enī curatur in prin
cipio infirmitatis qui nō de facili curatur
post obdurationem languoꝝ. Ecclesiastici
10. Languor prolixior. grauat medicuꝫ.
breuem languorem precidit medicus pro-
pter hoc dicit. Ante languoreꝫ adhibe me
dicinam. Sequitur. Et ante iudiciuꝫ inter
roga teipsū. Nos ante iudicium futurum
et iusticie diuine debemus nos per discus
sionem conscientiaꝝ nostrarum diligēter
interrogare. ꝛ cognita culpa debemꝰ nos
metipsos ab ipsa mundare sicut aciebat ps̄
qui dicebat exercitabar et scopebam spiri
tum meum. exercitabar dicit per diligentē
discussionē consciētie mee meipm̄ interro
gando. scopebā spiritū meū meipsū ab im
munditia culpe per confessionem mundā
do quā interrogationē sequitur diuine mi
serationis ꝓpiciatio. vnde et hic sequitur
et inconspectu dei inuenies propiciationē
res non pōt inueniri nisi in loco vbi existit
propiciatio ergo apud dn̄m q̄ratur qꝛ ibi ē
et ibi inuenietur psalmista. apud dn̄m ꝓpi
ciatio est. hanc propiciationem petebat il
le publicanus qui oculos ad celum leuare
nō audebat. sed pectus suum percutiebat
dicēs. Deus ꝓpicius esto michi peccatori
nos ergo peccatum relinquentes nosmet-
ipsos ad dn̄m cōuertamus. ꝛ post ipsum ꝓ
piciationem inueniemus. Ecclesiasti. 17.
Q̄ magna mia dei et ꝓpiciatio illius ꝯuer
tentibus ad se. Scd̄o recipimus medicinā
per detestationē peccatoꝝ. Trenorum. 2.
Magna ē velut mare ꝯtritio tua. quis me-
debit tui. Mare dr̄ eo ꝙ sit amarū sic corda
nostra debent amaricari ꝑ ꝯfessionē et ꝯsi
derationē offense diuine. ꝛ ꝯtritionē ꝛ con
fessionē pctōꝝ Ruth. i. Uocate me mara id
est amarā. Qꝛ amaritudine valde repleuit
me seq̄tur hic q̄s medebit tui. Certe nullꝰ
pōt mederi vulneribꝰ peccatoꝝ p̄ter dn̄m
nostrū iesum xp̄m. hoc est enī medicus de
quo Marci. 3. Non necesse habent sani me
dico. sꝫ q̄ male hn̄t. ꝛ vt scias qꝛ ipse nō lo
q̄batur de medicina corporali sed spūali. sta
tim subiungit. nō enī veni vocare iustos sꝫ
peccatores. ipse enī est de quo dr̄. Eccle. 38
Ungentarius faciet pigmēta suauitatis. ꝛ
vnctiones conficiet sanitatis. ille vngenta
rius est christus qui confecit vnctiones sa
nitatis per restitutionē odoris bone fame
hec est medicina de qua. Ecclesiasti. 38. Al
tissimus creauit de terra medicinam. altis-
simus est deus pater. qui de terra id est de
virgine maria creauit medicinam ꝑ vnige
niti filij sui incarnationē Ysaie. 53. Ip̄e vul
neratus est ꝓpter iniquitates nostras. at-
tritus est ꝓpter scelera nostra. disciplina
pacis nr̄e sup eū. ꝛ liuore eiꝰ sanati sumus
Btūs lucas spūalis medicꝰ fuit ꝑ sp̄dicatio
nē suā mltos a languoribꝰ pctōꝝ curauit.
Un̄ potuit dicere illd̄ Ysaie. 61. Spūs dn̄i
sup me eo ꝙ vnxerit me dn̄s ad annunciā
dū māsuetis misit me vt mederer ꝯtritꝰ cor
de. Tercio recipimꝰ disciplinā seu medici
nā ꝑ remissionē iniuriaꝝ nobis illataꝝ Ec
28 hō hoi seruat irā ꝛ a deo q̄rit medicinā
siue medelam. in hominem similē sibi nō

habet miam et de peccatis suis deprecabitur. quasi diceret. oportet hominē iniurias sibi illatas remittere si vult a dño peccatorū veniā impetrare Ecclesiastici. 28. Relinque primo tuo nocēti te et tūc deprecanti tibi pctā soluent. post remissionez iniuriarū audacter potest peccator rogare vt sibi detur remissio peccatorꝝ tunc eñi audacter pōt dicere illud oratiōis dñice dimitte nobis debita nostra sicut et nos dimittimus debitoribꝰ nostris. tunc etiam oratio habet efficaciā virtutis ad ipetrationē diuine miseratiōis vnde et hic dr. tunc depcanti tibi pctā soluentur. qñ eñi homo sentit infirmitatē peccati tunc dz insistere orōni vt curetur a languore peccati Eccle. 38. Fili in tua infirmitate nō despicias teipm. sed ora dñm et ipse curabit te Jsaie. 38. dicit. Ezechia rege ꝙ ipse in ifirmitate sua seipz non desperit sed dñm rogauit et dñs rogatus ipm curauit. ⁊ vite ipsius annos quindecim addidit. Sic ergo primo cōmendat beatus Lucas euāgelista ab vtilitate meriti. cum dicitur. disciplina medici. Scdo cōmēdatur a sublimitate premij. cū dicitur exaltabit caput illius. Sciendum est ergo ꝙ beatus lucas fuit tripliciter exaltatus. Primo per celsitudinē cognitionis. Secundo per latitudinem caritatis vel dilectionis. Tercio per assecutionem eterne retributionis. Primo ergo fuit exaltatus beatus lucas euangelista ꝑ celsitudinem. cognitionis euāgelista ꝑ celsitudinem cognitionis Ecclesiastici vndecimo. Sapientia humilitati exaltabit caput illius et in medio magnatorum consedere eū faciet. Bene coniungit sapiens ista duo sapientiam et humilitatē. vt per sapientiam reddatur clarus. per humilitatem reddat deo carus humilitas eñi reddit deo cara et accepta. Luce secūdo. Respexisti humilitatē ancille. Ecce eniz ex hoc beatam medicēt omnes gñationes. Jste beatꝰ lucas euangelista preclarus fuit. et ideo dominus caput eiꝰ exaltauit. et ideo in medio magnatorꝝ id ē apostolorꝝ et euāgelistarum consedere eū fecit. Ecclesia. 15. Exaltabit illuz apud proximos suos et in medio ecclesie apperiet os eiꝰ. et implebit illum spiritu sapientie et intellectus stola glorie vestiet eū. Scdo fuit exaltatus beatus lucas euangelista latitudite charitatis vel dilectiōis. Prouerbiorꝝ. 21. Exaltatio oculorꝝ ē dilatatio cordis. Ex duobꝰ ɔmendat sapiens beatū lucam euangelistā. scz ex radio cognitionis. cū dicit exaltatio oculorꝝ. Scdo ex incēdio dilectionis. cuz dicit. dilatatio cordis. Primū spectat ad splēdorē veritatis. cū dicit. exaltatio oculorꝝ. Scōm spectat ad latitudinē et ardorē charitatis. cū dr. dilatatio cordis. 2. Chorinteorꝝ. 6. os nostrū ptz ad vos chorinthij. cor nostrū dilatatū est. ista duo scz ardor charitatis ⁊ splendor veritatis in euangelistis commendantur quādo sanctis aialibꝰ assimilantur. Ezechielis. i. Similitudo qttuor aialiū ⁊ aspectꝰ eorum quasi carbonū ignis ardentiū. hoc spectat ad ardorē charitatis. Sequitur. Et quasi aspectus lampadū. hoc ꝑtinet ad splendorem veritatis. splēdor ignis. hoc potest spectare ad claritatem cognitionis secretorū. Et de igne fulgur egrediēs hoc potest spectare ad virtutē operationis miraculorꝝ. Tercio fuit exaltatus beatus lucas euangelista per assecutionez eterne retributionis Ecclesiastici. 33. Ex ipis benedixit ⁊ exaltauit ⁊ ex his sāctificauit ⁊ ad se applicauit. Dñs beatū lucā euangelistā exaltauit per eminētiā doctrine. sanctificauit. ꝑ puritatē vite. Sed ad se applicauit per retributionē felicitatꝫ eterne Prouerbiorꝝ. 4. Arripe illā ⁊ exaltabit te glorificaberis ab ea cū eā fueris amplexatus. arripe dicit qꝛ ꝑ quādā violentiā diligentis studij acquiritur. acquirens enim eā per ipsam scientia et virtutibꝰ exaltatur. Sed notabile est qd dicit. Cū eā fueris amplexatꝰ. Nos eñi amplexando duobꝰ brachijs cuz sapiētia debemus luctari. Primo brachio diligētis inuestigatiōis. Scdo cū brachio iugis memorie et recordationis. et sic cum eā fueris amplexatus ab ea glorificaberis. Unde de beato luca euāgelista sancto sapiēte pt dici illd. ps. Gloria ⁊ honore coronauit eū dñs Ad quā gloriā nos ꝑducat

¶ De sancto Luca euā. Sermo secūdus.

In mēoria eterna erit iustꝰ. ps. cxi. Jn verbo proposito notantur duo a quibus euangelista ɔmēdatur. Primo a bonitate ɔsciētie cū dicitur. iustus. Secundo a celebritate fame. cum dicitur. in memoria eterna erit. ¶ Sciēdū est ergo quātuz ad primum ꝙ ad hoc ꝙ homo sit iustus quatuor reqrunt. Primuz est intētio recta. Secūdū est constātia firma. Terciū est cognitio certa. Quartū qd ad ista tria ɔsequitur est retributio. Primū ergo dicitur beatus lucas iustus ex intētione recta. Prouerbiorū vicesimo. Justus q ambulat in simplicitate sua beatos post se filios relinqt. parū

prodest bona opera vbi deest intentionis
rectitudo. recta eñ itẽtio bonas operatio
nes decorat. illumiat. ⁊ colorat Mathei. 6.
si oculus tuꝰ fuerit simplex totũ corpꝰ luci
dũ erit. oculꝰ ibi intẽtio dr̃. q̃ simplex esse
ex rectitudine appellat̃. Intentio eñ non
solũ fctã bona illumiat et colorat imo etiã
sibi vitã beatã vẽdicat vt habet̃ Prouer-
bioꝝ. 2. Qui recti sũt habitabũt in terra. ⁊
simplices ꝑmanebũt in ea. ibi terra appel
latur terra ꝓmissionis vel glĩe celestis q̃
debet̃ rectitudini intẽtionis. beatꝰ lucas
fuit ille iustꝰ q̃ ambulauit in simplicitate
recte intẽtiõis ⁊ ideo beatos post se filios
dereliqt fideles si quos ꝑ p̃dicationẽ suaꝫ
xp̃o dño. gñauit. i. Chorinteoꝝ. 4. In xp̃o
iesu per euãgeliũ ego vos genui. Scd̃o dr̃
beatus lucas iustꝰ ex ꝯstãtia firma. Pro-
uerbioꝝ. 28. Fugiet ipius nemine ꝑsequẽ
te. iustus aũt quasi leo ꝯfidens absq3 terro
re erit. Sciendũ est ꝙ neqtia cõsciẽtie cau
sa est timiditatis. bonitas aũt cõscientie
causa securitatis. Primo dico neqtia ꝯsciẽ
tie causa est timiditatis. Sapiẽtie. 17. Cũ
sit timida nequitia data est in oim cõdem-
nationẽ. semꝑ eñ presumit seua pertur-
bata conscientia. Sciendum est ꝙ neqtia
conscientie quasi duobus calcaribus solet
aiam miserã vrgere. primũ est magnitudo
culpe. scd̃m est desperatio venie conseque
de. De istis duobus calcaribus vrgebatur
cayn qui post iterfectionẽ abel fratris sui
dicebat domino Genes. 4. Ecce eiicis me
hodie a facie tua et ego ero vagus et ꝓfu
gus super terrã. ⁊ ponit rationẽ ibidẽ. cuꝫ
dicit. Maior est iniqtas mea q̃3 vt veniã me
rear. Certe mentiebat̃ caym. Quia maior
est diuina benignitas q̃3 sit quantumcũq3
magna iniqtas. Sic ergo fugit impius ne-
mine persequente. et sequitur. iustus aũt
quasi leo confidens absq3 terrore erit. duo
sunt que hoiem reddunt secuꝝ et terroreꝫ
vel formidinem repellunt scꝫ detestatio ini
quitatis et amor vel emulatio bonitatis.
Prouerbioꝝ. 3. Leo fortissimus bestiaruꝫ
ad nullius pauebit occursum. Ad nullius
occursum pauet qui in se detestationeꝫ ini
quitatis: et emulationem bonitatis habet
nullꝰ eñ illũ põt terrere q̃ certus est ꝙ ni
chil p̃t ei nocere primo petri. 3. si boni emu
latores fueritis q̃s est q̃ noceat vobis. q̃si
diceret nullꝰ poterit nocere vobis. Tercio
dictꝰ est beatꝰ lucas euãgelista iustꝰ ex co
gnitione certa Isaie. 53. In scientia sua iu
stificabit ipse iustus seruos meos multos.
beatus lucas euãgelista iustꝰ seruus domi

ni in scientia sua multos iustificauit quos
ad dñm ꝑ p̃dicationẽ euangelii sui conuer
tit ipsũ enim dñs quasi phison scientia ad
impleuit Ecclesiastici. 39. si dñs magnꝰ vol
uerit spiritu intelligẽtie inplebit illũ ⁊ ip
se tãq3 imbres mittet eloquia sapiẽtie sue
sicut imber de celo descẽdẽs valet ad mul
tiplicationẽ segetum sic imber predicatio
nis beati luce euãgeliste valuit ad multi-
plicationẽ fideliũ ad dñꝫ ꝯuersoꝝ. Prouer.
14. Ubi nõ sũt boues p̃sepe vacuũ est vbi
apparẽt plurime segetes ibi manifesta est
fortitudo bouis Ezechielis. p̃io. Ubi in fi
gura quattuor aialiũ designat̃ status quat
tuor euãgelistarũ dicit̃ ꝙ similitudo vultꝰ
eoꝝ facies hominis ⁊ facies hois ⁊ facies
leonis et facies bouis et facies aquile vo
lãtis. Beatꝰ matheus euãgelista designa
tur ꝑ faciẽ hois q2 specialiter ait de christi
hũanitate et incarnatiõe. Beatꝰ marcꝰ si-
gnatur ꝑ faciẽ leonis. Quia specialiter ait
de christi resurrectione Beatꝰ lucas desi-
gnatur per faciẽ bouis quia specialiter ait
de christi imolatione siue passione bos eñ
animal imolaticũ dicit̃ eẽ. Beatꝰ iohãnes
euangelista designatur per faciem aquile
q2 specialiter ait d̃ christi diuinitate quar
tum qd̃ ad ista tria consequit̃ ẽ retributio
Sapie. 3. Fulgebũt iusti et tãq3 scintille ĩ
arũdineto discurrẽt In ista autoritate no
tantur quattuor dotes corporis que erunt
in retributione beatoꝝ. Prima dos est im
passibilitas. que notatur cũ dr̃ iusti iusticia
eñ perpetua est et immortalis Sapientie
i. Secũdo notatur dos claritatis cũ dicitur
fulgebunt. Tercio notatur dos subtilita-
tis cũ dicitur scintille scintilla eñ est subti
lis. Quarto notatur dos agilitatis cuꝫ di
citur discurrẽt Istas quattuor dotes ponit
Beatus Augustinꝰ in libro de ciuitate dei
cũ dicit Aberit a corporibꝰ electoꝝ ois in
firmitas omis tarditas omnis corruptio.
Omnis infirmitas dicit propter doteꝫ sub
tilitatis. omnis deformitas propter doteꝫ
claritatis ois tarditas ꝓpter dotẽ agilita
tis oisq3 corruptio ꝓpter dotẽ impassibili
tatꝫ et iustũ erit ꝙ dñs beatũ lucã euãgeli
stã a claritate debeat decorare quẽ ad sta-
tũ euãgeliste ⁊ doctoris voluit sublimare
Danielis. 12. Qui docti fuerit fulgebũt si
cut splendor firmamẽti ⁊ q̃ ad iusticiã eru-
diũt multos quasi stelle iperpetuas eterni
tates. Sic ergo p̃io cõmẽdatur beatus lucas
euãgelista a bonitate cõscientie cũ dicitur
iustus. Secundo cõmendatur a celebrita-
te fame. cum dicitur erit in memoria eter-

na. Scieudnm est ergo ꝙ celebritas fame
beati luce euangeliste in quattuor cõsistit.
Primo in puritate affectionis. Secundo
in claritate cognitiõis. Tercio in honesta
te conuersationis. Quarto in iocunditate
eterne retributionis. Primo ergo cõsistit
celebritate fame beati luce euangeliste in
puritate affectionis. Sapie. 4. O ꝙ pulchra
casta gñatio cũ charitate. imortalis enim est
mẽoria illi⁹ qm̃ apud deũ nota est et apud
hoies. bñ ꝯiũgit sapiẽs ista duo charitatẽ
et castitatẽ. quia castitas reddit hoiem pu
rũ charitas vero reddit hoiem feruidum.
Castitas vero sine charitate est vana. cha
ritas sine castitate non est perfecta. sed fe
re nulla. vnde prudentes virgines cõmen
dãtur Math. 25. Qꝛ cũ lampadibus puri
tatis sumpserunt oleũ charitatis. huius
pulchre gñationis est mẽoria imortalis. et
huius rõnẽ subdit. qm̃ nota est apud deuz
et hoies: qꝛ nota est apud deum nulla obli
uione deletur: qꝛ nota est apud hoies de
gñatione in gñationẽ ad posteros p̱ predi
cationẽ transmittitur. Unde bene cõuenit
beato luce euangeliste illud qd̃ dr̃ Isa. 26
Memoriale tuũ in desiderio aie. Scd̃o cõsi
stit celebritas fame beati luce euangeliste
in claritate cognitionis. Sapi. 8. Preterea
habeo per hanc imortalitatẽ et memoriaz
eternã his qui post me futuri sũt relinquã
vbi loquitur de sapientia. q̃ perpetua est ꝛ
immortalis. Et ideo possessores suos im-
mortales facit. Sapiẽ. 8. Cõmemorans in
corde meo. qm̃ imortalis est sapiẽtia in co
gitatione ꝛ in amicia illius delectatio bo-
na. circuibã q̃rens vt illã michi assumerẽ.
beatus lucas euangelista istam sapientiã
sibi assumpsit. ꝛ ideo p̃dicatione et doctri-
na sua totã ecclesiã xp̃i illustrauit. et preci
pue euangelio suo qd̃ scripsit. Nã beatus
Iheronimus in p̱logo euangelij sup lucã
ita dicit. qui cum iam esset vt scripta euan
gelia per matheum quidam in iudea. per
marcum aũt in italia sancto instigante spi
ritu. sed achaye partibus scripsit euange-
lium hoc. ꝛ ideo sibi acquisiuit memoriam
eternã et nomẽ perpetuum vnde sibi con
uenit illud qd̃ dr̃ Marci. 14. c. Ubicunqꝫ p̃
dicatũ fuerit euangeliũ istud in vniuerso
mundo et quid fecit hic narrabitur in me-
moriã eius. Tercio consistit celebritas fa
me beati luce euã. in honestate conuersa-
tionis Eccle. 49. Memoria iosie in compo
sitione odoris facta est. Josias interpreta
tur in quo est incensum vel incendium dei
propter qd̃ ꝛ beat⁹ euãgelista p̱ iosiã ꝯpe
tenter põt designari. ipm̃ cũ spiritussanct⁹
repleuit. Unde beatus Iheronimus in p̱
logo euangelij super lucã ita dicit. Nã ne
qꝫ vxorem nũq̃ habẽs. Neqꝫ filios septua
ginta quattuor ãnoꝝ obijt in bithinia ple
nus spũsancto memoria istius iosie facta ẽ
in cõpositiõe odoris ꝑpter honestatẽ ꝯuer
satiõis Genes. 27. Ecce odor filij mei sicut
odor agri pleni cui bñdixit dñs. Dñs bñ-
dixit sanctis suis in vita ista bñdictiõe gra
tie. sed in futura bñdixit bñdictione glie.
Math. 25. Uenite benedicti p̃ris mei p̱ci-
pite regnũ qd̃ vobis paratum est ab origi
ne mundi. Quarto consistit celebritas bea
ti luce euangeliste in iocũditate eterne re
tributionis. ꝑpter quã dꝫ a nobis venera
ri Prouerbioꝝ. 10. Memoria iusti cũ laudi
bus. iste gloriosus euangelista cum laudi-
bus dꝫ haberi in memoria. tum ꝑpter bo
nitatẽ vite. tum ꝑpter vtilitatẽ eruditio-
nis tũ ꝑpter ostensionem conuersationis
honeste. tum propter assecutionem eterne
glorie. Ecclesiastici. 44. Laudem⁹ viros
gloriosos ꝛ parentes nostros in gñatione
sua. multã gloriã fecit dñs magnificentia
sua a seculo. dominus gloriosos parentes
nostros quia fideles amicos iuenit magni
ficauit. ꝛ qꝛ super pauca fideles fuerunt su
pra multa ipsos cõstituit Math. 25. Serue
bone ꝛ fidelis qꝛ super pauca fuisti fidelis
supra multa te constituam intra in gaudiũ
dñi tui. Ad qd̃ gaudiũ nos perducat.

De Symone et Juda. Sermo primus.

Qui arguunt eũ. laudabuntur. et super eos ve-
niet benedictio. Prouer. 24.
Ad litteraz. isti gloriosi apostoli demones
mentientes de euentu cuiusdã futuri belli
arguẽdo reprehenderũt. ꝛ ipsos de simula
cris suis expulerunt. De mandato etiam
istoꝝ apostoloruz isti demones simulachrũ
solis subuerterunt et totaliter cõtriuerũt
ipsi etiam hoies infideles de infidelitate
sua reprehenderunt. et per predicationem
suã ipsos ad dñm conuerterũt. et ideo lau
dari et benedici meruerũt ꝑpter qd̃ bene
cõuenit eis verbũ ꝓpositũ qui arguũt. ꝛc.
Sed sciendũ est ꝙ s̃m ꝙ verbũ ꝓpositũ va
let ad informationẽ nostrã. In verbo ꝓpo
sito tria notãtur a quibus isti gloriosi apo
stoli cõmẽdantur. Primũ est recõpensatio
peccatoris que notatur cum dicitur. qui ar
guunt. Scd̃m ẽ cõmendatio popularis. q̃
notatur cum dr̃ laudabuntur. Tercium est

benedictio creatoris, que notatur]. cum dr et super eos veniet bñdictio. Quãtũ ad primum ergo sciendũ q arguitio sctõrũ valet ad tria. Primo em valet ad cõdẽnationem erroꝝ. Scdo ad detestationẽ peccatorum Tercio ad iperationẽ dilectionis amicorũ Primo ergo arguitio valet ad ꝯdẽnationẽ errorũ. Job. 6. Quare detraxistis sermonibus veritatis cũ de vobis nullus sit q me arguere possit verbis veritatis detrahere nichil aliud est q̃ falsa pro veris mẽdaciter approbare. Et sequit. cũ ex vobis null9 sit qui possit arguere me. Error nõ est redargutiu9 veritatis. Sz Ṽitas est redargutiua erroris Ephe. 5. Nolite cõicare operib9 infructuosis tenebraꝝ magis aũt redarguite. oia em q̃ arguũtur a lumine manifestãtur. lumen est veritas. sicut em ad cecitatẽ nõ ꝑtinet iudiciũ visionis sed ad visionem pertinet iudiciũ cecitatis. sic ad errorẽ non pertinet iudiciũ veritatis: sed ad veritatẽ iudiciũ erroris Quõ aũt p̃dicator veritatũ debeat errores euellere ꝛ veritatẽ astruere ostẽdit aplus Thimo. 1. Amplectentem eũ q scdm doctrinã est fidelẽ sermonem vt potens sit exhortari i doctria sana. et eos qui cõtradicũt arguere scdm. Philosophũ primo elencoꝝ duo sũt opa sapiẽtis q̃ apostolus hic ꝑponit. Primũ opus est q sapiens nõ debet mẽtiri de quib9 nouit: ꝛ quãtum ad hoc dicit vt potẽs sit exhortari in doctrina sana Scdm est opus mentientem manifestare posse: et quantũ ad hoc dicit ꝛ eos q cõtradicũt arguere Job. 20. Doctrinam qua me arguis audiam et spiritus intelligentie mee respondebit mihi. quando mens humana est illustrata spu intelligentie tunc potest ad omnẽ questionẽ de quolibet respondere. Secũdo valet argutio sanctoꝝ ad detestationem peccatoꝝ. Job. 19. Uos contra me erigimini ꝛ arguitis me opprobrijs: boni cõtra malos erigũtur. qñ ad detestationẽ peccatorũ eoꝝ zelo iusticie adiungunt. huius exẽpluz dñs iesus christ9 in seipso nobis ostendit Mathei. 21. vbi dicitur. Intrauit ille in tẽpluz dei ꝛ eijciebat oẽs vendentes de tẽplo et mensas nummulariorum. et cathedras vendentium colũbas euertit dicit eis. Scriptum est em domus mea domus orationis. vos aũt fecistis eaz speluncam latronum. Totũ istud fecit accinctus zelo iusticie ad detestationem peccatoꝝ. ps. zelus domus tue comedit me sic ergo dicit. vos contra me erigimini Sequitur et arguitis me opprobrijs Tũc homo opprobrijs suis arguitur quando ad correctionem suã peccata ipsius ad memoriã reuocantur et reprehẽdunt sed multi sunt qui ꝑ correctionẽ bonoꝝ nõ emendantur sed deteriorãtur. et sic ignomie et opprobrio habent Prouer. 18. Impius cũ i ꝓfundum venerit pctõꝝ contemnit sed seqtur eũ ignomia dicit ꝯfusionis quãtũ ad seipz opprobriũ dicit quãtũ ad ꝓximuz. Quidam em sunt ita facinerosi peccatores q eos vituperãt etiã populares. dicit ergo q eos sequit ignominia cõfusionis quãtũ ad seipsos hieremie. 31. Postq̃ cõuertisti me egi penitentiã et postq̃ ostẽdisti michi ꝑcussi femur meũ. confusus sum ꝛ erubui seqtur etiam peccatores facinerosos opprobriuz vituperij quãtũ ad alios ps. Fact9 suz opprobriũ vicinis meis valde. Tercio valet argutio sctõꝝ ad ipetrationẽ dilectionis proximoꝝ Prouer. xxv. In auris aurea et margarita fulgẽs. qui arguit sapientẽ ꝛ aurez obedientẽ liceat sic exponere breuiter sicut in auris aurea valet ad ornamentum aureũ et sicut margarita valet ad delectamentũ oculoꝝ sic arguitio sapiẽtis ꝛ auris obedientis valet ad ipetrationẽ dilectiõis proximoꝝ. i qua dilectiõe ꝯsistit dulcis delectatio aioꝝ Prouer. 9. Argue sapientem et diliget te. ꝑpter hoc aplus hortabatur Thimoteũ ad arguenduz. 2. thimo. 4. Argue obsecra. i oi patientia ꝛ doctrina. Argue pigros: obsecra voluntarios ꝛ benignos icrepa duros vel obstinatos i oi patientia scz quãtum ad seipm. et doctria quãtum ad ꝓximũ. Hõ bonus non debet soluz alioꝝ argutionẽ benigne recipere imo debet seipm coram dño arguere. Job decimotercio. Uias meas in conspectu eius arguã. et ipse erit saluator meus. Hõ debet sibimetipsi facere argumentum ad redarguendum seipsum. argumentum consistit ex maiore minore et conclusione. fac ergo tibi argumentum demonstratiuum in quo maior sit dolor de offensione dei. Minor sit pudor de turpitudine peccati. ꝯclusio sit satisfactionis feruor ad honorem dei Romanoꝝ. 6. Sicut exhibuistis membra vestra seruire immũditie et iniquitati ad iniquitatem. ita nunc exhibete membra vestra seruire iusticie in sanctificationẽ. Sic ergo primo notatur reprehensio peccatoris in istis apostolis. cum dicitur. qui arguunt. Secundo notatur cõmendatio popularis cum dicitur laudabuntur. Sciendum ergo q tria fuerũt laudabilia in istis sanctis apostolis. Primum fuit directio gressuum suoꝝ. Secundum fuit conuersio

populorum Terciū fuit plenitudo spiritua
lium bonoꝝ. Primū ergo fuit laudabilis
istis sctis directio gressuū suoꝝ Prouerbi
orū. 28. Qui cōfidit in corde suo stultus est
qui autē graditur sapienter ipse laudabit.
fatuus est ꝙ cōfidit in corde suo. homo em̄
non habet sufficientiā sed solū defectum a
seipso sufficientiā habet a solo deo. 2. Cho
rinte. 3. Non ꝙ sufficientes simus cogita-
re aliqͩ a nobis quasi ex nobis. sed suffi-
ciētia ip̄a ex deo est ꝓpter qͦ dicit ꝙ con
fidit in corde suo stultus est. Sequit. qui
autē graditur sapienter ipse laudabit. Il-
le sapienter gradit qui lucerna verbi diui
ni dirigit. ps. Lucerna pedibꝰ meis verbū
tuū. et lumē semitis meis Mich. 2. Nonne
verba mea bona sunt cū eo qui recte gradi
tur. Certe verba dn̄i cū eo qui recte gradi
tur bona dicuntur qꝛ et in se bona sunt et
ad summu bonū ꝑducūt. Scdm qͦ fuit lau
dabile in istis sctis apostolis fuit cōuersio
populoꝝ Eccle. 9. In manu artificū opera
laudabūtur. Isti gloriosi apostoli optimi
artifices fuerunt. quia scoriam in purum
argentum et aurum mutauerunt qn̄ popu
los de tenebris infidelitatis ad lumen fi-
dei vocauerunt Epheseos. 5. Eratis aliqn̄
tenebre nunc aūt lux in domino. ipsi erāt
tenebre pro tempore infidelitatis, sed fue
runt lux in domino tempore fidei et catho
lice religionis. Isti ergo gloriosi apostoli
electi artifices fuerunt. quia sicut in legen
da eoꝝ dicitur. ipsi plus ꝙ̄ sexaginta milia
hominum exceptis paruulis et mulieribꝰ
ad fidem christi conuerterunt. et ideo nos
claros et laudabiles coram deo et homini
bus reddiderunt. vnde dicere potuerunt
ad lumen fidei de tenebris infidelitatis
conuersi id. 2. Chorinthcorum. 4. Deus
qui dixit lumen de tenebris splendescere
ipse illuxit in cordibus nostris ad illumi-
nationem scientie claritatis dei. Tercium
quod fuit laudabile in istis gloriosis apo
stolis fuit plenitudo spiritualium bonorū
Philipen. 1. Repleti fructu iusticie. reple-
bantur fructu iusticie quādo interius gra
tia et virtutibꝰ pleni. exteriꝰ in bonis ope
ribus exercebantur ꝛ hoc in laudem ꝛ glo
riam dei conuertebatur. deus em̄ in san-
ctis suis laudatur et glorificatur. ps. Lau
date dominum in sanctis eius primo Pe-
tri primo. Probatio vestre fidei multo pre
ciosior sit auro quod per ignem probatur
inueniatur in laudem et gloriam et hono
rem in reuelatione iesu christi. Tercio no
tatur benedictio creatoris: cum dicitur et
super eos veniet benedictio. Sciendū est
ergo ꝙ isti gloriosi apostoli fuerunt a dn̄o
triplici benedictione benedicti. Primo er
go fuerunt benedicti benedictione sapien
tie per eruditionē indoctoꝝ. Secūdo bene
dictione gratie per deuotionē animorum.
Tercio benedictione glorie ꝑ assecutionē
eternoꝝ bonoꝝ. Primo ergo fuerūt bene-
dictione sapiētie ad eruditionē indoctoꝝ.
Prouerbioꝝ vndecimo. Qui abscondit fru
menta maledicetur in populis. benedictio
autē super caput vendentiū. frumentū ver
bi diuini non debet per silentiū abscondi
sed per p̄dicationē propalari. Unde repro
batus est ille seruus piger qui abscōdit pe
cuniā dn̄i sui Mathei vicesimoquinto. Se
quitur Benedictio autē super caput vendē
tium id est fideliter exponentiū. bonus cō
tractus et vtilis est in predicatione verbi
diuini. quia frequenter quando a sanctis
apostolis verbū dn̄i ꝓponebat auditores
spiritusancto replebantur et dn̄o lucraban
tur Actuū decimo. Adhuc loquente petro
verba hec cecidit spūssanctus super eos ꝙ
audiebant verbum. tales egregij merca-
tores diuini verbi fuerūt isti gloriosi apo-
stoli. et ideo meruerunt tã a deo ꝙ̄ ab ho
minibus benedici Ecclesia. 31. Splendidū
in panibus benedicent labia multorū. Isti
gloriosi apostoli in fractione ꝛ predicatiōe
verbi diuini fuerūt splendidi. quia fuerūt
a domino pane vite et intellectus cibati ꝛ
aqua sapientie salutaris potati. ꝛ ideo ab
omnibus fidelibus meruerunt benedici.
Ecclesiastici vicesimo quarto. De quolibet
istoꝝ duoꝝ in multitudine electorum ha-
bebit laudem et inter benedictos benedi
cetur. Secundo fuerunt isti gloriosi apo-
stoli benedicti benedictione gratie per de
uotionem animorū Genesis. 27. In rore
celi desuper et in pinguedine terre erit be
nedictio tua. per rorem qui desuper descē
dit signatur infusio gratie desursum descē
dens: a patre luminum descendētis primo
Chorinteoꝝ decimoquinto. Gratia dei sū
id quod sum: ꝛ gratia eius in me vacua nō
fuit. istum rorem petebat Isaias sibi desu
per infundi Isaie quadragesimo quinto.
Rorate ergo celi desuper. in rore ergo ce-
li dicitur esse benedictio nostra quantum
ad infusionem gratie. sed in piguedine ter
re dicitur esse quantum ad deuotionē con
scientie. quod petebat dauid propheta cū
dicebat: sicut adipe et pinguedine replea-
tur anima mea. Isti ergo gloriosi apostoli
quia benedixerunt et bene verbū dei pre-

dicauerunt impinguari pinguedine deuo
tionis meruerunt Prouerbioꝝ. vndecimo
Anima q̄ benedixit impinguabitur. et qui
inebriat ipse quoqꝫ inebriabitur. isti apo-
stoli in tantos populos ad potum verbi di
uini ipsos quasi inebriauerunt quia reli-
quentes ritus paternos et ritus suos ido
la reliquerunt ⁊ se et sua pro christo quasi
boni ebrij contennentes se totaliter domi
no dedicauerūt. ista vocatio ad potū istum
proponitur Canticoꝝ. 5. Ubi dicitur. Co-
medite amici bibite et inebriamini charis
simi. ⁊ q2 alios laudabili ebrietate inebria
uerunt. ideo a domino ab vbertate dom⁹
sue inebriati meruerūt psalmista. Inebria
buntur ab vbertate dom⁹ tue et torrente
voluptatis potabis eos Tercio isti glorio
si apostoli fuerūt benedicti benedictione
glorie per assecutionem eternoꝝ bonoruꝫ
primo. Petri tercio. In hoc vocati estis vt
benedictionem in hereditate possideatis
benedictio glorie celestis non est mobilis
nec momētanea. sed est hereditaria ⁊ eter
na. ad hāc hereditatem fuerūt a christo vo
cati isti gloriosi apostoli i articulo sue pas
sionis. vnde in legenda eorū dicitur. Tūc
ait iudas ad symoneꝫ frater symon. video
dominū meū iesum christuꝫ vocantem nos
Symon respondit. Similiter diu est ꝙ in
tueor aspectum domini mei Iesu christi in
medio angeloruꝫ. dominus iesus christus
ante passionem ostendebat se aspectibus
istoꝝ gloriosorum apostolorum vt patien-
tes et gaudētes in passione certi essent ꝙ
post passionem vocaret ipsos ad regnuꝫ ce
lorum. sicut Mathei. 25. dicitur. Uenite be
nedicti patris mei ꝑcipite regnum qđ vo-
bis paratum est ab origine mundi. Ad qđ
regnum dominus nos perducat.

De simone et Juda. Sermo secundus.

Ecce symon fra-
ter vester. Scio ꝙ vir iste con
siliꝫ ē ipsuꝫ audite semper. Et
ipse erit vobis pater et iudas machabeus
fortis viribus a iuuentute sua ipse sit no-
bis princeps militie primo. Machabeoꝝ.
2. ca. In verbo ꝓposito isti gloriosi aposto
li cōmendantur a duobus. Primo ab emi-
nentia cognitionis. cum dicitur. simon fra
ter vester scio ꝙ vir consiliꝫ est. ⁊c. Secūdo
a ꝯstātia virtutis cū dr̄. ⁊ iudas machabe⁹
fortis virib⁹. ⁊c. Quāuis em̄ isti apostoli
specialiter loquēdo singuli digni sint lau-
dib⁹ singulis. ꝯmuniter tñ loquēdo opor-
tet in vtrisqꝫ vtrarūqꝫ laudib⁹ vti. ⁊ sciēdū
ꝙ quātū ad primū cōmedantur a quattuor
Primo ab humilitate deuote subiectionis
cū dr̄. simon. Secūdo ab affectione frater-
ne dilectionis cū dr̄. frater vester. Tercio
a sollicitudine discrete eruditionis cū dr̄.
scio q2 vir cōsiliꝫ est ipsum audite semper.
Quarto ab autoritate debite correptiōis
cū dr̄. et ipse erit vobis pater. Quantū ad
primū ergo cōmēdant̄ ab hūilitate deuote
subiectionis. cum dr̄. Simon. Simon inter
pretatur obediens. et isti obedientes fue
rūt. Actuū. 5. Obedire ē magis deo q̄ȝ ho
minibus et nos illi specialiter obedire de
bemus a quo totum habem⁹ ⁊ ꝙ sumus et
qđ possidemus. vnde sicut spreto mandato
curatoris obediendum est mandato impe
ratoris. sic spreto mādato cuiuscūqꝫ tyran
ni vel principis obediendū est mandato le
gislatoris. i. Mach. 2. Et si oēs gentes obe
diūt regi anthiocho vt discedat vnus q̄sqꝫ
a seruitute patrum suoꝝ. Ego et filij mei ⁊
fratres mei obediemus legi patruꝫ nostro
rū. Sciēdū est ergo ꝙ sunt tria genera ho
minū male obediētiū. Quidā em̄ obediūt
male potestati. sicut hi q̄ obediebant regi
antiocho timore recedētes a seruitute le-
gis. qđ nō debet fieri. i. Mach. 2. A verbis
viri peccatoris ne timueritis quia gloria
eius stercus ⁊ vermis est. hodie extollitur
et cras nō inuenietur. q2 conuersus est in
terrā suā. vnde sicut ad locum vnde exeūt
flumina illuc reuertuntur. sic homo ad ter
ram vnde formatur. vñ ꝯtra ꝑcepta dñi nō
dꝫ malus hō finaliter timere. sic nec terra
que pedib⁹ calcatur. Scđi sunt q̄ obediūt
auaricie vel tenacitati. Eccle. 10. pecunie
obediūt oīa magna abbatissa est dña pecu
nia q̄ sub obedientia sua tenet oīa. et tamē
valde fatuū est ei obedire. q2 nō relinquit
aliquid solidū de ꝑterito Osee. 12. Effraim
pascit ventum. ⁊ seq̄tur estum. tota die va
stitatē et vanitatem multiplicat. qui cōgre
garet omnem vanitatem q̄ est per totū mū
dū nō inueniret solidū cumulū. vnde am-
brosius exponēs illđ euangelij. hois cuius
dam ager fruct⁹ vberos attulit dicit sicut
hi qui per insaniem mēte trāslati sunt non
res ipas sed passionis sue fantasias vidēt
sic mens auari postq̄ȝ semel laqueis cupidi
tatis astricta fuerit semper auꝝ semꝑ ar-
gētū videt. semꝑ redditus cōputat. aurum
etiā gratius intuetur q̄ȝ solē Interdū etiā
vsure arte nequissima ex auro nascit̄ auꝝ.
Scđo auaritia nō adducit gaudiū de ꝑsēti
Unde leo papa. Mens pecunie auida nec
abstinere nouit vetitꝫ. nec gaudere nec pie

tatis cōsilium adhibere. Tercio pecunia nō pmittit auxiliū de futuro Sopho. prio Argētū eorū et aurū eorū nō poterit eos liberare in die ire dñi. Tercij sūt qui obediunt malitie vel iniquitati vt habetur Prouerbiorū decimo septimo Malus obedit lingue inique et fallax obtemperat labijs mendacib⁹ malus obedit lingue inique detractoris. vbi est talis pfessio bene debet esse talis plātio et talis subiectio Iniquus est qui imperat malus est qui obtēperat. Sequitur. Et fallax obtēperat labijs mendacibus scʒ adulatorū qui blandis sermonibus hoies decipiūt vt habetur Ezechielis decimotercio. cepitulo. Ut q̄ cōsuūt pului llos sub omni cubito manus. et faciunt ceruicalia sub capite vniuerse etatꝫ. Ido pulnillos sub cubito et ceruicalia sub capitib⁹ ponimus vt mollius qescam⁹ Sic ab adulatorib⁹ peccator in desiderijs anime sue laudatur et iniqu⁹ bene dicitur vt in culpa quietius teneatur. et sic seipsū fallit et ab adulatore fallitur. Tales obedientes nō fuerūt isti gloriosi apostoli. Ipsi eniʒ pecunie non obedierūt qui oia propter deū reliquerūt vt habet Actuū. 3. c. Argētū et aurū nō est michi qđ autē habeo hoc tibi do et quid dederunt. sanitatem corporū quaʒ dare non possunt thesauri regum et imperatorum. Secundo commendatur ab affectione fraterne dilectionis cuʒ dicitur frater vester Prouerbioruʒ. 18. Frater qui adiuuatur a fratre quasi ciuitas firma et iudicia quasi vectes vrbium frater nomen. est charitatis vnde frater ex charitate debet fratrem iuuare vt cōpage lignorū et parietum structura spiritualis edificij possit firma ɔsistere. ideo dñs discipulos binos misit vel in augmentum gemine charitatꝫ vel in subsidium mutue reuelatiōis Eccle. 4. Melius est esse duos simul q̄ vnum. habent em̄ emolimentum societatis sue. frater ergo qui adiuuatur a fratre est quasi ciuitas firma ciuitas est ciuiū vnitas in quo signatur religio in qua debet esse communionis vnio sicut in illis primis religio de quibus dicitur Actu. 4. Multitudinis credentium erat cor vnū et anima vna in deo vnio est vite principium diuisio introducit interitū Osee. 10. Diuisum est cor eorū nunc interibūt Sic vita spūalis regnat in illis religiosis in quibus est vnio per cōcordiaʒ perit in illis in quibus est diuisio p discordiam Sequitur. et iuditia quasi vectes vrbium vectibus porte firmantur ne aduersarijs pateat introitus. Sic iudicijs examinationis ppie fragilitatis quasi vectibus debent porte sensuum nostrorū firmari ne pateat introitus spiritualibus inimicis Isaie. 26. Uade popule meus intra cubicula tua. et claude hostia super te. hoc non faciunt hostes vagi qui non cessant p vicos et plateas discurrere nichil aliud q̄rētes q̄ videri et videre Sophonie. 2. vox cantantis in fenestra. coruus in superliminari. vox iuuencule in fenestra panniculos consuentis et ibi cātantis. sed coruus id ē scolaris vagus in supliminari ipsam respiciens et auscultans. et sic animā suam deprecationi exponens. trenorum. 3. Oculus meus depredatus est animā meam cunctis filiabus vrbis mee. tercio commendatur a sollicitudine discrete eruditionis. cum dicitur. scio qz vir consilij est ipm audite semper thobie. 4. Consilium semper a sapiente perquire. Ibi debemus reʒ querere vbi eam possumus inuenire. Consilium autem sapienti e inuenitur in sapiente. hoc nō fecit roboam qui derelicto ɔsilio seniorū adhesit consilio iuniorū. et ideo amisit regnū decem tribuū. fatuus est qui potest habere viuas et scaturientes aquas quasi consilia seniorū qui querit aquas p dissipatas cisternas. qualis sunt consilia iuniorū. que dissipantur p distractiones cogitationum variarum. propter hoc verus salomon id ē christus seniores elegit. sicut fuerunt apostoli qui ei semper assistebant et eius semp sapientiam audiebant. 3. Regum. 10. Beati serui tui et beati viri tui. hi (s. simō et iudas) qui stant coram te et audiunt sapientiam tuam. hos em̄ dominus quasi phison sapientia impleuit. pane vite et intellect⁹ eos cibauit et aqua sapientie salutaris potauit. ipsi enim a summo fonte acceperunt quod nobis postea refuderunt. Ecclesiastes vndecimo. Si replete fuerint nubes imbrem super terram effundēt. nubes fuerunt apostoli isti qui aquis fontis sapientie repleti fuerunt et postea nobis imbrem salutarem effunderunt. et ideo istos libenter debemus audire. Unde subditur. Ipsū audite semper. qui enim contemnunt magistros audire finaliter compellentur gemere cum illis de quibus dicitur Prouerbiorum. 5. Ne gemas in nouissimis et dicas cur detestatus sum disciplinam. et increpationibus non acquieuit cor meum. nec audiui vocem docentium me. et magistris non inclinaui aurem meam. qui enim vult haurire sapientiam humiliter debet inclinare aurem suam. si enim essem circa

sequanam nunq̄ haurirē aquam nisi sub-
mitterem vel inclinarem idriam. Quar
to cōmendatur ab autoritate debite corre
ctionis quod notatur cum dicitur. Ipse
erit nobis pater Epheseos sexto. Filij obe
dite parentibus vestris. Hoc enim iustum
est. si enim obedire tenemur parētibus car
nalibus qui nos genuerunt mundo. iustū
est vt obediamus parentibus spiritualibꝰ
qui nos genuerunt christo secundo Chorin
teorum quarto. In christo iesu per euange
lium ego vos genui. isti patres nobis de-
bent correctionem nos eis debemus reue
rentiam et honorem Prouerbiorū tercio.
Quē enī diligit dominus corripit. et quasi
pr̄ in filio suo complacet sibi ibi glosa. tan
ta minus de flagello quo castigamur mur
murare debemus quanto certius in eo pa
terne dilectionis pignus tenemus vn̄ apo
stolus. i. Chorinteoꝝ. 4. Quid vultis in vir
ga veniam ad vos an in charitate et spiri-
tu mansuetudinis. quocunq̄ modo vene-
ris. quia si venis in virga venis ad correp
tionem. si venis in charitate venis ad con
solationem. virga enī tua et baculus tuus
ipsa me consolata sunt. virga corrigimur
baculo sustentamur hiero. Rectorem sub-
ditis pietas matrem. disciplina patrem ex
hibeat. Affectu agebatur materno aposto
lus cum dicebat Gallathas. 4. Filioli mei
quos iterum parturio donec christus for-
metur in vobis. Paterna vigebat in ipso
correctio cum dicebat. in prōptu habentes
vlcisci omnem inobedientiam. 2. Chorinte
orum. 10. Sic ergo cōmendantur isti glori
osi apostoli ab eminentia cognitionis cum
dicitur. simon frater vester. ⁊c. Secundo cō
mendantur ab eminentia virtutis cum di
citur. ⁊ iudas machabeus ⁊c. Ibi commen
dantur a quattuor. Primo a pura confes-
sione veritatis: cum dicitur. iudas macha-
beus. Secundo a secura aggressiōe cuius
cunq̄ difficultatis cum dicitur fortis viri
bus. tercio a diuturna continuatione vir-
tutis. cum dicitur a iuuentute sua. Quar-
to a defensione subdite plebis et expugna
tione cuiuslibet contrarie potestatis cum
dicitur: ipse sit nobis priceps militie Quā
tum ad primum ergo cōmendatur a pura
cōfessione veritatis. cum dicitur: iudas Iu
das interpretatur confitens Romanorū.
10. Corde creditur ad iusticiam ore autem
fit confessio ad salutem. fidem enī christi
firmiter debemus tenere in corde secure ⁊
liberaliter profiteri ore. vnde beatꝰ petrꝰ
qui prius ad vocem ancille christum nega
uit. postmodū indutus virtute ex alto qua
si habens necessitatem confitendi pro se et
suis coapostolis dixit. non possumus que
vidimus et audiuimus non loqui propter
hoc signaculum christi nobis imprimitur
in fronte vbi sedes verecundie vt non eru
bescamus nomen domini nostri iesu chri-
sti confiteri. vt sic liberemur ab angelo ex-
terminatore Ezechielis 9. Signa thau sr̄
frontes virorū gementiū et dolentium et
sequitur Omnē super quem videritis thau
ne occidatis eū. glo. thau est lr̄a in antiq̄s
hebreis libris habens similitudinem cru-
cis: hoc signaculo crucis insigniti sunt mi
lites christi quoꝝ duces ⁊ principes fuerūt
isti gloriosi apostoli quibꝰ dictū est. Mat.
vltimo. Docete omnes gētes baptisantes
eos in nomine patris et filij et spiritussan
cti. Docete omnes gentes doctrinā catho
lice veritatis baptisātes eos vt consepulti
christo ꝑ baptismū nō moriatur peccatis.
et hoc in noie pr̄is et filij ⁊ spūssancti. Se-
cundo ꝯmendantur illi gloriosi apostoli a
secura aggressione cuiuscunq̄ difficultatis
cum dr̄ fortis viribꝰ Prouerbioꝝ. 30. Leo
fortissimus bestiarū ad nullius pauebit oc
cursum isti apostoli fuerunt fortes fortio-
res fortissimi. Fortes ꝑ patientiam in ad-
uersis Prouerbioꝝ. 16. Melior est patiens
viro forti Nam in patientia vestra posside
bitis animas vestras Luce. 21. Possessio
anime ponitur in virtute patientie. vnde
cum melior sit conditio possidentis. argu-
mentum ꝙ est mala conditio hominis im-
patientis. ponitur enī extra possessionem
aie sue. et oportet eum cedere bonis. Se-
cundo fuerunt fortiores ꝑ liberam predi-
cationem noue et inaudite veritatis ma-
gna enim virtus erat predicare resurrectio
nem et ascensionem iesu christi. ꝯtradicen
tibus iudeis scribis et phariseis principi
bus et tirānis: sed omnia vicit soliditas ve
ritatis. super omnia enī vicit veritas solidi
tas enī veritatis est ille calculus quem. tu
lerat seraphin forcipe de altari quo tacta
sunt opera istoꝝ apostoloꝝ quando ad pre
dicandum missi sunt: ⁊ dictum est eis. Ecce
ego mitto vos sicut oues in medio luporū.
et mirabiliter ⁊ contra consuetum modum
oues lupos superauerunt. Et ad obedien-
tiam summi pontificis eos adduxerunt.
Tercio fuerunt fortissimi per tollerātiam
mortis contennentes mortem et genera
mortis. ipsi enī ludibria ⁊ verbera experti in
super et vincula et carceres. lapidati sunt
secti sunt tentati sunt. in occisione gladij

mortui sunt pro christo. Nec mirū radicati em̄ erant et fundati in charitate de quo Canti. 8. Fortis vt mors dilectio: imo fortior morte q2 mors nō sperat nisi animā a carne dilectio autē separat ab omni terrenitate ꝛ carnalitate. tales erāt isti apl'i fortes fortiores fortissimi. Tales debent esse prelati qui sūt apostolici viri. sed tales non sunt. q2 cū impugnatur in mēbris pro scuto camere sue hostio se operiūt et gladium spiritus quod est verbū dei in vaginam recludunt. Hij sūt nō leones. sed lepusculus proles invalida q̄ in petra collocat cubile suū quādo em̄ dn̄s prelatus bene est obseruatus si quis conqueratur. Nam dn̄s Renardus in cauea sua est inclusus. isti non sunt leones sed formicaleones. formicaleo est quoddā paruū aial quod est formica leonibus et leo formicis. Sic ipsi sūt formice leonibus in suis superioribus cōtra quos non audēt caput erigere sed sūt leones formicis id est inferiorib9 quos non cessant immisericorditer opprimere. Tercio ꝯmēdaꝫ a diuturna cōtinuatione virtutis cū dicitur a iuuentute sua. Marci. 10. Cum instrueret dominus illū iuuenē de mandatis legis Respondit. Hec oīa seruaui a iuuētute mea. Et sequitur ꝙ intuit9 est iesus eū et dilexit eū. nec mirū bene em̄ erat dign9 dilectione q̄ scd̄m precepta legis mūde vixerat a iuuentute Treno. 3. Bonū est viro cum portauerit iugū dn̄i ab adolescentia sua. Unde bonus scolaris sine interruptione debet vitā suā cōtinuare in munditia ꝛ castitate. Unde sicut de scolari conceditur qui bis fuerit parisius. negaꝫ tn̄ ꝙ bis fuerit homo. q2 in eius humanitate nulla facta est interruptio. ita ꝗuis concedaꝫ scolari ꝙ bis fuerit tentat9. negetur tamē ꝙ bis fuit lubricū carnis passus vt in castitate eius nulla sit discōtinuatio. Quarto cōmendaꝫ isti gloriosi apostoli a defensione subdite plebis et expugnatione cuiuslibet aduersitatis. cū dicitur. ipse sit nobis princeps militie isti sunt principes super oēm terram constituti. isti sunt principes populorum cū deo abraham cōgregati. isti sunt principes militi exercitus xp̄i. 2. Cho. 10. Arma militie nostre non sunt carnalia sed potentia deo ad destructionem munitionū consilia destruentes: et oēm altitudinē extollentem se aduersus scientiā dei. isti sūt milites christi nos defendentes. per arma iusticie a dextris et a sinistris secūdo Chorinteorū. 6. Ipsi em̄ ꝑ arma iusticie a dextris nos defendunt qn̄ nos docent habere modestiam in ꝓsperis per arma iusticie a sinistris nos defendūt qn̄ docent nos habere patientiā in aduersis. isti sunt pricipes militie christi non solū in defensione subdite plebis. sed in expugnatione cuiuscunqꝫ contrarie potestatis. Un̄ in premissa autoritate dicitur. consilia destruentes et oēm altitudinē extollentē se aduersus scientiā dei. altitudinē hereticorū tirannorū demoniorū. In nomine em̄ christi etiā demonia eiecta sunt et q2 isti apostoli super paruū principatū bene se habuerunt. ideo super principatū magnū constituti sunt. vnde cuiuslibet ipsoꝝ potest dici id Mathei. 25. Euge serue bone et fidelis q2 sup̱ pauca fuisti fidelis sup̱ multa te constituā. intra in gaudium dn̄i tui. quod nobis concedat Jesus christus qui viuit et regnat per omnia secula seculorum Amen.

¶ Sermones perutiles de sctis p̱ anni circulum fratris Hugonis de prato florido Ordinis sācti Dominici sectatoris faustissime finiunt. Anno dn̄i millesimo quingentesimo vndecimo die vero. 11. Decembris.

¶ F I N I S.

calibrite
colorchecker CLASSIC
mm